20/53

20153

20/53

Ч. 1. Львів, середа, дня 27. листопада 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,
орґан української соціялдемократичної партії.
Виходить три рази на тиждень, кождої середи, пятниці й неділі.

Ціна примірника у Львові й на провінції:
30 сот.
Місячна передплата з пересилкою 5 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.
І. ПОВЕРХ.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Від Видавництва „Вперед“.

Відновлену українську робітничу ґазету передаємо в Ваші руки, Товариші й Товаришки! Пекучу потребу свого друкованого слова відчували ми віддавна, а вже сьогодня без своєї, робітничої ґазети, просто й дихати не можна.

Живемо на вулькані. Довкола нас горить світова революція. Падають короновані голови, зникають як сніг під весняним сонцем перестарілі привілеї, валиться старий, спорохнявілий, світ, а на його румовищах сіяє воля, воля не з ласки божої, не з ласки пануючих, а воля — за яку Ви, міські й сільські робітники та робітниці цілими століттями боролися, за яку клали свої го[illegible] найкращі одиниці зпосеред пра[illegible]ої кляси. І тому кождий з нас [illegible] як колинебудь мусить працюва[illegible]я використання як належить сеї [illegible], та переводити в життє свої домагання.

Соціялдемократична робітнича партія і її орґан „Вперед“ стоять на сторожі прав українських працюючих мас міських та сільських. Звертайтеся проте, Товариші й Товаришки, з повним довірєм до своєї партії і її ґазети, яка вкаже Вам дорогу до дальшої боротьби за Ваші права.

„Вперед“ виходить на разі три рази на тиждень, а коли зміняться обставини, перемінимо його на дневник та побільшимо обєм.

Вперед, отже, Товариші й Товаришки, до праці! Не оставайте в половині дороги! Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Робітники й Робітниці!

До праці й до орґанізації завізвала Вас Управа нашої партії дня 5. листопада, коли на вулицях Львова розпочалась братовбійча війна.

До праці й до орґанізації взиваємо Вас і тепер, українські робітники!

Переживаємо дуже важкі часи й закладати рук тепер нам не вільно. Все українське робітництво мусить тепер згуртуватися в своїх орґанізаціях, щоби не остати позаду пролєтаріяту других народів. Сильна орґанізація та непохитна свідомість — се наше оружє в сій важній та важкій хвилині.

Робітники й робітниці міста Львова!

Ви були свідками, до якої висоти дійшли у Львові в послідних днях братовбійчі боротьби, як неповинно падали людські життя, як горіла жидівська частина міста, як грабувалося майно тисячів жидівської бідноти...

А твориться все те в сю хвилину, коли страшна світова війна врешті покінчилася і ціла людськість готовиться до великого свята мира, що має принести волю та свободу, рівність та братерство всім поневоленим досі народам, усуненнє панування одного народу над другим, знесеннє привілеїв, зрівнаннє всіх кляс!

В Росії, Німеччині, Болгарії, бувшій Австрії та в Польщі робочий народ прийшов до власти й всюди на сих землях усунено царів, цісарів та королів — а заведено народні републики.

Треба було чотирох страшних років війни, треба було цілого моря людської крови, міліонів калік, вдів та сиріт, щоби впали врешті перестарілі державні форми, що головно й виключно опирали своє пануваннє на кривді широких народніх мас.

На наших очах розпадається старий шляхотсько-буржуазний лад, а на його руїнах повстає новий. До голосу й управи приходить всюди робочий люд всіх народів.

Тому до праці й орґанізації взиваємо Вас, українські робітники й робітниці! До закладання українських Робітничих Рад по містах а Хлопських Рад по селах, до закладання українських гуртків, комітетів та товариств в цїли забезпечення своїх прав і введення в життє своїх домагань, закликаємо Вас!

В вільній сімї вільних народів станемо й ми, як повноправні горожани вільної, самостійної, зєдиненої української републики!

З пролєтаріятом усіх народів кличе й український пролєтаріят:

Нехай живе воля й братерство всіх народів!

Нехай живе українська народна република!

Нехай живе міжнародна революційна соціялдемократія!

В річницю української державности.

Дня 20. листопада 1917. р. проголосила Українська Центральна Рада в Київі своїм третім Універсалом Українську Народню Републику.

Вона скасувала тоді право власности на землю дідичів, монастирів, церквей та царя і великих князів, установила 8-годинний день праці, приняла всі робітничі домагання і т. д.

Вона заповіла, що з усіми сусідними державами а саме з Росією, Польщею, Австрією, Румунією і иншими хоче жити в приязни під умовою, що вони не будуть вмішуватися у внутрішні відносини України.

Та найшли чорні хмари. Република впала на чолі держави станув гетьман Скоропадський та його головний помічник президент міністрів Лизогуб, а решту докінчили „союзні“ війська австрійські та німецькі.

Заповнилися тюрми нашими товаришами. На приказ гетьмана та німецького команданта увязнено тов-ку Ткаченкову, тов. Винниченка, Петлюру, Садовського, Порша та тисячу инших. Тепер, як розказує д. Луценко з Одеси, є увязнених 60.000 (шістьдесять тисяч) Українців по цілій Україні.

Щоби ратувати край від загибелі, згуртувалися всі демократичні партії України, утворивши Національний Союз з тов. В. Винниченком на чолі.

Гетьман Скоропадський ратувався на всі боки. Братався з Німцями та сліпо виповняв їх прикази, здружився і з Красновим, отаманом донських козаків, а не забував і на антанту, висилаючи послів і до Штокгольму, і до Швайцарії, і до Яс, щоб увійти з нею в найблизші зносини.

Гостра кріза попалася від того часу, коли більшість міністрів заявилася проти державности України. Тоді інтервеніював Національний Союз і під його напором гетьман відкликав тих міністрів а покликав нових, побільше Українців.

Та се вже не могло стримати подій. Дня 16. листопада, в річницю проголошення зєдинення України, Український Національний Союз захопив власть у Київі в свої руки. По його боці станули українські війська та січові стрільці з Білої церкви. На чолі станув тов. Петлюра.

Телеґрами з дня 20. листопада доносили про побіду Українського Національного Союзу. І ми з запертим віддихом чекаємо дальших вісток від наших товаришів.

За зєдиненнє українського народу.

Як партія низин українського народу, його широких робочих верств, українська соціялдемократична партія стояла все на становиску цілковитого визволення українського народу з економічної, політичної та національної переваги й неволі. Від самого початку свойого істнування українська соціялдемократична партія проголосила як свою остаточну ціль суму всіх своїх змагань на національному полі — зєдинену, вільну, незалежну українську републику.

І в тій хвилині, коли в цілому світі клич самоозначення кождого народу став загально признаним, українська соціялдемократія отверто станула на становиску злуки австро-угорської України з Україною державною. На конституанті й Національній Українській Раді члени укр. соціялдемократичної партії завзято обстоювали сей постулят, а в австр. парляменті тов. Семен Вітик поставив відповідний внесок.

На зїзді у Львові дня 19. жовтня с. р. українські соціялдемократи устами тов. Миколи Ганкевича зложили отсю заяву:

Заява тов. Миколи Ганкевича.

„У великій історичній хвилині, коли валяться основи старого світа і на його руїнах зростає

нове життя вольних, самостійних народів, що самі рішають про свою долю і будучність — Національні Збори Українців австро-угорської держави проголошують торжественно перед цілим світом, що домаганнєм і ціллю усіх Українців — є зєдиненнє усіх українських земель — між иншими українських земель австро-угорської держави — в одну державу, що ціллю наших національних змагань є — зєдинена, вольна, самостійна українська република.

Здійсненнє сих завітних бажань і змагань українського народу австро-угорської монархії — а тільки таке поріщеннє українського питання є достойне української нації в теперішну велику, історичну хвилину — обняти має Конституанта, Український Національний Сойм, вибраний на підставі загального, рівного, безпосереднього, тайного, пропорціонального права виборчого, яке має прислугувати жінкам так само як мущинам. Суверенний український нарід - рішати-ме суверенно про свою долю і будучність, — так само як він запевнить широким масам хліборобським аграрною реформою землю а робочим масам міським і фабричним дасть через 8-годинний день праці та робітниче законодавство охорону сили робочої, що є найвисшим скарбом суспільности й народу.

Суверенний український нарід запевнить на просторах своєї держави повну культурну волю усім національним меншостям, дасть їм правно-державну запоруку повного національного розвитку.

Український нарід домагається місця на міжнародній конференції мировій з рішаючим голосом, бажаючи в згоді з демократією народів усього світа поладнати міжнародні взаємини на основі волі, рівности й братерства. Український нарід хоче через свою суверенну державу порішити згідно й мирно сусідські взаємини з польським суверенним народом, так як хоче сього полагодження зі всіми сусідними народами Сходу Европи, — зокрема з великою російською републикою.

Тільки на основах волі, рівности й братерства виросте трівалий мир, що по кріавій трагедії воєнній розпічне нову добу в історії людства".

Тов. С. Вітик у парляменті.

Посол тов. Вітик пригадав дня 22. жовтня в бувшім австрійськім парляменті засади українських соціялдемократів, виголошені на українськім національнім зїзді та заявив, що Українці всіх областей мають бути зєдинені в одній українській републиці. Українці, як вільний нарід бажають полагодити враз з иншими народами справу самоозначення. Українці не бажають, ні клаптика землі польської, румунської чи російської, бажають тільки, аби український нарід не втратив ні кусника своєї власної землі.

Українці не хочуть панувати над иншими народами, хочуть тільки боронити своїх прав. В Галичині, на Холмщині та Підляшу вони боряться не проти Поляків, тільки проти польських верховодів, які опираються на австрійській силі. 44-міліоновий український нарід розвивається як нарід вільний та діждеться того, що буде паном на своїй українській землі. Побіда не мине Українців. Вони діждуться сього, що мешкати-муть як вільний нарід серед вільних народів Европи, що сповниться ідея зєдиненнія всіх Українців на власній українській землі, в самостійній українській народній републиці.

З життя нашої партії.

(Від константуанти 19. жовтня до дня 22. листопада.)

Дня 19. жовтня с. р., по зборах конституанти у Львові, відбулися по полудни збори У. С. Д. П. в льокалі українських залізничників. На збори прибули також радикали й націоналдемократи.

Промовляли представники всіх трох партій та делєгати Придніпрянської України.

Всі бесідники заявилися згідно за зєднаннєм всіх українських земель. Збори ухвалили одноголосно внесення тов. д-ра Льва Ганкевича:

1) Закладати всюди „Комітети зєднання усіх українських земель",

2) Вибрати депутацію, зложену з заступників усіх партій та вислати до Київа з заявою злуки всіх українських земель.

3) Вислати письма до всіх соціялдемократичних партій антанти і осередних держав з представленнєм справи про злуку українських земель.

Та випадки покотились скорше. Поїхала тільки наша депутація до Київа й була у тов. Винниченка та у наших товаришів. Инших ухвал годі було виконати, бо прийшов день 1. листопада.

Наша Партійна Управа делєґувала до Української Національної Ради тт. д-ра Льва Ганкевича, Осипа Крупу та Антона Чернецького; крім них входить до Ради тов. Семен Вітик, як парл. посол.

*

Партійний секретаріят находить ся при вулиці Руській ч. 3., I. поверх і там треба звертатися у всіх партійних справах.

Секретаріят організації українських залізничників і редакція „Залізничника" находиться при вул. Городецькій ч. 95.

ВОЛОД. ВИННИЧЕНКО.

Сміюсь я з вас!

Сміюсь я з вас, кати мої, сміюсь! Катуйте, ріжте моє тіло, точіть моє життя, — я ще держусь, ще маю сили сміятися зневажливо із вас Скували..., кинули в вязницю... Дурні, дурні! Тож тільки птицю скувати треба клітков, щоб вгас у неї дух і любов до боротьби. А я, сліпі ви, темні звірі, я — чоловік! Я маю віру, я маю розум! І не вам, сліпим, могуче, вічне гасло се вгасить! Не вам, мізерним, вбить ту силу, що всю природу оповила, на котрій світ і правда вся стоїть! І сила та — ваш ворог, о, кати! І сила та, як прах нікчемний, знесе вас, люті. Ні втікти, ні заховатися від неї! Всесвітна, вічная вона горить і гріє тих, хто розуміє, хто зна її; вона слабих кріпить, безсилим силу в душу віє й міцних тримає гордо в вижині! Катуйтеж, ріжтеж моє тіло, — я маю Розум, вічню Силу й *сміюся з вас, кати мої дурні!*

ІВАН ФРАНКО

Указ проти голоду.

Голод вибух в перському краю:
В найбагатших городах
Бідні з голоду вмирають
По бульварах і садах.
Вчув се Періс, цар суворий
І розлютивсь: „Що се знов!"
І на голод спосіб скорий,
Не міркуючи, найшов.
До славетних магістратів
Найбагатших в краю міст
Пописав і попечатав
Власноручно сюю вість:
„Сей указ мій царський строгий
Всяк у серце хай бере:
Де один в місті убогий
З голоду від нині вмре,
„Там я богача одного
Взять велю — чи круть чи верть
Голодом в тюрмі підземній
Заморю його на смерть".
І указ сей чудо справив:
Хоч як хліб подорожів,
Бідний все мав хліб і страви,
А богач не зубожів.

НОВИНКИ.

— **З огляду на недостачу місця відкладаємо** багато актуальних справ до слідуючих чисел „Вперед".

— **Що каже польський урядовий комунікат про „звірства" Українців?** Польські газети писали несотворені річи про мнимі „звірства" Українців, які підчас „інвазії" у Львові мали ніби то мордувати та вішати польських мешканців Львова. Поголоски про убійства невинних людий, в тім числі навіть малих дітий, прибирали неймовірні розміри. Українські часописі простували сі бредні, та не дуже то находили вони послух. Тимчасом правда вийшла на верх! Ось сам найвисший комендант польських військ генерал Роя в урядовім комунікаті оголосив, що „поголоски про вішання та мордування мешканців польської народности зі сторони українських військових віддїлів показали ся неправдиві". („Pogłoski o wieszaniu i mordach mieszkańców narodowości polskiej ze strony oddziałów ukraińskich okazały się nieprawdziwemi".)

— **Рада міста Львова.** В понеділок дня 19. листопада зібралася рада міста Львова. Українські члени ради вислали письмо, в якім заявили, що не можуть брати участи в нарадах ради. Тов. Микола Ганкевич іменем укр. соціялдемократів виголосив промову, яку подамо в другім числі „Вперед". Тов. Оляньский іменем польської соц.-дем. партії відчитав теж відповідну заяву.

— **Тов. д-р Володимир Старосольський,** який в перших днях листопада попав в польський полон, нарешті по довгих короводах, обітницях і т. п. зістав випущений на волю. — Також нарешті випущено на волю й тов. Евгена Гуцайла, який попав у неволю разом з тов. Старосольським.

Наші жертви. В часі від 1. листопада до тепер впало жертвою братовбійчої боротьби у Львові багато українських робітників. Між иншими дня 2. листопада згинув від кулі в обороні українського секретаріяту тов. Михайло Голубець, робітник, член Місцевого Комітету укр. соц.-дем. партії. Львівські робітники та робітниці заховають у вдячній памяти всіх борців за робітничу та народню справу.

— **Відозва Rad-и Robotnicz-oї P. P. S. D.,** видана у Львові дня 24. листопада починається отсими словами: „Zamach stanu szowinizmu i gwałt rozwydrzonej soldateski został odparty ... Лишаємо на разі сю відозву і всі инші публікації P. P. S. D. у Львові в спокою, знаючи, який дух віє там тепер.

— **„Реквізиції".** Сьогодня рано прийшло до Ставропігії кількох вояків, в ціли зарекві-рування палива. Господар камениці зажадав легітимації. Один з вояків, вказуючи на свій кріс, сказав: „Отсе моя легітимація". Ну, й забрали собі, чого їм треба було!...

— **П. Вілєм в нашій редакції.** Вчера полудни відвідав нашу редакцію п. Ві висланник французької місії в Яссах. П. інформувався у нас про польсько-укр відносини. Обговорювано теж останні у Львові.

— **В Кракові** репрезентанти польського робітництва припинили дальше видавництво чорносотенного дневника „Ill. Kurjer codzienny". Згаданий „Kurjer" був одним з найбільш україножерних польських дневників.

— **Які інформації подають польські газети у Львові?** Президента укр. державних секретарів д-ра Костя Левицького зловили та увязнили польські легіонери на Лемківщині. — У священика Ганицького найдено дуже компромітуючі Українців документи. — Коломию обсадили війська антанти. — У Львові погроми Жидів вели Українці (60%) та самі... Жиди (10%), а лише 30% було Поляків. — Придніпр. Україну завоювали Москалі та антантські війська. — Цар Микола живе. — Можемо запевнити наших читачів, що сі вістки є неправдиві.

Оповістки.

= **Позір, львівські товариші й товаришки!** В неділю, дня 1. грудня відбудуться в Секретаріяті української соціялдемократичної партії у Львові, при вулиці Руській ч. 3, I. поверх, наради в справі організації львівського українського робітництва. В нарадах возьмуть участь члени Місцевого Комітету, члени „Волі" та члени фахових організацій. Початок нарад точно о годині 2. пополудни. Явіться численно, бо справи дуже важні!

= **Українці на городецькім передмістю** можуть набувати газету „Вперед" в льокалю організації укр. залізничників при вулиці Городецькій ч. 95.

= **Просимо всіх, хто їде на провінцію,** забрати з собою „Вперед", бо через недостачу всякої комунікації, ми відділені від усіх.

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні „Діла" Львів, Ринок 10.

Ч. 2. Львів, пятниця, дня 29. листопада 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить три рази на тиждень, кождої середи, пятниці й неділі.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

30 сот.

Місячна передплата з пересилкою 5 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3. І. ПОВЕРХ.

Пролетарі всіх країн, єднайтеся!

Під теперішню хвилину.

Одної ночі частина Західно-Української Республики дісталася під польське панування. До 30. жовтня був тут австрійський уряд, дня 1. листопада обняв найвисшу власть від нього український народ. Дня 22. виїхав зі Львова уряд Української Республики і вийшли українські війська а до Львова прийшли польські війська. Під їх охороною повстав польський „Тимчасовий Комітет“. І так одного дня мешканці Львова розділилися. Одні піддались Тимчасовому Комітетови, а другі, що не можуть його признати, дісталися під воєнну окупацію.

Перемишль і Львів відтяті від свого уряду, від свого парляменту (Української Національної Ради), відтяті від цілого краю.

У Львові остало українське населенне без ніякого представництва. Щоби ратувати його в тім прикрім положенню та заступати його потреби перед польським урядом, утворився Український Горожанський Комітет. До нього мають звертатися всі *покривджені та що потребують помочи* у всяких справах. (Уряд при вулиці Домініканській ч. 11., II. поверх, в льокалі „Ревізійного Союза“).

Що до робітництва, то воно все має зголоситися до праці, як се вже зробили залізничники, почтовці і т. д. Ми переконані, що тимчасові побідники не вимагатимуть ніяких таких заяв, чи присяг, що рішалиби про державну приналежність.

Зазначуємо тут виразно, що не Тимчасовий Комітет, але українська й польська республика рішатимуть або мировий конгрес. Як уряд Західньо-Української Республики не вимагав ніяких присяг від Поляків, так і Тимчасовий Комітет не має права вимагати сього від Українців.

Що до нас, українських соціялдемократів, то ми глибоко віримо, що польський пролєтаріят не захоче вести імперіялістичної політики шляхти та вшехполяків та не простягатиме рук по чужу землю.

Ту політику вели досі посідаючі верстви польського народу, що гнобили зарівно українські, як і польські народні маси. Побіда польського пролєтаріяту та утворення польської справді Народньої Республики покінчить сей нещасний польсько-український спір і тоді в згоді та спокою житимуть дві народні республики, одна з Варшавою, Краковом та Познаньом, а друга з Київом, Львовом та Чернівцями.

Останні події у Львові.

(Промова тов. Миколи Ганкевича*).

Вп. Панове! Забираю слово як український соціяліст, як репрезентант українського соціялістичного пролєтаріяту. (*Оклики: „руський!“*) Не руский, а український!...

Коли тут в тій салі роздавалась російська мова, за часів російської інвазії, — тоді панував дух Пуришкевичів і Бобрінських, що казав: нема України, нема українського народу, є тільки русский і польський нарід, є тільки Росія і Польща. Дух Пуришкевичів, що тепер ще відзивається, щез на віки разом з царатом!

Промовляю як репрезентант українського соціялізму в тій тимчасовій Раді міській, хоч знаю і розумію, що Рада ся повинна безпроволочно промостити дорогу дійсній Раді міста Львова, дійсній репрезентації міській, вибраній на підставі *загального, рівного, безпосереднього, тайного, пропорціонального права виборчого*, прислугуючого так жінкам як і мущинам, бо тільки така репрезентація має право рішати про долю і будучність города Львова.

Промовляю в сумну хвилину, коли палає огонь братовбійчої війни, коли стрілецькі окопи прорізували серце Львова, коли лилась так довго кров в тій братовбійчій війні.

Лилась кров тут, тоді як деінде витає символ міжнародного братерства, тоді як в Петербурзі і Берліні повіває побідний червоний прапор! (*Оклики.**) Побіда червоного прапора в Петербурзі і Берліні — се воскресенне Вашого народу! Руїни двох філярів европейської реакції, царату і юнкерських Прус — се упадок Ваших гнобителів, що польську державу розірвали Смерть їх — се Ваше життє, се воскресенне польського народу!

Та рівночасно, се воскресенне України! На руїнах царату, що на віки — здавало ся — задавив наш народ, *виросла* вольна Україна, *виросла* українська самостійна республика! І ніяка сила в світі не зажене України в могилу!

Се побіда червоного прапора в Петербурзі і в Берліні. А він повіває вже і в Варшаві — і прийде час, де і в нас він повіє побідно, що побідно повіє і в Парижі і в Льондоні!

З радістю витав я воскресенне Вашого Народу, з радістю думав про братерський союз вольної Польщі з вольною Україною. І тому сумно й тяжко мені, бо я стою під червоним знаменем, під знаменем збратання вольних народів.

Мов сонна змора тяжить на нас братовбійча війна і вона нас повинна приневолити до поважної задуми. А коли до Вас наші сосіялістичні кличі не промовляють, то може приведуть Вас до задуми гасла давного християнізму; а може Вам не зовсім вже чужі гасла Ваших дідів і прадідів, що борючись за волю рідного краю, боролись і нераз кров проливали за волю инших народів.

І ніхто з тих дідів і прадідів Ваших не заперечував самостійности українського народу. Вони раділи зростом його самосвідомости, вони самі йшли ширити думку про волю між український народ, ширили думку його відрубности від Росії, кликали його до боротьби проти царату!

А нині хотять пожар війни далі нести на українські землі, далі йти воєнним походом на схід поза Львів; від краю до краю спалахне огнем війни наша країна; згарища й руїни покриють наші українскі села!

Сумні се події і сумною була дотеперішня кривава війна братовбійча.

Та сто раз сумнійше те, що вяжеться з сею війною, те, що ми бачили тут у Львові в останніх днях, те, що діялося 48 годин без перестанку, цілі два дни і дві ночи!...

Тяжка се річ, коли уоружені студенти українські й польські ллють кров, ведуть війну криваву. Та сто рази тяжше, сто рази страшнійше, коли безоружне, нещасливе, злиденне населенне жидівського гетта паде жертвою варварського, дикого погрому! Два дні і дві ночі шаліли оргії, гинули старці, жінки й діти, з огнем йшло їх майно, в згарища й руїни перемінювались доми і будинки, грабіж і морд нівечили жидівських нуждарів. Правдиве пекло дантейське розкривалось перед нами в ті страшні два дні й дві ночи!

Воскресли традиції середньовічні, воскресли картини Вартоломеївської ночи, та в страшнійших, грізнійших розмірах; Кишинів зблід перед варварствами наших остатних днів...

(*Оклик*: „*Сокільники*“ *).

Сокільники! Проклинаю руку українського жовніра, коли вона огонь підложить під польську хату — так само як проклену руку жовніра польського, коли він піде на схід, коли він підложить огонь під мужицьку українську хату. Проклену, хоч не стану взивати до пімсти, не буду накликувати смерти.

Але все те блідніє перед звірствами, перед кривавими злочинами, яких жертвою впала безоружна біднота львівських уличок і заулків.

Тут мушу заложити протест проти осуду, який кидається позаочно на українське військо**), який без розсліду, без переслухання видається на неприсутних. Факт є, що за українського режіму, за час трох тижнів не було жидівських погромів.

Сумні те все, невеселі події. Та грізнійша нас жде будучність, коли польські війська підуть справді далі на схід, коли послухають тих, що хотять карної експедиції на Україну! Непроходима пропасть розкриється між обома сусідними, братніми народами, в пропастях варварства згине культура і культурний розвій українського і польського народу!

Тепер ще пора! Тепер крайний час здержати фурії воєнні, що лучиво пожару кинути хоче на українські села!

Панове! Сильний і могучий є шал націоналізму. Не хочете слухати голосу соціяліста!***) Знайте: бували царі й королі горді й могучі, що не хотіли слухати голосу дійсности, що не слухали правди; — бували такі царі й королі і потратили свої корони!

Могучий нині шал націоналізму. Та я вірю, я знаю, що більше сильна і могуча історична конечність, я вірю, що вона через побіду соціялізму доведе до збратання вольних народів, я вірю, що остаточно побідить наш червоний прапор!

---

*) Промову сю виголосив тов. Микола Ганкевич на засіданю тимчасової Ради міста Львова, яке відбулося 25. листопада 1918, а на якім з приводу останніх подій у Львові складали заяви президент д-р Стеслович, Тулліе, іменем польських соціялістів тов. Олянський та іменем радних жидівських д-р Ашкеназе. Промову сю відтворюємо після записок доволі очних, хоч і не стенографічних.

*) Деякі вшехпольські слухачі з галерії вже передтим переривали тов. Олянському те місце заяви польських соціялістів, де була мова про червоний прапор, який повіває з королівського замку в Варшаві.

*) В Сокільниках була битва між польськими і українськими військами і се нольське село частинно зістало спалене.

**) Сей уступ відноситься до закиду президента Стесловича, що українські війська, покидаючи Львів випустили кримінальників і тим спричинили жидівські погроми.

***) Був се зазив на оклики деяких радних, що перебивали бесідникови словами: „Імпертиненція! Провокація! Де дзвінок президента?!“ і т. д.

Голос польського соціяліста.

На зібранню тимчасової ради міської Львова іменем клюбу польських соціялдемократів зложив заяву тов. Олянський. Зміст сеї заяви подаємо за иншими газетами.

Про рабунки, морди й насильства говорив він зовсім инакше, як президент Стеслович. Перш усього каже тов. Олянський, що польська соц.-дем. партія все змагала й змагає до польсько-українського порозуміння. Він не тратить надії, що до порозуміння таки дійде.

Смутять його випадки останніх днів. Як соціялдемократи маємо обовязок в імя подоптаної людськости, в імя елементарної людської культури, в інтересі найвищих ідеалів народу — зайняти становище супроти подій, яких той старий наш город в тій грозі й страховищах не бачив ще в своїй історії... Покликування на вибрики жидівських націоналістів під ніякою умовою не оправдують погромів. Треба було потягнути винуватців тих вибриків до відповідальности, а не допустити до того, щоби підюджена темними чинниками дич брала сліпу відплату на безборонній і невинній людности. Ті події є крівавим насміхом і запереченнєм основних засад міжнародньої демократії, котра признає перш усього особовість кожної людини, святість і ненарушимість її прав.

Тов. Олянський говорить теж про право самоозначення, котре по словам справоздавця „Gaz. wiecz.“, має висловлюватись тільки тим, що та засада в політичній сфері признасть панування люду над державними інституціями, а в господарській усуспільнення середників продукції. Панування люду вимагає перш усього запанування над собою самим. В сій хвилині реакційні сили скермовують страждучі маси (отже не бандитів з вязниць!) на віроісповідну й расову боротьбу, намагаючись пустити в рух передкультурні інстинкти, щоби серед грабіжі, пожежі і мордів маси втратили панування над собою і свою людську гідність, а одночасно — щоби відвернути увагу тих мас від їх істотних суспільних, політичних і національних завдань.

Слушно! Щоби відвернути увагу мас від належних їм чоловічих прав — устроювали реакційні сили в усіх краях погроми. Отже й у Кракові та у Львові треба було декому погромів!

„Pan wobec chama“.

Ще перед смертю небіцки Австрії деклямували нам Поляки, що вони „готові“ дати „найширшу автономію“ Українцям у вільній Польщі.

Тепер, коли польські війська зайняли Львів, то не то, що не признають Українців як воюючої держави, називаючи нас все бандою, але й не признають нас взагалі вільними горожанами.

Найкращим висловом міркувань польської суспільности може послужити нам от хочби „Gazeta Codzienna“, за яку польське суспільство є остільки відвічальне, що читає її, отже признає її спосіб думання, й думає так само.

Названий дневник з 28. листопада 1918 в статті: „Okupacja Lwowa przez Polaków“, в якій говорить про дозвіл польської команди військ на видаваннє українських часопнсей, говорить так:

„I przyklasnąć należy temu zarządzeniu, temu gestowi pana wobec chama. Polak może sobie na to pozwolić“.

Скажітьже, вольні горожане Польщі, чи се годиться з вашою програмою обіцяної волі? Чи се має бути завдатком волі для національних меншостий у вашій державі?

Дивне й те у польської суспільности міста Львова, що вона не виступила досі ніяким рухом в напрямі зміни політичного ладу. Кожна воююча сторона, коли опанує якубудь територію, проголошує свій лад. Числимося з тим фактом, що польські війська зайняли Львів і ми числилися з тим, що той новий лад буде проголошений.

Тимчасом сталося зівсім щось відмінного. Польська суспільність мовчки прийняла давкий австрійський лад у місті Львові, а польські дневники ані словом не пригадують своїй суспільности про те, що настав вже новий час. Вони всі держать польське суспільство в гіпнозі останніх подій обговорюють найменші дрібниці в найбільш яскравих красках і тим не дають суспільствови прийти до иншої думки, прийти до себе. Той метод гіпнотизування суспільства надто добре випробуваний в давній середновічній Австрії, був до лиця середновічному панському ладови, але не лицює він в новій добі визволення народів.

Хочемо вірити, що принайменше польська соціялдемократія вкаже своїй суспільности, куди вона має звернути свої думки.

Військова ситуація.

(Подаємо за польськими газетами.)

З військових кругів інформують, що генерал Роя, вислав групу військ під командою полковника Свободи в напрямі Хирова і Самбора. Відділи Свободи посуваються на схід. Команда польська в Варшаві вислала групу військ в напрямі Руської Рави, вкінці вирушили й резерви, якими проводить сам генерал.

Далі військові круги інформують один польський дневник, що на схід від Львова ведеться боротьби, яких вислід держиться в тайні.

Над Сяном находяться „bandy ukraińskie“, які поперетинали телєграфічні й телєфонічні получення на лінії Ярослав-Руська Рава-Сокаль. „Bandy“ опанували двір в Сухорові, одначе польські війська відкинули їх. „Bandy“ пробували єфорсувати лінію Сяну і заняти мости.

Ріжні вісти.

У Відні та инших австрійсько-німецьких містах панує великий голод. Те саме й в Німеччині.

Міжнародня мирова конференція має відбутися 10. грудня. Так доносять віденські газети; лише не подають, котрого року.

8-годинний день праці ухвалено на засіданню ради міністрів у Варшаві.

Юнкри польські не хочуть прилучення Познаньщини до Польщі, бо не подобається їм соціялістичне робітниче правительство.

У Львові почав уже курсувати трамвай ŁD з двірця до жандармерії. За їзду платиться — лише 1 К.

Бібліографія.

Д-р Іван Куровець — **Життє і здоровлє людий.** Біольоґічно-гіґієнічна розвідка. Львів, 191[illegible], стор. 129. Ось недавно появилася повисша праця, яка обіймає три розділи: 1) Що таке життє, 2) Про життє чоловіка, 3) Що таке здоровлє, хороба й смерть. Книжка написана дуже цікаво й приступно і треба з нею кождому познаймитися. Поручаємо її горячо нашим читачам, Набувати можна в українських книгарнях по ціні 3 К за примір.

НОВИНКИ.

— **До наших читачів!** Подавайте нам вістки про всі надужиття властий військових чи цивільних. Ніяких поголосок не узгляднюємо. Подавайте лише самі факти, стверджені свідками!

— **Для навязання партійних відносин** з укр. соц.-дем. робітн. партією на Придніпрянській Україні виїхав до Київа, відповідно до постанови Управи нашої партії, тов. Осип Безпалко.

— **Краєвий Комітет Українців урядників** оголошує, що шефи-Українці не сміють складати приречення теперішній польській власти у Львові. Українці урядники й служба всіх родів, як хвилево завойовані, можуть жадане від них приречення зложити.

— **Похорони жидівських жертв.** В четвер, о 10. год. рано відбулися похорони спаленої тори й частини жертв останніх погромів. В похоронах взяло участь кількадесять тисяч жидівського населення. Були делєґати й від Українців, від У. Н. Р., від Горожанського комітету, ремісників, молодіжи, а від нашої партії тов. д-р Лев Ганкевич.

— **Тов. Емануїл Сандул,** студ. мед., помер минулого місяця на еспанку в Бродках, снятинського повіту. Був се один з найдіяльнійших членів нашої партії. Працював в черновецьких робітничих кругах, а підчас свойого побуту у Відні працював серед укр. робітників в „Поступі“ та в Місцевім Комітеті. Писав теж статї до перемиської „Укр. Робітничої Газети“, до віденської „Праці“ а давнійше поміщав свої праці в черновецькій „Боротьбі“, львівській „Добрій Новині“ та в инших робітничих часописях. Честь памяти Твоїй, Товаришу!

— **Друкарська ошибка** вкралася у першім числі „Вперед“, а саме в нотатці, де говорить ся про раду міста Львова, подано через недогляд, що рада відбула своє засіданнє дня 19. замість 25. листопада.

— **Наші вояки, що попали в польський полон** та арештовані Українці терплять страшну нужду. Як нам доносять, сидять вони в зовсім неопалених, дуже брудних арештах та крім води з бараболь (а не хочби бараболю!) не дістають нічого їсти! Російський або австрійський полон се нічо супроти польського! От таке розповідають люди, яким удалося вирвати з того полону. Можеби найшовся хтось з Т. К. R., що вглянувби в сі страшні варварські відносини.

— **Читаємо в „Pobud-ці“:** „Взивається всіх функціонарів польського (sic!) уряду почтового Львів 2 без огляду на рангу — виключно Поляків релігії римо-кат. — (підчеркненнє „Pobudk-и“), щоби явилися“ і т. д.—А деж мають явитися „Поляки“ релігії гр. кат.?!

— **Як інформують польські буржуазні ґазети своїх читачів?** В замаху на польський Львів помагали Українцям Прусаки. — В Кракові й у західній Галичині взірцевий порядок. В Кракові жидівських погромів не було, бандити („kadra zielona“) в ряшівськім та тарнівськім на поїзди не нападають і не рабують. — Неправда, будьтоби робітники в Кракові застановили видавництво чорносотенного „Kurjer-ка“, натомість правда, що друкарські робітники застрайкували й не друкували „Kurjerka“, бо він ганьбив соціялістів. — В Кракові настрій чудесний: усі хочуть воювати. — О польськість міста Львова бється буже багато й „Rusinów grecko-katolickich“, що щиро полюбили Польщу. — Україна вже цілком певно прилучується до Росії. України вже нема, бігме! — Хто хоче в усе те й в инше ще, що пишуть польські буржуазні ґазети, вірити, нехай вірить собі!

Оповістки.

= **Партійний секретаріят** находиться при вулиці Руській ч. 3., I. поверх і там треба звертатися у всіх партійних справах. Урядові години: від 11—1 в полудне і від 3—5 попол.

= **Позір, львівські товариші й товаришки!** В неділю, дня 1. грудня відбудуться в Секретаріяті української соціялдемократичної партії у Львові, при вулиці Руській ч. 3, I. поверх, наради в справі організації львівського українського робітництва. В нарадах возьмуть участь члени Місцевого Комітету, члени „Волі“ та члени фахових організацій. Початок нарад точно о годині 2 пополудни. Явіться численно, бо справи дуже важні!

= **Просимо всіх, хто їде на провінцію,** забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу всякої комунікації, ми відділені від усіх. Просимо зайти до адміністрації „Вперед“ (вулиця Руська ч. 3., I. поверх).

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк.

З друкарні „Діла“ Львів, Ринок 10.

Ч. 3. Львів, неділя, дня 1. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 4. год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

За нову управу міста Львова.

І сталося, що коли по страшних чотиролітних мордівнях війна покінчилася і на Заході запанував мир, на сході Европи почалися нові криваві братовбійчі боротьби.

Росія, Україна, Польща а навіть Угорщина стали знову воєнними теренами.

Бються Чехи з Мадярами, Німці з Поляками, Поляки з Українцями, Українці з російськими царськими військами гетьмана Скоропадського.

І знову тисячі трупів, тисячі калік, вдів та сиріт — воєнна фурія шаліє знову на сході. Підніс голову зломаний та подоптаний російський царизм, хоче ратувати та затримати свою власть шляхотський режім, не може погодитися пруське юнкерство з відданнєм польських земель.

Але ми вірні своїм ідеалам та свому прапорови.

В Берліні, Відні, Варшаві, а навіть, як зачуваємо, в Перемишлі, міські ради в руках соціялістів і всюди там уже повівають червоні прапори. Тільки у Львові ще стара міська рада з часів Австрії.

В однім тільки Львові заряд міста не в руках народніх мас.

Тому кличемо Вас, товаришки і товариші, до агітації за загальним, безпосередним, тайним, рівним та пропорціональним виборчим правом без ріжниці пола, до громади міста Львова!

На тій основі вибрана міська рада м. Львова буде справдішним представником мешканців міста Львова — а може се буде і початком закінчення сього нещасного українсько-польського спору.

І защо бємося?

Досі поборювали себе зорганізовані держави. Пляни війни були передумані до останньої нитки ще перед десятками літ. Військові пляни робили ґенерали; школи вчили, що: „Боже буде покровитель“ і „Боже царя храні“, а ти, дядьку, бери кріс, бомбу, армату й ґаз та маєш голову й майно положити за того цісаря чи царя і за його державу; казали, що Бог на небі а цар на землі і ти, християнине, маєш слухати вищого понад тебе, бо драбина достоїнства є дана Богом. І коли вже так витресували всіх горожаи, що кожний до дна душі був переконаний, що він є лише підніжком вищого якогось пана і мясом непридатним до їди а призначений для круків і армат, тоді пустили тих витресованих, як медведів, горожан одних на других, щоби вбивали, різали, порохом на кусничи розривали, троючими газами дусили одні одних, ще гірше, чим дикі звірі.

Дуже хитро була обдумана така тресура. А обдумали на те, щоби горожане, котрі стояли найнисше на драбині достоїнств (а їх було і є 90 процентів цілого суспільства), не мали навіть спромоги подумати про те, що їм перед очима пускають тумана, а ззаду обкрадають.

І думали пани та панські слуги, які жили з обривків панських, що витресовані медведі переріжуться трохи, та знову на десятки літ пани будуть мати спокій; бо заки медведі очуняють по такій різні, то вони знову новим якимось блахманом так отуманять тих медведів, що знову буде можна пустити їх одних на других.

Хитро було, але й пани перехитрили самі себе. Пани перетягнули струни й вони потріскали. Найвисші пани-царі поломали карки, а менші пани перестрашилися, що й з ними таке може статися. І нуж шукати способів продовжувати різню, а за той час обдумати таку сітку, щоби розюшені медведі половилися в неї і втихомирилися.

Нового не видумали нічого, а вхопилися руками й ногами давно випробуваного блахмана. Ратуй расу, ратуй націю! А в душі думають: Витресований медведю, не рухай моїх ланів, шануй ненарушимість моїх фабрик, моїх копалень, не шкір зубів до мого золота в залізних касах, не сягай рукою по вигіднійше житте, не думай коротше працювати, не роби собі надії на те, щобись був розумнійший, бо ти мій раб, тн медвідь тресований маєш так танцювати, як я тобі на моїй катаринці заграю.

І знов пустилися витресовані фігури визволяти Інсбрук, Чернівці, а там Петербурґ, а ще десь Альзацію, а ще десь там Білгород, Трієст і т. д., словом, на що вказали дотеперішні властителі менажерії, туди подалися тресовані фігури.

Але є такі люди, що не вдалося їх заблахманити. Вони кажуть, що того всього не треба визволяти, бо нема від кого. Бо коли кожна громада буде мати свою самоуправу й буде мати свою раду вибрану тайним, рівним, пропорціональним обома полами й безпосереднім голосуванєм, то ті ради не будуть могли, хочби й хотіли, кривдити других під оглядом політичним, культурним і господарським. коли ті громади получаться з собою не при помочи кріс, а знову голосуваннєм у одну спілку після їх язикових і господарських потреб та назвуть ту спілку републікою, чи як там, то знову нікого не скривдять, бо то будуть рівні собі одиниці з рівними правами до всього.

Тоді у Львові буде така рада, яких більше є горожан. Буде більше Поляків горожан, то в раді буде їх більше і їх ніхто не скривдить, бо вони будуть самі собі рішати про свої потреби, а Українці про свої, а Жиди про свої, а коли вийде в них яка спільна потреба, як ось освітлюваннє міста, гостинці, канали, водопроводи і т. д., себто щось таке, що їм всім потрібне, то всі вони: Українці, Поляки, Жиди зійдуться разом і разом будуть постановляти, як і що зробити, щоби вони мали такі річи. Певно Українці не скажуть, що гостинець має бути лише в тих місцях, де живе Українець, а там, де живе Поляк, чи Жид, там гостинця не треба, бо ті кусники українських гостинців були би самим Українцям непотрібні

А схоче мати котра будь з націй університет, то та спілка громад, якій того університету треба, заложить собі його, бо на всі культурні заведення, які служать лише певній нації, лише нація має давати средства удержання. А хтож тепер будує церкви? Хочуть римо-католики мати сто церков, так будують їх собі за свої гроші. А хочуть мати Жиди свої синаґоги, то певно християни не побудують їм їх. Так як є з церквами досі, так може бути зі всіми культурними заведеннями. І пощо тут різатися. Проголосіть лише рівність політичних прав для всіх одиниць і громадських спілок.

Але тут іде о щось більше. Тут дотеперішні пани кажуть: „Стій! Як ми проголосимо політичну рівність, як всякий буде мати рівне право правити, а тих, котрими ми досі правили є більше, то вони пічнуть нами панами правити і проголосять господарську рівність. Тоді ті тресовані не дадуться отуманювати а скажуть, що один не сміє мати великих ланів, щоби другі, як воли за пусте сіно обробляли їх, а прикроять ті лани на троха-троха менші; скажуть, що так як копальні солн є державними й з доходів тих копалень можна покривати спільні потреби, як будову каналів, доріг і т. д. та не може ніодин пан диктувати ціни соли й збивати капіталів, так само зроблять державними копальні нафти, вугля, заліза, сірки, земного воску і т. д. і понизять ціну до можливо найнисшої, а пани стратять міліярди доходів; що ті тресовані, коли зачнуть самі правити, то готові сказати, що концесію на фабрику може мати лише громада а не один чоловік і з доходів тої фабрики мається покривати громадські видатки на те, щоби податків громадських не було, тоді я, пан фабрикант, не буду мати соток тисяч доходів і не буду міг диктувати ціни за цеглу, одіж, шкіру, цвяхи, горівку і т. д.

От через те то всі шовіністичні ґазети пускають блахмана, бо вони панські ґазети, а ти, тресований, бєшся і не визволяєш нікого, а закопуєш себе, бо ти бєшся за панський інтерес. Ти ведеш панську войну а не свою войну.

Українці проголосили політичну рівність у своїй Українській Народній Републиці. Українці проголосили, що заводять господарську рівність. От зараз німецькі пани пішли на поміч українським панам і поставили Скоропадського, щоби стеріг панських інтересів і позносив всі ті Універзали, якими проголошена була рівність.

Те сталося в Київі і на цілій Україні. Те діється в нас на ось тім нашім куснику землі. Пани бояться такого самого проголошення рівности, через те диктують: „Ті всі закони, які обовязували в старій Австрії, обовязують і тепер в цілій Галичині!“ І тровлять нас усіх шовіністичною трутиною, шоби ми різялися, бо вони дрожать за свій стан посідання. Вони й Варшави цураються, бо там тов. Морачевський готов зі своїми товаришами проголосити таке саме, яке проголосила була скинена німецькими і українськими панами Рада в Київі. Галицькі пани не знають куди вдаритися. Познанські явно-славно сказали, що вони з Варшавою не хочуть мати нічого спільного. Коли варшавське правительство з тов. Морачевським вдержиться, то й галицькі готові заспівати такої самої.

Тут грають ролю інтереси кишені а не любови народньої. І через те ми маємо війну по війні. А спитаймося самі себе: Защо ми бємося?

Товариші, Українці, Поляки і Жиди! Час вже спамятатися!

Похорони.

(З нагоди жидівських похоронів останніх жертв погромів і святої тори.)

Ми війшли в жидівську дільницю. Довга, сумна, брудна вулиця. Зразу кидається в очі розбитий та чорний від пожару дім. Останки передньої стіни стерчуть до неба й наче мертва рука велита-трупа, що просить там в горі о поміч. За тим ціла низка його товаришів з більше або менше повибиваними грізними дірами, чорними ямами, як чорними очима трупа дивляться і дивуються, що хтось ще цікавий оглядати їх.

Ідемо серединою вулиці. Перед нами море чорної живої маси. Вона посувається все вперед. Се мешканці того кварталу. Десятки тисяч голов з блідими, вистрашеними, повикривлюваними від болю лицями.

Скручуємо в бічну вулицю. Перед нами трупарня, а ще блисше довгий-довгий ряд білих плям. Се домовини. Заколисалося море чорної маси і почався похід. І раптом повітря продер страшний зойк; ніби виск шаліючої бурі... Чуєш його в горі і навіть здається під тобою в землі. Се плакали мами, сестри, брати. Плакали дрібні діти.

Нерви, непривичні до такої страшної музики, що проти волі вдирається десь у глибину мозку, в груди, в кожній твій живчик і тамує біг крови, віддих, тамує цілу твою свідомість. Мозок болить і ноги вчинаються під тягаром тих розпучливих акордіг.

А перед нами все те саме: спалені доми, чорні ями в стінах, викривлені лиця, хоругви, як чорні птахи, що вимітають знад розвалин та тріпочуть великими крилами над нашими головами, все те не дає довгий час прийти до себе,..

Минаємо великий будинок. На самому переді великий червоний хрест. І він не оборонив... Всі шиби вибиті: — се жидівський шпиталь!

Ми вже на горі страчення. Зойк і плач поплив знову сильніще по сніговому полі на горі. Перед нами вже окопище, а до нього двома широкими струями, що як вужі повзають по білому снігу, пливуть сотки, тисячі...

Перед брамою шпаліром жидівська молодіж та жидівські жовнірі, ще в австрійських мундурах. Наперед мерці, а за ними тора, свята тора, що віки цілі, століття цілі пережила в тій старій, вже до землі припавшій біжниці. Тепер її ховають.

І поклали їх усіх разом перед цвинтарною каплицею.

Перед домовиною тори — молодий, блідий Жид з нездоровим, фанатичним лицем. Він не плаче й не стогне, тільки навпів божевільним зором обіймає дві домовини. В одній та свята тора, а в другій її сторож, старий шамес, що в обороні її життя своє віддав.

Так, — вони впали, святу тору кинули, топтали, а старий шамес боронив... І він тепер тут біля них не плаче, не ридає, тільки від часу до часу руками обіймає домовину тори та домовину батька. А побіч заводить молода дівчинка та мати-старуха. Побіч шамеса лежить син її, правник, якого убили, бо грошей не мав...

Плач, стогін і оклики болю, що щораз сильніще заповняли окопище, раптом затихли.

З галерії цвинтарної каплиці, говорив раббі. Старець плакав і серед плачу вилітали якісь уривані слова з старечої груди. А потому говорив іще хтось другий і третий.

Хтось прощав ті помордувані діти, — що наче вінком облягли домовину тори й шамеса — і говорив щось до сих живих дітей, що тисячами прийшли їх попращати.

Я не розумів. Але нараз заплакало все, все, все, а серед того плачу вибилося на перше місце дзвінке, сильне ридання дітий.

— „В зрабованних та відорванних подушках, так, в одній з них найшли — малесеньке, двомісячне дитя... Мами не найшли, бо мама... спалилась".

І знову плач дітий чути... — — —
Не можу більше — іду.
А за мною лунає сей плач...

*

А може се воскресеннє жидівського народу!?

Доля наших братів на Угорщині.

Угорське бюро кореспондеційне доносить:

Українсько-угорські переговори закінчилися приняттєм через правительство пропозиції Української Національної Ради отсього змісту:

1. Український нарід на Угорщині узнає територіяльну недоторкаємість краю і протестує проти всяких стремлінь насильного зірвання.

2. Правительство узнає право самостановлення українського народу й обіцює, що в комітатах, де Українці мають більшість, жупанами будуть мужі, що знають місцеві відносини та мають лучність з українським народом.

3. Українські справи в міністерстві національних справ, віроісповідань та просвіти віддаються знавцям з відповідним кругом ділання.

4. Бажання Українців на угорських університетах узгляднюються через системізування катедр для української мови й літератури.

Для успокоєння українського народу видано особний манфест мадярського правительства та Української Національної Ради.

Стільки мадярське кореспонденційне бюро.

Воєнна ситуація.

„Начальна Команда польських військ на Східню Галичину" оголошує дня 29 с. м. отсей комунікат:

На північ, схід і полудне Львова мають місце щодня дрібні сутички польських патруль з українськими відділами. Забрано полонених. З Замостя оперуючі сили заняли 26 с. м. Любичу королівську, відкидаючи слабшого неприятеля на Раву Руську. Польська група, що оперує з Сянока в Східнім напрямі, обсадила по боротьбі під Устриками долішними дня 27 с. м. Хирів. По боротьбі занято теж Нижанковичі.

Другий комунікат з дня 28. подає:

На північ від Львова удатні вивіди капітана Віктора. По двогодинній боротьбі розброєно українське село Сициків (чи не Сихів?), при чім здобуто один машиновий кріс. На схід і полудне сутички польських патруль з українськими відділами. По двогодинній боротьбі група, що оперує в напрямі від Любичі, заняла Руську Раву. Впрочім ситуація незмінена.

Польські газети доносять: Карна експедиція розбила українські ватаги в Нижанковичах. Залізничий шлях Перемишль - Хирів знищений. З Перемишля доносять, що польський панцирний поїзд вернув з Устрик, здобувши там український поїзд, зложений з 10 критих вагонів, дві армати і 8 коний. До неволі попало 80 укр. жовнірів з трома раненими офіцерами.

Польська Ліквідаційна Комісія (PKL) оголошує доривочні суди в цілій Галичині.

Що чувати нового?

Польський Тимчасовий Правлячий Комітет у Львові зарядив, що всі мущини польської народности, уроджені в рр. 1883—1901 підлягають обовязкови військової служби.

Той сам Комітет просить у відозві до мешканців Львова, щоби вони сповнили свій патріотичний обовязок і добровільно а скоро, без примусу, платили залягаючі податки: грунтові, домові, зарібкові, рентові й доходові з воєнним додатком і правними належностями.

З Любліна доносять, що польські хлопи не хочуть давати средств поживи для міст. В ріжних повітах потворилися робітничо-селянські ради, які стоять під управою соціялдемократії Королівства Польського й Литви (S. D. K. P. L.). В Красноставськім, Замойськім і Томашівськім польські хлопи заняли кількадесять панських дібр і обсадили їх дворськими форналями. В Грубішівськім ведуть польські хлопи переговори з українськими що до спільного поділу ріжних панських маєтків. Всюди панують поважні заворушення.

Совітський уряд інтернував польське посольство в Москві. Частину урядників посольства арештовано.

З приводу останніх подій пише газета „Progres": Коаліція сильно поіритована на Поляків. Англійське правительство намірює зарядити слідство в справі останніх погромів у Галичині. — З Ротердаму доносять до „Mittags-Zeitung": Кріваві боротьби Поляків з Українцями в східній Галичині викликали в Вашингтоні велике вражіннє. Американське правительство намірює предприняти енергічні кроки.

Наші німецько-австрійські товариші предложили Національному Зборови проєкт 8 годинного часу праці. Після сього предложення кождий чоловік 8 годин працюватиме, 8 годин матиме на науку, приватні діла і т. п., а 8 годин на спочинок.

Угорський епіскопат рішив віддати національному правительству цілий церковний маєток.

Червоний Прапор.

Кати навикли поливати
Країну кровю і слізми,
Але як прийде день заплати, —
Судити будемо їх ми!
Судити будемо їх ми!
Хай росте, хай гримить вільний спів,
Наш прапор плине понад трони,
Він несе пімсти грім, люду гнів,
І вільний він сіє сів,
А коліром увесь червоний:
На йому кров робітників!
На йому кров робітників!

Кати силкуються кайдани
Іще міцніщими зробить,
Та з тюрм усіх — руїна стане,
І тільки добре буде жить!
І тільки добре буде жить!
Хай росте, хай гримить і т. д.

Вже лад старий схитнувсь і пада,
Життя нове його змете, —
Робитиме гуртом громада
І все, що зробить, — спільне те!
І все, що зробить, — спільне те!
Хай росте, хай гримить і т. д.

Гей, разом, браття, всі до бою,
Щоб думка всіх одна вела!
Де ж найде хто такую зброю,
Щоб вільний люд зломить могла?
Щоб вільний люд зломить могла?
Хай росте, хай гримить і т. д.

Тиранів геть із глитаями!
Хай згине рабський світ старий!
Сотворим вільними руками
Нове життя і лад новий!
Нове життя і лад новий!
Хай росте, хай гримить і т. д.

НОВИНКИ.

— **На розказ п. генерала Розвадовського** видаємо нашу газету крім звичайного нашого дорогого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сему повинуємося з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

— **Слідуюче число „Вперед" вийде в понеділок.**

— **„Діло" завішене.** „Діло", яке по виїзді українського правительства й по заняттю Львова польськими військами не могло друкуватися з приводу ушкодження друкарні, почало наново виходити доперва від середи сього тижня. Та лише два числа могло побачити світ божий. В пятницю зістало „Діло" завішене, а друкарня замкнена!

— **Нашим товаришам та прихильникам під зрілу розвагу!** До нашої редакції зайшло вчера кількох робітників з бажаннями з нагоди відновлення „Вперед". Двох з них зложило на пресовий фонд „Вперед" зібрану між товаришами квоту 15 кор. Присутний при тім горожанин К зложив 100 кор. з бажаннєм, щоби „Вперед" появлявся щоденно. Подаючи се до відома нашим товаришам і прихильникам, заявляємо, що ми готові вже від понеділка перемінити „Вперед" на щоденник, але під такими услівями: 1) Кождий з Вас буде як найревнійше ширити „Вперед" між своїми товаришами й знайомими, 2) Кождий з Вас займеться збіркою на пресовий фонд „Вперед". До праці отже Товариші, Товаришки й Прихильники, а „Вперед" від понеділка буде появлятися щоденно!

— **Українські школи у Львові.** Один з робітників-батьків просить нас звернути увагу управ українських шкіл на негайну потребу відновлення науки. Хоч як важкі тепер політичні умови, хоч великі турботи про прожиток, то школи, що замкнені вже більш місяця, мусять бути відчинені! Чотири роки воєн і так завдали вже образованню наших дітий великі втрати. Недостачі опалу, що являється тепер головною причиною замкнення шкіл, можна при добрій волі зарадити хочби через утворенне скомбінованих кляс або зменшенне числа годин.

— **Безробіттє серед друкарського робітництва** більшає з кождим днем. Друкарня „Діла" замкнена, Ставропігії та Шевченка також. В сих трох друкарнях, де друкувалося багато газет та книжок, працювало разом з помічничим персоналом обох попів більше як 150 людий, які сьогодня опинилися на вулиці без найменшого удержання.

— **Реквізиції.** Квотерунковий відділ (майор Литвинович) видав заказ самовільних реквізицій в городі Львові. Взагалі реквізиції будуть дозволені лише на письменне зізволенне інтендантури квотерункового відділу.

— **Воєнні запомоги.** Польський виділ суспільної опіки повідомляє, що справа військових причинків (запомог) має бути вкоротці уреґульована. Термін виплат буде оголошений.

— **Наші нацапи** підносять з трумни свої грішні голови та мерзенні руки. Затужили, бач, за матушкою, за Ніколушкою, чи там за Ніколаєм Ніколаєвичем, за кнутом, а найбільш — за рублями... Не подобається їм новий час — та радіб його хоч на годину-дві спинити. Зібралися дряхлі старики на совіщанія нечестивих, пишуть меморіяли та хочуть висилати депутатоф до Денінова, забуваючи сердеги, що десь там на дорозі можуть стрінути якогось мазепінца-Петлюру. Заки повернемо ще коли до сеї справи, скажемо: „Za wcześnie, mój kwiatku!"

— **Як інформують польські буржуазні ґазети своїх читачів?** Др. Лев Ганкевич зістав іменований президентом міністрів в Укр. Народній Республиці. — Серед Українців розкол. Державні секретарі Чернецький і Лозинський (sic!) уступили. — Укр. патрулі обрабували цілком російського міністра апровізації в новім Київськім ґабінеті Гунєва, коли він їхав до Львова. — Чи повірив хто в правдивість сих вісток, не знаємо, — але ми від сміху аж за боки бралися, читаючи їх.

Оповістки.

= **Позір, львівські робітники й робітниці!** В неділю, дня 1. грудня відбудеться в Секретаріяті української соціялдемократичної партії нарада в справі орґанізації львівського укр. робітництва та в справі заснування Української Робітничої Ради. В нарадах візьмуть участь члени Місцевого Комітету УСДП., члени „Волі" та делеґати фахових орґанізацій. Початок точно о 2 годині пополудни.

Того самого дня відбудуть наради в справі вибору делеґатів до Укр. Робітничої Ради: друкарі-Українці в своїй фаховій орґанізації при вул. Пекарській ч. 18., залізничники в товаристві „Зоря", при вулиці Вірменській ч. 25, партер, столярі в своїй орґанізації при вулиці Пішій ч. 2. Початок нарад всюди о годині 9½ перед полуднем.

= **Партійний секретаріят УСДП.** находиться при вулиці Руській ч. 3., І. поверх і там треба звертатися у всіх партійних справах. Урядові години: від 11—1 в полудне і від 3—5 попол.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед", бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої ґазети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **Зібранне Робітничої Ради ППСД.** відбудеться в неділю, 1. грудня, о 9. год. рано, при вулиці Зеленій 4.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед"!

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Вперед" (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака

Cz. 3. Lwiw, nedila, dnia 1. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji sociałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 4-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju **10** K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Za nowu uprawu mista Lwowa.

I stałosia, szczo koły po strasznych czotyrolitnych mordiwniach wijna pokinczyłasia i na Zachodi zapanuwaw myr, na schodi Ewropy poczałysia nowi kriwawi bratowbijczi borot'by.

Rosja, Ukrajina, Polszcza a nawit' Uhorszczyna stały znowu wojennymy terenamy.

Biut'sia Czechy z Madiaramy, Nimci z Polakamy, Polaky z Ukrajinciamy, Ukrajinci z rosijśkymy carśkymy wijśkamy hetmana Skoropads'kogo.

I znowu tysiaczi trupiw, tysiaczi kalik, wdiw ta syrit -- wojenna furja szalije znowu na schodi. Pidnis hołowu złomanyj ta podoptanyj rosijśkyj caryzm, hocze ratuwaty ta zatrymaty swoju włast' szlachotśkyj reżim, ne może pohodytysia pruśke junkierstwo z widdanniem polśkych zemel.

Ałe my wirni swoim ideałam ta swomu praporowy.

W Berlini, Widni, Warszawi, a nawit', jak zaczuwajemo, w Peremyszli, miśki rady w rukach socijalistiw i wsiudy tam uże powiwajut' czerwoni prapory. Tilky u Lwowi szcze stara miśka rada z czasiw Awstrji.

I za szczo bjemosia?

Dosi poborjuwały sebe zorganizowani derżawy. Plany wijny buły peredumani do ostannioji nytky szcze pered desiatkamy lit. Wijśkowi plany robyły generały; szkoły wczyły, szczo „Boże bude pokrowytel" i „Boże carja chrani", a ty diad'ku bery kris, bombu, armatu i gaz ta majesz hołowu i majno położyty za toho cisarja czy carja i za joho derżawu; kazały, szczo Boh na nebi a car na zemli i ty chrystijanyne majesz słuchaty wyszczoho ponad tebe, bo drabyna dostojinstwa je dana Bohom. I koły wże tak wytresuwały wsich horożan, szczo kożnyj do dna duszi buw perekonanyj, szczo win je łysze pidniżkom wyszczoho jakohoś pana i miasom neprydatnym do jidy a pryznaczenyj dla krukiw i armat, todi pustyły tych wytresowanych medwediw horożan odnych na druhych, szczoby wbywały, rizały, porochom na kusnyczky rozrywały, trojuczymy gazamy dusyły odni odnych, szcze hirsze czym dyki zwiri.

Duże chytro buła obdumana taka tresura. A obdumały na te, szczoby horożane, kotri stojały najnyszcze na drabyni dostojinstw (a jich buło i je 90 procentiw ciłoho suspilstwa), ne mały nawit' spromohy podumaty pro te, szczo jim pered oczyma puskajut' tumana a zzadu obkradajut'.

I dumały pany ta pański słuhy, jaki żyły z obrywkiw pańskych, szczo wytresowani medwedi pererižut'sia trochy, ta znowu na desiatky lit pany budut' maty spokij; bo zaky medwedi oczuniajut' po takij rizni, to wony znowu nowym jakymoś błachmanom tak otumaniat' tych medwediw, szczo znowu bude można pustyty jich odnych na druhych.

Chytro buło, ałe i pany perechytryły sami sebe. Pany peretiahnuły struny i wony potriskały. Najwysszi pany-cari połomały karky a menszi pany perestraszyłysia, szczo i z nymy take może statysia. I nuż szukaty sposobiw prodowżaty rizniu a za toj czas obdumaty taku sitku, szczoby rozjuszeni medwedi połowyłysia w neji i wtychomyryłysia.

Nowoho ne wydumały niczoho a wchopyłysia rukamy i nohamy dawno wyprobuwanoho błachmana: Ratuj rasu, ratuj nacju! A w duszi dumajut': Wytresowanyj medwedju, ne ruchaj mojich łaniw, szanuj nenaruszymist' mojich fabryk, mojich kopałeń, ne szkir zubiw do moho zołota w zaliznych kasach, ne siahaj rukoju po wyhidnijsze żytie, ne dumaj korotsze praciuwaty, ne roby sobi nadiji na te, szczobyś buw rozumnijszyj, bo ty mij rab, ty medwid' tresowanyj majesz tak tanciuwaty, jak ja tobi na mojij katerynci zahraju.

I znow pustyłysia wytresowani figury wyzwołaty Insbruk, Czerniwci, a tam Peterburg, a szcze deś Alzaciju, a szcze deś tam Biłhorod, Trijest i t. d., słowom, na szczo wkazały doteperiszni włastyteli menażeriji, tudy podałysia tresowani figury.

Ałe je taki ludy, szczo ne wdałosia jich zabłachmanyty. Wony każut', szczo toho wsioho ne treba wyzwolaty, bo nema wid koho. Bo koły kożna hromada bude maty swoju samouprawu i bude maty swoju radu, wybranu tajnym, riwnym, proporcionalnym oboma połamy i bezposerednym hołosuwanniem, to ti rady ne budut' mohły, choczby i chotiły, krywdyty druhych pid ohladom politycznym, kulturnym i hospodarśkym. Koły ti hromady połuczat'sia z soboju ne pry pomoczy krisiw, a znowu hołosuwannjem u odnu spiłku pisla jich jazykowych i hospodarśkych potreb ta nazwut' tu spiłku republikoju, czy jak tam, to znowu nikoho ne skrywdiat', bo to budut' riwni sobi odynyci z riwnymy prawamy do wsioho.

Todi u Lwowi bude taka rada, jakych bilsze je horożan. Bude bilsze Polakiw horożan, to w radi bude jich bilsze i jich nichto ne skrywdyt', bo wony budut' sami sobi riszaty pro swoji potreby, a Ukrajinci pro swoji, a Żydy pro swoji, a koły wyjde w nych jaka spilna potreba, jak oś oswitluwannje mista, hostynci, kanały, wodoprowody i t. d., sebto szczoś take, szczo jim wsim potribne, to wsi wony: Ukrajinci, Polaky, Żydy zijdut'sia razom i razom budut' postanowlaty, jak i szczo zrobyty, szczoby wony mały taki riczy. Pewno Ukrajinci ne skażut', szczo hostyneć maje buty łysze w tych misciach, de żywe Ukrajineć, a tam de żywe Polak, czy Żyd, tam hostyncia ne treba, bo ti kusnyky ukrajinśkych hostynciw buły by samym Ukrajinciam nepotribni.

A schocze maty kotra bud' z nacij uniwersytet, to ta spiłka hromad, jakij toho uniwersytetu treba, założyt' sobi joho, bo na wsi kulturni zawedennia, jaki służat' łysze pewnij naciji, łysze nacija maje dawaty sredstwa uderżannia. A chtoż teper buduje cerkwy? Choczut' rymo-katołyky maty sto cerkow, tak budujut' jich sobi za swoji hroszi. A choczut' maty Żydy swoji synagogy, to pewno chrystijany ne pobudujut' jim jich. Tak jak je z cerkwamy dosi, tak może buty zi wsimy kulturnymy zawedenniamy. I poszczo tut rizatysia. Prohołosit' łysze riwnist' politycznych praw dla wsich odynyć i hromadśkych spiłok.

Ałe tut ide o szczoś bilsze. Tut doteperiszni pany każut': „Stij! Jak my prohołosymo politycznu riwnist', jak wsiakyj bude maty riwne prawo prawyty, a tych, kotrymy my dosi prawyły je bilsze, to wony picznut' namy panamy prawyty i prohołosiat' hospodarśku riwnist'. Todi ti tresowani ne dadut'sia otumaniuwaty a skażut', szczo odyn ne smije maty wełykych łaniw, szczoby druhi, jak woły za puste sino obroblały jich, a prykrojat' ti łany na trocha-trocha menszi; skażut', szczo tak jak kopalni soły je derżawnymy i z dochodiw tych kopałeń można pokrywaty spilni potreby, jak budowu kanaliw, dorih i t. d. ta ne może ni odyn pan dyktuwaty ciny soły i zbywaty kapitaliw, tak samo zroblat' derżawnymy kopalni nafty, wuhla, zaliza, sirky, zemnoho wosku i t. d. i ponyziat' cinu do możływo najnyssżoji a pany stratiat' milijardy dochodiw; szczo ti tresowani, koły zacznut' sami prawyty, to hotowi skazaty, szczo koncesiju na fabryku może maty łysze hromada a ne odyn czołowik i z dochodiw toji fabryky majet'sia pokrywaty hromadśki wydatky na te, szczoby podatkiw hromadśkych ne buło, todi ja, pan fabrykant, ne budu maty sotok tysiacz dochodiw i ne budu mih dyktuwaty ciny za cehłu, odiż, szkiru, cwjachy, horiwku i t. d.

Ot czerez te to wsi szowinistyczni gazety puskajut' błachmana, bo wony pański gazety, a ty, tresowanyj, bjeszsia i ne wyzwolajesz nikoho, a zakopujesz sebe, bo ty bjeszsia za pańskyj interes. Ty wedesz pańsku wojnu a ne swoju wojnu.

Ukrajinci prohołosyły politycznu riwnist' u swojij Ukrajinśkij Narodnij Republici. Ukrajinci prohołosyły, szczo zawodiat' hospodarśku riwnist'. Ot zaraz nimećki pany piszły na pomicz ukrajinśkym panam i postawyły Skoropadśkoho, szczoby sterih pańskych interesiw i poznosyw wsi ti Uniwerzały, jakymy prohołoszena buła riwnist'.

Te stałosia w Kyjiwi i na ciłij Ukrajini. Te dijet'sia w nas na ośtim naszim kusnyku zemli. Pany bojat'sia takoho samoho prohołoszennia riwnosty, czerez te dyktujut': „Ti wsi zakony, jaki obowjazuwały w starij Awstriji, obowjazujut' i teper w ciłij Hałyczyni!" I trawlat' nas usich szowinistycznoju trutynoju, szczoby my rizałysia, bo wony drożat' za swij stan posidannia. Wony i Warszawy curajut'sia, bo tam tow. Moraczewśkyj hotowzi swojimy towaryszamy prohołosyty take same, jake prohołosyła buła skynena nimećkymy i ukrajinśkymy panamy Rada w Kyjiwi. Hałyćki pany ne znajut', kudy wdarytysia. Poznański jawno sławno skazały, szczo wony z Warszawoju ne choczut' maty niczoho spilnoho. Koły warszawśke prawytelstwo z tow. Moraczewśkym wderżyt'sia, to i hałyćki hotowi zaspiwaty takoji samoji.

Tut' hrajut' rolu interesy kyszeni a ne lubowy narodnioji. I czerez te my majemo wijnu po wijni. A spytajmosia sami sebe: Zaszczo my bjemosia?

Towaryszi Ukrajinci, Polaky i Żydy! Czas wże spamiatatysia!

Pochorony.

(Z nahody żydiwśkych pochoroniw ostannych żertw pohromiw i swiatoji tory).

My wijszły w żydiwśku dilnyciu. Dowkoła, sumna, brudna wułycia. Zrazu wydajet'sia rozbytyj ta czornyj wid pożaru dim. Ostanky perednioji stiny sterczut' do neba i naha mertwa ruka wełyta-trupa, szczo prosyt' tam w hori o pomicz. Za tym ciła nyzka joho towaryszіw z bilsze abo mensze powybywanymy hriznymy diramy, czornymy jamamy, jak czornymy oczyma trupa dywlat'sia i dywujut'sia, szczo chtoś szcze cikawyj ohladaty ich.

Idemo seredynoju wułyci. Pered namy mcre czornoji żywoji masy. Wona posuwajet'sia wse wpered. Se meszkanci toho kwartału. Desiatky tysiacz hołow z blidymy, wystraszenymy, powykrywluwanymy wid bolu łyciamy.

Skruczujemo w bicznu wułyciu. Pered namy truparnia, a szcze błysssze dowhyj-dowhyj rjad bilych plam. Se domowyny. Zakołysałosia more czornoji masy i poczawsia pochid. I raptom powitrja proder strasznyj zojk; niby wysk szalijuczoji buri... Czujesz joho w hori i nawit' zdajet'sia pid toboju w zemli. Se płakały mamy, sestry, braty. Płakały dribni dity.

Nerwy, neprywyczni do takoji strasznoji muzyky, szczo proty woli wdyrajet'sia deś u hłybynu mozku, w hrudy, w kożnij twij żywczyk i tamuje bih krowy, widdych, tamuje ciłu twoju swidomist'. Mozok bołyt' i nohy whynajut'sia pid tiaharom tych rozpuczływych akordiw.

A pered namy wse te same: spaleni domy, czorni jamy w stinach, wykrywłeni łycia, choruhwy, jak czorni ptachy, szczo wylitajut' znad rozwałyn ta tripoczut' wełykymy kryłamy nad naszymy hołowamy, wse te ne daje dowhyj czas pryjty do sebe...

Mynajemo wełykyj budynok. Na samomu peredi wełykyj czerwonyj chrest. I win ne oboronyw... Wsi szyby wybyti; — se żydiwśkyj szpytal!

My wże na hori straczennia. Zojk i płacz popływ znowu sylniszcze po snihowomu poli na hori. Pered namy wże okopyszcze, a do nioho dwoma szyrokymy strujamy, szczo jak wuzi powzajut' po biłomu snihu, pływut' sotky, tysiaczi...

Pered bramoju szpalirom żydiwśka mołodiż ta żydiwśki żowniry szcze w awstrijśkych mundurach. Napered merci, a za nymy tora, swiata tora, szczo wiki ciłi, stolittia ciłi perežyła w tij starij, wże do zemli prypawszij biżnyci. Teper jiji chowajut'.

I pokłały jich usich razom pered cwyntarnoju kapłyceju.

Pered domowynoju tory — mołodyj, blidyj Żyd z nezdorowym, fanatycznym łycem. Win ne płacze j ne stohne, tilky nawpiw bożewilnym zorom obijmaje dwi domowyni. W odnij ta swiata tora, a w druhij jiji storoż, staryj szames, szczo w oboroni jiji żyttia swoje widdaw.

Tak, — wony wpały, swiatu toru kynuły, toptały, a staryj szames boronyw... I win teper tut bila nych ne płacze, ne rydaje, tilky wid czasu do czasu rukamy obijmaje domowynu tory ta domowynu bat'ka. A pobicz zawodyt' mołoda diwczynka ta maty-starucha. Pobicz szamesa łeżyt' syn jiji, prawnyk, jakoho ubyły, bo hroszyj ne maw...

Płacz, stohin i okłyky bolu, szczo szczoraz sylniszcze zapowniały okopyszcze, raptom zatychły.

Z galerji cwyntarnoji kapłyci howoryw rabbi. Stareć płakaw i sered płaczu wylitały jakiś urywani

słowa z stareczoji hrudy. A potomu howoryw iszcze chtoś druhyj i tretij.

Chtoś praszczaw ti pomordowani dity, — szczo nacze winkom oblahły domowynu tory j szamesa — i howoryw szczoś do sych żywych dityj, szczo tysiaczamy pryjszły jich popraszczaty.

Ja ne rozumiw. Ałe naraz zapłakało wse, wse, wse, a sered toho płaczu wybyłosia na persze misce dzwinke, sylne rydannia dityj.

— „W zrabowanych ta widorwanych poduszkach, tak, w odnij z nych najszły — małeseńke, dwomisiaczne dytia... Mamy ne najszły, bo mama... spałyłaś“...

I znowu płacz dityj czuty... — — —

Ne możu bilsze — idu.

A za mnoju łunaje sej płacz...

*

A może se woskresennie żydiwśkoho narodu!?

Dola naszych bratiw na Uhorszczyni.

Uhorśke bjuro korespondencijne donosyt':

Ukrajińsko-uhorśki perehowory zakinczyłysia pryniatiem czerez prawytelstwo propozycyji Ukrajińskoji Nacjonalnoji Rady otsioho zmistu:

1. Ukrajińskyj narid na Uhorszczyni uznaje terytorijalnu nedotorkajemist' kraju i protestuje proty wsiakych stremliń nasylnoho zirwannia.

2. Prawytelstwo uznaje prawo samostanowłennia ukrajińskoho narodu j obiciuje, szczo w komitatach, de Ukrajinci majut' bilszist', żupanamy budut' muży, szczo znajut' miscewi widnosyny ta majut' łucznist' z ukrajińskym narodom.

3. Ukrajiński sprawy w ministerstwi nacjonalnych spraw, wiroispowidań ta proswity widdajut'sia znawciam z widpowidnym kruhom diłannia.

4. Bażannia Ukrajinciw na uhorśkych uniwersytetach uzhladniajut'sia czerezsystemizuwannia katedr dla ukrajińskoji mowy i literatury.

Dla uspokojennia ukrajińskoho narodu wydano osibnyj manifest madiarśkoho prawytelstwa ta Ukrajińskoji Nacjonalnoji Rady.

Stilky madiarśke korespondencijne biuro.

Wojenna sytuacija.

„Naczalna Komanda polśkych wijśk na Schidniu Hałyczynu“ ohołoszuje dnia 27. s. m. otsej komunikat:

Na piwnicz, schid i połudne Lwowa majut' misce szczodnia dribni sutyczky polśkych patrul z ukrajińskymy widdiłamy. Zabrano połonenych. Z Zamostja operujuczi syły zaniały 26. s. m. Ljubyczu koroliwśku, widkydajuczy słabszoho neprijatelja na Rawu Ruśku. Polśka grupa, szczo operuje z Sjanoka w Schidnim naprjami, obsadyła po borot'bi pid Ustrykamy dolisznymy dnia 27. s. m. Chyriw. Po borot'bi zaniato też Nyżankowyczi.

Druhyj komunikat z dnia 28. podaje:

Na piwnicz wid Lwowa udatni wywidy kapitana Wiktora. Po dwohodynnij borot'bi rozbrojeno ukrajińske seło Sycichiw (czy Sychiw?), pry czim zdobuto odyn maszynowyj kris. Na schid i połudne sutyczky polśkych patrul z ukrajińskymy widdiłamy. Po dwohodynnij borot'bi grupa, szczo operuje w napriami wid Lubyczi, zaniała Ruśku Rawu. Wproczim sytuacija nezminena.

Polśki gazety donosiat': Karna ekspedycija rozbyła ukrajiński watahy w Nyżankowyczach. Zaliznyczyj szlach Peremyszl-Chyriw znyszczenyj. Z Peremyszla donosiat', szczo polśkyj pancyrnyj pojizd wernuw z Ustryk, zdobuwszy tam ukrajińskyj pojizd, złożenyj z 10 krytych wagoniw, dwi armaty i 8 konyj. Do newoli popało 80 ukr. żowniriw z troma ranenymy oficeramy.

Polśka Likwidacijna Komisija (PLK) ohołoszuje dorywoczni sudy w ciłij Hałyczyni.

Szczo czuwaty nowoho?

Polśkyj Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet u Lwowi zarjadyw, szczo wsi muszczyny polśkoji narodnosty, urodżeni w rr. 1883—1901 pidlahajut' obowiazkowy wijśkowoji służby.

Toj sam Komitet prosyt' u widozwi do meszkanciw Lwowa, szczoby wony spownyły swij patriotycznyj obowiazok i dobrowilno a skoro, bez prymusu, płatyły zalahajuczi podatky: gruntowi, domowi, zaribkowi, rentowi i dochodowi z wojennym podatkom i prawnymy należnostiamy.

Z Lublina donosiat', szczo polśki chłopy ne choczut' dawaty sredstw pożywy dla mist. W riżnych powitach potworyłysia robitnyczo-selanśki rady, jaki stojat' pid uprawoju Socijal-demokratiji Koroliwstwa Polśkoho i Łytwy (S. D. K. P. L.). W Krasnostawśkim, Zamojśkim i Tomaszywśkim polśki chłopy zaniały kilkadesiat' panśkych dibr i obsadyły jich dwirśkymy fornalamy. W Hrubiszywśkim wedut' polśki chłopy perehowory z ukrajinśkymy szczo do spilnoho podiłu riżnych panśkych majetkiw. Wsiudy panujut' poważni zaworuszennia.

Sowitśkyj urjad internuwaw polśke posolstwo w Moskwi. Czastynu urjadnykiw posolstwa aresztowano.

Z prywodu ostannich podij pysze gazeta „Progres“: Koalicija sylno poirytowana na Polakiw. Anglijśke prawytelstwo namirjaje zarjadyty slidstwo w sprawi ostannich pohromiw u Hałyczyni. — Z Roterdamu donosiat' do „Mittags-Zeitung“: Kriwawi borot'by Polakiw z Ukrajinciamy w schidnij Hałyczyni wykłykały w Waszyngtoni wełyke wrażinnie. Amerykanśke prawytelstwo namirjaje predpryniaty energiczni kroky.

Naszi nimećko-awstrijśki towaryszi predłożyły Nacjonalnomu Zborowy projekt 8-hodynnoho czasu praci. Pisla sioho predłożennia kożdyj czołowik 8 hodyn praciuwatyme, 8 hodyn matyme na nauku, prywatni diła i t. p., a 8 hodyn na spoczynok.

Uhorśkyj episkopat riszyw widdaty nacjonalnomu prawytelstwu ciłyj cerkownyj majetok.

Czerwonyj Prapor.

Katy nawykły poływaty
Krajinu krowju i slizmy,
Ałe jak pryjde deń zapłaty, —
Sudyty budemo jich my!
Sudyty budemo jich my!
Chaj roste, chaj hrymyt' wilnyj spiw,
Nasz prapor płyne ponad trony,
Win nese pimsty hrim, ludu hniw,
I wilnyj win sije siw,
A kolirom uweś czerwonyj:
Na jomu krow robitnykiw!
Na jomu krow robitnykiw!

Katy syłkujut'sia kajdany
Iszcze micniszczymy zrobyt',
Ta z tiurm usich — rujina stane,
I tilky dobre bude żyt'!
I tilky dobre bude żyt'!
Chaj roste, chaj hrymyt' i t. d.

Wże ład staryj schytnuwś i pada,
Żyttja nowe joho zmete, —
Robytyme hurtom hromada
I wse, szczo zrobyt', — spilne te!
I wse, szczo zrobyt', — spilne te!
Chaj roste, chaj hrymyt' i t. d.

Hej, razom, brattja, wsi do boju,
Szczob dumka wsich odna wełа,
De-ż najde chto takuju zbroju,
Szczob wilnyj lud złomyt' mohła?
Szczob wilnyj lud złomyt' mohła?
Chaj roste, chaj hrymit' i t. d.

Tyraniw het' iz hłytajamy!
Chaj zhyne rabśkyj swit staryj!
Sotworym wilnymy rukamy
Nowe żyttja i ład nowyj!
Nowe żyttja i ład nowyj!
Chaj roste, chaj hrymyt' i t. d.

NOWYNKY.

— **Na rozkaz p. generała Rozwadowśkoho** wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho dorohoho ukrajińskoho pyśma—takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia z konecznosty, bo ne choczemo, pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

— **Slidujucze czysło „Wperedu“ wyjde w poneditok.**

— **„Diło“ zawiszene!** „Diło“, jake po wyjizdi ukrajinśkoho prawytelstwa i po zaniattju Lwowa polśkymy wijśkamy ne mohło drukuwatysia z prywodu uszkodżenia drukarni, poczało nanowo wychodyty doperwa wid seredy sioho tyżnia. Ta łysze dwa czysła mohło pobaczyty swit bożyj. W piatnyciu zistało „Diło“ zawizzene, a drukarnia zamknena.

— **Naszym towaryszam ta prychylnykam pid zriłu rozwahu!** Do naszoji redakcyji zajszło wczera kilkoch robitnykiw z bażanniamy z nahody widnowłennia „Wperedu“. Dwoch z nych złożyło na presowyj fond „Wperedu“ zibranu miż towaryszamy kwotu 15 kor. Prysutnyj pry tim horożanyn K. złożyw 100 kor. z bażanniem, szczoby „Wpered“ pojawlawsia szczodenno. Podajuczy se do widoma naszym towaryszam i prychylnykam, zajawlajemo, szczo my hotowi wże wid ponediłka pereminyty „Wpered“ na szczodennyk, ałe pid takymy usliwiamy: 1) Kożdyj z Was bude jak najrewnijsze szyryty „Wpered“ miż swojimy towaryszamy i znajomymy, 2) Kożdyj z Was zajmet'sia zbirkoju na presowyj fond „Wperedu“. Do praci otże Towaryszi, Towaryszky i Prychylnyky, a „Wpered“ wid ponediłka bude pojawlatysia szczodenno.

— **Ukrajiński szkoły u Lwowi.** Odyn z robitnykiw-bat'kiw prosyt' nas zwernuty uwahu upraw ukrajińskych szkił na nehajnu potrebu widnowłennia nauky. Chocz jak ważki teper polityczni umowy, chocz wełyki turboty pro prożytok, to szkoły, szczo zamkneni wże bilsz misiacia, musiat' buty widczyneni! Czotyry roky wojen i tak zawdały wże obrazowanniu naszych dityj wełyki wtraty. Nedostaczi opału, szczo jawlajet'sia teper hołownoju pryczynoju zamknennia szkił, można pry dobrij woli zaradyty choczby czerez utworennie skombinowanych klas abo zmenszennie czysła hodyn.

— **Bezrobittje sered drukarśkoho robitnyctwa** bilszaje z kożdym dnem. Drukarnia „Diła“ zamknena, Stawropigiji ta Szewczenka takoż. W sych troch drukarniach, de drukuwałosia bahato gazet ta knyżok, praciuwało razom 150 ludyj, jaki siohodnia opynyłysia na wułyci bez najmenszoho uderżannia.

— **Rekwizyciji.** Kwaterunkowyj widdił (major Łytwynowycz) wydaw zakaz samowilnych rekwizycij w horodi Lwowi. Wzahali rekwizyciji budut' dozwoleni łysze na pyśmenne zizwołennie intendantury kwaterunkowoho widdiłu.

— **Wojenni zapomohy.** Polśkyj wydił suspilnoji opiky powidomlaje, szczo sprawa wijśkowych pryczynkiw (zapomoh) maje buty wkorotci uregulowana. Termin wypłat bude ohołoszenyj.

— **Naszi kacapy** pidnosiat' z trudom swoji hriszni hołowy ta merzenni ruky. Zatużyły, bacz, za matuszkoju, za Nikołuszkoju, czy tam za Nikołajem Nikołajewyczem, za knutom, a najbilsz — za rublamy... Ne podobajet'sia jim nowyj czas — ta radib joho chocz na hodynu-dwi spynyty. Zibrałysia driachli staryky na sowiszczania neczestywych, pyszut' memoriały ta choczut' wysyłaty dieputatof do Deninowa, zabuwajuczy serdehy, szczo deś tam na dorozi możut' strinuty jakohoś mazepinca-Petluru. Zaky powernemo szczekoły do seji sprawy, skażemo: „Za wcześnie, mój kwiatku!“

— **Jak informujut' polśki burżuazni gazety swojich czytacziw?** Dr. Łew Hankewycz zistaw imenuwanyj prezydentom ministriw w Ukr. Narodnij Republyci. — Sered Ukrajinciw rozkoł Derżawni sekretari Czernećkyj i Łozyńśkyj (sic!) ustupyły. — Ukrajiński patruli obrabuwały cilkom rosijśkoho ministra aprowizaciji w nowim kyjiwśkim gabineti Guniewa, koły win jichaw do Lwowa — Czy powiryw chto w prawdywist' sych wistok, ne znajemo, — ałe my wid śmichu aż za boky brałysia, czytajuczy jich.

Opowistky.

= **Pozir, lwiwśki robitnyky i robitnyci!** W nedilu, dnia 1. hrudnia widbudet'sia w Sekretariati ukrajińskoji sociałdemokratycznoji partji narada w sprawi organizacji lwiwśkoho ukr. robitnyctwa ta w sprawi zasnuwannia Ukrajińskoji Robitnyczoji Rady. W naradach wiźmut' uczast' człeny Miscewoho Komitetu USDP., człeny „Woli“ ta delegaty fachowych organizacij. Poczatok toczno o 2 hodyni popołudny.

Toho samoho dnia widbudut' narady w sprawi wyboru delegatiw do Ukr. Robitnyczoji Rady: drukari Ukrajinci w swojij fachowij organizacji pry wuł. Pekarśkij cz. 18., zaliznyczny ky w towarystwi „Zoria“, pry wułyci Wirmeńskij cz. 25, parter, stolari w swojij organizacji pry wułyci Piszij cz. 2. Poczatok narad wsiudy o hodyni 9½ pered połudnem.

= **Partijnyj sekretariat USDP.** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch i tam treba zwertatysia u wsich partijnych sprawach. Urjadowi hodyny: wid 11—1 w połudne i wid 3—5 popoł.

= **Prosymo wsich, chto jide czy jde na prowincju,** zabraty z soboju „Wpered“, bo czerez nedostaczu komunikacji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administracji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

= **Zibrannie Robitnyczoji Rady PPSD.** widbudet'sia w nedilu, 1. hrudnia, o 9. hod. rano, pry wuł. Zełenij 4.

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu“!

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu“ (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 4. Львів, второк. дня 3. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 4. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

а розказ ґенерала Розвадовського видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Наша ґазета.

Видаючи 1. число „Вперед“ ми зазначили, що перемінимо його на дневник, коли на се обставини позволять. Наше й наших Товаришів та Товаришок гаряче бажання сповнилося. „Вперед“ виходить кождого дня!

Та не так виглядає він, як ми того від серця бажали би. Тяжить на нашій українській робітничій ґазеті воєнне пятно. Не можемо писати в ній того, чим занята думка й серце кождого з нас, кождого Українця та Українки так тут у Львові, як і по тамтій стороні фронту.

Польські буржуазні ґазети переповнені статтями та всякими нотатками зверненими проти нас, Українців. „Bandy“, „hajdamaki“, „opryszki“, „chamy“ — се ще найделікатніші назвиска, якими польські журналісти обкидають нас Українців, ті самі польські журналісти, що проповідують „демократію“ і чваняться своєю „висшою“ культурою.

Нам не можна писати про те, що ми переживаємо кождого дня. Не можна писати про ті щоденні тортури, ревізії, арештування, не можна наводити фактів, писати про надужиття з ріжних сторін.

Та живемо надією, що обставини вкоротці переміняться та будемо могли користуватися зі справжньої свободи друкованого слова.

Нікому з нас не вільно упадати тепер на дусі. Перетерпів наш народ неодно лихо, тож зможе перетерпіти ще одно. Не могла пас знищити з лиця землі довговікова неволя, не знищить нас і теперішний час. Не знищить, а загартує!

Горі серця!

Події на Україні.

Польська агенція телєґрафічна (ПАТ.) доносить, що тов. Петлюра обсадив при помочи відділу стрільців Київ, Бердичів і ще одно місто. Прогнав москвофільське правительство Скоропадського.

Після нествердженних ще вісток, які ми одержали, тов. Винниченко входить в склад нового правительства і що новий кабінет мав проголосити прилученнє всіх українських земель бувшої Австро-Угорщини (отже Західньо-Української Республики) до Придніпрянської України.

Тов. Петлюра буде мати багато труду із російським ґенералом Деніном, котрий проголосив себе диктатором всеї Росії і йде зі своєю армією з Підкавказя на Україну, Москву і Петроґрад, щоби реституувати царську Росію. Він буде мати тяжке завданнє побороти большевицьке правительство і цілу Україну. Як подають останні вісти, українське правительство злучилося з большевиками проти Деніна і Скоропадського.

Самоозначеннє народів.

Те слово не є ніяким новим обявліннєм. Воно було давно вже угольним каменем соціялдемократії, лише що соціялдемократія все і всюди підчеркувала зрівнаннє клясове, себто рівність політичну й господарську, через те формула самоозначення не була можетакою яркою і буржуазні кляси не звертали на те великої уваги.

Буржуазна кляса так була засліплена коронованими головами і так свято вірила в їх чародійну силу та святість дотеперішнього ладу, що навіть не приходило їй на думку, що те слово: „самсозначеннє“ набере одного разу дуже великого значіння. Треба було, щоби аж один може наймогутніщий із їх кляси вимовив те слово, щоби вона прикладала до сього слова сяке-таке значіннє. А сказав його Вільзон. І так як доробкевич все є брутальним для бідніщих від себе а плазом і малпою перед богатшим і могутнішим, хоч те друге його дразнить, так і тут, хоч може буржуазній клясі те слово не конче подобалося, але що його сказав наймогутніщий із її кляси, отже вона, буржуазія, прикляснула йому. Буржуазні ґазети малпували й вихваляли Вільзона за те слоло, гейби він був винахідником чогось нового.

Вільзон може й не дуже вглублювався в те слово і може сказав його більше кокетливо для Франції, Бельґії і Сербії а на пострах для Австрії і Німеччини. Тепер певно він жалує його, бо з його кокетливости і погрози народи витягнули зівсім инші консеквенції. Бо, поминаючи вже конечні й дійсні причини, не то, що він був моральною відпорою того, що розлетілася Росія, Австрія, Німеччина й розлетиться Турція, але народи поширили значіннє самоозначення і на внутрішний устрій своїх держав.

В суті річи самоозначеннє народів не можна обмежувати лише до того значіння, що нарід має сам рішати, куди він має належати, але й сам має рішати про те, яка має бути в нього форма правління і яка має бути форма господарства в його домі, в його державі.

І так як перше буржуазія плескала Вільзонови і малпувала за ним, так тепер знов лижеться до його, щоби він нехтував своє слово і йшов її з помічю проти виконання самоозначення. Вільзон справді перестав вже деклямувати й не проголошує своїх мудрощів, а мовчки помагає своїй братії. Він мовчки годиться на карні експедиції, які всі є звернені проти самоозначення народів.

Сьогодня війська Америки, Франції і Англії, отже війська, які тішаться опікою вуйка Вільзона, йдуть до Росії, щоби здоптати самоозначеннє російського народу, бо форма російського ладу не подобається Вільзонови і збратаній з ним буржуазії Росії. Війська Франції ідуть на Україну, щоби прийти в поміч українській буржуазії і здоптати самоозначеннє самостійности українського народу. По те саме йдуть війська антану в Австрію і по те саме кокетує буржуазія шляхотьсько-польська в нас, щоби здусити самоозначеннє свого польського народу, який хоче видертися зпід гнету шляхотського ладу і завести демократичний лад, та щоби поміг тій самій шовіністично-шляхотській клясі приборкати Українців, які одноголосно сказали, що мусять скинути шляхотське ярмо.

І та сама шляхотська буржуазна кляса, яка так голосно плескала Вільзонови, тепер кличе того самого Вільзона сюди по те, щоби він подоптав те, що голосив перед цілим світом.

Але так як буржуазія перечислилася на викликанню війни, так само перечислиться буржуазія на тих карних експедиціях. Бо хоч робочі верстви Франції, Англії, Італії і других пупілів Вільзона тепер ще може під впливом крісових тріюмфів своїх держав спокійно приглядаються тим карним експедиціям, то коли вони троха остигнуть і приглянуться, пошо то їх гонять по чужих краях, коли вони побачуть, що вони йдуть боронити інтереси пануючих кляс, що вони йдуть скріпляти силу своїх буржуїв, то ті робочі верстви тих держав запротестують проти таких нелюдських заходів і самі ще піднесуть свої пролєтарські кличі до пануючої сили.

Треба сумніватися, щоби робочий народ Франції, щоби сини тої свободолюбивої, тої вольної, революційної Франції схотіли бути жандармами Европи, гнобителями самоозначення европейського робочого народу. Чи скорше, чи пізнійше ми дочекаємося того, що ще раз будемо мати дезертирів з жандармських позицій, дочекаємося другого безладного повороту військ і ще раз будемо мусіли хоронити наші краї перед голодним, повертаючим в найбільшім безладдю військом антану.

Буржуазія антану не бачить сього, але та катастрофа є для неї неминучою, а наша буржуазія не бачить знов того, що вона ще раз буде потрясеною вдруге до останніх консеквенцій і що ще наражує другий раз цілу країну на другу дуже тяжку розправу.

Краще, далеко краще, бо без великих дальших жертв, моглаби буржуазія обминути ту катастрофу, коли би вона без того жандармського експеріменту доброю волею пристала на самоозначеннє приналежности народу, на самоозначеннє політичного ладу і на самоозначеннє господарського ладу своїм таки народом. Хоч всякий поріг є тяжкий і навіть часами кривавий, то той поріг мігби обійтися без операції чужих лікарів. Але, але! Чи буржуазія любила коли свій нарід?

Події в Польщі.

Недалекий ще протяг часу ділить нас від сеї хвилини, коли в Польщі правила „найдостойнійша“ регенційна рада з архиепископом Каковським, князем Любомірським і Радивилом на чолі. Не завиваючи правди в бавовну, сказати можна, що „власть“ регенційної ради зродилася з пруського і австрійського жерела і опиралася на пруських і австрійських багнетах. Власть регенційної ради була дуже проблєматична, de facto рада робила всьо, що подиктував їй німецький ґенерал-ґубернатор Беселєр.

Стан річий радикально змінився, як упав австрійський і німецький мілітаризм. Упали безповоротно концепції австро-польської чи прусопольської розвязки, регенційна рада стратила всякий вплив в Польщі й до власти прийшов польський народ. В першу хвилину „власть“ опинилася в руках народових демократів і на першу скрипку заграв Ґломбінський. Одначе панування народових демократів тревало з сього кілька днів і впало з сею хвилею, як з німецької тюрми повернув Пілсудський, що став диктатором Польщі і який поручив тов. Морачевському утворити соціялістичний кабінет. Тепер над Варшавою повіває червоний прапор.

Та ніде правди діяти. Становище соціялістичного варшавського правительства є дуже трудне. На се складаються стан внутрішний, як і зовнішні обставини. За чотири роки війни Росія, Німеччина й Австрія зруйнували до тла господарське життє Польщі. Фабрики поруйнувані, або стоять нечинно, селянство знищене безчисленними безоглядними реквізиціями, краєві фінанси в оплаканім стані — бо буржуазія не хоче підписувати державної позички, дорожнеча зростає до небувалих в світі розмірів, населенню в містах грозить голод, шириться бандитизм. До всіх сих злидень прилучається політична боротьба партій. Буржуазія поставилась ворожо до соціялістичного правительства, яке хоче спараліжувати при помочи т. зв. реконструкції кабінету. Людова партія з Вітосом на чолі відграє ту саму нездецидовану ролю, яку відгривали свого часу соціяльні революціонери в Росії. Саме становиско диктатури Пілсудського в многих чертах нагадує під кождим оглядом се становище, яке занимав диктатор Керенський. Такий є стан річий в конгресовій Польщі.

Ще гірше представляється справа на окраїнах Польщі. Краківська ліквідаційна комісія прямо ігнорує варшавське правительство й уконституовується як окреме правительство, яке все ще звертає свої погляди на Відень, доказом чого є, що задержує в силі всі давніщі австрійські закони й розпорядки, задержує цілий давний австрійський бюрократичний адміністраційний апарат, а навіть замовило собі в австро-угорськім банку обезцінені коронові банкноти.

На свою власну руку веде польську політику тимчасовий львівський Комітет. Здається, рука в руку з тимчасовим комітетом іде люблінська група, яка, по інформаціям польських дневників, висилає свої військові відділи на Волинь і провокує в сей спосіб війну з Придніпрянською Україною.

Познаньські посли прямо зірвали всякі зносини з варшавським правительством і з вістий, які подає львівська міщанська преса, можна догадуватись, що в Познаньщині назріває конфлікт між Поляками а німецькими робітничими й жовнірськими радами.

В такім стані находиться тепер революційна Польща. Соціялістичне варшавське правительство, як хоче удержатися при власти, мусить безпроволочно й консеквентно та без ніяких компромісів ввести в життє цілу соціялістичну програму й доложили всіх зусиль, щоби помиритися з сусідними народами, в першій мірі з обома українськими республіками і німецькою республікою. В сім лежить спасеннє Польщі!

Воєнна ситуація.

„Начальна Команда польських військ на Східню Галичину“ оголошує дня 29. с. м. отсей комунікат: На північ і схід від Львова не було важнійших подій. На полудне від Львова ударили відділи підполк. Токажевського, підпомагані панцирними поїздами в напрямі Давидова, відкидаючи чисельно сильнійшого і артилєрією уораженого неприятеля поза Старе Село і розбиваючи сильні хлопські банди в Жиравці та Черепині. Забрано 30 полонених і 3 машинові кріси.

Комунікат з дня 30. листопада: На полудневий схід від Львова польські відділи відкинули сильнійші українські сили, спомагані артилєрією з Наварії, Маличкович та Солонки великої в полудневім напрямі. Забрано полонених. Польський панцирний поїзд острілював Пустомити. Дня 29. листопада відперто більший наступ на Руську Раву з великими стратами для неприятеля. Впрочім ситуація незмінена.

Польські ґазети доносять: Українські банди забрали з собою зпід Хирова 21 єзуїтів і зрабували провіянти. — Укр. сольдатеска гуляє в Станиславові; забирають так військовим як і цивільним ціле їх майно. Польська людність дуже терпить від укр. сольдатески.—Бойові операції коло очищення львівського округу з укр. хлопських ватаг ідуть дуже гарно. Те саме й в самбірськім. За кільканацять днів буде всьо в порядку. Карність і дух в війску знамениті. Укр. полонених (понад 1.500 людий) висилається до західньої Галичини. — Методи Залізняків і Гонти не перестарілися: Українці палять села; підпалили Давидів, Старе Село, Білку шляхотську. — Польські патрулі розбили банди укр. дезертирів, що від кількох днів непокоять підміське населеннє Львова та дооколичних сіл.

Що чувати нового?

Польський Тимчасовий Правлячий Комітет (T. K. R.) оголошує між иншим таке: Від кількох днів кружать по Львові подавані з уст до уст вісти про якийсь приготовлюваний сим чи другим сторонництвом переворот („zamach stanu“). Сі вісти, які з розмислом ширють ворожі Полякам чинники (отже мабуть Українці та Жиди — Ред.), мають мету та виразну ціль: внести в польську суспільність заколот та занепокоєннє.

В склад Тимчасового польського Правлячого Комітету входить шестий польський соціяліст, учитель тов. Юліян Смуліковський.

Мировий конґрес не скоро збереться. Антанта дотепер не поробила ще ніяких приготовань до мирового конґресу Німецькі ґазети заповідають, що конґрес може розпочатися щойно в січні.

Кс. арцибіскуп Більчевський видав пастирський лист о братерстві та любови братніх народів.

Скандинавські публіцисти й політики на зборах в Штокгольмі заложили протест проти погромів Жидів у Польщі. Збори признали резолюцію, в якій стверджують вину польських проводирів та жадають їх укарання.

Мадярські ґазети доносять, що Мадяри опустили вже Семигород.

В німецькій Републиці ідуть горячкові приготовлення до конституанти. В виборах брати меучасть коло 40 міліонів виборців (мущин і жінок).

В Чехії утворилася шляхотсько-республиканська партія під назвою: „Консервативно-республиканська партія“.

Як „Morgenzeitung“ доносить, відбулася у Відні в днях 27. і 28. листопада конференція послів Райцеса і Брайтера з послами Данії, Голяндії, Швеції і Швайцарії в справі останніх подій у Львові.

З Константинополя доносять, що в Палестині утворилося перше сіоністичне правительство.

В. ВИННИЧЕНКО.

Було так тихо...

Було так тихо... Вже вулиця спала; на небі місяць сумно усміхався, сніг під санками сухо скрипів; мертво спокійно жандарм мій сидів. „Воля святая, прощай, дорога! Довго не бачитиму тебе, кохана“. Ось вже чорніють ворота тюрми. Дома ми, брате, на довго вже дома! Ліжко з хробацтвом, сінник із соломою, кусничок неба, та стіна довкола... Страшний візниче, невеселий мій дім!... Там за стіною, на далекій волі, в життєвій боротьбі, упертій, жорстокій вмиратимуть други та вороги, яж, візниче, тільки... чекатиму. І підуть роки за роками, забудуть мене други та вороги, инших вестимуть вже у тюрму — яж, візниче, буду тільки ждать. Та не даремно прибитий тугою чекатиму; розіґне народ спину, впадуть окови, розсіється тьма, впаде за нею, візниче, й тюрма!

НОВИНКИ.

— **Кольпортажа нашої ґазети** дуже утруднена. Хлопців, що розносять „Вперед“ бють на вулицях та нищуть ґазети. Трафікам грозять бойкотом. Нам здирають наші вивіски. Супроти того взиваємо всіх наших товаришів, товаришок та прихильників прийти нам в поміч в поширюванню ґазети, а робітників, що є без праці, просимо зайти до нашої адміністрації (вулиця Руська ч. 3, перший поверх).

— **„Вперед“ під арештом.** В суботу в ночи, коли робітники Ставропіґійської друкарні заняті були друкуваннєм нашої ґазети, загостила до друкарні польська військова поліція та „арештувала“ вже видруковану ґазету. Стягнено з ліжка префекта друкарні та погрозою: „odpowiadasz pan swoją głową“ заказано видання ґазети. Та не досить на тім. На розказ команданта тої виправи мусів машиніст розсипати форму, щоби не можна її більше ужити. В неділю рано удався наш редактор до шефа військового пресового бюра, щоби довідатися про прочину арештування ґазети, тим більше, що наказ ґенерала Розвадовського щодо видавання „Впереду“ українським та латинським письмом зістав виконаний. Тут заявлено нашому редакторови, що все те сталося — „przez pomyłkę“!!! — Гарна помилка, яка коштує нас більше як півтора тисяча корон!

— **Замкненнє недільних українських робітничих зборів та арештування.** На неділю, дня 1 грудня скликала українська соціялдемократична партія у Львові кілька нарад в справі орґанізації львівського українського робітництва та в справі заснування Української Робітничої Ради. Збори відбулися в орґанізації друкарів та в товаристві „Зоря“, де зібралися дуже численно українські залізничники. Вже при кінці зборів залізничників в „Зорі“ зявилася польська військова поліція, яка арештувала всіх присутних; в результаті поліціянти забрали з собою трох наших товаришів, а решту випустили на волю. Переведено теж ревізію в „Зорі“ та забрано з собою старий прапор „Зорі“, старі протоколи і т. п. До орґанізації друкарів прийшла поліція вже по зборах, коли Українці розійшлися, а лишилися самі товариші Поляки. Не арештовано вправді нікого, але замкнено льокаль. Так в справі арештувань в „Зорі“, як і в справі замкнення друкарської орґанізації удалися наші товариші з інтервенцією, яка дотепер лишилася без результату. — На полудни того самого дня були заповіджені наради в Секретаріяті партії, та не могли вже відбутися. І тут до Секретаріяту зайшла поліція „в гості“.

— **Чому завішено „Діло“**? „Wiek nowy“ доносить, що „Діло“ завісили польські військові власти на якийсь час з привозу того, що воно в недозволений спосіб обговорювало перебіг военних чинностий. Трох співробітників „Діла“, по списанню з ними протоколу, випущено на волю.

— **Жидівський дневник** „Tagblatt“ зістав завішений.

— **Урядова нагінка на Українців** Урядова „Ґазета Львовска“ пише: „Як легко можна було передвидіти, по такім насильнім перевороті, якого дізнав Львів останніми тижнями, появляються з одної сторони неузасаднені алярми і спричинюють неспокій в місті, а з другої сторони побіджені в сій нещасливій братовбійчій боротьбі Українці, що лишилися у Львові, стараються всякими способами заколотити спокій. В тій ціли ведуть тайну аґітацію, уладжують зібрання і наради, стараються ріжними обітницями отуманити легковірні уми, а передівсім втягнути до діла певні жидівські партії, викликати большевицький рух та спричинити анархію“. По тім вступі накликує „Ґазета Льв.“ Поляків до єдности й до оборони вітчини. Отже Українці є винні тому, що між Поляками нема єдности, та що наші польські товариші не хочуть іти разом з шляхтою та з ріжними дерижірами чи „paskarz-ами“!

— **Безробіттє українського робітництва та урядників у Львові** зростає з кождим днем. Українських робітників віддалюють з роботи польські підприємці та майстри. Також багато укр. урядників, які були заняті в польських інституціях, ходять позбавлені праці, а тим самим средств до життя. До нашої редакції заходять люди всіх сфер з просьбою о яку небудь роботу — яку ми їм дати не можемо, бо не маємо ніякої. Українські інституції, підприємці та майстри роблять все, щоби зменшити число безробітних, одначе се мало що помагає, бо більше є безробітних, як праці.

— **З нарад Робітничої Ради польської соц.-дем. партії.** В неділю, 1 грудня, велися у Львові наради польської Робітничої Ради при участи понад 150 делеґатів усіх фахових орґанізацій. На пропозицію головної комісії вибрано до президії Ради отсих товаришів: голова Гавснер, заступник Обірек і Лянґ, секретарі Баранський і д-р Ступницький. Політичний реферат поручено президії, просвітний реферат Смуліковський, господарчий Христовський, правничий д-р Ступницький, пресовий президія, заводовий Щирек, скарбовий Екерт. Далі велися наради що-до доповнення тимчасової ради міської через представителів працюючої кляси. Крім инших справ обговорювано теж справу видавництва орґану.

— **Заказ фотоґрафування.** Команда міста оголошує, що фотоґрафуванне в місті безуслівно заборонене. Жандармерія і міліція мають розказ конфіскувати апарати а винних придержувати.— Czesław Mączyński m. p.

— **Страхи на ляхи!** Польська преса страшить Українців (не смійтеся!) „старорусинами“!... Каже, що останні випадки цілком скомпромітували українську політику в очах „рускої“ суспільности в Галичині. Нема впрочім з ким говорити, бо українські міністри находяться по тамтім боці, а тут нема з ким говорити, бо ті, що лишилися у Львові, не мають ні охоти ні мандату до переговорів. Лишаються отже до розпорядимости „poczciwi starorusini“, складаючіся з батюшки Давидовича, батюшки Давидяка, радника Ліскоґацького, Маркова та „wielu innych“. Отже чотирох ґенералів Поляки вже винайшли, треба би ще найти дрібницю — військо...

— **Французькі війска у Львові** Таку байку пустили вчера польські ґазети. А видрукували се дуже великими та товстими черенками. Поки що нема ще Французів у Львові, бо вони самі у себе у Франції не можуть дійти до ладу. А як і прийдуть до Львова, то не будуть страшнійші а певно привітливійші від иншого війська. Впрочім що то вже не виписують польські буржуазні ґазети! Писали, що війска антанти заняли Коломию, ідуть на Станіславів, що заняли Одесу, Київ, машерують на Москву і Бог знає де ще! Оттаке саме й з французькими військами у Львові!

— **Як інформують польські буржуазні ґазети своїх читачів.** В околиці Львова забрали польськ леґіонери двох пруських офіцирів, які стояли на чолі українських „банд“. — Німці поставили до війни проти Поляків в Королівстві Жидів, в Галичині Українців. — Українці цілком винеслися з Черновець. — В Одесі є лише військова комісія антанти (а вчера була Одеса занята військами антанти)...

— **На піддержанне нашої ґазети** зложили (в коронах): С. К. 100, А. Б. 20, Д. С. 1000, М. Котик 4, разом 1124 корон. Повисшу суму зібрали наші товариші в неділю. Подаючи се до відома наших Товаришів та Товаришок, взиваємо ще раз всіх не уставати в праці коло ширення нашої ґазети скрізь по закутинах Львова, приєднування передплатників та збирання на пресовий фонд „Впереду“! Мусимо удержати наш український робітничий дневник у Львові! Тільки троха праці та охоти!

Оповістки.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої ґазети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **Партійний секретаріят УСДП.** находиться при вулиці Руській ч. 3., І. поверх і там треба звертатися у всіх партійних справах. Урядові години: від 11—1 в полудне і від 3—5 попол.

= **Д-ра Вальницького,** канд. адв., просимо зайти до нашої редакції.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Впереду“!

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропіґійського інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 4. Lwiw, wtorok, dnia 3. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 4-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz generała Rozwadowśkoho wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Nasza gazeła.

Wydajuczy 1. czysło „Wperedu" my zaznaczyły, szczo pereminymo joho na dnewnyk, koły na se obstawyny pozwolat'. Nasze i naszych Towarysziw ta Towaryszok harjacze bażannia spownyłosia. „Wpered" wychodyt' kożdoho dnia!

Ta ne tak wyhladaje win, jak my toho wid sercia bażały by. Tiażyt' na naszij ukrajińskij robitnyczij gazeti wojenne pjatno. Ne możemo pysaty w nij toho, czym zaniata dumka i serce kożdoho z nas, kożdoho Ukrajincia ta Ukrajinky tak tut u Lwowi, jak i po tamtij storoni frontu.

Polśki burżuazni gazety perepowneni stattiamy ta wsiakymy notatkamy zwernenymy proty nas, Ukrajinciw. „Bandy", „hajdamaki", „opryszki", „chamy" — se szcze najdelikatniszczi nazwyska, jakymy polśki żurnalisty obkydajut' nas Ukrajinciw, ti sami polśki żurnalisty, szczo propowidujut' „demokratiju" i czwaniat'sia swojeju „wysszoju" kulturoju.

Nam ne można pysaty pro te, szczo my pereżywajemo kożdoho dnia. Ne można pysaty pro ti szczodenni tortury, rewiziji, aresztuwannia, ne można nawodyty faktiw, pysaty pro nadużyttia z riżnych storin.

Ta żywemo nadijeju, szczo obstawyny wkorotci pereminiat'sia ta budemo mohły korystuwatysia zi sprawżnioji swobody drukowanoho słowa.

Nikomu z nas ne wilno upadaty teper na dusi. Pereterpiw nasz narod neodno łycho, toż zmoże pereterpity szcze odno. Ne mohła nas znyszczyty z łycia zemli dowhowikowa newoła, ne znyszczyt' nas i teperisznyj czas. Ne znyszczyt', a zahartuje!

Hori sercia!

Podiji na Ukrajini.

Polśka agencija telegraficzna (PAT.) donosyt', szczo tow. Petlura obsadyw pry pomoczy widdiłu strilciw Kyjiw, Berdycziw i szcze odno misto. Prohnaw moskwofilśke prawytelstwo Skoropadśkoho.

Pisla nestwerdżenych szcze wistok, jaki my oderżały, tow. Wynnyczenko wchodyt' w skład nowoho prawytelstwa i szczo nowyj kabinet maw prohołosyty pryłuczennie wsich ukrajińskych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny (otże Zachidnio-Ukrajińskoji Republyky) do Prydniprijańskoji Ukrajiny.

Tow. Petlura bude maty bahato trudu iz rosijśkym generałom Deninom, kotryj prohołosyw sebe dyktatorom wseji Rosiji i ide zi swojeju armijeju z Pidkawkazia na Ukrajinu, Moskwu i Petrohrad, szczoby retstytuuwaty carśku Rosiju. Win bude maty tiażke zawdannie poboroty bolszewyćke prawytelstwo i ciłu Ukrajinu. Jak podajut' ostanni wisty, ukrajińske prawytelstwo złuczyłosia z bolszewykamy proty Denina i Skoropadśkoho.

Samooznaczennje narodiw.

Te słowo ne je nijakym nowym objawlinniem. Wono buło dawno wże uholnym kamenem socjałdemokratiji, łysze szczo socjałdemokratija wse i wsiudy pidczerkuwała zriwnannie klasowe, sebto riwnist' politycznu i hospodarśku, czerez te formuła samooznaczenia ne buła może takoju jarkoju i burżuazni klasy ne zwertały na te wełykoji uwahy.

Burżuazna klasa tak buła zasliplena koronowanymy hołowamy i tak swiato wiryła w jich czarodijnu syłu ta swiatist' doteperisznioho ładu, szczo nawit' ne prychodyło jij na dumku, szczo te słowo: „samooznaczennie" nabere odnoho razu duże wełykoho znaczinnia. Treba buło, szczoby aż odyn może najmohutniszczyj iz jich klasy wymowyw te słowo, szczoby wona prykładała do sioho słowa siake-take znaczinnie. A skazaw joho Wilzon. I tak jak dorobkewycz wse je brutalnym dla bidnijszych wid sebe a płazom i małpoju pered bohatszym i mohutniszczym, chocz te druhe joho draznyt', tak i tut, chocz może burżuaznij klasi te słowo ne koncze podobałosia, ałe szczo joho skazaw najmohutniszczyj iz jiji klasy, otże wona, burżuazija, pryklasnuła jomu. Burżuazni gazety małpuwały i wychwalały Wilzona za te słowo, hejby win buw wynachidnykom czohoś nowoho.

Wilzon może i ne duże whłybluwawsia w te słowo i może skazaw joho bilsze koketływo dla Franciji, Belgiji i Serbiji a na postrach dla Awstriji i Nimeczczyny. Teper pewno win żałuje joho, bo z joho koketływosty i pohrozy narody wytiahnuły ziwsim ynszi konsekwenciji. Bo, pomynajuczy wże konecznі i dijsni pryczyny, ne to szczo rozletiłasia Rosija, Awstrija, Nimeczczyna i rozletyt'sia Turcija, ałe narody poszyrały znaczinnie samooznaczennia i na wnutrisznyj ustrij swojich derżaw.

W suty riczy samooznaczennie narodiw ne można obmeżuwaty łysze do toho znaczinnia, szczo narid maje sam riszaty, kudy win maje należaty, ałe i sam maje riszaty pro te, jaka maje buty w nioho forma prawlinnia i jaka maje buty forma hospodarstwa w joho domi, w joho derżawi.

I tak jak persze burżuazija płeskała Wilzonowy i małpuwała za nym, tak teper znow łyżyt'sia do joho, szczoby win nechtuwaw swoje słowo i iszow jij z pomiczju proty wykonannia samooznaczennia. Wilzon sprawdi perestaw wże deklamuwaty i ne prohołoszuje swojich mudroszcziw, a mowczky pomahaje swojij bratiji. Win mowczky hodyt'sia na karni ekspedyciji, jaki wsi je zwerneni proty samooznaczennia narodiw.

Siohodnia wijśka Ameryky, Franciji i Angliji, otże wijśka, jaki tiszat'sia opikoju wujka Wilzona, idut' do Rosiji, szczoby zdoptaty samooznaczennie rosijśkoho narodu, bo forma ładu rosijśkoho ne podobajetsia Wilzonowy i zbratanij z nym burżuaziji Rosiji. Wijśka Franciji idut' na Ukrajinu, szczoby pryjty w pomicz ukrajińskij burżuaziji i zdoptaty samooznaczennie samostijnosty ukrainśkoho narodu. Po te same idut' wijśka antanu w Awstriju i po te same koketuje burżuazija szlachotśko-polśka w nas, szczoby zdusyty samooznaczennie swoho polśkoho narodu, jakyj chocze wydertysia z pid gnetu szlachotśkoho ładu i zawesty demokratycznyj ład, ta szczoby pomih tij samij szowinistycznij szlachotśkij klasi pryborkaty Ukrajinciw, jaki odnohołosno skazały, szczo musiat' skynuty szlachotśke jarmo.

I ta sama szlachotśka burżuazna klasa, jaka tak hołosno płeskała Wilsonowy, teper kłycze toho samoho Wilsona siudy po te, szczoby win podoptaw te, szczo hołosyw pered ciłym switom.

Ałe tak jak burżuazija pereczysłyłasia na wykłykanniu wijny, tak samo pereczysłyt'sia burżuazija na tych karnych ekspedycijach. Bo chocz roboczi werstwy Francji, Angliji, Italji i druhych pupiliw Wilsona teper szcze może pid wpływom krisowych triumfiw swoich derżaw spokijno pryhladajut'sia tym karnym ekspedycijam, to koły wony trocha ostyhnut' i pryhlanut'sia, poszczo to jich honiat' po czużych krajach, koły wony pobaczat', szczo wony jdut' skriplaty syłu swojich burżujiw, to ti roboczi werstwy tych derżaw zaprotestujut' proty takych neludśkych zachodiw i sami szcze pidnesut' swoji proletarśki kłyczi do panujuczoji syły.

Treba sumniwatysia, szczoby roboczyj narod Franciji, szczoby syny toji swobodolubywoji, toji wolnoji, rewolucijnoji Franciji schotiły buty żandarmamy Ewropy, hnobytelamy samooznaczennia ewropejśkoho roboczoho narodu. Czy skorsze, czy piznijsze my doczekajemosia toho, szczo szcze raz budemo maty dezertyriw z żandarmśkych pozycij, doczekajemosia druhoho bezładnoho powerotu wijśk i szcze raz budemo choronyty naszi kraji pered hołodnym, powertajuczym w najbilszim bezładdiu wijśkom antantu.

Burżuazija antantu ne baczyt' sioho, ałe ta katostrofa je dla neji nemynuczoju a nasza burżuazija ne baczyt' znow toho, szczo wona szcze raz bude potriasenoju wdruhe do ostannich konsekwencij i szczo szcze narażuje druhyj raz ciłu krajinu na druhu duże tiażku rozprawu.

Kraszcze, dałeko kraszcze, bo bez wełykych dalszych żertw, mohłaby burżuazija obmynuty tu katastrofu, koły by wona bez toho żandarmśkoho eksperimentu dobroju wołeju prystała na samooznaczennie prynależnosty narodu, na samooznaczennie politycznoho ładu i na samooznaczennie hospodarśkoho ładu swojim taky narodom. Chocz wsiakyj porid je tiażkyj i nawit' czasamy kriwawyj, to toj porid mihby obijtysia bez operaciji czużych likariw. Ałe, ałe! Czy burżuazija lubyła koły swij narid?

Podiji w Polszczi.

Nedałekyj szcze protiah czasu diłyt' nas wid seji chwyłyny, koły w Polszczi prawyła „najdostojnijsza" regencijna rada z archyepyskopom Kakowśkym, kniazem Lubomirśkym i Radywyłom na czoli. Nezawywajuczy prawdy w bawownu, skazaty można, szczo „włast'" regencijnoji rady zrodyłasia z pruśkoho i awstrijśkoho żereła i opyrałasia na pruśkych i awstrijskych bagnetach. Włast' regencijnoji rady buła duże problematyczna, de facto rada robyła wsio, szczo podyktuwaw jij nimećkyj generał-gubernator Beseler.

Stan riczyj radykalno zminywsia, jak upaw awstrijśkyj i nimećkyj militaryzm. Upały bezpoworotno koncepciji awstro-polśkoji czy pruso-polśkoji rozwiazky, regencijna rada stratyła wsiakyj wpływ w Polszczi i do własty pryjszow polśkyj narod. W perszu chwyłynu „włast'" opynyłasia w rukach narodowych demokratiw i na perszu skrypku zahraw Głombinśkyj. Odnacze panuwannie narodowych demokratiw trewało wsioho kilka dniw i wpało z seju chwyłeju, jak z nimećkoji tiurmy powernuw Piłsudśkyj, szczo staw dyktatorom Polszczi i jakyj poruczyw tow. Moraczewśkomu utworyty socijalistycznyj kabinet. Teper nad Warszawoju powiwaje czerwonyj prapor.

Ta nide prawdy dity. Stanowyszcze socijalistycznoho warszawśkoho prawytelstwa je duże trudne. Na se składajut'sia stan wnutrisznyj, jak i zowniszni obstawyny. Za czotyry roky wijny Rosija, Nimeczczyna i Awstrija zrujnuwały do tła hospodarśke żyttie Polszczi. Fabryky porujnuwani, abo stojat' neczynno, selanstwo znyszczene bezczysłennymy bezohladnymy rekwizycijamy, krajewi finansy w opłakanim stani — bo burżuazija ne chocze pidpysuwaty derżawnoji pozyczky, dorożnecza zrostaje do nebuwałych w switi rozmiriw, naselenniu w mistach hrozyt' hołod, szyryt'sia bandytyzm. Do wsich sych złydeń pryłuczajet'sia polityczna borot'ba partij. Burżuazija postawyłaś worożo do socijalistycznoho prawytelstwa, jake chocze sparaliżuwaty pry pomoczy t. zw. rekonstrukciji kabinetu. Ludowa partija z Witosom na czoli widhraje tu samu nezdecydowanu rolu, jaku widhrywały swoho czasu socijalni rewolucijonery w Rosiji. Same stanowysko dyktatury Piłsudśkoho

w mnohych czertach nahaduje pid kożdym ohladom se stanowyszcze, jake zanymaw dyktator Kerenśkyj. Takyj je stan riczyj w kongresowij Polszczi.

Szcze hirsze predstawlajet'sia sprawa na okrajinach Polszczi. Krakiwśka likwidacijna komisija prjamo ignoruje warszawśke prawytelstwo i ukonstytuowujet'sia jak okreme prawytelstwo, jake wse szcze zwertaje swoji pohlady na Widień, dokazom czoho je, szczo zaderżuje w syli wsi dawniszczi awstrijśki zakony i rozporjadky, zaderżuje ciłyj dawnyj awstrijśkyj bjurokratycznyj administracijnyj aparat, a nawit' zamowyło sobi w awstro-uhorśkim banku obezcineni koronowi banknoty.

Na swoju własnu ruku wede polśku polityku tymczasowyj lwiwśkyj Komitet. Zdajet'sia, ruka w ruku z tymczasowym komitetom ide lublińska grupa, jaka, po informacijam polśkych dnewnykiw, wysyłaje swoji wijśkowi widdiły na Wołyń i prowokuje w sej sposib wijnu z Prydniprjańskoju Ukrajinoju.

Poznański posły prjamo zirwały wsiaki znosyny z warszawśkym prawytelstwom i z wistyj, jaki podaje lwiwśka miszczańska presa, można dohaduwatyś, szczo w Poznańszczyni nazriwaje konflikt miż Polakamy a nimećkymy robitnyczymy i żownirśkymy radamy.

W takim stani nachodyt'sia teper rewolucijna Polszcza. Socijalistyczne warszawśke prawytelstwo, jak chocze uderżatysia pry własty, musyt' bezprowołoczno i konsekwentno ta bez nijakych kompromisiw wwesty w żyttie ciłu socijalistycznu programu i dołożyły wsich zusyl, szczoby pomyrytysia z susidnymy narodamy, w perszij miri z oboma ukrajinśkymy republikamy i nimećkoju republikoju. W sim łeżyt' spasennie Polszczi.

Wojenna sytuacija.

„Naczalna Komanda polśkych wijśk na Schidniu Hałyczynu" ohołoszuje dnia 29. s. m. otsej komunikat: Na piwnicz i schid wid Lwowa ne buło ważnijszych podij. Na południe wid Lwowa udaryły widdiły pidpołk. Tokażewśkoho, pidpomahani pancyrnymy pojizdamy w naprjami Dawydowa, widkydajuczy czyselno sylnijszoho i artylerijeju uorużenoho neprijatela poza Stare Seło i rozbywajuczy sylni chłopśki bandy w Żyrawci ta Czerepyni. Zabrano 30 połonenych i 3 maszynowi krisy.

Komunikat z dna 30. łystopada: Na południewyj schid wid Lwowa polśki widdiły widkynuły syl'nisczi ukrainśki syły, spomahani artylerjeju z Nawariji, Małyczkowycz ta Sołonky wełykoji w południewim naprjami. Zabrano połonenych. Polśkyj pancyrnyj pojizd ostriluwaw Pustomyty. Dnia 29. łystopada widperto bilszyj nastup na Ruśku Rawu z wełykymy stratamy dla neprijatela. Wproczim sytuacija nezminena.

Polśki gazety donosiat': Ukrajinśki bandy zabrały z soboju zpid Chyrowa 21 jezujitiw i zrabuwały prowijanty.—Ukrajinśka soldateska hulaje w Stanysławowi; zabyrajut' tak wijśkowym jak i cywilnym ciłe jich majno. Polśka ludnist' duże terpyt' wid ukr. sol'datesky. — Bojowi operacije koło oczyszczenia lwiwśkoho okruhu z ukr. chłopśkych watah idut' duże harno. Te same i w sambirśkim. Za kilkanaciat' dniw bude wsio w porjadku. Karnist' i duch w wijśku znamenyti. Ukr. połonenych (ponad 1.500 ludyj) wysyłajet'sia do zachidnoj Hałyczyny. — Metody Zalizniakiw i Gonty ne perestariłysia: Ukrajinci palat' seła; pidpałyły Dawydiw, Stare Seło, Biłku szlachotśku. — Polśki patruli rozbyły bandy ukr. dezertyriw, szczo wid kilkoch dniw nepokojat' pidmiśke nasełennie Lwowa ta dookołycznych sył.

Szczo czuwaty nowoho?

Polśkyj Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet (T. K. R.) ohołoszuje miż inszym take: Wid kilkoch dniw kružat' po lwowi podawani z ust do ust wisty pro jakyjś pryhotowluwanyj sym czy druhym storonnyctwom pereworot („zamach stanu"). Si wisty, jaki z rozmysłom szyrjut' woroży Polakam czynnyky (otże mabut' Ukrajinci ta Żydy— Red.), majut' metu ta wyraznu cil: wnesty w polśku suspilnist' zakołot ta zanepokojennie.

Wskład Tymczasowoho polśkoho Prawlaczoho Komitetu wchodyt' szestyj socijalist, uczytel tow. Juljan Smulikowśkyj.

Myrowyj kongres ne skoro zberet'sia. Antanta doteper ne porobyła szcze nijakych pryhotowań do myrowoho kongresu. Nimećki gazety zapowidajut', szczo kongres może rozpoczatysia szczojno w siczni.

Ks. arcybiskup Bilczewśkyj wydaw pastyrśkyj łyst o braterstwi ta lubowy bratnich narodiw.

Skandynawśki publicysty i polityky na zborach w Sztokholmi założyły protest proty pohromiw Żydiw u Polszczi. Zbory pryniały rezoluciju, w jakij stwerdżujut' wynu polśkych prowodyriw ta żadajut' jich ukarannja.

Madiarśki gazety donosiat', szczo Madiary opustyły wże Semyhorod.

W nimećkij Republici idut' horjaczkowi pryhotowłennia do konstytuanty. W wyborach braty-me uczast' koło 40 miljoniw wyborciw (muszczyn i żinok).

W Czechii utworyłasia szlachotśko-republikańska partija pid nazwoju: „Konserwatywno-republikańska partija".

Jak „Morgenzeitung" donosyt', widbuwałasia u Widni w dniach 27. i 28. łystopada konferencija posłiw Rajcesa i Brajtera z posłamy Daniji, Holandiji, Szweciji i Szwajcariji w sprawi ostannich podij u Lwowi.

Z Konstantynopola donosiat', szczo w Pałestyni utworyłosia persze sionistyczne prawytelstwo.

W. WYNNYCZENKO.

Buło tak tycho...

Buło tak tycho... Wże wułycia spała; na nebi misiać sumno usmichawsia, snih pid sankamy sucho skrypiw; mertwo spokijno żandarm mij sydiw. „Wola świataja, proszczaj, doroha! Dowho ne baczytymu tebe, kochana". Oś wże czornijut' worota tiurmy. Doma my, brate, na dowho wże doma! Liżko z chrobactwom, sinnyk iz sołomoju, kusnyczok neba, ta stina dowkoła... Strasznyj wiznycze, neweselyj mij dim!... Tam za stinoju, na dałekij woli, w żyttiewij borot'bi, upertij, żorstokij wmyratymut' druhy ta worohy, jaż wiznycze, tilky... czekatymu. I pidut' roky za rokamy, zabudut' mene druhy ta worohy, ynszych westymut' wże u tiurmu — jaż, wiznycze, budu tilky żdat'. Ta ne daremno prybytyj tuhoju czekatymu; rozihne narod spynu, wpadyt' okowy, rozsijet'sia t'ma, wpade za neju wiznycze, i tiurma!

NOWYNKY

— **Kolportaża naszoji gazety** duże utrudnena. Chłopciw, szczo roznosiat' „Wpered" bjut' na wułyciach ta nyszczut' gazety. Trafikam hroziat' bojkotom. Nam zdyrajut' naszi wywisky. Suproty toho wzywajemo wsich naszych towaryszіw, towaryszok ta prychylnykiw pryjty nam w pomicz w poszyrjuwaniu gazety, a robitnykiw, szczo je bez praci, prosymo zajty do naszoji administraciji (wułycia Ruśka cz. 3., perszyj powerch).

— **„Wpered" pid aresztom.** W subotu w noczy, koły robitnyky Stauropygijśkoji drukarni zaniati buły drukuwanniem naszoji gazety, zahostyła do drukarni polśka wijśkowa policija ta „aresztuwała" wże wydrukowanu gazetu. Stiahneno z liżka prefekta drukarni ta pohrozoju: „odpowiadasz pan swoją głową" zakazano wydannia gazety. Ta ne dosyt' na tim. Na rozkaz komandanta toji wyprawy musiw maszynist rozsypaty formu, szczoby ne można jiji bilsze użyty. W nedilu rano udawsia nasz redaktor do szefa wijśkowoho presowoho biura, szczoby dowidatysia pro pryczynu aresztuwannia gazety, tym bilsze, szczo nakaz generała Rożwadowśkoho szczodo wydawannia „Wperedu" ukrainśkym ta łatynśkym pyśmom zistaw wykonanyj. Tut zajawłeno naszomu redaktorowy, szczo wse te stałosia — „przez pomyłkę"!!! — Harna pomyłka, jaka kosztuje nas bilsze jak piwtora tysiacza koron!

— **Zamknennie nedilnych ukrajinśkych robitnyczych zboriw ta aresztuwannia.** Na nedilu, dnia 1 hrudnia skykała ukrajinśka socijałdemokratyczna partija u Lwowi kilka narad w sprawi organizaciji lwiwśkoho ukrajinśkoho robitnyctwa ta w sprawi zasnuwannia Ukrajinśkoji Robitnyczoji Rady. Zbory widbułysia w organizaciji drukariw ta w towarystwi „Zorja", de zibrałysia duże czysłenno ukrajinśki zaiiznycznyky. Wże pry kinci zboriw zaliznycznykiw w „Zori" zjawyłasia polśka wijśkowa policija, jaka aresztuwała wsich prysutnych; w rezultati policijanty zabrały z soboju troch naszych towaryszіw, a resztu wypustyły na wolu. Perewedeno też rewiziju w „Zori" ta zabrano z soboju staryj prapor „Zori", stari protokoły i t. p. Do organizaciji drukariw pryjszła policija wże po zborach, koły Ukrajinci rozijszłysia, a łyszyłysia sami towaryszi Polaky. Ne aresztowano wprawdi nikoho, ale zamknenolokal. Tak w sprawi aresztuwań w „Zori", jak i w sprawi zamkkennia drukarśkoji organizaciji udałysia naszi towaryszi z iuterwencijeju, jaka doteper łyszyłasia bez rezultatu. — Na popołudny toho samoho dnia buły zapowidżeni narady w Sekretarijati partiji, ta ne mohły wże widbutysia. I tut do Sekretarijatu zajszła policija „w hosti".

— **Czomu zawiszeno „Diło"?** „Wiek nowy" donosyt', szczo „Diło" zawisyły polśki wijśkowi własty na jakyjś czas z prywodu toho, szczo wono w nedozwołenyj sposib obhoworjuwało perebih wojennych czynnostyj. Troch spiwrobitnykiw „Diła", po spysanniu z nymy protokołu, wypuszczeno na wolu.

— **Żydiwśkyj dnewnyk** „Tagblatt" zistaw zawiszenyj.

— **Urjadowa nahinka na Ukrajinciw.** Urjadowa „Gazeta Lwowska" pysze: „Jak łehko można buło peredwydity, po takim nasylnim pereworoti, jakoho diznaw Lwiw ostatnimy tyżniamy, pojawlajut'sia z odnoji storony neuzasadneni alarmy i spryczyniujut' nespokij w misti, a z druhoji storony pobidżeni w sij neszczasływij bratowbijczij borot'bi Ukrajinci, szczo łyszyły sia u Lwowi, starajut'sia wsiakymy sposobamy zakołotyty spokij. W tij ciły wedut' tajnu agitaciju, uładżujut' zibrannia i narady, starajut'sia riżnymy obitnyciamy otumanyty łehkowirni umy, a perediwsim wtiahnuty do dila pewni żydiwśki partii, wykłykaty bołszewyckyj ruch ta spryczynyty anarchiju". Po tim wstupi nakłykuje „Gazeta Lw." Polakiw do jednosty j do oborony witczyny. Otże Ukrajinci je wynni tomu, szczo miż Polakamy nema jednosty, ta szczo naszi polśki towaryszi ne chocżut' ity razom z szlachtoju ta z riżnymy deryszkiramy czy „paskarzamy"!

— **Bezrobittie ukrajinśkoho robitnyctwa ta uriadnykiw u Lwowi** zrostaje z kożdym dnem. Ukrajinśkych robitnykiw widdalajut' z roboty polśki pidpryjemci ta majstry. Takoż bahato ukr. urjadnykiw, jaki buły zaniati w polśkych instytucijach, chodiat' pozbawłeni praci, a tym samym sredstw do żyttia. Do naszoji redakciji zachodiat' ludy wsich sfer z prośboju o jaku nebud' robotu — jaku my jim daty ne możemo, bo ne majemo nijakoji. Ukrajinśki instytuciji, pidpryjemci ta majstry roblat' wse, szczoby zmenszyty czysło bezrobitnych, odnacze se mało szczo pomahaje, bo bilsze je bezrobitnych, jak praci.

— **Z narad Robitnyczoji Rady polśkoji soc.-dem. partiji.** W nedilu, 1 hrudnia, welysia u Lwowi narady polśkoji Robitnyczoji Rady pry uczasty ponad 150 delegatiw usich fachowych organizacij. Na propozyciju hołownoji komisiji wybrano do prezydiji Rady otsych towaryszіw: hołowa Hawzner, zastupnyk Obirek i Lang, sekretari Baranśkyj i dr Stupnyćkyj. Politycznyj referat poruczeno prezydiji, proświtnyj referat Smylikowśkyj, hospodarczyj Chrystowśkyj, prawnyczyj dr Stupnyćkyj, presowyj prezydia, zawodowyj Szczyrek, skarbowyj Ekert. Dali welysia narady szczo-do dopownennia tymczasowoji rady miśkoji czerez predstawyteliw praciujuczoji klasy. Krim ynszych spraw obhoworiuwano też sprawu wydawnyctwa organu.

— **Zakaz fotografuwannia.** Komanda mista ohołoszuje, szczo fotografuwannie w misti bezusłowno zaboronene. Żandarmerija i milicija majut' rozkaz konfiskuwaty aparaty, a wynnych pryderżuwaty. — Czesław Mączyński m. p.

— **Strachy na lachy!** Polśka presa straszyt' Ukrajinciw (ne smijtesia!) „starorusynamy"!.. Każe, szczo ostanni wypadky cilkom skompromituwały ukrajinśku polityku w oczach „ruskoji" suspilnosty w Hałyczyni. Nema wproczim z kym howoryty, bo ukrajinśki ministry nachodiat'sia po tamtim boci, a tut nema z kym howoryty, bo ti, szczo łyszyłysia u Lwowi, ne majut' ni ochoty ni mandatu do perehoworiw. Łyszajut'sia otże do rozporiadymosty „poczciwi starorusini", składajuezisia z batiuszky Dawydowycza, batiuszky Dawydiaka, radnyka Liskowaćkoho, Markowa ta „wielu innych". Otże czotyroch generaliw Polaky wże wynajszły, treba by szcze najty dribnyciu — wijśko.

Francuśki wijśka u Lwowi. Taku bajku pustyły wczera polśki gazety. A wydrukuwały se duże wełykymy ta towstymy czerenkamy. Poky szczo nema szcze Francuziw u Lwowi, bo wony sami u sebe u Franciji ne możut' dijty do ładu. A jak i pryjdut' do Lwowa, to ne budut' strasznijszi a pewno prywitływijszi wid ynszoho wijśka. Wproczim szczo to wże ne wypysujut' polśki burżuazni gazety! Pysały, szczo wijśka antanty zaniały Kołomyju, iduť na Stanysławiw, szczo zaniały Odesu, Kyjiw, maszerujut' na Moskwu i Boh znaje de szcze! Ot take same i z francuźkymy wijśkamy u Lwowi.

— **Jak informujut' polśki burżuazni gazety swojich czytaczіw.** W okołyci Lwowa zabrały polśki legionery dwoch pruśkych oficyriw, jaki stojały na czoli ukrajinśkych „band". — Nimci postawyły do wijny proty Polakiw w Koroliwstwi Żydiw, w Hałyczyni Ukrajinciw. — Ukrajinci ciłkom wynesłysia z Czerniweć. — W Odesi je łysze wijśkowa komisija antanty (a w czera buła Odesa zaniata wijśkamy antanty)....

— **Na pidderżannie naszoji gazety** złożyły w koronach): S. K. 100, A. B. 20, D. S. 1000, M. Kotyk 4, razom 1124 koron. Powysszu sumu zibrały naszi towaryszi w nedilu. Podajuczy se do widoma naszych Towaryssiw ta Towaryszok, wzywajemo szcze raz wsich ne ustawaty w praci koło szyrennia naszoji gazety skriś po zakutynach Lwowa, pryjednuwannja peredpłatnykiw ta zbyrannia na presowyj fond „Wperedu"! Musymo uderżaty nasz ukrajinśkyj robitnyczyj dnewnyk u Lwowi! Tilky trocha praci ta ochoty!

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 5. Львів, середа, дня 4. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціяльдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 4. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ І АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч 3., І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ ґенерала Розвадовського видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Орґанізація укр. робітництва.

Сеї неділі відбулися в салі тов. „Зоря“ чисельні збори українських залізничників для наради над піднятєм праці і робітничою орґанізацією. Референт тов. Микола Ганкевич вказав, що пятилітня війна до тла знищила край і його господарку, а продовжуванне її грозить краєви, а передовсім городови Львови, прямо погибеллю. Рештки молодих, здібних до праці сил заставляється воювати, в усіх галузях праці слідно безробітне і дезорґанізацію, війна відтяла місто від сіл і середників поживи, городови грозить страшний голод, брак опалу і є небезпека, що не стане також світла і води. Великий Львів буде виглядати як найнужденнійше якесь дике село, а люди, як голодні дикі вірі. Тому негайно належить покінчити братовбійчу війну і направити злидні та загоїти рани, які ся війна завдала людству.

Українські залізничники мають вернути всі до праці і *при приняттю можуть зложити* приречение, що вірно будуть сповняти свої обовязки для добра всього загалу. Над поставленою *резолюцією* і над орґанізацією Робітничої Ради розвинулася довга дискусія, після чого принято слідуючу ухвалу:

„Збори урочисто стверджують право українського народу до самостійного державного життя на українській землі.

Збори вважають, що не війна а взаїмні переговори репрезентантів українського і польського народу, зглядно всесвітний мировий конґрес рішати має про межі обох держав.

Збори вважають, що війна наражує край а зокрема населенне Львова на крайну нужду.

Зібрані залізничники вважають проте конечним для ухилення сеї катастрофи — заведенне нормальних відносин а зокрема заведенне правильного залізничого руху.

Приступаючи до роботи, зібрані робітники жадають, щоби принимано до роботи всіх без розбору, без евентуальних чорних ліст.

Зібрані протестують проти мілітарної диктатури, яка зносить горожанські свободи, а зокрема робить неможливим житте робітничої кляси, її орґанізацію і визвольну працю та боротьбу.

Укр. залізничники жадають, щоби їх не покликувано до служби, якаби мала на ціли воєнну акцію проти українського народу.“

Після ухвалення сеї резолюції вибрано від ріжних галузей залізничої служби сімох заступників до Української Робітничої Ради. Заступникам сим поручено заступати інтереси укр. залізничників так на Українській Робітничій Раді, як також війти в зносини з Польською Робітничою Радою. У всіх справах служби, орґанізації, в справі всякого покривдження або надужиття, українські залізничники мають звертатися до своєї ради.

Українська Робітнича Рада міститься на разі при вулиці Руській ч. 3., І. п.

Всесвітня війна — всесвітня революція.

I.

„Остаточно тепер для Прус-Німеччини не є ніяка инша війна можлива, як тільки всесвітня війна, — і то всесвітня війна на незвісні, нечувані дотепер розмири й сили. Вісім до десять міліонів жовнірів буде мордуватися між собою взаїмно — прічім винищуть та знівечуть цілу Европу так докладно, як сього ніколи не вчинили жаби ніяка туча саранчі. Руїна трийцятьлітньої війни звалена, стиснена на простір трох-чотирох років, поширена на цілий европейський континент, голод, пошести, загальне здичіннє так військ як і народніх мас, здичіннє, спричинене й викликане острою загальною нуждою; безвихідний заколот в нашім штучнім життю торговельнім, промисловім, кредитовім, закінченній загальним банкротством, упадок старих держав та їх старосвітської традиційної мудрости державної — упадок такий, що корони монархів купами будуть валятись по тротуарах і не найдеться ніхто, щоби по них схилитись; рішуча неможливість передвидіти, як все те скінчиться і хто вийде з війни побідником; один тільки результат зовсім певний: загальна утома, вичерпанне і підготовленне умов до остаточної побіди робітничої кляси“.

„Отсе ті вигляди, які є неминучі, коли доведена до самого верху система взаїмної конкуренції, взаїмного воєнного зброєння навзаводи на перегони, принесе свої необхідні наслідки. Ось куди Ви, мої вельми поважані монархи і мужі державні, запровадили в своїй премудрости стару Европу! І коли Вам уже нічого иншого не осталось, як розпочати свій великий, останній танець воєнний, — ми нічого не маємо проти сього. Можливо, що війна хвилево зіпхне нас на дальший плян, — можливо, що вирве нам деякі здобуті вже нами позиції. Та коли Ви розпутаєте ті сили могучі, яких опісля не будете в силі здержати, то нехай буде, що буде — одно є певне: *накінці трагедії Ви будете зруйнувані, а побіда* пролєтаріяту буде або довершена або неминуча“ *).

Так писав трийцять літ тому назад Фрідріх Енгельс, товариш Маркса і співтворець новочасного революційного соціялізму.

Трийцять літ тому назад списана ся ґранді озна, грізна картина всесвітньої війни великим соціялістом! І яка вона жива, свіжа, — яка сучасна! Як на широкий горизонт історичний об нятий орлиним зором великого революціонера! Здається, немов все те списане в наших днях, коли до кінця добігає велика трагедія страшної, крівавої війни всесвітньої!..

А як зовсім інакше виглядала Европа з початком теперішньої війни всесвітньої, як зовсім інакше думали тоді, перед чотирома роками европейські верховоди й монархи, коли розпутали фурії воєнні!?

Ніхто з них, з тих всемогучих тоді володарів не думав про се, що сталося опісля — по кількох роках крівавої розправи; ніхто з них не думав про се, ні всемогучий самодержець всеї Росії, цар Микола II, ні його давний приятель а опісля противник, бундючний імператор німецький, Вільгельм II.

А не забуваймо про одно: се, що ми тепер бачимо в останнім році війни, се тільки початок кінця.

Непобідний, всемогучий видавався з початком теперішньої війни всесвітний імперіялізм, сей найвисший вицвіт теперішнього світа капіталістичнього, якого основою є визиск, погоня за наживою, взаїмна конкуренція, ненависть і ворожнеча, — „війна всіх проти всіх“.

Два великі антаґонізми, два противенства всесвітнього значіння становлять головну й найважнішу причину великої трагедії всесвітньої. Се антаґонізм анґлійського та німецького імперіялізму, боротьба їх за всесвітне верховодство на морі, в далеких краях заморських; се антаґонізм царату а центральних держав на Сході Европи, розбишацьке змаганнє царату сотворити велику всесвітну імперію з Царґородом як столицею, імперію, що диктувалаби права пілій Европі, цілому світови.

Ті два великі, могучі пративельства — се основне тло великої всесвітньої війни. З тими головними конфліктами вяжуться вже дальші противенства; — а всі дотичні проблеми-питання бажали верховоди Европи, репрезентанти стародавньої, традиційної міжнародньої політики розвязати оружною розправою, огнем і мечем.

І кождий з антаґоністів був певний своєї побіди і кождий думав, що розторощить противника і вийде з воєнної розправи побідником.

І перші роки війни, перша частина сеї великої всесвітної трагедії, якої друга частина розпочалася упадком царату та дотепер іще не скінчилася, — здавалося — в цілости сповнили бажання і мрії задушевні ініціяторів війни.

Був час — в першім році війни, коли царат стоявб в блеску слави, як непобідний велитень, якому в світі не має рівні. Західньо европейські імперіялістичні „демократії“ з подивом і надією споглядали на „паровий валок машиновий“, що сунув зі сходу та мав торощити все в побіднім поході на Відень і Берлін. Се були часи, як цілу „Прикарпатскую Русь“ загорнув всемогучий цар і торжественно проголосив у Львові прилученнє сеї „іскони-русской землі“ до „єдиної, неделімої“ Росії.

А рівночасно йшов систематично, невпинно й гордо побідний похід імператорської армії нінецької на захід. Бельґія стала добичю побідників, що одним боком через море грізно споглядали в очи свому могучому суперникови, думаючи знівечити його верховодство на морі, а з другого боку думали слідами воєнних традицій 1870 року в трійомфальнім поході увійти до Парижа.

Великі ті воєнні розправи в свій вир втягнули троха не цілу Европу. З великим і тяжким трудом повелося тільки деяким краям вдержати *невтральність, — головно тим, що лежали* поза шляхами воєнних походів і розправ

І так як новочасний капіталізм вяже живими, міцними нитками народи цілого цивілізованого світу в одну велику цілість, так і сей страшний катаклізм капіталістичного світу втягнув у воєнний водоворот усі майже народи цивілізованої людськости; що більше, навіть напів цивілізовані племена кольоній кинув воєнний круговорот на европейську арену, де вони помагали різатись народам культурної, цивілізованої Европи...

І тут станула перед всіми народами, перед кождим народом зокрема квестія його долі й будучности. За верховодство розпочали війну речники й представителі всесвітнього імперіялізму. Та з сею воєнною розправою звязалася тісно й нерозривно справа волі або поневолення, ясної будучности або рабства й занепаду — всіх народів, які опинилися в межах великої всесвітньої бурі воєнної.

„Бути — чи не бути?“ — се питанне стануло перед кождим народом. І під проводом великих імперіялістичних верховодів, керманичів всесвітньої війни ціла людськість розсипалася на безліч народів, що борючися за своє життє та істнуванне в крівавій розправі наставали на істнуванне та життє инших народів. Здавалося, що на віки згине культура й цивілізація, почуттє єдности й братерства цілого людського роду, що розбишацький націоналістичний егоїзм, вицвіт капіталізму, запанує на віки.

Се були часи тріюмфу „святого егоїзму“ націоналістичного, часи тріюмфу всесвітнього імперіялізму. Се були часи, де антаґоніст і противник капіталізму та імперіялізму, міжнародній соціялізм на хвилину зійшов троха на дальший плян, де противники й вороги соціялізму з тріюмфом звіщали його рішучий і остаточний упадок.

Прогомоніли — здавалося — без відгомону, перейшли безслідно серед опянілого воєнним шалом і воєнними тріюмфами світа, серед оргій імперіялізму слова остороги, які пануючим кляс ам капіталістичного світа кинув останній міжнародній соціялістичний конґрес в Базелі, в падолисті 1913 року. Тай чиж не смішні видавалися імперіялістичним побідникам слова соціялістичних „фантастів“:

„Конґрес звертає увагу пануючих кляс усіх країв, щоби воєнною акцією не збільшували ще далі недолі й нужди широких мас, яку їй приносить система капіталістичньої господарки“.

„Нехай верховодячі кляси не забувають, що при теперішній европейській ситуації, при теперішнім настрою робітничої кляси — вони

*) Передне слово Ф. Енґельса до студії Боркгайма „Zur Erinnerung für die deutschen Mordspatrioten 1806—1807“, з 15. грудня 1887 р.

не можуть розпутати війни, коли не хочуть стягнути самі на себе грізної небезпеки".

„Нехай тямлять про се, що французько-німецька війна викликала революційний вибух Комуни, що російсько-японська війна розпутала революційні сили усіх народів російської імперії".

М. Ганкевич.

Українська Народня Республіка.

Державна влада переходить в руки народу. Паном цілого суспільного ладу є не цар, не король, не якийсь силою розбою настановлений пан а сам народ; — народ є сувереном-господарем.

На чолі народньої республіки стоїть президент і народня рада або, як хто хоче назвати її, соймом, парляментом, чи ще як, та міністри або секретарі державні. Але й президент і міністри чи державні секретарі не є суверенними панами а лише виконуючими урядниками того, що скаже їм зробити нарід устами своєї найвищої ради. Вони є відвічальними за кожний свій урядовий вчинок перед тою найвищою радою.

Через те, що та найвища рада є вибраною всіми горожанами народньої республіки, а ті найвищі урядники є відвічальними перед тою найвищою радою, через те президент і міністри не є панами а такимиж самими товаришами горожанами, як кожний горожанин, що давав голос на свого представника до найвищої ради. Кожний горожанин шанує їх як своїх товаришів горожан і як таких товаришів, в котрих руки вложив кожний горожанин своє довірє, але ніколи як свого пана, бо таких панів вже нема.

Під поняттєм пана треба розуміти таку якусь істоту, котра має в своїх руках право життя й смерти другої істоти, — у нас право життя і смерти другої людини. Він, той пан, може вбивати другого чи то мечем, чи кулею, чи ножем, чи голодом, чи вкорочуваннєм заробку, чи продовжуваннєм надмірно часу праці другої людини, словом, до того має він сотки способів, щоби вбити когось відразу або мучити поволеньки цілими літами одного або багато людий, а навіть цілий ряд поколінь; мучити матеріяльними способами або відбираннєм другому спромоги розвивати своє знанне, бо тим останнім способом можна також вбивати других людий а навіть цілі народи.

В нас, в нашій народній республіці, того бути не може, не є і не буде. В нашій Українській Народній Республіці є всі рівними собі горожанами, є товаришами. Слово п а н є вичеркнене з горожанства нашої мови.

У нас є демократичний лад; — демос, значить нарід, отже народній лад, народня влада.

В нашім ладі є р і в н і с т ь п о л і т и ч н а й р і в н і с т ь г о с п о д а р с ь к а.

Всі товариші горожане є рівні перед правом, усі мають рівну участь у всіх законодатних тілах чи то безпосередно як вибрані відпоручники народу, чи посередно, як виборці.

Всі товариші горожане обох полів повинні брати участь у виборчих акціях до всіх управляючих тіл і тим вихісновувати свою політичну рівність, бо хто не вихісновує її, той не шанує своїх прав.

Досі наш нарід виборов був для себе деякі політичні права, але ті права були такі марні, що їх навіть годі називати правами, бо кожного часу всякий іменований а не виборний пан старости чи жандарм заперечував ті права, а коли горожанин домагався шанування права, то його замикали під ключ. І не було на се ради, бо ті пани не були відвічальними перед народом, перед громадою, а лише перед якимось вищим паном, котрий настановив їх, бо всі ті пани не були виборними горожанами, бо вони були настановленими посіпаками. Тепер теє міняється, бо кожна влада в нашій Українській Народній Республіці є виборною і відповідальною перед народом. Бо в нас є політична рівність.

Щодо господарської рівности, то кожний товариш горожанин мусить мати забезпеченне свого життя-буття. Земля, заводи (фабрики), копальні мусять так бути улаштовані, щоби кожний мав рівне право хіснуватися ними. Третій Універсал нашої Української Народньої Республіки вже начеркнув право хіснуванняся землею. А коли збереться наш сойм, то він подрібно розробить те питанне землі і питанне про заводи і копальні. Не буде вже у нас тих людий, що мали безмежні лани й мали в своїй руці спромогу мучити людий, мучити, як пани мучать, бо в нас є господарська рівність.

Ми, Українці, вільні й рівні горожане, товариші, кличемо дружньо всіх тих горожан, що причислюються до инших народів, а головно Поляків і Жидів, що живуть між нами на нашій землі: Ходіть і жийте дружньо з нами, в нашій Українській Народній Республиці, бо в нас є рівність політична й господарська! В нас, ви будете в себе дома! Заткайте уха на підшепти ваших панів, що ніколи не вважали вас рівними товаришами, а ріжними способами держали вас і нас у муках, таких муках, які можуть видумати лише пани!

(Кінець буде.)

Воєнна ситуація.

Комунікат польського генерального штабу в Варшаві оголошує 29. листопада: Операції у східній Галичині поступають далі. На схід від Львова занято Борщовичі. Група Свободи заняла Фельштин. Частина групи ген. Рої підняла акцію в полудневім напрямі від Львова. Неприятель обіймає лінію Жовква-Куликів-Давидів Солонка велика. — З 30. листопада: В східній Галичині Українці концентруються на лінії Старий Самбір-Стара Сіль-Самбір і змагають опанувати залізничу лінію з Хирова.

Начальна Команда польських військ на східню Галичину оголошує отсей комунікат з дня 1. грудня: неприятель заатакував по артилерійськім приготуванню нашу стацію в Дублянах, та зістав відпертий. На схід від Львова сутички наших вивідних відділів під Підборцями та Підбережцями. Польська група, що оперує коло Хирова, відкинула сильні ворожі атаки на полудне та на північний схід від Хирова.

Що чувати нового?

Большевицький рух обіймає в Варшаві чимраз ширші круги. Останніми днями листопада відбулося в Варшаві віче, на якім один з бесідників, с.-д. Круліковський, промовляв в большевицькім дусі та виступав против імперіялізму Поляків, що гноблять Українців. Свою промову закінчив окликом: Нехай живуть робітничі ради!

На конференції „Бунду" запала ухвала, що виповідається за гаслом диктатури пролєтаріяту.

Рада міністрів в Варшаві ухвалила виборчий закон до польського сойму. Про сей закон напишемо окремо. Що до Галичини, то вона поділена на західню і східню. Західня вибере 67, а східня 94 послів. Вибори розписані на 26. січня.

Польща має тепер чотири а властиво пять правительств, як доносить „Voss. Ztg.", а саме: 1) в Варшаві Пілсудського, 2) соц.-рев. в Любліні, 3) Польської Комісії Ліквідаційної, 4) вшехпольське у Львові і 5) кс. Оконя в Тарнобжегу!...

З Льозанни доносять, що швайцарська, французька та англійська преса представляє Поляків як імперіялістичний чинник, що хоче винищити Українців, Литвинів та Жидів.

Польська Комісія Ліквідаційна одержала вістку, що коаліція не признає варшавського правительства а признає тільки „Komitet narodowy" в Парижі за правительство і супроти того не прийме варшавських делєгатів.

Вчора задержався в Кракові чеський посол, котрий їде в Варшаву з рішучим домаганнєм прилучення тешинського Шлеску до Чех.

П. А. Т. доносить, що польське правительство вислало ноту до правительства німецької республіки, в котрій вказує на надужитя німецьких військ, які досі окупують окраїнні землі Польщі. Нота протестує проти нарушення суверенних прав Польщі, як також проти насилля над польською людністю. Нота домагається знесення німецької окупації.

НОВИНКИ.

— **Льокаль львівського Українського Горожанського Комітету** находиться не при вулиці Домініканський, а при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години від 11—1 пополудни.

— **Освободженне** президії зборів залізничників наступило в понеділок в наслідок інтервенції наших товаришів.

— **Хто може привернути лад у Галичині?** Помимо таких гарних воєнних успіхів польського війська (як бачимо з комунікатів польського штабу), польські політики та польська буржуазна преса на ґвалт жадають помочи чужого війська, щоби, як кажуть, привернути лад в Галичині. Щоденно читаємо в польських ґазетах дуже радісні вістки, що осьто до східньої Галичини, а спеціяльно до Львова, Станиславова, Стрия, Борислава та инших міст — прийдуть — і вже навіть є в дорозі — чужі війська, французькі, румунські, американські та инші — які мають зробити лад з Українцями. Деж тут консеквенція? — Ми би що иншого радили тим шовіністичним ґазетам, а саме, замість підюджувати польську суспільність проти Українців та виписувати на тих „гайдамаків" несотворені річи, щоби звернули більшу свою увагу на щоденні потреби бідного населення у Львові, що якраз в теперішнім часі терпить страшну нужду, а нізвідки немає помочі. А щоби привернути лад у східній Галичині, треба польським політикам і їх ґазетам передівсім покинути всякі імперіялістичні стремління, покинути некультурну боротьбу з українським населенням, подати йому руку до згоди, сказати, що твоє, то лишиться при тобі, а що моє, то при мені, жиймо отже як два добрі брати. Коли так скажуть польські політики та їх ґазети — тоді буде лад, буде спокій, буде що їсти, та запанує згода та братерство між обома народами. І оба сі братні народи, без помочи чужих військ, самі привернуть лад у Львові та в Галичині.

— **Заворушення бідного населення у Львові.** В понеділок зібралася товпа жінок перед дирекцією скарбу, де виплачувано звичайно військові поличинки, жадаючи виплати задержаних запомог. Жінки, ті з найбідніщих, робітничих сфер облягли куритарі дирекції та кидали недуже милі оклики під адресою теперішних правлячих кругів. Ми не дивуємося тим бідним голодним жінкам, що в тецерішнім зимовім часі лишились з дітьми без хліба та опалу, без средств до життя і тому остро виступають проти теперішнього порядку. Але дивуємося тим безсовісним панкам, що замість шукати скорої помочи для убогого населелення — пускають їм тумана, що ось то Українці зрабували всі каси й тому нема гроший на виплату запомог. Отже всьому винуват Українці, безроббітте і голод у Львові — спричинили Українці, шириться большевізм у Варшаві та у Кракові — винуваті Українці, погроми Жидів — спричинили Українці, паде третій день сніг у Львові — винувати Українці!... Та ми певні, що польський пролєтаріят знає, хто винуватий в отсім тяжкім положенню, в якім находиться не лише Львів, але й ціла західня та частина східньої Галичини.

— **Обіцяні чудеса** апровізаційні від 1. грудня 1918. не сповнюються. Чому? Можеби заряд міста не обіцював, а робив? Те приємніще ділалоби на жолудок.

— **Мусимо удержати** український робітничий дневник у Львові! Так рішили в неділю наші товаришкі та почалася агітація за збираннєм добровільних датків на засиленне фондів „Вперед". В понеділок зібрано 132 корони а саме зложили (в коронах): Липовий Осип 10, Балько Ів. 10, О. Г. 30, Ковальчук Марія 10, Деркач 2, дир. С. 50, Яків Яцкевич 20. Не уставайте й на далі в агітаційній роботі, товариші й товаришки!

— **З львівських вязниць.** Під сю пору сидить в львівських вязницях кілька тисяч осіб, арештованих в послідних днях через нові власти за ріжні карні й політичні провини. З сими арештованими не переводиться тижнями ніякого слідства ні протоколу і нераз арештовані не знають за що сидять. Харчі для арештованих прямо невистарчаючі, а санітарні й гігієнічні відносини низше всякої критики. Бруд, нечистота, свинство не до описаня. Як се не зміниться, то в вязницях можуть повстати ріжні епідемії, голодовий тиф, холєра, що можуть стати небезпечним для цілого населення Львова.

— **Школи у Львові.** Стара Краєва шкільна рада у Львові рішила в найблизших днях розпочати дальшу науку в середних школах, між иншим і в І. українській ґімназії. В сій ціли мають бути опорожнені шкільні убікації в „Народнім Дому", де дотепер находиться польське військо та муніція.

— **Ствердженне особистих документів** переправоджує міська горожанська сторожа при своїх відділах: І. вул. св. Зофії 20, ІІ. вул. Краєцьких 12, ІІІ. вул. Замарстинівська 30, ІV. школа св. Антонія, Личаків, V. вул. Ягайлонська, бюро Соколовського, VI. вул. Сапіги 57. Туди треба інтересованим зголошуватися.

— **„Jeszcze nie rozumieją"** Німці семого параґрафу умов коаліції з Німцями — каже „Kurjer Lwowski" з 3. грудня 1918, що той параґраф говорить про в і д н о в л е н н є П о л ь щ і з з е м е л ь, з а с е л е н и х п е р е в а ж н о П о л я к а м и. Правда, панове з Курієра, якто неприємо, коли хтось не розуміє правди. А ви, панове, розумієте і знаєте, ким заселена східня Галичина й все деклямуєте про „istoryczną" і „hajdamaków". Деж ваша льогіка, — чи хора може?

Оповістки.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед", бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої ґазети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **Про речинець,** в котрім розпічнеться наука в дівочій ґімназії С. С. Василіянок у Львові, повідомить дирекція в часописях і оголошеннєм у шкільнім будинку при вул. Супінського ч. 21.

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас** Зголошуватися до адміністрації „Вперед" (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

de protywnyky i worohy socijalizmu z trijumfom zwiszczały joho riszuczyj i ostatocznyj upadok.

Prohomoniły — zdawałosia — bez widhomonu perejszły bezslidno sered opjaniłoho wojennym szałom i wojennymy trijumfamy swita, sered orgij imperijalizmu słowa ostorohy, jaki panujuczym klasam kapitalistycznoho swita kynuw ostannij miżnarodnij socijalistycznyj kongres w Bazeli, w padołysti 1913 roku. Taj czyż ne smiszni wydawałysia imperijalistycznym pobidnykam słowa socijalistycznych „fantastiw".

„Kongres zwertaje uwahu panujuczych klas usich krajiw, szczoby wojennoju akcijeju ne zbilszuwały szcze dali nedoli i nużdy szyrokych mas, jaku jij prynosyt' systema kapitalistycznoji hospodarky".

„Nechaj werchowodiaczi klasy ne zabuwajut', szczo pry teperisznij ewropejśkij sytuaciji, pry teperisznim nastroju robitnyczoji klasy — wony ne możut' rozputaty wijny, koły ne choczut' stiahnuty sami na sebe hriznoji nebezpeky".

„Nechaj tiamlat' pro se, szczo francuśko-nimećka wijna wykłykała rewolucijnyj wybuch Komuny, szczo rosijśko-japońska wijna rozputała rewolucijni syły usich narodiw rosijśkoji imperiji".

M. Hankewycz.

Ukrajińska Narodnia Republyka.

Derżawna włada perechodyt' w ruky narodu. Panom ciłoho suspilnoho ładu je ne car, ne korol, ne jakyjś syłoju rozboju nastanowłenyj pan, a sam narod; — narod je suwerenom-hospodarem.

Na czoli narodnioji republyky stojit' prezydent i narodna rada, abo, jak chto chocze nazwaty jiji, sojmom, parlamentom, czy szcze jak, ta ministry abo sekretari derżawni. Ale i prezydent i ministry czy derżawni sekretari ne je suwerennymy panamy a łysze wykonujuczymy urjadnykamy toho, szczo skaże jim zrobyty narid ustamy swojeji najwyszczoji rady. Wony je widwiczalnymy za kożnyj swij urjadowyj wczynok pered toju najwyszczoju radoju.

Czerez te, szczo ta najwyszcza rada je wybranoju wsimy horożanamy narodnoji republyky, a ti najwyszczi urjadnyky je widwiczalnymy pered toju najwyszczoju radoju, czerez te prezydent i ministry ne je panamy a takymyż samymy towaryszamy horożanamy, jak kożdyj horożanyn, szczo dawaw hołos na swoho predstawnyka do najwyszczoji rady. Kożnyj horożanyn szanuje jich jak swojich towarysziw horożan i jak takych towarysziw, w kotrych ruky włożyw kożnyj horożanyn swoje dowirje, ale nikoły jak swoho pana, bo takych paniw wże nema.

Pid poniattiem pana treba rozumity taku jakuś *istotu, kotra maje w swojich rukach prawo* żyttia i smerty druhoji istoty, — u nas prawo żyttia i smerty druhoji ludyny. Win, toj pan, może wbywaty druhoho czy to meczem, czy kuleju, czy nożem, czy hołodom, wkoroczuwanniem zaribku, czy prodowżuwanniem nadmirno czasu praci druhoji ludyny, słowom, do toho maje win sotky sposobiw, szczoby wbyty kohoś widrazu abo muczyty powołeńky ciłymy litamy, odnoho abo bahato ludyj, a nawit' ciłyj rjad pokolin; muczyty materialnymy sposobamy abo widbyranniem druhomu spromohy rozwywaty swoje znannie, bo tym ostannim sposobom można takoż wbywaty druhych ludyj a nawit' cili narody.

W nas, w naszij narodnij republyci, toho buty ne może, ne je i ne bude. W naszij Ukrajińskij Narodnij Republyci je wsi riwnymy sobi horożanamy, je towaryszamy. Słowo pan je wyczerknene z horożanstwa naszoji mowy.

U nas je demokratycznyj ład; — demos, znaczyt' narid, otże narodnij ład, narodnia włada.

W naszim ładi je riwnist' polityczna i riwnist' hospodarśka.

Wsi towaryszi horożane je riwni pered prawom, usi majut' riwnu uczast' u wsich zakonodatnych tiłach czy to bezposeredno jako wybrani widporuczныky narodu, czy poseredno, jak wyborci.

Wsi towaryszi horożane oboch poliw powynni braty uczast' u wyborczych akcijach do wsich uprawlajuczych tił i tym wychisnowuwaty swoju politycznu riwnist', bo chto ne wychisnowuje jiji, toj ne szanuje swojich praw.

Dosi nasz narid wyborow buw dla sebe dejaki polityczni prawa, ale ti prawa buły taki marni, szczo jich nawit' hodi nazywaty prawamy, bo kożnoho czasu wsiakyj imenowanyj a ne wybornyj pan starosta czy żandarm zapereczuwaw tiji prawa, a koły horożanyn domahawsia szanuwannia prawa, to joho zamykały pid klucz. I ne buło na se rady, bo tiji pany ne buły widwiczalnymy pered narodom, pered hromadoju, a łysze pered jakymś wyszczym panom, kotryj nastanowyw jich, bo wsi tiji pany ne buły wybornymy horożanamy, bo wony buły nastanowłenymy posipakamy.

Teper teje miniajet'sia, bo kożna włada w naszij Ukrajińskij Narodnij Republyci je wybornoju i widpowidalnoju pered narodom. Bo w nas je polityczna riwnist'.

Szczo do hospodarśkoji riwnosty, to kożnyj towarysz horożanyn musyt' maty zabezpeczennjie swoho żyttia-buttia. Zemla, zawody, fabryky, kopalni musiat' tak buty ułasztowani, szczoby kożnyj maw riwne prawo chisnuwatysia nymy. Tretij Uniwerzał naszoji Ukrajińskoji Narodnioji Republyky wże naczerknuw prawo chisnuwanniasia zemleju. A koły zberet'sia nasz sojm, to win podribno rozrobyt' te pytannie zemli i pytannie pro zawody i kopalni. Ne bude wże u nas tych ludyj, szczo mały bezmeżni łany i mały w swojij ruci spromohu muczyty, jak pany muczat', bo w nas je hospodarśka riwnist'.

My, Ukrajinci, wilni i riwni horożane, towaryszi, kłyczemo drużnio wsich tych horożan, szczo pryczysłajut'sia do ynszych narodiw, a hołowno Polakiw i Żydiw, szczo żywut' miż namy na naszij zemli: Chodit' i żyjte drużnio z namy, w naszij Ukrajińskij Narodnij Republyci, bo w nas je riwnist' polityczna i hospodarśka! W nas, wy, budete w sebe doma! Zatkajte ucha na pidszepty waszych paniw, szczo nikoły ne wważały was riwnymy towaryszamy, a riżnymy sposobamy derżały was i nas u mukach, takych mukach, jaki możut' wydumaty łysze pany!

(Kineć bude.)

Wojenna sytuacija.

Komunikat polśkoho generalnoho sztabu w Warszawi ohołoszuje 29. łystopada: Operaciji u schidnij Halyczyni postupajut' dali. Na schid wid Lwowa zaniato Borszczowyczi. Grupa Swobody zaniała Felszyn. Czastyna grupy gen. Roji pidniała akciju w południewim napriami wid Lwowa. Nepryjatel obijmaje liniju Żowkwa-Kułykiw-Dawydiw-Sołonka wełyka. — Z 30. łystopada; W schidnij Hałyczyni Ukrajinci koncentrujut'sia na liniji Staryj Sambir, Stara Sil-Sambir i zmahajut' opanuwaty zaliznyczu liniju z Chyrowa.

Naczalna Komanda polśkych wijśk na schidniu Hałyczynu ohołoszuje otsej komunikat z dnia 1. hrudnia: nepryjatel zaatakuwaw po pr, tylarijśkim pryhotowanniu naszu staciju w Dublanach, ta zistały widperti. Na schid wid Lwowa sutyczky naszych wywidnych widdiliw pid Pidborciamy ta Pidberezciamy. Polśka grupa, szczo operuje koło Chyrowa, widkynuła sylni woroży ataky na południe ta na piwnicznyj schid wid Chyrowa.

Szczo czuwaty nowoho?

Bolszewyćkyj ruch obijmaje w Warszawi czymraz szyrszi kruhy. Ostannimy dniamy łystopada widbułosia w Warszawi wicze, na jakim odyn z besidnykiw, s.-d. Krulikowśkyj, promowlaw w bolszewyćkim dusi ta wystupaw protyw imperjalizmu Polakiw, szczo hnoblat' Ukrajinciw. Swoju promowu zakinczyw okłykom: Nechaj żywut' robitnyczi rady!

Na konferenciji „Bundu" zapała uchwała, szczo wypowidajet'sia za hasłom dyktatury proletarjatu.

Rada ministriw u Warszawi uchwałyła wyborczyj zakon do polśkoho sojmu. Prosej zakon napyszemo okremo. Szczodo Hałyczyny, to wona podiłena na zachidniu i schidniu. Zachidnia wybere 67, a schidnia 94 posłiw. Wybory rozpysani na 26 sicznia.

Polszcza maje teper czotyry a własztywo pjat' prawytelstw, jak donosyt' „Voss. Ztg.", a same: 1) w Warszawi Piłsudśkoho, 2) soc. rew. w Ljublini, 3) Polśkoji Komisiji Likwidacijnoji, 4) wszechpolśke u Lwowi i 5) ks. Okonia w Tarnobżegu!...

Z Lozanny donosiat', szczo szwajcarśka, francuśka ta anglijśka presa predstawlaje Polakiw jak imperjalistycznyj czynnyk, szczo chocze wynyszczyty Ukrajinciw, Łytwyniw ta Żydiw.

Polśka Komisija Likwidacijna oderżała wistku, szczo koalicija ne pryznaje warszawśkoho prawytelstwa a pryznaje tilky „Komitet narodowy" w Paryżi za prawytelstwo i suproty toho ne pryjme warszawśkych delegatiw.

Wczora zaderżawsia w Krakowi cześkyj posoł, kotryj jide w Warszawu z riszuczym domahanniem pryłuczennia teszyńskoho Szłesku do Czech.

P. A. T. donosyt', szczo polśke prawyrelstwo wysłało notu do prawytelstwa Nimećkoji republiky, w kotrij wkazuje na nadużytia nimećkych wijśk, jaki dosi okupujut' okrajinni zemli Polszczi. Nota protestuje proty naruszennia suwerennych praw Polszczi, jak takoż proty nasylla nad polśkoju ludnistiu. Nota domahajet'sia znesennia nimećkoji okupaciji.

NOWYNKY.

— **Lokal lwiwśkoho Ukrajińskoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia ne pry wułyci Dominikańskij, a pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny wid 11—1 popołudny.

— **Oswobodżennie** prezidiji zboriw zaliznycznykiw nastupyło w ponediłok w naslidok interwenciji naszych towaryszіw.

— **Chto może prywernuty ład u Hałyczyni?** Pomymo takych harnych wojennych uspichiw polśkoho wijśka, jak baczymo z komunikatiw polśkoho sztabu, polśki polityky ta polśka burż. presa na gwałt żadajut' pomoczy czużoho wijśka, jak każut', szczoby prywernuty ład w Hałyczyni. Szczodenno czytajemo w polśkych gazetach duże radisni wistky, szczo ośto do schidnoji Hałyczyny, a specijalno do Lwowa, Stanysławowa, Stryja, Borysława ta ynszych mist — pryjdut' — i wże nawit' je w dorozi — czuży wijśka, francuśki, rumuńśki, amerykanśki ta ynszi — jaki majut' zrobyty ład z Ukrajinciamy. Deż tut konsekwencija? — My by szczo ynszoho radyły tym szowinistycznym gazetam, a same, zamist' pidjudżuwaty polśku suspilnist' proty Ukrajinciw ta wypysuwaty na tych „hajdamakiw" nesotworeni riczy — szczoby zwernuły bilszu swoju uwahu na szczodenni potreby bidnoho nasełennia u Lwowi, szczo jakraz w teperisznim czasi terpyt' strasznu nużdu, a nizwidky nemaje pomoczi. A szczoby prywernuty ład u schidnij Hałyczyni, treba polśkym politykam i jich gazetam perediwsim pokynuty wsiaki imperijalistyczni stremlinnia, pokynuty nekulturnu borot'bu z ukrajińskym nasełenniem, podaty jomu ruku do zhody, skazaty: szczo twoje, to łyszyt'sia pry tobi, a szczo moje, to pry meni, żyjmo otże jak dwa dobri braty. Koły tak skażut' polśki polityky ta jich gazety — todi bude ład, bude spokij, bude szczo jisty, ta zapanuje zhoda ta braterstwo miż oboma narodamy. I oba si bratni narody, bez pomoczy czużych wijśk sami prywernut' ład u Lwowi ta w Hałyczyni.

— ***Zaworuszennia bidnoho nasełennia u Lwowi.*** W ponediłok zibrałasia towpa żinok pered dyrekcijeju skarbu, de wypłaczuwano zwyczajno wijśkowi pryczynky, żadaty wypłaty zaderżanych zapomoh. Żinky, ti z najbidniszczych, robitnyczych sfer oblahły korytari dyrekciji ta kydały ne duże myli okłyky pid adresoju teperisznych prawlaczych kruhiw. My ne dywujemosia tym bidnym hołodnym żinkam, szczo w teperisznim zymowim czasi łyszyłysia z dit'my bez chliba ta opału, bez sredstw do żyttia i tomu ostro wystupajut' proty teperisznioho porjadku. Ale dywujemosia tym bezsowisnym pankam, szczo zamist' szukaty skoroji pomoczy dla ubohoho nasełennia — puskajut' jim tumana, szczo ośto Ukrajinci zrabuwały wsi kasy i tomu nema hroszyj na wypłatu zapomoh. Otże wsiomu wynowati Ukrajinci: nema w kasi hroszyj — wynuwati Ukrajinci, bezrobittie i hołod u Lwowi — spryczynyły Ukrajinci, szyryt'sia bolszewizm u Warszawi ta w Krakowi — wynuwati Ukrajinci, pohromy Żydiw — spryczynyły Ukrajinci, pade tretij deń snih u Lwowi — wynuwati Ukrajinci!.. Ta my pewni, szczo polśkyj proletarijat znaje, chto wynuwatyj w otsim tiażkim położenniu, w jakim nachodyt'sia ne łysze Lwiw, ale i cila zachidna ta czastyna schidnioji Hałyczyny.

— **Obiciani czudesa** aprowizacyjni wid 1 hrudnia 1918 ne spowniajut'sia. Czomu? Możeby zarjad mista ne obiciuwaw, a robyw? Te pryjemniszcze diłałoby na żołudok.

— **Musymo uderżaty** ukrajińskyj robitnyczyj dnewnyk u Lwowi! Tak riszyły w nediłu naszi towaryszi i towaryszky ta naczałasia agitacija za zbyranniem dobrowilnych datkiw na zasyłennie fondiw „Wperedu". W ponediłok zibrano 132 korony, a same złożyły w koronach: Łypowyj Osyp 10, Balko Iwan 10, O. H. 30, Kowalczuk Marija 10, Derkacz 2, dyr. S. 50, Jakiw Jackewycz 20. Ne ustawajte i nadali w agitacijnij roboti, towaryszi i towaryszky!

— ***Z lwiwśkych wiaznyt.*** Pid siu poru sydyt' w lwiwśkych wjaznyciach kilka tysiacz osib, aresztowanych w poslidnych dniach czerez nowi własty za riżni karni i politycznі prowyny. Z symy aresztowanymy ne perewodyt'sia tyżniamy nijakoho slidstwa ni protokołu i neraz aresztuwan ne znajut', za szczo sydiat'. Charczi dla aresztowanych prjamo newystarczajuczi, a sanitarni i higijeniczni widnosyny nyzsze wsiakoji krytyky. Brud, neczystota, swyństwo ne do opysannia. Jak se ne zminyt'sia, to w wjaznyciach możut powstaty riżni epidemiji, hołodowyj tyf, cholera, szczo możut' staty nebezpecznymy dla ciłoho nasełennia Lwowa.

— **Szkoły u Lwowi.** Stara Krajewa szkilna rada u Lwowi maje w najbłyzszych dniach rozpoczaty dalszu nauku w serednich szkołach, miż ynszym i w I ukrajińskij gimnaziji. W sij ciły majut' buty oporożneni szkilni ubikaciji w „Narodnim Domu", de doteper nachodyt'sia polśke wijsko ta municija.

— **Stwerdżuwannie osobystych dokumentiw** pereprowadżuje miśka horożańska storoża pry swojich widdiłach: I. wuł. sw. Zofiji 20, II. wuł. Krasickych 12, III. wuł. Zamarstyniwśka 30, IV. szkoła sw. Antonija Łyczakiw. V. wuł. Jahajłońska bjuro Sokołowśkoho, VI. wuł. Sapihy 57. Tudy treba interesowanym zhołoszuwatysia.

— **„Jeszcze nie rozumieją"** Nimci semoho paragrafu umow koaliciji z Nimciamy — każe „Kurjer Lwowski" z 3 hrudnia 1918, szczo toj paragraf howoryt' pro widnowłennie Polszczi z zemel, zasełenych pereważno Polakamy. Prawda, panowe z Kurijera, jakto neprijemno, koły chtoś ne rozumije prawdy. A wy, panowe, rozumijete i znajete, kym zasełena schidna Hałyczyna i wse deklamujete pro „istoryczną" i „hajdamaków". Deż wasza logika, czy chora może?

Opowistky.

= **Prosymo wsich, chto jide czy jde na prowincju,** zabraty z soboju „Wpered", bo czerez nedostaczu komunikacji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administracji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejezas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 6. Львів, четвер, дня 5. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:
40 сот.
Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ ґенерала Розвадовського видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Голод у Львові.

(Під розвагу управі міста Львова.)

Голод і нужда у Львові починається на добре. Самі польські ґазети стверджують, що апровізація зовсім не дописує. Вчорашні польські ґазети всіх напрямків подають, що дооколичні села здержали для міста всі середники поживи, отже збіже, бараболю, ярину і т. д.

Від вчасного ранку стоять сотки бідних жінок і дітий перед склепами з поживою, очікуючи дрібки хліба та вілька бараболь.

Голодний нарід позбавлений зарібку та средств до життя — починає буритися. Останні події на площі св. Духа, далі напад голодних жінок і дітий на вози з хлібом — се перші знаки бурі. І се стверджують „батьки народу" і про се пише польська преса.

Та ніхто з них не подає ради, як би то уникнути бурі, яка справді висить над Львовом.

Ніхто того не заперечить — хіба лише ті, що *мають повні магазини та повні каси* — що львівська людність переживає голодові часи. Недостача хліба, бараболь, страшна доріжня мяса та инших середників поживи доходить до самого вершка. Недостача вугля чи дерева дається бідній, голодній, лихо убраній та майже босій людности страшно в знаки. Розпука чіпляється батька родини, а ще гірше жінок.

Та мимо того всього шовіністичний шал деяких правлячих кругів (очевидно: добре одітих та неголодних панів) не стратив нічого на своїй силі. Вони живуть далеко від бідної людности, зовсім не знають його життєвих потреб, не бачуть, чи не хочуть бачити сеї грози, яка висить над Львовом.

Вони, з патріотичними солодкими словами на устах — кличуть, як колись кривавий Вільгельм II. кликав: „Durchhalten!" Вони, ті неголодні пани не мають нічого більше на устах, як лише „польськість Львова та східних кресів". Вони не хочуть згоди з українським народом, а хочуть панувати над ним. Вони, ті пани, не хочуть того узнати, що релятивну більшість Поляків у Львові признавали й признають Українці без ріжниці партій, що Українці не хочуть панувати над польським народом, що управу міста Львова лишають людности самого міста.

Вони, ті панове і їх ґазети — на голод і нужду у Львові видвигнули великі армати, яким на ім'я: „большевізм" та „гайдамаки". Большевізмом та гайдамаками страшуть польські великі пани та їх ґазети польську суспільність, патріотичними фразами стараються держати її в карбах.

Та голод — се страшний пан! Він може перечеркнути всі пляни та думки тих панків, що отуманювали та далі отуманюють бідну людність міста.

Ми кличемо: Час ще направити лихо, бо завтра може вже запізно бути!

До українських жінок!

Жінки! Досі капіталістичний лад виключив був вас від всякої участи в політичнім життю, від правління державним життєм. Ви були без рішаючого голосу в господарці суспільства. Ви могли лише, як мурини, виповнювати волю мужеських верховодів або робити те, що не перешкаджало панам в опановуванню робочих мас.

Капіталісти, пани, знали, що в вас надто добре серце і що ви ізза нього не моглиби дивитися на такий лад, де лише ізза визиску не вважається на охорону робочих рук і нераз сотками засипувано людий в копальнях, що ви не моглиби дивитися на те, як тиняються людські тіни по смітниках за відпадками із панських столів, що ви не спосібні засуджувати людий за повішенне, що ви не моглиби допустити до того, щоби ті діти, котрих ви носили під своїм серцем, котрих ви плекали теплом ваших грудий, щоби ті діти посилати на звірський кривавий танець в окопах, що ви ніколи не допустиливби до того, щоби ваші сестри тинялися ночами попід мурами міста і жебрали ласки бутних випасених панів, щоби продавати своє тіло ізза куска хліба і тим доптати честь жінки й честь людини! Ні, ви справді не спосібні до таких нелюдських вчинків! А що все те діялося, а ви не казали нічого, то те сталося лише тому, що вас дотеперішний лад так обмотав, так гарно сховав те все перед вами, що ви не бачили тих нелюдських вчинків, або хоч бачили, то не розуміли негідного жерела тих вчинків. Може й добре воно сталося, бо ваші душі лишилися чисті й ви не сплямили своєї материньої любови нелюдськими образами. Але те захованне вашої невинности було насильством на вас самих, і насильством на суспільстві, якому бракувало вас, якому треба було тепла вашої доброти, вашого субтельного чуття кривди. Суспільство чуло ваш брак, бо ви булиби виратували його з ледово-зимного провалля реальної калькуляції безсердечних панів.

Тепер ваші рідні сини та брати видерли нашу колиску — Українську Народню Републику з пащі царської тюрми, приносять вам її і віддають у ваші руки з радісним покликом сина: Мамо-жінко! Ось зрабувана колись твоя колиска! Возьми собі її назад, віддай *свою любов, своє* чуттє, своє знанне, твої заходи для нової дитини — відродженої України. Маєш всі права, які лише може мати людина, права навіть більші, як мала досі більша частина мущин.

Дай свою запопадливість для нас! Ми, мущини, твої сини й брати досі були зрабувані з неї. Приходь до наших товариств, гуртуйся в товариства, висилай твоїх заступників до всіх законодатних тіл, управляй суспільством, але управляй краще, як досі правили мущини, управляй з вродженою тобі любовю.

Наша конституанта, наші громадські ради, наші управи спілок і товариств, наші суди, наші збори, наша апровізація, наші всі Робітничі Ради потребують тебе.

Ходи!

Політика центральних держав на Україні.

Останні вісти, які дійшли до нас з Киіва, заки воєнні події спинили зносини Львова з рештою України, се були вісти про повстання проти гетьмана та його уряду. Заки довідаємося про дальший хід подій, слід пригадати, що діялось на Україні за останні місяці. Тільки так можна зрозуміти характер та ціль повстання і його звязь з розгромом центральних держав. Бо се повстання звернене якраз проти сього, що посадила на Україні політика Німеччини та австрійські й німецькі багнети.

Від першого моменту переступлення меж України аж до останнього дня своєї сили були центральні держави на Україні речниками безглядної, крайної політичної та суспільної реакції. З першого моменту вони звязалися з промисловим капіталом та поміщиками і віддали свої війська на службу їх інтересам. З усуненнем Центральної Ради та винесеннем Скоропадського запанував на Україні росийський та німецький капіталіст, росийський, польський та німецький моміщик. А опиралися вони виключно на силі центральних держав, які супроти них займили місце й переймили ролю колишньої царської Росії.

Політична реакція мала на меті відбудову колишньої Росії і була звернена проти української державности. Її викликували два згляди. В першій мірі згляд на се, що Україна, дякуючи суспільному своїому складови, мусить бути державою робітників та селян, отже коли не соціялістичною, то на всякий случай суто демократичною. А сеж була ся „небезпека" для Европи, про яку вже на кілька ліг перед війною заговорив був польський письменник. На сей голос польського реакціонера не міг не відгукнутися прусський юнкер. Він мусів відноситися ненависно до держави, яка стихійно йшла й мусіла йти шляхом суспільної та політичної демократії. До сього прилучився другий ще згляд. Деяким німецьким політичним кругам майнула думка відбудувати давню Росію, щоби добути її вяку за се і приязнь. Ся відбудова мала розпочатися з України, а Україна мала бути дарунком для відбудованої Росії, завдатком союза Німеччини з нею.

Руйнуваннє української держави й державности було ведене неумолимо послідовно. Урядовці, які були установлені Центральною Радою, зістали — оскільки не наложили головами — увязнені, а на всякий случай усунені. Їх місця від найвисших до найниших — заняли Москалі, переважно найтемніщі, добре відомі „діячі" з часів царату. Українська преса зістала скнеблювана, українських діячів охрещено „большевиками" і одним замахом вийнято з під права. Життя та свободу спасли ті тільки, кому повелося пірнути з поверхні життя в підземелє і протягом місяців скриватися від „українських" властий та від німецьких і австро-угорських команд.

Таким способом обезсилено раптовно політичний український рух. Рівночасно пособлено всіми способами організації розбитих сил реакційної Московщини. Назадницькі московські партії, чорна сотня, октябристи, кадети, монархісти *усіх напрямків дістали повну свободу* рухів та ділання. Організації великого капіталу („Протофіс") та великих землевласників були признані рішаючими про політику та всі напрями державної діяльности. Десятки тисячів бувших російських офіцирів найшли на території України не тільки захист, але їм була дана можність організувати при підмозі українського та німецького уряду на ново російську армію, а метою відбудовувати „єдіную нєдєлімую". Коли твореннє української армії було усіми способами спинюване, істнуючі українські части розброюване та зношені — то рівночасно видавано російським арміям, донській, восточній, південній і т. д. з українських магазинів збрую, стріловину, однострої, харчі й усі припаси.

Наслідком сеї послідовної кількамісячної роботи було, що весь державний апарат, уся цивільна й військова власть на Україні опинилася в руках російської реакції.

Рівночасно лютувала в країні під охороною центральних держав і при їх помочи крайня суспільна реакція. Вона зверталася головно против українського селянства. Селянин став зовсім безправний. „Союз землевласників", а то й кождий поодинокий поміщик став паном життя і майна мужика. Під команду поміщиків ішли на села „карні експедиції" німецьких та австро-угорських військ. Вони несли з собою морди, пожежу, рабунок, усі насильства та жостокости, які тільки моглаби видумати найбільш дика фантазія. Цілі села щезали з поверхні землі. Число повішених, розстріляних, закатованих ніхто не в силі подати — воно йшло в тисячі. Тисячі селян заповнили вязниці. Так заспокоювали поміщики свою пімсту на селянстві та позбувалися немилих та невигідних людий. Рівночасно наповнювали кишені коштом селянства. В осени 1917. та на весні 1918. були великі простори поміщичих земель, оброблені селянами, будьто на основі давніще заключеної умови аренди, будьто на основі виразного заряджения властий, які піклувалися, щоб земля не остала необроблена. В літі 1918. вийшов гетьманський закон, яким поручено селянам перевести на сих панських землях жнива і означено, скільки мають селяни платити за се землевласникам. Сього закону не признали поміщики. На їх домагання війська центральних держав присилували селян виконати жнивні роботи для панів за заплатою, яку означали односторонно землевласники, часто зовсім безплатно. Для осінних робіт заведено правильну панщину.

Безсоромний рабунок селян відбувався у формі т. зв. контрибуцій. Поміщик означав собі сам висоту шкоди, яку будьтобі поніс через ро-

зібрання інвентаря, знищення будинків то що, подавав сю суму найблизшій військовій команді, а вона накладала її селянам до звороту. Сі контрибуції перевисшали часто вартість усього майна, землі, будинків та інвентаря. Чимало поміщиків зібрало таким способом міліони.

Так виглядала окупація центральних держав на Україні. Твердо й послідовно вона була весь час звернени проти української державности й проти української демократії. Весь час вона стояла непохитно на службі російсько-німецько-польської капіталістичної й поміщицької реакції. Центральні держави зробили все, щоби не дати скріпитися Україні, та усіми силами пособили зверненим проти України затіям московської реакції.

Українська Народня Републіка.

(Далі.)

А до того часу, заки ми виберемо за посередництвом рівного, тайного, безпосереднього й пропорціонального без ріжниці пола виборчого права наших представників до нашої найвисшої ради, яка в перших своїх початках буде зватися Установчою Радою, до того часу в кожній громаді мусить бути управляюча власть. Та громадська власть буде глядіти за добрим веденнєм господарки в громаді.

Ту тимчасову управляючу громадську раду утворять товариші в той спосіб, що кількох жвавіщих товаришів скликує віче громадян обох полів не молодших 20 років і на тім вічу вибере таку скількість громадян, скільки віче буде вважати за потрібне і відбере від них приреченнє, що та рада буде правити громадою в дусі демократичнім і кожного часу зложить свою владу в руки громади, коли більшість громадян зажадає того. Ті всі громади з такими радами творять нашу Українську Народню Републіку.

Заданнєм такої ради буде перше всього мати на оці охорону праці робочих мас. Отже вважати, щоби ніхто не був виставлений на визиск під якимнебудь повором або якиминебудь господарськими средствами. Особиста свобода і домашний спокій мусять бути шановані самою радою і її органами та забезпеченою перед обмежуваннєм її другими горожанами. Свобода віри, науки й переконань не сміє бути займаною або переслідуваною. Ніякої цензури не можна заводити для друкованих річий, бо свобода друку є так само забезпечена, як свобода переконань і свобода слова. Свобода товариств і зборів мусить бути підставою громадянського життя і та мусить тішитися найбільшим піклуваннєм громадських рад. Розуміється, свобода слова й свобода особиста не сміє бути в значінню безконечнім. Особиста свобода кінчається там, де зачинається свобода другого горожанина і, кажучи се образово, можна коротко пояснити те так: Твоя свобода кінчиться там, де кінчається твої лікті а де зачинаються лікті другого.

Се все відносилося до політичної свободи й політичної рівности. (Кінець буде).

Военна ситуація.

Начальна Команда польських військ подає, що на схід від Львова острілювала їх артилєрія, підпирана панцирним потягом, Пруси, Камінополь, Підбірці, Миклашів і Підберезці.

Польські ґазети доносять: Банда українських дезертирів напала на двір в Пасіках, який підпалила, обрабувавши його передтим. — Українці в силі 2000 людий заняли були Городок, однак Поляки по острім атаку відперли їх і взяли при тім полонених. — Так само малий відділ Українців заняв був частину Сокільник. Їх відперто.

Що чувати нового?

Польські ґазети жалуються, що „західні Українці“ перешкаджають польським селянам довозити їду до Львова.

В Кракові починає ширитися плямистий тиф.

30. листопада відбували варшавські націоналісти віча й походи з нагоди листопадової річниці. Коло 10. години вечером вдерлися демонстранти до намістниківської палати, де радить рада міністрів, здемолювали урядженнє та понищили акти.

Віденська ґазета „N. Fr. Presse“ з дня 30. листопада містить цікавий фейлєтон з описом погромів Жидів у Львові в днях 22., 23. і 24. листопада.

„Budapesti Hirlap“ подає, що серед чеських військ шириться большевизм.

З нинішним днем почмнає свою діяльність львівська дирекція поліції, під управою радника Крайнера.

Вам страшно тої огняної хвилі,
Коли з міліонів серць, мов божий грім,
Закута правда бухне, і застилі
Шкарлущі світа розірве на нім?

Ви боїтесь, щоби криваві хвилі
Не потекли і не підмили дім
Блискучої освіти, не змулили
Швидкого поступу думок зовсім?

Не бійтеся! В крівавих хвиль навалі
Не згине думка, правда і добро,
Лиш краще, ширше розівється далі.

Не бійтеся! Не людськости ядро
Та буря зломить, а суху лушпину, —
Ядро ж живеє розростесь без впину!

І. Франко.

НОВИНКИ.

— **„Всесвітня війна — всесвітня революція“.** Друга частина сеї статті появиться в завтрішнім числі „Впереду“.

— **„Діло“ не буде виходити.** Редакторови „Діла“ поставлено в польській команді такі услівя що до видавництва, що він на них згодитися не міг. Супроти того „Діло“ не буде виходити.

— **Щодо арештування тт. Воловчана, Сопрона і Івашка** то завважати мушу, що коли я про се довідався, то пішов до льокалю, де відбувалися збори Ради Робітничих делеґатів П. П. С. Д. та напровадивши факт того арештування як також факт инших інтернувань і арештувань а вкінці приказ ґенерала Розвадовського в справі ґазети „Вперед“, сказав: „Наводжу сі факти тому, що се діється за часів управи „Тимчасового правлячого Комітету“, в якім засідає пятьох товаришів соціялістів і на них паде частина відвічальности за такі факти, в яких віє дух пруського мілітаризму“. На се заявив тов. Гавзнер, що постарається о усуненнє тих річий та просив, щоби до нього, зглядно до инших товаришів з Т. К. R. звертатися зі всіми подібними фактами. — М. Ганкевич.

— **Заява т. Гавзнера.** На зборах польської Ради Робітничої у Львові реферував, як передають польські ґазети, тов. Гавзнер справу мирових переговорів від 2—21 листопада і між иншими сказав, що на останнім засіданню сих переговорів, коли Українці не хотіли годитися, крикнув тов. Гавзнер: „За 24 годин не буде вас у Львові!“ Як один з членів тих мирових переговорів стверджую, що се минається з правдою. — Д-р Лев Ганкевич.

— **Голод у Львові.** Ономі були ми свідками, як жінки та діти кинулись на міський віз з хлібом та силою забрали його. Другий такий випадок був з військовим возом, що їхав з хлібом. Зовсім не дивуємося тому. Львівське бідне населеннє просто голодує. Хліба, картофель та инших середників поживи нема, а людий розпука береться. Апровізаційний уряд скорий лише до обіґниць, але й він з порожного не наллє. Винуваті тут знову — Українці! Як подають польські ґазети, українські і навіть польські дооколичні села здержали всякий довіз до Львова і тому відчувається великий брак поживи. Ті ґазети дають таку раду: до українських сіл висилати польську полеву жандармерію, а до польських сіл — поважних прелеґентів, які своїми відчитами склонювалиби польських хлопів до сповнювання патріотичного обовязку: достарчуванню поживи для Львова.

— **400 ваґонів вугля** находиться в дорозі до Львова, як заявив референт апровізації Курилович. Тільки не сказав, з котрої сторони прийдуть ті ваґони. А недостачу палива відчуваємо всі. Бідніще населеннє міста, що не мало спромоги купити собі палива на зиму ще в літі, радить собі тепер тим способом, що рубає й палить лавки, причі, шафи і т. п., щоби не замерзнути в хаті.

— **„Starorusini“.** Наше попереднє донесеннє, будьтоби „старорусини“ вели переговори з Поляками, не відповідають дійсности. Як нас з автентичного жерела інформують, „старорусини“ досі з Поляками ніяких переговорів не вели ані не ведуть.

— **З жидівської соціялдемократичної партії.** Жидівський пролєтаріят в часі останніх страшних погромів зістав найбільше діткнений і поніс найбільше жертв. І тому жидівська соц.-дем. партія поносить тяжкі страти. Тепер розпочала наша братня партія живу діяльність у жидівській дільниці. Працює в загальнім комітеті ратунковім, де заступлені є всі політичні партії жидівські, які пораз перший зійшлися до спільної праці. Крім того Ж. С. Д. П. мусить уважати, щоби історичні події не застали жидівського пролєтаріяту неприготованим. І тому безустанна праця в організації. Секретаріят міститься при вул. Котлярській 1. II. поверх.

— **Розпорядженнєм начальної команди польських військ** заборонено продаж алькогольних напоїв, крім пива, склепи мають замикатися о 6. год., брами о 7. год., гостинниці і кофейні о 10. год. веч. По 10. год. веч. вільно ходити лише за осібною перепусткою, виданою комендою сторожи горожанської, ул. Булярда 5. — Ревізію в домах має право переводити виключно лише дирекція поліції, при співучасти одного члена сторожи безпеченства, як мужа довіря. Ревідуючі мусять виле́ґітимуватися. Хтоби инший переводив ревізію, той підпаде під военний суд.

— **Візуванне особистих документів.** Пригадуємо, що всі особи цивільні мають візувати свої документи на се, щоби охоронитися від евентуального непотрібного арештування.

— **Польські жінки мобілізуються!** Заходом п. Александри Загурської твориться горожанська міліція польських жінок, яка буде відбувати службу з оружем в руках.

— **Видержати!** Отсей клич кидав часто один з найбільших катів людства, німецький цісар Вільгельм. Коли голодні маси народу розпучливо кликали о як найскорше закінченнє крівавої війни, тоді крівавий цісар кидав ріжні патріотичні кличі та казав народови видержати до кінця, хочби й в голоді. По уступленю Вільгельма перешукували його мешканнє та — припадково найшли цілі маґазини всяких вишуканих средств до життя, муки, маса, солонини, горівки, вина і всього, чого лише душа забажає. Все те переховував цісар на „чорну годину“. Нарід терпів і гинув з голоду, а його володітель казав йому спокійно витримувати! Легко то витримувати, маючи такі запаси у себе!

— **На удержанне укр. робітничого дневника** зложили (в коронах): Ц. К. 10, др Ю. Савчак 20, др Г. 100, др І. Куровець 20, П. Г. 10, др М. Пеньчук 8, Т. К. 50, Г. М. 20, Л. К. 100, др М. П. 200. Разом зложено в протягу вчорашнього дня 538 корон. Мусимо тут піднести з признаннєм працю наших товаришок та товаришів, які не жалують ні часу ні труду в роботі коло нашого дневника.

Бібліоґрафія.

О. Авдикович. **Ой у рідному краю та на дикому полі.** *Містерія на Рідво 1914. Стор. 152.* Сю артистичну книжку видано щойно по смерти письменника сього року. У формі містерії зібрані тут спостереженя і враженя зі страшної недолі, яку пережив український народ в 1914 р. Се збірка до неба о пімсту взиваючих картин, які гостро взивають всіх до рішучої боротьби за визволення нещасного народу. Книжку, що коштує 5 К, продають українські книгарні. Поручаємо її нашим читачам.

Оповістки.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої ґазети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **Про речинець,** в котрім розпічнеться наука в дівочій гімназії С. С. Василіянок у Львові, повідомить дирекція в часописях і оголошеннєм у шкільнім будинку при вул. Супінського ч. 21.

Посмертна згадка.

Іван Демчук, кандидат III. року учительського семінара, член управи „Пласту“ в Сокалі, член товариства „Просвіта“ і „Сільського Господара“, помер дня 20 жовтня 1918. по короткій а тяжкій недузі в Бишеві, сокальського повіту. Покійний дав почин до заснування читальні „Просвіти“ і Кружка „Сільський Господар“ в Бишеві. Похорон відбувся дня 21. жовтня в Бишеві. В. м. П.!

Товариші.

Всіх лікарських наук

Д-р Іван Куровець

ординує

у Львові, вулиця Вірменська ч. 3. II поверх.

Двох безробітних може сейчас зголоситися до праці в шклярні Недільського, при вулиці Руській ч. 18.

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропиґійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 6. Lwiw, czetwer, dnia 5. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz generała Rozwadowśkoho wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy buwamy. Rozkazowy semu powyn jemosia tilky z konecznosty, bo choczemo pozbawyty naszych c - tacziw swojoho ridnoho słowa.

Hołod u Lwowi.

(Pid rozwahu uprawi mista Lwowa.)

Hołod i nużda u Lwowi poczynajet'sia na dobre. Sami polśki gazety stwerdżujut', szczo aprowizacija zowsim ne dopysuje. Wczeraszni polśki gazety wsich naprjamkiw podajut', szczo dookołyczni sela zderżały dla mista wsi serednyky pożywy, otże zbiże, barabolu, jarynu i t. d.

Wid wczasnoho ranku stojat' sotky bidnych żinok i dityj pered skłepamy z pożywoju, oczikujuczy dribky chliba ta kilka barabol.

Hołodnyj narid pozbawłenyj zaribku ta sredstw do żyttia — poczynaje burytysia. Ostanni podiji na płoszczi sw. Ducha, dali napad hołodnych żinok i dityj na wozy z chlibom — se perszi znaky buri. I se stwerdżujut' „bat'ky narodu" i pro se pysze polśka presa.

Ta nichto z nych ne podaje rady, jakby to unyknuty buri, jaka sprawdi wysyt' nad Lwowom.

Nichto toho ne zapereczyt' — chiba łysze ti, szczo majut' powni magazyny ta powni kasy — szczo lwiwśka ludnist' perezywaje hołodowi czasy. Nedostacza chliba, barabol, straszna doriżnia miasa ta ynszych serednykiw pożywy dochodyt' do werszka. Nedostacza wuhla czy derewa dajet'sia bidnij, hołodnij, łycho ubranij ta majże bosij ludnosty straszno w znaky. Rozpuka czipajet'sia bat'ka rodyny, a szcze hirsze żinok.

Ta mymo toho wsioho szowinistycznyj szał dejakych prawlaczych kruhiw (oczewydno: dobre oditych ta nehołodnych paniw) ne stratyw niczoho na swojij syli. Wony żywut' dałeko wid bidnoji ludnosty, zowsim ne znajut' joho żyttiewych potreb, ne baczut', czy ne choczut' baczyty seji hrozy, jaka wysyt' nad Lwowom.

Wony, z patriotycznymy sołodkymy słowamy na ustach — kłyczut', jak kołyś kriwawyj Wilhelm II kłykaw: „Durchhalten!" Wony, ti nehołodni pany ne majut' niczoho bilsze na ustach, jak łysze „polśkist' Lwowa ta schidnych kresiw". Wony ne choczut' zhody z ukrajińskym narodom, a choczut' panuwaty nad nym. Wony, ti pany, ne choczut' toho uznaty, szczo relatywnu bilszist' Polakiw u Lwowi pryznawały i pryznajut' Ukrajinci bez riżnyci partij, szczo Ukrajinci ne choczut' panuwaty nad polśkym narodom, szczo uprawu mista Lwowa łyszajut' ludnosty samoho mista.

Wony, ti panowe i jich gazety — na hołod i nużdu u Lwowi wydwyhnuły wełyki armaty, jakym na imia: „bolszewizm" ta „hajdamaky". Bolszewizmom ta hajdamakamy straszut' polśki wełyki pany ta jich gazety polśku suspilnist', patriotycznymy frazamy starajut'sia derżaty jich w karbach.

Ta hołod — se strasznyj pan! Win może pereczerknuty wsi plany ta dumky tych pankiw, szczo otumaniuwały ta dali otumaniujut' bidnu ludnist' mista.

My kłyczemo: Czas szcze naprawyty łycho, bo zawtra może buty zapizno!

Do ukrajińskych żinok!

Żinky! Dosi kapitalistycznyj ład wykluczyw buw was wid wsiakoji uczasty w politycznim żyttiu, wid prawlinnia derżawnym żyttiem. Wy buły bez riszajuczoho hołosu w hospodarci suspilstwa. Wy mohły łysze jak muryny wypowniuwaty wolu mużeśkych werchowodiw abo robyty te, szczo ne pereszkadżało panam w opanowuwanniu roboczych mas.

Kapitalisty, pany, znały, szczo w was nadto dobre serce i szczo wy izza nioho ne mohłyby dywytysia na takyj ład, de łysze izza wyzysku ne wważajet'sia na ochoronu roboczych ruk i neraz sotkamy zasypuwano ludyj w kopalniach, szczo wy ne mohłyby dywytysia na te, jak tyniajut'sia ludśki tiny po smitnykach za widpadkamy iz pańskych stołiw, szczo wy ne sposibni zasudżuwaty ludyj na powiszennie, szczo wy ne mohłyby dopustyty do toho, szczoby ti dity, kotrych wy nosyły pid swojim sercem, kotrych wy płekały tepłom waszych hrudyj, szczoby ti dity posyłaty na zwirśkyj krowawyj taneć w okopach, szczo wy nikoły ne dopustyłyby do toho, szczoby waszi sestry tyniałysia noczamy popid muramy mista i żebrały łasky butnych wypasenych paniw, szczoby prodawaty swoje tiło izza kuska chliba i tym doptały czest' żinky i czest' ludyny! Ni, wy sprawdi ne sposibni do takych neludśkych wczynkiw! A szczo wse te dijałosia, a wy ne kazały niczoho, to te stałosia łysze tomu, szczo was doteperisznyj ład tak obmotaw, tak harno schowaw te wse pered wamy, szczo wy ne baczyły tych neludśkych wczynkiw, abo chocz baczyły, to ne rozumiły nehidnoho żereła tych wczynkiw.

Może i dobre wono stałosia, bo waszi duszi łyszyłysia czysti i wy ne splamyły swojeji maternioji lubowy neludśkymy obrazamy. Ałe te zachowannie waszoji newynnosty buło nasylstwom na was samych, i nasylstwom na suspilstwi, jakomu brakuwało was, jakomu treba buło tepła waszoji dobroty, waszoho subtelnoho czuttia krywdy. Suspilstwo czuło wasz brak, bo wy bułyby wyratuwały joho z ledowo-zymnoho prowała realnoji kalkulaciji bezserdecznych paniw.

Teper waszi ridni syny ta braty wyderły naszu kołysku — Ukrajińsku Narodniu Republiku z paszczi carśkoji tiurmy, prynosiat' wam jiji i widdajut' u waszi ruky z radisnym pokłykom syna: Mamo-żinko! Oś zrabuwana kołyś twoja kołyska! Woźmy sobi jiji nazad, widdaj swoju lubow, swoje czuttie, swoje znannie, twoji zachody dla nowoji dytyny — widrodżenoji Ukrajiny. Majesz wsi prawa, jaki łysze może maty ludyna, prawa nawit' bilszi, jak mała dosi bilsza czastyna muszczyn.

Daj swoju zapopadływist' dla nas! My, muszczyny, twoji syny i braty dosi buły zrabowani z neji. Prychod' do naszych towarystw, hurtujsia w towarystwa, wysyłaj twojich zastupnykiw do wsich zakonodatnych tił, uprawlaj suspilstwom, ałe uprawlaj kraszcze, jak dosi prawyły muszczyny, uprawlaj z wrodżenoju tobi lubowiju.

Nasza konstytuanta, naszi hromadśki rady, naszi uprawy spiłok i towarystw, naszi sudy, naszi zbory, nasza aprowizacija, naszi wsi Robitnyczi Rady potrebujut' tebe.

Chody!

Polityka centralnych derżaw na Ukrajini.

Ostanni wisty, jaki dijszły do nas z Kyjiwa, zaky wojenni podiji spynyły znosyny Lwowa z resztoju Ukrajiny, se buły wisty pro powstannia proty het'mana ta joho urjadu. Zaky dowidajemosia pro dalszyj chid podij, slid pryhadaty, szczo dijałoś na Ukrajini za ostanni misiaci. Tilky tak możemo zrozumity charakter ta cil powstannia i joho zwiaź z rozhromom centralnych derżaw. Bo se powstannie zwernene jakraz proty sioho, szczo posadyła na Ukrajini polityka Nimeczczyny ta awstrijśki i nimećki bagnety.

Wid perszoho momentu perestupłennia meż Ukrajiny aż do ostannioho dnia swojeji syły buły centralni derżawy na Ukrajini recznykamy bezhladnoji, krajnoji politycznoji ta suspilnoji reakciji. Z perszoho momentu wony zwiazałysia promysłowym *kapitałom ta pomiszczykamy i widdały swoji wijśka* na służbu jich interesam. Z usunenniem Centralnoji Rady ta wynesenniem Skoropadśkoho zapanuwaw na Ukrajini rosijśkyj ta nimećkyj kapitalist, rosijśkyj, polśkyj ta nimećkyj pomiszczyk. A opyrałysia wony wykluczno na syli centralnych derżaw, jaki suproty nych zajmyły misce i perejmyły rolu kołysznioji carśkoji Rosiji.

Polityczna reakcija mała na meti widbudowu kołysznioji Rosiji i buła zwernena proty ukrajinśkoji derżawnosty. Jiji wykłykuwały dwa zhlady. W perszij miri zhlad na se, szczo Ukrajina, diakujuczy suspilnomu swojomu składowy musyt' buty derżawoju robitnykiw ta selan, otże koły ne socijalistycznoju, to na wsiakyj słuczaj suto demokratycznoju. A seż buła sia „nebezpeka dla Ewropy", pro jaku wże na kilka lit pered wijnoju zahoworyw buw polśkyj reakcijnyj pyśmennyk. Na sej hołos polśkoho reakcijonera ne mih ne widhuknutysia pruśkyj junker.

Win musiw widnosytysia nenawysno do derżawy, jaka stychijno iszła i musiła ity szlachom suspilnoji ta politycznoji demokratiji. Do sioho pryłuczywsia druhyj szcze zhlad. Dejakym nimećkym politycznym kruham majnuła dumka, widbuduwaty dawniu Rosiju, szczoby dobuty jiji wdiaku za se i pryjazń. Sia widbudowa mała rozpoczatysia z Ukrajiny, a Ukrajina mała buty darunkom dla widbudowanoji Rosiji, zawdatkom sojuzu Nimeczczyny z neju.

Rujnuwannie ukrajińskoji derżawy i derżawnosty buło wedene neumołymo poslidowno. Urjadowci, jaki buły ustanowłeni Centralnoju Radoju, zistały — oskilky ne nałożyły hołowamy — uwiazneni, a na wsiakyj słuczaj usuneni. Jich miscia wid najwysszych do najnyszych — zajniały Moskali, pereważno najtemniszczi, dobre widomi „dijaczi" z czasiw caratu. Ukrajińska presa zistała sknebluwana. Ukrajińskych dijacziw ochreszczeno „bolszewykamy" i odnym zamachom wyjniato zpid prawa. Żyttia ta swobodu spasły tilky, komu powełosia pirnuty z powerchni żyttia w pidzemelle i protiahom misiaciw skrywatysia wid ukrajińskych własnyj ta wid nimećkych i awstro-uhorśkych komand.

Takym sposobom obezsyłeno raptownо politycznyj ukrajińśkyj ruch. Riwnoczasno posobłeno wsimy sposobamy organizaciji rozbytych sył reakcijnoji Moskowszczyny. Nazadnyćki moskowśki partiji — czorna sotnia, oktiabrysty, kadety, monarchisty usich napriamkiw distały pownu swobodu ruchiw ta dilannia. Organizaciji wełykoho kapitału („Protofis") ta wełykych zemłewłasnykiw buły pryznani riszajuczymy pro polityku ta wsi napriamy derżawnoji dijalnosty. Desiatky tysiacziw buwszych rosijśkych oficyriw najszły na terytoriji Ukrajiny ne tilky zachyst, ałe jim buła dana możnist' organizuwaty pry pidmozi ukrajińskoho ta nimećkoho urjadu nanowo rosijśku armiju, z metoju widbudowuwaty „jedinuju

nedilimuju". Koły tworennia ukrajinśkoji armiji bulo usimy sposobamy spyniuwane, istnujuczi ukrajinśki czasty rozzbrojuwani ta znoszeni — to riwnoczasno wydawano rosijśkym armijam, dońskij, wostocznij, piwdennij i t. d. z ukrajinśkych magazyniw zbruju, striłowynu, odnostroji, charczi i usi prynosy.

Naslidkom seji poslidownoji kilkomisiacznoji roboty bulo, szczo weś derżawnyj aparat, usia cywilna i wijśkowa włast' na Ukrajini opynyłasia w rukach rosijśkoji reakciji.

Riwnoczasno lutuwała w krajini pid ochoronoju centralnych derżaw i pry jich pomoczy krajnia suspilna reakcija. Wona zwernułasia hołowno protyw ukrajinśkoho selanstwa. Selanyn staw zowsim bezprawnyj. „Sojuz zemłewłasnykiw", a to i kożdyj poodynokyj pomiszczyk staw panom żyttia i majna mużyka. Pid komandu pomiszczykiw iszły na sela „karni ekspedyciji" nimećkych ta awstro-uhorśkych wijśk. Wony nesły z soboju mordy, pożeżu, rabunok, usi nasylstwa ta żorstokosty, jaki tilky mohłaby wydumaty najbilsz dyka fantazija. Cili sela szczezały z powerchni zemli. Czysła powiszenych, rozstrilanych, zakatowanych. nichto ne w syli podaty— wono iszło w tysiaczi. Tysiaczi selan zapownyły wiaznyci. Tak zaspokojuwały pomiszczyky swoju pimstu na selanstwi ta pozbuwałysia nemyłych ta newyhidnych ludyj. Riwnoczasno napowniuwały kyszeni kosztom selanstwa. W oseny 1917 ta na wesni 1918 buły wełyki prostory pomiszczyczych zemel obrobłeni selanamy — bud'to na osnowi dawniszcze zakluczenoji umowy arendy bud'to na osnowi wyraznoho zarjadżenia własnyj, jaki pikłuwałysia, szczob zemla ne ostała neobrobłena.

W liti 1918 wyjszow hetmańskyj zakon, jakym poruczeno selanam perewesty na sych pańskych zemlach żnyw i oznaczeno, skilky majut' selany płatyty za se zemłewłasnykam. Sioho zakonu ne pryznano pomiszczykam. Na jich domahannie wijśka centralnych derżaw prysyłuwały selan wykonaty żnywni roboty dla paniw za zapłatoju, jaku oznaczały odnostoronno zemłewłasnyky, czasto zowsim bezpłatno. Dla osinnych robit zawedeno prawylnu panszczynu.

Bezsoromnyj rabunok selan widbuwawsia u formi t. zw. kontrybucij. Pomiszczyk oznaczaw sobi sam wysotu szkody, jaku bud'toby ponis czeres rozibrannia inwentarja, znyszczennia budynkiw to szczo podaw siu sumu najbłyzszij wijśkowij komandi, a wona nakładała jiji selanam do zworotu. Si kontrybuciji perewyssżały czasto wartist' usioho majna, zemli, budynkiw ta inwentarja. Czymało pomiszczykiw zibrało takym sposobom miliony.

Tak wyhladała okupacija centralnych derżaw na Ukrajini. Twerdo i poslidowo wona buła weś czas zwerneno proty ukrajinśkoji derżawnosty i proty ukrajinśkoji demokratiji. Weś czas wona stojała nepochytno na służbi rosijśko-nimećko-polśkoji kapitalistycznoji i pomiszczyćkoji reakciji. Centralni derżawy zrobyły wse, szczoby ne daty skripytyś Ukrajini, ta usimy syłamy posobyły zwernenym proty Ukrajiny zatijam moskowśkoji reakciji.

Ukrajinśka Narodnia Republyka.

(Dali.)

A do toho czasu, zaky my wyberemo za poserednyctwom riwnoho, tajnoho, bezposerednioho i proporcijonalnoho bez riżnyci poła wyborczoho prawa naszych predstawnykiw do naszoji najwysszoji rady, jaka w perszych swojich poczatkach bude zwatysia Ustanowczoju Radoju, do toho czasu w kożnij hromadi musyt' buty uprawlajucza włast'. Ta hromadśka włast' bude hladity za dobrym wedenniem hospodarky w hromadi.

Tu tymczasowu uprawlajuczu hromadśku radu utworjat' towaryszi w toj sposib, szczo kilkoch żwawiszczych towaryszіw skłykuje wicze hromadian oboch poliw ne mołodszych 20 rokiw i na tim wiczu wybere taku skilkist' hromadian, skilky wicze bude wważaty za potribne i widbere wid nych pryreczennie, szczo ta rada bude prawyty hromadoju w dusi demokratycznim i kożnoho czasu złożyt' swoju władu w ruky hromady, koły bilszist' hromadian zażadaje toho. Ti wsi hromady z takymy radamy tworjat' naszu Ukrajińsku Narodniu Republiku.

Zawdanniem takoji rady bude persze wsioho maty na oci ochoronu praci roboczych mas. Otże wważaty, szczoby nichto ne buw wystawłenyj na wyzysk pid jakymnebud' pozorom abo jakymynebud' hospodarśkymy sredstwamy. Osobysta swoboda i domasznyj spokij musiat' buty szanowani samoju radoju i jiji organamy ta zabezpeczenoju pered obmeżuwanniem jiji druhymy horożanamy. Swoboda wiry, nauky i perekonań ne smije buty zajmanoju abo peresliduwanoju. Nijakoji cenzury ne można zawodyty dla drukowanych riczyj, bo swoboda druku je tak samo zabezpeczena, jak swoboda perekonań i swoboda słowa. Swoboda towarystw i zboriw musyt' buty pidstawoju hromadiańskoho żyttia i ta musyt' tiszytysia najbilszym pikłuwanniem hromadśkych rad, Rozumijet'sia, swoboda słowa i swoboda osobysta ne smije buty w znaczinniu bezkonecznim. Osobysta swoboda kinczajet'sia tam, de zaczynajet'sia swoboda druhoho horożanyna i, każuczy se obrazowo, można korotko pojasnyty te tak: Twoja swoboda kinczyt'sia tam, de kinczat'sia twoji łikti, a de zaczynajut'sia łikti druhoho.

Se wse widnosyłosia do politycznoji swobody i politycznoji riwnosty. (Kineć bude.)

Wojenna sytuacija.

Naczalna Komanda polśkych wijśk podaje, szczo na schid wid Lwowa ostriłuwała jich artylerija, pidpyrana pancyrnym potiahom, Prusy, Kaminopol, Pidbirci, Myklaszіw i Pidbereżci.

Polśki gazety donosiat': Banda ukrajinśkych dezertyriw napała na dwir w Pasikach, jakyj pidpałyła, obrabuwawszy joho peredtym. — Ukrajinci w syli 2000 ludyj zaniały buły Horodok, odnak Polaky po ostrim ataku widperły jich i wziały pry tim połonenych. — Tak samo małyj widdił Ukrajinciw zaniaw buw czastynu Sokilnyk. Jich widperto.

Szczo czuwaty nowoho?

30. łystopada widbuwały warszawśki nacijonalisty wicza i pochody z nahody łystopadowoji riczyci. Koło 10. hodyny weczerom wderłysia demonstranty do namistnykowśkoji pałaty, de radyt' rada ministriw, zdemoluwały urjadżennie ta ponyszczyły akty.

Polśki gazety żałujut'sia, szczo „zachidni Ukrajinci" pereszkadżajut' polśkym selanam dowozyty jidu do Lwowa.

W Krakowi poczynaje szyrytysia plamystyj tyf.

Wideńska gazeta „N. Fr. Presse" z dnia 30. łystopada mistyt' cikawyj fejleton z opysom pohromiw Żydiw u Lwowi w dniach 22, 23 i 24. łystopada.

„Budapesti Hirlap" podaje, szczo sered cześkych wijśk szyryt'sia bolszewyzm.

Z nynisznym dnem poczynaje swoju dijalnist' lwiwśka dyrekcija policiji pid uprawoju radnyka Krajnera.

Wam straszno toji ohnianoji chwyli,
Koły z miljoniw serć, mow bożyj hrim,
Zakuta prawda buchne, i zastyli
Szkarłuszczi swita rozirwe na nim?

Wy bojiteś, szczoby krowawi chwyli
Ne potekły i ne pidmyły dim
Błyskuczoji oswity, ne zmułyły
Szwydkoho postupu dumok zowsim?

Ne bijtesia! W krowawych chwyl nawali
Ne zhyne dumka, prawda i dobro,
Łysz kraszcze, szyrsze roziwjet'sia dali.

Ne bijtesia! Ne ludśkosty jadro
Ta burja złomyt', a suchu łuszpynu, —
Jadro-ż żyweje rozrosteś bez wpynu!

I. Franko.

NOWYNKY.

— **„Wseswitnia wijna — wseswitnia rewolucija".** Druha czastyna seji statti pojawyt'sia w zawtrisznim czysli „Wperedu".

— **„Dilo" ne bude wychodyty.** Redaktorowy „Dila" postawleno w polśkij komandi taki usliwia szczodo wydawnyctwa, szczo win na nych zhodytysia ne mih. Suproty toho „Dilo" ne bude wychodyty.

— **Szczodo aresztuwannia tt. Hołowczaka, Soprona i Iwaszka** to zawważaty muszu, szczo koły ja pro se dowidawsia, to piszow do lokalu, de widbuwałysia zbory Rady robitnyczych delegatiw P. P. S. D. ta naprowadywszy fakt toho aresztuwannia jak takoż fakty ynszych internuwań i aresztuwań a wkinci prykaz generała Rozwadowśkoho w sprawi gazety „Wpered", skazaw: „Nawodżu si fakty tomu, szczo se dijet'sia za czasiw uprawy „Tymczasowoho prawlaczoho Komitetu", w jakim zasidaje piatioch towaryszіw-socialistiw i na nych pade czastyna widwiczalnosty za taki fakty, z jakych wije duch pruśkoho militaryzmu". Na se zajawyw tow. Hauzner, szczo postarajet'sia o usunennie tych riczyj ta prosyw, szczoby do nioho, zhladno do ynszych towaryszіw z T. K. R. zwertatysia zi wsimy podibnymy faktamy. — M. Hankewycz.

— **Zajawa t. Hauznera.** Na zborach polśkoji Rady Robitnyczoji u Lwowi referuwaw, jak podajut' polśki gazety, tow. Hauzner sprawu myrowych perehoworiw wid 2—21 łystopada i miż ynszym skazaw, szczo na ostannim zasidanniu sych perehoworiw, koły Ukrajinci ne chotiły hodytysia, kryknuw tow. Hauzner: „Za 24 hodyn ne bude was u Lwowi!" Jak odyn z członiw tych myrowych perehoworiw stwerdżuju, szczo se mynajet'sia z prawdoju. — dr. Lew Hankewycz.

— **Hołod u Lwowi.** Onodi buły my swidkamy, jak żinky ta dity kynułysia na miśkyj wiz z chlibom ta syłoju zabrały joho. Druhyj takyj wypadok buw z wijśkowym wozom, szczo jichaw z chlibom. Zowsim ne dywujemosia tomu. Lwiwśke bidne naselennie prosto hołoduje. Chlib, kartofel ta ynszych serednykiw pożywy nema, a ludyj rozpuka beret'sia. Aprowizacyjnyj urjad skoryj łysze do obitnyć, ałe i win z porożnoho ne nalje. Wynuwati tut znowu — Ukrajinci! Jak podajut' polśki gazety, ukrajinśki i nawit' polśki dookołyczni sela zderżały wsiakyj dowiz do Lwowa i toma widczuwajet'sia wełykyj brak pożywy. Ti gazety dajut' taku radu: do ukrajinśkych sił wysyłaty polśku połowu żandarmeriju, a do polśkych sił — poważnych prelegentiw, jaki swojimy widczytamy skłoniuwałyby polśkych chłopiw do spowniuwannia patriotycznoho obowiazku: dostarczuwannia pożywy dla Lwowa.

— **400 wagoniw wuhla** nachodyt'sia w dorozi do Lwowa, jak zajawyw referent aprowizaciji Kuryłowycz. Tilky ne skazaw, z kotroji storony pryjdut' ti wagony. A nedostaczu paływa widczuwajemo wsi. Bidniszcze naselennie mista, szczo ne mało spromohy kupyty sobi paływa na zymu szcze w liti, radyt' sobi teper tym sposobom, szczo rubaje i pałyt' ławky, pryczi, szafy i t. p., szczoby ne zamerznuty w chati.

— **„Starorusini".** Nasze poperednie donesennie, bud'toby „starorusyny" wely perehowory z Polakamy, ne widpowidajut' dijsnosty. Jak nas z awtentycznoho żereła informujut', „starorusyny" dosi z Polakamy nijakych perehoworiw ne wely ani ne wedut'.

— **Z żydiwśkoji socijałdemokratycznoji partiji.** Żydiwśkyj proletarijat w czasi ostannich strasznych pohromiw zistaw najbilsze ditknenyj i ponis najbilsze żertw. I tomu żydiwśka soc.-dem. partija ponosyt' tiażki straty. Teper rozpoczała nasza bratnia partija żywu dijalnist' u żydiwśkij dilnyci. Praciuje w zahalnim komiteti ratunkowim, de zastupleni je wsi polityczni partiji żydiwśki, jaki poraz perszyj zijszłysia do spilnoji praci. Krim toho Ż. S. D. P. musyt' uważaty, szczoby istoryczni podiji ne zastały żydiwśkoho proletarijatu nepryhotowanym. I tomu bezustanna pracia w organizaciji. Sekretarijat mistyt'sia pry wuł. Kotlarskij cz. 1, II p.

— **Rozporjadżenniem naczalnoji komandy polśkych wijśk** zaboroneno prodażu alkoholnych napojiw krim pywa. Sklepy majut' zamykatysia o 6. hod., bramy o 7. hod., hostynnyci i kofejni o 10. hod. wecz. Po 10. hod. wecz. wilno chodyty łysze za osibnoju perepustkoju, wydanoju komandoju storoży horożańskoji, wuł. Bularda 5. — Rewiziju w domach maje prawo perewodyty wykluczno łysze Dyrekcia policiji, pry spiwuczasty odnoho człona storoży bezpeczenstwa, jak muża dowirja. Rewidujuczi musiat' wylegitymuwatysia. Chtoby ynszyj perewodyw rewiziju, toj pidpade pid wojennyj sud.

— **Wizuwannie osobystych dokumentiw.** Pryhadujemo, szczo wsi osoby cywilni majut' wizuwaty swoji dokumenty na se, szczoby ochoronytysia wid ewentualnoho nepotribnoho areszczтuwannia.

— **Polśki żinky mobilizujut'sia!** Zachodamy p. Ałeksandry Zagurśkoji tworyt'sia horożańska milicija polśkych żinok, jaka bude widbuwaty służbu z orużjem w rukach.

— **Wyderżaty!** Otsej kłycz kydaw czasto odyn z najbilszych katiw ludstwa, nimećkyj cisar Wilhelm. Koły hołodni masy narodu rozpuczływo kłykały o jak najskorsze zakinczennie kriwawoji wijny, todi kriwawyj cisar kydaw riżni patriotyczni kłyczi ta kazaw narodowy wyderżaty do kincia, choczby i w hołodi. Po ustupleniu Wilhelma pereszukuwały joho meszkannie ta — prypadkowo najszły cili magazyny wsiakych wyszukanych sredstw do żyttia, muky, miasa, sołonyny, horiwky, wyna i wsioho, czoho łysze dusza zabażaje. Wse te perechowuwaw cisar na „czornu hodynu". Narid terpiw i hynuw z hołodu, a joho wołoditel kazaw jomu spokijno wytrymuwaty! Łehko to wytrymaty, majuczy taki zapasy u sebe!

— **Na uderżannie ukr. robitnyczoho dnewnyka** złożyły (w koronach): C. K. 10, dr. J. Sawczak 20, dr. H. 100, dr. I. Kuroweć 20, P. H. 10, dr M. Pańczuk 8, T. K. 50, H. M. 20, Ł. K. 100, dr. M. P. 200. Razom złożeno w protiahu wczoraszniogo dnia 538 koron. Musymo tut pidnesty z pryznanniem praciu naszych towaryszok ta towaryszіw, jaki ne żałujut' ni czasu ni trudu w roboti koło naszoho dnewnyka.

Opowistky

= **Prosymo wsich, chto jide czy jde na prowincju,** zabraty z soboju „Wpered", bo czerez nedostaczu komunikacji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administracji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

= **Partijnyj sekretariat USDP.** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch i tam treba zwertatysia u wsich partijnych sprawach. Urjadowi hodyny: wid 11—1 w połudne i wid 3—5 popoł.

= **Pro reczyneć,** w kotrim rozpicznet'sia nauka w diwoczij gimnaziji S. S. Wasylianok u Lwowi, powidomyt' dyrekcija w czasopysiach i ohołoszenniem u szkilnim budynku pry wuł. Supińskoho cz. 21.

Wsich likarśkych nauk

D-r Iwan Kuroweć

ordynuje

u Lwowi, wułycia Wirmeńska cz. 3. II. powerch.

Dwoch bezrobitnych może sejczas zhołosytysia do praci w szklarni Nedilśkoho, pry wułyci Ruśkij cz. 13.

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 7. Львів, пятниця, дня 6. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ ґенерала Розвадовського видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Львів як вільне місто.

Українська Народня Република, беручи самоозначеннє народів як підставу свого власного істнування, так само признає самоозначеннє й для других народів. І то не лише признає те право для народів живучих поза своїми межами, але й для тих народів, котрі живуть в її межах. В західній своїй частині а іменно в давній східній Галичині признає те право в першій мірі Полякам, котрі тут попри Жидів становлять національну меншість.

Ми мусимо осьтут стрердити, що східня Галичина досі була фактично й теоретично кольонією Польщі так само, як для Німеччини, Анґлії, Франції, Бельгії й других була Африка й азійські Індії. Українці східньої Галичини вели й ведуть війну з Поляками, як з плянтаторами, як вели війну Бури в полудневій Африці з Анґлійцями. І польське суспільство, виховане в дусі плянтатора, тратить прямо притомність і попадає в судороги на думку, що ті плянтації малиби пропасти для Польші, що опанувані українські Бури малиби стати вольним, независимим народом.

По тім ствердженню плянтаторського духа Поляків, переходимо до питання, чи такий стан річи в добі самоозначення народів може лишитися, чи ні. І знов мусимо ствердити, що всі історичні права перестали вже давно мати якубудь силу. Бо колиби вони мали були якубудь правну силу коли небудь, то Жиди повинніби ще бути в Египті, Угорщина в Туреччині, Відень провінцією Риму, Бразілія еспанською, а тепер Фінляндія назад російською, Австрія мусілаби стати знов Австрією, а Польщу требаби знову розірвати на три частини, бо того вимагалаби історія. Тамчасом історія має за завданнє ствердити, як то колись було, а не як має бути, бо вона є наукою про минуле а не наукою про будуче і ані руш не є ніяким правом.

Колиби можна було на підставі історії висновувати якібудь права, то ми з конституції мусілиби цофнутися до деспотизму, звідси до панщини, звідси до невільництва, відтак знищити культуру й вернути до мандрівного життя, відтак до дикого життя камінньої доби, а відтак десь до Адама й Еви.

Тимчасом ми йдемо все вперед і вперед, та всьо заднє лишаємо в заді для історії, а самі, слухаючись обставин життя, витворюємо все то нові форми суспільного співжиття.

І тепер по ствердженню такого стану річи приходимо до висновку, що раз на все скінчилося плянтаторство Польщі у східній Галичині, що східня Галичина із подавляючою більшістю українського населення належить силою життя, силою самоозначення народів до Української Народньої Републики, а разом із східньою Галичиною належить туди й Львів, як осередок торговельного, промислового, політичного і культурного життя східньої Галичини.

Поляки, як більшість населення Львова, мусять і будуть мати свою самоуправу і їх приналежність до Укр. Нар. Републики не внйде їм на шкоду, а на хосен. Хосен будуть мати ізза того, що вони будуть середником для всіх польських меншостий східньої Галичини, а навіть цілої України. Маючи університет і всі свої вищі наукові заведення у Львові, будуть незгасаючим огнем польського духа для всіх завандруваних Поляків в українське море.

При тих всіх вольностях, які проголосила Укр. Нар. Република, Поляки будуть почуватися у Львові як горожане вільного міста; будуть так почуватися, як почуваються горожани Сан Маріна в Італії, Монтекарля у Франції або Андори в Еспанії, лише без особливих прав суверенности державньої.

Хоч і суверенність в теперішню добу буде виглядати відмінно, через те лише се одно питаннє суверенности може бути дискутоване і лише воно одно може бути плятформою дискусії й угоди між Українцями і Поляками — себто питаннє суверенности вольного міста Львова, при рівночаснім осідку українського правительства в тім місті.

Всесвітня війна — всесвітня революція.

II.

„Війна нерав оказувалася дуже революційним чинником. Бувають такі історичні обставини, коли революція конче потрібна для дальшого поступу суспільности, — та революційні кляси занадто слабі, щоби звалити пануючу власть. Не можна уявляти собі конечність революції в тім значінню, що революційні кляси завсігди в час осягають ту силу, яка потрібна для виконання революції. На жаль, світ не є уладжений так суцільно. Бувають обставини, коли безумовно конечно, щоби пануюча кляса замінена була иншою клясою суспільною, але перша все таки держить її під ненастанним гнетом... Дуже часто в таких обставинах війна виконує те завданнє, до виконання якого не доросла ще революційна кляса“.*)

Революційне значінне війни — се доволі дивовижне, парадоксальне для філістрів, для звичайних противників і ворогів соціялізму, які легковажили собі перестороги й діягнози соціялістів, вважаючи їх за невилічимих фантастів.

Ті противники й вороги соціялізму не розуміють сього, що новочасний мілітаризм — се рідний брат новочасного капіталізму. Між одним і другим заходить анальогія, один і другий розвивається та йде рівнобіжно тим самим шляхом внутрішньої конечности, який його черев добу зросту, розвою й розцвіту веде до упадку й до руїни.

Новочасний капіталізм витворює сам ті річеві, обєктивні, предметові услівя та відносини, які його роблять злишним, та рівночасно витворює субєктивні чинники, витворює новочасний пролєтаріят, що усуне злишну й де далі щораз то більше шкідливу систему господарки капіталістичної. І те саме є в новочасним мілітаризмом, з усіми його наслідками й зявищами, з цілою його системою, яка довела цілий цивілізований світ до величезної воєнної катастрофи. Новочасний мілітаризм витворює обєктивні й субєктивні обставини, що доводять неминучо до упадку й до руїни речників сього мілітаризму, а тим самим цілу сучасну систему новочасного мілітаризму.

Ті самі суперечности й противенства, ті самі кризи і пляги, які веде за собою новочасний капіталізм, — йдуть слідом за новочасним імперіялізмом. А теперішня війна — се якраз найбільша криза, яку привела за собою новочасна капіталістична система суспільної господарки та нерозривний з сею економічно-суспільною системою імперіялізм.

Щораз то ширші круги суспільности втягає воєнна криза в залізні свої кліщі. Не тільки працюючі кляси, не тільки пролєтаріят відчуває болюче й діймаючо воєнне лихоліттє. Широкі круги середних кляс зі зростом війни де далі щораз то більше захитані в своїм істнуванню. Замикаються цілі ряди варштатів праці, підприємств, фабрик; недостає робочих сил до праці; все забирає ненаситний молох мілітаризму; дорожнеча зростає та прибирає нечувані розміри; недостас предметів найбільш потрібних; де далі щораз то тяжше заспокоїти найбільш насущні, прості потреби.

З другого боку невеличка громадка капіталістів збиває на війні нечувані, великанські зиски; через ніч, через хвилину стають міліонерами щасливі воєнні спекулянти; розкіш і збитки панують побіч непроглядної нужди й недолі широких кругів суспільности.

Одним словом, клясові антаґонізми, суспільні противенства зростають та загострюються в нечуваний спосіб. Зростає невдоволенне серед широких кругів суспільности; революційний настрій обгортає щораз то ширші суспільні сфери. Цілий нерозум нинішнього капіталістичного ладу виступає з поражаючою яскравістю; в очи бє всіх суспільна кривда й неправда старого, пережитого суспільного ладу...

А рівночасно з тим під своїм побідним знаменем збирає імперіялізм міліони й міліони молодих, здорових людий; веде їх на кривавi розправи, веде їх на смерть; безпошадно скошує війна цвіт суспільности її, молодіж, її будучність.

Та міліони ті лише до часу, до пори йдуть слухняно й спокійно, приковані до тріюмфальної колесниці імперіялізму. Серед тих міліонів прокидаєть ся думка, кидається дух непокори й бунту на вид страшних картин воєнного знищення, воєнного лихоліття. І ті міліони не тільки звязані сильною організацією в могучі фалянги; вони узброєні, в її руках оруже.

І се не ґвардія преторіян, — се не громадка наймленої салдатчини, — се не ляндскнехти, що пішли на вічну службу, в найми, в рабство свойого верховника — пана. Се народ уоружений; бо пілі народи кинув імперіялізм в круговорот страшливої війни.

І ось яким способом імперіялізм і мілітаризм *так само як капіталізм доводиться в своїм розвою*, в своїм невдержимім побіднім поході, до наслідків зовсім несподіваних, витворює ситуацію, про яку не думали, якої не могли передвидіти його речники.

І треба тільки одного сильнішого потрясення, одної більшої катастрофи в кривавих воєнних розправах, щоби всі ті утаєні, дрімучі революційні сили, які зростав і виплекав капіталістичний імперіялізм, вийшли нараз на світло дня, вибухли нараз могучим революційним пожаром.

А верховоди й керманичі війни в своїх взаємних розправах — на взаводи, на перегони — намагаючись одні другого розбити й розторощити, безнастанними катастрофами підривали та потрясали основи суспільного життя; один другому підривали силу й славу і блеск. А поки щастє й побіда йшли за армією, поти спокійно зносили широкі круги суспільности всі важкі наслідки воєнних невзгодин; колиж щастє зникло, коли важкі криваві змагання принесли невдачу, тоді щезав супокій, тоді глухе невдоволенне прокидалось явним вибухом революції.

Дуже влучно говорить про се революційне значінне новочасного мілітаризму та війни один з найвизначніщих теоретиків марксізму, Франц Мерінґ:

„Пролєтаріят поборював капіталістичну систему продукції, як тільки став відбувати болючі удари сеї системи — але силу, яка йому дає можність покопати сю систему, він черпає доперва зі зрозуміння сього, що та система господарки становить великий історичний поступ. Війну ми поборюємо задля тих страшних жорстокостий, які вона приносить передовсім робітничій клясі — причім однакож рівночасно не вияснюємо собі в рівній мірі докладно сього факту, що війна — не вважаючи на її варварства — була в історії клясових суспільностий аж до найновіщих часів підоймою історичного поступу“.

М. Ганкевич.

*) К. Каутський: „Соціяльна революція“.

Українська Народня Републїка.

(Докінченнє).

Щож дотикає рівности господарського, то перше всього мусить бути як найстроґіше шанувана незайманість приватної особистої й громадської власности.

Під тим питаннєм треба розуміти приватну власність і вживаннє землі, копалень вугля, соли, нафти, заліза, міди й других викопків, мінеральних вод, словом, всього того, що є природою вложене під поверхнею землі.

Третій Універсал Української Народньої Республики вже був проголосив форму посідання землі а то, що ніхто не сміє мати більше землі чим 40 десятин. Не треба думати собі так, що кожний мусить мати 40 десятин і що не вільно буде продавати землі. Купувати більше землі, як хто має, безуслівно вільно, лише хто вже має або буде мати 40 десятин, той вже не буде мати права ані купити більше ані виарендувати поза тих 40 десятин. Чи велика посілість землі буде викуплена чи відібрана без викупна, про те буде рішати найвисша рада республики.

Копальні перейдуть на власть держави, бо ніхто не сміє хіснуватися скарбами природи на те, щоби визискувати ними других горожан, накладаючи на ті скарби ціну, яку захоче, та тягнути міліярдові зиски. Так як тепер сіль і копальні золота та срібла є власністю держави і з доходів тих копалень покриває видатки державі та ще й держить ціну соли можливо найнисщою, так і другі скарби землі мусять йти на покриваниє державних рзоходів і ціна їх мусить бути найнисша. Чи дотеперішні копальні будуть викуплені чи відібрані без викупу, рішить про те також найвища рада республики.

Всі заводи (фабрики) мусять перейти на громадську власність, щоби громада з доходів заводу могла покривати громадські видатки. Один чоловік, чи мала спілка людий, не сміє диктувати ціни продуктів промислу призначених для життя загалу й дорогою визиску широких мас збогачуватися надмірно. Під поняттє заводу не мусять входити малі варстати, обслугувані лише членами одної родини й такі варстати не мусять підпадати під громадську власність. Через займленнє громадами заводів, громада буде могла правити цінами будівельних матеріялів, продукцією средств для домашнього життя як одіжі, хатньої обстанови а навіть їди.

Про ті питання рівности господарської громадські ради не можуть самі рішати, хоч вони тепер найбільше пекучі й важні, а мусять розбиратися в найвисщій раді республики через те, що ті питання мусять бути переведені одностайно в цілій республиці, і щоби не вийшли які будь неправильности.

Громадські ради мусять рівночасно зі своїм повстаннєм постаратися о місцеву міліцію, яка би берегла спокою і виконування постанов ради.

Кожна громадська рада мусить занятися пікуваннєм віджившлювання громади у теперішний прикрий час, твореннєм консумційних спілок, заведеннєм громадських склепів, установляючи сталі ціни на средства для життя.

В теперішний час кожна рада мусить перестерігати з найбільшою строгістю повисшення цін на средства до життя покутними торговцями й ланцюховою перепродажю.

При недостачі грошевих средств на найконечніщі видатки громадські громадська рада наложить тимчасово горожанський податок. Такий податок мусить бути наложений пляново, після господарських доходів кожнього горожанина.

При всіх тих кроках перших громадських рад треба з найбільшою обережністю перестерігати засад горожанської рівности.

По приготуванню тимчасового підготовчого ладу треба спокійно вичекати на розробленнє всіх подрібних законів для нашого державного ладу нашою найвищою радою цілої республики.

Товариші, горожане Української Народньої Республики! Коли переведете те все в діло, станете повними, вільними горожанами й ніякий воріг не зломить нас! В одностайности діла непоборима сила!

Замкненнє льокалю робітничого товариства.

Як ми вже писали, в неділю, 1. грудня, відбулися у Львові збори українських друкарів в справі заснування української Робітничої Ради. Збори ті відбувалися в кімнатах заводового товариства друкарів „Огнище“, при вул. Пекарській ч. 18, до якого належать Українці, Поляки та Жиди. Вже по зборах, коли Українці розійшлися, а лишилися самі лише польські товариші, які прийшли до своєї організації по запомогу, явився відділ польського війська і по засягненню інформації про українські збори — розігнав присутних та замкнув льокаль.

Льокаль позістає замкнений по нинішний день.

Друкарські робітники всіх трох народностий, особливо ті, що находяться без роботи, не мають де зійтися, щоби побрати свою запомогу, а бюрові функціонарі не можуть працювати, бо бюра позамикані. Інтервенції по ріжних командах і властях остались без успіху. Тов. Христовського, фактичного провідника друкарських робітників відсилає одна власть до другої і ніодна власть нічого про те замкненнє не знає. Ніхто не знає, від кого вийшов розказ замкнення льокалю друкарської організації та хто се виконав, а отвирати льокалю не вільно! Найхарактеристичнійше тут те, що головою організації друкарів є вельми заслужений для друкарської організації тов. Обірек, член Тимчасового Правлячого Комітету (T. K. R.)!...

А додамо, що в комітеті засідає аж шістьох польських соціялдемократів! І всі вони видно не мають сили, щоби спричинити отвореннє робітничої організації! Не треба й згадувати, що з того приводу панує серед друкарських товаришів велике, зовсім оправдане огірченнє! Ми дуже цікаві, як і коли ся справа закінчиться!..

Заячесердцє.

Пишуть нам з міста:

Вчора був я фризієра. Позаяк було там багато гостий, треба було мені довший час ждати на свою чергу.

І мимоволі був я свідком розмови двох горожан. Говорили по польськи про всячину. З виговору я сейчас пізнав, що вони оба не Поляки. Я заговорив до ннх на цілий голос по українськи. Вони стрепенулись і відповіли мені по польськи. Певно не Поляки, подумав я, та далі говорив з ними. Я по українськи, вони по польськи. Вони оба вкінці вийшли від фризієра сказавши „Do widzenia“. Я лишився, фризієр мене голить і щось там розповідає ломаною українською мовою, от про доріжню і брак поживи у Львові, про стріли, які чути у Львові і про всячину. Вкінці каже мені до уха: Ті оба панове, що вийшли, се правдиві Українці; вони є мої сталі гості, один має каменицю а другий є урядником. Вони все говорили до мене по українськи, аж до 21. листопада, а тепер говорять лише по польськи. Моє поважаннє! — закінчив розмову на цілий голос мій фризієр-Поляк. Я спаленів від встиду. Не міг йому нічо відповісти на се. Така лють мене вхопила, що бувбим побив тих обох „поважних“ горожан, якби мені в тій хвилині попались були в руки.

Воєнна ситуація.

Начальна команда польських військ оголошує комунікат з дня 3. грудня: Дня 3. грудня заатакував відділ квартаків неприятеля в Городку Ягайлонським зі сходу й півночи. По короткій боротьбі численно сильніщий неприятель утік в напрямі Черлян. Місто й дворець в наших руках. Залізничий рух приверненний. Слабші атаки неприятеля на Мшану та Зимну Воду відперто. На полудне від Львівова вибито Українців з Солонки малої. Участь у боротьбі о Городок брав панцирний поїзд.

Що пишуть польські газети? В західній Галичині формуються дальші відділи для помочи в східній Галичині. — Станіславів обсаджений військами антанти. — Пасіки Личаківські не спалені, лише знищений двір в Пасіках Зубрицьких. — Ситуація звязана з воєнними операціями дуже корисна. В найблизших днях, коли васпіє поміч, буде цілком корисна. — Українські війська, хоч в деяких випадках є чисельно сильніщі, одначе не дорівнують польським військам організацією, відвагою та проводом. Польські відділи борються часами з три або й чотири рази сильніщим ворогом, одначе відносять все побіду.

Що чувати нового?

„Journal de Debats“ доносить про свою розмову з президентом Вільсоном в справі всесвітньої політики. Вільсон сказав між иншим про польську справу: Немиле розчаруваннє діткнуло нас. Покликуючи Польщу до життя, ми були певні, що маємо до діла з освідомленим, зорганізованим народом, а тимчасом стверджуємо там хаос, колотнечу та нелад.

З Угорщини доносять: Мадярський міністер просвіти Львовачі видав розпорядок, що в школах викладовою мовою буде не мадярська, але та мова, якою говорить більщість учеників.

В Варшаві засновується Рада інтеліґенції.

В Константинополі, після вістий з Парижа, попередньої зими мало згинути з голоду сто тисяч людий.

НОВИНКИ.

— **„Ogonki“.** Можеби управа міста розділила продаж хліба по районових склепах, щоби люди тисячами не товпилися перед міськими склепами по те тільки, щоби по цілоденнім виставуванню довідатися, що вже хліба нема. Час для людий дорогий і нема в них неперемакаючих чобіт.

— **Недостача молока.** В Лисиничах заборонили Українці носити молоко до Львова. І хоч тепер стоять там польські легіонери, селяни все таки не несуть молока у Львів, бо бояться, щоби їх Українці відтак не розстрілювали. — Так пишуть польські газети. Певно Лисиничі так уже видоєні, що нема вже що доїти, а зайві ще кури молока не хотять давати.

— **Спис ранених Українців,** поміщених у салі ч. 21. на політехніці у Львові: Яковишин Григорій, Гук Михайло (†), Хміль Данило, Михаськів Антін, Чернилюк Юрко, Дідор Михайло, Новак Михайло, Малиш Дмитро, Задорожний Василь, Щербатий Олекса, Владика Михайло, Тучковський Михайло, Серотич Степан, Гарасинюк Гнат, Евтушенко Левко, Максимчук Методій, Ясевич Прокіп, Копяківський Іван, Зельман Михайло (†), Савчин Гриць, Василь Кордибанський, Михайло Кулик. Дальший спис подамо пізніще.

— **Спис людности у Львові.** Польська Команда міської горожанської сторожі заряджує спис людности. Властителі каменищ міста Львова, далі громад Клепарова та Пасік мають сейчас зладити спис мешканців мужеського пола від 17 до 55 року. В списі мають бути рубрики: 1) Число порядкове, 2) Імя і назвиско, 3) Вік, 4) Професія, 5) Віроісповіданнє, 6) Народність. Сі листи мають бути предложені комісаріятам.

— **Всі зміни** льокаторів, які зайшли від 31. жовтня, мусять бути безпроволочно зголошені в бюрі мельдунковім поліції (бічна Браєрівська).

— **Почтовий рух.** Польські газети пишуть, що почтовий рух вдержується досить правильно в західнім напрямі і що перерви в залізничім русі є лише хвилеві.

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили далі (в коронах): П. О. 10, С. 4, В. О. 10, А Д. і тов. 40, Г. К. 10, К. С. 20. Разом зібрано вчорашнього дня 94 корон.

Бібліографія.

А. Стівензон. **Острів із закопаними скарбами.** Повість, перекладена з англійської мови. Виданнє Української Літературної Скарбниці. Львів, 1918. Ціна 8 К.

Василь Щурат. **Слово про похід Ігоря Святославича.** Поема XII в. Виданнє „Української Книжки“. Київ-Львів, 1918. Ціна 3 К.

Пісня про Ролянда. Старофранцуський епос, перекладений Вас. Щуратом. Виданнє „Всесвітньої Бібліотеки“. Львів, 1918. Ціна 5 К.

Осип Назарук. **Князь Ярослав Осмомисл.** Історична повість, з ілюстраціями, Львів, 1918. Ціна 16 К.

Оповістки.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію, забрати з собою „Вперед“,** бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **Секретаріят орґанізації українських заліз ничників** находиться при вулиці Городецькій ч. 95. Урядові години від 5-8 вечером Там можна щоденно купувати газету „Вперед“.

= **Вищий Муз. Інститут ім. М. Лисенка** розпочинає перервану науку в понеділок 9. грудня о 2. год. пополудни. — Дирекція.

= **Президія Робітничої Ради** польської соц.-дем. партії у Львові скликує на пятницю 6. с. м. до партійного льокалю пои вул. Цловій ч. 6. членів заряду всіх фахових організацій для обговорення найпекучійших справ дня, порушуваних на останніх зборах Робітничої Ради.

= **Пошукується робітників,** без ріжниці на вік, до вдержування порядків міста Львова. Денна плата 14 К і харч. Зголошуватися треба зараз між 9. а 10. годиною перед полуднем і від 4. до 5. год. попол. в бюрі давньої корпусної команди, площа Бернадинська, партер, в брамі на ліво, двері ч. 5.

Всіх лікарських наук
Д-р Іван Куровець
ординує
у Львові, вулиця Вірменська ч. 3. II поверх.

АДОЛЬФ ҐОЛЬДЕНБЕРҐ, Заліщики. Всі здорові. Шимко в дома. — Броня. 1—2

ГЕРШ ЕНҐЕЛЬМАН, Стрий, Словацького 15. Повідомляємо, що живемо і здорові. Просимо знайомих повідомити. — Олена і Борух Енґельман. 1—3

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 7. Lwiw, piatnycia, dnia 6. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz generała Rozwadowśkoho wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Lwiw jak wilne misto.

Ukrajińska Narodnia Republika, beruczy samooznaczennie narodiw jak pidstawu swoho własnoho istnuwannia, tak samo pryznaje samooznaczennie i dla druhych narodiw. I to ne łysze pryznaje te prawo dla narodiw żywuczych poza swojimy meżamy, ałe i dla tych narodiw, kotri żywut' w jiji meżach W zachidnij swojij czastyni, a imenno w dawnij schidnij Hałyczyni pryznaje te prawo w perszij miri Polakam, kotri tut popry Żydiw stanowlat' nacionalnu menszist'.

My musymo ośtut stwerdyty, szczo schidnia Hałyczyna dosi buła faktyczno i teoretyczno kolonijeju Polszczi tak samo, jak dla Nimeczczyny, Angliji, Franciji, Belgiji i druhych buła Afryka i azijski Indiji. Ukrajinci schidnoji Hałyczyny weły i weduť wijnu z Polakamy, jak z plantatoramy, jak weły wijnu Bury w południewij Afryci z Anglijciamy. I polśke suspilstwo, wychowane w dusi plantatora, tratyt' priamo prytomnist' i popadaje w sudorohy na dumku, szczo ti plantaciji małyby propasty dla Polszczi, szczo opanuwani ukrajiński Bury małyby staty wolnym, nezawysymym narodom.

Po tim stwerdżenniu plantatorśkoho ducha Polakiw perechodymo do pytannia, czy takyj stan riczy w dobi samooznaczennia narodiw może łyszytysia, czy ni. I znow musymo stwerdyty, szczo wsi istoryczni prawa perestały wże dawno maty jakubud' syłu. Bo kołyby wony mały buły jakubud' prawnu syłu koły nebud', to Żydy powynniby szcze buty w Jehypti, Uhorszczyna w Tureczczyni, Wideń prowincijeju Rymu, Brazylia espanśkoju, a teper Finlandija nazad rosijśkoju, Awstria musiłaby staty znow Awstrijeju, a Polszczu trebaby znowu rozirwaty na try czastyny, bo toho wymahałaby istorija. Tymczasom istorija maje za zawdannie stwerdyty, jak to kołyś buło, a ne jak maje buty, bo wona je naukoju pro mynułe a ne naukoju pro buducze i ani rusz ne je nijakym prawom.

Kołyby można buło na pidstawi istoriji wysnowuwaty jakibud' prawa, to my z konstytuciji musiłyby cofnutysia do despotyzmu, zwidsy do panszczyny, zwidsy do newilnyctwa, widtak znyszczyty kulturu i wernuty do mandriwnoho żyttia, widtak do dykoho żyttia kaminnoji doby, a widtak deś do Adama i Ewy.

Tymczasom my idemo wse wpered i wpered, ta wsio zadne łyszajemo wzadi dla istoriji, a sami, słuchajuczyś obstawyn żyttia, wytworiujemo wse to nowi formy suspilnoho spiwżyttia.

I teper po stwerdżenniu takoho stanu riczy prychodymo do wysnowku, szczo raz na wse skinczyłosia plantatorstwo Polszczi u schidnij Hałyczyni, szczo schidnia Hałyczyna iz podawlajuczoju bilszistiu ukrajińskoho nasełennia należyt' syłoju żyttia, syłoju samooznaczennia narodiw do Ukrajińskoji Narodnioji Republiky, a razom iz schidnioju Hałyczynoju należyt' tudy i Lwiw, jak oseredok torhowelnoho, promysłowoho, politycznoho i kulturnoho żyttia schidnioji Hałyczyny.

Polaky, jak bilszist' nasełennia Lwowa, musiat' i budut' maty swoju samouprawu i jich prynależnist' do Ukrajińskoji Narodnoji Republiky ne wyjde jim na szkodu, a na chosen. Chosen budut' maty izza toho, szczo wony budut' serednykom dla wsich polśkych menszostyj schidnioji Hałyczyny, a nawit' ciłoji Ukrajiny. Majuczy uniwersytet i wsi swoji wyszczi naukowi zawedennia u Lwowi, budut' nezhasajuczym ohnem polśkoho ducha dla wsich zawandruwanych Polakiw w ukrajińske more.

Pry tych wsich wolnostiach, jaki prohołosyła Ukr. Nar. Republika, Polaky budut' poczuwatysia u Lwowi jak horożane wolnoho mista; budut' tak poczuwatysia, jak poczuwajut'sia horożany San-Marina w Italiji, Montekarla u Franciji abo Andory w Espaniji, łysze bez osobływych praw suwerennosty derżawnoji.

Chot' i suwerennist' w teperiszniu dobu bude wyhladaty widminno, czerez te łysze se odno pytannie suwerennosty może buty dyskutowane i łysze wono odno moze buty platformoju dyskusiji i uhody miż Ukrajinciamy i Polakamy — sebto pytannie suwerennosty wolnoho mista Lwowa, pry riwnoczasnim osidku ukrajińskoho prawytelstwa w tim misti.

Wseswitnia wijna --- wseswitnia rewolucija.

II.

„Wijna neraz okazuwałasia duże rewolucijnym czynnykom. Buwajut' taki istoryczni obstawyny, koły rewolucija koncze potribna dla dalszoho postupu suspilnosty, — ta rewolucijni klasy zanadto słabi, szczoby zwałyty panujuczu własť. Ne można ujawyty sobi konecznist' rewoluciji w tim znaczinniu, szczo rewolucijni klasy zawsihdy w czas osiahajut' tu syłu, jaką potribna dla wykonannia rewoluciji. Na żal, swit ne je uładżenyj tak sucilno. Buwajut' obstawyny, koły bezumowno koneczno, szczoby panujucza klasa zaminena buła ynszoju klasoju suspilnoju, ałe persza wse taky derżyt' jiji pid nenastannym hnetom... Duże czasto w takych obstawynach wijna wykonuje te zawdannie, do wykonannia jakoho ne dorosła szcze rewolucijna klasa". *)

Rewolucijne znaczinnie wijny — se dowoli dywowyżne, paradoksalne dla filistriw, dla zwyczajnych protywnykiw i worohiw socijalizmu, jaki łehkoważyły sobi perestorohy i dijagnozy socijalistiw, wważajuczy jich za newyliczymych fantastiw.

Ti protywnyky i worohy socijalizmu ne rozumijut' sioho, szczo nowoczasnyj militaryzm — se ridnyj brat nowoczasnoho kapitalizmu. Miż odnym i druhym zahodyt' analogija, odyn i druhyj rozwywajet'sia ta ide riwnobiżno tym samym szlachom wnutrisznoji konecznosty, jakyj joho czerez dobu zrostu, rozwoju i rozcwitu wede do upadku i do rujiny.

Nowoczasnyj kapitalizm wytworjuje sam ti riczewi, objektywni, predmetowi usłiwia ta widnosyny, jaki joho roblat' złysznym, ta riwnoczasno wytworjuje subjektywni czynnyky, wytworjuje nowoczasnyj proletarijat, szczo usune złysznu i de dali szczoraz to bilsze szkidływu systemu hospodarky kapitalistycznoji. I te same je z nowoczasnym militaryzmom z usimy joho naslidkamy i zjawyszczamy, z ciłoju joho systemoju, jaka doweła ciłyj cywilizowanyj swit do wełyczeznoji wojennoji katastrofy. Nowoczasnyj militaryzm wytworjuje objektywni i subjektywni obstawyny, szczo dowodiat' nemynuczo do upadku i do rujiny recznykiw sioho militaryzmu, a tym samym ciłu suczasnu systemu nowoczasnoho militaryzmu.

Ti sami superecznosty i protywenstwa, ti sami krizy i plagy, jaki wede za sobojú nowoczasnyj kapitalizm, — idut' slidom za nowoczasnym imperijalizmom. A teperisznia wijna — se jakraz najbilsza kriza, jaku pryweła za soboju nowoczasna kapitalistyczna systema suspilnoji hospodarky ta nerozrywnyj z seju ekonomiczno-suspilnoju systemoju imperijalizm.

Szczoraz to szyrszi kruhy suspilnosty wtiahaje wojenna kriza w zalizni swoji kliszczi. Ne tilky praciujuczi klasy, ne tilky proletarijat widczuwaje boluczo i dijmajuczo wojenne łycholittie. Szyroki kruhy serednich klas zi zrostom wijny de dali szczoraz to bilsze zachytani w swojim istnuwanniu. Zamykajut'sia ciłi rjady warsztatiw praci, pidpryjemstw, fabryk; nedostaje roboczych sył do praci; wse zabyraje nenasytnyj mołoch militaryzmu; dorożnecza zrostaje ta prybyraje neczuwani rozmiry; nedostane predmetiw najbilsz potribnych; de dali szczoraz to tiaższe zaspokojity najbilsz nasuszczni, prosti potreby.

Z druhoho boku newełyczka hromadka kapitalistiw zbywaje na wijni neczuwani, wełykański zysky; czerez nicz, czerez chwyłynu stajut' milijoneramy szczasływi wojenni spekulanty; rozkisz i zbytky panujut' pobicz nerozhladnoji nużdy i nedoli szyrokych kruhiw suspilnosty.

Odnym słowom, klasowi antagonizmy, suspilni protywenstwa zrostajut' ta zaostrjujut'sia w neczuwanyj sposib. Zrostaje newdowołennie sered szyrokych kruhiw suspilnosty; rewolucijnyj nastrij obhortaje szczoraz to szyrszi suspilni sfery. Ciłyj nerozum nynisznoho kapitalistycznoho ładu wystupaje z porażajuczoju jaskrawistiu; w oczy bje wsich suspilna krywda i neprawda staroho, perežytoho suspilnoho ładu...

A riwnoczasno z tym pid swojim pobidnym znamenem zbyraje imperijalizm milijony i milijony mołodych, zdorowych ludyj; wede jich na kriwawi rozprawy, wede jich na smert', bezposzczadno skoszuje wijna cwit suspilnosty, jiji mołodiż, jiji buducznist'.

Ta milijony ti łysze do czasu, do pory idut' słuchniano i spokijno, prykowani do trijumfalnoji kołesnyci imperijalizmu. Sered tych milijoniw prokydajet'sia dumka, prokydajet'sia duch nepokory i buntu na wyd strasznych kartyn wojennoho znyszczennia, wojennoho łycholittia. I ti milijony ne tilky zwjazani sylnoju organizacijeju w mohuczi falangy; wony uzbrojeni, w jich rukach orużje.

I se ne gwardija pretorijan — se ne hromadky najmłenoji sałdatczyny, — se ne landsknechty, szczo piszły na wicznu służbu, w najmy, w rabstwo swojoho werchownyka — pana. Se narod uorużenyj; bo ciłi narody kynuw imperijalizm w kruhoworot straszływoji wijny.

I oś jakym sposobom imperijalizm, i militaryzm tak samo jak kapitalizm dowodyt' w swojim rozwoju, w swojim nezderżymim pobidnim pochodi do naslidkiw, zowsim nespodiwanych, wytworjuje sytuaciju, pro jaku ne dumały, jakoji ne mohły peredwydity joho recznyky.

I treba tilky odnoho sylniszczoho potrjasennia, odnoji bilszoji katastrofy w kriwawych wojennych rozprawach, szczoby wsi ti utajeni, drimuczi rewolucijni syły, jaki zrostyw i wypłekaw kapitalistycznyj imperijalizm, wyjszły naraz na switło dnia, wybuchły naraz mohuczym rewolucijnym pożarom.

A werchowody i kermanyczi wijny w swojich wzajemnych rozprawach — na wzawody, na perehony — namahajuczyś odyn druhoho rozbyty i roztoroszczyty, beznastannymy katastrofamy pidrywały ta potrjasały osnowy suspilnoho żyttia; odyn druhomu pidrywały syłu i sławu i błesk. A poky szczastie i pobida iszły za armijeju, poty supokijno znosyły szyroki kruhy suspilnosty wsi ważki naslidky wojennych newzhodyn; kołyż szczastie znykło, koły ważki kriwawi zmahannia prynesły newdaczu, todi szczezaw spokij, todi hłuche newdowołennie prokydałoś jawnym wybuchom rewoluciji.

Duże włuczno howoryt' pro se rewolucijne znaczinnie nowoczasnoho militaryzmu ta wijny odyn z najwyznaczniszczych teoretykiw marksizmu, Franc Mering:

„Proletarijat poborjuwaw kapitalistycznu systemu produkciji, jak tilky staw widczuwaty boluczi udary seji systemy — ałe syłu, jaka jomu daje mo-

*) K. Kawtśkyj: „Socijalna rewolucija".

żnist' pokonaty siu systemu, win czerpaje doperwa zi zrozuminnia sioho, szczo ta systema hospodarky stanowyt' wełykyj istorycznyj postup. Wijnu my poborjujemo zadla tych strasznych żorstokostyj, jaki wona prynosyt' peredowsim robitnyczij klasi — pryczim odnakoż my riwnoczasno ne wyjasniujemo sobi w riwnij miri, dokładno sioho faktu, szczo wijna — ne wważajuczy na jiji warwarstwa — buła w istoriji klasowych suspilnostyj aż do najnowiszczych czasiw pidojmoju istorycznoho postupu".

M. Hankewycz.

Ukrajińska Narodnia Republyka.

(Dokinczennje).

Szczoż dotykaje riwnosty hospodarśkoji, to persze wsioho musyt' buty jak najstrohiszcze szanuwana nezajmanist' prywatna osobysta i hromadśka własnist'.

Pid tym pytanniem treba rozumity prywatnu własnist' i wżywannie zemli, kopałeń wuhla, soły, nafty, zaliza, midy i druhych wykopkiw, mineralnych wod, słowom, wsioho toho, szczo je pryrodoju włożene pid powerchneju zemli.

Tretij Uniwerzał Ukrajińskoji Narodnioji Republyky wże buw prohołosyw formu posidannia zemli a te, szczo nichto ne smije maty bilsze zemli, czym 40 desiatyn. Ne treba dumaty sobi tak, szczo kożnyj musyt' maty 40 desiatyn i szczo ne wilno bude prodawaty zemli. Kupuwaty bilsze zemli, jak chto maje, bezusłiwno wilno, łysze chto wże maje abo bude maty 40 desiatyn, toj wże ne bude maty prawa ani kupyty bilsze ani wyarenduwaty poza tych 40 desiatyn. Czy wełyka posiłist' zemli bude wykupłena czy widibrana bez wykupna, pro te bude riszaty najwyssza rada republyky.

Kopalni perejdut' na własť derżawy, bo nichto ne smije chisnuwatysia skarbamy pryrody na te, szczoby wyzyskuwaty nymy druhych horożan, nakładajuczy na ti skarby cinu, jaku zachocze, ta tiahnuty milijardowi zysky. Tak jak teper sil i kopalni zołota i sribła je własnistiu derżawy i derżawa z dochodiw tych kopałeń pokrywaje wydatky derżawni ta szcze i derżyt' cinu soły w możływo najnyszoju, tak i druhi skarby zemli musiat' ity na pokrywannie derżawnych roschodiw i cina jich musyt' buty najnyssza. Czy doteperiszni kopalni budut' wykupłeni, czy widibrani bez wykupu, riszyt' pro te takoż najwyszcza rada republyky.

Wsi zawody (fabryky) musiat' perejty na hromadśku własnist', szczoby hromada z dochodiw zawodu mohła pokrywaty hromadśki wydatky. Odyn czołowik, czy mała spiłka ludyj, ne smije dyktuwaty ciny produktiw promysłu pryznaczenych dla żyttia zahału i dorohoju wyzysku szyrokych mas zbohaczuwatysia nadmirno. Pid poniattie zawodu ne musiat' wchodyty mali warstaty, obsłuhuwani łysze członamy odnoji rodyny i taki warstaty ne musiat' pidpadaty pid hromadśku własnist'. Czerez zajmłennie hromadamy zawodiw, hromada bude mohła prawyty cinamy budiwelnych materijaliw, produkcijeju sredstw dla domasznioho żyttia, jak odeżi, chatnioji obstanowy a nawit' jidy.

Pro ti pytannia riwnosty hospodarśkoji hromadśki rady ne możut' sami riszaty, chocz wony teper najbilsze pekuczi i ważni, a musiat' rozbyratysia w najwyszczij radi republyky, czerez te, szczo ti pytannia musiat' buty perewedeni odnostajno w ciłij republyci, i szczoby ne wyjszły jaki bud' neprawylnosty.

Hromadśki rady musiat' riwnoczasno zi swojim powstanniem postaratysia o miscewu miliciju i wykonuwannia postanow rady.

Kożna hromadśka rada musyt' zaniatysia pikłuwanniem widżywluwannia hromady u teperisznyj prykryj czas tworennieм konsumcijnych spiłok, zawedenniem hromadśkych skłepiw, ustanowlajuczy stali ciny na sredstwa dla żyttia.

W teperisznyj czas kożna rada musyt' peresterihaty z najbilszoju strohistiu powysszennia cin na sredstwa do żyttia pokutnymy torhowciamy i łanciuchowoju pereprodażju.

Pro nedostaczi hroszewych sredstw na najkonecznischi wydatky hromadśki hromadśka rada nałożyt' tymczasowo horożanśkyj podatok. Takyj podatok musyt' buty nałożenyj planowo, pisla hospodarśkych dochodiw kożnoho horożanyna.

Pry wsich tych krokach perszych hromadśkych rad treba z najbilszoju oberežnistiu peresterihaty zasad horożanśkoji riwnosty.

Po pryhotuwanniu tymczasowoho pidhotowczoho ładu treba spokijno wyczekaty na rozrobłennie wsich podribnych zakoniw dla naszoho derżawnoho ładu naszoju najwyszczoju radoju ciłoji republyky.

Towaryszi, horożane Ukrajińskoji Narodnioji Republyky! Koły perewedete te wse w diło, stanete pownymy, wilnymy horożanamy i nijakyj worih ne złomyt' nas! W odnostajnosty diła nepoboryma syła!

Zamknennie lokalu robitnyczoho towarystwa.

Jak my wże pysały, w nedilu, 1. hrudnia widbułysia u Lwowi zbory ukrajińskych drukariw w sprawi zasnuwannia ukrajińskoji Robitnyczoji Rady. Zbory ti widbuwałysia w kimnatach zawodowoho towarystwa drukariw „Ohnyszcze" pry wuł. Pekarśkij 18, do jakoho należat' Ukrajinci, Polaky ta Żydy. Wże po zborach, koły Ukrajinci rozijszłysia, a łyszyłysia sami łysze polśki towaryszi, jaki pryjszły do swojeji organizacyji po zapomohy, jawywsia widdił polśkoho wijśka i po zasiahnenniu informaciji pro ukrajiński zbory, rozihnaw prysytnych ta zamknuw lokal.

Lokal pozistaje zamknenyj po nynisznyj deń. Drukarśki robitnyky wsich troch narodnostyj, a osobływo ti, szczo nachodiat'sia bez roboty, ne majut' de zijtysia, szczoby pobraty swoju zapomohu, a biurowi funkcionari ne możut' praciuwaty, bo biura pozamykani. Interwenciji po riżnych komandach i własťiach ostałysia bez uspichu. Tow. Chrystowśkoho, faktycznoho prowidnyka drukarśkych robitnykiw, widsyłaje odna własť do druhoji i niodna własť niczoho pro te zamknennie ne znaje. Nichto ne znaje, wid koho wyjszow rozkaz zamknennia lokalu drukarśkoji organizaciji ta chto se wykonaw, a otwyraty lokalu newilno!! Najcharakterystycznijsze tut te, szczo hołowoju organizaciji drukariw je welmy zasłużenyj dla drukarśkoji organizaciji tow. Obirek, człen Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu (T. K. R.)!...

A dodamo, szczo w Komiteti zasidaje aż szistioch polśkych sociałdemokratiw! I wsi wony wydko ne majut' syły, szczoby spryczynyty otworennie robitnyczoji organizaciji! Ne treba i zhaduwaty, szczo z toho prywodu panuje sered drukarśkych towaryszіw wełyke, zowsim oprawdane ohirczennie! My duże cikawi, jak i koły sia sprawa zakinczyt'sia!...

Zajaczeserddje

Pyszut' nam z mista:

Wczora buw ja u fryzijera. Pozajak buło tam bahato hostyj, treba buło meni dowszyj czas żdaty na swoju czerhu.

I mymowoli buw ja swidkom rozmowy dwoch horożan. Howoryły po polśky pro wsiaczynu. Z wyhoworu ja sejczas piznaw, szczo wony oba ne Polaky. Ja zahoworyw do nych na ciłyj hołos po ukrajińsky. Wony strepenułyś i widpowiły meni po polśky. Pewno ne Polaky, podumaw ja, ta dali howoryw z nymy, ja po ukrajińsky, wony po polśky. Wony oba wkinci wyjszły wid fryzijera, skazawszy „Do widzenia". Ja łyszywsia, fryzier mene hołyt' i szczoś tam rozpowidaje łomanoju ukrajińskoju mowoju, ot pro doriżniu i brak pożywy u Lwowi, pro striły, jaki czuty u Lwowi i pro wsiaczynu. Wkinci każe meni do ucha: Ti oba panowe, szczo wyjszły, se prawdywi Ukrajinci; wony je moji stali hosti; odyn maje kamenyciu, a druhyj je uriadnykom. Wony wse howoryły do mene po ukrajińsky, aż do 21. łystopada, a teper howorjat' łysze po polśky. Moje poważannie! — zakinczyw rozmowu na ciłyj hołos mij fryzier-Polak. Ja spałeniw wid wstydu. Ne mih jomu niczo widpowisty na se. Taka lut' mene wchopyła, szczo buwbym pobyw tych oboch „poważnych" horożan, jakby meni w tij chwyłyni popałyś w ruky.

Wojenna sytuacija.

Naczalna komanda polśkych wijśk ohołoszuje komunikat z dnia 3. hrudnia: Dnia 3. hrudnia zaatakuwaw widdił czwartakiw nepryjatela w Horodku Jahajłońskim zi schodu i piwnoczy. Po korotkij borot'bi czysłenno sylnijszyj nepryjatel utik w naprjami Czerlan. Misto i dworeć w naszych rukach. Zaliznyczyj ruch prywernenyj. Słabszi ataky nepryjatela na Mszanu ta Zymnu Wodu widperto. Na połudne wid Lwowa wyperto Ukrajinciw z Sołonky małoji. Uczast' u borot'bi o Horodok braw pancyrnyj pojizd.

Szczo pyszut' polśki gazety? W zachidnij Hałyczyni formujut'sia dalszi widdiły dla pomoczy w schidnij Hałyczyni. — Stanisławiw obsadżenyj wijśkamy antanty. — Pasiky Łyczakiwśki ne spaleni, łysze znyszczenyj dwir w Pasikach Zubryckych. — Sytuacija zwiazana z wojennymy operacijamy duże korysno. W najbłyszczych dniach, koły naspije pomicz, bude ciłkom korysna. — Ukrajinśki wijśka, chocz w dejakych wypadkach je czysłenno sylniszczi, odnacze ne doriwnujut' polśkym wijśkam organizacijeju, widwahoju ta prowodom. Polśki widdiły borjut'sia czasamy z try abo i czotyry razy sylniszczym worohom, odnak widnosiat' wse pobidu.

Szczo czuwaty nowoho?

„Journal de Debats" donosyt' pro swoju rozmowu z prezydentom Wilsonom w sprawi wseswitnioji polityky. Wilson skazaw miż ynszym pro polśku sprawu: Nemyłe rozczaruwannie ditknuło nas. Pokłykujuczy Polszczu do żyttia, my buły pewni, szczo majemo do diła z oswidomłenym, zorganizowanym narodom, a tymczasom stwerdżujemo tam chaos, kołotneczu ta neład.

Z Uhorszczyny donosiat': madiarśkyj minister proswity Lowaczi wydaw rozporjadok, szczo w szkołach wykładowoju mowoju bude ne madiarśka, ałe ta mowa, jakoju howoryt' bilszist' uczenykiw.

W Warszawi zasnowujet'sia Rada inteligenciji.

W Konstantynopoli, pisla wistyj z Paryża, poperednioji zymy mało zhynuty z hołodu sto tysiacz ludyj.

NOWYNKY

— **„Ogonki"**. Możeby uprawa mista zarjadyła prodaż chliba po rajonowych skłepach, szczoby ludy tysiaczamy ne towpyłysia pered miśkymy skłepamy po te tilky, szczoby po cilodennim wystojuwanniu dowidatysia, szczo wże chliba nema. Czas dla ludyj dorohyj i nema w nych neperemakajuczych czobit.

— **Nedostacza mołoka**. W Łysynyczach zaboronyły Ukrajinci nosyty mołoko do Lwowa. I chocz teper stojat' tam polśki legionery, selany wse taky ne nesut' mołoka u Lwiw, bo bojat'sia, szczoby jich Ukrajinci ne rozstriluwały. — Tak pyszut' polśki gazety. Pewno Łysynyczi tak wże wydojeni, szczo nema wże szczo dojity, a zajwi szcze kury mołoka ne chotiat' dawaty.

— **Spys ranenych Ukrajinciw**, pomiszczenych u sali cz. 21 na Politechnici u Lwowi: Jakowyszyn Hryhorij, Huk Mychajło †, Chmil Danyło, Mychaśkiw Antin, Czernyniuk Jurko, Didor Mychajło, Nowak Mychajło, Małysz Dmytro, Zadorożnyj Wasyl, Szczerbatyj Oleksa, Włodyka Mychajło, Tuczkowśkyj Mychajło, Serotycz Stefan, Harasyniuk Hnat, Jewtuszenko Łewko, Maksymczuk Metodij, Jasewycz Prokip, Kopjakiwśkyj Iwan, Zelman Mychajło †, Sawczyn Hryć, Wasyl Kordybańskyj, Mychajło Kułyk. Dalszyj spys podamo pizniszcze.

— **Spys ludnosty u Lwowi.** Polśka komanda miśkoji horożańskoji storoży zarjadżuje spys ludnosty. Właśtyteli kamenyć mista Lwowa, dali hromad Kłeparowa ta Pasik majut' sejczas zładyty spys meszkanciw mużeśkoho poła wid 17 do 55 roku. W spysi majut' buty rubryky: 1) Czysło porjadkowe, 2) Imia i nazwysko, 3) Wik, 4) Profesja, 5) Wiroispowidannie, 6) Narodnist'. Si listy majut' buty predłożeni komisarijatam.

— **Wsi zminy** lokatoriw jaki zajszły wid 31. żowtnia musiat' buty bezprowołoczno zhołoszeni w biuri meldunkowim policiji (biczna Brajeriwśka).

— **Pocztowyj ruch.** Polśki gazety pyszut', szczo pocztowyj ruch wderżujet'sia dosyt' prawylno w zachidnim naprjami i szczo pererwy w zaliznyczim rusi je łysze chwylewi.

— **Na uderżannie ukr. robitnyczoho dnewnyka** złożyły dali (w koronach): P. O. 10, S. 4, W. O. 10, A. D. i tow. 10, H. K. 10, K. S. 20. Razom zibrano wczoraszniohо dnia 94 koron.

Opowistky

= **Prosymo wsich, chto jide czy jde na prowincju,** zabraty z soboju „Wpered", bo czerez nedostaczu komunikacji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administracji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

= **Sekretarijat Organizacijі ukrajińskych zaliznyczнykiw** nachodyt'sia pry wułyci Horodećkij cz. 95. Urjadowi hodyny wid 5—8 weczerom. Tam można szczodenno kupuwaty gazetu „Wpered".

= **Wyszczyj Muz. Instytut im. M. Łysenka** rozpoczynaje pererwanu nauku w ponediłok 9 hrudnia o 2 hod. po połudny. — Dyrekcija.

= **Prezidija Robitnyczoji Rady** Polśkoji soc.-dem. partiji u Lwowi skłykuje na piatnyciu 6 s. m. do partijnoho lokalu pry wuł. Cłowij cz. 6, człeniw zarjadu wsich fachowych organizacij dla obhoworennia najpekuczijszych spraw dnia, poruszuwanych na ostannich zborach Robitnyczoji Rady.

= **Poszukujet'sia robitnykiw**, bez riżnyci na wik, do wderżuwannia porjadkiw mista Lwowa. Denna płata 14 kor. i charcz. Zhołoszuwatysia treba zaraz miż 9 a 10 hodynoju pered południem i wid 4 do 5 hod. popoł. w biuri dawnioji korpusnoji komandy, płoszcza Bernardyńska, parter, w bramі na liwo, dweri cz. 5.

Wsich likarśkych nauk

D-r Iwan Kuroweć

ordynuje

u Lwowi, wułycia Wirmeńska cz. 3. II. powerch.

ADOLF GOLDENBERG, Zaliszczyky. Wsi zdorowi. Szymko w doma. — Bronia.

HERSZ ENGELMAN, Stryj, Słowaćkoho 15. Powidomlajemo, szczo my żywemo i zdorowi. Prosymo znajomych powidomyty. — Ołena i Boruch Engelman.

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 8. Львів, субота, дня 7. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціяльдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:
40 сот.
Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Гей, браття Славяне!

„Kurjer Lwowski“ подає: „Našinĕc“ доносить з Праги, що президенти міністрів республик чехословацької і полудньово-словенської Крамаж і Прібічевич виступлять енергічно в обороні Поляків проти українського насильства у Львові. Ся акція (українська) малаби радше характер просвітний і економічний, чим народньо-політичний. Чехи і Словяне (?) осуджують українську безглядність.

Чи ся нотатка львівської буржуазної часописі є правдива, сильно сумніваємося. Та пригадаємо тут одно місце з промови чеського посла Станека, з дня 9. вересня 1917 р., виголошеної на 36. засіданню XXII. сесії австрійського парляменту. Чеський посол Станек, звертаючися до польських послів, сказав:

„Польське королівство мусить приняти один принціп: бути справедливим, а передівсім справедливим супроти славянських братів, проти своїх славянських співгорожан. І коли ті співгорожани зажадають для себе права на самоозначеннє, то я апелюю до Поляків, щоби вони тут в палаті публично заявили, що вони признають Українцям таке саме право, якого домагаються для себе. Апелюю до вас і кажу, що ніколи не є за пізно признати, що ви є свідомі того, що як ви самі хочете бути независимими, то те саме належиться також другим“.

А югославянський посол д-р Равнігар, обговорюючи на тім самім засіданню пляни Німців і Австрійців створити польську державу з австрійським цісарем, як королем Польщі, за ціну прилучення цілої Галичини, отже також української части до Польщі, закликав:

„Там в Берліні кинено Полякам українську кість. Я сумніваюся дуже, чи потрафите її стравити. Є певним, що така розвязка українського питання містить в собі зародок постійних заворушень не лише для польської держави, але також для світового мира“.

Таке сказали чеський і югославянський посли ще в 1917 р. Польський людовий посол Ян Стапінський, відповідаючи славянським послам, заявив:

Не можна від нас вимагати, щоби ми не бажали прилучення Галичини до Польщі. Але ми кажемо, що українські области, в котрих живе більшість Українців, мають прилучитися до України. Ми не хочемо мати в Польщі непокоїв, хочемо посвятитись нашій справі; маємо ще багато до діла й роботи“.

Уривки з розмов чеського, югославянського та польського посла подаємо в дослівнім перекладі зі стенографічного протоколу висше згаданого засідання австр. палати послів.

Такі річи про право на самоозначеннє українського народу говорили не якісь там пруські чи австрійські імперіялісти, але народні посли і патріоти чеський, югославянський, а навіть польський. Чи се, що ще рік тому назад подавано за святу правду — нині малоби називатися українською безглядністю і насильством? Чи права льогіки обовязували людий в 1917 р., а не обовязують їх в 1918?

Вільна, зєдинена німецька Республика.

(Фрідріх Адлєр перед Робітничою Радою.)

„Arbeiter-Zeitung“ з дня 22 листопада приносить прегарну промову тов. Фрідріха Адлєра, з якої винимаємо уступ про зєдиненнє німецьких земель:

„...Тепер, коли війська Гінденбурга в безладній утечі вицофуються, наступила знову переміна в настрою німецько-австрійської буржуазії Залізниця Бремен-Багдад та инші мрії. приклонників середньоевропейців пропали, дуже кислим став виноград всенімців. Упадок великонімецьких плянів не спричинив одначе піднесення національного почування, противно, з причини невдач росте резигнація.

Инакше є у клясово свідомих соціяльдемократів. Вони не були ніколи невольниками імперіялізму, та не хотіли ніколи приложити руки до поневолення чужих народів. Ми опираємося на традиції, почавши від Маркса і Енгельса, від Бебля і Либкнехта, які дуже добре знали, що се відірваннє німецько-австрійських країв від Німеччини була тільки концесія Бісмарка на річ габсбурґської династії.

Хочу пригадати передівсім в тій хвилині те, що сказав старий Либкнехт в 1871 р., в тім великім процесі о зраду, в якому він назвав себе „жовніром революції“: „Подвійний ідеал присвічував мені з раннього молодости: вільна й зєдинена Німеччина та еманціпація працюючого люду, се значить, усуненнє клясового панування, а за тим і увільненнє людськости. За сей подвійний ідеал я боровся по змозі моїх найкращих сил і для сього подвійного ідеалу боротимуся до останнього віддиху. Сього вимагає обовязок“.

Либкнехт був ціле життє непомиримий великонімець і він ненавидів Бісмарка не тільки тому, що сей місто закладати німецьку республику дав цісарську корону Гогенцолєрнам але й тому, що він на місце цілої Німеччини кусень сеї Німеччини кинув Габсбурґам. На тім становиску стояв і Август Бебель. І він через ціле своє життє остав великонімцем. Коли він був в останнє у Відні в 1912 р. і сидів в кружку приятелів, сказав: Се був найбільше сумний день в мойому життю, коли в 1866 р. проголошено, що вилучено Австрію з німецького союза; і буде се найкращий момент мого життя, коли надійде сей день, коли Австрія знову буде зєдинена з Німеччиною.

Август Бебель, свідомий інтернаціоналіст та неустрашимий борець пролєтарської клясової боротьби, що з цілою силою поборював німецький імперіялізм, був ціле життє пересвідчений великонімець, бо він бачив, що через зєдиненнє австрійсько-німецьких країв до Німеччини покращають умови клясової боротьби в Німеччині“.

Ми, що живемо в тім століттю, знаємо, як тут в Австрії пошкодила нам національна боротьба і розуміємо добре, яку необчислиму користь принеслоби нам се, колиби побідили ті думки Маркса і Енгельса, Бебля і Либкнехта і колиби повстала вільна і зєдинена Республика цілої Німеччини“.

Самоозначеннє Жидів.

Як відомо, в перших днях по заняттю Львова польськими військами наступили страшні погроми Жидів, які трівали повних три доби.

Під вражіннєм тих страшних днів находиться ціла не лише жидівська, але й українська та польська суспільність. Зовсім зрозуміло, що згадані події особливо сильно потрясли цілою жидівською суспільністю.

Др Тобіяс Ашкеназе, відомий львівський діяч та провідник асиміляторського руху серед Жидів, зараз другого дня погромів опублікував дуже знаменний відзив, який подаємо ось тут як історичний документ, що багато сам за себе говорить:

„Як Жид, що від дитинячих літ стояв непохитно під польським прапором, звертаюся сьогодня в тій такій важкій і поважній хвилині до цілого польського суспільства із зазивом до діла, яке спинилоби филю знищення і луну варварства, яка запанувала над Львовом.

Відзиваюся до совісти і розуму тих тисяч найшляхотніших, особисто мені близьких Поляків, котрих почування і думки знані мені, як мої власні, відзиваюся до цвіту інтеліґенції польської, до зорганізованих сторонництв польських, до розуму львівського міщанства, а головно до сторонництва народово демократичного і соціялістичного, котре взявши фактичну владу на землях польських, є і буде відвічальне перед світом і перед будучністю за те все, що сталося і що діється.

Тут не вистарчають відозви ані промови, тут треба діла, котре принеслоби згоду. Люд львівський є добродушний і дається легко кермувати й проводити. Треба лише хотіти кермувати ним до доброго й дрібку енергії та праці, спрямуваної до ціли.

Того домагаюся від чинників, які взяли керму правління в свої руки.

Та лише те справи не полагодить. Муситься раз вкінці усунути одну з дуже важних причин тої все розогнюючоїся рани.

Тою причиною вважаю запереченнє Жидам права до власної народности.

Ніяк не можна ставляти справи так, що Жид в сім краю мусить бути Поляком або Українцем. Та велика брехня мусить бути усунена. Величезна маса жидівського народу не є ані не хоче бути ані польською ні українською; вона є жидівською і хоче нею лишитися. З сим фактом мусимо числитися, мусимо його признати.

Просто не хочеться вірити в того рода помішаннє понять і в можливість таких фактів, що *кожна хвилева бойова лінія у Львові чи в краю* має рішати про те, чи даний жидівський осібняк може бути рекрутований примусово до польського чи українського війська — підчас коли ті війська поборюються взаїмно. Розважте лише на хвилину цілу потворність тої ситуації. Один брат знаходиться хвилево на вулиці Льва Сапіги, де Поляки беруть його примусово до боротьби з Українцями, — другий брат є в ринку, і його малиби на підставі такого самого права асентерувати примусового Українці до боротьби з Поляками.

Кудиж те веде? Чи так має виглядати засада самоозначення народів? Чи можнаж жадати від Жидів львівських з тої цілої нещасливої так з корінем брутально „ущасливленої“ третої дільниці, щоби вони вступали в ряди тих груп, котрі їх так ослонювали блаженствами своєї опіки в останніх днях?

Жадаю в імени всіх божих і людських прав признання жидівської народности й признання всім Жидам нашого краю права самоозначення своєї приналежности національної. Тим усунеться жерело конвенціональної, часто облудної, часто несвідомої брехні, яка затроює наше суспільне житте“.

Оттаке пише аж тепер др Ашкеназе!...

Ми, Українці, ніколи не заперечували жидівської національности, хоч з приводу того попадали ми навіть в конфлікти з польськими шовіністичними кругами, які для своїх цілей потребують Жидів — „до рахунку“.

Ми, соціялдемократи, полишаємо повну свободу кождому народови. Один нарід не сміє й не має права відбирати другому те, що для нього дороге. Самоозначеннє кождого народу, яке все проповідували соціялісти, тепер здійснюється. І для Жидів, як і для кождого иншого поневоленого народу настав новий час. Кождий поневолений народ хоче скинути з себе ярмо національної неволі та жити своїм власним життєм.

Вістки з Придніпрянської України.

„Відродження“ ч. 182. подає, що дня 12 листопада виїхала з Київа до Парижа через Берно дипльоматична місія під проводом радника мін. загр. справ Могилянського.

Швайцарська преса доносить, що Скоропадський, який получив свої сили з московськими, зістав скинений і проголошений зрадником. Національний Союз утворив нове правительство, установчі збори зістали скликані. В околиці Київа ведуться битви укр. полків з московськими.

Нове правительство вислало своїх відпоручників до Ясс, щоби порозумітися з антантою. Сими відпоручниками є: Винниченко, проф. Швеіц і Петлюра, бувший міністр війни за Центральної Ради, звісний противник Німеччини і заключення берестейського миру.

„Нова Рада“ подає, що татарський журнал „Крим“ пропонує здвигнути в Сімферополі памятник Муржі-Тухан-Беєви, приятелеви й союзникови Богдана Хмельницького. Сей факт є доказом настрою кримського населення до Українців.

Виборча ординація до польського сойму.

Польське правительство в Варшаві затвердило проєкт виборчої ординації до польського сойму і розписало вибори на день 25. січня. Після сього декрету, виборче право має кождий горожанин без ріжниці пола, який укінчив 21. рік життя. Польську державу поділено на виборчі округи, з котрих кождий має певну скількість мандатів. Конгресова Польща поділена на 33 виборчих округів з 240 мандатами. Тешинський Шлезк становить один округ з 8 мандатами. Пруські дільниці Польщі становлять 10 виборчих округів. Близші подробиці мають бути оголошені після порозуміння з тамошним населеннєм. Литва й Русь одержать також своїх репрезентантів після попереднього порозуміння. Галичину (цілу) поділено на 11 округів з 71 мандатами. А що у східній Галичині не можна перевести тепер виборів, то до польського сойму війдуть польські посли сих округів, яких вибрано до австрійської державної ради. На місце двох померших послів з міста Львова (Гудеца й Лісєвича) заряджено доповнячі вибори на 25. січня 1919 р.

Се в грубих нарисах виборча ординація до польського сойму. „Gazeta Poranna“ подаючи закон про сю ординацію, каже, що непропорціональний розділ мандатів є кривдячим для Галичини, але потішаючим моментом уважає ся часопись те, що в законі не говориться нічого про поділ Галичини, а трактується її, як цілість.

Ми від себе замітимо, що подібного монструального виборчого закона не видів не то світ, але навіть польська корона — і тому лишаємо його без всяких коментарів.

Воєнна ситуація.

Начальна команда польських військ оголошує комунікат з дня 4. грудня: Українці заатакували по другий раз значнійшими силами Дубляни. Багатирське польське військо відкинуло неприятеля. На полудневий схід від Львова відкинули Поляки сильні неприятельські ватаги з Оброшина, а аеропляни обкидали бомбами залізничий дворець в Краснім.

Начальна команда оголошує: Українці беруть і безправно вязнять у східній частині краю польських цивільних закладників, палять і нищуть польські села, допускаються притім гидких злочинів і насильств. Начальна команда, яка не хотіла й не хоче війни з цивільною людністю української народности, змушена до того поступуванням противника та знасиленнєм через нього всяких прав, заряджує в цілях самооборони браннє українських закладників і дає до відома, що кожда кривда, спричинена Полякам, стрінеться з відповідно сильною відповідю з польської сторони.

ФЕЙЛЄТОН.

ВІДГОМІН.

В часі ровєму був я між ними, між нашими коханими стрільцями. Я приніс їм поздоровлення від українського громадянства, дякував за те, що зроблено, загрівав до дальшої витревалости. Був я всюди, між недужими й здоровими, перетомленими тілом, але бодрими духом. Се ті самі, що своїм крісом, кровю і життєм змивали з Тирольців Сходу сором незавиненої зради, що берегли народньої чести, споневіряної на шибеницях і у Талєргофі, що в краю і золотоверхім Київі боронили землі перед московською навалою, та з крісом в руці бережуть її педед наїздником. Се вони, мої кохані стрільці!

І ніс я їм подяку, поклін, гаряче слово, мою та мого громадянства серце й душу, стискав їх сердечні, завзяті долоні, та давав кожному з них невеличкий дар любови... два десятки папіросів.

На більше нас не було стати. Се за труд, за кров, жертву життя!

Але вони розуміли мене, а я їх. Я ніс їм серце. Вони знали, що все українське громадянство, як одна душа, живе їх думками, їх завзяттєм, їх любовю до рідньої землі.

— Хлопці! А є у вас завзяттє? — питав офіцир.

А мої вірлята відкликувалися грімко: Є завзяттє!

Був се великий і красний день у моїм життю. Від рову до рову, від комнати до комнати, від одного становища до другого переходив я протягом трох годин і ніс слово та серце.

А на прощаннє — кликали до мене вірлята: „Прийдіть ще раз! Ми ждемо вас! І ви прийдете!“

А відгомін ніс слова:

Ми ждемо вас! І ви прийдете! К. С.

„Вперед, Вперед!“

Я ждав на ринку на свого товариша, який пішов до склепу за справунками.

„Вперед, Вперед!“ обиваєтьсяо мої уха оклик малого хлопця-кольпортера. Я мимоволі глянув в сторону, звідки грімко розносився той оклик. Хлопчина, років може сім, завзято накликує Українців, щоби купували свою газету. Пролєтарська дитина. Лихо вбраний, чоботята повикривлювані, шапчина насунена на уха, перемерзлий, переступає з ноги на ногу, та все грімко викликує: „Вперед, Вперед!“ Сей і той купує газету. Один з цікавости, другий з патріотичного обовязку, а ще инший, а тих найбільше — бере газету з сіяючими очима, бо діждався нарешті своєї, української робітничої газети.

„Вперед, Вперед!“

„A to co za gazeta? Dajno tu chłopcze!“

Якась пані, багато й стройно одіта, золоті ланцушки, годинник, перстені так і впадають тобі в очи. Лице вправді не інтелігентне, але за те її манєри, її постава й поведеннє — доробкевичівське. Певно жінка якогось „paskarz-a“, що на війні та на патріотизмі „доробився“ грубих тисячів.

Хлопчина подає їй газету.

„A szlak by was trafił, ścirwo chamski!“ — каже „пані“ чистою польською мовою. — „Jeszczeście nie pozdychali? Patrzcie no ludzi, co oni sy pozwalajom! W polskim Lwowi po rusku gazety! Gdzie tu je jaki policaj!?“

І далі верещала „пані“ культурною „лємберґерською“ мовою.

А хлопчина обернувся до неї задом, та ще дуще закричав: „Вперед, Вперед!“

І „Вперед“ купувала далі українська публіка, купували й деякі Поляки, купували й Жиди.

Мій товариш вийшов зі склепу і ми пішли далі. А голос хлопчини все ще ми чули, „Вперед, Вперед!“ розносився по місті та відбивався о грубі уха наших приятелів.

— — — — — — — — — — — —

Чи знаєте ви, старші Українці та Українки, яку велику національну, суспільну та культурну роботу робить сей хлопчина, що розносить „Вперед“? А ви що робите, щоби ми далі йшли вперед?

НОВИНКИ.

— **Львів як вільне місто.** Стаття, поміщена у вчорашнім числі „Впереду“ є перша з ряду статий, які появлятимуться в нашій газеті. Статті на сю тему вважаємо дискусійними статтями.

— **Ревізії** у Львові се наш щоденний хліб. Нам вони вже не дивні. Нема ні одної української хати, в котрій не переводилисьби ревізії, часами навіть по кілька разів (навіть 7 разів!!). Тепер починаються ревізії по церквах. В середу сотня польського війська переводила ревізію у Василіян на Жовківськім. Вислід дуже строгої ревізії не приніс ніякого результату; „свячених гайдамацьких ножів“ у Василіян не найдено. — Ревізії в останнім часі доходять вже до зеніту. Знаємо випадки, що хтось злосливо заденунціював свого нелюбленого сусіда — і сейчас роблено у нього ревізію. Або ось такий випадок: Служниця донесла якомусь польському воякови, що в камениці мешкає якийсь підозрілий пан, бо носить військові штани і „вікелькамаші“, шапку з дашком і цвікер — певно український офіцир! І справді, по якімсь часі появляється ревізія, шукає в цілій камениці „офіцира“ і очевидно не находить, бо такого там нема й не було! Багато таких і подібних примірів моглиби ми навести, але дамо тому спокій, бо, як сказали ми вище, ревізії — се наш хліб насущний! Нам вони зовсім не дивні!

— **Жидівський дневник „Tagblatt“** почав знову появлятися, одначе на приказ ґенерала Розвадовського друкуєть жидівськими й латинськими черенками.

— **Сербська часопись „Свѣть“** (1918 р. ч. 235). пише: „Як тільки війшли до Білгороду австрійські війська, застановлено наші часописі, а опісля ласкаво дозволено їх видавати, одначе латинськими черенками. Ми вволили їх волю, але тільки тому, бо знали, що нема дурніщих на світі людий, як австрійські ґенерали“.

— **Без коментарів!** В цілі несення помочи для ранених Українців, які по львівських шпиталях терплять ізза недостачі відповідного харчу, окриття, подушок і т. д., завязався жіночий комітет. Сей комітет звернувся до польських властий з просьбою о дозвіл на збиранне складок по українських домах. Замість дозволу на таке гуманітарне діло, одержала делєґація комітету відповідь, що „zbiórki dla tej bandy nie zezwala się“...

— **Поклик!** Відвідуйте ранених Українців по шпиталях! Приносіть їм газети та книжки до читання!

— **В справі апровізації Львова** відбула міська апровізаційна комісія засіданнє, на якім обговорювано нинішне тяжке положеннє. З тих нарад довідуємося, що хліба вистане лише до найблизшої середи. З бараболями недобре, бо багато бараболь зрабовано. Мяса нема — бо Українці всьо зрабували. Вугля дуже мало, а дерева зі східньої Галичини доставити тепер не можна. Та мимо такого страшного стану, апровізаційна комісія має гарні надії.

— **Доріжня мяса** у Львові доходить вже до неймовірности. Панове різники луплять з людий шкіру. Навіть на апровізаційній комісії підношено визиск різників. Члена міської ради Котовича заатаковано, що замість йти людности на руку, попирає визиск зі сторони різників. Панове різники „дорабляються“ і купують каменицю за каменицею грошї бідної людности. Але за те ті панове найголосніще кричать про польськість міста Львова!

— **Тимчасова Рада міста Львова** відбула засіданнє в нетвер вечером Крім відчитаних обмінних привітних телєґрам з Варшави та крім ухвалення внесень з нагоди погромів Жидів, піднесено ще справу підбивання чиншів за мешкання.

— **Військові запомоги.** Тимчасовий польський Правлячий Комітет оголошує, що військові запомоги устають з кінцем жовтня 1918. Коли хто з військової служби ще не вернув, або, коли вернув а не має роботи, тоді виплатиться запомогу за місяць листопад. Виплата розпічнеться з днем 10. грудня.

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили далі (в коронах): Мікі І. 20, Мікі ІІ. 20, Вол. Целевич 100, М. Левицький 10, О. Пеленська 10, Іван Марко 20, С. Ф. 4, Г. М. 100, Н. Н. 50, дир. Вітошинський 20, Стефанія Прокопишин 20, Н. Н. 10, Ст. П. 25, Перзонал Земельного Банку 110, інж. А. К. 50, Оля і Галя Насальські 10, Міська Ліщинська 5. Роман Зоммер 50, Вол. Білинський 10, Іван Рогуцький 20, Б. Ш. 10, Ярослав Насальський 20. Разом зложено вчорашнього дня 694 корон. З нагоди переміни нашої газети на дневник, одержуємо зі сторони наших товаришів і товаришок, як також від прихильників нашої справи слова признання і заохоти.

Оповістки.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію, забрати з собою „Вперед“**, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **Секретаріят організації українських залізничників** находиться при вулиці Городецькій ч. 95. Урядові години від 5–8 вечером Там можна щоденно купувати газету „Вперед“.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3, другий поверх.

= **Вищий Муз. Інститут ім. М. Лисенка** розпочинає перервану науку в понеділок 9. грудня о 2. год. пополудни. — Дирекція.

= **Переписка редакції.** Авторови „Слова з т. до панъ“: Надрукувати не можемо. Письмо передано товаришкам. Від них і від нас щирий привіт! — М. Л.: Видрукувати не можемо, бо таких річий друкувати не вільно. За складку на прес. фонд дякуємо!

Оголошення приймається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

Всіх лікарських наук

Д-р Іван Куровець

ординує 3

у Львові, вулиця Вірменська ч 3 II. поверх.

АДОЛЬФ ҐОЛЬДЕНБЕРҐ, Заліщики. Всі здорові. Шимко в дома. — Броня. 2–2

ҐЕРШ ЕНҐЕЛЬМАН, Стрий, Словацького 15. Повідомляємо, що живемо і здорові. Просимо знайомих повідомити. — Олена і Борух Енґельман. 2—3

Інсталяційний заклад для ґазу й водопроводів

Артур Болек,

у Львові, вулиця Жовківська ч. 73.

Приймає всякі репарації. 1—2

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 8. Lwiw, subota, dnia 7. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Hej, brattia Sławiane!

„Kurjer Lwowski" podaje: „Nasziniec" donosyt' z Prahy, szczo prezydenty ministriw republik czechosłowaćkoji i południewosłowenśkoji Kramarż i Pribiczewycz wystuplat' energiczno w oboroni Polakiw proty ukrajińskoho nasylstwa u Lwowi. Sia akcija (ukrajińska) mała by radsze charakter proswitnyj i ekonomicznyj, czym narodnio-politycznyj. Czechy i Słowiane (?) osudżujut' ukrajińsku bezhladnist'.

Czy sia notatka lwiwśkoji burżuaznoji czasopysi je prawdywa, sylno sumniwajemosia. Ta pryhadajemo tut odno misce z promowy cześkoho posła Staneka, z dnia 9. weresnia 1917, wyhołoszenoji na 36 zasidanniu XXII sesiji awstrijśkoho parlamentu. Cześkyj posoł Stanek, zwertajuczysia do polśkych posłiw, skazaw:

„Polśke koroliwstwo musyt' pryniaty odyn princip: buty sprawedływym, a perediwsim sprawedływym suproty sławiańskych bratiw, proty swojich sławiańskych spiwhorożan. I koły ti spiwhorożany zażadajut' dla sebe prawa na samooznaczennie, to ja apeluju do Polakiw, szczoby wony tut w pałati publyczno zajawyły, szczo wony pryznajut' Ukrajinciam take same prawo, jakoho domahajut'sia dla sebe. Apeluju do Was i każu, szczo nikoły ne je za pizno pryznaty, szczo Wy je swidomi toho, szczo jak Wy sami choczete buty nezawysymymy, szczo te należyt'sia takoż druhym".

A juhosławiańskyj posoł d-r Rawnihar, obhoworjujuczy na tim samim zasidanniu, plany Nimciw i Awstrijciw stworyty polśku derżawu z awstrijśkym cisarem, jak korołem Polszczi, za cinu pryłuczennia ciłoji Hałyczyny, otże takoż ukrajińskoji czasty do Polszczi, zakłykaw:

„Tam w Berlini kyneno Polakam ukrajińsku kist'. Ja sumniwajusia duże, czy potrafyte jiji strawyty. Je pewnym, szczo taka rozwiazka ukrajińskoho pytannia mistyt' w sobi zarodok postijnych zaworuszeń ne łysze dla polśkoji derżawy, ałe takoż dla switowoho myra".

Take skazały cześkyj i juhosławiańskyj posły szcze w 1917 r. Polśkyj ludowyj posoł Jan Stapińskyj, widpowidajuczy sławiańskym posłam, zajawyw:

„Ne można wid nas wymahaty, szczoby my ne bażały pryłuczennia Hałyczyny do Polszczi. Ałe my każemo, szczo ukrajińśki obłasty, w kotrych żywe bilszist' Ukrajinciw, majut' pryłuczytysia do Ukrajiny. My ne choczemo maty w Polszczi nepokojiw, choczemo poswiatytyś naszij praci; majemo szcze bahato do diła i roboty".

Urywky z promow cześkoho, juhosławiańskoho ta polśkoho posła podajemo w dosłiwnim perekładi zi stanograficznoho protokołu wyssze zhadanoho zasidannia awstrijśkoji pałaty posłiw.

Taki riczy pro prawo na samooznaczennie ukrajińskoho narodu howoryły ne jakiś tam pruśki czy awstrijśki imperijalisty, ałe narodni posły i patrioty cześkyj, juhosławiańskyj, a nawit' polśkyj. Czy se, szczo szcze rik tomu nazad podawano za swiatu prawdu — nyni mało-by nazywatysia ukrajińskoju bezzhladnistiu i nasylstwom? Czy prawa logiky obowiazuwały ludyj w 1917 r., a ne obowiazujut' jich w 1918?

Wilna zjedynena nimećka Republyka.

(Fridrich Adler pered Robitnyczoju Radoju.)

„Arbeiter-Zeitung" z dnia 22. łystopada prynosyt' preharnu promowu tow. Fridricha Adlera, z jakoji wynymajemo ustup pro zjedynennie nimećkych zemel:

„...Teper, koły wijśka Hindenburga w bezładnij uteczi wycofujut'sia, nastupyła znowu peremina w nastroju nimećko-awstrijśkoji burżuaziji. Zaliznycia Bremen-Bagdad ta ynszi mriji prykłonnykiw serednio-ewropejciw propały, duże kysłym staw wynohrad wsenimciw. Upadok wełykonimećkych planiw ne spryczynyw odnacze pidnesennia nacjonalnoho poczuwannia, protywno, z pryczyny newdacz roste rezygnacija.

Ynaksze je u klasowoswidomych socijałdemokratiw. Wony ne buły nikoły newolnykamy imperijalizmu, ta ne chotiły nikoły prykładyty ruky do ponewołennia czużych narodiw. My opyrajemosia na tradyciji, poczawszy wid Marksa i Engelsa, wid Bebla i Libknechta, jaki duże dobre znały, szczo se widirwannie nimećko-awstrijśkych krajiw wid Nimeczczyny buła tilky koncesija Bismarka na ricz habsburśkoji dynastiji.

Choczu pryhadaty perediwsim w tij chwyłyni te, szczo skazaw staryj Libknecht w 1871. r., w tim wełykim procesi o zradu, w jakomu win nazwaw sebe „żownirom rewoluciji": „Podwijnyj ideał pryswiczuwaw meni z ranniji mołodosty: wilna i zjedynena Nimeczczyna ta emancipacija praciujuczoho ludu, se znaczyt', usunennie klasowoho panuwannia, a za tym i uwilnennie ludśkosty. Za sej podwijnyj ideał ja borowsia po zmozi mojich najkraszczych sył i dla sioho podwijnoho ideału borotymusia do ostannioho widdychu. Sioho wymahaje obowiazok".

Libknecht buw ciłe żyttie nepomyrymyj wełykonimeć i win nenawydiw Bismarka ne tilky tomu, szczo sej misto zakładaty nimećku republyku daw cisarśku koronu Hohencolernam, ałe i tomu, szczo win na misce ciłoji Nimeczczyny kuseń seji Nimeczczyny kynuw Habsburgam. Na tim stanowysku stojaw i Awgust Bebel. I win czerez ciłe swoje żyttie ostaw wełykonimcem. Koły win buw w ostannie u Widni w 1912. r. i sydiw w krużku pryjateliw, skazaw: „Se buw najbilsze sumnyj deń w mojomu żyttiu, koły w 1866. r. prohołoszeno, szczo wyłuczeno Awstriju z nimećkoho sojuza; i bude se najkraszczyj moment moho żyttia, koły nadijde sej deń, koły Awstrija znowu bude zjedynena z Nimeczczynoju".

Awgust Bebel, swidomyj internacionalist ta neustraszymyj boreć proletarśkoji klasowoji borot'by, szczo z ciłoju syłoju poborjuwaw nimećkyj imperijalizm, buw ciłe żyttie pereswidczenyj wełykonimeć, bo win baczyw, szczo czerez zjedynennie awstrijśko-nimećkych krajiw do Nimeczczyny pokraszczajut' umowy klasowoji borot'by w Nimeczczyni.

My, szczo żywemo w tim stolittiu, znajemo, jak tut w Awstriji poszkodyła nam nacionalna borot'ba i rozumijemo dobre, jaku neobczysłymu korysť prynesłaby nam se, koły by pobidyły ti dumky Marksa i Engelsa, Bebla i Libknechta i, kołyby powstała wilna i zjedynena Republyka ciłoji Nimeczczyny".

Samooznaczennie Żydiw.

Jak widomo, w perszych dniach po zaniattiu Lwowa polskimy wijśkamy nastupyły straszni pohromy Żydiw, jaki trewały pownych try doby.

Pid wrażinniem tych strasznych dniw nachodyt'sia ciła ne łysze żydiwśka, ałe i ukrainśka ta polśka suspilnist'. Zowsim zrozumiło, szczo zhadani podiji osobływo sylno potriasły ciłoju żydiwśkoju suspilnistju.

D-r Tobijas Aszkenaze, widomyj lwiwśkij dijacz ta prowidnyk asymilatorśkoho ruchu sered Żydiw, zaraz druhoho dnia pohromiw opublikuwaw duże znamennyj widzyw, jakyj podajemo oś tut jak istorycznyj dokument, szczo bahato sam za sebe howoryt':

„Jak Żyd, szczo wid dytyniaczych lit stojaw uepochytno pid polśkym praporom, zwertajusia siohodnia w tij takij ważkij i poważnij chwyłyni do ciłoho polśkoho suspilstwa iz zazywom do diła, jake spynyłoby fylu znyszczennia i łunu warwarstwa, jaka zapanuwała nad Lwowom.

Widzywajusia do sowisty i rozumu tych tysiacz najszlachotnijszych, osobysto meni błyżkich Polakiw, kotrych poczuwannia i dumky znani meni, jak moji własni, widzywajusia do cwitu inteligenciji polśkoji, do zorganizowanych storonnyctw polśkuch, do rozumu lwiwśkoho miszczanstwa, a hołowno do storonnyctwa narodowo-demokratycznoho i socijalistycznoho, kotre wziawszy faktycznu władu na zemlach polśkcyh, je i bude widwiczalne pered switom i pered buducznistju za te wse, szczo stałosia i szczo dijet'sia.

Tut ne wystarczajut' widzwy ani promowy, tut treba diła, kotre prynesłoby zhodu. Lud lwiwśkyj je dobrodusznyj i dast'sia łehko kermuwaty i prowadyty. Treba łysze chotity kermuwaty nym do dobroho i dribku energiji ta praci, spriamowanoji do ciły.

Toho domahajusia wid czynnykiw, jakl wziały kermu prawlinnia w swoji ruky.

Ta łysze te sprawy ne połahodyt'. Musyt'sia raz wkinci usunuty odnu z duże ważnych pryczyn toji wse rozohniujuczojisia rony.

Toju pryczynoju wważaju zapereczennie Żydam prawa do własnoji narodnosty.

Nijak ne można stawlaty sprawy tak, szczo Żyd w sim kraju musyt' buty Polakom abo Ukrajincem. Ta wełyka brechnia musyt' buty usunena. Wełyczezna masa żydiwśkoho narodu ne je ani ne chocze buty ani polśkoju ni ukrajińskoju; wona je żydiwśkoju i chocze neju łyszytysia. Z sym faktom musymo czysłytysia, musymo joho pryznaty.

Prosto ne choczet'sia wiryty w toho roda pomiszannie poniat' i w możływist' takych faktiw, szczo kożna chwyłewa bojowa linija u Lwowi czy w kraju maje riszaty pro te, czy danyj żydiwśkyj osibnyk może buty rekrutowanyj prymusowo do polśkoho czy ukrajińskoho wijśka — pidczas koły wijśka poborjujut'sia wzajimno. Rozważte łysze na chwyłynu ciłu potwornist' toji sytuaciji. Odyn brat znachodyt'sia chwyłewo na wułyci Lwa Sapihy, de Polaky berut' joho prymusowo do borot'by z Ukrainciamy, — druhyj brat je w rynku, i joho małyby na pidstawi takoho samoho prawa asenteruwaty prymusowo Ukrajinci do borot'by z Polakamy.

Kudyż te wede? Czy tak maje wyhladaty zasada samooznaczennia narodiw? Czy możnaż żadaty wid Żydiw lwiwśkych z toji ciłoji neszczasływoji tak z korinem brutalno „uszczasływłenoji" tretoji dilnyci, szczoby wony wstupały w rjady tych grup, kotri jich tak osłoniuwały błażenstwamy swojeji opiky w ostannich dniach?

Żadaju w imeny wsich bożych i ludśkych praw pryznannia żydiwśkoji narodnosty i pryznannia wsim Żydam naszoho kraju prawa samooznaczennia swojeji prynależnosty nacionalnoji. Tym usunet'sia żereło konwencionalnoji, czasto obłudnoji, czasto neswidomoji brechni, jaka zatrojuje nasze suspilne żyttie.

Ottake pysze aż teper dr. Aszkenaze!...

My, Ukrajinci, nikoły ne zapereczuwały żydiwśkoji nacionalnosty, chocz z prywodu toho popadały nawit' w konflikty z polśkymy szowinistycznymy kruhamy, jaki dla swojich ciłej potrebujut' Żydiw — „do rachunku".

My, socijałdemokraty, połyszajemo pownu swobodu kożdomu narodowy. Odyn narid ne smije i ne maje prawa widbyraty druhomu te, szczo dla nioho dorohe. Samooznaczennie kożdoho narodu, jake wse

propowiduwały socijalisty, teper zdijsniujet'sia. I dla Żydiw, jak i dla kożdoho ynszoho ponewołenoho narodu nastaw nowyj czas. Kożdyj ponewołenyj narod chocze skynuty z sebe jarmo nacionalnoji newoli ta żyty swojim własnym żyttiem.

Wistky z Prydniprjańskoji Ukrajiny.

„Widrodżennia" cz. 182 podaje, szczo dnia 12. łystopada wyjichała z Kyjiwa do Paryża czerez Berno dyplomatyczna misija pid prowodom radnyka min. zahr. spraw Mohylańskoho.

Szwajcarśka presa donosyt', szczo Skoropadśkyj, jakyj połuczyw swoji syły z moskowśkymy, zistaw skynenyj i prohołoszenyj zradnykom. Nacijonalnyj Sojuz utworyw nowe prawytelstwo, ustanowczi zbory zistały skłykani. W okołyci Kyjiwa wedut'sia bytwy ukr. połkiw z moskowśkymy. Nowe prawytelstwo wysłało swojich widporucznykiw do Jass, szczoby porozumitysia z antantoju. Symy widporucznykamy je: Wynnyczenko, prof. Szwejc i Petlura, buwszyj ministr wijny za Centralnoji Rady, zwisnyj protywnyk Nimeczczyny i zakluczennia berestejśkoho myra.

„Nowaja Rada" podaje, szczo tatarśkyj żurnał „Krym" proponuje zdwyhnuty w Simferopoli pamiatnyk Murżi-Tuchaj-Bejewy, pryjatełewy i sojuznykowy Bohdana Chmelnyćkoho. Sej fakt je dokazom nastroju krymśkoho nasełennia do Ukrajinciw.

Wyborcza ordynacija do polśkoho sojmu.

Polśke prawytelstwo w Warszawi zatwerdyło projekt wyborczoji ordynaciji do polśkoho sojmu i rozpysało wybory na deń 25 sicznia. Pisla sioho dekretu, wyborcze prawo maje kożdyj horożanyn bez riżnyci poła, jakyj ukinczyw 21 rik żyttia. Polśku derżawu podiłeno na wyborczi okruhy, z kotrych kożdyj maje pewnu skilkist' mandatiw. Kongresowa Polszcza je podiłena na 33 wyborczych okruhiw z 240 mandatamy, Teszyńskyj Szłezk stanowyt' odyn okruh z 8 mandatamy. Pruśki dilnyci Polszczi stanowlat' 10 wyborczych okruhiw. Błyszi podrobyci majut' buty ohołoszeni pisla porozuminnia z tamosznym nasełenniem. Łytwa i Ruś oderżyt' takoż swojich reprezentantiw pisla poperednoho porozuminnia. Hałyczynu (ciłu) podiłeno na 11 okruhiw z 71 mandatamy. A szczo u schidnij Hałyczyni ne można perewesty teper wyboriw, to do polśkoho sojmu wijdut' polśki posły sych okruhiw, jakych wybrano do awstrijśkoji rady. Na misce dwoch pomerszych posłiw z mista Lwowa (Hudeca i Lisewycza) zariadżeno dopowniaczi wybory na 25 sicznia 1919.

Se w hrubych narysach wyborcza ordynacija do polśkoho sojmu. „Gazeta Poranna" podajuczy zakon pro siu ordynaciju, każe, szczo neproporcijonalnyj rozdił mandatiw je krywdiaczym dla Hałyczyny, ałe potiszajuczym momentom uważaje sia czasopyś te, szczo w zakoni ne howoryt'sia niczoho pro podił Hałyczyny, a uważajet'sia jiji, jak cilist'.

My wid sebe zamitymo, szczo podibnoho monstrualnoho wyborczoho zakona ne wydiw ne to swit, ałe nawit' polśka korona — i tomu łyszajemo joho bez wsiakych komentariw.

Wojenna sytuacija.

Naczalna komanda polśkych wijśk ohołoszuje komunikat z dnia 4. hrudnia: Ukrajinci zaatakuwały po druhyj raz znacznijszymy syłamy Dublany. Bohaterśke polśke wijśko widkynuło nepryjatela. Na południewyj schid wid Lwowa widkynuły Polaky sylni nepryjatelśki watahy z Obroszyna, a aeroplany obkydały bombamy zaliznyczyj dworeć w Krasnim.

Naczalna Komanda ohołosznje: Ukrajinci berut' i bezprawno wiazniat' u schidnij czastyni kraju polśkych cywilnych zakładnykiw, palat' i nyszczut' polśki sela, dopuskajut'sia prytim hydkych złoczyniw i nasylstw. Komanda, jaka ne chotiła i ne chocze wijny z cywilnoju ludnistiu ukrajinśkoji narodnosty, zmuszena do toho postupowanniem protywnyka ta znasyłenniem czerez nioho wsiakych praw, zarjadżuje w cilach samooborony pobrannie ukrajinśkych zakładnykiw i daje do widoma, szczo kożda krywda spryczynena Polakam, strinet'sia z widpowidno sylnoju widpowiddiu z polśkoji storony.

FEJLETON.

WIDHOMIN.

W czasi rozjemu buw ja miż nymy, miż naszymy kochanymy strilciamy. Ja prynis jim pozdorowłennia wid ukrajinśkoho hromadianstwa, diakuwaw za te, szczo zrobłeno, zahriwaw do dalszoji wytrewałosty Buw ja wsiudy, miż nedużymy i zdorowymy, peretomłenymy tiłom, ałe bodrymy duchom Se ti sami, szczo swojim krisom, krowiu i żyttiem zmywały z Tyrolciw Schodu sorom nezawynenoji zrady, szczo berehły narodnioji czesty, sponewirjanoji na szybenyciach i w Telerhofi, szczo w kraju i zołotowerchim Kyjiwi boronyły zemli pered moskowśkoju nawałoju, ta z krisow w ruci berežut' jiji pered najizdnykom. Se wony, moji kochani strilci!

I nis ja jim podiaku, pokłin, harjacze słowo, moje ta moho hromadianstwa serce i duszu, styskaw jich serdeczni, zawziati dołoni, ta dawaw kożnomu z nych newełyczkyj dar lubowy... dwa desiatky papirosiw.

Na bilsze nas ne buło staty. Se za trud, za krow, żertwu żyttia!

Ałe wony rozumiły mene, a ja jich. Ja nis jim serce. Wony znały, szczo wse ukrajinśke hromadianstwo, jak odna dusza, żywe jich dumkamy, jich zawziattiem, jich lubowiu do ridnioji zemli.

— Chłopci! A je u was zawziattie? — pytaw oficyr.

A moji wirlata widkłykuwałysia hrimko: Je zawziattie!

Buw se wełykyj i krasnyj deń u mojim żyttiu. Wid rowu do rowu, wid komnaty do komnaty, wid odnoho stanowyszcza do druhoho perechodyw ja protiahom troch hodyn i nis słowo ta serce.

A na praszczannie — kłykały do mene wirlata: „Pryjdit' szcze raz! My żdemo was! I wy pryjdete!"

A widhomin nis słowa:

My żdemo was! I wy pryjdete! K. S.

„Wpered, Wpered!"

Ja żdaw na rynku na swoho towarysza, jakyj piszow do skłepu za sprawunkamy.

„Wpered, Wpered!" obywajet'sia o moji ucha okłyk małoho chłopcia-kolportera. Ja mymowoli hlanuw w storonu, zwidky hrimko roznosywsia toj okłyk. Chłopczyna, rokiw może sim, zawziato nakłykuje Ukrajinciw, szczoby kupuwały swoju gazetu. Proletarśka dytyna. Łycho ubranyj, czobotiata powykrywluwani, szapczyna nasunena na ucha, peremerzłyj, perestupaje z nohy na nohu, ta wse hrimko wykłykuje: „Wpered, Wpered!" Sej i toj kupuje gazetu. Odyn z cikawosty, druhyj z patriotycznoho obowiazku, a szcze inszyj, a tych najbilsze — bere gazetu z sijajuczymy oczyma, bo diżdawsia nareszti swojeji, ukrajinśkoji robitnyczoji gazety.

„Wpered, Wpered!"

„A to co za gazeta? Dajno tu chłopcze!"

Jakaś pani, bahato i strojno odita, złoti łanciuszky, hodynnyk, persteni tak i wpadajut' tobi w oczy. Łyce wprawdi ne inteligentne, ałe za te jiji maniery, jiji postawa i powedennie — dorobkewycziwśke. Pewno żinka jakohoś „paskarz-a", szczo na wijni ta na patriotyzmi „dorobywsia" hrubych tysiacziw.

Chłopczyna podaje jij gazetu.

„A szlak by was trafił, ścirwo chamski" — każe „pani" czystoju polśkoju mowoju. — „Jeszczeście nie pozdychali? Patrzcie no ludzi, co oni sy pozwalajom! W polskim Lwowi po rusku gazety! Gdzie tu je jaki policaj!?"

I dali wereszczała „pani" kulturnoju „lembergerśkoju" mowoju.

A chłopczyna obernuwsia do neji zadom, ta szcze duszcze zakryczaw: „Wpered, Wpered!"

I „Wpered" kupuwała dali ukrajinśka publyka, kupuwały i dejaki Polaky, kupuwały i Żydy.

Mij towarysz wyjszow zi skłepu i my piszły dali. A hołos chłopczyny wse szcze my czuły, „Wpered, Wpered!" roznosywsia po misti ta widbywawsia o hrubi ucha naszych pryjateliw.

— — — — — — — — — — — — — — — —

Czy znajete wy, starszi Ukrajinci ta Ukrajinky, jaku wełyku nacionalnu, suspilnu ta kulturnu robotu robyt' sej chłopczyna, szczo roznosyt' „Wpered"? A wy szczo robyte, szczoby my dali iszły wpered?

NOWYNKY.

— **Lwiw jak wilne misto.** Stattia, pomiszczena u wczorasznim czysli „Wperedu" je persza z riadu stattyj, jaki pojawlatymut'sia w naszij gazeti. Statti na siu temu wważajemo dyskusijnymy stattiamy.

— **Rewiziji** u Lwowi se nasz szczodennyj chlib. Nam wony wże nedywni. Nema ni odnoji ukrajinśkoji chaty, w kotrij ne perewodyłosby rewiziji, czasamy nawit' po kilka raziw (nawit' 7 raziw!!). Teper poczynajut'sia rewiziji po cerkwach. W seredu ciła sotnia polśkoho wijśka perewodyła rewiziju u Wasyłijan na Żowkiwśkim. Wyslid duże strohoji rewiziji ne prynis nijakoho rezultatu; „swiaczenych hajdamackych nożiw" u Wasyłijan ne najdeno — Rewiziji w ostannim czasi dochodiat' wże do zenitu Znajemo wypadky, szczo chtoś złosływo zadenuncijuwaw swoho nelubłenoho susida — i sejczas robłeno u nioho rewiziju. Abo oś takyj wypadok: Służnycia donesła jakomuś polśkomu wojakowy, szczo w kamenyci meszkaje jakyjś pidozrilyj pan, bo nosyt' wijśkowi sztany i „wikelkamaszi", szapku z daszkom i cwiker — pewno ukrajinśkyj oficyr! I sprawdi, po jakymś czasi pojawlujet'sia rewizija, szukaje w cij kamenyci „oficyra" i oczewydno ne nachodyt', bo takoho tam nema i ne buło! Bahato takych i podibnych prymiriw mohłyby my nawesty, ałe dajemo tomu spokij, bo, jak skażały my wyszcze, rewiziji — se nasz chlib nasuszczennyj! Nam wony zowsim ne dywni!

— **Żydiwśkyj dnewnyk „Tagblatt"** poczaw znowu pojawlatysia, odnacze na prykaz generała Rozwadowśkoho drukujet'sia żydiwśkymy i łatynśkymy czerenkamy.

— **Serbśka czasopyś „Switt"** (1918 r., cz. 235.) pysze: „Jak tilky wijszły do Bilhorodu awstrijśki wijśka, zastanowłeno naszi czasopysi, a opisla łaskawo dozwołeno jich wydawaty, odnacze łatynśkymy czerenkamy. My wwołyły jich wolu, ałe tilky tomu, bo znały, szczo nema durniszczych na switi ludyj, jak awstrijśki generały".

— **Bez komentariw!** W ciły nesennia pomoczy dla ranenych Ukrajinciw, jaki po lwiwśkych szpytalach terplat' izza nedostaczi widpowidnoho charczu, okryttia, poduszok i t. d., zawiazawsia żinoczyj komitet. Sej komitet zwernuwsia do polśkych własnyj z prośboju o dozwił na zbyrannie składok po ukrajinśkych domach. Zamist' dozwołu na take humanitarne diło, oderżała delegacija komitetu widpowid', szczo „zbiórki dla tej bandy nie zezwala się"...

— **Pokłyk!** Widwidujte ranenych Ukrajinciw po szpytalach! Prynosit' jim gazety ta knyżky do czytannia!

— **W sprawi aprowizaciji Lwowa** widbuła miska aprowizacijna komisija zasidannie, na jakim obhoworjuwano nyniszne tiażke położennie. Z tych narad dowidujemosia, szczo chliba wystane łysze do najbłyszszoji seredy. Z barabolamy nedobre, bo bahato barabol zrabowano. Miasa nema — bo Ukrajinci wsio zrabuwały. Wuhla duże mało, a derewa zi schidnoji Hałyczyny dostawyty teper ne można. Ta mymo takoho strasznoho stanu, aprowizacijna komisija maje harni nadiji.

— **Dorizńia miasa** u Lwowi dochodyt' wże do neimowirnosty. Panowe riznyky łuplat' z ludyj szkiru. Nawit' na aprowizacijnij komisiji pidnoszeno wełykyj wyzysk riznykiw. Człona miśkoji rady Kotowycza zaatakowano, szczo zamist' ity ludnosty na ruku, popyraje wyzysk zi storony riznykiw. Panowe riznyky „dorablajut'sia" i kupujut' kamenyciu za kamenyceju za hroszi bidnoji ludnosty. Ałe za te ti panowe najhołosnijsze kryczat' pro polskist' mista Lwowa!

— **Tymczasowa Rada mista Lwowa** widbuła zasidannie w czetwer weczerom. Krim widczytanych obminnych prywitnych telegram z Warszawy ta kiim uchwałenych wneseń z nahody pohromiw Żydiw, pidneseno szcze sprawu pidbywannia czynsziw za meszkannia.

— **Wijśkowi zapomohy.** Tymczasowyj polśkyj Prawlaczyj Komitet ohołoszuje, szczo wijśkowi zapomohy ustajut' z kincem żowtnia 1918. Koły chto z wijskowoji służby szcze ne wernuw, abo, koły wernuw, a ne maje roboty, todi wypłatyt'sia zapomohu za misiać łystopad. Wypłata rozpicznet'sia z dnem 10. hrudnia.

— **Na uderżannie ukr. robitnyczoho dnewnyka** złożyły dali (w koronach): Miki I. 20, Miki II. 20, Woł. Celewycz 100, M. Łewyćkyj 10, O. Pełeńska 10. Iwan Marko 20, S. F. 4, H. M. 100. N. N. 50, dyr. Witoszyńskyj 20, Stefania Prokopyszyn 20, N. N. 10, St. P. 25, Perzonał Zemelnoho Banku 110, inż. A. K. 50, Ola i Hala Nasalśki 10, Miśka Liszczyńska 5, Roman Zommer 50, Woł. Biłyńskyj 10, Iwan Rogućkyj 20, B. Sz. 10, Jarosław Nasalskyj 20. Razom złożeno wczoraszniohо dnia 694 koron. Z nahody pereminy naszoji gazety na dnewnyk, oderżujemo zi storony naszych towaryszіw i towaryszok, jak takoż i wid prychylnykiw naszoji sprawy słowa pryznannia i zaochoty.

Opowistky.

= **Prosymo wsich, chto jide czy jde na prowinciju,** zabraty z soboju „Wpered", bo czerez nedostaczu komunikacji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administracji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

= **Sekretarijat Organizaciji ukrajinśkych zaliznycznykiw** nachodyt'sia pry wułyci Horodećkij cz. 95. Urjadowi hodyny wid 5—8 weczerom. Tam można szczodenno kupuwaty gazetu „Wpered".

— **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., druhyj powerch.

= **Wyszczyj Muz. Instytut im. M. Łysenka** rozpoczynaje pererwanu nauku w ponediłok 9 hrudnia o 2 hod. po południ. — Dyrekcija.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Wsich likarśkych nauk

D-r Iwan Kuroweć

ordynuje 3

u Lwowi, wułycia Wirmeńska cz. 3. II. powerch.

ADOLF GOLDENBERG, Zaliszczyky. Wsi zdorowi. Szymko w doma. — Bronia. 2—2

HERSZ ENGELMAN, Stryj, Słowaćkoho 15. Powidomlajemo, szczo my żywemo i zdorowi. Prosymo znajomych powidomyty. — Ołena i Boruch Engelman. 2—3

Instalacijnyj zakład dla gazu i wodoprowodiw

Artur Bołek,

u Lwowi, wułycia Żowkiwśka cz. 73.

Pryjmaje wsiaki reperaciji. 1—2

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 9. Львів, второк, дня 10. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Побіда Українського Національного Союзу.

Ґаґа, 5. грудня. Українська телеґрафічна аґенція доносить з Київа: Після завзятих боїв, підчас котрих один гетьманський полк перейшов на сторону військ Українського Національного Союза, обсадили українські війська Київ. З руки українських військ попало 10.000 гетьманських людий. Їх інтернувано. Вся власть на Україні перейшла в руки Українського Національного Союза.

50-літній ювілей „Просвіти“.

В неділю, 8. с. м. минуло 50 літ від заложення товариства „Просвіти“. Перші загальні збори „Просвіти“ відбулися 8. грудня 1868 р. З першого виділу „Просвіти“ живе вже тільки Юліян Романчук.

Головний Виділ Тов-а „Просвіта“ готовився до святочного обходу 50-літного ювілею, одначе воєнні події рішили инакше.

Одначе кождий Українець знає, чим було і є товариство „Просвіта“ для нашого національного розвитку. І хоч ювілейний обхід поки-що неможливий, то серце кождого Українця виповниться святочним настроєм.

До наших читачів!

Серед невиносимо важких відносин приходиться нам працювати. Ми дуже добре розуміли, коли приступали до видавництва, що видаваннє ґазети тепер не буде належати до річий легких та приємних і були приготовані на всякі трудности та перешкоди.

Та дійсність оказалась ще гірша, ніж ми думали. По двох числах „Вперед“ стрінула нас перша важка стріла. В ночи з 30. на 1. грудня розбито нам в друкарні готовий вже зложений склад 3. числа „Вперед“, а рівночасно дістали ми приказ друкувати нашу ґазету також латинським письмом. Поминаючи вже засадничий бік того розказу, наразив він нас на неймовірні матеріяльні страти.

Кольпортерів нашої ґазети переслідувано і навіть арештувано.

А при 8. числі прийшов новий розказ, що заказав видавати „Вперед“ через два дні!...

Та ми не упадаємо духом! Се щире та сердечне принятте, з яким стрінулося наше видавництво у всіх, і то не тільки у нашого громадянства, але й у польського та жидівського, додає нам сили до дальшої праці.

Чи за Львів?

Коли прислухуємося поодиноким голосам, які то тут, то там, відзиваються в польськім суспільстві, то побачимо, що польські верховодипани прямо водять за ніс свій нарід.

Перед своїм народом деклямують про оборону, про ратунок, про визволеннє міста Львова, ого польського Львова, тої перли в Ягайлонській короні. Хочуть силоміць вперти віру в свій нарід, що Львів польський. Тимчасом після статистики з 6-го червня 1918 р. було у Львові 187.000 цивільного населення, а з того припадає на Поляків ледви коло 101.000, а решта коло 25.000 Українців, 59.000 Жидів і поверх 2.000 осіб инших народностей. Значить, Поляки мають заледви троха більше чим половину населення, а майже половина, себто 86.000 не є Поляками.

Українці ніколи не твердили й не твердять, що Львів є тепер український, а помимо того, що хоч Львів не є польський, все казали й кажуть, що Львів як громада з великою сумою Поляків, лишиться їм як автономна громада в Українській Народній Републиці.

І хоч самою статистиксю не моглиби доказати, що Львів є польським, вони помимо того ведуть війну о Львів. Ведуть війну, навіть хочби мали стягнути на себе негодуваннє антану і Вільсона, на котрих вони так дуже все покликуються і хваляться, що антан прямо любить їх.

Ведуть війну мимо того, що Вільсон мав сказати, — коли вірити „Journal de Debats“, який цитують самі польські часописі, — що він дуже завівся в вірі в польську єдність, бо він думав, що в Польщі заведеться лад, а то місто ладу запанувала повна анархія. Ведуть війну мимо того, що після донесень телеґрафічного бюра Райтера англійський міністер закордонних справ проголосив заяву, в якій звертає увагу Полякір на те, що антан поможе лише тим державам середньої Европи, котрі докажуть, що є спосібні завести лад і цівілізовані відносини.

Отже ізза Львова, який в сути річи не є польським в абсолютнім розуміню, не велиби вони братовбійчої війни і не стягалиби негодування антану із закидами анархії і безладдя, не стягалиби тим більше, що не малиби на меті забрання східньої Галичини. Бо коли вони все й все цитують сему точку Вільсонової заяви про сотвореннє Польщі з частий країв з переважаючим польським населеннєм (той цитат стрічається майже щодня в польських часописях), то певно їх заходи не йдуть аж так далеко, щоби забрати східню Галичину.

Про самуж історичність, нема що й слова тратити, бо Поляки, здається, вже самі не вірять в правосильність всяких історичностий. Отже о що їм ходить?

Ходить їм головно о Дрогобич і Бориславе. Те зазначив головно „Kurjer Lwowski“ з дня 4. грудня 1918 с. р., помічуючи відозву до „Polaków Podkarpacia“. Там виразно сказано:

„Przemysł naftowy niezależnie od tego, kto jest chwilowym posiadaczem kopalń, jest własnością prawowitą narodu polskiego... Jeżeli to główne zajęcie naftowe przepadnie, to i kraj cały straci towar wymienny (naftę, benzynę, smary), za który może łatwiej otrzymać z zagranicy cukier, żelazo, tkaniny i inne towary“.

Подібні думки висловлюють поважніші Поляки, котрі між иншим кажуть, що не о Львів їм ходить, але о Дрогобич і Бориславе. Самогож Дрогобича й Бориславе жадати не можуть, бо се булоби дивоглядним. Зате, опираючись на польськість Львова, можна одержати його а з ним частину Галичини, яка буде містити в собі Дрогобич і Бориславе.

Навіть о велику посілість, о дічичів не розходиться Полякам-панам, а о кількох міліонерів, о нафтярів. Не о польську ідею, а інтерес і то о інтерес одиниць, інтерес доробкевичів, а ти, польський народе, проливай свою кров, проливай кров свого сусіда, з котрим ти маєш жити цілі віки, і хочби ти мав стягнути на себе негодуваннє цілого світа, то те все нічого, бо тим ушасливиш кількох масних панків.

Отже ти, Львове, маєш бути окупом інтересу одиниць, а не твоєї польськости. За ціну твоєї крови й доброї слави має мати кількох всесильних золото.

Гей, браття Славяне!

„Kurjer Lwowski“ подає: „Našinĕc“ доносить з Праги, що президенти міністрів республик чехословацької і полудньово-словенської Крамаж і Прібічевич виступлять енергічно в обороні Поляків проти українського насильства у Львові. Ся акція (українська) малаби радше характер просвітний і економічний, чим народньо-політичний. Чехи і Словяне (?) осуджують українську безглядність.

Чи ся нотатка львівської буржуазної часописі є правдива, сильно сумніваємося. Та пригадаємо тут одно місце з промови чеського посла Станека, з дня 9. вересня 1917 р., виголошеної на 36. засіданню XXII. сесії австрійського парляменту. Чеський посол Станек, звертаючися до польських послів, сказав:

„Польське королівство мусить приняти один прінціп: бути справедливим, а передівсім справедливим супроти славянських братів, проти своїх славянських співгорожан. І коли ті співгорожани зажадають для себе права на самоозначеннє, то я апелюю до Поляків, щоби вони тут в палаті публично заявили, що вони признають Українцям таке саме право, якого домагаються для себе. Апелюю до вас і кажу, що ніколи не є за пізно признати, що ви є свідомі того, що як ви самі хочете бути независимими, то те саме належиться також другим“.

А югославянський посол д-р Равнігар, обговорюючи на тім самім засіданню пляни Німців і Австрійців створити польську державу з австрійським цісарем, як королем Польщі, за ціну прилучення цілої Галичини, отже також української части до Польщі, закликав:

„Там в Берліні кинено Полякам українську кість. Я сумніваюся дуже, чи потрафите її стравити. Є певним, що така розвязка українського питання містить в собі зародок постійних заворушень не лише для польської держави, але також для світового мира“.

Таке сказали чеський і югославянський посли ще в 1917 р. Польський людовий посол Ян Стапінський, відповідаючи славянським послам, заявив:

Не можна від нас вимагати, щоби ми не бажали прилучення Галичини до Польші. Але ми кажемо, що українські области, в котрих живе більшість Українців, мають прилучитися до України. Ми не хочемо мати в Польщі непокоїв, хочемо посвятитись нашій справі; маємо ще багато до діла й роботи“.

Уривки з розмов чеського, югославянського та польського посла подаємо в дослівнім перекладі зі стенографічного протоколу висше згаданого засідання австр. палати послів.

Такі річи про право на самоозначеннє українського народу говорили не якісь там пруські чи австрійські імперіялісти, але народні посли і патріоти чеський, югославянський, а навіть польський. Чи се, що ще рік тому назад подавано за святу правду — нині малоби називатися українською безглядністю і насильством? Чи права льоґіки обовязували людий в 1917 р., а не обовязують їх в 1918?

Заграничка політика України.

(Уваги.)

Питаннє заграничної політики відгравало в життю України аж до війни малу ролю. На першому плані стояли завдання, які ставило перед нас внутрішне політичне життє обох держав, в яких доводилося нам жити.

Війна поклала своє могуче пятно на політичнім думанню і діланню усього світа, а „українське питаннє“ по обох боках Збручу поставила на ґрунті міжнародніх відносин.

Протягом чотирьох з горою літ, а особливо від воскресення України за Збручем було для нас злобою дня відношеннє до центральних держав. Вониж то з моментом переступлення границь України старалися усіми засобами спинювати закріплення й організацію української держави.

З розгромом Німеччини й Австрії відкрилася для держав антанти можність впливати на розвиток подій на Сході Европи. Україна по обох боках Збручу дісталася у сю „сферу впливу“. Якби навіть не прийшло до військової окупації нашої території антантою, то антанта матиме безперечно можність і силу заважити на дальшім розвою нашої справи. Тож питаннє відносин антанти до України стануло на порядку дня — воно є нині головним для нас питаннєм міжнародньої політики.

Як віднесуться до нас правительства Вашінгтону, Льондону й Парижа і диктатор світа, Вільсон? Чого нам сподіватися від переможців у світовій боротьбі, з якими не стояли ми у війні, але яких колишній союзник, царська Росія був нашим смертельним ворогом?

Се пекучі питання. Відповідь на них і на найблизші дні, з огляду на майбутній світовий мировий конгрес, має велике значінє.

Але ся відповідь покищо невідома. Поголоски й толки, приватні заяви, та голоси преси ріжних напрямків, се покищо одинокі жерела, не для серіозної відповіди, а для здогадів і припущень. До того й сі жерела для нас тепер сливе недоступні. Все, що доходить до нас, є відорване, случайне й неповне. Помимо всього нам можна й треба шукати відповіди на отсе пекуче питаннє. І хоч не маємо досить підстав, щоби знати, яке є тепер офіціяльне становище правительств антати, то маємо досить основ, щоби зявувати собі, що рішатиме про се становище. (—)

(Кінець буде).

Воєнна ситуація.

Начальна Команда польських військ на східню Галичину оголошує комунікат з дня 7. грудня: Польські відділи прогнали неприятеля на схід від Винник. В полудневій стороні викинено неприятеля поза лінію Солонка мала та велика і Оборошин. Польська група, що оперує від Руської Рави, прочистила терен аж по Угнів.

Польські газети подають: Арматні стріли, направлені з артилерійських позицій на Високім Замку і Цитаделі, непокоять людність. З компетентної сторони пояснюють, що се артилерія тяжкого калібру, що бє на дальшу мету, а ті пункти навмисно вибрано з огляду на ліпшу обсервацію та кориснійший успіх стрілів.

Що чувати нового?

Райтер доносить, що конференція міністрів антану обговорювала продовженнє завішення оружя, яке здається буде продовжене. Таж конференція мала прийти до переконання, що мирова конференція пічнеться в Парижі з кінцем січня. Та не говорили про те нічого, коли в них пічнеться революція та про те, хто то властиво буде з ними конферувати, бо соціялістичні правительства нових европейських держав не конче похочують.

З Женеви доносять, що париське закордонне міністерство заявило офіціяльно, що нема ніяких перепон до того, щоби вже з кінцем с. м. підписати вступні умови мира. Видно мякнуть побідники і спішуться. Бо европейські побіджені заняті так перестройом свого державного ладу на новий демократичний, що навіть не мають часу думати про списаннє точок мира. А побідники бояться вже, що замість них буде хто инший говорити з побіжденими — себто їх соціялісти.

Після донесень Райтера, Вільсон виїхав 4. грудня 1918 р. до Европи. — Не знати, чи взяв із собою 14 своїх точок, чи може лиши їх дома.

„Petit Parisien“ доносить з Льондону, що міністерська конференція Англії, Франції і Італії ухвалила одноголосно зажадати від Голяндії видання їм Вільгельма II. Посол Маршан в голяндськім парляменті заявив, щоби попросити Вільгельма, нехай він виноситься до Німеччини, щоби Голяндія не мала ніяких непорозумінь з антаном ізза нього. Так, так! Доля льокатора була все прикрою.

З Дрезна доносять, що Рада Робітнича з Липська ухвалила одноголосно зажадати арештування Гінденбурга. Видно, що кожний Наполєон кінчить однаково.

„Głos Lubelski“ доносить, що в многих повітах утворилися „Селянські Ради“. І так в Замойськім, Красноставськім та Томашівськім повіті селяне заняли кількадесять панських маєтків. В Грубішівськім польські селяне разом з українськими переводили згідно поділ панської землі.

ФЕЙЛЄТОН.

Грім.

Тихе, затишне село, немовби заспане. І люди тихі. Гнуть спину при праці на чужім та своїм поли без слова нарікання, жалю, чи надії. Хотять сонні, і нема у них іскри життя, що виявляється у бажанню до чогось кращого, до поривів, до лету.

І нараз ударив грім та запалив хату. З крівлі на крівлю несло огнем. Гинула в огни праця поколінь. Ціле село стануло в огни й згоріло.

А люди гляділи зразу з острахом на пожар, опісля випростовували хребти, які десятками літ гнули і немовби приковували до землі. І явилося у їх очах бажаннє до кращого життя, до поривів, до лету. Не спинили огню, але почали відбудовувати хати. Досі здавалося їм, що вони прикувані до чужої землі, що попри свою вони зневолені обробити чужу. Нині піклувалися тільки своєю землею і хатою. Росли хати, випростовувалися хребти, горіли очи. І виросло село, щезла сонність. Село веселе й люди горді, не ті самі, що раньше.

Ударив грім у наш край і запалив його в хвилі, коли люди були сонні та коли по волі і неволі робили на чужій землі. І сила грому будила сонних, протирала їм очи, кресала в них життє.

— Чи чуєте? — гремів грім. — Ваша хата горить і треба нову будувати! В кого очи заспані, нехай протирає! Хто орав чужу землю, нехай пильнує своєї! Хто гнув спину, нехай її випростовує!

А хто не в силі визбутися привичок, в кого нема надії та бажання до кращого життя, до поривів, до лету, хто не в силі стрясти з себе пятна рабства, неволі і сорому—нехай кладеться в домовину й не спиняє нового життя. Бо вдарив грім, бо стара хата згоріла, бо будуємо нову, власну, ясну хату!

Так, вдарив грім! К. С.

„Вперед, Вперед!“

Я ждав на ринку на свого товариша, який пішов до склепу за справунками.

„Вперед, Вперед!“ обиваєтся о мої уха оклик малого хлопця-кольпортера. Я мимоволі глянув в сторону, звідки грімко розносився той оклик. Хлопчина, років може сім, заззято накликує Українців, щоби купували свою газету. Пролєтарська дитина. Лихо вбраний, чоботята повикривлювані, шапчина насунена на уха, перемерзлий, переступає з ноги на ногу, та все грімко викликує: „Вперед, Вперед!“ Сей і той купує газету. Один з цікавости, другий з патріотичного обовязку, а ще инший, а тих найбільше — бере газету з сіяючими очима, бо діждався нарешті своєї, української робітничої газети.

„Вперед, Вперед!“

„A to co za gazeta? Dajno tu chłopcze!“

Якась пані, багато й стройно одіта, золоті ланцушки, годинник, перстені так і впадають тобі в очи. Лице вправді не інтелігентне, але за те її манєри, її постава й поведеннє — доробкевичівське. Певно жінка якогось „paskarz-a“, що на війні та на патріотизмі „доробився“ грубих тисячів.

Хлопчина подає їй газету.

„A szlak by was trafił, ścirwo chamski!“ — каже „пані“ чистою польською мовою. — „Jeszczeście nie pozdychali? Patrzcie no ludzi, co oni sy pozwalajom! W polskim Lwowi po rusku gazety! Gdzie tu je jaki policaj!?“

І далі верещала „пані“ культурною „лємберґерською“ мовою.

А хлопчина обернувся до неї задом, та ще дуще закричав: „Вперед, Вперед!“

І „Вперед“ купувала далі українська публіка, купували й деякі Поляки, купували й Жиди.

Мій товариш вийшов зі склепу і ми пішли далі. А голос хлопчини все ще ми чули, „Вперед, Вперед!“ розносився по місті та відбивався о грубі уха наших приятелів.

— — — — — — — — — — — —

Чи знаєте ви, старші Українці та Українки, яку велику національну, суспільну та культурну „роботу робить сей хлопчина, що розносить „Вперед“? А ви що робите, щоби ми далі йшли вперед?

НОВИНКИ.

— **„Вперед“ завішений на два дні!** З наказу Начальної Команди Військ Польських зістало видавництво „Впереду“ завішене на протяг двох днів. Число 8. „Впереду“, з датою: субота дня 7. грудня, вийшло в пятницю пополудни, одначе лише мала частина накладу розійшлася в місті. Друкуваннє більшої частини накладу припинено. Сьогодня, по двох днях перерви, видаємо нове число.

— **Горожани Райцес і Брайтер** іменувані українськими державними секретарами. Горожанин Райцес іменуваний держ. секретар. торговлі та промислу, а горожанин Брайтер секр. шляхів. Доносить про се „Tagblatt“ за „Morgenzeitung“.

— **Жидівська Національна Рада** уконституовалася у Львові. До Ради належать отсі партії: соціялдемократи, поалєй-сіоністи, сіоністи та консервативна партія.

— **Укр. правительство до антану.** „Nowy Dziennik“ доносить, що нове українське правительство в Київі звернулося до антану з просьбою о поміч проти большевиків і утвореннє держави по думці основних думок Вільсона.

— **До команди гарнізонового шпиталю!** Дня 8. с. м. вивезено з гарнізонового шпиталю саля 112 хор. Віктора Буцуру, хоч був тяжко ранений і в горячці.

— **„Німецька кирииня“** — кличуть польські часописі, бо Ерденберґер, Німець, є комендантом в Стрию. Так, се правда, що Ерденберґер є комендантом в Стрию, але правда й те, що він Українець, радник суду в Зборові з перед війни. Еренберґер Іван, роджений 1883 р. в Стрию, батько був машиністом, гімназіяльні студії покінчив в Стрию, правничі студії покінчив у Львові. Довгий час був членом виділів укр. товариств в Стрию а відтак перенісся яко судія до Зборова, де був до війни. В часі війни був поручником піхоти, а тепер є комендантом в своїм рідним Стрию. — Панове Поляки! Не підюджуйте своїх горожан на німецьку кириню в Українців. Бо ваш власний нарід має ще більше таких імен, які ми, Українці, коли би були несовісними супроти свого народу і дурили його так як ви, моглиби називати німецькою киринею. Віципрезидент міста Львова Найман, президент міста Шталь, радний міста Рідель, провідник польської соц.-дем. партії Гавзнер, визначний артист Фішер, директор поліції Райнлєндер, члени тимч. правл. комітету Левенгерц і Вайнфельд, герой-капітан Штарк, віцепрез. міста Шляйхер, лідери соціялістів Діямант, Ліберман і т. д., і т. д. без кінця. Чи ми коли надуживали довіря народу і підсували йому ті чесні назвиска як Німців?!

— **Лад у східній Галичині** є тепер позавидування гідний. Із дуже певного жерела довідуємося, що апровізація є понад сподіваннє гарна. Літер молока коштує тепер 50 сот.

— **Зі Станіславова** дістався сюди один урядник, який оповідає, що в місті і цілім повіті панує найкращий спокій і порядок. Людність дуже вдоволена з управи комісарів, котрих сама собі вибрала. По всіх громадах утворені громадські узброєні сторожі, котрі удержують лад. Живности є досить, тай від місяця вона значно там подешевіла. Нарід щасливий, що з своєю волею діждався такого добра.

— **„Правдиві“ інформації.** „Morgenzeitung“ подає, що один приїзжий зі Львова Поляк доносить, що архикнязя Вільгельма Габсбурґа Поляки у Львові повісили. А в „Zeit“ читаємо, що Вільгельм находиться в Коломиї, де є українським концептовим урядником. Львівські польські газети писали знов, що Вільгельм стоїть на чолі українського війська!!...

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили в останніх трох днях (в коронах): д р С. Ш. 500, П. О. 10, Н. Н. 1, Евген Залуський 20, посол Будзиновський 20, дир. Пшепюрський 20, Н. Н. 20, І. К. 20, О. Л. 50, Ів. М. 10, Т. С. 2, Н. Н. 8, полонені українські старшини 80, М. 10, Іван Ігнат 5, Н. Н. 10, Н. Н. 10, Балько 20, д-р Т. В. 2, Н. Н. 2, Антін Ок. 10, Н. Н. 2, Н. Н. 1, директор Пшепюрський 20, М. 10, Андрій Білавецький 10, А. К. 20, Н. Н. 20, П. О. (по раз другий) 10, Олена Паращук 10, Іван Ігнат (по раз другий) 20, директор Пшепюрський (по раз третий) 10, Антін Гладишовський 50, Ф. Ф. 60, П. В. 5, горожанка Ц. К. 10, XXI 21. Разом 1.109.

— **Управа школи ім. Шашкевича** при вулиці Скарбківській ч. 26. подає до відома, що наука зачнеться ві второк 10. грудня с. р. о годині девятій рано.

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

АДОЛЬФ ҐОЛЬДЕНБЕРҐ, Заліщики. Всі здорові. Шимко в дома. — Броня.

ҐЕРШ ЕНҐЕЛЬМАН, Стрий, Словацького 15. Повідомляємо, що живемо і здорові. Просимо знайомих повідомити. — Олена і Борух Енґельман.

ВП. О. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО в КАМІНЦІ СТР. прошу занятися ласкаво моїм домом і дитиною, полишеною там без опіки. Поверну, скоро буде можливо. — Інжінєр Згорлякевич. 1—3

ФОТОҐРАФА РЕЙСА в БРОДАХ просимо повідомити, що Генрик Фридерик і Аґнес в здорові. Все в порядку 1—3

Всіх лінарських наук
Д-р Іван Куровець
ординує
у Львові, вулиця Вірменська ч. 3. II. поверх.

Інсталяційний заклад для ґазу й водопроводів
Артур Болек,
у Львові, вулиця Жовківська ч. 73.
Приймає всякі репарації.

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 9. Lwiw, wtorok, dnia 10. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Mozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Pobida Ukrajińskoho Nacionalnoho Sojuzu.

Haga, 5 hrudnia. Ukrajińska telegraficzna agencia donosyt' z Kyjiwa: Pisla zawziatych bojiw, pidczas kotrych odyn het'mańskyj połk perejszow na storonu wijśk Ukrajińskoho Nacionalnoho Sojuza, obsadyły ukrajiński wijśka Kyjiw. W ruky ukrajińskych wijśk popało 10.000 het'mańskych ludej. Jich internowano. Wsia włast' na Ukrajini perejszła w ruky Ukrajińskoho Nacionalnoho Sojuza.

50-litnij juwiłej „Proswity".

W nedilu, 8. s. m. mynuło 50 lit wid założennia towarystwa „Proswity". Perszi zahalni zbory „Proswity" widbułysia 8. hrudnia 1868 r. Z perszoho wydiłu „Proswity" żywe wże tilky Julian Romanczuk.

Hołownyj Wydił tow-a „Proswity" hotowywsia do światocznoho obchodu 50-litnoho juwiłeju, odnacze wojenni podiji riszyły inaksze.

Odnacze kożdyj Ukrajineć znaje, czym buło i je towarystwo „Proswita" dla naszoho nacionalnoho rozwytku. I chocz juwiłejnyj obchid poky-szczo nemożływyj, to serce kożdoho Ukrajincia napownyt'sia światocznym nastrojem.

Po naszych czyłacziw.

Sered newynosymo ważkych widnosyn prychodyt'sia nam praciuwaty. My duże dobre rozumiły, koły prystupały do wydawnyctwa, szczo wydawannie gazety teper ne bude należaty do riczyj łehkych ta pryjemnych i buły pryhotowani na wsiaki trudnosty ta pereszkody.

Ta dijsnist' okazałaś szcze hirsza, niż my dumały. Po dwoch czysłach „Wperedu" strinuła nas persza ważka striła. W noczy z 30. na 1. hrudnia rozbyto nam w drukarni hotowyj wże złożenyj skład 3. czysła „Wperedu", a riwnoczasno distały my prykaz drukuwaty naszu gazetu takoż łatyńskym pyśmom. Pomynajuczy wże zasadnyczyj bik toho rozkazu, narazyw win nas na neimowirni materijalni straty.

Kolporteriw naszoji gazety peresliduwano i nawit aresztuwano.

A pry 8. czysli pryjszow nowyj rozkaz, szczo zakazaw wydawaty „Wpered" czerez dwa dni!...

Ta my ne upadajemo duchom! Se szczyre ta serdeczne pryniattie, z jakym strinułosia nasze wydawnyctwo u wsich, i to ne tilky u naszoho hromadianstwa, ale i u polśkoho ta żydiwśkoho, dodaje nam sył do dalszoji praci.

Czy za Lwiw?

Koły prysłuchujemosia poodynokym hołosam, jaki to tut to tam widzywajut'sia w polśkim suspilstwi, to pobaczymo, szczo polśki werchowodypany prjamo wodiat' za nis swij narid.

Pered swojim narodom deklamujut' pro oboronu, pro ratunok, pro wyzwołennie mista Lwowa, toho polśkoho Lwowa, toji perły w Jahajłońskij koroni. Choczut' syłomić wperty wiru w swij narid, szczo Lwiw polśkyj. Tymczasom pisla statystyky z 6-ho czerwnia 1918. r. buło u Lwowi 187.000 cywilnoho nasełennia, a z toho prypadaje na Polakiw ledwy koło 101.000, a reszta koło 25.000 Ukrajinciw, 59.000 Żydiw i powerch 2000 osib ynszych narodnostej. Znaczyt', Polaky majut' załedwy trocha bilsze czym połowynu nasełennia, a majże połowyna, sebto 86.000 ne je Polakamy.

Ukrajinci nikoły ne twerdyły i ne twerdiat', szczo Lwiw je teper ukrajińskyj, a pomymo toho, szczo chocz Lwiw ne je polśkyj, wse kazały i każut', szczo Lwiw jak hromada z wełykoju sumoju Polakiw, łyszyt'sia jim jak awtonomna hromada w Ukrajińskij Narodnij Republyci.

I chocz samoju statystykoju ne mohłyby dokazaty, szczo Lwiw je polśkym, wony pomymo toho wedut' wijnu o Lwiw. Wedut' wijnu nawit' choczby mały stiahnuty na sebe nehoduwannie antantu i Wilsona, na kotrych wony tak duże wse pokłykujut'sia i chwalat'sia, szczo antan prjamo lubyt' jich.

Wedut' wijnu mymo toho, szczo Wilson maw skazaty, — koły wiryty „Jurnal de Debats", jakyj cytujut' sami polśki czasopysi, — szczo win duże zawiwsia w wiri w polśku jednist' bo win dumaw, *szczo w Polszczi zawedet'sia ład, a to misto ładu,* zapanuwała powna anarchija. Wedut' wijnu mymo toho, szczo pisla doneseń telegraficznoho bjura Rajtera anglijśkyj minister zakordonnych spraw prohołosyw zajawu, w jakij zwertaje uwahu Polakiw na te, szczo antan pomoże łysze tym derżawam serednioji Ewropy, kotri dokażut', szczo je sposibni zawesty ład i ciwilizowani widnosyny.

Otże izza Lwowa, jakyj w suty riczy ne je polśkym w absolutnim rozuminniu, ne wełyby wony bratowbijczoji wijny i ne stiahałyby nehoduwannia antanu iz zakydamy anarchiji i bezładdia, — ne stiahałyby tym bilsze, szczo ne małyby na meti zabrannia schidnoji Hałyczyny. Bo koły wony wse i wse cytujut' semu toczku Wilsonowoji zajawy, szczo sotworennie Polszczi z czastyj krajiw z pereważajuczym polśkym nasełenniem (cytat striczajet'sia majże szczodnia w polśkych czasopysiach), to pewno jich zachody ne idut' aż tak dałeko, szczoby zabraty schidniu Hałyczynu.

Pro samuż istorycznist' nema szczo i słowa tratyty, bo Polaky, zdajet'sia wże sami ne wirjat' w prawosylnist' wsiakych istorycznostyj. Otże o szczo jim chodyt'?

Chodyt' jim hołowno o Drohobycz i Borysław.

Te zaznaczyw hołowno „Kurjer Lwowski" z dnia 4. hrudnia s. r., pomiszczujuczy widozwu do „Polaków Podkarpacia". Tam wyrazno skazano:

„Przemysł naftowy niezależnie od tego, kto jest chwilowym posiadaczem kopalń, jest własnością prawowitą narodu polskiego... Jeżeli to główne zagłębienie naftowe przepadnie, to i kraj cały straci towar wymienny (naftę, benzynę, smary), za który może łatwiej otrzymać z zagranicy cukier, żelazo, tkaniny i inne towary".

Podibni dumky wysłowlujut' poważniszczi Polaky, kotri miż ynszym każut', szczo ne o Lwiw jim, chodyt', ale o Drohobycz i Borysław. Samohoż Drohobycza i Borysława żadaty ne możut', bo se bułoby dywohladnym. Zate, opyrajuczyś na polśkist' Lwowa, można oderżaty joho a z nym czastynu Hałyczyny, jaka bude mistyty w sobi Drohobycz i Borysław.

Nawit' o wełyku posiłist', o didyczіw ne rozchodyt'sia Polakam-panam, a o kilkoch milijoneriw, o naftiariw. Ne o polśku ideju, a interes i to o interes odynyć, interes dorobkewycziw, a ty, polśkyj narode, proływaj swoju krow, proływaj krow swoho susida, z kotrym ty majesz żyty cili wiky, i choczby ty maw stiahnuty na sebe nehoduwannie ciłoho swita, to te wse niczoho, bo tym uszczasływysz kilkoch masnych pankiw.

Otże ty, Lwowe, majesz buty okupom interesu odynyć, a ne swojeji polśkosty. Za cinu twojeji krowy i dobroji sławy maje maty kilkoch wsesylnych złoto.

Hej, brattia Sławiane!

„Kurjer Lwowski" podaje: „Nasziniec" donosyt' z Prahy, szczo prezydenty ministriw republik czechosłowaćkoji i południewosłowenśkoji Kramarż i Pribiczewycz wystuplat' energiczno w oboroni Polakiw proty ukrajińskoho nasylstwa u Lwowi. Sia akcija (ukrajińska) mała by radsze charakter proswitnyj i ekonomicznyj, czym narodnio-politycznyj. Czechy i Słowiane (?) osudżujut' ukrajińsku bezhladnist'.

Czy sia notatka lwiwśkoji burżuaznoji czasopysi je prawdywa, sylno sumniwajemosia. Ta pryhadajemo tut odno misce z promowy cześkoho posła Staneka, z dnia 9. weresnia 1917, wyhołoszenoji na 36 zasidanniu XXII sesiji awstrijśkoho parlamentu. Cześkyj posoł Stanek, zwertajuczysia do polśkych posliw, skazaw:

„Polśke koroliwstwo musyt' pryniaty odyn princip: buty sprawedływym, a perediwsim sprawedływym suproty sławiańskych bratiw, proty swojich sławiańskych spiwhorożan. I koły ti spiwhorożany zażadajut' dla sebe prawa na samooznaczennie, to ja apeluju do Polakiw, szczoby wony tut w pałati *publyczno zajawyły, szczo wony pryznajut'* Ukrajinciam take same prawo, jakoho domahajut'sia dla sebe. Apeluju do Was i każu, szczo nikoły ne je za pizno pryznaty, szczo Wy je swidomi toho, szczo jak Wy sami choczete buty nezawysymymy, szczo te należyt'sia takoż druhym".

A juhosławiańskyj posoł d-r Rawnihar, obhoworjujuczy na tim samim zasidanniu, plany Nimciw i Awstrijciw stworyty polśku derżawu z awstrijśkym cisarem, jak korołem Polszczi, za cinu pryłuczennia ciłoji Hałyczyny, otże takoż ukrajińskoji czasty do Polszczi, zakłykaw:

„Tam w Berlini kyneno Polakam ukrajińsku kist'. Ja sumniwajusia duże, czy potrafyte jiji strawyty. Je pewnym, szczo taka rozwiazka ukrajińskoho pytannia mistyt' w sobi zarodok postijnych zaworuszeń ne łysze dla polśkoji derżawy, ałe takoż dla switowoho myra".

Take skazały cześkyj i juhosławiańskyj posły szcze w 1917 r. Polśkyj ludowyj posoł Jan Stapińskyj, widpowidajuczy sławiańskym posłam, zajawyw:

„Ne można wid nas wymahaty, szczoby my ne bażały pryłuczennia Hałyczyny do Polszczi. Ałe my każemo, szczo ukrajiński obłasty, w kotrych żywe bilszist' Ukrajinciw, majut' pryłuczytysia do Ukrajiny. My ne choczemo maty w Polszczi nepokojiw, choczemo poswiatytyś naszij praci; majemo szcze bahato do diła i roboty".

Urywky z promow cześkoho, juhosławiańskoho ta polśkoho posła podajemo w dosliwnim perekładi zi stanograficznoho protokołu wyssze zhadanoho zasidannia awstrijśkoji pałaty posliw.

Taki riczy pro prawo na samooznaczennie ukrajińskoho narodu howoryły ne jakiś tam pruśki czy awstrijśki imperijalisty, ałe narodni posły i patrioty cześkyj, juhosławiańskyj, a nawit' polśkyj. Czy se, szczo szcze rik tomu nazad podawano za swiatu prawdu — nyni mało-by nazywatysia ukrajińskoju bezzhladnistiu i nasylstwom? Czy

prawa logiky obowiazuwały ludyj w 1917 r., a ne obowiazujut' jich w 1918?

Zahranyczna polityka Ukrajiny.

(Uwahy.)

Pytannia zahranycznoji polityky widhrawały w żyttiu Ukrajiny aż do wijny mału rolu. Na perszomu plani stojały zawdannia, jaki stawyło pered nas wnutrisznie polityczne żyttia oboch derżaw. w jakcyh dowodyłosia nam żyty.

Wijna pokłała swoje mohucze piatno na politycznim dumanniu i dilanniu usioho swita, a „ukrajinśke pytannie" po oboch bokach Zbruczu postawyła na grunti miżnarodnich widnosyn.

Proti ahom czotyroch z horoju lit, a osobływo wid woskresennia Ukrajiny za Zbruczem buło dla nas złoboju dnia widnoszennie do centralnych derżaw. Wonyż to z momentom perestupłennia hranyć Ukrajiny starałysia usimy zasobamy spyniuwaty zakripłennia i organizaciju ukrainśkoji derżawy. Z rozhromom Nimeczczyny i Awstriji widkryłasia dla derżaw antanty możnist' wpływaty na rozwytok podij na Schodi Ewropy. Ukrajina po oboch bokach Zbruczu distanet'sia u siu „sferu wpływu". Jakby nawit' ne pryjszło do wijśkowoji okupaciji naszoji terytoriji antantoju, to antanta matyme bezpereczno możnist' i syłu zaważyty na dalszim rozwoju naszoji sprawy. Toż pytannie widnosyn antanty do Ukrajiny stanuło na porjadku dnia — wono je nyni hołownym dla nas pytanniem miżderżawnioji polityky.

Jak widnesut'sia do nas prawytelstwa Waszingtonu, Londonu i Paryża i dyktator swita, Wilson? Czoho nam spodiwatysia wid peremożciw u switowij borot'bi, z jakymy ne stojały my u wijni, ałe jakych kołysznij sojuznyk, carśka Rosija, buw naszym smertelnym worohom?

Se pekuczi pytannia. Widpowid' na nych i na najbłyzszi dni, z ohladu na majbutnij switowyj myrowyj kongres, maje wełyke znaczinnie.

Ałe sia widpowid' pokyszczo newidoma. Pohołosky i tołky, prywatni zajawy ta hołosy presy riżnych, naprjamkiw se pokyszczo odynoki żereła — ne dla serijoznoji widpowidy, a dla zdohadiw i prypuszczeń. Do toho i si żereła dla nas teper sływe nedostupni. Wse, szczo dochodyt' do nas, je widorwane, słuczajne i nepowne. Pomymo wsioho nam można i treba szukaty widpowidy na otse pekucze pytannie. I chocz ne majemo dosyt' pidstaw, szczoby znaty, jake je teper oficijalne stanowyszcze prawytelstw antanty, to majemo dosyt' osnow, szczoby zjasuwaty sobi, szczo riszaty me pro se stanowyszcze.

(Kineć bude.)

Wojenna sytuacija.

Naczalna komanda polśkych wijśk na schidnu Hałyczynu ohołoszuje komunikat z dnia 7. hrudnia: Polśki widdiły prohnały neprijatela na schid wid Wynnyk.

W południewij storoni wykyneno nepryjatela poza liniju Sołonka mała ta wełyka i Obrooszyn. Polśka grupa, szczo operuje wid Ruśkoji Rawy, proczystyła teren aż po Uhniw.

Polśki gazety pyszut': Armatni striły, naprawłeni z artylerijśkych pozycij na Wysokim Zamku i Cytadeli, nepokojat' ludnist'. Z kompetentnoji storony pojasniujut', szczo se artylerija tiażkoho kalibru, szczo bje na dalszu metu, a ti punkty nawmysno wybrano z ohladu na lipszu obserwaciju ta korysnijszyj uspich striłiw.

Szczo czuwaty nowoho?

Rajter donosyt', szczo konferencija ministriw antantu obhoworjuwała prodowżennie zawiszennia orużja, jake zdajet'sia bude prodowżene. Taż konferencija mała pryjty do perekonannia, szczo myrowa konferencija picznet'sia w Paryżi z kincem sicznia. Ta ne howoryły pro te niczoho, koły w nych picznet'sia rewolucija ta pro te, chto to własnywo bude z nymy konferuwaty, bo socijalistyczni prawytelstwa nowych ewropejśkych derżaw ne koncze pochoczujut'.

Z Żenewy donosiat', szczo paryśke zakordonne ministerstwo zajawyło oficijalno, szczo nema nijakych perepon do toho, szszoby wże z kincem s. m. pidpysaty wstupni umowy myra. Wydno mjaknut' pobidnyky i spiszut'sia. Bo ewropejśki pobidżeni zaniati tak perestrojom swoho derżawnoho ładu na nowyj demokratycznyj, szczo nawit' ne majut' czasu dumaty pro spysannie toczok myra. A pobidnyky bojat'sia wże, szczo zamist' nych bude chto inszyj howoryty z pobidżenymy — sebto jich socijalisty.

Pisla doneseń Rajtera, Wilson wyjichaw 4. hrudnia 1918 do Ewropy. — Ne znaty, czy wziaw iz soboju 14 swojich toczok, czy może łyszyw ich doma.

„Petit Parisien" donosyt' z Londonu, szczo ministerśka konferencija Angliji, Franciji i Italiji chwałyła odnohołosno zażadaty wid Holandiji wydannia jim Wilhelma II. Posoł Marszan w holandśkim parlamenti zajawyw, szczoby poprosyty Wilhelma, nechaj win wynosyt'sia do Nimeczczyny, szczoby Holandija ne mała nijakych neporozumiń z antantom izza nioho. Tak, tak! Dola lokatora buła wse prykroju.

Z Drezna donosiat', szczo Rada Robitnycza z Łypśka uchwałyła odnohołosno żadaty aresztowannia Hindenburga. Wydno, szczo kożnyj Napoleon kinczyt' odnakowo!

„Głos Lubelski" donosyt' szczo w mnohych powitach utworyłysia „Selanśki Rady". I tak w Zamojśkim, Krasnostawśkim ta Tomaszywśkim powiti selane zaniały kilkadesiat' pańskych majetkiw. W Hrubiszywśkim polśki selane razom z ukrajinśkymy perewodyły zhidno podił pańskoji zemli.

FEJLETON.

Hrim.

Tyche, zatyszne seło, nemowby zaspane. I ludy tychi. Hnut' spynu pry praci na czużim ta swojim poły bez słowa narikannia, żalu, czy nadiji. Chodjat' sonni i nema u nych iskry żyttia, szczo wyjawlajet'sia u bażanniu do czohoś kraszczoho, do porywiw, do łetu.

I naraz udaryw hrim ta zapaływ chatu. Z kriwli na kriwlu nesło ohnem. Hynuła w ohny pracia pokoliń. Ciłe seło stanuło w ohny i zhoriło.

A ludy hladiły zrazu z ostrachom na pożar, opisla wyprostuwały chrebty, jaki desiatkamy lit hnuły i nemowby prykowuwały do zemli. I jawyłosia u jich oczach bażannie do kraszczoho żyttia, do porywiw, do łetu. Ne spynyły ohniu, ałe poczały widbudowuwaty chaty. Dosy zdawałosia jim, szczo wony prykowani do czużoji zemli, szczo popry swoju wony znewołeni obrobyty czużu. Nyni pikłuwałysia tilky swojeju zemłeju i chatoju. Rosły chaty, wyprostowuwałysia chrebty, horiły oczy. I wyrosło seło, szczezła sonnist'. Seło wesełe i ludy hordi, ne ti sami, szczo rańsze.

Udaryw hrim u nasz kraj i zapaływ joho w chwyli, koły ludy buły sonni, ta koły po woli i newoli robyły na czużij zemli. I syła hromu budyła sonnych, protyrała jim oczy, kresała w nych żyttie.

— Czy czujete? — hremiw hrim. — Wasza chata horyt' i treba nowu buduwaty! W koho oczy zaspani, nechaj protyraje! Chto oraw czużu zemlu, nechaj pylnuje swojeji! Chto hnuw spynu, nechaj jiji wyprostowuje!

A chto ne w syli wyzbutysia prywyczok, w koho nema nadiji ta bażannia do kraszczoho żyttia, do porywiw, do łetu, chto ne w syli striasty z sebe piatna rabstwa, newoli i soromu — nechaj kładet'sia w domowynu i ne spyniaje nowoho żyttia. Bo wdaryw hrim, bo stara chata zhoriła, bo budujemo nowu, własnu chatu!

Tak, wdaryw hrim! K. S.

„Wpered, Wpered!"

Ja żdaw na rynku na swoho towarysza, jakyj piszow do skłepu za sprawunkamy.

„Wpered, Wpered!" obywajet'sia o moji ucha okłyk małoho chłopcia-kolportera. Ja mymowoli hlanuw w storonu, zwidky hrimko roznosywsia toj okłyk. Chłopczyna, rokiw może sim, zawziato nakłykuje Ukrajinciw, szczoby kupuwały swoju gazetu. Proletarśka dytyna. Łycho ubranyj, czobotiata powykrywluwani, szapczyna nasunena na ucha, peremerzłyj, perestupaje z nohy na nohu, ta wse hrimko wykłykuje: „Wpered, Wpered!" Sej i toj kupuje gazetu. Odyn z cikawosty, druhyj z patriotycznoho obowiazku, a szcze inszyj, a tych najbilsze — bere gazetu z sijajuczymy oczyma, bo diżdawsia nareszti swojeji, ukrajinśkoji robitnyczoji gazety.

„Wpered, Wpered!"

„A to co za gazeta? Dajno tu chłopcze!"

Jakaś pani, bahato i strojno odita, złoti łancuszky, hodynnyk, persteni tak i wpadajut' tobi w oczy. Łyce wprawdi ne inteligentne, ałe za te jiji maniery, jiji postawa i powedennie — dorobkewycziwśke. Pewno żinka jakohoś „paskarz-a", szczo na wijni ta na patriotyzmi „dorobywsia" hrubych tysiacziw.

Chłopczyna podaje jij gazetu.

„A szlak by was trafił, ścirwo chamski" — każe „pani" czystoju polśkoju mowoju. — „Jeszczeście nie pozdychali? Patrzcie no ludzi, co oni sy pozwalajom! W polskim Lwowi po rusku gazety! Gdzie tu je jaki policaj!?"

I dali wereszczała „pani" kulturnoju „lembergerśkoju" mowoju.

A chłopczyna obernuwsia do neji zadom, ta szcze duszcze zakryczaw: „Wpered, Wpered!"

I „Wpered" kupuwała dali ukrajinśka publyka, kupuwały i dejaki Polaky, kupuwały i Żydy.

Mij towarysz wyjszow zi skłepu i my piszły dali. A hołos chłopczyny wse szcze my czuły, „Wpered, Wpered!" roznosywsia po misti ta widbywawsia o hrubi ucha naszych pryjateliw.

— — — — — — — — — — — — — — —

Czy znajete wy, starszi Ukrajinci ta Ukrajinky, jaku wełyku nacionalnu, suspilnu ta kulturnu robotu robyt' sej chłopczyna, szczo roznosyt' „Wpered"? A wy szczo robyte, szczoby my dali iszły wpered?

NOWYNKY.

— **„Wpered" zawiszenyj na dwa dni!** Z nakazu Naczalnoji Komandy Wijśk Polśkych zistało wydawnyctwo „Wperedu" zawiszene na protiah dwoch dniw. Czysło 8 „Wperedu", z datoju: subota, dnia 7 hrudnia, wyjszło w piatnyciu popołudny, odnacze łysze mała czastyna nakładu rozijszłasia w misti. Drukuwannie bilszoji czastyny nakładu prypyneno. Siohodnia, po dwoch dniach pererwy, wydajemo nowe czysło.

— **Horożany Rajces i Brajter** imenuwani ukrajinśkymy derżawnymy sekretaramy. Horożanyn Rajces imenuwanyj derż. sekr. torhowli ta promysłu, a horożanyn Brajter sekr. szlachiw. Donosyt' pro se „Tagblatt" za „Morgenzeitung".

— **Żydiwśka Nacjonalna Rada** ukonstytuowałasia u Lwowi. Do Rady należat' otsi partiji: socijałdemokraty, poalej-sjonisty, sjonisty ta konserwatywna partija.

— **Ukr. prawytelstwo do antanu.** „Nowy Dziennik" donosyt', szczo nowe ukrajinśke prawytelstwo w Kyjiwi zwernułosia do antanu z prośboju o pomicz proty bolszewykiw i utworennia derżawy po dumci osnownych dumok Wilsona.

— **Do komandy garnizonowoho szpytalu!** Dnia 8 s. m. wywezeno z garnizonowoho szpytalu sala 112 chor. Wiktora Bucuru, chocz buw tiażko ranenyj i w horjaczci.

— **„Nimećka kyrynia"** — kłyczut' polski czasopysi, bo Erdenberger, Nimeć, je komandantom w Stryju. Tak, se prawda, szczo Erdenberg je komandantom w Stryju, ałe prawda i te, szczo win Ukrajineć, radnyk sudu w Zborowi z pered wijny. Erdenberger Iwan, rodżenyj 1883 r. w Stryju, bat'ko buw maszynistom, gimnazijalni studiji pokinczyw u Lwowi. Dowszyj czas buw członom wydiliw ukr. towarystw w Stryju a widtak perenissia jak sudija do Zborowa, de buw do wijny. W czasi wijny buw porucznykom pichoty i teper je komandantom w swojim ridnim Stryju.— Panowe Polaky! Ne pidjudżujte swojich horożan na nimećku kyryniu w Ukrajinciw. Bo wasz własnyj narid maje szcze bilsze takych imen, jak my. Ukrajinci, koły by buły nesowisnymy suproty swoho narodu i duryły joho tak jak wy, mohłyby nazywaty nimećkoju kyryneju. Wiceprezident mista Lwowa Najman, prezident mista Sztal, radnyj mista Ridel, prowidnyk polśkoji soc.-dem. partiji Hawzner, wyznacznyj artyst Fiszer, dyrektor policiji Rajnlender, człony tymcz. prawl. komitetu Lewenherc i Wajnfeld, heroj-kapitan Sztark, wiceprez. mista Szlajcher, lidery socijalistiw Dijamand i Liberman i t. d. i t. d. bez kincia. Czy my koły nadużywały do wirja narodu i pidsuwały jomu ti czesni nazwyska, jak Nimciw?!

— **Rad u schidnij Hałyczyni** je teper pozawyduwannia hidnyj. Iz duże pewnoho żereła dowidujemosia, szczo aprowizacija je ponad spodiwannie harna. Liter mołoka kosztuje teper 50 sot.

— **Zi Stanisławowa** distawsia siudy odyn urjadnyk, jakyj opowidaje, szczo w misti i cilim powiti panuje najkraszczyj spokij i porjadok. Ludnist' duże wdowołena z uprawy komisariw, kotrych sama sobi wybrała. Po wsich hromadach utworeni hromadśki uzbrojeni storoży, kotri uderżujut' ład. Żywnosty je dosyt', taj wid misiacia wona znaczno podeszewiła. Narid szczasływyj, szczo z swojeju wołeju diżdawsia takoho dobra.

— **„Prawdywi" informaciji.** „Morgenzeitung", podaje, szczo odyn pryjizżyj zi Lwowa Polak donosyt', szczo archykniazia Wilhelma Habsburga Polaky u Lwowi powisyły. A w „Zeit" czytajemo, szczo Wilhelm nachodyt'sia w Kołomyji, de je ukrajinśkym konceptowym urjadnykom. Lwiwśki polśki gazety pysały znow, szczo Wilhelm stojit' na czoli ukrajinśkoho wijśka!!...

= **Uprawa szkoły im. M. Szaszkewycza** pry wułyci Skarbkiwśkij cz. 26. podaje do widoma, szczo nauka zacznet'sia wi wtorok 10. hrudnia s. r. o hodyni dewjatij rano.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

ADOLF GOLDENBERG, Zaliszczyky. Wsi zdorowi. Szymko w doma. — Bronia.

HERSZ ENGELMAN, Stryj, Słowaćkoho 15. Powidomlajemo, szczo my żywemo i zdorowi. Prosymo znajomych powidomyty. — Olena i Boruch Engelman.

WP. O. CEHELŚKOHO w KAMINCI STR. proszu zaniatysia łaskawo mojim domom i dytynoju, połyszenoju tam bez opiky. Powernu, skoro bude możływo. — Inżinier Zhorlakewycz. 1—3

FOTOGRAFA REJSSA w BRODACH prosymo powidomyty, szczo Henryk Fryderyk i Agnes je zdorowi. Wse w porjadku. 1—3

Wsich I arśkych nauk

D-r Iwan Kuroweć

ordynuje

u Lwowi, wułycia Wirmeńska cz. 3. II. powerch.

Instalacijnyj zakład dla gazu i wodoprowodiw

Artur Bołek,

u Lwowi, wułycia Żowkiwśka cz. 73.

Pryjmaje wsiaki reperaciji.

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 10. Львів, середа, дня 11. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

-:- „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., -:-

I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Упадок гетьмана.

...А ваші ясновельможні гетьмани? Хто вони? Варшавське сміття, грязь Москви...

Овсію Гончаренко, селянський сину України! Се ти минувшого року в жовтни слав депешу з чигиринського зїзду „Вільного козацтва“ до російського генерала Скоропадського з проханнем, щоб він ласкаво зволив принять гідність козацького атамана України, бо ти думав, що бє в нім українське серце, що в гетьманського нащадка пливе українську кров. Се ти проголошував при кінци минувшого року в Білій Церкві атамана Скоропадського гетьманом ліво- і правобережної України, бо ти леліяв мрію про славну будучину України, „що обідрана сиротою понад Дніпром плаче“.

Гончаренко! Се при Твоій помочи ріс в славу й силу гетьман і його писар Полтавець-Остряниця, бо ти думав, що він спасе Україну від тяжкого лихоліття.

Колиж Ти стояв в окопах на фундукліївській вулиці і проганяв з Київа російську зволоч, то щеміло тебе серце, що там не було твого гетьмана. Ти мусів плакати, як большевицькі гармати бомбардували мать руських городів, Київ, а твій гетьман укривався десь під спідницею польської графині Браницької. Ти тяжко заридав в васильківській тюрмі, в яку тебе кинув твій гетьман при помочи німецьких багнетів. До твого риданя прилучувались войки десяток тисяч вязнених синів України, що їх твій гетьман тамтуди кинув, як „большевиків“. Сидячи в тюрмі, ти чув, що твій гетьман тільки з московськими і польськими помішиками при помочи німецьких і австрійських військ плюндрує українську землю, палить українські села, накладає міліонові контрибуції на українські діти й жінки. Ти чув, що гетьман позволяє Німцям і Австрійцям та Мадярам вивозити з України всяке добро, навіть шмати. Ти чув, що гетьман братається з Вільгельмом і при його помочи задумує реставрувати царську імперію. Ти чув, що гонить проч від себе українських патріотів, а збирає круг себе російське чорносотенне чиновництво і військо і грішми та муніцією підпирає добровольчу армію Деніна на Підкавказю. Ти все те чув. Ти багато бачив, ти терпів за себе й український народ, терпів тим більше, що Скоропадський виріс на твоїх плечах.

Овсію Гончаренко! Місто спасителя України твій гетьман став катом України і знищив її гірше, чим всі татарські напади.

Якаж була твоя радість, як Петлюра розбив замки василіївської тюрми і пізвав тебе на бій з катом! Гетьман не здрігнувся і підняв меч на український народ і згинув в боротьбі з власним народом.

Овсію Гончаренко! Сину українського народу! Нехай проклятою буде память послідного ясновельможного гетьмана! Нехай ся проклята память раз на все буде для українського народу наукою, що всякі царі, всякі гетьмани, всякі тирани були, є і будуть найбільшими ворогами, зрадниками та катами народу!

Маніфест угорських Українців.

В Пряшеві відбулися дня 19. падолиста с. р. збори Української Народної Ради, заложеної дня 8. падолиста с. р. На сих зборах Рада розширилася, уконституувалася й ухвалила текст політичного маніфесту.

Головою Ради вибрано пос. Антона Бескида; касієром є д-р Володимир Туркиняк, адвокат в Пряшеві.

Маніфест Ради, виданий угро-українським нарічєм (Рада називається в маніфесті „Руска Народна Рада“, наш нарід — „Русини“) з датою 19. падолиста містить отсі політичні дома гання:

„Рада стоїть у всім на основі Вільсонівських точок і тому:

1) домагається для Українців в етнографічних границях права свобідного самосзначення народів;

2) відповідно демократичним часам Рада домагається повної національної свободи і домагається, щоби мала участь в тій самій долі, яку осягнуть инші народи Угорщини;

3) Рада протестує проти того, щоб нас порозривано або проти нашої волі до чужих народів прилучено,

4) Рада домагається, шоб була репрезентована на міжнародній мировій конференції і як там так і перед иншими чинниками могла предложити й обороняти свої домагання“.

Заграничка політика України.

(Кінець).

„Самоозначеннє народів“ і відомі „точки“ Вільсона. В них заповіджено в національнім питанню сповненнє сих домагань, які є домаганнями нашого народу. Будь нам дано певність, що сі точки будуть справді додержані, що вони стануть справді основою миру, тоді нам нічого тревожитися за найблизшу нашу будучину. Але якраз ся певність не є безусловна. Якраз може статися, що по віднесеній побіді правительства союзних держав можуть не придержуватися кличів, які піднесли й проголосили своїми, коли ще жевріла боротьба. Досвід усеї історії людства й досвід сеї війни кажуть, що побідна війна скріпляла все в кожній державі реакційні, імперіялістичні течії. Підчас сеї війни переносилося заборало світової реакції все в державу, яка тішилася успіхами свойого оружя. Була головним гніздом реакції царська Росія. Прогнано з Росії побідною революцією, перенеслася світова реакція в Німеччину, коли Німеччина стояла на шпилі воєнних успіхів. З програною центральних держав приходить черга на держави порозуміння. Їм прийдеться зовсім певно скупатися у хвилі реакції. Нині вже чимало почули ми із заходу такого, що не дасться ніяк погодити із сими кличами свободолюбя, людськости, демократії та поступу, які гомоніли звідтам ще недавно.

Мусимо бути приготувані на се, що політика держав порозуміння може спроневіритися своїм власним кличам.

Тасама тверeза оцінка ситуації показує нам однаковож нетільки небезпеку, але й збрую і союзника в боротьбі.

Викликана й ведена в імя капіталістичних інтересів ся страшна війна викликала вже досі наслідки, зовсім ненамірені правительствами. Вона винесла на верх кличі, які були недавно ще поборювані тимиж правительствами, а щонайменше трактувані як утопія та фантазія. Вона заставила саміж ті правительства голосити кличі нового ладу — для конкуренції з противниками і для зєдинення собі власних народних мас. Вона захитала передусім в побіджених державах авторітет і силу правительств, скріпила й піднесла силу демократії.

Війна захитала вже нині нетільки держави, але й ті основи, на яких стояли держави та правительства, які її викликували. Захитано основи старого ладу нетільки для побіджених держав Гігантський підєм демократії не спиниться на межах Росії та Німеччини. Весь мир стоїть перед новим періодом життя, перед добою народоправства.

Коли держави порозуміння заявили, що не переговорюватимуть з Вільгельмом ні його правительством, тільки з німецьким народом, то вони проголосили засаду, яка і їх рівнож обовязує. Змусить їх до сього власна народня маса, побідна всесвітня демократія.

І ся демократія, се союзник України.

Для неї, для народних мас усіх народів домаганнє справедливого, трівкого мира, заведення рівности поміж народами світа, злійсненнє самоозначення народів — се не фраза, диктувана дипльоматичною грою. Для неї усе те конечність, неминуча конечність, як що світови не має загрожувати далі марево нових воєн, як що не має остоятися атмосфера, в якій під брязкіт мечів удержували правительства в поневоленню свої власні люди.

У театрі всесвітної війни доконалася по части і доконується далі велика зміна. В місце „правительств держав“, виступають на сцену самі народи, демократичні, народні заступництва перебирають в свої руки режисерію. Їх ділом має бути будучність.

Для міжнародньої політики України стелиться ясно дорога. Наша побіда звязана з побідою всесвітної демократії Нашим союзником, демократії усіх народів. До них треба нам звернутися дорогою широкої, енергійної політичної акції.

Дні, коли під першими важкими ударами війни захиталася, як здавалося, міжнародня солідарність пролєтаріяту, сі дні були й для України найтяжшими днями. Відродженнє інтернаціоналу дає тепер сильні підстави для нашої заграничної політики.

При тім ні на момент не вільно забувати, що міжнародні відносини самі не рішатимуть про нашу долю. Вона передусім у наших руках. Заграничка політика може тільки скріпити се, що добудемо самі власними руками, творчою роботою. (—)

Революція в Німеччині.

Дня 9. листопада перейшла вся власть в Німеччині в руки народнього комісаріяту, зложеного з шістьох членів, самих соціялдемократів. Ресортові портфелі полишено в руках спеціялістів з міщанських кругів. В народнім комісаріяті заступлені є оба крила соціялдемократії — умірковане ревізіоністичне з Шайдеманом, Ебертом і Ляндсбергом і ліве революційне з Газом і Бартом, сторонниками Ліbknехта. Є се теперішне офіціяльне правительство Німеччини.

Більшу власть і силу від сього офіціяльного правительства мають робітничі й жовнірські ради з їх головним виконавчим комітетом, на чолі котрого стоїть Міллєр і Молькенбур. За ними стоїть все революційне робітництво й революційно настроєне військо, зорганізоване в відділи Спартикуса, щось в роді російської червоної ґвардії, на чолі котрих стоїть Ліbknехт і Роза Люксенбург.

Між обома відломами партії приходить і приходити мусить до непорозумінь і конфліктів. Лівиця соціялдемократії домагається негайного заведення диктатури пролєтаріяту й введення в життє цілої максімальної програми в дорозі декретів, на взір російських большевиків. Ревізіоністи на разі не хочуть тикати приватньої власности на средства продукції і всі соціяльні та господарські реформи хочуть відложити до установчих зборів. Тов. Еберт наміряє лише ще до установчих зборів наложити високий маєтковий і доходовий податок, при чім ставить програму на усуненнє всякого доходу без праці.

Речинець виборів до установчих зборів устaлено на 16 січня 1919, о скільки на се згодиться всенімецький зїзд робітничих і жовнірських рад, який скликано на 16 грудня.

Революція в Німеччині находиться в подібній стадії, як находилася російська революція за часів Керенського. Становище тов. Еберта та Шайдемана під многими оглядами нагадує те становище, яке занимав колись Керенський. Чи їх кінець буде такий самий, як Керенського, нині предвидіти ще ніхто не може. По стороні Еберта стоять без сумніву деякі військові круги й буржуазії і перед кількома днями домагалася навіть військова демонстрація в Берліні, щоби він проголосив себе президентом німецької републики, а деякі військові відділи навіть на хвилину арештували виконавчий комітет робітничих і жовнірських рад. Все таки Еберт і товариші не сміють і не можуть виступити з оружною силою проти німецького робітництва й революційно настроєної частини війська, бо се означалоби вибух го-

рожанської війни в Німеччині і внеслоби ще більший заколот в суспільне й політичне життє краю в сій власне хвилині, коли Німеччині грозить інвазія військ антану. Одначе відносини такі, як вони є тепер, не можуть довго удержатися і вони вирішаться в один або другий бік дня 16 грудня на зїзді представників робітничих і жовнірських рад цілої Німеччини.

Протест Миколи Василька.

Замкнені від світа, подаємо за „Gazet-ою Wieczorn ою", яка знов за віденськими газетами подає офіціяльний комунікат українського репрезентанта Миколи Василька:

„Дня 15. листопада 1918. ухвалила Українська Народня Рада у Львові: 1) Зорганізувати на підставі права самоозначення народів народну українську державу п. н. „Західня Українська Народня Република". 2) В склад тої республики входять простори давньої Галичини і Льодомерії й Буковини, як також угорські комітати: Шепес, Шарош, Земплін, Унґвар, Берег і Мармарош. 3) Правительственну владу виконує цілий нарід через своїх представників, вибраних на підставі загального, рівного й безпосереднього та пропорціонального права голосування без ріжниці пола. Аж до хвилі зібраняся першої народньої конституанти буде виконувати управляючу владу Українська Народня Рада з вибраними міністрами.

Українська Народня Рада і державний секретаріят вийшли перед насиллєм польських військ зі Львова і перенеслися в найблизшу околицю столиці. Тепер підносимо перед цілим світом торжественний протест проти того, що в самім осередку чисто української заселеної території, в супереч оголошеного президентом Вільсоном права самоозначення народів, польська меншість угрунтувала свою владу, полягаючу на насильстві й оголосила навіть наглі суди та теоризує нарід погромами.

Моє правлінне покликується на свідоцтво людности Львова, що як довго воно виконувало там свою владу, так довго не було там ніяких терорів, противно панував спокій й лад".

Напад на „Дністер".

З неділі на понеділок зістала зааларгмувана служба „Дністра" і всі мешканці камениці стрілами, зверненими на „Дністер".

Відділ комплєтно уоружених бандитів, убраний у військові мундури, розбив силою браму в камениці та добивався дальше до каси. Бандити тяжко побили та поранили возьних „Дністра", які станули в обороні інституції.

Зааларгмуваній горожанській сторожі та військовій патрулі вдалося нарешті арештувати та завести на поліцію бандитів.

По переслуханню бандитів, поліція випустила їх на волю. Бандити казали, що то з „Дністра" стріляно на них. Та по переслуханню комманданта польської патрулі та горожанської сторожі, які категорично заперечили, будьтоби з „Дністра" стріляно, рішила поліція аж тепер придержати умундурованих та узброєних бандитів. Та вони щезли як дим...

Що чувати нового?

Райтер доносить з Вашінґтону, що в американськім сенаті розпочалася дебата над вільсонівськими 14 точками. Один републиканський сенатор зажадав, щоби Вільсон вияснив деякі точки, котрі всіляко можна толкувати. Він домагався, щоби президент не робив ніяких радикальних пропозицій, на які не мігби згодитися американський народ. Союз народів не може бути ніякою верховною владою, але має справувати виключно суд в міжнародніх спорах і не може мішатися до внутрішніх справ народніх держав.

Півофіціяльно подають, що на льондонській конференції згодженося, що Німеччину як найтяще належить покарати за всі насилля над людністю і осудити всі особи без огляду на ранґу. Ходить тут передовсім о бувшого цісара Вільгельма, що укриває ся тепер в Голяндії.

Бюро Райтера доносить з Нового Йорку. Перед своїм відїздом до Европи заявив Вільсон, що він буде боротися проти мілітаризму, під якою небудь формою він не проявлявбися. Розгром пруського мілітаризму уважає він за найважніщу частину своєї задачі.

Міжнародній конґрес не збереться перед скликаннєм німецької конституанти, бо коаліція не хоче годитися з теперішним правительством, вірючи, що по зібранню конституанти дотеперішнє правительство уступить.

Примусове знесеннє воєнної служби буде предметом нарад мирового конґресу, після обіцянок льорда Чірчіла, котрий, після донесень з Льондону, приготовлює дотичне внесеннє.

„Baseler Volksblatt" доносить, що від початку перемиря Німеччини із антаном гине в Німеччині з приводу голоду і фізичного вичерпання 50.000 людий тижнево.

Будапештенські часописі доносять, що ґр. Михайло Каролі намагався відобрати собі життє, в чім перешкодили йому його приятелі. Причиною мала бути обставина, що антан не відказується обкроїти територію Угорщини в хосен Чехо-Словаків, Румунів та Сербів.

Дня 4. с. м. переняв урядуваннє новий посадник Відня Райман, провідник соціялдемократів в міській раді.

Як доносять віденські часописі, мав прибути там д-р Вассерберґер зі Львова, щоб в тамошних кругах нафтових промисловців затягнути позичку для Польщі.

В Будапешті померла в наслідок еспанської ґріпи Лідія Ковач, перша жінка, як ґазетярська репортерка. Заєдно виступала вона в обороні прав чоловіка, прав жінки та опущених і покривджених.

З першим чесько-словацьким баталіоном вирушила на фронт перша чеська легіонерка артистка-малярка Янца з Праги. Одіта по військовому, виконує точно військову службу та бере участь в військових операціях.

Воєнна ситуація.

ПАТ. оголошує отсей комунікат: На полудне від Львова відділ майора Бачинського заняв Солонку велику і малу. Польські відділи відперли ворога за Сихів. Наступ на Збоїска відперто. Під Хоросницею надармо наступав ворог на залізничу лінію. Неприятель острілював польські відділи огнем артилєрії і крісів зі сторони Лящок Мурованих і дороги зі Збоїск до Львова, пересуваючи свої відділи з Грибович до Малехова. Чесанів в польських руках. В Хирові і околиці без зміни. В Перемишлі спокій.

Начальна Команда польських військ на східню Галичину. Комунікат з 8. с. м.: Група майора Бачинського розбила українські відділи, посуваючіся від сторони Сихова, при чім здобуто одну гармату, кріси і взято 53 полонених. Польські війська посунулися під Наварію. На північ від Львова відперто українські відділи, наступаючі з Дублян. Польська ґрупа, оперуюча коло Любачова заняла Чесанів.

„Pobudka" доносить, що ґен. Розвадовський виїхав на інспекцію боєвих фронтів. Ген. Лєсньовський з армії Довбура-Мусніцького обняв тепер команду Львова і околиці.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

ГІСТЬ.

Моя хата з краю... Двері не запираються цілий день. На недостачу гостий не можу нарікати. А є вони ріжні: в мундурах, без мундурів, мущини, жінки, Українці, Поляки а навіть Жиди. Кождий приходить за якимсь ділом, за порадою, кождий нарікає на тяжкі часи, на лиху апровізацію Львова, на недостачу опалу, от чим душа накипіла.

Я згадав вище, що маю гостий і в мундурах. Так, були вони й у мене. Хлопці молоді, горячого тамперамента, в гарних, новеньких мундурах, пасованих черевиках, з крісами або револьверами. Переводили ревізію.

Сьогодня рано була в мене якраз пята з ряду ревізія... Чого вони шукають у мене, бігме не знаю! Нічого у мене не забирають, бо в мене нічого нема.

Та не можу забути нинішньої візити моїх умундурованих гостий.

На чолі їх стояв молодий, палкий чоловік. Перешукав моє мешканнє. (Господи, а може у мене в хаті справді находяться які скарби, а я про се не знаю!?). Випитувався про ріжні, для мене нові й цікаві історії — і забрав усі числа „Вперед" та „Доброї Новини"...

Забрав то забрав — куплю собі инші, подумав я.

Приходжу до дому на обід. Сідаю до стола лихий, бо голодний, а моя ґаздиня товче мені голову, що не могла в місті нічого дістати!...

Аж тут хтось пук-пук в двері. Певно знову якийсь ґість. Отвираю — входить той самий молодий, умундурований чоловік (не розуміюся на нових шаржах) і подає мені забрані рано ґазети.

— Добродію! — каже по українськи. — Не ґнівайтеся на мене. Служба службою. Віддаю вам вашу власність. Я забрав ґазети з цікавости, бо хотів знати, що пишуть Українці. Я — каже — Поляк по батькови, але моя мама Русинка...

Я побачив маленькі, дуже маленькі сльози в його очах. І мені було теж ніяково.

Ми розбалакались, як старі приятелі.

На відхіднім я дав йому те, що в мене найдороще — Кобзар Шевченка...

НОВИНКИ.

— **Конфіската.** Вчорашне (9) число „Вперед у" сконфіскувало нам пресове бюро за кінцеві уступи в статті: „Чи за Львів?"

— **„Всесвітня війна — всесвітня революція".** Третю частину сеї статті помістимо в за трішнім числі „Вперед у".

— **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати ґазету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — **Адміністрація.**

— **Жидівська Національна Рада** уконституувалася і офіціяльно передала свої нотифікації українському та польському правительству.

— **10.000 корон** для жертв жидівських погромів зложили Українці міста Львова.

— **Померла** у Львові Ірина з Шашкевичів Куріцова, жінка надпоручника та урядничка товариства „Сільський Господар", в 32 році життя. Похорон відбувся вівторок, 10. с. м., в неприсутности мужа.

— **Українському театрови** не вільно давати вистав, бо „польський театр не грав підчас української інвазії". Так рішила команда.

— **Ревізії та арештування у Львові** переводяться далі безупину.

— **Український телеґрам до Вільсона.** РТА. доносить: Президент Національної Української Ради Петрушевич вислав до Вільсона і до коаліції радіотелеґраму, повідомляючи їх про події в Західньо-Українській Републиці. В телеґрамі говориться, що польський уряд напав на републику, що головнокомандуючий ґен. Розвадовський бере Українців як закладників, що Поляки грозять Жидам погромами, що румунська армія заняла Буковину в імени короля Фердинанда і взиває коаліцію до дипльоматичних кроків в тім напрямі, щоби Поляки й Румуни покинули українські области. (Про зміст і правдивість не ручимо, бо ми замкнені від світа, можемо подавати лише те, що подобається П. А. Т. — Ред.).

— **В справі спису льокаторів.** Додаткове оповіщеннє, видане до властителів домів і реальностий про списи льокаторів, розширюється в тім напрямі, що ті списи мають бути уміщені або в сінях, або має мати їх у себе властитель дому, о скільки мешкає на місци, або дозорець.

— **Обложний стан** мали завести Українці в Коломиї, Ґвіздци, Косові і Яблонові, кажуть польські часописи. Сього не сконролюєш у Львові.

— **Німецький кронпринц зрікається прав до престолу.** Німецький престолонаслідник Вільгельм підписав дня 1 грудня грамоту, в якій зрікається прав до королівської пруської і німецької цісарської корони.

— **Звідки вони се набрали?** Пишуть нам з міста: В польських газетах знаходимо щодня оголошення, в яких ріжні пановє поручають на продаж футра, убрання та инші річи. Можеби львівська поліція заглянула в сю торговлю?

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили вчера (в коронах): Петя 10, Н. Н. 4, д-р Стасюк 20, Ярослав Бабій 10, Олена Косевичева 10, Галя Шепаровичева 10, А. К. 10, Ольга Завадська 10, Оля Дівнич 20, П. Л. 100, Евген Стефанюк 40, Антін Семянів 10, Микола Тріс 20, Кость Драбанюк 30, Тимко Данилюк 10, Григорій Якимів 10, Михайло Гуцуляк 10, Омелян Двожкін 10, Іван Ганчарук 10. Разом 354.

Оповістки.

= **До Жіноцтва у Львові.** Всі жінки, що відвідують хорих та ранених по шпиталях, прошу негайно зголоситися до Жіночого Комітету при Горожанськім Комітеті, вул. Руська ч. 3, другий поверх, в годинах від 11—1 в полудни. — Олена Косевич.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3, другий поверх.

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

ВП. О. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО в КАМІНЦІ СТР. прошу занятися ласкаво моїм домом і дитиною, полишеною там без ошіки. Поверну, скоро буде можливо. — Інжінер Згорлякевич. 2—3

ФОТОҐРАФА РЕЙСА в БРОДАХ просимо повідомити, що Генрик Фридерик і Аґнес є здорові. Все в порядку. 2—3

Хто має яку вістку про ПЕТРА ГАВРИША, уродженого у Львові, зволить повідомити матір, вулиця Личаківська ч. 23. 1—3

ВІКТОР ТАРНАВСЬКИЙ, Львів, вулиця Пекарська ч. 1 В, просить о вістку про свого сина Івана, який дня 25. листопада мав виїхати з конвікту в Хирові до Бережан. 1—3

Всіх лїнарських наук

Д-р Іван Куровець

ординує

у Львові, вулиця Вірменська ч. 3. II. поверх.

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 10. Lwiw, sereda, dnia 11. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' koždoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Upadok het'mana.

...A waszi jasnowelmożni het'many? Chto wony? Warszawśke smittia, hrjaź Moskwy...

Owsiju Honczarenko, selańskyj synu Ukrajiny! Se ty mynuwszoho roku w żowtny sław depeszu z czyhyrynśkoho zjizdu „wilnoho kozactwa" do rosijśkoho generała Skoropadśkoho z prochanniem, szczob win łaskawo zwoływ pryniaty hidnist' kozaćkoho atamana Ukrajiny, bo ty dumaw, szczo bje w nim ukrajińske serce, szczo w żyłach het'mańskoho naszczadka pływe ukrajińska krow. Se ty prohołoszuwaw pry kincy mynuwszoho roku w Biłij Cerkwi atamana Skoropadśkoho het'manom liwo- i prawoberežnoji Ukrajiny, bo ty łelijaw mriju pro sławnu buduczynu Ukrajiny, „szczo obidrana syrotoju ponad Dniprom płacze".

Honczarenko! Se pry twojij pomoczy ris w sławu i syłu het'man i joho pysar Połtaweć-Ostrjanycia, bo ty dumaw, szczo win spase Ukrajinu wid tiażkoho łycholittia.

Kołyż ty stojaw w okopach na funduklijiwśkij wułyci i prohaniaw z Kyjiwa rosijśku zwołocz, to szczemiło tebe serce, szczo tam ne buło twoho het'mana. Ty musiw płakaty, jak bolszewyćki harmaty bombarduwały mat' ruśkych horodiw, Kyjiw — a twij het'man ukrywawsia deś pid spidnyceju polśkoji grafyni Branićkoji. Ty tiażko zarydaw w wasylkiwśkij tiurmi, w jaku tebe kynuw twij het'man pry pomoczy nimećkych bagnetiw. Do twoho rydannia pryłuczuwałyś zojky desiatok tysiacz wiaznenych syniw Ukrajiny, szczo jich twij het'man tamtudy kynuw, jak „bolszewykiw". Sydiaczy w tiurmi, ty czuw, szczo twij het'man do spiłky z moskowśkymy i polśkymy pomiszczykamy pry pomoczy nimećkych i awstrijśkych wijśk plundruje ukrajińsku zemlu, pałyt' ukrajiński seła, nakładaje miljonowi kontrybuciji na ukrajińskych selan i ubywaje ukrajiński dity i żinky. Ty czuw, szczo het'man pozwolaje Nimciam i Awstrijciam ta Madiaram wywozyty z Ukrajiny wsiake dobro, nawit' szmaty. Ty czuw, szczo het'man bratajet'sia z Wilhelmom i pry joho pomoczy zadumuje restawruwaty carśku imperiju. Ty czuw, szczo honyt' procz wid sebe ukrajińskych patriotiw, a zbyraje kruh sebe rosijśke czornosotenne czynownyctwo i wijśko i hriszmy ta municijeju pidpyraje dobrowolczu armiju Denina na Pidkawkaziu. Ty wse te czuw. Ty bahato baczyw, ty terpiw za sebe i ukrajińskyj narod, terpiw tym bilsze, szczo Skoropadśkyj wyris na twojich płeczach.

Owsiju Honczarenko! Misto spasytela Ukrajiny twij het'man staw katom Ukrajiny i znyszczyw jiji hirsze, czym wsi tatarśki napady.

Jakaż buła twoja radist', jak Petlura rozbyw zamky wasylkiwśkoji tiurmy i pizwaw tebe na bij z katom! Het'man ne zdrihnuwsia i pidniaw mecz na ukrajińskyj narod i zhynuw w borot'bi z własnym narodom.

Owsiju Honczarenko! Synu ukrajińskoho narodu! Nechaj proklatoju bude pamiat' poslidnoho jasnowelmożnoho het'mana! Nechaj sia proklata pamiat' raz na wse bude dla ukrajińskoho narodu naukoju, szczo wsiaki cari, wsiaki het'many, wsiaki tyrany buły, je i buduť najbilszymy worohamy, zradnykamy ta katamy narodu!

Manifest uhorśkych Ukrajinciw.

W Prjaszewi widbułysia 19. padołysta s. r. zbory Ukrajińskoji Narodnoji Rapy, założenoji 8. padołysta s. r. Na sych zborach Rada rozszyryłasia, ukonstytuuwałasia i uchwałyła tekst politycznoho manifestu.

Hołowoju Rady wybrano pos. Antona Beskyda; kasijerom je d-r Wołodymyr Turkyniak, adwokat w Prjaszewi.

Manifest Rady, wydanyj uhro-ukrajińskym nariczjem (Rada nazywajet'sia w manifesti „Ruska Narodna Rada", nasz narid — Rusyny) z datoju 19. padołysta mistiat' otsi polityczni domahannia:

„Rada stojit' u wsim na osnowi Wilsoniwśkych toczok; tomu

1) domahajet'sia dla Ukraiinciw w etnograficznych hranyciach prawa swobidnoho samooznaczennia narodiw;

2) widpowidno demokratycznym czasam Rada domahajet'sia pownoji nacionalnoji swobody i domahajet'sia, szczoby mała uczast' w tij samij doli, jaku osiahnut' inszi narody Uhorszczyny;

3) Rada protestuje proty toho, szczob nas porozrywano abo proty naszoji woli do czużych narodiw pryłuczeno;

4) Rada domahajet'sia, szczob buła reprezentowana na miżnarodnij myrowij konferenciji i jak tam tak i pered inszymy czynnykamy mohła predłożyty i oboroniaty swoji domahannia".

Zahranyczna polityka Ukrajiny.

(Kineć.)

„Samooznaczennie narodiw" i widomi „toczky" Wilsona. W nych zapowidżeno w nacijonalnim pytanniu spownennie sych domahań, jaki je domahanniamy naszoho narodu. Bud' nam dano pewnist', szczo si toczky budut' sprawdi doderżani, szczo wony stanut' sprawdi osnowoju myru, todi nam niczoho trewożytysia za najbłyzszu naszu buduczynu. Ałe jakraz sia pewnist' ne je bezusłowna. Jakraz może statysia, szczo po widnesenij pobidi prawytelstwa sojuznych derżaw możut' ne pryderżuwatysia kłycziw, jaki pidnesły i prohołosyły swojimy, koły szcze żewriła borot'ba. Doswid useji istoriji ludstwa i doswid seji wijny każuť, szczo pobidna wijna skriplała wse w kożnij derżawi reakcijni, imperijalistyczni teczizji. Pidczas seji wijny perenosyłosia zaboroło switowoji reakciji wse w derżawu, jaka tiszyłasia uspichamy swojoho orużja. Buła hołownym hnizdom reakciji carśka Rosija. Prohnana z Rosiji pobidnoju rewolucijeju perenesłasia switowa reakcija w Nimeczczynu, koły Nimeczczyna stojała na szpyli wojennych uspichiw. Z prohranoju centralnych derżaw prychodyt' czerha na derżawy porozuminnia. Jim pryjdet'sia zowsim pewno skupatysia u chwyli reakciji. Nyni wże czymało poczuły my iz zachodu takoho, szczo ne dast'sia nijak pohodyty iz symy kłyczamy swobodolubja, ludśkosty, demokratiji ta postupu, jaki homoniły zwidtam szcze nedawno.

Musymo buty pryhotuwani na se, szczo polityka derżaw porozuminnia może spronewirytysia swojim własnym kłyczam.

Tasama twereza ocinka sytuaciji pokazuje nam odnakowoż netilky nebezpeku, ałe i zbruju i sojuznyka w borot'bi.

Wykłykana i wedena w imia kapitalistycznych interesiw sia straszna wijna wykłykała wże dosi naslidky, zowsim nenamireni prawytelstwamy. Wona wynesła na werch kłyczi, jaki buły nedawno szcze poborjuwani tymyż prawytelstwamy, a szczonajmensze traktuwani jak utopija ta fantazija. Wona zastawyłasia miż ti prawytelstwa hołosyty kłyczi nowoho ładu — dla konkurenciji z protywnykamy i dla zjednannia sobi własnych narodnich mas. Wona zachytała peredusim w pobidżenych derżawach — awtoritet i syłu prawytelstw, skripyła i pidnesła syłu demokratiji.

Wijna zachytała wże nyni ne tilky derżawy, ałe i ti osnowy, na jakych stojały derżawy ta prawytelstwa. Zachytała osnowy staroho ładu netilky dla pobidżenych derżaw. Gigantśkyj pidjem demokratiji ne spynytsia na meżach Rosiji ta Nimeczczyny. Weś myr stojit' pered nowym perjodom żyttia, pered doboju narodoprawstwa.

Koły derżawy porozuminnia zajawyły, szczo ne perehoworjuwatymut' z Wilhelmom ni joho prawytelstwom, tilky z nimećkym narodom, to wony prohołosyły zasadu, jaka i jich riwnoż obowiazuje. Zmusyt' jich do sioho własna narodnia masa, pobidna wsiswitnia demokratija.

I sia demokratija, se sojuznyk Ukrajiny.

Dla neji, dla narodnich mas usich narodiw domahannie sprawedływoho, triwkoho myra, zawedennia riwnosty pomiż narodamy swita, zdijsnennie samooznaczennia narodiw — se ne fraza, dyktowana dyplomatycznoju hroju. Dla neji use te konecznist' nemynucza konecznist', jak szczo switowy ne maje zahrożuwaty dali marewo nowych wojen, jak szczo ne maje ostojatysia atmosfera, w jakij pid brjazkit mecziw uderżuwały prawytelstwa w ponewołenniu swoji własni ludy.

U teatri wseswitnoji wijny dokonałasia po czasty i dokonujet'sia dali wełyka zmina. W misce „prawytelstw" derżawy, wystupajut' na scenu sami narody, demokratyczni, narodni zastupnyctwa perebyrajut' w swoji ruky reżyseriju. Jich dilom maje buty buducznist'.

Dla miżnarodnioji polityky Ukrajiny stełyt'sia jasna doroha. Nasza pobida zwiazana z pobidoju wseswitnioji demokratiji. Naszym sojuznykom, demokratiji usich narodiw. Do nych treba nam zwernutysia dorohoju szyrokoji, energijnoji politycznoji akciji.

Dni, koły pid perszymy, ważkymy udaramy wijny zachytałasia, jak zdawałosia miżnarodnia solidarnist' proletarijatu, si dni buły i dla Ukrajiny najtiaższymy dniamy. Widrodżennie internacijonału daje teper sylni pidstawy dla naszoji „zahranycznoji" polityky.

Pry tim ni na moment ne wilno zabuwaty szczo miżnarodni widnosyny sami ne riszaty mut' pro naszu dolu. Wona peredusim u naszych rukach. Zahranyczna polityka może tilky skripyty se, szczo dobudemo sami, własnymy rukamy, tworczoju robotoju. (—)

Rewolucija w Nimeczczyni.

Dnia 9. łystopada perejszła wsia włast' w Nimeczczyni w ruky Narodnioho Komisarjatu, złożenoho z szistioch członiw, samych socijałdemokrariw. Resortowi portfeli połyszeno w rukach specijalistiw z miszczańskych kruhiw. W Narodnim Komisarjati zastupleni je oba kryła socijałdemokratiji — umirkowane rewizjonistyczne zi Szajdemanom, Ebertom i Landesbergom i liwe rewolucijne z Hazom i Bartom, storonnykamy Libknechta. Je se teperiszne oficjalne prawytelstwo Nimeczczyny.

Bilszu włast' i syłu wid sioho oficijalnoho prawytelstwa majut' robitnyczi i żownirśki rady z jich hołownym wykonawczym komitetom, na czoli kotroho stojit' Miller i Molkenbur. Za nymy stojit' wse rewolucijne robitnyctwo i rewolucijno nastrojene wijśko, zorganizowane w widdiły Spartakusa, szczoś w rodi rosijśkoji czerwonoji gwardiji, na czoli kotrych stojit' Libknecht i Roza Luksenburg.

Miż oboma widłomamy partiji pryhodyt' i pryhodyty musyt' do neporozumiń i konfliktiw. Liwycia socijałdemokratiji domahajet'sia neczajnoho zawedennia dyktatury proletarijatu i wwedennia w żyttie ciłoji

maksimalnoji programy w dorozi dekretiw, na wzir rosijśkych bolszewykiw. Rewizjonisty na razi ne choczut' tykaty prywatnioji własnosty na sredstwa produkciji i wsi socijalni ta hospodarśki reformy choczut' widłożyty do ustanowczych zboriw. Tow. Ebert namirjaje szcze do ustanowczych zboriw nałożyty wysokyj majetkowyj i dochodowyj podatok, pry czim stawyt' programu na usunennia wsiakoho dochodu bez praci.

Reczyneć wyboriw do ustanowczych zboriw ustałeno na 16. sicznia 1919, o skilky na se zhodyt'sia wsenimećkyj zjizd robitnyczych i żownirśkych rad, jakyj skłykano na 16. hrudnia.

Rewolucija w Nimeczczyni nachodyt'sia w podibnij stadiji, jak nachodyłasia rosijśka rewolucija za czasiw Kerenśkoho. Stanowyszcze tow. Eberta ta Szajdemana pid mnohymy ohladamy nahaduje te stanowyszcze, jake zanymaw kołyś Kerenśkyj. Czy jich kineć bude takyj samyj, jak Kerenśkoho, nyni predwydity szcze nichto ne może. Po storoni Eberta stojat' bez sumniwu dejaki wijśkowi kruhy i burżuaziji i pered kilkoma dniamy domahałasia nawit' wijśkowa demonstracija w Berlini, szczoby win prohołosyw sebe prezydentom nimećkoji republyky, a dejaki wijśkowi widdiły nawit' na chwyłynu aresztuwały wykonawczyj komitet robitnyczych i żownirśkych rad, wse taky Ebert i towaryszi ne smijut' i ne możut' wystupyty z orużnoju syłoju proty nimećkoho robitnyctwa i rewolucijno nastrojenoji czastyny wijśka, bo se oznaczałoby wybuch horożańskoji wijny w Nimeczczyni i wnesłoby szcze bilszyj zakołot w suspilne i polityczne żyttie kraju w sij wełykij chwyłyni, koły Nimeczczyni hrozyt' inwazija wijśk antanu. Odnacze widnosyny taki, jak wony je teper, ne możut' dowho uderżatysia i wony wyriszat'sia w odyn abo druhyj bik dnia 16. hrudnia na zjizdi predstawnykiw robitnyczych i żownirśkych rad ciłoji Nimeczczyny.

Protest Mykoły Wasylka.

Zamkneni wid swita, podajemo za „Gazet-oju Wieczorn-oju", jaka znow za widenśkymy gazetamy podaje oficijalnyj komunikat ukrajinśkoho reprezentanta Mykoły Wasylka:

„Dnia 15- łystopada 1918. uchwałyła Ukrainśka Narodnia Rada u Lwowi: 1) Zorganizuwaty na pidstawi prawa samooznaczennia narodiw narodnu ukrainśku derżawu p. n. „Zachidnia Ukrainśka Narodnia Republyka". 2) W skład toji republyky wchodiat' prostory dawnioji Hałyczyny i Lodomeriji i Bukowyny, jak takoż uhorśki komitaty: Szepes, Szaros, Zemplin, Ungwar, Bereh i Marmorosz. 3) Prawytelstwennu władu wykonuje ciłyj narid czerez swoich predstawnykiw, wybranych na pidstawi zahalnoho, riwnoho i bezposerednoho tajnoho ta proporcijalnoho prawa hołosuwannia, bez riżnyci poła. Aż do chwyli zibrannia perszoji narodnioji konstytuanty bude wykonuwaty uprawlajuczu władu Ukrajinśka Narodnia Rada z wybranymy ministramy.

Ukrajinśka Narodnia Rada i derżawnyj sekretarijat wyjszły pered nasyllem polśkych wijśk zi Lwowa i perenesłysia w najbłyzszu okołyciu stołyci. Teper pidnosymo pered ciłym switom torżestwennyj protest proty toho, szczo w samim oseredku czysto ukrajinśkoji zaselenoji terytoriji, w superecz ohołoszenoho prezydentom Wilsonom prawa samooznaczennia narodiw, polśka menszist' ugruntuwała swoju władu, polahajuczu na nasylstwi i ohołosyła nawit' nahli sudy ta teroryzuje narid pohromamy.

Moje prawlinnie pokłykujet'sia na swidoctwo ludnosty Lwowa, szczo jak dowho wono wykonuwało tam swoju władu, tak dowho ne buło tam nijakich teroriw, protywno panuwaw tam spokij i ład".

Napad na „Dnister".

Z nedili na ponediłok zistała zaalarmuwana służba „Dnistra" i wsi meszkanci kamenyci strilamy, zwernenymy na „Dnister".

Widdił kompletno orużenych bandytiw, ubranyj u wijśkowi mundury, rozbyw syłoju bramu w kamenyci ta dobywawsia dalsze do kasy. Bandyty tiażko pobyły ta poranyły wożnych „Dnistra", jaki stanuły w oboroni instytuciji.

Zaalarmuwanij horożańskij storoży ta wijśkowij patruli wdałosia nareszti aresztuwaty ta zawesty na policiju bandytiw.

Po peresluchanniu bandytiw, policija wypustyła jich na wolu. Bandyty kazały, szczo to z „Dnistra" strilano na nych. Ta po pereslucha nniu komandanta polśkoji patruli ta horożanśkoji storoży, jaki kategoryczno zapereczyły, bud'toby z „Dnistra" strilano, riszyła policija aż teper pryderżaty umundurowanych ta uzbrojenych bandytiw. Ta wony szczezły jak dym...

Szczo czuwaty nowoho?

Rajter donosyt' z Waszingtonu, szczo w amerykańskim senati rozpoczałasia debata nad wilsoniwśkymy 14 ztoczkamy. Odyn republykańśkyj senator ażadaw, szoby Wilson wyjasnyw dejaki toczky, kotri wsilako można tołkuwaty. Win domahawsia, szczoby prezydent ne robyw nijakych radykalnych propozycij, na jaki ne mihby zhodytysia amerykańskyj narod. Sojuz narodiw ne może buty nijakoju werchownoju władoju, ałe maje sprawuwaty wykluczno sud w miżnarodnich sporach i ne może miszatysia do wnutrisznich spraw narodnich derżaw.

Piwoficijalno podajut', szczo na londońskij konferenciji zhodżenosia, szczo Nimeczczynu jak najtiaszcze należyt' pokaraty za wsi nassyla nad ludnistiu i osudyty wsi osoby bez ohladu na rangu. Chodyt' tut peredowsim o buwszoho cisara Wilhelma, szczo ukrywajet'sia teper w Holandiji.

Bjuro Rajtera donosyt' z Nowoho Jorku: Pered swojim widjizdom do Ewropy zajawyw Wilson, szczo win bude borotysia proty militaryzmu, pid jakoju nebud' formoju win ne projawlawbysia. Rozhrom pruśkoho militaryzmu uważaje win za najważniszczu czastynu swojeji zadaczi.

Miżnarodnij kongres ne zberet'sia pered skłykanniem nimećkoji konstytuanty, bo koalicija ne chocze hodytysia z teperisznym prawytelstwom, wirjuczy, szczo po zibraniu konstytuanty dotepericzne prawytelstwo ustuyyt'.

Prymusowe znesennie wojennoji służby bude predmetom narad myrowoho kongresu, pisla obicianok lorda, kotryj, pisla doneseń z Londonu, pryhotowluje dotyczne wnesennie.

„Baseler Volksblatt" donosyt', szczo wid poczatku peremyrja Nimeczczyny z antanom hyne w Nimeczczyni z prywodu hołodu i fizycznoho wyczerpannia 50.000 ludej tyżnewo.

Budapeszteński czasopysi donosiat', szczo gr. Mychajło Karoli, namahawsia widobraty sobi żyttie, w czim pereszkodyły jomu joho pryjateli. Pryczynoju mała buty obstawyna, szczo antan ne widkazujet'sia obkrojity terytoriju Uhorszczyny w chosen Czecho-Słowakiw, Rumuniw ta Serbiw.

Dnia 4. s. m. pereniaw urjaduwannie nowyj posadnyk Widnia Rajman, prowidnyk socijałdemokratiw w miśkij radi.

Jak donosiat' widenśki czasopysy, maje prybuty tam d-r Wasserberger zi Lwowa, szczob w tamosznich kruhach naftowych promysłowciw zatiahnuty pozyczku dla Polszczi.

W Budapeszti pomerła w naslidok espańskoji grupy Lidija Kowacz, persza żinka jak gazetiarśka reporterka. Zajedno wystupała wona w oboroni praw czołowika, praw żinky ta opuszczenych i pokrywdżenych.

Z perszym cześko-słowaćkym batalijonom wyruszyła na front persza cześka legionerka artystka-malarka Janca z Prahy. Odita po wijśkowomu wykonuje toczno wijśkowu służbu ta bere uczast' w wijśkowych operacijach.

Wojenna sytuacija.

PAT. ohołoszuje otsej komunikat: Na połudne wid Lwowa widdił majora Baczyńskoho zaniaw Sołonku wełyku i mału. Polśki widdiły widperły woroha za Sychiw. Nastup na Zbojiska widperto. Pid Chorosnyceju nadarmo nastupaw woroh na zaliznyczu liniju. Mepryjatel ostriluwaw polśki widdiły ohnem artyleriji i kriśiw zi storony Laszok Murowanych i dorohy zi Zbojisk do Lwowa, peresuwajuczy swoji widdiły z Hrybowycz do Małechowa. Czesaniw w polśkych rukach. W Chyrowi i okołyci bez zminy. W Peremyszli spokij.

Naczalna komanda polśkych wijśk na schidniu Hałyczynu. Komunikat z 8 s. m.: Grupa majora Baczyńskoho rozbyła ukrajinśki widdiły, posuwajuczisia wid storony Sychowa, pry czim zdobuto odnu harmatu, krisy i wziato 53 połonenych. Polśki wijśka posunułysia pid Nawariju. Na piwnicz wid Lwowa widpertó ukrajinśki widdiły, nastupajuczi z Dublan. Polśka grupa, cperujucza koło Lubaczowa, zaniała Czesaniw.

„Pobudka" donosyt', szczo gen. Rożwadowśkyj wyjichaw na inspekciju bojewych frontiw. Gen. Leśniowśkyj z armiji Dowbura-Musnićkoho obniaw teper komandu Lwowa i okołyci.

MAŁYJ FEJLETON.

Hist'.

Moja chata z kraju... Dweri ne zapyrajut'sia ciłyj deń. Na nedostaczu hostyj ne możu narikaty. A je wony riżni: w mundurach, bez munduriw, muszczyny, żinky, Ukrajinci, Polaky a nawit' Żydy. Kożdyj prychodyt' za jakymś diłom, za poradoju, kożdyj narikaje na tiażki czasy, na łychu aprowizaciju Lwowa, na nedostaczu opału — ot czym dusza nakypiła.

Ja zhadaw wyszcze, szczo maju hostyj i w mundurach. Tak, buły wony i u mene. Chłopci mołodi, horjaczoho temperamentu, w harnych, noweńkych mundurach, pasowanych czerewykach, — z krisamy abo rewolweramy. Perewodyły rewiziju.

Siohodnia rano buła w mene jakraz piata z rjadu rewizija... Czoho wony szukajut' u mene, bihme ne znaju! Niczoho u mene ne zabyrajut', bo w mene niczoho nema.

Ta ne możu zabuty nynisznoji wizyty mojich umundurowanych hostyj.

Na czoli jich stojaw mołodyj, pałkyj czołowik. Pereszukuwaw moje meszkannie. (Hospody, a może u mene w chati sprawdi nachodiat'sia jaki skarby, a ja pro se ne znaju!?). Wypytuwawsia pro riżni, dla mene nowi i cikawi istoriji — i zabraw usi czysła „Wperedu" ta „Dobroji Nowyny"...

Zabraw to zabraw — kuplu sobi ynszi, podumaw ja.

Prychodżu do domu na obid. Sidaju do stoła łychyj, bo hołodnyj, a moja gazdynia towcze meni hołowu, szczo ne mohła w misti niczoho distaty!...

Aż tut chtoś puk-puk w dweri. Pewno znowu jakiś hosti. Otwyraju — wchodyt' toj samyj mołodyj, umundurowanyj czołowik (ne rozumijusia na nowych szarżach) i podaje meni zabrani rano gazety.

— Dobrodiju! — każe po ukrajinśky. — Ne hniwajtesia na mene. Służba służboju. Widdaju wam waszu własnist'. Ja zabraw gazety z cikawosty, bo chotiw znaty, szczo pyszut' Ukrajinci. Ja — każe — Polak po bat'kowy, ałe moja mama Rusynka...

Ja pobaczyw małeńki, duże małeńki slozy w joho oczach. I meni buło też nijakowo.

My rozbałakałyś, jak stari pryjateli.

Na widchidnim ja daw jomu te, szczo w mene najdoroszcze — Kobzar Szewczenka...

NOWYNKY.

— **Konfiskata.** Wczorasznie (9) czysło „Wperedu" skonfiskuwało nam presowe biuro za kincewi ustupy w statti: „Czy za Lwiw?"

— **„Wseswitnia wijna — wseswitnia rewolucija".** Tretju czastynu seji statti pomistymo w zawtrisznim czysli „Wperedu".

— **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — Administracija.

— **Żydiwśka nacionalna Rada** ukonstytuowałasia i oficijalno peredała swoji notyfikaciji ukrajinśkomu ta polśkomu prawytelstwu.

— **10.000 koron** dla żertw żydiwśkych pohromiw złożyły Ukrajinci mista Lwowa.

— **Pomerła u Lwowi** Iryna z Szaszkewyczіw Kuricowa, żinka nadporuczynyka ta uriadnyczka towarystwa „Silśkyj Hospodar", w 32 roci żyttia. Pochoron widbuwsia wiwtorok, 10. s. m., w neprysutnosty muża.

— **Ukrajinśkomu teatrowy** ne wilno dawaty wystaw, bo „polśkyj teatr ne hraw pidczas ukrajinśkoji inwaziji". Tak riszyła komanda.

— **Rewiziji ta aresztuwannia u Lwowi** perewodiat'sia dali bezupynu.

— **Ukrajinśkyj telegram do Wilsona.** PTA. donosyt': Prezident Nacionalnoji Ukrajinśkoji Rady Petruszewycz wysław do Wilsona i do koaliciji radiotelegramu, powidomlujuczy jich pro podiji w Zachidnio-Ukrajinśkij Republyci. W telegrami howoryt'sia, szczo polśkyj uriad napaw republyku. szczo hołownokomandujuczyj gen. Rozwadowśkyj bere Ukrajinciw jak zakładnykiw, szczo Polaky hroziat' Żydam pohromamy, szczo rumuńska armija zaniała Bukowynu w imeny korola Ferdynanda i wzywaje koaliciju do dyplomatycznych krokiw w tim napriami, szczoby Polaky i Rumuny pokynuły ukrajinśki oblasty. (Pro zmist i prawdywist' ne ruczymo, bo my zamkneni wid switu, a możemo podawaty łusze te, szczo podobajet'sia PAT. — Red.)

— **W sprawi spysu lokatoriw.** Dodatkowe opowiszczennie, wydane do własyteliw domiw i realnostyj pro spysy lokatoriw, rozszyriujet'sia w tim napriami, szczo si spysy majut' buty umiszczeni abo w siniach, abo maje maty jich u sebe własytel domu, o skilky meszkaje na miscy, abo dozoreć.

— **Obłożnyj stan** mały zawesty Ukrajinci w Kołomyji, Hwizdcy, Kosowi i Jabłonowi, każut' polśki czasopysy. Sioho ne skontroluwaty u Lwowi.

— **Nimećkyj kronprinc zrikajet'sia praw do prestołu.** Nimećkyj prestołonaslidnyk Wilhelm pidpysaw dnia 1 hrudnia hramotu, w jakij zrikajet'sia praw do koroliwśkoji pruśkoji i nimećkoji cisarśkoji korony.

— **Zwidky wony se nabrały?** Pyszut' nam z mista: W polśkych gazetach znachodymo szczodnia ohołoszennia, w jakych riżni panowe poruczajut' na prodaż futra, ubrannia ta ynszi riczy. Możeby lwiwśka policija zahlanuła w siu torhowlu?

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

WP. O. CEHELŚKOHO w KAMINCI STR. proszu zaniatysia łaskawo mojim domom i dytynoju, połyszenoju tam bez opiky. Powernu, skoro bude możływo. — Inżinier Zhorlakewycz. 2—3

FOTOGRAFA REJSSA w BRODACH prosymo powidomyty, szczo Henryk Fryderyk i Agnes je zdorowi. Wse w porjadku. 2—3

Chto maje jaku wistku pro PETRA HAWRYSZA, urodżenoho u Lwowi, zwołyt' powidomyty matir, wułycia Łyczakiwśka cz. 23. 1—3

WIKTOR TARNAWŚKYJ, Lwiw, wułycia Pekarśka cz. 1 B, prosyt' o wistku pro swoho syna Iwana, jakyj dnia 25 łystopada maw wyjichaty z konwiktu w Chyrowi do Berežan. 1—3

Wsich likarśkych nauk

D-r Iwan Kuroweć

ordynuje

u Lwowi, wułycia Wirmeńska cz. 3. II. powerch.

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 11. Львів, четвер, дня 12. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

-:- „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., -:-

I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

До ситуації.

„Встримати розлив крови, палення сіл та нищенне і так знищеного краю“, ось пропозиції, з якими звернулися поважні представники із польської сторони й старалися всіми силами навязати близші зносини з правительством Західньо-Української Републики.

Зносини досі не навязані; але здавалося, що сама та пропозиція не є виявом та думкою одиниці чи кількох людий, але що се вислів коли не цілого, то хоч поважної частини польського громадянства.

Та показується, що так не є, а твердимо се на основі польської преси.

Преса кождого народу є його представницею, його серцем, мозгом, висказом його радостий та болів. Вона в дану хвилину наче чутливий інструмент передає його настрої, його волю та бажання,

Якже відзивається тепер польська преса?

Возьмім котрунебудь польську ґазету, чи се „Побудку“, до якої ніхто явно не хоче признатися, чи демократичну „Вечорну“, чи врешті урядову „Ґазету Львовську“ — всі вони писані в такім тоні, що й сліду нема, про якунебудь охоту до якогось примиря.

„Bandy chłopskie“, „watahy hajdamackie“ (всі ґазети), „kryminalni bandyci“ („Ґазета Цодзенна“) — ось стала назва українських військ. А далі ідуть страшні просто описи „виколювання очий“, різня дітий, різня мешканців („Курєр Львовскі ч. 535) та всякі инші того рода знущання українських жовнірів.

Льогічний отже висновок, або справді та українська армія така дика банда бандитів, з якими годі й говорити про якенебудь примирє, а тоді незрозумілі є ті мирові пропозиції під адресою Українців, або се не є правда, а тоді ті мирові пропозиції є справді тільки бажанєм одиниць, а не цілого громадянства, і всякі змагання в тім напрямі є тільки даремною стратою часу.

Для повноти образу наведемо ще голос дуже „поважного“, бо дуже консервативного краківського „Czas-у“. Пишучи про перевороти на Україні, трактує її як „так звану Україну“.

Супроти того питаємо, хто з польського громадянства бажає примиря з Українцями?!

Всесвітня війна — всесвітня революція.

III.

Два були перед всесвітною війною філяри всеевропейської реакції: царат та прусько-німецька імперія. Найбільш могутні мілітарні держави, звязані з давних давен сердечним, дружним традиційним союзом, споріднені духом самодержавної самоволі — становили вони непобідне, здавалося, забороло реакції, стародавньої державної системи в Европі.

І нараз ті дві мілітарні держави стають проти себе до кривавого бою, до державної, воєнної розправи; стають на чолі двох ворожих воєнних таборів, що розпочали між собою бій, боротьбу, війну на життє і на смерть.

І один і другий табор певний був побіди; а проводирі одного й другого табору вважали себе в недалекій, в близькій будучности переможцями. І кождому з них думалось, що йому дістається жезл всесвітного панування, всесвітного верховодства.

І один і другий, — так російський царизм як і німецький імперіялізм був вже недалеко мети своїх завітних мрій і змагань. Та доля судила инакше. Жорстоко висміяла мрії гордих імперіялістів історія; розсипалась в прах непобідна гординя царату; счезла безслідно блискуча велич імперії Гогенцоллєрів...

Давно, давно колись — в днях блеску й слави Гогенцоллєрів, в перших хвилинах повстання новочасної прусько-німецької імперії — писав Маркс:

„Теперішня війна (німецько-французька) мусить довести — чого однакож не бачуть пруські осли — неминучо до війни між Німеччиною а Росією, так само як війна 1866 р. довела до війни Прус і Франції. І се є найкращий результат, якого я жду від Німеччини. Специфіційне прусацтво, пруська окремішність ніколи инакше не існувала й не могла існувати, як тільки в союзі з Росією та в холопськім підданстві супроти Росії. Рівночасно ся війна Н-р 2. буде початком неминучої соціяльної революції в Росії.

Думку Маркса, висловлену в вересні 1870 р., повторює опісля Енгельс в 1888 р., в часах незвичайного напруження між Австрією і Німеччиною з одного а Росією з другого боку, де супроти розриву між Прусами й царатом, супроти евентуальної війни між Німеччиною а царатом, він каже:

„Се булаби божественна річ, колиби Бісмарк був приневолений поборювати свою власну головну підпору, російський царат“.

Розумів дуже докладно і сам Бісмарк, яке революційне значінне матиме розрив між прусько-німецькою імперією а царатом, яким катаклізмом для старосвітської, стародавної традиційної державної системи булаби війна між німецькою а російською імперією.

Пророчі й віщі є його слова про витичні лінії, про провідні думки його заграничної, міжнародної політики, про значінне тридержавного союзу Росії, Німеччини й Австрії.

„Тридержавний союз... се мав бути союз трох монархів з тим, що до сього союзу приступить італійська монархія; звернений мав бути сей союз на боротьбу, — в якійнебудь проявилабись вона формі — між тими обома европейськими течіями, які Наполєон назвав республиканською іконоборською, між сими тенденціями, які — по новочасній термінольогії — я означивби з одного боку як систему ладу й порядку на монархістичних основах, з другого боку як соціяльну республику, до якої антімонархістичний розвій мусить з конечности дійти чи то поволи, чи катастрофально.*)

Найвищою ціллю союзних монархій було — по думці творців новочасної прусько-німецької імперії — вдержати взаїмний мир, вдержати існуючу держарну систему, тому що сі монархії „мають супроти революції більше до страчення, чим до зискання в війні поміж собою“.

Великі імперії не послухали однакож — на жаль, а може на щастє! — вказівок залізного канцлєра і розпочали велику всесвітну війну, котра вповні виправдала так само далекозору революційну діягнозу Маркса та іронічні вискази Енгельса, як і консервативні побоювання Бісмарка.

М. Ганкевич.

*) Bismarck, Erinnerungen u Gedanken, II, 229.

Дрогобич і Борислав.

З надісланої нам дописі, датованої дня 4. грудня с. р. довідуємося, що в Дрогобичи і Бориславі управа обох повітів є в українських руках. В Дрогобичи виходять часописи „Дрогобицький Листок“, якого редактором є б. посол тов. С. Вітик, далі „Drohobyczer Nachrichten“ і „Moment“, кожна три рази в тиждень. Дооколичні села довозять всякої поживи до обох міст і все є дешевше, чим було за австрійських часів. Ціни апровізаційні все падуть в долину. Потяги курсують два рази на добу. За ропу, вивожену на Україну, дістається вимінні продукти, в які є багата Україна. Борислав був до 9 листопада в руках польських легіонерів а доперва дня 9-го падолиста вечером польські легіонери, опустили місто, беручи з собою два авта і багато крісів.

По опущенню міста легіонерами, удержувала лад жидівська міліція. Дня 10. листопада надійшло українське військо. Управу міста обіймив староста Тустановський, комісар Сасик Станислав і секретар Терлецький юніор.

Опалу є досить, до тогож ше управи обох міст закупили вуголь у фірми Фонто і роздають бідному населенню.

Відносини між місцевими народностями, Українцями, Поляками і Жидами є добрі.

Дрогобичом управляє тов. Бодруґ а військовою залогою тов. Андрій Укарма. Життє в Дрогобичи є ше дешевше, чим в Бориславі.

Лад і порядок далеко перевисщає австрійський.

Що чувати в Коломиї?

„N. W. Jornal“ дістає ось таку вістку з Коломиї:

Управа міста спочиває в руках українського революційного Комітету. Всі уряди в руках Українців. На правительственних будинках повівають синьо-жовті прапори. Воєнний стан заведений в Коломиї, Гвіздці, Городенці, Печеніжині, Косові та в Яблонові. Всі приватні та публичні будинки мусять бути від 7 год. вечером замкнені. Поживи є піддостатком та дешево.

Вістка, яку подали польські ґазети, будьтоби в Коломиї або в околиці находилися румунські війська, є цілком неправдива. В місті панує взірцевий лад та спокій.

Зі східної Галичини.

„Kurjer Lwowski“ ч. 535 доносить, що він прочитав одно число „Українського Голосу“ з 10. грудня 1918 р. і знає вже, що „Укр. Гол.“ виходить в Тернополі. З тогож жерела знає, що: Гірняк є військовим комендантом округа Тернополя, Збаража, Скалата й Трембовлі, що виплачують усім урядникам, що зголосилися до служби, плату, що військовий державний секретаріят є також в Тернополі, що д-р Кость Левицький, отаман Вітовський і секр. закордонних справ В. Панейко також в Тернополи.

В дальшім тягу доносить про український лад в Золочівщині. Крім того, що жалується на лінивий рух потягів, не подає нічого важнїщого, крім звичайних накленів на ревізії, арештування і т. д. так, гейби у Львові сього не було.

До жінок!

(Голос жінки.)

У теперішню пору, коли час вижидання так безконечно довжиться, а думки, немов сполохані птахи, втікають від теперішної хвилини, багато часу лишається на роздумування. У сей час насильної бездільности відкиньмо всякі міркування, які до нічого не доводять, покиньмо спізнені жалі або необміркувані пляни майбутнього. Те, що прийде, прийде без нашої участи. Всякі міркування тим небезпечні, що дають чоловікови вражінне, немов він доконує діла, наколи він не лише нічого не творить, а ше витрачує зовсім безхосенно свою духову енергію, яку слід заховати на слушний час.

Найхосеннійшим ужиттєм теперішнього часу було-б, на мою думку, підготовитися до праці, яка нас жде. Маємо вже понятте про велич роботи у всіх напрямах коло будови нашої держави. У сій роботі побіч мущин мусимо стануги ми, жінки. Всякі галузи державної господарки, справа виховання справді національного, справа опіки над інвалідами й сиротами, усі ті справи будуть вимагати у полагодженню також і жіночих рук. До тепер були ми відсунені від більш діяльної участи у громадянськім і народнім життю, тому і не є ми як слід підготовлені до усіх задач, які нас ждуть. Та якраз тепер пора призадуматися, до чого кожда з нас могла-би придатися, яку роботу найкраще зуміла би сповнити.

Доброї волі, вірю, в нас багато, та вона не заступить знання. Стараймося хочби доперва тепер придбати собі бодай перші основи знання роботи, якою маємо служити рідній країні. Не виправдуймо себе тим, що ось тепер тесаме незнанє в усіх народів, які щойно починають жити своїм життєм. Вчімся досвідом нашим з історії і життя; стараймося, щоби, коли мусять бути в перших пробах похибки, було їх справді як найменше. Уявім собі лиш в усій повноті відвічальність, яка тяжить на кождім члені нашої суспільности в сей рішаючий момент. Не кажім: „Воно якось зробиться, коли буде потреба“, або „Коли я того не зроблю, зробить хто инший.“ Так не сміємо казати. Скажім собі: „Від мене зависить доля мого народу“. В тім переєвідченню підготовлюймося до праці, а вислід спільно обдуманої роботи дасть щастє і долю нашій країні. О. К.

Льондонська конференція

ухвалила, як подають женевські телєграми, ось які постанови:

1) Продовженнє перемиря; 2) Німці мають заплатити відшкодуваннє; 3) Інтереси Франції і Італії мають бути заспокоєні; 4) Виданнє бувшого цісаря Вільгельма; 5) Утвореннє нових держав а головно польської, полудневославянської, сербської, грецької, румунської і чесько словацької; 6) Створеннє постійної організації для мореплавства; 7) Віддержаннє загальної мировоі конференції.

Цікаве те, що мирова конференція іде на самий конець. Чи не роблять пани рахунків без хозяїв? Готові кінці в їх білянсі не сходитися!

Як буде виглядати мирова конференція?

Після вісток польської тел. аген. буде конференція складатися з трох частий:

I. Англія, Франція, Італія і Америка зійдуться в Версалю з кінцем грудня і самі будуть радити.

II. В марти й цвітні покличуть Німців і другі держави, що повстали з розпаду монархій, щоби вони підписали вже готові уложені услівя мира.

III. Відтак буде конференція світова, в котрій возьмуть участь всі невтральні й центральні держави, щоби витворити союз народів.

Після вісток нашого замарстинівського телєграфічного бюра, не буде такої диктаторської конференції, лише всі представники народів світа зійдуться як брати і будуть радити над миром. Всі ухвали рішатися будуть абсолютною більшістю голосів, лише деякі обшарники з Галичини й деякі редактори буржуазних польських газет будуть мати право ужиття давнього шляхотського „Nie pozwalam“, але без сили зірвання ухвал.

Нові держави в будучій Австрії.

(Ухвали конгресу австрійсько-німецьких соціял-демократів.)

Дня 2. листопада с. р. відбувся партійний конгрес німецьких товаришів у Відні.

Зїзд ухвалив, що узнає без застережень і без обмежень право самоозначення всіх народів (б. Австрії) і жадає такого самого права і для німецького народу.

Зїзд поздоровляє тому повстанне вільних національних держав на руїнах австрійської тюрми народів.

Щоби уникнути на будуче ворожнечі між сими державами, зїзд жадає:

1) Кожна з сих народних держав посідає ту територію, де вона творить одноцільність що до мови. Ні одна з сих держав не сміє посягати на землі, де більшість населення належить до иншої національности.

2) Границі нових народних держав мають установити порозуміння між народами. Коли не зможуть погодитися, то рішатиме населенне сього обшару через народне голосуваннє під невтральною контролею, де воно хоче належати.

3) Поділ дотеперішних урядів між народи, поділ державного майна й державних довгів унормують умови між сими народами. В спірних справах рішатимуть міжнародні полюбовні суди.

4) Права національних меншостий і національних островів забезпечуть міжнародні умови.

Що чувати нового?

Береєть литовський має бути в німецьких руках, а управа міста є українська, з комісарем Українцем на чолі. Всякі оповістки видаються лише в українській мові.

В Голяндії інтерпелювали соціялісти в справі жидівських погромів в Галичині.

Віденська Рада жовнірів оголосила листу генералів, які покрали з військових магазинів ріжні матеріяли.

Бюро Вольфа доносить з Познаня: Банда жовнірів і цивільних осіб в силі около 80 мужа напала на муніційне депо і заняла скоростріли. Після боротьби, в котрій з обох сторін ужито скоростріл ів і ручних гранатів удалося побороти банду, при чім полонено 35 осіб. В місті Іновроцлаві на Познанщині прийшло 4. і 5. с. м. до рабунків і вуличних боїв ручними гранатами й скоростріламі. В Іновроцлаві заведено стан облоги. (З сих донесень німецького бюра виходить, що в Познанщині зачались вже оружні сутички між Німцями й Поляками.)

Воєнна ситуація.

Польський урядовий комунікат з дня 9. с. м.: На всіх відрізках фронту день пройшов без важніщих перемін. Польська артилєрія острілювала з добрим вислідом ворожі позиції на північ і полудне від Львова.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

„Політична“ розмова.

Стрінулися на вулиці Поляк і Українець та почали політичну дискусію.

Поляк толкував Українцеви, що воскресне історична Польща, що її границі будуть сягати від Риги аж по Чорне море, що крім сього польська держава дістане кольонії в Африці і плянтації кави в Бразилії. Про нашу будуччину, кінчив Поляк, ми цілком спокійні, бо нами піклується Падеревський, який що дня грає жінці Вільсона на фортепяні.

— І ми також спокійні про нашу долю, відповів Українець. Ми не сягаємо по чужі землі. Ми не хочемо кольоній, ані плянтацій кави. Бажаємо бути панами тільки на власній, зєдиненій Україні, з Галичиною, Буковиною і угорською Україною. І будемо панами на своїх землях! (:)

НОВИНКИ.

— **Нічні ревізії у Львові** відбуваються безупину далі. Вчора о 3. год. рано була ревізія і в редакції „Вперед у“, крім того в цілій камениці Ставропігії. В Ставропігії виломано браму та сильно побито сторожа-каліку. Тої самої ночи зроблено ревізії по всіх визначнійших домах Українців Деяких арештувано. Додамо, що ревізії лишилися всюди без успіху, хоч переводжено їх так скрупулятно, що заглядано всюди, навіть до кредєнсів.

— **Вчера в ночи** шукала львівська польська жандармерія д-ра Сидора Голубовича. Для відома жандармерії подаємо за „Kurjer-ом Lwowsk-im“ (з дня 11. грудня) його адресу: Д-р Сидір Голубович, секретаріят судівництва в Тернополі, повітова рада.

— **Між арештуваними** вчора Українцями находится токож тов. д-р Володимир Старосольський.

— **Зїзд польських соціялістичних партій** усіх трох б. дільниць Польщі розпочався в Варшаві в неділю, 8. с. м. Зїзд відбувається під кличем зєдинення всіх польських соц. партій, що находяться на ґрунті независимости, а саме рев. фракції ППС., ППСД. Галичини й Шлезка і ППС. б. пруського забору. Ухвалено резолюцію за зєдиненнєм всіх партійних організацій в одну велику партію, що обіймає весь польський пролєтаріят.

— **Наші ранені на техніці.** Тяжко ранених переведено з салі 21 до салі 5 б, під спеціяльний догляд знаменитого хірурга д-ра Алексевича. Дальше прибули на салю 21 ранені вояки: Глуховецький Федь та Король Петро. Ранений на тій салі Голубець Михайло з Любіня кличеться Боднар. — Відвіджувати ранених можна щодня від 1—3 год.

— **На ранених УСС.** зложив тов. Іван Г. 20 корон.

— **Сплетні про Скоропадського.** Відень. (ПАТ). Українське пресове бюро довідується з кругів тутешнього українського посольства, що вістка про упадок і смерть гетьмана в Київі є видумкою. Гетьмана признала коаліція і він справує управу на Україні.

— **Погроми в Городку.** Одна з україножерчих львівських часописий доносить, що Українці урядили погром на Жидів в Городку і Мостиськах. Від осіб, що приїхали з Городка довідуємося, що в тім донесенню нема правди ні на макове зерно.

— **Як інформують Поляки заграницю?** Якийсь панок зі Львова післав кореспонденцію до „Times“, де каже, що у Львові є 80 (!) процент Поляків. Далі каже кореспондент про „звірства“ Українців, яких війська складались — в половині з большевиків, а в половині з Прусаків!!!

— **До всіх горожан цивілізованого світа!** Відозву, що починається повисшими словами, видав у всіх мовах б. посол др Генрик Райцес. В відозві сій обговорюється останні жидівські погроми у Львові та накликується до складок для нещасних жертв погромів.

— **Проти Українців** виступають уже й познанські Поляки. Їх брати зі Львова потрафили їм так наторочити всяких нісенітниць про „звірства“ українських „банд“ у східній Галичині — що вони, очевидно, повірили в усе те. На зборах в Познані ухвалили вони резолюцію, що „супроти стверджених насильств, поповнюваних Українцями над безборонною польською людністю — взивається митрополита, щоби він погамував нелюдські інстинкти Українців“. Полишаючи вже се, що польська військова команда в своїм часі урядово заперечила поголоскам про мнимі „звірства“ Українців — не можемо поминути те, що якраз тепер вся світова преса та всі визначні світові політики протестують проти того, що діялося й діється в тій частині Галичини, що находиться під управою польських націоналістів! І голоси тої світової преси нотують щодня львівські буржуазні газети навіть без найменшої тіни сорому!

— **Ідіотизм.** Польська преса і то не лише буржуазна, не може стерпіти імени Україна, український. Найдете в ній назви нашого народу, як: Rusin, małorusin, ruski, rusiński — а борони Боже: Українець, український. Як чорт святеної води, так вони бояться назвати нас по імени. А вже до ідіотизму дійшла краківська шляхотська газета „Czas“, яка, говорячи про Україну, не може проковтнути сеї назви, а помагає собі в той спосіб, що називає її: „tak zwana Ukraina“. Ідіоти ж ви, ідіоти, панове! А якби так польську державу названо не Польщею, а „tak zwaną Polską? Але нам здається, що таких дурнів ніде не найдеш, хиба в „Czas-і“!

— **Втікають перед військом!** Вчерашня „Gazeta Wieczorna“ жалується, що львівські Поляки (tłum obywateli nieuświadomionych“) ухиляється від військової повинности — і то якраз з інтеліґентних кругів. „Smutno to bardzo — каже „G. W,“ — że w chwili tak doniosłej, po złożeniu manifestacyjnych przysiąg, iż Lwów, jak nigdy nie był ruskim, tak nim i na przyszłość nie zostanie — ludzie ślubowania czynem zadokumentować nie chcą“

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили вчерашнього дня (в коронах): Лев Кульчицький 20, Микола Яцків 100, Волод. Кульматицький 100, Л. Р. 20, Я. Колтунюк 10, Майка 20, А. Т. 10, Микола Заячківський 100, Евген Нагірний 50, Ліберман Гідалі 20, Михайло Лазорко 100, Петро Песцьоровський 10, Іван Глинчак 50, Данило Николин 20, Лідія Ігнатівна 2, проф. Б. 20. Разом 652.

— **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — **Адміністрація.**

— **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3, другий поверх.

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

ВП. О. ЦЕГЕЛЬСЬКОГО в КАМІНЦІ СТР. прошу занятися ласкаво моїм домом і дитиною, полишеною там без опіки. Поверну, скоро буде можливо. — Інжінєр Згорлякевич. 3—3

ФОТОҐРАФА РЕЙСА в БРОДАХ просимо повідомити, що Генрик Фридерик і Агнес є здорові. Все в порядку. 3—3

Хто має яку вістку про ПЕТРА ГАВРИША, уродженого у Львові, зволить повідомити матір, вулиця Личаківська ч. 23. 2—3

ВІКТОР ТАРНАВСЬКИЙ, Львів, вулиця Пекарська ч. 1 В, просить о вістку про свого сина Івана, який дня 25. листопада мав виїхати з конвікту в Хирові до Бережан. 2—3

О. СЕЛЬСЬКИЙ, СТРИЙ. Я здоров. Як Маня? — Роман. 1—3

ГАЛЯ ЦУРКОВСЬКА в СТАНИСЛАВОВІ. Перебуваю у Львові, здоров. 1—2

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Вперед у“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед у“!

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфій Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 11. Lwiw, czetwer, dnia 12. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne chocemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Do sytuaciji.

„Wstrymaty rozływ krowy, pałennie sił ta nyszczennie wże i tak znyszczenoho kraju" — oś propozyciji, z jakymy zwernułysia poważni predstawnyky iz polskoji storony i starałysia wsimy syłamy nawiazaty błyzszi znosyny z prawytelstwom Zachidnio-Ukrajińskoji Republyky.

Znosyny dosi nenawiazani; — ałe zdawałosia, szczo sama ta propozycija ne je wypływom ta dumkoju odynyci czy kilkoch ludyj, ałe szczo se wysłiw koły ne ciłoho, to chocz poważnoji czastyny polśkoho hromadianstwa.

Ta pokazujet'sia, szczo tak ne je, a twerdymo se na osnowi polśkoji presy.

Presa kożdoho narodu je joho predstawnyceju, joho sercem, mozgom, wyskazom joho radostyj ta boliw. Wona w danu chwyłynu nacze czutływyj instrument peredaje joho nastroji, joho wolu ta bażannie.

Jakże widzywajet'sia teper polśka presa?

Woźmim kotru nebud' polśku gazetu, czy se „Pobudku", do jakoji nichto jawno ne chocze pryznatysia, czy demokratycznu „Wieczornu", czy wreszti uriadowu „Gazetu lwowśku" — wsi wony pysani w takim toni, szczo i slidu nema, pro jakunebud' ochotu do jakohoś prymyria.

„Bandy chłopskie", „watahy hajdamackie" (wsi gazety), „kryminalni bandyci" („Gazeta codzienna") — oś stała nazwa ukrajińskych wijśk. A dali idut' straszni prosto opysy „wykoluwannia" oczyj, strilannia dityj, rizniu meszkanciw (Kuryer Lwowski cz. 535) ta wsiaki ynszi toho roda znuszczannia ukrajińskych żowniriw.

Logicznyj otże wysnowok: abo sprawdi ta ukrajnśka armija taka dyka banda bandytiw, z jakymy hodi i howoryty pro jake nebut' prymyrie, a todi nezrozumiłi je ti myrowi propozyciji pid adresoju Ukrajinciw. Abo se ne je prawda, a todi ti myrowi propozyciji je sprawdi tilky bażanniem odynyć, a ne ciłoho hromadianstwa i wsiaki zmahannia w tim napriami je tilky daremnoju stratoju czasu.

Dla pownoty obrazu nawedemo szcze hołos duże „poważnoho", bo duże konserwatywnoho krakiwśkoho „Czas-y". Pyszuczy pro pereworot na Ukrajini traktuje jiji jak „t a k z w a n u Ukrajinu".

Suproty toho pytajemo, chto z polśkoho hromadianstwa bażaje prymyria z Ukrajinciamy?!

Wseswitnia wijna — wseswitnia rewolucija.

III.

Dwa buły pered wseswitnoju wijnoju filary wseewropejśkoji reakciji: carat ta pruśko-nimecka imperija. Najbilsz mohutni militarni derżawy, zwiazani z dawnych dawen serdecznym, drużnym tradycijnym sojuzom, sporidneni duchom samoderżawnoji samowoli — stanowyły wony nepobidne, zdawałosia, zaboroło reakciji, starodawnioji derżawnoji systemy w Ewropi.

I naraz ti dwi militarni derżawy stajut' proty sebe do kriwawoho boju, do orużnoji, wojennoji rozprawy; stajut' na czoli dwoch worożych wojennych taboriw, szczo rozpoczały miż sohoju bij, borot'bu, wijna na żyttie i na smert'.

I odyn i druhyj tabor pewnyj buw pobidy; a prowodyri odnoho i druhoho taboru wważały sebe w nedałekij, w błyżkij buducznosty peremożciamy, I kożdomu z nych dumałoś, szczo jomu distanet'sia żezł wseswitnoho panuwannia, wseswitnoho werchowodstwa.

I odyn i druhyj, — tak rosyjśkyj caryzm jak i nimećkyj imperijalizm buw wże nedałeko mety swoich zawitnych mrij i zmahań. Ta dola sudyła inakse. Żorstoko wysmijała mriji hordych imperijalistiw istorija; rozsypałaś w prach nepobidna hordynia caratu; szczezła bezslidno błyskucza wełycz imperiji Hohencollerniw...

Dawno, dawno koły — w dniach błesku i sławy Hohencollerniw, w perszych chwyłynach powstannia nowoczasnoji pruśko-nimećkoji imperiji — pysaw Marks:

„Teperisznia wijna (nimećko-francuśka) musyt' dowesty — czoho odnakoż ne baczut' pruśki osły — nemynuczo do wijny miż Nimeczczynoju a Rosijeju, tak samo jak wijna 1866 r. doweła do wijny Prus i Franciji. I se je najkraszczyj razultat, jakoho ja żdu wid Nimeczczyny. Specyficzne prusactwo, pruśka okremisznist' nikoły inakse ne istnuwały i ne mohły istnuwaty, jak tilky w sojuzi z Rosijeju ity w chłopśkim piddanstwi suproty Rosiji. Riwnoczasno sia wijna Nr. 2 bude początkom nemynuczoji socijalnoji rewoluciji w Rosiji,

Dumku Marksa, wysłowłenu w weresni 1870 r., powtorjuje opisła Engels w 1888 r., w czasach nezwyczajnoho naprużennia miż Awstrijeju i Nimeczczynoju z odnoho a Rosijeju z druhoho boku, de suproty rozrywu miż Prusamy i caratom, suproty ewentualnoji wijny miż Nimeczczynoju a caratom, win każe:

„Se buławy bożestwenna ricz, kołyby Bismark buw prynewołenyj swoju własnu hołownu pidporu, rosijśkyj carat poborjuwaty".

Rozumiw duże dokładno i sam Bismark, jake rewolucijne znaczinnie matyme rozryw miż pruśko-nimećkoju imperijeju a caratom, jakym kataklizmom dla staroswitśkoji, starodawnoji tradycijnoji derżawnoji systemy buławy wijna miż nimećkoju a rosijśkoju imperijeju.

Proroczi i wiszczi je joho słowa pro wytyczni liniji, pro prowidni dumky joho zahranycznoji, miżnarodnoji polityky, pro znaczinnie tryderżawnoho sojuzu Rosiji, Nimeczczyny i Awstriji.

„T r y d e r ż a w n y j s o j u z.... se maw buty sojuz troch monarchiw z tym, szczo do sioho sojuzu prystupyt' italijśka monarchija; z w e r n e n y j maw buty sej sojuz n a b o r o t' b u, — w jakijnebud' projawyłabyś wona formi — m i ż t y m y o b o m a e w r o p e j ś k y m y t e c z i j a m y, jaki Napołeon nazwaw r e p u b ł y k a ń ś k o j u i k o z a ć k o j u, miż symy tendencijamy, jaki — po nowoczasnij terminologiji — ja oznaczywby z odnoho boku jak systemu ładu i porjadku na monarchistycznych osnowach, z druhoho boku jak socijalnu republyku, do jakoji antimonarchistycznyj rozwij musyt' z konecznosty dijty czy to powoły, czy katastrofalno.*)

Najwyszczoju cilu sojuznych monarchij buło — po dumci tworciw nowoczasnoji pruśko-nimećkoji imperiji — wderżaty wzajimnyj myr, wderżaty istnujuczu derżawnu systemu, tomu szczo si monarchiji „m a j u t' s u p r o t y r e w o l u c i j i b i l s z e d o s t r a c z e n n i a, c z y m d o z y s k a n n i a w w i j n i p o m i ż s o b o j u".

Wełyki imperiji ne posłuchały odnakoż — na żal, a może na szczastie! — wkaziwok zaliznoho kanclera i rozpoczały wełyku wseswitnu wijnu, kotra wpowni wyprawdała tak samo dałekozoru rewolucijnu dijagnozu Marksa ta ironiczni wyskazy Engelsa, jak i konserwatywni pobojuwannia Bismarka.

M. H a n k e w y c z.

*) Bismarck, Erinnerungen u. Gedanken, II, 229.

Drohobycz i Borysław.

Z nadisłanoji nam dopysi, datowanoji dnia 4. hrudnia s. r. dowidujemosia, szczo w Drohobyczy i Borysławi uprawa oboch powitiw je w ukrajińskych rukach. W Drohobyczy wychodiat' czasopysy „Drohobyćkyj Łystok", jakoho redaktorom je b. posoł tow. S. Wityk, dali „Drohobyczer Nachrichten" i „Moment", kożna try razy w tyżdeń. Dookołyczni seła dowoziat' wsiakoji pożywy do oboch mist i wse je deszewsze, czym buło za awstrijśkych czasiw. Ciny aprowizacijni wse padut' w dołynu. Potiahy kursujut' dwa razy na dobu. Za ropu, wywożenu na Ukrajinu, distajet'sia wyminni produkty, w jaki je bahata Ukrajina. Borysław buw do 9. łystopada w rukach polśkych legioneriw, a doperwa 9. padołysta weczerom polśki legionery opustyły buły misto, beruczy z soboju dwa awta i bahato krisiw.

Po opuszczenniu mista legioneramy, uderżuwała ład żydiwśka milicija. Dnia 10. łystopada nadijszło ukrajińske wijśko. Uprawu mista obijmyw starosta Tustanowśkyj, komisar Sasyk Stanysław i sekretar Terłećkyj junior.

Opału je dosyt', do tohoż szcze uprawy oboch mist zakupyły wuhol u firmi Fanto i rozdajut' bidnomu nasełenniu.

Widnosyny miż miscewymy narodnostiamy, Ukrajinciamy, Polakamy i Żydamy je dobri.

Drohobyczom uprawlaje tow. Bodrug a wijśkowoju załohoju tow. Andrij Ukarma. Żyttie w Drohobyczy je szcze deszewsze, czym w Borysławi.

Ład i poriadok dałeko perewyszczaje awstrijśkyj.

Szczo czuwaty w Kołomyji?

„N. W. Journal" distaje oś taku wistku z Kołomyji:

Uprawa mista spoczywaje w rukach ukrajińskoho rewolucijnoho komitetu. Wsi urjady w rukach Ukrajinciw. Na prawytelstwennych budynkach powiwajut' synio-żowti prapory. Wojennyj stan zawedenyj w Kołomyji, Hwizdci, Horodenci, Peczeniżyni, Kosowi ta w Jabłonowi. Wsi prywatni ta publyczni budynky musiat' buty wid 7 hod. weczerom zamkneni. Pożywy je podostatkom ta deszewa.

Wistka, jaku podały polśki gazety, bud'toby w Kołomyji abo w okołyci nachodyłysia rumuńśki wijśka, je ciłkom neprawdywa. W misti panuje wzircewyj ład ta spokij.

Zi shidnioji Hałyczyny.

„Kurjer Lwowski" cz. 535 donosyt', szczo win proczytaw odno czysło „Ukrajińskoho Hołosu" z 10. hrudnia 1918 i znaje wże, szczo „Ukr. Hoł." wychodyt' w Ternopoli. Z tohoż żereła znaje, szczo: Hirniak je wijśkowym komandantom okruha Ternopola, Zbaraża, Skałata i Trembowli, szczo wypłaczujut' usim urjadnykam, szczo zhołosyłysia do służby, płaty, szczo wijśkowyj derżawnyj sekretarijat je takoż w Ternopoli, szczo d-r Kost' Łewyćkyj, ataman Witowśkyj i sekr. zakordonnych spraw W. Panejko takoż w Ternopoli.

W dalszim tiahu donosyt' pro ukrajinśkyj ład w Zołoczi wszczyni. Krim toho, szczo żałujut'sia na linywyj ruch potiahiw, ne podaje niczoho ważniszczoho, krim zwyczajnych nakłepiw na rewiziji, aresztuwannia i t. d., tak, hejby u Lwowi sioho ne buło.

Do Żinok.

(Hołos żinky.)

U teperiszniu poru, koły czas wyżydannia tak bezkoneczno dowżyt'sia, a dumky, nemow społochani ptachy, wtikajut' wid teperisznoji chwyłyny, bahato czasu łyszajet'sia na rozdumuwannie. U sej czas nasylnoji bezdilnosty widkyńmo wsiaki mirkuwannia, jaki do niczoho ne dowodiat', pokyńmo spizneni żali abo neobmirkuwani plany majbutnioho. Te, szczo pryjde, pryjde bez naszoji uczasty. Wsiaki mirkuwannia tym nebezpeczni, szczo dajut' czołowikowy wrażinnie, nemow win dokonuje diła, nakoły win ne łysze niczoho ne tworyt', a szcze wytraczuje zowsim bezchosenno swoju duchowu energiju, jaku slid zachowaty na słusznyj czas.

Najchosennijszym użyttiem teperisznioho czasu buło-b, na moju dumku, pidhotowytysia do praci, jaka nas żde. Majemo wże poniattie pro welycz roboty u wsich naprjamach koło budowy naszoji derżawy. U sij roboti pobicz muszczyn musymo stanuty my, żinky. Wsiaki hałuzy derżawnoji hospodarky, sprawa wychowannia sprawdi nacijonalnoho, sprawa opiky nad inwalidamy i syrotamy, usi ti sprawy budut' wymahaty u połachodżenniu takoż i żinoczych ruk. Do teper buły my widsuneni wid bilsz dijalnoji uczasty u hromadśkim i narodnim żyttiu, tomu i ne je my jak slid pidhotowłeni do usich zadacz, jaki nas żdut'. Ta jakraz teper pora pryzadumatysia, do czoho kożda z nas mohła-by prydatysia, jaku robotu najkraszcze zumiła by spownyty. Dobroji woli, wirju, w nas bahato, ta wona ne zastupyt' znannia. Starajmosia choczby doperwa teper prydbaty sobi bodaj perszi osnowy znannia roboty, jakoju majemo służyty ridnij krajini. Ne wyprawdujmo sebe tym, szczo oś teper tesame neznannie w usich narodiw, jaki szczoino poczynajut' żyty swojim żyttiem. Wczimsia doswidom naszym z istoriji i żyttia; starajmosia, szczoby, koły musiat' buty w perszych probach pochybky, buło jich sprawdi jak najmensze. Ujawim sobi łysz w usij pownoti widwiczalnist', jaka tiażyt' na kożdim człeni naszoji suspilnosty w sej riszajuczyj moment. Ne każim: „Wono jakoś zrobyt'sia, koły bude potreba", abo „Koły ja toho ne zroblu, zrobyt' chto ynszyj". Tak ne smijemo kazaty. Skażim sobi: „Wid mene zawysyt' dola moho narodu". W tim pereswidczenniu pidhotowlujmosia do praci, a wyslid spilnoji obdumanoji roboty dast' szczastie i dolu naszij krajini.

O. K.

Londońska konferencija

uchwałyła, jak podajut' żenewśki telegramy, oś jaki postanowy:

1) Prodowżennie peremyria; 2) Nimci majut' zapłatyty widszkoduwannie; 3) Interesy Franciji i Italiji majut' buty zaspokojeni; 4) Wydannie buwszoho cisaria Wilhelma; 5) Utworennie nowych derżaw a hołowno polśkoji, południewosławiańskoji, serbśkoji, hrećkoji, rumuńskoji i cześko-słowaćkoji; 6) Stworennie postijnoji organizaciji dla morepławstwa; 7) Widderżannie zahalnoji myrowoji konferenciji.

Cikawe te, szczo myrowa konferencia ide na samyj koneć. Czy ne roblat' pany rachunkiw bez choziajiw? Hotowi kinci w jich bilansi ne schodytysia.

Jak bude wyhladaty myrowa konferencija?

Pisla wistok polśkoji tel. agen. bude konferencija składatysia z troch czastyj:

I. Anglia, Francia, Italia i Ameryka zijdut'sia w Werzalu z kincem hrudnia i sami budut' radyty.

II. W marti i kwitniu pokłyczut' Nimciw i druhi derżawy, szczo powstały z rozpadu monarchij, szczoby wony pidpysały wże hotowi ułożeni usliwia myra.

III. Widtak bude konferencia switowa, w kotrij woźmut' uczast' wsi newtralni i centralni derżawy, szczoby wytworyty sojuz narodiw.

Pisla wistok naszoho zamarstyniwśkoho telegrafnoho biura, ne bude takoji dyktatorśkoji konferenciji, łysze wsi predstawnyky narodiw swita zijdut'sia jak braty i budut' radyty nad myrom. Wsi uchwały riszatysia budut' absolutnoju bilszistiu hołosiw, łysze dejaki obszarnyky z Hałyczyny i dejaki redaktory burżuaznych polśkych gazet budut' maty prawo wżywannia dawnioho szlachotśkoho „Nie pozwalam", ałe bez syły zirwannia uchwał.

Nowi derżawy w buwszij Awstriji.

(Uchwały kongresu awstrijśko-nimećkych socijałdemokratiw.)

Dnia 2. łystopada s. r. widbuwsia partijnyj kongres nimećkych towaryszniw u Widni.

Zjizd uchwaływ, szczo uznaje bez zastereżeń i bez obmeżeń prawo samooznaczennia wsich narodiw (b. Awstriji) i żadaje takoho samoho prawa i dla nimećkoho narodu.

Zjizd pozdorowlaje tomu powstannie wilnych nacijonalnych derżaw na rujinach awstrijśkoji tiurmy narodiw.

Szczoby znyknuły na buducze worożneczi miż symy derżawamy, zjizd żadaje:

1) Kożna z sych narodnych derżaw posidaje tu terytoriju, de wona tworyt' odnocilnist' szczo do mowy. Ni odna z sych derżaw ne smije posiahaty na zemli, de bilszist' nasełenia nałeżyt' do ynszoji nacionalnosty.

2) Hranyci nowych narodnych derżaw majut' ustanowyty porozuminnia miż narodamy. Koły ne zmożut' pohodytysia, to riszatyme nasełennia sioho obszaru czerez narodnie hołosuwannie pid neutralnoju kontroleju, de wono chocze należaty.

3) Podił doteperisznych urjadiw miż narody, podił derżawnoho majna i derżawnych dowhiw unormujut' umowy miż symy narodamy. W spirnych sprawach riszatymut' miżnarodni polubowni sudy.

4) Prawa nacijonalnych menszostyj i nacijonalnych ostrowiw zabezpeczut' miżnarodni umowy.

Szczo czuwaty nowoho?

Berest' łytowśkyj maje buty w nimećkych rukach, a uprawa mista je ukrajińska, z komisarem Ukrajincem na czoli. Wsiaki opowistky wydajut'sia łysze w ukrajińskij mowi.

W Holandiji interpeluwały socijalisty w sprawi żydiwśkych pohromiw w Hałyczyni.

Wideńska Rada żowniriw ohołosyła listu generaliw, jaki pokrały z wijśkowych magazyniw riżni materijały.

Bjuro Wolfa donosyt' z Poznania: Banda żowniriw i cywilnych osib w syli około 80 muża napała na municijne depo i zaniała skorostriły. Pisla borot'by, w kotrij z oboch storin użyto skorostriliw i ruczných granatiw udałosia poboroty bandu, pry czim połoneno 35 osib. W misti Inowrocławi na Poznanszczyni pryjszło 4 i 5 s. m. do rabunkiw i wułycznych bojiw ruczným granatamy i skorostriłamy. W Inowrocławi zawedeno stan obłohy. (Z sych doneseń nimećkoho bjura wychodyt', szczo w Poznanszczyni zaczałyś wże orużni sutyczky miż Nimciamy i Polakamy.)

Wojenna sytuacija.

Polśkyj urjadowyj komunikat. Na wsich widrizkach frontu deń projszow bez ważniszczych peremin. Polśka artylerija ostriluwała z dobrym wyslidom woroży pozyciji na piwnicz i połudne wid Lwowa.

MAŁYJ FEJLETON.

„Polityczna" rozmowa.

Strinułysia na wułyci Polak i Ukrajineć ta poczały politycznu dyskusiju.

Polak tołkuwaw Ukrajincewy, szczo woskresne istoryczna Polszcza, szczo jiji hranyci budut' siahaty wid Rygy aż po Czorne more, szczo krim sioho lwiwśka derżawa distane koloniji w Afryci i plantaciji kawy w Brazyliji. Pro naszu buduczczynu. kinczyt' Polak, my ciłkom spokijni, bo namy pikłujet'sia Paderewśkyj, jakyj szczo dnia hraje żinci Wilsona na fortepjani.

— I my takoż spokijni pro naszu dolu, widpowiw Ukrajineć. My ne siahajemo po czuźi zemli. My ne choczemo kolonij, ani plantacij kawy. Bażajemo buty panamy tilky na własnij, zjedynenij Ukrajini z Hałyczynoju, Bukowynoju i Uhorśkoju Ukrajinoju. I budemo panamy na swojich zemlach!

(:)

NOWYNKY.

— **Niczni rewiziji u Lwowi** widbuwajut'sia bezupynu dali. Wczora o 3 hod. rano buła rewizija i w redakciji „Wperedu", krim toho w ciłij kamenyci Stawropigiji. W Stawropigiji wyłomano bramu ta sylno pobyto storoża-kaliku. Toji samoji noczy zrobłeno rewiziji po wsich domach wyznacznijszych Ukrajinciw. Dejakych aresztowano. Dodamo, szczo rewiziji łyszyłysia wsiudy bez uspichu, chocz perewodżeno jich tak skrupulatno, szczo zahladano wsiudy, nawit' do kredensiw.

— **Uczera w noczy** szukała lwiwśka polśka żandarmerija d-ra Sydora Hołubowycza. Dla widoma żandarmeriji podajemo za „Kurjer-om Lwowsk-im" (z dnia 11. hrudnia) joho adresu: d-r Sydir Hołubowycz, sekretarijat sudiwnyctwa w Ternopoli, powitowa rada.

— **Miż aresztuwanymy** wczora Ukrajinciamy nachodyt'sia takoż tow. d-r Wołodymyr Starosolśkyj.

— **Zjizd polśkych socijalistycznych partij** usich troch b. dilnyć Polszczi rozpoczawsia w Warszawi w nedilu, 8 s. m. Zjizd widbuwajet'sia pid kłyczem zjedynennia wsich polśkych soc. partij, szczo nachodiat'sia na grunti nezawysymosty, a same rewol. frakciji PPS., PPSD. Hałyczyny i Szlezka i PPS. b. pruśkoho zaboru. Uchwałeno rezoluciju za zjedyneniem wsich partijnych organizacij w odnu wełyku partiju, szczo obijmaje weś polśkyj proletarijat.

— **Naszi ranení na technici.** Tiażko ranenych perewedeno z sali 21 do sali 5—6, pid specijalnyj zhlad znamenytoho chirurga d-ra Ałeksewycza. Dalsze prybuły na salu 21 raneni wojaky: Głuchowećkyj, Ged' ta Korol Petro. Ranenyj na tij sali Hołubeć Mychajło z Lubinia kłyczet'sia Bodnar. — Widwidżuwaty ranenych można szczodnia wid 1—3 hod.

— **Na ranenych USS.** złożyw tow. Iwan H. 20 koron.

— **Spletnia pro Skoropadśkoho.** Wideń. (PAT.) Ukrajińske prasowe biuro dowidujet'sia z kruhiw tutesznioho ukrajińskoho posolstwa, szczo wistka pro upadok i smert' het'mana w Kyjiwi je wydumkoju. Het'mana pryznała koalicija i win sprawuje uprawu na Ukrajini.

— **Pohromy w Horodku.** Odna z ukrajinożerczych lwiwśkych czasopysyj donosyt', szczo Ukrajinci urjadyły pohrom na Żydiw w Horodku i Mostyskach. Wid osib, szczo pryjichały z Horodka dowidujemosia, szczo w tim donesenniu nema prawdy ni na makowe zerno.

— **Jak informujut' Polaky zahranyciu?** Jakyjś panok zi Lwowa pisław korespondenciju do „Times", de każe, szczo u Lwowi je 80 (!) procent Połakiw. Dali każe korespondent pro „zwirstwa" Ukrajinciw, jakych wijśka składałysia — w połowyni... z bolszewykiw, a w połowyni... z prusakiw!!!

Do wsich horożan cywilizowanoho switu! Widozwu, szczo poczynajet'sia powysszymy słowamy, wydaw u wsich mowach b. posoł d-r Henrych Rajces. W widozwi sij obhoworjujet'sia ostanni żydiwśki pohromy u Lwowi ta nakłykujet'sia do składok dla neszczasnych żertw pohromiw.

— **Proty Ukrajinciw** wystupajut' uże i poznański Polaky. Jich braty zi Lwowa potrafyły jim tak natoroczyty wsiakych nisenitnyć pro „zwirstwa" ukrajińskych „band" u schidnij Hałyczyni — szczo wony, oczewydno, powiryły w use te. Na swoich zborach w Poznani uchwałyły wony rezoluciju, szczo „suproty stwerdżenych nasylstw, popowniuwanych Ukrajinciamy nad bezboronnoju polśkoju ludnistiu — wzywajet'sia mytropołyta, szczoby win pohamuwaw neludśki instynkty Ukrajinciw". Pomynajuczy wże se, szczo polśka wijśkowa komanda w swojim czasi urjadowo zapereczyła pohołoskam pro mnymi „zwirstwa" Ukrajinciw — ne możemo pomynuty toho, szczo jakraz teper wsia switowa presa ta wsi wyznaczni switowi polityky protestujut' proty toho, szczo dijałosia i dijet'sia w tij czastyni Hałyczyny, szczo nachodyt'sia pid uprawoju polśkych nacjonalistiw! I hołosy toji switowoji presy notujut' szczodnia lwiwśki burżuazni gazety nawit' bez najmenszoji tiny soromu!

— **Idjotyzm.** Polśka presa i to ne łysze burżuazna, ne może sterpity imeny Ukrajina, ukrajinkyj. Najdete w nij riżni nazwy naszoho narodu, jak: Rusin, małorusin, ruski, rusiński — a borony Boże: Ukrajineć, ukrajińskyj. Jak czort swiaczenoji wody, tak wony bojat'sia nazwaty nas po imeny. A wże do idjotyzmu dijszła krakiwśka szlachotśka gazeta „Czas", jaka, howorjaczy pro Ukrajinu, ne moze prokowtnuty seji nazwy, a pomohaje sobi w toj sposib, szczo nazywaje jiji z ironijeju: „tak zwana Ukrajina". Idjoty ż wy, idjoty, panowe! A jakby tak polśku derżawu nazwano ne Polszczeju, a „tak zwaną Polską"? Ałe nam zdajet'sia, szczo takych durniw nide ne najdesz, chiba w „Czas-i"!

— **Wtikajut' pered wijśkom!** Wczorasznia „Gazeta wieczorna" żałujet'sia, szczo lwiwśki Polaky („tłum obywateli nieuświadomionych") uchylajet'sia wid wijśkowoji powynnosty — i to jak raz z inteligentnych kruhiw. „Smutno to bardzo — każe „G. W.", — że w chwili tak doniosłej, po złożeniu manifestacijnych przysiąg, iż Lwów, jak nigdy nie był ruskim, tak nim i na przyszłość nie zostanie — ludzie ślubowania czynem zadokumentować nie chcą"...

— **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — Administracija.

— **Lokal Lwiwśkoho Ukrajińskoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., druhyj powerch.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

WP. O. CEHELŚKOHO w KAMINCI STR. proszu zaniatysia łaskawo mojim domom i dytynoju, połyszenoju tam bez opiky. Powernu, skoro bude możływo. — Inżinier Zhorlakewycz. 3—3

FOTOGRAFA REJSSA w BRODACH prosymo powidomyty, szczo Henryk Fryderyk i Agnes je zdorowi. Wse w porjadku. 3—3

Chto maje jaku wistku pro PETRA HAWRYSZA, urodżenoho u Lwowi, zwołyt' powidomyty matir, wułycia Łyczakiwśka cz. 23. 2—3

WIKTOR TARNAWŚKYJ, Lwiw, wułycia Pekarśka cz. 1 B, prosyt' o wistku pro swoho syna Iwana, jakyj dnia 25 łystopada maw wyjichaty z konwiktu w Chyrowi do Berežan. 2—3

O. SELŚKYJ, STRYJ. Ja zdorow. Jak Mania? — Roman. 1—3

HALA CURKOWŚKA w Stanisławowi. Perebuwaju u Lwowi, zdorow. — Iwan. 1—2

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 12. Львів, пятниця, дня 13. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Вивезеннє закладників зі Львова.

В ночи з вівторка на середу зістали арештувані та вивезені отсі представники Українців:

проф. Юліян Романчук, 80-літній слабий старець,

тов. д-р Володимир Старосольський,

д-р Іван Куровець,

д-р Володимир Бачинський,

радник Альфред Будзиновський.

З Жидів зістали вивезені: д-р Александер Гавсман, д-р Вільгельм Ґабель, д-р Михайло Рінґель, д-р Лев Райх і д-р Тенненблят.

Відїзд наступив ранним поїздом в *західнім напрямі.*

Директоріят на Україні.

З України одержали ми слідуючі новини: Після прогнання гетьмана Скоропадського з Київа, утворився Директоріят Української Народньої Республики, в склад якого увійшли: В. Винниченко, С. Петлюра, Т. Андріївський, Ф. Швець, і А. Макаренко. Директоріят утворив власну армію, яка бореться з рештками військ гетьмана. Революційна українська армія заняла 29. листопада Житомір, Жмеринку, Проскурів і багато инших міст. Директоріят звернувся з відозвою до галицьких Українців, щоби вони вступали в ряди української армії. В більших і менших українських містах виходять українські часописі.

Чи польський нарід виграє, чи програє?

Придивляючись подіям в Польщі, бачимо, що війна о Львів не є найважніщим питаннєм польського суспільства, а побіда Поляків у Львові булаби під деяким оглядом рівночасно програною польського народу.

Розберім вперед поодинокі рухи польського суспільства. Перше всього бачимо, що ядро Польші, себто колишня російська Польща має переважаючий демократичний напрям. Великі аґрарники й фабриканти мають менший вплив, зате мужицтво й робітництво має більшу силу. І через те зараз по увільненню себе від прусського окупаційного війська, ті дві верстви взяли перевагу й змогли витворити з себе демократичне правительство. Реґенційна рада, оперта на пруські баґнети, розлетілася, як штучний виплід компромісу між галапасами і наїздниками з одного боку, а брутально накинена влада народови з другого боку.

Друга частина Польщі, в східній Прусії, в якій панував здавна юнкерський лад, де робочий нарід удержався в отуманюванню його лише вшехпольською ідеєю (подібно як в Галичині), а дідичі правили народом при помочі ідеї визволення і вшехпольськости та рівночасно кокетували з пруськими юнкрами,—нарід не міг перенятн влади в свої руки а захопили її в свої руки дорослі юнкри. Через те познаньщики ані руш не тяготять до ядра Польщі, бо вона демократична, а приголошують ідею створення „rządu trójdzielnicowego“. Протестують проти „wszechwładzy państwa“ на поли публичного, с у с п і л ь н о г о та культурного життя, а домагаються самоуправи на тих полях. Найбільщим демократизмом у них є, що дають жінці право голосування, але не кажуть, як те право взагалі буде виглядати. Про демократизм в суспільнім господарстві у них й бесіди нема.

Австрійська Польща, хоч творить одну дільницю, в сей момент витворює з себе дві піддільниці. Поляки західньої Галичини рівноважать в собі дві струї: демократичну (людову) і дідичівську. Демократи тяготять ще сяк-так до Варшави, а дідичі зайняли вичікуюче становище. Мовляв, зачекаймо ще, бо не знати, який лад буде в варшавській Польщі, а до того часу торгуймося. Зате Поляки близше сходу, а головно ті, що грають першу скрипку у Львові, стоять зівсім ні в сих ні в тих. Тут верх мають подоляки-дідичі і бюрократи-урядники. Робітництво показалося клясово несвідомим і замотиличеним вшехпольською ідеєю, а мужицтва нема. Подолякам не в смак Варшава, Краків не дописує їм, бо там демократичні людовці в переваві, а до Познаня далеко і ще, на нещастє, між ними а Познанем серед дороги лежить демократична Варшава. Їх становище прямо безвихідне. Щоби боронити себе від демократичних Українців і їх демократичного ладу, проголосили як фантом оборону Львова. При помочи ріжних сфабрикуваних ідей ведуть штучно війну о Львів, а з другого боку на бий-забий ведуть торги з Варшавою, щоби там змінити правлінне, бо при демократичности Варшави вже все одно лишатися хочби при Україні, а в найліпшім разі витворити з Краковом осібну „dzielnic-у“ та замінити давний австрійський лад.

Краків не дописав, бо він сам мусить вести боротьбу з демократичною струєю польського мужицтва зах. Галичини й робітництва. На Познань нема що числити, бо там польські юнкри самі дрожать о свої інтереси, і годі їм ще тратити сили для подільських юнкрів; щасливі будуть, як себе виратують від демократичнього ладу. Подоляки, хапаючись останнього средства, починають грозити Варшаві вуйком Вільсоном. Беруть на себе ролю батьків і сварять тамтих; мовляв, будьте, діти, чемні і не бавтеся в большевиків, бо вуйко каже, що коли не будете тихо, то він не схоче говорити з вами на конференції, зробіть лад з собою, а то вуйко погнівається.

І коли вдасться подолякам і познаньщикам довести до перебудови правительства в Варшаві, себто до повалення теперішнього, а збудування реакційного протидемократичного, то нарід польський не виграв війни, а програв, бо мусить попрашатися на довгі часи з демократизмом. Правда, те недемократичне правительство буде офіціяльно стояти за загарбанням частини Галичини зі Львовом, Бориславом і Дрогобичом, і здавленнєм частини українського народу, але рівночасно здавить більшість польського народу. Коли-ж подоляки-обшарники програють свою газардну гру зі Львовом і Дрогобичом і торгу з Варшавою не дібють, то польський нарід виграв, бо виграв демократичний лад і не буде мусів може ще й віки цілі вести боротьбу зі своїми доморослими юнкрами, а рівночасно не сплямить себе насильством над братнім народом.

Польські соціялдемократи, які своєю мовчанкою притакують тій братовбійчій війні, повинні добре подумати над тим, яку місію вони сповняють при сій газардній ґрі дідичів і чи вони не засуджують робочих польських мас, мовчки на ще довшу війну з побідними панами. Нарід колись прозріє і осудить ту мовчанку, бо на всьо приходить слушний суд і засуд.

Всесвітня війна — всесвітня революція.

IV.

Царат, що при помочи братерського союзу з юнкерською імперією Гогенцолєрнів та сердечного братерства з крамарською, імперіялістичною демократією Англії і Франції задавив революцію в своїй державі, розпочав всесвітню війну, думаючи сотворити всесвітню імперію з Царгородом, як столицею. Імперіялістична Англія, Франція — вважаючи на свої визвольні, демократичні фрази й гасла — прирекла царській Росії Царгород і дарданельські проливи.

Та прийшли дні літнього воєнного погрому в 1915 році, не здійснились надії реваншу Брусілова в 1916 році — і протягом кількох днів в марті 1917 року Росія з царської, самодержавної імперії стала... демократичною републікою.

Розвалилась царська Бастилля. Революційний російський пролєтаріят — проголосив російську републику; а рівночасно проголосив волю народів російської імперії. Воскресла Польща, воскресла Україна...

Та проти революційного російського пролєтаріяту, проти нової, російської републики станув побідний, тріюмфуючий німецько-пруський імперіялізм.

Прийшов берестейський мир! Прийшли дні тяжких змагань між російською републикою а побідним, гордим, бундючним прусько-юнкерським імперіялізмом! Прийшов берестейський мир.

Німецька імперія думала, що на руїнах царату здвигне свою імперію, яка від Бреми до Багдаду сягатиме своєю могутньою рукою.

В безличний, бозпощадний, нікчемний спосіб доптано й толочено нову, вільну, революційну Росію. Генерал Гофман залізним пястуком диктував іменем імперіялістичної Німеччини услівя мира подавленій Росії, — тій Росії, що системою шибениць, тюрем і Сибіру споріднена і посвоячена була імперській, гогенцоллєрнській Німеччині — ні, — не тій царській Росії, а Росії революційній, Росії революційного мужицтва й пролєтаріяту, Росії „совітів“ мужицьких і робітничих рад.

Німецький імперіялізм тріюмфував. Берестейський, імперіялістичний мир, — мир тріюмфуючого імперіялізму на Сході Европи святкував своє торжество*).

Тріюмфував імперіялізм абсолютизму габсбурсько-гогенцоллєрнського; та тріюмф його був не довготрівалий.

В марті 1917 р. на віки завалився царський престол. Не минув рік і зачав хитатись престол Габсбургів і Гогенцоллєрнів.

Розсипалась в руїну велич царату і розвіялись мрії московського імперіялізму про всесвітню імперію.

І з тею хвилиною скінчилась стара, цісарська, февдальна, бюрократична, мілітаристична Австрія. Прийшов кінець тій Австрії, про яку сказав колись Герцен, що вона, що Австрія се— „поліцейское міропріятіе“.

Австрія тратить в той сам день (в день упадку царату) своє одиноке історичне оправданнє істнування, а іменно се, що вона становить запору проти російського походу на Царгород. Коли Босфор не загрожений Росією, то Европа не має найменшої причини та інтересу, щоби далі істнувала Австрія, се сорокате, перемішане, дидовижне зборище народів**).

Довше ще опісля вдержалась німецька імперія.

Та прийшли могучі удари воєнні зверха; зі всіх усюдів прийшли противники й вороги; цілий новочасний світ звернувся проти пруського юнкерства.

Великим, віковічним, всесвітним революційним ділом — доконаним мимо і против своєї волі — було діло, доконане німецькою імперією, яка розвалила, розбила розторощила царат.

Розторощенне царату принесло визволенне народам Сходу Европи; — виключно і єдино розторощенне царату принесло воскресенне Польщі й України.

Та побіда прусько-німецького імперіялізму — здавалося — віковічна, неминуча, розсипалась в прях так само, як тріюмфальний похід царської Росії.

Впала царська Росія — і не минув рік від часу побід пруського імперіялізму, що легковажив бундючо революційну Росію, як юнкерська, абсолютистична імперіялістична Німеччина Гоген-

*) Український націоналізм величав сей тріюмф імперіялізму рівнож як тріюмф національної думки.

**) „Die Auswärtige Politik des russischen Zarenthums“ 1881 р

цоллєрнів, перемінилась в — демократичну, зєдинену німецьку республіку.

І проти сеї республіки, проти революційного пролєтарського руху, що здвиг червоний прапор в столичних городах царської Росії та юнкерської Німеччини — йде тепер в хрестоносний похід реанція західньоевропейського імперіялізму.

Про сей хрестоносний похід всесвітньої реанції в слідуючій, останній статті. М. Ганкевич.

За мир.

(Д.рови Т. Ашкеназови у відповідь.)

Д-р Тобіяс Ашкеназе помістив в „Wieku N." з дня 12 с. м. статтю „O pokój", в якій між иншим каже, що „każde chwilowe powodzenie podnosi pewność siebie i miarę żądań zwłaszcza ze strony ukraińskiej, — rodzi butę".

Ми на се лише коротко відповімо д-рови Ашкеназому: Перечитайте вступну статтю в тім самім числі „W. N." п. н.: „Rozkaz Rzeczypospolitej" а тоді, віримо, що як справедливий чоловік, зміните свій осуд.

З Перемишля.

З Перемишля дістали ми сьогодня письмо від наших товаришів, вислане ще дня 2. с. м., з якого подаємо деякі виїмки:

Партійне життє з приводу останніх подій у нас на разі затихло. Визначнійші товариші зісталн арештувані та вивезені; тов. Жовнір побитий, лежить тяжко хорий. Та не резигнуємо зі своєї роботи, збираємо сили та беремося до дальшої організаційної праці.

Польські шовіністи переводять ревізії та арештують українських залізничників, робітників, селян та урядників, як в місті так і в околиці.

Для скорумпування ухраїнського робітництва видає „Polska Rada Narodowa" в Перемишлі до спілки з звісним царським прислужником дром Кирилом Черлюнчакевичем часопись, писану українськими буквами п. н. „Д о л я", в якій нападають на український визвольний рух і на українську Перемиську Національну Раду. Члени сеї Ради інтернувані в Кракові. Сю шматку стараються ширити серед укр. робітництва і селянства. Та робітники й селяне пізналися сейчас на фарбованих лисах.

Що чувати в краю?

З Бориславa доносять, що праця в копальнях в 70 проц. станула.

В Дрогобичи головою Національної Ради має бути тов. Семен Вітик (польські газети доносили, що він разом з братом згинув). Директором найбільшої рафінерії має бути суддя Кобрин.

З Перемишля доносять, що до Варшави мав поїхати д р Ліберман з інформаціями про положеннє в місті, а особливо просити о військову поміч з огляду на те, що тепер Українці в збільшеній силі загрожують містови. — В Перемишлі мали Українці допускатися „страшних звірств". Так пише польська краківська газета „Kurjer Codzienny". Навіть якихсь там ліліпутів хотіли убити чи замучити. Все те видумки хорих мозгів. Впрочім, як ми вже доносили, польські робітники в Кракові замкнули на кілька днів той соціялісто- та україножерний „Kurjer Codzienny", який виписував навіть на самих Поляків несотворені річи.

Чехи йдуть з Українцями!

Такий то алярм пустили польські краківські газети! А алярмують з того приводу, що „Чехи явно стремлять до заняття Орави, Спіжу і північних комітатів Угорщини аж до Унґвару, де по думці їх імперіялістичних плянів чеська граница повинна зійтися з границею будучої Росії".

З того приводу Чехи попирають усі замахи галицьких Українців, бо ані одним словом не обурюються з приводу „найогиднійших насильств і мордів, поповнюваних гайдамацькою дичю в середній та східній Галичині на Поляках"!

Далі кажуть краківські газети, що Чехи почали агітацію серед наших Лемків, щоби вони заявилися за прилученєм до чесько-словацької держави.

А вкінці — через Гуцульщину хочуть Чехи получитися з Україною, а з нею з Росією!...

А знову „Wiek Nowy", орган Жидів-Поляків, дістав „телєґраму" з Нового Санча, будьтоби Українці запропонували чеському Народному Виборови прилученнє Лемківщини до чесько-словацької держави і що в тій справі вже в найблизших днях має поїхати до Праги українська делєгація!...

Що чувати нового?

Про акцію польських большевиків в Варшаві доносить „Goniec Krakowski": Рада делєґатів робітничих Варшави починає вже навязувати відносини з правительствами чужих держав, а саме з правительствами, де при владі стоять большевики. „Głos Robotniczy" доносить, що екзекутивний комітет Ради рішив дня 5. с. м. звернутися до московського совітського правительства о наложеннє арешту на суми промисловців Королівства польського, зложені в російських банках.

Варшавське правительство рішило зняти корону з польського вірла. З того приводу польські панські круги та їх газети попадають просто в розпуку. „Orzeł bez korony jest symbolem rozbicia i podległości" — голосить шляхотський „Czas".

У Відні панують дуже тяжкі часи. Недостача поживи, опалу та світла велика. Ізза недостачі вугля станули фабрики та робітні. Театри, кіна і т. п. ізза недостачі світла позамикані.

В понеділок вечером представники Галичини відбули з начальником держави Пілсудським довшу нараду в військових справах. Предложили вони також свої постуляти в справі системи адміністрації краю.

„N. Fr. Presse" доносить з 9. с. м., що в віденських компетентних кругах нічого не знають про обсаду Відня через війська антану, а вістки про се уважають не заслугуючими на віру.

„Der Abend" умістив відпис протоколу, списаного в листопаді в льокалі Української Національної Ради з капітаном Ал. Марущаком в присутности бувших послів Смаль-Стоцького, Лукасевича і Брайтера. Марущак зізнає, що по занятю Шабацу присвоїв собі генерал Терштянски всю готівку, яку знайдено в тім місті; виносила вона кілька міліонів корон.

Воєнна ситуація.

Варшавський генеральний штаб в комунікаті з дня 10. с. м. доносить: На північ від Любачова атакували Українці Чесанів, але їх відперто, при чім Поляки заняли Нове Село. При помочи панцирного поїзду розбито українські сили, які намагалися висадити залізничий міст на ріці Ліщці (чи не Вишні?) і занято село Соколя на півн. схід від Мостиск. Війська польські виперли Українців зі Зубри і Сихова.

Начальна Команда польських військ на східню Галичину оголошує комунікат з дня 9. грудня: На всіх відтинках фронту день минув без важніщих подій. Наша артилєрія острілювала з добрим успіхом неприятельські позиції на північ і полудне від Львова.

Львівський комунікат з 10. с. м. доносить, що в околиці Львова крім стеж не було ніяких важніщих подій.

Польські газети подають: Польські відділи війська звели успішні боротьби під Коростенком коло Хирова і взяли до неволі одного офіцира та кількох вояків. — „Kurjer Warszawski" пише, що в звязи з боротьбами польського війська в Галичині з Українцями надходять вже до Любліна транспорти ранених воя ків, яких перевозиться в товарних вагонах. Недавно прийшов до Любліна транспорт 80 ранених вояків з під Руської Рави. Цілу дорогу, переривану безустанними постоями, мусіли ранені вояки відбути без лікарської опіки, без харчу.

Битва коло Тернополя. „Gazeta Codzienna" доносить за тернопільським „Голосом" з дня 30. листопада, що польський відділ в силі около 1000 мужа, який зорганізовано на Україні, перейшов Збруч і обсадив фільварок і замок гр. Рея коло Микулинець. Польське військо має подостатком оружя і муніції. В бою помагав польському війську гр. Рей і його урядники. „Голос" має надію, що переважаючі сили Українців змусять польський відділ до відвороту.

НОВИНКИ.

— **14 (чотирнадцята) з ряду ревізія** відбулася в четвер в Ставропігії. Того дня перешукувано всі пивниці. Не найдено очевидно нічого. Ми цікаві, кілько ще разів буде Ставропігія перешукувана?!

— **Знов Українці!** „Kurjer Lwowski" доносить аж тепер, що українські жовнірі по забранню Львова позабирали з ратуша гроші з ріжних кас, а з бюра радника Плятовського забрали 63.000 корон. — Дивне диво! Аж по трьох тижнях опамятался панове з ратуша, що їм гайдамацька дич забрала гроші! А в перших днях оголосили урядово в газетах, що Українці зовсім не рушали кас і нічого не забрали!.. Щось там невиразно з тими грішми!

— **Італійці у Львові.** З Варшави доносить РАТ., що в останнім часі боролися у Львові по стороні Поляків італійські полонені, маніфестуючи тим способом польсько-італійське братерство. — Чи се правда, не знаємо. Може й билися за польськість Львова італійські жовнірі! Але чомуж не писали нічого про се львівські газети? Ми читали й щодня читаємо, що Львів здобули „polskie dzieci" — а РТА. доносить, що Італійці. Комуж тут отже вірити?

— **Що пишуть чужинці про Львів?** (РТА.) Кореспонденґ „N. Fr. Pr." Адельт, який був недавно у Львові, стверджує на основі наочних оповідань свідків усіх народностий та на основі урядових матеріялів, що як довго були у Львові Українці, панував лад і порядок, а коли прийшли Поляки, розпочалася анархія та морди Сю нотатку подаємо за урядовою „Gazet-ою Lwowsk-ою".

— **День жалоби та протесту** з приводу жидівських погромів у Львові мали краківські Жиди в понеділок дня 9. с. м. Того дня жидівські газети вийшли в чорних, жалібних рамках, склепи й бюра від 11. год. були позамикані й всяка праця здержана, а в усіх біжницях відбулися богослуження з проповідями. — З приводу погромів у Львові протестував шведський мировий комітет, далі шведські соціялісти, які вислали телєґрафічний поклик до французських соціялістів; в Ціріху в Швайцарії відбулися громадні протестуючі збори, таксамо в Базилеї. З Франкфурту н. М. в Німеччині вислали жінки радіотелєграфічний протест до Вільсона. В Льондоні відбулося 10-тисячне віче робітників, на якім провідник віча виступив дуже остро проти останніх подій у Львові. — Як з повищого видно, Львів стався „славний" на цілий світ! Та чи ся „слава" вийде на добре тим, що спричинили її — се инша річ!

— **Максимальна тарифа.** Заряд міста подає до відомости отсю тарифу максимальних цін: 1 кг. волового мяса 14 кор., кошерного 16 кор., вепрового 24 кор., телячого 12 кор., кубаса 28 кор., шинка 30 кор., вуджене 30 кор., солонина 30 кор., смалець 40 кор., сальцесон 24 кор., кашані та кровавi кишки 15 кор.

— **З гумористики...** Проф. Владислав Збєржховський видає газетку „Świat chrześcijański". Случайно попало нам в руки число за листопад. Крім ріжних нісенітниць, знаходимо там осьтакі „учені" розважання: „Коли Жидам звертають тепер Палєстину, то в ім я с п р а в е д л и в о с т и належить віддати Польщі східню Галичину, хоч її скольонізували Жиди та Українці, забираючи Поляків на грецький обряд". „Українців сотворив перед кільканадцяти роками Бадені та Бобржинський. Поляки не можуть віддавати їм своєї відвічної власности". „Прусаки програли війну завдяки київській Україні. Якби були не посилали своїх військ на Україну, а до Туреччини та Болгарії, булиби центральні держави виграли війну". А найкомічнійше отсе: А в с т р і я п р о г р а л а с п р а в у з а в д я к и г а л и ц ь к і й У к р а ї н і". Оттакими мудрощами та „правдами" годують „учені" професори польський нарід!

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили вчорашнього дня (в коронах): Яків Нас 50, Приятель 30, тов. Матіївський 50, Карпюк 10, Скрентович Марія 20, Коренець 50, О. К. 20, Анна Куцівна 10, д-р Альфред Говикович 100, Волод. Бабій 10, Андрій Сполітакевич 10, П. О. 30, д-р Мацькевич 40, О. Л. 40, О. Б. 10, І. М. 10, І. П. 10, Е. К. 2, Е. Г. 6. Разом 508.

— **Льональ Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3. другий поверх.

— **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед", бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Оголошення приймається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

Хто має яку вістку про ПЕТРА ГАВРИША, уродженого у Львові, зволить повідомити матір, вулиця Личаківська ч. 23. 3—3

ВІКТОР ТАРНАВСЬКИЙ, Львів, вулиця Пекарська ч. 1 В, просить о вістку про свого сина Івана, який дня 25. листопада мав виїхати з конвікту в Хирові до Бережан. 3—3

О. СЕЛЬСЬКИЙ, СТРИЙ. Я здоров. Як Маня? — Роман. 2—3

ГАЛЯ ЦУРКОВСЬКА в СТАНИСЛАВОВІ. Перебуваю у Львові, здоров. 2—2

В. УСТИЯНОВИЧ, СТРИЙ і КОРЕНЕЦЬ, ТЕРНОПІЛЬ. Ми всі здорові й безпечні. — Д е н и с. 1—3

Читачів „Вперед" проситься передати вістку АДОЛЬФОВИ ТРАУНЕРОВИ в БУЧАЧИ, що його син здоров і перебуває у тітки у Львові.

Читачів „Вперед" проситься передати вістку ВОЛЬФОВИ ГАЛЬПЕРНОВИ в СТАНИСЛАВОВІ, вул. Газова, що Ігнац і Доня перебувають здорові у родичів у Львові.

Ширіть скрізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед"!

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігийського Інстигуту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 12. Lwiw, piatnycia, dnia 13. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Wywezennie zakładnykiw zi Lwowa.

W noczy z wiwtirka na seredu zistały aresztuwani ta wywezeni otsi predstawnyky Ukrajiciw:

prof. Julijan Romanczuk, 80-litnij stareć, tow. dr. Wołodymyr Starosolśkyj, dr. Iwan Kuroweć, dr. Wołodymyr Baczynśkyj, radnyk Alfred Budzynowśkyj.

Z Żydiw zistały wywezeni: dr. Ałeksander Hawsman, dr. Wilhelm Gabel, dr. Mychajło Ringel, dr. Łew Rajch i dr. Tennenblat.

Wid'jizd nastupyw rannym pojizdom w zachidnim naprjami.

Dyrektorijat na Ukrajini.

Z Ukrajiny oderżały my slidujuczi nowyny: Pisla prohnannia het'mana Skoropadśkoho z Kyjiwa, utworywsia Dyrektoriat Ukrajińskoji Narodnioji Republyky, w skład jakoho uwijszły: W. Wynnyczenko, S. Petlura, T. Andrijiwśkyj, F. Szweć i A. Makarenko. Dyrektoriat' utworyw własnu armiju, jaka boret'sia z resztkamy wijśka het'mana. Rewolucijna ukrajińska armija zaniała 29. łystopada Żytomir, Żmerynku, Proskuriw i bahato ynszych mist. Dyrektoriat zwernuwsia z widozwoju do hałyćkych Ukrajinciw, szczoby wony wstupały w riady ukrajińskoji armiji. W bilszych i menszych ukrajińskych mistach wychodiat' ukrajiński czasopysi.

Czy polśkyj narid wyhraje, czy prohraje?

Prydywlajuczyś podijam w Polszczi, baczymo, szczo wijna o Lwiw ne je najważniszczym pytanniem polśkoho suspilstwa, a pobida Polakiw u Lwowi bułaby pid dejakym ohladom riwnoczasno prohranoju polśkoho narodu.

Rozberim wpered poodynoki ruchy polśkoho suspilstwa. Persze wsioho baczymo, szczo jadro Polszczi, sebto kołysznia rosijśka Polszcza maje pereważajuczyj demokratycznyj naprjam. Wełyki agrarnyky i fabrykanty majut' menszyj wpływ, zate mużyctwo i robitnyctwo maje bilszu syłu. I czerez te zaraz po uwilnenniu sebe wid pruśkoho okupacijnoho wijśka, ti dwi werstwy wziały perewahu i zmohła wytworyty z sebe demokratyczne prawytelstwo. Regencijna rada, operta na pruśki bagnety, rozletiłasia, jak sztucznyj wypłid kompromisu miż hałapasamy i najizdnykamy z odnoho boku, a brutalno nakynena włada narodowy z druhoho boku.

Druha częstyna Polszczi, w schidnij Prusiji, w jakij panuwaw zdawna junkerśkyj ład, de narid roboczyj uderżuwawsia w otumaniuwanniu joho łysze wszechpolśkoju idejeju (podibno jak w Hałyczyni), a didyczi prawyły narodom pry pomoczi ideji wyzwołennia i wszechpolśkosty ta riwnoczasno koketuwały z pruśkymy junkramy, narid ne mih pereniaty włady w swoji ruky a zachopyły jiji w ruky swoji domorosłi junkry. Czerez te poznańszczyky ani rusz ne tiahotiat' do jadra Polszczi, bo wona demokratyczna a prohołoszujut' ideju stworennia „rządu trójdzielnicowego". Protestujut' proty „wszechwładzy państwa" na poły publycznoho, suspilnoho ta kulturnoho żyttia i domahajut'sia samouprawy na tych polach. Najbilszym demokratyzmom u nych je, szczo dajut' żinci prawo hołosuwannia, ałe ne każut', jak te prawo wzahali bude wyhladaty. Pro demokratyzm w hospodarstwi suspilnim u nych i besidy nema.

Awstrijśka Polszcza, chocz tworyt' odnu dilnyciu, w sej moment wytworjuje z sebe dwi piddilnyci, Polaky zachidnoji Hałyczyny riwnoważat' w sobi dwi struji: demokratycznu (ludowu) i didyczіwśku. Demokraty tiahotiat' szcze siak-tak do Warszawy, a didyczi zajniały wyczikujucze stanowyszcze. Mowlaw, zaczekajmo szcze, bo ne znaty, jakyj ład bude w warszawśkij Polszczi, a do toho czasu torhujmosia. Zate Polaky błyzsze schodu a hołowno ti, szczo hrajut' perszu skrypku u Lwowi, stojat' ziwsim ni w sych ni w tych. Tut werch majut' podolaky-didyczi i biurokraty-urjadnyky. Robitnyctwo pokazałosia klasowo neswidomym i zamotyłyczenym wszechpolśkoju idejeju, a mużyctwa nema. Podolakam ne wsmak Warszawa, Krakiw ne dopysuje jim, bo tam demokratyczni ludowci w perewazi, a do Poznania dałeko, i szcze, na neszczastie, miż nymy a Poznaniem sered dorohy łeżyt' demokratyczna Warszawa. Jich stanowyszsze prjamo bezwychidne. Szczoby boronyty sebe wid demokratycznych Ukrajinciw i jich demokratycznoho ładu, prohołosyły jak fantom oboronu Lwowa. Pry pomoczy riżnych sfabrykuwanych idej weduť sztucznо wijnu o Lwiw, a z druhoho boku na byj-zabyj weduť torhy z Warszawoju, szczoby tam zminyty prawlinnie, bo pry demokratycznosty Warszawy wże wse odno łyszatysia choczby pry Ukrajini, a w najlipszim razi wytworyty z Krakowom osibnu „dzielnic-u" ta załyszyty dawnyj awstryjśkyj ład.

Krakiw ne dopysaw, bo win sam musyt' westy borot'bu z demokratycznoju strujeju polśkoho mużyctwa zach. Hałyczyny i robitnyctwa. Na Poznań nema szczo czysłyty, bo tam polśki junkry sami drożat' o swoji interesy, i hodi jim szcze tratyty syły dla podilśkych junkriw; szczasływi budut', jak sebe wyratujut' wid demokratycznioho ładu. Podolaky, chapajuczyś ostannioho sredstwa, poczynajut' hrozyty Warszawi wujkom Wilsonom. Berut' na sebe rolu bat'kiw i swarjat' tamtych; mowlaw, bud'te dity, czemni i nebawtesia w bolszewykiw, bo wujko każe, szczo koły ne budete tycho, to win ne schocze howoryty z wamy na konferenciji, zrobit' ład z soboju, a to wujko pohniwajet'sia.

I koły wdast'sia podolakam i poznańszczykam dowesty do perebudowy prawytelstwa w Warszawi, sebto do powałennia teperisznioho a zbuduwannia reakcijnoho, protydemokratycznioho, to narid polśkyj ne wyhraw wijny a prohraw, bo musyt' poprajszczatysia na dowhi czasy z demokratyzmom. Prawda, te nedemokratyczne prawytelstwo bude oficijalno stojaty za zaharbanniem czastyny Hałyczyny zi Lwowom, Borysławom i Drohobyczom i zdawłenniem czastyny ukrajińskoho narodu, ałe riwnoczasno zdawyt' bilszist' polśkoho narodu. Koły-ż podolaky-obszarnyky prohrajut' swoju hazardnu hru zi Lwowom i Drohobyczom i torhu z Warszawoju ne dibjut' to narid polśkyj wyhraw, bo wyhraw demokratycznyj ład i ne bude musiw może szcze i wiky ciłi westy borot'bu zi swojimy domorosłymy junkramy, a riwnoczasno ne splamyt' sebe nasylstwom nad bratnim narodom.

Polśki socijałdemokraty, jaki swojeju mowczankoju prytakujut' tij bratowbijczij wijni, powynni dobre podumaty nad tym, jaku misiju wona spowniaje pry tij hazardnij hri didyczіw i czy wony ne zasudżujut' roboczych polśkych mas mowczky na szcze dowszu wijnu z pobidnymy panamy. Narid kołyś prozrije i osudyt' tu mowczanku, bo na wsio prychodyt' słusznyj sud i zasud.

Wseswitnia wijna — wseswitnia rewolucija.

IV.

Carat, szczo pry pomoczy braterśkoho sojuza z junkerskoju imperijeju Hohencolerniw ta serdecznoho braterstwa z kramarśkoju, imperijalistycznoju demokratijeju Angliji i Franciji zadawyw rewoluciju w swojij derżawi, rozpoczaw wseswitniu wijnu, dumajuczy sotworyty wseswitniu imperiju z Carhorodom, jak stołyceju. Imperijalistyczna Anglija i Francija — ne wważajuczy na swoji wyzwolni, demokratyczni frazy i hasła — pryrekła carśkij Rosiji Carhorod i dardanelśki proływy.

Ta pryjszły dni litnioho pohromu wojennoho w 1915 roci, ne zdijsnyłyś nadiji rewanżu Brusiłowa w 1916 roci — i protiahom kilkoch dniw w marti 1917 roku Rosija z carśkoji, samoderżawnoji imperiji stała... demokratycznoju republykoju.

Rozwałyłaś carśka Bastylla. Rewolucijnyj rosijśkyj proletarijat — prohołosyw rosijśku republyku; a riwnoczasno prohołosyw wolu narodiw rosijśkoji imperiji. Woskresła Polszcza, woskresła Ukrajina...

Ta proty rewolucijnoho rosijśkoho proletarijatu, proty nowoji, rosijśkoji republyky stanuw pobidnyj, trijumfujuczyj nimećko-pruśkyj imperijalizm.

Pryjszow berestejśkyj myr! Pryjszły dni tiażkych zmahań miż rosijśkoju republykoju a pobidnym, hordym, bundiucznym pruśko-junkerśkym imperijalizmom! Pryjszow berestejśkyj myr.

Nimećka imperija dumała, szczo na rujinach caratu zdwyhne swoju imperiju, jaka wid Bremy i Bagdadu siahatyme swojeju mohutnioju rukoju.

W bezłycznyj, bezposzczadnyj, nikczemnyj sposib doptano i tołoczeno nowu, wolnu, rewolucijnu Rosiju. Generał Hofman zaliznym pjastukom dyktuwaw imenem imperijalistycznoji Nimeczczyny uśliwia myra podawłenij Rosiji, — ne tij Rosiji, szczo systemoju szybenyć, tiurem i Sybiru sporidnena i poswojaczena buła imperśkij, hohencollernśkij Nimeczczyni — ni, — ne tij carśkij Rosiji, a Rosiji rewolucijnij, Rosiji rewolucijnoho mużyctwa i proletarijatu, Rosiji „sowitiw" — mużyćkych i robitnyczych rad.

Nimećkyj imperijalizm trijumfuwaw. Berestejśkyj, imperijalistycznyj myr, — myr trijumfujuczoho imperijalizmu na Schodi-Ewropy, swiatkuwaw swoje torżestwo *).

Trijumfuwaw imperijalizm absolutyzmu habsburśko-hohencollernśkoho; ta trijumf joho buw ne dowhotriwałyj.

W marti 1917 r. na wiky zawaływsia carśkyj prestoł. Ne mynuw rik i zaczaw chytatyś prestoł Habsburgiw i Hohencollerniw.

*) Ukrajińskyj nacijonalizm wełyczaw sej trijumf imperijalizmu riwnoż jak trijumf nacijonaluoji dumky.

Rozsypałaś w rujinu wełycz caratu; rozwijałyś mriji moskowśkoho imperijalizmu pro wseswitniu imperiju.

I z toju chwyłynoju skinczyłaś stara, cisarśka, fewdalna, biurokratyczna, militarystyczna Awstrija. Pryjszow kineć tij Awstriji, pro jaku skazaw kołyś Hercen, szczo wona, szczo Awstrija se — „policejśkoje miroprijatije".

„Awstrija tratyt' w toj sam deń (w deń upadku caratu) swoje odynoke istoryczne oprawdannie istnuwannia, a imenno, szczo wona stanowyt' zaporu proty rosijśkoho pochodu na Carhorod. Koły Bosfor ne zahrożenyj Rosijeju, to Ewropa ne maje najmenszoji pryczyny ta interesu, szczoby dali istnuwała Awstrija, se sorokate, peremiszane, dywowyżne zboryszcze narodiw" *).

Dowsze szcze opisla wderżałaś nimećka imperija.

Ta pryjszły mohuczi udary wojenni zwercha; zi wsich usiudiw pryjszły protywnyky i worohy; ciłyj nowoczasnyj swit zwernuwsia proty junkerstwa pruśkoho.

Wełykym, wikowicznym, wseswitnym rewolucijnym diłom — dokonanym mymo i proty swojeji woli — buło diło, dokonane nimećkoju imperijeju, jaka rozwałyła, rozbyła, roztoroszczyła carat.

Roztoroszczennie caratu prynesło wyzwołennie narodam Schodu Ewropy; — wykluczno i jedyno roztoroszczennie caratu prynesło woskresennie Polszczi i Ukrajiny.

Ta pobida pruśko-nimećkoho imperijalizmu — zdawałosia — wikowiczna, nemynucza rozsypałaś w prach tak samo, jak trijumfalnyj pochid carśkoji Rosiji.

Wpała carśka Rosija — i ne mynuw rik wid czasu pobidy pruśkoho imperijalizmu, szczo łehkoważyw bundiuczo rewolucijnu Rosiju, jak junkerśka, absolutystyczna imperijalistyczna Nimeczczyna Hohencollerniw pereminyłaś w — demokratycznu, zjedynenu nimecku republyku.

I proty seji republyky, proty rewolucijnoho proletarśkoho ruchu, szczo zdwyh czerwonyj prapor w stołycznych horodach carśkoji Rosiji ta junkerśkoji Nimeczczyny — ide teper w chrestoposnyj pochid reakcija zachidnio ewropejśkoho imperijalizmu.

Pro sej chresnonosnyj pochid wseswitnioji reakciji w slidujuczij ostatnij statti.

M. Hankewyćz.

Za myr.

(D-rowy T. Aszkenazowy u widpowid').

D-r Tobias Aszkenaze pomistyw w „Wieku N." z dnia 12. s. m. statiu „O pokój", w jakij miż inszym każe, szczo „każde chwilowe *powodzenie* podnosi pewność siebie i miarę żądań zwłaszcza ze strony ukraińskiej, — rodzi butę".

My na se łysze korotko widpowimo d-rowy Aszkenazomu: Pereczytajte wstupnu stattiu w tim samim czysli „W. N." p. n.: „Rozkaz Rzeczypospospolitej" a todi, wirymo, szczo jak sprawedływyj czołowik, zminyte swij osud.

Z Peremyszla.

Z Peremyszla distały my siohodnia pyśmo wid naszych towarysziw, wysłane szcze dnia 2. s. m., z jakoho podajemo dejaki wyjimky:

Partijne żyttie z prywodu ostannich podij u nas na razi zatychło. Wyznacznijszi towaryszi zistały aresztuwani ta wywezeni; tow. Żownir pobytyj, łeżyt' tiażko choryj. Ta ne rezygnujemo zi swojeji roboty, zbyrajemo syły ta beremosia do dalszoji organizacijnoji praci.

Polśki szowinisty perewodiat' rewiziji ta aresztujut' ukrajinśkych zaliznycznykiw, robitnykiw, selan ta urjadnykiw, jak w misti tak i w okołyci.

Dla skorompuwannia ukrajinśkoho robitnyctwa wydaje „Polska Rada Narodowa" w Peremyszli do spiłky z zwisnym carśkym prysłużnykom d-rom Kyryłom Czerlunczakewyczem czasopyś, pysanu ukrajinśkymy bukwamy p. n. „Dola", w jakij napadajut' na ukrajinśkyj wyzwolnyj ruch i na ukrajinśku Peremyśku Nacijonalnu Radu. Człony seji Rady internuwani w Krakowi. Siu szmatku starajut'sia szyryty sered ukr. robitnyctwa i selanstwa. Ta robitnyky i selane piznałysia sejczas na farbuwanych łysach.

Szczo czuwaty w kraju?

Z Borysława donosiat', szczo pracia w kopalniach w 70 proc. stanuła.

W Drohobyczy hołowoju Nacionalnoji Rady maje buty tow. Semen Wityk (polśki gazety donosyły, szczo win razom z bratom zhynuw). Dyrektorom najbilszoji rafineriji maje buty suddia Kobryn.

Z Peremyszla donosiat', szczo do Warszawy maw pojichaty d-r Liberman z informacijamy pro położennie w misti, a osobływo prosyty o wijśkowu pomicz z ohładu na te, szczo teper Ukrajinci w zbilszenij syli zahrożujut' mistowy. — W Peremyszli mały Ukrajinci dopuskatysia „strasznych zwirstw". Tak pysze polśka krakiwśka gazeta „Kurjer codzienny". Nawit' jakychś tam liliputiw chotiły ubyty czy zamuczyty. — Wse te wydumky chorych mozgiw. Wproczim, jak my wże donosyły, polśki robitnyky w Krakowi zamknuły na kilka dniw toj socijalisto- ta ukrajinożernyj „Kurjer codzienny", jakyj wypysuwaw nawit' na samych Polakiw nesotworeni riczy.

*) „Die auswärtige Politik des russischen Zarenthums", 1888 r.

Czechy iduť z Ukrajinciamy!

Takyj alarm pustyły polśki krakiwśki gazety! A alarmujut' z toho prywody, szczo „Czechy jawno stremlat' do zaniattia Opawy, Spiżu i piwnicznych komitatiw Uhorszczyny aż do Ungwaru, de po dumci jich imperialistycznych planiw cześka hranycia powynna zijtysia z hranyceju buduczoji Rosiji".

Z toho prywodu Czechy popyrajut' usi zamachy hałyćkych Ukrajinciw, bo ani odnym słowom ne oburiujut'sia z prywodu „najohydnijszych nasylstw i mordiw, popowniuwanych hajdamaćkoju dyczju w serednij ta schidnij Hałyczyni na Polakach!"

Dali każut' krakiwśki gazety, szczo Czechy poczały agitaciju sered naszych Łemkiw, szczoby wony zajawyłysia za pryłuczenniem do cześko-słowaćkoji derżawy.

A wkinci — czerez Huculszczynu choczut' Czechy poluczytysia z Ukrajinoju, a z neju z Rosijeju!...

A znowu „Wiek Nowy", organ Żydiw-Polakiw, distaw „telegramu" z Nowoho Sancza, bud'toby Ukrajinci zaproponuwały cześkomu Narodnomu Wyborowy pryłuczennie Łemkiwszczyny do cześko-słowaćkoji derżawy i szczo w tij sprawi wże w najbłyszczych dniach maje pojichaty do Prahy ukrajinśka delegacija!...

Szczo czuwaty nowoho?

Pro akciju polśkych bolszewykiw w Warszawi donosyt' „Goniec krakowski": Rada delegatiw robitnyczych Warszawy poczynaje wże nawiazuwaty widnosyny z prawytelstwamy czużych derżaw, a same z prawytelstwom, de pry władi stojat' bolszewyky. „Głos Robotniczy" donosyt', szczo ekzekutywnyj komitet Rady riszyw dnia 5. s. m. zwernutysia do moskowśkoho sowitśkoho prawytelstwa o nałożennie aresztu na sumy promysłowciw Koroliwstwa polśkoho, złożeni w rosijśkych bankach.

Warszawśke prawytelstwo riszyło zniaty koronu z polśkoho wirła. Z toho prywodu polśki pański kruhy ta ich gazety popadajut' prosto w rozpuku. „Orzeł bez korony jest symbolem rozbicia i podległości" — hołosyt' szlachotśkyj „Czas".

U Widni panujut' duże tiażki czasy. Nedostacza pożywy, opału ta switła wełyka. Izza nedostaczi wuhla stanuły fabryky ta robitni. Teatry, kina i t. p. izza nedostaczi switła pozamykani.

W ponediłok weczerom predstawnyky Hałyczyny widbuły z naczalnykom derżawy Piłsudśkym dowszu naradu w wijśkowych sprawach. Predłożyły wony takoż swoji postulaty w spraw. systemy administraciji kraju.

„N. Fr. Presse" donosyt' z 9 s. m., szczo w wideńskych kompetentnych kruhach niczoho ne znajut' pro obsadu Widnia czerez wijśka antantu, a wistky pro ze uważajut' ne zasłuhujuczymy na wiru.

„Der Abend" umistyw widpys protokołu, spysanoho w łystopadi Ukrajinśkoji Narodnioji Rady z kapitanom Ał, Maruszczakom w prysutnosty posłiw Smal-Stećkoho, Łukasewyćza i Brajtera. Maruszczak ziznaje, szczo po zaniattiu Szabacu pryswojiw sobi generał Tersztiansky wsiu hotiwku, jaku znajdeno w tim misti; wynosyła wona kilka milijoniw koron.

Wojenna sytuacija.

Warszawśkyj generalnyj sztab w komunikati z dnia 10 s. m. donosyt': Na piwnicz wid Lubaczowa atakuwały Ukrajinci Czesaniw, ale ich wyperto, pry czim Polaky zaniały Nowe Seło. Pry pomoczy pancyrnoho pojizdu rozbyto ukrajinśki syły, jaki namahałysia wysadyty zalizuyczyj mist na rici Lisnci (czy ne Wyszni?) i zaniato seło Sokola na piwn. schid wid Mostysk. Wijśka polśki wyperły Ukrajinciw zi Zubry i Sychowa.

Naczalna komanda polśkych wijśk na schidniu Hałyczynu ohołoszuje komunikat z dnia 9. hrudnia: Na wsich widtynkach frontu deń mynuw bez ważnijszych podij. Nasza artylerija ostriluwała z dobrym uspichom nepryjatelśki pozyciji na piwnicz i połudne wid Lwowa.

Lwiwśkyj komunikat z 10 s. m. donosyt', szczo w okołyci Lwowa krim steż ne buło nijakych ważnijszych podij.

Polśki gazety pyszut': Polśki widdiły wijśka zwały uspiszni borot'by pid Korostenkom koło Chyrowa i wziały do newoli odnoho oficyra ta kilkoch wojakiw. — „Kurjer Warszawski" pysze, szczo w zwiazy z borot'bamy polśkoho wijśka w Hałyczyni z Ukrajinciamy nadchodiat' wże do Lublina transporty ranenych wojakiw, jakych perewozyt'sia w towarnych wagonach. Nedawno pryjszow do Lublina transport 80 ranenysh wojakiw z pid Ruśkoji Rawy. Ciłu dorohu, pererywanu bezustannymy postojamy, musiły raneni wojaky widbuty bez likarśkoji opiky, bez charczu.

Bytwa koło Ternopola. „Gazeta Codzienna" donosyt' za ternopilśkym „Hołosom" z dnia 30 łyctopada, szczo polśkyj widdił w syli około 1000 muża, jakyj zorganizowano na Ukrajini, perejszow Zbrucz i obsadyw filwarok i Zamok gr. Reja kolo Mykułyneć. Polśke wijśko maje podostatkom orużja i municiji. W boju pomahaw polśkomu wijśku gr. Rej i joho urjadnyky. „Hołos" maje nadiju, szczo pereważajuczi syły Ukrajinciw zmusiat' polśkyj widdił do widworotu.

NOWYNKY.

— **14 (czotyrnajciata) z riadu rewizija** widbulasia w czetwer w Stawropigiji. Toho dnia pereszukuwano wsi pywnyci. Ne najdeno oczewydno niczoho. My cikawi, kilko szcze raziw bude Stawropigia pereszukuwana?!

— **Znow Ukrajinci!** „Kurjer Lwowski" donosyt' aż teper, szczo ukrajiński żowniri po zabranniu Lwowa pozabyrały z ratusza hroszi z riżnych kas, a z biura radnyka Platowśkoho zabrały 63.000 koron. — Dywne dywo! Aż po troch tyżniach opamatałysia panowe z ratusza, szczo jim hajdamaćka dycz zabrała hroszi! A w perszych dniach ohołosyły uriadowo w gazetach, szczo Ukrajinci zowsim ne ruszały kas i niczoho ne zabrały!... Szczoś tam newyrazno z tymy hriszmy!

— **Italijci u Lwowi.** Z Warszawy donosyt' PAT., szczo w ostannim czasi borołysia u Lwowi po storoni Polakiw italijśki połoneni, manifestujuczy tym sposobom polśko-italijśke braterstwo. — Czy se prawda, ne znajemo. Może i byłysia za polśkist' Lwowa italijśki żowniry! Ałe czomuż ne pysały niczoho pro se lwiwśki gazety? My czytały i szczodnia czytajemo, szczo Lwiw zdobuły „polskie dzieci" — a PTA. donosyt', szczo Italijci. Komuż tut otże wiryty?

— **Szczo pyszut' czużynci pro Lwiw?** (PTA.) Korespondent N. Fr. Pr. Adelt, jakyj buw nedawno u Lwowi, stwerdżuje na osnowi naocznych opowidań świdkiw usich narodnostyj ta na osnowi uriadowych materijaliw, szczo jak dowho buły u Lwowi Ukrajinci, panuwaw ład i poriadok, a koły pryjszły Polaky, rozpoczałasia anarchia ta mordy. Siu notatku podajemo za uriadowoju „Gazet-oju Lwowsk-oju".

— **Maksymalna taryfa.** Zariad mista podaje do widomosty otsiu taryfu maksymalnych cin: 1 kg. wołowoho miasa 14 kor., koszernoho 16 kor., weprowoho 24 kor., telaczoho 12 kor., kubasa 28 kor., szynka 30 kor., warena szynka 36 kor., wudżene 30 kor., sołonyna 30 kor., smałeć 40 kor., salceson 24 kor., kaszani ta krowawi kyszky 15 kor.

— **Deń żałoby ta protestu** z prywodu żydiwśkych pohromiw u Lwowi mały krakiwśki Żydy w ponediłok dnia 9. s. m. Toho dnia żydiwśki gazety wyjszły w czornych, żalibnych ramkach, sklepy i biura wid 11 hod. buły pozamykani i wsiaka pracia zderżana, a w usich biżnyciach widbułysia bohosłużennia z propowidiamy. — Z prywodu pohromiw u Lwowi protestuwaw szwećkyj myrowyj komitet, dali szwedśki socialisty, jaki wysłały telegraficznyj pokłyk do francuśkych socialistiw; w Cirichu w Szwajcariji widbułysia hromadni protestujuczi zbory, taksamo w Bazyleji. Z Frankfurtu n. M. w Nimeczczyni wysłały żinky radiotelegraficznyj protest do Wilzona. W Londoni widbułosia 10-tysiaczne wicze robitnykiw, na jakim prowidnyk wicza wystupyw duże ostro proty ostannich podij u Lwowi. — Jak z powyszczoho wydno, Lwiw stawsia „sławnyj" na ciłyj swit! Ta czy sia „sława" wyjde na dobre tym, szczo spryczynyły jiji — se ynsza ricz!

— **Z humorystyky...** Prof. Władysław Zbierżchowśkyj wydaje gazetku „Swiat chrześcijański". Słuczajno popało nam w ruky czysło za łystopad. Krim riżnych nisenitnyć, znachodymo tam ostaki „uczeni" rozważannia: „Koły Żydam zwertajut' teper Palestynu, to w imia sprawedływosty należyt' widdaty Polszczi schidniu Hałyczynu, chocz jiji skolonizuwały Żydy ta Ukpajinci, zabyrajuczy Polakiw na hrećkyj obriad. „Ukrajinciw sotworyw pered kilkanadciaty rokamy Badeni ta Bobżyńskyj. Polaky ne możut' widdawaty jim swojeji widwicznoji własnosty". „Prusaky prohrały wijnu zawdiaky kyjiwśkij Ukrajini. Jakby buły ne posyłały swojich wijśk na Ukrajinu, a do Tureczczyny ta Bołhariji, bułyby centralni derżawy wyhrały wijnu". A najkomicznijsze otse: „Awstria prohrała sprawu zawdiaky hałyćkij Ukrajini". Ottakymy mudroszczamy ta „prawdamy" hodujut' „uczeni" profesory polśkyj narid!

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., druhyj powerch.

= **Prosymo wsich, chto jide czy jde na prowincju,** zabraty z soboju „Wpered", bo czerez nedostaczu komunikacji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administracji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Chto maje jaku wistku pro PETRA HAWRYSZA, urodżenoho u Lwowi, zwołyt' powidomyty matir, wułycia Łyczakiwśka cz. 23. 3—3

WIKTOR TARNAWŚKYJ, Lwiw, wułycia Pekarśka cz. 1 B, prosyt' o wistku pro swoho syna Iwana, jakyj dnia 25 łystopada maw wyjichaty z konwiktu w Chyrowi do Bereżan. 3—3

O. SELŚKYJ, STRYJ. Ja zdorow. Jak Mania? — Roman. 2—3

HALA CURKOWŚKA w Stanisławowi. Perebuwaju u Lwowi, zdorow. — Iwan. 2—2

W. USTYJANOWYCZ, STRYJ i KORENEĆ. My wsi zdorowi i bezpeczni. — Denys. 1—3

Czytacziw „Wperedu" prosyt'sia paredaty wistku ADOLFOWY TRAUNEROWY w BUCZACZY, szczo joho syn zdorow i perebuwaje u titky u Lwowi.

Czytacziw „Wperedu" prosyt'sia peredaty wistku WOLFOWY HALPERNOWY w STANYSŁAWOWI, wuł. Gazowa, szczo Ignac i Donia perebuwajut' zdorowi u rodyczіw u Lwowi.

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 13. Львів, субота, дня 14. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:
40 сот.
Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
-:- „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., -:-
I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Протест України.

(РТА.) Київ, 9. грудня. „Кіевская Мысль“ пише: Міністер заграничних справ порішив вислати до польського правительства енергійний протест з причини обсадження Львова і Перемишля через польські війська. Приготовується також друга нота в справі присутности польських відділів на Холмщині. Нота візве польське правительство до вицовання військ з сих областий.

Переговори й арештування.

Дня 13. с. м. передано заступникови польської адміністрації у Львові отсе письмо:

„Дня 11. грудня вранці забрано на розказ Начальної Команди польського війська у Львові і вивезено як закладників пятьох заступників українського громадянства у Львові, між ними Юліяна Романчука, віцепрезидента б. австрійського парляменту і д-ра Володимира Старосольського, адвоката у Львові. Перший з них, — то 80-літній, немічний, над гробом стоячий старець; другий — чоловік, який за згодою обох сторін, польської і української, визначений був на парляментара й мирового посередника між П. К. Л. та українським правительством.

В імя людськости та загально принятих міжнародніх звичаїв закладаємо отсим від членів української Національної Ради, які перебувають у Львові, рішучий протест проти такого поведення.

Львів, дня 13. грудня 1918“.

Один з львівських членів Української Національної Ради звернувся дня 11. с. м. до члена польського Тимчасового Правлячого Комітету д-ра Леонарда Шталя з листом такого змісту:

„Маю честь звернутися до Вас, як до голови бувшої польської угодової Делєґації, з отсими увагами:

Підчас польсько-українських боїв у Львові велися між Поляками й Українцями у Львові мирові переговори, які мали характер міжнародного права.

З сеї причини, хоч Торговельна Палата, в якій збирався Польський Національний Комітет м. Львова, лежала по українськім боці, правительству Західньо-української Народньої Республики ані через думку не перейшло арештувати членів Комітету або взяти їх, як закладників.

На жаль, польські власти поступають инакше.

По опущенню Львова українськими властями, остала у Львові якась скількість членів Української Національної Ради, між ними також два члени бувшої української угодової делєґації.

За пару днів після заняття Львова польськими військами звернувся до них п. Вілєм (делєґат французької місії з Яс) в імени польської сторони, щоб вони разом з ним поїхали до правительства Західньо-української Народньої Республики для ведення дальших переговорів.

Потім у сій справі звернувся до членів Української Національної Ради гр. Скарбек, просячи о висланнє делєґатів до правительства Західньо-української Народньої Республики. Делєґатів визначено.

Отже стверджую, що за весь час панування польських властий у Львові польська сторона робить проби формального навязання переговорів.

Одначе рівночасно польські власти постійно вдержують иншого роду відносини супроти тих самих людий, з якими ведуть переговори.

А саме 29. листопада с. р. арештувано кількох членів Української Національної Ради і приміщено в готелі Жоржа, а за иншими заряджено пошукування. Другого дня арештуваних увільнено, пошукування за иншими занехано й навязано знову переговори.

Тепер арештувано знов деяких членів УНР., пошукуючи за иншими.

Власне на се поведенне польських властий маю честь звернути Вашу увагу. Прошу роздумати, чи годиться арештувати — хочби як закладників, бо говорять, що тепер арештування мають за ціль взяти закладників — людий, з якими вчора ведено переговори? Чи годиться арештувати особи, визначені підчас тих переговорів на делєґатів до правительства Західньо-української Народньої Республики? Чи годиться арештувати членів бувшої української угодової Делєґації, з якими при однім столі раджено про мир?

Особи послів від народу до народу все були незаймані.

Чи польська справа більше скористає, коли кількох людий позбавиться особистої свободи, чи коли пошанується особисту свободу людий, з якими ведено переговори?

Не покликуюся на букву міжнароднього права, тим більше, що вважаю сі уваги чисто особистими, висловленими тільки у власнім імени, одначе міркуючи про те, які відносини запанують у Львові під польським правлінням, не думав я, що буду увимушений звернутися до Вас з отсими увагами“.

„Польсько-руські“ пертрактації.

Польський Тимчасовий Правлячий Комітет у Львові (PKR.) оголошує в нинішних польських часописях комунікат про стан „польсько-руських“ пертрактацій, в якім доказується, що політичні польські чинники зробили все, „щоби заперестати дальший розлив крови“. Досі одначе вони не дістали відомости від Державного Секретаріяту Західньо-української Народньої Републики.

Ми потверджуємо се, що „польські політичні чинники“ справді се зробили, але питаємося, чому вони не вплинуть на пресу, щоби та не писала в так некультурний спосіб і не параліжувала власне їхньої акції?!

Факти, обняті в отсім комунікаті обговоримо та доповнимо їх в завтрішнім числі „Вперед“.

Критичне положенне.

Для когож воно критичне? Певно не для нас, українського демократичного народу, не для польського робочого народу, не для польських мужиків. Критичне воно для східно-галицьких обшарників. Вони підняли клич „obrony kresów“, підняли клич оборони Львова й тровлять своє суспільство против Українців. Тровлять своєю пресою, не перебираючи в средствах. Ратуй, мовляв, Польщу перед Українцями, бо вони виколюють очі, обрізують носи, вуха, обтинають пальці, насаджують на паль, роздирають дітий і т. д., ще лише не сказали, що — Українці їдять людий. Але можемо бути певними, що коли вони вистріляють вже всю амуніцію з того потворного арсеналу клевети, то ще виведуть на поле бою людожерство, а може ще й потворніщі річи.

На тім терплять не Українці, а терпить демократія Польщі. Бо таким тровленнєм призвичаюється своє власне суспільство до думки, що требаби з Українцями так поступати, і тягнеться польське суспільство в пропасть морального здичіння.

Галицькі обшарники по проголошенню Третого Універзалу Київської Української Національної Ради почули, що їм усувається ґрунт під ногами й постановили за всяку ціну відірвати від України бодай східню Галичину, де вони є плянтаторами.

Однакож у Варшаві прийшло до керми демократичне правительство і звідти знов повіяла для них така сама ґроза, як з Київа. Тепер вони в двох огнях. Для замаскування своїх інтересів, підняли вони один лише клич: „Obrona polskości Lwowa“.

Та Українці, — так як зазначили те в відозві до польського населення Львова з дня 6. XI. 1918, що вони ані не заперечують польськости Львова, ані не думають відбирати автономії міста а лише, обстаючи за суверенністю Західньої Української Народньої Республики, проголошують її независимість, — вийшли з міста, щоби тим вирвати панам з рук одну збрую, що, мовляв, Українці напали на Львів. Тоді польські пани почали видумувати найстрашніші вісти про український лад в краю, а з другого боку шукати доріг, якимби чином видерти від Українців сяку-таку згоду на те, що земельна реформа в східній Галичині не буде переведена. От через те вони й крутяться, як мухи в окропі. Ведуть війну на два фронти: одну против Українців, другу проти Варшави.

Українцям лишиться одна дорога. А нею є згода з правдивим демократичним правительством у Варшаві, а ніколи з відломком польського суспільства, і лише варшавське правительство може дати запоруку трівкости угоди. Пересправляючи з антідемократичним відломком обшарників, ішлиби Українці против інтересів демократії польського народу, яка ані думає загарбати українські землі і не думає заспокоювати апетитів своїх плянтаторів.

Події в Польщі.

Зі шпальт польської преси все повторюються вісти про реконструкцію варшавського соціялістичного кабінету. Польські буржуазні львівські часописі доносять, що реконструкція наступить ще до різдва. Після донесень сеї преси, антан узнасть лише таке польське правительство, в котрім заступлені будуть всі польські сторонництва всіх трох польських заборів. Боротьбу за реконструкцію кабінету ведуть в першій мірі вшехполяки з Галичини й Познаньщини, до яких по части ґравітують галицькі людовці з Вітосом на чолі. Проти соціялістичного правительства виступає остро польське духовенство.

Почавши від 4 с. м. через три дні відбувався в Познані зїзд чи там сойм Поляків з прусського забору. На соймі тім ухвалено, що варшавське правительство мусить бути коаліційне, що про пруський забір нічого не можна рішати без згоди населення сеї дільниці, заявленося проти власти держави в публичнім, суспільнім і культурнім життю, звернено увагу на небезпеку від большевизму, зверненося о опіку і поміч до коаліційних держав проти німецької антипольської кампанії і поручено свою оборону польському народному комітетови в Парижі, а вкінци вибрано Головну Народню Раду, зложену з 80 членів, до якої війшло 15 робітників і 7 селян. Посол Сейда заявив, що коаліційне правительство мусить створити сильний адміністраційний апарат, покликати армію і на вні вести сильну політику в цілі здобуття найбільших користий. Соціяльної революції Польщі не потреба. Революцію нехай роблять правительства, що програли війну. Польський нарід вийшов з війни побідоносцем.

„Naprzód“ доносить зі зборів в Тарнові, що там виступлено проти познанських вшехполяків, які приїхали до Варшави на золотім волі, домагаючись для нього найбільшої власти.

Другий день зїзду ППС.

Другого дня зїзду польських соціялістів у Варшаві ухвалено резолюцію, яка стверджує, що народне правительство мусить домагатися утревалення республиканського порядку в цілім краю. Зїзд супротивляється всякій окупації Польщі. Зїзд не годиться на реконструкцію кабінету, ані на утвореннє безпартійного фахового кабінету. Зїзд осуджує погроми жидівської людности, протестує против усуненя червоного прапору з королівського замку та взиває польських робітників на Горішнім Шлезку та в Познанськім до підоймування рішень за прилученнєм тих земель до Польщі.

Збараж.

Зі Збаража дістали ми вістку, що повітовим комісарем вістав т. д-р Мирон Вітошинський. В цілім повіті панує взірцевий лад і чорядок.

Бої у східній Галичині.

„Arbeiter-Zeitung“ з дня 9. с. м. подає під сим наголовком отсі вістки з Кракова: „Привернено телєфонічну звязь між Львовом і Краковом. Після донесення з Тернополя, прибуло там 1000 українських козаків, яких приняла українська людність з великою радістю. Козаків сих прилучено до української армії, яка безустанно одержує підкріплення від східньо-галицьких селянських мас. Українських селян уоружується в кріси і артилєрію і влучається до армії. Також з російської України надходять безустанно селянські відділи, які уоружується. З сеї обставини заключають, що Українці приготовуються знову до великих боїв, які мають за ціль відзисканнє Львова“.

Українська армія в східній Галичині одержує безперестанку поміч з Придніпрянської України. З тих фактів виходить — пише „Kurjer“ — що Українці приготовлюються до нових боротьб за Львів.

З Самбора, Бучача й Хирова прибула до Кракова депутація, яка просить помочи проти „гайдамацьких банд“, які мають волочитися в тих повітах, рабувати, палити й грозити різнею. Згадані члени розказують, що відділ козаків з України, зложений з більше як 2.000 людий, заняв Самбір і Дрогобич. Ті козаки мають палити двори.

З добромильського повіту доносять, що українські „банди“ зрабували двори в повіті.

Після донесень з Кракова німецькі війска, які ще не виїхали з України, мають вертати домів через Галичину та — „по дорозі“ помагати „українським бандам“, які борються з польським військом в Галичині. Німецькі війска мали вже навіть знищити та попалити польські села.

„Kurjer codzienny“ а за ним „Wiek nowy“ доносять, що головною квятирою українських „банд гайдамацьких“ є місто Стрий, а шефом штабу є майор Пан, очевидно, Німець — тільки ще не знати, чи австрійський чи пруський...

Чи не забагато?

— „Польща зірвала зносини з Росією — бригадієр Янушайтіс горячково організує війска на литовські „rubieże“ — генерал Івашкевич веде дивізію на білоруські землі — диктатор Пілсудський висказує уznаннє летунам за оборону східньої Галичини — Полковник Галіца заняв Спіж — з Кракова відходить 1.000 жовнірів на Шлезк проти Чехів — організується армія на оборону Познаньшини“...

Панове, чи се не забагато на один раз?!

Жінка.

Пригадую собі оповіданнє мого ученого друга:

„Коли я був малим, вела мене за руку моя печалива мати. Молодим я заручився, а тоді була ангелом мого життя суджена. А коли я подружився, вдержувала мене від всіх приман і спокус світа любов моєї сердечної жени. Вона була моїм приятелем, повірником. Вона стежила за моєю працею, раділа нею і була чи не найсимпатичнішим моїм критиком, хоч тодішні жінки не мали нагоди здобути таке образуванне, як нинішнє молоде поколіннє. І так під подихом любови матери, судженої та жінки перейшов я дуже щасливо моє життя“.

І дійсно, жінка може стати душею, провідною звіздою мущини. Але вона може бути також його прокляттєм.

Бо чи не страшна така мати, що сина, який приніс домів зрабувану з жидівського склепу шубу, називає героєм, лицарем, богатирем? Або чи не прокляттєм для мущини суджена, чи жінка, що серед боїв марнує разом з ним час випочинку й кервавий гріш по каварнях і шинках? Я був все спокійним чоловіком, а одначе нераз розстріскавби був голову обоїм, йому і їй за те страшне згіршенне, яке вони давали другим людям своїм поведеннєм по прилюдних льокалях, до яких я й так дуже рідко заходив. Я бачив картини гидкі та плюгаві. Пристрасні й запиті алькоголем лица, жадоба надуживання була чимсь так страшним, що я з відразою відвертав від сих картин мій зір. На таких картинах розпадалася Австрія, доки не сконала.

Ведуться бої на українській землі за нашу волю і будуччину. Треба нам військової старшини і жовнірів, чистих як слеза. Хто має в руках провід, повинен своїм підчиненим давати примір у відвазі, хоробрости, здержанім життю. Жовнір повинен бачити в поведенню свого наставника ідеал своїх власних почувань, думок і поривів, а не жерело надуживання і розпусти.

А українські жінки і дівчата нехай тямлять, що вони можуть бути ангелами, або прокляттєм не тільки мушин, але й свого народу.

І проклятою нехай буде память такої жінки, чи дівчини, що серед бою за волю нашої землі не була ангелом, а несла прокляттє і розтрій у ряди нашого війска.

К. С.

Що чувати нового?

На повнім засіданню PKL. (польської комісії ліквідаційної) в Кракові дня 10. с. м. львівські делєгати представили цілу грозу теперішнього положення Львова й околиці. Внаслідок того PKL. звернулася до варшавського правительства о безпроволочну висилку війска до Львова та о правильний побір рекрута.

З Варшави доносять, що відпоручник Польського Національного Комітету в Парижі проф. С. Грабський конферував з Пілсудським і Моравєвським в справі реконструкції кабінету. В тій самій справі конферуватиме він з польськими провідниками в Кракові.

Нарев, Двинськ та Минськ попали в руки большевиків.

„Głos lubelski“ доносить, що Волинь і Холмська земля находиться в українськім огни. „Банди“, якими проводять, очевидно, німецькі офіцери, палять панські двори.

В понеділок відбули представники Галичини з Пілсудським довшу нараду в військових та адміністраційних справах.

„Kurjer Warszawski“ доносить, що посли, які прибули до Варшави, жадають безпроволочної висилки регулярних військових відділів, бо з Галичини витягнено цілий військовий матеріял.

З поручення генерала Сосновського знято червоний прапор з варшавського королівського замку.

В Чехах на останнім засіданню Національної Ради ухвалено знести всі титули, ордери та шляхотський стан. Полишаються лише титули доктора та інжінєра.

Між Словаками почався рух за утвореннєм осібної словацької держави, зовсім відокремленої від Чехії.

Воєнна ситуація.

Варшавський генеральний штаб в комунікаті з дня 11. с. м. доносить: Над Довгобичовом польський відділ розбив далеко сильнішого противника. Неприятель атакував безуспішно Любачів. В рядах неприятеля завважано рос. полонених, вертаючих з неволі. В Перемиськім і коло Львова положеннє без зміни. — В комунікаті з 12. с. м. подає: На полудне від Мостиск занято по двогодинній боротьбі село Рупевичі (чи не Крукеничі? — Ред.). На північ від Львова польська артилєрія острілювала з добрим успіхом окопуючихся ворогів. Між Ляшками мурованими а Малеховом на полудне від Потилич малі бійки з українськими бандитами. На полудне від Рави руської коло Камінки стверджено ворожі відділи в російських мундурах. В Томашівськім, Перемиськім і Володимирівськім нема змін.

Боєвий комунікат ген. див. Лєснєвського з 11. с. м.: Польські відділи забрали по завзятій боротьбі Крукеничі на полудне від Мостиск. Артилєрія острілювала з успіхом українські позиції на полудне від Львова. Позатим, з виїмком вістунових операцій, проминув день без змін.

НОВИНКИ.

— **Про „звірства“ Українців** ширяться нечувані нісенітниці. За буржуазними газетами, які виписують на Українців несотворені річи, несовісні люди й собі роблять сплетні. І так пущено нову поголоску, начебто заклад сиріт в Дроговижі коло Миколаєва Українці розбили, старших дітий забрали до війска, а молодших вимордували. Самозрозуміла річ, що серед родичів, які мають діти в тім закладі, повстало занепокоєннє, тимбільше, що не можуть з закладом скомунікуватися. Можемо одначе всіх заспокоїти, що заклад стоїть цілий, далі, що Українці дітий до війська не беруть, а вкінці, що всі діти є здорові та мають належну опіку й поживу. Не слухайте несовісних баламутів!

— **Недостача відповідної скількости поживи у Львові** викликала велику дорічню. Вчора на ринку продавано 1 літру (1 кг.) муки по 14—18 корон! Бараболю, хліб та инші середники поживи купується просто за неймовірні ціни. Масло можна дістати „за протекцією“ за 150—200 корон за 1 кг. Міський Заряд настановив вправді максимальні ціни, але ніхто їх не придержується, ні продаючий, ні купуючий. Ізза недостачі відповідної скількости средств поживи, кождий купує, що може і по якій будь ціні, щоби лише до дому дещо принести. До великих тортур людности належуть ще т. зв. „ogonki“, в котрих бідні жінки стоять цілими годинами. Треба признати, що про всі ті недостачі пишуть і польські газети.

— **Відгомін погрому на львівськім університеті.** Варшавський „Monitor“ доносить: Професори львівського університету д-р Шор і д р Алєрганд прислали академічному сенатови писемну заяву, що по причині нечуваного погрому Жидів у Львові зрікаються читання своїх викладів на сім університеті. Більшість жидівських студентів на львівськім університеті рішили покинути сей університет і зажадати звороту своїх документів.

— **Погром в Володимирі Волинськім.** „Głos robotniczy“, орган ППС., з дня 7. с. м. доносить: Після львівскої кровавої огиди довершено гірший ще погром в Володимирі Волинськім. Вістки, привезені від визначних мужів довіря правительства доказують, що в Володимирі Волинськім підпалено доми нафтою і живцем горіли жертви. Про сі злочини мовчить преса.

— **Що се значить?** Вчора знято з ратуша всі коаліційні прапори, а саме американський, анґлійський, французький і инші. Яка причина познимання тих прапорів з ратуша — нам невідомо. В місті серед Поляків ся справа викликала ріжні толки.

— **Напад на залізницю коло Кракова.** В середу, на одній залізничій стації коло Кракова, трох мущин в військових мундурах і узброєних війшло до возу І. кляси та розпочали ревізію у подорожних. Від одної графині, властителькн дібр, забрали 28 000 рублів готівкою та біжутерію, вартости 500.000 корон. Завтра а може ще й нині напише певно „Gazeta codzienna“ і „Kurjer krakowski“, що ті три „контрольори“ були — „гайдамацькі бандити“!...

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили вчорашнього дня (в коронах): Сильвестер Гарасимович 100, Приятель № 2 30, Приятель № 3 10, Маруся Кендель 7, Наталя Завадська 5, Маруся і Дарка Дівничівні 5, Проф. Тисовський 30, В. Ф. 2, Софія Охримовичева 10, Федакова Марія 10, А. Затей 20, С. П. 20, Демків 20, Анд. Скв. 20, В. С. 20, Волянська 10, Галя Ріпель 10. Разом 329. — В ч. 12. вкралася в виказі помилка; місто Андрій Сполітакевич має бути Андрій Сливинський 10.

— **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3. другий поверх.

— **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

— **Переписка редакції.** К. Г.: Друкувати тепер неможливо. — М. Л. Також не можна.

Останні вісти.

Інтернуваний президент б. австр. парл. Юліян Романчук вернув з дороги з Перемишля до Львова 12. с. м. вечером і перше всього був сьогодня в полудне в нашій редакції. Вернув здоров і піднесений на дусі.

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

20—30 корон денно може кождий, мущина чи жінка, легко заробити. Зголошуватися до адміністратора „Впереду“, при вулиці Руській ч. 3., перший поверх. 1—5

Стельмах пошукує заняття. Може приняти й иншу роботу. Відомість: вулиця Сикстуська 23, у дозорця. 1—3

До дарування хлопчик в віці трох тижнів. Зголоситися: вул. Городіцьких ч. 9, партер. 1 2

О. СЕЛЬСЬКИЙ, СТРИЙ. Я здоров. Як Маня? — Роман. 3 3

В. УСТИЯНОВИЧ, СТРИЙ і КОРЕНЕЦЬ, ТЕРНОПІЛЬ. Ми всі здорові й безпечні. — Денис. 2—3

Читачів „Впереду“ прошу повідомити ІВАНА МЕЛЬНИЧУКА з КРИЛОСА, п. ГАЛИЧ, що його син живе на місци, де був. Пан у Відні. — Гринь. 1—3

Читачів „Внереду“ прошу звідомити АДВОКАТА ФІШЛЄРА в СТАНІСЛАВОВІ, вул. Третого Мая ч. І., що жена і дитина здорові; просять о вістки. 1—2

ГРИЦЬКУ! Помешканнє Галі нерушене. Ми здорові. Здоровимо Тебе і Дорка. — Осип і Лев. 1—2

О. ЗАЯЧКІВСЬКИЙ в ЗБАРАЖІ. Прошу повідомити Олю, Стрийка і Олеськів, що ми здорові. — Юзьо Г. і Юзьо І. 1—2

РАБІН ЙОСИФ ЛЯНДАВ в БОЛЕХОВІ. Ми здорові. Ласкавих читачів просимо о повідомленнє. Браття Дінґот, Бравер і родина Курц. 1—4

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Впереду“!

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буня. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 13. Lwiw, subota, dnia 14. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowincíji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Protest Ukrajiny.

(TAP.) Kyjiw, 9. hrudnia. „Kiewskaja Mysl" pysze: Minister zahranycznych spraw poriszyw wysłaty do polśkoho prawytelstwa energijnyj protest z pryczyny obsadżennia Lwowa i Peremyszla czerez polśki wijśka. Pryhotowlujet'sia takoż druha nota w sprawi prysutnosty polśkych widdiłiw na Chołmszczyni. Nota wizwe polśke prawytelstwo do wycofannia wijśk z sych obłastyj.

Perehowory i aresztuwannia.

Dnia 13. s. m. peredano zastupnykowy polśkoji administraciji u Lwowi otse pyśmo:

„Dnia 11. hrudnia wranci zabrano na rozkaz Naczalnoji Komandy polśkoho wijśka u Lwowi i wywezeno jak zakładnykiw piatioch zastupnykiw ukrajińskoho hromadianstwa u Lwowi, miż nymy Juliana Romanczuka, wiceprezydenta b. awstrijśkoho parlamentu i dra Wołodymyra Starosolśkoho, adwokata u Lwowi. Perszyj z nych, — to 80-litnij, nemicznyj, nad hrobom stojaczyj stareć; druhyj — czołowik, jakyj za zhodoju oboch storin, polśkoji i ukrajińskoji, wyznaczenyj buw na parlamentara i myrowoho poserednyka miż PKL. ta ukrajińskym prawytelstwom.

W imia ludśkosty ta zahalno pryniatych miżnarodnich zwyczajiw zakładajemo otsym wid członiw Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady, jaki perebuwajut' u Lwowi, riszuczyj protest proty takoho powedennia.

Lwiw, dnia 13. hrudnia 1918".

Odyn z lwiwśkych członiw Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady zwernuwsia dnia 11. s. m. do człona polśkoho Tymczasowoho prawlaczoho Komitetu, dra Leonarda Sztala, z łystom takoho zmistu:

„Maju czest' zwernutysia do Was, jak do hołowy buwszoji polśkoji uhodowoji Delegaciji z otsymy uwahamy:

Pidczas polśko-ukrajińskych bojiw u Lwowi wełysia miż Polakamy i Ukrajinciamy u Lwowi myrowi perehowory, jaki mały charakter miżnarodnioho prawa.

Z seji pryczyny, — chocz Torhowelna pałata, w jakij zbyrawsia Polśkyj Nacionalnyj Komitet m. Lwowa, łeżała po ukrajińskim boci, — prawytelstwu Zachidnio-ukrajińskoji Narodnioji Republyky ani czerez dumku ne perejszło aresztuwaty członiw Komitetu abo wziaty jich, jak zakładnykiw.

Na żal, polśki własty postupajut' inaksze.

Po opuszczenniu Lwowa ukrajińskymy własti amy ostała u Lwowi jakaś skilkist' członiw Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady, miż nymy takoż dwa człony buwszoji ukrajińskoji uhodowoji delegaciji.

Za paru dniw pisla zaniattia Lwowa polśkymy wijśkamy zwernuwsia do nych p. Wilem (delegat francuśkoji misiji z Jas) w imeny polśkoji storony, szczob wony razom z nym pojichały do prawytelstwa Zachidnioukrajińskoji Narodnioji Republyky dla wedennia perehoworiw.

Potim u sij sprawi zwernuwsia do członiw Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady gr. Skarbek, prosiaczy o wysłannie delegatiw do prawytelstwa Zachidnio-ukrajińskoji Narodnioji Republyky. Delegatiw wyznaczeno.

Otże stwerdżuju, szczo za weś czas panuwannia polśkych własty u Lwowi polśka storona robyt' proby formalnoho nawiazannia perehoworiw.

Odnacze riwnoczasno polśki własty postijno wderżujut' ynszoho rodu widnosyny suproty tych samych ludyj, z jakymy wedut' perehowory.

A same 29. łystopada s. r. aresztuwano kilkoch członiw Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady i prymiszczeno w hoteli Żorża, a za inszymy uriadżeno poszukuwannia. Druhoho dnia aresztuwanych uwilneno, poszukuwannia za inszymy zanechano i nawiazano znowu perehowory.

Teper aresztuwano znow dejakych członiw UNR., poszukujuczy za inszymy.

Własne na se powedennie polśkych własty maju czest' zwernuty Waszu uwahu. Proszu rozdumaty, czy hodyt'sia aresztuwaty — chocz-by jak zakładnykiw, bo howoriat', szczo teper aresztuwannia majut' za cil wziaty zakładnykiw — ludyj, z jakymy wczora wedeno perehowory? Czy hodyt'sia aresztuwaty osoby, wyznaczeni pidczas tych perehoworiw na delegatiw do prawytelstwa Zachidnio-ukrajińskoji Narodnioji Republyky? Czy hodyt'sia aresztuwaty członiw buwszoji ukrajińskoji uhodowoji Delegaciji, z jakymy pry odnim stoli radżeno pro myr?

Osoby posłiw wid narodu wse buły nezajmani.

Czy polśka sprawa bilsze skorystaje, koły kilkoch ludyj pozbawyt'sią osobystoji swobody, czy koły poszanujet'sia osobystu swobodu ludyj, z jakymy wedeno perehowory?

Ne pokłykujusia na bukwu miżnarodnioho prawa, tym bilsze, szczo wważaju si uwahy czysto osobystymy, wysłowłenymy tilky u własnim imeny, odnacze mirkujuczy pro te, jaki widnosyny zapanujut' u Lwowi pid polśkym prawlinniem, ne dumaw ja, szczo budu prymuszenyj zwernutysia do Was z otsymy uwahamy".

„Polśko-ruśki" pertraktaciji.

Polśkyj Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet u Lwowi (PKR.) ohołoszuje w nynisznych polśkych czasopysiach komunikat pro stan „polśko-ruśkych" pertraktacij, w jakim dokazujet'sia, szczo polityczni i polśki czynnyky zrobyły wse, „szczoby zaperestaty dalszyj rozływ krowy". Dosi odnacze wony ne distały widomosty wid Derżawnoho Sekretarijatu Zachidno-ukrajińskoji Narodnioji Republyky.

My potwerdżujemo se, szczo „polśko-polityczni czynnyky" sprawdi se zrobyły, ałe pytajemosia, czomu wony ne wpłynut' na presu, szczoby ta ne pysała w tak nekulturnyj sposib i ne paraliżuwała własne jichnioji akciji?!

Fakty, obniati w otsim komunikati, obhworymo ta dopownemo jich w zawtrisznim czysli „Wperedu".

Krytyczne położennie.

Dla kohoż wono krytyczne? Pewno ne dla nas, ukrajińskoho demokratycznoho narodu, ne dla polśkoho roboczoho narodu, ne dla polśkych mużykiw. Krytyczne wono dla schidno-hałyćkych obszarnykiw. Wony pidniały kłycz „obrony kresów", pidniały kłycz oborony Lwowa i trowlat' swoje suspilstwo protyw Ukrajinciw. Trowlat' swojeju presoju, ne perebyrajuczy w sredstwach. Ratuj, mowlaw, Polszczu pered Ukrajinciamy, bo wony wykolujut' oczy, obrizujut' nosy, wucha, obtynajut' palci, nasadżujut' na pal, rozdyrajut' dityj i t. d., szcze łysze ne kazały, szczo — Ukrajinci jidiat' ludej. Ałe możemo buty pewnymy, szczo koły wony wystrilajut' wże wsiu amuniciju z toho potwornoho arsenału kłewety, to szcze wywedut' na połe boju ludożerstwo, a może szcze i potworniszczi riczy.

Na tim terplat' ne Ukrajinci, a terpyt' demokratija Polszczi. Bo takym trowłenniem pryzwyczajujet'sia swoje własne suspilstwo do dumky, szczo trebaby z Ukrajinciamy tak postupaty, i tiahnet'sia polśke suspilstwo w propast' moralnoho zdyczinnia.

Hałyćki obszarnyky, po prohołoszenniu Tretoho Uniwerzału Kyjiwśkoji Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady, poczuły, szczo jim usuwajet'sia grunt pid nohamy i postanowyły za wsiaku cinu widirwaty wid Ukrajiny bodaj schidniu Hałyczynu, de wony je plantatoramy.

Odnakowoż u Warszawi pryjszło do kermy demokratyczne prawytelstwo i zwidty znow powijała dla nych taka sama hroza, jak z Kyjiwa. Teper wony w dwoch ohniach. Dla zamaskuwannia swojich interesiw, pidniały wony odyn łysze kłycz: „Obrona polskości Lwowa".

Ta Ukrajinci — tak jak zaznaczyły te w widozwi do polśkoho nasełennia Lwowa z dnia 6. XI. 1918, szczo wony ani ne zapereczujut' polśkosty Lwowa, ani ne dumajut' widbyraty awtonomiji mista a łysze, obstajuczy za suwerennistiu Zachidnioji Ukrajińskoji Narodnioji Republyky, prohołoszujut' jiji nezawysymist', — wyjszły z mista, szczoby tym wyrwaty panam z ruk odnu zbruju, szczo, mowlaw, Ukrajinci napały na Lwiw. Todi polśki pany poczały wydumuwaty najstraszniszczi wisty pro ukrajińskyj ład w kraju, a z druhoho boku szukaty dorih, jakym by czynom wyderty wid Ukrajinciw.

I siaku-taku zhodu na te, szczo zemelna reforma w schidnij Hałyczyni ne bude perewedena. Ot czerez te wony i krutiat'sia, jak muchy w okropi. Wedut' wojnu na dwa fronty: odnu protyw Ukrajinciw, druhu proty Warszawy.

Ukrajinciam łyszajet'sia odna doroha. A neju je zhoda z prawdywym demokratycznym prawytelstwom u Warszawi, a nikoły z widłomkom polśkoho suspilstwa, i łysze warszawśke prawytelstwo może daty zaporuku triwkosty uhody. Peresprawlajuczy z antidemokratycznym widłomkom obszarnykiw, iszłyby Ukrajinci protyw interesiw demokratiji polśkoho narodu, jaka ani dumaje zaharbuwaty ukrajiński zemli i ne dumaje zaspokojuwaty apetytiw swojich plantatoriw.

Podiji w Polszczi.

Zi szpalt polśkoji presy wse powtorjujut'sia wisty pro rekonstrukciju warszawśkoho socijalistycznoho kabinetu. Polśki burżuazni lwiwśki czasopysi donosiat' szczo rekonstrukcija nastupyt' szcze do rizdwa. Pisla doneseń seji presy antant uznast' łysze take polśke prawytelstwo, w kotrim zastupłeni budut' wsi polśki storonnyctwa wsich troch zaboriw. Borot'bu za rekonstrukciju kabinetu wedut' w perszij miri wszechpolaky z Hałyczyny i Poz_

nańszczyny, do jakych po czasty grawitujut' halyćki ludowci z Witosow na czoli. Proty socijalistycznoho prawytelstwa wystupaje ostro polśke duchoweństwo.

Poczawszy wid 4 s. m. czerez try dni widbuwawsia w Poznani zjizd czy tam sojm Polakiw z pruśkoho zaboru. Na sojmi tim uchwałeno, szczo warszawśke prawytelstwo musyt' buty koalicijne, szczo pro pruśkyj zabir niczoho ne można riszaty bez zhody naselennia seji dilnyci, zajawlenosia proty własty derżawy w publycznim, suspilnim i kulturnim żyttiu, zwerneno uwahu na nebezpeku wid bolszewyzmu, zwernenosia o opiku i pomicz do koalicijnych derżaw proty nimećkoji antypolśkoji kampaniji i poruczeno swoju oboronu polśkomu narodnomu komitetowy w Paryżi, a wkinci wybrano Hołownu Narodniu Radu, złożenu z 80 członiw, do jakoji wijszło 15 robitnykiw i 7 selan. Posoł Sejda zajawyw, szczo koalicijne prawytelstwo musyt' stworyty sylnyj administracijnyj aparat, pokłykaty armiju i na wni westy sylnu polityku w ciły zdobuttia najbilszych korystyj. Socijalnoji rewoluciji Polszczi ne potreba. Rewoluciju nechaj roblat' prawytelstwa. szczo prohrały wijnu. Polśkyj narid wyjszow z wijny pobidonoscem.

„Naprzód" donosyt' zi zboriw w Tarnowi, szczo tam wystupleno proty poznańskych wszechpolakiw, jaki pryjichały do Warszawy na zołotim woli, domahajuczyś dla nioho najbilszoji własty.

Druhyj deń zjizdu PPS.

Druhoho dnia zjizdu polśkych socijalistiw u Warszawi uchwałeno rezoluciju, jaka stwerdżuje, szczo narodne prawytelstwo musyt' domahatysia utrewałennia republykańskoho porjadku w ciłim kraju. Zjizd suprotywlajet'sia wsiakij okupaciji Polszczi. Zjizd ne hodyt'sia na rekonstrukciju kabinetu, ani na utworennie bezpartijnoho fachowoho kabinetu. Zjizd osudżuje pohromy żydiwśkoji ludnosty, protestuje protyw usunennia czerwonoho praporu z koroliwśkoho zamku ta wzywaje polśkych robitnykiw na Horisznim Szłezku ta w Poznańskim do pidojmuwannia riszeń za pryłuczenniem tych zemel do Polszczi.

Zbaraż.

Zi Zbaraża distajemo wistku, szczo powitowym komisarem zistaw dr. Myron Witoszyńskyj. W ciłim powiti panuje wzircewyj ład i porjadok.

Boji u schidnij Hałyczyni.

„Arbeiter-Zeitung" z dnia 9. s. m. podaje pid sym nahołowkom otsi wistky z Krakowa: „Prywerneno telefonicznu związ miż Lwowom i Krakowom. Pisla donesennia z Ternopola, prybuło tam 1000 ukrajinśkych kozakiw, jakych pryniała ukrajinśka ludnist' z welykoju radistiju. Kozakiw sych pryłuczeno do ukrajinśkoji armiji, jaka bezustanno oderżuje pidkripłennia wid schidno-hałyćkych selanśkych mas. Ukrajinśkych selan uorużujet'sia w krisy i artyleriju i włuczajet'sia do armiji. Takoż z rosijśkoji Ukrajiny nadchodiat' bezustanno selanśki widdiły, jaki uorużujet'sia. Z seji obstawyny zakluczajut', szczo Ukrajinci pryhotowujut'sia znowu do welykych bojiw, jaki majut' za cil widzyskannie Lwowa".

Ukrajinśka armija w schidnij Hałyczyni oderżuje bez perestanku pomicz z Prydniprjanśkoji Ukrajiny. Z tych faktiw wychodyt', — pysze „Kurjer" — szczo Ukrajinci pryhotowlujut'sia do nowych borot'b za Lwiw.

Z Sambora, Buczacza i Chyrowa prybuła do Krakowa deputacija, jaka prosyt' pomoczy proty „hajdamaćkych band", jaki majut' wołoczytysia w tych powitach, rabuwaty, pałyty i hrozyty rizneju. Żhadani człeny rozkazujut', szczo widdił kozakiw z Ukrajiny, złożenyj z bilsze jak 2000 ludej, zaniaw Sambir i Drohobycz. Ti kozaky majut' pałyty dwory.

Z dobromylśkoho powitu donosiat', szczo ukrajinśki „bandy" zrabuwały dwory w powiti.

Pisla doneseń z Krakowa, nimećki wijśka, jaki szcze ne wyjichały z Ukrajiny, majut' wertaty domiw czerez Hałyczynu ta — „po dorozi" pomahaty „ukrajinśkym bandam", jaki borjut'sia z polśkym wijśkom w Hałyczyni. Nimećki wijśka mały wże nawit' znyszczyty ta popałyty polśki sela!

„Kurjer codzienny" a za nym „Wiek nowy" donosiat', szczo hołownoju kwatyroju ukrajinśkych „band hajdamaćkych" je misto Stryj, a szefom sztabu je major Pan, oczewydno Nimeć — tilky szcze ne znaty, czy awstrijśkyj czy pruśkyj...

Czy ne zabahato?

— „Polszcza zirwała swoji znosyny z Rosijeju — brygadijer Januszajti horjaczkowo organizuje wijśka na łytowśki „rubieże" — generał Iwaszkiewicz wede dywiziju na biłoruśki zemli — dyktator Piłsudśkyj wykazuje uznannie łetunam za oboronu schidnioji Hałyczyny — połkownyk Galica zaniaw Spiż — z Krakowa widchodyt' 1000 żowniriw na Szłezk proty Czechiw — organizujet'sia armija na oboronu Poznańszczyny.

Panowe, czy ne zabahato na odyn raz?!

Żinka.

Pryhaduju sobi opowidannie moho uczenoho druha:

„Koły ja buw małym, wela mene za ruku moja peczaływa maty. Mołodym ja zaruczywsia, a todi buła anhełom moho żyttia sudżena. A koły ja podružywsia, zderżuwała mene wid wsich pryman i spokus swita lubow mojeji serdecznoji żeny. Wona buła mojim pryjatełem, powirnykom. Wona stereżyła za mojeju praceju, radiła neju i buła czy ne najsympatycznijszym mojim krytykom, chocz todiszni żinky ne mały nahody zdobuty take obrazuwannie, jak nyniszne mołode pokolinnie. I tak pid podychom lubowy matery, sudżenoji ta żinky perejszow ja duże szczasływo moje żyttia".

I dijsno, żinka może staty duszeju, prowidnoju zwizdoju muszczyny. Ałe wona może buty takoż joho proklattiem.

Bo czy ne straszna taka maty, szczo syna, jakyj prynis domiw zrabuwanu z żydiwśkoho skłepu szubu, nazywaje herojem, łycarem, bohatyrem? Abo czy ne proklattiem dla muszczyny sudżena, czy żinka, szczo sered bojiw marnuje razom z nym czas wypoczynku i krowawyj hrisz po kawarniach i szynkach? Ja buw wse spokijnym czołowikom, a odnacze neraz rozstriskaw by buw hołowu obojim, jomu i jij za te straszne zhirszennie, jake wony dawały druhym ludiam swojim powedenniem po pryludnych lokalach, do jakych ja i tak duże ridko zachodyw. Ja baczyw kartyny hydki ta pluhawi. Prystrasni i zapyti alkoholem łycia, żadoba nadużywannia buła czymś tak srasznym, szczo ja z widwahojn widwertaw wid sych kartyn mij zir. Na takych kartynach rozpadałasia Awstrija, doky ne skonała.

Wedut'sia boji na ukrajinśkij zemli za naszu wolu i buduczczynu. Treba nam wijśkowoji starszyny i żowniriw, czystych jak słeza. Chto maje w rukach prowid, powynen swojim pidrucznym dawaty prymir u widwazi, chorobrosty, zderżanim żyttiu. Żownir powynen baczyty w powedenniu swoho nastawnyka ideał swoich własnych poczuwań, dumok i porywiw, a ne żereło nadużywannia i rozpusty.

A ukrajinśki żinky i diwczata nechaj tiamlat', szczo wony możut' buty anhełamy, abo proklattiem ne tilky muszczyn, ałe i swoho narodu.

I proklatoju nechaj bude pamiat' takoji żinky, czy diwczyny, szczo sered boju za wolu naszoji zemli ne buła anhełom, a *nesła proklattie i rozstrij* u rjady naszoho wijśka. K. S.

Szczo czuwaty nowoho?

Na pownim zasidanniu PKL. (polśkoji komisiji likwidacijnoji) w Krakowi dnia 10. s. m. lwiwśki delegaty predstawyły ciłu hrozu teperisznioho położenia Lwowa i okołyci. Wnaslidok toho PKL. zwernułasia do warszawśkoho prawytelstwa o bezprowołocznu wysyłku wijśka do Lwowa ta o prawylnyj pobir rekruta.

Z Warszawy donosiat', szczo widporucznyk Polśkoho Nacionalnoho Komitetu w Paryżi prof. S. Grabśkyj konferuwaw z Piłsudśkym i Moraczewśkym w sprawi rekonstrukciji kabinetu. W tij samij sprawi konferuwatyme win z polśkymy prowidnykamy w Krakowi.

Narew, Dwynśk ta Mynśk popały w ruky bolszewykiw.

„Głos lubelski" donosyt', szczo Wołyń i chołmśka zemla nachodiat'sia w ukrajinśkim ohny. „Bandy", jakymy prowodiat', oczewydno, nimećki oficery, palat' pańśki dwory.

W ponediłok widbuły predstawnyky Hałyczyny z Piłsudśkym dowszu naradu w wijśkowych ta administracyjnych sprawach.

„Kurjer Warszawski" donosyt', szczo posły, jaki prybuły do Warszawy, żadajut' bezprowołocznoji wysyłky regularnych wijśkowych widdiłiw, bo z Hałyczyny wytiahneno ciłyj wijśkowyj materiał.

Z poruczennia generała Sosnkowśkoho zniato czerwonyj prapor z warszawśkoho zamku.

W Czechach na ostannim zasidanniu Nacionalnoji Rady uchwałeno znesty wsi tytuły, ordery ta szlachotśkyj stan. Połyszajut'sia łysze tytuły doktora ta inżiniera.

Miż Słowakamy poczawsia ruch za utworennim osibnoji słowaćkoji derżawy, zowsim widokremłenoji wid Czechiji.

Wojenna sytuacija.

Warszawśkyj generalnyj sztab w komunikati z 11. s. m. donosyt': Nad Dowhobyczowom polśkyj widdił rozbyw dałeko sylniszczoho protywnyka. Nepryjatel atakuwaw bezuspiszno Lubacziw. W rjadach nepryjatela zawważano ros. połonenych, wertajuczych z newoli. W Peremyśkim i koło Lwowa położennie bez zminy. W komunikati z 12. s. m. podaje: Na połudne wid Mostysk zaniato po dwohodynnij borot'bi Runewyczi (czy ne Krukenyczi? Red.). Na piwnicz wid Lwowa polśka artylerija ostriluwała z dobrym uspichom okopujuczychsia worohiw. Miż Laszkamy murowanymy a Małechowom na połudne wid Potyłycz mali bijky z ukrajinśkymy bandamy. Na połudne wid Rawy ruśkoji koło Kaminky stwerdżeno woroży widdiły w rosijśkych mundurach. W Tomasziwśkim, Peremyśkim i Wołodymyriwśkim nema zmin.

Bojewyj komunikat gen. dyw. Lesnewśkohoz 11. s. m.: Polśki widdiły zabrały po zawziatij borot'bi Krukenyczi na połudne wid Mostysk. Artylerija ostriluwała z uspichom ukrajinśkoji pozyciji na połudne wid Lwowa. Pozatym z wyjimkom wistunowych operacij promynuw deń bez zmin.

NOWYNKY.

— **Pro „zwirstwa" Ukrajinciw** szyryt'sia neczuwani nisenitnyci. Za burżuaznymy gazetamy, jaki wypysujut' na Ukrajinciw nesotworeni riczy, nesowisni ludy i sobi roblat' spłetni. I tak puszczeno nowu pohołosku. naczebto zakład syrit w Drohowyżi koło Mykołajewa Ukrajinci rozbyły, starszych dityj zabrały do wijśka, a mołodszych wymorduwały. Samozrozumiła ricz, szczo sered rodycziw, jaki majut' dity w tim zakładi, powstało zanepokojennie, tym bilsze, szczo ne możut' z zakładom skomunikuwatysia. Możemo odnacze wsich zaspokojity, szczo zakład stojit' ciłyj, dali, szczo Ukrajinci dityj do wijśka ne berut' a w kinci, szczo wsi dity je zdorowi ta majut' należnu opiku i pożywu. Ne słuchajte nesowisnych bałamutiw!

— **Nedostacza widpowidnoji skilkosty pożywy u Lwowi** wykłykała welyku doriżniu. Wczora na rynku prodawano 1 litru (1 kg.) muky po 14—18 koron! Barabolu, chliba ta ynszi serednyky pożywy kupujet'sia prosto za nejmowirni ciny. Masło można distaty „z protekciji" za 150—200 koron za 1 kg. Miśkyj Zarjad nastanowyw wprawdi maksymalni ciny, ałe nichto jich ne pryderżujet'sia, ni prodajuczyj ni kupujuczyj. Izza nedostaczi widpowiduoji skilkosty sredstw pożywy, kożdyj kupuje. szczo może i po jakijbud' cini, szczoby łysze do domu deszczo prynesty. Do welykych tortur ludnosty należyt' szcze t. zw. „ogonki", w kotrych bidni żinky stojat' ciłymy hodynamy. Treba pryznaty, szczo pro wsi ti nedostaczi pyszut' i polśki gazety.

— **Widhomin pohromu na lwiwśkim uniwersyteti.** Warszawśkyj „Monitor" donosyt': Profesory lwiwśkoho uniwersytetu d-r Szor i Alerhand peresłały akademicznomu senatowy pysemnu zajawu, szczo po pryczyni neczuwanoho pohromu Żydiw u Lwowi zrikajut'sia czytannia swoich wykładiw na sim uniwersyteti. Bilszist' żydiwśkych studentiw na lwiwśkim uniwerseteti riszyła pokynuty sej uniwersytet i zażadały zworotu swoich dokumentiw.

— **Pohrom w Wołodymyri Wołynśkim.** „Głos robotniczy", organ PPS, z dnia 7 s. m. donosyt': Pisla lwiwśkoi krowawoji ohydy dowerszeno hirszyj szcze pohrom w Wołodymyri Wołynśkim. Wistky, prywedeni wid wyznacznych mużiw dowiria prawytelstwa dokazujut' szczo w Wołodymyri Wołynśkim pidpałeno domy naftoju i żywcem horiły żertwy. Pro si złoczyny mowczyt' presa.

— **Szczo se znaczyt'?** Wczora zniato z ratusza wsi koalicijni prapory, a same amerykańskyj, anglijśkyj, francuśkyj i ynszi. Jaka pryczyna poznymannia tych praporiw z ratusza — nam newidomo. W misti sered Polakiw sia sprawa wykłykała riżni tołky.

— **Napad na zaliznyciu koło Krakowa.** W seredu, na odnij zaliznyczij staciji koło Krakowa, troch muszczyn w wijśkowych mundurach i uzbrojenych wijszło do wozu I. klasy ta rozpoczały rewiziju u podorożnych. Wid odnoji grafyni, własnytelky dibr, zabrały hotiwkoju 28.000 rubliw ta biżuteriju, wartosty 500.000 koron. Zawtra a może szcze i nyni napysze pewno „Gazeta codzienna" i „Kurjer krakowski", szczo ti try „kontrolory" buły — „hajdamaćki bandyty"!..

Ostanni wisty.

Internuwanyj prezydent b. awstr. parl. Julijan Romanczuk wernuw z dorohy z Peremyszla do Lwowa 12. s. m. weczerom i persze wsioho buw siohodnia w połudne w naszij redakciji. Wernuw zdorow i pidnesenyj na dusi.

Do daruwannia chłopczyk w wici troch tyżniw. Zhołosytysia: wuł. Grodzićkych czysło 9, parter. (1—2)

20—30 koron denno może kożdyj, muszczyna czy żinka, łehko zarobyty. Zhołoszuwatysia do administratora „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3, perszyj powerch. (1 5)

Stelmach poszukuje zaniattia. Może pryniaty i ynszu robotu. Widomist': wułycia Sykstuśka 23, u dozorcia. (1—3)

O. SELŚKYJ, STRYJ. Ja zdorow. Jak Mania? — Roman. 3—3

W. USTYJANOWYCZ, STRYJ i KORENEĆ. My wsi zdorowi i bezpeczni. — Denys. 2—3

Czytacziw „Wperedu" proszu powidomyty IWANA MELNYCZUKA z KRYŁOSA, p. HAŁYCZ, szczo joho syn żywe na miscy, de buw Pan w Widni. — Hryń. (1—3)

Czytacziw „Wperedu" proszu powidomyty adwokata FISZLERA w STANISŁAWOWI, wuł. Tretoho Maja cz. 1, szczo żena i dytyna zoorowi; prosiat' o wistky. (1—2)

HRYCKU! Pomeszkannie Hali ne ruszene. My zdorowi. Zdorowymo Tebe i Dorka. — Osyp i Łew. (1—2)

O. ZAJACZKIWŚKYJ w ZBARAZI. Proszu powidomyty Olu, Stryjka i Oleśkiw, szczo my zdorowi. — JUZIO H. i JUZIO I. (1—2)

RABIN JOSYF LANDAU w BOŁECHOWI. My zdorowi. Łaskawych czytacziw prosymo o powidomłennie. Brattia Dingot, Brawer i rodyna Kurc. (1—4)

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 14. Львів, неділя, дня 15. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролетарі всіх народів еднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Українсько-польські переговори.

Польський „Тимчасовий Правлячий Комітет" увважав потрібним оголосити урядовий комунікат про дотеперішні заходи польської „Ліквідаційної Комісії" в напрямі „уложення тимчасових умов співжиття обох народів" і закінчити його твердженнєм, що, мовляв, „з боку польських політичних чинників зроблено все можливе, щоби розпочати пертрактації в ціли зупинення дальшого проливу крови".

Отсей комунікат має очевидно на меті скинути відповідальність за дальшу боротьбу з Поляків на Українців, які буцімто відкидають подану їм до згоди польську руку. В дійсности одначе такий висновок буде невірний. Видко се наглядно, коли візьмемо під увагу факти, промовчані польським урядовим комунікатом.

Найперше не можна забувати, що ще перед приїздом гр. Скарбка до Львова, цілі три тижні велися майже щодня переговори „в ціли зупинення дальшого проливу крови", одначе до чого довели? Протягом сих переговорів польська сторона раз-у-раз зміняла своє становище й очевидно змагала тільки до проволічення справи, доки не прийде підмога з заходу. Колиж під покривкою завіщення оружжя 17—20 листопада спроваджено сю підмогу і виконано цілий ряд військових тактичних рухів — тоді польська сторона просто не хотіла дальше переговорювати. Доказом того хочби й листи самого гр. Скарбка до Української Національної Ради.

Коли ще дня 20 листопада гр. Скарбек просив Українську Національну Раду вислати заступника для порозуміння з ним щодо терміну й місяця переговорів, то день пізніще, у відповідь на повну готовість Української Національної Ради до переговорів, писав уже, що доки не приїдуть решта делеґатів „Ліквідаційної Комісії", він не може порозумітися з заступником Укр. Нац. Ради. Дня 22. листопада вранці покинули українські війська Львів, Поляки тріюмфували, решта делеґатів „Ліквідаційної Комісії" ані не думали приїздити до Львова..

Щотільки 30 листопада написав гр. Скарбек третій лист до Укр. Нац. Ради, в якім заявив готовість почати пертрактації, не чекаючи приїзду своїх товаришів. На се одержав відповідь (1 грудня), що осталі у Львові члени Укр. Нац. Ради не мають уповажнення пертрактувати й мусілиб щотільки одержати спеціяльні повновласти від українського правительства, яке виїхало ще 21. листопада зі Львова, одначе не мають фізичної змоги порозумітися з ним. На се обіцяв гр. Скарбек устно виєднати у команди польського війська перепустку для двох українських парляментарів, які порозумілисяб із правительством і евентуально привезли повновласти до переговорів. Українці визначили двох парляментарів: д-ра Мих. Лозинського і д-ра Вол. Старосольського, одначе вони не тільки не одержали обіцяних перепусток, а ще команда польського війська зарядила арештуваннє їх, хоч вони супроти теперішніх польських властей нічим не провинилися.

Члени Укр. Нац. Ради посували свою готовість до згоди так далеко, що коли проти особи одного з визначених парляментарів піднесено з польського боку сумніви політичної натури, згодилися на заміну його иншим, д-ром Ст. Томашівським, проти якого таких сумнівів не піднесено і який знов даремно жде на перепустку...

Коли отже гр. Скарбек, замість іти дальше шляхом, ним самим предложеним, змінив тактику і замість через умовлених українських парляментарів вислав сам лист до голови українського правительства, то вибрав дорогу дуже непрактичну і щонайменше за довгу, щоб дійти до бажаної мети.

Львівські Українці зробили отже все, чого домагалася від них польська „Ліквідаційна Комісія".

Що діється на Придніпрянській Україні?

Київ (ПАТ). На Україні оголошено відозву головного команданта укр. військ. В тій відозві повідомляється, що на Україні утворилося республиканське правительство; під його владу перейшли всі полки вірні Україні. Дальше зазначує відозва, що зноситься гетьманське правительство, установлених при нім генералів і дідичів, зноситься всі права і заряджения, котрі видав гетманський уряд і привертається обовязуючу силу законам, котрі проголосило перше українське правительство. Вкінці завзивається населеннє, щоб не допустило до чорносотенних заворушень і жидівських погромів, бо Жиди помагали Українцям в Галичині і на Україні і повинні також іти разом з Українцями.

През. Романчук на волі!

Вже по замкненню вчорашнього числа „Вперед" явився в нашій редакції віцепрезидент б. австр. парляменту Юліян Романчук, якого польська команда випустила на волю.

През. Романчук зістав арештуваний о 2 ій годині в ночи з дня 10. на 11. грудня та вивезений на двірець, звідки коло години 8. рано разом з тов. д-ром В. Старосольським, д-ром Ів. Курівцем, д-ром В. Бачинським та радн. А. Будзиновським і пятьма жидівськими закладниками, вивезений під сильною ескортою до Перемишля.

В справі вивезених закладників інтервенювали сейчас у польських пралявчих кругах члени Укр. Нац. Ради.

Випущеннє на волю през. Романчука наступило з огляду на його вік та на його здоровлє.

Зазначимо тут, що през. Романчука забрано з дому від тяжко хорої, частинно спараліжованої жінки, яка лишилася в дома бухвально сама одна, без найменшої опіки.

Перемиська українська громада зараз першого дня довідалася про приїзд наших арештованих закладників і зараз тогож дня прийшла їм з матеріяльною помічю.

През. Романчук вернув з Перемишля до Львова в товаристві ґен. Розвадовського, з яким мав довшу політичну розмову.

Як довідуємося, през. Романчука арештувано на чийсь донос, будьтоби у нього відбувалися політичні „jątrzące przeciw Polakom" зібрання та що він сам бере участь в ріжних нарадах.

Решта наших закладників лишилася в Перемишлі, звідки мають бути перевезені далі на захід.

З през. Романчуком зістав випущений на волю теж один з жидівських закладників, д-р Габель, якого забрано через „помилку".

Чого боронить східньо-галицька польська бюрократія?

Економ, — лише не думайте собі, під тим професора суспільної економії або політика, а подумайте собі дідичового наймита на селі, що то їздить на кони по лані і доглядає парубків, чи вони добре жнуть, чи женці добре вяжуть снопи, займає мужицькі корови, коли припадково скочить в панську конюшину і т. д. — отже той економ має синів. Гуменний також має синів і „ржондца" має синів. Всі ті сини йдуть в місто, вчуться в ґімназії, а на вакації їдуть домів. Вони називаються тоді „паничами". Ті паничі помагають своїм батькам і часто виручують своїх батьків у займлюванню коров, ловленню тих жебраків, що збирають колоски на лані, або газузки, або гриби в лісі, стріляють мужицькі гуси на панськім ставі, або забирають одиннє тим дівчатам, що ловлять раки попід береги річки або ставу і т. ин. Ті паничі знають одно: „Пильнуй панського добра, як ока в голові". Коли скінчиш школи, а „ясне пан дзєдзіц" буде любити тебе за твої услуги, то за його протекцію станеш урядником староства, або ще й до намісництва дістанешся, будеш мати золотий ковнір колись, але-але пильнуй панське, як ока в голові. А не скінчиш шкіл, бо ти туман, то „ясне пан дзєдзіц" постарається, що ти підеш на почту, до податкового уряду, до залізниці, або в найгіршім разі до „фінанців", але пильнуй панського, як ока в голові.

Такий був зміст виховання паничів. Те є головний контінґент галицької польської бюрократії. За ними йдуть сини тих синів, отже вже сини бюрократів, почтмайстрів, скарбових респіцієнтів, комісарів екзекуторів, поборців, податкових адюнктів і т. д. і т. д. У всіх їх є одно в жилах: Пильнуй панське добро, як ока в голові, пильнуй перед хамом і знай, що ти панич, а вони всі хами. Хоч би той хам мав також сина, яким там учителем, чи навіть урядником, то те нічого, бо то син „рускего хлопа, а вєнц хам". Ти Поляк, ти зразу панич, відтак пан, а він вперед був панцизняком, відтак хлопом, відтак аж з польсько-панської ласки підпанком, хоч зве себе паном, але все він хам. А хлоп — то не нарід, тож колишній панцизняк хам.

Тих хамів так багато, що аж кишить у східній Галичині від них, а нас панів мало, бо дідичів мало й мало гуменних, економів і ржондців; хамів страшно багато. І ті хами кажуть, що вони нарід, що вони Українці, що вони мають якусь літературу, штуку, економічні спілки і т. д., мають те, що лише пани мають мати, та хотіли все — слухайте добре, щоби ви не думали, що вам прочулося — хотіли університету. А тепер, тепер... тепер, коли наш „рицерскі наруд здйол кайдани за нічийом помоцом а за помоцом крульовей польскей, здйол кайдадани з нашей ойчизни Польскі, оні, те хами, хцом якєйсь України".

Такий зміст мізкування галицької бюрократії в східній Галичині. А від неї аж кишить у Львові. Там десь в глубині душі гомонить ще ніби друга свідомість: „Пильнуй панського, як ока в голові", а тенор свідомости кричить: „Ратуй польскі стан посяданя од гайдамакуф, од хама, од здзічи українскей!"

І думаєте, що тим синам східно-галицьких колишніх економів, респіцієнтів, екзекуторів, синам і внукам та правнукам тих зайшлих панських слуг — про синів дідичів нема що й говорити — тим нащадкам, вихованим під девізою: „Пильнуй панського, як ока в голові", тим нащадкам поміститься в голові те, що Українці то нарід, що східня Галичина то українська країна, що Українці мають теж саме право самоозначення, що й Поляки в Познанщині, чи Варшавщині?

Ні, пане професор Ніч, хоч Ви Поляк, то Ви їх не переконаєте, бо вони боронять: „Пильнуй панського, як ока в голові", бо вони боронять переконань Гавснера, котрий на мирових переговорах твердив в торговельній палаті Українцям: „Panowie, wy musicie zrozumieć, że my nie możemy zrezygnować z tego, cośmy dotąd posiadali!"

Ні! Не піймуть! Зрозуміти їм те, то значить стільки, що видерти їм мозок з голови. Не дивуйтеся їх нападам, не дивуйтеся, бо вони не боронять землі, не боронять польськости, бо вони не зрозуміють того, що їм польськости ніхто не забирає, не дивуйтеся, бо вони боронять свій мозок, свій розум, боронять свідомість, боронять лакейсько-панську свідомість: Пильнуй панського, як ока в голові!

Домаганнє чеських соціялістів.

Дня 8. с. м. відбувся в Празі партійний зїзд чеських соціялістів. Поставлено там резолюції на розвязаннє громадських і повітових рад і заступленнє їх через комісійні управи, зложені по рівній частині зі всіх політичних партій. Домаганося дальше вивласнення і удержавлення ве-

ликої земельної посілости, залізниць, копалень, лічничих жерел і обсадження цілого вугляного байсену північних Чех і Карвіну, участи урядників і робітників в заряді і зисках фабрик і закладів. Одна резолюція домагається усуспільненя церкви, відділення церкви від школи і соціяльно урівноправнення жінок.

Большевики перед воротами Польщі.

ПАТ. доносить, що в слід за уступаючими німецькими військами зі східного фронту напирають російські большевики, які заняли вже Мінськ, Двинськ і зближаються до Вільна. На Польщу направляються також польські большевики, що досі перебували в Росії і частинно воювали в рядах російської червоної гвардії.

Польська большевицька часопись „Trybuna", виходяча в Москві, видала слідуючу відозву: Мусимо бути всі на становисках Польща не може стати пахолком англійсько-американських банкірів — муром контрреволюції, відділяючу революцію Росії від революції Німеччини. До сеї ганьби не допустимо. „Trybuna" взиває всіх Поляків в Росії під оруже і заповідає, що своє видавництво переносить з Москви близше на захід до Польщі.

Вісти з краю.

ЖОВКВА.

Повітовим комісарем в Жовкві є д-р Михайло Король, окружним комендантом Іван Коссак, посадником міста Козіцкі (Поляк). Порядок в місті взірцевий, апро ізація знаменита, а ціни як на тепер, дуже умірковані: кільо мяса 8 кор., солонина 30 кор., одно яйце 50 сот.

РАДЕХІВ.

Повітовим комісарем є інжінєр Росткович. Порядок в місті взірцевий, апровізація дуже добра, ціни середників поживи значно упали.

СКОЛЄ.

Повітовим комісарем у Сколім є Українець Корінівський, посадником громади є Українець Федорик. Поляки-урядники відказалися від служби, тому їх місце заняли Українці. Порядок в місті та в повіті далеко ліпший, як за австрійсько-польських часів.

СЯНІК.

З Сянока доходять до нас дуже неймовірні вістки. Заки ствердимо їх, подаємо тут на відвічальність польських дневників, що польсько-москвофільська управа міста казала повісити українського священика Омеляна Константиновича.

Як се зрозуміли польські ґазети?

Українська газета „Републиканські Вісти" поміщують зазив атамана Петлюри та д-ра Назарука до Галичан та Буковинців в віці 20—35 літ, котрі пробувають в межах України і є здібні до військової служби, щоб зголошувалися до комісії українських, републиканських військ в Білій Церкві. Їх задачю булоби зорганізованнє сільських мас, які горнуться до українських військ. Всі польські газети, містячи сю відозву зрозуміли се так, що Україна звертається о поміч до Галичини.

Вільсон і соціялдемократія.

Гаґа, 5. грудня. Один із американських журналістів мав із Вільсоном розмову в справі німецької та австрійської соціялдемократії.

Президент є як найдокладнійше поінформований про партійні відносини соціялдемократів обох країв. Заявив, що є рішучим сторонником умірковаиої соціялдемократії, котрих репрезентанти правлять так в Німеччині, як і в Австрії. Шайдемана, Еберта і Гаазе хвалить, як розумних, державних мужів. З особливою прихильністю висказався про померщого провідника австр. соціялістів Віктора Адлєра, котрого уважає одним із найвизначніщих умів Европи.

Рівнож є добре обзнайомлений із історією життя Фридерика Адлєра, та про мотиви вбійства гр. Штірка.

З Черновець.

(Доперва тепер попала нам в руки допись з Черновець, вислана ще дня 29. жовтня с. р.)

Дня 28. жовтня відбулося в Чернівцях в Народнім Дому віче української академічної молодіжи, скликане з приводу останніх політичних подій. Віче ухвалило відповідну резолюцію, з якої подаємо тут отсі важніщі точки:

1) Українська акад. молодіж стоїть на становищи безуслівного признання права самоозначення військ народам;

2) Витає заснуваннє української держави, зложеної з усіх земель бувшої Австро-Угорщини, заселених в переважаючій більшости українським народом, включно з столицею Буковини та містами Сторожинцем і Серетом та домагається негайного зєдинення всіх українських земель в єдиній, суверенній, українській державі;

3) Пятнує з найбільшим обуреннєм рішеннє румунської конституанти з дня 27. жовтня с. р. в Чернівцях, яка простягає свої заборчі руки на цілу Буковину;

4) Прирікає святочно, що обстоюючи безуслівне право самоозначення всіх народів і стоючи на сторожі свободи українського народу, возьме участь в боротьбі за незалежність українського народу, віддаючи в потребі й своє життє.

Що чувати нового?

„Gazeta Wieczorna" доносить, що дня 9. с. м. явилася у Пілсудського депутація ПКЛ. і ТКР. з проханнєм о поміч для загроженого Львова. В відповідь заявив їм Пілсудський, що є рішений зробити все, що в його силі, щоб оборонити Львів і околицю перед „Русинами". Звернув однак при тім увагу, що Польщі грозить небезпека не тільки зі сторони Львова; війна може прийти і з иншої границі.

Сазонов воскрес! УТА. з дня 25. листопада доносить, що представниками Росії на мировій конференції назначено після довгих переговорів в Яссах Сазонова і Нерашова.

Часописі доносять, що Ковель заняли революційні війська України.

Воєнна ситуація.

Начальна Команда польських військ „Схід" в комунікатах з 12. і 13. с. м. подає: Група ген. Зелінського розбила нині рано українські відділи коло Пикулич, Горохович і Германович (в околиці Перемишля). Протинаступ на Германовичі відперто кроваво.

Група ген. Леснєвського: На північ від Львова перестрілка стеж. Користаючи з мраки, українська артилєрія підсунулася під польські позиції під Львовом і дала кілька стрілів, які пали на східні окраїни міста. Польська артилєрія відповіла огнем на українські становиска.

Польські газети доносять: Вчера по полудни відділи кап. Зайончковського заняли Янів. — ПАТ. доносить з Варшави, що на галицький фронт вислано найліпші полки давних легіонів, довбурчиків і польські відділи бувшої австрійської армії. Сили піхоти перевишають 15.000 людий. Польська кавалєрія оперуюча на сім фронті, має в своїм складі найліпші формації, між ними креховицьких уланів, уланів Біліни, частину II. полку уланів бувшої карпатської бригади. Артилєрія все зростає і перейшла число 15 батерій. Позатим має військо панцирні поїзди, амуніцію і скорострільні.

НОВИНКИ.

— **5-та (пята) з ряду ревізія** відбулася сеї ночи в редакції „Діла". Не найдено нічого, але забрано олівці, пера, атрамент, чистий папір, телєфонічний апарат і инші дрібні річи. Крім того порозкидано всі книжки й ґазети.

— **Що діється по тамтій стороні фронту?** Українське телєґрафічне бюро доносить з Тернополя: На цілім фронті східньої Галичини ідуть разом з галицькими Українцями Українці з Придніпрянщини під східньо-українською командою. Д р Кость Левицький, голова Українського Секретаріяту уступив, а в його місце війшов д-р Сидір Голубович. (Сю вістку повторюємо за віденською прессю.)

— **Про „ґвалти і окрученьства" українських „банд"** розписуються щодня польські буржуазні ґазети. Ми тепер є в такім положенню, що годі нам простувати всі ті польські донесення. А про все те, що робиться з Українцями так тут у Львові, як і поза Львовом, про всі ті насильства та надужиття з польської сторони — не вільно нам покищо писати.

— **Україножерство.** „Głos Narodu", католицької партії в Кракові, ґрає перші скрипки в краківській пресі в нагінці на Українців і їх оплюгавлюванню. Иого описи українських злочинів перевишають навіть „Gazet y Codzienn-y". Характеристичне, що в тім дневнику дебютує старий, добре відомий нам ренеґат Теофіль Мерунович, якого виступи вже львівській пресі надоїли.

— **Польські війська під Тернополем!** Такий радісний алярм пустили вчорашні польські ґазети. Сьогодня знову пишуть, що українські „банди" вже розброїли ті польські війська!..

— **За сплетні перед полевий суд.** „Gazeta Codzienna" доносить, що вчора арештувано 18 осіб, переважно з інтеліґентних польських кругів, за сплетні. Винних поставиться перед полевий суд.

— **Слідуюче число „Вперед у"** вийде в понеділок пополудни.

— **Помер** в ночи з дня 11 на 12 грудня в гарнізоновім шпиталі у Львові Степаненко-Артимович Борис, хорунжий, слухач українського державного університету в Київі.

— **Осип Годованський,** урядник Земельного Банку, літ 27, помер в шпитали на техніці. Арештовано його на вулиці і держано хорого кілька днів у вязниці без лікарської опіки.

— **Відвідуваннє хорих на техніці заборонено!** Тільки особи, що дістануть легітимації від шпитальної команди, можуть відвідувати хорих. Таке розпорядженнє оголошено вчорашним особам, що прийшли до хорих. Супроти того нехай кождий постарається о легітимацію. Хорих можна відвідувати від год. 1—3 попол.

— **Виступ Дашинського.** На засіданню тимчасової міської Ради в четвер 12 с. м. відчитав міський радний Волянський письмо Ради міста Кракова звернене до львівської Ради з нагоди увільненя міста Львова. В кінцевім уступі того письма висказує „поклін героям Львова і радість ізза увільненя Львова, а польському правительству, як також Пілсудському подяку за успішну відсіч для Львова". Сей уступ ухвалила Рада міста Кракова на внесок р а д н. Д а ш и н с ь к о г о.

— **За Ярославом Весоловським** роблять пошукування, щоби його арештувати. Інтересованим кругам подаємо до відома, що Ярослав Весоловський п о м е р в 1917 році, дня 21. червня і похований на Центральнім кладбищі у Відні.

— **Максимальні ціни у Львові.** ТКР установив максимальні ціни на збіже на 160 К, а за бараболю 40 К за 100 кг. на станції. Всякі змагання, котрі стремлять до звижки цін, будуть строго карані.

— **Хліб у Львові.** Від 15. с. м. будуть всі міські і приватні рейонові склепи та консуми продавати хліб о вазі 1 клґ за 2 К 40 сот.

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили вчорашнього дня (в коронах): д р Н. Н. 200, Огоренко Марія 30, Надя і Оля Дрогомірецькі 10, Н. Н. 1, Рибчакізна 20, Андрій Сливинський 10, Ф. С. 10, Михайло Яценко 10, Мелянія Герасимович 20. Разом 311.

— **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забраги з собою „Вперед", бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої ґазети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

20—30 корон денно може кождий, мущина чи жінка, легко заробити. Зголошуватися до адміністратора „Вперед у", при вулиці Руській ч. 3., перший поверх. 2—5

Стельмах пошукує заняття. Може приняти й иншу роботу. Відомість: вулиця Сикстуська 23, у дозорця. 2—3

До дарування хлопчик в віці трох тижнів. Зголоситися: вул. Городіцьких ч. 9, партер. 2—2

„Діло" з 15. і 17. XI. потрібне для редакції „Вперед у". Належитість радо звернемо. 1—2

В. УСТИЯНОВИЧ, СТРИЙ і КОРЕНЕЦЬ, ТЕРНОПІЛЬ. Ми всі здорові й безпечні. — Денис. 3—3

Читачів „Вперед у" прошу повідомити ІВАНА МЕЛЬНИЧУКА з КРИЛОСА, п. ГАЛИЧ, що його син живе на місци, де був. Пан у Відні. — Гринь. 2—3

Читачів „Вперед у" прошу звідомити АДВОКАТА Фішлєра в СТАНІСЛАВОВІ, вул. Третого Мая ч. І., що жена і дитина здорові; просять о вістки. 2—2

ГРИЦЬКУ! Помешкання Галі нерушене. Ми здорові. Здоровимо Тебе і Дорка. — О с и п і Л е в. 2—2

О. ЗАЯЧКІВСЬКИЙ в ЗБАРАЖІ. Прошу повідомити Олю, Стрийка і Олеськів, що ми здорові. — Ю з ь о Г. і Ю з ь о І. 2—2

МИК. ТВОРИДЛО в ТЕРНОПОЛІ. Ми всі здорові. Журимося Тобою. — С л а в ц я.

О. СКРЕНТОВИЧ, СТАНИСЛАВІВ. Ми всі здорові, що діється з тобою? — М а р і я. 1—6

Читачів „Вперед у" проситься повідомити родину ЛЕВИ ФРАНЦОЗ в ТЕРНОПОЛІ, що ми всі здорові. — Л е о н. 1—3

ДРОГОБИЧ, СУССМАН. Леон і Езехіел пробувають у Львові і здорові; просимо о вістку. Прошу стрийські й дрогобицькі часописі о передрук.

ЕВГЕН ДОМБРОВНИЦЬКИЙ, СТАРЕ СЕЛО. Прошу дуже повідомити Гербстів в Вориничах, що ми й Фанця здорові. — В а й л е р. 1—2

ЗОЛОЧІВ, ВАЛИ, ЛИСАКОВСЬКИЙ. Живемо. Що з Вами? Відповідь ґазетою. — М а т и.

КОЛОМИЯ, ЛИСАКОВСЬКА. Всі здорові і новий внук. Відповідь ґазетою. — А д а м.

РАБІН ЙОСИФ ЛЯНДАВ в БОЛЕХОВІ. Ми здорові. Ласкавих читачів просимо о повідомленнє. Браття Дінґот, Бравер і родина Курц. 2—4

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед у"!

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропіґийського інстигуту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 14. Lwiw, nedila, dnia 15. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Ukrajińsko-polśki perehowory.

Polśkyj „Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet" uważaw potribnym ohołosyty urjadowyj komunikat pro doteperiszni zachody polśkoji „Likwidacijnoji Komisiji" w naprjami ułożennia tymczasowych umow spiwżyttia oboch narodiw" i zakinczyty joho twerdżenniem, szczo, mowlaw, „z boku polśkych politycznych czynnykiw zrobłeno wse możływe, szczoby rozpoczaty pertraktaciji w ciły zupynennia dalszoho proływu krowy".

Otsej komunikat maje oczewydno na meti skynuty widpowidalnist' za dalszu borot'bu z Polakiw na Ukrajinciw, jaki bucimto widkydajut' podanu jim do zhody polśku ruku. W dijsnosty odnacze takyj wysnowok bude newirnyj. Wydko se nahladno, koły wiźmemo pid uwahu fakty, promowczani polśkym uriadowym komunikatom.

Najpersze ne można zabuwaty, szczo szcze pered pryjizdom gr. Skarbka do Lwowa, ciłi try tyżni wełysia majże szczodnia perehowory „w ciły zupynennia dalszoho proływu krowy", odnacze do czoho doweły? Protiahom sych perehoworiw polśka storona raz-u-raz zminiała swoje stanowyszcze i oczewydno zmahała tilky do prowoliczennia sprawy, doky ne pryjde pidmoha z zachodu. Kołyż pid pokrywoju zawiszennia orużżia 17—20 łystopada sprowadżeno siu pidmohu i wykonano ciłyj rjad wijśkowych taktycznych ruchiw — todi polśka storona prosto ne chotiła dalsze perehoworjuwaty. Dokazom toho choczby i łysty samoho gr. Skarbka do Ukrajiśkoji Nacionalnoji Rady.

Koły szcze dnia 20. łystopada gr. Skarbek prosyw Ukrajińsku Nacionalnu Radu wysłaty zastupnyka dla porozuminnia z nym szczo do terminu i miscia perehoworiw, to deń pizniszcze, u widpowid' na pownu hotowist' Ukrajińskoji Nacionalnoji Rady do perehoworiw, pysaw uże, szczo doky ne pryjidut' reszta delegatiw „Likwidacijnoji Komisiji", win ne może porozumiwatysia z zastupnykom Ukr. Nac. Rady. Dnia 22. łystopada wranci pokynuły ukrajiński wijśka Lwiw, Polaky trijumfuwały, reszta delegatiw „Likwidacijnoji Komisiji" ani ne dumały pryjizdyty do Lwowa.

Szczotilky 30 łystopada napysaw gr. Skarbek tretij łyst do Ukr. Nac. Rady, w jakim zajawyw hotowist' poczaty pertraktaciji, ne czekajuczy pryjizdu swojich towarysziw. Na se oderżaw widpowid' (1. hrudnia), szczo ostali u Lwowi człeny Ukr. Nac. Rady ne majut' upoważnennia pertraktuwaty i musiłyb szczotilky oderżaty specijalni pownowłasty wid ukrajińskoho prawytelstwa, jake wyjichało szcze 21. łystopada zi Lwowa, odnacze ne majut' fizycznoji zmohy porozumitysia z nym. Na se obiciaw gr. Skarbek ustno wyjednaty u komandy polśkoho wijśka perepustku dla dwoch ukrajińskych parlamentariw, jaki porozumiłysiab iz prawytelstwom i ewentualno prywezły pownowłasty do perehoworiw. Ukrajinci wyznaczyły dwoch parlamentariw: dra Mych. Łozyńskoho i dra Woł. Starosolśkoho, odnacze wony ne tilky ne oderżały obicianych perepustok, a szcze komanda polśkoho wijska zarjadyła aresztuwannie jich, chocz wony suproty teperisznich polśkych włastej niczym ne prowynyłysia.

Człeny Ukr. Nac. Rady posuwały swoju hotowist' do zhody tak dałeko, szczo koły proty osoby odnoho z wyznaczenych parlamentariw pidneseno z polśkoho boku sumniwy politycznoji natury, zhodyłysia na zaminu joho ynszym, drom St. Tomaszywśkym, proty jakoho takych sumniwiw ne pidneseno i jakyj znow daremno że na perepustku...

Koły otże gr. Skarbek, zamist' ity dalsze szlachom, nym samym predłożenym, zminyw taktyku i zamist' czerez umowłenych ukrajińskych parlamentariw wysław sam łyst do hołowy ukrajińskoho prawytelstwa, to wybraw dorohu duże nepraktycznu i szczonajmensze za dowhu, szczob dijty do bażanoji mety.

Lwiwśki Ukrajinci zrobyły otże wse, czoho domahałasia wid nych polśka „Likwidacijna Komisija".

Szczo dijet'sia na Prydniprjańskij Ukrajini?

Kyjiw (PAT). Na Ukrajini ohołoszeno widozwu hołownoho komandanta ukr. wijśk. W tij widozwi powidomlajet'sia, szczo na Ukrajini utworyłosia republykańske prawytelstwo; pid joho władu perejszły wsi połky wirni Ukrajini. Dalsze zaznaczuje widozwa, szczo znosyt'sia het'mańske prawytelstwo, ustanowłenych pry nim generałiw i didyczіw, znosyt'sia wsi prawa i zarjadżennia, kotri wydaw hetmańskyj urjad i prywertajet'sia obowjazujuczu syłu zakonam, kotri prohołosyło persze ukrajińske prawytelstwo. Wkinci zawzywajet'sia nasełennie, szczob ne dopustyło do czornosotennych zaworuszeń i żydiwśkych pohromiw, bo Żydy pomahały Ukrajinciam w Hałyczyni i na Ukrajini i powynni takoż ity razom z Ukrajinciamy.

Prez. Romanczuk na woli!

Wże po zamknenniu wczorasznoho czysła „Wperedu" jawywsia w naszij redakciji wiceprezydent b. awstr. parlamentu Julian Romanczuk, jakoho polśka komanda wypustyła na wolu.

Prez Romanczuk zistaw aresztowanyj o 2-hij hodyni w noczy z dnia 10. na 11. hrudnia ta wywezenyj na dwireć, zwidky koło hodyny 8 rano razom z tow. d-rom W. Starosolśkym, d-rom Iw. Kuriwcem, d-rom W. Baczyńskym ta radn. A. Budzynowśkym i piat'ma żydiwśkymy zakładnykamy, wywezenyj pid sylnoju eskortoju do Peremyszla.

W sprawi wywezenych zakładnykiw interwenijuwały sejczas u polśkych prawlaczych kruhach człeny Ukr. Nac. Rady.

Wypuszczennie na wolu prez. Romanczuka nastupyło z ohladu na joho wik ta na joho zdorowle.

Zaznaczymo tut, szczo prez. Romanczuka zabrano z domu wid tiażko choroji, czastynno sparaliżowanoji żinky, jaka łyszyłasia doma bukwalno sama odna, bez najmenszoji opiky.

Peremyśka ukrajińska hromada zaraz perszoho dnia dowidałasia pro pryjizd naszych aresztowanych zakładnykiw i zaraz tohoż dnia pryjszła jim z materijalnoju pomiczju.

Prez. Romanczuk wernuw z Peremyszla do Lwowa w towarystwi gen. Rozwadowśkoho, z jakym maw dowszu politycznu rozmowu.

Jak dowidujemosia, prez. Romanczuka aresztowano na czyjś donos, bud'toby u nioho widbuwałysia polityczni, „jątrzące przeciw Polakom" zibrannia, ta szczo win sam bere uczast' w riżnych naradach.

Reszta naszych zakładnykiw łyszyłasia w Peremyszli, zwidky majut' buty perewezeni dali na zachid.

Z prez. Romanczukom zistaw wypuszczenyj na wolu też odyn z żydiwśkych zakładnykiw, dr Gabel, jakoho zabrano czerez „pomyłku".

Czoho boronyt' schidnio-hałyćka polśka biurokratija?

Ekonom, — łysze ne dumajte sobi pid tym profesora suspilnoji ekonomiji abo polityka, a podumajte sobi didyczowoho najmyta na seli, szczo to jizdyt' na kony po łani i dohladaje parubkiw, czy wony dobre orjut' czy żenci dobre wiażut' snopy, zajmaje mużyćki korowy, koły prypadkowo skoczyt' w pańsku koniuszynu i t. d., — otże toj ekonom maje syniw. Humennyj takoż maje syniw i „rżondca" maje syniw. Wsi ti syny idut' w misto, wczut'sia w gimnaziji, a na feriji jidut' domiw. Wony nazywajut'sia todi „panyczamy". Ti panyczi pomahajut' swojim bat'kam i czasto wyruczajut' swojich bat'kiw u zajmluwanniu korow, łowłenniu tych żebrakiw, szczo zbyrajut' kołosky na łani, abo hałuzky, abo hryby w lisi, strilajut' mużyćki husy na pańskim stawi, abo zabyrajut' odinnie tym diwczatam, szczo łowlat' raky popid berehy riczky abo stawu i t. in. Ti panyczi znajut' odno: „Pylnuj pańskoho dobra, jak oka w hołowi!" Koły skinczysz szkoły" a „jaśnie pan dziedic" bude lubyty tebe za twoji usłuhy, to za joho protekcijeju stanesz urjadnykom starostwa, abo szcze i do namisnyctwa distaneszsia, budesz maty zołotyj kownir kołyś, ałe-ałe pylnuj pańske, jak oka w hołowi. A ne skinczysz szkił, bo ty tuman, to „jaśnie pan dziedzic" postarajet'sia, szczo ty pidesz na pocztu, do podatkowoho urjadu, do zaliznyci, abo w najhirszim razi do „financiw", ałe pylnuj pańskoho, jak oka w hołowi.

Takym buw zmist wychowannia panycziw. Te je hołownyj kontigent hałyćkoji polśkoji biurokratiji. Za nymy idut' syny tych syniw, otże wże syny biurokratiw, pocztmajstriw, skarbowych respicijentiw, komisariw, ekzekutoriw, poborciw, podatkowych adjunktiw, i t. d. i t. d. U wsich jich je odno w żyłach: Pylnuj pańske dobro, jak oka w hołowi; pylnuj pered chamom i znaj, szczo ty panycz, a wony wsi chamy. Choczby toj cham maw takoż syna, jakym tam uczytełem, czy popom, czy profesorom a nawit' adwokatom, czy nawit' urjadnykom, to te niczoho, bo to syn „ruskiego chłopa, a więc cham". Ty Polak, ty zrazu panycz, widtak pan, a win wpered buw panszczyzniakom, widtak chłopom, widtak aż z polśko-pańskoji łasky pidpankom, chocz zwe sebe panom, ałe wse win cham. A chłop — to ne narid, toż kołysznij panszczyzniak cham.

Tych chamiw tak bachato, szczo aż kyszyt' u schidnij Hałyczyni wid nych, a nas paniw mało, bo didyczіw mało i mało humennych, ekonomiw i rżondciw; chamiw straszno bahato. I tiji chamy każut', szczo wony narid, szczo wony Ukrajinci, szczo wony majut' jakuś literaturu, sztuku, ekonomiczni spiłki i t. d., majut' te, szczo łysze pany możut' maty, ta chotiły wse — słuchajte dobre, szczoby wy ne dumały, szczo wam proczułosia — chotiły uniwersytetu. A teper, teper... teper, koły nasz „rycerski naród zdjął kajdany za niczyją pomocą a za pomocą królowej polskiej, zdjął kajdany z naszej ojczyzny Polski, oni, te chamy chcą jakiejś Ukrajiny."

Takyj zmist mizkowannia hałyćkoji biurokratiji w schidnij Hałyczyni. A wid neji aż kyszyt' u Lwowi. Tam deś w hłubyni duszi homonyt' szcze niby druha swidomist': „Pylnuj pańskoho, jak oka w hołowi", a tenor swidomosty kryczyt': „Ratuj polski stan posiadania od hajdamaków, od chama, od dziczy ukrajińskiej!"

I dumajete, szczo tym synam schidno-hałyćkych kołysznich ekonomiw, respicijentiw, ekzekutoriw, synam i wnukam ta prawnukam tych zajszłych pańskych słuh — pro syniw i didyczіw nema szczo i howoryty — tym naszczadkam, wychowanym pid dewizoju: „Pylnuj pańskoho, jak oka w hołowi", tym naszczadkam pomistyt'sia w hołowi te, szczo Ukrajinci to narid, szczo schidnia Hałyczyna to

ukrajinśka krajina, szczo Ukrajinci majut' też same prawo samoóznaczennia, szczo i Polaky w Poznanszczyni, czy Warszawszczyni?

Ni, pane profesor Nicz, chocz Wy Polak, to Wy jich ne perekonajete, bo wony boroniat': „Pylnuj pańskoho, jak oka w hołowi", bo wony boroniat' perekonań Hawsnera, kotryj na myrowych perehoworach twerdyw w torhowelnij pałati Ukrajinciam: „Panowie, wy musicie zrozumieć, że my nie możemy zrezygnować z tego, cośmy dotąd posiadali!"

Ni! Ne pijmut'! Zrozumity jim te, to znaczyt' stilky, szczo wyderty jim mozok z hołowy. Ne dywujteżsia jich napadam, ne dywujtesia, bo wony ne boroniat' zemli, ne boroniat' polśkosty, bo wony ne zrozumijut' toho, szczo jim polśkosty nichto ne zabyraje, ne dywujtesia, bo wony boroniat' swij mozok, swij rozum, boroniat' swoju swidomist', boroniat' łakejśko-pańsku swidomist': Pylnuj pańskoho, jak oka w hołowi!

Domahannia cześkych socijalistiw.

Dnia 8. s. m. widbuwsia w Prazi partijnyj zjizd cześkych socijalistiw. Postawleno tam rezoluciju na rozwiazannie hromadśkych i powitowych rad i zastupłennie ich czerez komisijni uprawy, złożeni po riwnij czastyni zi wsich politycznych partij. Domahanosia dalsze wywłasnennia i uderżawłennia wełykoji zemelnoji posiłosty, zaliznyć. kopałeń, licznyczych żereł, obsadżennia ciłoho wuhlanoho bajsenu piwnicznych Czech i Karwinu, uczasty urjadnykiw i robitnykiw w zarjadi i zyskach fabryk i zakładiw. Odna rezolucija domahajet'sia ususpilnennia cerkwy, widdiłennia cerkwy wid szkoły i socijalno uriwnoprawnennia żinok.

Bolszewyky pered worotamy Polszczi.

P. A. T. donosyt', szczo w slid za ustupajuczymy nimećkymy wijśkamy zi schidnoho frontu napyrajut' rosijśki bolszewyky, jaki zaniały wże Minśk, Dwynśk i zbłyżajut' sia do Wilna. Na Polszczu naprawlajut'sia takoż polśki bolszewyky, szczo dosi perebuwały w Rosiji i czastynno wojuwały w rjadach rosijśkoji czerwonoji gwardiji.

Polśka bolszewyćka czasopyś „Trybuna', wychodiacza w Moskwi, wydała slidujuczu widozwu: „Musymo buty wsi na stanowyskach. Polszcza ne może staty pachołkom anglijśko-amerykańśkych bankyriw — murom kontrrewoluciji, widdilajuczy rowoluciju Rosiji wid rewoluciji Nimeczyny. Do seji hańby ne dopustymo". „Trybuna" wzywaje wsich Polakiw w Rosiji pid oruże i zapowidaje, szczo swoje wydawnyctwo perenosyt' z Moskwy błyższe na zachid do Polszczi.

Wistky z kraju.

ŻOWKWA.

Powitowym komisarem w Żowkwi je dr. Mychajło Korol, okružnym komandantom Iwan Kossak, posadnykom mista Kozicki (Polak). Porjadok w misti wzircewyj, aprowizacija znamenyta, a ciny, jak na teper, duże umirkuwani, kilo miasa 8 kor., sołonyna 30 kor., odno jajce 50 sot.

RADECHIW.

Powitowym komisarem je inżinier Rostkowycz. Porjadok w misti wzircewyj, aprowizacija duże dobra, ciny serednykiw pożywy znaczno upały.

SKOLE.

Powitowym komisarem u Skolim je Ukrajineć Koriniwśkyj, posadnykom hromady je Ukrajineć Fedoryk. Polaky-urjadnyky widkazałysia wid służby, tomu jich miscia zaniały Ukrajinci. Porjadok w misti ta w powiti dałeko lipszyj, jak za awstrijśko-polśkych czasiw.

SIANIK.

Z Sianoka dochodiat' do nas duże neimowirni wistky. Zaky stwerdymo jich, podajemo tut na widwiczalnist' polśkych dnewnykiw, szczo polśko-moskwofilśka uprawa mista kazała powisyty ukrajinśkoho swiaszczenyka Omeljana Konstantynowycza.

Jak se zrozumiły polśki gazety?

Ukrajinśka gazeta „Republykanśki Wisty" pomiszczujut' zazyw atamana Petlury ta d-ra Nazaruka do Hałyczan ta Bukowynciw w wici 20—35 lit, kotri probuwajut' w meżach Ukrajiny i je zdibni do wijśkowoji służby, szczob zhołoszuwałysia do komisiji ukrajinśkych republykanśkych wijśk w Biłij Cerkwi. Jich zadaczju bułoby zorganizuwannie silśkych mas, jaki hornut'sia do ukrainśkych wijśk. Wsi polśky gazety, mistiaczy siu widozwu, zrozumiły se tak, szczo Ukrajina zwertajet'sia o pomicz do Hałyczyny.

Wilson i socijałdemokratija.

Haga, 5 hrudnia. Odyn iz amerykańskych żurnalistiw maw z Wilsonom rozmowu w sprawi nimećkoji ta awstrijśkoji socijałdemokratiji.

Prezydent je jak najdokładnijsze poinformowanyj pro partijni widnosyny socijałdemokratiw oboch krajiw. Zajawyw, szczo je riszuczym storonnykom umirkowanoji socijałdemokratiji, kotrych reprezentanty prawlat' tak w Nimeczczyni, jak i w Awstriji. Szajdemana, Eberta i Haaze chwałyt' jak rozumnych derżawnych mużiw. Z osobływoju prychylnistiu wyskazawsia pro pomerszoho prowidnyka awstrijśkych socijalistiw Wiktora Adlera, kotroho uważaje odnym iz najwyznaczniszczych umiw Ewropy.

Riwnoż je dobre obznakomłenyj iz istorijeju żyttia Fryderyka Adlera ta pro motywy wbijstwa gr. Stirka.

Z Czernoweć.

(Doperwa teper popała nam w ruky dopyś z Czernoweć, wysłana szcze dnia 29. żowtnia s. r.)

Dnia 28. żowtnia widbułosia w Czerniwciach w Narodnim Domu wicze ukrajinśkoji akademicznoji mołodiży, skłykane z prywodu ostannich politycznych podij. Wicze uchwałyło widpowidnu rezoluciju, z jakoji podajemo tut otsi ważniszczi toczky:

1) Ukrajinśka akad. mołodiż stojit' na stanowyszczu bezusłiwnoho pryznannia prawa samooznaczennia wsim narodam;

2) Wytaje zasnuwannie ukrajinśkoji derżawy, złożenoji z usich zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny, zasełenych w pereważajuczij bilszosty ukrajinśkym narodom, wkluczno z stołyceju Bukowyny ta mistamy Storożyncem i Seretom ta domahajet'sia nehajnoho zjedynennia wsich ukrajinśkych zemel w jedynij, suwerennij, ukrajinśkij derżawi;

3) Pjatnuje z najbilszym oburenniem riszennie rumunśkoji konstytuanty z dnia 27. żowtnia s. r. w Czerniwciach, jaka prostiahaje swoji zaborczi ruky na ciłu Bukowynu;

4) Pryrikaje swiatoczno, szczo obstojujuczy bezusłiwne prawo samooznaczennia wsich narodiw i stojuczy na storoży swobody ukrajinśkoho narodu, woźme uczast' w borot'bi za nezależnist' ukrajinśkoho narodu, widdajuczy w potrebi i swoje żyttie.

Szczo czuwaty nowoho?

„Gazeta Wieczorna" donosyt', szczo dnia 9. s, m. jawyłasia u Piłsudśkoho deputacija P. K. L. i T. K. R. z prochanniem o pomicz dla zahrożenoho Lwowa. W widpowid' zajawyw jim Piłsudśkyj, szczo je riszenyj zrobyty wse, szczo w joho syll, szczob oboronyty Lwiw i okołyciu pered „Rusynamy". Zwernuw odnacze prytim uwahu, szczo Polszczi hrozyt' nebezpeka ne tilky zi storony Lwowa; wijna może pryjty iz inszoji hranyci.

Sazonow woskres! Unija z dnia 25. łystopada donosyt', szczo predstawnykamy Rosiji na myrowij kouferenciji naznaczeno pisla dowhych perehoworiw w Jassach Sazonowa i Neratowa.

Czasopysi donosiat', szczo Kowel zaniały rewolucijni wijśka Ukrajiny.

Wojenna sytuacija.

Naczalna Komanda polśkych wijśk „Schid" w komunikatach z 12 i 13 sm. podaje: Grupa gen. Zielińskoho rozbyła nyni rano ukrajiński widdiły koło Pykułycz, Horochowycz i Hermanowycz (w okołyci Peremyszla). Protynastup na Hermanowyczi widperto krowawo.

Grupa gen. Lesniewśkoho: Na piwnicz wid Lwowa perestriłka steż. Korystajuczy z mraky, ukrajinśka artylerija pidsunułasia pid polśki pozyciji pid Lwowom i dała kilka striłiw, jaka pały na schidni okrajiny mista. Polśka artyleriji, widpowiła ohnem na ukrajinśki stanowyska.

Polśki gazety podajut': Wczera popołudny widdiły kap. Zajonczkowśkoho zaniały Janiw. — PAT. donosyt' z Warszawy, szczo na hałyćkyj front wysłano najlipszi połky dawnych legioniw, dowburczykiw i polśki widdiły buwszoji awstrijśkoji armiji. Syły pichoty perewyssżajut' 15.000 ludyj. Polśka kawalerija operujucza na sim fronti, maje w swojim składi najlipszi farmaciji, miż nymy krechowyćkych ułaniw, ułaniw Biliny, czastynu II. połku ułaniw buwszoji karpatśkoji brygady. Artylerija wse zrostaje i perejszła czysło 15 baterij. Pozatym maje wijśko pancyrni pojizdy, amuniciju i skorostriły.

NOWYNKY

— **5-ta (piata) z riadu rewizija** widbułasia seji noczy w redaciji „Diła". Ne najdeno niczoho, ałe zabrano oliwci pera, atrament, czystyj papir, telefonicznyj aparat i ynszi dribni riczy. Krim toho porozkydano wsi knyżky i gazety.

— **Szczo dijet'sia po tamtij storoni frontu?** Ukrajinśke telegraficzne biuro donosyt' z Ternopola: Na cilim fronti schidnoji Hałyczyny idut' razom z hałyćkymy ukrajinciamy Ukrajinci z Prydnipriańszczyny pid schidno-ukrajinśkoju komandoju. Dr. Kost' Łewyćkyj, hołowa Ukrajinśkoho Sekretariatu ustupyw, a w joho misce wijszow dr. Sydir Hołubowycz. (Siu wistku powtoriujemo za widenśkoju presoju.)

— **Pro „gwałty i okrucieństwa" ukrajinśkych „band"** rozpysujut'sia szczodnia polśki burżuazni gazety. My teper je w takim położenniu, szczo hodi nam prostuwaty wsi ti polśki donesennia. A pro wse te, szczo robyt'sia z Ukrajinciamy tak tut u Lwowi, jak i poza Lwowom, pro wsi ti nasylstwa ta nadużyttia z polśkoji storony — ne wilno nam pokyszczo pysaty.

— **Ukrajinożerstwo.** „Głos Narodu", katołyćkoji partiji w Krakowi, hraje perszi skrypky w krakiwśkij presi w nahinci na Ukrajinciw i jich opluhawluwanniu. Joho opysy ukrajinśkych złoczyniw perewyssżajut' nawit' „Gazet-u codzienn-u". Charakterystyczne, szczo w tim dnewnyku debiutuje staryj, dobre widomyj nam renegat Teofil Merunowycz, jakoho wystupy wydko wże lwiwśkij presi nadojiły.

— **Polśki wijśka pid Ternopołem!** Takyj radisnyj alarm pustyły wczoraszni polśki gazety. Siohodnia znowu pyszut', szczo ukrajinśki „bandy" wże rozbrojiły ti polśki wijśka!...

— **Za spłetni pered połewyj sud.** „Gazeta codzienna" donosyt', szczo wczera aresztuwano 18 osib, pereważno z inteligentnych polśkych kruhiw, za spłetni. Wynnych postawyt'sia pered połewyj sud.

— **Slidujeze czysło „Wperedu"** wyjde w poniediłok popołudny.

— **Pomer** w noczy z dnia 11 na 12. hrudnia w garnizonowim szpytali u Lwowi Stepanenko-Artymowycz Borys, chorunżyj, słuchacz ukrajinśkoho derżawnoho uniwersytetu w Kyjiwi.

— **Osyp Hodowańskyj.** Uriadnyk Zemelnoho Banku, lit 27, pomer w szpytały na technici. Aresztowano joho na wułyci i derżano choroho kilka dniw u wiaznyci bez likarśkoji opiky.

— **Widwiduwannie chorych na technici zaboronene!** Tilky osoby, szczo distanut' legitymaciji wid szpytalnoji komandy, możut' widwiduwaty chorych. Take rozporiadżennie ohołoszeno wczora tym osobam, szczo pryjszły do chorych. Suproty toho nechaj kożdyj postarajet'sia o legitymaciju. Chorych można widwiduwaty wid hod. 1—3 popoł.

Wystup Daszyńskoho. Na zasidanniu tymczasowoji miśkoji Rady w czetwer 12 s. m. widczytaw miśkyj radnyj Wolańskyj pyśmo Rady mista Krakowa zwernene do lwiwśkoji Rady z nahody uwilnennia mista Lwowa. W kincewim ustupi toho pyśma wyskazuje „pokłin herojam Lwowa i radist' izza uwilnennia Lwowa, a polśkomu prawytelstwu, jak takoż Piłsudśkomu, podiaku za uspisznu widsicz dla Lwowa". Sej ustup uchwałyła rada mista Krakowa na wnesok radn. Daszyńskoho.

— **Za Jarosławom Wesołowśkym** roblat' poszukuwannia, szczoby joho aresztuwaty. Interesowanym kruham podajemo do widoma, szczo Jarosław Wesołowśkyj pomer w 1917 roci, dnia 21. czerwnia i pochowanyj na Centralnim kładbyszczi u Widni.

— **Maksymalni ciny u Lwowi.** TKR. ustanowyw maksymalni ciny za zbiże na 160 K, a za barabolu 40 K, za 100 kg. na staciji. Wsiaki zmahannia, kotri stremlat' do zwyżky cin, budut' stroho karani.

— **Chlib u Lwowi.** Wid 15 s. m. budut' wsi miśki i prywatni rejonowi sklepy ta konsumy prodawaty chlib o wazi 1 kg. za 2 K. 40 h.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., druhyj powerch.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do daruwannia chłopczyk w wici troch tyżniw. Zhołosytysia: wuł. Grodzićkych czysło 9, parter. (2—2)

20—30 koron denno może kożdyj, muszczyna czy żinka, łehko zarobyty. Zhołoszuwatysia do administratora „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3, perszyj powerch. (2—5)

Stelmach poszukuje zaniattia. Może pryniaty i ynszu robotu. Widomist': wułycia Sykstuśka 23, u dozorcia. (2—3)

„Diło" z 15. i 17. XI. potribne dla redakciji „Wperedu". Należnist' rado zwernemo. 1—2

W. USTYJANOWYCZ, STRYJ i KORENEĆ. My wsi zdorowi i bezpeczni. — Denys. 3—3

Czytacziw „Wperedu" proszu powidomyty IWANA MELNYCZUKA z KRYŁOSA, p. HAŁYCZ, szczo joho syn żywe na miscy, de buw Pan w Widni. — Hryń. (2—3)

Czytacziw „Wperedu" proszu powidomyty adwokata FISZLERA w STANISŁAWOWI, wuł. Tretoho Maja cz. 1, szczo żena i dytyna zoorowi; prosiat' o wistky. (2—2)

HRYCKU! Pomeszkannie Hali ne ruszene. My zdorowi. Zdorowymo Tebe i Dorka. — Osyp i Łew. (2—2)

O. ZAJACZKIWŚKYJ w ZBARAZI. Proszu powidomyty Olu, Stryjka i Oleśkiw, szczo my zdorowi. — JUZIO H. i JUZIO I. (2—2)

MYK. TWORYDŁO w TERNOPOLI. My wsi zdorowi. Żurymosia toboju. — Sławcia.

Czytacziw „Wperedu" prosyt'sia powidomyty rodynu LÓWY FRANCOZ w TERNOPOLI, szczo my wsi zdorowi. — Leon. 1—3

DROHOBYCZ, SUSSMAN. Leon i Ezechijel probuwajut' u Lwowi i zdorowi; prosymo o wistku. Proszu stryjśki i drohobyćki czasopysy o peredruk.

EWHEN DOMBROWIĆKYJ, STARE SEŁO. Proszu duże powidomyty Herbstiw w Borynyczach, szczo my i Francia zdorowi. — Wajler. 1—2

ZOŁOCZIW, WAŁY, ŁYSAKIWŚKYJ. Żywemo. Szczo z wamy? Widpowid' gazetoju. — Maty.

KOŁOMYJA, ŁYSAKOWŚKA. Wsi zdorowi i nowyj wnuk. Widpowid' gazetoju. — Adam.

RABIN JOSYF LANDAU w BOŁECHOWI. My zdorowi. Łaskawych czytacziw prosymo o powidomłennie. Brattia Dingot, Brawer i rodyna Kurc. (2—4)

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 16. Львів, середа, дня 18. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

-:- „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., -:-

І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Український Директоріят в Київі.

Варшава, 16. грудня. (ПТА., Бюро Вольфа.) Вчора обсадили війська Українського Директоріяту Київ. Гетьман абдикував. Иого кабінет уступив. Директоріят складається з Винниченка, Петлюри, Андріївського.

Зі Жмеринки доносять, що Одеса і Миколаїв піддалися революційним українським військам.

Антан признає самостійність України.

З Берна телєграфує д-р Е. Левицький, що коаліція признає Україну самостійною державою, а що до українських земель бувшої Австрії (східня Ґаличина від Сяну і північна Буковина по Серет) застеріглась, що вони мають бути зєднані з цілою Україною.

Воскресеннє угорської України.

Кожен народ має свій трагічний 1814 рік. Таким роком був для Австрії 1914 р., се є початок світової війни. Війна та знищила Австрію і всі старі порядки, які в ній панували. В старій Австрії два чинники грали першу ролю. З одного боку Літави Німці та Поляки, а з другого Мадяри.

Все те провалилось. В Австрії і сліду його вже не має. Встали полудневі Славяне, Італійці та Українці та проголосили свої народні республики.

А тепер розпадається мадярське ярмо. Встали Хорвати, Серби, Румуни, перед кількома днями проголосили свою републику Словаки, а тепер приходять Українці.

Триста делєгатів з комітатів Берег, Угоча, Ух і Мармарош зібралося дня 12 грудня в великій ратушевій салі в Пешті і одногосно, по рефераті д-ра Іліядора Стрипського (що в 1915—1916 р. видавав місячник „Україна“ в мадярській мові в Будапешті) зажадали рішучо повної національної та політичної автономії.

Угорська Україна заговорила і повстала до життя.

Десь перед десятьми роками був я там у них з проф. Вовком, щось два місяці. Ми їхали тоді від міста до міста, від села до села, ми жили разом з ними, ночували в їх хатах та пересиджували довгі вечорі на розмовах про їх горе та злидні. І страшно вони були бідні. Інтеліґенція вся змадяризована, священство без крихітки любови до народу, мадярони, декотрі з них москвофіли „мадярського типу“, а народ — темна, нещастна, безпросвітна, неграмотна маса.

Ні школи, ні читальні, ні доброго слова сей нещасний мужик ніде не находив.

І здавалося, що вони пропавші, бо ненаситна і безпощадна була тодішня імперіялістична політика мадярських шовіністів. Вони видали безпардонну війну всім немадярським народам та відобрали ім останнє, що вони ще мали, а саме народні школи.

Даремно боролись за права для них наші мадярські товариші соціялдемократи; — перемога мадярської шляхти була за велика.

Тепер всі ті немадярські народи самі встали, упімнулися за свої права та борються за них.

Помогти тим нашим закарпатським братам та подати їм руку, се обовязок в першій мірі наш, горожан Західньо-Української Републики.

Всесвітня війна — всесвітня революція.

(Докінченнє.)

Та війна витворила поволи обставини й услівя поновного зєдинення соціялістичних боєвих рядів. А тепер, коли революційні наслідки великої воєнної катастрофи зазначились так ясно і яскраво, роздор в соціялістичнім таборі стає не тільки злишний, безпідставний, але він зачинає скрізь счезати.

Найтяжші, найглибші розміри приняв роздор в німецькій соціяльній демократії. І там він з хвилею упадку пруського імперіялізму, з хвилею проголошення републики счез майже безслідно. А німецька соціяльна демократія була перед війною взірцем новочасного соціялістичного руху; вона була гордістю соціялістичного Інтернаціоналу. Тому такий болючий для кождого соціяліста був роздор в німецькім таборі соціялістичнім; тому таким радісним фактом є поновне зєдиненнє сеї передньої сторожі пролєтарського Інтернаціоналу.

Роздор сей пригадує нам роздор в німецькім руху робітничім 60-тих років перед війною 1870 року. Роздор між ляссалянцями під проводом Швейцера та айзенахістами (під проводом Лібкнехта і Бебля) счез по війні 1870 року. Конець теперішної великої війни приніс конець межиусобицям в рядах німецької соціялдемократії.

І се добрий знак для цілого всесвітного соціялізму. Коли вже в 1917 році можливі були перші кроки відновлення Інтернаціоналу, за часів звісних переговорів в Штокгольмі, то тепер відновленнє Інтернаціоналу є вже квестією найблисшого дня.

Та соціялістичний Інтернаціонал ждуть тепер, коли перед ним відкриваються такі далекі горизонти, великі трудности, ждуть незвичайно важкі й тяжкі завдання.

Контрреволюція, імперіялізм не дрімає. Розсипався на віки в руїну царат; повалений імперіялізм Гогенцоллєрнів. Та більше грізний і могучий стає перед соціялістичним пролєтаріятом імперіялізм побідних держав антанти.

Тим самим духом гордого імперіялізму, який віяв з берестейського мира, дише й теперішний побідний імперіялізм, що в Версалю засяде судити, карати й милувати цілий світ.

І одно вже тепер слідне у керманичів побідного західньо-европейського імперіялізму: його глибока, непереєднана ненависть до соціялізму, до тих новочасних республик, в яких перший голос має революційний пролєтаріят.

Та соціялізм, що перейшов побідно страшливу крізу великої всесвітної війни, може з певністю остаточної побіди глядіти в будучність. Життє йде йому на зустріч; невмолима льоґіка історії, що на смерть засудила царат і німецький імперіялізм, не спиниться перед імперіялізмом західньої Европи.

Ми, соціялісти, що хоч бачимо, які нас ждуть тяжкі завдання, можемо — дивлячись на невдержимий дотеперішний побідний похід соціялізму — спокійно вижидати грядучих днів.

„Горі імієм сердца!“

М. Ганкевич.

Зі зїзду ППС.

В другім дни виголосив тов. д-р Перль реферат про політичну ситуацію. Наперед референт обговорив зовнішні справи і підчеркнув, що побіда антанти будь що будь повстримала похід революції

Коаліційні держави мають досить сили, щоби стати консервативним чинником не в розумінню пруського юнкерства, але в значінню оборони капіталістичного устрою. Коаліція хоче тепер накидати свою волю і силу. Проби переворотів буде поборювати й соціялісти будуть примушені виступити проти насильних порядків. Гарні є „засади“ Вільсона, що пригадують утопії соціялістичних фантастів, але в капіталістичнім устрою вони не можуть бути здійснені. Гарним словом мусимо протиставити самостійність дійсно вільного союзу вільних народів. Займаємо становиско миру, згоди з народами. Мусимо боронитися, коли Українці оголошують Львів за своє місто, але уважаємо за властиву дорогу в тім спорі порозуміннє між народами.

Бесідник переходить до внутрішних справ і зазначує, що побідив робітничо-селянський табор, а се викликало вибух встеклости реакції, якою є „народова демократія“. На село підемо з власною програмою, але в разі потреби разом з людовцями. Новий порядок мусить опиратися на демократії, инакше буде анархія.

Вияви ґр. Черніна.

Напрасний розпад Австро-Угоршини розвязав уста дискретним дипльоматам і політичний світ довідовується з зачудуваннєм, що діялося від довшого часу за політичними кулісами габсбурської монархії. Найновіщу сензацію сього роду зготовив бувший міністер заграничних справ ґр. Чернін, один із найвизначніщих дипльоматів, які мала колинебудь Австрія, при сім — з демократичного і загально-людського становища — таки найсимпатичніщий. Дня 11. с. м. виголосив він у Відні велику політичну промову, в якій кинув сніп яркого світла на час свойого трохи більше як однорічного (1917/8) урядування. Провідна думка думка вияв ґр. Черніна така:

Обіймаючи уряд заграничних справ на початку 1917 р. не мав він ані троха ілюзій, який буде кінець війни, що вона мусить довести до розпаду монархії, політичної і соціяльної революції. Доказ сього бистрого предвиджування дав він у пропамятній записці цісареви дня 12. цвітня 1917 р., в якій на причуд ясно й вірно висловив він свої погляди й побоювання. З огляду на се уся політика ґр. Черніна змагала до того, шоби за ціну територіяльних жертв довести скорше до мира, заки почнеться катастрофа і сим способом уратувати те, що ще буде можливо, спеціяльно династію. Одначе й ся політика потерпіла повну невдачу, тому що ґр. Чернін не міг спонукати до такої самої політики й Німеччину, чи радше не міг перемогти безмежного впливу новочасного бога війни ґен. Людендорфа, що не хотів чути про якісь уступки Німеччини, тільки своїми безупинними блискучими побідами ґіпнотизував велику частину німецького громадянства вірою у т. зв. побідний мир (Siegfrieden). В боротьбі між Черніном і Людендорфом сей другий переміг, бо перший — сам собою слабша індивідуальність ніж Людендорф — як міністер залежної на всіх полях від союзника Австро-Угорщини був засуджений на безнадійну безсильність... Подібно мусів ґр. Чернін боротися з мадярським імперіялізмом. Дивно тільки, що він уступив не задля того змагання з Людендорфом, тільки ізза особистого конфлікту з цісарем Карлом.

У своїй промові порушив ґр. Чернін кількома наворотами українську справу, зокрема зупинився довше на берестейськім мирі. Хоч не маємо права назвати його ворогом України, то таки уважав він чомусь потрібним зазначити, що в Бересті українським домаганням ішла на руку головно Німеччина через ген. Гофмана і задля сеї підмоги був він приневолений узнати українські права до Холмщини та згодився на поділ Галичини. В иншім місци ґр. Чернін признається навіть, що літом 1917 запропонував він Німеччині т. зв. німецько-польську розвязку, в замін за відступленнє Франції Альзації і Льотарингії. При сім до Польщі мала була прийти ціла Галичина. Ґр. Чернін вірив, що Німеччина вмітиме охоронити Українців від Поляків... Та й сей плян зустрів в Німеччині відмову. (:)

Воєнна ситуація.

Воєнних комунікатів не подаємо, бо з пресового бюра ми не дістали, а з польських ґазет подавати не вільно.

„Viel Feunde, viel Ehre"...

Пол. Аг. Тел. доносить, що польське правительство вручило ноту німецькому послови в Варшаві гр. Кеслєрови, повідомляючи його про зірваннє дипльоматичних зносин з Німеччиною і з візваннєм його до опущення Польщі враз з цілим посольським персоналом. Як мотиви до сього кроку подає нота, що німецькі окупаційні війська на схід від Польщі упосліджують польську людність, а попирають живла ворожі Польщі і через се витворюють небезпеченство для окраїн Польської Републики. Німецькі власти стоять в зносинах з російськими большевиками і помагають зростови большевизму на польських землях. Німецькі окупаційні війська над Бугом зволікають з евакуацією і уділяють санкції перекиненню українських ділань на землю Холмську і Підляше і через сотвореннє довершених фактів ділають на шкоду Польщі і причипляються до сотворення пропасти між польським і українським народом. Надто утруднюють Німці зносини Познаньщини з Польщею, а німецькі орґанізації „Heimatschutz Ost" і „Ostmarkverein" провокаційно виступають проти Польщі. З огляду на се все зірвало польське правительство дипльоматичні зносини з Німеччиною і німецький посол виїхав з Варшави.

Зірваннє дипльоматичних зносин не означає ще виповідження війни.

У Львові не вільно розмовляти по українськи!

Дня 16. грудня на вулиці Городецькій розмовляли по українськи два залізничі кондуктори, тт. Якім Козак і Теодор Коцупер. Якийсь кракус-леґіоніст, почувши українську мову, арештував т. Коцупера і відвів його на городецьку рогачку до якоїсь команди. „Старший" випустив його на волю, записавши собі адресу.

Отже в вільнім, „демократичнім", „польськім" Львові — не можна на вулицях говорити по українськи!

Бандитизм в західній Галичині.

Ґазета „Lud katolicki", в ч. 49. подає таку допись з бжеського повіту:

Від кількох тижнів увиваються в околиці Бжеська, Щепанова, Заборовя, Божеціна, Вєтжихович, Забави і Радлова банди уоружених в кріси т. зв. „большевиків". Тими большевиками є не Москалі, Прусаки або Українці, але хлопські сини і то навіть багацькі сини. Банди ті рабують, а участь в рабунках беруть навіть старші жінки і дівчата!

Ось що діється в польській части Галичини! Та про се мовчать львівські польські газети.

НОВИНКИ.

— **Партійний секретаріят УСДП.** обняв з нинішним днем тов. д-р Михайло Фільц. Він веде також бюро правної поради і справи безробітних. Льокаль секретаріяту находиться при вулиці Руській ч. 3.; години урядові від 10—12 і від 5—6 що дня.

— **Обивательсько-військова ревізія в Національнім Музеєві**, — шеста з ряду — за збруєю і амуніцією, відбулася 16. грудня перед піднем. В ревізії взяли уділ більше 10-ти обивателів дільниці.

— **„Український Голос".** Вчора дістали ми від особи, якій удалося передістатись до Львова з „тамтої" сторони одно число „Українського Голосу", органу Державного Секретаріяту Західньо-Української Републики. Число носить дату 1. грудня і є десяте з ряду. Появлвється щодня в Тернополі. На зміст складаються отсі статті: Розпорядок команданта військового округа в Тернополі д-ра Н. Гірняка, розпорядок державного секретаріяту судівництва (підписано: д-р Сидір Голубович), статті: „Щасливая тая доріженька, куди вони йдуть", „Wolni z wolnymi", поклик: „Брати селяне й робітники!", „Ogniem i mieczem", „Міжнароднє положеннє", Новинки та Оповістки.

— **В справі конфіскати 9. числа „Вперед"** одержали ми отсе письмо: „В імени права! Суд краєвий карний як Трибунал пресовий у Львові рішив на внесок Державної Прокураторії, що зміст часописі „Вперед", число 9, з дня 10. грудня 1918 в статті „Чи за Львів" в уступі від „Навіть о велику посілість" до кінця містить в собі єство провини з § 300 к. з. і арт. IV. уст. з дня 17. грудня 1862. Нр. 8. В. з. д. ex 1863. узнав доконану в дни 9. грудня 1918 конфіскату за оправдану і зарядив знищеннє цілого накладу і видав по думці § 493. п. к. заказ дальшого розширювання того друкового письма. Львів дня 11. грудня 1918". (Підпис нечиткий).

— **Ранених на техніці можна відвідувати вже** без перепусток що дня від 1—3 год. пополудни. — Нові ранені на салі 21: УСС. Шута Федь і Матвіїв Онофер.

Брехня має короткі ноги. Вчовашний „Kurjer Lwowski" подав цілу низку цілий, чому приїхали англійські офіцири до Львова. Се „здивувало" „Gazet-y Wieczorn-y" і вона вислала свого репортера до англійських гостий, щоби провірити, кілько є правди в донесенню „Kurjera". „Gazeta Wieczorna" пише в сій справі: „На наше велике здивуваннє наш представник зістав поінформований через англійських офіцирів, що „Kurjer Lwowski" знав про їх місію більше, як вони самі". Офіцири ограничилися перед представником „Gazet-и Wieczorn-oї", що місія їх має за задачу лише поінформуватися про львівські події і про цілу ситуацію в місті. На всякий случай мали англійські гості нехотячи добру нагоду довідатися про правдивість польських інформацій.

— **„Помилка".** Як доносить „Tugblat", польські власти арештували й вивезли до Перемишля разом з иншими закладниками лікара д-ра Вільгельма Ґабля, Жида-асимілятора, — беручи його за його іменника, посла до парляменту й провідника сіоністів, який помер перед 8 роками!! Доперва опісля, коли пізнали „помилку", відставили його назад до Львова!...

— **Велика демонстрація Жидів в Новім Йорку** відбулася з нагоди протижидівських погромів у Львові. По численних зборах, на яких ухвалено острі резолюції, відбувся величезний похід, в якім взяло участь пів міліона осіб.

— **Жидівська Нац. Рада** у Львові на своїм засіданню дня 14. с. м. заложила енерґічний протест проти арештування і вивезення президентів Ради д-ра Льва Райха і д-ра Мих. Рінгля, члена Ради д-ра А. Гавсмана і редактора М. А. Тененблята.

— **На ранених укр. жовнірів** зложила Зиновія Поліщукова 10 кор., М. Б. 30 кор.

— **З священичих кругів** просять нас о поміщеннє отсього комунікату: Іменованнє нових крилошан в св. Юрі. Від довших років було в львівській Капітулі більше крилошанських місць опорожнених. Митрополит зараз по повороті з рос. полону розписав конкурс на крилошан і предложив б. австр. правительству свою пропозицію до потвердження. Одначе міністерський референт, наш „przyjaciel", відложив умисно справу на бік. Доперва після упадку Австрії іменував митрополит, користуючися своїм правом, отсих трох крилошан: о. Теофіля Бобикевича, проповідника при церкві св. Юра, о. Олексія Пясецького, б. пароха і канцлєра, о. Леонтія Куницького, духовника семінара.

— **З Черновець** доносять, що черновецька румунська національна рада в порозумінню з букарештенським правительством віддала знову митрополичий уряд знаному вороги українського народу, Репті.

— **Вугіль для Львова.** Господарський міський уряд одержав малу скількість камінного вугля і оголошує, що від 16. до 22. с. м. буде продаватиме вугіль в міській різні, вул. 29. Листопада ч. 75 і при вул. Чарнецького ч. 6. — за відітненнєм відповідних купонів вуглевих карт — опаловий вугіль по половині з коксом по 5 К за 25 кг. — щодня від 8—12 год. рано. Коли надійде в протягу тижня заповіджений вугіль, буде продаватися у всіх районових складах на такий лад, як те було означено в оголошенню з 5 жовтня 1918 р.

— **Бем-Ермолі у Відні.** Командант австрійської армії, оперуючої на Україні, Бем Ермолі, про котрого свого часу доносила польська буржуазна преса, що він обняв начальну команду над українськими військами в Галичині, живе спокійно у Відні, здалека від галицького терену війни.

— **Друкарська похибка.** В „Відповіди Правительства Зах. Укр. Нар. Републики", поміщеній у вчорашнім числі „Вперед", в кінцевім уступі, вкралася похибка; а саме: замість „сі члени польських оружних відділів, котрі не є горожанами нашої Держави", видруковано: „нечлени польських оружних відділів".

— **Місцева команда і команда міста** надіслала нам комунікат, в якім взиває всіх членів міської горожанської сторожі до точного виконування принятих на себе обовязків.

— **На піддержаннє українського робітничого дневника** зложили далі (в коронах): Мелянія Гарасимович 20, Оля Ґерета 12·50, Б. 10, Олена Каштанюк 20, Дідич Іван 20, Мурович Волод. 20 Деркач Пилип 20, Хомяк Михайло 2, Рибак 5, Марія Стельмахова 10, В. Г. 20, Л. 4, В. Ф. 10, П. Г. 20, Оля Дудриківна 10, Ірена Юзичівна 6, Юлія Любінець 10, Богдан Савчак 20, Богдан Булик 5, Франц Тузяк 10, Зофія Романківна 5, Я. Стефанович 20, А. Лушпінський 10, д-р Чирнянський 10, д-р Еміль Калитовський 10, Анна Радовичівна 10, Антін Лиґінович 4, Теофіль Український 5, Катерина Туркалівна 5, Стефанія Сафіянчуківна 5, Іван Яримович 10, Скваркова 5, Ярослав Пачовський 10, Голян 10, Фуфка Янкевич 20, Дарка Навроцька 10, Марія Ліщинська 10, Іван Ігнат 5, Стефанівський 50, Василь Сень 5, Слюзар 20, Микола Г. 10, Жид 20. Разом 533 50 (Далі буде.)

Оповістки.

= **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати ґазету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **До Управи II. укр. ґімназії св. Кирила й Методія в Київі**, Козленка. Артист-маляр Микола Івасюк пробуває у Львові. Прохає Вас дуже заопікуватися його дочками Оленою і Олесею до його повороту в Київ. Українські часописи прохаю о передрук. 1—3

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед".

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед". 2—10

Багатого вугіллям прохаю дуже відпродать мені сотнар-два на чорну годину. Ласкаві зголошення до адміністрації „Вперед" під „Вугілле". 2 2

Дозорець дому потрібний. Зголошуватися у господині, вулиця Собіського ч. 15., І. поверх, другі сходи. 1—1

О. СКРЕНТОВИЧ, СТАНИСЛАВІВ. Ми всі здорові, що діється з тобою? — Марія. 3—6

Читачів „Вперед" проситься повідомити родину ЛЕВИ ФРАНЦОЗ в ТЕРНОПОЛІ, що ми всі здорові. — Леон. 3—3

Прошу читачів „Вперед" повідомити ПІНКАСА ЗАЙДМАННА в БОРЩЕВІ, що Ефраїм Розенгек і родина живуть і добре маються. Инші часописі проситься о передрук. 2—3

Прошу читачів „Вперед" повідомити МАЄРА РОЗЕНКРАНЦА в СНЯТИНІ, щоби помешканнє для мене задержав і відреставрував. — Н. 2—2

Хто має яку відомість про КАРОЛЯ ЛІФЕРАНТА, австрійського поручника, Feldpost 203, Юзівка, Катеринославська ґубернія, прошу повідомити Фаденгехтову, Львів, Пекарська ч. 16. 2—2

ІВАН ЛЮБЯНЕЦЬКИЙ з женою повідомляють родичів в КОРШИЛІВЦІ, що живуть і перебувають у Львові. Инші часописі проситься о передрук. 2—3

ДЕРЖКО, ЗБОРІВ. Ми здорові і безпечні. — Влодко. 2—5

Читачів „Вперед" проситься повідомити КОРНЕЛЮ ГАВРИСЕВИЧ в ЧАГРОВІ аd Букачівці, що ми всі живемо і є здорові. — Блянка. 2—3

Прошу знакомих о повідомленнє моєї жени, яка перебуває у о. МОГИЛЬНИЦЬКОГО в ДЖУРКОВІ почта ОБЕРТИН, що ми всі троє здорові у Львові. Инші часописі проситься о передрук. — Михайло Руденський. 3—3

СИДІР ГАНКЕВИЧ — УСТЄ ЕПИСКОПСЬКЕ. Юліян, Леоніда і Павло разом у Львові; всі здорові. 2—2

РАДНИКА КОЗАКЕВИЧА, САМБІР, і кождого знакомого прошу повідомити родину, що я здоров у сестри Ванди. Прошу о вістку. — Радник Бейнарович. 2—3

ОНУФЕРКО, СТАНИСЛАВІВ. Я і всі наші у Львові здорові. Здоровлю Вас і Зосю. — Володимир. 2—3

ВАСИЛЬ РУДИЙ в ПІДГАЙЦЯХ. Коли Маньцьо є дома, нехай чекає на батька. Дайте знати, чи Ви здорові. Пісарек. 2—7

ТЕОДОР КОРОЛИК з дітьми повідомляє свою жену в КОШЛЯКАХ, пов. Збараж, що ми всі у Львові здорові. Інші часописі проситься о передрук. 1—2

РОМАН РОНДЯК в РУДКАХ. Ми всі здорові. Що діється з Мамою, Славком і з Тобою? Інші часописі просимо о передрук. — Оля. 1—3

РАДНИК В. ДОЛЬНИЦЬКИЙ, ЗОЛОЧІВ. Прошу донести Родичам до Скваряви, що я здорова і мешкаю при вул. Потоцького ч. 38., у п. Л. Коли можливо, прошу о вістку. — Ірена. 1—3

БРОДИ. Хто має яку вістку о ЛЕОПОЛЬДІ АЙХГОРНІ з Кракова (виїхав з кінцем жовтня в напрямі Львова), зволить ласкаво донести під: „Шерер" Львів, вул. Красіцьких ч. 15. 1—?

ІНЖ. Р. і Ф. ЯНУШ. — Ми здорові. — Михайло. 1—2

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. ґімн. II. української ґімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед"). 1—10

Читачів „Вперед" проситься повідомити Д-рову ГАРМАТІЙ, що муж здоров в Сандомірі. — Устияновичева. 1—1

ПЕРЕМИШЛЬ, Миколи ч. 6. Мамцю! Я по іспиті, здоров і безпечний у Львові. — Михайло. 1—3

РАБІН ЙОСИФ ЛЯНДАВ в БОЛЕХОВІ. Ми здорові. Ласкавих читачів просимо о повідомленнє. Браття Дінґот, Бравер і родина Курц. 4—4

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропигійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 16. Lwiw, sereda, dnia 18. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Ślozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Ukrajińskyj Dyrektorijat w Kyjiwi.

Warszawa, 16. hrudnia. (PTA., Bjuro Wolfa).

Wczora obsadyły wijśka Ukrajińskoho Dyrektorijatu Kyjiw. Het'man abdykuwaw. Joho kabinet ustupyw. Dyrektorijat składajet'sia z Wynnyczenka, Petlury, Andrijiwśkoho.

Zi Żmerynky donosiat', szczo Odesa i Mykołajiw piddałysia rewolucijnym ukrajińskym wijśkam.

Antan pryznaje samostijnist' Ukrajiny.

Z Berna telegrafuje d-r E. Łewyćkyj, szczo koalicija pryznaje Ukrajinu samostijnoju derżawoju, a szczo do Ukrajińskych zemel buwszoji Awstriji (schidnia Hałyczyna wid Sianu i piwniczna Bukowyna po Seret) zasterihłasia, szczo wony majut' buty zjednani z ciłoju Ukrajinoju.

Woskresennie uhorśkoji Ukrajiny.

Kożen narod maje swij tragicznyj 1814 rik. Takym rokom buw dla Awstriji 1914 r., se je poczatok switowoji wijny. Wijna ta znyszczyła Awstriju i wsi stari porjadky, jaki w nij panuwały. W starij Awstriji dwa czynnyky hrały perszu rolu. Z odnoho boku Litawy Nimci ta Polaky, a z druhoho Madiary.

Wse te prowałyłoś. W Awstriji i slidu joho wże ne maje. Wstały południewi Sławiane, Italijci ta Ukrajinci ta prohołosyły swoji narodni republyky.

A teper rozpadajet'sia madiarśke jarmo. Wstały Chorwaty, Serby, Rumuny, pered kilkoma dniamy prohołosyły swoju republyku Słowaky, a teper prychodiat' Ukrajinci.

Trysta delegatiw z komitatiw Bereh, Uhocza, Uch i Marmarosz zibrałosia dnia 12. hrudnia w wełykij ratuszewij sali w Peszti i odnohołosno, po referati dr. Hijadora Strypśkoho (szczo w 1915 — 1916 r. wydawaw misiacznyk „Ukrajina" w madiarśkij mowi w Budapeszti) zażadały riszuczo pownoji nacionalnoji ta politycznoji awtonomiji.

Uhorśka Ukrajina zahoworyła i powstała do żyttia.

Deś pered desiat'my rokamy buw ja tam u nych z prof. Wowkom, szczoś dwa misiaci. My jichały todi wid mista do mista, wid seła do seła, my żyły razom z nymy, noczuwały w jich chatach ta peresydżuwały dowhi weczori na rozmowach pro jich horeta złydni. I straszno wony buły bidni. Inteligencija wsia zmadiaryzowana, swiaszczenstwo bez krychitky lubowy do narodu, madiarony, dekotri z nych moskwofiły „madiarśkoho typu", a narod — temna, neszczastna, bezproswitna, nehramotna masa.

Ni szkoły, ni czytalni, ni dobroho słowa sej neszczastnyj mużyk nide ne nachodyw.

I zdawałosia, szczo wony propawszi, bo nenasytna i bezposzczadna buła todiszna imperijalistyczna polityka madiarśkych szowinistiw. Wony wydały bezpardonnu wijnu wsim nemadiarśkym narodam ta widobrały jim ostanne, szczo wony szcze mały, a same narodni szkoły. Daremno borołyś za prawa dla nych naszi madiarśki towaryszi socijałdemokraty; — peremoha madiarśkoji szlachty buła za wełyka.

Teper wsi ti nemadiarśki narody sami wstały, upimnułysia za swoji prawa ta borjut'sia za nych.

Pomohty tym naszym zakarpatśkym bratiam ta podaty jim ruku, se obowiazok w perszij miri nasz, horożan Zachidnio-Ukrajińskoji Republyky.

Wseswitnia wijna — wseswitnia rewolucija.

(Dokinczennie.)

Ta wijna wytworyła powoły obstawyny i usłiwia ponownoho zjedynennia socijalistycznych bojewych rjadiw. A teper, koły rewolucijni naslidky wełykoji wojennoji katastrofy zaznaczyłyś tak jasno i jaskrawo, rozdor w socijalistycznim tabori staje ne tilky złysznyj, bezpidstawnyj, ałe win sam zaczynaje skriż sczezaty.

Najszyrszi, najhłybszi rozmiry pryniaw rozdor w nimećkij socijałdemokratiji. I tam win z chwyłeju upadku pruśkoho imperijalizmu, z chwyłeju prohołoszennia republyky sczez majże bezsłidno. A nimećka socijałdemokratija buła pered wijnoju wzircem nowoczasnoho socijalistycznoho ruchu; wona buła hordistiu socijalistycznoho Internacionalizmu. Tomu takyj boluczyj dla kożdoho socijalista buw rozdor w nimećkim tabori socijalistycznim; — i tomu takym radisnym faktom je ponowne zjedynennie seji perednoji storoży proletarśkoho Internacijonału.

Rozdor sej pryhaduje nam rozdor w nimećkim ruchu robitnyczim 60-tych rokiw pered wijnoju 1870 roku. Rozdor miż lassalanciamy (pid prowodom Szwejcera) ta ajzenachistamy (pid prowodom Libknechta i Bebla) sczez po wijni 1870 roku. Koneć teperisznoji wełykoji wijny prynis koneć mężyuosobyciam w rjadach nimećkoji socijałdemokratiji.

I se dobryj znak dla ciłoho wseswitnioho socijalizmu. Koły wże w 1917 roci możływi buły perszi kroky widnowłennia Internacijonału, za czasiw zwisnych perehoworiw w Sztokholmi, to teper widnowłennie Internacijonału je wże kwestijeju najbłyszoho dnia.

Ta socijalistycznyj Internacijonał żdut' teper, koły pered nym widkrywajut'sia taki dałeki horyzonty, wełyki trudnosty, żdut' nezwyczajno ważki i tiażki zawdannia.

Kontrrewolucija, imperijalizm ne drimaje. Rozsypawsia na wiky w rujinu carat; powałenyj imperijalizm Hohenzollerniw. Ta bilsze hriznyj i mohuczyj staje pered socijalistycznym proletarijatom imperijalizm pobidnych derżaw antanty.

Tym samym duchom hordoho imperijalizmu, jakyj wijaw z berestejśkoho myra, dysze i teperisznyj pobidnyj imperijalizm, szczo w Wersalu zasiade sudyty, karaty i myłuwaty ciłyj swit.

I odno wże teper slidne u kermanyczіw pobidnoho zachidnio-ewropejśkoho imperijalizmu: joho hłyboka, neperejednana nenawyst' do socijalizmu, do tych nowoczasnych republyk, w jakych perszyj hołos maje rewolucijnyj proletarijat.

Ta socijalizm, szczo perejszow pobidno straszływu krizu wełykoji wseswitnioji wijny, może z pewnistiu ostatocznoji pobidy hladity w buducznist'. Żyttie ide jomu na zustricz; newmołyma logika zasudyła carat i nimećkyj imperijalizm, ne spynyt'sia pered imperijalizmom zachidnioji Ewropy.

My, socijalisty, chocz baczymo, jaki nas żdut' tiażki zawdannia, możemo — dywlaczyś na newderżymyj doteperisznyj pobidnyj pochid socijalizmu — spokijno wyżydaty hrjaduczych dniw.

„Horiimijem serdcia!"

M. Hankewycz.

Zi zjizdu PPS.

W druhim dny wyhołosyw tow. d-r Perl referat pro politycznu sytuaciju. Napered referent obhoworyw zowniszni sprawy i pidczerknuw, szczo pobida antanty bud' szczo bud' powstrymała pochid rewoluciji.

Koalicijni derżawy majut' dosyt' syły, szczoby staty konserwatywnym czynnykom ne w rozuminniu pruśkoho junkerstwa, ałe w znaczinniu oborony kapitalistycznoho ustroju. Koalicija schocze teper nakydaty swoju wolu i syłu. Proby pereworotiw bude poborjuwaty i socijalisty budut' prymuszeni wystupyty proty nasylnych porjadkiw. Harni je „zasady" Wilsona, szczo pryhadujut' utopiji socijalistycznych fantastiw, ałe w kapitalistycznim ustroju wony ne możut' buty zdijsneni. Harnym słowam musymo protystawyty samostijnist' dijsno wilnoho sojuzu wilnych narodiw. Zajmajemo stanowysko myru, zhody z narodamy. Koneczne je tworennie wijśka, ałe musymo uważaty, szczob wono ne stało znarjadem polśkoho imperijalizmu. Musymo boronytysia, koły Ukrajinci ohołoszujut' Lwiw za swoje misto, ałe uważajemo za własnywu dorohu w tim spori porozuminnie miż narodamy.

Besidnyk perechodyt' do wnutrisznych spraw i zaznaczuje, szczo pobidyw robitnyczo-selańskyj tabor, a se wykłykało wybuch wstekłosty reakciji. jakoju je „narodowa demokratija". Na seło pidemo z własnoju prohramoju, ałe w razi potreby razom z ludowciamy. Nowyj porjadok musyt' opyratysia na demokratiji, ynaksze bude anarchija.

Wyjawy gr. Czernina.

Naprasnyj rozpad Awstro-Uhorszczyny rozwiazaw usta dyskretnym dyplomatam i politycznyj swit dowidowujet'sia z zaczudowanniem, szczo dijałosia wid dowszoho czasu za politycznymy kulisamy habsburśkoji monarchiji. Najnowiszczu senzaciju sioho rodu zhotowyw buwszyj minister zahranycznych spraw gr. Czernin, odyn iz najwyznaczniszczych dyplomatiw, jaki mała kołynebud' Awstrija, pry sim — z demokratycznoho i zahalnoludśkoho stanowyszcza — taky najsympatyczniszczyj. Dnia 11 s. m. wyhołosyw win u Widni wełyku politycznu promowu, w jakij kynuw snip jarkoho switła na czas swojoho trochy bilsze jak odnorocznoho (1917|8) urjaduwannia. Prowidna dumka wyjaw gr. Czernina taka:

Obijmajuczy urjad zahranycznych spraw na poczatku 1917 r. ne maw win ani trocha iluzij, jakyj bude kineć wijny, szczo wona musyt' dowesty do rozpadu monarchiji, politycznoji i socijalnoji rewoluciji. Dokaz sioho bystroho predwydżuwannia daw win u propamiatnij zapysci cisarewy dnia 12 kwitnia 1917, w jakij na pryczud jasno i wirno wysłowyw win swoji pohlady i pobojuwannia. Z ohladu na se usia polityka gr. Czernina zmahała do toho, szczoby za cinu terytorijalnych żertw dowesty skorsze do myra, zaky pocznet'sia katastrofa, i sym sposobom uratuwaty te, szczo szcze bude możływo, specijalno dynastiju. Odnacze i sia polityka poterpiła pownu newdaczu, tomu szczo gr. Czernin ne mih sponukaty do takoji samoji polityky i Nimeczczyny, czy radsze ne mih peremohty bezmeżnoho wpływu nowoczasnoho boha wijny gen. Ludendorfa, szczo ne chotiw czuty pro jakiś ustupky Nimeczczyny, tilky swojimy bezupynnymy błyskuczymy pobidamy hipnotyzuwaw wełyku czastynu nimećkoho hromadianstwa wiroju u t. zw. pobidnyj myr (Siegfrieden). W byrot'bi miż Czerninom i Ludendorfom sej druhyj peremih, bo perszyj — sam soboju słabsza indywidualnist' niż Ludendorf — jak minister załeżnoji na wsich polach wid sojuzu Awstro-Uhorszczyny buw zasudżenyj na bez-

nadijnu bezsylnist'... Podibno musiw gr. Czernin borotysia z madiarśkym imperijalizmom. Dywno tilky, szczo win ustupyw ne zadla toho zmahannia z Ludendorfom, tilky izza osobystoho konfliktu z cisarem Karłom.

U swojij promowi poruszyw gr, Czernin kilkoma naworotamy ukrajińsku sprawu, zokrema zupynywsia dowsze na berestejśkim myri. Chocz ne majemo prawa nazwaty joho worohom Ukrajiny, to taky uważaw win czomuś potribnym zaznaczyty, szczo w Beresti ukrajińskym domahanniam iszła na ruku hołowno Nimeczczyna czerez gen. Hofmana i zadla seji pidmohy buw win prynewołenyj uznaty ukrajiński prawa do Chołmszczyny ta zhodywsia na podił Hałyczyny. W inszim miscy gr. Czernin pryznajet'sia nawit', szczo litom 1917 zaproponuwaw win Nimeczczyni t. zw. nimećko-polśku rozwiazku, w zamin za widstupłennie Franciji Alzaciji i Lotaryngiji. Pry sim do Polszczi mała buła pryjty cila Hałyczyna. Gr. Czernin wiryw, szczo Nimeczczyna wmityme ochoronyty Ukrajinciw wid Polakiw... Ta i sej plan zustriw w Nimeczczyni widmowu.

Wojenna sytuacija.

Wojennych komunikatiw ne podajemo, bo z presowoho bjura my ne distały, a z polśkych gazet podawaty ne wilno.

„Viel Feunde, viel Ehre"...

Pol. Ag. Tel. donosyt', szczo polśke prawytelstwo wruczyło notu nimećkomu posłowy w Warszawi gr. Keslerowy, powidomlajuczy joho pro zirwannie dyplomatycznych znosyn z Nimeczczynoju i z wizwanniem joho do opuszczennia Polszczi wraz z cilym posolśkym personałom. Jak motywy do sioho kroku podaje nota, szczo nimećki okupacijni wijśka na schid wid Polszczi i czerez se wytworjujut' nebezpéczenstwo dla okrajin Polśkoji Republyky. Nimećki własty stojat' w znosynach z rosijśkymy bolszewykamy i pomahajut' zrostowy bolszewyzmu na polśkych zemlach. Nimecki okupacijni wijśka nad Buhom zwolikajut' z ewakuacijeju i udilajut' sankciji perekynenniu ukrajinśkych diłań na zemlu chołmśku i Pidlasze i czerez stworennie dowerszenych faktiw diłajut' na szkodu Polszczi i pryczyniajut'sia do stworennia propasty miż polśkym i ukrajinśkym narodom. Nadto utrudniajut' Nimci znosyny Poznanszczyny z Polszczeju, a nimećki organizaciji „Heimatschutz Ost" i „Ostmarkverein" prowokacijno wystupajut' proty Polszczi. Z ohladu na se wse zirwało polśke prawytelstwo dyplomatyczni znosyny z Niemeczczynoju i nimećkyj posoł wyjichaw z Warszawy.

Zirwannie dyplomatycznych znosyn ne oznaczaje szcze wypowidżennia wijny.

U Lwowi ne wilno rozmowlaty po ukrajinśky!

Dnia 16. hrudnia na wułyci Horodećkij rozmowlały po ukrajinśky dwa zaliznyczi konduktory, tt. Jakiw Kozak i Teodor Kocuper. Jakyjś krakus-legionist, poczuwszy ukrajinśku mowu, aresztuwaw t. Kocupera i widwiw jeho na horodećku rohaczku do jakojiś komandy. „Starszyj" wypustyw joho na wolu, zapysawszy sobi adresu.

Otże w wilnim, „demokratycznim", „polśkim" Lwowi — ne można na wułyciach howoryty po ukrajinśky!

Bandytyzm w zachidnij Hałyczyni.

Gazeta „Lud katolicki", w cz. 49 podaje taku dopyś z bżeśkoho powitu:

Wid kilkoch tyżniw uwywajut'sia w okołyci Bżeśka, Szczepanowa, Zaborowia, Bożcina, Wjetżychowycz, Zabawy, Radłowa bandy uorożenych w krisy t. zw. „bolszewykiw". Symy bolszewykamy je ne Moskali, Prusaky abo Ukrajinci, ale chłopśki syny i to nawit' bahaćki syny. Bandy ti rabujut', a uczast' w rabunkach berut' nawit' starszi żinky i diwczata!

Oś szczo dijet'sia w polśkij czasty Hałyczyny! Ta pro se mowczat' lwiwśki polśki gazety.

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

NOWYNKY.

— **Partijnyj sekretarijat U. S. D. P.** obniaw z nynisznym dnem tow. dr. Mychajło Filc. Win wede takoż biuro prawnoji porady i sprawy bezrobitnych. Lokal sekretariatu nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3.; hodyny uriadowi wid 10—12 i wid 5—6 szczodnia.

— **Obywatelśko-wijśkowa rewizija w Nacionalnim Muzeji,** — szesta z riadu — za zbrujeju i amunicijeju widbułasia 16. hrudnia pered piwdnem. W rewiziji wziały udił bilsze 10-ty obywateliw dilnyci.

„**Ukrajinśkyj Hołos**". Wczora distały my wid osoby, jakij udałosia peredistaty do Lwowa z „tamtoji" storony odno czysło „Ukrajinśkoho Hołosu", organu Derżawnoho Sekretariatu Zachidnio-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Czysło nosyt' datu 1. hrudnia i je desiate z riadu. Pojawlajet'sia szczodnia w Ternopoli. Na zmist składajut'sia otsi statti: Rozporiadok Komandanta wijśkowoho okruha w Ternopoli d-ra N. Hirniaka, rozporiadok derżawnoho sekretariatu sudiwnyctwa (pidpysano: dr. Sydir Hołubowycz), statti: „Szczasływaja taja doriżeńka, kudy wony idut'", „Wolni z wolnymi", pokłyk: „Braty selane i robitnyky!", „Ogniem i mieczem", „Miżnarodnie położennie", Nowynky ta Opowistky.

— **W sprawi konfiskaty** 9-czysła „Wperedu" oderżały my otse pyśmo: „W imeny prawa! Sud krajewyj karnyj jak Trybunał prasowyj u Lwowi riszyw na wnesok Derżawnoji Prokuratoriji, szczo zmist czasopysi „Wpered", czysło 9, z dnia 10. hrudnia 1918 w statti „Czy za Lwiw" w ustupi wid „Nawit' o wełyku posilist'" do kincia mistyt' w sobi jestwo prowyny z § 300 k. z. i art. VI. ust. z dnia 17. hrudnia 1862. Nr. 8. W. z. d. ex 1853. uznaw dokonanu w dny 9. hrudnia 1918 konfiskatu za oprawdanu i zariadyw znyszczennie ciłoho nakładu i wydaw po dumci § 493. p. k. zakaz dalszoho rozszyriuwania toho drukowoho pyśma. Lwiw, dnia 11. hrudnia 1918". (Pidpys neczytkyj.)

— **Ranenych na technici** można widwiduwaty wże bez perepustok szczo dnia wid 1—3 hod. popołudny. Nowi raneni na sali 21: USS. Szuta Fed' i Matwijiw Onofer.

— **Brechnia maje korotki nohy.** Wczerasznyj „Kurjer Lwowski" podaw ciłu nyzku ciłyj, czomu pryjichały anglijśki oficyry do Lwowa. Se „zdywuwało" „Gazet-u Wieczorn-u" i wona wysłała swoho reportera do anglijśkych hostyj, szczoby prowiryty, kilko je prawdy w donesenniu „Kurjera". „Gazeta Wieczorna" pysze w sij sprawi: „Na nasze wełyke zdywuwannie nasz predstawnyk zistaw poinformowanyj czerez anglijśkych oficyriw, szczo „Kurjer Lwowski" znaw pro jich misiju i ilsze, jak wony sami". Oficyry ohranyczyłysia pered predstawnykom „Gazet-y Wieczorn-oji", szczo misija jich maje za zadaczu łysze poinformuwatysia pro ciłu sytuaciju w misti. Na wsiakyj słuczaj mały anglijśki hosti nechotiaczy dobru nahodu dowidatysia pro prawdywist' polśkych informacij.

— „**Pomyłka**". Jak donosyt' „Tugblat", polśki własty aresztuwały i wywezły do Peremyszla razom z ynszymy zakładnykamy likara dra Wilhelma Gabla, Żyda-asymilatora, — beruczy joho za joho imennyka, posła do parlamentu i prowidnyka sionistiw, jakyj pomer pered 8 rokamy!! Doperwa opisla, koły piznały „pomyłku", widstawyły joho nazad do Lwowa!...

— **Wełyka demonstracija Żydiw w Nowim Jorku** widbułasia z nahody protyżydiwśkych pohromiw u Lwowi. Po czysłennych zborach, na jakych uchwałeno ostri rezolucji, widbuwsia wełyczeznyj pochid, w jakim wziało uczast' piwmiliona osib.

— **Żydiwśka Nac. Rada u Lwowi** na swojim zasidanniu dnia 14. s. m. założyła energicznyj protest proty aresztuwannia i wywezennia prezydentiw Rady d-ra Lwa Rajcha i d-ra Mych. Ringla, człona Rady d-ra A. Hausmana i redaktora M. A. Tenenblata.

— **Na ranenych ukr. żowniriw** złożyła Zynowija Poliszczukowa 10 kor., M. B. 80 kor.

— **Z swiaszczenyczych kruhiw** prosiat' nas o pomiszczennie otsioho komunikatu: Imenowannie nowych kryłoszan w sw. Juri. Wid dowszych rokiw buło w lwiwśkij kapituli bilsze kryłoszańskych miść oporożnenych. Mytropołyt zaraz po poworoti z ros. połonu rozpysaw konkurs na kryłoszan i predłożyw b. awstr. prawytelstwu swoju propozyciju do potwerdżennia. Odnacze ministerśkyj referent, nasz „przyjaciel", widłożyw umysno sprawu na bik. Doperwa pisla upadku Awstriji imenuwaw mytropołyt, korystujuczysia swojim prawom, otsych troch kryłoszan: o. Teofila Bobykewycza, propowidnyka pry cerkwi sw. Jura, o. Oleksija Piasećkoho, b. parocha i kanclera, o. Łeontija Kunyćkoho, duchownyka seminara.

— **Z Czernoweć** donosiat', szczo czernowećka rumuńska nacionalna rada w porozuminniu z bukaresztenśkym prawytelstwom widdała znowu mytropołyczyj uriad znanomu worohowy ukrajinśkoho narodu, Repti.

— **Uhol dla Lwowa.** Hospodarśkyj miśkyj urjad oderżaw mału skilkist' kaminnoho wuhla i ohołoszuje, szczo wid 16. do 22. s. m. bude prodawatysia wuhol w miśkij Rizni wuł. 29. Łystopada cz. 75. i pry ul. Czarnećkoho cz. 6.— za widitnenniem widpowidnych kuponiw uhlowych kart — opałowyj wuhol po połowyni z koksom po 5 K za 25 kg. — szczo dnia wid 8. do 12. hod rano.

Koły nadijde w protiahu tyżnia zapowidżenyj wuhol bude prodawatysia u wsich rajonowych składach na takyj ład, jak te buło oznaczeno w ohołoszenniu z 5. żowtnia 1918 r.

— **Bem-Ermoli u Widni.** Komandant awstrijśkoji armiji, operujuczoji na Ukrajini, Bem-Ermoli, pro kotroho swoho czasu donosyła polśka burżuazyjna presa, szczo win obniaw naczalnu komandu nad ukrajinśkymy wijśkamy w Hałyczyni, żywe spokijno u Widni, zdałeka wid hałyćkoho terenu wijny.

— **Drukarśka pochybka.** W „Widpowidy Prawytelstwa Zach. Ukr. Nar. Republyky", pomiszczenij u wczorasznim czysli „Wperedu", w kincewim ustupi, wkrałasia pochybka; a same: zamist' „si czleny polśkych orużnych widdiliw, kotri ne je horożanamu naszoji Derżawy", wydrukowano: „neczleny polśkych orużnych widdiliw".

— **Miscewa komanda i komanda mista** nadisłała nam komunikat, w jakim wzywaje wsich członiw miśkoji horożańskoji storoży do tocznoho wykonuwannia pryniatych na sebé obowiazkiw.

Як поступають українські „банди"?

В тернопільськім „Українськім Голосі" находимо поклик „Інформаційного Бюра Армії Укр. Нар. Республики" до селян і робітників, з якого наводимо тут деякі уступи:

„Панські провокатори навмисне піддувають вас швидче розбирати панські добра, хапати їх, як попало. Знають вони, що коли кождий почне хапати для себе без громадського присуду, то розпічнеться сварка, колотнеча і панам легко буде тоді знов сісти на шию народови. Держіться ладу! Злодіїв і грабіжників карайте військовим судом. Де пани повтікали, поставте над їхнім добром сторожу, щоб ніхто самоправно нічого не розтягав. Безладдя і самоправства стережімся, як вогню. До порядку, товариші і браття!"

Що отже на се скажуть польські газети?

Jak postupajut' ukrajinśki „bandy"?

W ternopilśkim „Ukrajinśkim Hołosi" nachodymo pokłyk „Informacijnoho Biura Armiji Ukr. Nar. Republyky" do selan i robitnykiw, z jakoho nawodymo tut dejaki ustupy:

„Pańśki prowokatory nawmysne pidduwajut' was szwydcze rozbyraty pańśki dobra, chapaty jich, jak popało. Znajut' wony, szczo koły kożdyj poczne chapaty dla sebe bez hromadśkoho prysudu, to rozpicznet'sia swarka, kołotnecza i panam łehko bude todi znow sisty na szyju narodowy. Derżit'sia ładu! Złodijiw i hrabiżnykiw karajte wijśkowym sudom. De pany powtikały, postawte nad jichnim dobrom storożu, szczob nichto samoprawno niczoho ne roztiahaw. Bezładdia i samoprawstwa stereżit'sia, jak wohniu. Do porjadku, towaryszi i brattia!"

Szczo otże na se skażut polśki gazety?

Opowistky.

= **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — Administracija.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożanśkoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

= **Do Uprawy II. ukr. gimnaziji sw. Kyryła i Metodija w Kyjiwi**, Kozłenko. Artyst-malar Mykoła Iwasiuk probuwaje u Lwowi. Procbaje Was duże zaopikuwatysia joho doczkamy Ołenoju i Ołeseju do joho powerotu w Kyjiw. Ukrajinśki czasopysi prochaju o peredruk. 1—3

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administracji „Wperedu". 2—10

Czytacziw „Wperedu" prosyt'sia powidomyty rodynu LEWY FRANCOZ w TERNOPOLI, szczo my wsi zdorowi. — Leon. 3—3

WASYL RUDYJ w PIDHAJCIACH. Koły Mańcio je doma, nechaj czekaje na bat'ka. Dajte znaty, czy Wy zdorowi. Pisarek. 2—7

Proszu czytacziw „Wperedu" powidomyty PINKASA ZAJDMANNA w BORSZCZEWI, szczo Efraim Rozenhek i rodyna żywut' i dobre majut'sia. Ynszi czasopysy prosyt'sia o peredruk. 2—3

Proszu czytacziw „Wperedu" powidomyty MAJERA ROZENKRANCA w SNIATYNI, szczoby pomeszkannie dla mene zaderżaw i widrestawruwaw. — N. 2 2

Chto maje jaku widomist' pro KAROLA LIFERANTA, awstrijśkoho poruczynka, Feldpost 203, Juziwka, Katerynosławśka gubernija, proszu powidomyty Fadenhechtowu, Lwiw, Pekarśka cz. 16. 2—2

BRODY. Chto maje jaku wistku o LEONARDI AJCHHORNI z Krakowa (wyjichaw z kincem żowtnia w napriami Lwowa), zwołyt' łaskawo donesty pid: „Szerer" Lwiw, wułycia Krasićkych cz. 15.

Inż. R. i F. JANUSZ. — My zdorowi. — Mychajło. 1—2

RABIN JOSYF LANDAU w BOŁECHOWI. My zdorowi. Łaskawych czytacziw prosymo o powidomłennie. Brattia Dingot, Brawer i rodyna Kurc. (4—4)

Instalacijnyj zakład dla gazu i wodoprowodiw

Artur Bołek,

u Lwowi, wułycia Żowkiwśka cz. 73.

Pryjmaje wsiaki reperaciji.

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 17. Львів, четвер, дня 19. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Українські представники на мирову конференцію.

„Wiek nowy“ подає отсю кореспонденцію з Кракова: Державний секретар для заграничних справ Західньо-Української Народньої Республики д-р Василь Панейко і париський посол східнього українського директоріяту Григорій Сидоренко, котрі в дорозі до Парижа на мирову конференцію задержалися вчора в Будапешті, в розмові з тамошними політиками заявили, що на Україні панує спокій. У східній Україні державні справи веде правительство, утворене з соціялістів і независимих націоналістів, в західній Україні Українська Національна Рада.

Українська Народня Республика.

Українські републиканські війська заняли і обсадили столицю України Київ. „Ясновельможний“ пан гетьман Павло Скоропадський і його кабінет уступили. За Київом пішли морські городи Одесса-Миколаїв.

На чолі Републики станув директоріят, що складається з тов. Винниченка, Петлюри і Андріївського.

Сповнилися наші горячі бажання, наша столиця знову вільна, а на міській думі знову прапори української Републики.

Тепер вже усунена остання перешкода, яка ще істнувала у деяких українських патріотів на зїзді дня 19. жовтня с. р. у Львові, що, мовляв, треба почекати з прилученнєм аж до порішення внутрішних справ на Україні.

Вони порішені і тепер для нас всіх одна мета, одна ціль: зєдинена, вільна, незалежна українська народня република.

Широкі маси селян і робітників за неї боролись і її вибороли, тому наша република мусить бути справді народня.

І тому Конституанта, Український Національний Сойм, вибраний на підставі загального, рівного, безпосередного, тайного, пропорціонального виборчого права без ріжниці пола, мусить запевнити в першій мірі здійснення всіх реформ, що забезпечилиби права тих широких мас.

Селянським масам аґрарна реформа мусить дати землю, а міським і фабричним масам 8-годинний день праці, робітниче законодавство, охорону робочої сили.

А далі справи освіти, церкви, одним словом цілий ряд чергових справ, що мусять бути вирішені на основі справдішньої демократії та поступу.

І ми певні, що наші товариші Винниченко, Петлюра та другі ужиють всі свої найкращі сили, щоби наша народня република виповнила ті всі свої зобовязання як найкраще.

Ми певні, що й републиканська Франція і ліберальна Англія і вільнодумна Америка з Вільсоном подадуть руку новій молодій републиці,— бо тільки таким робом повстане найскорше союз вільних народів Европи.

Ми віримо, що наша сусідня польська народня република зуміє побороти інстинкти своїх шовіністів і стане побіч нашої републики, як добрий і вірний товариш до спільної боротьби з усіми ворогами републики та демократії.

Ми певні, що й російські товариші не підуть слідами Денікінів та Савенків, а заховають традицію тов. Леніна, тов. Луначарського і других, що ще за царських часів голосили права українського народу.

А наша Західньо-українська Република певно вже через Державний Секретаріят навязала тісні зносини, щоби в найблищих днях зреалізувати ухвалу Національної Ради у Львові з дня 10. листопада с. р. та щоби місто двох станула одна, зєдинена українська народня република.

Революція і контрреволюція в Польщі.

I.

Польська република є тепер ареною завзятої боротьби, яку проти демократичного, революційного правительства Пілсудського веде зорганізована польська контрреволюція. Осередком сеї боротьби є Варшава, столиця давної російської Польші, давнього Королівства Польського, та вона обгортає, захоплює і Познанщину і австрійську Польщу.

З одного боку стоїть демократична, робітнича, соціялістична, мужицько-радикальна Польща; з другого Польща шляхти, великої буржуазії, заможного мужицтва, — одним словом, консервативна Польща посідаючих кляс.

Боротьба між тими двома таборами, що в останніх часах проявляється не тільки острою, безглядною дневникарською полємікою, не тільки на вічах, зборах, демонстраціях, але переходить просто в проби державних замахів. Недавно демонстранти вшехпольських зборів пішли демолювати палату премієра-міністра польської републики, тов. Морачевського.

Теперішня боротьба — се річ зовсім не нова; се дальший спір, яку ведуть між собою не від нині дві головні течії політичної польської думки, два головні ворожі табори польської суспільности.

Аж вже в 1905 році, в часах першої революції в царській імперії зазначились яскраво противенства, які дотепер вкривались в підземелях польського суспільно-політичного життя.

На чолі одного табору стоїть Польська Партія Соціялістична (P. P. S.), а її найважнішим репрезентатом Иосиф Пілсудський. Се революційний табор польського пролєтаріяту, що перший і вперве по геройськім та нещасним повстанню 1863 року підіймає прапор революційної боротьби проти царату за волю і самостійність рідної країни.

Довгі літа — від першої хвилини, коли почався новочасний, соціялістичний робітничий рух в Польщі, а зокрема від 1892 р., коли зєдинена в одно з поодиноких робітничих, революційних груп партія підняла клич боротьби за вольну, самостійну польську републику, — се був одинокий голос протесту поневоленої Польші, поневоленої Варшави проти царської неволі. Коли в 1897 р. цар Микола II. відбував трійомфальний вїзд до Варшави, коли все воколо мовчало і корилось перед північним деспотом, коли перед ним духовна і світська єрархія і буржуазія била поклони і надіялася на часи „нового курсу“, мовчки ждала царської милостині, — в той час тільки голос соціялістичного пролєтаріяту польського роздавався грізним протестом проти царату серед загальної тишини, серед загального раболіпія. З тайної друкарні П. П. С. виходив, — на перекір царським політикам — соціялістичний „Robotnik“. А головним його редактором, ініціятором сеї тайної, підпольної революційної преси був Пілсудський.

В 1905 році, коли почали хитатись основи царату, виходить революційний пролєтарський рух на світло дня. Тепер вже не протест слова з тайних, підпольних друкарень, тепер іде протест оружної демократії. І знов одним з ініціяторів сеї нової революційної боротьби польського пролєтаріяту стає Пілсудський. А побіч нього в 1905 і в 1906 році цілий ряд революціонерів-героїв, з тої боєвої орґанїзації ППС., яку болотом-клеветою обкидала польська контрреволюція.

А на чолі сеї польської контрреволюції станула національна демократія — з Романом Дмовським на чолі, з Дмовським, що як президент Польського Кола в петербурській, царській думі стає речником поєднання польських посідаючих кляс з царатом, що за ціну дрібних уступок, за ціну культурної автономії стає „без застережень“ на становищи всеросійської державности, що готов є пролити „братню кров“ польських революціонерів за обітницю співволодіння з царськими посіпаками, що завітні мрії, бажання і змагання революційної Польщі продав царській, самодержавній Росії...

Польська контрреволюція — слідами давної Тарговіци, що за Катерини польську волю за шляхоцьку самоволю продавала, що слідами польських контрреволюцій 1831 і 1863 р. путала розгін визвольного, революційного руху повстаньчого, тепер знов воскресла і станула до безпощадної, невмолимої боротьби проти польської революції *).

І польська контрреволюція побідила. Побідила, бо побідив царат. І хоч як безпощадно доптав і нівечив тріюмфуючий царат всі визвольні здобутки 1905—1906 рр., хоч як він доптав і нівечив Польщу, — польська контрреволюція ішла мов нїкчемний, безсловесний рух за колесницею тріюмфального царату. Дмовський іменем петербурського Кола польського давав цареви податки і рекрута, „отрїкався“ революційного, самостійницького руху Польщі і всіх „діл єго“, царат — здавалося — на довго закріпив своє царство над Вислою.

Вибухла війна. Пілсудський сотворив польські „легіони“. Се була дальша революційна акція „боєвих орґанізацій“ ППС. Се був клич, який колись в 1905 році в устах неустрашимого польського героя-революціонера Монтвілла-Мірецького озвався на варшавській цитадели: „Niech żyje Niepodległa Polska!“ **)

Цілий ряд героїв-боєвиків ППС. складав свої голови на жертвеннику самостійности і волі рідного краю.

Польська контрреволюція привитала сей революційний виступ ППС. вірнопідданчими, раболіпними поклонами для царату.

Маніфест Миколи Миколаєвича, вишвіт византійсько-московського фарисейства, приняла контрреволюційна Польща, як здійсненнє мрій „дідів і прадідів“ польського народу.

Пілсудський з легіонами, в імя вольної, незалежної, самостійної Польщі, став до бою проти царату — в перших днях серпня 1914 р. виступив до революційної війни за визволеннє рідного краю.

Тут станули революційні ряди польського народу, зєдинені під прапором ППС. — там станула реакційна Польща, що бездільно, безчинно, пассивно вижидала побіди царату, який їй мав кинути охлапи культурної чи місцевої, варшавської автономії.

Революційна боротьба, під червоним знаменем соціялізму, боротьба за волю і самостійність Польщі — або раболіпне, нїкчемне коротаннє віку під царським ярмом — отсе питаннє знов стануло перед польським народом.

І знов його порішив революційний пролєтаріят польський; знов його порішив Пілсудський, речник польського соціялістичного пролєтаріяту.

М. Ганкевич.

*) Всі вшехпольські часописі засипували клеветами революційну акцію ППС., як акцію „бандитів“, „пруських наймитів“ і т. д. і т. д. В 1905 р. — коли відбувався VII. конґрес ППС. у Львові, — тодішне вшехпольське „Słowo polskie“ не вагалось — за часів царського абсолютизму в його найзавзятійшій боротьбі з польською революцією — денунціювати ППС., що вона при невтральній жичливости австрійських властий через кордон пересилає оружє своїм боєвим орґанїзаціям!...

**) Один з найвизначніщих діячів ППС. — довгий час скривався перед царськими властями — та по довшім ряді революційних замахів на царські інституції, дістався в руки царських посіпак. Згинув на варшавській цитаделі осінною ночию 1905 року.

Чехи і Українці.

„Ukrajinska otazka“ (Українське питаннє), написав Яромір Нечас, видане в Берні. Автор присвятив свою працю 250 українським робітникам, з якими пережив три важкі роки сеї світової війни.

Дуже теплу й гарну рецензію про ту книжку помістив тов. Емануїл Шкатуля, ред. „Pràvo Lidu“ в теоретичнім місячнику чеської соц.-дем. партії „Akademia“ за падолист с. р.

Цитуємо деякі місця:

„Українців не було на майових святочних днях в Празі (ювилей чеського театру — пр. ред.); Українці не найшли порозуміння у ніодного славянського народу і тому разом з Болгарами утворили один протиславянський фронт між Славянами. Кривдимо їх одначе, коли дивимося на їхній визвольний рух, як на средство до ослаблення великої Росії, та як на сепаратистичний рух штучно піддержаний через Відень та Берлін“. Тут докладно розказує історію відродження від лютого 1917 р. аж до часів гетьмана Скоропадського, а далі каже про відносини Українців до Поляків. „Між Українцями а Поляками є велика неприязнь. Проти мужицької та демократичної України стоїть вшехпольська та імперіялістична Польща від моря до моря, а Україна лежить на дорозі до Чорного Моря. Зломаннє аристократичних традицій Поляків та здемократизованнє польського життя є першою умовою будучого примирення. Перед війною Чехи мало інтересувалися Україною, доперва підчас війни познакомились з українським селом. Українці, а головно галицькі, бачуть в Чехах стало тільки „капапів“ се є приклонників, помічників та приверженців Росії; міщанська політика, що тягла до царської Росії, зробила нам з Українців ворогів, народ майже 35 міліоновий“.

Ми додамо від себе, що ми завше відріжнювали наших приятелів, тов. Немца, Совкупа та других від Крамаржа, Кльофача і їм подібних.

Протест Юрія Брандеса проти жидівських погромів.

Як доносить „Politiken“, на конференцію в справі протесту проти жидівських погромів в Польщі і в Галичині, що відбулася в Стокгольмі, *Юрій Брандес прислав таку телеграму:*

„З жалем і не маючи надії, щоби се мало який успіх, прилучаюся до протесту проти погромів в Галичині і в Польщі; всяка надія у тих, котрі через трицять лят боролися за независиміть Польщі і вважали Поляків за народ гуманний і ліберальний, розвіялася тепер“.

(Пригадуємо, що Юрій Брандес, один з найбільших сучасних літературних критиків і публіцистів, видав перед роками книжку „Польща“, котра зробила Полякам рекляму в цілій Европі. Данські і шведські часописи помістили тепер широкі описи львівських погромів.) (д-р К.)

Вільна, зєдинена німецька Республика.

(Фрідріх Адлєр перед Робітничою Радою.)

„Arbeiter-Zeitung“ з дня 22 листопада приносить прегарну промову тов. Фрідріха Адлєра, з якої винимаємо уступ про зєдиненнє німецьких земель:

„...Тепер, коли війська Гінденбурґа в безладній утечі вицофуються, наступила знову переміна в настрою німецько-австрійської буржуазії Залізниця Бремен-Багдад та инші мрії приклонників середньоевропейців пропали, дуже кислим став виноград всенімців. Упадок великонімецьких плянів не спричинив одначе піднесення національного почування, противно, з причини невдач росте резигнація.

Инакше є у клясово свідомих соціялдемократів. Вони не були ніколи невольниками імперіялізму, та не хотіли ніколи приложити руки до поневолення чужих народів. Ми опираємося на традиції, почавши від Маркса і Енгельса, від Бебля і Либкнехта, які дуже добре знали, що се відірваннє німецько-австрійських країв від Німеччини була тільки концесія Бісмарка на річ габсбурґської династії.

Хочу пригадати передівсім в тій хвилині те, що сказав старий Либкнехт в 1871 р., в тім великім процесі о зраду, в якому він назвав себе „жовніром революції“: „Подвійний ідеал присвічував мені з раннього молодости: вільна й зєдинена Німеччина та еманціпація працюючого люду, се значить, усуненнє клясового панування, а за тим і увільненнє людськости. За сей подвійний ідеал я боровся по змозі моїх найкращих сил і для сього подвійного ідеалу боротимуся до останнього віддиху. Сього вимагає обовязок“.

Либкнехт був ціле житте непомиримий великонімець і він ненавидів Бісмарка не тільки тому, що сей місто закладати німецьку республику дав цісарську корону Гогенцолєрнам але й тому, що він на місце цілої Німеччини кусень сеї Німеччини кинув Габсбурґам. На тім становиску стояв і Август Бебель. І він через ціле своє житте остав великонімцем. Коли він був в останнє у Відні в 1912 р. і сидів в кружку приятелів, сказав: Се був найбільше сумний день в мойому життю, коли в 1866 р. проголошено, що вилучено Австрію з німецького союза і буде се найкращий момент мого життя, коли надійде сей день, коли Австрія знову буде зєдинена з Німеччиною.

Август Бебель, свідомий інтернаціоналіст та неустрашимий борець пролєтарської клясової боротьби, що з цілою силою поборював німецький імперіялізм, був ціле житте пересвідчений великонімець, бо він бачив, що через зєдиненнє австрійсько-німецьких країв до Німеччини покращають умови клясової боротьби в Німеччині.

Ми, що живемо в тім століттю, знаємо, як тут в Австрії пошкодила нам національна боротьба і розуміємо добре, яку необчислиму користь принеслоби нам се, колиби побідили ті думки Маркса і Енгельса, Бебля і Либкнехта і колиби повстала вільна і зєдинена Республика цілої Німеччини“.

Жінка в новій державі.

Імперіялістична Росія, стара Австрія упали, а на їх звалищах творяться нові держави.

Киньмо оком в минуле, щоби не повторити давних похибок.

Дотеперішні закони виключали з політичного життя більшу частину людства, виключали всі жінки, без огляду на їх кваліфікації і здібности, без огляду на потребу їх помочи в деяких областях суспільного життя.

Правило, що мущина має бути паном, пробивалося у всіх законах, від глупого § 30. аж до виборчого закону з 1907 року.

Основою нового ладу в демократичних державах буде: рівність і свобода для всіх поневолених, без ріжниці народности, пола й суспільної кляси.

Стотрийцять літ минає від часів французької революції, коли відозвалися перші домагання політичних прав для жінки.

Поміч жінок вже тоді радо принимали, та коли проголосили „Права чоловіка“ були вони лиш правами для мущин.

Стоїмо знову перед явищем перебудови світа.

Надіємося, що Укр. Нац. Рада займе поступовіше становиско, чим французька конституанта перед стокількадесять роками. Надіємося, що вона прийме в свої ряди також і женщини та дасть їм активні і пасивні права виборчі і приступ до всіх державних установ.

Закид, що жінка до сього неспосібна, нестійний. Досі не було нагоди ті здібности й сили розвинути. Кождий нарід, що творив свою самостійність, здавався до неї недорослий, аж події доказали противникам, що їх побоювання безпідставні. Робочі кляси перейшли також добу,

За українське національне імя.

Серед оргій шовінізму й україноїдства, що обхопили польське громадянство в останнім часі й ведуть до затроєння українсько-польських взаємин на довгі часи — появився на шпальтах безсмертної польської преси у Львові білий крук...

Маємо на думці статтю професора краківського університету Казимира Ніча (Nitsch) в Kurjer-i lwowsk-im (№№ 535—7), п. з „Русини чи Українці?“ Ділиться вона на дві частини. У першій займається питаннєм, чи Поляки мають право перечити нам права звати себе „Українцями“; у другій обговорює прогилежне питаннє, чи Українці мають право вимагати від Поляків занехати старих назв „Rusini“, „ruski“. В обох випадках доходить автор до відмовної відповіди, себто: 1) Українці мають повне історично-політичне й національно-культурне право звати себе новим іменем; 2) Поляки мають право й на дальше, прийнаймні покищо, називати Українців старим іменем Rusini.

Аргументація автора, загалом беручи, вірна, хоч не у всіх подробицях відповідає вимогам наукової критики. Між иншим покутує у нього традиційний польський погляд, буцімто назва „Україна“ давніще була привязана до якоїсь означеної географічно-політичної одиниці (колишнє польське Київське воєвідство). В дійсности се твердженнє показує тільки, що Поляки забули дещо з історичної географії давної Польщі, бо польська Україна ніколи не була ідентична з Київщиною, лише обіймала ціле Подніпровє, ціле Побоже і значну частину Подністровя. Так само дивне в устах язикознавця твердженнє, що термін „Rusini“ язиково цілком добрий; значить — по польськи буде добре й „Orusianini“, „Tatarzyni“, „Turczyni“ і т. ин.

Проти того, щоб Поляки й дальше називали нас „Rusinami“, принципіяльно не можна мати нічого (я сам перед шести роками признавав се у „Нашій Школі“), так само як Німці не противляться тому, щоб їх ріжні народи ріжно називали. Одначе коли се окреме називаннє має очевидно політичну ціль шкодити нам, дискредитувати нас (що инше, мовляв, Українці, а що инше Русини), або відмовляти права до самостійности, коли се свідоме „жонглюваннє“ — як висловився був тов. Микола Ганкевич у львівській раді міській — то нам прислугує право заложити своє veto, подібно як у деяких випадках Чехи застерігаються проти жонглювання назвами „Czechen“ і „Boehmen“, а Мадяри іменами „Magyaren“ і „Ungarn“. Зрештою я не знаю, чи Полякам булоб мило, якби так Українці раптом повернули до нашого історичного і доси в народі ще уживаного терміну для означення Поляків — „Ляхи“, „лядський“? Певно, якби ми по польськім боці мали самих проф. Нічів, то спору за назву між ними й нами не булоб, хочби вони й дальше називали нас „Rusinami“; одначе кілько то буде треба людських поколінь ждати, заки славетна польська преса присвоїть собі нічівський метод думання? Для неї буде більш авторитетний проф. Брікнер, сей спеціяліст від „українознавства“ й жонглювання назвами нашого народу, або ті львівські професори університету, які ще 1917 (!) р. відкинули одному Українцеви дуже поважну і цінну докторську диссертацію виключно тільки тому, що в ній ужито назв „Україна“, „український“!

Задля того ми не перестанемо домагатися, щоб сі назви одержали вже раз право горожанства й серед Поляків.

С. Томашівський.

Пригадка на часі.

Було се акурат чотири роки тому, бо з початком грудня 1914 р. Львів і східня Галичина з винятком Перемишля, були заняті Москалями, а в столичнім місті всевладно газдував В. граф Бобрінский — і його політичний дорадник Дудикевич.

На мурах міста раз враз розліплювано всякого рода проклямації, прикази й оголошення, яким усі повинувалися, а які заводили російський лад „на родной русской землі.“

Ще більше на тему нового ладу „в многострадальній Галицькій Русі“ розписувалися всякі російські, по Львові видавані і місцеві газети. У східній Галичині аж по Ряшів урядовою мовою мала бути тільки російська мова, всі школи перемінені на російські, львівський польський університет мав бути в цілости перенесений до Варшави, а варшавський, з викладами в російській мові, до Львова. Чорносотенна „Прикарпатская Русь“ подала вже готовий плян на зміну назв вулиць міста Львова: Каролю Людвіка на „Миколаєвський проспект“, 3 Мая на „гр. Бобрінского“, Зиблікевича на „генерала Рузського“, парк Кілінського на „Царський“ і т. д.

У Львові в тім часі подібно як і тепер була зорганізована горожанська сторожа після дільниць, з сею ріжницею, що не була уоружена. Мала вона визначені льокалі, де урядував голова (комендант) і де дуже радо сходилися всі, щоб в тих тяжких часах свобідно побалакати та розповісти про всі події і сплетні, про які дехто зачув або довідався.

Всі стоваришення, клюби, касина були замкнені, каварні світили пустками, бо відбувалися в них часто ревізії; так що були то одинокі зібрання, на яких політикувано та критикувано заряджения російських властий.

До такої горожанської сторожі мав я честь належати в дільниці I., в одній команді, до котрої належали найчільніщі люди з польської суспільности, замешкалі в околиці університету і польських редакцій, як „Слова Польського“, „Газети поранної і вечірної“ і „Вєку“. Тут на вул. Хорущині в домі під ч. 15., сходилися часто редактори, професори університету, батьки міста і багато инших політиків. Сам цвіт львівської інтелігенції.

І коли так над русифікаційними плянами гр. Бобрінского деякі сумували й плакали, один з вшехпольських провідників, по довгім політичнім виводі законклюдував, що східної Галичини нема що жалувати, бо так чи сяк якби не Москалі, то скорше чи пізніще Галичина по Сян вісталаби опанувана через Українців. — „Nieprawda, panowie?“ — „Ta pewnie, że tak!“, була одноголосна відповідь присутних.

І ось варта се пригадати тим, що нині не мають слів на висказаннє свого гніву й злости, що Українці посягають за своє право на їх вічній, прадідній землі. К.

де про їх долю рішали инші кляси. Аж тоді коли робітники війшли у парлямент, могли успішно занятися самі інтересами робочих мас. Колись таксамо здавалося, що мужик і робітник недоросли до законодатної праці.

Війна вирвала жінку з теплої хати, приневолила її сповняти обовязки, не лиш родинні, але й суспільні. Жінка стратила видідну позицію доброго духа при домашнім огнищи. Нинішна хвилина вимагає жінок-героїв, та не героїв меча, лиш праці.

Жінка приневолена здобувати екзистенцію не лише собі і власній родині, але занятися і тими, які остали без родини.

Опіка над воєнними сиротами, шкільництво, шпиталі, уряди, апровізація не обійдуться без помочи женщин. В заміну за збільшені обовязки належиться їй людські права.

Страшна школа життя, яку дала війна також і женщині, нечувані жертви, які понесла для кращої долі будучих поколінь, скріпили її силу до праці над будовою нової держави, на порубаних, зболілих кістках. С. О.

Як вибухло повстанне на Україні.

Львовська „L'Ukraine" з дня 28 листопада подає деякі подробиці повстання України проти гетьманського панування.

Гетьман Скоропадський—пише „L'Ukraine", опираючись на німецькі та австрійські баґнети, задумував реставрувати царську імперію. Під позором, що між Українцями нема відповідних людий для ведення публичних справ, він назначав на всі уряди давних царських чиновників. Під позором боротьби з російськими большевиками, він збирав армію — але не з Українців, лише з реакційних російських елементів і офіцирів давньої російської армії, при чім попирав инші контрреволюційні російські відділи, н. пр. добровольчу армію Денікіна на Підкавказю. Німецькі реакційні окупаційні власти йшли на руку гетьманови і попирали його заміри взамін за позволенне рабування в нечуваний в світі спосіб України. Ціле українське громадянство, робітники, селяне, інтеліґенція звязались в Український Національний Союз для боротьби з гетьманом. Усі здавали собі справу з сього, що мусить прийти до оружної розправи. Тому то Союз почав організувати військо і робив се під позором помочи для Галицьких Українців і для боротьби з большевизмом. Армія Українського Національного Союзу росла з дня на день. На 17 листопада скликав Укр. Нац. Союз всеукраїнський зїзд до Київа, на котрім мали бути обговорені всі справи заграничної і внутрішної політики і реформ. Гетьман заказав відбуття того зїзду і в день перед сим дав димісію міністерству Лизогуба та наставив нове, вже цілковито реакційне російське правительство, з Ґербелем, як президентом міністрів.

Се дало почин до повстання. Управа Українського Національного Союзу виїхала з Київа до Білої Церкви, де стояв полк галицьких українських Січових Стрільців. До Білої Церкви поїхали також освободившіся з київської тюрми Петлюра, Порш, Химерик і полковник Капкан. До першої оружної сутички між військами Українського Національного Союзу і відділами гетьмана прийшло під Фастовом і Бояркою. Війська гетьмана розбито.

„Відродженне" з дня 27. листопада подає наказ гетьмана, яким увільняється від головно-командування ґенерала Клєбера, а назначається на головного команданта всіх озброєних сил оперуючих на Україні князя Долгорукова. В сім наказі обявляється всю територію України театром воєнних подій.

З вістий, які продираються до нас з України, слідно, що принайменше Правобережна Україна від Фастова на захід находиться в руках українського директоріяту.

Се стверджує урядове гетьманське донесенне з дня 26. листопада, яке подає, що поїзди виправлені з Київа через Гребінку до Одеси і до Сари через Коростень не вернули назад до Київа.

Одна депеша через Гагу доносила навіть, що українські війська здобули Київ, при чім взяли 10.000 полонених.

Про здобуттє Київа через війська Директоріяту і про абдикацію гетьмана доносила також Польська Телеґрафічна Аґенція.

З Варшави.

Варшава, 10. грудня.

Дня 9. с. м. прибув до Варшави о. Панась, польський військовий капелян. В розмові з журналістами представив їм політичне положенне східної Галичини. На його думку з українських партій тільки одна національно-демократична партія з д-ром Левицьким на чолі, булаби згідна порозумітися з Поляками.

Москвофіли, мають охоту заключити унію (чи церковну? — Прим. Ред) з Польщею. Визначний москвофіл „ґенерал" Курилович, жертвував свої услуги польській армії.

Щодо Жидів, то мали вони разом з Українцями оплюгавлювати польські державні прапори публично, а пійманих польських жовнірів мордували в звірський спосіб,— кілька трупів з випаленими очима.

Обєдинена польська соціялістична партія всіх трох заборів урядила в дни 10. с. м. 11 великих, всенародних зборів. Збори ті відбулися рівночасно у всіх дільницях. Промовляли; посол Дашинський (Краків), посол Герман Діямант (Львів), посол Клємєнсєвич (Величка), Гавзнер (Львів), Дора Клюшинська (Тешин), Лев Місьолек (Краків), Енґліш (Краків), посол др Герман Ліберман (Перемишль), посол Марек (Краків), Бінішкевич (Познань), Раймунд Яворський, др Витовт Йодко, др Перль, міністер Арцішевський, міністер Земінський, міністер Маліновський і и.

Зїзд ППС. в Варшаві повзяв по тридневних нарадах слідуючі резолюції:

1) Здійсненне цілковитої самостійности і сполуки всіх польських земель;

2) Утреваленне републики й народнього правління;

3) безпроводочний почин радикальної перебудови суспільности через соціялістичні реформи. Зїзд стверджує, що ППС. буде провадити ідрубну кампанію виборчу і поручає партійним організаціям поставити партійні кандидатури по всіх виборчих округах.

На 15. с. м. скликав „Центральний комітет політичної рівноправности польських жінок" зїзд польських жінок до Варшави. Предметом обрад будуть справи, котрі доторкають виборів і виборчої ординації.

В Варшаві відбулися збори представників тамошнього міщанства, котрі порішили конечність оборони землі і праці Поляків на цілім просторі, де живуть спільно Поляки з Українцями а то через візванне мілітарної зглядно дипльоматичної інтервенції антанти для здержання дальшого проливу братньої крови.

Заграничка політика Польщі.

ПАТ. доносить, що міністер заграничних справ Василєвський уділяв денникарам деяких інформацій про заграничну політику Польщі. І так спір про Шлезк Тешинський, Спіж і Ораву полагодиться з Чехами полюбовно. Спір з Українцями у східній Галичині о польськість Львова і меншість на сході віддано до рішення оружю. Східно північних окраїн Польщі береже осібний департамент в міністерсті. Справа Познанщини і пруського забору мусить бути корисно вирішена для Польщі. З Німцями зірвано дипльоматичні зносини. Большевики самі зірвали зносини з Польщею, насилуючи польське посольство в Москві. З коаліцією навязано зносини.

Вільсон про всесвітний мир.

Ліон. (ПАТ.) В елєзійській палаті відбулося приняттє в честь Вільсона. На сердечний тоаст Пуанкаре відповів Вільсон, що населенне Зєднених Держав від самого початку поняло, що не вистарчить виграти війну, але що її належить виграти в сей спосіб, що видвигнені сею війною питання розвязати так, щоби запевнений був світовий мир і щоби створити підвалини свободи і щастя чисельних народів на землі. Вільсон закінчив свою бесіду словами, що відбуде наради з англійськими і французськими союзниками, щоби спільно приготовити тревалий мир для цілого світа, котрому не потреба буде ніякого иншого забезпечення, як забезпечення через тревалу згоду і через співділанне приятелів.

Вісти з краю.

З Перемишля доносять нам про дальші арештування і ревізії. Крім оголошених уже у „Вперед", арештовано між иншими тов. Жовніра Івана, обі Кульчицькі, свящ. Комарницького, урядника Шадниці Марка, т. Солгана, Фільца, Даха і инших. Ревізії переведено теж у епископа; про некультурне поведенне з ним годі тепер писати. Народний Дім, „Віра", „Сільський Господар", „Щадниця" і инші інституції знищені, каси випорожнені.

З Рудок доносять: Повітовим комісарем є адвокат д-р Олекса Марітчак. З ним працюють посол Онишкевич, урядник староства Мандичевський та радник Кульчицький. Громадську раду розвязано і заряджено нові вибори.

Національний Музей у Львові.

Національний Музей у Львові в листопаді мав 202 нри приросту до 18040 включно. В тім було 130 томів бібліотеки і знимка, 70 рукописів галицьких до 1850 р. 7124 укр. 90-х рр. XIX. в. (автографи: Косачевої Пчілки, Нечуя Левицького, Тимченка, Ів. Спілки, Франка, Чайченка) — та особистих пок. В. Шухевича грамот 9, одна гуцульська ніч в 100 кафель, виміняна за нову кошт. 650 К. Крім сеї решти збірок покійного професора В. Шухевича з дарів прибуло 30 н-рів, в чім: 2 палеонтольогічні окази з Петрилова (великий слимак і зуб мамута), 5 рукописів XV—XVII. в., 27 зшитків богословських лєкцій 1850—1 р., записки про діяльність Льва Трещаковського пол. XIX. в. (від о. Ганицького з Рудна), збірка 34 документів мукачівсько-унґварської епархії 1744—1890 р., Андрея Леванадова-Малоросійскій лѣтописецъ 2-ої пол. XVIII. в. — поч. XIX. в., золочена чаша 1748 р., 3 ікони к. XVII. в., перемальовані олійно, з Сільця Бенькового — стільки повістало з дуже інтересного іконостаса, взорованого на Крамахових малюнках апостолів, 7 видань по історії мистецтва. Склались на се від: митрополита 72 предмети, п. Юревича Е. 2, о. кап. Проскурницького 4, пароха Шельпак 5, пок. о. Питлика 3, з закупнів 3.

Домова війна принесла Музеєві значну шкоду в будинках, на яких 4.000 К., з предметів нічо не втерпіло. Зате ревізій було аж шість, всі за збруєю і амуніціею, яку жіночо-діточе око підглядачів музею добачали в паках вистави УСС. (1 вересня до 31 жовтня) і пакетах їх видавництв, переношених з книгарні і до книгарні.

Підготовлена вистава мистецтва Галицької України не могла відбутись зогляду на борню. Але вона кожної хвилі може розвернутися, щоби дати спромогу змученій душі випочати в царині свобідного безпристрасного мистецтва. — І. С.

З недавних днів.

Сербська часопись „Домовина" (1918 р., ч. 239) пише: „За три роки австрійського наїзду на сербську землю бачили ми ріжних австрійських ґенералів, від малих до великих. Всі нам доскулювали, але сі менші ще людяніще з нами поводилися, як великі. На кінці прибув до нас ґенерал, що був лицарем ордеру Марії Тереси. На вступі заявив він, що прийшов край „пацифікувати" і що кождого Серба, якого стріне з оружєм, велить повісити. А сими уоруженими Сербами, яких згірдно „бандами" називано, були сербські вояки, що як могли, так боронили рідної землі. Вслід за тим зарядив лицар ордеру Марії Тереси ревізії по сербських домах. Шукали Австрійці ніби то за оружєм, а в дійсности не було сербської хати, якоїби не обрабовано. Забирано харчеві припаси, одежу, а передовсім шукано за небезпечними сербськими грішми. Сербським банкам видано приказ не виплачувати Сербови нараз більше, як тисяч дінарів. Коли визначніщі Серби зверталися з жалобою на військо та рабунки, ґенерал відповідав спокійно: „Війна — війною. Я велів нині замкнути двайцять офіцирів за подібні провини".

І дійсно замикано офіцирів та вже по кількох днях психіятри видавали їм свідоцтво невміняємости і алькоголізму. Все те ми бачили та потішалися, що не згинемо. Коли вивожено сербських юнаків у пописовім віці, росла між Сербами ненависть і певність в недалеку побіду правди.

А як ще забрано закладників, а між ними старця Міляновича, ми знали, що австрійську владу на серській землі жде катастрофа.

Розбивався ґенерал автомобілями по Білгороді, окремими поїздами по сербській землі, а вкінци опустив Білгород в однім тлечаку, який сам через міст до Земуня мусів нести на хребті, бо слуга-жовнір, Сербин з Босни оженився між нами і вже не хотів двигати баґажів свого пана. Не подаємо нарочно імен тих ґенералів, бо в Австрії між ними дурень на дурневи їздив і дурнем поганяв". (:)

ІВАН ФРАНКО.

На суді.

Судіть мене, судді мої,
Без милости фальшивої!
Не надійтесь, що верну я
З дороги „нечестивої",
Не надійтесь, що голову
Пред вами смирно схилю я,
Що в добрість вашу вірити
Буду одну хоч хвилю я.

Судіть мене без боязни, —
Таж сильні ви, то знаєте!
Судіть без встиду, таж ви встид
На привязи тримаєте;
Судіть, як каже право вам,
Судіть остріще, тяще ще, —
Таж ви і право, то одно
В одній машині колісце.

Одно лишень, прошу я вас,
Скажіть виразно й сміло ви:
Яка вина моя і тих,
Що враз зо мною йдуть і йшли?
Скажіть виразно: Люде ті,
Се зрадники! Вони хотять
Перетворить, перевернуть,
Звалити наш суспільний лад!

Тай ще скажіть, за що хотять
Перетворити лад цілий?
За те, що паном в нім богач,
А гнесь слугою люд німий.
За те, що чесна праця в нім
Придавлена, понижена,
Хоч весь той ваш суспільний лад
Піддержує й живить вона.

За те, що дармоїдство тут
З робочих рук ссе кров і піт;
За те, що тут з катедр, амбон
Ллєсь темнота, не ясний світ,
За те, що ллєсь міліонів кров
По прихоти панів, царів;
За те, що люде людям тут
Кати, боги, раби гірш псів.

А ще скажіте, як сей лад
Перевернути хочем ми?
Не збруєю, не силою
Огню, заліза і війни,
А правдою і працею
И наукою. А як війна
Кровава понадобиться,
Не наша буде в тім вина.

Та ще скажіть, що ви й самі
Не відмовляте нам то,
Що правду ми говоримо,
Що прямо, чесно ми йдемо
За правдою. Все те скажіть,
Судді мої, по щирости,
Тоді в імя сього ладу
Судіть мене без милости!

Сон.

Мені снилося:

В Варшаві товпилися зі всіх сторін світа люди. Говорили всіми мовами. Люди з Чікаго говорили по англійськи, з Київа по українськи, з Вільна по литовськи, з Садагури по жидівськи, з Опави по чеськи, з Білостоку по білоруськи, з Парижа по французськи, з Женеви якоюсь відмінною французщиною, всі вони говорили багато про якусь коронацію, про спасенне світа і та їх мова зливалася в один гомін. Коли я так вслухувався в той гомін, то чув ніби якусь одну гарну гармонію, якісь акорди польської пісні. І я вслухуючись все і все довше в той гомін-музику чув, що той гомін є чисто польський.

І мені робилося якось так приємно, якось дивно радісно, я чув, що я також Поляк, хоч я приїхав був аж з Африки і говорив мовою Зулюсів.

Я був в самій середині товпи. Передімною я видів якусь велику будівлю, а на ній видніла напись: „Нехай святиться сема точка Вільсона про самоозначенне народів!“ І всі ми читали сю напись, кожний на иншій мові, хоч вона була написана лише одною мовою, і кожний розумів її так, що ми всі разом: з Чікага, з середньої Африки, Садагури і т. д. є чистої крови Поляками. При тім ми почувалися шляхотнішими, вищими істотами і що ми, власне ми, маємо дати щастє цілому світови.

Всі ми, як були зібрані перед тою будівлею, не почувалися звичайними гречкосіями або замітачами вулиць чи чим там иншим негідним нашої крови, нашого походженя і шляхотности, а кожний з нас почувався шо найменше дідичом кількох сіл, а вже найскромніші, до яких і я, як уроженець краю Зулюсів, почували себе старостинськими комісарами.

На бальконі будівлі, де ясніла напись, появився чоловік і зробив рукою жест на знак повитання і спокою. В цілім натовпі почувся один шепіт: Вільсон, Вільсон, Вільсон.... За хвилину всьо втихло, а чути було лише один голос, здається мені, з бальконы. Якою мовою гомонів голос, не знаю, але всі ми розуміли його і здавалося нам, що він був польський.

Голос говорив: „Щасливі ви, уроженці всіх окраїн світа, бо всі ви, звідкиби ви не були, все ви таки є на „кресах“ а тим самим є ви Поляками“. Мені, Зулюсови, зробилося дуже приємно. Голос говорив дальше: „Я сам так залюблений в ідеї польського визволення, що сам я, хоч ті креси перетяті Атлянтиком, почуваюся все таки горожанином кресів, бо океан не є країною, а водою, а вода є невтральним елєментом“. Я знов відчув шось приємне в собі, бо все я таки блиший до Польщі, чим Вільсон, бо мене Зулюса не ділить океан, лише малий суеський перекоп, а дальше вже через Азію, Кавказ, Україну, Садагуру, Львів аж до Варшави земля, земля і земля. — Голос говорив дальше: „Креси, мої панове, є поняттє безконечне, так як безконечна є вселенна. І чи ви заїдете з землі на Марс, звідти на иншу планету, з відси на яку звізду, а звідси на полярну звізду, яка від нас віддалена на 400 світляних літ, то все те ще креси і коли вже виїдете поза полярну звізду, то кресам не конець“. — Мене знов проймало мягке приємне почуваннє, бо я, Зулюс, мешканець середньої Африки, є в самій „рдзенній“.

Аж тут сильно стрясло щось шибами мого мешкання і я пробудився. Се вистріл з цитаделі. А моя хазяйка дому дає мені в руки „Kurjer Lwowski“ ч. 534. з 10. XII. 918. і я читаю:

Кореспонденція польська доносить з Варшави, що там з горячковим поспіхом організується виправа на „rubierze“ литовські і білоруські. Бригадієр Янущайтіс і генерал Івашкевич закликають всіх до виправи на Білу Русь і на Литву.

І я сказав собі, що справді ті креси безконечні....

НОВИНКИ.

— **Слідуюче число „Вперед у“** вийде, з огляду на завтрішне свято, доперва в пятницю попол.

— **Англійські гості.** „Gazeta Poranna“ доносить, що англійські офіцири в дальшім тягу засягали інформацій у ріжних львівських личностий про події останніх тижнів і про перебіг боїв на вулицях Львова і в околиці. При сім не обмежилися вони до польських особистостий, але навязали зносини з представниками Українців і Жидів. По мисли сих інтенцій відбули вони нараду з митрополитом Шептицьким, а опісля удалися до Тимчасового Правлячого Комітету.

— **Польські людовці.** На засіданню 17 грудня у Кракові ухвалив заряд польської людової партії відкликати своїх членів з кабінету Морачевського і стреміти до утворення коаліційного кабінету. Мотивами сеї ухвали є се, що теперішний кабінет не навязав відповідних зносин з коаліцією, що не зарядив загальної мобілізації, через що загрожені є окраїни Польщі і Львів, що не зорганізував внутрішньої адміністрації, через що збільшається в Польші безлад.

— **Як се назвати?** Пишуть нам з міста: Вчора переходив я з жінкою і дітьми вулицею Чарнецького. Близько палати польського біскупа Більчевського надійшов напроти нас польський священик. Коли учув, що ми розмовляємо по українськи, вийшов з рівноваги, плюнув з досади, та почав щось мурмотіти на тему „хамства“... — М. Л.

— **„Найповажніщий“ дневник англійський „Times“** помістив кореспонденцію свого львівського кореспондента з нагоди останніх подій у Львові. Між иншим сей кореспондент інформує англійську публику в той спосіб, що дотепер Українці жили в згоді з Поляками, і доперва в половині Німці а в половині большевики повалили сю згоду. 6.000 убраних Українців в австрійських мундурах напало на польський Львів. Поляки не мали ані одного жовніра. І доперва завдяки польським дітям удалося відбити Львів. А протижидівські погроми у Львові урядили, очевидно, Українці!.. Ось як інформують Поляки заграницю.

— **Як інформує польська преса своїх читачів?** Краківські газети доносять, що Українці перетяли водопроводи і Львів гине без води!... А одна варшавська газетка зробила „z igły widły“ і пише, що львовяни, не маючи води, мусять уживати снігову воду до пиття. І доперва польська тел. агенція мусіла простувати всі ті байки.

— **Із словара польської шовіністичної преси.** Один з наших приятелів (М. Ш.) надсилає нам отсі зібрані ним квітки з дневникарської ниви польських шовіністичних газет: Хлопство руске, — шумовіни руске, — руске пастухи батогове, — львовске хамство руске, — банди гайдамацке, — ватаги гайдамацке, — горди гайдамацке, — чернь гайдамацка, — розвиджоне гайдамацтво, — розбествйоне гайдамацтво, — смаркате гайдамакі, — банди руске, — Кость Левицький збіра подпалячи і рабусюф і т. д. і т. д. Задля недостачі місця не хочемо тут подавати повного видання словара польських дневникарів.

— **Хто крав в Австрії?** Віденські дневники подають листу тих високих генералів, які найбільше крали з військових магазинів. І так на листі тій наведені: генерал Бем-Ермолі, генерал Арц, архикнязь Леопольд Сальватор, фельдмаршал Клєпш-Ульольва, генерал Терстянски, маршал Кевеш, полевий епископ Бєлік і багато иншых. Всі ті панове заряджували в цілій Австрії збірку біля для жовнірів, а рівночасно крали з військових магазинів тисячі метрів полотна і инших матерій.

Оповістки.

= **Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад** находиться при вулиці Руській ч. 3, І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **На полонених в Тешині** зложили: Ольга Завадська 200 К, Ольга Дівнич 100 К, Маруся Кендель 20 К, Наталія Завадська 20 К.

= **До Управи II. укр. ґімназії св. Кирила й Методія в Київі,** Козленка. Артист-маляр Микола Івасюк пробуває у Львові. Прохає Вас дуже заопікуватися його дочками Оленою і Олесею до його повороту в Київ. Українські часописі прохаю о передрук. 2—3

= **Дня 11 грудня** перед полуднем в битві під Козичами побіч мазого двора загинув Станислав Лятоха, артилерист однорічняк. Хтоби мав вістку про нього, просимо подати до ред. „Вперед у“. 1—3

— **Переписка Редакції.** Ф.: Статті А. Струґа не можемо, на жаль, ізза цензуральних взглядів, помістити. — Д-р Ф.-В.: Лист з 14/12 ми одержали.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складни на пресовий фонд „Вперед у“.

Оповістка

В наслідок перетяженя друкарні цінних паперів у Відні австро-угорський Банк був змушений видати тимчасове заряджене виготовленнє нових банкнотів по 200 К. з дати 27. жовтня 1918 р. також і в Будапешті.

Сі банкноти ріжняться від банкнотів з 27. жовтня 1918 р., котрих опис подано оповісткою з 28. жовтня тим, що на відворотній стороні нема сірого фильованого тла.

Відень, 3. грудня 1918 р.

Австро угорський Банк

Ґрубер,
віцегувернер.

Шрейбер, генер. радник. Шмід, ген. секретар.

Оголошення

принимається по 1 короні за один петітовий рядок.

За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед у“. 3—10

Стельмах пошукує заняття. Може приняти й иншу роботу. Відомість: вулиця Сикстуська 23, у дозорця. 1—3

О. СКРЕНТОВИЧ, СТАНИСЛАВІВ. Ми всі здорові, що діється з тобою? — Марія. 4—6

Прошу читачів „Вперед у“ повідомити ПІНКАСА ЗАЙДМАННА в БОРЩЕВІ, що Ефраїм Розенген і родина живуть і добре маються. Инші часописі проситься о передрук. 3—3

ІВАН ЛЮБЯНЕЦЬКИЙ з женою повідомляють родичів в КОРШИЛІВЦІ, що живуть і перебувають у Львові. Инші часописі проситься о передрук. 3—3

ДЕРЖКО, ЗБОРІВ. Ми здорові і безпечні. — Володко. 3—5

Читачів „Вперед у“ проситься повідомити КОРНЕЛЮ ГАВРИСЕВИЧ в ЧАГРОВІ ad Букачівці, що ми всі живемо і є здорові. — Блянка. 3—3

РАДНИКА КОЗАКЕВИЧА, САМБІР, і кождого знакомого прошу повідомити родину, що я здоров у сестри Ванди. Прошу о вістку. — Радник Бейнарович. 3—3

ОНУФЕРКО, СТАНИСЛАВІВ. Я і всі наші у Львові здорові. Здоровлю Вас і Зосю. — Володимир. 3—3

ВАСИЛЬ РУДИЙ в ПІДГАЙЦЯХ. Коли Маньцьо є дома, нехай чекає на батька. Дайте знати, чи Ви здорові. Пісарек. 3—7

ТЕОДОР КОРОЛИК з дітьми повідомляє свою жену в КОШЛЯКАХ, пов. Збараж, що ми всі у Львові здорові. Инші часописі проситься о передрук. 2—2

РОМАН РОНДЯК в РУДКАХ. Ми всі здорові. Що діється з Мамою, Славком і з Тобою? Инші часописі просимо о передрук. — Оля. 2—3

РАДНИК В. ДОЛЬНИЦЬКИЙ, ЗОЛОЧІВ. Прошу донести Родичам до Скваряви, що я здорова і мешкаю при вул. Потоцького ч. 38., у п. Л. Коли можливо, прошу о вістку. — Ірена. 2—3

БРОДИ. Хто має яку вістку о ЛЕОПОЛЬДІ АЙХГОРНІ з Кракова (виїхав з кінцем жовтня в напрямі Львова), зволить ласкаво донести під: „Шерер“ Львів, вул. Красіцьких ч. 15. 2—2

ІНЖ. Р. і Ф. ЯНУШ. — Ми здорові. — Михайло. 2—2

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. ґімн. II. української ґімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед у“). 2—10

ПЕРЕМИШЛЬ, Миколи ч. 6. Мамцю! Я по іспиті, здоров і безпечний у Львові. — Михайло. 2—3

Читачів „Вперед у“ прошу повідомити ГАЛЮ ЦУРКОВСЬКУ в СТАНІСЛАВОВІ, вул. Фердинанда ч. 4, що її муж у Львові і здоров. 1—2

Д-р ВІСНЄВСЬКИЙ в ТЕРНОПОЛІ. Що з родиною Сьвіщовських? 1—2

ОСТАП ВЕСОЛОВСЬКИЙ, СТРИЙ. Дай вістку про Дамяна і Батьків. Ми здорові. — Софія. — Стрийські і станиславівські часописі прошу о передрук. 1—3

МАРІЯ ТИСОВСЬКА і доня Олена здорові. 1—10

Прошу повідомити мою жену МІНУ ТІҐЕР в КОЛОМИЇ, в млині Ґольдберґа, що я і мати здорові. 1—2

Читачів „Вперед у“ прошу повідомити ІВАНА МЕЛЬНИЧУКА з КРИЛОСА, п. ГАЛИЧ, що його син живе на місци де був. Пан у Відні. — Гринь. 1—3

СТЕФАНІЯ ПОЧИНКІВНА хоче виїхати до БЕРЕЖАН. — Хто хотівби їй товаришити, хай зголоситься Куркова ч. 4., II. пов., двері на ліво. 1—3

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського інсгитуту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 17. Lwiw, czetwer, dnia 19. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoko słowa.

Ukrajiński predstawnyky na myrowu konferenciju.

„Wiek nowy" podaje otsiu korespondenciju z Krakowa: Derżawnyj sekretar dla zahranycznych spraw Zachidnio-Ukrajińskoji Narodnioji Republyky d-r Wasyl Panejko i paryśkyj posoł schidnioho Ukrajińskoho Dyrektorijatu Hryhorij Sydorenko, kotri w dorozi do Paryża na myrowu konferenciju zaderżałysia wczera w Budapeszti, w rozmowi z tamosznymy politykamy zajawyły, szczo na Ukrajini panuje supokij. U schidnij Ukrajini derżawni sprawy wede prawytelstwo, utworene z socijalistiw i nezawysymych nacionalistiw, w zachidnij Ukrajini Ukrajińska Nacionalna Rada.

Ukrajińska Narodna Republyka.

Ukrajiński republykanśki wijśka zaniały i obsadyły stołyciu Ukrajiny Kyjiw. „Jasnowelmożnyj" pan het'man Pawło Skoropadśkyj i joho kabinet ustupyły. Za Kyjiwom piszły morśki horody — Odessa - Mykołajiw. Na czoli Republyky stanuw dyrektorijat, szczo składajet'sia z tow. Wynnyczenka, Petlury i Andrijiwśkoho.

Spownyłysia naszi horiaczi bażannia, nasza stołycia znowu wilna, a na miśkij dumi znowu prapory Ukrajińskoji Republyky.

Teper wże usunena ostannia pereszkoda, jaka szcze istnuwała u dejakych ukrajińskych patriotiw na zjizdi dnia 19. żowtnia s. r. u Lwowi, szczo mowlaw, treba poczekaty z pryłuczenniemsia aż do poriszennia wnutrisznych spraw na Ukrajini. — Wony poriszyły i teper dla nas wsich odna meta, odna cil: zjedynena, wilna, nezałeżna ukrajińska narodnia republyka.

Szyroki masy selan i robitnykiw za neji borołyś i jiji wyboroły, tomu i nasza republyka musyt' buty sprawdi narodnia.

I tomu Konstytuanta, Ukrajińskyj Nacionalnyj Sojm, wybranyj na pidstawi zahalnoho, riwnoho bezposerednoho, tajnoho, proporcionalnoho wyborczoho prawa bez riżnyci poła, musyt' zapewnyty w perszij miri zdijsnennie wsich reform, szczo zabezpeczyłyby prawa tych szyrokych mas.

Selańskym masam agrarna reforma musyt' daty zemlu, a mijśkym i fabrycznym roboczym masam 8 hodynnyj deń praci, a robitnycze zakonodawstwo ochoronu roboczoji syły.

A dali sprawy oswity, cerkwy, — odnym słowom ciłyj riad czerhowych spraw, szczo musiat' buty wyriszeni na osnowi sprawdisznioji demokratiji ta postupu.

I my pewni, szczo naszi towaryszi Wynnyczenko, Petlura ta druhi użyjut' wsi swoji najkraszczi syły, szczoby nasza narodnia republyka wypownyła ti wsi swoji zobowiazannia jak najkraszcze.

My pewni, szczo i republykańska Francija i liberalna Anglija i wilnodumna Ameryka z Wilsonom podadut' ruku nowij mołodij republyci, — bo tilky takym robom powstane najskorsze sojuz wilnych narodiw Ewropy.

My wirymo, szczo nasza susidnia polśka narodnia republyka zumije poboroty instynkty swojich szowinistiw i stane pobicz naszoji republyky, jak dobryj i wirnyj towarysz do spilnoji borot'by z usimy worohamy republyky ta demokratiji.

My pewni, szczo i rosyjśki towaryszi ne pidut' slidamy Denikiniw ta Sawenkiw, a zachowajut' tradyciju tow. Lenina, tow. Łunaczarśkoho i druhych, szczo szcze za carśkych czasiw hołosyły prawa ukrajińskoho narodu.

A nasza Zachidnio-Ukrajińska Republyka pewno wże czerez Derżawnyj Sekretarijat nawiazała tisni znosyny, szczoby w najbłyszych dniach zrealizuwaty uchwału Nacionalnoji Rady u Lwowi z dnia 10. łystopada s. r. ta szczoby misto dwoch stanuła odna zjedynena Ukrajińska Narodnia Republyka.

Rewolucija i kontrrewolucija w Polszczi.

I.

Polśka republyka je teper arenoju zawziatoji borot'by, jaku proty demokratyczno-rewolucijnoho prawytelstwa Piłsudśkoho wede zorganizowana polśka kontrrewolucija. Oseredkom seji borot'by je Warszawa, stołycia dawnoji rosijśkoji Polszczi, dawnoho koroliwstwa polśkoho; ta wona obhortaje, zachopluje i Poznanszczynu i awstrijśku Polszczu.

Z odnoho boku stojit' demokratyczna, robitnycza, socijalistyczna, mużyćko-radykalna Polszcza; z druhoho Polszcza szlachty, welykoji burżuaziji, zamożnoho mużyctwa, — odnym słowom, konserwatywna Polszcza posidajuczych klas.

Borot'ba miż tymy dwoma taborami, szczo w ostannych czasach projawlajut'sia tilky ostroju, bezhladnoju dnewnykarśkoju polemikoju, ne tilky na wiczach, zborach, demonstraciach, ałe perechodyt' prosto w proby derżawnych zamachiw. Nedawno demonstranty wszechpolśkych zboriw piszły demoluwaty pałatu premiera-ministra polśkoji republyky, tow. Moraczewśkoho.

Teperiszna borot'ba — se ricz zowsim ne nowa; se dalszyj spir, jaku wedut' miż soboju ne wid nyni dwi hołowni tecziji politycznoji polśkoji dumky, dwa hołowni woroży tabory polśkoji suspilnosty.

Seż wże w 1905 roci, w czasach perszoji rewolucyji w carśkij imperiji zaznaczyłyś jaskrawo protywenstwa, jaki doteper wkrywałyś w pidzemkach polśkoho suspilno-politycznoho żyttia.

Na czoli odnoho taboru stojit' Polśka Partija Socialistyczna (PPS.), — a jiji najwydniszczym reprezentantom Josyf Piłsudśkyj. Se rewolucyjnyj tabor polśkoho proletariatu, szczo perszyj i wperwe po herojśkim ta neszczasnim powstanniu 1863 roku pidijmaje prapor rewolucijnoji borot'by proty caratu za wolu i samostijnist' ridnoji krajiny.

Dowhi lita — wid perszoji chwyłyny, koły poczawsia nowoczasnyj, socialistycznyj robitnyczyj ruch w Polszczi, a zokrema wid 1892 r., koły zjedynena w odno z poodynokych robitnyczych, rewolucijnych, socialistycznych grup partija pidniała kłycz borot'by za wolnu, samostijnu polśku republyku, — se buw odynokyj hołos protestu ponewołenoji Polszczi, ponewołenoji Warszawy proty carśkoji newoli. Koły w 1897 r. car Mykoła II. widbuwaw trijumfalnyj wjizd do Warszawy, — koły wse dowkoła mowczało i koryłoś pered piwnicznym despotom, koły pered nym pokłony była duchowna i switśka jerarchija a burżuazija w nadijach na czasy „nowoho kursu", mowczky żdała carśkoji myłostyni, — w toj czas tilky hołos socijalistycznoho proletarijatu polśkoho rozdawawsia hriznym protestom protyw caratu sered zahalnoji tyszyny, sered zahalnoho rabolipija. Z tajnoji drukarni PPS. wychodyw, — na perekir carśkym posipakam — socijalistycznyj „Robotnik". A hołownym joho redaktorom, inicijatorom seji tajnoji, pidpolnoji rewolucijnoji presy buw Piłsudśkyj.

W 1905 roci, — koły chytatyś poczały osnowy caratu, wychodyt' rewolucyjnyj ruch proletarśkyj na switło dnia. Teper wże ne protest słowa z tajnych, pidpolnych drukareń, — teper ide protest orużnoji demonkraciji. I znow odnym z inicijatoriw seji nowoji borot'by rewolucijnoji polśkoho proletariatu staje Piłsudśkyj. A pobicz neho w 1905 i w 1906 roci ciłyj riad rewolucioneriw-herojiw, z toji bojewoji organizaciji PPS., jaku bołotom-kłewetoju obkydała polśka kontrrewolucija.

A na czoli seji polśkoji kontrrewoluciji stanuła nacionalna demokracija — z Romanom Dmowśkym na czoli, z Dmowśkym, szczo jak prezident Polśkoho Koła w peterburśkij, carśkij dumi staje recznykom pojednannia polśkych klas posidajuczych z caratom, szczo za cinu dribnych ustupok, za cinu kulturnoji awtonomiji staje „bez zastereżeń" na stanowyszczy wserosyjśkoji derżawnosty, szczo hotow je prołyty „bratniu krow" polśkych rewolucioneriw za obitnyciu spiwwołodinnia z carśkymy posipakamy, szczo zawitni mriji, bażannia i zmahannia rewolucijnoji Polszczi — prodaw carśkij, samoderżawnij Rossiji...

Kontrrewolucija polśka — slidamy dawnoji Targowicy, szczo za Kateryny polśku wolu za szlachoćku samowolu prodawała, szczo slidamy polśkych kontrrewolucij 1831 i 1863 r. putała rozhin wyzwolnoho, rewolucijnoho ruchu powstańczoho, — teper znow woskresła i stanuła do bezposzczadnoji, newmołymoji borot'by protyw polśkoji rewoluciji. *)

I polśka kontrrewolucia pobidyła. Pobidyła, bo pobidyw carat. I chocz jak bezposzczadno doptaw i niweczyw tryjumfujuczyj carat wsi wyzwolni zdobutky 1905—1906 rr., chocz jak win doptaw i niweczyw Polszczu, — polśka kontrrewolucia iszła mow nikczemnyj, bezsłowesnyj rab za kołesnyceju trijum-

*) Wsi wszechpolśki czasopysy kłewetamy zasypuwały rewolucijnu akciju PPS., jak akciju „bandytiw", „pruśkych najmytiw" i t. d. i t. d. W 1905 r. — koły widbuwawsia VII. kongres PPS. u Lwowi, — todiszne wszechpolśke „Słowo polskie" ne wahałoś — za czasiw carśkoho absolutyzmu w joho najzawziatijszij borot'bi z polśkoju rewolucijeju — denuncijuwaty PPS., szczo wona pry newtralnij życzływosty awstrijśkych własztyj czerez kordon peresyłaje orużje swojim bojewym organizacijam!...

falnoho caratu, Dmowśkyj imenem peterburśkoho Koła polśkoho dawaw carewy podatky i rekruta, „otrycawsia“ rewolucijnoho, samostijnyćkoho ruchu Polszczi i wsich „dił jeho“, carat — zdawałosia — na dowho zakripyw swoje carstwo nad Wysłoju.

Wybuchła wijna. Piłsudśkyj sotworyw polśki „legiony“. Se buła dalsza rewolucijna akcija „bojewych organizacij“ PPS. Se buw kłycz, jakyj kołyś w 1905 roci w ustach neustraszymoho polśkoho heroja-rewolucionera, Montwiłła-Mirećkoho ozwawsia na warszawśkij cytadeły: „Niech żyje niepodległa Polska!“ *)

Ciłyj riad herojiw-bojewykiw PPS. składaw swoji hołowy na żertwennyku samostijnosty i woli ridnoho kraju.

Polśka kontrrewolucija prywytała sej rewolucijnyj wystup PPS. wirnopiddanczymy, rabolipnymy pokłonamy dla caratu.

Manifest Mykoły Mykołajewycza, wycwit wyzantijśko-moskowśkoho farysejstwa, pryniała reakcijna, kontrrewolucijna Polszcza, jak zdijsnennie mrij „didiw i pradidiw“ polśkoho narodu.

Piłsudśkyj z legionamy w imia wolnoji, nezależnoji, samostijnoji Polszczi, staw do boju proty caratu — w dniach perszych serpnia 1914 r. wystupyw do rewolucijnoji wijny za wyzwołennie ridnoho kraju.

Tut stanuły rewolucijni riady polśkoho narodu, zjedyneni pid praporom PPS. — tam stanuła reakcijna Polszcza, szczo bezdilno, bezczynno, pasywno wyżydała pobidy caratu, jakyj jij maw kynuty ochłapy kulturnoji czy miscewoji, awtonomiji — warszawśkoji awtonomiji.

Rewolucijna borot'ba, pid czerwonym znamenem socijalizmu, borot'ba za wolu i samostijnist' Polszczi — abo rabolipne, nikczemne korotannie wiku pid carśkym jarmom — otse pytannie znow stanuło pered polśkym narodom.

I znow joho poriszyw rewolucijnyj proletarijat polśkyj; znow joho poriszyw Piłsudśkyj, recznyk polśkoho socijalistycznoho proletarijatu. *M. Hankewycz.*

*) Odyn z najwyznacznijszych dijacziw PPS. — dowhyj czas skrywawsia pered carśkymy własťiamy — ta po dowszim riadi rewolucijnych zamachiw na carśki instytuciji, dostawsia w ruky carśkych posipak. Zhynuw na warszawśkij cytadely osinnoju noczyju 1905 roku.

Czechy i Ukrajinci.

„Ukrajinska otazka“ (Ukrajińske pytannie), napysaw Jaromir Neczas, wydane w Berni. Awtor pryswiatyw swoju praciu 250 ukrajińskym robitnykam, z jakymy pereżyw try ważki roky seji switowoji wijny.

Duże tepłu i harnu recenziju pro tu knyżku pomistyw tow. Emanujił Szkatuła, red. „Pravo Lidu“ w teoretycznim misiacznyku cześkoji soc.-dem. partiji „Akademia“ za padołyst s. r.

Cytujemo dejaki miscia:

„Ukrajinciw ne buło na majewych swiatocznych dniach w Prazi (juwyłej cześkoho teatru — prym. red.); Ukrajinci ne najszły porozuminnia u niodnoho sławjańskoho narodu i tomu razom z Bołharamy utworyły odyn protysławjańskyj front miż Sławjanamy. Krywdymo jich odnacze, koły dywymosia na jichnij wyzwolnyj ruch, jak na sredstwo do osłabłennia wełykoji Rosiji, ta jak na separatystycznyj ruch, sztuczno pidderżuwanyj czerez Wideń ta Berlin“. Tut dokładno rozkazuje istoriju widrodżennia wid lutoho 1917 r. aż do czasiw het'mana Skoropadśkoho, a dali każe pro widnosyny Ukrajinciw do Polakiw. „Miż Ukrajinciamy a Polakamy je wełyka nepryjazń. Proty mużyćkoji ta demokratycznoji Ukrajiny stojit' wszechpolśka ta imperijalistyczna Polszcza wid morja do morja, a Ukrajina łeżyt' na dorozi do Czornoho Morja. Złomłennie arystokratycznych tradycij Polakiw ta zdemokratyzowannie polśkoho żyttia je perszoju umowoju buduczoho prymyrennia. Pered wijnoju Czechy mało interesuwałysia Ukrajinoju, doperwa pidczas wijny poznakomyłyś z ukrajińskym sełom. Ukrajinci, a hołowno hałyćki, baczut' w Czechach stało tilky „kacapiw“, s. j. prykłonnykiw, pomicznykiw ta prywerżenciw Rosiji; miszczańska polityka, szczo tiahła do carśkoji Rosiji, zrobyła nam z Ukrajinciw worohiw, narod majże 35 milionowyj“.

My dodamo wid sebe, szczo my zawsze widriżniuwały naszych pryjateliw, tow. Nemca, Soukupa ta druhych wid Kramarża, Klofacza i jim podibnych.

Protest Jurija Brandesa proty żydiwśkych pohromiw.

Jak donosyt' „Politiken“, na konferenciju w sprawi protestu proty żydiwśkych pohromiw w Polszczi i w Hałyczyni, szczo widbułasia w Stokholmi, Jurij Brandes prysław taku telegramu:

„Z żałem i ne majuczy nadiji, szczoby se mało jakyj uspich, pryłuczajusia do do protestu proty pohromiw w Hałyczyni i w Polszczi: wsiaka nadija u tych. kotri czerez tryciat' lit borołysia za nezawysymist' Polszczi i wważały Polakiw za narod hnmannyj i liberalnyj, rozwijałasia teper“.

(Pryhadujemo, szczo Jurij Brandes, odyn z najbilszych suczasnych literaturnych krytykiw i publicystiw, wydaw pered rokamy knyżku „Polszcza“, kotra zrobyła Polakam reklamu w cilij Ewropi. Danśki i szwedśki czasopysi pomistyły teper szyroki opysy lwiwśkych pohromiw). (D-r K.)

Wilna, zjedynena nimećka Republyka.

(Fridrich Adler pered Robitnyczoju Radoju.)

„Arbeiter-Zeitung“ z dnia 22. łystopada prynosyt' preharnu promowu tow. Fridricha Adlera, z jakoji wynymajemo ustup pro zjedynennie nimećkych zemel:

„...Teper, koły wijśka Hindenburga w bezładnij uteczi wycofujut'sia, nastupyła znowu peremina w nastroju nimećko-awstrijśkoji burżuaziji. Zaliznycia Bremen-Bagdad ta ynszi mriji prykłonnykiw serednio-ewropejciw propały, duże kysłym staw wynohrad wsenimciw. Upadok wełykonimećkych planiw ne spryczynyw odnacze pidnesennia nacjonalnoho poczuwannia, protywno, z pryczyny newdacz roste rezygnacija.

Ynaksze je u klasowoswidomych socijałdemokratiw. Wony ne buły nikoły newolnykamy imperijalizmu, ta ne chotiły nikoły prołożyty ruky do ponewołennia czużych narodiw. My opyrajemosia na tradyciji, poczawszy wid Marksa i Engelsa, wid Bebla i Libknechta, jaki duże dobre znały, szczo se widirwannie nimećko-awstrijśkych krajiw wid Nimeczczyny buła tilky koncesija Bismarka na ricz habsburśkoji dynastiji.

Choczu pryhadaty perediwsim w tij chwyłyni te, szczo skazaw staryj Libknecht w 1871. r., w tim wełykim procesi o zradu, w jakomu win nazwaw sebe „żownirom rewoluciji“: „Podwijnyj ideał pryswiczuwaw meni z ranniji mołodosty: wilna i zjedynena Nimeczczyna ta emancipacija praciujuczoho ludu, se znaczyt', usunennie klasowoho panuwannia, a za tym i uwilnennie ludśkosty. Za sej podwijnyj ideał ja borowsia po zmozi mojich najkraszczych sył i dla sioho podwijnoho ideału boro-

Za ukrajińske nacijonalne imia.

Sered orgij szowinizmu i ukrajinojidstwa, szczo obchopyły polśke hromadianstwo w ostannim czasi i weduť do zatrojennia ukrajińsko-polśkych wzajemyn na dowhi czasy — pojawywsia na szpaltach bezsmertnoji polśkoji presy u Lwowi biłyj kruk... Majemo na dumci stattiu profesora krakiwśkoho uniwersytetu Kazymyra Nicza (Nitsch) w Kurjer-i lwowsk-im (Nr. 535—7), p. z. „Rusyny czy Ukrajinci? Diłyt'sia wona na dwi czastyny. U perszij zajmajet'sia pytanniem, czy Polaky majut' prawo pereczyty nam prawa zwaty sebe „Ukrajinciamy“; u druhij obhoworjuje protyłeżne pytannie, czy Ukrajinci majut' prawo wymahaty wid Polakiw zanechaty starych nazw „Rusini“, „ruski“. W oboch wypadkach dochodyt' awtor do widmownoji widpowidy, sebto: 1) Ukrajinci majut' powne istoryczno-polityczne i nacijonalno-kulturne prawo zwaty sebe nowym imenem; 2) Polaky majut' prawo i na dalsze, pryjnajmni pokyszczo, nazywaty Ukrajinciw starym imenem Rusini.

Argumentacija awtora, zahałom beruczy, wirna, chocz ne u wsich podrobyciach widpowidaje wymoham naukowoji krytyky. Miż ynszym pokutuje u nioho tradycijnyj polśkyj pohlad, bucimto nazwa „Ukrajina“ dawniszcze buła prywiazana do jakojiś oznaczenoji geograficzno-politycznoji odynyci (kołysznie polśke Kyjiwśke wojewidstwo). W dijsnosty se twerdżennie pokazuje tilky, szczo Polaky zabuły deszczo z istoryczнoji geografiji dawnoji Polszczi, bo polśka Ukrajina nikoły ne buła identyczna z Kyjiwszczynoju, łysze obijmała ciłe Podniprowie, ciłe Poboże i znacznu czastynu Podnistrowia. Tak samo dywne w ustach jazykoznawcia twerdżennie, szczo termin „Rusini“ jazykowo ciłkom dobryj; znaczyt' — po polśky bude dobre i „Ormianini“, „Tatarzyni“, „Turczyni“ i t. y.

Proty toho, szczob Polaky i dalsze nazywały nas „Rusinami“, pryncypijalno ne można maty niczoho (ja sam pered szesty rokamy pryznawaw se u „Naszij Szkoli“), tak samo jak Nimci ne protywlat'sia tomu, szczob jich riżni narody riżno nazywały. Odnacze koły se okreme nazywannie maje oczewydno politycznu cil szkodyty nam, dyskredytuwaty nas (szczo ynsze, mowlaw, Ukrajinci, a szczo ynsze Rusyny), abo widmowlaty prawa do samostijnosty, koły swidome „żongluwannie“ — jak wysłowywsia buw tow. Mykoła Hankewycz u lwiwśkij radi miśkij — to nam prysłuhuje prawo założyty swoje veto, podibno jak u dejakych wypadkach Czechy zasterihajut'sia proty żongluwannia nazwamy „Czechen“ i „Boehmen“, a Madiary imenamy „Magyaren“ i „Ungarn“. Zresztoju ja ne znaju, czy Polakam bułob myło, jakby tak Ukrajinci raptom powernuły do naszoho istoryczнoho i dosy w narodi szcze używanoho terminu dla oznaczennia Polakiw „Lachy“, „ładśkyj“? Pewno, jakby my po polśkim boci mały samych prof. Niczіw, to sporu za nazwu miż nymy i namy ne bułob, choczby wony i dalsze nazywały nas „Rusin-amy“, odnacze kilko to bude treba ludśkych pokoliń żdaty, zaky sławetna polśka presa pryswojit' sobi niczіwśkij metod dumannia? Dla neji bude bilsz awtorytetnyj prof. Brikner, sej specijalist wid „ukrajinoznawstwa“ i żongluwannia nazwamy naszoho narodu, abo ti lwiwśki profesory uniwersytetu, jaki szcze 1917 (!) r. widkynuły odnomu Ukrajincewy duże poważnu i cinnu doktorśku dyssertaciju wykluczno tilky tomu, szczo w nij użyto nazw „Ukrajina“, „ukrajińskyj“!

Żadła toho my ne perestanemo domahatysia, szczob si nazwy oderżały wże raz prawo horożanstwa i sered Polakiw.

S. Tomaszіwśkyj.

Pryhadka na czasi.

Buło se akurat czotyry roky tomu, bo z początkom hrudnia 1914 r. Lwiw i schidnia Hałyczyna z wyniatkom Peremyszla. buły zaniati Moskalamy, a w stołycznim misti wsewładno gazduwaw W. graf Bobrinskyj i joho politycznyj doradnyk Dudykewycz.

Na murach mista raz-wraz rozlipluwano wsiakoho rodu proklamaciji, prykazy i ohołoszennia, jakym usi powynuwałysia, a jaki zawodyły rosijśkyj ład „narodnoj russkoj zemli“.

Szcze bilsze na temu nowoho ładu „w mnohostradalnij Hałyćkij Rusy“ rozpysuwałysia wsiaki rosijśki, do Lwowa nadsyłani i miscewi gazety. U schidnij Hałyczyni aż po Rjasziw urjadowoju mowoju mała buty tilky rosijśka mowa, wsi szkoły peremineni na rosijśki, lwiwśkyj polśkyj uniwersytet maw buty w ciłosty perenesenyj do Warszawy a warszawśkyj z wykładamy w rosijśkij mowi do Lwowa. Czornosotenna „Prykarpatskaja Ruś“ podała wże hotowyj plan na zminu nazw ułyć mista Lwowa: Karola Ludwika na „Mykołajewśkyj prospekt“, 3 maja na „gr. Bobrinskoho“, Zyblikewycza na „generała Ruzskoho“, park Kilińskoho na „Carskyj“ i t. d.

U Lwowi w tim czasi podibno jak i teper buła zorganizowana horożańska storoża pisla dilnyć, z seju riżnyceju, szczo ne buła uorużena. Mała wyznaczeni lokali, de urjaduwaw hołowa (komendant) i de duże rado schodyłysia wsi, szczob w tych tiażkych czasach swobidno pobałakaty ta rozpowisty pro wsi podiji i spłetni, pro jaki dechto zaczuw abo dowidawsia.

Wsi stowaryszennia, kluby, kasyna buły zamkneni, kawarni swityły pustkamy, bo widbuwałysia w nych czasto rewiziji, tak szczo buły to odynoki zibrannia, na jakych politykuwano ta krytykuwano zarjadżennia rosijśkych własťyj.

Do takoji horożańskoji storoży maw ja czest' należaty w dilnyci I., w odnij komandi, do kotroji należały najczilniszczi ludy z polśkoji suspilnosty, zameszkali w okołyci uniwersytetu i polśkych redakcij, jak „Słowa Polśkoho“, „Gazety porannoji i weczirnoji“ i „Wieku“. Tut na wuł. Choruszczyna w domi pid cz. 15, schodyłysia czasto redaktory, profesory uniwersytetu, bat'ky mista i bahato inszych politykiw. Sam cwit lwiwśkoji inteligenciji.

I koły tak nad rusyfikacijnymy planamy gr. Bobrińskoho dejaki sumuwały i płakały, odyn z wszechpolśkych prowidnykiw, po dowhim politycznim wywodi zakonkluduwaw, szczo schidnoji Hałyczyny nema szczo żałuwaty, bo tak czy siak jakby ne Moskali, to skorsze czy pizniszcze Hałyczyna po Sian zistałaby opanuwana czerez Ukrajinciw. — „Nieprawdaż panowie?“ — „Ta pewnie, że tak!“, buła odnohołosna widpowid' prysutnych.

I oś warta se pryhadaty tym, szczo nyni ne majut' śliw na wyskazannie swoho hniwu i złosty, szczo Ukrajinci posiahajut' za swoje prawo na jich wicznij, pradidnij zemli. K.

tymusia do ostannioho widdychu. Sioho wymahaje obowiazok".

Libknecht buw ciłe żyttie nepomyrymyj wełykonimeć i win nenawydiw Bismarka ne tilky tomu, szczo sej misto zakładaty nimećku republyku daw cisarśku koronu Hohencolernam, ałe i tomu, szczo win na misce ciłoji Nimeczczyny kuseń seji Nimeczczyny kynuw Habsburgam. Na tim stanowysku stojaw i Awgust Bebel. I win czerez ciłe swoje żyttie ostaw wełykonimcem. Koły win buw w ostannie u Widni w 1912. r. i sydiw w krużku pryjateliw, skazaw: „Se buw najbilsze sumnyj deń w mojomu żyttiu, koły w 1866. r. prohołoszeno, szczo wyłuczeno Awstriju z nimećkoho sojuza; i bude se najkraszczyj moment moho żyttia, koły nadijde sej deń, koły Awstrija znowu bude zjedynena z Nimeczczynoju".

Awgust Bebel, swidomyj internacionalist ta neustraszymyj boreć proletarśkoji klasowoji borot'by, szczo z ciłoju syłoju poborjuwaw nimećkyj imperijalizm, buw ciłe żyttie pereswidczenyj wełykonimeć, bo win baczyw, szczo czerez zjedynennie awstrijśko-nimećkych krajiw do Nimeczczyny pokraszczajut' umowy klasowoji borot'by w Nimeczczyni.

My, szczo żywemo w tim stolittiu, znajemo, jak tut w Awstriji poszkodyła nam nacionalna borot'ba i rozumijemo dobre, jaku neobczysłymu koryst' prynesłaby nam se, koły by pobidyły ti dumky Marksa i Engelsa, Bebla i Libknechta i, kołyby powstała wilna i zjedynena Republyka ciłoji Nimeczczyny".

Żinka w nowij derżawi.

Imperijalistyczna Rosija, stara Awstrija upały, a na jich zwałyszczach tworjat'sia nowi derżawy. Kyńmo okom w mynułe, szczoby ne powtoryty dawnych pochybok.

Doteperiszni zakony wykluczały z politycznoho żyttia bilszu czastynu ludstwa, wykluczyły wsi żinky, bez ohladu na jich kwalifikaciji, i zdibnosty, bez ohladu na potreby jich pomoczy w dejakych obłastiach suspilnoho żyttia.

Prawyło, szczo muszczyna maje buty panom, probywałosia u wsich zakonach, wid hłupoho § 30, aż do wyborczoho zakonu z 1907 roku.

Osnowoju nowoho ładu w demokratycznych derżawach bude: riwnist' i swoboda dla wsich ponewołenych, bez riżnyci narodnosty, pola i suspilnoji klasy.

Stotryjciat' lit mynaje wid czasiw francuśkoji rewoluciji, koły widozwałysia perszi domahannia politycznych praw dla żinky. Pomicz żinok wże todi rado prynymały, ta koły prohołosyły „Prawa czołowika" buły wony łysz prawamy dla muszczyn.

Stojimo znowu pered jawyszczem perebudowy swita.

Nadijemosia, szczo Ukr. Nac. Rada zajme postupowiszcze stanowysko, czym francuśka konstytuanta pered stokilkadesiaty rokamy. Nadijemosia, szczo wona pryjme w swoji rjady takoż i żenszczyny ta dast' jim aktywni i pasywni prawa wyborczi i prystup do wsich derżawnych ustanow.

Zakyd, szczo żinka do sioho nesposibna, nestijnyj. Dosi ne buło nahody ni zdibnosty syły rozwynuty. Kożdyj narid, szczo tworyw swoju samostijnist', zdawawsia do neji nedorosłyj, aż podiji dokazały protywnykam, szczo jich pobojuwannia bezpidstawni. Roboczi klasy perejszły takoż dobu, de pro jich dolu riszały inszi klasy. Aż todi, koły robitnyky wijszły u parlament, mohły uspiszno zaniatysia sami interesamy roboczych mas. Kołyś tak samo zdawałosia, szczo mużyk i robitnyk nedorosły do zakonodatnoji praci.

Wijna wyrwała żinku z tepłoji chaty, prynewołyła jiji spownyty obowiazky, ne łysz rodynni, ałe i suspilni. Żinka stratyła wyhidnu pozyciju dobroho ducha pry domasznim ohnyszczy. Nyniszna chwyłyna wymahaje żinok-herojiw, ta ne herojiw mecza, łysz prac. Żinka prynewołena zdobuwaty ekzystenciju ne łysze sobi i własnij rodyni, ałe zaniatysia i tymy, jaki ostały bez rodyny.

Opika nad wojennymy syrotamy, szkilnyctwo, szpytali, urjady, aprowizacija ne obijdut'sia bez pomoczy żenszczyn. W zaminu za zbilszeni obowiazky należyt'sia jim ludśki prawa.

Straszna szkoła żyttia, jaku dała wijna takoż i żenszczyni, neczuwani żertwy, jaki ponesła dla kraszczoji doli buduczych pokolin, skripyły jiji syłu do praci nad budowoju nowoji derżawy, na porubanych, zbolilych kistkach.

S. O.

Jak wybuchło powstannie na Ukrajini.

Lozańska „L'Ukraine" z dnia 28 łystopada podaje dejaki podrobyci powstannia Ukrajiny proty het'mańskoho panuwannia.

Het'man Skoropadśkyj, pysze „L'Ukraine", opyrajuczyś na nimećki ta awstrijśki bagnety, zadumuwaw restawruwaty carśku imperiju. Pid pozorom, szczo miż Ukrajinciamy nema widpowidnych ludyj dla wedennia publycznych spraw, win naznaczaw na wsi urjady dawnych carśkych czynownykiw. Pid pozorom borot'by z rosijśkymy bolszewykamy, win zbyraw armiju — ałe ne z Ukrajinciw, łysze z reakcijnych rosijśkych elementiw i oficyriw dawnoji rosijśkoji armiji, pry czim popyraw ynszi kontrrewolucijni rosijśki widdiły, n. pr. dobrowolczu armiju Denikina na Pidkawkaziu. Nimećki reakcijni okupacijni własty iszły na ruku het'manowy i popyrały joho zamiry w zamin za pozwołennie rabuwannia w neczuwanyj w switi sposib Ukrajiny. Ciłe ukrajińske hromadianstwo, robitnyky, selane, inteligencija zwiazałyś w Ukrajińskyj Nacijonalnyj Sojuz dla borot'by z het'manom. Usi zdawały sobi sprawu z sioho, szczo musyt' pryjty do orużnoji rozprawy. Tomu to Sojuz poczaw organizuwaty wijśko i robyw se pid pozorom pomoczy dla hałyćkych Ukrajinciw i dla borot'by z bolszewyzmom Armija Ukrajińskoho Nacijonalnoho Sojuzu rosła z dnia na deń. Na 17 łystopada skłykaw Ukr. Nac. Sojuz wseukrajińskyj zjizd do Kyjiwa, na kotrim mały buty obhoworeni wsi sprawy zahranycznoji i wnutrisznoji polityky i reform. Het'man zakazaw widbuttia toho zjizdu i w deń pered sym daw dymisiju ministerstwu Łyzohuba ta nastawyw nowe, wże ciłkowyto reakcijne rosijśke prawytelstwo, z Gerbełem, jak prezydentom ministriw.

Se dało poczyn do powstannia. Uprawa Ukrajińskoho Nacijonalnoho Sojuzu wyjichała z Kyjiwa do Biłoji Cerkwy, de stojaw połk hałyćkych ukrajińskych Siczowych Strilciw. Do Biłoji Cerkwy pojichały takoż oswobodywszisia z kyjiwśkoji tiurmy Petlura, Porsz, Chymeryk i połkownyk Kapkan. Do perszoji orużnoji sutyczky miż wijśkamy Ukrajińskoho Nacijonalnoho Sojuzu i widdiłamy het'mana pryjszło pid Fastowom i Bojarkoju. Wijśka het'mana rozbyto.

„Widrodżennia" z dnia 27 łystopada podaje nakaz het'mana, jakym uwilniajet'sia wid hołownoho komanduwannia generała Klebera, a naznaczajet'sia na hołownoho komandanta wsich ozbrojenych sył operujuczych na Ukrajini kniazia Dołhorukowa. W sim nakaci objawlajet'sia wsiu teritoriju Ukrajiny teatrom wojennych podij.

Z wistyj, jaki prodyrajut'sia do nas z Ukrajiny, slidno, szczo prynajmensze Prawoberežna Ukrajina wid Fastowa na zachid nachodyt'sia w rukach ukrajińskoho dyrektorijatu. Se stwerdżuje urjadowe het'mańske donesennie z dnia 26 łystopada, jake podaje, szczo pojizdy wyprawłeni z Kyjiwa czerez Hrebinku do Odesy, i do Sary czerez Korosteń ne wernuły nazad do Kyjiwa.

Odna depesza czerez Hagu donosyła nawit', szczo ukrajiński wijśka zdobuły Kyjiw, pry czim wziały 10.000 połonenych.

Pro zdobuttie Kyjiwa czerez wijśka Dyrektorijatu i pro abdykaciju het'mana donosyła takoż *Polśka Telegraficzna Agencija.*

Z Warszawy.

Wartzawa, 10. hrudnia.

Dnia 9. s. m. prybuw do Warszawy o. Panaś, polśkyj wijśkowyj kapelan. W rozmowi z żurnalistamy predstawyw jim polityczne położennie schidnoji Hałyczyny. Na joho dumku z ukrajińskych partij tilky odna nacionalno-damokratyczna partija z d-rom Łewyćkym na czoli, bułaby zhidna porozumitysia z Polakamy.

Moskwofiły majut' ochotu zakluczyty uniju (czy cerkownu? — Prym. Red.) z Polszczeju. Wyznacznyj moskwofił, „generał" Kuryłowycz żertwuwaw swoji usłuhy polśkij armiji.

Szczo do Żydiw, to mały wony razom z Ukrajinciamy opluhawluwały polśkl derżawni prapory publyczno, a pijmanych polśkych żowniriw morduwały w zwirśkyj sposib — kilka trupiw z wypołenymy oczyma.

Objedynena polśka socijalistyczna partija wsich troch zaboriw urjadyła w dny 1[illegible] s. m. 11 wełykych wsenarodnych zboriw. Zbory ti widbułysia riwnoczasno u wsich dilnyciach. Promowlały: posoł Daszyńskyj (Krakiw), posoł Herman Dijamand (Lwiw), posoł Klemensewycz (Wełyczka), Hawzner (Lwiw), Dora Kłuszyńska (Teszyn), Łew Misiołek (Krakiw), Englisz (Krakiw), posoł d-r Herman Liberman (Peremyszl), posoł Marek (Krakiw), Czapińskyj (Krakiw), Biniszkewycz (Poznań), Rajmund Jaworowśkyj, d-r Wytowt Jodko, d-r Perl, minister Arciszewśkyj, minister Zieminśkyj, minister Malinowśkyj i i.

Zjizd PPS. w Warszawi powziaw po trydnewnych naradach slidujuczi rezoluciji:

1) Zdijsnennie ciłkowytoji samostijnosty i społuky wsich polśkych zmahań;

2) utworennie republyky i narodnioho prawlinnia;

3) bezprowołocznyj poczyn radykalnoji perebudowy suspilnosty czerez socijalistyczni reformy.

Zjizd stwerdżuje, szczo PPS. bude prowadyty widrubnu kampaniju wyborczu i poruczaje partyjnym organizacijam postawyty partijni kandydatury po wsich wyborczych okruhach.

Na 15. s. m. skłykaw „Centralnyj komitet politycznoji riwnoprawnosty polśkych żinok" zjizd polśkych żinok do Warszawy. Predmetom obrad budut' sprawy, kotri dotorkajut' wyboriw i wyborczoji ordynaciji.

W Warszawi widbułysia zbory predstawnykiw tamosznioho miszczaństwa, kotri porisziły konecznist' oborony zemli i praci Polakiw na ciłim prostori, de żywut' spilno Polaky z Ukrajinciamy, a to czerez wizwannie militarnoji zhladno dyplomatycznoji interwenciji antantu dla zderżannia dalszoho proływu bratnioji krowy.

Zahranyczna polityka Polszczi.

PAT. donosyt', szczo minister zahranycznych spraw Wasilewśkyj udiław dennykarjam dejakych informacij pro zahranycznu polityku Polszczi. I tak spir po Szłezk Teszyńskyj, Spiż i Orawu połahodyt'sia z Czechamy polubowno. Spir z Ukrajinciamy u schidnij Hałyczyni o polśkist' Lwowa i menszist' na schodi widdano do riszennia orużju. Schidno-piwnicznych okrajin Polszczi bereże osibnyj departament w ministerstwi. Sprawa Poznanszczyny i pruśkoho zaboru musyt' buty korysno wyriszena dla Polszczi. Z Nimciamy zirwano dyplomatyczni znosyny. Bolszewyky sami zirwały znosyny z Polszczeju, nasyłajuczy polśke posolstwo w Moskwi. Z koalicijeju nawiazano znozyny.

Wilson pro wseswitnyj myr.

Lion (PAT.) W elezijśkij pałati widbułosia pryniattie w czest' Wilsona. Na serdecznyj toast Puankare widpowiw Wilson, szczo naselennie Zjedynenych Derżaw wid samoho poczatku poniało, szczo ne wystarczyt' wyhraty wijnu, ałe szczo jiji należyt' wyhraty w sej sposib, szczo wydwyhneni seju wijnoju pytannia rozwiazaty tak, szczoby zapewnenyj buw switowyj myr i szczoby stworyty pidwałyny swobody i szczastia czyselnych narodiw na zemli. Wilson zakinczyw swoju besidu słowamy, szczo widbude narady z anglijśkymy i francuśkymy sojuznykamy, szczoby spilno pryhotowyty trewałyj myr dle ciłoho swita, kotromu ne potreba bude nijakoho inszoho zabezpeczennia, jak zabezpeczennia czerez trewału zhodu i czerez spiwdiłannie pryjateliw.

Wisty z kraju.

— **Z Peremyszla** donosiat' nam pro dalszi aresztowanych i rewiziji. Krim ohołoszenych uże u „Wperedi", aresztowano miż ynszymy tow. Żownira Iwana, obi Kulczyćki, swiaszcz. Komarnyćkoho, urjadnyka szczadnyci Marka, t. Sołhana, Filca, Dacha i ynszych. Rewiziji perewedeno też u epyskopa; pro nekulturne powedennie z nym hodi teper pysaty. Narodnyj Dim, „Silśkyj hospodar", „Wira", „Szczadnycia" i ynszi instytuciji znyszczeni, kasy wyporożneni.

— **Z Rudok** donosiat': Powitowym komisarem je adwokat d-r Ołeksa Marytczak. Z nym praciujut' posoł Onyszkewycz, urjadnyk starostwa Mandyczewśkyj ta radnyk Kulczyćkyj. Hromadśku radu rozwiazano i zarjadżeno nowi wybory.

Nacionalnyj Muzej u Lwowi.

Nacionalnyj Muzej u Lwowi w łystopadi maw 202 n-ry pryrostu do 18.040 wkluczno. W tim buło 130 tomiw biblioteky, 71 znymka, 16 rukopysiw hałyćkych do 1850 r. i 24 ukrajińskych 90-tych rr. XIX w. (awtografy: Kosaczewoji-Pcziłky, Neczuja Łewyćkoho, Tymczenka, Iw. Spiłky, Franka, Czajczenka), ta osobystych pok. W. Szuchewycza hramot 9; odna huculśka picz w 100 kafel, wyminiana za nowu kosztom 650 K. Krim seji reszty zbirok pokijnoho profesora W. Szuchewycza z dariw prybuło 30 n-riw, w czim: 2 paleontologiczni okazy z Petryłowa (wełykyj słymak i zub mamuta), 5 rukopysiw XV - XVII w., 27 zszytkiw bohosłowśkych lekcij 1850—1 r., zapysky pro dijalnist' Lwa Troszczakowśkoho pol. XIX. w. (wid o. Hanyćkoho z Rudna), zbirka 34 dokumentiw mukacziwśkoungwarśkoji eparchiji 1744—1890 r., Andreja Łewandowa Małorosijskij litopysec 2-oji poł. XVIII. w. — pocz. XIX. w., zołoczena czasza 1748 r., 3 ikony k. XVII. w. peremalowani olijno, z Silcia Beńkowoho — stilky pozistało z duże interesnoho ikonostasa, wzorowanoho na Kranachowych malunkach apostoliw, 7 wydań po istoriji mystectwa. Skłałyś na se wid: Mytropołyta 72 predmetiw, p. Jurewycza 2, o. kan. Proskurnyćkoho 4, parocha Szelpak 5, pok. o. Pytłyka 2, z zakupniw 3.

Domowa wijna prynesła muzejewy znacznu szkodu w budynkach, na jakych 4.000 K.; z predmetiw niczo ne wterpiło. Zate rewizij cuło aż szit', wsi za zbrujeju i amunicijej, jaku żinoczoditocze oko pidhladaczziw muzeju dobaczyło w pakach wystawy USS. (1 weresnia do 31 żowtnia) i paketach jich wydawnyctw, perenoszenych z knyharni i do knyharni.

Pidhotowłena wystawa mystectwa Hałyćkoji Ukrajiny ne mohła widbutyś z ohladu na borniu. Ałe wona kożnoji chwyli może rozwernutysia, szczoby daty spromohu zmuczenij duszi wypoczaty w caryni swobidnoho bezprystrastnoho mystectwa.

I. S.

Z nedawnych dniw.

Serbśka czasopyś „Domowyna" (1918 r., cz. 239) pysze: „Za try roky awstrijśkoho najizdu na serbśku zemlu baczyły my riżnych awstrijśkych generaliw, wid małych do wełykych. Wsi nam doskuluwały, ałe si menszi szcze ludianiszcze z namy powodyłysia, jak wełyki. Na kincy prybuw do nas general, szczo buw łycarem orderu Mariji

Teresy. Na wstupi zajawyw win, szczo pryjszow kraj „pacyfikuwaty“ i szczo kożdoho Serba, jakoho strine z orużjem, welyt' powisyty. A symy uoruženymy Serbamy, jakych zhirdno „bandamy“ nazywano, buły serbśky wojaky, szczo jak mohły, tak boronyły ridnoji zemli. Wslid za tym zarjadyw łycar orderu Mariji Teresy rewiziji po serbśkych domach. Szukały awstrijci niby to za orużjem, a w dijsnosty ne buło serbśkoji chaty, jakojiby ne obrabowano. Zabyrano charczewi prypasy, odeżu, a peredowsim szukano za nebezpecznymy serbśkymy hriszmy. Serbśkym bankam wydano prykaz ne wypłaczuwaty Serbowy naraz bilsze, jak tysiacz dinariw. Koły wyznaczniszczi Serby zwertałysia z żałoboju na wijśke ta rabunky, generał widpowidaw spokijno: „Wijna — wijnoju. Ja weliw nyni zamknuty dwajciat' oficeriw za podibni prowyny.“ I dijsno zamykano oficyriw ta wże po kilkoch dniach psychijatry wydawały jim swidoctwo newminiajemosty i alkoholizmu. Wse te my baczyły ta potiszałysia, szczo ne zhynemo. Koły wywożeno serbśkych junakiw u popysowim wici, rosła miż Serbamy nenawyst' i pewnist' w nedałeku pobidu prawdy. A jak szcze zabrano zakładnykiw, a miż nymy starcia Milanowicza, my znały, szczo awstrijśku władu na serbśkij zemli żde katastrofa. Rozbywawsia generał awtomobilamy po Bilhradi, okremymy pojizdamy po serbśkij zemli, a wkinci opustyw Bilhorod w odnim płeczaku, jakyj sam czerez mist do Zemunia musiw nesty na chrebti, bo sługa-żownir, Serbyn z Bosny ożenywsia miż namy i wże ne chotiw dwyhaty bagażiw swoho pana. Ne podajemo naroczno imen tych generaliw, bo w Awstriji miż nymy dureń na durnewy jizdyw i durnem pohaniaw“.

IWAN FRANKO.

Na sudi.

Sudit' mene, suddi moji,
Bez myłosty falszywoji:
Ne nadijtes, szczo wernu ja
Z dorohy „neczystywoji“,
Ne nadijtes, szczo hołownu
Pred wamy smyrno schylu ja,
Szczo w dobrist' waszu wiryty
Budu odnu chocz chwylu ja.

Sudit' mene bez bojazny, —
Taż sylni wy, to znajete!
Sudit' bez wstydu, taż wy wstyd
Na prywiazy trymajete;
Sudit', jak każe prawo wam,
Sudit' ostriszcze, tiaszcze szcze. —
Taż wy i prawo, to odno
W odnij maszyni kolisce.

Odno łyszeń. proszu ja was,
Skażit' wyrazno i smiło wy:
Jaka wyna moja i tych,
Szczo wraz zo mnoju idut' i iszły?
Skażit' wyrazno: Lude ti.
Se zradnyky! Wony chotiat'
Peretworyt', perewernut',
Zwałyty nasz suspilnyj ład!

Taj szcze skażit', za szczo chotiat'
Peretworyty ład ciłyj?
Za te, szczo panom w nim bohacz,
A hneś słuhoju lud nimyj,
Za te, szczo czesna pracia w nim
Prydawlena, ponyżena,
Chocz weś toj wasz suspilnyj ład
Pidderżuje i żywyt' wona.

Za te, szczo darmojidstwo tut
Z roboczych ruk sse krow i pit;
Za te, szczo tut z katedr, z ambon
Ljieś temnota, ne jasnyj swit,
Za te, szczo ljieś milioniw krow
Po prychoty paniw, cariw;
Za te, szczo lude ludiam tut
Katy, bohy, raby hirsz psiw.

A szcze skażite, jak sej ład
Perewernuty choczem my?
Ne zbrujeju, ne syłoju
Ohniu, zaliza i wijny,
A prawdoju i praceju
I naukoju. A jak wijna
Krowawa ponadobyt'sia,
Ne nasza bude w tim wyna.

Ta szcze skażit' szczo wy i sami
Ne widmowlajete nam to,
Szczo prawdu my howorymo,
Szczo prjamo, czesno my idemo
Za prawdoju. Wse te skażit'
Suddi moji, po szczyrosty,
Todi w imia seho ładu
Sudit' mene bez myłosty:

Son.

Meni snyłosia:

W Warszawi towpyłysia zi wsich storin swita ludy. Howoryły wsimy mowamy. Ludy z Czikaga howoryły po anglijśky, z Kyjiwa po ukrajinśky, z Wilna po łytowśky, z Sadagury po żydiwśky, z Opawy po cześky, z Biłostoku po biłoruśky, z Żenewy jakojuś widminnoju francuszczynoju, wsi wony howoryły bahato pro jakuś koronaciju, pro spasinnia swita i ta jich mowa zływałasia w odyn homin. Koły ja tak wsłuchuwawsia w toj homin, to czuw niby jakuś odnu harnu harmoniju, jakiś akordy polśkoji pisni. I ja wsłuchujuczyś wse i wse dowsze w toj homin-muzyku czuw, szczo toj homin je czysto pelśkyj.

I meni robyłosia jakoś tak pryjemno, jakoś dywno radisno, ja czuw, szczo ja takoż Polak, chocz ja pryjichaw buw aż z Afryky i howoryw mowoju Zulusiw.

Ja buw w samij seredyni towpy. Peredimnoju ja wydiw jakuś welyku budiwlu, a na nij wydniła napyś: „Nechaj swiatyt'sia sema toczka Wilsona pro samooznaczennie narodiw!“. I wsi my czytały siu napyś, kożnyj na ynszij mowi, chocz wona buła napysana łysze odnoju mowoju, i kożnyj rozumiw jiji tak, szczo my wsi razom: z Czikaga, z serednioji Afryky, Sadagury i t. d. je czystoji krowy Polakamy. Pry tim my poczuwałysia szlachotniszczymy, wyszczymy istotamy i szczo my, własne my, majemo daty szczastie ciłomu switowy.

Wsi my, jak buły zibrani pered toju budiwłeju, ne poczuwałysia zwyczajnymy hreczkosijamy abo zamitaczamy wułyć czy czym tam ynszym nehidnym naszoji krowy, naszoho pochodżennia i szlachotnosty, a kożnyj z nas poczuwawsia szczo najmensze didyczom kilkoch sił a wże najskromniszczi, do jakych i ja, jak urożeneć kraju Zulusiw, poczuwały sebe starostyńskymy komisaramy.

Na balkoni budiwli, de jasniła napyś, pojawywsia czołowik i zrobyw rukoju żest na znak powytannia i spokoju. W ciłim natowpi poczuwsia odyn szepit: Wilson, Wilson, Wilson.. Za chwylu wsio wtychło, a czuty buło łysze odyn hołos, zdajet'sia meni, z balkonu. Jakoju mowoju homoniw hołos, ne znaju, ałe wsi my rozumiły joho i zdawałosia nam, szczo win buw polśkyj.

Hołos howoryw: „Szczasływi wy, urożenci wsich okrajin swita, bo wsi wy, zwidkyby wy ne buły, wse wy taky je na „kresach“ a tym samym je wy Polakamy“. Meni, Zulusowy, zrobyłosia duże pryjemno. Hołos howoryw dalsze: „Ja sam tak zalubłenyj w ideji polśkoho wyzwołennia, szczo sam ja, chocz ti kresy peretiati Atlantykom poczuwajusia wse taky horożanynom kresiw, bo okean ne je krajinoju a wodoju, a woda je newtralnym elementom“. Ja znow widczuw szczoś pryjemne w sobi, bo wse ja taky błyszczyj do Polszczi, czym Wilson, bo mene, Zulusa, ne diłyt' okean, łysze małyj perekop sueśkyj a dalsze wże czerez Aziju, Kawkaz, Ukrajinu, Sadaguru, Lwiw aż do Warszawy zemla, zemla i zemla. — Hołos howoryw dalsze: „Kresy, moji panowe, je poniattie bezkoneczne, tak jak bezkoneczna je wsełenna. I czy wy zajidete z zemli na more, zwidty na ynszu płanetu, z widsy na jaku zwizdu, a zwidsy na polarnu zwizdu, jaka wid nas widdałena na 400 switlanych lit, to wse te szcze kresy i koły wże wyjidete poza polarnu zwizdu, to kresam ne koneć“. — Mene znow projmało miahke pryjemne poczuwannie, bo ja, Zulus, meszkaneć serednioji Afryky, je w samij „rdzennij“,

Aż tut sylno strjasło szczoś szybamy moho meszkannia i ja probudywsia. Se wystrił z cytadeli. A moja choziajka domu daje meni w ruky „Kurjer Lwowski“ cz. 534. z 10. XII. 1918. i ja czytaju:

Korespondencija polśka donosyt' z Warszawy, szczo tam z horjaczkowym pospichom organizujet'sia wyprawa na „rubież“ łytowśki i biłoruśki. Brygadijer Januszajtis i generał Iwaszkewycz zakłykajut' wsich do wyprawy na Biłu Ruś i na Łytwu.

I ja skazaw sobi, szczo sprawdi ti kresy bezkoneczni.

NOWYNKY.

— Slidujucze czysło „Wperedu“ wyjde z ohladu na zawtriszne swiato, doperwa w pjatnyciu popołudny.

— **Anglijśki hosti.** „Gazeta Poranna“ donosyt', szczo anglijśki oficyry w dalszim tiahu zasiahały informacij u riżnych lwiwśkych łycznostej pro podiji ostannich tyżniw i pro perebih bojiw na wułyciach Lwowa i w okołyci. Pry sim ne obmeżyłysia wony do polśkych osobystostyj, ale nawjazały znosyny z predstawnykamy Ukrajinciw i Żydiw. Po mysły sych intencij widbuły wony naradu z mytropołytom Szeptyćkym, a opisla udałysia do tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu.

— **Polśki ludowci.** Na zasidanniu 17. hrudnia u Krakowi uchwaływ zarjad polśkoji ludowoji partiji widkłykaty swojich czleniw z kabinetu Moraczewśkoho i stremity do utworennia koalicijnoho kabinetu. Motywamy seji uchwały je se, szczo teperisznyj kabinet ne nawjazaw widpowidnych znosyn z koalicijeju, szczo ne zarjadyw zahalnoji mobilizaciji, czerez szczo zahrożeni je Ukrajiny, Polszczi i Lwiw, szczo ne zorganizuwaw wnutrisznioji administraciji, czerez szczo zbilszaje sia w Polszczi bezład.

— **Jak se nazwaty?** Pyszut' nam z mista: Wczora perechodyw ja z żinkoju i dit'my wułyceju Czarneckoho. Błyżko pałaty polśkoho biskupa Bilczewśkoho nadijszow naproty nas polśkyj swiaszczenyk. Koły uczuw, szczo my rozmowlajemo po ukrajinśky, wyjszow z riwnowahy, plunuw z dosady, ta poczaw szczoś murmotity na temu „chamstwa“.

M. Ł.

— **„Najpoważnijszyj“ dnewnyk anglijśkyj „Times“** pomistyw korespondenciju swoho lwiwśkoho korespondenta z nahody ostannich podij u Lwowi. Miż ynszym sej korespondent informuje anglijśku publyku w toj sposib, szczo doteper Ukrajinci żyły w zhodi z Polakamy, i doperwa w połowyni Nimci a w połowyni bolszewyky powałyły siu zhodu. 6.000 uzbrojenych Ukrajinciw w awstrijśkych mundurach napało na polśkyj Lwiw. Polaky ne mały ani odnoho żownira. I doperwa zawdiaky polśkym ditiam udałosia widbyty Lwiw. A protyżydiwśki pohromy u Lwowi urjadyły oczewydno, Ukrajinci!.. Oś jak informujut' Polaky zahranyciu.

— **Jak informuje polśka presa swojich czytacziw?** Krakiwśki gazety donosiat', szczo Ukrajinci peretiały wodoprowody i Lwiw hyne bez wody!.. A odna warszawśka gazetka zrobyła „z igły widły“ i pysze, szczo lwowiany, ne majuczy wody, musiat' używaty snihowu wodu do pyttia. I doperwa polśka tel. agencia musiła prostuwaty wsi ti bajky.

— **Iz słowara polśkoji szowinistycznoji presy.** Odyn z naszych pryjateliw (M. Sz.) nadsyłaje nam otsi zibrani nym kwitky z dnewnykarśkoji nywy polśkych szowinistycznych gazet: Chłopstwo ruske — szumowiny ruske — ruske pastuchy batogowe, — lwowske chamstwo ruske, — bandy hajdamacke, — watahy hajdamacke, — hordy hajdamacke, — czerń hajdamacka, — rozwydżone hajdamactwo, — rozbestwjone hajdamactwo, — smarkacze hajdamacki, — bandy ruske, — Kost' Łewyćkyj poszukuje podpalaczy i rabusiuf i t. d., i t. d. Zadla nedostaczi miscia ne choczemo tut podawaty pownoho wydannia słowara polśkych dnewnykariw.

— **Chto kraw w Awstriji?** Widenśki dnewnyky podajut' listu tych wysokych generaliw, jaki najbilsze krały z wijśkowych magazyniw. I tak na listi tij nawedeni: generał Bem-Ermoli, generał Arc, archykniaż Leopold Salwator, feldmarszał Klepsz-Ułolka, generał Terstiansky, marszał Kewesz, połewyj epyskop Bjelik i bohato ynszych. Wsi ti panowe zarjadżuwały w ciłij Awstriji zbirku bila dla żowniriw, a riwnoczasno krały z wijśkowych magazyniw tysiaczi metriw połotna i ynszych materij.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

Kundmachung.

Infolge Überlastung der Druckerei für Wertpapiere in Wien hat sich die Österreichisch-ung. Bank veranlasst gesehen, vorübergehend Banknoten zu 200 Kronen mit dem Datum vom 27. Oktober 1918 auch in Budapest herstellen zu lassen.

Diese Noten zeigen gegenüber der mit der Kundmachung vom 28. Oktober l. J. hinausgegebenen Beschreibung der Banknoten zu 200 Kronen mit dem Datum vom 27. Oktober 1918 den Unterschied, dass die Rückseite der Noten nicht mit dem grauen Wellenraster versehen ist.

Wien, 3. Dezember 1918.

Oesterreichisch-ungarische Bank.
GRUBER, Vizegouverneur.
SCHREIBER, Generalrat. SCHMID, Generalsekretär.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu“ 3—10

Stelmach poszukuje zaniattia. Może pryniaty i ynszu robotu. Widomist': wułycia Sykstuśka 23, u dozorcia. 1—3

WASYL RUDYJ w PIDHAJCIACH. Koły Mańcio je doma, nechaj czekaje na bat'ka. Dajte znaty, czy Wy zdorowi. Pisarek. 3—7

Proszu czytacziw „Wperedu“ powidomyty PINKASA ZAJDMANNA w BORSZCZEWI, szczo Efraim Rozenhek i rodyna żywut' i dobre majut'sia. Ynszi czasopysy prosyt'sia o peredruk. 3—3

Inż. R. i F. JANUSZ. — My zdorowi. — Mychajło. 2—2

BRODY. Chto maje jaku wistku o LEONARDI AJCHHORNI z Krakowa (wyjichaw z kincem żowtnia w napriami Lwowa), zwołyt' łaskawo donesty pid: „Szerer“ Lwiw, wułycia Krasićkych cz. 15. 2—?

FAMILIE EMIL LAST ist gesund und bittet sehr die Leser in BORYSŁAW seinen Sohn bei Eisig Werdinger, Herrengasse zu verständigen. 1—1

Hrabia EDWARD DZIEDUSZYCKI. Daj znać o sobie. My jesteśmy zdrowi. — Twoja matka. 1—1

Dr WIŚNIEWSKI w TARNOPOLU. Co z familią Świeszczowskich? 1—2

Prosymo o widomist' o KAROLU FRISCHLINGU. My wsi zdorowi. — Genia. 1—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 18. Львів, субота, дня 21. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,

I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Українсько-німецька умова.

Київ, 15. грудня. Між заступниками німецької начальної команди і жовнірської Ради на Україні а відпоручниками републиканського Директоріяту України заключено умову, на підставі якої німецькі війська не мають супротивлятися входови військ українського Директоріяту до Київа. Умовленося дальше в справі задержання ладу і спокою і безперепинної і скорої відсилки німецьких військ до вітчини.

„Креси“ і демократія.

З Парижа у Варшаву приїхав Станіслав Грабскі. Він має бути членом польського комітету народового в Парижі. Представникам варшавської преси сказав він між иншим, що „нелад в Польщі може поділати поменшаючо на Польщу (Антант„ не дасть Польщі Холмщини, Галичини, Литви і других країн. Поясн. Ред.). Антант думав зробити Польщу греблею проти германізму і большевізму, а сей нелад вказує, що Польща не є зівсім відмінним народом від Росії, а лише дрібку ліпшим. Польша мусить бути державою що найменше трийцятьмільоновою і опиратися границями о Балтик та Румунію“.

Так говорить Ґрабскі в імени польських імперіялістів, в імени обшарників, в імени великих польських промисловців і в імени бюрократів.

Під тим неладом треба розуміти демократичний рух Варшавщини за заведеннєм політичньої і господарської рівности в Польщі. На чолі того руху стоїть варшавське правительство з тов. Морачевським на чолі. Той рух є страшним для галицьких обшарників, для познанських польських юнкрів, для бюрократа Грабського. Вони радіби здавити його і вживають страхів. Мовляв, Польща стане менша, коли буде такий рух.

Але польська демократія каже: Пощо нам до 18 міліонів Поляків поневолювати ще 12 міліонів чужих народів на те тільки, щоби й ті чужі і ми свої стогнали в закріпощенню своїх власних панів? Пощо ви мені показуєте грушки на вербі коло границь Румунії і Чорного моря, а ось тут в „рдзенній“ Польщі не даєте мені людського життя? Показуєте мені тумана десь там далеко над морем на те тільки, щоби я не глядів на те, що ви робите зі мною ось тут дома? Колиж закріпостите ще 12 міліонів чужих народів, то будете вічно цькувати нас на них а їх держати будете в темноті й цькувати на нас і тим ані нам ані їм не дасьте розвиватися та з тої музики виходити буде все один акорд, що ви пани, а ми хами.

Варшавські демократи хотять завести лад, а нани кажуть, що те нелад, що те большевизм, що те загибіль і зменшеннє Польщі. Варшавсьі демократи знають, що йдучи за покликом польських імперіялістів, за поширюваннєм кресів, за закріпощеннєм чужих народів, йшлиби не лише проти вольности народів, проти самоозначення народів, але готовилиби збрую проти самих себе. Через те варшавське правительство не стоїть за апетитами галицьких обшарників і бюрократів на загарбаннє східньої Галичини, бо те булоби ударом в плечі польському мужицтвови, польському робітникови, польській демократії і поличником для свободи народів.

Завдання громади.

(Комунальна політика.)

Український нарід все боровся за своє істнуваннє, за свою независимість. Боровся проти зверхніх ворогів. Через те його політика була більше звернена на зверх, чим на внутрішню перебудову господарства. Крім того дотеперішня реакційно-монархічна держава так дуже встрявала своїм бюрократизмом у внутрішню господарку громад і так параліжувала всі розгони громадської думки, що й бесіди не було про те, щоби ввести які будь переміни в громаді. Реакційна держава за ціну підпирання її в центральній державній політиці віддавала громаду на ласку і неласку малих реакційних потентатів старого ладу, дідичів, великих промисловців і бюрократів.

Кожний свідомий громадянин бачив, що в громаді не дасться нічого зробити в напрямі зміни громадянського хазяйства. Через те звертав свої очи на зверхню політику народу, на осередок держави, де рішалася доля цілого народу а не одної громади і виобразовувався в питаннях загальнодержавної політики. Громадську роботу обмежував на тім, що працював в просвітних товариствах, а коли попав у громадську раду, то під курателею бюрократів та накинених громаді потентатів латав давню стару громадську машину, як попало.

Звідси вийшло в нас таке, що в нашій літературі немає нічого з питань громадської політики. Такі народи, як Німці, Французи, Англійці, які не потрібували боротися за своє істнуваннє не то, що мають багату літературу по тим питанням, але й мають університетські катедри, посвячені лише виключно громадській політиці.

Не думаймо, що ми вже останні під тим оглядом. Те саме є у Поляків, те саме є у всіх тих народів, які боролися за своє істнуваннє.

Тепер, коли всі народи зробили такий сильний зворот до демократизму, обернеться рівночасно господарсько-політичне життє. Воно буде шукати опори в долині, а не на вершках. Громада стане кухнею, в якій будуть варитися суспільно-господарські питання, а центр держави буде доставляти лише вугля до палива і буде відпроваджувати пару туди, де вона не булаби шкідливою.

З пересуненнєм господарсько-політичного життя стане громада для кожнього думаючого громадянина широким полем до праці і боротьби за перестрій суспільства. Він не буде шукати арени, до якої, як досі, перлися всі, бо тих арен стане так багато, що й робітників може за мало буде.

Кинуться робітники до праці без якогось одноцільного пляну, бо ми бідні на сії пляни, кинуться кожний на свій лад. Щоби запобічи сій безпляновости, хочемо дати від завтра цілий ряд статий в нашій ґазеті, які на перший раз стануть загальним показчиком на те, куди мають стреміти всі наші змагання суспільної перебудови основ нашого суспільства.

Наші статті не будуть вповні вичерпуючими, бо на те требаби сотворити цілу бібліотеку, яка, віримо, буде колись в нас, але статті обговорять матерію громадської господарки загально і по змозі порушать усі питання громадського життя.

Столітні роковини уродин Франца Ріґра.

Прага 10. грудня.

На засіданню чеської „Національної Ради“ в Празі дня 10. грудня, президент Ради тов. Томашек, отвираючи засіданнє, виголосив святочну промову, в якій звеличав заслуги великого чеського ученого і будителя Фр. Ріґра, для виборення самостійности чеського народу.

Між иншим сказав, що власне підчас бурливої весни нашого народу стояв Ріґер побіч Гавлічка і Паляцького, як представник чеського народу, а по упадку абсолютизму Баха два десятки літ боровся за політичні права Чехів. Коли народ власне перед кількома тижнями виборов собі свою самостійність, то се заслуга нетільки теперішньої генерації, що є так щаслива і переживає сей прегарний момент, але о много більшу заслугу має та генерація, що вже перед стома роками боролася за ту самостійність. Ріґер був творцем історично-державної програми, та на тім кінчиться його значінє. У всіх наших серцях глибоко вриті його слова, які він висказав в парляменті сих бурливих весняних часів: „Вся власть походить від народу“.

Того самого дня відбулося святочне засіданнє в чеській Академії Наук в честь Ріґра. На нім були присутні президент міністрів д-р Крамарж, міністер тов. д-р Лев Вінтер, державний секретар д-р Дертіна, міністер д-р Форшт і родина Ріґра. Промови виголосили: д-р Матуш, міністер д-р Фідлєр і д р Гайдлєр.

Пригадка на часі.

Як відомо, головна частина галицької буржуазної преси, а головно її львівський відлам, який цілий час війни обстоював т. зв. австропольську орієнтацію, тепер з відомих причин співає з иншої. В звязку з ревеляціями теперішнього соціялістичного австро-німецького правительства про діяльність ославленої бувшої австрійської начальної військової команди (А. О. К.), один тутешний польський орган обсипав вчора тодішнього начального австрійського вождя архикнязя Фридриха, епітетами в роді: розбійник, кровопійця, індолентний старець і т. д. Проти такої характеристики ніхто з нас не мавби поставити ні слова закиду, по думці: катюзі по заслузі, але виринає питаннє, чи подібні вислови осуду оправдані зі сторони польської буржуазії? На доказ слідуюча пригадка з недавно минулого:

На весну 1916 року сенат львівського університету ухвалив одноголосно на торжественнім засіданню признати командантови австрійської армії арх. Фридрихови за заслуги, положені при „освободженню“ Львова титул доктора „honoris causa“. В сій ціли сенат поручив виготовити проф. Кручкевичеви й проф. Вітковському відповідний текст, який опісля ше справив тодішний секційний шеф в австрійськім міністерстві освіти Поляк Цвіклинський. Готовий текст виписав й розмалював на пергаміні в ренесансовім стилю відомий проф. Вітковський, який так само власноручно зробив різану в дереві, ковану й виложену зеленим сафіяном шкатулку. Делеґація львівського університету з тодішним ректором проф. Твардовським на чолі удалася опісля до осідку головної австрійської кватири в Тешині на Шлеську, де згаданий докторський дипльом зістав арх. Фридрихови переданий на осібній торжественний авдієнції.

Польська буржуазна преса, з якої беремо нашу нотатку, вязяла з сим фактом далекосяглі політичні комбінації. А нині?... Мовляв старий безсмертний Сократ: Ніхто не взнає, коли й кого добре, а коли зле ганити чи хвалити... (п. л.)

Вісти з краю.

З Перемишля. В ночи з 12. на 13. с. м. переведено в Перемишлі ревізії та масові арештування Українців. Між иншими арештовано ветерана нашого робітничого руху тов. Івана Жовніра, далі хорого тов. Солгана, голову місцевої групи залізничників, тов. Грицьова, машиністу, тов. Федака, тов. Даха і инших. З посеред інтелігенції арештовано: надрадника Дмоховського, Михайла Маркова, свящ. Ом. Кормоша та Мих. Комарницького, Ольгу Ціпанівську, Стахурівну, дочку адвоката з Самбора, обі сестри Кульчицькі, судію Метика та инших. Усіх їх вивезено дня 13. с. м. на захід. (і. т.)

Дрогобич. З Дрогобича доносять до „Gaz. Wiecz.“, що Українці заняли Дрогобич вже 2. листопада. На чолі Української Національної

Ради в Дрогобичи станув б. посол тов. Семен Вітик (польські газети в своїм часі доносили, що він убитий). Коли на якімсь вічу була бесіда про долю східної Галичини, тов. Вітик мав сказати, що про Галичину може рішати лише сам нарід, а не коаліція. Польські урядники відмовили службу, супроти чого заняли їх місце Українці. Школи, крім гімназії, замкнені.

Склад польської Правлячої Комісії.

З Кракова доносять, що з Польської Ліквідаційної Комісії і львівського Тимчасового Правлячого Комітету утворилась Правляча Комісія, в склад котрої війшло від людовців 12 членів, від вшехполяків 9, від соціялістів 9 (Діяманд, Марек, Бобровський, Гавзнер, Ліберман, Клеменсевич, Обірек, Курилович, Щирек), від польських демократів 6, від народного зєдночення 3, від консерватистів 3, від католицьких людовців 2, від поступових демократів 2, від Шлезка 2 (в тім один соціяліст, Регер). Правляча Комісія має бути контрольною і законодатною владою на Шлезк, Спіж, Ораву і цілу Галичину.

Італійські соціялісти.

Рим, 15. грудня. „Avanti“ оголошує ухвали італійського соц.-дем. партійного конгресу. Найважніщі з сих ухвал є: відреченнє від усяких почесних відзнак зі сторони Вільсона, пропаганда серед суспільства і на міровій конференції, щоби припинити виправу антанти до Росії. Соціялдемократична партія заявляється за введеннєм соціялістичної республики і диктатурою пролєтаріяту.

Воєнна ситуація.

Комунікат штабу Н. К. П. Військ на східную Галичину з дня 19. грудня доносить, що очищено Солонку Велику. В акції сій помічні були самолети, що острілювали уступаючі українські відділи зі скорострілів. Залога Городка відперла українські наступи. Українці відступили, лишаючи на поли битви крім ранних більше 40 убитих. В инших групах нічого замітного.

Останні вісти.

Прага, 18. XII. Тут прибули на привитання президента Масарика відпоручники Західньо-Української Республики д-р Смаль-Стоцький і д-р Дністрянський.

НОВИНКИ.

— **Ревізія** в „Дністрі“ треває вже другий день. Відбулася також сема з ряду ревізія у секретаря „Дністра“ Колтунюка.

— **У Львові не вільно говорити по українськи!** Так завирокував якийсь польський „пан“, коли почув, що один з українських робітників говорив в торговлі по українськи! Коли той запротестував проти того самовільного розказу, „пан“ крикнув: „Milcz pan, bo każę pana zamknąć!“ — Останніми часами дуже часто доносять нам про того рода „закази“. Якби ми хотіли про все те писати, требаби ужити щодня обі сторінки нашої газети. Та писаннє нічого не поможе. Треба, щоби кождий Українець і Українка все й всюди говорили лише по українськи, а тоді й деякі круги, для яких наша мова є чужа, навикнуть до неї.

— **Англійські офіцири у Львові.** „Gaz. Codz.“ доносить: Митрополит Шептицький запросив до себе офіцирів англійської місії на величавий пир. Подавано паштети та численні напитки, тоастувано, а в прибічній кімнаті мішаний хор співав: „Многая літа“, англійський гимн і „Ще не вмерла Україна“.

— **Пор. Вілєм замордуваний?** „Gazeta Wieczorna“ з дня 19. с. м. приносить величезну сензацію про знасилуваннє через Українців міжнароднього права, яке вони буцім то поповнили через розстріляннє французького пор. Вілєма. Ся „патріотична“ польська часопись взиває Польщу, Францію і цілий культурний світ до мести на Українцях. Відомість патріотичної „Gazety“ про вбийство Вілєма є від початку до кінця неправдивою, як також неправдивою була би відомість, що Українці убили мікада, Вільсона, Джорджа Льойда, Франція і культурний світ не має причини мститися на Українцях, але суспільність має право жадати від своєї „патріотичної“ преси, щоби вона її не компромітувала брехнею перед світом і не туманила суспільної опінії інформаціями, виссаними з пальця.

— **З тимчасової міської Ради.** Вчора відбулося засіданнє тимчасової міської Ради, на якій ухвалено вислати привитаннє Вілсонови, в котрім між иншим говориться, що, місто Львів високо держить прапор свободи (?) і традиційного в Польщі рівноуправнення народів (?). Ухвалено дальше вислати поздоровленнє Галлєрови. В кінці ухвалено кооптувати нових 50 радних з кругів робітничих, представниць жіноцтва і ремісників. Число радних виноситиме тепер 150 — в сім 20 проц. радних ППС. На засіданню промовляв наш тов. М. Ганкевич.

— **„Миколаївський“ дарунок** дістали наші ранені та хорі в однім львівськім шпиталі. А саме, дотичний комендант — заказав їм читати дневники... З шпиталів доходять до нас і инші жалоби, як н. пр. нова заборона відвідування хорих, зле обходженнєся з ними і т. и. Всі ті жалоби ми передаємо Комітетови Жінок, який віднесеться з ними, де потреба.

— **Подяка.** Ранені жовнірі на політехніці складають на отсій дорозі подяку лікареви-хірургови д рови Алексевичеви за старанну та совісну лікарську опіку.

— **Померли.** В сім тижні померли у Львові два священики: дня 14. с. м. о. Александер Дикий, проповідник в церкві св. Юра, а вчера (на св. Миколая) о. Володимир Гургула, сотрудник в волоській церкві. Першого уважано спосібним богословом, другого поважним знатоком грецького церковного устава. Похорон о. Гургули починаєься в пятницю о 4. год. з полудня перенесеннєм тіла до волоської церкви, а покінчиться в суботу перед полуднем.

— **Відворот Українців з Сокільник** — читаємо в урядовій „Gazet-i Lwowsk-ій“ — був для їх команди цілком несподіваний, чого доказом те, що о 9. год. вечером прибула з Наварії до Сокільник полева кухня з горячою вечерою, призначеною для Українців. Не знаючи нічого про заняттє Поляками села, кухня заїхала перед дім, де було розміщене польське військо. Жовнірі, що везли вечеру, піддалися і пішли до неволі, а досконалу вечеру, що складалася з гуляшу з бараболями і білого хліба, спожили з апетитом польські жовнірі.

— **Виказ складок** на ранених жовнірів, на пресовий фонд і т. и. задля браку місця подамо в завтрішнім числі „Впереду“.

Оповістки.

= **Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад** находиться при вулиці Руській ч. 3., І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

= **Для ранених Українців у Львові** зложили в Жіночім Комітеті (в коронах): Збірка в Дністрі 424, митроп. Шептицький 300, мітрат Білецький 20, оо. кан. Чапельський 10, Войнаровський 10, Горинкевич 10, Пясецький 10, Скоробогатий 14, Шипитковський 10, дд. Ол. Чапельська 10, Крижанівський 12, Ів. Чапельський 10, Матковська Ст. 15, Заячківська 4, Ольхова 4, Гладиловичі 10, д-р Савчак 20, Скрентовичева 15. (Далі буде).

= **До Управи II. укр. гімназії св. Кирила й Методія в Київі**, Козленка. Артист-маляр Микола Івасюк пробуває у Львові. Прохає Вас дуже заопікуватися його дочками Оленою і Олесею до його повороту в Київ. Українські часописи прохаю о передрук. 3—3

= **Дня 11. грудня** перед полуднем в битві під Козичами побіч малого двора загинув Станислав Лятоха, артилєрист однорічняк. Хтоби мав вістку про нього, просимо подати до ред. „Впереду“. 2—3

— **Переписка Редакції.** Р. в Г.: Друкувати тепер ізза цензуральних зглядів не можна.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай заголоситься в адміністрації „Впереду“. 4—10

Стельмах пошукує заняття. Може приняти й иншу роботу. Відомість: вулиця Сикстуська 23, у дозорця. 2—3

Робітня ДАМСЬКИХ СУКОНЬ і КОСТЮМІВ МАРІЇ ПАВЛЮК, Львів, Собіського 12, приймe сейчас здібні сили за добрe винагородою, а також дівчата до науки. 1—3

Дамський кравець Натан Поляк повернув і виконує всякі роботи старанно по дешевих цінах, вул. Ягайлонська ч. 12. 1—3

О. СКРЕНТОВИЧ, СТАНИСЛАВІВ. Ми всі здорові, що діється з тобою? — Марія. 5—6

ДЕРЖКО, ЗБОРІВ. Ми здорові і безпечні. — Владко. 4—5

ВАСИЛЬ РУДИЙ в ШПГАЙПЦЯХ. Коли малець в дома, нехай чекає на батька. Дайте знати, чи Ви здорові. Писарек. 4—7

РОМАН РОНДЯК в РУДКАХ. Ми всі здорові. Що діється з Мамою, Славком і з Тобою? Інші часописі просимо о передрук. — Оля. 3—3

РАДНИК В. ДОЛЬНИЦЬКИЙ, ЗОЛОЧІВ. Прошу донести Родичам до Сиварями, що я здорова і мешкаю при вул. Потоцького ч. 38., у п. Л. Коли можливо, прошу о вістку. — Ірена. 3—3

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. гімн. П. української гімназії в КИЇВІ. Слава! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Впереду“). 3—10

ПЕРЕМИШЛЬ, Миколи ч. 6. Мамцю! Я по іспиті, здоров і безпечний у Львові. — Михайло. 3—3

Читачів „Впереду“ прошу повідомити ГАЛЮ ЦУРКОВСЬКУ в СТАНІСЛАВОВІ, вул. Фердинанда ч. 4, що її муж у Львові і здоров. 2—2

Др ВІСНЄВСЬКИЙ в ТЕРНОПОЛІ. Що з родиною Сьвіщовських? 2—2

ОСТАП ВЕСОЛОВСЬКИЙ, СТРИЙ. Дай вістку про Дамяна і Батьків. Ми здорові. — Софія. — Стрийські і станиславівські часописі прошу о передрук. 2—3

МАРІЯ ТИСОВСЬКА і доня Олена здорові. 2—10

Прошу повідомити мою жену МІНУ ТІГЕР в КОЛОМИЇ, в млині Гольдберґа, що я і мати здорові. 2—2

Читачів „Впереду“ прошу повідомити ІВАНА МЕЛЬНИЧУКА з КРИЛОСА, п. ГАЛИЧ, що його син живе на місци де був. Пан у Відні. — Гринь. 2—3

СТЕФАНІЯ ПОЧИНКІВНА хоче виїхати до БЕРЕЖАН. — Хто хотівби їй товаришити, хай зголоситься Куркова ч. 4., II. пов., двері на ліво. 2—3

Читачів упрашаю о повідомленнє пані ПЛОНСЬКОЇ в КОЛОМИЇ, що я здорова. До дому дістатися не можу. — Антонина. 1—2

ПЕТРУШЕВИЧ — БЕРЕЖАНИ. Зося, Андрійко і його братчик здорові. — Іван. 1—5

АННА РАЙНЕР просить читачів „Впереду“ повідомити родичів Райнерів в ЯРГОРОВІ почта Монастерисна, що перебуває у Львові здорова. 1—1

ДАВИД БІСЕН КРИВЕ — РАДЕХІВ. Перебуваю у фамілії Маркус і маюся добре. Фамілію А. Шварцвальд в Радехові прошу завідомити, що син Маркус у Львові а Адольф в Закопанім здорові. Інші часописі прошу о передрук. — Ізраель Бісен. 1—4:

Читачів „Впереду“ прошу повідомати родину БРАНДМАРК в ЧОРТКОВІ, родину ФАЛЬБЕР в СЕЛЬЦИ коло ШІДГАЄЦЬ, родину ШЛУМПЕР в ГЛИНЯНАХ і родину ГАН в НОВІМ СЕЛІ коло Підволочиськ, що Штенґель і Бах перебувають здорові у Львові. Інші часописі проситься о передрук. 1—4:

Ми всі здорові — Яркова. 1—3

Хто вибирається в сторону Камінеччини або Красного, знайде товариство. Зголошенне листовно до адміністрації „Впереду“ під „Подорож“. 1—3

ОЛЯ і МИХАЙЛО НЕСТОРИ. Ми здорові. Дайте знати що о собі.—Стефа. — Інші часописі проситься о передрук. 1—3

М. РОҐУЛЬСЬКИЙ, КУПНОВИЧІ, у Львові, здоров. — Іван. — Стрийські і самбірські часописі проситься о передрук. 1—3

ЛЕОНТИНА ҐРОССМАН просить повідомити свойого мужа Шимона Гроссмана, урядника залізничого в Тернополі, що я у Львові у Гані. 1—3

Читачів „Впереду“ проситься повідомити ФЕРДИНАНДА БІЛИНСЬКОГО, заступника нотара в БРОДАХ, що жінка здорова і очікує відомости. 1—3

Д-Р ВЕРНЕР, СНЯТИН. Просимо повідомити, що Мечки, Йосифи і ми здорові — Вітольди. 1—2

АННІ ВІТИНСЬКИЙ прошу донести, що ми здорові, а хлопців нема у Львові. 1—2

БЕЛЮХОВСЬКІ, ДОБРЯНИЦЯ, пов. Перемишляни. Зося, Мундзьо, Владзьо живемо і здорові. Дайте знак життя о собі. Венцель. 1—2

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Моцка. 1—12

ВЛОДКУ! Усьо гаразд, я на місци. — Сюнко. 1—2

В листопаді 18—19 поїхав мій син МОРИЦ РОЗЕНЦВЕЙҐ ученик VI гімн. кл. до ПЕРЕМИШЛЯН за поживою. Прошу о вістку.—Леопольд Розенцвейґ, Сикстуска 2 Львів. 1—3

Доношу моїй жінці АДЕЛІ ВЕҐНЕР у д-ра Коцмана в ПЕРЕМИШЛЯНАХ, що я здоров і не поніс ніякої шкоди. Прошу о вістку. — Маркус Веґнер. Львів, Зиґмунтівська 11. 1—3

Усіх знайомих проситься повідомити ВОЛОДИМИРУ ТИСОВСЬКУ в СТАНІСЛАВОВІ, Зосина Воля ч. 53, що її муж у Львові зовсім здоров. Цурковський і Голінатий також. 1—3

Нуся і Настя просять дуже читачів „Впереду“ повідомити ДІДИЧІ в ЛИПИЦІ ГОРІШНІЙ пов. Рогатин, що здорові і просять о відповідь. 1—5

ДОБРОМІЛЬСЬКІ—ЧОРТКІВ. Хто з наших є у Вас і де решта рідні, котрі разом поїхали? Чи Влодко з ними? Відповідь ґазетою. Ґеню і Тоську не опустіть Василя. — Завадська. — Тернопільські часописі проситься о передрук. 1—3

Адвокат Д-р Йосиф Філленбаум і жена просять о повідомленнє адвоката Д-ра АРТУРА МЕЛЛЄРА в СТАНІСЛАВОВІ про побут у Львові у надрадника Фішлєра та що здорові. Інші часописі проситься о передрук.

Хто має яку відомість про ТАДЕЯ ВІЛЮША, австрійського рітмайстра, прошу повідомити: вулиця Вінц. Поля ч. 12. 1—6

МАТКОВСЬКИЙ, ЛИПОВИЦІ-ПЕРЕМИШЛЯНИ. Ми всі здорові. — Геля. 1—4

О. ЗАЛУЖНИЙ, ПОТІК. Ми здорові, ситі, цілі. П. Ґ опікується нами. Прикрости жадної не було.—Діти. 1—5

ХРИСТИНА ҐЕРИНОВИЧ повідомляє мужа і рідню, що всі здорові. 1—3

ДІДИЧ ІВАН сотник 19 п. укр. стр. повідомляє родичів і знакомих в ПЕРЕТІ пов. Сокаль, що знаходиться в ґарнізоновім шпитали ранений, приходить до здоровля. Інші часописі проситься о передрук. 1—5:

Інсталяційний заклад для ґазу й водопроводів
Артур Болек,
у Львові, вулиця Жовківська ч. 73.
Приймає всякі репарації.

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського інституту під упр. Ю. Сидорака

Cz. 18. Lwiw, subota, dnia 21. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowincíji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Ukrajińsko-nimećka umowa.

Kyjiw, 15. hrudnia.

Miż zastupnykamy nimećkoji naczalnoji komandy i żownirśkoji Rady na Ukrajini a widprucznykamy republykańskoho Dyrektorijatu Ukrajiny zakluczeno umowu, na pidstawi jakoji nimećki wijśka ne majut' suprotywlatysia wchodowy wijśk ukrajińskoho Dyrektorijatu do Kyjiwa. Umowłenosia dalsze w sprawi zaderżannia ładu i spokoju i bezpereponnoji i skoroji widsyłky nimećkych wijśk do witczyny.

„Kresy" i demokratija.

Z Paryża u Warszawu pryjichaw Stanisław Grabski. Win maje buty członom polśkoho komitetu narodowoho w Paryżi. Predstawnykam warszawśkoji presy skazaw win miż ynszym, szczo „neład w Polszczi może podiłaty pomenszajuczo — (antant ne dast' Polszczi Chołmszczyny, Hałyczyny, Łytwy i druhych krajin. Pojasn. Red.) na Polszczu. Antant dumaw zrobyty Polszczu hrebłeju proty germanizmu i bolszewizmu, a sej neład wkazuje, szczo Polszcza ne je ziwsim widminnym narodom wid Rosiji, a łysze dribku lipszym. Polszcza musyt' buty derżawoju szczo najmensze tryjciat'milionowoju i opyratysia hranyciamy o Bałtyk ta Rumuniju".

Tak howoryt' Grabski w imeny polśkych imperijalistiw, w imeny obszarnykiw, w imeny wełykych polśkych promysłowciw i w imeny bjurokratiw.

Pid tym neładom treba rozumity demokratycznyj ruch Warszawszczyny za zawedenniem politycznioji i hospodarśkoji riwnosty w Polszczi. Na czoli toho ruchu stojit' warszawśke prawytelstwo z tow. Moraczewśkym na czoli. Toj ruch je strasznym dla hałyćkych obszarnykiw, dla poznańskych polśkych junkriw, dla bjurokrata Grabśkoho. Wony radiby zdawyty joho i wżywajut' strachiw. Mowlaw, Polszcza stane mensza, koły bude takyj ruch.

Ałe polśka demokratija każe: Poszczo nam do 18 milioniw Polakiw ponewoluwaty szcze 12 milioniw czużych narodiw na te tilky, szczoby i ti czuźi i my swoji stohnały w zakriposzczenniu swojich własnych paniw? Poszczo wy meni pokazujete hruszky na werbi koło hranyć Rumuniji i Czornoho morja, a oś tut w „rdzennij" Polszczi ne dajete meni ludśkoho żyttia? Pokazujete meni tumana deś tam dałeko nad morem na te tilky, szczoby ja ne hladiw na te, szczo wy robyte zi mnoju oś tut doma! Kołyż zakripostyte szcze 12 milioniw czużych narodiw, to budete wiczno ćkuwaty nas na nych a jich derżaty budete w temnoti i ćkuwaty na nas i tym ani nam ani jim ne daśte rozwywatysia ta z toji muzyky wychodyty bude wse odyn akord, szczo wy pany a my chamy.

Warszawśki demokraty chotiat' zawesty ład, a pany każut', szczo te neład, szczo te bolszewyzm, szczo te zahybil i zmenszennie Polszczi. Warszawśki demokraty znajut', szczo iduczy za pokłykom polśkych imperijalistiw, za poszyrjuwanniem kresiw, za zakriposzczenniem czużych narodiw, iszłyby ne łysze proty wolnosty narodiw, proty samooznaczennia narodiw, ałe hotowyłyby zbruju proty samych sebe. Czerez te warszawśke prawytelstwo ne stojit' za apetytamy hałyćkych obszarnykiw i bjurokratiw na zaharbannie schidnioji Hałyczyny, bo te bułoby udarom w płeczi polśkomu mużyctwowy, polśkomu robitnykowy, polśkij demokratiji i połycznykom dla swobody narodiw.

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

Ukrajińskyj narid wse borowsia za swoje istnuwannie, za swoju nezawysymist'. Borowsia proty zwerchnich worohiw. Czerez te joho polityka buła bilsze zwernena na zwerch, czym na wnutriszniu perebudowu hospodarstwa. Krim toho doteperiszna reakcijno-monarchiczna derżawa tak duże wstrjawała swojim biurokratyzmom u wnutriszniu hospodarku hromad i tak paraliżuwała wsi rozhony hromadśkoji dumky, szczo i besidy ne buło pro te, szczoby wwesty jaki bud' pereminy w hromadi. Reakcijna derżawa za cinu pidpyrannia jiji w centralnij derżawnij polityci widdawała hromadu na łasku i nełasku małych reakcijnych potentatiw staroho ładu, didyciw, wełykych promysłowciw i biurokratiw.

Kożdyj swidomyj hromadianyn baczyw, szczo w hromadi ne dast'sia niczoho zrobyty w naprjami zminy hromadśkoho chaziajstwa. Czerez te zwertaw swoji oczy na zwerchniu polityku narodu, na oseredok derżawy, de riszałasia dola ciłoho narodu a ne odnoji hromady i wyobrazowuwawsia w pytanniach zahalnoderżawnoji polityky. Hromadśku robotu obmeżuwaw na tim, szczo praciuwaw w proswitnych towarystwach a koły popaw u hromadśku radu, to pid kuratełeju biurokratiw ta nakynenych hromadi potentatiw łataw dawniu staru hromadśku maszynu, jak popało.

Zwidsy wyjszło w nas take, szczo w naszij literaturi nemaje niczoho z pytań hromadśkoji polityky. Taki narody, jak Nimci, Francuzy, Anglijci, jaki ne potrebuwały borotysia za swoje istnuwannie ne to, szczo majut' bahatu literaturu po tym pytanniam ałe i majut' uniwersytetśki katedry, poswiaczeni łysze wykluczno hromadśkij polityci.

Ne dumajmo, szczo my wże ostanni pid tym zhladom. Te same je u Polakiw, te same je u wsich tych narodiw, jaki borołysia za swoje istnuwannie.

Teper, koły wsi narody zrobyły takyj sylnyj zworot do demokratyzmu, obernet'sia riwnoczasno hospodarśko-polityczne żyttie. Wono bude szukaty opory w dołyni, a ne na werszkach. Hromada stane kuchneju, w jakij budut' warytysia suspilno-hospodarśki pytannia, a centr derżawy bude dostawlaty łysze wuhla do paływa i bude widprowadżuwaty paru tudy, de wona ne bułaby szkidływoju.

Z peresunenniem hospodarśko-politycznoho żyttia stane hromada dla kożnoho dumajuczoho hromadianyna szyrokym połem do praci i borot'by za perestrij suspilstwa. Win ne bude szukaty areny, do jakoji, jak dosi, perłysia wsi, bo tych aren stane tak bahato, szczo i robitnykiw może zamało bude.

Kynut'sia robitnyky do praci bez jakohoś odnocilnoho planu, bo my bidni na siji plany, kynut'sia kożnyj na swij ład. Szczoby zapobiczy sij bezplanowosty, choczemo daty wid zawtra ciłyj rjad stattyj w naszij gazeti, jaki na perszyj rjad stanut' zahalnym pokazczykom na te, kudy majut' stremity wsi naszi zmahannia suspilnoji perebudowy osnow naszoho suspilstwa.

Naszi statti ne budut' wpowni wyczerpujuczymy, bo na te trebaby sotworyty ciłu biblijoteku, jaka, wirymo, bude kołyś w nas, ałe statti obhoworjat' materiju hromadśkoji hospodarky zahalno i po zmozi poruszat' usi pytannia hromadśkoho żyttia.

Stolitni rokowyny urodyn Franca Rigra.

Praha, 10. hrudnia.

Na zasidanniu cześkoji „Nacionalnoji Rady" w Prazi dnia 10. hrudnia, prezydent Rady tow. Tomaszek, otwyrajuczy zasidannie, wyhołosyw swiatocznu promowu, w jakij zwełyczaw zasłuhy wełykoho cześkoho uczenoho i budytela Fr. Rigra dla wyborennia samostijnosty cześkoho narodu.

Miż ynszych skazaw, szczo własne pidczas burływoji wesny naszoho narodu stojaw Riger pobicz Hawliczka i Palaćkoho, jak predstawnyk cześkoho narodu, a po upadku absolutyzmu Bacha dwa desiatky lit borowsia za polityczni prawa Czechiw. Koły narod własne pered kilkoma tyżniamy wyborow sobi swoju samostijnist', to se zasłuha netilky teperisznioji generaciji, szczo je tak szczasływa i pereżywaje sej preharnyj moment, ałe o mnoho bilszu zasłuhu maje ta generacija, szczo wże pered stoma rokamy borołasia za tu samostijnist'. Riger buw tworcem istoryczno-derżawnoji prohramy ta na tim kinczyt'sia joho znaczinnie. U wsich naszych serciach hłuboko wryti joho słowa, jaki win wyskazaw w parlamenti sych burływych wesnianych czasiw: „Wsia włast' pochodyt' wid narodu".

Toho samoho dnia widbułosia swiatocznе zasidannie w cześkij Akademiji Nauk w czest' Rigra. Na nim buły prysutni prezydent ministriw dr Kramarż, minister tow. dr Łew Winter, derżawnyj sekretar dr Dertina, minister dr Forszt i rodyna Rigra. Promowy wyhołosyły dr Matusz, minister dr Fidler i dr Hajdler.

Pryhadka na czasi.

Jak widomo, hołowna czastyna hałyćkoji polśkoji burżuaznoji presy, a hołowno jiji lwiwśkyj widłam, jakyj ciłyj czas wijny obstojuwaw t. zw. awstropolśku orijentaciju, teper z widomych pryczyn spiwaje z inszoji. W zwiazku z rewelacijamy teperisznioho socijalistycznoho awstro-nimećkoho prawytelstwa pro dijalnist' osławłenoji buwszoji awstrijśkoji naczalnoji wijśkowoji komandy (A. O. K.), odyn tutesznyj polśkyj organ obsypaw wczora todisznioho naczalnoho awstrijśkoho wożda archykniazia Frydrycha epitetamy w rodi: rozbijnyk, krowopijcia, indolentnyj stareć i t. d. Proty takoji charakterystyky nichto z nas ne mawby postawyty ni słowa zakydu, po dumci: kotiuzi po zasłuzi, ałe wyrynaje pytannie, czy podibni wysłowy osudu oprawdani zi storony polśkoji burżuaziji? Na dokaz slidujucza pryhadka z nedawno mynułoho:

„Na wesnu 1916 roku senat lwiwśkoho uniwersytetu uchwaływ odnohołosno na torżestwennim zasidanniu pryznaty komandantowy awstrijśkoji armiji arch. Frydrychowy za zasłuhy, położeni pry „oswobodżenniu" Lwowa tytuł doktora „honoris causa". W sij ciły senat poruczyw wyhotowyty prof. Kruczkewyczewy i prof. Witkowśkomu widpowidnyj łatyńskyj tekst, jakyj opisla szcze sprawyw to lisznyj sekcijnyj szef w awstrijśkim mini-

sterstwi oswity Polak Cwiklińskyj. Hotowyj tekst wypysaw i rozmaluwaw na pergamini w renesańskim stylu widomyj prof. Witkowśkyj, jakyj tak samo własnoruczno zrobyw rizanu w derewi, kowanu i wyłożenu zełenym safijanom szkatułku. Delegacija lwiwśkoho uniwersytetu z todisznym rektorom prof. Twardowśkym na czoli udałasia opisla do osidku hołownoji awstrijśkoji kwatyry w Teszyni na Szłeśku, de zhadanyj doktorśkyj dyplom zistaw arch. Frydrychowy peredanyj na osibnyj torżestwennij awdijenciji.

Polśka burżuazna presa, z jakoji beremo nasu notatku, wiazała z sym faktom dałekosiahli polityczni kombinaciji. A nyni?... Mowlaw staryj bezsmertnyj Sokrat: Nichto ne wznaje, koły i koho dobre, a koły złe hanyty czy chwałyty... (p. ł.)

Wisty z kraju.

Z Peremyszla. W noczy z 12. na 13. s. m. perewedeno w Peremyszli rewiziji ta masowi aresztuwannia Ukrajinciw. Miż ynszymy aresztowano weterana naszoho robitnyczoho ruchu tow. Iwana Zownira, dali choroho tow. Sołhana, hołowu miscewoji grupy zaliznycznykiw, tow. Hryciowa, maszynistu, tow. Fedaka, tow. Dacha i ynszych. Z posered inteligenciji aresztowano: nadradnyka Dmochowśkoho, Mychajła Markowa, swiaszcz. Om. Kormoszta Mych. Komarnyćkoho, Olhu Cipaniwśku, Stachuriwnu, doczku adwokata z Sambora, obi sestry Kulczyćki, sudiju Metyka ta ynszych. Usich jich wywezeno dnia 13. s. m. na zachid. (i. t.)

Drohobycz. Z Drohobycza donosiat' do „Gaz. Wiecz.", szczo Ukrajinci zaniały Drohobycz wże 2. łystopada. Na czoli Ukrajinśkoji Nacijonalnoji Rady w Drohobyczy stanuw b. posoł tow. Semen Wityk (polśki gazety w swojim czasi donosyły, szczo win ubytyj). Koły na jakimś wiczu buła besida pro dolu schidnoji Hałyczyny, tow. Wityk maw skazaty, szczo pro Hałyczynu może riszaty łysze sam narid, a ne koalicija. Polśki urjadnyky widmowyły służbu, suproty czoho zaniały jich misce Ukrajinci. Szkoły, krim gimnaziji, zamkneni.

Skład polśkoji Prawlaczoji Komisiji.

Z Krakowa donosiat', szczo z Polśkoji Likwidacijnoji Komisiji i Lwiwśkoho Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu utworyłaś Prawlacza Komisija, w skład kotroji wijszło wid ludowciw 12 czleniw, wid wszechpolakiw 9, wid socijalistiw 9 (Dijamand, Marek, Bobrowśkyj, Hawzner, Liberman, Klemensiewycz, Obirek, Kuryłowycz, Szczyrek) wid polśkych 6, wid narodnoho zjednoczennia 3, wid konserwatystiw 3, wid katołyćkych ludowciw 2, wid postupowych demokratiw 2, wid Szłezka 2 (w tim odyn socijalist, Reger). Prawlacza Komisija maje buty kontrolnoju i zakonodatnoju władoju na Szłezk, Spiż, Orawu i ciłu Hałyczynu.

Italijśki socijalisty.

Rym, 15. hrudnia.

„Avanti" ohołoszuje uchwały italijśkoho soc.-dem. Partijnoho Kongresu. Najważniszczi z sych uchwał je: widreczennie wid usiakych poczetnych widznak zi storony Wilsona, propaganda sered suspilstwa i na myrowij konferenciji, szczoby prypynyty wyprawu antanty do Rosiji. Soc.-dem. Partija zajawlajet'sia za wwedenniem socijalistycznoji republyky i dyktaturoju proletarijatu.

Wojenna sytuacija.

Komunikat sztabu N. K. P. Wijśk na schidnu Hałyczynu z dnia 19. hrudnia donosyt', szczo oczyszczeno Sołonku Wełyku. W akciji sij pomiczni buły samołety, szczo obstriluwały ustupajuczi ukrajiński widdiły zi skorostriliw. Załoha Horodka widperła ukrajiński nastupy. Ukrajinci widstupyły, łyszajuczy na poły bytwy krim ranenych bilsze 40 ubytych. W ynszych grupach niczoho zamitnoho.

Інформації польської преси.

Безмежна є перфідія польської буржуазної преси про Українців, і український рух. Подаємо тут кілька примірів сих інформацій. Після неї український делєгат на мирову конференцію в Берестю Сервюк є ніхто инший, як австрійський фельдвебель. Петлюра розпочав військову карієру як дозорець військової лазні в Тернополі. „Goniec krakowski" подає, що французький міністер Пішон після засягнених інформацій заявив в французькім парляменті, що протижидівські погроми в Галичині уряджують російські й німецькі полонені, а війну між Поляками й Українцями в Галичині викликали — не смійтесь! — російсько большевицькі агенти, надіслані з Росії. В понеділковій „Gazet-i Porann-ій якийсь В. Б. пише, що він властиво не знає, з ким воюють Поляки у східній Галичині, і хто заплатить Польщі воєнні кошти за сю війну. Проф. Грабський інформує Французів, що Українців взагалі нема й нема ніякої України. Таким і подібним інформаціям польської буржуазії нема ні краю, ні міри.

Informaciji polśkoji presy.

Bezmeżna je perfidija polśkoji burżuaznoji presy pro Ukrajinciw i ukrajinśkyj ruch. Podajemo tut kilka prymiriw sych informacij. Pisla neji, ukrajinśkyj delegat na myrowu konferenciju w Berestiu Sewrjuk je nichto ynszyj, jak awstrijśkyj feldwebel. Petlura rozpoczaw wijśkowu karijeru jak dozoreć wijśkowoji łazni w Ternopoli. „Goniec krakowski" podaje, szczo francuśkyj minister Piszon pisla zasiahnenych informacij zajawyw w francuśkim parlamenti, szczo protyżydiwśki pohromy w Hałyczyni urjadżujut' rosijśki i nimećki połoneni, a wijnu miż Polakamy i Ukrajinciamy w Hałyczyni wykłykały — ne smijteś! — rosijśki bolszewyćki agenty, nadisłani z Rosiji. W ponediłkowij „Gazet-i Poran-ij" jakyjś W. B. pysze, szczo win własnywo ne znaje, z kym wojujut' Polaky u schidnij Hałyczyni, i chto zapłatyt' Polszczi wojenni koszty za siu wijnu. Prof. Grabśkyj informuje Francuziw, szczo Ukrajinciw wzahali nema i nema nijakoji Ukrajiny. Takym i podibnym informacijam polśkoji burżuaziji nema ni kraju, ni miry.

Ostanni wisty.

Praha 18. XII. Tut prybuły na prywytannia prezydenta Masaryka widporuczныky Zachidnio-Ukrajinśkoji Republyky dr Smal-Stoćkyj i dr Dnistrjanśkyj.

NOWYNKY.

— **Rewizija w „Dnistri"** trewaje wże druhyj deń. Widbułasia takoż sema z riadu rewizija u sekretaria „Dnistra" Kołtuniuka.

— **U Lwowi ne wilno howoryty po ukrajinśky!** Tak zawyrokuwaw jakyjś polśkyj „pan", koły poczuw, szczo odyn z ukrajinśkych robitnykiw howoryw w torhowli po ukrajinśky! Koły toj zaprotestuwaw proty toho samowilnoho rozkazu, win kryknuw: „Milcz pan, bo każę pana zamknąć!" — Ostannimy czasamy duże czasto donosiat' nam pro toho roda „zakazy". Jakby my chotiły pro wse te pysaty, treba by użyty szczodnia obi storinky naszoji gazety. Ta pysannje niczoho ne pomoże. Treba, szczoby kożdyj Ukrajineć i Ukrajinka wse i wsiudy howoryły łysze po ukrajinśky, a todi i dejaki kruhy, dla jakych nasza mowa je czuża, nawyknut' do neji.

— **Anglijśki oficyry u Lwowi.** „Gaz. codz." donosyt': Mytropołyt Szeptyćkyj zaprosyw do sebe oficyriw anglijśkoji misiji na wełyczawyj pyr. Podawano pasztety ta czysłenni napytky, toastuwano, a w prybicznij kimnati miszanyj chor spiwaw: „Mnohaja lita", anglijśkyj hymn i „Szcze ne wmerła Ukrajina".

— **Por. Wilem zamorduwanyj?** „Gazeta Wieczorna" z dnia 19 s. m. prynosyt' wełyczeznu senzaciju pro znasyłuwannje czerez Ukrajinciw miżnarodnoho prawa, jake wony bucim to popownyły czerez rozstrilennie francuśkoho por. Wilema. Sia „patriotyczna" polśka czasopyś wzywaje Polszczu, Franciju i cilyj kulturnyj swit do mesty na Ukrajinciach. Widomist' patriotycznoji „Gazety" pro wbyjstwo Wilema je wid poczatku do kincia neprawdywoju, jak takoż neprawdywoju buła by widomist', szczo Ukrajinci ubyły mikada, Wilzona, Dżordża Lojda. Francija i kulturnyj swit, ne maje pryczyny mstytysia na Ukrajinciach, ałe polśka suspilnist' maje prawo żadaty wid swojeji „patriotycznoji" presy, szczoby wona jiji ne kompromituwała brechneju pered switom i ne tumanyła suspilnoji opiniji informacijamy, wyssanymy z palcia.

— **Z tymczasowoji miśkoji Rady.** Wczera widbułosia zasidannie Tymczasowoji miśkoji Rady, na jakij uchwałeno wysłaty prywytannie Wilzonowy, w kotrim miż inszymy howoryt'sia, szczo misto Lwiw wysoko derżyt' prapor swobody (?) i tradycijnoho w Polszczi riwnouprawnennia (?) narodiw i uchwałeno wysłaty pozdorowlenie Hallerowy. W kinci uchwałeno kooptuwaty nowych 50 radnych z kruhiw robitnyczych, predstawnyć żinoctwa i remisnykiw. Czysło radnych wynosyty me teper 150 — w tim 20% radnych PPS. Na zasidanniu promowlaw nasz tow. M. Hankewycz.

— **„Mykołajiwśkyj" darunok** distały naszi raneni ta chori w odnim lwiwśkim szpytali. A same, dotycznyj komandant — zakazaw jim czytaty dnewnyky... Z szpytaliw dochodiat' do nas i inszi żałoby, jak n. pr. nowa zaborona widwiduwannia chorych, złe obchodżenniesia z nymy i t. i. Wsi ti żałoby my peredajemo Komitetowy Żinok, jakyj widneset'sia z nymy, de potreba.

— **Podiaka.** Raneni żowniri na politechnici składajut' na otsij dorozi podiaku likarewy-chirurgowy d-rowy Aleksewyczewy za starannu ta sowisnu likarśku opiku.

— **Pomerły.** W sim tyżni pomerły y Lwowi dwa swiaszczenyky: dnia 14. s. m. o. Aleksander Dykyj, propowidnyk w cerkwi św. Jura, a wczera (na św. Mykołaja) o. Wołodykyr Gurguła, sotrudnyk w wołośkij cerkwi. Perszoho uważano sposibnym bohosłowom, druhoho poważnoho znatoka hrećkoho cerkownoho ustawa. Pochoron o. Gurguły poczynajet'sia w piatnyciu o 4. hod. z południa perenesennjem tiła do wołośkoji cerkwy, a pokinczyt'sia w subotu pered południem.

— **Widworot Ukrajinciw z Sokilnyk** — czytajemo w uriadowij „Gazet-i Lwowsk-ij" — buw dla jich komandy cilkom nespodiwanyj, czoho dokazom te, szczo o 9 hod. weczerom prybuła z Nawariji do Sokilnyk połewa kuchnia z horiaczoju weczeroju, pryznaczenoju dla Ukrajinciw. Ne znajuczy niczoho pro zaniattje Polakamy sela, kuchnia zajichała pered dim, de buło rozmiszczene polśke wijśko. Żowniri, szczo wezły weczeru, piddałysia i piszły do newoli, a doskonału weczeru, szczo składałasia z gulaszu z barabolamy i biłoho chliba, spożyły z apetytom polśki żowniri.

— **Wykaz składok** na ranenych żowniriw, na presowyj fond i t. i. zadla braku miscia pogamo w zawtrisznim, czysli „Wperedu".

Opowistky.

= **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — Administracija.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

= **Do Uprawy II. ukr. gimnaziji św. Kyryła i Metodija w Kyjiwi**, Kozłenko. Artyst-malar Mykoła Iwasiuk probuwaje u Lwowi. Prochaje Was duże zaopikuwatysia joho doczkamy Olenoju i Oleseju do joho powerotu w Kyjiw. Ukrajinśki czasopysy prochaju o peredruk. 3—3

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед".

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu" 4—10

Stelmach poszukuje zaniattia. Może pryniaty i ynszu robotu. Widomist': wułycia Sykstuśka 23, u dozorcia. 2—8

WASYL RUDYJ w PIDHAJCIACH. Koły Mańcio je doma, nechaj czekaje na bat'ka. Dajte znaty, czy Wy zdorowi. Pisarek. 4—7

Dr WIŚNIEWSKI w TARNOPOLU. Co z familią Świeszczowskich? 2—2

Prosymo o widomist' o KAROLU FRISCHLINGU. My wsi zdorowi. — Genia. 2—8

Dr. Werner, Śniatyn. Prosimy zawiadomić, że Mieszkowie, Józefowie i my zdrowi. — Witołdowie. 1—2

Die Leser von „Wpered" werden ersucht Familie BIRKENTAL, STANISLAU, Trzeciego Maja Nr. 6, verständigen, dass Rózia gesund ist und biettet um die Nachricht.

W łystopadi 18—19 pojichaw mij syn MORYC ROZENZWAJG, uczenyk VI. gimn. kl. do PEREMYSZLAN za pożywoju. Proszu o wistku. — Leopold Rozenzwajg — Sykstuska 2. Lwiw. 1—8

Donoszu mojij żinci ADELI WAGNER u dr. Kocmana w PEREMYSZLANACH, szczo ja zdorow i ne ponis nijakoji szkody. Proszu o wistku. — Markus Wagner. Lwiw Zyhmontiwśka 11. 1—3

Chto maje jaku widomist' pro TADEUSZA WILUSZA, awstrijśkoho rotmistra, proszu powidomyty: wułycia Winc. Pola cz. 12. 1—6

Instalacijnyj zakład dla gazu i wodoprowodiw

Artur Bołek,

u Lwowi, wułycia Żowkiwśka cz. 73.

Pryjmaje wsiaki reperaciji.

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 19. Львів, неділя, дня 22. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,

I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Так думає пролетаріят цілого світу!

Війна не є роботою на замовленнє, як собі гадав Вільгельм II., Николай II., чи Кіченер. Не те, що, мовляв, вийду, побю, зроблю мир і конець. Так могло було бути в середновічних часах, коли не було горожан, а були піддані; такі піддані, що ніби коні йшли тягнути плуг, а хазяїн, коли хотів, тоді й до стайні їх завів.

Вільгельми, Миколаї і Францішки запізно були вродилися і не поняли були того, що ми не живемо в часах підданства, а в часах горожанства. Таку саму помилку роблять панове капіталісти, панове слуги капіталістичного ладу, ті панове, що вважають мужика й робітника за своїх слуг до сповнювання їх забаганок.

Через те знову скажемо, що панове Вільсони, Клеманси, Фоши, Бонари Лави, Денікіни, Дмовські і багато других запізно вродилися, коли думають, що коли вони поскидали з тронів панів з божої ласки, то на тім вже конець; що тепер буде їх панування, що буде панування панів з ласки золотого теляти. Помиляються, коли думають, що вони самі зійдуться до одного стола, попють, поїдять, розпарцелюють Европу, як те роблять дідичі і спекулянти землею, та й конець на сім.

Ні, панове поклонники золота, ви помилилися! Робочий народ, коли йшов проливати свою кров, коли клав свої голови протягом чотирох літ, а ви збирали золото за його плечима, сказав собі, що тепер він мусить завести в себе порядок дома; мусить завести такий лад, щоби міг спокійно жити не в голоді, не в холоді; мусить забезпечити себе від того, щоби знов хтось не проливав його крови і збирав золото за його голови; мусить завести демократичний лад рівних горожан, рівних політично і економічно.

Робочий народ Росії, України, Німеччини, б. Королівства Польського, Угорщини, австрійської Німеччини і других країн робить се. А пани-буржуазія, що запізно вродилася, думає, що той рух здобуття повного горожанства для всіх можна спинити карними експедиціями. Думають, що карною експедицією на Україну, на Росію, на Німеччину і т. д. заспокоять криваві страти матерей і батьків, що фразою ратування „стану посідання" заплатять ту бездонну руїну панської війни.

Робочий народ знає, що попередню війну завинили пани і робочий народ знає, що тіж пани продовжують теперішню війну лише і то виключно лише за свої інтереси а проти інтересів робочого народу. Робочий народ цілого світу кожнього дня скінчивби сю війну, колиби буржуазія полишила йому рішати про те. Але коли буржуазія грозить карними експедиціями, коли буржуазія не хоче признати рівности національної, культурної, політичної і економічної всім працюючим головам, то робочий народ змушений вести сю війну доти, доки буржуазія не спамятається. Буде вести її до останніх консеквенцій.

Здобути, або дома не бути, сказали робочі маси цілого світу, і ані мирова конференція, ані карні експедиції не зломлять сеї постанови. Через се війна буде тягнутися ще довго-довго, тягнутися доти, доки не щезнуть клясові ріжниці, доки не щезне той запальний льонт опанованих і пануючих, доки пануючі і опановані не стануть рівними горожанами-товаришами.

Так думає робочий народ цілого світу!

Революція і контрреволюція в Польщі.

II.

З вибухом всесвітної війни підняв Пілсудський клич війни проти царату. Леґіони, сотворені ним — се було здійсненнє його завітньої думки оружної боротьби проти царського наїзду. Се було продовженнє сеї боротьби, яку ППС. розпочала в 1905 р., творячи свої боєві орґанізації.

Буржуазна польська суспільність мовчки, з острахом, з нехіттю або ненавистю дивилась на сей революційний, очайдушний почин Пілсудського. В першу річницю военного виступу польських леґіонів проти царату писав Пілсудський в розказі до своїх жовнірів: „Nie stał za nami naród, nie mający odwagi spojrzyć olbrzymim wypadkom w oczy i oczekujący w biernej neutralności jakiejś dla siebie od kogoś gwarancyi",— та додав: „I teraz po roku wojny, jak w początku, jesteśmy tylko awangardą wojenną Polski, a także jej awangardą moralną z umiejętnością zaryzykowania wszystkiego, gdyż ryzyko jest konieczne" (5. серпня 1915 р.).

Пів століття царської неволі омотало польську політичну думку, принизило її лет, — пригас давний жар і огонь революційних поривів. Королівство польське приняло мовчки зазив речника ППС. до оружного бою за самостійність рідного краю*).

А проти моральної авангарди польського народу виступила польська контрреволюція; польські леґіони назвала „ц. к. леґіонами" і, бючи поклони перед царським маніфестом Николи Николаєвича, розбивала революційну акцію Пілсудського**).

Клевета, кинена на революційний почин Пілсудського була смішна і нікчемна. Адже з таким самим правом можна було сказати, що великий італійський революціонер Ґарібальді став прислужником-трабантом Наполеона III. та савойської династії, коли разом з ним виступав на чолі своєї „тисячки" до визвольного бою проти найбільшого ворога і гнобителя рідного краю, Габсбурської Австрії.

Та почин Пілсудського, його революційне значіннє зрозуміла й відчула красша частина польської суспільности, — передовсім молодіж — і польські леґіони підняли на ново прапор визвольної боротьби під проводом знанавидженого контрреволюцією польського конспіратора ППС.; де далій щораз то яснійше ставало значіннє сеї боротьби проти царату.

І сим разом доля судила інакше, чим у часах першої революції 1905—6 рр. Царат не видержав огневої революційної проби всесвітної війни. Царат завалився, а з ним разом завалилась польська контрреволюція; вперше усміхнулось щастє польським революціонерам.

Та побіда польської революції не була така швидка і така легка; поволи хиталась і розпадалась давна тюремна будівля. Два роки важилась і хиталась доля польського народу. Від перших розгромів царату в літі 1915 р. минули трохи що не два роки, поки царат остаточно завалився.

Настали часи німецького окупаційного режиму. Царське пануваннє над Вислою скінчилось. Та все ще непевною була будучність; все ще люди, призвичаєні до царського ярма, лякались, що вернуться давні володарі. Довголітня неволя опутала Польщу гіпнозою.

І тут показалось, чим було діло Пілсудського, чим був революційний почин польського соціялістичного пролетаріяту.

Тут показалось, чи се трабант центральних держав, чи речник польської визвольної думки станув на чолі боєвої акції, зверненої проти царату.

Німецька окупація — побіда німецького імперіялізму — принесла визволеннє Польщі з ярма царського самодержавія, принесла визволеннє Польщі; визволеннє — з московсько-царського рабства. Та німецька окупація зайняла Польщу як кольонію, — і як кольоніяльну країну правила Польшею через цілі два роки. А як виглядає кольоніяльний режім, як виглядає кольоніяльна управа імперіялізму, про се ми знаємо дуже добре. І занадто добре відчула сі благодати кольоніяльного режіму Польща.

Безпощадне і невмолиме нівеченнє господарчого життя, промислу й торговлі в Польщі, военний режім, военні виїмкові закони й постанови*).

Все те до глибини душі бентежило й обурювало польську суспільність.

І тут виявилась в цілій повні провідна думка польського соціялістичного пролетаріяту, революційна думка ППС. — тут в розріз з німецьким імперіялізмом станула політична думка польських леґіонів, репрезентована Пілсудським.

Ніколи трабантами центральних держав не були леґіони польські, творені під проводом ППС., під проводом Пілсудського; провідною думкою їх була воля і самостійність рідного краю.

І коли на сю самостійність налягала тяжка рука німецьких союзників, що з союзників перемінювались в „окупантів", в „наїздників", — тоді проти сього нового наїзду виступив речник новочасної польської революційної думки, Пілсудський.

М. Ганкевич.

*) Далекі від націоналістичного фарисейства, ми — українські соціялісти мусимо тут пригадати, що зовсім не краще поставилась закордонна Україна супроти царату. Тільки, що українська Хайронея була два століття тому назад, — в 1709 р., коли в полтавськім бою царат задавив „мазепинство", самостійну, вольну Україну.

**) Справа т. зв. Східного леґіону, який розбили пп. Ценський і Снарбек, представлена докладно у вшехпольськім орґані „Zjednoczenie", що під царським московським режімом виходив у Львові та клеветами обкидав діло Пілсудського (стаття М. Павліковського).

*) Виїмкові военні постанови — аж тепер, в часах найновіщої польсько-української війни, річ зовсім не нова; се традиційна спадщина мілітаризму всесвітної війни...

Завдання громади.

(Комунальна політика.)

1. Република і громада.

На означеннє громади можна вжити ріжних понять. Під громадою можна розуміти гурт людий якоїсь народности, гурт людий з певними означеними стремліннями, якусь частину суспільства взагалі і т. д. Ми ось тут будемо говорити про громаду в ґеографічнім поняттю, себто громадою будемо вважати ту частину суспільства, що осілася в певній околиці землі, побудувала собі хати, чи инші сховища перед непогодою, та живе разом, звязана в части родинними а в части господарськими, чи то культурними інтересами, без ріжниці народности, чи віроісповідання. Такі громади мають у нас назви сіл або міст.

Про повстаннє громад і про те, як якась певна сума громад витворила державу, не будемо говорити, бо те не є нашою метою на отсім місци. Ми відразу приймаємо, що якась скількість громад творить державу і та держава могла мати царя, короля, князя, могла бути монархічною, або републикою, і то републикою аристократичньою, або демократичньою. З републик відразу перейдемо до демократичньої републики. Демос, — грецьке слово, — значить нарід, себто демократичня република, якою править сам нарід. Наша українська Република є (в отсю пору) демократичньою републикою.

Нарід не править нею просто а посередно, себто вибирає при помочи тайного, безпосередного, рівного, пропорціонального й без ріжниці пола голосування найвищу републиканську раду, яку назве парляментом, чи соймом, чи державною радою, чи як там і та рада буде правити цілою державою. Та рада вибере з поміж себе міністрів, чи так званих державних секретарів, і або вона або цілий нарід вибере ще одного президента, а сей президент разом з вибраними міністрами будуть мати **обовязок переводити в життє ті всі постанови,** які ухвалить найвища рада.

В такій републиці всі горожане є рівними горожанами під оглядом політичних прав. Але чи вони будуть рівними під господарським оглядом, те покаже аж сам наш нарід, чи він спосібний вибороти собі те, чи ні. Колиж осібні горожане є рівними, то громади, себто суми таких горожан, як збірні одиниці, є також між собою рівними.

В монархічній державі громади. як збірні одиниці підданих горожан під волю монарха, були такимиж самими підданими, як їх горожане. Монарх, чи цар, мав право встрявати в життє своїх підданих і він при помочи іменованих ним самим міністрів, а ті знов при помочи іменованих ними урядниками мали право втручуватися в життє поодиноких підданих і їх громад. Могла громада своїми десятками тисяч голосів вибрати собі одного начальника громади, то їх всіх голоси разом не були стільки вартісними, як голос одного урядника, хочби він був дурніщий від котрого небудь горожанина; бо коли такий один урядник (староста, чи начальник) не хотів того начальника громади, то ті десятки тисяч голосів підданих не значили нічого, — вони мусіли вибирати другого начальника громади, якийби подобався тому панови урядникови. Так само встрявали ті панове в хазяйство цілих громад. Примір ом хотіла громада завести в себе водопроводи і десятки тисяч громадян, що вложили своє довірє в руки своєї громадської ради, згодилися на те, щоби та рада зібрала дорогою податку означену суму гроший на водопроводи, то знов один іменований урядник мав право перечеркнути пером волю цілої громади, бо він був мудріщим від цілої громади (так здавалося йому). Контроля в монархічній державі йшла аж так далеко, що навіть котролювалося те, що думає підданий. І коли підданий сказав часами немиле слово для наставленого пана, то зараз настановлений тим паном жандарм сковував підданого, як дикого звіря і замикав від ключ, як небезпечну одиницю.

В демократичній републиці підданих немає, а є вільні й рівні горожане. Через те й громада, як спілка вольних горожан, є вільною Через те саме становище громади в державі зівсім не те, як в монархічній державі. Вибрана громадою громадська рада не потребує ніякого затвердження від яких будь властий, хіба тільки провірення, чи вибори відбулися після вказівок, назначених державним виборчим законом. І те провіреннє наступає лише тоді, коли частина громадян скаржиться, що вибори відбулися неправильно. Хто те провірює, чи суд державний, чи хто инший, про те не говоримо, бо се належить до завдання держави, а ми маємо обговорювати завдання громади.

Українська жінка в хвилині творення української держави.

В якім стані застала українську жінку історична хвилина творення українскої держави? В відповідь на се питання треба відріжнити українські землі бувшої російської імперії від українських земель бувшої австро-угорської монархії.

Справу визволення і рівноправности жінки на російській Україні підготовила загальна еволюція жіночого питання в Росії.

Жінка в Росії вже давно — важкими жертвами — виборола собі право на рівноправність з мущиною. Вона здобула собі право до вищої освіти, право до публичної служби, вона на рівні з мущиною брала участь в революційній боротьбі. В Росії вже давно відчинено для жінок університети (хоч з деякими обмеженнями), а крім того студентка з Росії була чи не першою появою на заграничних університетах. В Росії жінки на становищи лікарки, фельдшерки, акушерки, в земській службі, в журналістиці є появою, яка вже давно стала самоврозумілою.

В російських політичних партіях жінка бере участь на рівні з мущиною, а постаті жінок, що поклали своє життє в революційній боротьбі з царизмом, останyть на все ясними образами в історії.

І коли на території царської імперії побідила революція, повна рівноправність жінки була тут самозрозумілим наслідком попереднього розвитку. В державах, які повстали на руїнах царської імперії, з окрема в Великоросії і в Українській Народній Републиці, жінки в усіх областях публичного життя заняли рівноправне місце. Характеристично, що підчас революції і в стадії творення нових державних організмів навіть не відіграли особливої ролі окремі жіночі організації. Жінка в сім творчім процесі брала участь як рівноправний член загальних політичних організацій.

Ся загальна еволюція жіночого питання в Росії рішила також про положеннє жінки в Українській Народній Републиці. Тут жінка не потребувала окремо боротися за визволеннє і рівноправність, бо се принесла їй побіда революції.

І задача свідомої Українки в закордонній Українській Народній Републиці полягає з одної сторони на тім, щоб обороняти здобутки революції, з другої на тім, щоб наніоналізувати загал інтелігентного жіноцтва, серед якого українська національна свідомість менша, ніж серед мужеської інтелігенції. Очевидно при тім треба нести національну, політичну й суспільну свідомість між жіночі народні маси.

В Галичині — в звязку з загальним положеннєм в Австрії — здобутки жіночого руху значно менші. Коли ходить о висшу освіту, то гімназії доступні для дівчат тільки від недавна, тай то задля їх приватного характеру й високих оплат тільки для багатших, в університетах доступні тільки два факультети — фільософічний і медичний, тай то з фільософічним майже не можна знайти відповідного заняття. В публичній службі доступні для жінок — поза народніми школами — тільки низші маніпуляційні посади. При тім загальний настрій для жіночого руху байдужий, коли не ворожий.

На українській жінці в Галичині відбиваються крім того загальне положеннє українського народу. Коли доступ до освіти, до публичної служби замкнений або утруднений Українцям взагалі, то тим більше українській жінці.

За те національна свідомість українського жіноцтва в Галичині — як серед інтелігенції, так і серед народньої маси — є загальна, вимагає вона тільки поглиблення в політичнім і в культурнім напрямі.

Є се основа, на якій можна будувати далі, стараючися українську жінку втягнути в круг національних, політичних, культурних і соціяльних інтересів, міродатних при будуванню української держави.

Хоч українська жінка в Галичині, як політичний чинник не відгравала більшої ролі (українські жіночі організації не постаралися навіть о заступництво в Українській Національній Раді), одначе тимчасовий основний закон про державну самостійність Західньо Української Народньої Републики признав жінці виборче право (активне й пасивне) на рівні з мущиною. Сим покладено для визволення і рівноправности жінки головну основу, на якій можна буде будувати далі.

В сім будівництві велику користь для жіночої справи приноситиме вплив закордонної України, — особливо, коли всі українські землі зеднаються в одну Українську Народню Републику.

М—я.

Независима Україна.

По двох місяцях скаженої кампанії цілої польської преси проти Українців — побачили ми першу статтю, що тверезо подивилась правді в очи.

Перша стаття, що признає Українців і без божевільного, дикого шовінізму обговорює українсько-польські відносини та справу Української Народньої Републики.

Під повисшим нагол. містить „Naprzód" вступну статтю, в котрій подаючи відомість про заняттє Київа військами Українського Директоріяту, пише, що слідує:

„Тріюмф українського народнього табору мусить бути великою несподіванкою для польської суспільности, яку польська преса удержувала в переконанню, що на бувшій російськім Україні в дійсности Українців „нема". Сей погляд опирався головно на інформаціях українських Поляків, які були заінтересовані в удержанню при власти російської чи зрусифікованої великої власности і великої буржуазії.

„Захованнє коаліції супроти українських сторін заслугує на особливу увагу. Від довшого часу польська реакційна преса алярмує без перестанку суспільність відомостями про війська коаліції, які вже висіли або висідають в українських пристанях в цїли підняття великої акції для відбудови Росії. Тимчасом показалось, що ціле се робленнє настрою було безличним гумбугом. Ані один француський ні англійський багнет не станув в обороні Скоропадського. Зі сторони антанту не зроблено навіть натиску на Німців, щоби вони згідно з постановами перемиря — лишили свої війська на Україні для охорони правительства Скоропадського аж до прибуття коаліційної армії. З сього поступування слідно, що в коаліції поза Францією ніхто не думає про реставрацію Росії. Для такого предприняття останніх, події на Україні є нечуваним ударом. За Скоропадського Україна була головним прибіжинцем всіх розбитків російського націоналізму. Для кампанії проти большевиків

Читайте і не смійтеся!

Вільсон дня 8. I. 1918. в своїй 13. точці сказав:

„Треба утворити незалежну польську державу, яка мусить містити в собі области безсумніву заселені в більшости польською людністю".

Вільсон дня 12. II. 1918. в своїй 2. точці сказав:

„Народи та теріторії не можуть бути перекинені, як предмети або кости до гри зпід власти одної держави під власть иншої..."

Статистика університетького Поляка п. Ромера каже, що:

Поділлє містить в собі 80·8 проц., словами: вісімдесять цілих і вісім десятих процентів Українців, 2·3 проц., словами: два цілих і три десятих процентів Поляків (вже з тими Поляками, що лише є латинського обряду і моляться по польськи, а говорять по українськи. Пр. Ред.), 12·3 проц. Жидів, 3·30 прц. Росіян і 1·3 прц. инших народів.

Коли ви, шановні читачі, перечитали досі, так заверніться і ще раз прочитайте, щоби ви не помилилися в словах Вільсона і статистиці п. Ромера.

Ви вже се зробили, отже читаймо дальше. „Gazeta Lwowska" ч. 274. з дня 20. XII. 1918. пише:

„W myśl zasad Wilsona.

Prasa zagraniczna przynosiła w ostatnich czasach kilkakrotnie wieści o wschodnich granicach przyszłego Państwa Polskiego, dodając — na podstawie pewnych informacyi — że sięgać one będą po Kamieniec Podolski włącznie,

Sprawiedliwie sądząc, inaczej wytknąć ich niepodobna.

. . . .

. . . .

Polscy mieszkańcy Kamieńca nie wątpią, że Królowa polskiej Korony zwróci twierdzę kresową Polsce.

. . . .

. . . .

Читайте дальше і навіть не моргайте!

„O ile tak się stanie, stanie się zadość idei sprawiedliwości, spoglądamy więc z pełną otuchą i ufnością w niedaleką przyszłość.

. . . ."

. . . .

Читачу! Ми Українці казали і ще раз казали та навіть не заікувалися при тім, що Познаньщина належиться Полякам, бо статистика каже, що:

Познаньщина має 61 прц. Поляків і 38·4 прц. Німців. І нам не дивно, коли „Wiek Nowy" ч. 5270 з дня 20. XII. 1918. пише:

„Ważny zwrot.

. . . .

. . . .

. . . .

„w Poznańskiem czują się Niemcy jeszcze silnymi, urządzając tłumne manifestacye i powołując się na szczytne hasła Wilsona dla sankcyonowania największej zbrodni, jaką znają dzieje nowożytne. Jest to rzeczywiście szczytem perfidyi, lub objawem zupełnego obłędu politycznego, jeśli politycy niemiecсy powołując się na zasady Wilsona, chcą utrzymać status quo".

Правда, читачу, як те мусить боліти наших сусідів Поляків, що Німці нехтують „szczytne hasła Wilsona" для „sankcyonowania zbrodni". І певно те є „szczytem perfidji" і „obłęd polityczny".

Але ми возьмім знов Поляка за свідка: возьмім пана Ромера, щоби він видів, що ми не сміємося. Той свідок каже, що східня Галичина має: 74 прц. словами: сімдесятьчотири процентів Українців, 12 прц. словами дванайцять процентів Поляків, 13 прц. Жидів і 1 прц. Німців. — Прошу тебе, читачу, повтори собі ще раз сі числа та пригадай ще попередних 80 прц. Українців Поділя.

Так, шановний читачу, ти вже повторив собі, отже читай дальше „Gazet y Lwowsk y", ч. 274 з 20. XII. 1918 стаття:

„W myśl zasad Wilsona.

. . . .

. . . .

a polscy mieszkańcy Kamieńca nie wątpią, że ta Królowa polskiej Korony zwróci twierdzę kresową Polsce.

. . . .

. . . .

W dyademie, którego najcenniejsze kamienie stanowić będą: Warszawa, Kraków, Lwów, Wilno, Poznań i Cieszyn — nie może zabraknąć i kresowego Kamieńca Podolskiego".

Тепер, читачу, просимо тебе, повтори собі останні два устули „W myśl zasad Wilsona" і навіть не питай, чи те написане „w myśl zasad Wilsona" чи властиво зробить те „Królowa polskiej Korony".

Ти, читачу, не думав при тім нічого, не сміявся і навіть не рухав раменами, бо ти мусиш ще раз читати з „Wieku Nowego" ч. 5270:... „powołując się na szczytne hasła Wilsona dla sankcyonowania największej zbrodni, jaką znają dzieje nowożytne. Jest to rzeczywiście szczytem perfidyi lub objawem zupełnego obłędu politycznego..." і т. д.

Правда, читачу, ти навіть не скривився при тім?!

Україна творила операційну підставу. Армія ґен. Денікіна лише через Україну може заосмотритися в середники до боротьби. Упадок Скоропадського ставить сю армію просто в фатальне положенне. Шанси зусиль до створення на ново великої Росії є тепер дуже невеликі.

Для Польщі такий оборот є незвичайно корисний, бо відбудова Росії булаби убійчою для свобідного розвою, а навіть істнуваннє Польщі. Помимо оружної боротьби з Українцями за східну Галичину і многократно усправедливленого обурення по причині українських метод боротьби, польська суспільність не повинна забувати, що независима Україна відповідає найжизненіщим інтересам Польщі. Одною з найважніщих цілий польської заграничної політики мусить бути порозуміннє з независимою Україною, при сальвуванню „слушних прав Польщі".

Перестарілі відомости.

Сими днями польські ґазети подали кілька звісток урядової ПАТ. про події на території України, а саме про зайняттє Жмеринки військами згоди, про виступ Німців проти Петлюри, про висилку військ антанти на Вкраїну, про наміченнє російських повновласників (від цілої бувшої Росії) на мирову конференцію, про прибуттє англійської фльоти до Одеси і т. д. Всі сі відомости зачерпнуті з ґазети „Новости Дня" з 25. листопада с. р.

Зайвим буде вказувати на їх немилосерну перестарість, бож з того часу минає вже майже місяць, а за місяць в теперішних часах стільки змін, що всякі передмісячні звістки мають хіба історично-архівальну вартість. До того-ж слід би знати, що „Новости Дня" були (кажемо „були" тому, що з 30. листопада зовсім перестали виходити!) т. зв. інтеліґентських утікачів із совітської республики, та з переборщеною набожністю нотували й самі творили такі звістки, котрі хоч в мрії наближували-б тих утікачів до „єдіної, неделімої."

Всенімецький зїзд Жовнірських і Робітничих Рад.

Берлін 16. грудня. Нині розпочався тут зїзд відпоручників німецьких Робітничих і Жовнірських Рад. Всіх членів зїзду є 450. Присутні є всі члени Народнього Комісаріяту, теперішнього правительства Німеччини. На деннім порядку стоять: Звіт виконавчого Комітету Рад, звіт Народнього Комісаріяту і як третя точка: установчі збори чи система Рад. На президента вибрано тов. Ляйнерта, сторонника Еберта і Шайдемана. Також до инших хомісій вибрано сторонників більшости. Звіт виконавчого комітету складав тов. Міллєр, касовий звіт тов. Майнц.

Предсідник Народнього Комісаріяту тов. Еберт сказав: „Одним рішучим ударом повалили ми се, що через літа зморшавіло. Ми пірвали неволю. Королі пішли проч. Після слів Жореса республику буде становити народ королів. Право народу стане основним законом німецької держави. Республика лише тоді виповнить до ядра свою задачу, коли усуне не лише панів, але також визискувачів. Сю дійсно ґігантичну задачу не можливо сповнити, як кождий після своєї думки буде ділати. Лише сильна, одноцільна воля може поконати трудне положенне. Робітнича кляса не стерпить, щоби безлад, розєднаннє, самовілле позбавило її здобутків революції. Провізоричне правительство, аж до зібрання Установчих Зборів має підпорядковуватися державному конґресови Рад. Союз Робітників і Жовнірів має запоручити єдність Німеччини, єдність народу і одноцільність правительства. В будучині Німеччина може бути лише правовою державою. Се є домаганнєм цілого народу, се був змисл революції. Пануваннє насилля зіпсувало нас. Ми більше не стерпимо насилля, звідки би воно не походило. Побідоносний пролєтаріят не заводить клясового панування, а лише поконує старе пануваннє кляс, на його місце вводить рівність. Демократія і Установчі Збори дають запоруку для остаточної побіди над пануванням самоволі. Збудуймо тут діло свободи і демократії. Тоді Німецька Народня Република може спокійно дивитися в щасливу будучину".

Підчас засідання зібралось перед палатою послів багато тисяч безробітних, під проводом Лібкнехта і Рози Люксембург. До сих мас — промовив з балькону палати тов. Лібкнехт. Безробітні вибрали депутацію, яка удалась на салю засідань. Один робітник виступив на трибину і від імени зібраних перед палатою заявив, що робітництво Берліна не бажає скликали установчих зборів, але вся власть має остатись в руках робітничих і жовнірських Рад і має бути заведена диктатура пролєтаріяту. Сю заяву принято до відома. Зїзд ухвалив, що не можна допустити до участи в нарадах тов. Лібкнехта і Розу Люксембург, котра мала мати реферат про соціялізацію середників продукції. Дальшу нараду відложено до слідуючого дня.

„Невдатна атака на Львів".

Краківське „Новое Время", що виходить під назвою „Głos narodu", подає дивоглядну звістку про скомбіновану атаку на Львів нічю з 10 на 11 с. м. „На щастє — каже інформатор „Gł. nar.", повелося польським властям в час відкрити і звести в нівець заговір. Супроти того атака на Львів обмежилася лиш до удару Українців зовні. Українців, котрі не одержали підмоги від перебуваючих у Львові союзників, відперто". Дальше говориться про апокалітичну відомість, немов то кожний український жовнір під Львовом одержує 100 К денної платні.

Ми навели сю дику відомість не на те, щоб її простувати (до сього покликані инші органи!), лиш на те, щоб навести одну анальоґію з минувшини.

А саме: у вересні 1914. підчас російської окупації відбувся у Львові маленький погром. Краще кажучи, не погром, а „забавка". Про правдивий погром тоді не мали ми ще поняття. Говорили про 7 трупів, але тільки говорили, бо їх ніхто не бачив. Козаки переїхалися вулицями міста, постріляли трохи в повітрє, російська влада сконфіскувала три камениці при вул. Валовій, і на тім покінчилося. Правда, ми були непривичні навіть до таких забав, тому страшно охали і ахали. Будучина була закрита перед нами. Життє поплило своїм нормальним руслом. Містом проходили добродушні салдати, виспівуючи і вигойкуючи, городові бавились з дітьми, лиш жандармерія починала мишкувати за „коварними" Українцями. По двох днях ми й забули за „погром". Якеж одначе було наше здивуваннє, коли за кілька днів довелось нам читати в „Нов. Вр." кореспонденцію зі Львова? І чого тільки ми там не вичитали? Українці і Поляки збунтувалися, був широко розгалужений заговір, леда хвиля мало вибухнути загальне повстаннє, польські лєґіоністи уставили скоростріли коло касарень, але — кажучи словами — „Gł. nar." — „na szczęście powiodło się władzom sprzysiężenie na czas odkryć i udaremnić".

Стільки саме правди і в невдатній атаці на Львів — з тою ріжницею, що „Прикарпатская Русь" стидалася повторювати нісенітниці „Нов. Вр.", а „Gaz. wiecz." робить те залюбки. ф.

Виселенці.

Відень, 10. грудня 1918.

Серед воєнної заверюхи, яка огорнула східньо-галицькі землі, забувається на инші важні події, на які мимо всього, належалоби звернути увагу.

Чи знаємо серед яких обставин доводиться повертати нашим жовнірам домів, або якого гаразду зазнають ті виселенці, котрі не мали спромоги повернути до тепер в свої сторони?

Отсе друге питаннє хочу порушити, щоб отворити очи на те невідрадне положенне наших галицьких та буковинських виселенців. Розкинені по всіх краях бувшої австро-угорської держави опинилися виселенці в ріжних державах і так в чесько-словацькій, австро-німецькій, полуднево-словянській і т. д.

Харчові відносини в західних краях дуже важкі, проте не диво, коли ті новоутворені держави стремлять до усунення всіх чужих горожан. І так чесько-словацьке правительство наміряло видалити всіх виселенців ще 15. листопада. Завдяки усильним заходам правительства і уповажненого заступника Західньо-Української Републики, як також послів Райцеса і Штравхера, жидівських Рад Національних у Празі і Відні удалося продовжити їх побут до 15. грудня.

А тепер питаю: Чи можливо є тим бідакам вертати домів серед такої студени і таких важких условин домів?

Серед ліпших умовин живуть виселенці в горішній і долішній Австрії. Речинець видалення, установлений на 9. листопада, відложено на пізніщий час. Одначе мало вийти зарядженнє здержання виплати виселенецьких причинків. Зарядженнє те на разі здержано. — Українське правительство зобовязалося повернути Австрії, Чехо Словаччині і Угорщині всі видатки, виложені на галицьких та буковинських виселенців.

Тепер ідуть заходи, щоб не видаляти виселенців серед зими з їх теперішнього місця побуту. Українське правительство і жидівські Національні Ради віднеслися з меморіялом до президента Масарика в Празі. (.)

З ЛЬВІВСЬКИХ ШКІЛ.

По заняттю Львова через польські війська, настали в школах ріжні переміни. У всіх народніх міських школах усунено зовсім обовязкову науку німецької мови, а в німецькій ґімназії замінено німецьку викладову мову на польську. Замітно, що в німецьку ґімназію ходили по найбільше Жиди, котрі уважали німецьку мову своєю щоденною, дальше горстка живучих тут Німців і мала дрібка Українців та Поляків. Заміну викладової мови переведено там без засади самоозначення інтересованих родичів, Жидів і Німців, а розпорядженнєм з гори. І не мале було здивуваннє учеників, коли вернувши по воєнній заверусі дня 10. грудня в школу, довідалися тут, що викладовою мовою має бути для них від тепер польська. Разом з сим змінено чомусь давних професорів (хоч се були переважно Поляки) і надано нових, молодих. В 2. ґімн. клясі зайшла ще й така чудасія, що новий учитель війшов в клясу в військовім мундурі і з револьвером. Більша часть молодіжи підчинилася з конечности новому язиковому розпорядженню, чекаючи, що дальший час їм принесе; але були й такі, що перестали в школу ходити.

В приватній евангелицькій школі була німецька мова викладовою, а українська і польська надобовязковими. Тепер введено там науку польської мови для всеї молодіжи, як обовязкову. Все було би досі правильне, бо хто удержує школу, той має право рядитись в ній. Та годі згодитись з методою польського учителя в 3. народній клясі. Сей пан, замість завдати собі троха труду, щоби німецьких і українських дітий, котрі не учились до тепер польської мови, поволи підучувати тої мови і постепенно вирівнювати їх відомости з другими ученики, взявся за таку методу, що велів зараз першого дня по кільканайцяти дітям, що не знали польського, лишатися за кару по школі. Чи такий спосіб гуманний, чи годиться з духом виховання і педагоґії, чи дуже міг загріти дітий для польської мови, най розсудять педагоги. (.)

Революція в Болгарії і Румунії?

„Morgenzeitung" з дня 14. с. м. доносить, що в Болгарії та Румунії мала вибухнути революція. Болгарське правительство мало уступити.

З Угорщини доносять, що революційний рух в Румунії ширить ся в великім степені. Румунське правительство стягає свої війська з угорської території на румунську границю.

Вісти з краю.

З Перемишля. Дня 4. грудня відбулося засіданнє новоіменованої міської Ради в Перемишлі. На внесок радного Тарнавського ухвалено висказати вирази пошани для геройських оборонців Львова і Перемишля. Іменем Жидів промовляв радник д-р Макс Розенфельд, котрий заявив, що жидівські радні не можуть прилучитися до внеску Тарнавського, тому, що міська Рада Перемишля не осудила насилля, доконаного на жидівськім населенню.

З Станиславова доносять, що на чолі повіту стоїть т. зв. Повітова Адміністрація, зложена з 9 Українців, 4 Поляків і 4 Жидів. Всі уряди обсаджені Українцями або Жидами, бо польські урядники не хочуть працювати. Апровізація добра.

Воєнна ситуація.

З комунікату штабу Нач. ком. Військ Польських на східню Галичину ґен. див. Розвадовського з дня 20. грудня 1918 р. Група ґен. див. Лєснєвського виперла неприятеля поза Солонку малу. Наступи ворога з Малишковець на Сокільники відперто. В бігу дня відперто наступи ворога на Сокільники, Збоїска і Бруховичі. Група ґен. Мінкевича дійшла до Хирова. Група ґен. Зєлінського заняла коло Перемишля Підмостє і Трушовичі. Креховицькі улани зміцнені артілєрією і піхотою занявши Міжинець, Гдешиці, Библо, Грушатичі війшли до Нового Міста. Страти Українців великі; в однім місци 73 забитих. В инших ґрупах нема змін.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

„Робітнича ґазета".

(Підслухане в адміністрації.)

В маленькій адміністраційній кімнатці „Вперед" попалудни повно, преповно. Найбільше галасує малий Фрондзей, бо друкарня щось запізнилася і нема під рукою стільки чисел, скільки йому треба.

Дуже малий сей наш Фрондзей, але багато ґазети продає, а що стіл за високий для нього, то другі його товариші впихають його від часу під стіл.

Товариші Юзьо, Цьопа, Пагат працюють в поті чола, бо кольпортери видирають з рук ґазету, щоби як найскорше і першим бути на вулиці.

З боку стоять ті, що прийшли купити поодинокі числа. Случайно зачув я між ними таку розмову:

„Бачиш, „Вперед“ тепер одинока українська часопись, все булоби добре, тільки чому та напись на ній „робітнича“. Ми всі її читаємо, а газета називається „робітнича...“ — говорив один.

— А ви не робітник? — питає його сусід.

— Я, бачите, урядник...

— А я думаю, що ми всі робітники, — одні головою, а другі руками.

Розмова урвалась, бо прийшов з друкарні свіжий наклад та всі кинулись по газету.

НОВИНКИ.

— **Слідуюче число „Вперед“ вийде в понеділок пополудни.**

— **До наших читачів на провінції.** Наші читачі на провінції можуть надсилати передплату в рекомендованих листах. Хто не має попередних чисел „Вперед“, може дістати їх ще у нас в адміністрації.

— **Ревізія в Карпатії“** триває від вчера.

— **Завдання громади.** Починаючи від сьогодня, подавати будемо в нашій газеті цілий ряд статтий про завдання громади (комунальну політику) в нашій Українській Народній Республіці.

— **Розпорядження Начальної Команди Польських Військ у Східній Галичині.** Львів, дня 28 XI. 1918. О. р. N-г 6. В цілі унеможливлення Українцям шкідної діяльности для Держави Польської і Армії заряджую на підставі права, уділеного мені через Начального Вождя, що слідує: Без дозволу мойого зглядно мойого кватерункового відділу у Львові не можна виплачувати особам української народности ані українським інституціям з їх фондів зложених в банку на біжучий рахунок, на конто ощадностий або з якогонебудь иншого титулу одноразово більше чим тисяч корон (1000 К) одному посідачеви біжучого рахунку, щадничої вкладки і т. д., а в протягу одного місяця квоти понад чотири тисячі корон. — в з. Сікорскі

— **„Вістник політики, літератури й життя“** („Вістник визволення України“) перестав виходити з днем 12 листопада. Вістник виходив від початку війни у Відні і був час, коли він був одинокою українською газетою на всіх укр. землях б. австрійської і б. російської імперії. Останне число вийшло як 226.

— **„Проблема Восточной Галиції“** — статтю „Кіевской Мысли“, органу русскої соц.-демократів надрукуємо в найблищих днях.

— **П. Іван Косинин, титулуючи себе атташе українського посольства в Відні, помістив в „Neue Freie Presse“** статтю про жидівські погроми у Львові, стилізуючи її так, що вона робить Жидам медвежу прислугу. В звязку з сим „Neue Freie Presse“ містить отсю відомість: „Віденське посольство України повідомляє, що п. Косинин від серпня сього року не є атташе посольства“.

— **В справі безустанних арештувань** українських залізничників, членів фахової організації, інтервеніював в пятницю 20. с. м. в TKR. у тов. Обірка секретар нашої партії, тов. д-р М. Фільц. Тов. Обірек заінтересувався справою і обіцяв ужити всього свого впливу, щоби припинити безпідставні арештування та увільнити невинних.

— **Що вирвалося польській газеті?** „Ilustrow. Kuryer Codzienny“ ч. 256 пише: „Walka z Rusinami mimo tych i onych zwycięstw kompromituje nas w oczach Europy...“ Підчеркнення редакції „Kurjera“.

— **З львівського життя.** Пишуть нам з міста: Перед кількома днями ішла ринком одна Українка, п. С. К., зі своїм сином, учеником 2. кляси акад. гімназії. Син мав на шапці гімназіяльну відзнаку, букву „Г“. Та надійшов офіцир і побачивши сей знак, попав в таку лють, що здер з хлопця шапку, відірвав букву і кинув шапку на землю. Мати упімнулась за сином, але офіцир ще її наганьбив. Подібних річий зазнають наші люди тепер без числа, куди лиш ступлять. Та воно має й свою добру сторону, бож пізнаємо наглядно, який дух віє з другої сторони супроти нас.

— **Як польська буржуазна преса приняла Чехів у Львові?** Дня 18. с. м. приїхала до Львова делегація чеських офіцирів в цілі заснування збірної стації для повертаючих жовнірів ческо-словацької республики. З нагоди приїзду чеських офіцирів „Wiek Nowy“ № 5270, на 6 стороні витає Чехів отсими „сердечними“ словами: „Oficerów sprzymierzonej armii witają serdecznie mieszkańcy m. Lwowa“ — а зараз на 8 стороні того самого числа змиває Чехам голову в нотатці „Łupieska wyprawa Czechów“, де каже, що „ludność polska w rozpaczy z niecierpliwością oczekuje oddziałów polskich“ — проти Чехів...

— **Яких документів потреба, щоби перейти вулицею?** Таке запитанне прислав нам один горожанин, якого арештувано помимо того, що мав при собі всі приписані легітимації. На се питанне не може, на жаль, дати ніхто відповіди..

— **Робітничий Календарик на 1919 рік** вийде з друку за кілька днів. Ціна одного примірника 1 К 30 с. Хто бере більше як двайцять примірників, платить по 1 короні, Замовлення приймає вже тепер адміністрація „Вперед“.

Оповістки.

= **Управа У. С. Д. П. взиває всіх товаришок і товаришів, які не вплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости.** Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д-ра М. Фільца.

= **На піддержанне українського робітничого дневника зложили в останніх днях (в коронах):** д р Мудрицький Ст. 20, Заячківська Марія 10, Крипякевич Марія 10, Александер Гошовський 10, Михайло Януш 40, Г. М. 100. дир. Пшепюрський 40, Олена Паращук 10, Юрій Левицький 10, Інжінірова 10, О. Косевичева 4, С. П. 20, Хемчук 10, А. Ок—ш 4, Іван Ігнат 4, Слизюк 1, Саевич Омелян 40, В. Шехович 20, Демко 10, Ярослав І. 20, д-р Е. В. 100, Антін Максим 10, Ойстрайх Явів 10, Сидір Громницький 40, Товариші і товаришки з Перемишля 340, О. Ш. 20; — Збірка тов. Целевича: Володимир Целевич 30, Ів. Ан 10, Ванчицькі 5, д-р Григорій Величко 20, Д. Кор. 50, Гринчишин Анна 10, Оля Дудрик 10, Повганюк 7, Анна Баранівна 10, Оля Курцеба 6, Держівна Мирослава 10, Медвецький 10, Володимира Левицька 10, Пташнік 10, Ф. 2, Мікі І. 10. Мікі ІІ. 10, Евгенія Перфецька 10, Микола Левицький 10, І. Р. 2, Юр. Фал. 20; — Ігнат Клименко 10, Інж. М. 20, дир. Л. Р. 20, О. І. 50, д-р Т. Кормош 10, Йосиф Гаращак 10, Іван Ярема 200, М. С. 10, В. Ст. 10, Марія Павлюк 10, Онисько Олександер 100, Приятель № 4 11 20, Шпікула 5, Микола Левицький 10, Глязер Йосиф 10, Тушницька Йосифа 10, Михайло Ф. 10, Малішевський 50, Недільська Марія 10, Т. Л. 10, Ірина Лежогубська 10, Мася Лисий 10; — Збірка тов. Кліменка: Олекса Бегей 10, Пелягія Боровичівна 2, Марія Пилипович 10, Татяна Парина 20, Анна Карачиск 5, Олекса Самотій 10. Разом 1.824·20.

= **Виказ складок для ранених Українців у Львові,** в коронах: (Далі.) Володимира Пистленова 20, Олена Косевичева 20, Броніслава Лещинська 20, Евгенія Франкова 20, Йосифа Ліщинська 10, Теодор Ліщинський 20, Альойзій Добрянський 20, Клим Топільницький 20, Стефан Ліщинський 20, Нуся Косевичівна 10, Евген Перфецький 10 і пара біля, Ромуальд Перфецький 15, Іван Капко 20, Паньків 2, Рудницький 15, Зубик 6, Лотоцький 10, Шипалівна 10, Гецiв 20, Глинянський Іван 20, Глинянський Адольф 20, Іван Глинчак 20, Андрій Мозол 20, Онуфрій Бойко 10, Юліян Оглі 20, Стефан і Мирослав Поліщуки 10, Чорній Осип 10, Кліш Осип 20, І. П. 20, д-р Ф. Колесса 10, Дирекція, персонал Земельного Банку Гіпотечного і д-р Петро Гайдучок замість вінця на домовину бл. п. Осипа Гадованського, урядника тогож банку 670, д-р Лев Ганкевич, П. Буняк, Ос. Голінатий, Е. Гуцайло, І. Івашко, всі по 20 К, Лев Ліщинський 20.

= **Дня 11. грудня** перед полуднем в битві під Козичами побіч малого двора загинув Станислав Лятоха, артилерист однорічняк. Хтоби мав вістку про нього, просимо подати до ред. „Вперед“. 3—3

— **Переписка редакції.** Вп. Е. Суссман: Надісланого письма не можемо надрукувати з причин, від нас незалежних, а Вам відомих.

Ширіть скрізь свою робітничу газету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Вперед“.

Оголошення приймається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

Стельмах пошукує заняття. Може приняти й иншу роботу. Відомість: вулиця Сикстуська 23, у дозорця. 3—3

Робітня ДАМСЬКИХ СУКОНЬ і КОСТЮМІВ МАРІЇ ПАВЛЮК, Львів, Собіського 12, приймe сейчас здібні сили за доброю винагородою, а також дівчата до науки. 2—3

Дамський кравець Натан Поллак повернув і виконує всякі роботи старанно по дешевих цінах, вул. Ягайлонська ч. 12. 2—3

Печі і кухні кафлеві уставляє нові та переставляє, направляє і чистить зі сажі. — Юліян Оглі, Львів, вул. Руська ч. 1. 1—3

Служницю до всього і опіки над дітьми, вік старший, охотно з провінції. БАРАБОЛЮ за вуголь заміняю; відомість в адміністрації „Вперед“. 1—2

Торговельчик корінно і паперово-галянтер. приймe управу самостійного провадження склепу за зложенням відповідної кавції. Зиблікевича ч. 49 II. пов. на право. 1—1

О. СКРЕНТОВИЧ, СТАНИСЛАВІВ. Ми всі здорові, що діється з тобою? — Марія. 6—6

ДЕРЖКО, ЗБОРІВ. Ми здорові і безпечні. — Владко. 5—5

ВАСИЛЬ РУДИЙ в ПІДГАЙЦЯХ. Коли Маньцьо є дома, нехай чекає на батька. Дайте знати, чи Ви здорові. Пісарек. 5-7

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. гім. П. української гімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед“). 4—10

ОСТАП ВЕСОЛОВСЬКИЙ, СТРИЙ. Дай вістку про Дамяна і Батьків. Ми здорові. — Софія. — Стрийські і станиславівські часописі прошу о передрук. 3—3

МАРІЯ ТИСОВСЬКА і дона Олена здорові. 3—10

Читачів „Вперед“ прошу повідомити ІВАНА МЕЛЬНИЧУКА з КРИЛОСА, п. ГАЛИЧ, що його син живе на місци де був. Пан у Відні. — Грись. 3—3

Читачів упрашаю о повідомленне пані ПЛОНСЬКОЇ з КОЛОМИЇ, що я здорова. До дому дістатися не можу. — Антонина. 2—2

ПЕТРУШЕВИЧ — БЕРЕЖАНИ. Зося, Андрійко і його братчик здорові. — Іван. 2—5

ДАВИД БІСЕН КРИВЕ — РАДЕХІВ. Перебуваю у фамілії Маркус і маюся добре. Фамілію А. Шварцвальд в Радехові прошу завідомити, що син Маркус у Львові а Адольф в Закопанім здорові. Інші часописі прошу о передрук. — Ізраель Бісен. 2—4

Читачів „Вперед“ прошу повідомити родину БРАНДМАРК в ЧОРТКОВІ, родину ФАЛЬБЕР в СЕЛЬЦІ коло ПІДГАЄЦЬ, родину ШЛУМПЕР в ГЛИНЯНАХ і родину ГАН в НОВІМ СЕЛІ коло Підволочиськ, що Штенгель і Бах перебувають здорові у Львові. Інші часописі проситься о передрук. 2—4

Ми всі здорові — Яркова. 2—3

Хто вибирається в сторону Камінеччини або Красного, знайде товариство. Згодошенне листовно до адміністрації „Вперед“ під „Подорож“. 2—3

ОЛЯ і МИХАЙЛО НЕСТОРИ. Ми здорові. Дайте знати що о собі.—Стефа. — Інші часописі проситься о передрук. 2—3

М. РОҐУЛЬСЬКИЙ, КУПНОВИЧІ, у Львові, здоров. — Іван. — Стрийські і самбірські часописі проситься о передрук. 2—3

ЛЕОНТИНА ҐРОССМАН просить повідомити свойого мужа Шимона Гроссмана, урядника залізничого в Тернополі, що я у Львові у Гані. 2—3

Читачів „Вперед“ проситься повідомити ФЕРДИНАНДА БІЛИНСЬКОГО, заступника нотара в БРОДАХ, що жінка здорова і очікує відомости. 2—3

Д-Р ВЕРНЕР, СНЯТИН. Просимо повідомити, що Мечка, Йосифа і ми здорові. — Вітольдк. 2—2

АННІ ВІТИНСЬКИЙ прошу донести, що ми здорові, а хлопців нема у Львові. 2—2

БЕЛЮХОВСЬКІ, ДОБРЯНИЦЯ, пов. Перемишляни. Зося, Мундзьо, Владзьо живемо і здорові. Дайте знак життя о собі. Венцель. 2—2

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Моніка. 2—12

ВЛОДКУ! Усьо гаразд, я на місци. — Сюнко. 2—2

В листопаді 18—19 поїхав мій син МОРИЦ РОЗЕНЦВЕЙҐ учень VI гім. кл. до ПЕРЕМИШЛЯН за пожинкою. Прошу о вістку.—Леопольд Розенцвейґ, Сикстуска 2 Львів. 2—3

Доношу моїй нінці АДЕЛІ ВЕҐНЕР у д-ра Коцмана в ПЕРЕМИШЛЯНАХ, що я здоров і не повіс ніякої никоди. Прошу о вістку. — Маркус Веґнер. Львів, Зиґмунтівська 11. 2—3

Усіх знайомих проситься повідомити ВОЛОДИМИРУ ТИСОВСЬКУ з СТАНІСЛАВОВІ, Зосина Воля ч. 53, що ті муж у Львові зовсім здоров. Цурковський і Голінатий також. 2—3

Нуся і Настя просять дуже читачів „Вперед“ повідомити ДІДИЧІ в ЛИПИЦІ ГОРІШНІЙ пов Рогатин, що здорові і просять о відповідь. 2—5

ДОБРОМІЛЬСЬКІ—ЧОРТКІВ. Хто з наших є у Вас і дорешта рідні, котрі разом поїхали? Чи Владко з ними? Відповідь ґазетою. Геню і Тоську не опустіть Василя. — Завадська. — Тернопільські часописі проситься о передрук. 2—3

Хто має яку відомість про ТАДЕЯ ВІЛЮША, австрійського рітмайстра, прошу повідомити: вулиця Вінц. Поля ч. 12. 2—6

МАТКОВСЬКИЙ, ЛИПОВИЦІ-ПЕРЕМИШЛЯНИ. Ми всі здорові. — Геня. 2—4

О. ЗАЛУЖНИЙ, ПОТІК. Ми здорові, ситі, цілі. П. Ґ. опікується нами. Прикрости жадної не було.—Діти. 2—5

ХРИСТИНА ҐЕРИНОВИЧ повідомляє мужа і рідню, що всі здорові. 2—3

ДІДИЧ ІВАН сотник 19 п. укр. стр. повідомляє родичів і знакомих в ПЕРЕСПІ пов. Сокаль, що знаходиться в ґарнізоновім шпиталі ранений, приходить до здоровля. Інші часописі проситься о передрук. 2—5

ВЛОДКУ! Живем здорові. Ждемо вістий від Тебе. Мечка Оссовська. Інші часописі прошу о передрук. 1—3

НАТАЛКА ОХРИМОВИЧЕВА в НЕМИРОВІ і ОЛЬҐА ПАВЛОВИЧЕВА в КОЛОМИЇ. Як маєтеся? Повідоміть! Ми здорові. — Стефанія Романовичева. 1—1

ВОЛОДИМИР МАЛІШЕВСЬКИЙ Красне-Броди-Тернопіль. Займися Ромком і возьми його з Вишенки. — Ганя. 1—6

КАЛИНЕВИЧІВ в Камінці Струминовій проситься повідомити, що ми здорові у Львові. — Целіна Розенкранц. 1—3

ІЗРАЕЛЬ ҐОТЕСМАНН, Львів, Казимірівська ч. 20, повідомляє родичів Симеона Ґотесманна в Борщеві, що всі здорові. Інші часописі прошу о передрук. 1—2

ЛІЩИНСЬКА. Броди. Добре мені у Олі і Галі Насальських, Львів, вул. Шептицьких ч. 32. II. п.—Міська 1—3

Наші діти і родину повідомляємо, що ми здорові. — Т. А. М. Заячківські. 1—2

Прошу знакомих о повідомленне моєї жени, яка перебуває у о. МОГИЛЬНИЦЬКОГО в Джуркові почта Обертин, що ми всі троє здорові у Львові. Інші часописі проситься о передрук. — Михайло Руденський. 1—3

Прошу повідомити Д-ра ІҐНАЦА ЛЕВЕНҐЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 1—7

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Ч. 20. Львів, второк, дня 24. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кождого дня о 3. год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:

„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Що діється на Україні.

Після оповідання одного приїжчого з України, війська Петлюри в силі 70.000 заняли повіти плоскірівський, латичевський і каменецький. Петлюра казав арештувати всіх урядників Скоропадського і деяких сбшарників. Далі поручив хлопським комітетам, щоби заняли управу дворських дібр.

Після донесення варшавського ґенерального штабу з дня 21. с. м., війська Петлюри заняли Луцьк.

Протест України.

Українське пресове Бюро в Льозанні доносить, що віденський посол Української Держави Вячеслав Липинський вислав дня 7. м. м. ноту до польського заступника у Відні, в котрій закладає протест проти жадання Польської Ліквідаційної Комісії, котра звернулася іскровою депешою до антанту за військовою поміччю проти українських „банд", що буцімто нищуть східну Галичину, палять і мордують і які обсадили Львів. ПКЛ. зажадала, щоби військову поміч вислала антанта через Одесу і Україну. Українське посольство у Відни уважає се домаганне ПКЛ. нарушеннєм суверенности Української Держави, яку признав навіть заступник Польщі у Київі. Уважає вкінці, що через односторонне освітленнє подій в Галичині ПЛК. впроваджує в блуд правительства і військові команди антанту, і в хвилині, коли народи цілого світа ждуть на мир, сіє незгоду між Польщею і Україною і взиває світ, щоби непорозуміння між обома народами замість усунути в мировій дорозі, розвязати силою оруже.

Арештування Українців у Львові.

В ночи з неділі на понеділок арештовано у Львові радника Кивелюка і проф. Студинського.

Радника Кивелюка забрано хорого з ліжка — день перед арештуваннєм мав він вибух крови. О. Лежогубського не арештовано ізза його тяжкої недуги. Якраз тепер є у нього лікарська комісія.

Ґданськ і Львів.

Панове Поляки, покликуючись все на історичні права, реклямують для Польщі „oderwane gwałtem, drogą naboru od ciała Rzeczypospolitej polskiej" землі України, Литви і другі. Зазначуємо виразно, що те роблять „панове Поляки", які ще не позбулися низьких інстинктів поневолення. Не думаємо тут про польський робочий народ; хоч такі проводирі сеї кляси, як нпр. Гавзнери, хитаються дуже часто між самоозначеннєм народів і імперіялізмом так, що ніхто ясно не знає, якого вони крою. Але лишім теперішних проводарів галицько-польських робочих мас, бо вони не вічні і сам народ почислиться з ними. Вертаймо до панів. Вони все підчеркують „oderwanie i gwałt". Забувають, що прилученнє тих земель колись до Польщі був ще більший „gwałt" і що польський народ дуже часто дорого платив за той панський „gwałt".

Колиби вже прийшло покликуватися на історію, то Львів скорше український, чим польський. Се Поляки добре знають і ми не будемо їм викладати історії міста Львова.

Та панове Поляки мусять навчитися того, що всі історичні права були і є ганьбою для культури, бо вони містять в собі здавлюваннє, гнебленнє, муки, страшні муки суспільства. Історичні права містять в собі невільництво, панщику робочих мас всіх народів. Історичні права показують, що всі королі, князі, цісарі а за ними шляхта і їх заущники се просто опришки, які краяли шкіру робочих мас. І всякий чоловік, що хоче звати себе чоловіком, мусить стидатися історичних прав і ніколи на них не покликуватися; бо коли би прийшлося судити нащадків тих, що все спиралися на історичні права, то немає ціни на те в них, щоби вони викупилися від тої грози засуду за „gwałty" також історичні.

Ми не покликуємося і ніколи покликатися не будемо на ті історичні права, а будемо оповідати своїм дітям історію, як хрещенне людини на справжнього чоловіка. Ми будемо все проповідувати право самоозначення і права людини.

І лише на підставі тих прав на самоозначеннє і прав людини хочемо порівняти Ґданськ зі Львовом.

Так, як кожний чоловік має право на воздух, на сонце, так кожний народ має право на море. Чоловік не може бути замкненим в клітці звіром, а має і мусить мати право свобідно рухатися по цілій землі. Се ясне для всіх. Дотепершні (до війни) держави були клітками, з яких деяким людям а навіть народам не можна було видістатися. А чоловік живе інтересами людий цілого світа. Він мусить вимінюватися думками і плодами своєї думки, продуктами рук, зі всіми людьми цілого світа. Через се клітки мусять лопнути, бо чоловікови за тісно в них. З лопненнєм кліток мусить бути отворене море для кожного чоловіка і для кожного народу, щоби кожний нарід міг комунікуватися з народами поза морем. Се право мають народи ізза моря, се право мають народи з сього боку моря, де би вони й не були на континенті.

Лише на тім праві можуть, мусять і мають повне право реклямувати Поляки Ґданськ. І хоч Ґданськ має 96·48 прц. словами: девятьдесятшість цілих і сорок вісім десятих процентy Німців, а лише 2·13 прц. словами: два цілих і тринайцять десятих процентy Поляків та 1·39 прц. инших народів, то сей німецький Ґданськ мусить мати місце на приміщенне доків польських мореплавних спілок, мусить мати місце та пристань для польських кораблів. Те слушно належиться Полякам, бо не сміє цілий польський народ бути відтятий від світа. Сього вимагають не лише Поляки, але сього вимагає культура цілого світа, сього вимагають інтереси східних народів. Навіть Українці мусять реклямувати се право для Поляків, бо українська держава, як сусідка Польщі буде мусіла комунікуватися через Польщу із народами за балтійським морем.

Поляків у Ґданську є два проценти а Українців у Львові є двайцять процентів (статистика з перед війни). Поляки на основі своїх двох процентів не жадають осідку своєї торгової фльоти, а жадають прилученнія Ґданська і цілої непольської країни до Польщі, — а Українці жадають на основі своїх двайцять процентів (не двох) осідку свого державного правительства у Львові, полишаючи Полякам, як більшости міста, як найбільшу автономію правити собою.

На се ми маємо право, сього вимагає не лише наш інтерес, але й інтерес польського народу, який не хоче поневолення. Але, але! Панове Поляки! Чи в вас є міра справедливости? Чи може ся міра істнує лише для вас на підставі вашого „posłannictwa"? Чи може ви думаєте силою крісів жити з нами на віки вічні? Думаємо, що ваш нарід не дасться вам закріпостити на довгі літа і скине колись кріс. А тоді — а тоді обернеться з порахунком до вас, бо він — народ — більше чим певно схоче жити з нами, Українцями, як з добрими сусідами. Ваш народ певно колись пізнає, що „posłannictwo" є лише блахман, є обгортка інтересів плянтатора; що слово „posłannictwo" переложене на людську мову, значить: „wilczy żołądek pana". Чи ви думали про те?

Польська Комуністична Партія.

ПАТ. доносить з Варшави, що дня 16. і 17. с. м. відбулися там два з'їзди: лівиці Польської Партії Соціялістичної і Соціяльної демократії Королівства Польського і Литви. Обидва з'їзди ухвалили зіллятися в одну партію під назвою „Комуністична Робітнича Партія Польщі". Вибрано спільну управу, до якої війшло по 6 членів давних партій. Польські комуністи видають свій орган „Sztandar Socializmu" і взивають польське робітництво до боротьби за диктатуру пролетаріяту, о соціяльну революцію. Польські комуністи ворожо виступають проти угодовости правительства Пілсудського і Морачевського, проти війни у східній Галичині і на Україні, яку називають війною проти українського селянства і робітництва в обороні польських магнатів і їх земських посілостий, як також остерігають проти війни з большевицькою Росією і соціялістичною Німеччиною, бо се в наслідок революції в Росії і Німеччині спали кайдани в Польщі.

Польські комуністи ухвалили бойкотувати вибори до установчих зборів, а розвивають агітацію, щоби вся власть перейшла в руки робітничих і жовнірських рад. Першим зорганізованим публичним виступом польських комуністів була велика маніфестація безробітних на вулицях Варшави.

Завдання громади.

(Комунальна політика.)

2. Становище громади в демократичній республиці.

Громада, як вольна одиниця в республиці без підданьчих почувань, є увільнена від тої мачошиної опіки держави, від встряваючої до найдальших закутин її внутрішнього життя контролі. Громада стає повнолітньою.

Її свобода починається від першого її акту вибрання громадської ради. Вибрана громадська рада загальним, рівним, тайним, безпосереднім і пропорціональним без ріжниці пола правом голосуваннєм не складає перед ніким иншим приреченнє правити громадою після означених республиканськими законами правил в демократичнім дусі і після найкращої своєї волі та знання, а лише перед самими виборцями, себто перед громадою, а відтак в суді прирікає шанувати республиканські закони. Вибраннє ради голосами громадян не молодших 20 літ є вже затвердженнєм для неї.

Громадську раду вибирається на як найкоротший протяг часу, отже на два роки. Через те контроля громадян над роботою радного повищається. Коли радний шкідливий, то не надовго, бо лише на два роки, а коли добрий він, то по двох літах може бути знову вибраний.

Щоби праця в раді не була нагло перериваною і дуже змінчивою через вибираннє все то нових радних, зміняється все половина радних що року, себто половина радних першої ради по першім році випадає при помочи льосування і на її місце вибирається нових, а друга половина уступає сама по дволітнім своїм побуттю в раді. Таким чином все що року є вибори половини радних і кождий радний сидить в раді два роки.

Ніодин громадянин за виїмком збродняріе і умово хорих не є виключений від участи в виборах і кожний може бути вибраним, коли лише громадяне вважають його спосібним до тої праці. Щоби радний не був зависимий від журби про життє або від инших обставин та щоби зі всім посвятився громадським справам, мусить брати плату за свою громадську роботу, а коли він мав який инший уряд, то на той протяг часу, коли він є радним, перестає бути урядником.

Щоби радний міг свобідно висказувати свої думки на засіданнях ради або засіданнях комітетів чи комісій, утворених громадою чи радою, він не може бути потяганий перед

суд за свої вислови на засіданнях; одна лише рада має право карати його за те і то лише виключеннєм із засідання.

Так само, як при виборах ради рішає абсолютна більшість відданих голосів, так само всі ухвали ради западають абсолютною більшістю голосів. Ухвали громадської ради не потребують нічийого затвердження, бо радні не є підданими ані малолітними, так само, як та сума горожан, котрі її вибирали. Зате мусить хтось провірити те, чи її ухвали не йдуть поперек інтересам горожан цілої републики. Таким обєктивним чинником в державі є суд і лише суд провірює ухвали громадської ради, чи вони не перечать републиці; але суд не затверджує їх. Таким чином держава при помочи суду може відкинути ухвали ради, а навіть може потягнути цілу раду до відвічальности за протидержавні ухвали. Тут вже судиться держава з громадою, як рівний з рівним, а не розказує. В разі засуду має держава свою міліцію, себто поміч других громад, щоби примусити одну громаду занехати свою постанову. Занехати постанову але не карати, бо коли велика сума горожан хоче чогось, то те не може бути каригідним а лише недогідним другій якійсь сумі горожан републики. Тоді така громада користується правами державної меншости і її негодуваннє або жаданнє мусить розібрати найвища републиканська рада, себто парлямент. (Далі буде.)

Чи український Валєнрод?

Польська буржуазна варшавська і львівська преса розписується, що польська публична опінія підозріває шефа ґенерального штабу польських військ генерала Станислава гр. Шептицького про неохоту ратування Львова з чисто фамілійних мотивів. Генерал Шептицький є рідним братом митрополита Шептицького і монаха Каз. Шептицького, який став „ренеґатом“ і зістав „Rusin-ом“. Ген. Шептицький не спішить з відсічю Львова, бо увільненнє східної Галичини від українських „насильств“ цілить в амбіції родини Шептицьких, яку в українській державі жде велика каріера, через хаос в Польщі подає собі руки тиха фамілійна спілка — шеф польського штабу Станислав і митрополит, голова українського руху Андрій. Звідси пасивний опір в пересилці військ і повільність в висилці военного матеріялу.

„Kurjer Warszawski“ подає відомість, що гр. Станислав Шептицький подався вже до димісії.

„Słowo Polskie“ ч. 2. додає від себе: Не можемо дивуватися, що гр. Шептицький подався до димісі, а скорше мусимо дивуватися, що її не принято.

Чехи--Поляки--Українці.

Польські імперіялісти незвичайно обурені на Чехів, що вони хочуть цілий Шлеск прилучити до своєї держави. Поляки рівночасно змагають прилучити цілу Галичину до Польщі. Польські імперіялісти приміняють тут дві противні засади: домагаючись тешинського Шлеска, покликуються на сю польську більшість. А того самого права не признають нам, помимо нашої великої більшости в східній Галичині. Тут у них вже міродатні історичні, культурні і маєткові згляди. Та як станути на тій їх галицькій основі, то Шлеск безперечно Чехам належиться. Князі з роду Пястів, які панували в частині Шлеска вже перед шістьсот роками, добровільно признали чеських королів своїми зверхниками; а польський король Казимір, той самий, що насильно заняв Львів, зрікся добровільно в користь Чехів усяких прав до Шлеска 1335 р. і в той спосіб цілий Шлеск ще перед остаточним прилученнєм галицької землі до Польщі, яке наступило 1387 р. найшовся добровільно під чеським володіннєм. Чехи своєю справді культурною працею довели його до нинішнього цвитучого стану і вони культурно й маєтково сильніщі від Поляків. Галичину заняли Поляки силою і ніколи ніхто з нас добровільно не признав їх панування, а яку „культуру“ вони нам дали, се найкраще оцінив світ, називаючи нашу землю згідно „Bärenland“ — краєм диких медведів! Та се Поляків не спиняє голосити на весь світ, що ціла Галичина їх земля, на основі тих „прав“, котрих приміненнє Чехами до Шлеска так їх обурює. Д. К.

Военна ситуація.

З комунікатів Начальної Команди польських військ на східню Галичину. З дня 21. с. м.: Польські війська заняли Добромиль, опісля вийшли до Хирова. — З дня 22. с. м.: Ситуація без зміни.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „Впереду“!

НОВИНКИ.

— „Пресове Бюро Начальної Команди Польських Військ накладає отсим на видавництво дневника „Вперед“ кару в висоті 200 (двіста) корон, яка має бути зложена до трох днів під загрозою завішення видавництва в адміністраційним відділі бюра. Наложеннє кари надається наслідком неприміщення, помимо упімнень що-до друкування „Впереду“ латинськими буквами та кирилицею в одним і тім самім примірнику. Львів, дня 21. грудня 1918.“ (Печатка, підпис нечиткий.)

— „Sztandar Socyalizmu“, орґан комуністичної Робітничої Партії Польщі, почав дня 9 груд ня виходити в Варшаві. Є се орґан зєдиненої СДКПЛ. (соц. дем. Польщі і Литви) і лівиці ППС. „Sztandar S.“ виходить на місце „Głos-у Robotniczego“ і „Nasz-oї Trybun-и“.

— Der Sozialdemokrat“. Сими днями почав знову виходити в Кракові орґан Ж. С. Д. П., як тижневник. Братньому орґанови засилаємо привіт!

— Анґлійські офіцири віїхали в неділю зі Львова.

— „Ukrainska otázka“ („Українське питаниє“), брошуру Я. Нечаса про українські справи в чеській мові, про яку була поміщена згадка в 17. ч. „Впереду“, можна дістати в обох українських книгарнях у Львові, в ціні по 1 кор. 50 сот.

Оповістки.

= Наших львівських передплатників просимо покищо відбирати ґазету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

= На ранених укр. жовнірів зложили (в коронах): Григорій і Марія Курницькі 50, Евстахій Петровський 10, Петро Данилюк 15, Василь Іванович 25, Йосиф Манчур 25, Алексей Андрушко 15, Федір Гупало 2, Катерина Мельник 25, Петро Артимяк 15, Боднар 5, Параня Труш 5, Олійник 7·50, Адам Марущак 15, Катерина Пйотровська 5, Василь Цар 2·50, Антін Козак 2·50, Тимко Чех 12·50, Праксця Кузь 2, Антін Строконь 10, Кіндрат Духаль 11·60, Шпікула 5 кор. (Далі буде.)

= На піддержанне українського робітничого дневника зложили дальше (в коронах): Григорій і Марія Курницькі 50, Евстахій Петровський 10, Петро Данилюк 15, Василь Іванович 25, Иосиф Манчур 25, Алексій Андрушко 15, Федір Гупало 2, Катерина Мельник 25, Петро Артимяк 15, Боднар 5, Параня Труш 5, Олійник 1·50, Адам Марущак 15, Катерина Пйотровська 5, Василь Цар 2·50, Антін Козак 2·50, Тимко Чех 12·50, Праксєда Кузь 2, Мозес Гольдштерн 2, М. К. 4, Юлія Любінець 10. Разом 209. (Далі буде.)

— Переписка редакції. Жидівка. Вашу відповідь Фельдштайнови з „Веку“ не можемо, ізза цензуральних зглядів, помістити.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 3—10

Робітня ДАМСЬКИХ СУКОНЬ і КОСТЮМІВ МАРІЇ ПАВЛЮК, Львів, Собіського 12, приймe сейчас здібні сили за доброю винагородою, а також дівчата до науки. 3—3

Дамський кравець Натан Полляк повернув і виконує всякі роботи старанно по дешевих цінах, вул. Ягайлонська ч. 12. 3—3

Печі і кухні кафлеві уставляє нові та переставляє, направляє і чистить зі сажі. — Юліян Оглі, Львів, вул. Руська ч. 1. 2-3

Служницю до всього і опіки над дітьми, вік старший, охотно з провінції. БАРАБОЛЮ за вугіль заміняю; відомість в адміністрації „Впереду“. 2—2

Позір! РЕСТАВРАЦІЯ САМ. ФЛІССЕРА, вул. Ягайлонська ч. 11. отворена до години 10 вечером. Поручається ласкавим зглядам П. Т. Публики. 1—1

СОНИЧКѢ РАТНЕРЪ, ОДЕССА.

Дорогая, дай извѣстіе, здравіе, черезъ украинскую газету въ Одессѣ, прося перепечатать во львовской украинской газетѣ „Вперед“. Будь спокойна, я сдорова, все время во Львовѣ. Очень прошу Розалію Ивановну Антесъ не оставлять Тебя до моего пріѣзда. — „Одесскія Новости“ прошу перепечатать. 1—4

ВАСИЛЬ РУДИЙ в ПІДГАЙЦЯХ. Коли Маньцьо є дома, нехай чекає на батька. Дайте знати, чи Ви здорові. Писарек. 6—7

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. ґімн. П. української ґімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Впереду“). 5—10

ПЕТРУШЕВИЧ — БЕРЕЖАНИ. Зося, Андрійко і його братчик здорові. — Іван. 3—5

Хто вибирається в сторону Камінеччини або Красного, знайде товариство. Зголошеннє листовно до адміністрації „Впереду“ під „Подорож“. 3—3

ДАВИД БІСЕН КРИВЕ — РАДЕХІВ. Перебуваю у фамілії Маркус і маюся добре. Фамілію А. Шварцвальд в Радехові прошу завідомити, що сини Маркус у Львові а Адольф в Закопанім здорові. Інші часописі прошу о передрук. — Ізраель Бісен. 3—4:

Читачів „Впереду“ прошу повідомити родину БРАНДМАРК в ЧОРТКОВІ, родину ФАЛЬБЕР в СЕЛЬЦИ коло ПІДГАЄЦЬ, родину ШЛУМПЕР в ГЛИНЯНАХ і родину ГАН в НОВІМ СЕЛІ коло Підволочиск, що Штенґель і Вах перебувають здорові у Львові. Інші часописі просяться о передрук. 3—4:

Ми всі здорові — Ярвова. 3—3

ОЛЯ і МИХАЙЛО НЕСТОРИ. Ми здорові. Дайте знати що о собі.—Стефа. — Інші часописі просяться о передрук. 3—3

ЛЕОНТИНА ҐРОССМАН просить повідомити свойого мужа Шимона Ґроссмана, урядника залізничого в Тернополі, що я у Львові у Гані. 3—3

Читачів „Впереду“ просяться повідомити ФЕРДИНАНДА БІЛИНСЬКОГО, заступника нотара в БРОДАХ, що жінка здорова і очікує відомости. 3—3

ВОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катруна і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Мошцка. 3—12

В листопаді 18—19 поїхав мій син МОРИЦ РОЗЕНЦВЕЙҐ ученик VI ґімн. кл. до ПЕРЕМИШЛЯН за поживою. Прошу о вістку.—Леопольд Розенцвейґ, Сикстуска 2 Львів. 3—3

Доношу моїй жінці АДЕЛІ ВЕҐНЕР у д-ра Коцмана в ПЕРЕМИШЛЯНАХ, що я здоров і не поніс ніякої шкоди. Прошу о вістку. — Маркус Веґнер. Львів, Зиґмунтівська 11. 3—3

Усіх знайомих просяться повідомити ВОЛОДИМИРУ ТИСОВСЬКУ в СТАНІСЛАВОВІ, Зосина Воля ч. 53, що її муж у Львові зовсім здоров. Цурковський і Голіматий також. 3—3

Нуся і Настя просять дуже читачів „Впереду“ повідомити ДІДИЧІ в ЛИПИЦІ ГОРІШНОЇ пов. Рогатин, що здорові і просять о відповідь. 3—5

ДОБРОМІЛЬСЬКІ—ЧОРТКІВ. Хто з наших є у Вас і де решта рідні, котрі разом поїхали? Чи Влодко з ними? Відповідь ґазетою. Ґеню і Тосьну не опустіть Васлик. — Завадська. — Тернопільські часописі проситься о передрук. 3—3

Хто має яку відомість про ТАДЕЯ ВІЛЮША, австрійського рітмайстра, прошу повідомити: вулиця Вінц. Поля ч. 12. 3—6

МАТКОВСЬКИЙ, ЛИПОВИЦІ - ПЕРЕМИШЛЯНИ. Ми всі здорові. — Геля. 3—4

О. ЗАЛУЖНИЙ, ПОТІК. Ми здорові, ситі, цілі. П. Ґ. опікується нами. Прикрости жадної не було.—Діти. 3—5

ХРИСТИНА ҐЕРИНОВИЧ повідомляє мужа і рідню, що всі здорові. 3—3

ДІДИЧ ІВАН сотник 19 п. укр. стр. повідомляє родичів і знаномих в ПЕРЕСПІ пов. Сокаль, що знаходиться в ґарнізоновім шпитали ранений, приходить до здоровля. Інші часописі проситься о передрук. 3—5:

ВЛОДКУ! Живем здорові. Ждемо вістий від Тебе. Мечка Оссовська. Інші часописі прошу о передрук. 2—3

ВОЛОДИМИР МАЛШЕВСЬКИЙ. Красне-Броди-Тернопіль. Займися Ромном і возьми його з Вишенки. — Галя. 2—6

КАЛИНЕВИЧІВ в Камінці Струмиловій проситься повідомити, що ми здорові у Львові. — Целіна Розенкранц. 2—3

ІЗРАЕЛЬ ҐОТЕСМАНН, Львів, Казимірівська ч. 20, повідомляє родичів Симеона Ґотесманна в Борщеві, що всі здорові. Інші часописі прошу о передрук. 2—2

ЛІЩИНСЬКА. Броди. Добре мені у Олі і Галі Насальських, Львів, вул. Шептицьких ч. 32. II. п.—Міська 2—3

Наші діти і родину повідомляємо, що ми здорові. — Т. А. М. Заячківські. 2—2

Прошу знакомих о повідомленнє моєї жени, яка перебуває у о. МОГИЛЬНИЦЬКОГО в Джуркові почта Обертин, що ми всі трое здорові у Львові. Інші часописі проситься о передрук. — Михайло Руденський. 2—3

Прошу повідомити Д-ра ІҐНАЦА ЛЕВЕНГЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 2—7

VACUUM OEL et C-o. Прошу дати знати директорови Ґарфункльови, що жена і діти а також родина Зелінґер здорові. Завідоміть родину. 1—3

ЛОВЧИЦІ, повіт жидачівський. РОДИНА ВАСУНҐІВ. Ми здорові. Дайте знати о собі сею дорогою, як Вам живеться. Влодко в Кракові. Ґазети українські і польські проситься о передрук. — Зофія Ломницька. 1—1

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ГАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Маня з донькою Оленою здорові. — Ізидор. 1—7

Д-р ІЛЬНИЦЬКИЙ, ДРОГОБИЧ. Ми здорові. — Петро. 1—3

М. РОҐУЦЬКИЙ, КУПНОВИЧІ. Я у Львові, здоров. — Іван. — Інші часописі проситься о передрук. 1—3

БРОДИ! Фотоґрафа РЕЙССА просимо повідомити, що Генрик, Фридрих і Аґнес здорові і все в порядку. 1—2:

Хтоби мав вістку про ІҐНАЦА ЗАНДАВЕРА, котрий в останніх часах перебував на Україні „Gericht des 11. Infanterie-Divisions-Kommandos, Feldpost 408.“ зволить завідомити В. Зандавера, вул. Домагаличів ч. 7. 1—1

САЛЯМОН ШУСГАЙМ, СТАНІСЛАВІВ, Ґіллера ч. 11 Бернард, Дора і Аделя здорові і в посіданню всіх річий. Живуть у Львові у Брандів. Станиславівські часописі проситься о передрук. 1—2

Читачів „Впереду“ проситься повідомити С. ГОЛҐЕРА в Бучачі, що Ґеня Шмільович здорова у Львові. Прошу о вістку. 1—1

Прошу ласкаво повідомити ШМІЛЬКА БРІКНЕРА, Глинсько-Жовква, що усі діти у Львові здорові 1—2:

Хто має яку відомість про УСС. ВОЛОДИМИРА МОСОРУ, зволить ласкаво донести до „Впереду“. Інші часописі проситься о передрук. 1—3

АННІ ВІТИНСЬКИЙ в ЖИРАВІ, почта Ходорів, прошу донести, що ми здорові, а хлопців нема у Львові, 1—1

КРАЙЦЕНАВЕР БЕРНГАРД, САМБІР, я здоров, неголодний, будьте спокійні. Прошу о вістку. — Ізак. 1—3

Д-р КАРОЛЬ ФЕІЛЕС, ТЕРНОПІЛЬ Я у Львові здорова. — Донька Міхаліна. — Прошу о відомість. 1—3

ОСТАП ВЕСОЛОВСЬКИЙ, СТРИЙ. Дай вістку про Данила і Батьків. Ми здорові.—Софія.—Стрийські і станиславівські часописі прошу о передрук. 1—2

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропигійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 20. Lwiw, wtorok, dnia 24. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8. I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Szczo dijet'sia na Ukrajini?

Pisła opowidań odnoho pryjizżoho z Ukrajiny, wijśka Petlury w syli 70.000 zaniały powity płoskiriwśkyj, łatyczewśkyj i kamenećkyj. Petlura kazaw aresztuwaty wsich uriadnykiw Skoropadśkoho i dejakych obszarnykiw. Dali poruczyw chłopśkym komitetam, szczoby zaniały uprawu dwirśkych dibr.

Pisła doneseń warszawśkoho generalnoho sztabu z dnia 21. s. m., wijśka Petlury zaniały Łuć k.

Protest Ukrajiny.

Ukrajińske presowe Bjuro w Lozanni donosyt', szczo wideńskyj posoł Ukrajińskoji Derżawy Wjaczesław Łypyńskyj wysław dnia 7. m. m. notu do polśkoho zastupnyka u Widni, w kotrij zakładaje protest proty żadannia Polśkoji Likwidacijnoji Komisiji, kotra zwernułasia iskrowoju depeszoju do antantu za wijśkowoju pomiczju proty ukrajińskych „band", szczo bucim-to nyszczut' schidnu Hałyczynu, palat' i mordujut' i jaki obsadyły Lwiw. P. L. K. zażadała, szczoby wijśkowu pomicz wysłała antanta czerez Odesu i Ukrajinu. Ukrajińske posolstwo u Widny uważaje se domahannie P. L. K, naruszenniem suwerennosty Ukrajińskoji Derżawy, jaku pryznaw nawit' zastupnyk Polszczi u Kyjiwi. Uważaje wkinci, szczo czerez odnostoronne oswitłennie podij w Hałyczyni P. L. K. wprowadżuje w błud prawytelstwa i wijśkowi komandy antantu, i w chwyłyni, koły narody ciłoho swita żdut' na myr sije nezhodu miż Polszczeju i Ukrajinoju i wzywaje swit, szczoby neporozuminnia miż oboma narodamy zamist' usunuty w myrowij dorozi, rozwiazały syłoju orużja.

Aresztuwannia Ukrajinciw u Lwowi.

W noczy z nedili na ponediłok aresztowano u Lwowi radnyka Kyweluka i prof. Studyńskoho. Radnyka Kyweluka zabrano choroho z liżka — deń pered aresztuwanniem maw win wybuch krowy. O. Łeżohubśkoho ne aresztowano izza joho tiażkoji neduhy. Jakraz teper je u nioho likarśka komisja.

Gdańsk i Lwiw.

Panowe Polaky, pokłykujuczyś wse na istoryczni prawa, reklamujut' dla Polszczi „oderwanie gwałtem, drogą zaboru od ciała Rzeczypospolitej polskiej" zemli Ukrajiny, Łytwy i druhi. Zaznaczujemo wyrazno, szczo te roblat' „panowe Polaky", jaki szcze ne pozbułysia nyżkych instynktiw ponewołennia. Ne dumajemo tut pro polśkyj roboczyj narod; chocz taki prowodyri seji klasy, jak npr. Hawznery, chytajut'sia duże czasto miż samooznaczenniem narodiw i imperijalizmom tak, szczo nichto jasno ne znaje, jakoho wony kroju. Ale łyszim teperisznych prowodyriw hałyćko-polśkych roboczych mas, bo wony ne wiczni i sam narod poczysłyt'sia z nymy. Wertajmo do paniw. Wony wse pidczerkujut' „oderwanie i gwałt". Zabuwajut', szczo prył uczennie tych zemel koły do Polszczi buw szcze bilszyj „gwałt" i szczo polśkyj narid duże czasto doroho płatyw za toj pańskyj „gwałt".

Kołyby wże pryjszło pokłykuwatysia na istoriju, to Lwiw skorsze ukrajińskyj, czym polśkyj. Se Polaky dobre znajut' i my ne budemo jim wykładaty istoriji mista Lwowa.

Ta panowe Polaky musiat' nawczatysia toho, szczo wsi istoryczni prawa buły i je hańboju dla kultury, bo wony mistiat' w sobi zdawluwannie, hnobłennie, muky, straszni muky suspilstwa. Istoryczni prawa mistiat' w sobi newilnyctwo, panszczynu roboczych mas wsich narodiw. Istoryczni prawa pokazujut', szczo wsi koroli, kniazi, cisari a za nymy szlachta i jich zausznyky se prosto opryszky, jaki krajały szkiru roboczych mas. I wsiakyj czołowik, szczo chocze zwaty sebe czołowikom, musyt' stydatysia istorycznych praw i nikoły na nych ne pokłykuwatysia; bo koły by pryjszłosia sudyty naszczadkiw tych, szczo wse spyrałysia na istoryczni prawa, to nemaje ciny na te w nych, szczoby wony wykupyłysia wid toji hrozy zasudu za „gwałty" takoż istoryczni.

My ne pokłykujemosia i nikoły pokłykatysia ne budemo na ti istoryczni prawa, a budemo opowidaty swojim ditiam istoriju, jak chreszczennie ludyny na sprawżnioho czołowika. My budemo wse propowiduwaty prawo samooznaczennia i prawa ludyny.

I łysze na pidstawi tych praw na samooznaczennie i praw ludyny choczemo poriwniaty Gdańsk zi Lwowom.

Tak, jak kożnyj czołowik maje prawo na wozduch, na sonce, tak kożnyj narid maje prawo na more. Czołowik ne może buty zamknenym w klitci zwirem, a maje i musyt' maty prawo swobidno ruchatysia po ciłij zemli. Se jasne dla wsich. Dotepericzni (do wijny) derżawy buły klitkamy, z jakych dejakym ludiam a nawit' narodam ne można buło wydistatysia. A czołowik żywe interesamy ludyj ciłoho swita. Win musyt' wyminiuwatysia dumkamy i płodamy swojeji dumky, produktamy ruk, zi wsimy lud'my ciłoho swita. Czerez se klitky musiat' łopnuty, bo czołowikowy za tisno w nych. Z łopnenniem klitok musyt' buty otworene more dla kożnoho czołowika i dla kożnoho narodu, szczoby kożnyj narid mih komunikuwatysia z narodamy poza morem. Se prawo majut' narody izza morja, se prawo majut' narody z sioho boku morja, de by wony i ne buły na kontynenti.

Łysze na tim prawi możut', musiat' i majut' powne prawo reklamuwaty Polaky Gdańsk. I chocz Gdańsk maje 96·48 proc. słowamy: dewiat'desiat'szist' ciłych i sorok wisim desiatych procentu Nimciw, a łysze 2·13 proc. słowamy: dwa ciłych i trynajciat' desiatych procentu Polakiw ta 1·39 proc. ynszych narodiw, to sej nimećkyj Gdańsk musyt' maty misce na prymiszczennie dokiw polśkych morepławnych spiłok, musyt' maty misce na prystań dla polśkych korabliw. Te słuszno należyt'sia Polakam, bo ne smije ciłyj polśkyj narid buty widtiatyj wid swita. Sioho wymahajut' ne łysze Polaky, ale sioho wymahaje kultura ciłoho swita, sioho wymahajut' nawit' interesy schidnych narodiw. Nawit' Ukrajinci musiat' reklamuwaty se prawo dla Polakiw, bo ukrajińska derżawa, jak susidka Polszczi bude musiła komunikuwatysia czerez Polszczu iz narodamy za bałtijśkym morem.

Polakiw u Gdańsku je dwa procenty a Ukrajinciw u Lwowi je dwajciat' procentiw (statystyka z pered wijny). Polaky na osnowi swojich dwoch procentiw ne żadajut' osidku swojeji torhowoji floty, a żadajut' prył uczennia Gdańska i ciłoji nepolśkoji krajiny do Polszczi, — a Ukrajinci żadajut' na osnowi swojich dwajciat' procentiw (ne dwoch) osidku swoho derżawnoho prawytelstwa u Lwowi, połyszajuczy Polakam, jak bilszosty mista, jak najbilszu awtonomiju prawyty soboju.

Na se my majemo prawo, sioho wymahaje ne łysze nasz interes, ale i interes polśkoho narodu, jakyj ne chocze ponewołennia. Ale, ale! Panowe Polaky! Czy w was je mira sprawedływosty? Czy może sia mira istnuje łysze dla was na pidstawi waszoho „posłannictwa"? Czy może wy dumajete syłoju krisiw żyty z namy na wiki wiczni? Dumajemo, szczo ni, bo wono wyjszłoby ne nam, a wam na szkodu. Dumajemo, szczo wasz narid ne dast'sia wam zakripostyty na dowhi lita i skyne koły kris. A todi — a todi obernet'sia z porachunkom do was, bo win — narid — bilsze czym pewno schocze żyty z namy, Ukrajinciamy, jak z dobrymy susidamy. Wasz narid pewno koły piznaje, szczo „posłannictwo" je łysze błachman, je obhortka interesiw plantatora; szczo słowo „posłannictwo" perełożene na ludśku mowu, znaczyt': „wilczy żołądek pana". Czy wy dumały pro te?

Polśka komunistyczna partija.

PTA. donosyt' z Warszawy, szczo dnia 16. i 17. s. m. widbułysia tam dwa zjizdy, liwyci Polśkoji Partiji Socialistycznoji i Socialnoji demokratiji koroliwstwa Polśkoho i Łytwy. Oba zjizdy uchwałyły zillatysia w odnu partiju pid nazwoju „Komunistyczna Robitnycza Partija Polszczi". Wybrano spilnu uprawu, do jakoji wijszło po 6. członiw dawnych partij. Polśki komunisty wydajut' swij organ „Sztandar Socializmu" i wzywajut' polśke robitnyctwo do borot'by za dyktaturu proletariatu, o socialnu rewoluciju. Polśki komunisty worożo wystupajut' proty uhodowosty prawytelstwa Piłsudśkoho i Moraczewśkoho, proty wijny u schidnij Hałyczyni i na Ukraini, jaku nazywajut' wijnoju proty ukrajińskoho selanstwa i robitnyctwa w oboroni polśkych magnatiw i jich zemśkych posiłostyj, jak takoż osterihajut' proty wijny z bolszewyćkoju Rosijeju i socialistycznoju Nimeczczynoju, bo se w naslidok rewoluciji w Rosiji i Nimeczczyni spały kajdany z Polszczi.

Polśki komunisty uchwałyły bojkutuwaty wybory do ustanowczych zboriw, a rozwywajut' agitaciju, szczoby wsia włast' perejszła w ruky robitnyczych i żownirśkych rad. Perszym zorganizowanym publycznym wystupom polśkych komunistiw buła wełyka manifestacija bezrobitnych na wułyciach Warszawy.

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

2. Stanowyszcze hromady w demokratycznij republyci.

Hromada, jak wolna odynycia w republyci bez piddańczych poczuwań, je uwilnena wid toji maczoszynoji opiky derżawy, wid wstrjawajuczoji do najdalszych zakutyn jiji wnutrisznioho żyttia kontroli. Hromada staje pownolitnioju.

Jiji swoboda poczynajet'sia wid perszoho jiji aktu wybrannia hromadśkoji rady. Wybrana hromadśka rada zahalnym, riwnym, tajnym, bezposerednym i proporcionalnym bez riżnyci poła prawom hołosuwanniem ne składaje pered nikym ynszym pryreczennie prawyty hromadoju pisla oznaczenych republykańskymy zakonamy prawom w demokratycznim dusi i pisla najkraszczoji swojeji woli ta znannia, a łysze pered samymy wyborciamy, sebto pered hromadoju, a widtak w sudi pryrikaje szanuwaty republykański zakony. Wybrannie rady hołosamy hromadian ne mołodszych 20 lit je wże zatwerdżenniem dla neji.

Hromadśku radu wybyrajet'sia na jak najkorotszyj protiah czasu, otże na dwa roky. Czerez te kontrola hromadian nad robotoju radnoho powyszczajet'sia. Koły radnyj szkidływyj, to ne nadowho, bo łysze na dwa roky, a koły dobryj win, to po dwoch litach może buty znowu wybranyj.

Szczoby pracia w radi ne buła nahło pererywanoju i duże zminczywoju czerez wybyrannie wse to nowych radnych, zminiajet'sia wse połowyna radnych szczo roku, sebto połowyna radnych perszoji rady po perszim roci wypadaje pry pomoczy losuwannia i na jiji misce wybyrajet'sia nowych, a druha połowyna ustupaje sama po dwolitnim swojim pobuttiu w radi. Takym czynom wse szczo roku je wybory połowyny radnych i kożnyj radnyj sydyt' w radi dwa roky.

Niodyn hromadianyn za wyjimkom zbrodniariw i umowo chorych ne je wykluczenyj wid uczasty w wyborach i kożnyj może buty wybranym, koły łysze hromadiane wważajut' joho sposibnym do toji praci. Szczoby radnyj ne buw zawysymyj wid żurby pro żyttie abo wid ynszych obstawyn ta szczoby ziwsim poswiatywsia hromadśkym prawom musyt' radnyj braty płatu za swoju hromadśku robotu, a koły win maw jakyj ynszyj urjad, to na toj protiah czasu, koły win je radnym, perestaje buty urjadnykom.

Szczoby radnyj mih swobidno wyskazuwaty swoji dumky na zasidanniach rady abo na zasidanniach komitetiw czy komisij, utworenych hromadoju czy radoju, win ne może buty potiahanyj pered sud za swoji wysłowy na zasidanniach; odna łysze rada maje prawo karaty joho za te i to łysze wykluczenniem iz zasidannia.

Tak samo, jak pry wyborach rady riszaje absolutna bilszist' widdanych hołosiw, tak samo wsi uchwały rady zapadajut' absolutnoju bilszistju hołosiw. Uchwały hromadśkoji rady ne potrebujut' niczyjoho zatwerdżennia, bo radni ne je piddanymy ani małolitnymy, tak samo, jak ta suma horożan, kotri jiji wybyrały. Zate musyt' chtoś prowiryty te, czy jiji uchwały ne jdut' poperek interesam horożan ciłoji republyky. Takym objektywnym czynnykom w derżawi je sud i łysze sud prowirjuje uchwały hromadśkoji rady, czy wony ne pereczat' republyci; ałe sud ne zatwerdżuje jich. Takym czynom derżawa pry pomoczy sudu może widkynuty uchwały rady, a nawit' może potiahnuty ciłu radu do widwiczalnosty za protyderżawni uchwały. Tut wże sudyt'sia derżawa z hromadoju, a ne rozkazuje. W razi zasudu maje derżawa swoju miliciju, sebto pomicz druhych hromad, szczoby prymusyty odnu hromadu zanechaty swoju postanowu. Zanechaty postanowu ałe ne karaty, bo koły welyka suma horożan chocze czohoś, to te ne może buty karyhidnym a łysze nedohidnym druhij jakijś sumi horożan republyky. Todi taka hromada korystujet'sia prawamy derżawnoji menszosty i jiji nehodowannie abo żadannie musyt' rozibraty najwyszcza republykańska rada, sebto parlament.

(Dali bude.)

Czy ukrajinśkyj Walenrod?

Polśka burżuazna warszawśka i lwiwśka presa rozpysujet'sia, szczo polśka publyczna opinija pidozriwaje szefa generalnoho sztabu polśkych wijśk generała Stanysława gr. Szeptyćkoho pro neochotu ratuwannia Lwowa z czysto familijnych motywiw. Generał Szeptyćkyj je ridnym bratom mytropołyta Szeptyćkoho i monacha Kaz. Szeptyćkoho, jakyj staw „renegatom" i zistaw „Rusin-om". Gen. Szeptyćkyj ne spiszyt' z widsicziu Lwowa, bo uwilnennie schidnoji Hałyczyny wid ukrajinśkych „nasylstw" ciłyt' w ambiciji rodyny Szeptyćkych, jaku w ukrajinśkij derżawi żde welyka karijera, czerez chaos w Polszczi podaje sobi ruky tycha familijna spiłka — szef polśkoho sztabu Stanysław i mytropołyt, hołowa ukrajinśkoho ruchu Andrij. Zwidsy pasywnyj opir w peresyłci wijśk i powilnist' w wysyłci wojennoho materiału.

„Kurjer Warszawski" podaje widomist', szczo graf Stanysław Szeptyćkyj podawsia wże do dymisiji, a „Słowo Poskie" cz. 2. dodaje wid sebe: ne możemo dywuwatysia, szczo graf Szeptyćkyj podawsia do dymisiji, a skorsze musymo dywuwatysia, szczo jiji ne pryniato.

Czechy - Polaky - Ukrajinci.

Polśki imperijalisty nezwyczajno oburени na Czechiw, szczo wony choczut' ciłyj Szłesk pryłuczyty do swojeji derżawy. Polaky czasto zmahajut' pryłuczyty ciłu Hałyczynu do Polszczi. Polśki imperijalisty pryminiujut' tut dwi protywni zasady: doma hajuczyś teszyńskoho Szłeska, pokłykujut'sia na joho polśku bilszist'. A toho samoho — prawa ne pryznajut' nam, pomymo naszoji welykoji bilszosty w schidnij Hałyczyni. Tut u nych wże mirodatni istoryczni, kulturni i majetkowi zhlady. Ta jak stanuty na tij jich hałyćkij osnowi, to Szłesk bezpereczno Czecham należyt'sia. Kniazi z rodu Pjastiw, jaki panuwały w czastyni Szłeska wże pered szist'sot rokamy, dobrowilno pryznały cześkych koroliw swojimy zwerchnykamy; a polśkyj korol Kazymir, toj samyj, szczo nasylno zaniaw Lwiw, zriksia dobrowilno w korysť Czechiw usiakych praw do Szłeska 1335 r. i w toj sposib ciłyj Szłesk szcze pered ostatnym pryłuczenniem hałyćkoji zemli do Polszczi, jake nastupyło 1387 r. najszowsia dobrowilno pid cześkym wołodinniem. Czechy swojeju sprawdi kulturnoju praceju doweły joho do nynisznioho cwytuczoho stanu i wony kulturno i majetkowo sylniszczi wid Polakiw. Hałyczynu zaniały Polaky syłoju i nikoły nichto z nas dobrowilno ne pryznaw jich panuwannia, a jaku „kulturu" wony nam dały, se najkraszcze ocinyw swit, nazywajuczy naszu zemlu zhidno „Bärenland" — krajem dykych medwediw! Ta se Polakiw ne spyniaje hołosyty na weś swit, szczo ciła Hałyczyna jich zemla, na osnowi tych „praw", kotrych pryminennie Czechamy do Szłeska tak jich oburjuje.

D. K.

Wojenna sytuacija.

Z komunikatu sztabu Nacz. Kom. Wijśk Polśkych na schidnu Hałyczynu. Z dnia 21. hrudnia 1918 r:

Polśki wijśka zaniały Dobromyl, opisla wijszły do Chyrowa. — Z dnia 22. s. m.: Sytuacija bez zminy.

NOWYNKY.

— „Presowe Biuro Naczalnoji Komandy Polśkych Wijśk nakładaje otsym na wydawnyctwo dnewnyka „Wpered" karu w wysoti 200 (dwista) koron, jaka maje buty złożena do troch dniw pid zahrozoju zawiszennia wydawnyctwa w administracijnim widdili biura. Nałożennie kary nadajet'sia naslidkom nepryminennia, pomymo upimneń, szczo-do drukuwannia „Wperedu" łatynśkymy bukwamy ta kyryłyceju w odnim i tim samim prymirnyku. Lwiw, dnia 21. hrudnia 1918". (Peczatka; pidpys neczytkyj.)

— „Sztandar Socyalizmu", organ komunistycznoji Robitnyczoji Partiji Polśkoji, poczaw dnia 9. hrudnia wychodyty w Warszawi. Je se organ zjedynenoji SDKPL. (soc. dem. Polszczi j Łytwy) i liwyci PPS. — „Sztandar S." wychodyt' na misce „Głos-u Robotniczo-ho" i „Nasz oji Trybun-y".

— „Der Sozialdemokrat". Symy dniamy poczaw znowu wychodyty w Krakowi organ ŻSDP., jak tyżnewnyk. Bratniomu organowy zasyłajemo prywit!

— Anglijśki oficyry widjichały w nedilu zi Lwowa.

— „Ukrajinska otázka" („Ukrajińske pytannie"), broszurku J. Neczasa pro ukrajinśki sprawy w cześkij mowi, pro jaku buła pomiszczena zhadka w 17. cz. „Wperedu", można distaty w oboch ukrajinśkych knyharniach u Lwowi, w cini po 1 Kor. 50 sot.

Opowistky.

= **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — Administracija.

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Кольпортерів до розношування газет потрібно **сейчас.** Зголошуватися до адміністрації „Впереду" (вулиця Руська ч. 3., I. поверх).

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Оповістка

В наслідок перетяження друкарні цінних паперів у Відні австро-угорський Банк був змушений видати тимчасове зарядження виготовлення нових банкнотів по 200 К. з дати 27. жовтня 1918 р. також і в Будапешті.

Сі банкноти ріжняться від банкнотів з 27. жовтня 1918 р., котрих опис подано оповісткою з 28. жовтня тим, що на відвороткій стороні нема сірого фильованого тла."

Відень, 3. грудня 1918 р.

Австро угорський Банк
Грубер,
віцегувернер.
Шрейбер, генер. радник. Шміт, ген. секретар.

Kundmachung.

Infolge Überlastung der Druckerei für Wertpapiere in Wien hat sich die Österreichisch-ung. Bank veranlasst gesehen, vorübergehend Banknoten zu 200 Kronen mit dem Datum vom 27. Oktober 1918 auch in Budapest herstellen zu lassen.

Diese Noten zeigen gegenüber der mit der Kundmachung vom 28. Oktober l. J. hinausgegebenen Beschreibung der Banknoten zu 200 Kronen mit dem Datum vom 27. Oktober 1918 den Unterschied, dass die Rückseite der Noten nicht mit dem grauen Wellenraster versehen ist.

Wien, 3. Dezember 1918.

Oesterreichisch-ungarische Bank.
GRUBER, Vizegouverneur.
SCHREIBER, Generalrat. SCHMID, Generalsekretär.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu" 3—10

WASYL RUDYJ w PIDHAJCIACH. Koły Mańcio je doma, nechaj czekaje na bat'ka. Dajte znaty, czy Wy zdorowi. Pisarek. 6—7

W łystopadi 18—19 pojichaw mij syn MORYC ROZENZWAJG, uczenyk VI. gimn. kl. do PEREMYSZLAN za pożywoju. Proszu o wistku. — Leopold Rozenzwajg — Sykstuska 2. Lwiw. 3—3

Donoszu mojij żinci ADELI WAGNER u dr. Kocmana w PFREMYSZLANACH, szczo ja zdorow i ne ponis nijakoji szkody. Proszu o wistku. — Markus Wagner. Lwiw Zyhmontiwśka 11. 3—3

Chto maje jaku widomist' pro TADEUSZA WILUSZA, awstrijśkoho rotmistra, proszu powidomyty: wułycia Wine. Pola cz. 12. 3—6

KRYCZYŃSCY, BORSZCZÓW. Cała rodzina zdrowa. Dajcie wiadomość o sobie. — Stasia. 1—3

KAMILA GRUSZECKA, STANISŁAWÓW. Jesteśmy zdrowi, prosimy o wiadomość o Ludwiku. — Rożałowska, 1 3

ŁOWCZYCE, powiat Żydaczowski. WASUNGOWIE. My zdrowi. Dajcie znać tą drogą, jak się macie. Włodek w Krakowie. Gazety polskie i ukraińskie proszę o przedruk. — Zofia Łomnicka.

BRODY! Fotografa REISA prosimy zawiadomić, że Henryk, Fryderyk i Agnes zdrowi; wszystko w porządku. 1—2

Ktoby miał wiadomość o Ignacym Landawerze, który ostatnio był na Ukrainie: Gericht des 11. Infanterie-Divisions-Kommandos, Feldpost 408, raczy donieść pod adresem W. Sandauer, Domagalewiczów l. 7. parter.

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 21. Львів, середа, дня 25. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів еднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Побіда Петлюри.

Українське Пресове Бюро доносить з Києва, що війська Петлюри обсадили Миколаїв, Житомір і Бердичів.

„Więcej energii".

Так пише „Pobudka" в 48 ч. з 23. XII. 1918. кажучи, що Українці обходяться з інтернованими Поляками „nieludzko", а Поляки „przesadzają się w uprzejmości" до інтернованих Українців. „Pobudka" боїться, що „niebawem wszyscy lwowscy Ukraińcy błagać będą nas (Поляків), byśmy ich łaskawie internować raczyli".

З такоюж самою підюджуючою думкою говорить про Жидів.

Ми одначе звертаємося ще раз до всіх, яким лежить на серці судьба обох народів — чи справді треба того?! Чи справді треба копати щораз глибшу і глибшу пропасть?

Хай сьогодня в Різдвяний вечір подумають і ті, що є тепер при власти і ті всі, що щиро хочуть добра та справедливости!

Ми зі свого боку скажемо коротко:

Коли для осягнення волі нашому народови треба того, щоби ми всі були інтерновані, коли того треба, щоби ми всі впали жертвою, коли пани з „Pobudki" думають, що до щастя Польщі конче сього треба, щоби ми всі впали на жертівнику свободи народів, то кожнього дня ми всі, як один муж, готові підложити наші голови, щоби вдоволити не новій, а давній польсько-шляхотській ідеї нагу: „A więc więcej energii, a mniej tej szkodliwej, polskiej dobrotliwości", бо свободу осягнемо лише дорогою боротьби, дорогою мук.

Ми готові!

Вільсон і соціялісти.

Париж, 15. грудня. Сьогодня пополудни приняв президент Вільсон депутацію, зложену з 25 парляментарних соціялістичних послів. Посол Ренодель прочитав адресу загального робітничого союзу і зединеної соціялістичної партії, в котрій вказано на згідність поглядів Вільсона і робітників в справі мира і війни. Всі народи — каже адреса — прилучаються до сього погляду і очікують, що скорий мир здійснить проголошені Вільсоном 14 точок, щоби вкінці поважно розпочалася перебудова світа. Адреса кінчиться подякою Вільсонови за те, що він приїхав, щоби на конференції заступати свої прінціпи і щоби своєю присутністю причинитись до сього, щоби покінчити страхіття чотиролітньої війни.

На се заявив Вільсон: Війна, яку ми переболіли, виявила безправє, яке могло здлатись постійною, самовільною, не відвічальною силою. Щоби забезпечити щастє і добробут народів і створити трівкий мир, належить унеможливити віднову сього безправя. Війну викликали народи, пересяклі мілітаризмом. Вороги свободи є заразом ворогами людства. До сього не вистарчить сам прінціп. Він мусить бути попертий співпрацею народів, яких діяльність мусить бути забезпечена міжнародним союзом. Я переконаний, що сим поглядом будуть руководитися також провідники ваших великих народів і уважаю себе щасливим, що судилось мені співпрацювати з сими мужами, щоби забезпечити тревалий мир справедливости і правди. Жертви сеї війни мають бути останніми, що в драстичний спосіб пали за своє освободженнє.

Ренеґати.

I.

Польські часописі подають, що д-р ЕУҐЕНІУШ БАРВІНЬСКІ директор державного архіву у Львові, іменований членом архівальної Ради в міністерстві просвіти і віроісп. в Варшав. „Wiek nowy" ч 5272 з 22. грудня додає до сього таку замітку:

„Ill. Kuryer Krakowski" podał przy tej sposobności, jakoby dr. E. Barwiński był Rusinem. Wiadomość ta polega chyba na zupełnej nie najomości stosunków, gdyż jest we Lwowie powszechnie znanym, iz dr. Eugeniusz Barwiński jest Polakiem i w sferach naukowych oraz szerokich kołach naszego miasta cieszy się opinią takiego „Ill Kuryer Krakowski" sprostuje niewątpliwie podaną przez siebie wiadomość, którą dr. Barwińskiemu dotkliwą krzywdę wyrządził".

Виручаючи „Ill. Kuryer Krakowski", подаємо до відома польських часописий, що д-р Е. Б. є сином бл. о. Івана Б., гр.-кат. пароха в Постолівці і бл. п. Юлії з Олесницьких (погибшої від кулі 19. листопада с. р.), доньки гр.-кат. священика, а рідної сестри бл. п. д-ра Евґена Олесницького, внуком бл. п. о. Григорія Б., гр.-кат. пароха з Шехтинців, а сягаючи взад до XVIII. і XVII. століття, потомком гр.-кат. священиків о. Филипа і о. Івана. Сам д-р Еуґеніуш є гр.-кат. обряду, а лише свого сина „переписав" в 1915 р. на латинство. Іспит зрілости зложив 1891 р. в українській гімназії у Львові, а свої перші наукові праці печатав в „Записках Наук. Товариства ім. Шевченка".

Не зашкодить тут навести отсей уступ з тестаменту бл. п. д-ра Евґена Олесницького, з дати: Відень, 19. вересня 1917 р.: „Ніяким способом і при ніякій комбінації не може прийти до наслідства по мені син моєї сестри д-р Евґен Барвінський ані ніхто з його наслідників. Поставновлюю се тому, бо він, вирікшись своєї віри і народности, стався тим лише погорди достойним і не заслугує на ніякі згляди. Зовсім беззглядно також мають поступити з ним мої наслідники при знесенню співвласности реальности при вул. Зиблікевича 44".

II.

П. ТЕОФІЛЬ МЕРУНОВИЧ простує в краківськім „Głos-i Narod-y" піднесений нами закид, будьтоби він був ренеґатом. Пише нам у відповіди, що готов перетерпіти усе зі сторони Українців, бо не сподівається від них поблажливого поступування, одначе закиду „ренеґацтва" не може лишити без спростування. Бо хоч признається, що є „gente Ruthenus", одначе від наймолодших літ почував себе Поляком, та не хвалиться, що в тім напрямі працював та боровся в деяких карствї та взагалі на усіх полях політичного життя. Своїх переконань ніколи не зміняв, отже ренеґатом не є.

Надто додає ще коротку характеристику своїх сфабрикованих, здається на оправданнє власної совісти поглядів, що до орґанізації галицьких Українців. На його думку, се фабрикат проф. Грушівського, з таким козацько-анархістичним напрямом, що представники старої партії мусять входити аж на компроміси з власною совістю, щоби привикнути до нього, а головні репрезентанти його є тепер диктаторами в усіх українських політичних таборах.

Воєнна ситуація.

Із звідомлення Начальної Команди польських військ на східню Галичину. З дня 23. с. м.: На всіх відтинках перейшов день без особливих змін.

НОВИНКИ.

— **Сьогоднішне число „Вперед"у** видаємо в зменшенім обємі. В остатній хвилині, коли готова до друку форма (чотири сторони) віддана була на машину, через неувагу розсипано її. Супроти того їзва технічні неможливости видаємо отсе на ново зложене число лише на одній стороні, а коли розсипані букви привернуться до порядку, видамо в найблизших днях подвійне число. Слідуюче число вийде в середу о звичайним часі.

— **Командант Пілсудський у Львові.** З урядового комунікату: Дня 21. XII. вечером прибув до Львова Начальник держави. Задержався довше в Перемишлі, де відбув перегляд військ. На стаціях витали його жовніри. З особливим одушевленнєм витала його залога, стаціонована в Судовій Вишні. У Львові замешкав командант в готелю Жоржа. Рано відбув перегляд відтинків і військ на лінії, причім дійшов до передних станиць. В місті приняв представників військових і політичних властий. — Секретар нашої партії тов. д-р Фільц вручив командантови Пілсудському останні числа „Вперед".

— **До вчорашніх арештувань.** Крім радника Івана Кивелюка і проф. Кирила Студинського, арештувано також д-ра Михаила Волошина.

— **В Перемишлі** арештувано далі залізничників: підуряд. Білика, конд. Іваницького, мщанина Дацка, якому підчас переслухання розбили голову; в довколичних селах також переводяться масові арештування.

— **„Robotnik"**, головний орган польської партії соціялістичної (ППС.) виходить тепер у Варшаві два рази денно.

— **Масарик в Празі.** Дня 22. с. м. прибув до Праги президент чесько-словацької републики Масарик.

— **Вілєм живе.** Заступник Західньо-Української Народньої Републики у Відні М. Василько на порученнє державного секретаря д-ра Паненка простує подану через польські і віденські газети відомість, будьтобы військовий український суд засудив на смерть Вілєма і що його вже розстріляно. Се не є правдою. Натомість правдою є, що Вілєма і його товариша Редмонда інтернували військові українські власти в цілі провірення підозрілих документів і запитали про них французьке посольство в Яссах, чи Вілєм і Редмонд є дійсно французькими офіцирами. Коли надійде потверджуюча відповідь, то не буде ніякої перешкоди до дальшої подорожи сих панів до Ясс. В противнім случаю будуть оба вони відповідати перед судом, як підозрілі о шпонажу.

— **Українці орґанізуються.** „Мусїли би ми мати 200 тисяч війська, щоби відібрати східню Галичину від Українців, — так пишуть львівські польські газети. Українці засіяли цілу східню Галичину бранковими комісіями, а кожне місто є збірним табором військ. Військо має досить оружя, вправи відбуваються дуже правильно під управою стало напливаючих офіцирів".

— **Чехи узброюють Лемків?** Краківські часописі доносять з Нового Санча, що чеські війська заняли цілий Спіж, а зближившися до частини Галичини, заселеної Лемками, доставили їм значну скількість оружя і муніції.

— **Жирандов в руках большевиків.** Місто Жирандов недалеко Варшави, центр текстильного промислу, находиться в руках большевиків.

— **Президент Морачевський і ґен. Галлєр.** „Курєр Польскі" з 23. XII. доносить, що през. міністрів Морачевський в розмові з репортером згаданої часописі, на запитанне, що чувати зі справою приїзду військ ґен. Галлєра, відповів: — „Не знаємо, чи хотя один польський жовнір виїхав з Франції"...

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк.

З друкарні Ставропіґійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 21. Lwiw, sereda, dnia 25. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytaćziw swojoho ridnoho słowa.

Pobida Petlury.

Ukrajińske Presowe Biuro donosyt' z Kyjiwa, szczo wijśka Petlury obsadyły Mykołajiw, Żytomir i Berdycziw.

„Więcej energii".

Tak pysze „Pobudka" w 48. cz. z 23. hrudnia 1918., każuczy, szczo Ukrajinci obchodiat'sia z internowanymy Polakamy „nieludzko", a Polaky „przesadzają się w uprzejmości" do internowanych Ukrajinciw. „Pobudka" bojit'sia, szczo „niebawem wszyscy lwowscy Ukraińcy błagać będą nas (Polakiw), byśmy ich łaskawie internować raczyli".

Z takojuż samoju pidjudżujuczoju dumkoju howoryt' pro Żydiw.

My odnacze zwertajemosia szcze raz do wsich, jakym łeżyt' na sercy sud'ba oboch narodiw — czy sprawdi treba toho?! Czy sprawdi treba kopaty szczoraz hłybszu i hłybszu propast'?

Chaj siohodnia, w Rizdwianyj weczir podumajut' i ti, szczo je teper pry własty i ti wsi, szczo szczyro choczut' dobra ta sprawedływosty!

My zi swoho boku skażemo szcze korotko:

Koły dla osiahnennia woli naszomu narodowy treba toho, szczoby my wsi buły internowani, koły toho treba, szczoby my wsi wpały żertwoju, koły pany z „Pobudki" dumajut', szczo do szczastia Polszczi koncze sioho treba, szczoby my wsi wpały na żertiwnyku swobody narodiw, to kożnoho dnia my wsi, jak odyn muż, hotowi pidłożyty naszi hołowy, szczoby wdowołyty ne nowij, a dawnij polśko-szlachotśkij ideji hnetu: „A więc więcej energiji, a mniej tej szkodliwej, polskiej dobrotliwości", bo swobodu osiahnemo łysze dorohoju borot'by, dorohoju muk.

My hotowi!

Wilson i socijalisty.

15 s. m. popołudny pryniaw prezydent Wilson deputaciju, złożenu z 25 parlamentarnych socijalistycznych posłiw. Posoł Renodel proczytaw adresu zahalnoho robitnyczoho sojuzu i zjedynenoji socijalistycznoji partiji, w kotrij wkazano na zhidnist' pohladiw Wilsona i robitnykiw w sprawi myra i wijny. Wsi narody — każe adresa — pryłuczajut'sia do sioho pohladu i oczikujut', szczo skoryj myr zdijsnyt' prohołoszeni Wilsonom 14 toczok, szczob wkinci poważno rozpoczałasia perebudowa switu. Adresa kinczyt'sia podiakoju Wilsonowy za se, szczo win pryjichaw, szczoby na konferenciji zastupaty swoji principy i szczoby swojeju prysutnistju pryczynytyś do sioho, szczoby pokinczyty strachittia czotyrolitnioji wijny.

Na se zajawyw Wilson: Wijna, jaku my pereboliły, wyjawyła bezprawie, jake mohło zdiłatyś postijnoju, samowilnoju, newidwiczalnoju syłoju. Szczoby zebezpeczyty szczastie i dobrobut narodiw i stworyty triwkyj myr, należyt' unemożłyty widnowu sioho bezprawia. Wijnu wykłykały narody, peresiakli militaryzmom. Worohy swobody je zarazom worohamy ludstwa. Do sioho ne wystarczyt' sam princip. Win musyt' buty popertyj spiwpraceju narodiw, jakych dijalnist' musyt' buty zabezpeczena miżnarodnym sojuzom. Ja perekonanyj, szczo sym pohladom budut' rukowodytysia takoż prowidnyky waszych wełykych narodiw i uważaju sebe szczasływym, szczo sudyłoś meni spiwpraciuwaty z symy mużamy, szczoby zabezpeczyty trewałyj myr sprawedływosty i prawdy. Żertwy seji wijny majut' buty ostannimy, szczo w drastycznyj sposib płaty za swoje oswobodżennie.

Renegaty.

I.

Polśki czasopysy podajut', szczo d-r Eugeniusz Barwinski, dyrektor derżawnoho archiwu u Lwowi, imenowanyj członom archiwalnoji Rady w ministerstwi *proswity i wiroispow.* w Warszawi. „Wiek nowy" cz. 5272 z 22 hrudnia dodaje do sioho taku zamitku:

„Ill. Kuryer Krakowski" podał przy tej sposobności, jakoby p. dr. E. Barwiński był Rusinem. Wiadomość ta polega chyba na zupełnej nieznajomości stosunków, gdyż jest we Lwowie powszechnie znanym, iż dr. Eugeniusz Barwiński jest Polakiem i w sferach naukowych oraz szerokich kołach naszego miasta cieszy się opinią takiego. „Ill. Kuryer Krakowski" sprostuje niewątpliwie podaną przez siebie wiadomość, którą dr. Barwińskiemu dotkliwą krzywdę wyrządził".

Wyruczajuczy „Ill. Kuryer Krakowski", podajemo do widoma polśkych czasopysej, szczo d-r E. B. je synom bł. p. o. Iwana B., hr.-kat. parocha w Postołiwci i bł. p. Juliji z Ołesnyćkych (pohybszoji wid kuli 19 łystopada s. r.), donky hr.-kat. swiaszczenyka, a ridnoji sestry bł. p. d-ra Ewhena Ołesnyćkoho, wnukom bł. p. o. Hryhorija B., hr.-kat. parocha w Szlachtynciach, a siahajuczy w zad do XVIII i XVII stolittia, potomkom hr.-kat. swiaszczenykiw o. Fyłypa i o. Iwana. Sam d-r Eugeniusz je hr.-kat. obrjadu, a łysze swoho syna „perepysaw" w 1915 r. na łatynstwo. Ispyt zriłosty złożyw 1891 r. w ukrajińskij gimnaziji u Lwowi, a swoji perszi naukowi praci peczataw w „Zapyskach Nauk. Towarystwa im. Szewczenka".

Ne zaszkodyt' tut nawesty otsej ustup z testamentu bł. p. d-ra Ewhena Ołesnyćkoho, z daty: Wideń, 19. weresnia 1917: „Nijakym sposobom i pry nijakij kombinaciji ne może pryjty do naslidstwa po meni syn mojeji sestry d-r Ewhen Barwińskyj ani nichto z joho naslidnykiw. Postanowlaju se tomu, bo win, wyrikszysia swojeji wiry i narodnosty, stawsia tym łysze pohordy dostojnym i ne zasłuhuje na nijaki zhlady. Zowsim bezzhladno takoż majut' postupaty z nym moji naslidnyky pry znesenniu spiwwłasnosty realnosty pry wuł. Zybłykewycza 44".

II.

P. TEOFIL MERUNOWYCZ prostuje w krakiwśkim „Gło-si Narod-y", pidnesenyj namy zakyd, budtoby win buw renegatom. Pysze nam u widpowidy, szczo hotow pereterpity use zi storony Ukrajinciw, bo ne spodijet'sia wid nych pobłażływoho postupuwannia, odnacze zakydu „renegactwa" ne może łyszyty bez sprostowannia. Bo chocz pryznajet'sia, szczo je „gente Ruthenus", odnacze wid najmołodszych lit poczuwaw sebe Polakom, ta szcze chwałyt'sia, szczo w tim naprjami praciuwaw ta borowsia w dnewnykarstwi ta wzahali na usich polach politycznoho żyttia. Swoich perekonań nikoły ne zminiaw, otże renegatom ne je.

Nadto dodaje szcze korotku charakterystyku swojich sfabrykowanych, zdajet'sia na oprawdannie własnoji sowisty pohladiw, szczo do organizaciji hałyćkych Ukrajinciw. Na joho dumku se fabrykat prof. Hruszywśkoho, z takym kozaćko-anarchistycznym naprjamom, szczo predstawnyky staroji partiji musiat' wchodyty aż na kompromisy z własnoju sowistju, szczoby prywyknuty do nioho, a hołowni reprezentanty joho je teper dyktatoramy w usich ukrajinśkych politycznych taborach.

Wojenna sytuacija.

Z komunikatu sztabu Nacz. Kom. Wijśk Polśkych na schidniu Hałyczynu. Z dnia 23. hrudnia 1918 r.:

Na wsich widtynkach perejszow deń bez osobływych zmin.

NOWYNKY.

— **Siohodniszne czysło** „Wperedu" wydajemo w zmenszenim objemi. W ostatnij chwyłyni, koły hotowa do druku forma (czotyry storony) widdana buła na maszynu, czerez neuwahu rozsypano jiji. Suproty toho izza technicznoji nemożływosty wydajemo otse na nowo złożeno czysło łysze na odnij storoni, a koły rozsypani bukwy prywernut'sia do poriadku, wydamo w najbłyzszych dniach podwijne czysło. Slidujucze czysło wyjde w seredu o zwyczajnim czasi.

— **Komandant Piłsudśkyj u Lwowi.** Z urjadowoho komunikatu: Dnia 21. XII. weczerom prybuw do Lwowa Naczalnyk derżawy. Zaderżawsia dowsze w Peremyszli, de widbuw perehlad wijśk. Na stacijach wytały joho żowniri. Zosobływym oduszewlenniem wytała joho załoha, stacijonowana w Sudowij Wyszni. U Lwowi zameszkaw komandant w hotelu Żorża. Rano widbuw perehlad widtynkiw i wijśk na liniji, pryczim dijszow do perednych stanyć. W misti pryniaw predstawnykiw wijśkowych i politycznych własnyj. — Sekretar naszoji partiji tow. dr Filc wrucziw komandantowy Piłsudśkomu ostanni czysła „Wperedu".

— **Do wczorasznych aresztuwań.** Krim radnyka Iwana Kyweluka i prof. Kyryła Studyńskoho, aresztuwano takoż dra Mychajła Wołoszyna.

— **W Peremyszli** aresztuwano dali zaliznycznykiw: pidurjad. Biłyka, kond. Iwanyćkoho, miszczanyna Dacka, jakomu pidczas peresłuchannia rozbyto hołowu; w dookołycznych selach takoż perewodiat'sia masowi aresztuwannia.

— **„Robotnia"**, hołownyj organ polśkoji partiji socijalistycznoji (PPS) wychodyt' teper u Warszawi dwa razy denno.

— **Masaryk w Prazi.** Dnia 22. s. m. prybuw do Prahy prezydent czesko-słowaćkoji republyky Masaryk.

— **Wilem żywe.** Zastupnyk Zachidnio-Ukrajinśkoji Republyky u Widny M. Wasylko na poruczennie derżawnoho sekretarja dra Łanejka prostuje podanu czerez polśki i widenśki gazety widomist' budtoby wijśkowyj ukrajinskyj sud zasudyw na smert' Wilema i szczo joho wże rozstriłano. Se ne je prawdoju. Natomist' prawdoju je, szczo Wilema i joho towarysza Redmonda internuwały wijśkowi ukrajinśki własty w cily prowirennia pidozriłych dokumentiw i zapytały pro se francuśke posolstwo w Jassach, czy Wilem i Redmon je dijsno francuśkymy oficyramy. Koły nadijde potwerdżujucza widpowid', to ne bude nijakoji pereszkody do dalszoji podoroży sych paniw do Jass. W protywnim słuczaju budut' oba wony widpowidaty pered sudom jak pidozriłi o szpionażu.

— **Ukrajinci organizujut'sia.** „Musiłyby my maty 200 tysiacz wijśka, szczoby widibraty schidniu Hałyczynu wid Ukrajinciw, — tak pyszut' lwiwski polski gazety. Ukrajinci zasijały ciłu schidniu Hałyczynu brankowymy komisijamy a kożne misto je zbirnym taborom wijśk. Wijśko maje dosyt' orużja, wprawy widbuwajut'sia duże prawylno pid uprawoju stało napływajuczych oficeriw".

— **Czechy uzbrojujut' Łemkiw?** Krakiwśki czasopysi donosiat' z Nowoho Sancza, szczo cześki wijśka zaniały ciłyj Spiż, a zbłyżywszysia do czastyny Hałyczyny, zasełenoji Łemkamy, dostawyły jim znachnu skilkist' orużja i municiji.

— **Żyrardow w rukach bolszewykiw.** Misto Żyrardow nedaleko Warszawy centr tekstylnoho promysłu nachodyt'sia w rukach bolszewykiw.

— **Prezydent Moraczewśkyj i gen. Haller.** „Kuryer Polski" z 23. XII. donosyt', szczo prez. ministriw Moraczewskyj w rozmowi z reporterom zhadanoji czasopysi, na zapytannie, szczo czuwaty zi sprawoju pryjizdu wijsk gen. Halera, widpowiw: — „Ne znajemo, czy chotia odyn polśkyj żownir wyjichaw z Franciji"...

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 22. Львів, четвер, дня 26. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Масові арештування в редакції „Вперед".

Ревізії в каменици Ставропігії.

Як ми вже вчора доносили, готова до друку форма (чотири сторінки) вчорашнього числа розсипалася. Ізза технічних трудностий ґазету не можна було друкувати, як звичайно, о 3. годині пополудня. Щоби не лишити львівських Українців без ґазети, рішив редакційний комітет видати хочби лише одну сторінку. Передплатників, відбирачів і кольпортерів, які зійшлися вже о годині 2·30, повідомлено, що можуть відібрати собі ґазету щойно о 5. годині. За той час робітники в друкарні горячково приготовляли новий склад. О годині 5-тій появилося число і перші примірники власноручно відібрав з друкарні возьний пресового бюра.

І всьо булоби в порядку, якби не... —

Ще перед 5. годиною почали облягати нашу редакцію передплатники, відбирачі та кольпортери. Не могли діждатися спізненого числа — і не діждалися!..

О 5. годині надійшла сильна військова патруля під проводом старшого десятника. Всі брами і двері обставлено жовнірами. Почалася контроля особистих документів. По дуже скрупулятній контролі і допитах, коли показалося всьо в порядку, випущено до дому відьканайцять тьох малолітніх хлопців кольпортерів. Старших задержано.

Почалися тепер ревізії в приватних мешканнях Ставропігії (вісімнайцята з ряду!), на другім і третім поверсі. Ревізії, як звичайно, лишилися без успіху.

Старший десятник, позаписувавши собі імена, хотів уже випустити всіх домів.

Та — явився другий, старший контрольний орган, відділ полевої жандармерії, під проводом поручника і ще одного офіцира.

Почалася нова контроля документів в сінях і на сходах, ведучих до редакції. Поручник позаписував собі знову імена всіх присутних. По скінченню урядування в сінях, вийшов поручник з жандармами до мешкання редакції. І тут списав собі назвиска присутних та зревідував усі кімнати. Не найшовши нічого підозрілого в редакції, — казав жовнірам виломити двері до прилягаючого до редакції приватного мешкання неприсутного у Львові д-ра Сидора Голубовича. В мешканню д-ра Голубовича переведено стислу ревізію. Заглядано в найменший кутик, поперевертано постелю, папери; — не найдено одначе нічого. В підозрінне поручника попав лише якийсь старий капелюх (?) і нагортка..., які д-р Голубович не забрав з собою.

По довершеній ревізії і допитах відвезено всіх разом, коло кількадесяти осіб, під сильною ескортою до військової команди.

В справі вчорашніх арештувань інтервенюють сьогодня наші товариші.

*

З приводу вище наведених подій, повстали в місті ріжні сплетні. Говорено найстрашніщі річи: про відкриттє тайних магазинів крісів, машинових крісів, армат, амуніції, про убитих і ранених і так далі і так далі... А коли ведено через місто арештованих під сильним кордоном війська — ріжні толки дійшли до зеніту!...

*

А всьому тому винна була та розсипана форма 21. числа „Вперед", — в якій була поміщена стаття з „Pobudk-и" п. н.: „Więcej energii, a mniej tej szkodliwej, polskiej dobrotliwości!"...

Нехай живе німецька соціялістична република!

Сими словами замкнув предсідник тов. Ляйнерт всенімецький конґрес представників Робітничих і Жовнірських Рад. В послідним дні нарад конґресу одноголосно принято внесенне на безпроволочну соціялізацію копалень, а в першій мірі копалень вугля, заліза і калі. Внесенне на соціялізацію дальших ґалузий промислу і фінансових інституцій переказано Народньому Комісаріятови. Німецькі товариші плянують переводити постепенно соціялізацію всіх ґалузий великої продукції, а передовсім тих, що належать до акційних спілок, картелів, пулів і трестів, як пр. електричний промисл, а дальше банки, головно гіпотечні банки, товариства взаїмних обезпечень, театри. Останнє слово за переведенням соціялізації полишив конґрес німецьким установчим зборам. Під кличем соціялізації продукції відбудуться німецькі вибори до конституанти.

В рядах німецької соціяльної демократії справа покінчення з капіталістичним способом продукції є засадничо порішена в сім напрямі, що всі середники великої продукції мають бути соціялізовані, т. зн. всі фабрики, копальні, транспортові середники, як залізниці, кораблі, дальше банки і другі фінансові інституції мають перейти на власність і під управу держави, зглядно громад. Нема лише згоди, що до річинця і способу переведення соціялізації. Одна частина німецької соціяльної демократії під проводом тов. Ліб кнехта і Рози Люксембурґ т. зв. независимі або радикальні соціялісти домагаються безпроволочної соціялізації всіх середників продукції і се при помочи декретів — як се зробили большевики в Росії. Друга частина німецької соціяльної демократії хоче перевести соціялізацію поволи, постепенно, в дорозі ухвал установчих зборів, зглядно будучого парляменту. Та одні і другі засадничо є згідні, що соціялізацію муситься перевести і що муситься положити кінець приватній, капіталістичній продукції. На всякий случай, чи при виборах здобудуть більшість независимі чи умірковані соціялісти, справа соціялізації середників продукції в Німеччині скорше чи пізніше буде переведена і Німеччина після Росії буде другою великою державою, якої устрій буде опиратися на соціялістичних основах. Соціялізація середників продукції в Німеччині є важним етапом соціялізації продукції на цілім світі і тому ми, як частина міжнароднього соціялістичного пролетаріяту, кличемо з тов. Ляйнертом: Нехай живе соціялістична република Німеччини! Побіда соціялізму в Німеччині є запорукою побіди соціялізму у нас!

Справа східньої Галичини.

„Кіевская Мысль", орган російських соціялдемократів в 201 ч. річево обговорює східньо-галицьке питанне. Сю статтю, із деякими скороченнями, подаємо ось тут:

В Австрії поширюється український національний рух, за котрим слідять з великим зацікавленнем і національні круги української суспільности і всі ті, котрі намагаються представити собі будучність Австро-Угорщини.

Українці жадають цілковитого відділення східньої Галичини від західньої. З другої сторони польські правлячі круги, котрі починають тепер нове житте, держаться що до східньої Галичини зовсім противних поглядів і хотілиби бачити її прилученою до Польщі. Справу сю замотує ще і те, що Українці не хочуть допустити до розділу українських земель, котрі входять в склад Австро-Угорщини (колишньої — прим Ред.) та настають на те, щоби разом із східньою Галичиною виділено також українські частини Буковини та Угорщини.

Східня Галичина, про котру тепер спорять, є важною так під оглядом економічним як і політичним. Живе тут сливе 5 міліонів мешканців; її простір виносить 70 прц., а населенне 66 прц цілої Галичини.

Етноґрафічну границю між західньою а східньою Галичиною переводять звичайно по лінії Сяну. Се одначе не зовсім вірно, бо простір, котрий замешкують Українці, вбивається клином за Сян в західню Галичину. І навпаки, на схід від Сяну стрічається етноґрафічні острівці з польським населенням. Та в кождім случаю можна без великого промаху приняти Сян за границю обох частин Галичини.

Чотиристолітне панованне Польщі спричинило, що польські і українські інтереси спутались так сильно, що їхній розділ дуже важкий. Головна маса населення — селяни — була українською. О скільки в східню Галичину забрили селяни-Поляки, то вони пропадали в українськім морю. За те посеред інтелігенції, поміщиків і бюрократії мали перевагу Поляки. Обясняється се тим, що Українці, котрі належали до сих кляс, польонізувалися, а то завдяки упривілєйованому становищу Поляків. По прилученню Галичини до Польщі, а головно по 1867 році упривілєйовані польські круги поміщицькі захоплюють і на дальше володіннє над сьою країною в свої руки. Сі обставини доводять до польсько-української боротьби.

В сій боротьбі одержують обі сторони в останніх десятках літ значні скріплення. В наслідок парцеляцій, переведених в XIX віці, появляються польські селянські острови в східній Галичині. Поляки знаходять підмогу в новоповстаючій клясі польських робітників, котрі виринають завдяки розвиткови нафтового промислу. Тай по українській стороні заходять важні зміни. Численна маса селянства виділяє з себе не дуже великий та за те дуже діяльний ґурт інтелігенції, духовенства і низшої міської буржуазії. Сі круги, котрі стали осередком національного руху, доповнюють російські емігранти Українці. В міру скріплення Українців, зачинають вести польські упривілєйовані кляси остре і беззглядне панованнє, що дововить до завзятущої боротьби обох народів.

Галичина одержала свій сойм, але проголошено таке виборче право, що на 161 послів входить до нього всього 17 Українців, а в тім трох вірилістів. В міських автономних урядах — повітових радах — забезпечено Полякам рішучу перевагу. Українців або не допускається зовсім до державної служби або лишається їм низші становища. Автономія, котру полишено східній Галичині, забрала в свої руки сливе не всі шкільні справи. А як використано її? (Кінець буде.)

Завданнє громади.

(Комунальна політика.)

(Далі.)

Громада стає суверенною в своїм крузі ділання. І коли вона вибирала раду, а та рада вибрала із себе управу (магістрат) або коли потреби громади такі широкі, що вона ще повибирала попри громадську раду ріжні комітети, як ось шкільний, апровізаційний, комітет для публичнього здоровля, комунікаційний, промисловий для нагляду над промислом та торговлею, комітет для охорони праці, пожарний, погребовий, будівельний, комітет для захорони сиріт, знайдів та калік, комітет для украшення публичних площ та огородів, мировий суд і т. д., а рада громадська вислала туди своїх референтів чи відпоручників, то ті всі інституції не потребують нічийого затвердження зпоза громади, бо всі ті інституції повстали за волею всеї громади дорогою голосування. Лише ухвали тих комітетів мусять бути провірені і затверджені громадською радою, щоби вони не виходили поза спромогу громади виконання їх під оглядом політичної і грошевої сили громади; бож громадська рада старається о ґроші на покриванне всіх видатків громади і фінансує всі ті комітети.

Чи є в державі краща і більша контроля, чим контроля самих інтересованих горожан? А пробуваннє горожанина в громадській раді, чи в однім з комітетів лише через два роки так підносить заінтересуваннє громадянина громадським хазяйством, так підносить вихованнє для грома-

дянства і громадянську відвічальність, що всяке вмішування колишніх монархічних іменованих урядників в громадську суверенність треба вважати брутальним здавлюванням громадського виховання, підпиранням підкупства та злодійства. Бо лише на здавлюванню і деморалізації могла держатися монархічно-панська влада в суспільстві.

В суверенній громаді не може й не сміє держава виконувати поліційної влади. Для охорони порядку й охорони переведення постанов громадської ради установляє також рада своїх урядників і поліцію.

В громаді **не сміють існувати побіч себе дві поліції**, одна громадська, а друга державна, а дотеперішнім виді жандарма. Дотеперішний жандарм був обидою для горожанина, бо він ніби друга боязлива совість пануючого ходила за горожанином і підглядала, чи той підданий не прогрішився в вірности для свого пана. Пануючий ніколи не вірив підданому і сотворив собі жандарма.

Громадська поліція підлягає просто і безпосередно управі громадської ради, а ніколи нікому зверха громади.

Самій громаді і її горожанам залежить на тім, щоби горожанин, котрий не хоче розуміти інтересів других горожан і йде все проти тих інтересів, щоби такого горожанина допровадити до суду. На те має громада свою поліцію, котра має злодія та злочинця віддати справедливости.

(Далі буде.)

Німецькі установчі збори.

Зїзд жовнірських і робітничих рад Німеччини ухвалив 400 голосами проти 50, що вибори до установчих зборів мають відбутися в цілій Німеччині дня 19 січня. Аж до скликання установчих зборів вся законодатна і виконавча власть має спочивати в руках Народних Комісарів, теперішнього німецького правительства, під парляментарною контролею Центральної Ради робітничих і жовнірських рад. Ухвалено дальше розоружити всіх протиреволюціонерів, передати найвисшу команду над військом і фльотою народньому комісаріятови. Знести всі військові ранги і відзнаки, заборонити війську показуватися на вулицях уоружено, крім служби, а чуванє над дисципліною поручити жовнірським радам. Конгрес ухвалив знесенне сталої армії, а заведенне народньої міліції, ухвалено також знести всі ордери, почетні відзнаки й шляхотський титул. Офіцирів має *вибирати собі сама* народня міліція.

Воєнна ситуація.

З пресового бюра не дістали ми сьогодня звідомлення Начальної Команди польських військ.

НОВИНКИ.

— **„Dziennik Ludowy“**. В середу, дня 25. грудня с. р. появилося у Львові перше число „Dziennik-a Ludow ого“, органу польської соціялістичної партії. Недостача польської соціялістичної газети у Львові тепер, в часі сих преважних подій, які переживає польський нарід, в часі, коли польський пролєтаріят нарешті добився до керми в своїй державі, на якої чолі станули Пілсудський і Морачевський, тепер, кажемо, польський пролєтаріят у Львові найбільше відчував пекучу потребу робітничої, соціялістичної газети. З першого числа „Dziennik-a Ludow-ого“ не можна ще судити про його напрям (ми певні, що варшавська кореспонденція і деякі тенденційні, невідповідні для соціялістичної газети нотатки дістались до першого числа через недогляд), — та ми надіємося і ми певні, що польські товариші совісно виповнять свою соціялістичну місію і причиняться до усунення сеї тяжкої, нездорової атмосфери, яка залягла над львівським небом. Ми здоровимо наш братній орган соціялістичним привітом!

— **Український державний консуль в Варшаві.** „Nowa Gazeta“ доносить, що бувший укр. консуль в Лодзі С. Мільльус, зістав іменований ґен. консулем в Варшаві.

— **Переслідування польської людности в Холмщині**, — читаємо в „Głos-і Narod у“ — головно в її полудневих частинах, були правильно приготованими австрійським правительством в порозумінню з Українцями. В українських урядових письмах знайдено листу адміністраційних урядників, які були вже заздалегідь призначені Українською Радою, до аґітації на Холмщині. Сю листу має тепер польське правительство, а обіймає вона 67 імен Українців, офіцирів та підофіцирів ріжних степенів бувшої австрійської армії. — Для відомости „Głos-у“ подаємо, що сю листу виготовлено ще в 1915 р., коли ще польські апетити на Холмщину не були так заостреними, а ходило тут о культурну та економічну поміч нашому гнобленому там окупаційними властями українському населенню.

— **Чи революція у Франції?** З Женеви доносять, що в Марсилії, Ліоні та инших містах заведено стан облоги.

— **Як вони розуміють німецьку мову?** Німецько-австрійська Республика видала урядовий зазив до жовнірів німецької народности, в котрім поручає вберіганнє невтральности в боротьбі народній в східній Галичині. „Ill. Kurjer Codzienny“ поміщає сей комунікат під наголовком: „Republika austryacka wyrzeka się wspólności z Rusinami“. Чому має се відноситися тільки до Українців?...

— **Безробітні в Відні і Берліні.** Число безробітних росте з кожним днем. У Відні тепер 48.000, в німецькій частині Чехії більше як 25 проц. населення без роботи. У Відні самих деревних робітників 4.000, пекарів 6.000 і т. д. без заняття. В Берліні більше 70.000 робітників даремно шукає праці. У самих метальовців 7.000, у деревних більше як 5.000 без хліба й праці.

— **Архикн. Стефан в Живци.** Кореспонденція „Польонія“ з Кракова доносить, що вже всі архикнязі зложили присягу на вірність поодиноких республик б. Австрії, не зробив того досі тільки один архикнязь Стефан в Живци. Треба отже зажадати від нього зложення присяги на вірність польській державі, а колиби він не захотів, візвати його до опущення краю.

— **Доповняючий вибір до польського сойму** з двох львівських виборчих округів: 5-го (на місце помершого демократа Лісевича) і 7-го на місце помершого соц.-демократа Йосифа Гудеца), розписало польське міністерство внутрішних справ на день 26. січня 1919, а евентуальний тіснійший вибір на день 30. січня.

— **Поворот німецьких військ з України.** Генерал Гінденбург заявив в Мангайм, що нема причини непокоїтись судьбою німецького війська, яке ще не вернуло з України. Поворот війська вже зачався; до двох місяців не буде ані одного німецького жовніра на Україні.

— **Частинна демобілізація французького війська** вже зачалась; розпущено шість найстарших річників себто від 47 до 41 року. „Echo de Paris“ і „Temps“ уважають се вістуном скорого мира, а рівночасно відмічують, що антанта має в недовзі зорганізувати спільну військову експедицію до Росії.

— **„Прикарпатская Русь“**, як довідуємося, воскресла із мертвих!

— **Юго-славяне попирають дневникарство.** З Загребу пишуть, що тамошній начальник почт і телеґрафів, щойно іменований Народньою Радою, звільнив усі часописі від плаченя почтової належитости за пересилку часописей.

Оповістки.

= **Управа У. С. Д. П.** взиває всіх товаришок і товаришів, які не вплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости. Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д ра М. Фільца.

= **Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад** находиться при вулиці Руській ч. 3, І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **На партійний фонд** зложили: Юліян Оглі 20 К, Петро Карпек 10 К, Олена Меншінська 10 К, Юрій Левицький 4 К.

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): М. К. 4, Бронислава Яримович 20, Марущак Адам 20, П. Л. 50, Проскурницький 10, д-р Саїк Григорій 10, Саїк Олекса 10, Приятель № 5 5, V. 30, В. Б. 25, Ришард Бачинський 10, Приятель № 6 5, Марія Смоляк, Василь Дикий 10, Борис 10, М. Ц. 10, С. Т. 5, Н. Н. 1·60. Разом 240 (Далі буде.)

= **На ранених укр. жовнірів** зложили (в коронах): Д-р Н. як непринятий гонорар 50, д-р П. 100, Тимко Кобель 10, Проскурницький 20, Бохенська Ольга збірка 11, Семен Батюк 10, Варламова 5, Кулинський 3, Микола Гарасимець 10, Ковалишин 4, Теодор Карадій 10, Іван Паєрський 2, Грещак Дмитро 10, Кат. Ощипка 2, Рентоківна Марія 3, Пелягія Литвин 7, Адолль 5, Катерина Кривута 4, Зайшлий 3, Марія Корковська 2, Йосиф Гринців 10, Григорій Пісюра 1, Катерина Купець 2, Цінцірик 1, Марія Новак 2, Микола Смолка 2, Клеменс Міком 2, Василь Гардоль 1, Марцеля Явна 2, Кацнак 10, Ощипко Михайло 2, Савка 10, Павло Ковальський 2, Араска 4, Охенда 2, Сідор 3, Кипець 4, Паска 4, Мисакова 4, Пусевна 4, Маруся Борис 3, Максимяк 10, Хмільовська 10, Добрянська 5, Ощипкова 5, Стефан Сиронюк 10, Мундяк 2, Штайцер 10, Гнатів 2, Вікторія Конківська 2, Возк Семен 20, Турковий 5, Хомік Семен 20, Гардачевський Андрей 10, Костюк Іван 20, Котик 20, Сенишин 5, Подемяк 6, Скопець 5, Сайкевич 5, Яцків 5. Теодор Кривий 4, Мусакова 4, Масол 20. Романюк 10, Гриців 10, Качоровський 6, Берич 10, Розек 2, Панасюк 4, Ференц 3, Михайло Мацейко 5, Змій 6, Змай 14, Рах 2, Кульчицька 10, Добринецька 6, Зарнаганський 10, Ковалик 10, Йосифа Семаноківна 20, Розалія Змий 4, Солецька 10, Анна Гриців 10, Литвин Теодор 4, Суряк 10, Біликовська 3, Катерина Гавриськів 205, Василь Білецький 25, Бачинський 10, Завадська Ольга 10, Дівнич Ольга 10, Володимир Федорович 30.

= **„Ukrainska otàzka“** („Українське питанне“), брошуру Я. Нечаса про українсьі справи в чеській мові, про яку була поміщена згадка в 17. ч. „Вперед у“, можна дістати в обох українських книгарнях у Львові, в ціні по 1 кор. 50 сот.

= **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію**, забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ“!

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.

За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 4—10

Печі і кухні кафлеві уставляє нові та переставляє, направляє і чистить зі сажі — Юліян Оглі, Львів, вул. Руська ч. 1. 3—3

Млинки до меленя всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 1—10;

СОНИЧКѢ РАТНЕРЪ, ОДЕССА.

Дорогая, дай извѣстіе, здравіе, черезъ украинскую газету въ Одессѣ, прося перепечатать во львовской украинской газетѣ „Вперед“. Будь спокойна, я здорова, все время во Львовѣ. Очень прошу Розалію Ивановну Антесъ не оставлять Тебя до моего пріѣзда. — „Одесскія Новости“ прошу перепечатать. 2—4

ВАСИЛЬ РУДИЙ в ПІДГАЙЦЯХ. Коли Маньцьо є дома, нехай чекає на батька. Дайте знати, чи Ви здорові. — Пісарек. 7—7

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. гімн. П. української гімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. — (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Впереду“.) 6—10

ПЕТРУШЕВИЧ — БЕРЕЖАНИ. Зося, Андрійко і його братчик здорові. — Іван. 4—5

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка. 4—12

Нуся і Настя просять дуже читачів „Впереду“ повідомити ДІДИЧІВ в ЛИПИЦІ ГОРІШНІЙ пов. Рогатин, що здорові і просять о відповідь. 4—5

Хто має яку відомість про ТАДЕЯ ВІЛЮША, австрійського рітмайстра, прошу повідомити: вулиця Вінц. Поля ч. 12. 4—6

МАТКОВСЬКИЙ, ЛИПОВИЦІ - ПЕРЕМИШЛЯНИ. Ми всі здорові. — Галя. 4—4

О. ЗАЛУЖНИЙ, ПОТІК. Ми здорові ситі, цілі. П. Ґ. опікується нами. Прикрости жадної не було.—Діти. 4—5

ВЛОДКУ! Живем здорові. Ждемо вістий від Тебе. Мечка Оссовська. Інші часописі прошу о передрук. 3—3

ВОЛОДИМИР МАЛІШЕВСЬКИЙ, Красне-Броди-Тернопіль. Займися Ромком і возьми його в Вишенки. — Галя. 3—6

КАЛИНЕВИЧІВ в Камінці Струмиловій проситься повідомити, що ми здорові у Львові. — Целіна Розенкранц. 3—3

ЛІЩИНСЬКА, Броди. Добре мені у Олі і Галі Насальських, Львів, вул. Шептицьких ч. 32. II. п. — Міська. 3—3

Прошу знакомих о повідомленне моєї жени, яка перебуває у МОГИЛЬНИЦЬКОГО в Джуркові почта Обертин, що ми всі троє здорові у Львові. Інші часописі проситься о передрук. — Михайло Руденський. 3—3

Прошу повідомити Д-ра ІҐНАЦА ЛЄВЕНҐЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 3—7

VACUUM OEL et C-o. Прошу дати знати директорови Гарфунклеви, що жена і діти а також родина Зелінґер здорові. Завідоміть родину. 2—3

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ГАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Маня з донькою Оленою здорові. — Ізидор. 2—7

Д-р ІЛЬНИЦЬКИЙ, ДРОГОБИЧ. Ми здорові. — Петро. 2—3

М. РОҐУЦЬКИЙ. КУПНОВИЧІ. Я у Львові, здоров. — Іван. Інші часописі проситься о передрук. 2—3

САЛЯМОН ШУСҐАЙМ, СТАНІСЛАВІВ, Ґіллера ч. 11. Бернард, Дора і Аделя здорові і в посіданню всіх річий. Живуть у Львові у Брандів. Станиславівські часописі проситься о передрук. 2—2

Хто має яку відомість про УСС. ВОЛОДИМИРА МОСОРУ, зволить ласкаво донести до „Впереду“. Інші часописі проситься о передрук. 2—3

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Бунак. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 22. Lwiw, czetwer, dnia 26. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

КРАЙЦЕНАВЕР БЕРНГАРД, САМБІР, я здоров, неголодний, будьте спокійні. Прошу о вістку. — Ізак. 2—3

Д-р КАРОЛЬ ФЕЙЛЄС, ТЕРНОПІЛЬ. Я у Львові здоров. — Донька Михалина. Прошу о відомість 2—3

ОСТАП ВЕСОЛОВСЬКИЙ, СТРИЙ. Дай вістку про Дамяна і Батьків. Ми здорові. — Софія. Стрийські і станиславівські часописі прошу о передрук 2—2

Читачів „Впереду" проситься о повідомленнє ДОРНБАУМА в ТЕРНОПОЛІ, вул. Берля, що родина їх у Львові; всі здорові. Інші часописі просяться о передрук. 1—1

МЕЧИСЛАВ КОМІСАРЧУК повідомляє Родичів в ОБЕРТИНІ, що здоровий є у Львові. 1—3

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 1—10

ВАСИЛІВ ВЕЛИКИЙ п. Корчів коло Угнова. Просимо виплатити ЯКОБОВИ ЛУЦЬ квоту 200 к. Син Іван зложив ті гроші у нас в адміністрації. 1—3

Читачів „Впереду" проситься повідомити МАРІЮ ЛАПАЮФКЕР в Камінці струміловій, що муж є у Львові при родині і всі здорові. 1—3

МИХАЙЛО БАНИЦЬКИЙ в Станіславові. Я дуже неспокійна. Прошу о вістку. Станіславівські ґазети прошу о передрук. — Стефа Сикстуська 19. 1—2

М. Л. БАБІЙ просять читачів завідомити о. пароха Дениса Хромовського в Глинках почта Майдан середний, що здорові і просять о вістку. 1—1

ДАВИД БІСЕН КРИВЕ — РАДЕХІВ. Перебуваю у фамілії Маркус і маюся добре. Фамілію А. Шварцвальд в Радехові прошу завідомити, що син Маркус у Львові а Адольф в Закопанім здорові. Інші часописі прошу о передрук. — Ізраель Бісен. 4—4:

Читачів „Впереду" прошу повідомити родину БРАНДМАРК в ЧОРТКОВІ, родину ФАЛЬБЕР в СЕЛЬЦИ коло ШИДГАЄЦЬ, родину ШЛУМПЕР в ГЛИНЯНАХ і родину ГАН в НОВІМ СЕЛІ коло Підволочиськ, що Штенґель і Бах перебувають здорові у Львові. Інші часописі проситься о передрук. 4—4:

ДІДИЧ ІВАН сотник 19 п. укр. стр. повідомляє родичів і знакомих в ПЕРЕСПІ пов. Сокаль, що знаходиться в ґарнізоновім шпитали ранений, приходить до здоровля. Інші часописі проситься о передрук. 4—5:

БРОДИ! Фотоґрафа РЕЙССА просимо повідомити, що Генрик, Фридрих і Аґнес здорові і все в порядку. 2—2:

Прошу ласкаво повідомити ШМІЛЬКА БРІКНЕРА, Глинсько-Жозява, що усі діти у Львові здорові 2—2:

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас** Зголошуватися до адміністрації „Впереду" (вулиця Руська ч. 3., I. поверх).

Masowi aresztuwannia w redakciji „Wperedu".

Rewiziji w kamenyci Stawropigiji.

Jak my wże wczora donosyły, hotowa do druku forma (czotyry storony) wczorasznioho czysła rozsypałasia. Izza technicznych trudnostyj gazetu ne można buło wydrukuwaty, jak zwyczajno, o 3 hodyni popołudny. Szczoby ne łyszyty lwiwśkych Ukrajinciw bez gazety, riszyw redakcijnyj komitet wydaty choczby łysze odnu storinku. Peredpłatnykiw, widbyracziw i kolporteriw, jaki zijszłysia wże o hodyni 2·30, powidomłeno, szczo możut' widibraty sobi gazetu szczojno o 5 hodyni. Za toj czas robitnyky w drukarni horjaczkowo pryhotowlały nowyj skład. O hodyni 5-tij pojawyłosia czysło i perszi prymirnyky własnoruczno widibraw z drukarni woźnyj presowoho bjura.

I wsio bułoby w porjadku, jakby ne... —

Szcze pered 5 hodynoju poczały oblahaty naszu redakciju peredpłatnyky, widbyraczi ta kolportery. Ne mohły diżdatysia spiznenoho czysła — i ne diżdałysia!...

O 5 hodyni nadijszła sylna wijśkowa patrula pid prowodom starszoho desiatnyka. Wsi bramy i dweri obstawłeno żowniramy. Poczałasia kontrola osobystych dokumentiw. Po duże skrupulatnij kontroli i dopytach, koły pokazałosia wsio w porjadku, wypuszczeno do domu kilkanajciatioch chłopciw-kolporteriw. Starszych zaderżano.

Poczałasia teper rewizija w prywatnych meszkanniach Stawropigiji (wisimnajciata z rjadu!), na druhim i tretim powersi. Rewiziji, jak zwyczajno, łyszyłysia bez uspichu.

Starszyj desiatnyk, pozapysuwawszy sobi imena, chotiw uże wypustyty wsich domiw.

Ta — jawywsia druhyj, starszyj kontrolnyj organ, widdił połewoji żandarmeriji, pid prowodom porucznyka i szcze odnoho oficyra.

Poczałasia nowa kontrola dokumentiw w siniach i na schodach, weduczych do redakciji. Porucznyk pozapysuwaw sobi znowu imena wsich prysutnych. Po skinczenniu urjaduwannia w siniach, wijszow porucznyk z żandarmamy do meszkannia redakciji. I tut spysaw sobi nazwyska prysutnych ta zrewiduwaw usi kimnaty. Ne najszowszy niczoho pidozriłoho w redakciji — kazaw żowniram wyłomyty dweri do prylahajuczoho do redakciji prywatnoho meszkannia neprysutnoho u Lwowi d-ra Hołubowycza. W meszkanniu d-ra Hołobowycza perewedeno stysłu reviziju. Zahladano w najmenszyj kutyk, poperewertano postelu, papery; — ne najdeno odnaczе niczoho. W pidozrinnie porucznyka popaw łysze jakyjś staryj kapeluch (?) i nahortka..., jaki d-r Hołubowycz ne zabraw z soboju.

Po dowerszenij reviziji i dopytach widwedeno wsich razom koło kilkadesiaty osib pid sylnoju eskortoju do wijśkowoji komandy.

W sprawi wczorasznich aresztuwań interweniujut' siohodnia naszi towaryszi.

*

Z prywodu wyssze nawedenych podij, powstały w misti riżni spłetni. Howoreno najstrasznijszi riczy: pro widkryttie tajnych magazyniw krisiw, maszynowych krisiw, armat, amuniciji, pro ubytych i ranenych i tak dali i tak dali.. A koły wedeno czerez misto aresztowanych pid sylnym kordonom wijśka — riżni tołky dijszły do zenitu!...

*

A wsiomu tomu wynna buła ta rozsypana forma 21. czysła „Wperedu" — w jakij buła pomiszczena stattia z „Pobudk-y" p.n.: „Więcej energii, a mniej tej szkodliwej, polskiej dobrotliwości!"..

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Nechaj żywe nimećka socijalistyczna republyka!

Symy słowamy zamknuw predsidnyk tow. Lajkert wsenimećkyj kongres predstawnykiw Robitnyczych i Żownirśkych Rad. W poslidnim dni narad kongresu odnohołosno pryniato wnesennie na bezprowołocznu socijalizaciju kopałeń, a w perszij miri kopałeń wuhla, zaliza i kali. Wnesennia na socijalizaciju dalszych hałuzyj promysłu i finansowych instytucij perekazano Narodniomu Komisarijatowy. Nimećki towaryszi planujut' perewodyty postepenno socijalizaciju wsich hałuzyj wełykoji produkciji, a peredowsim sych, szczo należat' do akcijnych spiłok, karteliw, puliw i trestiw, jak pr. elektrycznyj promysł, a dalsze banky, hołowno hipoteczni banky, towarystwa wzajimnych okezpeczeń, teatry. Ostannie słowo za perewedenniem socijalizaciji połyszyw kongres nimećkym ustanowczym zboram. Pid kłyczem socijalizaciji produkciji widbudut'sia nimećki wybory do konstytuanty.

W rjadach nimećkoji socijalnoji demokratiji sprawa pokinczennia z kapitalistycznym sposobom produkciji je zasadnyczo poriszena w sim naprjami, szczo wsi seredniky wełykoji produkciji majut' buty socijalizuwani, t. zn. wsi fabryky, kopalni, transportowi seredniky, jak zaliznyci, korabli, dalsze banky i druhi finansowi instytuciji majut' perejty na własnist' i pid uprawu derżawy, zhladno hromad. Nema łysze zhody, szczo do reczyncia i sposobu perewedennia socijalizaciji. Odna czastyna nimećko-socijalnoji demokratiji pid prowodom tow. Libknechta i Rozy Luksemburg, t. zw. nezawysymi abo radykalni socijalisty, domahajut'sia bezprowołocznoji socijalizaciji wsich seredniykiw produkciji i se pry pomoczy dekretiw — jak se zrobyły bolszewyky w Rosiji. Druha czastyna nimećkoji socijalnoji demokratiji chocze perewesty socijalizaciju powoły, postepenno, w dorozi uchwał ustanowczych zboriw, zhladno buduczoho parlamentu. Ta odni i druhi zasadnyczo je zhidni, szczo socijalizaciju musyt'sia perewesty i szczo musyt'sia położyty kineć prawylnij, kapitalistycznij produkciji. Na wsiakyj słuczaj, czy pry wyborach zdobudut' bilszist' nezawysymi czy umirkowani socijalisty, sprawa socijalizaciji serednykiw produkciji w Nimeczczyni skorsze czy piznіszcze bude perewedena i Nimeczczyna pisla Rosiji bude druhoju wełykoju derżawoju, jakoji ustrij bude opyratysia na socijalistycznych osnowach. Socijalizacija serednykiw produkciji w Nimeczczyni je ważnym etapom socijalizaciji produkciji na cilim switi i tomu my, jak czastyna miżnarodnioho socijalistycznoho proletarijatu, kłyczemo z tow. Lajkertom: Nechaj żywe socijalistyczna republyka Nimeczczyny! — Pobida socijalizmu w Nimeczczyni je zaporuku pobidy socijalizmu u nas!

Sprawa schidnioji Hałyczyny.

„Kiewskaja Mysl", organ rosijśkych socijałdemokratiw w 201 cz. riczewo obhworjuje schidnio-hałyćke pytannie. Siu stattiu, iz dejakymy skoroczenniamy, podajemo oś tut:

W Awstriji poszyrjujet'sia ukrajińskyj nacionalnyj ruch, za kotrym slidiat' z wełykym zacikawłenniem i nacionalni kruhy ukrajińskoji suspilnosty i wsi ti, kotri namahajut'sia predstawyty sobi buducznist' Awstro-Uhorszczyny.

Ukrajinci żadajut' cilkowytoho widdiłennia schidnioji Hałyczyny wid zachidnioji, z druhoji storony polśki prawlaczi kruhy, kotri poczynajut' teper nowe żyttia, derżat'sia szczo do schidnioji Hałyczyny zowsim protywnych pohladiw i chotiłyby baczyty jiji pryłuczenoju do Polszczi. Sprawu siu zamotuje szcze i te, szczo Ukrajinci ne choczut' dopustyty do rozdiłu ukrajińskych zemel, kotri wchodiat' w skład Awstro-Uhorszczyny (kołyśnioji — Prym. Red.) ta nastajut' na te, szczoby razom iz schidnioju Hałyczynoju wydiłeno takoż ukrajiński czastyny Bukowyny ta Uhorszczyny

Schidnia Hałyczyna, pro kotru teper sporjat', je ważnoju tak pid zhladom ekonomicznym jak i politycznym. Żywe tut sływe 5 milioniw meszkanciw; jiji prostir wynosyt' 70 proc. a nasełennie 66 proc. ciłoji Hałyczyny.

Etnograficznu hranyciu miż zachidnioju a schidnioju Hałyczynoju perewodiat' zwyczajno po liniji Sianu. Se odnacze ne zowsim wirno, bo prostir, kotryj zameszkujut' Ukrajinci, wbywajet'sia kłynom za Sian w zachidniu Hałyczynu. I nawpaky, na schid wid Sianu striczajet'sia etnograficzni ostriwci z polśkym nasełenniem. Ta w kożdim słuczaju można bez wełykoho promachu pryniaty Sian za hranyciu oboch czastyn Hałyczyny.

Czotyrystalitne panuwannie Polszczi spryczynyło, szczo polśki i ukrajiński interesy sputałyś tak sylno, szczo jichnij rozdił duże ważkyj. Hołowna masa nasełennia — selany buła ukrajińskoju. O skilky w schidniu Hałyczynu zabryły selany-Polaky, to wony propadały w ukrajińskim morju. Za te posered inteligenciji, pomiszczykiw i bjurokratiw mały perewahu Polaky. Objasniajet'sia se tym, szczo Ukrajinci, kotri należały do sych klas, polonizuwałysia, a to zawdia-

ky uprywilejowanomu stanowyszczu Polakiw. Po pryłuczenniu Hałyczyny do Polszczi, a hołowno po 1867 roci uprywilejowani polśki kruhy pomiszczyćki zachopljujut' i na dalsze wołodinnie nad swojeju krajinoju w swoji ruky. Si obstawyny dowodiat' do polśko-ukrajinśkoji borot'by.

W sij borot'bi oderżujut' obi storony w ostannich litach znaczni skripłennia. W naslidok parcelacij, perewedenych w XIX wici pojawlajut'sia polśki selanśki ostrowy w schidnij Hałyczyni. Polaky znachodiat' pidmohu w nowopowstajuczij klasi polśkych robitnykiw, kotri wyrynajut' zawdiaky rozwytkowy naftowoho promysłu. Taj po ukrajinśkij storoni zachodiat' ważni zminy. Czysłenna masa selanstwa wydilaje z sebe chocz ne duże wełykyj ta za te duże dijalnyj hurt inteligenciji, duchowenstwa i nyzszoji miśkoji burżuaziji. Si kruhy, kotri stały oseredkom nacionalnoho ruchu, dopowniujut' rosijśki emigranty-ukrajinci. W miru skripłennia Ukrajinciw, zaczynajut' westy polśki uprywilejowani klasy ostre i bezzhladne panuwannie, szczo dowodyt' do zawziatuszczoji borot'by oboch narodiw.

Hałyczyna oderżała swij sojm, ałe prohołoszeno take wyborcze prawo, szczo na 161 posłiw wchodyt' do nioho wsioho 17 Ukrajinciw, a w tim troch wirylistiw. W miśkych awtonomnych urjadach — powitowych radach — zabezpeczeno Polakam riszuczu perewahu. Ukrajinciw abo ne dopuskajet'sia zowsim do derżawnoji służby abo łyszajet'sia jim nyzszi stanowyszcza. Awtonomija, kotru połyszeno schidnij Hałyczyni, zabrała w swoji ruky sływe ne wsi szkilni sprawy. A jak wykorystano jiji? (K. b.)

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

(D a l i.)

Hromada staje *s u w e r e n n o j u w s w o j i m k r u z i d i ł a n n i a*. I koły wona wybrała radu a ta rada wybrała iz sebe uprawu (magistrat), abo koły potreby hromady taki szyroki, szczo wona szcze powybyrała popry hromadśku radu riżni komitety, jak oś szkilnyj, aprowizacijnyj, komitet dla publycznoho zdorowla, komunikacijnyj, promysłowyj dla nahladu nad promysłom ta torhowłeju, komitet dla ochorony praci, pożarnyj, pohrebowyj, budiwlanyj, komitet dla ukraszennia publycznych płoszcz ta ohorodiw, myrowyj sud i t. d., a rada hromadśka wysłała tudy swojich referentiw czy widporucznykiw, to ti wsi instytuciji ne potrebujut' niczyjoho zatwerdżennia zpoza hromady, bo wsi ti instytuciji powstały za wołeju wseji hromady dorohoju hołosuwannia. Łysze uchwały tych komitetiw musiat' buty prowireni i zatwerdżeni hromadśkoju radoju, szczoby wony ne wychodyły poza spromohu hromady wykonannia jich pid zhladom politycznoji i hroszewoji syły hromady; boż hromadśka rada starajet'sia o hroszi na pokrywannie wsich wydatkiw hromady i finansuje wsi ti komitety.

Czy je w derżawi kraszcza i bilsza kontrola samych interesowanych horożan? A probuwannie horożanyna w hromadśkij radi, czy w odnim z komitetiw łysze czerez dwa roky tak pidnosyt' zainteresuwannie hromadianyna hromadśkym chaziajstwom, tak pidnosyt' wychowannie dla hromadianstwa i hromadiańsku widwiczalnist', szczo wsiake wmiszuwanniesia kołysznich monarchicznych imenowanych uriadnykiw w hromadśku suwerennist' treba wważaty brutalnym zdawluwanniem hromadśkoho wychowannia, pidpyranniem pidkupstwa ta złodijstwa. Bo łysze na zdawluwanniu i demoralizaciji mohła derżatysia monarchiczno-pańska włada w suspilstwi.

W suwerennij hromadi ne może i ne smije derżawa wykonuwaty policijnoji władу. Dla ochorony poriadku i ochorony perewedennia postanow hromadśkoji rady ustanowlaje ta jakże rada swojich uriadnykiw i policiju.

W hromadi *n e s m i j e i s t n u w a t y p o b i c z s e b e d w i p o l i c i j i*, odna hromadśka a druha derżawna, w doteperisznim wydi żandarma. Doteperisznyj żandarm buw obydoju dla horożanyna, bo win niby druha bojazływa sowist' panujuczoho chodyła za horożanynom i pidhladała, czy toj piddanyj ne prohriszywsia w wirnosty dla swoho pana. Panujuczyj nikoły ne wiryw piddanomu i sotworyw sobi żandarma.

Hromadśka policija pidlahaje prosto i bezposeredno uprawi hromadśkoji rady, a nikoły nikomu zpoza hromady.

Samij hromadi i jiji horożanam załeżyt' na tim, szszoby horożanyn, kotryj ne chocze rozumity interesiw druhych horożan i ide wse proty tych interesiw, szczoby takoho horożanyna doprowadyty do sudu. Na te maje hromada swoju policiju, kotra maje złodija ta zbrodniara widdaty sprawedływosty. (Dali bude)

Nimećki ustanowczi zbory.

B e r l i n 20. hrudnia. Zjizd żownirśkych i robitnyczych rad Nimeczczyny uchwaływ 400 hołosamy proty 50, szczo wybory do ustanowczych zboriw majut' widbutysia w cilij Nimeczczyni dnia 19. sicznia. Aż do skłykannia ustanowczych zboriw wsia zakonodatna i wykowcza włast' maje spoczywaty w rukach Narodnych Komisariw, teperisznioho nimećkoho prawytelstwa, pid parlamentarnoju kontroleju Centralnoji Rady robitnyczych i żownirśkych rad. Uchwałeno dalsze rozorużyty wsich protyrewolucijoneriw, peredaty najwysszu komandu nad wijśkom i flotoju narodniomu komisarijatowy, znesty wsi wijśkowi rangy i widznaky, zaboronyty wijśku pokazuwatysia na wułyciach uorużeno, krim służby, a czuwannie nad dyscyplinoju poruczyty żownirśkym radam. Kongres uchwaływ znesennie stałoji armiji, a zawedennie narodnioji miliciji, uchwałeno takoż znesty wsi ordery, poczetni widznaky i szlachotśkyj tytuł. Oficyriw maje wybyraty sobi sama narodnia milicija.

Wojenna sytuacija.

Z presowoho biura ne distały my siohodnia zwidomłennia Naczalnoji Komandy Wijśk Polśkych.

N O W Y N K Y.

— **„Dziennik Ludowy“.** W seredu, dnia 25. hrudnia s. r. pojawyłosia u Lwowi persze czysło „Dziennik-a Ludow-oho“, orgánu polśkoji socialistycznoji partiji. Nedostacza polśkoji socialistycnoji gazety u Lwowi teper, w czasi sych preważnych podij, jaki pereżywaje polśkyj narid, w czasi, koły polśkyj proletariat nareszti dobywśia do kermy w swojij derżawi, na jakoji czoli stanuły Piłsudśkyj i Moraczewśkyj, teper, każemo, polśkyj proletariat u Lwowi najbilsze widczuwaw pekuczu potrebu robitnyczoji, *s o c i a l i s t y c z n o j i* gazety. Z perszoho czysła „Dziennik-a Ludow-oho“ ne możemo szcze sudyty pro joho napriam (my pewni, szczo warszawśka korespondencija i dejaki tendencijni, newidpowidni dla socialistycznoji gazety notatky, distałysia do perszoho czysła czerez nedohlad), — ta my nadijemosia i my pewni, szczo polśki towaryszi sowisno wypowniat' swoju *s o c i a l i s t y c z n u m i s i j u* i pryczyniat'sia do usunennia seji tiażkoji, nezdorowoji atmosfery, jaka zalahła nad lwiwśkym nebom. My zdorowymo nasz bratnij organ socialistycznym prywitom!

— **Ukrajinśkyj generalnyj konzul w Warszawi.** „Nowa Gazeta“ donosyt', szczo buwszyj ukr. konsul w Łodzi S. Millus zistaw imenowanyj gen. konzułem w Warszawi.

— **Peresliduwannia polśkoji ludnosty w Chołmszczyni**, — czytajemo w „Głos-i Narod-u“ — hołowno w jiji południewych czastynach, buły prawylno pryhotowanymy awstrijśkym prawytelstwom w porozuminniu z Ukrajinciamy. W ukrajinśkych urjadowych pyśmach znajdeno listu administratywnych urjadnykiw, jaki buły wże zazdałehid' pryznaczeni Ukrajinśkoju Radoju do agitaciji na Chołmszczyni. Siu listu maje teper polśke prawytelstwo a obijmaje wona 67 imen Ukrajinciw, oficyriw ta pidoficyriw riżnych stepeniw buwszoji awstrijśkoji armiji. Dla widomosty „Głos-u“ podajemo, szczo siu listu wyhotowleno szcze w 1915 r., koły szcze polśki apetyty na Chołmszczynu ne buły tak zaostrenymy, a chodyło tut o kulturnu ta ekonomicznu pomicz naszomu hnobłenomu tam okupacijnymy włastiamy ukrajinśkomu naselenniu.

— **Czy rewolucija u franciji?** Z Żenewy donosiat', szczo w Marsyliji, Lioni ta inszych mistach zawedeno stan obłohy.

— **Jak wony rozumijut' nimećku mowu?** Nimećko-awstrijśka Republyka wydała urjadowyj zazyw do żowniriw nimećkoji narodnosty, w kitrim poruczaje jim zberihannie newtralnosty w b o r o t ' b i p a r t y j w schidnij Hałyczyni. „Ill. Kurjer codzienny“ pomiszczaje sej komunikat pid nahołowkom: „Republika austryacka wyrzeka się wspólności z Rusinami“. Czomu maje se widnosytysia tilky do ukrajinciw...

— **Bezrobitni w Widni i Berlini.** Czysło bezrobitnych roste z koždym dnem. U Widni teper 48.000, w nimećkij czastyni Czechiji bilsze jak 25 prc. naselennia bez roboty. U Widni samych derewnych robitnykiw 4000, pekariw 6000 i t. d. bez zaniattia. W Berlini bilsze 70.000 robitnykiw daremno szukaje praci. U samych metalowciw 7000, u derewnych bilsze jak 5000 bez chliba i praci.

— **Archykn. Stefan w Żywcy.** Korespondencija „Polonija“ z Krakowa donosyt', szczo wże wsi archykniazi złożyły prysiahu na wirnist' poodynokych republyk b. Awstriji, ne zrobyw toho dosi tilky odyn archykniaź Stefan w Żywcy. Treba otże zażadaty wid nioho złożennia prysiahy na wirnist' polśkoji derżawy, a kołyby win ne chotiw, wizwaty joho do opuszczennia kraju.

— **Dopowniujuczyj wybir do polśkoho sojmu** z dwoch lwiwśkych wyborczych okruhiw: 5-ho (na misce pomerszoho demokrata Lisiewycza) i 7-ho (na misce pomerszoho soc.-dem. Josyfa Hudeca), rozpysało polśke ministerstwo wnutrisznych spraw na deń 26. sicznia 1919, a ewentualnyj tisnijszyj wybir na deń 30. sicznia.

— **Powerot nimećkych wijśk z Ukrajiny.** Generał Hidenburg zajawyw w Manhajm, szczo nema pryczyny nepokojitysia sud'boju nimećkoho wijśka, jake szcze ne wernuło z Ukrajiny. Powerot wijśka wże zaczawsia; do dwoch misiaciw ne bude ani odnoho nimećkoho żownira na Ukrajini.

— **Czastynna demobilizacija francuśkoho wijśka** wże zaczałaś; rozpuszczeno szist' najstarszych ricznykiw, sebto wid 47 do 41 roku. „Echo de Paris“ i „Temps“ uważajut' se wistunom skoroho myra, a riwnoczasno widkłykujut', szczo antanta maje w nedowzi zorganizuwaty spilnu wijśkowu ekspediciju do Rosiji.

— **„Prykarpatskaja Ruś“**, jak dowidujemosia, woskresła iz mertwych!

— **Juho-sławiane popyrajut' dnewnykarstwo.** Z Zahrebu pyszut', szczo tamosznij naczalnyk poczt i telegrafiw, szczojno imenowanyj Narodnioju Radoju, zwilnyw usi czasopysi wid płaczennia pocztowoji należytosty za peresyłku czasopysej.

Opowistky.

= **Uprawa USDP.** wzywaje wsich towaryszok i towarysziw, jaki ne wpłatyły partijnoho podatku za 1918 rik, szczoby nehajno wyriwnuwały załehłosty. Partijnyj podatok, szczo wynosyt' wsioho 1 K w misiać, można składaty szczodenno w Sekretarijati, wuł. Ruśka 3., na ruky tow. d-ra Filca.

= **Partijnyj sekretarijat, bjuro poserednyctwa praci ta bjuro prawnych porad** nachodiat'sia pry wułuci Ruśkij cz. 3., I. powerch. Urjadowi hodyny: wid 10–12 i wid 3–4.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9–1 i wid 2–3 popoł.

= **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — A d m i n i s t r a c i j a.

= **Prosymo wsich, chto jide czy ide na prowinciju** zabraty z soboju „Wpered“, bo czerez nedostaczu komunikaciji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administraciji (wułycia Ruśka cz. 3., I, powerch).

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu“. 4–10

WASYL PUDYJ w PIDHAJCIACH. Koły Mańcio je doma, nechaj czekaje na bat'ka. Dajte znaty, czy Wy zdorowi. — P i s a r e k. 7–7

Chto maje jaku widomist' pro TADEUSZA WILUSZA, awstrijśkoho rotmistra, proszu powidomyty: wułycia Winc. Pola cz. 12. 4–6

KRUCZYŃSCY, BORSZCZÓW. Cała rodzina zdrowa. Dajcie wiadomość o sobie. — S t a s i a. 2–3

KAMILA GRUSZECKA, STANISŁAWÓW. Jesteśmy zdrowi, prosimy o wiadomość o Ludwiku. — R o ż a ł o w s k a. 2–3

BRODY! Fotografa REISSA prosimy zawiadomić, że Henryk, Fryderyk i Agnes zdrowi; wszystko w porządku. 2–2

Ktoby miał wiadomość o IGNACYM LANDAUERZE, który ostatnio był na Ukrainie: Gericht des 11. Infanterie-Divisions-Kommandos, Feldpost 408, raczy donieść pod adresem W. S a n d a u e r, Domagalewiczów l. 7. parter. 1–1

Czytelników prosi się o powiadomienie ELEONORY MEKLER, SAMBOR, plac Zamkowy l. 6., że we Lwowie wszyscy zdrowi, proszą o wiadomość. — S t a s z e k, A d a ś, Z o s i a. 1–1

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu“ (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 23. Львів, пятниця, дня 27. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

До наших Читачів!

Не відкликуємося ні до цілого культурного світа, ні до преси цілої Европи, ні навіть до польської преси — а до Вас, наші Читачі! Ми вже відзивалися раз до Вас і тепер знову звертаємося до Вас. Не винуйте нас за спізнення, скорочування та инші хиби нашої ґазети. Послухайте лише історію останніх днів: В понеділок заплатили ми грошеву кару, вівторок в полудне, в хвилині, коли готове число „Впереду" йшло на машину — всі чотири сторінки розсипалися... і треба було на ново складати число. По 5. годині, коли число було вже готове і люде зійшлися до адміністрації по ґазету, зроблено ревізію і всіх арештовано.

Читачі! Ми не звертаємося до Вас з жалями, як і не звертаємося до нікого з жалобами. Ми спокійно робимо далі наше діло, певні, що у нас запанують инші часи. А Вас взиваємо не ломитись, не падати духом, а гідно й спокійно йти судьбі на стрічу — а тоді й ми легше виповнимо нашу важку, але потрібну й хосенну роботу.

Вперед, отже, до дальшої праці!

Побіда директоріяту.

I.

Київ, 17. XII.

Вчора приїхав один наш земляк з Київа і розказує:

„Я приїхав до Київа з Харкова дня 6. грудня. Гетьман Скоропадський зарядив власне тоді загальну мобілізацію. Директоріят находився в Фастові, а його війська замикали довкола Київ. Врешті місто оточено довкола, запанував голод і в суботу дня 14. грудня, о 4. год. пополудни ввійшли війська Петлюри до Київа. Сейчас появились відозви на мурах міста, що взивали до безгляднього спокою та порядку. Далі було там про аґрарну реформу та візваннє до Німців, щоби 15. січня безвідклично опустили межі України. Відозви були в українській, російській та жидівській мові.

Про гетьмана ходять слухи, що його Німці вивезли автомобілем, другі знову, що його підчас утечі в перебранню арештувано. В місті повний порядок та спокій.

Я виїхав ві второк, 17. грудня. В середу 18. XII. мав приїхати до Київа директоріят.

До мого виїзду находився в Київі тільки висланник Франції і сей дуже прихильно віднісся до нового уряду. В Київі було тоді всім відомо, що антанта узнала директоріят, а Єно, командант Одесси, зістав відкликаний. Ніяких військ антанти досі на Україні нема. Большевики заняли прихильне становиско. Командант гетьманських військ кн. Долгоруков з гетьманським військом мав вийти без оружя на Дон.

Серед широких мас популярність Петлюри безмежна.

II.

Харків, 12. XII.

До мого виїзду з Харкова заняли війська Петлюри під командою ген. Балбанова Харків. Німці заховувалися невтрально.

Німецькі війська заховуються дуже тихо, бо бояться пімсти, — як самі розказують — за „карательні" експедиції та їхню дотеперішню господарку на Україні.

Над могилою жертв братоббійчої війни.

В перший день латинського Різдва похоронено на Янівськім цвинтарі у Львові жертви братовбійчої війни. Похорон був великою маніфестацією, в якій взяло участь кільканайцять тисяч осіб.

Вісьмох робітників і один польський жовнір — полягли перед кількома днями в Брюховичах. Львівські польські ґазети всіх напрямків подають страшні описи, з яких виходить, що українські жовнірі в Брюховичах в нелюдський спосіб знущалися над погибшими. І так деяким відрубували голови, иншим виколювали очі, відрізували пальці і т. д. Одна нова польська ґазета подала навіть, що число жертв брюховицьких подій доходить до двайцять і кілька!...

Нам не вільно в теперішній хвилині входити в причини і в подробиці брюховецької трагедії. Правда, що в Брюховицях впало девять осіб, з того двох (деякі кажуть, що трох) Українців. Далі стверджено, що нещасним жертвам не відрубувано голов, не виколювано очий, не відрізувано пальців. Стверджено лише, що одна жертва брюховицьких подій стратила палець — але ще за часів австрійської війни...

Повторюємо, що зійшло з світа девять осіб, що осиротили родини...

Ми були вчора на похоронах. Ми були свідками розпуки родин нещасних жертв...

Ми чули всі надгробні промови...

Над свіжими могилами промовляли люди ріжних кляс і таборів. Ми чули голос, що кликав до пімсти; але ми й чули над зимними могилами, зрошуваними слезами вдів і сиріт, промову репрезентанта соціялістичної робітничої ради, який — закликував до згоди й заперестання проливу крови!

„Так як мати-земля приймає оттут у своє лоно Поляків і Українців — так повинен і мусить в скорі настати час, щоби оба братні народи, яким судилось жити на одній землі, помирилися з собою і дружно жили побіч себе".

Так говорив польський робітник, репрезентант соціялістичного пролєтаріяту — над спільною могилою польських і українських жертв братовбійчої боротьби!

*

Ми, український пролєтаріят — і не лише ми, а можемо сміло й певно сказати, що цілий український народ — кожного часу готов подати руку до згоди з братнім польським народом. Ми вже давно все можливе робили, щоби спинити пролив людської крови, щоби погасити пожар братовбійчої війни, здержати масові вбійства і всі ті страшні наслідки братовбійчої боротьби.

В цілім ряді статтий у нашій ґазеті ми вказували й далі безупину вказувати будемо не на меч — а на руку, яка пхає оба народи на дно пропасти! Ми вказували й далі вказувати будемо просту дорогу, яка веде до мирного життя обох народів. Нас не злякають і не спинять арештування і переслідування (і то якраз тих, що проповідують згоду!!), ми й далі кликати будемо: Проч з тими, що ведуть оба народи на дно пропасти! Проч з тими, що підюджують одних проти других, що з нещасних жертв не меча, а руки — печуть свою політичну печеню, що все й все поглиблюють пропасть між обома братніми народами! Проч з усіми явними й тайними ворогами миру!

Ми кликали і все кликати будемо до як найскоршої згоди й до спільного мирного життя обох народів! Нашим кличем був і остане клич: Проч з війною, проч з насильством, нехай живе згода між всіми народами!

Ми, Українці, з душі й серця бажаємо так собі, як і братньому польському народови, щоби останні жертви брюховицьких подій, серед яких є Поляки й Українці — були останніми жертвами нещасної братовбійчої боротьби обох народів; щоби ті жертви, які приняла в своє лоно спільна мати-земля — поєднали оба народи!

Масарик у Празі.

По чотирох роках вигнання вернув з тріюмфом до Праги професор Масарик, як президент чесько-словацької републики. Які дивні переміни переживав сей чоловік! Один з найбільше новочасних Европейців серед чеського народу, що до війни мав більше ворогів як приятелів у своїх, а як учений та дослідник психічних проблємів людського духа, що далекий від шовінізму може найблище із чеських учених стояв до німецької думки та науки,— з вибухом війни дня 18. грудня 1914 р. опускає Австрію і їде до Швайцарії. Іде в чужину, щоби стати апостолом думки відірвання Чехії від Австрії і вибудування вільної, незалежної чеської держави.

І як побідила антанта, так побідили і Чехи і як тріюмфатор вернув проф. Масарик, принятий з неописаним ентузіязмом, що як чоловік через відвагу першого чину через неумориму діяльність поклав основи для здійснення національного ідеалу.

Ще не давно ми чули в австрійськім парляменті з уст міністра заграничних справ про Масарика як про щось гидкого, противного, а рік не минув і він вертає до свого народу як президент Републики. Тепер Чехи вільні від усіх кайдан — і тому, каже „Arbeiter Zeitung", ми цікаві, чи президент Масарик буде так само справедливий супроти німецького народу в північній Чехії, яким був професор Масарик?!

Нові часописі.

Чотири нові часописі явилися на нашім редакційнім столику в саме латинське Різдво. Пічнемо від найскромнійшої провінціональної, з Перемишля. Одна картка, „безпартійний орган Перемищини", а імя її „Доля". І справді прикра доля мусить бути сеї „Долі", яка „виходить після потреби вечером" — і справді „вечером", а не в день їй виходити. Страшним пестрим польсько-українським жаргоном видавана шмата для баламучення українських селян. Наведу уступ із одної тільки статті: „Засіданнє громадських начальників і писарів". Предсідник сеї сесії перемиський староста п. Геллєр. Чоловік мабуть „учений", тому референував про „аґрарну справу". Головна ідея: „земля доперва тоді стає власністю господаря, коли сей є заінтабульований, а коли ні, то він мусить звернути землю, безоґляду на се, чи буде пануваннє польське чи українське. Далі взивав, щоби селяни „засилали мешканцям Перемишля поживу, та нехай помагають властям дворських обшарів в доставі та в помочи копання бульби". А на кінець говорив ще тов. д-р Ліберман. Наводимо дословно: „Потому загорив до начальників посол Ліберман в імени робітників, упевнив їх, що про панщину ніхто нині не думає і що на сторожі добра так міського, як і сільського населення стоїть робітнича кляса тай завзивав, щоби селяне не гуртувалися з мерзевцями лихварями".

Справді прикра і „Доля" і доля тов. Либермана.

*

Віджило „Słowo Polskie". Ніхто за ним не плакав і ніхто не тужив. Як виїхало щасливо з царською армією в 1915 р. зі Львова, так досі не вертало. Аж ось почуло про нову наживу. Віджив старий українсько-польський спір, і ще в якій формі, а сеж один з головних чинників його розцвіту з давних літ. На нагінці на Українців зробило „Słowo Polskie" свого часу карієру. Якжеж би тепер його тут бракувало?! Вповні розуміємо його відродженнє.

*

А за ним тихесенько без гомону появився старий друг та приятель, в дуже правда скромній одежині „Прикарпатская Русь". Стара грішниця засоромлена і плаксива, як спенсіонована кокетка, що втратила пана, — великого пана

— кровавого Николу, щирить тепер зуби до ...генерала Денікіна. Коли нема царя, хай буде і генерал... Побачимо, як вийде з генералом?!

*

А на кінці появився на редакційнім столику — „Dziennik Ludowy". Вчора дали ми вже згадку про нього.

Антанта в клопоті.

Вільсон їде до Европи, щоби міг особисто обстати за своїми 14-ма точками, бо його кумпани за широко розуміють сі його точки. У Франції Клемансо в клопоті, бо парлямент щось не дописує йому. Недавно 140 послів голосували проти внесення на довізне правління, а 17 с. м. вже було таких послів аж 175, крім 89-тьох, що вийшли підчас голосування. Клемансо видить, що тратить грунт під ногами.

Підчас побуту Вільсона в Парижі ухвалили були соціялісти і геверкшафти передати йому адресу з програмою їх мирових домагань. Рівночасно мали робітники Парижа демонструвати під вікнами Вільсона. Клемансо хотів усіми способами здусити демонстрацію, але Вільсон згодився таки приняти адресу робітників. Дуже здивувало його другого дня се, що коли він хотів побачити робітників під своїм мешканнєм, їх дивним дивом не було. Коли спитав посла Лябу, що сталося, сей пояснив йому, що Клемансо дав наказ за всяку ціну спинити робітничі заходи. З цілої демонстрації міг Вільсон бачити лише те, що кляки розганяли інвалідів, які конче хотіли дістатися до вікон Вільсона.

Через те Ерве радить Клемансови як найскорше заключати мир, бо може бути зле з ними.

В Льондоні на 2. січня 1919 р. заповіли робітники велику демонстрацію за негайним оснуванням союзу народів На 5 січня мають відбутися також самі демонстрації по других містах Англії. Робітнича партія ухвалила передати Вільсонови підчас його побуту в Льондоні свою адресу.

Ті всі випадки вказують на захитанне спокою в краях антанти і що володарі тих країв тратять певність, чи мирові переговори підуть по їх рецепті. Найближчий час покаже, хто буде заключувати мир, чи демократія, чи імперіялісти побіджених і побідних держав.

Масові арештування в редакції „Вперед".

Як ми вже вчора доносили, в редакції „Вперед" арештувано та відведено до військової команди кількадесять осіб. Деяких випущено на волю, а тринайцять осіб задержано. Назвиск арештованих не вдалось нам дістати. Між арештованими находиться також експедитор нашої газети, тов. Олекса Семеген, хорий, спараліжований чоловік. Наші товариші інтервеніювали у відповідних властий в справі випущення всіх на волю. В справі арештування трамвайового робітника тов. Антона Глидзюка інтервеніювали польські трамвайові робітники, товариші Станіслав Качан і Франціщек Гофман. Інтервенції лишилися також без успіху. Характеристичне, що в часі арештувань були також присутні в редакції посланці Університетської Бібліотеки і Міського Архіву, які прийшли відібрати газету для бібліотек. В друкарні був присутний функціонар пресового бюра, який довго мусів чекати на свіже число та оглядав сліди розсипаної форми.

Вісти з краю.

З Перемишля доносять нам про дальші арештування і ревізії. У одного товариша відбулося одного дня аж сім ревізій — всі без успіху. — Робітничо жовнірська рада, яка повстала там за українських часів, змінила свою назву на Робітничу Раду. — „Glos Przemyski", орган посла Лібермана, доносить, що на торзі в Перемишлі можна дістати лише петрушку й яблока. Справа впровізації була предметом нарад громадської ради, а звіт референта був дуже невеселий: збіжа нема, муки мало, сірників нема, цукру й нафти недостає.

Литовське питанне.

Дня 19. грудня с. р. явилася у команданта Пілсудського делегація Литовців, котрі мешкають в Польщі. Вона вручила йому адресу, в котрій висказують надію, що Польща не вийде без попереднього порозуміння з литовським урядом оружьної сили. Незрозумілим для них є також питанне участи литовських Поляків в законодатнім Соймі в Варшаві. Колиб так мало бути, то се насувало би здогад, що польський уряд квестіонує суверенність литовської держави. У відповідь заявив їм Пілсудський, що бажає помочи Литовцям, але вони повинні обмежити свої претенсії до етнографічної Литви. Справу польсько-литовську повинні вони рішити в мировий спосіб і тому повинні вислати до Польщі делегацію, яка зрав з польським правительством по рішилаби сю справу.

З Варшави доносять, що в Вільні, головнім місті Латви, твориться нове правительство. Близших подробиць у сій справі нема.

Воєнна ситуація.

Звідомленнє штабу Нач. Ком. В. П. на східню Галичину.

Ген-див. Розвадовського з дня 24. і 25 грудня 1918 р.: Наші війська заняли по боротьбі Артищів, Керницю, Черляни та Угерці. Забрано 50 полонених і два машинові кріси. — Група ген.-див. Лєснєвського: Ситуація без зміни.

НОВИНКИ.

— **На покриттє надзвичайних коштів** видавництва „Вперед", спричиненних останніми подіями, зложив товариш П. Л. квоту 200 К. Дякуючи товаришеви за отсю поміч, подаємо при сій нагоді до відома загалу наших товаришок і товаришів, що останні події принесли нашій газеті дуже поважні матеріяльні страти. Сі страти рішили покрити самі товаришки й товариші при помочи складок.

— **Реакція в Варшаві.** Варшавські газети доносять, що певні круги приготовляли в Варшаві заговір в справі зміни теперішної влади. На одним вічу мав бути проклямований новий „комендант". Та не вдалося польським чорносотенцям доконати свого діла, щоби скинути Пілсудського і правительство Морачевського.

— **Як Поляки інформують заграницю?** Польський кореспондент льондонської газети „Times" так пише про польсько-українські боротьби: „Гайдамацькі банди, що борються з Поляками, є наскрізь перняті большевизмом. Їх сили підпомагають поміч з України і німецькі та австрійські війська. Грабежними бандами проводять німецькі офіцири".

— **Мирова конференція**, як доносить Бюро Вольфа, наслідком подорожи Вільсона до Англії і супроти змін в англійськім кабінеті, є відрочена і розпічнеться доперва найвчаснійше з початком лютого.

— **Зїзд польських залізничників** з усіх трох бувших дільниць Польщі відбувся в Варшаві перед тижнем. На зїзді стерлися з собою два галицькі напрями, а саме вшехполяки, до яких належать висші урядничі сфери і другий напрям, соціялісти-робітники. Вшехполяки запротестували проти „партійної" організації, а що вони були в значній меншости й не могли перенерти своєї вшехпольської „партійної" політики, опустили зїзд і лишилися самі робітничі делегати. На зїзді були обговорювані організаційні справи.

— **Містифікації польської суспільности.** Свойого часу передала Польська Агенція Телеграфічна вісти, що в Володимирі Волинськім відбувся протижидівський погром та що війська Галлєра прибули до Гданська. Першу вістку, що до погрому, дементує „Moment", а другу „Naprzód", ось такою увагою: „Не в силі ми зрозуміти, кому залежить на містифікації польської суспільности і на її осмішуванню в так важній справі, як прибуттє польської залоги в ціли обсадженя землі давнього пруського забору".

— **Полученнє Чорногори з Сербією.** З Загребу доносять, що делегати чорногорської скупчини офіціяльно нотифікували в Білгороді полученнє Чорногори з Сербією.

— **Усунути памятники** австрійського генерала Радецького, цісара Франц-Иосифа і инші рішила чеська рада міста Праги. На їх місце мають бути поставлені памятники борців за свободу чеського народу.

— **У Львові за літру води платять одну корону!** Таку нісенітницю подає одна віденська газета, покликуючися на польські інформації. Що правда, то у Львові всього недостає, але води має ще досить!

— **Найславніщі мужі**, які „борються за правдиву свободу, справедливість і демократію народів цілого світа, які голосять мир і братерство народів" є — після одної чорносотенної краківської газети — отсі: король Англії Юрій V, польський музик Падеревський, англійський міністер Льойд Жорж, король Італії Віктор Емануіл III., президент Америки Вільсон, вшехполяк Роман Дмовський, король Бельгії Альберт „Niemamy", маршалок Франції генерал Фош, англійський міністер Грей, французький президент Пуанкаре, франц. през. міністрів Клемансо і польський генерал Галлєр. Отся ціла кумпанія має принести, після тої газети, щастє для цілої людськости.

Оповістки.

= **Управа У. С. Д. П.** взиває всіх товаришок і товаришів, які не виплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости. Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д-ра М. Фільця.

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Марія Світликівна 14, П. Л. 200, А. Фариняк 20, А. В. 10, Іван Марущак 3, Я. Н. 10, А. Б. 2, Інжинєр В. Б. 20, д-р Іван Волошин 10. Разом 289. (Далі буде.)

= **На ранених укр. жовнірів** зложили (в коронах): Збірка на Замарстинові 117, д-р К. Студинський 10, д-р І. Брик 30, проф. Коренець 20, Ол. Левицька 10, Роман Левицький 5, інж. Ганінчак 10, Ластовецька 4, дир. Мороз 10, Білинська 4, Дзюминська 6, о. д-р Левицький 10, Кураш 10, Роман Зубик 50, д-р Величко 10, о. д-р Застирець 10, п. Козакова 4, д-р Бачинський, дир. Макарушка 10, М. Заячківська 10, радн. Пежанський 10, д-р Козакевич 30, Дорундякова 9, проф. Роздольський 10, Дарія Навроцька 7, Калитовські 20, Богдан Савчак 20, інж. Лушпінський 10, Медвецький 10, д-р Говикович 40, Оя. Яросевич 10, судія Гуменний 10, Сельський 10. (Далі буде.)

= **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!
Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ"!

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед". 5—10

СОНИЧКѢ РАТНЕРЪ, ОДЕССА.
Дорогая, дай извѣстіе, здравіе, черезъ украинскую газету въ Одессѣ, проса перепечатать во львовской украинской газетѣ „Вперед". Будь спокойна, я здорова, все время во Львовѣ. Очень прошу Розалію Ивановну Аніесь не оставлять Тебя до моего пріѣзда. — Украинскія газеты и „Одесскія Новости" прошу перепечатать. 3—4

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. гімн. П. української гімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. — (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед".) 7—10

ПЕТРУШЕВИЧ — БЕРЕЖАНИ. Зося, Андрійко і його братчик здорові. — Іван. 5—5

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка. 5—12

Нуся і Настя просять дуже читачів „Вперед" повідомити ДІДИЧІ в ЛИПИЦІ ГОРІШНІЙ пов. Рогатин, що здорові і просять о відповідь. 5—5

Хто має яку відомість про ТАДЕЯ ВІЛЮША, австрійського рітмайстра, прошу повідомити: вулиця Вінц. Поля ч. 12. 5—6

О. ЗАЛУЖНИЙ. ПОТІК. Ми здорові ситі, цілі. П. Г. опікується нами. Прикрости жадної не було.—Діти. 5 5

ВОЛОДИМИР МАЛИШЕВСЬКИЙ, Красне-Броди-Тернопіль. Займися Ромком і возьми його в Вишенки. — Галя. 4—6

Прошу повідомити Д-ра ІГНАЦА ЛЕВЕНГЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 4—7

VACUUM OEL et C-o. Прошу дати знати директорови Гарфункелеви, що жена і діти а також родина Зелінґер здорові. Завідоміть родину. 3—3

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ГАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Маня з донькою Оленою здорові. — Ігнатор. 3—7

Д-р ІЛЬНИЦЬКИЙ, ДРОГОБИЧ. Ми здорові. — Петро. 3—3

М. РОҐУЦЬКИЙ, КУПНОВИЧІ. Я у Львові, здоров. — Іван. Інші часописі проситься о передрук. 3—3

Хто має яку відомість про УСС. ВОЛОДИМИРА МОСОРУ, зволить ласкаво донести до „Вперед". Інші часописі проситься о передрук. 3—3

КРАЙЦЕНАВЕР БЕРНГАРД, САМБІР, я здоров, неголодний, будьте спокійні. Прошу о вістку. — Іван. 3—3

Д-р КАРОЛЬ ФЕЙЛЄС, ТЕРНОПІЛЬ. Я у Львові здоров. — Донька Міхаліна. Прошу о відомість 3—3

МЕЧИСЛАВ КОМІСАРЧУК повідомляє Родичів в ОБЕРТИНІ, що здоровий є у Львові. 2—3

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 2—10

ВАСИЛІВ ВЕЛИКИЙ п. Корчів коло Угнова. Просимо виплатити ЯКОБОВИ ЛУЦЬ квоту 200 к. Син Іван зложив ті гроші у нас в адміністрації. 2—3

Читачів „Вперед" проситься повідомити МАРІЮ ЛАПАЮФКЕР в Камінці струмиловій, що муж є у Львові при родині і всі здорові. 2—3

МИХАЙЛО БАЛИЦЬКИЙ в Станіславові. Я дуже неспокійна. Прошу о вістку. Станіславівські газети прошу о передрук. — Стефа. Сикстуська 19. 2—2

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Бучко З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 23. Lwiw, piatnycia, dnia 27. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Читачів „Впереду" прошу повідомити КОБРИНСЬКИХ в ТУРІ МАЛІЇ, п. Долина, що Люба і ми здорові — О. С., Львів. 1—2:

О. РИБАК, СОСНІВ. Ми всі живемо у Львові здорові. — Микола. — Українські часописі прошу о передрук. 1—2

Проситься П. Т. читачів „Впереду" повідомити п. ВОЛЬФРАМА, адвоката в БРОДАХ, що жінка і родина здорові. 1—3

Читачів „Впереду" прошу повідомити ГАНКЕВИЧІВ в ДЕРЕНІВЦІ, пов Теребовля, що мати живе здорова у Львові. 1-2

Шукаю ТОВАРИСТВА ДО ПОДОРОЖІ В ТЕРНОПІЛЬ, якою небудь дорогою. Зголошуватися: Ганкевичева, вул. Листопада 32, партер. 1—3

САМУЕЛЬ ФРЕЙД в ТЕРНОПОЛІ. Я у Адольфа, здорова. Бернгард також тут здоровий. — Кляра. 1 3

СТАНІСЛАВІВ, Д-р ФІШІ'РІНД. Жена і брат живуть і добре маються. 1—1

САМУЕЛЬ ФРЕЙД в ЗБАРАЖІ. Я з родиною, Мойсей і Натан здорові. 1—3

БЕГЕНОВА ЕВГЕНІЯ, ТАТАРИНІВ, почта Комарно. Галя і Тосьо здорові; прошу о вістку від Вас. 1—4

АЛЕКСАНДЕР ГІЛЬБРІХТ, суддя, ЗАБОЛОТІВ. Ми здорові, прошу о вістку. — Марія. 1—4

О. ДРОГОМІРЕЦЬКИЙ, ІЛИНЦІ, почта Заболотів. Я здоров, прошу о вістку. — Тоньо. 1—4

Хто має яку вістку про ІВАНА ТЕРЛЕЦЬКОГО, котрий перебував на Україні в Катеринославі при Inf. Reg. 24, Feldgendarmerie, Korps 12? Просимо повідомити його, що ми всі здорові; нехай дасть знак життя. Стрийські, тернопільські, київські і катеринославські часописі прошу о перепечатанне — Терлецькі, Львів, Якуба Стшеме ч. 2. 1—2

САМБІР, ВОЛЬФ. Ми здорові. Будьте спокійні. Інші часописі проситься о передрук. — Сальо Вольф. 1—1

Розина КЛИМ, БЕРЕЖАНИ. Ми всі здорові. Що з вами? Левенштайн. 1—3

РЕИСІВ в БУДИНОВІ повідомляється, що родичі і рідня здорові і просять о вістку. 1—3

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 1—10

Хто знає, що небудь про ПЛЯТОНА КУЛЬЧИЦЬКОГО, який з початком листопада був на італійськім фронті при Feld-Jäger-Bat. № 30, Fdp. 238, зволить подати вістку до Адм. „Внереду". 1—5:

ЗАГАЙКЕВИЧ, ЧЕХИ. Я здоров у Львові. Радь собі, поки приїду. Очікую вістки. — Корнель. — Інші часописі проситься о передрук. 1—3:

КРАСНОПЕРА, СКОРИКИ. Я здорова, Вільма у мене. — Наталка. — Тернопільські часописі прошу о передрук. 1—2

Укінчена матуристка приїме сейчас ЛЕКЦІЮ з народних шкіл, виділових або учит. семинарії. Зголошення листовні до адміністрації „Впереду" під „Наука". 1—2

Діточий зарукавок згублений в каменици при вулиці Руській ч. 3., можна відібрати в адміністрації „Впереду".

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejezas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Do naszych Czytacziw!

Ne widkłykujemosia ni do ciłoho kulturnoho swita, ni do presy ciłoji Ewropy, ni nawit' do polśkoji presy — a do Was, naszi Czytaczi! My wże widzywałysia raz do Was i teper znowu zwertajemosia do Was. Ne wynujte nas za spiznennia, skoroczuwannia ta ynszi chyby naszoji gazety. Posłuchajte łysze istoriju ostannich dniw: W ponediłok zapłatyły my hroszewu karu, wiwtorok w południe, w chwyłyni, koły hotowe czysło „Wperedu" iszło na maszynu — wsi czotyry storinky rozsypałysia... i treba buło na nowo składaty czysło. Po 5 hodyni, koły czysło buło wże hotowe i lude zijszłysia do administraciji po gazetu, zrobłeno rewiziju i wsich aresztowano.

Czytaczi! My ne zwertajemosia do Was z żalamy, jak i ne zwertajemosia do nikoho z żałobamy. My spokijno robymo dali nasze diło, pewni, szczo u nas zapanujut' ynszi czasy. A Was wzywajemo ne łomytyś,

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

ne padaty duchom, a hidno i spokijno ity sud'bi na striczu — a todi i my łehsze wypownymo naszu ważku, ałe potribnu i chosennu robotu.

Wpered, otże, do dalszoji praci!

Pobida dyrektorijatu.

I.

Kyjiw 17. XII.

Wczora pryjichaw odyn nasz zemlak z Kyjiwa i rozkazuje:

„Ja pryjichaw do Kyjiwa z Charkowa dnia 6 hrudnia. Het'man Skoropadśkyj zarjadyw własne todi zahalnu mobilizaciju. Dyroktorijat nachodywsia w Fastowi, a joho wijśka zamykały dowkoła Kyjiw. Wreszti misto otoczeno dowkoła, zapanuwaw hołod i w subotu dnia 14. hrudnia. o 4. hod. popołudny wwijszły wijśka Petlury do Kyjiwa. Sejczas pojawyłyś widozwy na murach mista, szczo wzywały do bezhladnoho spokoju ta porjadku. Dali buło tam pro agrarnu reformu ta wizwannie do Nimciw, szczoby 15. sicznia bezwidkłyczno opustyły meżi Ukrajiny. Widozwy buły w ukrajińskij, rosijśkij ta żydiwśkij mowi.

Pro het'mana chodiat' słuchy, szczo joho Nimci wywezły awtomobilom, druhi znowu, szczo joho pidczas uteczi w perebranniu aresztowano. W misti pownyj porjadok ta spokij. Ja wyjichaw w wiwtorok 17. hrudnia. W seredu 18. XII. maw pryjichaty do Kyjiwa dyrektorijat.

Do moho wyjizdu nachodywsia w Kyjiwi tilky wysłannyk Franciji i sej duże prychylno widnissia do nowoho urjadu. W Kyjiwi buło todi wsim widomo, szczo antanta uznała dyrektorijat, a Jeno, komandant Odesy, zistaw widkłykanyj. Nijakych wijśk antanty dosi na Ukrajini nema. Bolszewyky zaniały prychylne stanowysko. Komandant het'mańskych wijśk kn. Dołhorukow z het'mańskym wijśkom maw wyjty bez orużja na Don.

Sered szyrokych mas popularnist' Petlury bezmeżna.

II.

Charkiw, 12. XII.

Do moho wyjizdu z Charkowe zaniały wijśka Petlury pid komandoju gen. Bałbanowa Charkiw. Nimci zachowuwałysia newtralno.

Nimećki wijśka zachowujut'sia duże tycho, bo bojat'sia pimsty, — jak sami rozkazujut' — za „karatelni" ekspedyciji ta jichniu doteperiszniu hospodarku na Ukrajini.

Nad mohyłamy żertw bratowbijczoji wijny.

W perszyj deń łatyńskoho Rizdwa pochoroneno na Janiwśkim cwyntari u Lwowi żertwy bratowbijczoji wijny. Pochoron buw wełyczawoju manifestacijeju, w jakij wziało uczast' kilkanajciat' tysiacz osib.

Wiśmoch robitnykiw i odyn polśkyj żownir — polahły pered kilkoma dniamy w Briuchowyczach. Lwiwśki polśki gazety wsich napriamkiw podajut' straszni opysy, z jakych wychodyt', szczo ukrajiński żowniri w Briuchowyczach w neludśkyj sposib znuszczałysia nad pohybszymy. I tak dejakym widrubuwały hołowy, inszym wykoluwały oczi, widrizuwały palci i t. d. Odna nowa polśka gazeta podała nawit', szczo czysło żertw briuchowyćkych podij dochodyt' do dwajciat' i kilka!...

Nam ne wilno w teperisznij chwyli wchodyty w pryczyny i w podrobyci briuchowećkoji tragediji. Prawda, szczo w Briuchowyciach wpało dewiat' osib, z toho dwoch (dejaki każut' szczo troch) Ukrajinciw. Dali stwerdżeno, szczo neszczasnym żertwam ne widrubuwano hołow, ne wykoluwano oczyj, ne widrizuwano palciw. Stwerdżeno łysze, szczo odna żertwa briuchowyćkych podij stratyła pałeć — ałe szcze za czasiw awstrijśkoji wijny...

Powtoriujemo, szczo zijszło z swita dewiat' osib, szczo osyrotyły rodyny...

My buły wczora na pochoronach. My buły swidkamy rozpuky rodyn neszczasnych żertw...

My czuły wsi nadhrobni promowy...

Nad swiżymy mohyłamy promowlały ludy riżnych klas i taboriw. My czuły hołos, szczo kłykaw do pimsty; ałe my i czuły nad zymnymy mohyłamy, zroszuwanymy słezamy wdiw i syrit, promowu reprezentanta socialistycznoji robitnyczoji rady, jakyj — zakłykuwaw do zhody i zaperestannia proływu krowy!

„Tak jak maty-zemła pryjmaje ottut u swoje łono Polakiw i Ukrajinciw — tak powynen i musyt' wskori nastaty czas, szczoby oba bratni narody, jakym sudyłoś żyty na odnij zemli, pomyryłysia z soboju i drużno żyły pobicz sebe".

Tak howoryw polśkyj robitnyk, reprezentant socialistycznoho proletariatu — nad spilnoju mohyłoju polśkych i ukrajińskych żertw bratowbijczoji borot'by!

*

My, ukrajińskyj proletariat — i ne łysze my, a, możemo smiło i pewno skazaty, szczo ciłyj ukrajińskyj narod — kożdoho czasu hotow podaty ruku do zhody z bratnim polśkym narodom. My wże dawno wse możływe robyły, szczoby spynyty proływ ludśkoji krowy, szczoby pohasyty pożar bratowbijczoji wijny, zderżaty masowi wbijstwa i wsi ti straszni naslidky bratowbijczoji wijny.

W ciłim rjadi stattyj u naszij gazeti my wkazuwały i dali bezupynu wkazuwaty budemo ne na mecz — a na ruku, jaka pchaje oba narody na dno propasty! My wkazuwały i dali wkazuwaty budemo prostu dorohu, jaka wede do myrnoho żyttia oboch narodiw. Nas ne zlakajut' i ne spyniat' aresztuwannia i peresliduwannia (i to jakraz tych, szczo propowidujut' zhodu!!), my i dali kłykaty budemo: Procz z tymy, szczo wedut' oba narody na dno propasty! Procz z tymy, szczo pidjudżujut' odnych proty druhych, szczo z neszczasnych żertw ne mecza, a ruky — peczut' swoju politycznu peczeniu, szczo wse i wse pohłyblujut' propast' miż oboma bratnimy narodamy! Procz z usimy jawnymy i tajnymy worohamy myru!

My kłykały i wse kłykaty budemo do jaknajskorszoji zhody i do spilnoho myrnoho żyttia oboch narodiw! Naszym kłyczem buw i ostane kłycz: Procz z wijnoju, procz z nasylstwom, nechaj żywe zhoda miż wsimy narodamy!

My, Ukrajinci, z duszi i sercia bażajemo tak sobi, jak i bratniomu polśkomu narodowy, szczoby ostanni żertwy briuchowyćkych podij, sered jakych je Polaky i Ukrajinci — buły ostannimy żertwamy neszczasnoji bratowbijczoji borot'by oboch narodiw; szczoby ti żertwy, jaki pryniała w swoje łono spilna maty-zemla — pojednała oba narody!

Masaryk u Prazi.

Po czotyroch rokach wyhnannia wernuw z trijumfom do Prahy profesor Masaryk, jak prezydent cześko-słowaćkoji republyky. Jaki dywni pereminy pereżywaw sej czołowik! Odyn z najbilsze nowoczasnych Ewropejciw sered cześkoho narodu, szczo do wijny maw bilsze worohiw jak pryjateliw u swojich, a jak uczenyj ta doslidnyk psychicznych problemiw ludśkoho ducha, szczo dałekyj wid szowinizmu może najbłyszcze iz cześkych uczenych stojaw do nimećkoji dumky ta nauky, — z wybuchom wijny dnia 18. hrudnia 1914 r. opuskaje Awstriju i jide do Szwajcariji. Ide w czużynu, szczoby staty apostołom dumky widirwannia Czechiji wid Awstriji i wybuduwannia wilnoji, nezależnoji cześkoji derżawy.

I jak pobidyła antanta, tak pobidyły i Czechy i jak trijumfator wernuw prof. Masaryk, pryniatyj z neopysanym entuzijazmom, szczo jak czołowik czerez widwahu pezszoho czynu czerez neumorymu dijalnist' pokław osnowy dla zdijsnennia nacionalnoho ideału.

Szcze ne dawno my czuły w awstrijśkim parlamenti z ust ministra zahranycznych spraw pro Masaryka, jak pro szczoś hydkoho, protywnoho, a rik ne mynuw i win wertaje do swoho narodu jak prezydent republyky. Teper Czechy wilni wid usich kajdan — i tomu, każe „Arbeiter-Zeitung", my cikawi, czy prezydent Masaryk bude tak samo sprawedływyj suproty nimećkoho narodu w piwnicznij Czechiji, jakym buw profesor Masaryk?!

Nowi czasopysi.

Czotyri nowi czasopysi jawyłysia na naszim redakcijnim stołyku w same łatyńske Rizdwo. Picznemo wid najskromniszczoji, prowincijonalnoji, z Peremyszla. Odna kartka, „bezpartijnyj organ Peremyszczyny, a imia jiji „Dola". I sprawdi prykra dola musyt' buty seji „Doli", jaka „wychodyt' pisla potreby weczerom" — i sprawdi „weczerom", a ne w den jij wychodyty. Strasznym pestrym polśko-ukrajinśkym żargonom wydawana szmatka dla bałamuczennia ukrajinśkych selan. Nawedu ustup z odnoji tilky statti „Zasidannie hromadśkych naczalnykiw i pysariw". Predsidnyk seji sesiji peremyśkyj starosta p. Haler. Czołowik mabut' „uczenyj", tomu referuwaw pro „agrarnu sprawu". Hołowna ideja: „zemla doperwa todi staje własnistiu hospodara, koły sej je zaintabulowanyj, a koły ni, to win musyt' zwernuty zemlu, bez ohladu na se, czy bude panuwannie polśke czy ukrajinśke". Dali wzywaw, szczoby selany „zasyłały meszkanciam Peremyszla pożywu, ta nechaj pomahajut' własthiam dwirśkych obszariw w dostawi ta wpomoczy kopannia bulby" A na kineć howoryw szcze tow. d-r. Liberman. Nawodymo dosłowno: „Potomu zahoworyw do naczalnykiw posoł Liberman w imeny robitnykiw, upewnyw jich, szczo pro panszczynu nichto nyni ne dumaje i szczo na storoży dobra tak miśkoho, jak i silśkoho naselennia stojit' robitnycza klasa taj zazywaw, szczoby selane ne hurtuwałysia z merzewciamy łychwarjamy".

Sprawdi prykra i „Dola" i dola tow. Libermana.

*

Widżyło „Słowo Polskie". Nichto za nym ne płakaw i nichto ne tużyw. Jak wyjichało szczasływo z carśkoju armijeju w 1915 r. zi Lwowa, tak dosi ne wertało. Aż oś poczuło pro nowu nażywu. Widżyw staryj ukrajińsko-polśkyj spir, i szcze w jakij formi, a seż odyn z hołownych czynnykiw joho rozcwitu z dawnych lit.

Na nahinci na Ukrajinciw zrobyło „Słowo Polskie" swoho czasu karijeru. Jakżeż by teper joho tut brakuwało?! Wpowni rozumijemo joho widrodżennie.

*

A za nym tycheseńko bez homonu pojawywsia staryj druh ta pryjatel, w duże prawda skromnij odeżyni „Prykarpatskaja Ruś". Stara hrisznycia zasoromłena i płaksywa jak spensijonowana koketka, szczo wtratyła pana, — welykoho pana — krowawoho Nykołu, szczyryt' teper zuby do ...generała Denikina. Koły nema carja, chaj bude i general... Pobaczymo, jak wyjde z generałom?!

*

A na kinci pojawywsia na redakcijnim stołyku — „Dziennik Ludowy". Wczora dały my wże zhadku pro nioho.

Antanta w kłopoti.

Wilson jide do Ewropy, szczoby mih osobysto obstaty za swojimy 14-ma toczkamy, bo joho kumpany za szyroko rozumijut' si joho toczky. U Franciji Klemenso w kłopoti bo, parlament szczoś ne dopysuje jomu. Nedawno 140 posliw hołosuwały proty wnesennia na dowirje prawlinnia, a 17 s. m. wże buło takych posliw aż 175, krim 89-tioch, szczo wyjszły pidczas hołosuwannia. Klemanso wydyt', szczo tratyt' grunt pid nohamy.

Pidczas pobutu Wilsona w Paryżi uchwałyły buły socialisty i gewerkszafty peredaty jomu adresu z prohramoju jich myrowych domahań. Riwnoczasno mały robitnyky Paryża demonstruwaty pid wiknamy Wilsona. Klemenso chotiw usimy sposobamy zdusyty demonstranciju, ale Wilson zhodyw sia taky pryniaty adresu robitnykiw. Duże zdywuwało joho druhoho dnia se, szczo koły win chotiw pobaczyty robitnykiw pid swoim meszkanniem, jich dywnym dywom ne buło. Koły spytaw posła Labu, szczo stałosia, sej pojasnyw jomu, szczo Klemenso daw nakaz za wsiaku cinu spynyty robitnyczi zachody. Z ciłoji demonstraciji mih Wilson baczyty łysze te, szo wojaky rozhaniały inwalidiw, jaki koncze chotiły distatysia do wikon Wilsona.

Czerez te Erwe radyt' Klemensowy jak najskorsze zakluczyty myr, bo może buty złe znymy.

W Londoni na 2 siczniа 1919 r. zapowiły robitnyky welyku demonstranciju za nehajnym osnowanniem sojuza narodiw. Na 5. siczniа majut' widbutysia takiż sami demonstraciji po druhych mistach Angliji. Robitnycza partia uchwałyła peredaty Wilsonowy pidczas joho pobutu w Londoni swoju adresu.

Ti wsi wypadky wkazujut' na zachytannie spokoju w krajach antanty i szczo wołodari tych krajiw tratiat' pewnist', czy myrowi perehowory pidut' po jich recepti. Najbłyszczyj czas pokaże, chto bude zakluczuwaty myr, czy demokratia, czy imperjalisty pobidżenych i pobidnych derżaw.

Masowi aresztuwannia w redakciji „Wperedu".

Jak my wże wczora donosyły, w redakciji „Wperedu" aresztuwano ta widwezeno do wijśkowoji komandy kilkadesiat' osib. Dejakych wypuszczeno na wolu, a trynaciat' osib zaderżano. Nazwysk aresztowanych ne wdałoś nam distaty. Miż aresztowanymy nachodyt'sia takoż ekspedytor naszoji gazety, tow. Ołeksa Semegen, choryj, sparalizowanyj czołowik. Naszi towaryszi interwenijuwały u widpowidnych własthyj w sprawi wypuszczennia wsich na wolu. W sprawi aresztuwannia tramwajowoho robitnyka tow. Antona Glidziuka interwenijuwały polśki tramwajowi robitnyky, towaryszi Stanisław Kaczan i Franciszek Hofman. Interwenciji łyszyłysia takoż bez uspichu. Charakterystyczne, szczo w czasi aresztowań buły takoż prysutni w redakciji pisłanci Uniwersytetśkoji Biblioteky i Miśkoho Archiwa, jaki pryjszły widibraty gazetu dla bibliotek. W drukarni buw prysutnyj funkcionar presowoho biura, jakyj dowho musiw czekaty na swiże czysło ta ohladaw slidy rozsypanoji formy.

Wisty z kraju.

Z Peremyszla donosiat' nam pro dalszi aresztuwannia i rewiziji. U odnoho towarysza widbułosia odnoho dnia aż sim rewizij — wsi bez uspichu. — Robitnyczo-żownirśka rada, jaka powstała tam za ukrajinśkych czasiw, zminyła swoju nazwu na Robitnyczu Radu. — „Głos Przemyski", organ posła Libermana, donosyt' szczo na torzi w Peremyszli można distaty łysze petruszku i jabłoka. Sprawa aprowizaciji buła predmetom narad hromadśkoji rady, a zwit referenta buw duże newesełyj: zbiża nema, muky mało, sirnykiw nema, a cukru i nafty nedostaje.

Łytowśke pytannie.

Dnia 19. hrudnia s. r. jawyłasia u komandanta Piłsudśkoho delegacija Łytowciw, kotri meszkajut' w Polszczi. Wona wruczyła jomu adresu, w kotrij wyskazujut' nadiju, szczo Polszcza ne wyszłe bez poperednoho porozuminnia z łytowśkym urjadom orużnoji syły. Nezrozumiłym dla nych je takoż pytannie uczasty łytowśkych Polakiw w zakonodatnim Sojmi w Warszawi, kołyb tak mało buty, to se nasuwało by zdohad, szczo polśkyj urjad kwestijonuje suwerennist' łytowśkoji derżawy. U widpowid' zajawyw jim Piłsudśkyj, szczo bażaje dopomoczy Łytowciam, ale wony powynni obmeżyty swoji pretensiji do etnograficznoji Łytwy. Sprawu polśko-łytowśku powynni wony riszyty w myrowyj sposib i tomu powynni wysłaty do Polszczi delegaciju, jaka wraz z polśkym prawytelstwom poriszyt siu śprawu.

Z Warszawy donosiat', szczo w Wilni, hołownim misti Łytwy, tworyt'sia nowe prawytelstwo. Błyszych podrobyć u sij sprawi nema.

Wojenna sytuacija.

Zwidomłennie sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu.

Gen.-dyw. Rozwadowśkoho z dnia 24. i 25. hrudnia 1918: Naszi wijśka zaniały po borot'bi Artyszcziw, Kernyciu, Czerlany ta Uherci. Zabrano 50 połonenych i dwa maszynowi krisy. — Grupa gen,-dyw. Lesniewśkoho: Sytuacija bez zminy.

NOWYNKY.

— **Na pokrytte nadzwyczajnych kosztiw** wydawnyctwa „Wperedu", spryczynenych ostannimy podijamy, złożyw towarysz P. Ł. kwotu 20 koron. Diakujuczy towaryszowy za otsiu pomicz, podajemo pry sij nahodi do widoma zahału naszych towaryszok i towaryszіw, szczo ostanni podiji prynesły naszij gazeti duże poważni materijalni straty. Si straty riszyły pokryty sami towaryszky i towaryszi pry pomoczy składok.

— **Reakcija w Warszawi.** Warszawśki gazety donosiat', szczo pewni kruhy pryhotowlały w Warszawi zahowir w sprawi zminy teperiszn ji władу. Na odnim wiczu maw buty proklamowanyj nowyj „komandant". Ta ne wdałosia polśkym czornosotenciam dokonaty swoho diła, szczoby skynuty Piłsudśkoho i prawytelstwo Moraczewśkoho.

— **Jak Polaky informujut' zahranyciu?** Polśkyj korespondent londonśkoji gazety „Times" tak pysze pro polśko-ukrajinśki borot'by: „Hajdamaćki bandy, szczo borjut'sia z Polakamy, je naskriż pereniati bolszewizmom. Jich syłu pidpomahajut' pomicz z Ukrajiny i nimećki ta awstrijśki wijśka. Hrabeżnym bandam prowodiat' nimećki oficyry".

— **Myrowa konferencija,** jak donosyt' Bjuro Wolfa, naslidkom poderoży Wilsona do Angliji i suproty zmin w anglijśkim kabineti, je widroczena i rozpicznet'sia doperwa najwczasnijsze z poczatkom lutoho.

— **Zjizd polśkych zaliznycznykiw** z usich troch buwszych dilnyć Polszczi widbuwsia w Warszawi pered tyżnem. Na zjizdi sterłysia z soboju dwa hałyćki naprjamy, a same wszechpolaky, do jakych należat' wysszi urjadnyczi sfery i druhyj naprjam, socijalisty-robitnyky. Wszechpolaky zaprotestuwały proty „partijnoji" organizaciji, a szczo wony buły w znacznij menszosty i ne mohły pereperty swojeji wszechpolśkoji „partijnoji" polityky, opustyły zjizd i łyszyłysia sami robitnyczi delegaty. Na zjizdi buły obhoworjuwani organizacijni sprawy.

— **Mistyfikaciji polśkoji suspilnosty.** Swojoho czasu peredała Polśka Agencija Telegraficzna wisty, szczo w Wołodymyri Wołyńśkim widbuwsia proty-żydiwśkyj pohrom ta szczo wijśka Hallera prybuły do Gdańska. Perszu wistku, szczo do pohromu, dementuje „Moment", a druhu „Naprzód" oś takoju uwahoju: „Ne w syli my zrozumity, komu załeżyt' na mistyfikaciji polśkoji suspilnosty i na jiji osmiszuwanniu w tak ważnij sprawi, jak prybuttie polśkoji załohy w ciły obsadżennia zemli dawnioho pruśkoho zaboru".

— **Połuczennie Czornohory z Serbijeju.** Z Zahrebu donosiat', szczo delegacija czornohorśkoji skupczyny specijalno notyfikuwała w Biłhorodi połuczennie Czornohory z Serbijeju.

— **Usunuty pamiatnyky** awstrijśkoho generała Radećkoho, cisara Franc Josyfa i ynszi riszyła cześka rada mista Prahy. Na jich misce majut' buty postawleni pamiatnyky borciw za swobodu cześkoho narodu.

— **U Lwowi za litru wody płatiat' odnu koronu!** Taku nisenitnyciu podaje odna widenśka gazeta, pokłykujuczysia na polśki informaciji. Szczo prawda, to u Lwowi wsioho nedostaje, ale wody majemo dosyt'!

— **Najsławnijszi muży,** jaki „borjut'sia za prawdywu swobodu, sprawedływist' i demokratiju narodiw ciłoho swita, jaki hołosiat' myr i braterstwo narodiw" je — pisla odnoji czornosotennoji krakiwśkoji gazety — otsi: Korol Angliji Jurij V., polśkyj muzyk Paderewśkyj, anglijśkyj minister Lojd Żorż, korol Italiji Wiktor Emanuił III., prezydent Ameryky Wilson, wszechpolak Roman Dmowśkyj, korol Belgiji Albert „Niezłomny", marszałok Franciji generał Fosz, anglijśkyj minister Grej, francuśkyj prezydent Puankare, franc. prez. ministriw Klemanso i polśkyj generał Haller. Otsia ciła kumpanija maje prynesty, pisla toji gazety, szczastie dla ciłoji ludśkosty.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 5—10

Chto maje jaku widomist' pro TADEUSZA WILUSZA, awstrijśkoho rotmistra, proszu powidomyty: wułycia Winc. Pola cz. 12. 5—6

KRUCZYŃSCY, BORSZCZÓW. Cała rodzina zdrowa. Dajcie wiadomość o sobie. — Stasia. 3—3

KAMILA GRUSZECKA, STANISŁAWÓW. Jesteśmy zdrowi, prosimy o wiadomość o Ludwiku. — Rożałowska. 3—3

Czytelników „Wperedu" proszę o łaskawe zawiadomienie DORNBAUMÓW w TARNOPOLU, ul. Berla, iż rodzina ich we Lwowie; wszyscy są zdrowi. Inne gazety uprasza się o przedruk. 1—1

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 24. Львів, субота, дня 28. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Новий український уряд.

Директоріят остає на далі, як найвища влада і його члени не вступають до міністерств. Більшість членів міністерства соціялдемократи. Соціялісти революціонери дістають міністерство рільництва і ще кілька місць. Соціялісти-федералісти не беруть участи в творенню кабінету. Всі партії жадають скорого скликання національного Сойму. Міністром заграничних справ має бути Чеховський (чи Микола Левицький?), президентом директоріяту Винниченко, начальним командантом військ Петлюра.

Виїзд директоріяту до Київа.

Київ, 21. грудня.

Міністерство заграничних справ повідомило всі тутешні дипльоматичні представництва рівнозвучними нотами з дати 17. грудня, що на жаданнє директоріяту предложене дня 14. грудня, гетьман зрезигнував зі свого уряду на річ директоріяту Української Республики.

Директоріят відбув вчора святочний виїзд до Київа. Були богослуженння по церквах і військові паради. В місті взірцевий спокій.

Українські місії.

В швайцарськім Берні пробувають тепер два представники України з численним персоналом, з Київа є д-р Лукашевич, від Західньо-Укр. Народньої Республики д-р Евген Левицький. Сей останній вніс через американського амбасадора в Берні меморіял в справі східньої Галичини до Вільсона.

В Празі обняв уряд представника Захід. Української Народної Республики д-р Степан Смаль-Стоцький.

В Загребі обняв уряд д-р Олександер Колесса.

Уступленнє Секретаріяту?

Довідуємося, що Державний Секретаріят Західньо-Української Народної Республики уступив, складаючи свої мандати до рук українського Директоріяту в Київі.

Урядового потвердження нема.

Чехи і Лемківщина.

Справа Лемківщини від якогось часу стала дуже голосною з приводу заяви през. Масарика щодо прилучення. Ми не маємо про се ніяких певних вісток. Цитуємо отже за „Cesk-im Slov-ом“, що „uherati Rusini a t. z. Karpatski Rusove“ хотять стати автономною частиною Чехів. Виходилоби отже, що т. з. галицькі русофіли ведуть такі переговори.

Революція і контрреволюція в Польщі.

III.

Речником польської опозиції против австрійсько-німецької окупації була ППС. А опозиція ся стала прибирати де далі щораз то яркійші, острійші форми; — польські легіони, сотворені Пілсудським, як польська визвольна, революційна армія для визвольної боротьби проти царату, не хотіли коритись окупаційній команді австрійсько-німецькій; прийшла революційна кріза в політичнім життю Польщі; Пілсудського вивезли до Магдебурґа, до тюремної твердині, — а революційні ряди легіонів, що пішли за його приказом, пішли до карних таборів в Щипюрні та в Бенямінові.

Австрійсько-німецький імперіялізм ярко виказав свою політичну короткорість, своє історичне бездумство. Знівечив царське ярмо, визволив Польщу з царської неволі, та рівночасно Польщу як і всі інші сумежні країни давньої царської імперії хотів зробити своїми кольоніями.

І серед пануючих кляс польської суспільности австрійсько-німецькі окупанти найшли союзників, що готові були при їх помочи, під їх проводом будувати будучність польської держави.

Се були передовсім політики австрійської Польші, що вершком своїх політичних мрій вважали сотвореннє польської держави, обіймаючої Польське Королівство і Галичину, під скиптром Габсбурґів *), а побіч них інші польські дипльомати, що в більш або менше тіснім союзі Польші з Німеччиною бачили її будучність.

Проти сих політичних таборів, що йшли за центральними державами, станув міцний, зединений табор польських контрреволюціонерів Королівства Польського, що все ще не позбувся московсько-царської ґіпнози, що всі надії покладав на царат, а опісля, коли царат хилився до упадку, а вкінці розвалився на віки, свої очи звернув на могучі західно-европейські держави, та спасення вижидав від західньо-европейського імперіялізму.

Перші брали діяльну, активну участь в політичнім перестрою Польші, — під покровом центральних держав. Се були — „активісти“

Другі ждали спершу на царат, а опісля на західньо-европейських імперіялістичних покровителів, та займали вижидаюче, пасивне становище. Се були — „пассивісти“.

Та одні і другі — шо до сути своєї політики — стоялн в більшім або меншім противенстві до самостійницьких змагань ППС. та легіонової діяльности і політики Пільсудського.

Ті всі ріжнородні напрями і течії політичні нераз сходились, стикались з собою; вони йшли нераз рівнобіжно. Та опісля приходила пора, де вони входили в розріз між собою та доводили до кріз в політичнім життю польськім.

В перших роках війни „активісти“ з симпатією відносились до воєнної, антіцарської акції Пілсудського, противно „пассивісти“ кидали на неї громи. В останніх часах німецько-австрійської окупації „пассивісти“ радо витали самостійницькі виступи Пілсудського, а критикували їх натомісць „активісти“.

І доперва в останніх часах, коли за царатом завалився німецько-пруський імперіялізм, коли на завсігди розлетілись кайдани, якими скована була Польща, коли нема вже ні московсько-царських ні юнкерсько-німецьких покровителів — виявились задушевні думи і мрії польських „активістів“. Вони замітно зближилися до себе взаїмно.

Очевидно, перевага тепер по боці „пассивістів“. Контрреволюційний табор Королівства Польського, партія „реалістів“ і „націоналдемократів“, горда побідою своїх панів-покровителів західньо-европейського імперіялізму, з лакейською безличністю сягає по державну керму; адже речники сього табору, Дмовський і Падеревський **) примістились на вершках всесвітнього Олімпу, коло володарів тріюмфуючого імперіялізму.

Та побіч них, побіч сеї явної і скрайної контрреволюції виступають і недавні приклонники союзу з центральними державами. (К. б.)

М. Ганкевич.

*) Се були ті, що від девізою: „Przy Tobie, Panie, stoimy i stać chcemy!“ переймили від Габсбурґів в аренду Галичину, а тепер думали розширити межі свого шляхотсько-габсбурґського фільварку.

**) В першім році війни Падеревський помістив з нагоди маніфесту Николи Николаєвича в американських ґазетах скрайно раболіпну статтю, де величає „божественну великодушність“ царських покровителів Польщі. Дотичний уступ находиться в брошурі тов. Артура Гавзнера про його побут в Америці в 1915 році.

В 1871 р.

Німці облягали Париж. Мешканці міста відтяті від світа засуджені були на себе самих. Військова залога взяла управу міста в свої руки. Поживу силою відібрали цивільному населенню щоби розділювати її відтак по своїй вподобі.

Іди було з кожним днем все менче. Ціни за поживу підскочили так високо, що за одного шура плачено 80 франків. Про кріликів, курей, голубців не було бесіди. Про них можна було ще вичитати в шкільних підручниках. Фунт бараболь коштував 400 франків.

Військова залога не вірила нікому. Пішли заборони за заборонами. Вечером заборонено ходити цивільним людям. В день вільно було ходити одинцем або двійками. Коли двох людий стрінув третий і заговорив до них, се вже був заговір і заговірників арештували. Кримінали наповнилися так, що не було вже місця і приватні доми замінювала військова залога на кримінали.

Люди почали хорувати умово. Зразу хорували лише найнужденніщі Парижане, відтак почали підлягати умовій хоробі навіть вчені, богаті люди. В ночи чули Парижане, як на вулицях ішла якась стрілянина. На Нотр дам в ночи впав німецький ґранат, розбив головний вівтар і зранив одного попа в малий палець лівої ноги. Вівтар був справді цілий, але кожний Парижанин присягав, що вівтар розбитий і він сам його бачив, а директор банку „La banc agrare de France“ видів навіть, як з вівтара курилося.

Всі виділи, як днем ходили Німці вулицями і всі виділи їх арештованих в заліза. Кожний зловлений Німець мав в кармані по кілька пар французьких носів і вух.

На окраїнах Парижа, всі Парижане ходили без носів, без вух, без очий а навіть були такі Парижанки, що ходили без голов. Всі їх бачили і всі присягалися на се, що виділи, як Німці обрізували їх.

Кожна померша дитина в Парижи певно впала жертвою німецького морду. Всіх Парижан, які лише впали в бою, перевожено в Париж і хоронено їх як жертви німецького скритовбійства, жертви підлого підступу і т. д.

Найчесніщі Парижане стали шпіонами. Переховували Німців по своїх домах, ховали зброю і виносили поза місто найтайніщі тайни ґенерального штабу. Найкращим патріотом був той, що скоро пробудився рано і мав під подушкою ґотове донесеннє на свого сусіда. Всі бачили тих шпіонів, всі бачили похованих Німців, всі виділи, як сі шпіони ходили за місто, хоч окраїни міста були дуже сильно стережені.

Ревізії йшли за ревізіями і замість похованих Німців, знаходили все по пивницях і каналах Парижан, як вони ловили щурів та лупили шкірки з тих відважних звірків. Кожний Парижанин викинув свої ключі від куфрів, шаф, хатних дверей і т. ин. в канал, щоби з привички не замкнути припадково чого будь. Бо коли наскочила ревізія, а замок був замкнений, то ревізійні жовнірі відмикали його обцасом або кольбою. Зате злодії перестали вживати витрихів і таким робом доходи ковалів зменчилися.

Коли була стрілянина, то кожний нападав редакторів ґазет і злостився, що є стрілянина. Колиж стрілянина втихла, то кожний бігав і кричав, що се певно якась зрада і підступ.

Найкращими патріотами були мешканці заведення для божевільних (Подібне заведеннє до нашого Кульпаркова. Зам. Ред.). Там не було ревізій, вони не давали ніяких світляних знаків для ворогів, ані з вікон ані з голови.

Найгірше терпіли передплатники соціялістичного дневника „L'Egalité“. Почта не функціонувала в Парижі і вони мусіли особисто відбирати ґазету в адміністрації ґазети. Через се в адміністрації було все кільканайцять людий. Тоді приходили вояки казали, що се є збори і арештували всіх, а Париж говорив, що „L'Egalité“ є фабрикою бомб, екразіту і армат для Німців. Кожний бачив, як соціялісти виносили завинені в ґазетах бомби, а редактори є всі фаховими хеміками і механіками.

Таке напружене нервів довело й до сього, що деякі люди попали в резиґнацію і все було для них рівнодушне. Такі зрезиґновані не молилися, а рано, вечером і перед кожною їдою місто молитви співали пісню:

„Бо війна війною, — ухаха!
В цім є божа сила, — ухаха!
Як не забє тебе гостра куля,
То копитом замість кулі бє кобила“.

. . . .

Так то було 1871. року у Парижі.

Польські воєнні звідомлення.

Звідомленнє штабу Нач. Ком. В. П. на східню Галичину, ген. Розвадовського.

З дня 26 грудня 1918 р.: Ґрупа ґен. дивізії Лєснєвського: Ситуація загально без зміни. Наша артилєрія обстрілювала ворожі батерії, котрі користаючи з мраки посунулися і дали кільканайцять вистрілів на північні і східні дільниці міста. В інших ґрупах, наші відділи перемашеровуючи через Любінь, розбили сильніщого ворога, взяли до неволі майже 200 полонених, машинові кріси і більшу скількість воєнного матеріялу.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

В різдвяний вечір.

(24. грудня 1918 р.)

Один польський жовнір приніс нам до поміщення у „Вперед" отсей образець:

Ми лежали в окопах. Перед нами довге біле поле. Десь з боку чорний малий лісок та ворожі позиції. Там українські стрільці. У нас строге поготівлє. Вже від двох днів у нас в окопах і там у місті ідуть вісти, що в наш різдвяний вечір ґенеральний наступ Українців... Мороз щораз більше докучає, мерзнуть ноги, руки, мурашки повзають по спині. Кріс важить та випадає з закостенілих рук

Щось заворушилось там під ліском. Може се наступ починається?...

Ми всі перемінились в слух... Зденервуваннє у нас росте щораз більше, від полудня не було ні одного вистрілу. Від команданта прийшов новий розказ — мабуть розпочинається наступ... Ми ждемо...

Година сема. Там десь в місті в тій хвилині засіли до столів.

І раптом, там з противного, ворожого боку ми почули пісню:

„Bóg się rodzi, moc truchleje..."

То Українці співали нам... — —

Ми задеревіли, не вірили. Раптом всі наші в окопах підхопили:

„... moc truchleje..."

Хор ставав щораз сильніший і сильніший.

А потому ми всі заплакали, — ми самі не знали, чому...

НОВИНКИ.

— **Цивільні бранці.** Кватерунковий уряд Н. К. П. В. видав отсе звідомленнє: „Щоби положити границю злочинним затіям українських аґітаторів проти суспільности і польського війська у Львові, зарядила Начальна Команда Польського війська арештуваннє 30 представників української народности. Розказ на днях виконано, після чого сих людий вивезено до табору цивільних полонених під Краковом".

— **Масові арештування в редакції „Вперед"** здивували „Gazet-у Porann-у". Та когожби вони не здивували? Тільки „Gaz. Por." дивує те, що у нас було кількадесять осіб! Чи в „Gaz. Por.", по виході числа нема нікого? Коли так, то се дуже радісна для нас і польської демократії новина; видко, що „Gazeto-ю Porann-ою" мало хто інтересується, бо до неї не ходять.

— **Перерваннє головного водопроводу у Львові.** Командант міста і площі полковник Ясєнські, подає отсей комунікат: „З причини перервання головного водопроводу, подаю до загального відома населенню виказ верчених студень та водотрисків на старих водопроводах. Води із старих водопроводів та вентильових студень можна уживати прямо до пиття, одначе вода із верчених студень, є по більшій части під бактеріольоґічним зглядом небезпечна, через те належить її перед ужиттєм переварювати. Властителі домів, зглядно заряду реальностий, в яких находяться студні, мають довести їх до ладу та позволити сусідам брати з них воду". Ізза спізненої пори, в якій ми сей комунікат одержали та задля браку місця подамо виказ студень в цілости щойно в слідучім числі.

— **Поміч для жертв протижидівських погромів.** Жидівське бюро кореспонденційне доносить, що жидівський ратунковий комітет в Америці вишле небаром пароход з живністю та одінням для жидівської людности, яка потерпіла через погроми в Польщі та Галичині. Пароходом тим прибуде комісія зложена із 5 найповажнійших жидівських діячів в Америці, між ними славний Шаман Аш, півець жидівського пролєтаріяту.

— **Галлер ще не виїхав з Франції.** Краківський „Czas" доносить, що цофнено розказ Начальної команди коаліції, щоби польські війська виїхали дня 2. грудня з Франції через Ґданськ до Польщі. Має се стояти в звязи з сим, що до армії Галлєра мають прилучитися польські війська з Італії.

— **Чесько-словацькі вояки.** Одержуємо отсей комунікат: Ceskoslovenstì vojàci, kteři se vratite ze zajetì, hlaste se w kancelaři ve Lvově, Janovska 54. ktera vàs dopravi do vlasti. (Чесько словацькі вояки, що вертають з неволі, мають зголоситися в канцелярії у Львові, вул. Янівська 54, яка відішле їх домів).

— **Оповістку** в справі заключення умов з б. австрійськими військовими властями, подамо з причини її пізного надіслання, в завтрішнім числі „Вперед".

— **Посмертна вістка.** Дня 26. грудня помер о. Ксенофонт Ґуґлевич, парох з Угрина, сокальського деканату. Перенесеннє тіла з анатомії до церкви Петра і Павла відбудеться дня 27. с. м. о 3. год. пополудни, а похорони дня 28. с. м. на личаківський цвинтар.

— **Кінець воєнним доходам.** Німецький народний комісаріят приняв внесеннє секретаря скарбу, після якого накладається 100 процент податку на всі воєнні доходи. Вийде також розпорядок, яким буде заборонено вивіз капіталів з Німеччини.

— **Знівечений заговір на привернення царату.** „Frankfurter-Zeitung" доносить, що пляни російських реакціонерів на привернення царату в Росії знівечено. Трепов і фінляндський начальник державний Маннергайм працювали над тим, шоби на царський престол посадити Олександра Михайловича. Їхні пляни не знайшли попертя ані в коаліції ані в бувших політиків, як Коковцев, ані у високих урядників давнього режиму, як Давидов, барон Тавбе і ґенерал Юденич. Справа ся стала голосною і в самім зародку знівечена.

— **Литовська Тариба піддається Польщі?** Варшавські часописі доносять, що предсідник литовської Тариби (сойму), Вальдемар, звернувся до варшавського правительства з візваннєм, щоби воно провізорично переняло власть на Литві після уступлення з Литви німецьких вісьок. Сей крок мотивується страхом перед большевицькою навалою. *Польське правительство визначило* вже правлячу комісію для Литви.

— **Вибори до парляменту в Анґлії.** 14. с. м. розпочалися в Анґлії вибори до парляменту, оперті на широкій демократичній основі права голосування. Найбільше цікавим являється момент досі невиданий, що голосує теж і неприсутне військо, порозкидане по ріжних далеких фронтах, через своїх повновласників. Голосують цілі сотні, віддаючи свої карти виборчі начальникам відділів, а ті пересилати муть їх поодиноким округам виборчим. Голосують також жінки і то незвичайно чисельно, являються часто і два рази при урні виборчій, віддаючи свій голос і за неприсутного мужа. Від раня чекають терпеливо цілими рядами на отверте виборчих саль, та своїм числом переважають о много виборців мущин. Значіннє, яке матиме голосуваннє жінок, робить ситуацію виборчу в Анґлії дуже неозначеною.

— **Большевизм в Болгарії.** В Софії і других містах Болгарії вибухли большевицькі заворушення. Прикликано на поміч французькі війська. Президент міністрів Малінов заявив, що він уступить, як болгарські демократи будуть попирати анархістичний рух.

— **Революція в Туреччині.** З Царгороду доносять, що большевицький рух шириться в цілій Туреччині. Анґлійські і французькі власти спільно подавлюють анархію.

— **Мущини в „опалах".** Тяжкі часи переживають в часі воєнних подій мущини. Кажуть їм іти битися, проливати кров. Багато їх вже полягло, осталo каліками — а воєнна хуртовина забирає дальші жертви. Не можна одначе бути тої думки, що ті мущини йдуть так охотно в той кривавий танець. Кому з нас незвісний тип т. зв. „маркерантів"? Витягнути таких „маркерантів" в поле — на се треба було неабияких штучок. Але отсю видумали львівські пані. Читаємо в одній ґазеті, що в нашім місті утворилася ліґа пань, котрі мають бойкотувати тих мущин, що не зголосилися до війська, хоч вони є в пописовім віці. Тих мущин не будуть приймати по домах, а навіть ніодна з тих пань не вийде за мущину того типу. Гай, гай, скільки то остане старих кавалерів!

— **Як то марно гинуть люди!** Після урядових донесень, Сербія в часі між 25 липня а 14. серпня 1914 р. покликала під оружє 707.343 людий. В тім часі боролося 500.000 (пів міліона) людий. Число змобілізованих виносило 24 прц. цілої мужеської людности. Підчас двох великих австрійських офензив з 1914 р. було убитих 45 061 людий, згинуло наслідком ран або хоріб 69.622. В 1915 році згинуло 56.842, отже разом 171.525 людий. Підчас відвороту лишилося 139 000 ранених а 150.000 згинуло в Альбанії з зимна й голоду. Жовнірів, привезених на Корфу і до Франції було 150.000. Страшні числа!

Оповістки.

= **На піддержаннє українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): П. К. 25, Н. Гр 20. Михайло Салюк 10 д-р Л. Г. 400, Юзьо 300, Сопрун 5, Анна Вайляндова 5, Анна Нечипирович 5, Євка Фридима 5, Ірина Матіївна 4, Лев стефанович 5, Іван Український 10, Стефанія Врублєвська 10, Іван Пеньків 5, Стефанія Бойцунівна 5, Петро Левицький 20, Альойзій Добрянський 10, Клим Топольницький 10, Евген Дидик 10, Дмитро Лєніцький 10, Володимир Савчак 10, Олена Чабанівна 10, Ольга Лесеківна 10, Марія Стебельська 10, Анна Вінчурівна 5, Стець Филип 12, Іван Сисак 10, Володимир Микитин 10, Бронислава Марущаківна 2, М. Стефанівська 10. Анонім (по раз перший) 250. Разом 1.213 (Далі буде.)

= **На ранених укр. жовнірів** зложили (в коронах): Д р Ф. Е. 50, П. О. 4, Роман Залуський 20, Іван Коваль 10, Антін Костишин 10, Еміль Прокопович 50, О. С. 25, Стефанія Білецька 20, С. 20, Туртальтавб 10, Марущак 6, Я. Яцкевич 20, В. Білинський 10, о. С. Шпитковський 20, Ф. Колесса 20, Вол. Левицький 20, Пл. Лушпинський 20 Ник. Банчук 10, Мих. Посацький 20, о. Д-р Застирець 2, Мир. Федусевич 20, Юл. Стефанович 8, Мих. Рибачек 10, Мик. Мельник 5, Мик. Ластовецький 10, Д-р Ів. Крипякевич 20, Ол. Янів 5, Д р Яр. Гординський 10, Ів. Заблоцький 10, о. Ів. Туркевич 10, Д-р Вол. Кучер 10, Теоф. Мриц 4, Іл. Кокорудз 20, Ст. Феців 2, Мих. Тершаковець 20, Гр. Наливайко 2, Йос. Роздольський 8, Ол. Лошнів 5, Вол. Занько 5, о. Монцібович 10, о. д р Кархут 10, д-р В. Раковський 10, Сем. Букайло 2, Ів. Іванків 2, М. Коник 1, Н. Н. 2, Ім. М. М. 50, дир. Гр. 30, п. Лучаківська 10, дир. Пшепюрський 20, Мик. Задорожний 20, д-р Евин 100, п. Прокопишин 20, п. Терпеляк 100, збірка питомців 95, інж. Корнелля 20, Паславська Марія 10, Торонська 6, Грабовичева 2, д-р Верґановський 5, над. Макух 10, п. Цурковська 5. д-р Кульчицький 10, над. Паньковський 5, над. Кмицикевич 10, І. Яримович, п. Косовичева 2, пр. Масляк 10, Анна Кравчук 4, пр. Балей 5. (Далі буде.)

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук! Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ"!

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед". 6—10

Укінчена матуристка прийме сейчас ЛЄКЦІЮ з народних шкіл, виділових або учит. семинарії. Зголошення листовні до адміністрації „Вперед" під „Наука". 2—2

Діточий зарукавок згублений в камениці при вулиці Руській ч. 3., можна відібрати в адміністрації „Вперед".

Правник глядає лекції або відповідного заняття. Відомість в адміністрації. 1—3

СОНИЧКѢ РАТНЕРЪ, ОДЕССА.

Дорогая, дай извѣстіе, здравіе, через украинскую газету въ Одессѣ, прося перепечатать во львовской украинской газетѣ „Вперед". Будь спокойна, я здорова, все время во Львовѣ. Очень прошу Розалію Івановну Аніесъ не оставлять Тебя до моего пріѣзда. — Украинскія газети и „Одесскія Новости" прошу перепечатать. 4—4

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. ґімн. П. української ґімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. — (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед".) 8—10

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка 6—12

Хто має яку відомість про ТАДЕЯ ВІЛЮША, австрійського рітмайстра, прошу повідомити: вулиця Вінц. Поля ч. 12. 6—6

ВОЛОДИМИР МАЛІШЕВСЬКИЙ, Красне-Броди-Тернопіль. Займися Ромком і возьми його з Вишенки. — Галя. 5—6

Прошу повідомити Д-ра ІҐНАЦА ЛЄВЕНГЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 5—7

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ГАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Мама з донькою Оленою здорові. — Ізидор. 4—7

МЕЧИСЛАВ КОМІСАРЧУК повідомляє Родичів в ОБЕРТИНІ, що здоровий є у Львові. 3—3

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропіґійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 24. Lwiw, subota, dnia 28. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 3—10

ВАСИЛІВ ВЕЛИКИЙ п. Корчів коло Угнова. Просимо виплатити ЯКОБОВИ ЛУЦЬ квоту 200 к. Син Іван зложив ті гроші у нас в адміністрації. 3—3

Читачів „Впереду" проситься повідомити МАРІЮ ЛАПАЮФКЕР в Камінці струмиловій, що муж є у Львові при родині і всі здорові. 3—3

О. РИБАК, СОСНІВ. Ми всі живемо у Львові здорові — Микола. — Українські часописі прошу о передрук. 2—2

Проситься П. Т. читачів „Впереду" повідомити п. ВОЛЬФРАМА, адвоката в БРОДАХ, що жінка і родина здорові. 2—3

Читачів „Впереду" прошу повідомити ГАНКЕВИЧІВ в ДЕРЕНІВЦІ, пов Теребовля, що мати живе здорова у Львові. 2-2

Шукаю ТОВАРИСТВА ДО ПОДОРОЖІ В ТЕРНОПІЛЬ, якою небудь дорогою. Зголошуватися: Ганкевичева, вул. Листопада 32. партер. 2—3

САМУЕЛЬ ФРЕЙД в ТЕРНОПОЛІ. Я у Адольфа, здорова. Бернгард також тут здоровий. — Кляра. 2—3

САМУЕЛЬ ФРЕЙД в ЗБАРАЖІ. Я з родиною, Мойсей і Натан здорові. 2—3

БЕГЕНОВА ЕВГЕНІЯ, ТАТАРИНІВ, почта Комарно. Галя і Тосьо здорові; прошу о вістку від Вас. 2—4

АЛЕКСАНДЕР ГІЛЬБРІХТ, суддя, ЗАБОЛОТІВ. Ми здорові, прошу о вістку. — Марія. 2—4

О. ДРОГОМІРЕЦЬКИЙ, ЛІНИЦІ, почта Заболотів. Я здоров, прошу о вістку. — Тоньо. 2—4

Хто має яку вістку про ІВАНА ТЕРЛЕЦЬКОГО, котрий перебував на Україні в Катеринославі при Inf. Reg. 24, Feldgendarmerie, Korps 12? Просимо повідомити його, що ми всі здорові; нехай дасть знак життя. Стрийські, тернопільські, київські і катеринославські часописі прошу о перепечатанне — Терлецькі, Львів, Якуба Стшемеч. 2. 2—2

Розина КЛИМ, БЕРЕЖАНИ. Ми всі здорові. Що з вами? Левенштайн. 2—3

РЕИСІВ в БУДИНОВІ повідомляється, що родичі і рідня здорові і просять о вістку. 2—3

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 2—10

КРАСНОПЕРА, СКОРИКИ. Я здорова, Вільма у мене. — Наталка. — Тернопільські часописі прошу о передрук. 2—2

ДІДИЧ ІВАН сотник 19 п. укр. стр. повідомляє родичів і знакомих в ПЕРЕСІЛ пов. Сокаль, що знаходиться в ґарнізоновім шпиталі ранений, приходить до здоровля. Інші часописі проситься о передрук. 5—5:

НАТАЛІЯ, жена д-ра ГРИЦЬКА НИЧКИ просить повідомити його Родичів в ТЕРНОПОЛІ, що живе здорова на місци. Інші часописі проситься о передрук. 1—5

Ми всі здорові у Львові. — ЯРКОВА. — Інші часописі проситься о передрук. 1—3

СТЕФАНОВИ або ІВАНОВИ КАЛИТЧУКОВИ прошу донести, що всі живі і здорові. 1—2

Читачів „Впереду" в КИЇВІ прохаю дуже повідомити СУХОВЕЦЬКИХ в КИЇВІ, Златоустовська ч 53, що Тадій у Львові у Дембицької здоров, усьо гаразд. Прохаю Вас дуже заопікуватися Теофілею і Дусем до мойого приїзду в Київ. Приїду, як тільки буде можливо дістатися до Київа. Дайте вістку, що діється з Дусем і Теофілею, київськими ґазетами і письмами до А. Грибовського, Люблин, вул. Венявська ч. 12. Здоровимо Вас, Литинських, Теосю і Дуся. — Тадій. — Київські часописі проситься о передрук. 1—1

Читачів „Впереду" проситься ласкаво повідомити АНДРІЯ ШЕРЕМЕТУ в СТ. САМБОРІ, що Туська у Львові і дуже добре виглядає. Сею дорогою нехай він дасть знати о собі і Юльку. Інші часописі проситься о передрук. 1—2

Nowyj ukrajinśkyj urjad.

Dyrektorijat ostaje na dali, jak najwyszcza Rada i joho człeny ne wstupajut' do ministerstw. Bilszist' członiw ministerstwa socijałdemokraty. Socijalisty rewolucionery distajut' ministerstwo rilnyctwa i szcze kilka misć. Socijalisty-federalisty ne berut' uczasty w tworenniu gabinetu. Wsi partiji żadajut' skoroho skłykannia nacionalnoho Sojmu. Ministrom zahranycznych spraw maje buty Czechowśkyj (czy Mykoła Łewyćkyj?), prezydentom dyrektorijatu Wynnyczenko, naczalnym atamanom wijśk Petlura.

Wjizd dyrektorijatu do Kyjiwa.

Kyjiw, 21. hrudnia.

Ministerstwo zahranycznych spraw powidomyło wsi tuteszni dyplomatyczni predstawnyctwa riwnozwucznymy notamy z daty 17. hrudnia, szczo na żadannie dyrektorijatu, predłożene dnia 14 hrudnia, het'man zrezygnuwaw zi swoho urjadu na ricz dyrektorijatu Ukrajinśkoji Republyky.

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Dyrektorijat wczuw wczora swiatocznyj wjizd do Kyjiwa. Buły bohosłużennia po cerkwach i wijśkowi parady. W misti wzircewyj spokij.

Ukrajinśki misiji.

W szwajcarśkim Berni probuwajut' teper dwa predstawnyky Ukrajiny z czysłennym personałom. Z Kyjiwa je d-r Łukaszewycz, wid Zachidnio-Ukr. Narodnoji Republyky dr Ewhen Łewyćkyj. Sej ostannij wnis czerez amerykańskoho ambasadora w Berni memorijał w sprawi schidnioji Hałyczyny do Wilsona.

W Prazi obniaw urjad predstawnyka Zach.-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky d-r Stepan Smal-Stoćkyj.

W Zahrebi obniaw urjad d-r Ołeksander Kołessa.

Ustupłennie Sekretarijatu?

Dowidujemosia, szczo Derżawnyj Sekretarijat Zachidnio-Ukrajinśkoji Narodnoji Republyky ustupyw, składajuczy swoji mandaty do ruk ukrajinśkoho Dyrektorijatu w Kyjiwi.

Urjadowoho potwerdżennia nema.

Czechy i Łemkiwszczyna.

Sprawa Łemkiwszczyny wid pewnoho czasu stała duże hołosnoju z prywodu zajawy prez. Masaryka szczo do pryłuczennia jiji. My ne majemo pro se nijakych pewnych wistok. Cytujemo otże za „Česk-ym Slov-om", szczo, „uherśti Rusini a t. z. Karpatsti Rusove" chotiat' staty awtonomnoju czastynoju Czechiji. Wychodyłoby otże, szczo t. z. hałyćki rusofiły wedut' taki perehowory.

Rewolucija i kontrrewolucija w Polszczi.

III.

Recznykom polśkoji opozyciji protyw awstrijśko-nimećkoji okupaciji buła P. P. S. A opozycija sia stała prybyraty de dali szczoraz to jarkijszi, ostrijszi formy; — Polśki legiony, sotworeni Piłsudśkym jak Polśka wyzwolna, rewolucijna armija dla wyzwolnoji borot'by proty caratu, ne chotiły korytyś okupacijnij komandi awstrijśko-nimećkij; pryjszła kriza rewolucijna w politycznim żyttiu Polszczi; Piłsudśkoho wwezły do Magdeburga, do tiuremnoji twerdyni, — a rewolucijni rjady legioniw, szczo piszły za joho prykazom, piszły do karnych taboriw w Szczypjurni ta w Benjaminowi.

Awstrijśko-nimećkyj imperjalizm jarko wykazaw swoju politycznu korotkozorist', swoje istoryczne bezdumstwo. Zniweczyw carśke jarmo, wyzwoływ Polszczu z carśkoji newoli, — ta riwnoczasno Polszczu jak i wsi inszi sumeżni krajiny dawnioji carśkoji imperiji chotiw zrobyty swojimy kolonijamy.

I sered panujuczych klas polśkoji supilnosty awstrijśko-nimećki okupanty najszły sojuzników, szczo hotowi buły pry jich pomoczy, pid jich pokrowom buduwaty buducznist' nimećkoji derżawy.

Se buły peredowsim polityky awstrijśkoji Polszczi, szczo werszkom swojich politycznych mrij wważały sotworennie polśkoji derżawy, obijmajuczoji Polśke Koroliwstwo i Hałyczynu, pid skyptrom Habsburgiw*) a pobicz nych inszi polśki dyplomaty, szczo w bilsz abo mensze tisnim sojuzi Polszczi z Nimeczczynoju baczyły jiji buducznist'.

Proty sych politycznych taboriw, szczo iszły za centralnymy derżawamy, stanuw micnyj, zjedynenyj tabor polśkych kontrrewolucioneriw Koroliwstwa Polśkoho, szczo wse szcze ne pozbuwsia moskowśko-carśkoji hipnozy, szczo wsi nadiji pokładaw na carat, a opisla, koły carat chyływsia do upadku a wkincy rozwaływsia na wiky, swoji oczy zwernuw na mohuczi zachidno-ewropejśki derżawy, ta spasennia wyżydaw wid zachidnioewropejśkoho imperijalizmu.

Perszi brały dijalnu, aktywnu uczast' w politycznim perestroju Polszczi, — pid pokrowom centralnych derżaw. Se buły — „aktywisty".

Druhi żdały sperszu na carat, a opisla na zachidnioewropejśkych imperijalistycznych pokrowyteliw, ta zajmały wyżydajucze *pasywne stanowyszcze*. Se buły „passywisty".

Ta odni i druhi — szczo do suty swojeji polityky — stojały w bilszim abo menszim protywenstwi do samostijnyćkych zmahań PPS. ta legionowoji dijalnosty i polityky Piłsudśkoho.

Ti wsi riżnorodni naprjamy i teczii polityczni neraz schodyłyś, stykałyś iz soboju; wony iszły neraz riwnobiżno Ta opisla prychodyła pora, de wony wchodyły w rozriz miż soboju ta dowodyły do kriz w politycznim żyttiu polśkim.

W perszych rokach wijny „aktywisty" z sympatijeju widnosyłyś do wojennoji, anticarśkoji akciji Piłsudśkoho; protywno „pasywisty" kydały na neji hromy. W ostannych czasach nimećko-awstrijśkoji okupaciji „passywisty" rado wytały samostijnyćki wystupy Piłsudśkoho a krytykuwały jich natomisć „aktywisty".

I doperwa w ostannich czasach, koły za caratom zawaływsia nimećko-pruśkyj imperijalizm, koły na zawsihdy rozletiłyś kajdany, jakymy skowana buła Polszcza, koły nema wże ni moskowśko-carśkych ni junkerśko-nimećkych pokrowyteliw — wyjawyłyś zaduszewni dumy i mriji polśkych „aktywistiw" ta „passywistiw". Wony zamitno zbłyżyłysia do sebe wzajimno.

Oczewydno, perewaha teper po boci „passywistiw". Kontrrewolucijnyj tabor Koroliwstwa Polśkoho, partija „realistiw" i nacionaldemokratiw, horda pobidoju swojich paniw-pokrowyteliw zachidnioewropejśkoho imperijalizmu, z łakejśkoju bezłycznistju siahaje po derżawnu kermu; odże recznyky sioho taboru, Dmowśkyj i Paderewśkyj**), prymistyłyś na werszynach wseswitnoho Olim-

*) Se buły ti, szczo pid dewizoju „Przy Tobie Panie stoimy i stać chcemy!" perejmyły wid Habsburgiw w arendu Hałyczynu, a teper dumały rozszyryty meżi swoho szlachotśko-habsburśkoho filwarku.

**) W perszim roci wijny Paderewśkyj pomistyw z nahody manifestu Nykoły Nykołajewycza w amerykańskych gazetach skrajno rabolipnu stattiu de welyczaje „bożestwennu welykodussnist'" carśkych pokrowyteliw Polszczi. Dotycznyj ustup nachodyt'sia w broszuri tow. Artura Hawznera pro joho pobut w Ameryci w 1915 roci.

pu, koło wołodariw trijumfujuczoho imperjalizmu.

Ta pobicz nych, pobicz seji jawnoji i skrajnoji kontrrewoluciji wystupajut' i nedawni prykłonnyky sojuzu z centralnymy derżawamy. (Kineć bude.)

M. Hankewycz.

W 1871 r.

Nimci oblahały Paryż. Meszkanci mista widtiati wid swita zasudżeni buły na sebe samych. Wijśkowa załoha wziała uprawu mista w swoji ruky. Pożywu syłoju widibrały cywilnomu naselenniu, szczoby rozdiluwaty jiji widtak po swojij wpodobi.

Jidy buło z kożnym dnem wse mencze. Ciny za pożywu pidskoczyły tak wysoko, szczo za odnoho szczura płaczeno 80 frankiw. Pro kriłykiw, kurej, hołubciw ne buło besidy. Pro nych można buło szcze wyczytaty w szkilnych pidrucznykach. Funt barabol kosztuwaw 400 frankiw.

Wijśkowa załoha ne wiryła nikomu. Piszły zaborony za zaboronamy. Weczerom zaboroneno chodyty cywilnym ludiam. W deń wilno buło chodyty odyncem abo dwijkamy. Koły dwoch ludyj strinuw tretyj i zahoworyw do nych, se wże buw zahowir i zahowirnykiw aresztuwały. Kryminały napownyłysia tak, szczo ne buło wże miscia i prywatni domy zaminiuwała wijśkowa załoha na kryminały.

Ludy poczały choruwaty umowo. Zrazu choruwały łysze najnużdenniszczi Paryżane, widtak poczały pidlahaty umowij chorobi nawit' wczeni, bahati ludy. W noczy czuły Paryżane, jak na wułyciach iszła jakaś strilanyna. Na Notr-dam w noczy wpaw nimećkyj granat, rozbyw hołownyj wiwtar i zranyw odnoho popa w małyj pałeć liwoji nohy. Wiwtar buw sprawdi ciłyj, ałe kożnyj Paryżanyn prysiahaw, szczo wiwtar rozbytyj i win sam joho baczyw, a dyrektor banku „La banc agrare de Erance" wydiw nawit' jak z wiwtara kuryłosia.

Wsi wydiły, jak dnem chodyły Nimci wułyciamy i wsi wydiły jich aresztowanych i skowanych w zaliza. Kożnyj złowłenyj Nimeć maw w karmani po kilka par francuśkych nosiw i wuch.

Na okrajinach Paryża wsi Paryżane chodyły bez nosiw, bez wuch, bez oczyj a nawit' buły taki Paryżany, szczo chodyły bez hołow. Wsi jich baczyły i wsi prysiahałysia na se, szczo wydiły, jak Nimci obrizuwały jich.

Kożna pomersza dytyna w Paryży pewno wpała żertwoju nimećkoho mordu. Wsich Paryżan, jaki łysze wpały w boju, perewożeno w Paryż i choroneno jich jak żertwy nimećkoho skrytowbijstwa, żertwy pidłoho pidstupu i t. d.

Najczesniszczi Paryżane stały szpionamy. Perechowuwały Nimciw po swojich domach, chowały zbroju i wynosyły poza misto najtajniszczi tajny generalnoho sztabu. Najkraszczym petriotom buw toj, szczo skoro probudywsia rano, maw pid poduszkoju hotowe donesennie na swoho susida. Wsi baczyły tych szpioniw, wsi baczyły pochowanych Nimciw, wsi wydiły, jak si szpiony chodyły za misto, chocz okrajiny mista buły duże sylno stereżeni.

Reviziji iszły za rewizijamy i zamist' pochowanych Nimciw, znachodyły wse po pywnyciach i kanałach Paryżan, jak wony łowyły szczuriw ta łupyły szkirky z tych widważnych zwirkiw. Kożnyj Paryżanyn wykynuw swoji kluczi wid kufriw, szaf, chatnych dwerej i t. in. w kanał, szczoby z prywyczky ne zamknuty prypadkowo czoho bud'. Bo koły naskoczyła rewizija, a zamok buw zamknenyj, to rewizijni żowniri widmykały joho obcasom abo kolboju. Zate złodiji perestały wżywaty wytrychiw i takym robom dochody kowaliw zmenczyłysia.

Koly buła strilanyna, to kożnyj napadaw redaktoriw gazet i złostywsia, szczo je strilanyna. Kołyż strilanyna wtychła, to kożnyj bihaw i kryczaw, szczo se pewno jakaś zrada i pidstup.

Najkraszczymy patriotamy buły meszkanci zawedennia dla bożewilnych (podibne zawedennie do naszoho Kulparkowa. Żam. Red.). Tam ne buło rewizij, wony nedawały nijakych switlanych znakiw dla worohiw, ani z wikon ani z hołowy.

Najhirsze terpiły peredpłatnyky socialistycznoho dnewnyka „L'Égalité". Poczta ne funkcionuwała w Paryżi i wony musiły osobysto widbyraty gazetu w administraciji gazety. Czerez se w administraciji buło wse kilkanajciat' ludyj. Todi prychodyły wojaky. kazały, szczo se je zbory i aresztuwały wsich, a Paryż howoryw, szczo „L'Egalité" je fabrykoju bomb, ekrazitu i armat dla Nimciw. Kożnyj baczyw, jak socialisty wynosyły zawyneni w gazetach bomby a redaktcry je wsi fachowymy chemikamy i mechanikamy.

Take naprużennie nerwiw dowełо i do sioho, szczo dejaki ludy popały w rezygnaciju i wse buło dla nych riwnoduszne. Taki zrezygnowani ne mołyłysia, a rano, weczerom i pered kożnoju jidoju misto mołytwy spiwały pisniu:

„Bo wijna wijnoju, — uchacha!
W cim je boża syła, — uchacha!
Jak ne zabje tebe hostra kula,
To kopytom zamist' kuli bje kobyła".
. . . . . .
Tak to buło 1871 roku w Paryżi.

Polśki wojenni zwidomłennia.

Zwidomłennie sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu, gen. Rozwadwśkoho.

Z dnia 26. hrudnia 1918: Grupa gen. dywiziji Leśniewśkoho: Sytuacija zahalno bez zminy. Nasza artylerija obstriluwała woroži bateriji, kotri korystajuczy z mraky posunułysia i dały kilkanajciat' wystriliw na piwniczni i schidni dilnyci mista. W ynszych grupach, naszi widdiły peremaszerowujuczy czerez Lubiń, rozbyły sylniszczoho woroha, wziały do newoli majże 200 połonenych, maszynowi krisy i bilszu skilkist' wojennoho materijału.

MAŁYJ FEJLETON.

W rizdwianyj weczir.

(24. hrudnia 1918. r.)

Odyn polśkyj żownir prynis nam do pomiszczennia u „Wperedi" otsej obrazeć:

My leżały w okopach. Pered namy dowhe biłe połe. Deś z boku czornyj małyj lisok ta woroži pozyciji. Tam ukrajiński strilci. U nas strohe pohotiwle. Wże wid dwoch dniw u nas w okopach i tam u misti idut' wisty, szczo w nasz rizdwianyj weczir generalnyj nastup Ukrajinciw... Moroz szczoraz bilsze dokuczaje, merznut' nohy, ruky, muraszky powzajut' po spyni. Kris ważyt' ta wypadaje z zakosteniłych ruk.

Szczoś zaworuszyłoś tam pid liskom. Może se nastup poczynajet'sia?...

My wsi pereminyłyś w słuch... Zdenerwuwannie u nas roste szczoraz bilsze, wid południa ne buło ni odnoho wystriłu. Wid komandanta pryjszow nowyj rozkaz — mabut' rozpoczynajet'sia nastup... My ždemo...

Hodyna sema. Tam deś w misti w tij chwyłyni zasiły do stołiw.

I raptom, tam z protywnoho, worożoho boku my poczuły pisniu:

„Bóg się rodzi, moc truchleje..."

To Ukrajinci spiwały nam... — —

My zaderewiły, ne wiryły. Raptom wsi naszi w okopach pidchopyły:

„...moc truchleje..."

Chor stawaw szczoraz sylnijszyj i sylnijszyj.

A potomu my wsi zapłakały, — my sami ne znały, czomu...

NOWYNKY.

— **Cywilni branci.** N. K. P. W. wydało otse zwidomłennie: „Szczoby położyty hranyciu złoczynnym zatijam ukrajinśkych agitatoriw proty suspilnosty i polśkoho wijśka u Lwowi, zarjadyła Naczalna Komanda polśkoho wijśka aresztuwannie 30 predstawnykiw ukrajinśkoji narodnosty. Rozkaz na dniach wykonano, pisla czoho sych ludyj wywezeno do taboru cywilnych połonenych pid Krakowom".

— **Masowi aresztuwannia w redakciji „Wperedu"** zdywuwały „Gazet-u Porann-u". Ta kohoż by wony ne zdywuwały? Tilky „Gaz. Por." dywuje te, szczo u nas buło kilkadesiat' osib! Czy w „Gar. Por.", powychodi czysła nema nikoho? Koły tak, to se duże radisna dla nas i dla polśkoji demokratiji nowyna; wydko, szczo „Gaz. Por." mało chto interesujet'sia. bo do neji ne chodyt'.

— **Pererwannie hołownoho wodoprowodu u Lwowi.** Komandant mista i płoszczi połkownyk Jasieński, podaje otsej komunikat: „Z pryczyny pererwannia hołownoho wodoprowodu, podaju do zahalnoho widoma naselenniu wykaz werczenych studeń ta wodotryskiw na starych wodoprowodach. Wody iz starych wodoprowodiw ta wentylowych studeń można używaty prjamo do pyttia, odnacze woda iz werczenych studeń, je po bilszij czasty pid bakteriologicznym zhladom nebezpeczna, czerez te należyt' jiji pered użyttiem perewarjuwaty. Włastyteli domiw, zhladno zarjadci realnostyj, w jakych nachodiat'sia studni, majut' dowesty jich do ładu ta pozwołyty susidam braty z nych wodu". Izza spiznenoji pory, w jakij my sej komunikat oderżały ta zadla braku miscia podamo wykaz studeń w cilosty szczojno w slidujuczim czysli.

— **Pamicz dla żertw protyżydiwśkych pohromiw.** Żydiwśke biuro korespondencijne donosyt', szczo żydiwśkyj komitet w Ameryci wyszłe nebarom parochid z żywnistju ta odinniem dla żydiwśkoji ludnosty, jaka poterpiła czerez pohromy w Polszczi ta Hałyczyni. Parochodom tym prybude komisija złożena iz 5 najpoważnijszych żydiwśkych dijacziw w Ameryci, miż nymy sławnyj Szaman Asz, piweć żydiwśkeho proletarijatu.

— **Hailer szcze ne wyjichaw z Franciji.** Krakiwśkyj „Czas" donosyt', szczo cofneno rozkaz Naczalnoji Komandy koaliciji, szczoby polśki wijśka wyjichały dnia 2 hrudnia z Franciji czerez Gdańsk do Polszczi. Maje se stojaty w zwiazy z sym, szczo do armiji Hallera majut' pryłuczytysia polśki wijśka z Italiji.

— **Cześko-słowaćki wojaky.** Oderżujemo otsej komunikat: Ceskoslovensti vojàci, kteri se wratite ze zajeti, hlaste se w kancelaři ve Lvově, Janovska 54., ktera vàs doprawi do vlàsti. (Czesko-słowaćki wojaky, szczo wertajut' z newoli, majut' zhołosytysia w kancelariji, u Lwowi, wuł. Janiwśka 54, jaka widiszłe jich domiw).

— **Opowistku** w sprawi zakluczennia umow z b. awstrijśkymy wijśkowymy własciamy, podamo, z pryczyny jiji piznoho nadisłannia, w zawtrisznim czysli „Wperedu".

— **Posmertna wistka.** Dnia 26. hrudnia pomer o. Ksenofont Gugłewycz paroch z Uhryna, sokalśkoho dekanatu. Perenesennie tiła z anatomiji do cerkwy Petra i Pawła widbudet'sia dnia 27. s. m. o 3 hod. popoludny, a pochorony widbudut'sia dnia 28. s. m. na łyczakiwśkyj cwyntar.

— **Kineć wojennym dochodam.** Nimećkyj narodnyj komisarijat pryniaw wnesennie sekretarja skarbu, pisla jakoho nakładajet'sia 100 procent podatku na wsi wojenni dochody. Wyjde takoż rozporiadok, jakym bude zaboroneno wywiz kapitału w Nimeczczyny.

— **Żniweczenyj dohowir na prywernennie caratu.** „Frankfurter Zeitung" donosyt', szczo plany rosijśkych reakcioneriw na prywernennie caratu w Rosiji zniweczeno. Trepow i finlandśkyj naczalnyk derżawnyj Mannery Hajm praciuwały nad tym, szczob na carśkyj prestoł posadyty Ołeksandra Mychajłowycza. Jichni plany ne znajszły popertia, ani w koaliciji ani w buwszych politykiw, jak Kokowcew, ani u wysokych urjadnykiw dawnioho reżimu, jak Dawydow, baron Tawbe i generał Judenycz. Sprawe sia stała hołosnoju i w samim zarodku zniweczena.

— **Łytowśka Taryba piddajesia Polszczi?** Warszawśki czasopysi donosiat', szczo predsidnyk łytowśkoji Taryby (sojmu), Waldemar, zwernuwsia do warszawśkoho prawytelstwa z wizwanniem, szczoby wono prowizoryczno pereniało włast' na Łytwi pisla ustupłennia z Łytwy nimećkych wijśk. Sej krok motywujet'sia strachom pered bolszewyćkoju nawałoju. Polśke prawytelstwo wyznaczyło wże prawlaczu komisiju dla Łytwy.

— **Wybory do parlamentu w Angliji.** 14. s. m. rozpoczałysia w Angliji wybory do parlamentu, operti na szyrokij demokratycznij osnowi prawa hołosuwannia. Najbilsze cikawym jawlajet'sia moment dosi newydanyj, szczo hołosuje też i neprysutne wijśko, porozkydane po riżnych dałekych frontach czerez swojich pownowłasnykiw. Hołosujut' cili sotni, widdajuczy swoji kartky wyborczi naczalnykam widdiliw, a ti peresyłaty mut' jich poodynokym okruham wyborczym. Hołosujut' takoż żinky i to nezwyczajno czyselno, jawlajut'sia czasto i dwa razy pry urni wyborczij, widdajuczy swij hołos za neprysutnoho muża. Wid rania czekajut' terpeływo cilymy riadamy na otwertie wyborczych sal, ta swojim czysłom pereważajut' o mnoho wyborciw muszczyn. Znaczinnie, jake maty me hołosowannie żinok, robyt' sytuaciju wyborczu w Angliji duże neoznaczenoju.

— **Bolszewyzm w Bołhariji.** W Sofiji i druhych mistach Bołhariji wybuchły bolszewyćki zaworuszennia. Prykłykano na pomicz francuśki wijśka. Prezydent ministriw Malinow zajawyw, szczo win ustupyt', jak bołharśki demokraty budut' popyraty anarchistycznyj ruch.

— **Rewolucija w Tureczczyni.** Z Carhorodu donosiat', szczo bolszewyćkyj ruch szyryt'sia w cilij Tureczczyni. Anglijśki i francuśki własty syłoju podawlajut' anarchiju.

— **Muszczyny „w opałach".** Tiażki czasy pereżywajut' w czasi wojennych podij muszczyny. Każut' jim ity bytysia, prołwaty krow. Bahato jich wże polahło, ostało kalikamy — a wojenna churtowyna zabyraje dalszi żertwy. Ne można odnacze buty toji dumky, szczo ti muszczyny idut' tak ochotno w toj kriwawyj taneć. Komu z nas nezwisnyj typ t. zw. „markerantiw"? Wytiahnuty takych „markerantiw" w pole — na se treba buło ne abyjakych sztuczok. Ałe otszczo wydumały lwiwśki pani. Czytajemo w odnij gazeti, szczo w naszim misti utworyłasia liga pań, kotri majut' bojkotuwaty tych muszczyn, szczo ne zhołosyłytia do wijśka, chocz wony je w popysowim wici. Tych muszczyn ne budut' pryjmaty po domach, a nawit' niodna z tych pań ne wyjde zamiż za muszczynu toho typu. Haj, haj, skilky to ostane starych kawaleriw!...

— **Jak to marno hynut' ludy!** Pisla uriadowych doneseń, Serbija w czasi miż 25. łypnia a 14. serpnia 1914 r. pokłykała pid orużje 707.343 ludyj. W tim czasi borołosia 500.000 (oiw miliona) ludyj. Czysło zmobilizowanych wynosyło 24% ciłoji mużeśkoji ludnosty. Pidczas dwoch wełykych awstrijśkych ofenzyw z 1914 r. buło ubytych 45.061 ludyj, zhynuło naslidkom ran abo chorib 69.842. W 1915 roci zhynuło 56.842, otże razom 171.525 ludyj. Pidczas widworotu łyszyłosia 139.000 ranenych a 150.000 zhynuło w Albaniji z zymna i hołodu. Żowniriw, prywezenych na Korfu i do Franciji buło 150.000. Straszni czysła!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 6—10

Chto maje jaku widomist' pro TADEUSZA WILUSZA. awstrijśkoho rotmistra, proszu powidomyty: wułycia Winc. Pola cz. 12. 6—6

SINI! Hast Du meinen rekommandierten Brief vom 26. XII. erhalten? Was ist mit Dir? Bist Du gesund? — Spitz I.

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas.** Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 25. Львів, неділя, дня 29. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:
40 сот.
Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Ex oriente lux.

Львів, дня 28. грудня.

В останнім тижні мали ми щастє поділитись з читачами вісткою про дві події, які сповнились на Україні і які матимуть велике значінне на довгі часи для життя і розвитку цілого українського народу. А саме подіями сими є побіда Українського Директоріяту над гетьманом і зложеннє власти секретаріяту Західньо-Української Народньої Республики до рук Київського Директоріяту.

Важнішим при сім, чим побіда Українського Директоріяту над гетьманом являється факт, що революційна й демократична совітська Росія заняла прихильне становище супроти української демократичної Республики. Дволітний революційний досвід в Росії навчив російську й українську демократію, шо розлім і війна між ними були важкими ударами для них обох і з сього користала лише міжнародня реакція, а головно Габсбурги і Гогенцолєрни та всякі Пуришкевичі, Дєніни, Скоропадські, давне царське чиновництво й ріжні чорносотенні генерали російські, українські, польські та німецькі поміщики і дворянство. Сей розлім між українським і російським соціялістичним табором підсичував надто у европейської ревкції надію на відбудову давньої царської імперії Побіда Українського Директоріяту при прихильнім відношенню до нього революційної і соціялістичної Росії дає раз на завсігди запоруку непобідимости обох демократичних народів, російського й українського, перед всякими реакційними затіями, звідки небудь вони не походилиби. Можуть вправді ще на територіях України і Росії відіграти сумні трагедії, яких підкладом буде спроба побороти демократію обох народів, але сі трагічні події будуть лише епізодом в їх визвольній боротьбі, яка мусить закінчитися тріюмфом української і російської демократії і соціялізму.

Другою радісною появою — коли вона правдива — є переданнє власти Секретаріяту Західньо Української Народньої Республики в руки Київського Директоріяту. Через сей факт зілляпись обі української республики, галицька й придніпрянська в одну державу і в сей спосіб сповнилася мрія про злуку цілого українського народу. Здаючи власть в руки Директоріяту, наш Секретаріят виконав лише порученнє, яке вложила, на нього Українська Національна Рада у Львові своєю ухвалою з дня 10. листопада 1918 р. Українські землі, що належали колись до австро-угорської монархії, перестали бути клаптиком землі, по які важились посягнути ріжні сусідні анексіоністи, а стали частиною вселенної України, яка ніколи не позволить на загарбанне її через яких небудь анексіоністів.

Чотиролітня світова війна ясно виказала, що всякі імперіялістичні й анексійні затії не можуть мати місця в Европі, бо се противорічить загально-людському поняттю про справедливість і право на самоозначенне народів. Ми уважалиби найбільшим щастєм для України й Польщі, як би польський народ се зрозумів і погодився з сим. Згода демократичної і соціялістичної України з Польщею була би дальшим звеном в будові будучого союза соціялістичних республик Европи і побідою міжнародних працюючих мас над всякими тиранами, імперіялістами, анексіоністами, визискувачами й реакціонерами.

Барометер із заходу.

Що антанта не має сили вратувати інтересів буржуазії сходу, показує се, що вона не має найменшої сили навіть на вратуваннє буржуазного ладу під своїм боком, — в самій Німеччині.

Німеччина, та твердиня юнкрів, побіджена антантою до останніх консеквенцій, та Німеччина є тереном найскрайніщих кличів усуспільнення господарського ладу. Те, що звалося большевізмом, тим зненавидженим для панів большевізмом, є сьогодня суспільним ладом в Німеччині. Антанта грозила війною російським большевикам. Хотіли йти тисячі миль на північний схід. А та сама антанта не має сили собі під носом завоювати німецький большевізм.

І чи не смішно робиться тоді, коли читаєш ось тут дома буржуазні газети, і читаєш їх втіху, що мовляв, антанта зробить порядок в Галичині; антанта назначить межі держав, антанта дасть їсти, антанта пішле своїх жандармів і т. д.

Чомуж та антанта під своїм носом не зробила сього? Чому в Берліні могли відбутися дня 24. с. м. кріваві боротьби на вулицях? Чому більша частина залоги перейшла на сторону скрайної ґвардії маринарки; чому більша частина міліції безпеченства і частина републиканської ґвардії прилучилася до них? Сеж сталося не в Москві, не в Петербурзі а в Берліні під носом антанти.

І вже певно сьогодня а, коли ні, то завтра маринарі і їх союзники повалять правительство Еберта, і поставлять на його місце правління Лєдебура і Ґазого. Найскрайніща лівиця стане на чолі нового ладу. І се діється під носом антанти.

Байки і ще раз байки оповідають ті, що вірять в ратунок буржуазного ладу антантою. Щаслива буде антанта, щасливі будуть її капіталісти, як їм вдастся, ще в себе зберегти давний лад.

Те все не вдасться антанті так само, як не вдалося досі покарати російських большевиків, а тепер німецьких. Віримо ще більше в се, шо й до нас антанта не прийде, як жандарм а прийде до нас представництво робітничого правління колишньої антанти. Лише дні ділять нас від тої хвилини, коли антанта належати буде до минувшини.

Так показує західній барометер. Филя визволення робочих мас, пересунулася на захід і, здається, дійде до самого океану.

Тоді й Вільсон розпустить парасоль перед дощем і попливе до дому під спокійний дах, — наколи филя не піде ще дальше, — бо барометер на заході йде в гору.

Революція і контрреволюція в Польщі.

III.

(Кінець).

А коли йде про боротьбу проти суспільно-політичної лівиці, проти польського пролетарського революційного табору та радикально-демократичних партій мужицьких і міщанських, — то і одні і другі йдуть доволі згідно й солідарно.

Виявилось се найяркійше тоді, як на чолі польської держави станув Пілсудський.

Коли німецьке правлінне окупаційне в жовтни зачало хитатись під ударами війни, варшавська Регенційна Рада, що з ласки німецького імперіялізму обняла королівську власть в Польші, передала керму держави в руки обшарницько-вшехпольської контрреволюції. Се був кабінет Сьвержинського Ґломбінського; та хоч все те діялось під покровом німецьких окупантів, жадні власти і панування, вшехпольські юнкри не вагались станути при державній кермі.

Та всесвітна буря шаліла тимчасом далі; розлетілась Австрія; на її руїнах станув цілий ряд нових народніх республик; впав імперіялізм Гогенцолєрнів; Німеччина стала республикою, а на її чолі станула зєдинена соціялдемократія.

Затрівожена Регенційна Рада кинула королівську корону; її королівська власть счезла разом з упадком німецького імперіялізму; а з її королівською властию впав і кабінет Сьвержинського Ґломбінського.

Пілсудський, що вернув з заточення, з Магдебургу, став диктатором Польщі. А на чолі кабінету станув тов. Морачевський, замість тов. Дашинського, що ще перед тим в австрійській окупації Польського Королівства проголосив був народню републику з широкою демократичною соціялістичною програмою.

І тут розпочинається завзята, люта, безпощадна боротьба, яку проти Пілсудського та його міністерства веде польська контрреволюція. Вражає її радикально-демократично, справді новочасна ординація виборча до Установчого Сойму, вражає програма широких реформ суспільних, реформа аґрарна та реформи в промисловім і торговельнім життю, вражає її „сектантський", „партійний" характер нового правління, вражає її кождий крок нового кабінету. Польська контрреволюція не може погодитись з сим, щоби на чолі нової держави могли станути репрезентанти широких мас робучого люду, щоби станули ті, що цілими літами боролись за волю і самостійність рідного краю.

І доходить до того, шо польські контрреволюціонери грозять ні більше ні меньше тільки окупацією Польщі через війська західно-европейського імперіялізму, грозять пімстою і карою імперіялістів антанти, що готові — мовляв — *Польщі не признати самостійною державою*, коли народ не віддасть правління в їх руки, в руки тої контрреволюції, що колись раболіпно корилась перед царатом, що заячесердно і мовчки дивилась на давну довголітну геройську боротьбу польського революційного пролетаріяту, та на геройські змагання легіонів Пілсудського в часі всесвітної війни.

Важка і тяжка йде боротьба між революційним а контреволюційним табором в Польщі*). А її вислід важний не тільки для польського народу і польського пролетаріяту; він важний для справи демократії і соціялізму на цілім Сході Европи.

М. Ганкевич.

Чи зрозуміли ви час?

Зробіть мені місце, бо я хочу жити, я хочу творити, я хочу тішитися життєм!

Так кличуть сьогодня колись поневолені, порозривані і знов штучно пощіплювані народи Европи. І нема одного, хочби найменшого народу в Европі, щоби не підніс свого голосу. Раз розірвані кайдани не щіпляться вдруге.

Початок зробили народи, найсильніще сковані народи Росії. За ними пішли другі. І необчислене значінне має й се, що до сього розбиття закликали, червоношкірих та чорношкірих Африканців і Азійців як свідків. Вони також навчаться сеї штуки скидати чуже ярмо. Теперішні помічники Англічанам і Французам певно завтра стануть до боротьби з ними. Недалека будуччина ділить нас від сеї хвилини.

Та те все ще мало. Ті самі народи піднесли ще грімкіщий клич: Геть, свої і чужі глитаї, бо я хочу жити, я хочу творити і розпоряджатись тим, що витворив!

А пани-павуки, що так старанно виплели сітку на мухи, підняли вереск: Ратуйте „кріваво здобутий дорібок культури!" (Слова наведені з листа Леонарда Мєрошевського до Дашинського з 15. XII. 1918. „Dziennik Ludowy" ч. 2. з 28. XII. 1918.

Правда! Кріваво здобутий! Але чиєю кровю? Кровю робочих мас. Кожний лан, кожна фабрика, кожний банк, кожний торговий дім воняють потом і кровю вічно кривджених народніх мас. Маси здобули їх і маси мають ними хіснуватися.

Чи може культурою є дідич, банкир, фабрикант, торговець? А щож є нарід? Чи може

*) Про сю боротьбу нераз ще розкажемо більше подрібно. Тепер ми подали в сих трох статтях тільки загальний нарис суспільної ситуації в Польщі.

полова, сміттє? Нарід не нищить культури, а дає її такий напрям, щоби ті, що здобували її, хіснувалися нею.

Ті, що здобули культуру, зроблять її суспільною. При помочи найширшого демократичного виборного права заведуть найширшу контролю над вживанием культури. Усуспільненнє культури і її контроля піде здолу від громади, піде від тих, що здобули її.

Те широке виборче право усуспільнить землю, усуспільнить промисл і торговлю. Се найширше право усуспільнить вихованнє, бо й там треба місця творцям культури.

Чи при усуспільненю може бути бесіда про нищеннє культури? Хто таке сказав, той не розуміє часу. Той, що творить культуру, не нищить її.

Зробіть нам місце, прийшов наш час! Чи ви зрозуміли його?

Справа східньої Галичини.

(Докінченнє.)

В 1903—1904 р. припадала одна польська середна школа на 30 тисяч польського населення — на 820 тисяч Українців припадала також одна середня школа. Не диво отже, що так високий процент (до 78 проц.) неграмотних поміж Українцями. Процент неграмотности у Поляків 59. Проголошена в 1907 р. нова виборча ординація до парляменту вийшла рівнож на користь польських буржоазних партій; 51 тисяч польських виборців вибирало одного посла, а одного українського посла вибирало 102 тисячі Українців. Ся пропорція ще більше некорисна для східньої Галичини, бо там три українські голоси рівні одному польському.

Всі ті обставини викликали рішучий спротив із української сторони, втягали Українців в систематичну боротьбу за національні та політичні права.

Якже представляють собі тепер обі сторони рішеннє українсько-польського питання в східній Галичині? До недавна не було у польських партій під тим оглядом ніякої певної програми. Одні тільки польські соціял-демократи домагалися автономії для східньої Галичини. Тепер польські політичні круги складяються до компромісу, до порозуміння з Українцями під сею умовою, що Галичина полишиться при Польщі. Знова українські національні круги жадають цілковитого поділу східної Галичини від західньої. Сього домагаються і буржуазні українські партії і українські соціял-демократи. Останні зясували се домаганнє в свойому меморіялі, котрий передали міжнародньому соціялістичному бюрови в 1917 р. І якраз тепер проголосили представителі українського національного руху се домаганнє з новою силою.

Свої претенсії опирають Українці на факті значної переваги Українців під оглядом населення в східній Галичині. Після дат польського письменника Л. Васілєвського-Плохоцького було в 1900 р. в східній Галичині 62 і пів проц. Українців, 33·7 проц. Поляків, причім до Поляків зачислено також і Жидів. Без Жидів було Поляків 20 проц. Після дат Грушівського було в тім році 70 проц. Українців а всього 16 проц. Поляків. Український географ Рудницький подає, що в 1910 р. було 62 проц. Українців а 25 проц. Поляків; українські соціялдемократи обраховують, що в 1910 році було 73 проц. Українців а тільки 15 проц. Поляків. В кождому разі перевага Українців в східній Галичині — се факт безсумнівний.

Соціяльна і культурна вага Українців не відповідає в високому степени їх численности. Се обясняється тим, що переважаюча більшість Українців се селяни. 94 проц. українського населення східної Галичини живе на селі. По містах творять Українці тільки 23 проц. населення, а в столиці Львові тільки пяту частину.

Та все таки сі обставини не ослаблюють стремлінь Українців до зміни судьби східньої Галичини. Їх найширше домаганнє — зединеннє східної Галичини враз з північною частиною Буковини і українською частиною Угорщини з повстаючою самостійною Українською Державою.

Із такими домаганнями Українців і бажанням Поляків охоронити ту область в складі Польші приходить східно-галицьке питаннє на мирову конференцію до остаточного порішення.

І. Ходоров.

Теперішні задачі української жінки.

Щоб могти взяти участь в будуванню української держави, українське жіноцтво повинно тепер передовсім перевести освідомляючу й організаційну працю над собою.

Інтелігентна жінка повинна підготовлятися сама до задачі, яку має сповнити українське жіноцтво і підготовити для сповнення сеї задачі широкі народні маси жіноцтва.

В сій цілі інтелігентна жінка позинна здати собі ясно справу з того, як повинна бути збудована Українська Народня Республика, щоб у ній було здійснене визволеннє й рівноправність жінки, якими дорогами має українське жіноцтво змагати до сеї своєї цілі. А виробивши собі про всі ті справи ясний погляд, треба приступити до агітації й організації між широкими народніми масами жіноцтва.

В політичнім життю українського громадянства на території Західньо-Української Народньої Республики участь жінки була доси дуже слаба, майже ніяка. Тут українська жінка мусить щойно зазначити себе. Тому організаційний принціп мусить тут бути інакший, ніж в закордонній Україні. Там жінка виступає як рівноправний член в істнуючих політичних партіях. У нас повинна жінка виступити передовсім як самостійний політичний чинник.

В сій цілі все жіноцтво позинно зорганізуватися в „Український Жіночий Союз", який виступавби як речник політичних домагань українського жіноцтва. Союз позинен би бути безпартійний, то значить, неналежати до ніякої з наших істнуючих партій, але й не вязати свободи своїх членів належати до якої-небудь з партій. Своє відношеннє до партій Союз означував би відповідно до того, як окремі партії ставилися би до жіночих домагань. При виборах до Установчих Зборів Союз виробив би свою програму і входивби в компроміси з тими партіями, які обовязалибися ту програму підпирати.

Що до самої організації Союза, то він повиненби мати головну управу, повітові філії й місцеві кружки. Почасти початок такої організації ми вже маємо в „Союзі Українок", котрий треба відповідно переорганізувати. Цілу ту переорганізацію повинен підготовити комітет, який в відповіднім часі скликавби зїзд, де ухвалено би організаційний статут і політичну програму Союза.

Можливо, що українське жіноцтво на вільній території Західньо-Української Народньої Републики вже працює в сім напрямі, тільки ми тут у Львові нічого про се не знаємо.

Задача львівських Українок, кожньої зокрема використати теперішній час, для особистого підготовлення до праці, яка нас жде в будучности.

М—я.

Гостина.

Я був в Одесі. Цілий порт, всі будинки, обвішані прапорами української держави, а між тими прапорами гралися в блисках соняшнього дня ясні, веселі, амарантово-білі метелики. Се були прапори польської держави.

Ми всі, багато нас, сиділи навкруг столів, розставлених на палубі корабля „Київ". Товариство веселе, шумна музика, добірна їда і кримське вино та кримський знаменитий коняк так любо настроювали мене, що я цілувався зі всіми моїми сусідами. А сусіди мої в більшости були в польських конгушах, хоч говорили без запинок нашою мельодійною мовою.

Се був обід. Ми, Українці, дали були його в честь наших дорогих гостий з Польщі. Вони приїхали були до нас відновити договір за поширеннє їх доку у гирлі Дністра, для будування кораблів. В нас дерева багато в Карпатах і їм дешевше будувати їх в гирлі Дністра, чим у Ґданську. Договір вже був заключений, ми запивали його, а музика все й все повторювала гимни нашої і їх держави. Великий барабан так був розходився, що деколи ми аж підскакували, як він часами бумкнув собі в підохоченю.

Ми так були подружилися оттою забавою, що навіть ніхто ані з них ані з нас не чули того, що ми належимо до ріжних народів.

Вечеру ми мали зїсти на польськім корабли „Warszawa", який приплив в Одесу з Кракова Вислою, відтак Сяном, дальше каналом до Дністра і самим Дністром до Одеси.

Я вже так тішився тими сходинами вечером на „Варшаві", що розпливався з радости. В голові мені лиш мелькали жіночі убори в танку польонеса; бо по вечері мав відбутися польській баль на „Варшаві".

Моя жінка через час цілого обіду, — а на обіді були й жінки наші й польські — нічого иншого не говорили зі мною, а лише про польский баль на „Варшаві" та про танці. Вона вже мала навіть на своїм карнеті підписи кількох польських панів. Я також оглядався досить жваво за моїми музами вечірнього танцю. Одна бронетка з кавово блистячими очима так була запала мені в око, що я конче хотів мати свій підпис в її карнеті. Я підійшов був до неї — і якже я втішився, коли вона зівсім без ніяких замітів подала мені свій карнет. Видно, що я її також був до вподоби, бо звичайно бльондини з синіми очима, подобаються жінкам брюнеткам з пивними очима. Наші погляди перехрестилися і втопилися один в один на хвилину. Я не видержав її блиску очий і ратуючи себе перед тим, щоби не спустити очий і не бути побідженим, уклонився їй, бо хотів відійти. Та зробив я те так нефортунно, що наші голови вдарили одна об другу.

І я пробудився...

Се був лише сон. Польський леґіонер нув мене в голову, щоби збудити мене до пересідання з одного потягу до другого. Ми їхали як полонені зі Львова до Кракова, а колеса мого возу вибивали в такт: бум, бум так, що ми аж підскакували. Видно, щось там було зіпсоване.

Боротьба політики з наукою.

Від вибуху світової війни, коли виявилося, що після сього моря крови нова політична карта Европи мусить бути зовсім інакша ніж перед війною, почав кожний інтересований нарід доказувати потребу зміни в його користь а на шкоду ближнього... І посипалися докази з ріжних арсеналів: права побідника, самоозначення ну і — науки. Побіч ґенералів, політиків і публіцистів заговорили й учені. Яку ціль мають сі останні? Очевидно ту, щоби [illegible] дійсний стан річи в теперіш[illegible] або минувшині, як основу під нову будів[illegible]. Як у кожного народу так і у Поляків руши[illegible] до бою учені за національні ідеали. Се їх [illegible], а навіть обовязок, тому ніхто не може брати їм сього за зле. Одначе не більше. Бо коли приглянемося змістови сих ідеалів, то побачимо, що певна частина польських учених ухопила за наукову зброю не в тій цілі, щоби виборити право самоозначення для своєї народности, тільки щоби заперечити се право иншим народам, над якими Поляки малиб панувати як над підданими... Дивне явище в добі Вільсона!

Та [illegible] ворушаться, коли переглянути львівське видавництво [illegible] „Prace geograficzne" wydawane przez Eugeniusza Romera [illegible] zasiłkiem P. Spółek Oszczędności i P[illegible] pod patronatem Wydziału Kraj[illegible]go, які [illegible] бути доповненням „Атлясу Польщі", вид. тим самим професором географії 1616 р. Як сам атляс так і праці видані зі зверхного і технічного боку не то бездоганно, а просто — як на теперішні часи — люксусово. Инша річ їх наукова вартість. Так прим. славний атляс Ромера осудила сама польська критика дуже остро, а перший зшиток „Праць" про народні і віроісповідні відносини на Литві і „Руси" проф. Чекановського викликав зачудуваннє й обуреннє в кругах варшавських учених — так безцеремонно доказується у сій праци польськість литовських, білоруських та українських земель. Тепер перед нами третій зшиток „Праць": Стан. Павловського „Ludność rzymsko-katolicka w polsko-ruskiej części Galicji" (Львів 1919, ст 46 + 2 таб. + 2 мапи), який треба назвати новим актом боротьби політики з наукою.

І справді так. В авторі неначеб сиділи дві окремі істоти, які завзято воюють поміж собою: політик повний шовінізму і лукавства з одного боку; учений, що має служити самій тільки правді — з другого боку. Так ось учена істота велить йому кинути на сміття вислід спису людности 1910 р., по якому у т. зв. східній Галичині було буцімто аж 2,113.574 (себто 40 проц.) людей з польською розговірною мовою, які в деяких повітах мали буцімто абсолютну більшість (Мостиска, Львів. Тернопіль, Збараж і т. ин.). Сьогодні хиба й кінь сміявби ся з того, хто поважно твердивби, що 658.721 Жидів східної Галичини говорить рідною мовою — польською... Також найдурніщий осел пукавби з реготу, колиб який учений впевняв, що 160.000 гр.-католиків говорить польською рідною мовою і т. д. Та з другого боку сидить польський націоналіст і торочить про „добровільне піддаваннє впливом висшої польської культури", про масове признаваннє" до польськости. Так само учений ґеограф, який напевно богато подорожував пішки по українській частині Галичини, знає гаразд, що 3/4 римокатоликів по селах і місточках на сході говорять із діда-прадіда тільки по українськи і що таких українських латинників є щонайменше 600.000; він також мусить знати, що яких бідних 40.000 римокатоликів є з крови і кости Німцями; одначе польський шовініст велить читачам вірити, що кождий римокатолик, без огляду на те, чи він у Кракові, у Львові, Київі, на Кавказі або над Амуром — то найчистіщий Поляк...

З тих причин праця проф. Павловського є без жадної наукової вартости. Збивати подрібно всі його фальші — значилоб писати проти нього нову працю вдвоє більшу ніж його, а на се нема тут місця. Вистарчить тільки сказати, що в українській частині Галичини живе не 35 проц., як пише автор, а тільки 23 проц. римокатоликів, та і з того польської розговірної мови уживає не більше як половина (12 проц). Мировий конґрес матиме змогу переконатися про се докладно.

(*)

Завдання громади.

(Комунальна політика.)

(Далі.)

Інтересом горожан в громаді є те, щоби один одного не сбиджав, не перешкаджав нікому в вуконуванню горожанських чеснот і т. д. через те сама таки громада має суверенне право суду в демократичній републиці. Громада має свій мировий суд і всі каригідні вчинки вперед судяться тим громадянським судом, а коли ті вчинки переходять межу шкідливости самої громади і шкодять морали і добру горожан цілої републики, то аж тоді передає мировий суд злочинця державному судови. Бо кого більше інтересує обида чести другого горожанина, дрібна шкода громадського добра або приватного добра, як не самих горожан громади? От і через те самі горожане судять ті справи своїм мировим судом, вибраним громадою. І коли я обидив когось та буду судитися громадським судом, горожанами, той суд буде для мене більшою карою, чим засуд заводового судії.

Всі громадські видатки покриваються податками з доходів громадян. Ті податки накладає сама громада, сама ж вона стягає їх і сама управляє ними. Громадянин краще уміє шанувати громадське добро, коли він знає, що він сам платить його і сам управляє ним; краще розуміє потребу вдержання того добра, коли він свідомий того, що ніхто а він сам рішає про його потребу і кошт. Колиж громада є бідною і не може йти в парі з другими громадами, тоді аж держава приходить в поміч бідній громаді, бо цілій републиці залежить на тім, щоби поодинокі громади не недомагали, бо тим слабне ціла держава.

В політичній свободі, в самоуправі громадського хазяйства, у виконуванню самостійного поліційного і судового права лежить суверенність громади в демократичній републиці.

4. Громадські доходи.

Підоймою громадської господарки є громадські доходи. Доходами громадської каси є в першій мірі податки. Найсправедливішим податком є податок від доходу. Щоби доходовий податок був справедливим, то він мусить бути прогресивним. Бо колиби хтось мав 1000 карбованців доходу і платив від них 2 прц. податку, себто 50 карбованів, а другий, що мавби 10.000 карбованців і також платив 2 прц. податку, себто 200 карбованців, то те булоби несправедливо; бо далеко лекше заплатити тому, що має 10.000 карбованців доходу 200 карб. податку, чим тамтому 20 карб. Для справедливости мусить рости податковий процент відносно до зросту доходу. Для приміру подамо коротеньку табличку зросту податкового проценту зі зростом доходів:

дохід:	степень оподаткування:	сума податку:
1.000 карб.	2 прц.	20 карб.
3.000 „	3 „	90 „
5.000 „	4 „	200 „
7.000 „	5 „	380 „
9.000 „	6 „	540 „
11.000 „	7 „	770 „
13.000 „	8 „	1040 „
15.000 „	9 „	1350 „
17.000 „	10 „	1700 „

і т. д.

Ся табличка є лише приміром. Зріст проценту степенів оподаткування може бути ріжний. А хочби навіть степені процентів були такі, як в наведеним примірі, то всеж лекше заплатити 350 карб. податку від 7000 карб. доходу, чим 90 карб. від 3000 карб.

Від доходового податку ніхто не може бути увільненим в демократичній державі.

Доходовим податком не можна влучити всіх посідачів майна. Для приміру наведемо такий випадок: Один горожанин купив собі якийсь кусень землі в селі, чи в місті, чи в полі. Він має готівку, ніхто не знає скільки він має готівки, він живе з тої готівки, а доходового податку від своєї землі не хоче платити, бо він не має з неї доходів. А не має доходів тому, що він не управляє її. Головно по містах таких випадків моглоби бути більше, бо дехто купує в місті землю лише на спекуляцію. Він знає, що куплена сьогодня земля за 10.000 карбованців може мати за 10 літ 20.000 карб. вартости, через те він, не управляючи її, за 10 літ заробить других 10000 карб. В таких випадках громада заведе прогресивний податок від вартости землі. Громада має свою оціночну комісію, вона оцінює кожнорічну вартість такої землі і вимірює податок від вартости. Таким чином є змушений властитель або управляти тую землю, або забудувати її, щоби витягнути з неї зиск, та щоби даром не платити податку.

Податок від вартости може підноситися в своїй прогресивности і до 40 проц. Коли земля в місті була куплена за 10.000 карб. і від неї платиться, приміром, 10 проц. податку, себто 1.000 карб., то коли та земля зросла в вартости до 20.000 карб., то громада може взяти і 40 проц. податку, себто 8.000 карб., а властитель нічого на тім не тратить. Що та земля зросла в своїй вартости до 20.000 карб., то те не є заслугою властителя. Він не доложив до того ніяких заходів, — він лише чекав із заложеними руками в кармані. Що ціна піднеслася подвійно, то се заслуга громади, заслуга горожан. Певно тоді, коли та земля коштувала лише 10.000 карб., горожан було менше в громаді і попит на мешкання був менший, а тим самим попит на будівлянні площі був менший. Колиж прибуло горожан більше, приміром вдвоє стільки, то й ціна мешкань пішла в гору, бо попит на мешкання став більший і попит на будівляні площі збільшився. Чи те є заслуга властителя купленої площі? Ні! Значить, він зобовязаний віддати сю надвижку громаді, бо громада заслужилася в тім, що ціна землі подвоїлася.

Ціна землі в місті чи в селі росте ще з других причин. А саме: хтось купив плошу землі в такім місци, куди в короткім часі має провестися трамвай, або де має поставитися залізничий двірець, або близонько коло того має поставитися суд, чи инший публичний будинок, куди буде заходити богато людий. Той хтось, відпродуючи куплену землю другому, каже, що ось на тій землі можна поставити заїздний дім або гостиницю, яка дуже буде поплачуватися, бо туди будуть заїзджати сторонні люди, будуть тут ночувати, харчуватися, бо їм треба буде чекати на потяг, чи на судові росправи, чи чого там иншого. Чи той хтось доложив хоч дрібку праці до того, щоби його земля стала вартнішою? Ні! Про те постаралоси суспільство, громада, отже й громада повинна забрати ту надвишку вартости або так званий приріст вартости дорогою податку. (Далі буде.)

Німці підчас повстання на Україні.

„Вістник холмського губ. староства“, який виходить в Берестю Литовськім ось що доносить, в числі з дня 7. грудня про становище німецьких військ підчас боротьби між військами Директоріяту і гетьмана: „З початку німецькі жовнірські ради проголосили невтральність, що до боротьби республиканського українського війська з добровольчими загонами гетьмана. Та невтральність скоро зломано. Німецький відділ вложений з артилерії, кавалерії і самокатчиків зайняв позиції коло Святошина й звідси виступив проти галицьких січових стрільців, що занимали позиції в селах Гореничах і Білгородці. В сутичці розбито січовиків, які стратили 4 скорострілів і 14 душ полонених, та понад 50 трупів. Надто німецька піхота і панцирні поїзди оперували проти військ Петлюри на залізничій лінії Київ Фастів. Німцям ходило передовсім о освобожденне залізничих ліній, щоби як найскорше відіхати до вітчини. В сій справі велися довгі переговори між Німцями і військами Петлюри“. Тільки подає Вістник.

З депеш ми знаємо, що між німецькими робітничими радами а військами Директоріяту заключено в першій половині грудня умову, на підставі якої німецькі війська не мали супротивлятися обсаді Київа через українські війська, за се Український Директоріят зобовязався, як найскорше відіслати німецькі війська до західньої границі України.

Перебойом через Польщу.

Польські краківські газети доносять з Варшави, що берлінське правительство надіслало на руки польського міністерства заграничних справ отсе нагле звідомленне: „Українські республикане в Рівнім не узнали умови заключеної між Українським Директоріятом, а німецькою командою військ у Київі і замкнули залізничу лінію Рівно-Голуби. Німецькі війська, що зломили всяку дисципліну, йдуть розвязлими відділами на Голуби. Заходить потреба перетранспортування їх не лише через Береcть Литовський, але через цілу Польщу. Німецьке правительство просить о переведенне сих війсь через Польщу, бо в противнім случаю німецьке правительство не буде могло перешкодити, що сотки тисячів німецького війська перебойом промостить собі поворотну дорогу з України через Польщу.

Ті самі часописі доносять, що в слід за відступаючими німецькими військами ідуть в напрямі Ковля українські війська Петлюри.

* * *

Німецька окупаційна армія на Україні виносила звиж 300 тисяч мужа. Одною з условин перемиря антантом а Німеччиною була постанова, що німецькі окупаційні війська на Україні мають остати аж до приходу військ антанту. Та значна частина німецького війська на Україні не дуже журилася про сю умову, зломила дисципліну і з оружем в руках перейшла всю Україну і стоїть тепер у воріт Польщі, через яку хоч перейти пробойом.

Перерване водопроводів.

Команда міста Львова подає до відомости, що головний водопровід перерваний та дає виказ верчених керниць і жерел.

Воду зі старих водотягів т. є жерел і вентелевих керниць можна вживати до пиття впрост а води з верчених керниць не можна вживати без попереднього переварення, бо вона не є безпечною з бактеріольогічних зглядів.

ВИКАЗ:

Дільниця І. галицька. 1) Вода до пиття: Кохановського ріг Панської керниця вентильова. Кохановського ріг Охронок, жерело. Кохановського ріг Госевського, жерело. Коперника під заведеннєм Лазара, жерело. Осолінських коло Осолінеум, жерело. Зиблікевича під лісовою школою. керниця вентилева.

2) Публичні керниці на вулицях: Яблоновських, Домбровського ріг Пулаского, Длугоша ріг Марка, Лазара, Мохнацького 10. Снопківська 16. Снопківська 63, Тарновського ріг Красінського, Вулєцка під Лабовичом, Вулєцка коло залізниці, Вулєцка під рогаткою, Вулєцка 58. Зелена двірець будівляний, Зелена двірець водотяговий, Зофії ріг Пулавського, Зиблікевича 48. Зелена ріг Крулевської;

Дільниця ІІ. Краківське. 1) Керниці публичні на вулицях: Артишевського школа Ленартовича, Городецька ріг На Блоню, Яновська ріг Городецької, Янівська під бараками, Клепарівська 5, Ліщинського ріг Декерта, Лішинського ріг Кордецького, Ліщинського ріг Святокшиской Вільність.

Дільниця ІІІ. Жовківська. 1) Вода до пиття: Краківська площа, Вентилова керниця, Стрілецька площа, витриск, Жовківська ріг Замарстинівський, витриск, Жовківська під Василіянами, витриск.

2) Керниці публичні на вулицях: Габрієлівка, пл. Голуховських, Панєнська ріг Пястів, Місіонарська площа, Смерекова на Паперівні, Ткацька 46, Жовківська 9, Жовківська ріг Шкільної Ветеранів.

Дільниця ІV. Личаківська. 1) Вода до пиття, витриск: Площа Цлова, Францішканська ріг Личаківської, пл. Госевського, Народньої Гвардії (пл. Францішканська), Охоронок ріг Кохановського, Панська ріг Кохановського, вентилева керниця, Сакраменток, витрискова керниця, Унії Любельської.

2) Публичні керниці на вулицях: Куркова, вище Антонього, Личаківська коцари Штанда, Личаківська вище Крупярської, На Ялівцю, Театинська 25

Дільниця V. Середмістє. 1) Вода до пиття: Хорушина, пл. Домбровського, витриск пл. Краківська, вентилева керниця, Малецького ріг Зіморовича, витриск, Осолінських, витриск, Ринок 4 витриски, пл. Стрілецька, витриск.

2) Публичні керниці на вулицях: Академічна школа Ядвиги, Баторого ріг Нецілої, пл. Голуховських, Кароля Людвика напроти Штроменгена, Кароля Людвика Каса Ощадности, Міцкевича коло Єзуіцького городу, пл. Векслярська.

Дільниця VI Новий світ. 1) Вода до пиття:

2) Публичні керниці на вулицях: Дуніч Борковських, Браєрівська ріг Нецілої, Городецька ріг Польної, Городецька на Богданівці, Крашевського від 3. Мая, Маршалківська ріг Міцкевича, Садівницька 22, Шимоновича ріг садівницької, Угйського 34, Вулєцька під залізницею, пл. Згоди.

Комендант міста і місцевий
полковник Ясенський.

Польські воєнні звідомлення.

Звідомленнє штабу Нач. Ком. В. П. на східню Галичину, ген. Розвадовського.

З дня 27. грудня 1918 р.: Група ген. дивізії Лєснєвського: Заповіданий вже кілька разів атак український на Львів, розбився о рішучу поставу наших військ. Атаки на Сокільники з огляду на наш огонь, не могли навіть розвинутися. Ворог уступив поспішно, лишаючи на площі бою велике число забитих і ранених. Кривчичі, Збоіска узгірє і на північ від Голоска, куда вдерлися хвилево части ворожих відділів, очищено, беручи кількадесять полонених в тім 2 офіцирів і кілька машинових крісів.

В инших групах відділи наші знищили в Ставчанах, Полянці і Оброшині місцеві залоги українські і значнійшу поміч, прибулу з України. Взято машинові кріси і полонених, в тім 50 людий і 2 офіцирів, говорячих по російськи. В Ставчанах дісталася в наші руки канцелярія команди маюча розкази писані по німецьки.

Понизше подаємо в дослівнім звучінню найбільше характеристичний з рапортів забраних разом з канцелярією команди української в Ставчанах. Є річию очевидною, що рапорт той був призначений для коменданта Німця!

Ото текст документу твердячого о союзі німецько українськім:

26/XII Laut Meldung von Szczerzec, Lubień W. und Mały in polnischen Händen. Batterie ist nach Szczerzec gekommen ohne Bedienung. Batteriekommandant Lt. Michajliw meldet dass unsere Truppen von Lubień nach allen Richtgen durchgegangen. Die Befehle habe ich schon erhalten und sind schon durchgeführt. 4 h nach.

(підпис нечеткий) Hpt.“

НОВИНКИ.

— **Арештування** редакторів і адміністраторів „Вперед“. В ночи з 27. на 28. грудня 1918. арештовано тов. Льва Ганкевича, тов. Порфіра Буняка, тов. Осипа Голінатого, секр. парт. тов. М. Фільца. „Вперед“ виходить дальше без перерви як доси. Слідуюче число вийде в понеділок о год. 3. попол.

— **В статті вчорашній** „Революція і контрреволюція в Польщі“ пропущено в третім уступі від кінця по словах „думи і мрії польських активістів“ — слова „та пассивістів“.

— **Голоси розуму.** „Dziennik Lubelski“ ч. 436. з дня 20. XII. 1918. в нотатці „zwolennicy pruskich wzorów“ обговорюючи поклик „Głosu Narodu“ до забирання українських закладників, пише від себе: „Polscy imperjaliści występują więc coraz wyraźniej. Zaczynają wysuwać projekty, wzorowane na haniebnych gwałtach pruskiego militaryzmu. Dziś w przededniu kongresu pokojowego, proponują wywożenie zakładników ukrajińskich, a więc zakładanie w Polsce obozów jeńców cywilnych. Dziś, gdy we wszystkich krajach otwierają się obozy jeńców cywilnych i przestają istnieć — „Głos Narodu“ chce u nas te obozy zakładać“.

— **Республиканський рух в Італії.** Римський братний наш орган „Avanti“ доносить, що у Фльоренції відбувся республиканський національний конгрес, в якім взяло участь звиш 300 делегатів. Ухвалено скликати до Трієсту другий конгрес. На сім конгресі має бути порішеним скликанне Установчих зборів для голосування над справою монархії чи републики. Група посла Піролінього домагається, перебудови Італії на републику з президентом на чолі. Домаганнє се має великі шанси на підставі рівного і безпосереднього виборчого права без ріжниці пола. Із сього видно, що рух збирання корон і престолів до народних музеїв ще не скінчений. Пролетарський прапор полудня підноситься в гору. Що дня можна сподіватися того самого в західних надоокеанських державах *Будьмо спокійні, бо будучність належить до нас.*

— **Брехня без кінця.** Свого часу збрехала „Gazeta Wieczorna“, що Українці розстріляли Вілєма, нині знов бреше, що — не смійтесь — за часів війни між Австрією і Францією у Львові урядував французький консуль, а по його смерти, т. є від 14. січня 1918 — nieprzerwanie sprawuje arendy konsularne — секретар сього консуляту Свєрчевський і що він виставив пашпорт товаришови Вілєма, Редмонтови.

— **В справі жидівських погромів.** Делегати міністерства заграничних справ Хшановський і Валерберг, вислані до Львова для розслідженна причин і розмірів проти жидівських погромів, вернули до Варшави. В розмові з варшавськими журналістами заявили вони, що число жертв доходить до 150, та докладного числа ще не устáлено. Домів спалено 54. За рабунки і насильства відповідає 46 обвинених перед польс. воєн. судом, а надто около 1000 арештованих буде судитися цивільним судом.

— **Українські справи на Кубані.** „Холмський Вістник“ подає, що кооперативний союз дрібного кредиту на Кубані асигнував 600 тисяч карбованців на закупно українських книжок. Під впливом зростаючої національної свідомости поширюється серед козаків національний військовий гимн „Гей козаченьки до зброї“!

— **Перші швайцарські транспорти живности для Відня.** В Берні вібулася перша конференція, представників антанти та австрійських Німців в справі конечних та безпроволочних транспортів живности, в першій мірі для загроженого голодом Відня. Перший транспорт має обіймати 110 вагонів живности.

— **Недостача води у Львові.** Машини в Добростанській Волі, як стверднли відповідні військові чинники, є частинно ушкоджені; робітники вже направляють їх. Команда міста видала всі зарядження, щоби мешканці в часі направи водопровідних рур не лишилися без води.

— **Еспанія зірвала дипльоматичні зносини з Німеччиною.** З Мадриту доносять, що штабови німецької амбасади доручено на днях подорожні папері з порученнєм якнайскорше покинути границі краю.

— **Політичня ситуація в Угорщині.** Обіцянки коаліції, відносно відступленна Румунії Семигороду та других частин Угорщини, замешканих Румунами, довели до ще більшого ворогування обох народів. В Семигороді не рідкі сутички румунських і угорських жовнірів. Коаліція обіцяла теж Румунам ті частини Банату, до яких підносить претенсії також і Сербія. Полудневославянської републики коаліція досі непризнала.

— **Знесенне ордерів та титулів в Прусах.** Пруське правлінне видало розпорядженне, на основі якого знесено право надаванна ордерів та титулів. Натомість усі давні титули та ордери затримують своє значіння.

— **Церковна справа в Чехії.** Повертаючого президента Масарика, повитала на двірци також делегація епископів, передаючи йому рівночасно заяву своєї вірности й прихильности. Відповідаючи їм, запевнив їх президент що церква в чеській републиці буде зовсім вільною, та що се станеться тільки з користю для правдивої релігії „Pravo Lidu“ думає, що тим зазначив він як найяркійше, яке значіннє має відділеннє церкви від держави.

— **Як жие бувший австрійський цісар?** Віденські газети доносять, що бувший австрійський цісар Карло мешкає в палаті в Екартсав зі своєю родиною. Ізза недостачі вугля, опалюють йому лише кілька покоїв. (Бідний! А німецький робітник сидить в одній і то неопаленій кімнаті!). Недостає йому такої поживи, яку мав давніще, але не терпить недостатку (а німецький і наш пролетар має карту хлібову, але хліба не має!)

— **Князь Гогенльоге-Шілінґфірст** помер перед кількома днями. Не згадувалиби ми про нього, якби він був звичайним собі князем. Але цікаве було в нього те, що він, хоч потомок княжого роду, був великим приклонником демократизму. Ви певно чули про „червоного князя“, що, будучи старостою на Моравії, кумався з мужиками й держав їх діги до хресту. Чули певно й се, що будучи президентом на Буковині, поборював румунську шляхту і її корупційну господарку, а будучи два тижні президентом міністрів домагався розігнання клясового парляменту. Ішов в розріз зі своїми товаришами міністрами і сам уступив, бо не мав охоти працювати з ворогами загального виборчого права.

Оповістки.

= **Управа У. С. Д. П.** взиває всіх товаришок і товаришів, які не вплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости. Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д-ра М. Фільца.

= **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати газету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

= **Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад** находиться при вулиці Руській ч. 3., І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **„Ukrainska otázka“** („Українське питанне“), брошуру Я. Нечаса про українсі справи в чеській мові, про яку була поміщена згадка в 17. ч. „Вперед“, можна дістати в обох українських книгарнях у Львові, в ціні по 1 кор. 50 сот.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої газети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Палюх 5, О. К. 100, Анна Якимовець 50, Муля Чапельська 20, Галя Бережницька 10, Александра Шведівна 10, Евстахій Ігнат 10, Каролина Карасінська 50, Ніжанковський Амврозій 20. Разом 275 (Далі буде.)

= **На ранених укр. жовнірів зложили** дальше (в коронах): Теодора Гроньова 7, Пузяківна Наталія 10, Євка Мендяк 4, Анна Логинська 4, П. К. 25, Олійник Павлина 10, Гр. 20, Мих Салюк 20, Варвара Лех 10, Анас. Вайлендова 5, П. Нечирилович 5, Євка Фридима 5, Никола і Антонія Левицькі 10, Бронисл. Марущаківна 4, Вол. Кулик 10, Анаст. Балучинська 10, Палюх Григорій 15, Оля К. 100, Анна Якимовець 50, Міська Лищинська 10, Оля і Галя Насальські 10, Евстахій Ігнат 20, Карасінська Кар. 100, Ариядна Труш 20.

= **Всі дотепер вийшовші числа „Вперед“** (крім 2. числа), можна набути в адміністрації, при вулиці Руській ч. 3., І. поверх.

= **Пригадуємо** й просимо тямити про ялинку для ранених українських жовнірів! — Комітет Жінок. 1—6

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!
Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ“!

Оголошення

приймається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголожиться в адміністрації „Вперед“. 7—10

Правник глядає лекції або відповідного заняття. Відомість в адміністрації. 2—3

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 2—10;

Ліпша служниця з варенном потрібна сейчас. Зголошення в адміністрації „Вперед“. 1—3

Діточий зарукавок згублений в каменяці при вулиці Руській ч. 3., можна відібрати в адміністрації „Вперед“.

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. гімн. П. української гімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. — (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед“.) 9—10

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка. 7—12

ВОЛОДИМИР МАЛІШЕВСЬКИЙ, Красне-Броди-Тернопіль. Займися Ромком і возьми його з Вишенки. — Галя. 6—6

Прошу повідомити Д-ра ІҐНАЦА ЛЕВЕНҐЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 6—7

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ГАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Маня з донькою Оленою здорові. — Ізидор. 5—7

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 4—10

Проситься П. Т. читачів „Вперед“ повідомити п ВОЛЬФРАМА, адвоката в БРОДАХ, що жінка і родина здорові. 3—3

Шукаю ТОВАРИСТВА ДО ПОДОРОЖІ В ТЕРНОПІЛЬ, якою небудь дорогою. Зголошуватися: Ганкевичева, вул. Листопада 32. партер. 3—3

САМУЕЛЬ ФРЕЙД в ТЕРНОПОЛІ. Я у Адольфа, здорова. Бернгард також тут здоровий. — Кляра. 3—3

САМУЕЛЬ ФРЕЙД в ЗБАРАЖІ. Я з родиною, Мойсей і Натан здорові. 3—3

БЕГЕНОВА ЕВГЕНІЯ, ТАТАРИНІВ, почта Комарно. Галя і Тосьо здорові; прошу о вістку від Вас. 3—4

АЛЕКСАНДЕР ГІЛЬБРІХТ, суддя, ЗАБОЛОТІВ. Ми здорові, прошу о вістку. — Марія. 3—4

О. ДРОГОМІРЕЦЬКИЙ, ІЛИНЦІ, почта Заболотів. Я здоров, прошу о вістку. — Тоньо. 3—4

Родина КРИМ, БЕРЕЖАНИ. Ми всі здорові. Що з вами? Левенштайн. 3—3

РЕЙСІВ в БУДИНОВІ повідомляється, що родичі і рідня здорові і просять о вістку. 3—3

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 3—10

КРАСНОПЕРА, СКОРИКИ. Я здорова, Вільма у мене. — Наталка. — Тернопільські часописі прошу о передрук. 3—2

НАТАЛІЯ, жена д-ра ГРИЦЬКА НИЧКИ просить повідомити його Родичів в ТЕРНОПОЛІ, що живе здорова на місци. Інші часописі проситься о передрук. 2—5

Ми всі здорові у Львові. — ЯРКОВА. — Інші часописі проситься о передрук. 2—3

СТЕФАНОВИ або ІВАНОВИ КАЛИТЧУКОВИ прошу донести, що всі здорові. 2—2

Читачів „Вперед“ проситься ласкаво повідомити АНДРІЯ ШЕРЕМЕТУ в СТ. САМБОРІ, що Туська у Львові і дуже добре виглядав. Сею дорогою нехай він дасть знати о собі і Юльку. Інші часописі проситься о передрук. 2—2

Читачів „Вперед“ прошу повідомити КОБРИНСЬКИХ в ТУРІ МАЛІЙ, п. Долина, що Люба і ми здорові — О. С., Львів. 2—2:

Хто знає, що небудь про ПЛЯТОНА КУЛЬЧИЦЬКОГО, який з початком листопада був на італійськім фронті при Feld-Jäger-Bat. № 30, Fdp. 238, зволить подати вістку до Адм. „Вперед“. 2—5:

ЗАГАЙКЕВИЧ, ЧЕХИ. Я здоров у Львові. Радь собі, поки приїду. Очікую вістки. — Корнель. — Інші часописі проситься о передрук. 2—3:

ПОМОРЯНИ, МИРОН Л. Ми живемо здорово. Хлопці в хаті. Міко, чи Дорка у Тебе? — Галька. 1—2

ДОРА ЛЕЩ. Чи Ти в Вол. В. чи де? Дай знати о собі. Ми всі живемо. Хлопці в в хаті. — Галька. 1—2

Др ЛУКА М. Що чувати з сестрою, де вона тепер? По змозі дайте знати. — О. Кос. 1—2

Прошу ласкаво читачів „Вперед“ повідомити О. РУДНИЦЬКОГО, ЧЕРТІЖ п. п. Журавно, що Леся здорова і п. Гіжовську в Татарові над Прутом, що Рома здорова. 1—1

Хтоби знав, що сталося з КАРЛОМ ШВАБОВИЧЕМ, який пустився 15. грудня с. р. до Годовиць коло Львова зволить повідомити родичів. 1—3

БУРІ, РУДЗАНІВ пов. Теребовля. Ми всі здорові. — Маня, Сабіна. Інші часописі проситься о передрук. 1—3

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Вперед“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає і за редакцію відповідає Евген Гуцайло. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 25. Lwiw, nedila, dnia 29. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Ex oriente lux.

Lwiw, dnia 28. hrudnia.

W ostannim tyżni mały my szczastie podiłytyś z naszymy czytaczamy pro dwi podiji, jaki spownyłyś na Ukrajini i jaki matymut' wełyke znaczinnie na dowhi czasy dla żyttia i rozwytku ciłoho ukrajinśkoho narodu. A same podijamy symy je pobida Ukrajinśkoho Dyrektoriatu nad het'manom i złożennie własty sekretariatu Zachidnio-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky do ruk kyjiwśkoho Dyrektoriatu.

Ważniszczym pry sim, czym pobida Ukrajinśkoho Dyrektoriatu nad het'manom jawlajet'sia fakt, szczo rewolucijna i demokratyczna sowitśka Rosija zaniała prychylne stanowyszcze suproty ukrajinśkoji demokratycznoji Republyky. Dwolitnyj rewolucijnyj doswid w Rosiji nawczyw rosijśku i ukrajinśku demokratiju, szczo rozłim i wijna miż nymy buły ważkymy udaramy dla nych obojich i z sioho korystała łysze miżnarodnia reakcija, a hołowno Habsburgy i Hohencolerny, i wsiaki Puryszkewyczi, Denikiny, Skoropadśki, dawne carśke czynownyctwo i riżni czornosotenni generały, rosijski, ukrajinśki, polśki ta nimećki pomiszczyky i dworianstwo. Sej rozlim miż ukrajinśkym i rosijśkym socialistycznym taborom pidsyczuwaw nadto u ewropejśkoji reakciji nadiju na widbudowu dawnioji carśkoji imperiji. Pobida Ukrajinśkoho Dyrektorijatu pry prychyłnim widnoszenniu do nioho rewolucijnoji i socialistycznoji Rosiji daje raz na zawsihdy zaporuku nepobidymosty oboch demokratycznych narodiw, rosijśkoho i ukrajinśkoho pered wsiakymy reakcijnymy zatijamy, z widky nebud' wony ne pochodyłyby. Możut' wprawdi szcze na terytorijach Ukrajiny i Rosiji widihratysia sumni tragediji, jakych pidkładom bude sproba poboroty demokratiju oboch narodiw, ałe si tragiczni podiji budut' łysze epizodom w jich wyzwolnij borot'bi, jaka musyt' zakinczytysia trijumfom ukrajinśkoji i rosijśkoji demokratiji i socializmu.

Druhoju radisnoju pojawoju — koły wona prawdywa — je peredannie własty Sekretariatu Zachidnio-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky w ruky kyjiwśkoho Dyrektoriatu. Czerez sej fakt zillałyś obi ukrajinśki republyky hałyćka i prydnipriańska w odnu derżawu i w sej sposib spownyłasia mrija pro złuku ciłoho ukrajinśkoho narodu. Z dajuczy własť w ruky Dyrektoriatu, nasz Sekretariat wykonaw łysze poruczennie, jake włożyły na nioho Ukrajinśka Nacionalna Rada u Lwowi swojeju uchwałoju z dnia 10. łystopada 1918 r. Ukrajinśki zemli, szczo należała kołyś do awstro-uhorśkoji monarchiji perestały buty kłaptykom zemli, po jaki ważyłyś posiahnuty riżni susidni anektonisty, a stały czastynoju wsełennoji Ukrajiny, jaka nikoły ne pozwołyt' na zaharbannie jiji czerez jakych nebud' aneksionistiw.

Czotyrolitnia switowa wijna jasno wykazała, szczo wsiaki imperijalistyczni i aneksijni zatiji ne możut' maty miscia w Fwropi, bo se protyworiczyt' zahalno-ludśkomu poniatnoju pro sprawedływist' i prawo na samooznaczennie narodiw. My uważałyby najbilszym szczastiem dla Ukrajiny i Polszczi, jak by polśkyj narod se zrozumiw i pohodywsia z sym. Zhoda demokratycznoji i socialistycznoji Ukrajiny z Polszczeju buła by dalszym zwenom w budowi buduczoho sojuzu socialistyczńych republyk Ewropy i pobidoju miżnarodnich praciujuczych mas nad wsiakymy tyranamy, imperialistycznymy, aneksionistamy, wyzyskuwaczamy i reakcioneramy.

Barometer iz zachodu.

Sszczo antanta ne maje syły wratuwaty interesiw burżuaziji schodu, pokazuje te, szczo wona ne maje najmenszoji syły nawit' na wratowannie burżuaznoho ładu pid swojim bokom, — w samij Nimeczczyni.

Nimeczczyna, ta twerdynia junkriw, pobidżena antantoju do ostannich konsekwencij, ta Nimeczczyna je terenom najskrajniszczych kłyczіw ususpilnennia hospodarśkoho ładu. Te, szczo zwałosia bolszewizmom, tym znenawydżenym dla paniw bolszewizmom, je siohodnia suspilnym ładom w Nimeczczyni. Antanta hrozyła wijnoju rosijśkym bolszewykam. Chotiła ity tysiaczi myl na piwnicznyj schid. A ta sama antanta ne maje syły sobi pid nosom zawojuwaty nimećkyj bolszewizm.

I czy ne smiszno robyt'sia todi, koły czytajesz oś tut doma burżuazni gazety, i czytajesz jich wtichu, szczo, mowlaw, antanta zrobyt' porjadok w Hałyczyni; antanta naznaczyt, meżi derżaw, antanta dast' jisty, antanta piszłe swojich żandarmiw i t. d.

Czomuż ta antanta pid swojim nosom ne zrobyła sioho? Czomu w Berlini mohły widbutysia dnia 24. s. m. kriwawi borot'by na wułyciach? Czomu bilsza czastyna załohy perejszła na storonu skrajnoji gwardiji marynarky; czomu bilszä czastyna miliciji bezpeczenstwa i czastyna republykańskoji gwardiji pryłuczyłasia do nych? Seż stałosia ne w Moskwi, ne w Peterburzi a w Berlini pid nosom antanty.

I wże pewno siohodnia a, koły ni, to zawtra marynari i jich sojuznyky powalat' prawytelstwo Eberta, i postawlat' na joho misce prawlinnie Ledebura i Hazoho. Najskrajniszcza liwycia stane na czoli nowoho ładu. I se dijetsia pid nosom antanty.

Bajky i szcze raz bajky opowidajut' ti, szczo wirjat' w ratunok burżuaznoho ładu antantoju. Szczasływa bude antanta, szczasływi budut' jiji kapitalisty, jak jim wdast'sia szcze w sebe zberehty dawnyj ład. Te wse ne wdast'sia antanti tak samo, jak ne wdałosia dosi pokaraty rosijśkych bolszewykiw, a teper nimećkych. Wirymo szcze bilsze w se, szczo i do nas antanta ne pryjde, jak żandarm, a pryjde do nas predstawnyctwo robitnyczoho prawlinnia kołysznioji antanty. Łysze dni dilat' nas wid toji chwyłyny, koły antanta należaty bude do mynuwszyny.

Tak pokazuje zachidnij barometer. Fyla wyzwolennia roboczych mas peresunułasia na zachid i, zdajet'sia, dijde do samoho okeanu.

Todi i Wilson rozpustyt' parasol pered doszczem i popływe do domu pid spokijnyj dach, — nakoły fyla ne pide szcze dalsze, — bo barometer na zachodi ide w horu.

Rewolucija i kontrrewolucija w Polszczi.

III.

(Kineć).

A koły ide pro borbu proty suspilnopolitycznoji liwyci, proty polśkoho proletarśkoho rewolucijnoho taboru ta radykalnodemokratycznych partij mużyćkych i miszczanśkych, — to i odni i druhi idut' dowoli zhidno i solidarno.

Wyjawyłoś se najjarkijsze todi, jak na czoli polśkoji derżawy stanuw Piłsudśkyj.

Koły nimećke prawlinnie okupacijne w żowtny zaczało chytatyś pid udaramy wijny, warszawśka Regencijna Rada, szczo z łasky nimećkoho imperjalizmu obniała koroliwstku własť w Polszczi, peredała kermu derżawy w ruky obszarnyćko-wszechpolśkoji kontrrewoluciji. Se buw kabinet Swjeżynśkoho-Głombinśkoho; ta chocz wse te dijałoś pid pokrowom nimećkych okupantiw, żadni własty i panuwannia wszechpolśki, junkry ne wahałyś stanuty pry derżawnij kermi.

Ta wseswitna burja szaliła tymczasom dali; rozłetiłaś Awstrija; na jiji ruinach stanuw ciłyj rjad nowych narodnych republyk; wpaw imperjalizm Hohencolerniw; Nimeczczyna stała republykoju, a na jiji czoli stanuła zjedynena socijaldemokratija.

Zatriwożena Regencijna Rada kynuła koroliwśku koronu; jiji koroliwśka własť szczezłarazom z upadkom nimećkoho imperjalizmu; a z jiji koroliwśkoju własťyju wpaw i kakinet Świerżyńskoho, Głombinśkoho.

Piłsudśkyj, szczo wernuw z zatoczennia, z Magdeburgu, staw dyktatorom Polszczi. A na czoli kabinetu stanuw tow. Moraczewśkyj, zamist' tow. Daszyńskoho, szczo szcze pered tym w awstrijśkij okupaciji Polśkoho Koroliwstwa prohołosyw buw narodniu republyku z szyrokoju demokratycznoju socialistycznoju programoju.

I tut rozpoczynajet'sia zawziata, luta, bezposzczadna borot'ba, jaku proty Piłsudśkoho ta joho ministerstwa wede polśka kontrrewolucija. Wrażaje jiji radykalno-demokratyczna, sprawdi nowoczasna ordynacija wyborcza do Ustanowczoho Sojmu, wrażaje prohrama szyrokych reform suspilnych, reforma agrarna ta reformy w promysłowim i torhowelnim żyttiu, wrażaje jiji „sektantśkyj", „partijnyj" charakter nowoho prawlinnia, wrażaje jiji kożdyj krok nowoho kabinetu. Polśka kontrrewolucija ne może pohodytyś z sym, szczoby na czoli nowoji derżawy mohły stanuty reprezentanty szyrokych mas roboczoho ludu, szczoby stanuły ti, szczo ciłymy litamy borołyś za wolu i samostijnist' ridnoho kraju.

I dochodyt' do toho, szczo polśki kontrrewolucionery hroziat' ni bilsze ni mensze tilky okupacijeju Polszczi czerez wijśka zachidno-ewropejśkoho imperijalizmu. hroziat' pimstoju i karoju imperialistiw antanty, szczo hotowi — mowlaw — Połszczi ne pryznaty samostijnoju derżawoju, — koły narod ne widdast' prawlinnia w jich ruky, w ruky toji kontrrewoluciji, szczo kołyś rabolipno koryłaś pered caratom, szczo zajaczeserdno i mowczky dywyłyś na dawnu dowholitnu herojśku borot'bu polśkoho rewolucijnoho

proletarjatu ta na herojśki zmahannia Legioniw Piłsudśkoho w czasi wseswitnoji wijny.

Ważka i tiażka ide borot'ba miż rewolucijnym a kontrrewolucijnym taborom w Polszczi*). A jiji wyslid ważnyj ne tilky dla Polśkoho narodu i polśkoho proletariatu; win ważnyj dla sprawy demokratiji i socializmu na cilim schodi Ewropy.

M. Hankewycz.

Czy zrozumiły wy czas?

Zrobit' meni misce, bo ja choczu żyty, ja choczu tworyty, ja choczu tiszytysia żyttiem!

Tak kłyczut' siohodnia kołyś ponewołeni, porozrywani i znow sztuczno poszczipluwani narody Ewropy. I nema odnoho, choczby najmenszoho narodu w Ewropi, szczoby ne pidnis swoho hołosu. Raz rozirwani kajdany ne szcziplat'sia wdruhe.

Początok zrobyły narody, najsylniszczeskowani narody Rosiji. Za nymy piszły druhi. I neobczysłene znaczinnie maje i se, szczo do sioho rozbyttia zakłykały czerwonoszkirych ta czornoszkirych Afrykanciw i Azijciw jak swidkiw. Wony takoż nawczat'sia seji sztuky skydaty czuże jarmo. Teperiszni pomicznyky Angliczanam i Francuzam pewno zawtra stanut' do borot'by z nymy. Nedałeko a buduczyna diłyt' nas wid seji chwyłyny.

Ta te wse szcze mało. Si sami narody pidnesły szcze hrimkiszczyj kłycz: Het', swoji i czuźi hłytaji, bo ja choczu żyty, ja choczu tworyty i rozporjadżatyś tym, szczo wytworyw!

A pany-pawuky, szczo tak staranno wypłeły sitku na muchy, pidniały weresk: Ratujte „kriwawo zdobutyj doribok kultury"! (Słowa nawedeni z łysta Leonarda Mjeroszewśkoho do Daszyńskoho z 15. XII. 1918 „Dziennik Ludowy", cz. 2. z 28. XII. 1918).

Prawda! Kriwawo zdobutyj! Ałe czyjeju krowjeju? Krowju roboczych mas. Kożnyj łan, kożna fabryka, kożnyj bank, kożnyj torhowyj dim woniajut' potom i krowju wiczno krywżenych narodnich mas. Masy zdobuły jich i masy majut' nymy chisnuwatysia.

Czy może kulturoju je didycz, bankyr, fabrykant, torhoweć? A szczoż je narid? Czy może połowa, smittie? Narid ne nyszczyt' kultury, a daje jij takyj naprjam, szczoby ti, szczo zdobuwały jiji, chisnuwałysia neju.

Ti, szczo zdobuły kulturu, zroblat' jiji suspilnoju. Pry pomoczy najszyrszoho demokratycznoho wybornoho prawa zawedut' najszyrszu kontrolu nad wżywanniem kultury. Ususpilnennie kultury i jiji kontrola pide zdołu wid hromady, pide wid tych, szczo zdobuły jiji.

Te szyroke wyborne prawo ususpilnyt' zemlu, ususpilnyt' promysł i torhowlu. Se najszyrsze prawo ususpilnyt' szkołu, ususpilnyt' wychowannie, bo i tam treba miscia tworciam kultury.

Czy pry ususpilnenniu może buty besida pro nyszczennie kultury? Chto take skazaw, toj ne rozumije czasu. Toj, szczo tworyt' kulturu, ne nyszczyt' jiji.

Zrobit' nam misce, bo pryjszow nasz czas!

Czy wy zrozumiły joho?

*) Pro siu borot'bu neraz szcze rozkażemo bilsze podribno. Teper my podały w sych troch stattiach tilky zahalnyj narys suspilnoji sytuaciji w Polszczi.

Sprawa Schidnoji Hałyczyny.

(Dokinczennie.)

W 1903—1904 r. prypadała odna polśka seredna szkoła na 30 tysiacz polśkoho nasełennia, — na 820 tysiacz Ukrajinciw prypadała takoż odna seredna szkoła. Ne dywo otże, szczo tak wysokyj procent (do 78 prc.) nehramotnych pomiż Ukrajinciamy. Procent nehramotnosty u Polakiw 59 prc. Prohołoszena w 1907 r. nowa wyborcza ordynacija do parlamentu wyjszła riwnoż na koryst' polśkych burżuaznych partij; 51 tysiacz polśkych wyborciw wybyrało odnoho posła, a odnoho ukrajinśkoho posła wybyrało 102 tysiaczi Ukrajinciw. Sia proporcija szcze bilsze nekorysna dla schidnoji Hałyczyny, bo tam try ukrajiński hołosy, riwni odnomu polśkomu.

Wsi ti obstawyny wykłykały riszuczyj sprotyw iz ukrajinśkoji storony, wtiahały Ukrajinciw w systematycznu borot'bu za nacijonalni ta polityczni prawa.

Jakże predstawlajut' sobi teper obi storony riszennie ukrajinśko-polśkoho pytannia w Schidnij Hałyczyni? Do nedawna ne buło u polśkych partij pid tym ohladom nijakoji pewnoji prohramy. Odni tilky polśki socijałdemokraty domahałysia awtonomiji dla Schidnioji Hałyczyny. Teper polśki polityczni kruhy skłaniajut'sia do kompromisu, do porozuminnia z Ukrajinciamy pid seju umowynoju, szczo Hałyczyna połyszyt'sia pry Polszczi. Znowa ukrajinśki nacijonalni kruhy żadajut' ciłkowytoho podiłu Schidnoji Hałyczyny wid Zachidnioji. Sioho domahajut'sia i burżuazni ukrajinśki partiji i ukrajinśki socijałdemokraty. Ostanni zjasuwały se domahannie w swojomu memorijali, kotryj peredały miżnarodniomu socijalistycznomu bjurowy w 1917 r. I jakraz teper prohołosyły predstawyteli ukrajinśkoho nacijonalnoho ruchu se domahannie z nowoju syłoju.

Swoji pretensiji opyrajut' Ukrajinci na fakti znacznoji perewahy Ukrajinciw pid ohladom nasełennia w Schidnij Hałyczyni. Pisla dat polśkoho pyśmennyka Ł. Wasilewśkoho-Płochoćkoho buło w 1900 r. w Schidnij Hałyczyni 62½ prc. Ukrajinciw, 33·7 prc. Polakiw, pryczim do Polakiw zaczysłeno takoż i Żydiw. Bez Żydiw buło Polakiw 20 prc. Pisla dat Hruszewśkoho buło w tim roci 70 prc. Ukrajinciw a wsioho 16 prc. Polakiw. Ukrajinśkyj geograf Rudnyćkyj podaje, szczo w 1910 r. buło 62 prc. Ukrajinciw a 25 prc. Polakiw; ukrajinśki socijałdemokraty obrachowujut', szczo w 1910 roci buło 73 prc. Ukrajinciw a tilky 15 prc. Polakiw. W kożdomu razi perewaha Ukrajinciw w Schidnij Hałyczyni se fakt bezsumniwnyj.

Socijalna i kulturna waha Ukrajinciw ne widpowidaje w wysokomu stepeny jich czysłennosty. Se objasniajet'sia tym, szczo podawlajucza bilszist' Ukrajinciw se selany. 94 prc. ukrajinśkoho nasełennia schidnoji Hałyczyny żywe na seli. Po mistach tworjat' Ukrajinci tilky 23 prc. nasełennia, a w stołyci Lwowi tilky piatu czastynu.

Ta wse taky si obstawyny ne osłablujut' stremlińUkrajinciw do zminy sud'by Schidnoji Hałyczyny. Jich najszyrsze domahannie — zjedynennie Schidnoji Hałyczyny wraz z piwnicznoju czastynoju Bukowyny i ukrajinśkoju czastynoju Uhorszczyny z powstajuczoju samostijnoju Ukrajinśkoju Derżawoju.

Iz takymy domahanniamy Ukrajinciw i bażanniem Polakiw ochoronyty tu oblast' w składi Polszczi prychodyt' schidno-hałyćke pytannie na myrowu konferenciju do ostatocznoho poriszennia.

I. Chodorow.

Teperiszni zadaczi ukrajinśkoji żinky.

Szczob mohty wziaty uczast' w buduwanniu ukrajinśkoji derżawy, ukrajinśke żinoctwo powynno teper peredowsim perewesty oswidomlajuczu i organizacijnu pracju nad soboju.

Inteligentna żinka powynna pidhotowytysia sama do zadaczi, jaku maje spownyty ukrajinśke żinoctwo i pidhotowyty dla spownennia seji zadaczi szyroki narodni masy żinoctwa.

W sij ciły inteligentna żinka powynna zdaty sobi jasno sprawu z toho, jak powynna buty zbudowana Ukrajinśka Narodnia Republyka, szczob u nij buło zdijsnene wyzwołennie i riwnoprawnist' żinky, jakymy dorohamy maje ukrajinśke żinoctwo z mahaty do seji swojeji ciły. A wyrobywszy sobi pro wsi ti sprawy jasnyj pohlad, treba prystupyty do agitaciji i organizacji miż szyrokymy narodnimy masamy żinoctwa.

W politycznim żytiu ukrajinśkoho hromadianstwa na terytoriji Zachidnio-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky uczast' żinky buła dosi duże słaba, majże nijaka. Tut ukrajinśka żinka musyt' szczoino zaznaczyty sebe. Temu organizacijnyj princip musyt' tut byty inakszyj, niż w zakordonnij Ukrajini. Tam żinka wystupaje jak riwnoprawny członen istnujuczych politycznych partijach. U nas powynna żinka wystupyty peredowsim jak samostijnyj politycznyj czynnyk.

W sij ciły wse żinoctwo powynno zorganizuwatysia w „Ukrajinśkyj Żinoczyj Sojuz" jakyj wystupawby jak recznyk politycznych domahań ukrajinśkoho żinoctwa. Sojuz powynenby buty bezpartijnyj, to znaczyt', ne należaty do nijakoji z naszych istnujuczych partij, ałe i ne wiazaty swobody swojich członiw należaty do jakojinebud' z partij. Swoje widnoszennie do partij Sojuz oznaczuwaw by widpowidno do toho, jak okremi partiji stawyłysia by do żinoczych domahań. Pry wyborach do Ustanowczych Zboriw Sojuz wyrobyw by swoju prohramu i wchodyw by w kompromisy z tymy partijamy, jaki obowiazały by sia tu prohramu pidpyraty.

Szczo do samoji organizaciji Sojuza, to win powynen by maty hołownu uprawu, powitowi filiji i miscewi krużky. Poczasty początok takoji organizaciji my wże majemo w „Sojuzi Ukrajinok", kotryj treba widpowidno pereorganizuwaty. Ciłu tu pereorganizaciju powynen pidhotowyty komitet, jakyj w widpowidnim czasi skłykaw by zjizd, de uchwałeno by organizacijnyj statut i politycznu prohramu Sojuza.

Boroť ba polityky z naukoju.

Wid wybuchu switowoji wijny, koły wyjawyłosia, szczo pisla sioho morja krowy nowa polityczna karta Ewropy musyt' buty zowsim inaksze niż pered wijnoju, poczaw kożdyj interesowanyj narid dokazuwaty potrebu zminy w joho korysť a na szkodu błyżnioho... I posypałysia dokazy z riżnych arsenaliw: prawa pobidnyka, samooznaczennia nu i — nauky. Pobicz generaliw, politykiw i publicystiw zahoworyły i uczeni. Jaku cil majut' si ostanni? Oczewydno tu, szczoby pokazaty dijsnyj stan riczy w teperisznosty abo mynuwszyni, jak osnowu pid nowu budiwlu. Jak u kożnoho narodu tak i u Polakiw ruszyły do boju uczeni za nacionalni ideały. Se jich prawo, a nawit' obowiazok, tomu nichto ne może braty jim sioho za złe. Odnacze ne bilsze. Bo koły pryhlanemosia zmistowy sysh idealiw, to pobaczymo, szczo pewna czastyna polśkych uczenych uchopyła za naukowu zbroju ne w tij ciły, szczoby wyborotы prawo samooznaczennia dla swojeji narodnosty, tilky szczoby zapereczyty se prawo inczym narodam, nad jakymy Polaky małyb panuwaty jak nad piddanymy... Dywne jawyszcze w dobi Wilsona!

Saki dumky woruszat'sia, koły perehlanuty Lwiwśke wydawnyctwo p. z. „Prace geograficzne" wydawane przez Eugeniusza Romera, zasiłkiem P. Spółek Oszczędności i Pożyczek pod patronatem Wydziału Krajowego, jake maje buty dopownenniem „Atlasu Polszczi". wyd. tym samym profesorom geografiji 1919 r. Jak sam atlas tak i praci wydani zi zwerchnoho i technicznoho boku ne to bezdohanno, a prosto — jak na teperiszni czasy — luksusowo. Insza ricz naukowa wartist', Tak prym. sławnyj atlas Romera osudyła sama polśka krytyka duże ostro, a perszyj zszytok „Prać" pro narodni i wiroispowidni widnosyny na Łytwi i „Rusy" prof. Czekanowśkoho wykłykaw zaczuduwannia i oburennie w kruhach warszawśkych uczenych — tak bezceremonno dokazujet'sia u sij pracy polśkist' łytowśkych, biłoruśkych ta ukrajinśkych zemel. Teper pered namy tretij zszytok „Prać": Stan. Pawłowśkoho „Ludność rzymsko-katolicka w polsko-ruskiej części Galicji" (Lwiw 1919. st. 46 + 2 tab. + 2 mapy), jakyj treba nazwaty nowym aktom borot'by polityky z naukoju.

I sprawdi tak. W awtori nenaczeb sydiły dwi okremi istoty, jaki zawziato wojujut' pomiż soboju: polityk pownyj szowinizmu i łukawstwa z odnoho boku, uczenyj, szczo maje służyty samij tilko prawdi — z druhoho boku. Tak oś uczena istota wełyt' jomu kynuty na smittia wyslid spysu ludnosty 1910 r., po jakomu u t. zw. schidnij Hałyczyni buło bucimto aż 2.113 574 (sebto 40 proc.) ludnyj z polśkoju rozhowirnoju mowoju, jaki w dejakych powitach mały bucimto absolutnu bilszist' (Mostyska, Lwiw, Ternopil, Zbaraż i t. in.). Siohodni chyba i kiń smijawsiab iz toho, chto poważno twerdywby, szczo 658.721 Żydiw schidnoji Hałyczyny howoryt' ridnoju mowoju — polśkoju.. Takoż najdurnijszyj osel pukawby z rehotu, kołyb jakyj uczenyj wpewniaw, szczo 160.000 hr. katołykiw howoryt' polśkoju ridnoju mowoju i t. d. Ta z druhoho boku sydyt' polśkyj nacionalist i toroczyt' pro „dobrowilne piddawannie wpływom wysszoji polśkoji kultury", pro masowe „pryznawannie" do polśkosty. Tak samo uczenyj geograf, jakyj napewno bohato podorożuwaw piszky po ukrajinśkij czastyni Hałyczyny, znaje harazd, szczo ¾ rymokatołykiw po selach i mistoczkach na schodi howorjat' iz dida-pradida tilko po ukrajinśky i szczo takych ukrajinśkych łatynnykiw je szczonajmensze 600.000; win takoż musyt' znaty, szczo jakych bidnych 40.000 rymo-katołykiw je z krowy i kosty Nimciamy; odnacze polśkyj szowinist wełyt' czytaczam wiryty, szczo kożdyj rymo-katołyk, bez ohladu na te, czy win u Krakowi, u Lwowi, Kyjiwi, na Kawkazi abo nad Amurom — to najczystijszyj Polak...

Z tych pryczyn pracia prof. Pawłowśkoho je bez żadnoji naukowoji wartosty. Zbywaty podribno wsi joho falszi — znaczyłob pysaty proty nioho nowu praciu wdwoje bilszu niż joho, a na se nema tut miscia. Wystarczyt' tilko skazaty, szczo w ukrajinśkij czastyni Hałyczyny żywe ne 35 proc., jak pysze awtor, a tilko 23 proc. rymo-katołykiw, ta i z toho polśkoji rozhowirnoji mowy używaje ne bilsze jak połowyna (12 proc.). Myrowyj kongres matyme zmohu perekonatysia pro se dokładno.

(*)

Możływo, szczo ukrajińske żinoctwo na wilnij terytoriji Zachidnio Ukrajińskoji Narodnioji Republyky wże praciuje w sim napriami, tilky my tut u Lwowi niczoho pro se ne znajemo.

Zadacza lwiwśkych ukrajinok, kożnoji zokrema, wykorystaty teperisznij czas, dla osobystoho pidhotowłennia do praci, jaka nas żde w buducznosty.

M-ja.

Hostyna.

Ja buw w Odesi. Ciłyj port, wsi budynky, obwiszani praporamy ukrajińskoji derżawy, a miż tymy praporamy hrałysia w błyskach soniasznoho dnia jasni, weseli, amarantowo bili metełyky. Se buły prapory polśkoji derżawy.

My wsi, bahato nas, sydiły nawkruh stołiw, rozstawłenych na pałubi korabla „Kyjiw". Towarystwo wesełe, szumna muzyka, dobirna jida i krymśke wyno ta krymśkyj znamenytyj koniak, tak lubo nastrojuwały mene, szczo ja ciłuwawsia zi wsimy mojimy susidamy. A susidy moji w bilszosty buły w polśkych kontuszach, chocz howoryły bez zapynok naszoju mełodijnoju mowoju.

Se buw obid, My, Ukrajinci, dały buły joho w czest' naszych dorohych hostyj z Polszczi. Wony pryjichały buły do nas widnowyty doho vir za poszyrennie jich doku u hyrli Dnistra dla buduwannia korabliw. W nas derewa bahato w Karpatach i jim deszewsze buduwaty jich w hyrli Dnistra, czym u Gdańsku. Dohowir wże buw zakluczenyj, my zapywały joho, a muzyka wse i wse powtorjuwała hymny naszoji i jich derżawy. Welykyj baraban tak buw rozchodywsia, szczo dekoły my aż pidskakuwały, jak win czasamy bumknuw sobi w pidochoczenniu.

My tak buły podrużyłysia ottoju zabawoju, szczo nawit' nichto ani z nych ani z nas ne czuły toho, szczo my należymo do riznych narodiw.

Weczeru my mały zjisty na polśkim korably „Warszawa", jakyj prypływ w Odessu z Krakowa Wysłoju, widtak Sianom, dalsze kanałom do Dnistra i samym Dnistrom do Odesy.

Ja wże tak tiszywsia tymy schodynamy weczerom na „Warszawi", szczo rozpływawsia z radosty. W hołowi meni łysz melkały żinoczi ubory w tanku polonesa; bo po weczeri maw widbutysia polśkyj bal na „Warszawi".

Moja żinka czerez czas ciłoho obidu, — a na obidi buły i żinky naszi i polśki — niczoho ynszoho ne howoryła zi mnoju a łysze pro polśkyj bal na „Warszawi" ta pro tanci. Wona wże mała nawit' na swojim karneti pidpysy kilkoch polśkych paniw. Ja takoż ohladawsia dosyt' żwawo za mojimy muzamy weczirnioho tanciu. Odna bronetka z kawowo-błystiaczymy oczyma tak buła zapała meni w oko, szczo ja koncze chotiw maty swij pidpys w jiji karneti. Ja pidijszow buw do neji — i jakże ja wtiszywsia, koły wona ziwsim bez nijakych zamitiw podała meni swij karnet. Wydno, szczo ja jiji takoż buw do wpodoby, bo zwyczajno blondyny z synimy oczyma podobajut'sia żinkam brunetkam z pywnymy oczyma. Naszi pohlady perechrestyłysia i wtopyłysia odyn w odyn na chwyłynu. Ja ne wyderżaw jiji błysku oczyj i ratujuczy sebe pered tym, szczoby ne spustyty oczyj i ne buty pobidżenym, ukłonywsia jij, bo chotiw widijty. Ta zrobyw ja te tak nefortunno, szczo naszi hołowy wdaryły odna ob druhu.

I ja probudywsia...

Se buw łysze son. Polśkyj legijoner sztowchnuw mene w hołowu, szczoby zbudyty mene do peresidannia z odnoho potiahu do druhoho. My jichały jak połoneni zi Lwowa do Krakowa, a kołesa moho wozu wybywały w takt: bum, bum tak, szczo my aż pidskakuwały. Wydno, szczoś tam buło zipsowane.

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

(D a l i.)

Interesom horożan w hromadi je te, szczoby odyn odnoho ne obwdżaw, ne pereszkadżaw nikomu w wykonywanniu horożańskych czesnot i t. d. czerez te sama taky hromada maje suwerenne prawo sudu w demokratycznij republyci. Hromada maje swij mowy wyj sud i wsi karyhidni wczynky wpered sudiat'sia tym hromadśkym sudom, a koły ti wczynky perechodiat' meżu szkidływosty samoji hromady i szkodiat' morały i dobrowy horożan ciłoji republyky' to aż todi peredaje myrowyj sud złoczynciа derżawnomu sudowy. Bo koho bilsze interesuje obyda czestі druhoho horożanyna, dribna szkoda hromadśkoho dobra abo prywatnoho dobra, jak ne samych horożan hromady? Ot i czerez te sami horożany sudiat' ti sprawy swojim myrowym sudom wybranym hromadoju. I koły ja obydyw kohoś ta budu sudytysia hromadśkym sudom, horożanamy, to wże toj sud bude dla mene bilszoju karoju, czym zasud zawodowoho sudiji.

Wsi h r o m a d ś k i w y d a t k y pokrywajut'sia podatkamy z dochodiw hromadian. T i p o d a t k y n a k ł a d a j e s a m a h r o m a d a, s a m a ż w o n a s t i a h a j e j i c h i s a m a u p r a w l a j e n y m y. Hromadianyn kraszcze umije szanuwaty hromadśke dobro, koły win znaje, szczo win sam płatyt' joho i sam uprawlaje nym; kraszcze rozumije potrebu wderżannia toho dobra, koły win swidomyj toho, szczo nichto a win sam riszaw pro joho potrebu i koszt. Kołyż hromada je bidnoju i ne może ity w pari z druhymy hromadamy, todi aż derżawa prychodyt' w pomicz bidnij hromadi, bo ciłij republyci załeżyt' na tim, szczoby poodynoki hromady ne nedomahały, bo tym słabne ciła derżawa.

W politycznij swobodi, w samouprawi hromadśkoho chaziajstwa, u wykonuwanniu samostijnoho policijnoho i sudowoho prawa łeżyt' suwerennist' hromady w demokratycznij republyci.

4. Hromadśki dochody.

Pidojmoju hromadśkoji hospodarky je hromadśki dochody. Dochodamy hromadśkoji kasy je w perszij miri podatky. Najsprawedływiszczym podatkom je p o d a t o k w i d d o c h o d u. Szczoby dochodowyj podatok buw sprawedływym, to win musyt' buty p r e g r e s y w n y m. Bo kołyby chtoś maw 1000 karbowanciw dochodu i płatyw wid nych 2 proc. podatku, sebto 20 karbowanciw, a druhyj, szczo mawby 10.000 karbowanciw i takoż płatyw 2 procent podatku, sebto 200 karbowanciw, to te bułoby nesprawedływo; bo dałeko łeksze zapłatyty tomu, szczo maje 10.000 karbowanciw dochodu 200 karb. podatku, czym tamtomu 20 karb. Dla sprawedływosty musyt' rosty podatkowyj *procent widnosno do zrostu dochodu.* Dla prymiru podamo koroteńku tabłyczku zrostu podatkowoho procentu za zrostom dochodiw:

dochid:	stepeń opodatkow.:	suma podat.:
1200 karb.	2 proc.	20 karb.
3000 „	3 „	90 „
5000 „	4 „	200 „
7000 „	5 „	380 „
9000 „	6 „	540 „
11000 „	7 „	770 „
13000 „	8 „	1040 „
15000 „	9 „	1350 „
17000 „	10 „	1700 „

i t. d.

Sia tabłyczka je łysze prymirom. Zrist procentu stepeniw opodatkuwannia może buty riżnyj. A choczby nawit' stepeni procentiw buły taki, jak w nawedenim prymiri, to wseż łeksze zapłatyty 350 karb. podatku wid 7000 karb. dochodu, czym 90 karb. wid 3000 karb.

Wid dochodowoho podatku nichto ne może buty uwilnenym w demokratycznij derżawi.

Dochodowym podatkom ne można włuczyty wsich posidacziw majna. Dla prymiru nawedemo takyj wypadok: Odyn horożanyn kupyw sobi jakyjś kuseń zemli w seli, czy w misti, czy w polu. Win maje hotiwku, nichto ne znaje, skilky win maje hotiwky, win żywe z toji hotiwky, a dochodowoho podatku wid swojeji zemli ne chocze płatyty, bo win ne maje z neji dochodiw. A ne maje dochodiw tomu, szczo win ne uprawlaje jiji. Hołowno po mistach takych wypadkiw mohłoby buty bilsze, bo dechto kupuje w misti zemlu łysze na spekulaciju. Win znaje, szczo kupłena siohodnia zemla za 10.00 karb. wartosty, czerez te win, ne uprawlujuczy jiji, za 10 lit zarobyt' druhych 10.0000 karb. W takych wypadkach hromada zawede p r o g r e s y w n y j p o d a t o k w i d w a r t o s t y zemli. Hromada maje swoju ociночnu komisiju, wona ociniuje kożnoricznu wartist' takoji zemli i wymiriuje podatok wid wartosty. Takym czynom je zmuszenyj własty uprawlaty tuju zemlu, abo zabuduwaty jiji, szczoby wytiahnuty z neji zysk, ta szczoby darom ne płatyty podatku.

Podatok wid wartosty może pidnosytysia w swojij progresywnosty i do 40 proc. Koły zemla w misti buła kupłena za 10.000 karb. i wid neji płatyt'sia, prymirom, 10 proc. podatku, sebto 1.000 karb., to koły ta zemla zrosła w wartosty do 20.000 karb., to hromada może wziaty i 40 proc. podatku, sebto 8·000 karb., a własytel niczoho na tim ne tratyt'. Szczo ta zemla zrosła w swojij wartosty do 20.000 karb., to te ne je zasłuhoju własytela. Win ne dołożyw do toho nijakych zachodiw, — win łysze czekaw iz założenymy rukamy w karmani. Szczo cina pidnesłasia podwijno, to se zasłuha hromady, zasłuha horożan. Pewno todi, koły ta zemla kosztuwała łysze 10.000 karb., horożan buło mensze w hromadi i popyt na meszkannia buw menszyj, a tym samym popyt na budiwlanni płoszczi buw menszyj. Kołyż prybuło horożan bilsze, prymirom wdwoje stilky, to i cina meszkań piszła w horu, bo popyt na meszkannia staw bilszyj i popyt na budiwlani płoszczi zbilszywsia. Czy te je zasłuha własytela kupłenoji płoszczi? Ni! Znaczyt', win zobowjazanyj widdaty siu nadwyżku hromadi, bo hromada zasłużylasia w tim, szczo cina zemli podwojiłasia.

Cina zemli w misti czy w seli roste szcze z druhych pryczyn. A same: chtoś kupyw płoszczu zemli w takim miscy, kudy w korotkim czasi maje prowestysia tramwaj, abo de maje postawytysia zaliznyczyj dworeć, abo błyzońko koło toho maje postawytysia sud, czy inszyj publycznyj budynok, kudy bude zachodyty bahato ludyj. Toj chtoś, widprodujuczy kupłenu zemlu druhomu, każe szczo oś na tij zemli można postawyty zajizdnyj dim abo hostynnyciu, jaka duże bude popłaczuwatysia, bo tudy budut' zajizżaty storonni ludy, budut' tut noczuwaty, charczuwatysia, bo jim treba bude czekaty na potiach, czy na sudowi rozprawy, czy czoho tam inszoho. Czy toj chtoś dołożyw chocz dribku praci do toho, szczoby joho zemla stała wartniszczoju? Ni! Pro te postarałosia suspilstwo, hromada, otże i hromada powynna zabraty tu nadwyszku wartosty abo tak zwanyj p y r y s t w a r t o s t y dorohoju podatku.

(D. b.)

Nimci pidczas powstannia na Ukrajini.

„Wistnyk chołmśkoho gub. starostwa", jakyj wychodyt' w Berestiu Łytowśkym oś szczo donosyt' w czysli z dnia 7 hrudnia pro stanowyszcze nimećkych wijśk pidczas borot'by miż wijśkamy Dyrektorjatu i het' mana: „Z poszatku nimećki żownirśki rady prohołosyły newtralnist' szczo do borot'by republykańskoho ukrajińskoho wijśka z dobrowolczymy zahonamy het'mana. Ta newtralitet skoro złomano. Nimećkyj widdił złożenyj z artyleriji, kawaleriji i samokatczykiw zaniaw pozyciji koło Swiatoszyna i zwidsy wystupyw proty hałyćkych siczowych strilciw, szczo zanymały pozyciji w sełach Horenyczach i Biłhorodi. W sutyczci rozbyto siczowykiw, jaki stratyły 4 skorostriłiw i 14 dusz połonenych, ta ponad 50 trupiw. Nadto nimećka pichota i pancyrni pojizdy operuwały proty wijśk Petlury na zaliznyczij liniji Kyjiw—Fastiw. Nimciam koły chodyło peredowsim o oswobodżennie zaliznyczych linij, szczoby jak najskorsze widjichaty do witczyny. W sij sprawi wełysia dowhi perehowory miż Nimciamy i wijśkamy Petlury". Tilky podaje „Wistnyk".

Z depesz my znajemo, szczo miż nimećkymy robitnyczymy radamy a wijśkamy Dyrektorjatu zakluczeno w perszij połowyni hrudnia umowu, na pidstawi jakoji nimećki wijśka ne mały suprotywlatysia obsadi Kyjiwa czerez Ukrajiński wijśka, za se Ukrajińskyj Dyrektorjat zobowjazawsia jak najskorsze widisłaty nimećki wijśka do zachidnioji hranyci Ukrajiny.

Perebojom czerez Polszczu.

Polśki krakiwśki gazety donosiat' z Warszawy, szczo berlińske prawytelstwo nadisłało na ruky polśkoho ministerstwa zahranycznych spraw otse nahłe zwidomłennie: „Ukrajiński republykane w Riwnim ne uznały umowy zakluczenoji miż Ukrajińskym Dyrektorjatom a nimećkoju komandoju wijśk u Kyjiwi i zamknuły zaliznyczu liniju Riwno—Hołuby. Nimećki wijśka, szczo złomyły wsiaku dyscyplinu, idut' rozwjazłymy widdiłamy na Hołuby. Zachodyt' potreba peretransportuwannia jich ne łysze czerez Berest' Łytowśkyj, ałe czerez ciłu Polszczu. Nimećke prawytelstwo prosyt' o perewezennie sych wijśk czerez Polszczu. bo w protywnim słuczaju nimećke prawytelstwo ne bude mohło pereszkodyty, szczo sotky tysiacziw nimećkoho wijśka perebojom promostyt' sobi poworotnu dorohu z Ukrajiny czerez Polszczu.

Ti sami czasopysi donosyt' szczo w slid za widstupajuczymy nimećkymy wijśkamy idut' w naprjami Kowla ukrajiński wijśka Petlury.

* * *

Nimećka okupacijna armija na Ukrajini wynosyła zwyż 300 tysiacz muża. Odnoju z usłowyn peremyrja miż antantom a Nimeczczynoju buła postanowa, szczo nimećki okupacijni wijśka na Ukrajini majut' połyszytysia aż do prychodu wijśk antanty. Ta znaczna czastyna nimećkoho wijśka na Ukrajini ne duże żuryłasia pro siu umowu, złomyła dyscyplinu i orużjem w rukach perejszła wsiu Ukrajinu i stojit' teper u worit Polszczi, czerez jaku chocze perejty probojom.

Pererwanie wodoprowodiw.

Komenda mista Lwowa podaje do widomosty, szczo hołownyj wodoprowid pererwanyj ta daje wykaz werczenych kernyć i żereł.

Wodu zi starych wodotiahiw t. je żereł i wentyłewych kernyć można wżywaty do pytia wprost a wody z werczenych kernyć ne można wżywaty bez poperednoho perewarennia, bo wona ne je bespecznoju z bakterijologicznych zhladiw.

WYKAZ:

Dilnycia I. Hałyćka. 1) Woda do pyttia: Kochanowśkoho rih Pańskoji kernycia wentylowa. Kochanowśkoho rih Ochronok, żereło. Kochanowśkoho rih Gosiewśkoho, żereło. Osolińskych koło Osolineum, żereło. Zyblikewycza pid lisowoju szkołoju, kernycia wentyłewa.

2) Publyczni kernyci na wułyciach: Jabłonowśkych, Dombrowśkoho rih Pułaskoho, Długosza rih Marka, Łazara, Mochnaćkoho 10. Snopkiwśka 16. Snopkiwśka 63. Tarnowśkoho rih Krasińskoho, Wulecka pid Łotowyczom, Wułecka koło żeliznyci, Wułecka pid rohatkoju, Wułecka 58, Zełena dwireć budiwlanyj, Zełena dwireć wodotiahowyj, Zofiji rih Puławśkoho, Zyblikewycza 48, Zełena rih Krułewśkoji;

Dilnycia II. Krakiwśke. 1) Kernyci publyczni na wułyciach: Artyszewśkoho szkoła Lenartowycza, Grodećka rih Na Bołoniu, Janiwéka rih Horodećkoji, Janiwśka pid barakamy, Kłepariwśka 5, Liszczyńskoho rih Dekerta, Liszczyńskoho rih Kordećkoho, Liszczyńskoho rih Swiatokszyskoji, Wilnist'.

Dilnycia III. Żowkiwśke. 1) Woda do pyttia: Krakiwśka płoszcza, wentylowa kernycia. Striłećka płoszcza, Wytrysk, Żowkiwśka rih Zamarstyniwśkyj, wytrysk, Żowkiwśka pid Wasyłijanamy, wytrysk.

2) Kernyci publyczni na wułyciach, Gabryjeliwka, pł. Gołuchowśkych, Panieńska rih Piastiw, Misijonarśka płoszcza, Smerekowa na Paperiwci, Tkaćka 46, Żowkiwśka 9, Żołkiwéka rih Szkilnoji, Weteraniw.

Dilnycia IV. Łyczakiwśke. 1) Woda do pyttia, wytrysk. Płoszcza Cłowa, Franciszkańska rih Łyczakiwśkoji, pł. Gosiewśkoho, Narodnioji Gwardiji (pł. Franciszkańska), Ochoronok rih Kochanowśkoho, Pańska rih Kochanowśkoho, wentyłewa kernycia, Sakramentok, wytryskowa kernycia, Uniji Lubelśkoji.

2) Publyczni kernyci na wułyciach: Kurkowa, wyszcze Antonioho, Łyczakiwśka koszary Szytanda, Łyczakiwśka sanatorija, Łyczakiwśka wyszcze Krupiarśkoji, Na Jaliwciu, Teatyńska 25.

Dilnycia V. Seredmistie. 1) Woda do Pyttia. Choruszczyna pł. Dombrowśkoho, wytrysk, pł. Krakiwśka, wentyłewa kernycia, Małećkoho rih Zimorowycza, wytrysk, Osołińskych, wytrysk, Rynok 4 wytrysky, pł. Striłećka, wytrysk.

2) Publyczni kernyci na wułyciach: Akademiczna szkoła Jadwyhy, Batoroho rih Neciłoji, pł. Gołuchowśkych, Karola Ludwyka naproty Sztromengera, Karola Ludwyka Kasa Oszczadnosty, Mickewycza koło Jezuićkoho horodu, pł. Wekslarśka.

Dilnycia VI. Nowyj Swit. 1) Woda do pyttia.

2) Publyczni kernyci na wułyciach: Duniw Borkowśkoho, Brajeriwśka rih Neciłoji, Horodećka rih Bołonnoji, Horodećka na Bohdaniwci, Kraszewśkoho wid 3. Maja, Marszałkiwśka rich Mickewycza, Sadiwnyćka 22, Szymonowycza rih Sadiwnyćkojl, Ujejśkoho 34, Wułećka pid Łabowczom, Wułećka pid zaliznyceju, pł. Zhody.

Komandant mista i miscewyj połkownyk Jesienśkyj.

Polśki wojenni zwidomłennia.

Zwidomłennie sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu, gen. Rozwadowśkoho.

Z dnia 27. hrudnia 1918 r.: Grupa gen. dywiziji Lesniewśkoho: Zapowidanyj wże kilka raziw atak ukrajińskyj na Lwiw, rozbywsia o riszuczu postawu naszych wijśk. Ataky na Sokilnyky z ohladu na nasz ohoń ne mohły nawit' rozwynutysiai Woroh ustupyw pospiszno, łyszajuczy na płoszcz. boju wełyke czysło zabytych i ranenych. Krywczyczi, Zbojiska i nzhirje na piwnicz wid Hołoska, kudy wderłysia chwyłewo czasty worożych widdiłiw, oczyszczeno, beruczy kilkadesiat' połonenych w tim 2 oficyriw i kilka maszynowych krisiw.

W inszych grupach widdiły naszi znyszczyły w Stawczanach, Polanci i Obroszyni miscewi załohy ukrajiński i znacznijszu pomicz, prybuły z Ukrajiny. Wziato maszynowi krisy i połonenych, w tim 50 ludej i 2 oficyriw, howorjaczych po rosijśky. W Stawczanach distałasia w naszi ruky kancelarija komandy majucza rozkazy pysani po nimećky.

Ponyzsze podajemo w dosłownim perekładi najbilsze charakterystycznyj z raportiw zabranych razom z kancelarijejn komendy ukrajińskoji w Stawczanach. Je ricziju prawdywoju, szczo raport toj buw pryznaczenyj dla komandanta Nimcia!

Oto tekst dokumentu twerdiaczoho o sojuzi nimećko-ukrajińskim:

26. XII. Laut Meldung von Szczerzec, Lubień W. und Mały in polnischen Händen. Batterie ist nach Szczerzec gekommen ohne Bedienung. Batterie-kommandant Lt. Michajliw meldet dass unsere Truppen von Lubień nach allen Richungen durchgegangen. Die Befehle habe ich schon erhalten und sind schon durchgeführt. 4 h nach.
(pidpys neczytkyj) Hpt.

NOWYNKY.

— **Aresztuwannia** redaktoriw i administratoriw „Wperedy". W noczy z 27. na 28. hrudnia 1918 r. aresztowano tow. Lwa Hankewycza, tow. Porfira Buniaka, tow. Osypa Holinatoho, sekr. part. tow. M. Filca. „Wpered" wychodyt' dalsze bez pererwy jak dosy. Slidujucze czysło wyjde w ponediłok o hod. 3. popołudny.

— **U statti wczorasznij** „Rewolucija i kontrrewolucia w Polszczi" propuszczeno w tretim ustupi wid kincia po słowach „dumy i mriji polśkych aktywistiw" — słowa „ta passywistiw".

— **Hołosy rozumu.** „Dziennik Lubelski" cz. 436. z dnia 20. XII. 1918. w notatci „Zwolennicy pruskich wzorów" obhoworiujuczy pokłyk „Głosu Narodu" do zabyrannia ukrajińskych zakładnykiw, pysze wid sebe: „Polscy imperjaliści występuja więc coraz wyraźniej. Zaczynają wysuwać projekty, wzorowane na haniebnych gwałtach pruskiego militaryzmu. Dziś, w przededniu kongresu pokojowego, proponują wywożenie zakładników ukraińskich, a więc zakładanie w Polsce obozów jeńców cywilnych. Dziś, gdy we wszystkich krajach otwierają się obozy jeńców cywilnych i przestają istnieć. — „Głos Narodu" chce u nas te obozy zakładać".

— **Republykanśkyj ruch w Italiji.** Rymśkyj bratnenyj nasz organ „Avanti" donosyt', szczo u Florenciji widbuwsia republykanśkyj nacionalnyj kongres, w jakym wziało uczast' zwysz 300 delegatiw. Uchwaleno skłykaty do Trijestu druhyj kongres. Na sim kongresi maje buty wyriszenym sklykannie ustanowczych zboriw dla hołosuwannia nad sprawoju monarchiji czy republyky. Grupa posła Pirolinioho domahajetsia perebudowy Italiji na republyku z prezydentom na czoli. Domahannie se maje wełyki szansy na spownennie. Wybory majut' widbutysia na pidstawi riwnoho i bezposerednioho wyborczoho prawa bez riżnyci pola. Iz sioho wydno, szczo ruch zbyrannia koron i prestoliw do narodnych muzejiw szcze ne skinczenyj. Proletarśkyj prapor z południa pidnosyt'sia w horu. Szczodnia można spodiwatysia toho samoho w zachidnych nadokeańskych derżawach. Bud'mo spokijni, bo buducznist' należyt' do nas.

— **Brechnia bez kincia.** Swoho czasu zbrechała „Gaz. Wiecz.", szczo Ukrajinci rozstrilały Wilema, nyni znow bresze szczo — ne smijteś — za czasiw wijny miż Awstrijeju i Francijeju u Lwowi urjaduwaw francuśkyj konsul, a po joho smerty t. j. wid 14. sicznia 1918 — nieprzerwanie sprawuje arendy konsularne — sekretar seho konzulatu Scieprewśkyj i szczo win wystawyw paszport towaryszowy Wilema, Redmontowy.

— **W sprawi protyżydiwśkych pohromiw.** Delegaty ministerstwa zahranycznych spraw Chszanowśkyj i Wasserberg, wysłani do Lwowa dla rozslidżennia pryczyn i rozmiriw protyżydiwśkych pohromiw, wernuły do Warszawy. W rozmowi z warszawśkymy żurnalistamy zajawyły wony, szczo czysło żertw dochodyt' do 150, ta dokładnoho czysła szcze ne ustałeno. Domiw spałeno 54; za rabunky i nasylstwa widpowidaje 46 obwynenych pered połewym sudom, a nadto około 1000 aresztowanych bude sudytysia cywilnym sudom.

— **Ukrajińśki sprawy na Kubani.** „Chołmśkyj Wistnyk" podaje, szczo kooperatywnyj sojuz dribnoho kredytu na kubani asygnynuwaw 600 tysiacz karbowanciw na zakupno ukrajińskych knyżok. Pid wpływom zrostajuczoji nacionalnoji swidomosty poszyrjujetsia sered kozakiw nacionalnyj wijśkowyj hymn „Hej kozaczeńky, do zbroji !.

— **Perszi szwajcarśki transporty żywnosty dla Widnia.** W Berni widbułasia persza konferencija predstawnykiw antanty ta awstrijśkych Nimciw w sprawi koneczných ta bezprowołocznych transportiw żywnosty, w perszij miri dla zahrożenoho hołodom Widnia. Perszyj transport maje obijmaty 110 wagoniw żywnosty.

— **Nedostacza wody u Lwowi.** Maszyny w Dobrostańskij Woli, jak stwerdyły widpowidni wijśkowi czynnyky, je czastynno uszkodżeni; robitnyky wże naprawlajut' jich. Komanda mista wydała wsi zarjadżennia, szczoby meszkanci w czasi naprawy wodoprowidnych rur ne łyszyłysia bez wody.

— **Espanija zirwała dyplomatyczni znosyny z Nimeczczynoju.** Z Madrytu donosiat', szczo sztabowy nimećkoji ambasady doruczeno na dniach podorożni papery z poruczennem jak najskorsze pokynuty hranyci kraju.

— **Polityczna sytuacija w Uhorszczyni.** Obicianky koaliciji, widnosno widstupłennia Rumuniji Semyhorodu ta druhych czastyn Uhorszczyny, zameszkanych Rumunamy, dowely do szcze bilszoho worohuwannia oboch narodiw. W Semyhorodi ne ridki sutyczky rumuńskych i uhorśkych żowniriw. Koalicija obiciała też Rumunam ti czastyny Bznatu, do jakych pidnosyt' pretensiji takoż i Serbija. Południewo-sławiańskoji republyky koalicija dosi ne pryznała.

— **Znesennie orderiw ta tytuliw w Prusach.** Pruśke prawlinnie wydało rozporiadżennie, na osnowi jakoho znesено prawo nadawannia orderiw ta tytuliw. Natomist' wsi dawni tytuły ta ordery zatrymujut' swoje znaczinnie.

— **Cerkowna sprawa w Czechiji.** Powertajuczoho prezydenta Masaryka powytała na dwircy takoż delegacija epyskopiw, peredajuczy jomu riwnoczasno zajawu swojeji wirnosty i prychylnosty. Widpowidajuczy jim, zapewnyw jich prezydent, szczo cerkwa w cześkij republyci bude zowsim wilnoju, ta szczo se stanet'sia tilky z korystju dla prawdywoji religiti. „Pravo Lidu" dumaje, szczo tym zaznaczyw win jak najarkiszcze, jake znaczinnie maje widdiłennie cerkwy wid derżawy.

— **Jak żyje buwszyj awstrijśkyj cisar?** Wideński gazety donosiat', szczo buwszyj awstrijśkyj cisar Karło meszkaje w pałati w Ekartsaw zi swojeju rodynoju. Izza nedostaczi wuhla, opalujut' jomu łysze kilka pokojiw. (Bidnyj! A nimećkyj robitnyk sydyt' w odnij i to neopałenij kimnati!) Nedostaje jomu takoji pożywy, jaku maw dawniszcze, ale ne terpyt' nedostatku (a nimećkyj i nasz proletar maje kartu chlibowu — ałe chliba ne maje!). Pozajak ne wilno nosyty jomu wijśkowoho ubrannia, nosyt' cywilne.

— **Kniaź Hohenlohe-Szilingfirst** pomer pered kilkoma dniamy. Ne zhaduwałyby my pro nioho, jakby win buw zwyczajnym sobi kniazem. Ałe cikawe buło w nioho te. szczo win, chocz potomok kniażoho rodu, buw wełykym prykłonnykom demokratyzmu. Wy pewno czuły pro „czerwonoho kniazia", szczo buduczy starostoju na Morawiji, kumawsia z mużykamy i derżaw jich dity do chrestu. Czuły pewno i se, szczo buduczy prezydentom na Bukowyni, poborjuwaw rumunśku szlachtu i jiji korupcijnu hospodarku, a buduczy dwa tyżni prezydentom ministriw domahawsia rozihnannia klasowoho parlamentu. Iszow w rozriz zi swojimy towaryszamy minisiramy i sam ustupyw, bo ne maw ochoty praciuwaty z worohamy zahalnoho wyborczoho prawa.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 7—10

Kto ma jaką wiadomość o KINTRACH i FURGALSKICH z KAMIONKI WOŁOSKIEJ pow. Rawa ruska proszę zawiadomić rodzinę Kolońskich, Lwów, Trybunalskich l. 10. 1—3

REIZESOWEJ w ZBARAŻU u Wolfa Szapiry. — My wszyscy zdrowi. — Karolina Reizesówna. 1—3

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRZYSTANI. Czy Mochnaccy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 1—6

MAURERowI, aptekarzowi w PODBUŻU. Rodzice Jadzi donoszą, ze wszyscy w domu zdrowi. 1—3

Wydaje i za redakciju widpowidaje Ewhen Hucajło. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 26. Львів, второк, дня 31. грудня 1918. Рік III.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На розказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Розказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного слова.

Міжнародня соціялістична конференція.

Орган шведських соціял-демократів в Штокгольмі „Social-Demokraten" подає телєґраму, яку дістав товарищ Браутінґ від товариша Гендерсона:

„Повідомив я Вандервельда і Гуісмана, що англійска партія бажає собі скликання міжнародньої конференції до Люзанни в Швайцарії на день 6. січня. Наша делєґація вже вибрана; вже запізно, щоби вибрати міжнародне Бюро. Колиби екзекутивний комітет Інтернаціоналу разом з заступниками міжнародних фахових орґанізацій опирав ся скликанню конференції без апробати канцелярії, пропоную, щоби Вандервельде, Томас, Гомперс і я скликали орґанізації, котрі були вже запрошені на соціялістичну конференцію в січни і серпни 1918 р. Тоді пропоную далі, щоби ви скликали невтральні держави і повідомили центральні, щоби ті самі приготовили, що треба. Гуісман має бути секретарем конференції і відїжджає до Люзанни."

Так отже по 4 роках вперше має зїхатися Інтернаціонал. Скликує його бувший міністер англійський товариш Гендерсон, щоби заняти становисько супроти мира і будучого устрою світа. На тім зїзді будуть також, як доносить „Vorwärts", заступники німецьких соціял демократів. Конференцію скликують отже англійські робітники, члени побідного народа в сій війні—видно їх не вдоволяє тільки побіда на воєнних побоєвищах, але вони хочуть і далекосяглих господарських і соціяльних реформ. Англійські соціялісти сподіваються більше від міжнародньої акції пролєтаріяту, чим від добродійств буржуазних і капіталістичних кляс свого народу.

Пролєтарі єднайтеся!

В теперішню пору найкраще розуміють свої інтереси наслідники родової шляхти, наслідники шляхоцького рицарства, доробкевичі-пани.

Підчас французької революції, коли ще робітники не розуміли своїх інтересів, підчас тої великої хвилі перевороту, перші французькі доробкевичі-пани вжили робітників до повалення шляхоцького ладу і настановлення себе самих на володарів ладу. Від тої хвилі пани доробкевичі цілого світа вже певні були сего, що шляхта скорше, чи пізніше мусить цілковито уступити їм, — але зрозуміли рівночасно, що коли вони стануть на верху суспільного ладу, то найбли щим їх ворогом буде робоча кляса. Від того часу пани-буржуї зрозуміли спільність своїх інтересів.

І вже від 48-мих років 19-ого століття, коли вони так кроваво здусили червону революцію йдуть вони як один муж все, йдуть спільно всюди як сини одної мами, хочби їх кляса була загрожена десь в найдальших закутинах світа.

Найяскравіще видно се по прогнанню царів і останків родової шляхти від керми суспільним ладом, в ось теперішний момент по скінченню чотиролітньої війни. І ось тепер із початком пятого року війни ми ввійшли в нову добу війни. Ми ввійшли в добу останнього рішення сего, хто має взяти керму ладу; робочі маси, чи доробкевичі-буржуази?

Перед в сій боротьбі вяв російський робочий народ. За ними пішла Україна. За Україною пішла Німеччина і Польща й західна Австрія а рівночасно з сими й Українці східньої Галичини.

Важна хвиля! Найважніща хвиля в життю суспільств. Буржуазія в один момент зєдналася як один муж. І ніби блискавка єдности пробігла через цілу Европу. Буржуазія Франції, Анґлії і Америки піднесла клич оборони російських плянів перед большевиками. В страху перед робочими масами, в страху перед защепленнєм єдности робочого народу сходу з робочими масами в їх краях, вони загрозили карними експедіціями на схід.

Ось зараз ми видимо, як буржуазія Галичини тужно виглядає французьких та анґлійських жандармів, як буржуазія Польщі горячо витає військо Галлєра. Вони свято вірять в се, що Галєр повалить Пілсудського, що впаде правительство Морачевського, бо, як каже „Gazeta Warsawska" ч. 34 з 19. XII. 1918 р.: „Do przepaści prowadzi nas rząd Moraczewskich i Thugutów".

Рівночасно видимо президента бувшого німецького парляменту поваленого через революцію клєрикала буржуя Ференбаха, як він одним махом кидаєся на сторону побідної антанти. Він, воріг завойовників Німеччини, скликує під крилами тоїж антанти німецький парлямент. Він, буржуй, стає братом побідних Французів та Анґлійців, бо він зрозумів, що інтерес їх один: Інтерес здавлення пролєтаріяту.

Коли ми бачимо сю згоду і злуку буржуазії цілого світа, коли ми бачимо їх єдність в поступованню, то чи не крайна пора зрозуміти нам, що й інтерес робочих мас цілого світа є один?

Ми, робочі маси, становимо народ, ми є ядро і більшість нації, ми і лише ми несемо відвічальність зате, чи наш нарід має стати вольним горожанином і рівним горожанином з горожанами цілого світа!

Наш цілий український нарід є робочим народом, наш цілий нарід має один одніський інтерес скинути пануванне чужої буржуазії над нами, через те кожна наша одиниця мусить мати одно на думці: Пролєтарі єднайтеся і пролєтарі одного народу підпирайте пролєтарів других народів.

Пролєтаріят Польщі а то Польс. Парт. Соціялістична (лівиця) і Соціял-демократія королівства Польщі і Литви зіллялися в одну комуністичну партію. Вони засудили війну польської буржуазії проти хлопів і робітників східньої Галичини і війну буржуазії на Україні. Вони стали до боротьби проти своєї буржуазії, яка є ворогом не лише чужих народів але й ворогом свого власного народу.

Через те кличемо до всіх одиниць цілого нашого народу: Єднайтеся в один народний орган. Цілий наш нарід є робітником, через те сотворім одну одиноку Робітничу Раду України. Йдім з помічію польським робітникам, освідомлюймо їх і свої несвідомі ще одиниці, бо інтереси їх і наші одні: повалити пановання буржуазії.

Тепер рішаючий момент, тепер гроза найбільша, тепер крайна пора єднатися пролєтарам як один муж.

Вже не здивуєте нас нічим!

Польська буржуазія тратить притомність. І що Поляки обкидують нас найгидніщими клеветами, се не дивує нас, коли бачимо, що вона такою самою міркою міряє своїх провідників. Краківський „Piast" ч. 52. з 28. XII. 1918. на 4-тій сторінці пише:

„A któż nawoływał robotników do walki z „chłopem, jak nie dzisiejszy prezydent mini„strów w socyalistycznym gabinecie warszaw „skim, który we wrześniu tego roku na jednem „ze zgromadzeń w Krakowie nawoływał lud„ność miejską, by wzięła rewolwery i szła na „wieś odbierać żywność chłopom!"

Жаль нам тов. Морачевського, а ще більше жаль нам польського народу. Хоч ми дуже терпимо, і на наші терпіння нема артиста, щоби змалював їх, але мимо того відчуваємо великий жаль, що польський нарід так дурно, так пусто проливає свою і нашу кров за... — ну за кого? — за таких катів нашої і вашої долі.

Польський робочий народе! Чи ми коли будемо сусідами?

Жінка в Народній Републиці.

Основний закон про державну самостійність Західно-Української Народної Републики постановляє, що найвища державна власть в Републиці належить до народу, який виконує її через своїх послів, вибраних на основі загального, рівного, безпосереднього, тайного і пропорціонального виборчого права всіх громадян без ріжниці пола.

Ся постанова творить першу й найважнійшу основу жіночої рівноправности в Народній Републиці і повинна перейти в конституцію Української Народної Републики, яку мають ухвалити Установчі Збори.

Отже перше й найважнійше жіноче домаганнє при будові Народної Републики є:

Активне і пасивне виборче право жінки, на рівні з мущиною до всіх виборчих тіл Републики, почавши від громади а скінчивши на державнім парляменті.

Активне виборче право значить, що жінка на рівні з мущиною вибирає до всіх виборчих тіл Републики.

Пасивне виборче право значить, що жінка на рівні з мущиною може бути вибрана до всіх управляючих тіл Републики.

Тут насувається питанне, як здійснити пасивне виборче право жінки. Можемо сподіватися, що ті політичні партії, які стоять на становищи рівноправности жінки ставитимуть також кандидатури жінок, особливо, коли жінки увійдуть в політичне житє і працюватимуть в політичних партіях. Та в кожнім разі пропорціональність виборчого права дає жінкам змогу, вибирати до всіх виборчих тіл Републики жінок зовсім незалежно від істнуючих політичних партій. Жіночі політичні орґанізації можуть самостійно поставити жіночі кандидатури, а жінки виборці при пропорціональсти виборчого права виберуть їх.

В Народній Републиці жінка повинна не тільки мати на рівні з мущиною голос в усіх виборчих тілах, вона повинна також мати рівну з мущиною участь у виконуванню державної власти на всіх ступнях. З сього випливає домаганнє:

Рівне з мущиною право жінки до всіх публичних урядів Републики.

М—я. (Дальше буде).

Позолотити їх.

В польськім суспільстві є одна досить сильна партія „polskie stronnictwo ludowe". Воно все твердить, що боронить хлопських інтересів. Одним з пводників тої партії був до недавна Стапінський. Тепер він разом з кількома товаришами виступив з партії тої чесної компанії.

Партія має свій орган „Piast". Той „Piast" від першої своєї сторінки до останньої доказує польським хлопам в кожнім своїм числі, що людовці є найбільшими приятелями хлопів і через се заступають лише хлопські інтереси.

Що ми сьогодня заглядаємо до „Piasta", то не робимо сего із якої будь злої волі. Противно ми полюбили його, бо він один між польськими буржуазними ґазетами є чесним. Всі польські ґазети співають нам, що ми, Українці, „dzicz", „hajdamacy" бо ми сягаємо по східну Галичину і сим хочемо нищити польську культуру, нищимо святі польські ідеали, нищимо прямо цілу Польщу.

А ми „dzicz" все казали, що се все неправда, що під тою культурою думають буржуазні Поляки не культуру а зівсім якийсь „намацальний" інтерес, думають панські лани. Але наші докази не ділають на Поляків.

За те „Piast" є чесним, бо він боронить хлопів і не завиває нічого в бавовну. Він пише хлопам (Piast Nr. 52. ч. 29. XII. 1919.): „...własność jest świętą" і ворогами польського народу є Стапінський, бо він підпирає правління Морачевського, він годить ся на „oddanie Rusinom Galicyi wschodniej gdzie się znajdują największe dobra magnatów".

Ось так говоріть панове людовці, ось так ясно кажіть нам. Пощо завивати „największe do-

bra magnatów" в якусь культуру, в ідеали, в польське „posłannictwo" і в лихо знає в які інші ідеали?

Позолотитиби вас, а вашого „Piast a" повинен мати кожний польський мужик в рамках на стіні. Тепер ми знаємо, защо бєся польський мужик, польський робітник.

Тепер ми віримо вам, що ви є „jedynemi obrońcami interesów ludu polskiego". І тепер ось ви йдете проти соціялістів „w tem świętem przekonaniu, że bronicie ludu przed zrujnowaniem go przez socyalistów" (Piast, Nr. 52).

Тепер ми знаємо, що у вас „lud" „починається" „największym magnatem".

От правдомовність! Просто позолотити вас!

Завдання громади.

(Комунальна політика.)

(Далі.)

Колижби властитель такої землі спротивлявся плаченню податку від приросту вартости, тоді громада повинна відкупити від нього тую площу, повинна сама вибудувати гостинницю і сама правиги нею.

Таким чином громада одним махом увільняється від спекулянтів будівлянними площами, ціни будівельних площ забезпечені від безперестанної підвишки, ціни мешкань не підносяться в гору, горожане є забезпечені перед визиском каменичних панів постійним піднощенням чиншів, а в найкращім разі громада поволи приходить сама до власности землі і домів, які за мінімальним зиском віднаймає бездомним горожанам. Сим останним громада так обнижує ціну чиншів, що спекулянтам домів і будівельних площ відбере всі їх способи визиску.

Дальшим жерелом доходів громади є обтяжуванне податком приросту ціни продажі землі і домів. Коли хтось купив землю за 2000 карб. і без ніякого вкладу праці продає її за 3000 карб., бо відносини життя в громаді спричинили піднесенне ціни тої землі, тогди громада зівсім спокійно може забрати дорогою податку 80 до 90 прц. приросту ціни продажі. 10 прц. до 20 прц. приросту ціни громада лишає властителеви як дохід від вложеного капіталу в куплену землю, чи хату. Щоби хоронитися перед затаєннєм ціни продажі, то громада повинна мати все перше́ньство купна. Те може лучатися дуже часто в ось який спосіб: Властитель землі продає землю, яка мала колись 2000 карб. вартости і яку від тої вартости все оподатковувано, за 3000 карб. Але він умовився з купцем так, що купець дає йому тихцем 1000 карб. а при угоді продажі в уряді подають обаціну продажі лише 2000 карб. В кожнім випадку громада може сказати, що вона має перше́ньство купна. Тоді властитель має до вибору або стратити 1000 карб. і продати громаді землю за 2000 карб. або мусить виявити ціну продажі 3000 крб. В останнім випадку або громада заявляє, що вона сама купує, або відступає від купна і допускає приватного купця, але в обох випадках забирає від продаючого властителя 80 до 90 проц. приросту ціни продажі, себто властитель без згляду на те, кому він продав, (громаді, чи приватному купцеви) одержить лише 2100 до 2200 крб.

Такий самий податок бере громада від дарованої землі, чи домів, наколи обдарований не є свояком даруючого або дальшим свояком чим другого покоління. (Далі буде).

Антанта не йде проти большевиків.

З Женеви доносить „Темпс" що війська антанти, які були дістали наказ збройною силою здавити правління большевиків в Росії, дістали наказ не рухатися зі своїх становищ. Причиною до такого наказу мали бути протести соціялістів в краях антанти і неохота Вільсона до таких насильних средств.

При перших поголосках збройної інтервенції антанти в Росії, ми відразу сказали були, що таке ніколи не може статися. Робочий нарід антанти не допустить до насильства. Ми віримо й в те, що польський робочий нарід не допустить до насильства польських панів на робочім народі Укр. Нар. Републики.

На Угорщині.

„Neues Wiener Journal" доносить, що Каролі має стати президентом міністрів а міністерські теки мають обняти самі соціялісти.

Прилученнє Бесарабії до Румунії.

Агенція Аваса доносить: Бесарабські народні збори проголосили на днях остаточне прилученнє Бесарабії до Румунії (вже вдруге). Се рішеннє цілковитої злуки обох країн без ніяких застережень, пояснити треба певністю представників Бесарабських Народніх Зборів, шо в найблизшій будучности буде в Румунії наскрізь демократичне правліннє.

Як бачимо, Румуни на всі боки прилучують до Румунії нові землі та не тілько заселені румунським народом, але й чужими, між тим і українським, що до Українців то доси прилучили вже наші кольонії в Добруджі, українські частини Бесарабії, Буковини, а ще посягають на цілий Мараморш в Угорщині. Чи се вийде їм на здоровлє, покаже будучність.

Тимчасом ми пригадуємо нашим читачам, що про бесарабських Українців є простора праця П. Несторовського: „Бессарабскіе Русины" Исторично-етнографическій очеркъ (Варшава, 1905). Про українські кольонії в Добруджі є праці: 1) Лупулеску, Русскія колонія въ Добруджѣ. (Кіевска Старина, 1886, кн. I—III). 2) Ѳ. Кондрантовичъ, Задунайская Сѣчь по мѣстнымъ воспоминаніямъ и разсказамъ. (Кіев. Старина, 1893, кн. I—II і IV). Се обі праці пок. професора Федора Вовка, які він як еміґрант міг друкувати тілько під псевдонімом.

Польські воєнні звідомлення.

Звідомлення штабу Нач. Ком. В. П. на східню Галичину, ген. Розвадовського.

З дня 28. і 29. грудня 1918 р.: Вчера о год 3. по пол. розпочали вороги на фронті від Кривчич до Сихова загальний атак, острілюючи рівночасно артилєрією місто. В відтинку Кривчич і Погулянки атак ворожий відперто. Українці уступили лишаючи кількадесять трупів і ранених.

Боротьби на лінії Пасіки мійські-Перзенківка тревали до пізної ночи.

Нині рано о год. 7-мій, заатакував ворог Мшану. Залога двірця і відділи блькові здержали його, після чого ворог, спостерігши надїздаючу нашу поміч утік в сторону Бартатова. Ізза боротьб наступило незначне ушкодженнє тору, яке в протязі кількох годин буде усуненим.

Нині від рана атакував ворог кілька разів Рісну польську і Кривчичі. При співучасти артилєрії атаки відперто.

НОВИНКИ.

— **Арештованих товаришів редакторів „Вперед**у" тов. д-ра Льва Ганкевича, тов. Порфіра Буняка і адміністратора тов. Осипа Голінатого, та всіх других, яких арештовано було в адміністрації „Вперед**у**" випущено на волю. Задержано лише партійного секретара тов. Фільца ізва незнаних причин.

— **Дайте лавровий вінець** дописувачеви зі Львова до „Piasta" (ч. 52.): „Від 1. до 22. падолиста були Жиди відтяті від свого окописка, не могли хоронити своїх мерців і скидали їх прові зорично в однім будинку. Коли 23. падолиста згоріла частина жидівської дільниці враз з сим будинком спалилися також жидівські трупи". Такий дописувач може не лише винайти викрут але й ще другий порох до стріляння. Треба вже вродитися геніем.

— **Кватерунковий Відділ** оголошує: Непокликаним особам (цивільним і жовнірам без відповідної легітимації) перехід через Цитаделю аж до відклику строго забороняється. — Кватерунковий Відділ. Н. К. В. П.

— **Прасовий відділ** Н. Д. П. В. присилає нам отсі комунікати: Звертається увагу, що всі афіші, оповістки і т. д. друковані в українськім, гебрайськім і в жаргоні можна оголошувати і плякатувати тільки за попереднім дозволом Прасового відділу Н. Д. П. В., в противнім случаю замкнеться сейчас друкарню, в котрій афіші того рода будуть друковані, а видавців зглядно особи на тих оголошеннях підписані строго покарається. — Кватерунковий Відділ Н. Д. П. В. — Дрібне ушкодженнє залізничої лінії буде до кількох годин усунене. — Перерва в електричнім освітленню уступить вкоротці по укінченню конечної направи. Управа електричного закладу забралася енергічно до роботи.

— **Посмертна згадка.** Дня 28. грудня с. р. помер у Львові Денис Кулачковський, секретар прокураторії скарбу, член Ставропігійського Інституту. Пережив 78 літ. Похорон вібудеться вівторок, 31. с. м., о 11. год. перед полуднем, з дому при вулиці Мурарській ч. 24. на Личаківський цминтар.

— **Військові причинки бувших австрійських архикнягинь.** В часі наркованння мужів до армії, поопирали бувші австрійські архикнягині, військові причинки та додатки кватирункові, мимо того що мешкали стало у замках. І так побирали: Цісарева Зита 15.505 К 56 сот., арх. Августа жінка арх. Йосифа 73.942 К, арх. Ізабеля, жінка арх. Фридриха 30.837 К, арх. Блянка, жінка арх. Леопольда Сальватора 3.734 К, арх. Марія Христина, жінка арх. Петра Фердинанда 12.692. В тих сумах невчислені ще гажі та ріжні додатки їх мужів. А кількож то бідних наших жінок жовнірів примирало з голоду? Кількож не признано або відібрано тих кровю мужів заплачених військових причинків?

Оповістки.

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Марія Слободян 20, Корпан 10, Марія Федусевич 10, М. Л. 10, М. Шидловський 5, Маруся Дуцівна 2, Урядники і урядничкн „Дністра" 427·40. (Далі буде.)

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ"!

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед**у**". 8—10

Правник глядає лекції або відповідного заняття. Відомість в адміністрації. 3—3

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 3—10;

Ліпша служниця з вареннем потрібна сейчас. Зголошення в адміністрації „Вперед**у**". 2—3

Управитель шлюсарський знайде приміщенне зараз; зголоситися при ул. Потоцького ч. 58. 1—3

ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ ГНАТКЕВИЧ, ученик VI кл. гімн. П. української гімназії в КИЇВІ. Славо! Дай знати о собі, чи живеш. — Люша. — (Хто мавби відомість о нім, хай повідомить редакцію „Вперед**у**".) 10—10

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка. 8—12

Прошу повідомити Д-ра ІҐНАЦА ЛЕВЕНҐЕКА в Стрию, що отець хорий, просить його, щоби приїхав. 7—7

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ҐАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Маня з донькою Оленою здорові. — Ізидор. 6—7

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 5—10

БЕҐЕНОВА ЕВҐЕНІЯ, ТАТАРИНІВ, почта Комарно. Галя і Тосьо здорові; прошу о вістку від Вас. 4—4

АЛЕКСАНДЕР ҐІЛЬБРІХТ, суддя, ЗАБОЛОТІВ. Ми здорові, прошу о вістку. — Марія. 4—4

О. ДРОҐОМІРЕЦЬКИИ, ІЛИНЦІ, почта Заболотів. Я здоров, прошу о вістку. — Тоньо. 4—4

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 4—10

КРАСНОПЕРА, СКОРИКИ. Я здорова, Вільма у мене. — Наталка. — Тернопільські часописі прошу о передрук. 4—2

НАТАЛІЯ, жена д-ра ҐРИЦЬКА НИЧКИ просить повідомити його Родичів в ТЕРНОПОЛІ, що живе здорова на місци. Інші часописі проситься о передрук. 3—5

Ми всі здорові у Львові. — ЯРКОВА. — Інші часописі проситься о передрук. 3—3

Хто знає, що небудь про ПЛЯТОНА КУЛЬЧИЦЬКОГО, який з початком листопада був на італійськім фронті при Feld-Jäger-Bat. № 30, Fdp. 258, зволить подати вістку до Адм. „Внереду". 3—5:

ЗАҐАЙКЕВИЧ, ЧЕХИ. Я здоров у Львові. Радь собі, поки приїду. Очікую вістки. — Корнель. — Інші часописі проситься о передрук. 3—3:

ПОМОРЯНИ, МИРОН Л. Ми живемо здорово. Хлопці в хаті. Міко, чи Дорка у Тебе? — Галька. 2—2

ДОРА ЛЕЩ. Чи Ти в Вол. В. чи де? Дай знати о собі. Ми всі живемо. Хлопці є в хаті. — Галька. 2—2

Др ЛУКА М. Що чувати з сестрою, де вона тепер? Пожмозі дайте знати. — О. Кос. 2—2

Хтоби знав, що сталося з КАРЛОМ ШВАБОВИЧЕМ, який пустився 15. грудня с. р. до Годовиць коло Львова зволить повідомити родичів. 2—3

БУРІ, РУДЗАНІВ пов. Теребовля. Ми всі здорові. — Маня, Сабіна. Інші часописі проситься о передрук. 2—3

І. СІНҐАЛЕВИЧ, ЖОВКВА. Стаха і Масьо на місци. Влодзьо в дома. Ми здорові. Дайте знати про себе. — Лєна. 1—2

МАРИЯ КОЗІЦКА у ЛЬВОВІ здорова. Просить мужа о вістку. Гроші побирає, 1—2

Знакомі повідомлять ласкаво о. ПЕТРА ЛЕВИЦЬКОГО в ДЕҐОВІЙ п. Псари коло Хододова, що дочка Лідка і родина у Львові здорові. 1—4

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Вперед**у**" (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Евген Гуцайло. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 26. Lwiw, wtorok, dnia 31. hrudnia 1918. Rik III.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na rozkaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Rozkazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho słowa.

Miżnarodna socialistyczna konferencija.

Organ szwećkych sociałdemokratiw w Sztokholmi „Social-Demokraten" podaje telegramu, jaku distaw towarysz Brawting wid towarysza Hendersona:

„Powidomyw ja Wanderwelda i Huismana, szczo anglijśka partija bażaje sobi skłykannia miżnarodnioji konferenciji do Luzanny w Szwajcariji na deń 6. sicznia. Nasza delegacija wże wybrana; wże zapizno, szczoby wybraty miżnarodne Biuro. Kołyby ekzekutywnyj komitet Internacionału razom z zastupnykamy miżnarodnych fachowych organizacij opyrawsia skłykanniu konferenciji bez aprobaty kancelariji, proponuju, szczoby Wanderwelde, Tomas, Gampers i ja skłykały organizaciji, kotri buły wże zaproszeni na socialistycnu konferenciju w siczny i serpny 1918 r. Todi proponuju dali, szczoby Wy skłykały newtralni derżawy i powidomyły centralni, szczoby ti sami pryhotowyły, szczo treba. Huisman maje buty sekretarem konferenciji i widjiżdżaje do Luzanny",

Tak otże po 4. rokach wpersze maje zjichatysia Internacional. Skłykuje joho buwszij minister anglijśkyj towarysz Henderson, szczoby zaniaty stanowyśko suproty myra i buduczoho ustroju świta. Na tim zjizdi budut' takoż, jak donosyt' „Vorwärts", zastupnyky nimećkych sociałdemokratiw. Konferenciju skłykujut' otże anglijśki robitnyky, człony pobidnoho naroda w sij wijni — wydno jich ne wdowolaje tilky pobida na wojennych pobojewyszczach, ałe wony choczut' i dałekosiahłych hospodarśkych i socialnych reform. Anglijśki socialisty spodiwajut'sia bilsze wid miżnarodnioji akciji proletariatu, czym wid dobrodijstw burżuaznych i kapitalistycznych klas swoho narodu.

Proletari jednajtesia!

W teperiszniu poru najkraszcze rozumijut' swoji interesy naslidnyky rodowoji szlachty, naslidnyky szlachoćkoho rycarstwa dorobkewyczi pany.

Pidczas francuśkoji rewoluciji, koły szczo robitnyky ne rozumiły swojich interesiw, pidczas toji wełykoji chwyli pereworotu, perszi francuśki dorobkewyczi-pany wżyły robitnykiw do powałennia szlachoćkoho ładu i nastanowłennia sebe samych na wołodariw ładu. Wid toji chwyli pany-dorobkewyczi ciłoho swita wże pewni buły seho, szczo szlachta skorsze, czy pizniszcze musyt' ciłkowyto ustupyty jim, — ałe zrozumiły riwnoczasno, szczo koły wony stanut' na werchu suspilnoho ładu, to najbłyszczym jich worohom bude robocza klasa. Wid toho czasu pany-burżuji zrozumiły spilnist' swojich interesiw.

I wże wid 48-mych rokiw 19-ho stolittia, koły wony tak krowawo zdusyły czerwonu rewoluciju iduť wony jak odyn muż wse, iduť spilno wsiudy jak syny odnoji mamy, chocz by jich klasa buła zahrożena deś w najdalszych zakutynach swita.

Najjaskrawiszcze wydno se po prohnanniu cariw i ostankiw rodowoji szlachty wid kermy suspilnym ładom w oś teperisznyj moment po skinczenniu czotyrolitnioji wijny. I oś teper iz poczatkom pjatoho roku wijny my wwijszły w nowu dobu wijny. My wwijszły w dobu ostannioho riszennia seho, chto maje wziaty kermu ładu: roboczi masy, czy dorobkewyczi-burżuazy.

Pered w sij borot'bi wziaw rosijśkyj roboczyj narod. Za nym piszła Ukrajina. Za Ukrajinoju piszła Nimeczczyna i Polszcza i zachidna Awstrija a riwnoczasno z symy i Ukrajinci schidnioji Hałyczyny.

Ważka chwyla! Najważniszcza chwyla w żyttiu suspilstw. Burżuazija w odyn moment zjednałasia jak odyn muż. I niby błyskawka jednosty probiła czerez ciłu Ewropu. Burżuazija Franciji, Angliji i Ameryky pidnesła kłycz oborony rosijśkych paniw pered bolszewykamy. W strachu pered roboczymy masamy, w strachu pered zaszczepłenniem jednosty roboczoho narodu schodu z roboczymy masamy w jich krajach, wony zahrozyły karnymy ekspedicijamy na schid. Oś zaraz my wydymo, jak burżuazija Hałyczyny tużno wyhladaje francuśkych ta anglijśkych żandarmiw, jak burżuazija Polszczi horjaczo wytaje wijśko Hallera. Wony swjato wirjat' w se, szczo Haller powałyt' Piłsudśkoho, szczo wpade prawytelstwo Moraczewśkoho, bo, jak każe „Gazeta Warszawska cz. 34, z 19. XII. 1918.: „Do przepaści prowadzi nas rząd Moraczewskich i Thugutów".

Riwnoczasno wydymo prezidenta buwszoho nimećkoho parlamentu powałenoho czerez rewoluciju klerykała burżuja Ferenbadha, jak win odnym machom kydajesia na storonu pobidnoji antanty. Win, worih zawojownykiw Nimeczczyny, skłykuje pid kryłamy tojiż antanty nimećkyj parlament. Win, burżuj, staje bratom pobidnych Francuziw ta Anglijciw, bo win zrozumiw, szczo interes jich odyn: interes zdawłennia proletarjatu.

Koły my baczymo siu zhodu i złuku burżuaziji ciłoho swita, koły my baczymo jich jednist' w postupowanniu, to czy ne krajnia pora zrozumity nam, szczo i interes roboczych mas ciłoho swita je odyn?

My, roboczi masy, stanowymo narod, my je jadro i bilszist' naciji, my i łysze my nesemo widwiczalnist' zate, czy nasz narid maje staty wolnym horożanynom i riwnym horożanynom z horożanamy ciłoho swita!

Nasz ciłyj ukrajinśkyj narid je roboczym narodom, nasz ciłyj narid maje odyn odniśkyj interes skynuty panuwannie czużoji burżuaziji nad namy, czerez te kożna nasza odynycia musyt' maty odno na dumci: Proletari jednajtesia i proletari odnoho narodu pidpyrajte proletariw druhych narodiw.

Proletarjat Polszczi a to Polsk. Part. Socijalistyczna (liwycia) i Socijałdemokratija Koroliwstwa Polszczi i Łytwy zillałysia w odnu komunistycznu partiju. Wony zasudyły wijnu polśkoji burżuaziji proty chłopiw i robitnykiw schidnioji Hałyczyny i wijnu burżuaziji na Ukrajini. Wony stały do borot'by proty swojeji burżuaziji, jaka je worohom ne łysze czużych narodiw ałe i worohom swoho własnoho narodu.

Czerez te kłyczemo do wsich odynyć ciłoho naszoho narodu: Jednajtesia w odyn narodnyj organ. Ciłyj nasz narid je robitnykom, czerez te sotworim odnu odynoku Robitnyczu Radu Ukrajiny. Idim z pomiczju polśkym robitnykam, oswidomlujmo jich i swoji neswidomi szcze odynyci, bo interesy jich i naszi odni: powałyty panowannie burżuaziji.

Teper riszajuczyj moment, teper hroza najbilsza, teper krajna pora jednatysia proletaram jak odyn muż.

Wże ne zdywujete nas niczym!

Polśka burżuazija tratyt' prytomnist'. I szczo Polaky obkydujut' nas najohydniszczymy kłewetamy, se ne dywuje nas, koły baczymo, szczo wony takoju samoju mirkoju mirjajut swojich prowidnykiw. Krakiwśkyj „Piast" cz. 52. z 28. XII. 1918 r. na 4-tij storinci pysze:

„A któż to nawoływał robotników do „walki do walki z chłopem, jak ne dzi„siejszy prezydent ministrów w socjali„stycznym gabinecie warszawskim, który „we wrześniu tego roku na jednem ze „zgromadzeń w Krakowie nawoływał „ludność miejską, by wzięła rewolwery „i szła na wieś odbierać żywność chło„pom!"

Żal nam tow. Moraczewśkoho a szczo bilsze żal nam polśkoho narodu. Chocz my duże terpymo, i na naszi terpinnia nèma artysta, szczoby zmaluwaw jich, ałe mymo toho widczuwajemo wełykyj żal, szczo polśkyj narid tak durno, tak pusto proływaje swoju i naszu krow za... — nu za koho? — za takych katiw naszoji i waszoji doli.

Polśkyj roboczyj narode! Czy my koły budemo susidamy?

Żinka w Narodnij Republyci.

Osnownyj zakon pro derżawnu samostijnist' Zachidno-Ukrajinśkoji Narodnoji Republyky nastanowlaje, szczo najwyszcza derżawna włast' w Republyci należyt' do narodu, jakyj wykonuje jiji czerez swojich posłiw, wybranych na osnowi zahalnoho, riwnoho, bezposerednoho, tajnoho i proporcionalnoho wyborczoho prawa wsich hromadian bez rizżnyci poła.

Sia postanowa tworyt' perszu i najważniszczu osnowu żinoczoji riwnoprawnosty w Narodnij Republyci i powynna perejty w konstytuciju Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky, jaku majut' uchwałyty Ustanowczi Zbory.

Otże persze i najważniszcze żinocze domahannie pry budowi Narodnioji Republyky je:

Aktywne i pasywne wyborcze prawo żinky na riwni z muszczynoju do wsich wyborczych tił Ropublyky, poczawszy wid hromady a skinczywszy na derżawnim parlamenti.

Aktywne wyborcze prawo znaczyt', szczo żinka na riwni z muszczynoju wybyraje do wsich wyborczych tił Republyky.

Pasywne wyborcze prawo znaczyt' szczo żinka na riwni z muszczynoju może

buty wybrana do wsich uprawlajuczych tił Republyky.

Tut nasuwajes'sia pytannie, jak zdijsnyty pasywne wyborcze prawo żinky. Można spodiwatysia, szczo ti polityczni partiji, jaki stojat' na stanowyszczy riwnoprawnosty żinky, stawytymut' takoż kandydatury żinok, osobływo, koły żinky uwijdut' w polityczne żyttie i praciuwatymut' w politycznych partijach. Ta w kożnim razi proporcionalnist' wyborczoho prawa daje żinkam zmohu wybyraty do wsich wyborczych tił Republyky żinok zowsim nezależno wid istnujuczych politycznych partij, Żinoczi polityczni organizaciji możut' samostijno postawyty żinoczi kandydatury, a żinky wyborci pry proporcionalnosty wyborczoho prawa wyberuczy jich.

W Uyrajinśkij Narodnij Republyci żinka powynna ne tilky maty na riwni z muszczynoju hołos w usich wyborczych tiłach; wona powynna takoż maty riwnu z muszczynoju uczast' u wykonuwanniu derżawnoji własty na wsich stepeniach. Z sioho wypływaje domahannie:

Riwne z muszczynoju prawo żinky do wsich pubłycznych uriadiw Republyky. (D. b.)

Pozołotyty jich.

W polśkim suspilstwi je odna dosyt' sylna partija „polskie stronnictwo ludowe".

Wono wse twerdyt', szczo boronyt' chłopśkych interesiw. Odnym z prowidnykiw teji partiji buw do nedawna Stapińskyj. Teper win razom z kiłkoma towaryszamy wystupyw z partiji toji czesnoji kompaniji.

Partija maje swij organ „Piast". Toj „Piast" wid perszoji swoji storinky do ostannioji dokazuje polśkym chłopam w kożnim swojim czysli, szczo ludowci je najbilszymy pryjatelamy chłopiw i czerez se zastupajut' łysze chłopśki interesy.

Szczo my siohodnia zahladajemo do „Piasta", to ne robymo seho iz jakoji bud' złoji woli. Protywno my polubyły joho, bo win odyn miż polśkymy burżuaznymy gazetamy je czesnym. Wsi polśki gazety spiwajut' nam, szczo my, Ukrajinci, „dzicz", „hajdamacy" bo my siahajemo po schidnu Hałyczynu i sym choczemo nyszczyty polśku kulturu, nyszczymo istoryczni prawa, nyszczymo swiati polśki ideały, nyszczymo prjamo ciłu Polszczu.

A my „dzicz" wse kazały, szczo se wse neprawda, szczo pid toju kulturoju dumajut' burżuazni Polaky ne kulturu a ziwsim jakyjś „namacalnyj" interes, dumajut' pańskі łany. Ałe naszi dokazy ne diłajut' na Polakiw.

Zate „Piast" je czesnym, bo win boronyt' chłopiw i ne zawywaje niczoho w bawownu. Win pysze chłopam (Piast Nr. 52, z. 29. XII. 1918): „...własność jest świętą" i worohamy polśkoho narodu je Stapińskyj, bo win pidpyraje prawlinnie Moraczewśkoho, win hodyt'sia na „oddanie Rusinom Galicyi wschodniej" gdzie się znajdują największe dobra magnatów".

Oś tak howorit' panowe ludowci, oś tak jasno każit' nam. Poszczo zawywaty „największe dobra magnatów" w jakuś kulturu, w ideały, w polśke „posłannictwo" i łycho znaje w jaki ynszi ideały?

Pozołotytyby was, a waszoho „Piasta" powynen maty kożnyj polśkyj mużyk w ramkach na stini. Teper my znajemo, zaszczo bjesia polśkyj mużyk, polśkyj robitnyk.

Teper my wirymo wam, szczo wy je „jedynymi obrońcami interesów ludu polskiego". I teper oś wy idete proty socijalistiw „w tem świętem przekonaniu, że bronicie ludu przed zrujnowaniem go przez socyalistów" (Piast, Nr. 52).

Teper my znajemo, szczo u was „lud" poczynajesia „największym magnatem".

Ot prawdomownist'! Prjamo pozołotyty was!

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

(D a l i.)

Kołyżby własytel takoji zemli sprotywławsia płaczenniu podatku wid pryrostu wartosty, todi hromada powynna widkupyty wid nioho tuju płoszczu, powynna sama wybuduwaty hostynnu i sama prawyty neju.

Takym czynom hromada odnym machom uwilniajet'sia wid spekulantiw budiwelnymy płoszczamy, ciny budiwwelnych płoszcz zabezpeczeni wid bezperestannoji pidwyszky, ciny meszkań ne pidnosiat'sia w horu, horożane je zabezpeczeni pered wyzyskom kamenycznych paniw postijnym pidnoszenniem czynsziw a w najkraszczim razi hromada powoły prychodyt' sama do własnosty zemli i domiw, jaki za minimalnym zyskom widnajmaje bezdomnym horożanam. Sym ostannym hromada tak obnyżuje cinu czynsziw. szczo spekulantam domiw i budiwelnych płoszcz widbere wsi jich sposoby wyzysku.

Dalszym żerełom dochodiw hromady je obtiażuwannie podatkom pryrosty ciny prodażi zemli i domiw. Koły chtoś kupyw zemlu za 2000 karb. i bez nijakoho wkładu praci prodaje jiji za 3000 karb., bo widnosyny żyttia w hromadi spryczynyły pidnesennie ciny toji zemli, tohdy hromada ziwsim spokijno może zabraty dorohoju podatku 80 do 90 proc. pryrostu ciny prodaży. 10 proc. do 20 proc. pryrostu ciny hromada łyszaje własytełewy jak dochid wid włożenoho kapitału w kupłenu zemlu, czy chatu. Szczoby choronytysia pered zatajenniem ciny prodaży, to hromada powynna maty wse perszeństwo kupna. Te może łuczatysia duże czasto w oś jakyj sposib: Własytel zemli prodaje zemlu, jaka mała koły 2000 karb. wartosty i jaku wid toji wartosty wse opodatkowuwano, za 3000 karb. Ałe win umowywsia z kupcem tak, szczo kupeć daje jomu tychcem 1000 karb. a pry uhodi prodaży w urjadi podajut' oba cinu prodaży łysze 2000 karb. W kożnim wypadku hromada może skazaty, szczo wona maje perszeństwo kupna. Todi własytel maje do wyboru abo straty 1000 karb. i prodaty hromadi zemlu za 2000 karb. abo musyt' wyjawyty cinu prodaży 3000 karb. W ostannim wypadku abo hromada zajawlaje, szczo wona sama kupuje, abo widstupaje wid kupna i dopuskaje prywatnoho kupcia, ałe w oboch wypadkach zaberaje wid prodajuczoho własytela 80 do 90 proc. pryrostu ciny prodaży, sebto własytel bez zhladu na te, komu win prodaw, (hromadi, czy prywatnomu kupcewy) oderżyt' łysze 2100 do 2200 karb.

Takyj samyj podatok bere hromada wid darowanoji zemli, czy domiw, nakoły obdarowanyj ne je swojakom darujuczoho abo dalszym swojakom czym druhoho pokolinnia. (Dali bude.)

Antanta ne ide proty bolszewykiw.

Z Żenewy donosyt' „Temps" szczo wijśka antanty, jaki buły distały nakaz zbrojnoju syłoju zdawyty prawlinnie bolszewykiw w Rosiji, distały nakaz ne ruchatysia zi swojich stanowyszcz. Pryczynoju do takoho nakazu mały buty protesty socjalistiw w *krajach antanty i neochota Wilsona do takych nasylnych sredstw.*

Pry perszych pohołoskach zbrojnoji interwenciji antanty w Rosiji, my widrazu skazały buły, szczo take nikoły ne może statysia. Roboczyj narid antanty ne dopustyt' do nasylstwa. My wirymo i w te, szczo polśkyj roboczyj narid ne dopustyt' do nasylstwa polśkych paniw na roboczym narodi Ukr. Nar. Republyky.

Na Uhorszczyni.

„Neues Wiener Journal" donosyt', szczo Karoli maje staty prezydentom ministriw a ministerśki teky majut' obniaty sami socijalisty.

Pryłuczennie Besarabiji do Rumuniji.

Agencija Awasa donosyt': Besarabśki narodni zbory pryhołosyły na dniach ostatoczne pryłuczennie Besarabiji do Rumuniji (wże w druhe). Se riszennie cikowytoji złuky oboch krajin bez nijakych zastereżeń pojasnyty treba pewnistiu predstawnykiw Besarabśkych Narodnich Zboriw, szczo w najbłyszij bududucznosty bude w Rumuniji naskriż demokratyczne prawlinnie jak baczymo, Rumuny na wsi boky pryłuczujut' do Rumuniji nowi zemli ta ne tilko zaseleni rumunśkym narodom, ałe i czużymy, miż tym i ukrajinśkym. Szczo do Ukrajinciw to dosy pryłuczyły wże naszi koloniji w Dobrudżi, ukrajiński czastyny Besarabiji, Bukowyny, a szcze posiahajut' na ciłyj Marmarosz w Uhorszczyni. Czy se wyjde jim na zdorowle, pokaże buducznist'. Tymczasom my pryhadujemo naszym czytaczam, szczo pro besarabśkych Ukrajinciw je prostora pracia P. Nestorowśkoho: „Bessarabskije Rusyny Ystoryko-etnohrafyczeskij oczerk" (Warszawa 1905). Pro ukrajiński koloniji w Dobrudżi je praci: 1) Łupułesku, Russkija kołonija w Dobrudżi. (Kijewska Staryna, 1889. kn. I—III). 2) T. Kondratowycz, Zadunajskaja Sicz po mistnym wospomynanijam u razskazam. (Kijew. Staryna, 1893. kn. I—II i IV). Se obi praci pok. pro,esora Fedora Wowka, jaki win jak emigrant mih drukuwaty tilko pid psewdonimom.

Polśki wojenni zwidomłennia.

Zwidomłennia sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu, gen. Rozwadowśkoho.

Z dnia 28. i 29. hrudnia 1918 r. Wczera o hod. 3. po poł. rozpoczały worohy na fronti wid Krywczycz do Sichowa zahalnyj atak, ostrilujuczy riwnoczasno artilerijeju misto. W widtynku Krywczycz i Pohulanky atak worożyj widperto. Ukrajinci ustupyły łyszajuczy kilkadesiat' trupiw i ranenych. Borot'by na liniji Pasiky-mijśki—Perzenkiwka trewały do piznoji noczy.

Nyni rano o hodyni 7-mij, zaatakuwaw woroh Mszanu. Załoha dwircia i widdiły blokowi zderżały joho, pisla czoho woroh, sposterich nadjizdżajuczu naszu pomicz utik w storonu Bartatowa. Izza borot'b nastupyło neznaczne uszkodżennia toru, jake w protiazi kilkoch hodyn bude usunenym. Nyni wid rana atakuwaw woroh kilka raziw Risnu polśku i Krywczyczi. Pry spiwuczasty artyleriji ataky widperto.

NOWYNKY.

— **Aresztowanych towarysziw redaktoriw „Wperedu"** tow. d-ra Lwa Hankewycza, tow. Porfira Buniaka i administratora tow. Osypa Holinatoho, ta wsich druhych, jakych aresztowano buło w administraciji „Wperedu" wypuszczeno na wolu. Zaderżano łysze partijnoho sekretara tow. Filca izza neznanych dla nas pryczyn.

— **Dajte ławrowyj wineć** dopysuwaczewy zi Lwowa do „Piasta" (cz. 52): „Wid 1. do 22. padołysta buły Żydy widtiati wid swoho okopyska, ne mohły choronyty swojich merciw i składały jich prowizoryczno w odnim budynku Koły 23. padołysta zhoriła czastyna żydiwśkoji dilnyci wraz z sym budynkom, spałyłysia takoż żydiwśki trupy". Takyj dopysuwacz może ne łysze wynajty wykrut ałe i szcze druhyj poroch do strilannia. Treba wże wrodytysia geniom.

— **Kwaterunkowyj widdił** ohołoszuje: Nepokły kanym osobam (cywilnym i żowniram bez widpowidnoji legitymaciji) perechid czerez Cytadelu aż do widkłyku stroho zaboroniajet'sia. — Kwaterunkowyj Widdił N. K. W. P.

— **Presowyj widdił** N. D. P. W. prysyłaje nam otsi komunikaty: Zwertajet'sia uwahu, szczo wsi afiszi, opowistky i t. d. drukowani w ukrajińskim, hebrajśkim i w żargoni można ohołoszuwaty i plakatuwaty tilky za poperednim dozwołom presowoho *widdiłu N. D. P. W., w protywnim słuczaju* zamknet'sia sejczas drukarniu, w kotrij afiszi toho roda budut' drukowani, a wydawciw zhladno osoby na tych ohołoszenniach pidpysani ostro pokarajet'sia.— Kwaterunkowyj Widdił N. D. P. W. — Dribne uszkodżennie zaliznyczoji liniji bude do kilkoch hodyn nsunene. — Pererwa w elektrycsnim oswitlenniu ustupyt' wkorotci po ukinczenniu konecznoji naprawy. Uprawa elektrycznoho zakładu zabrałasia energiczno do roboty.

— **Posmertna zhadka.** Dnia 28. hrudnia s. r. pomer u Lwowi Denys Kułaczkowśkyj, sekretar prokuratoriji skarbu, człen Stawropigijśkoho Instytutu. Pereżyw 78 lit. Pochoron widbudet'sia wiwtorok, 31. s. m., o 11 hod. pered południem, z domu pry wułyci Murarśkij cz. 24. na Łyczakiwśkyj cwyntar.

— **Wijśkowi pryczynky buwszych awstrijśkych archykniahyń.** W czasi narokowannia mużiw do armiji, pobyrały buwszi awstrijśki archykniahyni, wijśkowi pryczynky ta dodatky kwatyrunkowi, mymo toho, szczo meszkały stało u zamkach. I tak pobyrała: cisarewa Zyta 15.505 K 56 sot., arch. Awgusta, żinka arch. Josyfa 73.943 K, arch. Izabela, żinka arch. Frydrycha 30.837 K, arch. Marija-Chrystyna, żinka arch. Petra Ferdynanda 12.692. W tych sumach newczysłeni szcze gażi ta riżni dodatky jich mużiw. A kilko to bidnych naszych żinok żowniriw prymyrało z hołodu? Kilkom ne ne pryznano abo widibrano tych krowju muża zapłaczenych wijśkowych pryczynkiw.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 8—10

Kto ma jaką wiadomość o KINTRACH i FURGALSKICH z KAMIONKI WOŁOSKIEJ pow. Rawa ruska proszę zawiadomić rodzinę Kolońskich, Lwów, Trybunalskich l. 10. 2—3

REIZESOWEJ w ZBARAŻU u Wolfa Szapiry. — My wszyscy zdrowi. — Karolina Reizesówna. 2—3

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRZYSTANI. Czy Mochnaccy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 2—6

MAURER0WI, aptekarzowi w PODBUŻU. Rodzice Jadzi donoszą, ze wszyscy w domu zdrowi. 2—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Ewhen Hucajło. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 27. Львів, середа, дня 1. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

На пращання 1918. року.

Львів, 31. грудня 1918.

Серед гуку гармат, машинових та манліхерових крісів, прашаємо старий рік, рік, що мав принести всім і нам мир, волю, рівність та братерство.

Замість миру дав він нам — нову братовбійчу війну. Замість волі — неволю, замість рівности — нерівність, замість братерства — ворожнечу.

В зимних та темних хатах, при порожних столах стріне нас сьогодня кінець старого року і не викличе він в наших зболілих душах ні жалю ні суму за собою.

Не можемо згадати його добрим, теплим словом.

Міліони пролєтаріяту, цілого майже світу поклало кровавi жертви, дали найкращих своїх братів, синів і товаришів, міліони вдовиць та сиріт заплаче сьогодня важкими сльозами.

І ми, українські соціялдемократи, згадаємо сьогодня наших товаришів: Меленя, Макара, Голубця і тисячу — тисячу инших.

Іде вправді десь там мир та не наш мир. Побідив там не пролєтаріят, а буржуазія, не народився ше сей новий світ, опертий на праві і правді.

Стоять знову два грізні світи проти себе, на заході побідний капіталістичний молох, на сході борючийся за новий світ міський та сільський пролєтар.

Два инші світи, дві ріжні мови, — се не контрагенти світового миру, що має дати всім волю, рівність та братерство.

І ми, з пролєтаріятом цілого світу без жалю прашаємо сей 1918 рік. Кличемо:

...Пора і крайний час!
Хай зважиться в останній бій
Життє і смерть народніх мас!
Останній раз!!!

Україна.

(Вістки з Київа.)

Війська Петлюри виносять коло 200.000 людий. Вони мають безуслівний українсько-національний характер. В посіданню військ Петлюри є не тільки Київ, Харків, Одеса, але ціла Україна.

Всі байки, розсівані через Скоропадського і противників України про приїзд військ антанти, не справдилися.

Ціла київська українська преса живо інтересується випадками в Галичині, подаючи про них правдиві вістки

Між представниками инших держав в Київі, є і представник Польської Републики Ванкович.

Про Скоропадського ходять слухи, що його сховали десь Німці. Всі Москалі також похова лися, а Жиди станули солідарно по стороні Українців.

Українці в західній Галичині.

„Пяст" доносить, що українська аґітація починає поширюватися також і в горлицькім повіті. В Висовій утворився „Український союз" до котрого належать і давні москвофіли. „Руський" сьященик в Лосю мав проголоситися старостою. „Пяст" закінчує допись взванням до польських властий, щоби сею справою занялися.

Литва републикою. — Привіт для України.

Варшава. (ПТА.) Іскрова депеша, перенята з Царського Села: Рада народних комісарів оголосила признанне незалежної совітської републики Литви, обіцюючи їй поміч у боротьбі за свободу та вимінюванню усяких товарів. Рада пересилає також привіт народам України, Литви, Естонії і Лотви, які увільнюються від гнетучого їх ярма.

„Narodni Listy" і східна Галичина.

„Narodni Listy" пишуть: „До инших річий належить читати вісти польських газет із східньої Галичини. Недавно укр. канцелярія розіслала до европейських газет докладний спис жалоб проти насильств польської адміністрації і польського війська супроти укр. народу. Тепер мабуть у відповідь на се, польські газети переповнені описом насильств українських військ супроти польських жовнірів. Ми думаємо, що вісти з обох сторін сильно перебольшені. Українсько-польський спір в східній Галичині мусить ріщити хтось третий— невтральний".

Сю нотатку подаємо покищо без коментарів.

Дивна мовчанка.

Першого падолиста 1918 р. проголосило було нове польське правлінне з Варшави свою декларацію. Згадана декларація вийшла з рук польського сош. дем. Морачевського Андрія, себто президента міністрів, і його товаришів міністрів заступників хлопських та робітничих верстов.

Соціялістичне правлінне звертаєся до цілого робочого народу Польщі. Зазначує, що воно вийшло з волі хлопів та робітників, що буде заступати інтереси робочого народу до того часу, доки установчий сойм не поставить нового правління. Установчий сойм має скликатися на підставі загального, рівного, безпосереднього, тайного і пропорціонального голосования всіх горожан обох полів немолодших 21 літ.

Правлінне поставило собі за завданне злучити всі землі замешкані польським населенням і тих народів, котрі добровільно схиляються до Польщі. Декларація проголошує політичну рівність, охорону праці, забезпеченне проти безробіття, хороби і старости, конфіскату майна зібраного в часі війни дорогою нечесної спекуляції, свободу совісти, друку, зборів, фахових союзів і страйків.

Дотично господарської рівности заповідає декларація удержавленне копалень, салін, промислу нафтового, заведенне 8-мо годинного дня праці, примусове вивласненне великої земельної посілости, знесенне домен, майоратів і лісів на власність републики та всякі титули.

Дотично сусідних народів декларація каже ось так: „Z przemijających zatargów granicznych nie chcemy wyolbrzymiać walki nieubłaganej, wierząc, że ludy Litwy, Białorusi, Ukrainy, Czech, Słowaczyzny, Węgier i Niemiec znajdą drogę wyjścia i ustalą współżycie wolnych i równych narodów".

Дотично Львова каже декларація, що вже через се, що почалася боротьба за його, „to też z całą energią będziemy przyspieszali wszczętą już akcyę wojskową, która ma uwolnić Lwów z opresyi, i będziemy przygotowywali grunt dla roztrzygnięcia polubownego w kwestyach spornych na terenie wspólnie zamieszkałym przez ludność polską i ukraińską Galicyi".

Се бувби головний зміст декларації.

Про саму декларацію на разі не говоримо нічого, бо скажемо про се иншим разом. Зате запитуємо самі себе, чому то польські буржуазні часописі зі Львова не згадали про сю декларацію ані одним слівцем? Минуло вже два місяці і буржуазні газети мовчать. Се ж декларація першого польського правління у вільній польській державі по викиненню окупантів. Треба було чекати аж появи соц.-дем.-ого „Dziennika Ludowego" дня 25. XII. 1918 р., щоби повідомив львівських Поляків про сю декларацію.

Се знов один із найкращих доказів, як польська буржуазія ховає всьо перед своїм народом, вдержуючи його в незнанню, — вдержуючи в обманстві на те, щоби краще панувати над ним та ще й тровити його проти українського народу.

Війна проти большевиків.

Антант розторощив пруський мілітаризм і імперіялізм, розбив в прах стару Австрію і Туреччину. Здавалобися, що сим ціль війни осягнена. Так воно не є. Антант приготовлює нову війну проти большевицької Росії, а кличем до сеї війни є відбудова російської імперії і заведенне в ній ладу й порядку. Дійсною причиною до війни є се, що большевицька Росія уневажнила величезний довг Росії державам антанту, заставила виплату процентів французьким і англійським вірителям. Війська антанту мають окупувати тепер Росію, щоби видобути данину, яку Росія добровільно відказалася платити. Надто соціялістичний лад, який заводять большевики в Росії непокоїть західню буржуазію, бо за приміром російського пролєтаріяту може піти також пролєтаріят західних держав. Сі дві обставини є правдивою причиною нової війни.

Похід антантських військ в глубину Росії є рівночасно початком домової війни в Росії за тринацять місяців, від коли власть в Росії переймили большевики, зайшли там величезні зміни. Передовсім від російської імперії відлучилися народи, які через сотки літ підбивав царат. Фінляндія, Лотиші, Литва, Польща, Україна, Кавказ, Грузія потворили на звалищах царської імперії свої держави. Смішним і нерозумним є погляд, будьтоби сі держави покликав до життя пруський імперіялізм і мілітаризм. Правдою натомість є, що пруський мілітаризм розбив тюрму російських народів, а ті, освободившись з неволі, самі взяли керму своєї долі в свої руки. Відбудова давної російської імперії є нерозумним і жорстоким предприняттєм. Може зперва улягаючи оружній силі антанту удалобися склеіти російського потворя, одначе він не бувби здібний до життя і розпавбися в сій хвилині, як лиш скінчилабися окупація.

Ще тяжшим і майже неможливим є привернення давнього „ладу" в самій Росії. За останніх півтора року революції російське селянство поділило між себе всю поміщичу, церковну, монастирську і державну землю і уважає тепер себе за законних властителів забраної землі. Відібрати тепер сі землі від російських селян і віддати ті давним властителям, означалоби нічого иншого, як повести війну в кождім російськім селі з кождим селянином з осібна. До сеї війни потребаби принайменше 10 міліонової армії і армія ся стало мусілаби окупувати російські села, бо з хвилею виходу війська з села, селяни знову занялиби землі, які уважають за свої. Так само мається справа з фабриками, копальнями, які заняли російські робітники. Чиншові доми по містах проголошено національним добром. Всі банки і каси удержавлено. Взагалі соціяльний переворот в Росії за останній рік революції поробив такі засадничі зміни в посіданню і понятію про право власности, заангажував такі широкі круги народу, що хотячи тепер привернути давний лад в Росії мусілобися прямо все населенне всадити в тюрму або вивішати. Не можна також думати, що населенне Росії добровільно уступилоби від здобутків, які дала йому соціяльна революція. В соціяльній революції заінтересовані є тепер не самі большевики, але майже цілий російський народ і він всіми силами буде боротись проти всякого, що хотів би завести старий лад. Доказом сього є, що російські меншевики і соціяльні революціонери, що доси були найбільшими противниками большевиків, получились тепер з ними для оборони перед антантською окупацією. Антанта може числити в Росії на поміч давних поміщиків, фабрикантів, офіцирів давньої російської армії, на давних царських чиновників — отже на реакційні,

монархістичні елєменти. Одначе чинники сі є так нечисленні і немічні, що без посторонної помочи не моглиби удержатися ні 24 годин, перед напором російських народніх мас.

Отже похід антанту до Росії проти большевизму, означає в сути річи війну проти освободившихся народів Росії, війну проти російського селянства і робітництва, війну проти цілого російського народу. Будучність покаже, чи зможе антант виграти сю війну й чи французькі, англійські, американські і італійські війська, що в переважній частині складаються з робітників і селян, з таким самим одушевленнєм будуть воювати з російським пролєтаріятом і селянством, з яким поборювали пруських юнкрів і мілітаристів. Досвід з німецькою й австрійською армією в Росії каже нам припускати, що антантська експедиція до Росії скінчиться так само, як пруська і австрійська, то значить, що війська сі місто підбити і покорити соціялістичну Росію — самі стануть соціялістами — о скільки до сеї пори ними не є — і вернуть до своєї вітчини, щоби у себе дома зробити таку соціяльну революцію, як її зробив російський народ. Вже нині робітництво Англії, Франції, Італії веде велику пропаґанду проти експедиції до Росії і проти війни з російськими соціялістами.

На всякий случай нова війна з соціялістичною Росією є початком війни міжнароднього капіталізму з міжнароднім соціялізмом. Ми маємо віру і певність, що в сій боротьбі возьме верх міжнародній пролєтаріят.

*

Зі Стокгольму доносять: Совітське правительство Росії оголосило, що вітчина знаходиться в небезпеці. Леніна проголошено диктатором, а Троцького начальним вождом.

Завдання громади.

(Комунальна політика.)

(Далі.)

Всі посередні податки не мають місця в демократичній громаді, чи державі. Наші дотеперішні громади перше всього обтяжували податком споживчі товари, які ввозилося до громади (яйця, масло, товщі, ярину, збіже і т. д) так званим митом (акциза, цло). Через те сама громада підвисшувала ціну товарів для своїх горожан. Громада брала податок від чиншів винайму помешкань, а каменичний пан стягав той податок від чиншівника підвисшеннєм чиншу. Те саме робила дотеперішня держава своїм державним граничним митом і податками на сіль, сірники, напої і другі продукти для життя. Таких податків, так званих посередних, в демократичній державі не сміє бути, бо хоч їх платить зразу той, хто витворює средства до життя, то він їх звалює на плечі тим, хто ті средства купує від нього, себто консумент.

Безпосередний податок від доходу влучує самого оподаткованого, той податок не все дасться звалити на других і сей податок впливає обнижуючо на ціни, через те наші громади будуть заводити в себе лише доходовий прогресивний податок, бо він є демократичним податком.

Для розсліджування доходів громадян, для означування висоти податку вибирає громада осібний податковий комітет, до якого громадська рада висилає своїх референтів. Ухвали комітету затверджуються громадською радою або пересилаються нею назад податковому комітетови для змін. Комітет має право вглядати в книговодство всіх господарських, промислових і торгових підприємств. Він оцінює землю, будівельні площі, будинки і всі инші завдання входячі в рами оподаткования. (Далі буде)

Чи нова війна?

З Загребу доносять дня 26. грудня: Напруженнє поміж молоденькою юго-славянською державою і Італією загострилося останніми днями так далеко, що в Загребі голосно говориться про можливість скорого вибуху війни Юго-славії з Італією.

Падеревський в Познани.

Познань, 26. XII. Приїхав тут з Ґданська з жінкою славний польський пяніст Падеревський Ігнат. Тутешня польська людність приняла його з ентузіязмом. З Познаня їде Падеревський до Варшави.

В Польщі.

Кореспонденційне бюро подає, що 30. грудня 1918. була Варшава терепом демонстрацій уладжених польською партією комуністів. Військо стараючись розігнати демонстрантів, дало було сальву в воздух але товпа не розходилася, і військо почало стріляти в людий. Кілька осіб є забитих і ранених. Товпа і з вікон стріляли на військо. Проти демонстрантів ведеться слідство.

Польські воєнні звідомлення.

Звідомленнє штабу Нач. Ком. В. П. на східню Галичину, ґен. Розвадовського.

Бюро пресове подає отсе звідомленнє з дня 30. XII. 1918 р.: Нині атакував ворог через кілька годин Кривчичі, Персенківку, Скнилів і Рісну польську. На схід від Кривчич і в Лисиничах змушено ворога проти-атаком до безладної утечі в сторону Підборець.

Останні вісти.

Українське Міністерство.

Київ 27. грудня. (Бюро Вольфа.) Директоріят затвердив отсю листу міністрів: президія і заграничні спр. Чеховський, внутрішні Мисюк, війна Греків, справедливість Славченко, освіта Огієнко, харчові справи Мартос, товговля Остапенко, фінанси Супреін (?), хліборобство Шаповал, мистецтво Антонович, здоровля Надшенко (?), шляхи Сидоренко, морські справи Білинський, працю Мартинів.

НОВИНКИ.

— **Арештування у „Вперед і“.** Як ми вже вчора доносили, випущено на волю всіх 16 арештованих у „Вперед і“ дня 24. грудня, а також арештованих дня 28. грудня редакторів „Вперед у“. Лишився в арешті один тов. д-р М. Фільц, партійний секретар.

— **Партійний зїзд чеськословацької соц.-дем. партії** відбувся в днях 25. і 26. грудня. В зїзді брало участь також 20 делеґатів із Словаччини. Зїзд відкрив довшою промовою товар. Антін Немец.

— **Апровізація.** Міські склепи продають щодня бараболі та квашену капусту. — Нафта буде в склепах від 1. січня. Продажа нафти на січневі купони розпічнеться дня 1. січня у всіх районових склепах з нафтою. Видавана буде *повна рація нафти, се є два літри на кожде господарство.* — Свічки продаються від нині в усіх районових склепах.

— **Пята конференція жінок в Празі.** Чеська соціяльно-демократична організація жінок в Празі відбула дня 25. грудня пяту краєву конференцію в Празі з тою програмою: 1) Політична рівноправність жінки, реф. Екштайн Гавлічкова, 2) соціяльні і гуманітарні завдання жінок в чеській Республиці — реф. д-р Аліця Масарик (дочка президента республики), 3) преса та культурні завдання робітничих жінок — реф. письменниця т. Марія Маєрова.

— **„Narodni Listy“ і мін. Василевскі.** „Narodni Listy“ обговорюючи розмову мін. Василевського з польськими дневникарями, дуже песимістично та іронічно приймають її, та додають між иншим, що Львів не є так безспірно польський, як думає п. В.

— **„Le Monde Slave“.** Від половини 1917 р. виходить поважний місячник „Le Monde Slave“, посвячений справам Славянства. Головні редактори Robert de Caix і проф Ернест Деніс. Про Україну писали там досі Meillet, Charles, Ексемплярський, Шевченко. Місячник сей подає в кожнім числі (13 аркуш) дуже докладну картину життя славянського світа.

— **Де є ґенерал Галлєр?** Щодня читаємо в газетах: Галлєр уже виїхав або є в дорозі до Кракова, то до Варшави, то знову до Парижа, то до Ґданська, нарешті до Львова. Тепер доносять телєґрами з Кракова, що там знову доносять з Парижа таке: Клємансо виїхав до Штрасбурґу в товаристві Дмовського та ґен. Галлєра. Передтим відбулися в Парижі великі маніфестації на честь Галлєра і Польщі.

Оповістки.

= **Земельний Банк Ґіпотечний**, спілка акційна у Львові, подає до відома, що з огляду на господарський застій обнижує процентову стопу від вкладок в біжучім рахунку на 2½%, почавши від 1. січня 1919 аж до відкликання. 1—5

= **Краєвий Союз Кредитовий у Львові** повідомляє отсим, що від дня 1. січня 1919 буде платити від вкладок до обороту 2½%.

= **Товариство взаїмного кредиту „Дністер“** у Львові, подає до відома своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1 січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на 2½%. 1—5

= **Пригадуємо й просимо тямити** про ялинку для ранених українських жовнірів! — Комітет Жінок. 2—6

= **Наших львівських передплатників** просимо покищо відбирати ґазету особисто, бо пересилка тепер дуже утруднена. — Адміністрація.

= **Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад** находиться при вулиці Руській ч. 3, І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Льональ Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **Просимо всіх, хто їде чи йде на провінцію,** забрати з собою „Вперед“, бо через недостачу комунікації, не можемо розсилати нашої ґазети. Просимо зайти до адміністрації (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЄНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Вперед у“, при вул. Руській ч. 3., І. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ“!

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед у“. 9—10

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 4—10;

Ліпша служниця з вареннєм потрібна сейчас. Зголошення в адміністрації „Вперед у“. 3—3

Управитель шлюсарський знайде приміщенне зараз; зголоситися при ул. Потоцького ч. 58. 2—3

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка. 9—12

О. ТИСОВСЬКИЙ, КАЛУШ, ГАРАСЕВИЧ, ЧЕРНІВ, БУКАЧІВЦІ. Маня з донькою Оленою здорові. — Ізидор. 7—7

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 6—10

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 5—10

НАТАЛІЯ, жена д-ра ГРИЦЬКА НИЧКИ просить повідомити його Родичів в ТЕРНОПОЛІ, що живе здорова на місци. Інші часописі проситься о передрук. 4—5

Хто знає, що небудь про ПЛЯТОНА КУЛЬЧИЦЬКОГО, який з початком листопада був на італійськім фронті при Feld-Jäger-Bat. № 30, Fdp. 238, зволить подати вістку до Адм. „Внереду“. 4—5:

Хтоби знав, що сталося з КАРЛОМ ШВАБОВИЧЕМ, який пустився 15. грудня с. р. до Годовиць коло Львова, зволить повідомити родичів. 3—3

БУРІ, РУДЗАНІВ пов. Теребовля. Ми всі здорові. — Маня, Сабіна. Інші часописі проситься о передрук. 3—3

І. СІНҐАЛЕВИЧ, ЖОВКВА. Стаха і Масьо на місци. Влодзьо в дома. Ми здорові. Дайте знати про себе. — Лєна. 2—2

МАРИЯ КОЗІЦКА у ЛЬВОВІ здорова. Просить мужа о вістку. Гроші побирає, 2—2

Знакомі повідомлять ласкаво о. ПЕТРА ЛЕВИЦЬКОГО в ДЕГОВІ п. Пари коло Хододова, що дочка Лідка і родина у Львові здорові. 2—4

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Вперед у“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. — За редакцію відповідає Евген Гуцайло. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 27. Lwiw, sereda, dnia 1. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Na praszczannie 1918. roku.

Lwiw, 31. hrudnia 1918.

Sered huku harmat, maszynowych ta manlicherowych krisiw praszczajemo staryj rik, rik, szczo maw prynesty wsim i nam myr, wolu, riwnist' ta braterstwo.

Zamist' myru daw win nam nowu bratowbijczu wijnu. Zamist' woli — newolu — zamist' riwnosty — neriwnist', zamist' braterstwa — worożneczu.

W zymnych ta temnych chatach, pry porożnych stołach strine nas siohodnia kineć staroho roku i ne wyklycze win w naszych zboliłych duszach ni żalu ni sumu za soboju.

Ne możemo zhadaty joho dobrym, teplym słowom.

Miliony proletariatu ciłoho majże switu pokłały krowawi żertwy, dały najkraszczych swojich bratiw, syniw i towarysziw; miliony wdowyć ta syrit zapłacze siohodnia ważkymy slozamy.

I my, ukrajinśki sociałdemokraty, zhadajemo siohodnia naszych towarysziw Mełenia, Makara, Hołubcia i tysiaczu-tysiaczu inszych.

Ide wprawdi deś tam myr ta ne nasz myr. Pobidyw tam ne proletariat, a burżuazija, ne narodywsia szcze sej nowyj swit, opertyj na prawi i prawdi.

Stojat' znowu dwa hrizni swity proty sebe, na zachodi pobidnyj kapitalistycznyj mołoch, na schodi boriuczyjsia za nowyj swit miśkyj ta silśkyj proletar.

Dwa inszi swity, dwi riżni mowy, — se ne kontrahenty switowoho myru, szczo maje daty wsim wolu, riwnist' ta braterstwo.

I my, z proletariatom ciłoho switu bez żału praszczajemo sej 1918 rik. Kłyczemo:

...Pora i krajnyj czas!
Chaj zważyt'sia w ostannij bij
Zyttie i smert' narodnich mas!
Ostannij raz!!

Ukrajina.

(Wistky z Kyjiwa.)

Wijśka Petlury, wynosiat' koło 200.000 ludyj. Wony majut' bezusłownyj ukrajinśkonacionalnyj charakter. W posidanniu wijśk Petlury je ne tilky Kyjiw, Charkiw, Odesa, ałe ciła Ukrajina.

Wsi bajky, rozsiwani czerez Skoropadśkoho i protywnykiw Ukrajiny pro pryjizd wijśk antanty, ne sprawdyłysia.

Ciła kyjiwśka ukrajinśka presa żywo interesujet'sia wypadkamy w Hałyczyni, podajuczy pro nych prawdywi wistky.

Miż predstawnykamy inszych derżaw w Kyjiwi, je i predstawnyk Polśkoji Republyky Wankowycz.

Pro Skoropadśkoho chodiat' słuchy, szczo joho schowały deś Nimci. Wsi Moskali takoż pochowałysia, a Żydy stanuły solidarno po storoni Ukrajinciw.

Ukrajinći w zachidnij Hałyczyni.

„Pjast" donosyt', szczo ukrajinśka agitacja poczynaje poszyrjuwatysia takoż i w horłyćkim powiti. W Wasowij utworywsia „Ukrajinśkyj sojuz", do kotroho należat' i dawni moskwofiły. „Ruśkyj" swjaszczenyk w Łosiu maw prohołosytysia starostoju. „Pjast" dokinczuje dopyś wizwanniem do polśkych własztyj, szczob seju sprawoju zaniałysia.

Łytwa republykoju.

Prywit dla Ukrajiny.

Warszawa. (PTA.) Iskrowa depeszа, pereniata z Carśkoho Seła: Rada narodnych komisariw ohołosyła pryznannie nezależnoji sowitśkoji republyky Łytwy, obiciujuczy jij pomicz u borot'bi za swobodu ta w wyminiuwanniu usiakych towariw. Rada peresyłaje takoż prywit narodam Ukrajiny, Łytwy, Estoniji i Łotwy, jaki uwilniujet'sia wid hnetuczoho jich jarma.

„Narodni Listy" i schidnia Hałyczyna.

„Narodni Listy" pyszut': „Do prykrych riczyj należyt' czytaty wisty polśkych gazet iz schidnoji Hałyczyny. Nedawno ukr. kancelaria rozisłała do ewropejśkych gazet dokładnyj spys żałob proty nasylstw polśkoji administraciji i polśkoho wijśka suproty ukr. narodu. Teper — mabut' u widpowid' na se' polśki gazety perepowneni opysom nasylstw ukrajinśkych wijśk suproty polśkych żowniriw. My dumajemo, szczo wisty z oboch storin sylno pereborszczeni. Ukrajinśko-polśkyj spir w schidnij Hałyczyni musyt' riszyty chtoś tretyj — neutralnyj".

Siu notatku podajemo pokyszczo bez komentariw.

Dywna mowczanka.

Perszoho padołysta 1918 r. prohołosyło buło nowe polśke prawlinnie z Warszawy swoju deklaraciju. Zhadana deklaracja wyjszła z ruk polśkoho soc.-dem. Moraczewśkoho Andrija sebto prezidenta ministriw, i joho towarysziw ministriw zastupnykiw chłopśkych ta robitnyczych werstow.

Socijalistyczne prawlinnie zwertajesia do ciłoho roboczoho narodu Polszczi. Zaznaczuje, szczo wono wyjszło z woli chłopiw ta robitnykiw, szczo bude zastupaty interesy roboczoho narodu do toho czasu, doky ustanowczyj sojm ne postawyt' nowoho prawlinnia. Ustanowczyj sojm maje skłykatysia na pidstawi zahalnoho, riwnoho, bezposerednoho, tajnoho i proporcijonalnoho hołosowannia wsich horożan oboch połiw nemołodszych 21 lit.

Prawlinnie postawyło sobi za zawdannie złuczyty wsi zemli zameszkani polśkym nasełenniem i tych narodiw, kotri dobrowilno schylajut'sia do Polszczi. Deklaracja prohołoszuje politycznu riwnist', ochoronu praci, zabespeczennie proty bezrobittia, choroby i starosty, konfiskatu majna zibranoho w czasi wijny dorohoju neczesnoji spekulaciji, swobodu sowisty, druku, zboriw, fachowych sojuziw i strajkiw. Dotyczno hospodarśkoji riwnosty zapowidaje deklaracja uderżawłennie kopałeń, salin, promysłu naftowoho, zawedennie 8-mo-hodynnoho dnia praci, prymusowe wywłasnennie wełykoji zemelnoji posiłosty, znesennie domen, majoratiw i lisiw na własnist' republyky ta wsiaki tytuły.

Dotyczno susidnych narodiw deklaracja każe oś tak: „Z przemijających zatargów granicznych nie chcemy wyolbrzymiać walki nieubłaganej, wierząc, że ludy Litwy, Białorusi, Ukrainy, Czech, Słowaczyzny, Węgier i Niemiec znajdą drogę wyjścia i ustalą współżycie wolnych i równych narodów".

Dotyczno Lwowa każe deklaracja, szczo wże czerez se, szczo poczałasia borot'ba za joho, „to też z całą energią będziemy przyspieszali wszczętą już akcyę wojskową, która ma uwolnić Lwów z opresyi, i będziemy przygotowywali grunt dla rozstrzygnięcia polubownego w kwestyach spornych na terenie wspólnie zamieszkałym przez ludność polską i ukraińską Galicyi".

Se buwdy hołownyj zmist deklaraciji.

Pro samu deklaraciju na razi ne howorymo niczoho, bo skażemo pro se ynszym razom. Zate zapytujemo sami sebe. czomu to polśki burżuazni czasopysi zi Lwowa ne zhadały pro siu deklaraciju ani odnym sliwcem. Mynuło wże dwa misiaci i burżuazni gazety mowczat. Se-ż deklaracja perszoho polśkoho prawlinnia u wilnij polśkij derżawi po wykynenniu okupantiw. Treba buło czekaty aż pojawy soc.-dem.-ho „Dziennika Ludowego" dnia 25. XII. 1918 r., szczoby powidomyw lwiwśkych Polakiw pro siu deklaraciju.

Se znow odyn iz najkraszczych dokaziw, jak polśka burżuazja chowaje wsio pered swojim narodom, wderżujuczy joho w neznanniu, — wderżujuczy w obmanstwi na te, szczoby kraszcze panuwaty nad nym ta szcze i trowyty joho proty ukrajinśkoho narodu.

Wijna proty bolszewykiw.

Antant roztoroszczyw pruśkyj militaryzm i imperijalizm, rozbyw w prach staru Awstriju i Tureczczynu. Zdawałobysia, szczo sym cil wijny osiahnena. Tak wono ne je. Antant pryhotowluje nowu wijnu proty bolszewyćkoji Rosiji, a kłyczem do seji wijny je widbudowa rosijśkoji imperiji i zawedennie w nij ładu i porjadku. Dijsnoju pryczynoju do wijny je se, szczo bolszewyćka Rosija uneważnyła wełyczeznyj dowh Rosiji derżawam antantu, zastanowyła wypłatu procentiw francuśkym i anglijśkym wirytelam. Wijśka antantu majut' okupuwaty teper Rosiju, szczoby wydobuty danynu, jaku Rosija dobrowilno widkazałasia płatyty. Nadto socijalistycznyj ład, jakyj zawodiat' bolszewyky w Rosiji nepokojit' zachidniu burżuaziju, bo za prymirom rosijśkoho proletarijatu może pity takoż proletarijat zachidnych derżaw. Si dwi obstawyny je prawdywoju pryczynoju nowoji wijny.

Pochid antantśkych wijśk w hłubynu Rosiji je riwnoczasno poczatkom domowoji wijny w Rosiji. Za trynaciat' misiaciw, wid koły włast' w Rosiji perejmyły bolszewyky, zajszły tam wełyczezni zminy. Peredowsim wid rosijśkoji imperiji widłuczyłysia narody, jaki czerez sotky lit pidbywaw carat. Finlandija, Łotyszy, Łytwa, Polszcza, Ukrajina, Kawkaz, Gruzija potworyły na zwałyszczach carśkoji imperiji swoji derżawy. Smisznym i nerozumnym je pohlad, bud'toby si derżawy pokłykaw do żyttia pruśkyj imperijalizm i militaryzm. Prawdoju natomist' je, szczo pruśkyj militaryzm rozbyw tiur-

mu rosijśkych narodiw, a ti, oswobodywszyś z newoli, sami wziały kermu swojeji doli w swoji ruky. Widbudowa dawnoji rosijśkoji imperiji je nerozumnym i żorstokym predpryniattiem. Może zperwa ulahajuczy orużnij syli antantu udałobysia skłejity rosijśkoho potwora, odnacze win ne buwby zdibnyj do żyttia i rozpawbysia w sij chwyłyni, jak łysz skinczyłabysia okupacija.

Szcze tiaższym i majże nemożływym je prywernennie dawnioho „ładu" w samij Rosiji. Za ostannich piwtora roku rewoluciji rosijśke selanstwo podiłyło miż sebe siu pomiszczyczu, cerkownu, monastyrśku i derżawnu zemlu i uważaje teper sebe za zakonnych włastyteliw zabranoji zemli. Widibraty teper si zemli wid rosijśkych selan i widdaty jiji dawnym właśtytelam, oznaczałoby niczoho ynszoho, jak powesty wijnu w kożdim rosijśkim seli z kożdym selanynom z osibna. Do seji wijny potrebaby prynajmensze 10 miljonowoji armiji i armija sia stało musiłaby okupuwaty rosijśki seła, bo z chwyłeju wychodu wijśka z seła selany znowu zaniałyby zemli, jaki uważajut' za swoji. Tak samo majet'sia sprawa z fabrykamy, kopalniamy, jaki zaniały rosijśki robitnyky. Czynszowi domy po mistach prohołoszeno nacijonalnym dobrom. Wsi banky i kasy uderżawłeno. Wzahali socijalnyj pereworot w Rosiji za ostannij rik rewoluciji porobyw taki zasadnyczi zminy w posidanniu i poniattiu pro prawo własnosty, zaangażuwaw taki szyroki kruhy narodu, szczo chotiaczy teper prywernuty dawnyj ład w Rosiji musiłobysia prjamo wse nasełennie wsadyty w tiurmu abo wywiszaty. Ne można takoż dumaty, szczo nasełennie Rosiji dobrowilno ustupyło by wid zdobutkiw, jaki dała jomu socijalna rewolucija. W socijalnij rewoluciji zainteresowani je teper ne sami bolszewyky, ale majże ciłyj rosijśkyj narod i win wsimy syłamy bude borotyś proty wsiakoho, szczo chotiw by zawesty staryj ład. Dokazom sioho je, szczo rosijśki menszewyky i socijalni rewolucionery, szczo dosy buły najbilszymy protywnykamy bolszewykiw, połuczyłyś teper z nymy dla oborony pered antantśkoju okupacijeju. Antanta może czysłyty w Rosiji na pomicz dawnych pomiszczykiw, fabrykantiw, oficyriw dawnioji rosijśkoji armiji, na dawnych carśkych czynownykiw — otże na reakcijni, monarchistyczni elementy. Odnacze czynnyky si je tak neczysłenni i nemiczni, szczo bez postoronnoji pomoczy ne mohłaby uderżatysia ni 24 hodyn pered naporom rosijśkfch narodnych mas.

Otże pochid antantu do Rosiji proty bolszewyzmu, oznaczaje w suty riczy wijnu proty oswobodywszychsia narodiw Rosiji, wijnu proty rosijśkoho selanstwa i robitnyctwa, wijnu proty ciłoho rosijśkoho narodu. Buducznist' pokaże, czy zmoże antant wyhraty siu wijnu i czy francuśki, anglijśki, *amerykanśki i italijśki wijśka, szczo w pereważnij* czastyni składajut'sia z robitnykiw i selan, z takym samym oduszewłenniem budut' wojuwaty z rosijśkym proletarijatom i selanstwom, z jakym poborjuwały pruśkych junkriw i militarystiw. Doswid z niemećkoju i awstrijśkoju armijeju w Rosiji każe nam prypuskaty, szczo antantśka ekspedycija do Rosiji skinczyt'sia tak samo, jak pruśka i awstrijśka, to znaczyt', szczo wijśka si misto pidbyty i pokoryty socijalistycznu Rosiju — sami stanut' socijalistamy — o skilky do seji pory nymy ne je — i wernut' do swojeji witczyny, szczoby u sebe doma zrobyty taku socijalnu rewoluciju, jak jiji zrobyw rosijśkyj narod. Wże nyni robitnyctwo Angliji, Franciji, Italiji wede wełyku propagandu proty ekspedyciji do Rosiji i proty wijny z rosijśkymy socijalistamy.

Na wsiakyj słuczaj nowa wijna z socijalistycznoju Rosijeju je poczatkom wijny miżnarodnioho kapitalizmu z miżnarodnim socijalizmom. My majemo wiru i pewnist', szczo w sij borot'bi wożme werch miżnarodnij proletarijat.

*

Zi Sztokholmu donosiat': Sowitśke prawytelstwo Rosiji ohołosyło, szczo witczyna znachodyt'sia w nebezpeci. Lenina prohołoszeno dyktatorom, a Troćkoho naczalnym wożdom.

Zawdannia hromady.

(Komunalna polityka.)

Wsi poseredni podatky ne majut' miscia w demokratycznij hromadi, czy derżawi.

Naszi doteperiszni hromady persze wsioho obtiażuwały podatkom spożywczi towary, jaki wwozyłosia do hromady (jajcia, masło, towszczi, jarynu, zbiże i t. d.) tak zwanym mytom (akcyza, clo), Czerez te sama hromada pidwyszczuwała ciny towariw dla swojich horożan. Hromada brała podatok wid czynsziw wynajmu pomeszkań a kamenycznyj pan stiahaw toj podatok wid czynszywnyka pidwyszczenniem czynszu. Te same robyła doteperisznia derżawa swojim derżawnym hranycznym mytom i podatkamy na sil, sirnyky, napoji i druhi produkty dla żyttia. Takych podatkiw, tak zwanych poseredtnych, w demokratycznij derżawi ne smije buty, bo chot' jich płatyt' zrazu toj, chto wytworjuje sredstwa do żyttia, to win jich zwaluje na płeczi tym, chto tiji sredstwa kupuje wid nioho, sebto konsument.

Bezposerednyj podatok wid dochodu włuczaje samoho opodatkowanoho, toj podatok ne wse dast'sia zwałyty na druhych i sej podatok wpływaje obnyżujuczo na ciny, czerez te naszi hromady budut' zawodyty w sebe łysze dochodowyj progresywnyj podatok, bo win je demokratycznym podatkom.

Dla rozslidżuwannia dochodiw hromadian, dla oznaczuwannia wysoty podatku wybyraje hromada osibnyj podatkowyj komitet, do jakoho hromadśka rada wysyłaje swojich referentiw. Uchwały komitetu zatwerdżujut'sia hromadśkoju radoju abo peresyłajut'sia neju nazad podatkowomu komitetowy dla zmin. Komitet maje prawo whladaty w knyhowodstwo wsich hospodarśkych, promysłowych i torhowych pidpryjemstw. Win ociniuje zemlu, budiwelni płoszczi, budynky i wsi inszi zawdannia wchodjaczi w ramy opodatkowannia. (D. b.)

Czy nowa wijna?

Z Zahrebu donosyt' dnia 26. hrudnia: Naprużennie pomiż mołodeńkoju juhosławjańskoju derżawoju a Italijeju zahostryłosia ostannimy dniamy tak dałeko, szczo w Zahrebi hołosno howoryt'sia pro możływist' skoroho wybuchu wijny Juhosławiji z Italijeju.

Paderewśkyj w Poznany.

Poznań 26. XII. Pryjichaw tut z Gdańska z żinkoju sławnyj polśkyj pjanist Paderewśkyj Ihnat. Tuteszna Polśka ludnist' Poznania pryniała joho z entuzjazmom. Z Poznania jide Paderewśkyj do Warszawy.

W Polszczi.

Korespondencijne biuro podaje, szczo 30. hrudnia 1918 buła Warszawa terenom demonstracij uładżenych polśkoju partijeju komunistiw. Wijśko, starajuczyś rozihnaty demonstrantiw, dało buło salwu w wozduch ałe towpa ne rozchodyłasia, i wijśko poczało strilaty w ludyj. Kilka osib je zabytych i ranenych. Towpa z wikon strilały u wijśko. Proty demonstrantiw wedet'sia slidstwo.

Polśke wojenne zwidomłennie.

Zwidomłennia sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu, gen. Rozwadowśkoho.

Bjuro presowe podaje otse zwidomłennie z dnia 30. XII. 1918 r.: Nyni atakuwaw woroh czerez kilka hodyn Krywczyczi, Perzenkiwku, Sknyliw i Risnu polśku. Na schid wid Krywczycz i w Łysynyczach zmuszeno woroha proty-atakom do bezładnoji uteczi w storonu Pidboreć.

Ostanni wisty.

Ukrajinśke Ministerstwo.

Kyjiw 27. hrudnia (Bjuro Wolfa). Dyrektorjat zatwerdyw otsiu listu ministriw: prezidja i zahranyczni spr. Czechowśkyj, wnutrisz. Mysiuk, wijna Hrekiw, sprawedły wist' Sławczenko, oswita Ohijenko, charczowi sprawy Martos, torhowla Ostapenko, finansy Suprein (?), chliborobstwo Szapował, mystectwo Antonowycz, zdorowla Najuszenko (?), szlachy Sydorenko, morśki sprawy Biłyńskyj, praciu Martyniw.

NOWYNKY.

— **Aresztuwannia u „Wperedi".** Jak my wże wczora donosyły, wypuszczeno na wolu wsich 16 aresztowanych u „Wperedi" dnia 24. hrudnia, a takoż aresztowanych dnia 28. hrudnia redaktoriw „Wperedu". Łyszywsia w areszti odyn tow. d-r M. Ejlc, partyjnyj sekretar.

— **Partijnyj zjizd cześko-słowaćkoji soc.-dem. partiji** widbuwsia w dniach 25. i 26. hrudnia. W zjizdi brało uczast' takoż 20 delegatiw iz Słowacz czyny. Zjizp widkryw dowszoju promowoju tow. Antin Niemec.

— **Aprowizacija.** Miśki skłepy prodajut' szczodnia baraboli ta kwaszenu kapustu. — Nafta bude w skłepach wid 1. sicznia. Prodaża nafty na sicznewi kupony rozpicznet'sia dnia 1. sicznia u wsich rajonowych skłepach z naftoju. Wydawana bude powna racija nafty, se je dwa litry na kożde hospodarstwo. — Swiczky prodajut'sia wid nyni w usich rajonowych skłepach.

— **Pjata konferencia żinok w Prazi.** Cześka socijalno-demokratyczna organizacija żinok w Prazi widbuła dnia 25. hrudnia pjatu krajewu konferenciju w Prazi z prohramoju: 1) polityczna riwnoprawnist' żinky, ref. Eksztajn-Hawliczkowa, 2) socijalni i humanitarni zawdannia żinok w cześkij republyci, ref. d-r Alicija Masaryk (doczka prezidenta republyky), 3) presa ta kulturni zawdannia robitnyczych żinok, ref. pyśmennycia t. Marija Majerowa.

— **„Narodni Listy" i min. Wasilewśki.** „Narodni Listy" obhoworjujuczy rozmowu min. Wasilewśkoho z polśkymy dnewnykarjamy duże pesymistyczno ta ironiczno pryjmajut' jiji, ta dodajut' miż inszym, szczo Lwiw ne je tak bezmirno polśkyj, jak dumaje p. W.

— **„Le Monde Slave".** Wid połowyny 1917 r. wychodyt' w Paryży duże poważnyj misiacznyk „Le Monde Slave", poswiaczenyj sprawam Slawianstwa. Hołowni redaktory Robert de Caix i prof. Ernest Denis. Pro Ukrajinu pysały tam dosi Meillet, Charles, Eksemplarśkyj Szewczenko. Misiacznyk sej podaje w kożdim czysli (13 arkusz) duże dokładnu kartynu żyttia słowiańskoho swita.

— **De je generał Haller?** Ssczodnia czytajemo w gazetach, szczo generał Haller uże wyjichaw abo je w dorozi do Krakowa, to do Warszawy, to znowu do Paryża, to do Gdańska, nareszti do Lwowa. Teper donosiat' telegramy z Krakowa, szczo tam znowu douosiat' z Paryża take: Klemanso wyjichaw do Strasburgu w towarystwi Dmowśkoho ta gen. Hallera. Peredtym widbułysia w Paryżi wełyki manifestaciji na czest' Hallera i Polszczi.

Opowistky.

= **Zemelnyj Bank Hipotecznyj,** spiłka akcijna u Lwowi, podaje do widoma, szczo z ohladu na hospodarczyj zastij obnyżuje procentowu stopu wid wkładok w biżuczim rachunku na 2½%, poczawszy wid 1. sicznia 1919 aż do widkłykannia. 1—5

= **Krajewyj Sojuz Kredytowyj u Lwowi** powidomlaje otsym, szczo wid dnia 1. sicznia 1919 bude płatyty wid wkładok do oborotu 2½%. 1—5

= **Towarystwo wzajimnoho kredytu „Dnister"** *u Lwowi, podaje do widoma swojich P. T. wkład*nykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919 znyżuje widsotkowu stopu wid wkładok na 2½%. 1—5

Wże wyjszow z druku i prodajet'sia

Rohitnyczyj

KALENDARYK

na 1919 rik.

Cina odnoho prymirnyka 1 Kor. 30 sot.

Chto bere bilsze jak 10 prymirnykiw, płatyt' po 1 Kor. za odyn prymirnyk.

Nabuwaty można w administraciji „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch, w oboch ukrajinśkych knyharniach, w biurach dnewnykiw i w trafikach.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 9—10

Kto ma jaką wiadomość o KINTRACH i FURGALSKICH z KAMIONKI WOŁOSKIEJ pow. Rawa ruska proszę zawiadomić rodzinę Kolońskich, Lwów, Trybunalskich l. 10. 3—3

REIZESOWEJ w ZBARAŻU u Wolfa Szapiry. — My wszyscy zdrowi. — Karolina Reizesówna. 3—3

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRZYSTANI. Czy Mochnaccy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 3—6

MAURERowI, aptekarzowi w PODBUŻU. Rodzice Jadzi donoszą, ze wszyscy w domu zdrowi. 3—3

NOTARYUSZ SOBOL, LWÓW, Kącik 20, prosi o wiadomość o SYNIE WACŁAWIE w ZBARAŻU. My zdrowi. Inne gazety uprasza się o przedruk 1—3

FUCHSOWIE ze LWOWA proszą o wiadomość o rodzinie JAWECÓW w ZBARAŻU. — Inne dzienniki proszę o przedruk. 1—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Ewhen Hucajło. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 28. Львів, четвер, дня 2. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

*

1. січня 1919 р.

Чотири роки кривавої, страшної війни давно вже минули. Здавалося, скінчилось всесвітне лихолітє, скінчились тяжкі терпіння й муки страждучої людськости. Нарешті зпоза грізних, темних туч заблис погідний блакит.

В прах звалились престоли могучих володарів, що дали почин всесвітній війні. Весняним воздухом повіяло по всіх краях; революція йде побідно вперед, здобуваючи країну за країною. З надією стрічає її втомлена людськість; з тугою жде давно вижиданого, бажаного мира.

А мир все ще не приходить. Все ще блискають блискавки війни; все ще роздаються зловіщі, грізні громи.

Чи се вина революції? Чи се визвольний рух, що обхоплює всі землі й краї, — чи се він несе нове всєнне лихолітте? Чи се революція мира дати не в силі страждучим народам цілого світу?

А прецінь на чолі революційного руху стоїть скрізь соціялістичний пролєтаріят, що підняв на ново давний клич волі, рівности й братерства, що кличе до братерського союзу вольні народи! А прецінь соціялізм — се непереєднаний ворог капіталізму, що оснований на „боротьбі всіх проти всіх" доводить до таких катастроф, як велика, всесвітня війна. Чомуж все ще не втихає гамір воєнний, чому не погас ще воєнний пожар?!

Революція обіймає щораз то ширші круги цивілізованого світу. Та революція теперішня — се наслідок війни. Війна принесла сей революційний пролом; теперішня революція — се „революція з гори"; вона є твором війни; вона перейняла на себе спадщину війни.

Відси всі ті нечувано важкі, запутані, складні обставини і услівя, серед яких зродився і розвивається теперішний визвольний рух. На людськости, що визволюється з давніх кайдан, тяжить прокляттє довголітньої, страшливої війни. Огнем і мечем, залізом і кровю рішали могучі верховоди питання всесвітньої політики; і ті воєнні методи перейшли в спадщині, — вони тяжать ще на народах, що самі тепер рішають про свою долю й будучність.

На чолі новочасного визвольного руху стоїть соціялістичний пролєтаріят. Та все ще незахитаний стоїть капіталістичний лад; не зрікається і не думає зрікатись своєї сили і власти буржуазія. Тим більше, що декуди вона доперва тепер доходить до власти; адже на цілім сході Европи, а в частині в середній Европі тепер доперва, з упадком царату, німецько-пруського імперіялізму та імперії Габсбургів повстають і творяться новочасні національні держави, де буржуазія є суспільно пануючою клясою, де вона надає тон політичному життю.

Революція доперва починається. І соціялістичний пролєтаріят, що стояв в перших рядах визвольної армії, що кровю своєю „окропив волю", — стає перед могучим противником, що стояв осторонь в часі кривавої революційної боротьби, але також для себе хоче загарбати здобутки кривавих визвольних змагань. Визискувачем є буржуазія в суспільно економічнім життю; визискувачем остає вона і в життю політичнім.

А гаслом буржуазії, її кличем — панованнє над пролєтаріятом, над широкими робочими масами свого народу, а рівночасно як найдальше розширеннє меж своєї національної держави, де вона є паном, значить панованнє над іншими народами. Загорна політика, імперіялізм — се вищвіт новочасного капіталізму.

І ось ми бачимо, як швидко визвольні гасла в устах буржуазнух патріотів перемінилися в імперіялістичні кличі загорчої політики. Тут жерело всіх тих спорів, які тепер переходять майже скрізь в кроваві, оружні розправи. Побідні Чехи загарбують німецькі области Чех; Італійці входять в острі конфлікти з південними Славянами; Мадяри з Румунами й Чехами, вибухає кривава, братовбійча, нещасна війна польсько-українська, — перша війна, яку по своїй воли ведуть два вольні, братні народи!...

Та соціялістичний пролєтаріят знає, куди веде воєнна оружна розвязка міжнародніх питань. Балканські краї повинні бути грізною осторогою для всіх народів, для польського і українського народу, а передовсім для соціялістичного пролєтаріяту.

Соціялістичний пролєтаріят — наперекір націоналістичним кличам буржуазії, які неминучо кінчаться проливом крови — не сміє йти як покірний раб бездумний за колесницею своїх противників і верховодів. І не сміє соціялістичний пролєтаріят по фарисейськи битися з гордістю в груди, що мій — мовляв — народ є праведник і тільки без гріха; серед кождого народу найдеться більше або менше сильна націоналістична струя, більше або менше сильний імперіялізм. А кожна війна, кожний воєнний тріюмф робить імперіялістів керманичами народів. „Найбільший пацифіст стане з хвилею побіди анексіоністом" (Romain Rolland).

Тільки в братерськім, дружнім союзі вольних народів є запорука щасливого розвою кожного з них; в соціялістичній міжнародности лежить найвищий новочасний патріотизм.

Соціялістичний пролєтаріят тямить золоті слова свого великого речника, незабутнього Жореса:

„Можна сказати: невелика доза інтернаціоналізму віддаляє нас від вітчини; повний інтернаціоналізм спроваджує нас до неї, невелика доза патріотизму віддаляє нас від Інтернаціоналу; повний патріотизм спроваджує нас до повнього". (I. Jaurès, l'Armée nouvelle.)

М. Ганкевич.

Україна.

Міністерства для національних меншостий на Україні.

Директоріят Української Республики привернув назад закон про автономію для національних меншостий, ухвалений Центральною Українською Радою дня 9. січня 1918 р.

Після останніх вістий, мають бути знову утворені міністерства для польських та жидівських національних справ.

Польські війська на Україні.

„Dziennik Ludowy" ч. 5. з 31. XII. 1918. подає ва „Kuryerem Warszawskim", що в Одесі висіли коаліційні війська, а з ними польські відділи. Сі польські відділи багато разів вели боротьбу з відділами Петлюри. Між генеральним штабом у Варшаві а командантом тих відділів Желеховським є постійне полученнє.

Таку вістку підхопив соціялістичний „Dziennik Ludowy" і зараз подав її як пігулку польським робітникам.

Ми зі свого боку повинніби спитати перше всього, що роблять польські відділи в Одесі? Чи се також оборона „kresów"? А друге те, чи сі відділи ведуть війну з демократом Петлюрою ізза „bratniej zgody", чи в інтересі західніх капіталістів? Але про се ми поговоримо на иншім місци.

Затеми, як соціялдемократи, спитаємо „Dziennik Ludowy", пошо він вишукує такі вістки і годує ними робочий народ? Чи не мігби „Dziennik Ludowy" лишити се буржаазним газетам? Чи може „Dziennik Ludowy" думає фільозофією філістра і, дивуючись, каже:

„А най — каже — тую Русь
„Трастя покоцюбить!
„І сю її й печу її,
„Й ще мене не любить!"

А вже яку прислугу „Dziennik Ludowy" зробив міністерствови тов. Морачевського сим, що підчеркує грубими буквами те, що Варшава стоїть в зносинах з сими відділами в Одесі, то вже й сліпий побачить. Тов. Морачевський певно приславби медалю „братньому органови" за його дипльоматичні тяги, але що він уневажнив всі медалі деклярацією з дня 1. падолиста 1918., через се — і лише через се — не пришле її. А шкода, велика шкода!

Инша річ, що ми постараємося вихіснувати се ствердженнє польських газет на міжнародних сходинах. Хоч маємо їх і так аж забагато те ще одно більше не завадить.

Революція в Німеччині.

В Берліні останніми днями прийшло до дуже поважних заворушень. Полялася кров на вулицях міста. Багато осіб убитих або ранених.

Положеннє в Берліні є в найвисшім степени загострене. Панує загальне переконаннє, що Берлін находиться в передодні поважних випадків. „Freiheit", орган независимих соціялістів, пише, що найріжнійші поголоски про упадок правління Еберта-Гаазого і сбнятте правління через Ледебура й Лібкнехта є неправдиві, але вказують на те, що найблизші дні мусять принести остаточне рішенне для одної або другої сторони.

Орган соціялістичної більшости „Vorwärts" опанували приклонники Спартакуса. Вони заняли дім „Vorwärts-у" і не позволили видавати його під дотеперішньою редакцією.

Останні випадки в Берліні вказують на те, що німецька революція дуже подібна до росийської, помимо великих ріжниць під культурним, суспільним та господарським оглядом.

Жінка в Народній Републиці.

(Далі)

Тим, що виросли в старих державах, в яких жінка була майже виключена від публичних урядів, се домаганнє може видаватися невластивим. Одначе вистане стрясти з себе дотеперішні погляди і привички, а стане ясно, що жінка, маючи рівне з мущиною громадське вихованнє і шкільну освіту, може так само як мущина повнити службу у всіх державних урядах. Ми покищо привикли до жінки учительки і жінки-уряднички на низших становищах. Але вже й досі жінки в інших краях займали також висші становища в ріжних галузях публичної служби.

А дотеперішня участь жінок в умовім розвитку людства служить повним доказом, шо жінка має такі самі умові здібности як мущина, отже може їх так само розвинути й ужити в публичній службі.

Очевидно, до сього треба відповідного підготовлення і тому одною з основ Народньої Республики повинна бути:

Рівність шкільної освіти обох полів.

Після дотеперішних досвідів на сім полі, де жінки на рівні з мущиною кінчать учительські семинарії, гімназії, університетські факультети й примінюють свою освіту як на практичнім, так і науковім поли, булоби зайвим ще доказувати слушність сього домагання. Хочемо тільки зазначити, шо при реформі шкільництва, яке повинно наступити в Народній Републиці треба обстоювати тип спільної школи для обох полів, яка найліпше надається до осягнення педагогічних цілий як загальних, так і в области полово-морального виховання.

Се очевидно не перешкаджає, щоб істнували окремі фахові школи для жінок відповідно до потреб життя.

Рівність між людьми тільки тоді буде повна, коли вона розтягатиметься й на господарську область. До повної господарської рівности змагає соціялізм. І головною задачю Народньої Республики повинно бути здійсненнє соціялізму.

Одначе се — довший культурний процес, в якім мусить переродитися господар-

ська душа народу. Поки культурні народи перейдуть сей процес, жінка мусить домагатися і здобути господарську рівність з мущиною в межах кождочасного господарського ладу. В цілі господарської рівности жінки Народна Република повинна запевнити жінці:

Доступ до всіх занять на рівні з мущиною.

Отже побіч доступу до публичних урядів, жінка повинна мати законно запевнений рівний з мущиною доступ до всіх инших занять, як публичного так і приватного характеру (адвокатура, лікарюваннє, аптикарство, технічні фахи і т. д.). Рівність шкільної освіти дасть жінці потрібне підготовленнє до тих занять; законні постанови повинні дати їй вільне поле для розвитку своїх сил.

В теперішнім господарськім устрою не всі занятія дають господарську рівність; широкі народні маси живуть у господарськім поневоленню Народна Република повинна забезпечити всім своїм громадянам:

Право на працю і право на повний дохід з праці.

Се право повинно бути очевидно рівне для мущин і жінок, воно повинно дати жінці господарську рівність з мущиною.

Се право обнимає також як найбільшу охорону праці, отже короткий (що найбільше 8-годинний) робочий день, гігієнічне урядженнє варстатів і фабрик, забезпеченнє на випадок недуги й старости, свобода організації і т. д. Очевидно, що охорона праці повинна обнимати в рівній мірі також жіночу працю.

Крім того окремі постанови повинні мати на цілі особливу охорону жіночої праці, відповідно до потреб жіночого організму. (Далі буде.)

М—я.

Мобілізація залізничників.

Мобілізаційний приказ Пілсудського. Супроти політичної ситуації на зовні держави, яка вимагає опертя на сильній армії, рішився начальник Пілсудський зарядити примусовий побір чотирох річників, 1896, 1897, 1898 і 1899, в головнім округі краківськім. — Рекрутовані з тих річників будуть обовязані до військової служби виїмково через чотири місяці, а відтак будуть заступлені рекрутами-новобранцями. Рекрутація розпічнеться з днем 10. січня 1919 р.

——

Варшавський генеральний штаб оголосив декрет про мобілізацію залізничих військ і служби на польських військових залізницях.

Для нас цікаві отсі уступи декрету:

„У ступ 4. віддає — на час організування польської держави — залізниці на землях: червоно-руських, волинських і литовських під військову команду.

Вже істнуючі польські державні залізниці на червоно-руських землях, положені в сфері воєнних чинностий, оголошується як істнуючі в воєннім стані, а їх робітники є піддані під ригор воєнних прав і військової дисципліни".

Вісти з краю.

Снятин. Повітовим комісарем є поручник К. Мартинець, звісний українському загалови з часу, як був командантом Володимира Волинського. В цілім повіті люди поскидали давних війтів і громадські ради та повибирали комісарів Національної Ради і прибічні ради. По селах є горожанська міліція. Організацію жандармерії дещо змінено. Її назву змінено на державну міліцію. Повіт є поділений таксамо як давніще на райони зі станицями державної міліції.

З Калуша доносять, що на чолі повітової Української Ради стоїть Микола Желехівський. В старостві працюють самі Українці, бо Поляки відмовили своєї служби. Реквізиція збіжа переводиться лише по панських дворах. Ціла людність є занята вирубуваннєм двірських і державних лісів. Одиноке в Галичині підприємство потасової соли „Калі" є в руху. Апровізація добра, лише відчувається недостачу цукру.

Польське воєнне звідомленнє.

Звідомленнє штабу Нач. Ком. В. П. на східню Галичину, ген. Розвадовського.

З дня 31. грудня 1918 р. Від рана через цілий день атакував ворог, не ощаджуючи крівавих жертв, Голоско велике, Кривичі, Персенківку, Кульпарків і Скнилів. Атаки, ізза геройства наших військ відперто на цілій лінії. Над вечір спрямував ворог значно взможений огонь артилерії на Скнилів, опісля кинув на тім відтинку піхоту до атаку Але й сей атак розбився о хоробру поставу, неструдженого польського жовніра.

Жадання сербських соціялістів.

Сербські соціялісти видали маніфест, в якім зажадали утворення одноцільної полудневo-славянської держави, усунення давного правління, конфіскати дібр, розділу церкви від держави, загального виборчого права для мущин і жінок та прилучення Болгарії до полудневo-славянської держави.

НОВИНКИ.

— **В справі останніх арештувань** редакторів „Вперед" послав тов. П. Буняк дня 31. грудня до редактора „Dziennik-a Ludow-ого" отсе письмо: „Товаришу Редактор! В „Dziennik-y Ludow-im, з дня 31. грудня, в нотатці, де говориться про арештуваннє редакторів „Вперед" піднесено, що „арештуваннє тов. Буняка полягає, здається, на „mylnych przesłankach", бо він не має нічого спільного з українськими шовіністами". — Прошу Тебе, Товаришу Редактор, о спростуваннє висше згаданої нотатки. Дня 28. грудня в ночи арештовано всіх (себто мене, тов. д-ра Льва Ганкевича, тов. д-ра М. Фільца та инших товаришів) „bez przesłanek" і без подання нам причини арештування. Сталося. Та нотаткою в „Dziennik-y Ludow-im" зробили Ви нам всім прикрість, бо який ідейний напрям заступаємо ми всі, знаєте прецінь з нашої партійної роботи з передвоєнних часів, а тепер хочби з тих 26. чисел „Вперед" і 2. чисел „Доброї Новини", які ми в сих виїмкових для нас умозинах видали. З соц.-дем. привітом — П. Буняк".

— **Товариша д-ра М. Фільца**, партійного секретара, арештованого разом з редакторами „Вперед", випущено вкінці на волю.

— **Ревізії в митрополичій палаті і в усіх забудуваннях Юра** тревали два дні, в суботу і в неділю, дня 28. і 29. грудня. Ревізії (осьма і девята з ряду) відбувалися в усіх забудуваннях Юра дуже докладно; перешукувано найменші закутини. Митрополитови забрано всі папери і всю його приватну кореспонденцію.

— (Б. К.) **Стан облоги в Познані** завели ні мецькі та польські власти, аж до відкликання. В приказі, підписанім через нового коменданта Малашка сказано, що публичні будинки аж до відкликання мають бути обсаджені польською *сторожею.*

— **„Nowe Życie"**, орган жидівської соціялдемократичної партії, почав виходити в Кракові під редакцією тов. д-ра Генр. Шрайбера. Братньому органови засилаємо привіт!

— **Словацький соціялдемократичний Конґрес.** Після донесення словацького пресового бюра відбулася дня 25 грудня м. р. в Ліпто-Сент-Мікльош конференція представників 80. словацьких соціялдемократичних організацій. На конференції зазначено, що свободу, яку осягнули, вмітимуть належно цінити та шанувати свободу инших народів. Їх становище тепер не легке, ворогів мають досить: Німців, Мадярів та Поляків. Сі останні хочуть їм видерти чисто словацькі землі Спіж і Арву. Та нехай вони тямлять, що ті словацькі жовнірі, які в часі окупації Польщі через австрійські та мадярські війська боронили Поляків, тепер не завагаються стати з ними до боротьби в обороні своїх земель. Злучені тепер кріпко в імя соціялдемократичних ідеалів держатисьмуть солідарно усі разом. Конґрес вислав президентови Масарикови привітну телеґраму.

— **Комунікат польського Тимчасового Правлячого Комітету** (TKR) в справі обходженнясь з інтернованими, висланий під адресою Української Національної Ради, на руки т. д-ра Льва Ганкевича, Начальної Команди Українських Військ і Державного Секретаріяту на руки д-ра Костя Левицького, помістимо в завтрішнім числі „Вперед".

— **Француз Генрик Вілєм** живе інтернований в Тернополі. Доносить про се вже сама „Gazeta Poranna" з „віродостойного жерела"! А її сестриця — „Gazeta Wieczorna" — недавно ще плакала що Вілєма Українці замордували, знущалися над ним перед смертю, тортурували, забрали йому ріжні „дипльоматичні" акти і так далі і так далі! А що то вже Українцям не дісталося притім! За голову п. Вілєма мали вони відповісти „перед Францією, цілим світом і Польщею"!.. І „Wieczorna" також покликувалася на „віродостойне жерело" і втягала навіть в сю „криваву" справу обох англійських офіцирів, що якраз тоді були у Львові... — З того самого „віродостойного жерела" довідується „Poranna", що Українці інтернували в Тернополі також архикнязя Вільгельма, сина Короля в Живци. Ми дуже цікаві, що про се напише „Wieczorna"?...

— **Протижидівські погроми.** Польська буржуазна преса старається всіми способами поменшити перед світом сю чорну пляму, яка вийшла ізза протижидівських погромів у Львові і в Галичині. А старається вона зробити се в той спосіб, що в своїй буйній фантазії пише про погроми в українських містах Галичини та на Україні. Та ті фантазії розвіваються все, як дим. Вчора знову заговорили вони на свою стару тему. Ось в одній газеті находимо видрукований великими буквами наголовок: „Pogromy żydowskie w Kijowie" — а в нотатці скромну вістку ПТА., що в Київі „było kilka usiłowań pogromów żydowskich".

— **Страх перед большевизмом.** В Дембіци арештовано трох польських залізничників, членів міської ради за... большевизм. Арештуваннє тих трох „большевиків" доконало 20 польських узброєних офіцирів з полковником на чолі, які виключно в сій ціли приїхали з Перемишля. По чотирох днях полевий суд, не найшовши нічого небезпечного, випустив усіх трох на волю. Доносить про се „Naprzód", який питається: „Де ми живемо?!" А ми йому відповімо на се: В тій частині Польщі, яка находиться ще під панско-шляхотським пануваннєм!

Оповістки.

= **Земельний Банк Гіпотечний**, спілка акційна у Львові, подає до відома, що з огляду на господарський застій обнижує процентову стопу від вкладок в біжучім рахунку на 2½%, почавши від 1. січня 1919 аж до відкликання. 2—5

= **Краєвий Союз Кредитовий у Львові** повідомляє отсим, що від дня 1. січня 1919 буде платити від вкладок до обороту 2½%. 2—5

= **Товариство взаїмного кредиту „Дністер"** у Львові, подає до відома своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1 січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на 2½%. 2—5

= **„Народна Гостинниця" у Львові** повідомляє, що обнижує процентову стопу від вкладок на 3% від 1. січня 1919 р. 1—3

= **Пригадуємо** й просимо тямити про ялинку для ранених українських жовнірів! — Комітет Жінок. 3—6

= **Хто купив „Робітничий Календарик"** зі зле уложеними (через посіх) сторонами, нехай зголоситься до адміністрації „Вперед", де може заміняти собі на инший.

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЄНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Вперед", при вул. Руській ч. 3., I. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед". 10—10

Управитель шлюсарський знайде приміщенне зараз; зголоситися при ул. Потоцького ч. 58. 3—3

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Мондка 10—12

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 7—10

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 6—10

НАТАЛІЯ, жена д-ра ГРИЦЬКА НИЧКИ просять повідомити його Родичів в ТЕРНОПОЛІ, що живе здорова на місци. Інші часописі проситься о передрук. 5—5

Знакомі повідомлять ласкаво о. ПЕТРА ЛЕВИЦЬКОГО в ДЕГОВІ п. Псари коло Хододова, що дочка Лідка і родина у Львові здорові. 3—4

Хто знавби, що сталося з КАРЛОМ ШВАБОВИЧЕМ, який пустився 15 грудня с. р. до ГОДОВИЦЬ коло Львова, зволить повідомити родину, вул. Каспра Бочковського ч. 8. 1—3

Читачів „Вперед" прошу повідомити МАРІЮ ЩИТИНСЬКУ, ДОВЖНІВ, коло Белза, пов. Сокаль, що я вже здоров. — Семен. 1—5

Інжинер В. МАНАСТИРСЬКИЙ. Ми держимось досі добре. Лист і гроші одержала. — Марійка. 1—2

ОО. НИЖАНКОВСЬКОГО і ГАЛЯНТА, Стрий, просять о вістку про ВОЛОДИМИРА РУДОВИЧА родичі. Передрук в стрийській часописі платний. — Львів, ул. Театинська 3. 1—3:

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Еьген Гуцайло. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 28. Lwiw, czetwer, dnia 2. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

*

1. sicznia 1919 r.

Czotyry roky kriwawoji, strasznoji wijny dawno wże mynuły. Zdawałosia, skinczyłoś wseswitne łycholittie, skinczyłyś tiażki terpinnia i muky strażduczoji ludśkosty. Zpoza hriznych, temnych tucz zabłys pohidnyj błakyt.

W prach zwałyłyś prestoły mohuczych wołodariw, szczo dały poczyn wseswitnij wijni. Wesnianym wozduchom powijało po wsich krajach; rewolucija ide pobidno wpered, zdobuwajuczy krajinu za krajinoju. Z nadijeju striczaje jiji wtomłena ludnist'; z tuhoju żde dawno wyżydajuczy, bażanoho myra.

A myr wse szcze ne prychodyt'. Wse szcze błyskajut' błyskawky wijny; wse szcze rozdajut'sia złowiszczi, hrizni hromy.

Czy se wyna rewoluciji? Czy se wyzwolnyj ruch, szczo obchopluje wsi zemli i kraji, — czy se win nese nowe wojenne łycholittie? Czy se rewolucija myra daty ne w syli, strażduczym narodam ciłoho switu?

A preciń na czoli rewolucijnoho ruchu stojit' skriż socijalistycznyj proletarijat, szczo pidniaw na nowo dawnyj kłycz woli, riwnosty i braterstwa, szczo kłycze do brateŕskoho sojuzu wolni narody! A preciń socijalizm — se neperejednanyj woroh kapitalizmu, szczo osnowanyj na borot'bi „wsich proty wsich" dowodyt' do takych katastrof, jak wełyka, wseswitnia wijna. Czomuż wse szcze ne wtychaje hamir wojennyj, czomu ne pohas szcze wojennyj pożar?!

Rewolucija obijmaje szczoraz to szyrszi kruhy cywilizowanoho switu. Ta rewolucija teperiszna — se naslidok wijny. Wijna prynesła sej rewolucijnyj prołom; teperisznia rewolucija — se „rewolucija z hory"; wona je tworom wijny; wona perejmyła na sebe spadszczynu wijny.

Widsy wsi ti neczuwano ważki, zaputani, składni obstawyny i usliwia, sered jakych zrodywsia i rozwywajet'sia teperisznyj wyzwolnyj ruch. Na ludśkosty, szczo wyzwolujet'sia z dawnych kajdan, tiażyt' proklattie dowholitnioji, straszływoji wijny. Ohnem i meczem, zalizom i krowiu riszały mohuczi werchowody pytannia wseswitnioji polityky; i ti wojenni metody perejszły w spadszczyni, — wony tiażat' szcze na narodach, szczo sami teper riszajut' pro swoju dolu i buducznist'.

Na czoli nowoczasnoho wyzwolnoho ruchu stojit' socijalistycznyj proletarijat. Ta wse szcze nezachytanyj stojit', kapitalistycznyj ład; ne zrikajet'sia i ne dumaje zrikatyś swojeji syły i własty burżuazija. Tym bilsze, szczo dekudy wona doperwa teper dochodyt' do własty; adże na ciłim schodi Ewropy, a w czastyni i w serednij Ewropi teper doperwa, z upadkom caratu, nimećko-pruśkoho imperijalizmu ta imperiji Habsburgiw powstajut' i tworjat'sia nowoczasni nacijonalni derżawy, de burżuazija je suspilno panujuczoju klasoju, de wona nadaje ton politycznomu żyttiu.

Rewolucija doperwa poczynajet'sia. I socijalistycznyj proletarijat, szczo stojaw w perszych rjadach wyzwolnoji armiji, szczo krowiu swojeju „okropyw wolu", — staje pered mohuczym protywnykom, szczo stojaw ostoroń w czasi kriwawoji rewolucijnoji boroť by, ałe teper dla sebe chocze zaharbaty zdobutky kriwawych wyzwolnych zmahań. Wyzyskuwaczem je burżuazija w suspilno-ekonomicznim żyttiu; wyzyskuwaczem ostaje wona i w żyttiu politycznim.

A hasłom burżuaziji, jiji kłyczem — panuwannie nad proletarijatom, nad szyrokymy roboczymy masamy swoho narodu, a riwnoczasno jak najdalsze rozszyrennie meż swojeji nacijonalnoji derżawy, de wona je panom, znaczyt' panuwannie nad inszymy narodamy. Zaborcza polityka, imperijalizm — se wycwit nowoczasnoho kapitalizmu.

I oś: my baczymo, jak szwydko wyzwolni hasła w ustach burżuaznych patriotiw pereminiujut'sia w imperijalistyczni kłyczi zaborczoji polityky. Tut żereło wsich tych sporiw, jaki teper perechodiat' majże skriż w krowawi, orużni rozprawy. Pobidni Czechy zaharbujut' nimećki obłasty Czech; Italijci wchodiat' w ostri konflikty z Piwdennymy Słowianamy; Madiary z Rumunamy i Czechamy; wybuchaje kriwawa, bratowbijcza, neszczasna wijna polśko-ukrajinśka, — persza wijna, jaku po swojij woły weduť dwa wolni, bratni narody!...

Ta socijalistycznyj proletarijat znaje, kudy wede wojenna, orużna rozwiazka miżnarodnych pytań. Bałkański kraji powynni buty hriznoju ostorohoju dla wsich narodiw, dla polśkoho i ukrajinśkoho narodu, a peredowsim dla socijalistycznoho proletarijatu.

Socijalistycznyj proletarijat — naperekir nacionalistycznym kłyczam burżuaziji, jaki nemynuczo kinczat'sia proływom krowy — ne smije ity jak pokirnyj rab; bezdumnyj za kołesnyceju swojich protywnykiw i werchowodiw. I ne smije socijalistycznyj proletarijat po farysejśky bytysia z hordistiu w hrudy, szczo mij — mowław — narod je prowidnyk i tilky bez hricha; sered kożdoho narodu najdet'sia bilsze abo mensze sylna nacionalistyczna struja, bilsze abo mensze sylnyj imperijalizm. A kożda wijna, kożdyj wojennyj trijumf robyt' imperijalistiw kermanyczamy narodiw. „Najbilszyj pacyfist stane z chwyłeju pobidy aneksionistom" (Romain Rolland).

Tilky w brateŕskim, drużnim sojuzi wolnych narodiw je zaporuka szczasływoho rozwoju kożdoho z nych; w socijalistycznij miżnarodnosty łeżyt' najwyszczyj nowoczasnyj patrijotyzm.

Socijalistycznyj proletarijat tiamyt' zołoti słowa swoho wełykoho recznyka, nezabutnoho Żoresa:

„Można skazaty: newełyka doza internacionalizmu widdaluje nas wid witczyny: pownyj internacionalizm sprowadżuje nas do neji; newełyka doza patriotyzmu widdalaje nas wid Internacijonału; pownyj patriotyzm sprowadżuje nas do nioho". (I. Iaurès, l' Armeé nouvelle).

M. Hankewycz.

Ukrajina.

Ministerstwa dla nacionalnych menszostyj na Ukrajini.

Dyrektorjat Ukrajinśkoji Republyky prywernuw nazad zakòn pro awtonomiju dla nacionalnych menszostyj, uchwałenyj Centralnoju Ukrajinśkoju Radoju dnia 9. sicznia 1918 r

Pisla ostannich wistyj, majut' buty znowu utworeni ministerstwa dla polśkych ta żydiwśkych nacionalnych spraw.

Polśki wijśka na Ukrajini.

„Dziennik Ludowy" cz. 5. z 31. XII. 1918. podaje za „Kuryerem Warszawskim", szczo w Odesi wysadżeno koalicijni wijśka, a z nymy polśki widdiły. Si polśki widdiły bahato raziw weły borot'bu z widdiłamy Petlury. Miż generalnym sztabom u Warszawi a komandantom tych widdiłiw Żełechowśkym je postijne połuczennie.

Taku wistku pid hopyw socialistycznyj „Dziennik Ludowy" i zaraz podaw jiji jak pigułku polśkym robitnykam.

My zi swoho boku powynniby spytaty persze wsioho, szczo roblat' polśki widdiły w Odessi? Czy se takoż oborona „kresów"? A druhe te, czy si widdiły weduť wijnu z demokratom Petluroju izza „bratniej zgody", czy w interesi zachidnich kapitalistiw? Ałe pro se my pohoworymo na inszim miscy.

Zato my, jak socijałdemokraty, spytajemo „Dziennik Ludowy", poszczo win wyszukuje taki wistky i hoduje u nas roboczyj narod? Czy ne mihby „Dziennik Ludowy" łyszyty se burżuaznym gazetam? Czy może „Dziennik Ludowy" dumaje filozofijeju filistra i dywujuczyś każe:

„A naj — każe — tuju Rusь
„Trastia pokociubyt'!
„I biu jiji i peczu jiji,
„I szcze mene ne lubyt'!

A wże jaku prysłuhu „Dziennik Ludowy" zrobyw ministerstwu tow. Moraczewśkoho sym, szczo pidczerkuje hrubymy bukwamy te, szczo Warszawa stojit' w znosynach z symy widdiłamy w Odesi, to wże i slipyj pobaczyt'. Tow. Moraczewśkyj pewno prysławby medalu bratniomu organowy za joho dyplomatyczni temy, ałe szczo win uneważnyw wsi medali deklaracijeju z dnem 1. padołysta 1918., czerez se — i łysze czerez se — ne pryszłe jiji. A szkoda, — wełyka szkoda!

Insza ricz, szczo my postarajemosia wychisnuwaty se stwerdżennie polśkych gazet na miżnarodnych schodynach. Chocz majemo jich i tak aż zabohato, ta szcze odno bilsze ne zawadyt'.

Rewolucia w Nimeczczyni.

W Berlini ostannimy dniamy pryjszło do duże poważnych zaworuszeń. Polałasia krow na wułyciach mista. Bahato osib ubytych abo ranenych.

Położennie w Berlini je w najwysszim stepeny zahostrene. Panuje zahalne perekonannie, szczo Berlin nachodyt'sia w peredodni poważnych wypadkiw. „Freiheit", organ nezawysymych socialistiw, pysze, szczo najriżnijszi pohołosky pro upadok prawlinnia Eberta-Haazoho i obniattie prawlinia czerez Ledebura i Libknechta je neprawdywi, ałe wkazujut' na te, szczo najbłyszi dni musiat' prynesty ostatoczne riszennie dla odnoji abo druhoji storony.

Organ socialistycznoji bilszosty „Vorwärts" opanuwały prykłonnyky Spartakusa. Wony zaniały dim „Vorwärts-y" i ne pozwołyły wydawaty joho pid doteperisznioju redakcijeju.

Ostanni wypadky w Berlini wkazujut' na te, szczo nimećka rewolucija duże podibna do rosijśkoji, pomymo wełykych riżnyć pid kulturnym, suspilnym ta hospodarczym ohladom.

Żinka w Narodnij Republyci.

(Dali.)

Tym, szczo wyrosły w starych derżawach, w jakych żinka buła majże wykluczena wid publycznych urjadiw, se domahannie może wydawatysia newłastywym. Odnacze wystane strjasty z sebe doteperiszni pohlady i prywyczky, a stane jasno, szczo żinka, majuczy riwne z muszczynoju hromadśke wychowannie i szkilnu oswitu, może tak samo jak muszczyna pownyty służbu u wsich derżawnych urjadach. My pokyszczo prywykły do żinky — uczytelky i żinky-urjadnyczky na nyszczych stanowyszczach. Ałe wże i dosi żinky w ynszych krajach zajmały takoż wysszi stanowyszcza w riżnych hałuziach publycznoji służby. A doteperisznia uczast' żinok w umowim rozwytku ludstwa służyt' pownym dokazom, szczo żinka maje taki sami umowi zdibnosty jak muszczyna, otże może jich tak samo rozwynuty i użyty w publycznij służbi.

Oczewydno, do sioho treba widpowidnoho pidhotowłennia i tomu odnoju z osnow Narodnioji Republyky powynna buty:

Riwnist' szkilnoji oswity oboch połiw.

Pisla doteperisznych doswidiw na sim poli, de żinky na riwni z muszczynoju kinczat' uczytelski semynariji, gimnaziji, uniwersytetśki fakultety i pryminiujut' swoju oswitu jak na praktycznim, tak i naukowim poły, buło by zajwym szcze dokazuwaty słusznist' sioho domahannia. Choczemo tilky zaznaczyty, szczo pry reformi szkilnyctwa,

jake powynno nastupyty w Narodnij Republyci treba obstojuwaty typ spilnoji szkoły dla oboch poliw, jaka najlipsze nadajetʼsia do osiahnennia pedagogicznych ciłej jak zahalnych, tak i w oblasty połowo-moralnoho wychowannia.

Se oczewydno ne pereszkadżaje, szczoby istnuwały okremi fachowi szkoły dla żinok widpowidno do potreb żyttia.

Riwnistʼ miż ludʼmy tilky todi bude powna, koły wona roztiahatymetʼsia i na hospodarśku oblastʼ. Do pownoji hospodarśkoji riwnosty zmahaje socializm. I hołownoju zadaczju Narodnioji Republyky powynno buty zdijsnennie socializmu.

Odnacze se — dowszyj kulturnyj proces, w jakim musytʼ pererodytysia hospodarśka dusza narodu. Poky kulturni narody perejdutʼ sej proces, żinka musytʼ domahatysia i zdobuty hospodarśku riwnistʼ z muszczynoju w meżach każdoczasnoho hospodarśkoho ładu. W ciły hospodarśkoji riwnosty Narodnia Republyka powynna zapewnyty żinci

dostup do wsich zaniatʼ na riwni z muszczynoju.

Otże pobicz dostupu do publycznych uriadiw żinka powynna maty zakonno zapewnenyj riwnyj z muszczynoju dostup do wsich inszych zaniatʼ, jak publycznoho tak i prywatnoho charakteru (adwokatura, likaruwannie, aptykarstwo, techniczni fachy i t. d.). Riwnistʼ szkilnoji oświty dastʼ żinci potribne pidhotowłennie do tych zaniatʼ; zakonni postanowy powynni daty jij wilne połe dla rozwytku swojich sył.

W teperisznim hospodarśkim ystroju ne wsi zaniattia dajutʼ hospodarśku riwnistʼ; szyroki narodni masy żywutʼ u hospodarśkim ponewołenniu. Narodnia Republyka powynna zabezpeczyty wsim swojim hromadianam:

Prawo na praciu i prawo na pownyj dochid z praci.

Se prawo powynno buty oczewydno riwne dla muszczyn i żinok, wono powynno daty żinci hospodarśku riwnistʼ z muszczynoju..

Se prawo obnymaje takoż jak najbilszu ochoronu praci, otże korotkyj (szczo najbilsze 8-hodynnyj) roboczyj deń, higjeniczne uriadżennie warstatiw i fabryk, zabezpeczennia na wypadok neduhy i starosty, swoboda organizaciji i t. d. Oczewydno, szczo ochorona praci powynna obnymaty w riwnij miri takoż żinoczu praciu.

Krim toho okremi postanowy powynni maty na ciły osobływu ochoronu żinoczoji praci, widpowidno do potreb żinoczoho organizmu. (D. b.)

Mobilizacja zaliznycznykiw.

Mobilizacyjnyj prykaz Pilsudśkoho. Suproty politycznoji sytuaciji na zowni derżawy jaka wymahaje opertia na sylnij armiji riszywsia naczalnyk Piłsudskyj zariadyty prymusowyj pobir czotyroch ricznykiw, 1896, 1897, 1898 i 1898. w hołownim okruzi krakiwśkim. Rekrutowani z tych ricznykiw budutʼ obowiazani do wijśkowoji służby wyjimkowo czerez czotyry misiaci, a widtak budutʼ zastupłeni rekrutamy-nowobranciamy. Rekrutacija rozpicznetʼsia z dnem 10. sicznia 1919 r.

——

Warszawśkyj generalnyj sztab ohołosyw dekret pro mobilizaciju zaliznyczych wijśk i służby na polśkych wijśkowych zaliznyciach.

Dla nas cikawi otsi ustupy dekretu:

„Ustup 4. widdaje — na czas organizuwannia polśkoji derżawy — zaliznyci na zemlach: czerwono-ruśkych, wołynśkych i łytowśkych pid wijśkowu komandu.

Wże istnujuczi polśki derżawni zaliznyci na czerwono-ruśkych zemlach, położeni w sferi wojennych czynnostyj, ohołoszujetʼsia jak istnujuczi w wojennim stani, a jich robitnyky je piddani pid rygor wojennych praw i wijśkowoji dyscypliny“.

Wisty z kraju.

Sniatyn. Powitowym komisarem je poruczny k Martyneć, zwisnyj ukrajinśkomu zahałowy z czasu, jak buw komandantom Wołodymyra Wołynśkoho. W ciłim powiti ludy poskydały dawnych wijtiw i hromadśki rady ta powybyrały komisariw Nacionalnoji Rady i prybiczni rady. Po sełach je horożańska milicja. Organizaciju żandarmeriji deszczo zmineno. Jiji nazwu zmineno na derżawnu milicju. Powit je podiłenyj taksamo jak dawniszcze na rajony zi stanyciamy derżawnoji miliciji.

Z Kałusza donosiatʼ, szczo na czoli powitowoji Ukrajinśkoji Rady stojitʼ Mykoła Żełechiwśkyj W starostwi praciujutʼ sami Ukrajinci, bo Polaky widmowyły swojeji służby. Rekwisycija zbiża perewodytʼsia łysze po panśkych dworach. Ciła ludnistʼ je zaniata wyrubuwanniem dwirśkych i derżawnych lisiw. Odynoke w Hałyczyni pidpryjemstwo patasowoji soły „Kali“ je w ruchu. Aprowizacja dobra, łysze widczuwajesia nedostaczu cukru.

Polśke wojenne zwidomłennie.

Zwidomłennia sztabu Nacz. Kom. W. P. na schidniu Hałyczynu, gen. Rozwadowśkoho.

Z dnia 31. hrudnia 1918 r. Wid rana czerez ciłyj deń atakuwaw woroh, ne oszczadżujuczy kriwawych żertw, Hołosko wełyke, Krywczyczi, Perzenkiwku, Kulparkiw i Sknyłiw. Ataky, izza herojstwa naszych wijśk, widperto na ciłij liniji. Nad weczir sprjamuwaw woroh znaczno wzmożenyj ohoń artyleriji na Sknyłiw, opisla kynuw na tim widtynku pichotu do ataku. Ałe i sej atak rożbywsia o chorobru postawu, nestrudżenoho polśkoho żownira.

Żadannia serbśkych socjalistiw.

Serbśki socjalisty wydały manifest, w jakim zażadały utworennia odnocilnoji południewo-sławjańskoji derżawy, usunennia dawnoho prawlinnia, konfiskaty dibr, rozdiłu cerkwy wid derżawy, zahalnoho wyborczoho prawa dla muszczyn i żinok ta pryłuczennia Bołhariji do południewo-sławjańskoji derżawy.

NOWYNKY.

— **W sprawi ostannich aresztuwań** redaktoriw „Wperedu“ pisław tow. P. Buniak dnia 31. hrudnia do redaktora „Dziennik-a Ludow-oho“ otse pyśmo: „Towaryszu Redaktor! W „Dziennik-u Ludo-wim“, z dnia 31. hrudnia, w notatci, de howoryt'sia pro aresztuwannie redaktoriw „Wperedu“ pidneseno, szczo „aresztuwannie tow. Buniaka polahaje, zdajetʼsia na „mylnych przesłankach“, bo win ne maje niczoho spilnoho z ukrajinśkymy szowinistamy“. — Proszu Tebe, Towaryszu Redaktor, o sprostowannie wyszcze zhadanoji notatky. Dnia 28. hrudnia w noczy aresztowano wsich (sebto mene, tow. d-ra Lwa Hankewycza, tow. d-ra M. Filca ta inszych towarysziw) „bez przesłanek“ i bez podannia nam pryczyny aresztuwannia. Stałosia. Ta notatkoju w „Dziennik-u Luddow-im“ zrobyły Wy nam wsim prykristʼ, bo jakyj idejnyj naprjam zastupajemo my wsi, znajete preciń z naszoji partijnoji roboty z peredwojennych czasiw, a teper choczby z tych 26 czyseł „Wperedu“ i 2 czyseł „Dobroji Nowyny“, jaki my w sych wyjimkowych dla nas umowynach wydały. Z soc.-dem. prywitom — P. Buniak“.

— **Tow. d-ra M. Filca**, partijnoho sekretarja, aresztowanoho razom z redaktoramy „Wperedu“, wypuszczeno na wolu.

— **Rewizija w mytropołyczij pałati i w usich zabudowaniach Jura** trewały dwa dni, w subotu i w nedilu, dnia 28. i 29. hrudnia. Rewiziji (ośma i dewiata z rjadu) widbuwałysia w usich zabudowanniach Jura duże dokładno; pereszukuwano najmenszi zakutyny. Mytropołytowy zabrano wsi papery i wsiu joho prywatnu korespondenciju.

— (BK.) **Stan obłohy w Poznani** zawely nimećki ta polśki własty, aż do widkłykannia. W prykazi, pidpysanim czerez nowoho komandanta Małaszka, skazano, szczo publyczni budynky aż do widkłykannia majutʼ buty obsadżeni polśkoju storożeju.

— „Nowe Życie“, organ żydiwśkoji sociałdemokratycznoji partiji, poczaw wychodyty w Krakowi pid redakcijeju tow. dra Henr. Szrajbera. Bratniomu organowy zasyłajemo prywit!

— **Słowaćkyj socijałdemokratycznyj Kongres.** Pisla donesennia słowaćkoho presowoho biura widbułasia dnia 25. hrudnia m. r. w Lipto-Sent-Miklosz konferencija predstawnykiw 80. słowaćkych socialdemokratycznych organizacij. Na konferenciji zaznaczeno, szczo swobodu, jaku osiahnuły, wmitymutʼ należno cinyty ta szanuwaty swobodu inszych narodiw. Jich stanowyszcze teper ne łehke, worohiw majutʼ dosytʼ: Nimciw, Madiariw ta Polakiw. Si ostanni choczutʼ jim wyderty czysto słowaćki zemli Spiż i Arwu. Ta nechaj wony tiamlatʼ, szczo ti słowaćki żowniri, jaki w czasi okupaciji Polszczi czerez awstrijśki ta madiarśki wijśka boronyły Polakiw, teper ne zawahajutʼsia staty z nymy do borotʼby w oboroni swojich zemel. Złuczeni teper kripko w imia sociałdemokratycznych idealiw derżatyśmutʼ solidarno usi razom. Kongres wysław prezydentowy Masarykowy prywitnu telegramu.

— **Komunikat polśkoho Tymczasowoho Prawʼaczoho Komitetu** (TKR.), w sprawi obchodżeniasia z internowanymy, wysłanyj pid adresoju Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady na ruky t. d-ra Lwa Hankewycza, Naczalnoji Komandy Ukrajinśkych Wijśk i Derżawnoho Sekretariatu na ruky d-ra Kostia Łewyćkoho, pomistymo w zawtrisznim czysli „Wperedu“.

— **Francuz Henryk Wilem żyje internowanyj w Ternopoli!** Donosytʼ pro se wże sama „Gazeta Poranna“ z „wirodostojnoho żereła“! A jiji sestrycia — „Gazeta Wieczorna“ — nedawno szcze płakała, szczo Wilema Ukrajinci zamorduwały, znuszczałysia nad nym pered smertju, torturywały, zabrały jomu riżni „dyplomatyczni“ akty i tak dali i tak dali! A szczo to wże Ukrajinciam ne distałosia pry tim! Za hołowu p. Wilema mały wony widpowisty „pered Francijeju, ciłym switom i Polszczeju“!... I „Wieczorna“ takoż pokłykuwałasia na „wirodostojne żereło“ i wtiahała nawitʼ w siu „krowawu“ sprawu oboch anglijśkych oficyriw, szczo jakraz todi buły u Lwowi... — Z toho samoho „wirodostojnoho żereła“ dowidujetʼsia „Poranna“, szczo Ukrajinci internuwały w Ternopoli takoż archykniazia Wilhelma, syna Karola z Żywcia. My duże cikawi, szczo pro se napysze „Wieczorna“?...

— **Protyżydiwśki pohromy.** Polśka burżuazna presa starajetʼsia wsimy sposobamy pomenszyty pered switom siu czornu plamu, jaka wyjszła izza protyżydiwśkych pohromiw u Lwowi i w Hałyczyni. A starajetʼsia wona zrobyty se w toj sposib, szczo w swojij bujnij fantaziji pysze pro pohromy w ukrajinśkych mistach Hałyczyny ta na Ukrajini. Ta ti tantaziji rozwiwajutʼsia wże jak dym. Wczora znowu zahoworyły wony na swoju staru temu. I oś w odnij gazeti nachodymo wydrukowanyj wełykymy bukwamy nahołowok: „Pogromy żydowskie w Kijowie“ — a w notatci skromnu wistku PTA., szczo w Kyjiwi „było kilka usiłowań pogromów żydowskich“.

— **Strach pered bolszewyzmom.** W Dembicy aresztowano troch polśkych zaliznycznykiw, członiw miśkoji rady za... bolszewyzm. Aresztuwannie tych troch „bolszewykiw“ dokonało 20 polśkych uzbrojenych oficyriw z połkownykom na czoli, jaki wykluczno w sij ciły pryjichały z Peremyszla. Po czotyroch dniach połewyj sud, ne najszowszy niczoho nebezpecznoho, wypustyw usich troch na wolu. Donosytʼ pro se „Naprzód“, jakyj pytajetʼsia: „De my żywemo?!“ A my jomu widpowimo na se: W tij czastyni Polszczi, jaka nachodytʼsia szcze pid pańsko-szlachotśkym panuwanniem!

Opowistky.

= **Chto kupyw „Robitnyczyj Kalendaryk“** zi złe ułożenymy (czerez pospich) storonamy, nechaj zhołosytʼsia do administraciji „Wperedu“, de może zaminiaty sobi na inszyj.

= **Zemelnyj Bank Hipotecznyj**, spiłka akcijna u Lwowi, podaje do widoma, szczo z ohladu na hospodarczyj zastij obnyżuje procentowu stopu wid wkładok w biżuczim rachunku na 2½%, poczawszy wid 1. sicznia 1919 aż do widkłykannia. 2—5

= **Krajewyj Sojuz Kredytowyj u Lwowi** powidomlaje otsym, szczo wid dnia 1. sicznia 1919 bude płatyty wid wkładok do oborotu 2½%. 2—5

= **Towarystwo wzajimnoho kredytu „Dnister“** u Lwowi, podaje do widoma swojich P. T. wkładnykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919 znyżuje widsotkowu stopu wid wkładok na 2½%. 2—5

= **„Narodna Hostynnycia“ u Lwowi** powidomlaje, szczo obnyżuje procentowu stopu wid wkładok na 3 proc. wid 1. sicznia 1919. 1—3

Ohołoszennia pryjmajetʼsia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosytʼsia w administraciji „Wperedu“. 10—10

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRZYSTANI. Czy Mochnaccy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 4—6

NOTARYUSZ SOBOL, LWÓW, Kącik 20, prosi o wiadomość o SYNIE WACŁAWIE w ZBARAŻU. My zdrowi. Inne gazety uprasza się o przedruk 2—3

FUCHSOWIE ze LWOWA proszą o wiadomość o rodzinie JAWECÓW w ZBARAŻU. — Inne dzienniki proszę o przedruk. 2—3

Ksiądz ARSENICZ, — PISTYN. Tadeusz wrócił zdrów; urzęduje we Lwowie. Alfred zdrów, u siostry w Wiśniczu. Co u Was słychać? — Zbigniew. — Inne pisma proszę o przedruk. 1—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Ewhen Hucajło. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 29. Львів, пятниця, дня 3. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Комунікат Польського Тимчасового Правлячого Комітету.

Польський Тимчасовий Правлячий Комітет вислав під адресою Української Національної Ради, на руки віцепрезидента Ради тов. д-ра Льва Ганкевича, до Начальної Команди Українських Військ і Державного Секретаріяту, на руки президента Секретаріяту д-ра Костя Левицького, отсей комунікат:

Стоячи на становиску можливого улагіднення способу ведення накиненої нам братовбійчої війни між Поляками і Українцями, Тимчасовий Правлячий Комітет згідно з Начальною Командою Польських Військ старався все о якнайліпше трактуваннє воєнних бранців, як рівнож о добре обходженнєся з українським цивільним населеннєм, яке не бере участи в воєнних операціях. А коли Начальна Команда Польських Військ, *мимо відмінної в тій справі думки ТКП.* узнала конечною річю із військових зглядів інтернуваннє кількадесять осіб у Львові, то ТКП. мав нагоду стверднти з признанням, що відносно до висловлених ними бажань інтернованих в відповідний спосіб перевожено і умішувано. Інтернованих у Львові перевезено в огрітих вагонах першої кляси, приміщено в західній Галичині в дуже добрих мешканях так, що не було й по нинішній день нема ніяких по тій причині жалень. В наслідок інтервенції ТКП. сейчас слідуючого дня увільнено п. Романьчука ізза його поважного віку.

Зовсім інакше представляється справа по противній стороні. Українські військові власти взяли як цивільних закладників Поляків по містах та місточках схід. Галичини в числі кількох тисяч та помістили їх по вязницях і в бараках в Тернополі, Станіславові, Стрию і Коломиї Інтернованих обрабовують передовсім з теплої одежі і гроший, перевозять в товарових вагонах, в часі транспорту не достарчують їм живности та поводяться по варварськи і нелюдяно, а вкінці дають їм на мешканнє деревляні бараки, неогріті, повні робацтва, без ліжок, без якогонебудь окриття, навіть без соломи.

В наслідок такого трактування ширяться між інтернованими заразливі пошести, (червінка, плямистий і голодовий тиф), які забрали вже масу жертв. Увязненим в сей спосіб, а часто зовсім безправно і без ніякої стійної причини взятим цивільним закладникам дають погану, не до спожиття їду, або просто мориться їх голодом.

Подаємо тільки факта, стверджені через вірородостойних свідків, які самі перейшли те пекло інтернування. Супроти такого поступування обурюючого усі поняття людськости та противного всім засадам міжнароднього права, ТКП. звертається до Укр. Нац. Ради з рішучим жаданнєм, щоби вона ужила безпроволочно свого впливу на українські військові власти, щоби вони перестали масово забирати закладників з поміж цивільної польської людности, та щоби вже з інтернованими поводилися по людськи, та щоби поміщувано й живлено їх відповідно до займованого через них суспільного становиска, а на кожний случай, щоби занехали знущатися над сотками тисячами людий, яких видерто рідням і позбавлено особистої свободи тільки через те, що є Поляками.

Колиб одначе дотепершнє поступуваннє українських властий супроти увязнених ними Поляків без різниці становиска, полу й віку не змінилося і то найдальше в протязі трох днів, буде ТКП. змушеним зажадати від Начальної Команди Польських Військ застосування в цілій повні права реторсії, як одинокого средства, що запевнить цивільній людности на території, занятій Українцями, охорону її життя й безпеченьства.

Львів, дня 31. грудня 1918.

За Тимчасовий Правлячий Комітет:
Скарбек.

Реторсія.

Чужинецьке се — незнане слово. Та — на жаль! — воно готово незабаром стати у нас дуже відоме, загально звісне, коли розум і людськість не возьмуть верх над воєнним варварським шалом.

Війну ведуть самі війська, самі тільки вояки; цивільне населеннє має війна щадити. Так каже новітне міжнародне воєнне право.

Та війна має свої власні закони. Ціле населеннє двигає на собі страшний її тягар. Гинуть на побоєвиши діти, сини, брати, чоловіки й батьки тих, що дома остали. Не стає робочих рук до праці на рілі, у фабриках і варштатах; бідніє ціла суспільність, пропадає суспільний маєток і счезає загальний добробут. З огнем ідуть людські хати по містах і селах; счезають з лиць землі цілі селища, цілі оселі.

Та тут не конець воєнного лихоліття. Серед воєнного розгару, серед вічно непевного, змінного воєнного шастя росте небезпека шпіонажі; підозріннє паде широко на цивільне населеннє, особливо тоді, як військо стоїть в чужім краю. Ідуть грізні воєнні суди польові і десятками й сотками гинуть люди. Гинуть невинні... Адже ми аж тепер по чотирох роках війни дізнаємося документно, скільки жертв впало на жертвеннику австрійського мілітаризму.

Та й тут ще не кінчиться недоля воєнних часів. Війська беруть закладників, що головою ручать за спокій населення. Непевна доля тих закладників; миж знаємо, що в Сербії згинуло богато закладників, впало жертвою австрійського воєнного кривосуддя, — знаємо се тепер документно.

Тай тут ще далеко до кінця воєнних злиднів. Бере одна воююча сторона полонених, бере закладників, бере цивільних полонених, бере „неблагонадьожних" людий, бере їх і друга сторона. Поводяться з ними раз ліпше, раз гірше. Та чим далій йде війна, тим гіршою буває їх доля. Чим далій тріває війна, тим більше злоби й ненависти наростає в людських серцях, — і тим тяжше стає взагалі життє. Росте дорожнеча, голодує ціле населеннє, голодують і вояки. Щож говорити тоді про полонених, про „неблагонадьожних" бранців, — особливо, коли їх беруть цілими масами?!

Кривда діється по сім боці боєвої лінії; і кривді тій кривдою грозять, кривдою відповідають з тамтого боку. Нівечиш мої села, мої міста і городи — нівечитиму твої селища і оселі. Катуєш моїх земляків — твоїх закладників і полонених, — катуватиму твоїх земляків — моїх полонених і закладників. Торжествує страшне право „реторсії". Воскресає давне з часів первісного варварства право „кривавої мести"; з диких гір Альбанії, Корсики і Пірінеїв, зі старозавітних часів старозавітнього Єгови виходить на сонішне світло, цивілізації XX. століття...

Згоріло нині польське село — завтра йдуть з димом хати сусіднього українського села. Понівечено нині українські села, завтра українські війська знищили водопроводи. І великий город Львів — тільки що сто сіл разом — води не має подостатком... А за водою йде світло. Замкнули жерела води; погасили світло. А в новорічну ніч гранатами привитали місто; невинні люди впали жертвами новорічної кануади. І так далі вперед, в безконечність іде воєнне варварство...

Іде фактична „реторсія". Та вона має стати правом, має бути проголошена, як обовязуючий закон.

Нехай озвуться ті, що світ лякають червоним маревом соціялізму та стоять на сторожі християнського світогляду! Чи християнська цивілізація має піти за старозавітним: „око за око, зуб за зуб"?!

Чи „реторсія" досягне справді тих, що провинились? Чи її жертвою не будуть невинні люди, що відповідатимуть за чужі гріхи і прогрішення?

І чи крівава месть не викопає бездонної пропасти між братніми народами, що мусять жити з собою і між собою на широких просторах землі?

Найвища пора, крайній час скінчити війну!

Нехай безпроволочно засядуть репрезентанти польського й українського народу, репрезентанти польського й українського війська до нарад, до переговорів! Та — пробіг! — Нехай залишать давне страшне право крівавої мести!

Україна.

Американські Українці.

Вашінґтон, 26. XII. 1918. р. (ПТК.) Українська Національна Рада в Сполучених Державах Північної Америки зажадала пашпортів для двох своїх делеґатів на мирову конференцію. Делеґати ті заступатимуть інтереси більше як міліона Українців, що живуть у Північній Америці.

Німецькі війська на Україні.

Бюро Вольфа доносить: Перерваннє наших взаємин до Польші покищо не має впливу на наше військове положеннє на Сході. Відтранспортуваннє наших військ переводиться усюди. На Україні перейшла політична власть у руки республіканського Директоріяту. Військові сили республіканців так дуже перевисшали сили гетьманські, що про опір з його боку не було й мови. На бажаннє німецьких військових властий забезпечив Директоріят сторонникам гетьмана поворот до дому або поза межі краю. В умові, заключеній між німецькою командою київської групи і українськими республіканцями зобовязалися республикани дальшому поворотови німецьких військ до дому як найбільше пособляти.

Наради відпоручників сільських громад та орґанізацій Дрогобиччини.

Сьогодня дістали ми 6. число „Дрогобицького Листка", орґану Повітової Управи Української Національної Ради в Дрогобичи, з дня 15. грудня 1918. В згаданім числі находимо дуже цікавий для нас усіх звіт з нарад відпоручників сільських громад та орґанізацій Дрогобиччини. Звіт сей подаємо осьтут в скороченню:

„Від перших хвиль перевороту в нашому повіті, який наступив без проливу крови і насильств почала дрогобицька У. Н. Р. працювати в тому напрямі, щоб при кермі нової влади стануди відпоручники цілого українського громадянства Дрогобиччини, то є: Всі громадські комісарі разом з двома делеґатами з кожнього села (двома мужами довіря), начальники та управителі урядів Української Народньої Республики, члени У. Н. Р. зі Львова, відпоручники міщанства, народнього учительства, священства, війська (по трох делеґатів) і вкінці представники робітництва то є: по трох відпоручників нафтового і салінарного промислу і трох залізничників.

Перші збори відпоручників Дрогобиччини відбулися в неділю 4. грудня при участи 186 делеґатів громад, які репрезентували 53 громад нашого повіту і тимчасових управителів урядів української держави. Перед приступленнєм до дневного порядку вибрано президію нарад, в склад якої увійшов; як предсідатель посол тов. Семен Вітик, повіт. комісар д-р Антін Горбачевський, пані Кузьова, Олексовський з Ясениці сільної, Петро Ільків з Тустанович, Гнат Бурановський (репрезентант робітництва) з Борислава, Лоїк (відпоручник салінарників) і поручник Федитник (представитель укр. війська); як секретар Іван Калинович і д-р Віктор Паплавський.

Вибраних делеґатів привитав гарною промовою президент повітової Управи У, Н. Р. тов. Вітик, після чого представив громаді приїзних гостей нашого правительства, які нарочно приїхали на наші наради: Шефа президіяльного

бюра державного секретаріяту д-ра Витвицького секретара заграничних справ д-ра Панейка і д-ра Степана Барана секретаря земельних справ.

По привіті д-ра Витвицького приступлено до дневного порядку.

I. Звіт з дотеперішної діяльности Української Національної Ради в Дрогобичи виголосив в годинному рефераті президент тов. Вітик, пригадавши зібраним, як Дрогобиччина без проливу крови переняла власть у свої руки, як почала творити перші ряди оборонців нашої армії і як охоче спішили наші браття-селяни послужити своїй державі, Українській Народній Републиці. В дальшій промові президент змальовує майбутній лад, який заведе працюючий народ в нашій державі, — на основі належного всім народам права самоозначення, який установиться дорогою народнього сойму поділ землі великої посілости на власність цілого народу. Тому бесідник перестерігає перед грабіжами і нападами на двори, або вирубуваннєм лісів.

„Злука з Україною се одинокий наш клич, се найважніща політична потреба хвилини, се квестія нашого життя-буття — нашої державної сили“. Тими словами закінчив президент свою промову.

Щоб справу злуки з Україною пояснити, забрав голос секретар заграничних справ д-р В. Панейко, подаючи причини, задля яких досі не наступила формальна злука з Україною.

У відповідь на се президент тов. Вітик заявив, що в хвилині, коли скрізь по цілому світі єднаються народи для самооборони, по принціпу, що в єдности сила, мусимо і ми оборонити себе перед нашими ворогами і самоозначитися, то тоді мусять нас признати держави порозуміння:

Тому ставить резолюцію отсього змісту: „Зїзд делеґатів дрогобицького повіту уважає злуку усіх українських земель в одну українську републику як неминучу конечність“, яку зібрані одноголосно і з признаками сердечної радости, ухвалили окликами: Хай живе зъединена Українська Република!

По ухваленню сього внесення приступлено до другої точки дневного порядку: II. Буджет і фінанси, яку реферував д-р Володимир Бирчак.

III. Про Військову справу реферував пор. Федитник.

IV. Про харчеві справи реферував Володимир Крисько.

Інспектор шкіл Ліщинський представляє стан шкільництва в Галичині, підчеркує вагу просвіти, бо яка школа такий народ.

Пані Кузьова *ставить внесенє, щоб шкільні справи поставити як першу точку дневного порядку нарад управи УНР.*

В кінці визначено ширшу нараду УНР. в Дрогобичи на день 15. грудня“.

„Галерчики“ в Галичині.

Частина жовнірів Галлера втікла з німецької неволі і дісталася до західньої Галичини. Одначе і тут, як доносить „Illustr. Kuryer Codzienny“, на польській землі не до позавидування. „Замкнені в смердячім бараку з українськими полоненими і повертаючими Росіянами, сплять на голій дошці, а дістають нужденну страву полонених. Не мають свіжих сорочок, ні мундурів..“ — Справді страшна картина!

Дашинський про польсько-жидівське питаннє.

На предвиборчих зборах в Кракові дня 21. грудня 1918 р. виголосив тов. Дашинський промову, в якій порушив теж жидівське питаннє.

На його думку, теперішний конфлікт польсько-жидівський се вина Жидів. Вони, живучи як 13 ½ усього населення на землях Польщі повинні були вже наскрізь спольонізуватися, як се сталося з Німцями, що мешкають в Кракові. І доки се не наступить, вони не можуть числити на довіре польської держави та повірюваннє їм органічних державних обовязків. Коли [illegible] національні ріжниці не вирівняються, остане і на дальше антагонізм обох народів. При кінці зазначив ще, що отсим він рішучо не похваляє погромів, противно, се варварство понижає Поляків перед очами світа.

Погляд тов. Дашинського в польсько-жидівській справі є нам усім дуже добре звісний і тому лишаємо отсю його виборчу промову без коментарів.

Польське воєнне звідомлення.

Пресовий відділ доносить дня 1. січня 1919. р.: В протязі нинішнього дня, з винятком сутичок стеж, не було більших воєнних ділань. В ночи з 31. грудня на 1. січня, кинула ворожа артилерія кільканайцять стрілів на місто. Жертвою сеї варварської методи провадження війни впало життє кількох людий з цивільної людности. Вчера й нині в обідній порі показався над містом, сильно острілюваний нашими військами ворожий літак, який скинув кілька бомб. Одначе вони не спричинили ніякої військової шкоди.

НОВИНКИ.

— **Чи такий має бути хліб?** До нашої редакції приніс нам один горожанин масу, яка носить шумну назву „хліба“. Хліб сей зверху виглядає сяк-так, але в його середині ствердили ми при свідках живісньке тісто. Хліб сей сфабрикувала пекарня Табачинського.

— **Президент Масарик в німецькім театрі в Празі.** Третього дня свойого побуту в Празі відвідав президент Масарик німецький театр. Своїми відвідинами зазначив як найкраще, що правдиву штуку уважає зовсім інтернаціональною. Характеристичне те, що відповідаючи привітній делеґації нім. театру говорив по німецьки, та виразно зазначив, що Німці, що мешкають на теріторії чеської републики можуть бути певними цілковитої рівноправности. Зібрана численно публика та авдиторія витала незвичайно оваційно гостя в дорозі до театру, як також мимо уливного дощу при повороті. Оклики „Na zdar!“ лунали ще довго за відїзжаючим

— **О, як низько впали ви!** Графські та князівські корони, шляхотський стан знесено в Чехах, в Австрії, на Угорщині — не згадуючи вже про Росію. В Польщі вправді офіціяльно ще їх не знесено, але польські пани аж трясуться, щоби їм їх не відобрано. У нас в Галичині що другий-третій має претенсію до „шляхотського“ роду, а всі „нешляхотно“ уроджені, ось як н. пр. Українці — се „хами“. Та не про Галичину хочемо тепер говорити. Наведемо тут отсей образець з варшавського „Robotnik-а“: Коли начальник Пілсудський і премієр Морачевський казали до себе говорити „ви“ і „горожанин“ замість „ясне пан“, то польські чорносотенці всіх трох дільниць Польщі завили спільним хором: „O, jakże nisko upadliśmy!“ Так, так, ви впали дуже низько!

— **Як то буває в західній Галичині?** Дня 26. грудня скликали польські соціялісти в Андрихові довірочні партійні збори. Граф Бобровський, довідавшися про ті збори, узброїв банду хуліґанів в боксери та бучки і на їх чолі напав на збори та розбив їх. Панови графови здається, що він жиє за давніх, шляхотських часів. Хоч, правду сказавши, ми в Галичині живемо ще під панськошляхотським пануваннем, де перший-ліпший панок допускається того самого, що й граф в роді Бобровських.

— **Німецькі страти.** Урядово оголошують в Берліні отсю лісту німецьких страт до дня 30. листопада 1918 р.: Убитих 1 600 006, пропавших 203.000, ранених 4,064.000. Загальне число страт: 6,490 000.

Оповістки.

═ **На Ялинку** для ранених жовнірів проситься складати жертви в натураліях в Українськім Горожанськім Комітеті, при вул. Руській ч. 3., II. поверх, щодня від год. 9—1. передполуднем. — Комітет.

═ **На піддержаннє українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): д-р Михайло Галущинський 50. М. Р. 50. Танька Семеген 10, Францішка Н. 10, Юлія Ш. 10, Йосиф Т. 10, П. Г. (збірка з Перемишля) 27, М. Гал. 10, Качмарський Йосиф 30, Роман Зоммер 10, Новорічне від Олени Косевичевої 10, Ришард Бачинський 10, Нарциза Ізасечко 10, Сабіна Лисаківна 10, Ференцевич Софія 10, О. Радзикевич 10, З. Сидоракова 20, Й. Г. 10, Маланчак 5, Збірка в „Дністрі“ 3·60. Разом 315·60. (Далі буде.)

═ **Виказ складок на ранених** оголосимо в слідуючім числі „Впереду“

═ **Земельний Банк Гіпотечний**, спілка акційна у Львові, подає до відома, що з огляду на господарський застій обнижує процентову стопу від вкладок в біжучім рахунку на 2½%, почавши від 1. січня 1919 аж до відкликання. 3—5

═ **Краєвий Союз Кредитовий у Львові** повідомляє отсим, що від дня 1. січня 1919 буде платити від вкладок до обороту 2½%. 3—5

═ **Товариство взаїмного кредиту „Дністер“** у Львові, подає до відома своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1 січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на 2½%. 3—5

═ **„Народна Гостинниця“ у Львові** повідомяє, що обнижує процентову стопу від вкладок на 3% від 1. січня 1919 р. 2—3

═ **Хто купив „Робітничий Календарик“** зі зле уложеними (через поспіх) сторонами, нехай зголоситься до адміністрації „Впереду“, де може заміняти собі на иньший.

═ **Товарова й збіжева біржа у Львові.** В цілі управильнення обороту вартісними паперами й валютами, як також усталення їх курсу, заключили фінансові інституції як також приватні банкирські фірми, які є членами товарової і збіжевої біржі у Львові, умову з дня 20. грудня 1918 р. на основі якої будуть відбуватися щоденно, почавши від дня 4. січня 1919 р. сходини репрезентантів тих інституцій, в кімнатах біржі. Ся умова зискала апробату Т.К.П. Виділ скарбовий Т.К.П. виделеґував на ті сходини як правительственного комісаря д-ра Ігната Вайнфельда. Адміністраційними справами сходин займається Виділ, котрого провід обняв директор Промислового Банку д-р Мартин Шарський. До виділу належать, як заступник голови д-р Фердинанд Квятковський, а як члени директори, Бозевич, Хаєс, д-р Кульчицький, Падевський, д-р Сокаль і Вайнтравб та начальний секретар біржі д-р Марцель Панет. Інтересованим уділяє інформацій секретаріят біржі щодня від години 10—1 попол. Сходини будуть відбуватися на разі в комісійній салі Торговельної і Промислової Палати у Львові, вул. Академічна ч. 17, І. п., від 12—12½ попол. Дня 31. грудня 1918 р. відбулися сходини в цілі усталення оціночних курсів вартісних паперів та валют для можности одноцільного поступовання при укладанню білянсів з кінцем 1918 р.

— **Переписка редакції.** Авторови статті „Не туди дорога“: Ізза цензуральних зглядів видрукувати не можемо.

Оціночні курси

вартісних паперів і валют, усталені на сходинах фінансових інституцій і приватних банкирських фірм у Львові дня 31. грудня 1918.

I. Заставні листи за 100 корон (без біжучого купону)

Гал. Тов. Кред. зем. 4½%	111·—
Гал. Тов. Кред. Зем. 4%	107·—
Гал. Краєв. Банку 4½%	108·—
Гал. Краєв. Банку 4%	103·—
Гал. зем. Банку 4½%	104·—
Гал. зем. Банку 4%	101·—
Гал. зем. Банку кред. 4½%	103·—
Земельного гіпот. Банку 4½%	104·—
Гал. Банку для торговлі і пром. в Кракові 4½%	103·—

II. Облиги за 100 корон. (без біжучого купону)

Комун. краєв. Банку 4½%	104·—
Комун. краєв. Банку 4%	102·—
Залізн. льокаль. краєв. Банку 4%	101·—
Гал. краєв. позички з р. 1893 4%	102·—
Гал. краєв. позички з р. 1908 4% (шкільна)	101·—
Гал. краєв. позички з р. 1913 4½%	107·50
Гал. краєв. позички з р. 1914 4½%	107.50
Позичка міста Львова 4% з. р. 1а96, 1900, 1911	99·—

III. Валюти.

100 царських Романівських рублів	250 —
100 німецьких марок	175·—
100 польських марок	175·—

За бюро сходин

Секретар д-р Марцель Панет.

Оголошення принимається по 2 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 1—10

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка 11—12

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 8—10

Знакомі повідомлять ласкаво о. ПЕТРА ЛЕВИЦЬКОГО в ДЕГОВИИ п. Псари коло Ходорова, що дочка Лідка і родина у Львові здорові. 4—4

Хто знавби, що сталося з КАРЛОМ ШВАБОВИЧЕМ, який пустився 15 грудня с. р. до ГОДОВИЦЬ коло Львова, зволить повідомити родину, вул. Каспра Бочковського ч. 8. 2—3

Читачів „Впереду“ прошу повідомити МАРІЮ ЩИТИНСЬКУ, ДОВЖНІВ, коло Белза, пов. Сокаль, що я вже здоров. — Семен. 2—5

Хто знає, що небудь про ПЛЯТОНА КУЛЬЧИЦЬКОГО, який з початком листопада був на італійськім фронті при Feld-Jäger-Bat. № 30, Fdp. 238, зволить подати вістку до Адм. „Впереду“. 5—5:

Д-р В. Б Я у Львові. Щирий привіт! — Евген. 1—1

Товаришів Ж., С., Ст., Ф. і других ми всі щиро здоровимо! Картка дійшла — Б. 1—1

Д-р Ю. САВЧАК. Чекаю на лист від Тебе. Здоровлю! — Гурко. 1—1

О, КОРНЕЛЬ МАНДИЧЕВСЬКИЙ, ТУРІВКА, повіт Скалат Ми здорові, а Ви і Ромцьо, як живете? — Кобринський. 1—3

Хто знайшов? В середу 1. січня передполуднем згублено портфель з грішми, фотоґрафією і посвідкою від міської електровні. Хто знайшов би сей портфель, зволить задержати собі гроші а фотоґрафію і посвідку з електровні зложити до адміністрації „Впереду“. 1—3

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропигійського Інституту під упр. Ю. Сидорака

Cz. 29. Lwiw, piatnycia, dnia 3. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

40 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Komunikat Polśkoho Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu.

Polśkyj Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet wysław pid adresoju Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady, na ruky wiceprezydenta Rady tow. dra Lwa Hankewycza, do Naczalnoji Komandy Ukrajinśkych Wijśk i Derżawnoho Sekretarijatu, na ruky prezydenta Sekretarijatu dra Kostia Łewyćkoho, otsej komunikat:

Stojaczy na stanowysku możływoho ułahidnennia sposobu wedennia nakynenoji nam bratowbijczoji wijny miż Polakamy i Ukrajinciamy, *Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet* zhidno z Naczalnoju Komandoju Polśkych Wijsk starawsia wse, o jaknajlipsze traktuwannie wojennych branciw, jak riwnoż o dobre obchodżenniesia z ukrajinśkym cywilnym nasełenniem, jake ne bere uczasty w wojennych operacijach. A koły Naczalna Komanda Polśkych Wijśk mymo widminnoji w tij sprawi dumky TPK. uznała konecznoju riczju iz wijśkowych zhladiw internuwannia kilkadesiat' osib u Lwowi, to TKP. maw nahodu stwerdyty z pryznanniem, szczo widnosno do wysłowłenych nymy bażań, internowanych w widpowidnyj sposib perewożeno, umiszczuwano, żywłeno i traktowano. Internowanych u Lwowi perewezeno w ohritych wagonach perszoji klasy, prymiszczeno w zachidnij Hałyczyni w duże dobrych meszkanniach tak, szczo ne buło i po nynisznij deń nema nijakych po tij pryczyni zażałeń. W naslidok interwenciji TKP. sejczas slidujuczoho dnia uwilneno p. Romanczuka izza joho poważnoho wiku.

Zowsim inaksze predstawlajet'sia sprawa po protywnij storoni. Ukrajinśki wijśkowi własty wziały jak cywilnych zakładnykiw, Polakiw po mistach ta mistoczkach schid. Hałyczyny w czysli kilkoch tysiacz ta pomistyły jich po wjaznyciach i barakach w Ternopoli, Stanisławowi, Stryju i Kołomyji. Internowanych obrabowujut' peredowsim z tepłoji odeżi i hroszyj, perewoziat' w towarowych wagonach, w czasi transportu ne dostarczujut' jim żywnosty ta powodiat'sia po warwarśky i neludiano, a wkinci dajut' jim na meszkannie derewlani baraky, neohriti, powni robactwa, bez ližok, bez jakohonebud' okryttia, nawit' bez sołomy.

W naslidok takoho traktuwannia szyrjat'sia miż internowanymy zarazływi poszeszesty, (czerwinka, plamystyj i hołodowyj tyf), jaki zabrały wże masu żertw. Uwjaznenym w sej sposib, a czasto zowsim bezprawno i bez nijakoji stijnoji pryczyny wziatym cywilnym zakładnykam dajut' pohanu, ne do spożyttia jidu, abo prosto moryt'sia jich hołodom.

Podajemo tilky fakta, stwerdżeni czerez wirodostojnych swidkiw, jaki sami perejszły te pekło internuwannia. Suproty takoho postupuwannia oburjujuczoho usi poniattia ludśkosty ta protywnoho wsim zasadam miżnarodnioho prawa, TKP. zwertajet'sia do Ukr. Nac. Rady z riszuczym żadanniem, szczoby wona użyła bezprowołoczno swoho wpływu na ukrajinśki wijśkowi własty, szczoby wony perestały masowo zabyraty zakładnykiw z pomiż cywilnoji polśkoji ludnosty ta szczoby wże z internowanymy powodyłysia po ludśky ta szczoby pomiszczuwano i żywłeno jich widpowidno do zajmowanoho czerez nych suspilnoho stanowyśka, a na kożdyj słuczaj, szczoby zanechały znuszczatysia nad sotkamy-tysiaczamy ludyj jakych wyderto ridniam i pozbawłeno osobystoji swobody tilky czerez te, szczo je Polakamy.

Kołyb odnacze doteperisznie postupuwannie ukrajinśkych własnyj suproty uwjaznenych nymy Polakiw bez riznyci stanowyśka, połu i wiku ne zminyłosia i to najdalsze w protiazi troch dniw, bude TKP. zmuszenym zażadaty wid Naczalnoji Komandy Polśkych Wijśk zastosuwannia w ciłij powni prawa retorsiji, jak odynokoho sredstwa, szczo zapewnyt' polśkij cywilnij ludnosty na terytoriji, zaniatij Ukrajinciamy, ochoronu jiji żyttia i bezpeczeństwa.

Lwiw, dnia 31. hrudnia 1918 r.

Za Tymczasowyj Prawlaczyj Komitet:

Skarbek.

Retorsija.

Czużynećke se — neznane słowo. Ta — na żal! — wono hotowo nezabarom staty u nas duże widome, zahalno zwisne, koły rozum i ludśkist' ne wożmut' werch nad wojennym warwarśkym szałom.

Wijnu wedut' sami wijśka, sami tilky wojaky: cywilne nasełennie maje wijna szczadyty. Tak każe nowitne miżnarodne wojenne prawo.

Ta wijna maje swoji własni zakony. Ciłe nasełennie dwyhaje na sobi strasznyj jiji tiahar. Hynut' na pobojewyszczy dity, syny, braty, czołowiky i bat'ky tych, szczo doma ostały. Ne staje roboczych ruk do praci na rili, u fabrykach i warsztatach; bidnije ciła suspilnist', propadaje suspilnyj majetok i szczezaje zahalnyj dobrobut. Z ohnem idut' ludśki chaty po mistach i selach; szczezajut' z łycia zemli ciłi sełyszcza, ciłi oseli.

Ta tut ne koneć wojennoho łycholittia. Sered wojennoho rozharu, sered wiczno nepewnoho, zminnoho wojennoho szczastia roste nebezpeka szpionaży; pidozrinnie pade szyroko na cywilne nasełennie, osobływo todi, jak wijśko stojit' w czużim kraju. Idut' hrizni polowi wojenni sudy; desiatkamy i sotkamy hynut' ludy. Hynut' newynni.. Adże my aż teper po czotyroch rokach wijny diznajemosia dokumentno, skilky żertw wpało na żertwennyku awstrijśkoho militaryzmu.

Ta i tut szcze ne kinczyt'sia nedola wojennych czasiw. Wijśka berut' zakładnykiw, szczo hołowoju ruczat' za spokij nasełennia. Nepewna dola tych zakładnykiw; myż znajemo, szczo w Serbiji zhynuło bahato zakładnykiw, wpało żertwoju awstrijśkoho wojennoho krywosuddia, — znajemo se teper dokumentno.

Ta i tut szcze dałeko do kincia wojennych złydniw. Bere odna wojujucza storona połonenych, bere zakładnykiw, bere cywilnych połonenych, bere „nebłahonadiożnych" ludyj; bere jich i druha storona. Powodiat'sia z nymy raz lipsze, raz hirsze. Ta czym dali ide wijna, tym bilsze złoby i nenawysty narostaje w ludśkych serciach, — i tym tiaższe staje wzahali żyttie. Roste dorożneczа, hołoduje ciłe nasełennie, hołodujut' i wojaky. Szoż howoryty todi pro połonenych, pro „nebłagonadiożnych" branciw, — osobływo, koły jich berut' ciłymy masamy?!

Krywda dijet'sia po sim boci bojewoji liniji; i krywdi tij krywdoju hroziat' krywdoju widpowidajut' z tamtoho boku. Niweczysz moji seła, moji mista i horody — niweczytymu twoji sełyszcza i oseli. Katujesz mojich zemlakiw — twojich zakładnykiw i połonenych, katuwatymu twojich zemlakiw — mojich połonenych i zakładnykiw Torżestwuje straszne prawo „retorsiji". Woskres je dawne z czasiw perwisnoho warwarstwa prawo „kriwawoji mesty"; z dykych hir Albaniji, Korsyky i Pirinejiw, zi starozawitnych czasiw starozawitnioho Jehowy wychodyt' na soniszne switło, cywilizaciji XX. stolittia...

Zhoriło nyni polśke seło — zawtra piduť z dymom chaty susidnioho ukrajinśkoho seła. Poniweczeno nyni ukrajinśki seła — zawtra ukrajinśki wijśka znyszczyły wodoprowody. I wełykyj horod Lwiw — tilky szczo sto sił razom — wody ne maje podostatkom... A za wodoju ide switło. Zamknuły żereła wody; pohasyły switło. A w noworiczniu nicz granatamy prywytały misto; newynni ludy wpały żertwamy noworicznoji kanonady. I tak dali wpered, w bezkonecznist' ide wojenne warwarstwo..

Ide faktyczna „retorsija". Ta wona maje staty prawom, maje buty prohołoszena, jak obowiazujuczyj zakon.

Nechaj ozwut'sia ti, szczo świt łakajut' czerwonym marewom socijalizmu ta stojat' na storoży chrystijańskoho switohladu! Czy chrystijańska cywilizacija maje pity za starozawitnym: „oko za oko, zub za zub"?! Czy „retorsija" dosiahne sprawdi tych, szczo prowynyłys? Czy jiji żertwoju ne budut' newynni ludy, szczo widpowidatymut' za czużi hrichy i prehriszenija?

I czy kriwawa mest' ne wykopaje bezdonnoji propasty miż bratnimy narodamy, szczo musiat' żyty zi soboju i miż soboju na szyrokych prostorach zemli?

Najwyszcza pora, krajnij czas skinczyty wijnu! Nechaj bezprowołoczno, zasiadut' reprezentanty polśkoho i ukrajinśkoho narodu, reprezentanty polśkoho i ukrajinśkoho wijśka do narad, do perehoworiw! Ta — probih — nechaj załyszat' dawne straszne prawo kriwawoji mesty!

Ukrajina.

Amerykańśki Ukrajinci.

Waszington, 26. XII. 1918 (Cz. T. K.) Ukrajinśka Nacionalna Rada w Społuczenych Derżawach Piwnicznoji Ameryky zażadała paszportiw dla dwoch swojich delegatiw na myrowu konferenciju. Delegaty ti zastupatymut' interesy bilsze jak miliona Ukrajinciw, szczo żywut' u Piwnicznij Ameryci.

Nimećki wijśka na Ukrajini.

Biuro Wolfa donosyt': Pererwannie naszych wzajemyn do Polszczi pokyszczo ne maje wpływu na nasze wijśkowe położennie na Schodi. Widtransportuwannie naszych wijśk perewodyt'sia usiudy. Na Ukrajini perejszła polityczna włast' u ruky republykańskoho Dyrektorijatu. Wijśkowi syły republykanciw tak duże perewyssżały syły het'mauśki, szczo pro opir z joho boku ne buło i mowy. Na bażannie nimećkych wijśkowych własnyj zabezpeczyw Dyrektorijat storonnykam het'mana powoput do domu abo poza meżi kraju. W umowi, zakluczenij miż nimećkoju komandoju kyjiwśkoji grupy i ukrajinśkymy republykanamy zobowiazałysia republykany dalszomu powoputowy nimećkych wijśk do domu jak najbilsze posoblaty.

Narady widporucznykiw silśkych hromad ta organizacij Drohobyczczyny.

Siohodnia distały my 6. czysło „Drohobyć koho Łystka", organu Powitowoji Uprawy Ukrajinśkoji Nacijonalnoji Rady w Drohobyczy, z dnia 15. hrudnia 1918. W zhadanim czysli nachodymo duże cikawyj dla nas usich zwit z narad wid-

porucznykiw silśkych hromad ta organizacij Drohobyczczyny. Zwit sej podajemo ostut w skoroczenniu:

„Wid perszych chwyl pereworotu w naszomu powiti, jakyj nastupyw bez proływu krowy i nasylstw poczała drohobyćka UNR. praciuwaty w tomu naprjami, szczob pry kermi nowoji władу stanuły widporucznyky ciłoho ukrajińskoho hromadianstwa Drohobyczczyny, to je: wsi hromadśki komisari razom z dwoma delegatamy z kożnioho sela (dwoma mużamy dowirja), naczalnyky ta uprawyteli urjadiw Ukrajińskoji Narodnioji Republyky, czleny UNR. zi Lwowa, widporucznyky miszczanstwa, narodnioho uczytelstwa, swiaszczenstwa, wijśka (po troch delegatiw) i wkinci predstawnyky robitnyctwa to je: po troch widporucznykiw naftowoho i salinarnoho promysłu i troch zaliznycznykiw.

Perszi zbory widporucznykiw Drohobyczczyny widbułysia w nedilu 4. hrudnia pry uczasty 186 delegatiw hromad, jaki reprezentuwały 53 hromad naszoho powitu i tymczasowych uprawyteliw urjadiw ukrajińskoji derżawy. Pered prystupłenniem do dnewnoho porjadku wybrano prezydiju narad, w skład jakoji uwijszow: jak predsidatel posoł tow, Semen Wityk, powit. komisar d-r Antin Horbaczewśkyj, pani Kuziowa, Ołeksowśkyj z Jasenyci silnoji, Petro Ilkiw z Tustanowycz, Hnat Buranowśkyj (reprezentant robitnyctwa) z Borysława, Łojik (widporucznyk salinarnykiw) i porucznyk Fedytnyk (predstawytel ukr. wijśka); jak sekretar Iwan Kałynowycz i d-r Wiktor Pacławśkyj.

Wybranych delegatiw prywytaw harnoju promowoju prezydent powitowoji Uprawy UNR. tow. Witык, pisla czoho predstawyw hromadi pryjizdnych hostej naszoho prawytelstwa, jaki naroczno pryjichały na naszi narady: szefa prezydijalnoho biura derżawnoho sekretarijatu d-ra Wytwyćkoho, sekretara zahranycznych spraw d-ra Panejka i d-ra Stepana Barana, sekretarja zemelnych spraw.

Po prywiti d-ra Wytwyćkoho prystupłeno do dnewnoho porjadku.

I. Zwit z doteperisznoji dijalnosty Ukrajińskoji Nacijonalnoji Rady w Drohobyczy wyhołosyw w hodynnomu referati prezydent tow. Wityk, pryhadawszy zibranym, jak Drohobyczczyna bez proływu krowy pereniała włast' u swoji ruky, jaka poczała tworyty perszi rjady oboronciw naszoji armiji i jak ochocze spiszyły naszi brattia-selane posłużyty swojij derżawi, Ukrajińskij Narodnij Republyci. W dalszij promowi prezydent zmalowuje majbutnij ład, jakyj zawede praciujuczyj narod w naszij derżawi, — na osnowi należnioho wsim narodam prawa samooznaczennia, jakyj ustanowyt'sia dorohoju narodnioho sojmu podił zemli welykoji posiłosty na własnist' ciłoho narodu. Tomu besidnyk peresterihaje pered hrabiżamy i napadamy na dwory, abo wyrubuwanniem lisiw.

„Złuka z Ukrajinoju se odynokyj nasz kłycz, se najważniszcza polityczna potreba chwyłyny, se kwestija naszoho żyttia-buttia — naszoji derżawnoji syły". Tomy słowamy zakinczyw prezydent swoju promowy.

Szczob sprawu złuky z Ukrajinoju pojasnyty, zabraw hołos sekretar zahranycznych spraw d-r W. Panejko, podajuczy pryczyny, zadla jakych dosi ne nastupyła formalna złuka z Ukrajinoju.

U widpowid' na se prezydent tow. Wityk zajawyw, szczo w chwyłyni, koły skriż po ciłomu switi jednajut'sia narody dla samooborony, po principu, szczo w jednosty syła, musymo i my oboronyty sebe pered naszymy worohamy i samooznaczytysia to todi musiat' nas pryznaty derżawy porozuminnia:

Tomu stawyt' rezoluciju otsioho zmistu; „Zjizd delegatiw drohobyćkoho powitu uważaje złuku usich ukrajińskych zemel w odnu ukrajińsku republyku jak nemynuczu konecznist'", jaku zibrani odnohołosno i z pryznakamy serdecznoji radosty, uchwałyły okłykamy: Chaj żywe zjedyneна Ukrajińska Republyka:

Po uchwaleniu sioho wnesennia prystupłeno do druhoji toczky dnewnoho porjadku: II. Budżet i finansy, jaku referuwaw d-r Wołodymyr Byrczak.

III. Pro wijśkowu sprawu referuwaw por. Fedytnyk.

IV. Pro charczewi sprawy referuwaw Wołodymyr Kryśko.

Inspektor szkił Liszczynśkyj predstawlaje stan szkilnyctwa w Hałyczyni, pidczerkuje wahu proswity, bo jaka szkoła takyj narod.

Pani Kuziowa stawyt' wnesenie, szczoby szkilni sprawy postawyty jak perszu toczku dnewnoho porjadku narad uprawy UNR.

W kinci wyznaczeno szyrszu naradu UNR. w Drohobyczy na deń 15. hrudnia."

„Halerczyky" w Hałyczyni.

Czastyna żowniriw Hallera wtikła z nimećkoji newoli i distałasia do zachidnioji Hałyczyny. Odnacze i tut, jak donosyt' „Ill. Kurjer Codzienny", na polśkij zemli ne do pozawyduwania. „Zamkneni w smerdiaczim baraku z ukrajińskymy połonenymy i powertajuczymy Rosijanamy, splat' na hołij doszci a distajut' nużdennu strawu połonenych. Ne majut' swiżych soroczok, ni munduriw..." — Sprawdi straszna kartyna!

Daszyńskyj pro polśko-żydiwśke pytannie.

Na peredwyborczych zborach w Kräkowi dnia 21. hrudnia 1918 r. wyhołosyw tow. Daszyńskyj promowu, w jakij poruszyw też polśko-żydiwśke pytannie.

Na joho dumku, teperisznyj konflikt polśko-żydiwśkyj se wyna Żydiw. Wony, żywuczy jak 13 proc. usioho naselennia na zemlach Polszczi powynni buły wże naskriż spolonizuwatysia, jak se stałosia z Nimciamy, szczo meszkały w Krakowi. I doky se ne nastupyt', wony ne możut' czysłyty na dowirje polśkoji derżawy ta powirjuwannie jim organicznych derżawnych obowiazkiw. Koły si nacionalni riżnyci ne wyriwnajut'sia, ostane i na dalsze antagonizm oboch narodiw. Pry kincy zaznaczyw szcze, szczo otsym win riszczuczo ne pochwalaje pohromiw, protywno, se warwarstwo ponyżaje Polakiw pered oczyma swita.

Pohlad tow. Daszyńskoho w polśko-żydiwśkij sprawi je nam usim duże dobre zwisnyj i tomu łyszajemo otsiu joho wyborczu promowu bez komentariw.

Polśke wojenne zwidomłennie.

Presowyj widdił donosyut' dnia 1. sicznia 1919 r.

W protiazi nynisznioho dnia, z wyniatkom sutyczok steż, ne buło bilszych wojennych diłań. W noczy z 31. hrudnia na 1-sicznia, kynuła woroża artylerija kilkanajciat' striłiw na misto. Żertwoju seji waro warśkoji metody prowadżennia wijny wpał. żyttie kilkoch ludyj z cywilnoji ludnosty. Wczera i nyni w obidnij pori pokazawsia nad mistom, sylno ostriluwanyj naszymy wijśkamy worożyj litak jakyj skynuw kilka bomb. Odnacze wony ne spryczynyły nijakoji wijśkowoji szkody.

NOWYNKY.

— **Czy takyj maje buty chlib?** Do naszoji redakciji prynis nam odyn horożanyn masu, jaka nosyt' szumnu nazwu „chliba". Chlib sej zwerchu wyhladaje siak-tak, ale w joho seredyni stwerdyły my pry swidkach żywisinke tisto. Chlib sej sfabrykuwała pekarnia Tabaczyńskoho.

— **Prezydent Masaryk w nimećkim teatri w Prazi.** Tretioho dnia swojoho pobutu w Prazi widwidaw prezydent Masaryk nimećkyj teatr. Swojimy widwidynamy zaznaczyw jak najkraszcze, szczo prawdywu sztuku uważaje zowsim internacijonalnoju charakterystyczne te, szczo widpowidajuczy prywitnij delegaciji nimećkoho teatru — howoryw po nimećky ta wyrazno zaznaczyw, szczo Nimci, — szczo meszkajut' na terytoriji cześkoji republyky możut' buty pewnymy ciłkowytoji riwnoprawnosty. Zibrana czysłenno publyka ta awdytorija wytała nezwyczajno owacijno hostia w dorozi do teatru, jak takoż mymo uływnoho doszczu i pry poworoti. Okłyky „Na zdár", łunały szcze dowho za widjizdżajuczym.

— **O, jak nyżko wy wpały!** Tytuły, grafśki ta kniaziwśki korony, szlachotśkyj stan zneseno w Czechach, w Awstriji, na Uhorszczyni — ne zhadujuczy wże pro Rosiju. W Polszczi wprawdi oficijalno szcze jich ne zneseno, ałe polśki pany aż trjasut'sia, szczoby jim jich ne widobrano. U nas w Hałyczyni szczo druhyj-tretij maje pretensiju do „szlachotśkoho" rodu, a wsi „neszlachotno" urodżeni, oś jak n. pr. Ukrajinci — se „chamy". Ta ne pro Hałyczynu choczemo teper howoryty. Nawedemo tut otsej obrazeć z warszawśkoho „Robotnik-a": Koły naczalnyk Piłsudśkyj i premijer Moraczewśkyj kazały do sebe howoryty „wy" i „horożanyn", zamist' „jasnie pan" to polśki czornosotenci wsich troch dilnyć Polszczi zawyły spilnym chorom: „O, jakże nisko upadliśmy!" Tak, tak, wy wpały duże nyżko!

— **Jak to buwaje w zachidnij Hałyczyni?** Dnia 26. hrudnia skłykały polśki socijalisty w Andrychowi dowiroczni partijni zbory. Graf Bobrowśkyj, dowidawszysia pro ti zbory, uzbrojiw bandu chuliganiw w boksery ta buczky i na jich czoli napaw na zbory ta rozbyw jich. Panowy grafowy zdajet'sia, szczo win żyje za dawnich, szlachotśkych czasiw. Chocz, prawdu skazawszy, my w Hałyczyni żywemo szcze pid pansko-szlachotśkym panuwanniem, de perszyj-lipszyj panok dopuskajet'sia toho samoho, szczo i grafy w rodi Bobrowśkych.

— **Nimećki straty.** Urjadowo ohołoszujut' w Berlini otsiu listu nimećkych strat do dnia 30. łystopada 1918. r. Ubytych 1.600.000, propawszych 203.000, ranenych 4,064.000. Zahalne czysło strat: 6,490.000.

Opowistky.

= **Chto kupyw „Robitnyczyj Kalendaryk"** zi złe ułożenymy (czerez pospich) storonamy, nechaj zhołosyt'sia do administraciji „Wperedu", de może zaminiaty sobi na inszyj.

= **Zemelnyj Bank Hipotecznyj,** spiłka akcijna u Lwowi, podaje do widoma, szczo z ohladu na hospodarczyj zastij obnyżuje procentowu stopu wid wkładok w biżuczim rachunku na 2½%, poczawszy wid 1. sicznia 1919 aż do widkłykannia. 3—5

= **Krajewyj Sojuz Kredytowyj u Lwowi** powidomlaje otsym, szczo wid dnia 1. sicznia 1919 bude płatyty wid wkładok do oborotu 2½%. 3—5

= **Towarystwo wzajimnoho kredytu „Dnister"** u Lwowi, podaje do widoma swojich P. T. wkładnykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919 znyżuje widsotkowu stopu wid wkładok na 2½%. 3—5

= **„Narodna Hostynnycia" u Lwowi** powidomlaje, szczo obnyżuje procentowu stopu wid wkładok na 3 proc. wid 1. sicznia 1919. 2—3

Towarowa i zbiżewa birża u Lwowi.

W ciły uprawylnenia oborotu wartisnymy paperamy i walutamy, jak takoż ustalennia jich kursu, zakluczyły finansowi instytuciji jak takoż prywatni bankyrśki firmy, jaki je czlenamy tow-rowoji i zbiżewoji birżi u Lwowi, umowu dnia 20. hrudnia 1918 r., na osnowi jakoji budut' widbuwatysia szczodenno, poczawszy wid dnia 4. sicznia 1919 r. schodyny reprezentantiw tych instytucij, w kimnasach birżi. Sia umowa zyskała aprobatu TKP. Wydił skarbowyj TKP. wydeleguwaw na ti schodyny jak prawytelstwennoho komisaria dra Ihnata Wajnfelda. Administracijnymy sprawamy schodyn zajmajet'sia Wydił, kotroho prowidobniaw Dyrektor Promysłowoho Banku dr. Martyn Szarśkyj. Do Wydiłu należat, jak zastupnyk hołowy dr. Ferdynand Kwiatkowśkij, a jak czleny dyrektory Bozewycz, Chajes, dr. Kulczyćkyj, Padewśkyj, dr. Sokal i Wajntrawb ta naczalnyj sekretar birżi dyr. Marcel Panet. Interesowanym udilaje informacij sekretarjat birżi szczo dnia wid hodyny 10—1 popoł. Schodyny budut' widbuwatysia na razi w komisijnij sali Torhowelnoji i promysłowoji Pałaty u Lwowi, wuł. Akademiczna cz. 17., I. II., wid hod. 12—12½ po poł. Dnia 31 hrudnia 1918 r. widbułysia schodyny w ciły ustalennia ocinocznych kursiw wartisnych paperiw ta walut, dla możnosty odnocilnoho postupuwannia pry układanniu bilansiw z kincem 1918 r.

Wże wyjszow z druku i prodajet'sia

Robitnyczyj

KALENDARYK

na 1919 rik.

Cina odnoho prymirnyka 1 Kor. 30 sot.

Chto bere bilsze jak 10 prymirnykiw, płatyt' po 1 Kor. za odyn prymirnyk.

Nabuwaty można w administraciji „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch, w oboch ukrajińskych knyharniach, w biurach dnewnykiw i w trafikach.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 1—10

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRZYSTANI. Czy Mochnaccy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 5—6

NOTARYUSZ SOBOL. LWÓW, kącik 20. prosi o wiadomość o SYNIE WACŁAWIE w ZBARAŻU. My zdrowi. Inne gazety uprasza się o przedruk 3—3

FUCHSOWIE ze LWOWA proszą o wiadomość o rodzinie JAWECOW w ZBARAŻU. — Inne dzienniki proszę o przedruk. 3—3

Ksiądz ARSENICZ, — PISTYN. Tadeusz wrócił zdrów; urzęduje we Lwowie. Alfred zdrów, u siostry w Wiśniczu. Co u Was słychać? — Zbigniew. — Inne pisma proszę o przedruk. 2—3

Ktoby wiedział o OTTONIE WELDONIE, porucznika ułanów 5 pułku byłego wojska austryackiego, stacjonowanego w ostatnich czasach w Odessie, zechce łaskawie dać znać pod adresem: Wanda Weldon, — Lwów, Kłuszyńska 5. O przedruk prosimy pisma niemieckie. 1—1

Szyrit' skriż swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na prescowyj fond „Wperedu"!

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 30. Львів, субота, дня 4. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

40 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Члени Української Національної Ради і останні події.

У вчорашнім числі подали ми ухвалу польського Тимчасового Правлячого Комітету, доручену урядово львівським членам Української Національної Ради на руки віцепрез. тов. Льва Ганкевича.

До сеї справи одержуємо з кругів Української Національної Ради такі інформації:

Дня 1. січня 1919. вручено гр. Александрови Скарбкови два письма того самого змісту в справі брання і трактування воєнних і цивільних закладників обома сторонами з просьбою доручити їх Державному Секретаріятови і Головній Команді Армії Західьо-Української Народної Республики. Гр. Скарбек приняв сі письма дуже ввічливо і ще того самого дня мав вислати їх скремим курєром на український фронт. Письмо до Державного Секретаріяту звучить:

З. У. Н. Р. Українська Національна Рада.

До Державного Секретаріяту Західньо-Української Народньої Республики.

Львів, дня 31. грудня 1918.

Іменем членів Української Національної Ради, які в сій хвилині перебувають у Львові, маємо честь повідомити, що сьогодня доручено нам з польського Тимчасового Правлячого Комітету письмо, якого відпис долучаємо.

До перших двох уступів ухвали ТПК. можемо ствердити з натиском, що з боку ТПК. роблено дійсно заходи, щоб українська цивільна людність окупованої частини краю, яка супроти польських властий поводиться бездоганно, не була переслідувана і брана в полон, зглядно щоб інтернована польськими військовими властями була трактована по людськи; як що отже відносини уложилися інакше, то сього не можна ставити у вину ТПК.

Що до долі польських цивільних заложників, яких наші військові власти мали побрати з поміж польської цивільної людности, то львівські члени УНР. не мають і не можуть мати ніякої автентичної відомости про сю справу, як взагалі остають без найменшого контакту з українськими властями — і тому уважаємо дуже бажаним, щоби дійсний стан тих відносин по обох боках був провірений і можливі надужиття здержані.

В тій цілі прилучаємося до просьби українського горожанського Комітету у Львові з дня 20. грудня 1918, підписаного пп. Федаком, митр. Шептицьким, Шепаровичевою і Косевичевою і висланої до Головної Команди Українських Військ і просимо умовитися з польською стороною, щоби з одного боку три українські жінки (дві з вільного, одна з окупованого простору ЗУНР.) дістали дозвіл оглянути табори і вязниці полонених та інтернуваних у Львові, Перемишли і в західній Галичині, з другого боку, щоб таке саме право мали три польські жінки, визначені польською стороною.

При сій нагоді попираємо горячо й ініціятиву архиепископів Шептицького і Більчевського в справі виміни деяких категорій полонених, вислану в середині грудня до обох начальних команд, української і польської і на яку ініціятори досі не одержали відповіди. Було б бажано, щоб і в сій справі обі сторони навязали з собою переговори.

Українська Національна Рада: Д-р Лев Ганкевич в. р. заст. презид. УНР., Д-р Стефан Томашівський в. р. член УНР., Д-р Володимир Охримович в. р. член УНР.

PS. Подаю назвиска—подані мені гр. Скарбком — польських жінок, що малиби їхати до команди Української Армії, з тим, що вони доберуть собі трету жінку вже там на місци.

Назвиска тих двох жінок:

1) Марія Опенска.

2) гр. Теодозія Дзедушицка.

Рівночасно прошу о поданнє гр. Александрови Скарбкови назвиска двох українських жінок з тим, що вони у Львові доберуть собі трету. Д-р Лев Ганкевич в. р.

При сій нагоді львівські члени УНР. не можуть скрити свойого жалю, що первісний плян їх і членів польської Ліквідаційної Комісії довести до контакту між обома воюючими сторонами через двох українських делеґатів (див. „Вперед" ч. 14.) — не здійснився без вини сих обох чинників. Щотільки тепер, коли Начальна Команда Польського Війська у Львові дала дозвіл, виїхали два члени УНР. д-р Володимир Охримович і д-р Стефан Томашівський, до Державного Секретаріяту, на жаль далекою окружною дорогою через Угорщину.

В українській Галичині.

Подаємо в скороченню подані Польським Кореспондеційним бюром вісти: Українці стараються позискати прихильність населення. Реквірують ліси і всі инші потрібні до життя продукти і продають по максимальних цінах. Головно апровізують міста. Властитель не одержує грошей при реквізиції, а відбирає їх в повітовім комісаріяті. Властитель не сміє продавати лишених йому правліннєм средств поживи. Через се ціни товарів впали дуже низько. Призначена давніше худоба для Відня продається частинно населенню. Населенне заховується байдуже супроти щоденних випадків. Погромів на Жидів досі не було ніде. В Дрогобичи, де є комісаром тов. Вітик, випущено всіх полонених Поляків на волю.

Відплатні заряджения.

Від Нач. Команди Польських Військ (Пресовий Відділ) дістали ми до поміщення у „Впереді" отсей

„Комунікат Начальної Команди Польських Військ на Східню Галичину.

Львів, 1. січня 1919 р.

Нераз подавано вже до загального відома, стверджені случаї систематичного насильства українськими військами приписів гаагської і женевської конвенції. Поминаючи випадки менчого значіння, подає Нач. Ком. П. В. на схід. Гал. до загального відома, отсі яркі факти зломання приписів обовязуючих усі цивілізовані війська:

1) В листопаді м. р. напали українські війська під Микулинцями на відділ польських військ, проваджений в карности і порядку по думці приказу Начальної Команди офіцирами коаліції польських військ, зі сходу до своїх осель в краю. Напад виконано без попереднього зажадання вияснення про ціль маршу та його напрям.

2) В тім самім часі і місці збезчестили і ограбили українські війська польських парляментарів і замордували одного з них.

3) Також там замордували українські війська певну скількість вже роззброєних польських офіцирів і жовнірів.

4) Слідуючого дня в часі транспорту роззброєних польських офіцирів і жовнірів з Микулинець до Тернополя, скатували і замордували укр. війська в присутности офіцирів значне число безборонних польських офіцирів і мужви.

5) У вязниці морено голодом польських офіцирів і жовнірів, що спричинило смерть одного офіцира і кількох жовнірів.

6) Українські війська острілюють з гармат тяжкого калібру середмістє і костели міста Львова, що потягнуло за собою численні случаї смерти і поранення цивільної людности, головно жінок і дітий. Через ушкодженнє водопроводів і централі електричної позбавили українські війська цивільну людність міста Львова води і світла.

7) Українські війська острілюють свідомо і систематично польські санітарні стежі, заосмотрені в приписані женевською конвенцією відзнаки.

8) Українські війська зневолюють, бють кольбами і мордують польські санітетки, навіть коли вони є заняті перевязуваннєм ранених.

9) Українські війська знущаються в звірський спосіб над безборонною і ніякої участи в боротьбі не беручою людністю, а навіть мордують її, а серед неї жінки, діти і старців.

10) Українські війська підбурюють цивільне населенне, головно сільське, до нападів на польські військові відділи і поодиноких жовнірів, до мордування їх і знущанняся над зловленими.

Начальна Команда Польських Військ на східню Галичину не думає дальше терпіти тих надужить.

Коли всі представлювання роблені передше, чи то безпосередно, чи за посередництвом польських цивільних властий Команді Укр. Військ як і у адміністраційних українських властий не віднесли ніяких наслідків, видає на будуче слідуюче зарядженнє:

1) 1.000 українських воєнних бранців зістане сейчас перенесено до вязниці і будуть трактованими, як звичайні злочинці і то так довго, як довго Команда Укр. Військ не змінить свого дотеперішнього поступування супроти полонених взятих під Микулинцями і не буде трактувати їх після засад міжнароднього права.

2) За кождого замордуваного або раненого від нинішнього дня полоненого офіцира або жовніра, будуть розстріляні два українські офіцири або жовнірі.

3) За кожду в висше згаданий спосіб замордувану або ранену санітетку або санітета будуть розстріляні два укр. офіцири.

Рівночасно звертаюся до Начального Команданта Військ Польських з просьбою о звернення до Генерального Бюра агенції женевської з представленнєм висше згаданих переступств, а також:

а) з просьбою о присланнє комісії, в цілі розслідження справи;

б) з просьбою о присланнє відділу Червоного Хреста, бо в наслідок поступування укр. військ, грозит також нашим військам недостача санітарної обслуги через її вимордуваннє.

Нач. Кмда В. П. на схід. Гал.
Розвадовський, г. д., м. п."

З чеського життя.

Прага, 26. XII. 1918. р.

В Празі тепер заняті всі уми будовою чеської республики. Приїзд президента Т. Масарика до Праги прискорив ще її будову. Вона росте і кріпне з кожною годиною, з кожним днем. І хто її будує? Всі — без ріжниці переконань, без ріжниці партій.

На перший плян висунулись три групи. Перша, се чеські соціялдемократи. В міністерстві мають трох заступників, тов. д-ра Совкупа, д-ра Льва Віитера і Габермана, заступником президента Національної Ради є тов. д-р Томашек. Друга, се ліберальна буржуазія, т. зв. правно-державні (stato-pravne) до якої належать молодочехи, радикали і реалісти (Масариковці). Є се міська інтелігенція, промисловці, що дуже стараються про свої клясові інтереси. Трета се аграрії і національні соціялісти (Кльофачівці). Осторонь стоять моравські клерикали.

Повторюю, досі всі відламки йдуть згідно в праці коло будови чеської республики. Не поріжнило їх досі навіть соціяльне питанне. Жаданнє соціялдемократів заведення 8-годинного часу праці принято всіми партіями без протесту хоч на думку чеських промисловців введене того

закону тепер в життє було, на їхню думку навіть шкідливе.

Поза рамами національного чеського життя остали лише властителі великої посілости. Ограниченнє великої посілости йде в парі з національним інтересом чеського народу, бо її власники або Німці, або знімчена шляхта.

Тому дуже актуальною стала аґрарна справа. Попирають її горячо і міська буржуазія і багаті селяни. Перші хочуть позбутися таким робом полігичних конкурентів, другі хочуть зміцнити свої ряди і заслонитися перед небезпекою безземельного пролетаріяту.

Що до заграничних справ, то німецько-чеський спір має поладнати президент Масарик. Дуже напружені відносини з Поляками і в тій справі вислано делеґацію з Варшави, а на зїзд чеської соціялдемократії приїхав тов. Дашинський.

Дуже голосною стала тепер справа прилучення угорської України і Лемківщини до Чехії, що викликало знову велике обуреннє у Поляків.

З Словаками йдуть далі переговори. (+)

З Німеччини.

„Berliner Ztg.“ доносить: Дня 30. грудня зібралася в Берліні державна конференція групи Спартакуса. Прибуло 80–100 делеґатів. По рефераті Лібкнехта принято одноголосно резолюцію в справі зірвання відносин з иншими партіями та в справі заснування нової партії під назвою „Революційно-комуністична робітнича партія Німеччини“. Резолюцію принято одноголосно лише з тою зміною, що партія має називатися „Комуністична партія Німеччини — Союз Спартакуса“. При кінці засідання предсідник повідомив, що прибули делеґати російських совітів. Делеґат Радек виголосив промову до зібраних

Бюро Вольфа офіціяльно доносить, що незалежні соціялісти виступили зі складу правління.

По виступленню незалежних утворилося нове правліннє, зложене з Еберта, Шайдемана, Ляндесберга, Носке, Лебе, Вісселя.

Болгарський міністер торговлі Д-р Данев про ситуацію.

По упацку міністерства Радославова і Малінова є тепер в Болгарії міністерство Тодорова, *в якого кабінеті міністром фінансів є Д-р Данев.* Д-р Данев один з найвизначніщих проводирів болгарських русофілів і головний справця нещасної першої балканської війни.

Кореспондент „Narod. Listy“ мав тепер з ним інтервю, і на запитаннє його, хто спричинив, що Болгарія розпочала війну, він відповів, що причиною сего були цар Фердинанд і Радославів. Що до инших справ, то освідчив, що зєдинена Росія мусить бути знова відбудована а також і Польща мусить повстати в своїх етноґрафічних границях. З радовстю приняв до відома утворення чеської републики; бажає їм розширення аж до Дунаю, щоби були певною опорою для Українців бувшої Угорщини.

Се є в інтересі Славянства, щоби вони мали найкоротший шлях до Адрійського моря.

Француський пор. Вілєм убитий.

Таку вістку великими, чорними буквами на першім місці подає нинішний львівський польський соціялістичний „Dziennik Ludowy“ (ч. 4.), покликуючися на „Temps“... Не знаємо, яка була ціль „Dziennik-а“, коли він рішився подати повисшу вістку: полюваннє за сензаціями, чи несвідомість. Коли се несвідомість — так подаємо „Dziennik-ови“ до відома, що „Temps“ взяв отсю вістку про смерть Вілєма з „Gazet-и Wieczorn-ої“, яка пізнійше сама ствердила, покликуючися на „віродостойні жерела“, що Вілєм живе і є інтернуваний в Тернополі. Ствердив се впрочім український заграничний секретаріят. Колиж „Dziennik“ полює за сензаціями і „робить настрій“ проти Українців — годі на се нема ради.

Сердечности Поляків супроти Чехів.

В краківськім „Kurjer-і Codzienn-ім“ з дня 30. грудня читаємо на першій сторінці отсі компліменти, звернені в сторону Чехів:

„Чехи терплять на манію великости. Перехвалюються тим, що вони є спітоваришами коаліції і дістануть від неї вільну руку, щоби загарбати Тешинське князівство. Та ми (себто Поляки) є також народом спримиреним і з коаліцією маємо троха давнійші взаємини, як брати Чехи. Дотепер було в сьвіті тихо про оружні діла та про богатерство Чехів. Від часу Жіжки та Хуситів Чехи вміли лише торгувати, робити книдлі і пиво та висилати своїх грайків по світі — а як австрійські урядники, германізували та шпіонували Польщу. Ми сказалиби: де коня кують, там жаба наставляє ногу і перестерігаємо перед надуваннєм, бо притім можна пукнути“.

На третій сторінці того самого числа читаємо знову такі сердечности:

„П. Ґутковський (провідник нотифікаційної делеґації з Варшави) ствердив, що польський нарід, начальник держави на Тимчасове Правліннє є переняті сердечними чувствами до Чехів...“

Отже котрі „чувства“ є щирі: чи ті з першої сторінки, де говориться про манію великости, книдлі, пиво, грайків, шпіонів, жабу ітд., чи ті з третої?

Польське воєнне звідомленнє.

Пресове бюро подає з дня 2. січня 1919 р.: Нині над раном заатакував ворог Скнилів, де узискав частинний сукцес. Одначе протиатаком викинено його звідти і удержано позиції проти ворожого пополудневого наступу.

На инших відтинках ситуація без зміни.

Новинки.

— **Арештування і ревізії у Львові.** Перед кількома днями вивезено зі Львова д-ра Михайла Волошина. Вчора відбулися ревізії в товаристві „Труд“ і у о. Александра Стефановича.

— **Самостійні національні держави.** (П.А.Т.) Через польську делеґацію в швайцарськім Берні зголосилися до коаліції два представники Грузинів з пропозицією спільної акції разом з Литовцями і Українцями в справі утворення самостійнаціональних держав. Сю акцію на міжнародньому конґресі малаби вести Польща.

— **В справі Лемківщини.** Перед кількома днями висказали ми думку, що в справі прилучення Лемківщини до Чехії мусіли інтервеніювати галицькі руссофіли. Проти сього рішучо застерігається — „Прикарп. Русь“ в своїм 2. числі і заявляє, що вони хочуть цілковитого „освобожденія карпатской Руси“.

— **Жертви братовбійчої війни.** В сильвестрову ніч згинуло від куль кілька *осіб у Львові, між иншими також тов. Ян Менсович. Жертвою* арматньої кулі впала також камениця українського жіночого товариства „Труд“.

— **Хто є п. Бідерман?** „Hajnt“ жидівський дневник в Варшаві подає, що анґлійський офіцир Бідерман, що приїхав в справі розслідження жидівських відносин, приїхав з жінкою, яка є дочкою знаного варшавського богача.

Оповістки.

═ **Управа У. С. Д. П.** взиває всіх товаришок і товаришів, які не вплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости. Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д-ра М. Фільца.

═ **Всі дотепер вийшовші числа „Впереду“** (крім 2. числа), можна набути в адміністрації, при вулиці Руській ч. 3., І. поверх.

═ **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9–1 і від 2–3 попол.

═ **На Ялинку** для ранених жовнірів проситься складати жертви в натураліях в Українськім Горожанськім Комітеті, при вул. Руській ч. 3., II. поверх, щодня від год. 9–1. передполуднем. — Комітет.

═ **Земельний Банк Гіпотечний**, спілка акційна у Львові, подає до відома, що з огляду на господарський застій обнижує процентову стопу від вкладок в біжучім рахунку на $2^{1}/_{2}\%$, почавши від 1. січня 1919 аж до відкликання. 3–5

═ **Краєвий Союз Кредитовий** у Львові повідомляє отсим, що від дня 1. січня 1919 буде платити від вкладок до оборэту $2^{1}/_{2}\%$. 3–5

═ **Товариство взаїмного кредиту „Дністер“** у Львові, подає до відома своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1 січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на $2^{1}/_{2}\%$. 3–5

═ **„Народна Гостинниця“** у Львові повідомляє, що обнижує процентову стопу від вкладок на 3% від 1. січня 1919 р. 2–3

═ **Хто купив „Робітничий Календарик“** зі зле уложеними (через поспіх) сторонами, нехай зголоситься до адміністрації „Впереду“, де може заміняти собі на инший.

— **Переписка редакції.** Verus: Для на[...] не надається.

═ На ранених укр. жовнірів зложили дальше (в коронах): М. А. 10, Е. Микитюк 5, М. Колгун 10, Ю. Мазан 10, Ю. Карпан 20, Яків Козак 20, Амвроз. Нижанковський 6, Марія Модчак 10, Катерина Дудас 10, Василь Курочка 5, Іван Хомів 2, Маруся Дуцівна 10, Нуся Гупалівна 12, д-р Мих. Галущинський 50, М. Р. 50, Лех Варваоа 20, М. Д. 16, Францішка Н. 10, Юлія Ш. 10, А. Бокало 20, Йосиф Т. 10, М. Гал. 10, Роман Зомер 30, Марія Ковальчук 12, д-р С. Ш. 100, Михайло Возняк 50, А. Косичинова 20, П. О. 20, Москалюк Вол. 30, Зузанна Семянів 20, Нарциза Івасечко 10, З. Сидоракова 20, Сабіна Мисакізна 10, В. Ф. 10, Ференцевич Соф. 40.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ“!

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЕНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Впереду“, при вул. Руській ч. 3., І. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 2–10

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 5–10;

Хто знайшов? В середу 1. січня передполуднем згублено портфель з грішми, фотоґрафією і посвідкою від міської електровні. Хто знайшов би сей портфель, зволить задержати собі гроші а фотоґрафію і посвідку з електровні зложити до адміністрації „Впереду“. 2–3

БОРИНИЧІ, УЧИТЕЛЬ ШОРОБУРА! Прошу повідомити Катрука і мою жінку, що я здоров і перебуваю у брата. — Монцка 12–12

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 9–10

Хто знавби, що сталося з КАРЛОМ ШВАБОВИЧЕМ, який пустився 15 грудня с. р. до ГОДОВИЦЬ коло Львова, зволить повідомити родину, вул. Каспра Бочковського ч. 8. 3–3

Читачів „Впереду“ прошу повідомити МАРІЮ ЩИТИНСЬКУ, ДОВЖНІВ, коло Белза, пов. Сокаль, що я вже здоров. — Семен. 3–5

О, КОРНЕЛЬ МАНДИЧЕВСЬКИЙ, ТУРІВКА, повіт Скалат. Ми здорові, а Ви і Ромцьо, як живете? — Кобринський. 2–3

ОО. НИЖАНКОВСЬКОГО і ҐАЛЯНТА, Стрий, просять о вістку про ВОЛОДИМИРА РУДОВИЧА родичі. Передрук в стрийській часописі платний. — Львів, ул. Тетинська 3. 2–3:

МИХАЙЛО КРАЙКІВСЬКИЙ, ПОТІК, коло Рогатина. Я здорова, перебуваю у Катерини. — Юля. 1–2

ЮРКУ ТЕРМЕРІВСЬКИЙ! Дай вістку, чи Ти здоров? — Нуся. — Інші часописі проситься о передрук. 1–2

НЮРА САФАНОВА, ОДЕСА. Я здоров, у Львові. — Юзя — Володя. Одеські ґазети прохаю о передрук. 1–3

СОТНИК ЯНІВ, ОДЕСА. Вибачайте мені всьо. Я у Львові, здоров. — Волощенко. 1–3

КОВБЕЛЬ, ГРАБ, РЕБЧУК! Дайте вістку про себе. Я у Львові. — Манівський. Укр. ґазети прохаю о передрук. 1–3

Знакомі повідомлять ласкаво ОСИПА КУШНІРА в ЯНОВІ, коло Львова, що дочка Нуся живе здорова у Львові, вул. Ґротґера ч. 9. 1–1

Поручник ВАСИЛЬ СЕНЕНЬКО. Що з Остапом? Прошу о вістку. — Стефа, Львів. 1–4

УСС. ВОЛОДИМИРА МОСОРУ прошу, щоби мої річи зложив в депозиті або у д-ра Гірняка в Тернополі. — Я. Н. Львів. 1–3

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас**. Зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропигійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 30. Lwiw, subota, dnia 4. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
40 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Człeny Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady i ostanni podiji.

U wczorasznim czysli podały my uchwału polśkoho Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu, doruczenu uriadowy lwiwśkym członam Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady na ruky wiceprez. tow. Lwa Hankewycza. Do seji sprawy oderżujemo z kruhiw Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady taki informaciji.

Dnia 1. sicznia 1919 wruczeno hr. Ałeksandrowy Skarbkowy dwa pyśma toho samoho zmistu w sprawi brannia i traktuwannia wojennych i cywilnych zakładnykiw oboma storonamy, z prośboju doruczyty jich Derżawnomu Sekretariatowy i Hołownij Komandi Armiji Zachidno-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Hr. Skarbek pryniaw si pyśma duże wwiczływo i szcze toho samoho dnia maw wysłaty jich okremym kurjerom na ukrajinśkyj front. Pyśmo do Derżawnoho Sekretariaty zwuczyt':

ZUNR. Ukrajinśka Nacionalna Rada.

Do Derżawnoho Sekretariatu Zachidnio-Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky.

Lwiw, dnia 31. hrudnia 1918.

Imenem członiw Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady, jaki w sij chwyły perebuwajut' u Lwowi, majemo czest' powidomyty, szczo siohodnia doruczeno nam z polśkoho Tymczasowoho Prawlaczoho Komitetu pyśmo, jakoho widpys dajemo.

Do perszych dwoch ustupiw uchwały TPK. możemo stwerdyty z natyskom, szczo z boku TPK. robłeno dijsno zachody, szczob Ukrajinśka cywilna ludnist' okupowanoji czasty kraju, jaka suproty polśkych własnyj powodyt'sia bezdohanno, ne buła peresliduwana i brana w połon, zhladno szczob internowana polśkymy wijśkowymy własnymy buła traktowana po ludśky; jak szczo otże widnosyny ułożyłysia inaksze, to sioho ne można stawyty u wynu TPK.

Szczo do doli polśkych cywilnych założnykiw, jakych naszi wijśkowi własty mały pobraty z pomiż polśkoji cywilnoji ludnosty, to lwiwśki człony UNR. ne majut' i ne możut' maty żadnoji awtentycznoji widomosty pro siu sprawu — jak wzahali ostajut' bez najmenszoho kontaktu z ukrajinśkymy własnymy — i tomu uważajemo duże bażanym, szczoby dijsnyj stan tych widnosyn po oboch bokach buw prowirenyj i możływi nadużyttia zderżani.

W tij ciły pryłuczajemosia do prośby ukr. horożańskoho Komitetu u Lwowi z dnia 20. hrudnia 1918, pidpysanoho PP. Fedakom, mytr. Szeptyćkym, Szeparowyczewoju i Kosewyczewoju i wysłanoji do Hołownoji Komandy Ukrajinśkych Wijśk, i prosymo umowytysia z polśkoju storonoju, szczoby z odnoho boku, try ukrajinśki pani (dwi z wilnoho — odna z okupowanoho prostoru ZUNR.) distały dozwił ohlanuty tabory i wiaznyci połonenych ta internowanych u Lwowi, Peremyszli i w zachidnij Hałyczyni, z druhoho boku szczob take same prawo mały try polśki pani wyznaczeni polśkoju storonoju.

Pry sij nahodi popyrajemo horiaczo iniciatywu archyepyskopiw Szeptyćkoho i Bilczewśkoho w sprawi wyminy dejakych kategorij połonenych, wysłanu w seredyni hrudnia do oboch naczalnych komand, ukrajinśkoji i polśkoji, i na jaku inicijatory dosi ne oderżały widpowidy. Bułob bażano, szczob i w sij sprawi obi storooy nawiazały z soboju perehowory.

Ukrajinśka Nacionalna Rada: D-r. Łew Hankewycz w. r. zast. prezyd. UNR., D-r. Stefan Tomaszywśkyj w. r. człen UNR., D-r. Wołodymyr Ochrymowycz w. r. człen UNR.

PS. Podaju nazwyska — podani meni hr. Skarbkom — polśkych żinok, szczo małyby jichaty do komandy Ukrajinśkoji Armiji, z tym, szczo wony doberut' sobi tretu żinku wże tam na miscy,

Nazwyska tych dwoch żinok:

1) Maria Opienska
2) gr. Teodozia Dzieduszycka.

Riwnoczasno proszu o podanie hr. Ałeksandrowy Skarbkowy nazwyska dwoch ukrajinśkych żinok z tym, szczo wony u Lwowi doberut' sobi tretu.

D-r. Łew Hankewycz w. r.

Pry sij nahodi lwiwśki człany UNR. ne możut' skryty swojoho żalu, szczo perwisnyj plan jich i członiw polśkoji Likwidacijnoji Komisiji dowesty do kontaktu miż oboma wojujuczymy storonamy czerez dwoch ukrajinśkych delegatiw (dyw. „Wpered" cz. 14.) — ne zdijsnywsia bez wyny sych oboch czynnykiw. Szczotilky teper, koły Naczalna Komanda Polśkoho Wijska u Lwowi dała dozwił, wyjichały dwa człany UNR. d-r. Wołodymyr Ochrymowycz i d-r. Stefan Tomaszywśkyj, do Derżawnoho Sekretariatu, na żal dałekoju okrużnoju dorohoju czerez Uhorszczynu.

W ukrajinśkij Hałyczyni.

Podajemo w skoroczenniu podani Polśkym Korespondencijnym biurom wistky: Ukrajinci starajut'sia pozyskaty prychylnist' naselennia. Rekwirujut' lisy i wsi inszi potribni do żyttia produkty i prodajut' po maksymalnych cinach Hołowno aprowizujut' mista. Własnyteli ne oderżnje hroszej pry rekwizyciji, a widbyrajet'sia jich w powitowim komisarijati. Własnytel ne smije prodawaty łyszenych jomu prawlinniem sredstw pożywy. Czerez se ciny towariw wpały duże nyżko. Pryznaczena dawnijszcze chudoba dla Widnia prodajet'sia czastynno naselenniu. Naselennie zachowujet'sia bajdużno suproty szczodennych wypadkiw. Pohromiw na Żydiw dosi ne buło nide. W Drohobyczy, de je komisarom tow. Wityk, wypuszczeno wsich internowanych Polakiw na wolu.

Widpłatni zarjadżennia.

Wid Nacz. Kom. Polśk. Wijśk (Presowyj Widdił) distały my do pomiszczennia u „Wperedi" otsej:

„Komunikat Naczalnoji Komandy Polśkych Wijśk na Schidniu Hałyczynu.

Lwiw, 1. sicznia 1919 r.

Neraz podawano wże zahalnohodo widoma stwerdżeni słuczaji systematycznoho nasylstwa ukr. wijśk. prypysiw haagśkoji i żenewśkoji konwenciji. Pomynajuczy wypadky menczoho znaczinnia, podaje Nacz. Kom. P, W. na schid. Hał. do zahalnoho widoma, otsi jarki fakta złomannia prypysiw obowjazujuczych usi ciwilizowani wijśka:

1) W łystopadi m. r. napały ukr. wijśka pid Mykułyńciamy na widdił polśk. wijśk, prowadżenyj w karnosty i porjadku po dumci prykazu Nacz. Kom. oficyramy koaliciji polśk. wijśk, zi schodu do swojich osel w kraju. Napad wykonano bez poperednioho zażadannia wyjasnennia pro cil marszu ta joho naprjam.

2) W tim samim czasi i misci zbezczestyły i ohrabyły ukr. wijśka polśk. parlamentariw i zamorduwały odnoho z nych.

3) Takoż tam zamorduwały ukr. wijśka pewnu skilkist' wże rozzbrojenych polśk. oficyriw i żowniriw.

4) Slidujuczoho dnia w czasi transportu rozzbrojenych polśk. oficyriw i żowniriw z Mykułyneć do Ternopola skatuwały i zamorduwały ukr. wijśka w prysutnosty oficyriw znaczne czysło bezboronnych polśk. oficyriw i mużwy.

5) U wjaznyci moreno hołodom polśk. oficyriw i żowniriw, szczo spryczynyło smert' odnoho oficyra i kilkoch żowniriw.

6) Ukrajinśki wijśka ostrilujut' z harmat tiażkoho kalibru seredmistie i kosteły mista Lwowa, szczo potiahnuło za soboju czysłenni słuczaji smerty i poranennia cywilnoji ludnosty, hołowno żinok i dityj. Czerez uszkodżennie wodoprowodu i centrali elektrycznoji pozbawyły ukr. wijśka cywilnu ludnist' mista Lwowa wody i switła.

7) Ukrajinśki wijśka ostrilujut' swidomo i systematyczno polśki sanitarni steżi, zaosmotreni w prypysani żenewśkoju konwecijeju widznaky.

8) Ukrajinśki wijśka znewolujut' bjut' kolbamy i mordujut' polśki sanitetky, nawit' koły wony je zaniati perewjazuwanniem ranenych.

9) Ukrajinśki wijśka znuszczajut'sia w zwirśkyj sposib nad bezboronnoju i nijakoji uczasty w borot'bi ne beruczoju ludnistju, a nawit' mordujut' jiji, a sered neji żinky, dity i starciw.

10) Ukrajinśki wijśka pidburjujut' cywilne naselennie, hołowno silśke, do napadiw na polśki wijśkowi widdiły i poodynokych żowniriw, do morduwannia jich i znuszczanniasia nad złowłenymy.

Naczalna Komanda Polśkych Wijśk, na schidniu Hałyczynu ne dumaje dalsze terpity tych nadużyt'.

Koły wsi predstawluwannia robłeni poperednio, czy to bezposeredno, czy za posrednyctwom polśkych cywilnych własnyj w Kom. Ukr. Wijśk, jak i u administracijnych ukrajinśkych własnyj ne widnesły nijakych naslidkiw, wydaje na buducze slidujucze zarjadżennie:

1) 1.000 ukrajinśkych wojennych branciw zistane sejczas pereneseno do wjaznyci i budut' traktuwanymy, jak zwyczajni zło-

czynci i to tak dowho, ja dowho Kom. Ukr. Wijśk ne zminyt' swoho doteperisznioho postupuwannia suproty połonenych wziatych pid Mykułynciamy i ne bude traktuwaty jich pisla zasad miżnarodnioho prawa.

2) Za kożdoho zamorduwanoho abo ranenoho wid dnia nynisznioho połonenoho, oficera abo żownira, budut' rozstrilani dwa ukrajiński oficyry abo żowniry.

3) Za kożdu w wyssze zhadanyj sposib zamordowanu abo ranenu sanitetku abo saniteta budut' rozstrilani dwa ukr. oficyry.

Riwnoczasno zwertajusia do Naczal. Kom. Wijśk Polśkych z prośboju o zwernenniesia do General. Bjura agenciji żenewśkoji z predstawłenniem wyssze zhadanych perestupstw a takoż:

a) z prośboju o prysłannie komisiji w ciły rozslidżennia sprawy;

b) z prośboju o prysłannie widdiłu Czerwonoho Chresta, bo w naslidok postupuwannia Ukr. Wijśk może hrozyty takoż naszym wijśkam, nedostacza sanitarnoji obsłuhy czerez jiji wymorduwannie.

Nacz. Kom. W. P. na schid. Hał.

Rozwadowśkyj, g. d. m. p."

Z cześkoho żytia.

Praha 26. XII. 1918 r.

W Prazi teper zaniati wsi umy Cześkoji republyky. Pryjizd prezydenta T. Masaryka do Prahy, pryskoryw szcze jiji budowu. Wona roste i kripne z kożnoju hodynoju, z kożnym dnem. I chto jiji buduje? Wsi — bez riżnyci perekonań, bez riżnyci partij.

Na perszyj plan wysunułyś try grupy. Persza, se cześki socijałdemokraty. W ministerstwi majut' troch zastupnykiw, tow. dra Soukupa, dr. Lwa Wintera i Habermana, zastupnykom prezydenta Nacionalnoji Rady je tow. dr. Tomaszek. Druha, se liberalna burżuazija, t. zw. prawno-derżawni (stato-pravne) do jakoji należat' mołodoczechy, radykały i realisty (masarykowci). Je se miśka inteligencija, promysłowci, szczo duże starajut'sia pro swoji klasowi interesy. Treta se agrariji i nacionalni socijalisty (klofacziwci). Ostoroń stojat' morawśki klerykały.

Powtorjuju, dosi wsi widłamky idut' zhidno w Prazi koło budowy Cześkoji republyky. Ne poriżnyło jich dosi nawit' socijalne pytannie. Żadanie socijałdemokratiw zawedennia 8-hodynnoho czasu praci pryniato wsimy partijamy bez protestu, chocz na dumku cześkych promysłowciw wwedenie toho zakonu teper w żyttie buło na jichniu dumku, nawit' szkidływe.

Poza ramamy nacionalnoho cześkoho żyttia ostały łysze własnyteli wełykoji posiłosty. Ohranyczennie wełykoji posiłosty jde w pari z nacionalnym interesom cześkoho narodu, bo jiji własnyky abo Nimci, abo znimczena szlachta.

Tomu duże aktualnoju stała agrarna sprawa. Popyrajut' jiji horjaczo i miśka burżuazija i bohati selany. Perszi choczut' pozbutysia takym robom politycznych konkurentiw, druhi choczut' zmicnyty swoji rjady i zasłonytysia pered nebezpekoju bezzemelnoho proletarijatu.

Szczo do zahranycznych spraw, to nimećko-cześkyj spir maje poładnaty prezydent Masaryk. Duże naprużeni widnosyny z Polakamy i w tij sprawi wysłano delegaciju z Warszawy, a na zjizd cześkoji socijałdemokratiji pryjichaw tow. Daszyńskyj.

Duże hołosnoju stała teper sprawa pryłuczennia uhorśkoji Ukrajiny i Łemkiwszczyny do Czechiji, szczo wykłykało znowu wełyke oburennie u Polakiw.

Z Słowakamy jdut' dali perehowory.

Z Nimeczczyny.

„Berliner Ztg." donosyt': Dnia 30. hrudnia zibrałasia w Berlini derżawna konferencija grupa Spartakusa. Prybuło 80—100 delegatiw. Po referati Libknechta pryniato odnohołosno rezoliuciju w sprawi zirwannia widnosyn z inszymy partijamy ta w sprawi zasnuwannia nowoji partiji pid nazwoju „Rewolucijno-komunistycznojoi robitnyczoji partiji Nimeczczyny". Rezeluciju pryniato odnohołosno, szczo partija maje nazywatysia „Komunistyczna partija Nimeczczyny — Sojuz Spartakusa". Pry kinci zasidannia predsidnyk powidomyw, szczo prybuły delegaty rosijśkych sowitiw. Delegat Radek wyhołosyw promowu do zibranych.

Biuro Wolfa oficijalno donosyt', szczo nezależni socijalisty wystupyły zi składu prawlinnia. Po wystupłenniu nezależnych utworyłosia nowe prawlinnie, złożene z Eberta, Szajdemana, Landeberga, Noske, Lebe, Wissela.

Bołharśkyj minister torhowli d-r Danew pro sytuaciju.

Po upadku ministerstwa Radosławowa i Malinowa je teper w Bołhariji ministerstwo Todorowa, w jakoho gabineti ministrom finansiw je d-r Danew. D-r Danew odyn z najwyznacznijszych prowodyriw bołharśkych rusofiliw i hołownyj sprawcia neszczasnoji bałkańskoji wijny.

Korespondent „Narod. Listy" maw teper z nym interwju, i na zapytannie joho, chto spryczynyw, szczo Bołharija rozpoczała wijnu, win widpowiw, szczo pryczynoju seho buły car Ferdynand i Radosławiw. Szczo do inszych spraw, to oswidczyw, szczo zjedynena Rosija musyt' buty znowa widbudowana a takoż i Polszcza musyt' powstaty w swojich **etnograficznych** hranyciach. Z radostiju pryniaw do widoma utworennie cześkoji republyky; bażaje jim rozszyrenniasia aż do Dunaju, szczoby buły pewnoju oporoju dla Ukrajinciw buwszoji Uhorszczyny. Se je w interesi Sławianstwa, szczoby Czechy mały najkorotszyj szlach do Adrijśkoho morja.

Francuśkyj poruczynk Wilem ubytyj!

Taku wistku wełykymy, czornymy bukwamy na perszim misci podaje nynisznyj lwiwśkyj polśkyj socialistycznyj „Dziennik Ludowy" (cz. 4), pokłykujyczysia na „Temps.". Ne znajemo, jaka buła cil „Dziennik-a", koły win riszywsia podaty powysszu wistku: poluwannie za senzaciamy, czy neswidomist'. Koły se neswidomist' — tak podajemo „Dziennik-owy" do widoma, szczo „Temps" wziaw otsiu wistku pro smert' Wilama z „Gazet-y Wieczorn-oji", jaka piznijsze sama stwerdyła, pokłykujuczysia na „wirodostojni żereła", szczo Wilam żywe i je internuwanyj w Ternopoli. Stwerdyw se wproczim ukrajinśkyj zahranycznyj sekretariat. Kołyż „Dziennik" poluje za senzacijamy i „robyt' nastrij" proty Ukrajinciw — todi na se nema rady.

Serdecznosty Polakiw suproty Czechiw.

W krakiwśkim „Kurjer-i Codzienn-im" z dnia 30. hrudnia czytajemo na perszij storinci otsi komplimenty, zwerneni w storonu Czechiw:

„Czechy terplat' na maniju wełykosty. Perechwalujut'sia tym, szczo wony je spiwtowaryszamy koaliciji i distanut' wid neji wilnu rukn, szczoby zaharbaty Teszyńske kniaziwstwo. Ta my (sebto Polaky) je takoż narodom sprymyrenym i z koalicijeju majemo trocha dawnijszi wzajemyny, jak braty Czechy. Doteper buło w switi tycho pro bohaterstwo Czechiw. Wid czasu Żyżky ta Chusytiw Czechy wmiły łysze torhuwaty, robyty knedli i pywo ta wysyłaty swojich hrajkiw po switi — a, jak awstrijski urjadnyky, germanizuwały ta szpionuwały Polszczu. My skazałyby: de konia kujut', tam żaba nastawlaje nohu i peresterihajemo pered naduwanniem, bo pry tim można puknuty".

Na tretij storinci toho samoho czysła czytajemo znowu taki serdecznosty:

„P. Gutkowśkyj (prowidnyk notyfikacijnoji delegaciji z Warszawy) stwerdyw, szczo polśkyj narid, naczalnyk derżawy ta Tymczasowe Prawlinnie je pereniati serdecznymy czuwstwamy do Czechiw"...

Otże kotri „czuwstwa" je szczyri: czy ti z perszoji storinky, de howoryt'sia pro maniju wełykosty, knydli, pywo, hrajkiw, szpioniw, żabu i t. d., czy ti z tretoji?

Polśke wojenne zwidomłennie.

Presowe Biuro podaje z dnia 2. sicznia 1919 r.

Nyni nad ranom zaatakuwaw woroh Sknyliw, de uzyskaw czastynnyj sukces. Odnacze protyatakom wykyneno joho zwidsy i uderżano pozyciji proty worożoho popołudnewoho nastupu. W inszych czastynach sytuacija bez zminy.

NOWYNKY.

— **Aresztuwannia i rewiziji u Lwowi.** Pered kilkoma dniamy wywezeno zi Lwowa d-ra Mychajła Wołoszyna. Wczora widbułysia rewiziji w towarystwi „Trud" i u o. Oleksandra Stefanowycza.

— **Samostijni nacionalni derżawy.** Czerez (PAT.) Do polśkoji delegaciji w szwajcarśkim Berni zhołosyłysia do koaliciji dwa predstawnyky Gruzyniw z propozycijeju spilnoji akciji razom z Łytowciamy i Ukrajinciamy w sprawi utworennia samostijnych nacionalnych derżaw. Siu akciju na miżnarodniomu kongresi myra małaby westy Polszcza.

— **W sprawi Łemkiwszczyny.** Pered kilkoma dniamy wyskazały my dumku, szczo w sprawi pryłuczeunia Łemkiwszczyny do Czechiji musiły interwenijuwaty hałyćki russofiły. Proty sioho riszuczo zastcrihajet'sia — „Prykarp. Ruś" w swojim 2. czysli i zajawlaje, szczo wony choczut' ciłkowytoho „oswobożdenija karpatśkoji Rusy".

— **Żertwy bratowbijczoji wijny.** W sylwestrowu nicz zhynuło wid kul kilka osib u Lwowi, miż inszymy takoż tow. Jan Miensowycz. Żertwoju armatnoji kuli wpała takoż kamenycia ukrajinśkoho żinoczoho towarystwa „Trud".

— **Chto je Biderman?** „Hajut" — żydiwśkyj dnewnyk w Warszawi podaje, szczo anglijśkyj oficyr Biderman, szczo pryjichaw w sprawi rozslidżennia żydiwśkych widnosyn, pryjichaw z żinkoju, jaka je doczkoju znanoho warszawśkoho bohacza.

Opowistky.

= **Uprawa USDP.** wzywaje wsich towaryszok i towarysziw, jaki ne wpłatyły partijnoho podatku za 1918 rik, szczoby nehajno wyriwnuwały załehłosty. Partijnyj podatok, szczo wynosyt' wsioho 1 K w misiać, można składaty szczodenno w Sekretarijati, wuł. Ruśka 3., na ruky tow. d-ra Filca.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

= **Zemelnyj Bank Hipotecznyj,** spiłka akcijna u Lwowi, podaje do widoma, szczo z ohladu na hospodarczyj zastij obnyżuje procentowu stopu wid wkładok w biżuczim rachunku na 2½%, poczawszy wid 1. sicznia 1919 aż do widkłykannia. 4—5

= **Krajewyj Sojuz Kredytowyj u Lwowi** powidomlaje otsym, szczo wid dnia 1. sicznia 1919 bude płatyty wid wkładok do oborotu 2½%. 4—5

= **Towarystwo wzajimnoho kredytu „Dnister"** u Lwowi, podaje do widoma swojich P. T. wkładnykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919 znyżuje widsotkowu stopu wid wkładok na 2½%. 4—5

= **„Narodna Hostynnycia" u Lwowi** powidomlaje, szczo obnyżuje procentowu stopu wid wkładok na 3 proc. wid 1. sicznia 1919. 3—3

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na prescowyj fond „Wperedu"!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 2—10

KS. ARTYMYSZYNOWI w PRZYSTANI. Czy Mochnaccy i Radzikowscy zdrowi? Czy jest tam Andrzej Cz. ze Lwowa? Odpowiedzcie tak samo. — Mikołaj Czajkowski. 6—6

Ksiądz ARSENICZ, — PISTYN. Tadeusz wrócił zdrów; urzęduje we Lwowie. Alfred zdrów, u siostry w Wiśniczu. Co u Was słychać? — Zbigniew. — Inne pisma proszę o przedruk. 3—3

Proszę uprzejmie czytelników w CHODOROWIE uwiadomić za wynagrodzeniem JAKUBA HENTSCHLA, płatniczego II klasy na dworcu, że żona i dzieci żyją i są zdrowe. Niech mąż da znak życia. — Żona i dzieci Hentschlowie. 1—2

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 31. Львів, неділя, дня 5. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,
орґан української соціялдемократичної партії.
Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:
50 сот.
Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Справа зєдинення України.

В перших днях січня має відбутися в Станіславові засіданнє Української Національної Ради під проводом президента д-ра Евгена Петрушевича. Головним предметом має бути справа зєдинення України і справа полагодження кризи в Державнім Секретаріяті з приводу димісії голови Державного Секретаріяту д-ра Костя Левицького, якого хвилево заступає д-р Сидір Голубович.

Секретар внутрішних справ Льонґін Цегельський у Київі.

Секретар внутр. справ д-р Льонгін Цегельський виїхав до Київа в цілі переговорів з директоріятом Української Республики.

Угорський міністер для українських справ.

Будапешт. Рада міністрів іменувала д-ра Ернеста Сабо міністром для українських справ.

Міжнародній конґрес.

„Franfurter Zeitung" доносить, що в Брукселі на конгресі бельгійської соц.-демократичної партії тов. Гуісмен заявив між іншим, що зїзд Інтернаціоналу скликаний на 6. січня в Льозанні відрочено на день 20. січня.

Делеґати чеської соціялдемократії на міжнар. конґрес.

На міжнародній конґрес в Льозанні висилає чеська соціялдемократія тов. Бехинє, Нємца і д-ра Шмераля.

Нові міністри в Варшаві.

Начальник Пілсудський іменував Блажія Столярського міністром рільництва, Иосифа Прухніка міністром публичних робіт, Станіслава Стончка міністром комунікації і Франца Вуйціка міністром. Всі вони належать до людовців ґрупи Стапінського; друга ґрупа людовців, а саме Длугоша і Вітоса завзято поборює кабінет Морачевського.

Траґедія хвилі.

Вступаємо в новий рік, в новий рік боротьби за справжню волю, за волю народу, за волю закріпощених, за рівність міжнародню і за рівність насущного хліба.

І з ким будемо боротися? Як боротися за волю народу, коли впав царизм, впала Австрія і народ став вільний? За яку міжнародню рівність, коли кожний нарід має сам становити про себе? Таж так подиктувала побідна антанта! І її воля, се воля побідника, перед котрим кожний скоритися мусить!

Блаженні віруючі. Але робочий народ вже тисячі літ переконувався, що нічого даровано нема на світі. І якраз робочий народ не може і не хоче належати до тих блаженних віруючих.

Робочий народ знає, що всяка гарна фраза, як рівність, воля, братерство деклямується лише тоді, коли сі гарні фрази не коштують нічого богачів буржуїв, капіталістів. Вони й цілуватися будуть із замітачем вулиць за рівність, за волю, за братерство, лише щоби не заплатити нічого зате.

Український робочий народ — він цілий робочий — знає, що то значити буде для нього становити самому про себе. Він знає, що треба буде те становленнє про себе заплатити кровю. Він знає, що на його тілі віками розсідалися галапаси, чужі галапаси, які не випустять так легко з рук своєї жертви. Він знав те, він зрозумів те і з подивляючою посвятою став до боротьби за право становити самому про себе. Як один муж став до боротьби там над Дніпром, над Доном, над Двиною, над Припеттю із московськими реакційними магнатами плянтаторами, над Прутом із румунськими боярами, над Сяном і Бугом з польською шляхтою.

І як один муж на цілім просторі зєднався робітник руками з робітником духовим і борються, головами накладають за одну спільну ідею рівности й волі насущного хліба; за одну спільну мету, бо цілий наш народ є в сім щасливім положенню, що не має шляхти, що не має своїх плянтаторів, не має своїх віками плеканих галапасів. А коли й має їх, то так мало, шо вони хилять свої голови перед божим голосом народу праці.

Але якуж страшну трагедію переживає наш робочий народ рівночасно з боротьбою за волю. Трагедію вбивства такогож самого поневоленого, як сам колись був. Бо чи не трагедія се, шо український хлоп мусить вбивати польського хлопа, український робітник польського робітника? Найстрашніща трагедія, яку коли бачив світ!

Той самий польський хлоп і робітник, шо стогнав в путах своїх панів, той визискуваний хлоп, що потом своїм поливав чужі лани і не мав з них нічого, той польський робітник, до крайности визискуваний робітник, який палав огнем помсти слухаючи промов тов. Дашинського, того оборонця робітників перед визискувачами, той хлоп, той робітник бере кріс і йде класти свою і свого брата голову. А зашо? За фантомом, який показують йому ті, які гнобили нас і його, гнобили українського й польського хлопа та робітника.

Бо чи не має польський хлоп кращого доказу, шо він не бореться за свою вільність, а лише за панський інтерес на познанських і краківських подіях? Чи не бачить польський народ, як пани обкидують болотом чисто хлопське-робітниче правлінне в Варшаві? Зашо обкидують? За те лише, шо воно хлопське.

Чи не бачить польський робочий народ, як познанські пани відсохнули від Варшави і ухвалили признавати лише польське правлінне в Парижі а ось тепер вибрали окремо для Познанщини Падеревського президентом? Чи се також народний інтерес роздирати наново подерту доси вітчину? Ні, се інтерес панських ланів, інтерес фабрик, лісів, бо варшавське правлінне проголосило поділенне їх між тих, хто на них працює.

Чи не бачить польський робочий народ, як краківські пани карають шкільну дітвору за се, шо витала спасителя і найвищого управителя вітчини Пілсудського? Чи булиби вони карали дітий тоді, колиби вони витали колись чужого їм наїздника Габсбурга? Ні, певно ні, бо Габсбург не рухав їх ланів.

Ну, і зашо караєте себе і нас? Зате хіба ні, шо ми хочемо нашого права а лише виключно за панський інтерес. За інтерес тих, шо самі роздирають свою вітчину і вносять анархію в свій власний народ. (е. г.)

Чи конче сього?

В останніх днях львівські Українці пережили важкі хвилини масового арештування. Ми не дуже дивуємося, бо арештування, рівно як другі більше або менше приємні річи є конечним побічним обявом війни.

І хто раз признав війну, мусить послідовно признати й арештування. Воююча сторона мусить забезпечити себе перед шпіонажою в хосен ворога. Се ясне як сонце, коли кому є ясне те, чому є війна.

Але зівсім не ясне нам се, яку мету мають масові арештування. Бо про шпіонажу при таких арештуваннях нема бесіди. Приміром арештуваннє тих людий, які купують ґазету в адміністрації тоїж ґазети, се безуслівно не має нічого спільного зі шпіонажою. Або арештування самих редакторів ґазети. Чи се також має що спільного зі шпіонажою, а ще тимбільше, коли сі редактори кожний з осібна підписали цирографи, що вони не вийдуть поза межі Львова без осібного на те дозволу?

Може дехто сказати, що арештують на се, щоби мати закладників. Добре, нехай і так. Але що тут говорити про закладників, коли щоби навіть військова управа вивезла всіх Українців з дітьми зі Львова, то не буде мати стільки закладників, скільки можуть мати Українці польських закладників у східній Галичині. Українці навіть не потребують їх арештувати тепер, бо всі вони й так не можуть лишити своїх домівок на поталу долі і помандрувати світами.

Та ще Українці можуть мати не звичайних гречкосіїв, а таких панів, як графів, баронів, кілька кіп дідичів і другої сорти людий, які сидять по дворах, повітових місточках і т. д.

Ми підносимо се питаннє не ізза страху перед арештуваннями. Ми й так ніби в арешті, хоч ще ходимо по місті. Але ми питаємо розсудку розважних польських політиків, чи конче підносити нужденність життя у Львові, яким воно є досі? Чи конче треба роздирати батьків від дітей на те, щоби діти падали жертвою нужди? Чи сі средства улекшать Полякам боротьбу? Чи вони причиняться може до сього, що Українці признають панам Полякам, шо східня Галичина належить до Польщі?

Ні, се не поможе Полякам. Українці сього ніколи не признають, бо таким признаннєм запропастилиби себе на віки вічні. Чому? Бо Українці вже мали нагоду протягом кількох століть випробувати своїх приятелів панів Поляків. Ми підчеркуємо: панів Поляків, бо з робочим польським народом Українці жили в згоді і будуть жити. Се більше чим певно.

Ні, панове, се вам нічого не поможе. Демократичний дух часу диктує нам і вам, що Українці мають бути суверенними в своїм домі.

„Не тратьте куме сили!" (е. г.)

Нагінка на соціялістів і тов. Морачевського.

Відносини між поодинокими партіями в Польщі з кожним днем загострюються, а вся реакція організується проти соціялістів, а головно проти тт. Пілсудського і Морачевського.

Перші виступили людовці і почали огидну кампанію в своїх газетах, як „Piast" і т. п. За ними пішов бувший „товариш" Грабскі, який виступив з відкритим письмом проти т. Морачевського, закидаючи йому, що він не хоче Гданська. Тов. Морачевський сейчас заперечив се, та п. Грабскому сього замало і ціла польська преса аж до знудження повторює сю поголоску.

Тепер вирушив до бою ще „ексцеленція" Гломбінські. В формі розмови з редактором „Słow-a Polsk-ого" висказує п. міністер велике своє невдоволенне з причини панування соціялістів в Варшаві, тому і не щадить чорних красок. „Кабінет (Морачевського) поповнив вже стільки блудів і стільки гріхів має на совісти, що є сумнівне, чи поважні політики инших таборів хотілиби до нього вступити". Дальше каже п. екс-міністер, що: „Правлінне (Морачевського) фактично не уміє утримати ні примітивного ладу ні безпеченьства", а Пілсудський не хоче боронити Львова і „тому бере важку відвічальність супроти цілої вітчини".

І так далі розказує п. ексцеленція — плаче крокодиліми слезами і озлоблений мабуть тому, що Варшава не хотіла мати його свого часу міністром довше як кілька днів.

Конґрес бельґійської соціялдемократичної партії.

Брукселя, 27. грудня 1918.

В Людовім домі відбувся тут конгрес бельґійських товаришів при участи соціялістичних сенаторів послів і міністрів. Між иншим міністер тов. Вандервельд заявив, що він уступить з правительства, колиби воно хотіло вести заборчу політику. Посол тов. Жакемот промовляв горячо, за відбудуванням Інтернаціоналу, тов. Вандерлє відповідаючи, сказав: „Тов. Анзелє має заступати Інтернаціонал в Льозанні, а я в Верзалі. Наші ціли покриваються з інтересами людськости. В Верзалі я буду боронити програму Вільсона, як також резолюцій льондонської конференції (з вересня 1917 р. пр. Ред.), після якої всі народи мають свобідно розвиватися і утворити „Союз вільних народів". Конгрес ухвалив великою більшістю, щоби тов. Вандервельд остав в бельґійськім правительстві.

Котюзі по заслузі.

Паризькі дневники доносять, що на Різдвяні свята приїхав знаний вожд російських кадетів Мілюков до Парижа. Він старався тут оправдати своє зближенне до Німців в Київі. Не найшов одначе ласки у теперішних керманичів французької републики. На жаданнє паризької поліції мусів опустити Париж і поїхав шукати щастя в Льондоні. Мілюков таку саму ролю відограв і супроти Українців, з ревного „приятеля" став потому нашим ворогом.

Вісти з краю.

Станіславів. Повітовим комісарем є тут б. посол д-р Лев Бачинський, його заступником судовий радник Кульчинький, комендантом міста полковник Гавінський. Виходить тут щоденна газета „Нове Життє", а в коротці почне виходити соціялдемократична газета. Апровізація на загал добра.

Що чувати в світі?

Справа миру ще не порішена. Дня 6. січня мають розпочатися наради лише між чотирома державами: Англією, Францією, Італією і Америкою. Доперва опісля будуть запрошені до нарад инші держави, що належать до коаліції. Підписання загального миру можна — після французьких інформацій — надіятися десь в червни.

Місто Познань заняли Поляки. Так доносять телєґрами. Не обійшлося без проливу крови. Мало згинути при тім кількадесять Поляків. До Познання прибув славний польський музик Падеревський, якого Поляки оваційно витали. В Познані заведено наглі суди.

Словацькі війська заняли Кошиці.

„Morgenzeitung" доносить з Варшави, що польські реакційні круги хочуть скинути Пілсудського, а на його місце поставити славного музика Падеревського. Инша знову партія реакціонерів бажалаби бачити на місци Пілсудського — ґенерала Галлєра.

Польське воєнне звідомленнє.

Пресове бюро подає з дня 3. січня 1919 р.: Сьогодня ділання ворожої артилєрії значно слабші. В обідній порі появилися над містом два ворожі літаки, які кинули, як досі провірено, дві бомби. Одна з них кинена на шпиталь, означений Червоним Хрестом, не спричинила одначе жертв. Близько Мщани обстрілював нині пополудни ворог по своїй методі особовий потяг в дорозі з Перемишля до Львова, та ранив кількох, а на смерть забили одну особу. Крім сього не було ніяких важніщих подій.

НОВИНКИ.

— **Кілько Жидів згинуло у Львові** підчас останніх погромів? „Wiek Nowy" з дня 3 січня подає, що число жертв протижидівських погромів виносить, „після урядових, як каже, жерел" — 41 (!!!) осіб, а не 150, як подали варшавські ґазети. Далі каже, що причиною смерти тих 41 осіб були виключно рани від куль, отже неправдиві є поголоски про живцем попалених і т. Вкінці стверджує, що „досліди в справі погромів кинуть правдиве світло на по[illegible] Жидів і викажуть, хто викликав ті пог[illegible] почалося від погромів, чи від конечної о[illegible] Є фактом, що сторона противна ляла гор[illegible]оду та кваси". Так писав „Wiek" в п[illegible]ю 3 січня!... Стверджує він отже, що то самі Жиди викликали погроми! Та вже слідуючого дня, в суботу, — на диво! — відпекується „Wiek" від своєї нотатки з пятниці і каже, що все те, що написав в пятницю — є неправда, а винні тут... недостача ґазу і електрики (добре, що не Українці!) та недостача редакційних голов!!!

— **„Петлюра в опалах".** Тойсам „Wiek Nowy", що подав „правдиву" вістку про протижидівські погроми у Львові, подає знову „з найліпше поінформуваного жерела", що Петлюра находиться в дуже скрутнім положенню, бо серед його військ шириться большевізм, кілька полків збунтувалося і через те не може прийти в поміч галицьким Українцям. А що найважніще — німецькі війська зорґанізувалися і йдуть проти Петлюри!.. Виходить з того, що в „Веку" направду мусить бути дуже мало ґазу й свічгла та що редакційний персонал „przerzedzony."

— **Про „террор гайдамакуф"** довідуємося щодня з польських ґазет. Фантазії буржуазних дневникарів переходять байки з 1001 ночи. Нам годі тепер відповідати хочби на частину того, що находимо в польських ґазетах. Годі — бо живемо, як каже „Gazeta Wieczorna" чи „Poranna" в часі, коли голос мають карабіни та й польські ґазети...

— **Нетерпимість.** Вчора якийсь польський узброєний жовнір видер з рук одному нашому малому кольпортерови кільканайцять чисел ґазети, подер їх та настращив хлопця, що „застрілить" його, коли він буде її продавати. Перед кількома днями якийсь польський жовнір виганьбив одну трафікантку за те, що вона продає у себе нашу ґазету і загрозив, що на другий раз повибиває їй вікна, коли побачить на виставі українську ґазету. Подаємо се до відома військовій команді, а може вона потрафить відповідно вплинути на нетерпимість деяких вояків.

— **Байочки польських буржуазних ґазет не мають границь.** Ось пише одна краківська чорносотенна ґазета, що в Дрогобичи Українці нападають на тих людий, що говорять на вулиці по польськи, що бють їх і навіть арештують, що здирають польські написи і так далі. Все те очевидно неправда, бо як нас інформує один польський робітник (монтер), що якраз сими днями вернув з Дрогобича, такого шовіністичного шалу, який переживаємо ми отут у Львові, там зовсім не знають. Коли ми показали йому те число ґазети („Kurjer codzienny"), в якім находимо висше наведені „злочини" Українців в Дрогобичі — він сердечно усміявся! Ось якими „інформаціями" годує своїх чигачів польська преса!

— **Величезні добра Скоропадського** рішив український Директоріят сконфіскувати, а його самого виняти з під права.

— **Американська делєґація для харчових справ** приїхала до Харкова дня 3. с. м. Делєґація відбула конференцію з Ліквідаційною Комісією і ще того самого дня вечером відїхала до Варшави.

— **Військові власти** пригадують, що на случай появи ворожого літака над містом, цивільна людність повинна хоронитися в брамах домів, в склепах та взагалі в заслонених місцях, противно треба стеречися ставати на вулиці, приглядатися рухам літака і не збиратися на площах та отвертих просторах.

— **Ще в справі Вілєма.** Французького поручника Вілєма „замордувала" перша „Gazeta Wieczorna", присвячуючи йому велику вступну статтю. Инші польські ґазети мовчали і навіть не повторювали сеї „сенсації", знаючи, що всякі „достовірні" вістки „Wieczorn oї" є видумками. За „Wieczorn-ою" пустила вістку про смерть Вілєма віденська „Neue Freie Presse", за нею париська „Matin", за тою повторив „Temps" — а за нею на ново покликуються польські ґазети. І так кругом! Тільки що ціла буржуазна львівська преса повторює її встидливо — а лише одна небуржуазна ґазета робить з неї велику сенсацію, обчислену для „роблення настрою".

Оповістки.

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Михайло і Марія Коць 10, І. Ф. 2, Олена Лігинська 15, Шпікула 5, М. А. 10, Таранько 20, Л. Р. 20, Антін Чайківський 10, Марія Бокадо 5, Чорній Марта 20, Дарія Новосад 10, Емілія Сава 10, Лукашевський Йосиф 20, Володимир Левицький 10. Разом 167. (Далі буде.)

= **Всі дотепер вийшовші числа „Впереду"** (крім 2-го) можна ще дістати в нашій адміністрації.

= **На Ялинку** для ранених жовнірів продовжуємо складати жертви в натуралїях в Українськім Горожанськім Комітеті, при вул. Руській ч. 3., II. поверх, щодня від год. 9—1. передполуднем. — Комітет.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3., другий поверх. Урядові години: від 9—1 і від 2—3 попол.

= **Управа У. С. Д. П.** взиває всіх товаришок і товаришів, які не вплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости. Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д-ра М. Фільца.

= **Земельний Банк Гіпотечний**, спілка акційна у Львові, подає до відома, що з огляду на господарський застій обнижує процентову стопу від вкладок в біжучім рахунку на 2½%, почавши від 1. січня 1919 аж до відкликання. 5—5

= **Краєвий Союз Кредитовий у Львові** повідомляє отсим, що від дня 1. січня 1919 буде платити від вкладок до обороту 2½%. 5—5

= **Товариство взаїмного кредиту „Дністер"** у Львові, подає до відома своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1 січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на 2½%. 5—5

= **„Народна Гостинниця" у Львові** повідомляє, що обнижує процентову стопу від вкладок на 3% від 1. січня 1919 р. 3—3

= **На ялинку для ранених укр. жовнірів** зложили в коронах: О. П. 50, Іван Дудрик 50, Йосифа Наконечна 20, Мірося Глиняньска 20, інж. Корнелля 20, Громницький 10, Шарко 15, Іван Жмінковський 20, О. Ф. 10, Текля Скварок 20, д-р Мих. Галущинський 50, Укр. консум 27 пачок тютюну і 100 цигар, М. Качмарський 30, І. Г. 20, А. М. 20, Василь Ярош 10, Ольга Ярош 10, Влодзю Ярош 10, П. Уловіч 20, Угарський 4, Константин Озоля 20, Михайло Білик 4, Александер Коссак 20, Малинчак 15, М. Шумський 10, Г. Пасічник 50, д-р Філ. Колесса 10, Катерина Дудас 2 кг. муки, Антін Сгроконь 4, директор Пшепюрський 50, Олена Літинська 35, Тимотей Копач 20, Ольга Завадська 10, Оля Дівнич 10, Наталія Завадська 4, Юлія Каникізна 30, Марія Чорній 30, Марія Теолецька 10, Іван Трохим 10, С. Єднорук 10, А. Кніда 10, А. Ганас 7, збірка п. Шведівної 30.

= **На безробітних** зложила Анастасія Балучинська 10 корон.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ"!

Оголошення приймається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду". 3—10

Хто знайшов? В середу 1. січня передполуднем згублено портфель з грішми, фотоґрафією і посвідкою від міської електровні. Хто знайшов би сей портфель, зволить задержати собі гроші а фотоґрафію і посвідку з електровні зложити до адміністрації „Впереду". 3—3

Займуся господарством радо у священика. Зголошення в адміністрації „Впереду". 1—2

Студент університету прохає земляків о відступленне одежі середнього росту. Зголошенне у „Впереді". 1—1

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здорова? — Родичі. 10—10

Читачів „Впереду" прошу повідомити МАРІЮ ЩИТИНСЬКУ, ДОВЖНІВ, коло Белза, пов. Сокаль, що я вже здоров. — Семен. 4—5

О, КОРНЕЛЬ МАНДИЧЕВСЬКИЙ, ТУРІВКА, повіт Сколат. Ми здорові, а Ви і Ромцьо, як живете? — Кобринський. 3—3

МИХАЙЛО КРАЙКІВСЬКИЙ, ПОТІК, коло Рогатина. Я здорова, перебуваю у Катерини. — Юля. 2—2

ЮРКУ ТЕРМЕРІВСЬКИЙ! Дай вістку, чи Ти здоров? — Нуся. — Інші часописі проситься о передрук. 2—2

НЮРА САФАНОВА, ОДЕСА. Я здоров, у Львові. — Юзя — Володя. Одеські ґазети прохаю о передрук. 2—3

СОТНИК ЯНІВ, ОДЕСА. Вибачайте мені всьо. Я у Львові, здоров. — Волощенко. 2—3

КОВБЕЛЬ, ГРАБ, РЕБЧУК! Дайте вістку про себе. Я у Львові. — Манівський. Укр. ґазети прохаю о передрук 2—3

Поручник ВАСИЛЬ СЕНЕНЬКО. Що з Остапом? Прошу о вістку — Стефа, Львів. 2—4

УСС. ВОЛОДИМИРА МОСОРУ прошу, щоби мої річи зложив в депозиті або у д-ра Гірняка в Тернополі. — Я. Н. Львів. 2—3

Читачів „Впереду" прошу повідомити ЮЗЕФУ БЕМВНОВИЧ коло ПЕРЕМИШЛЯН, що всі здорові. Прошу о вістку. — Аслерове, Львів, Польна 15. 1—1

ІЛЯРІЯ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 1—10

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно сейчас. Зголошуватися до адміністрації „Впереду" (вулиця Руська ч. 3., I. поверх).

Вид. Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Бучак З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Сидорака.

Cz. 31. Lwiw, nedila, dnia 5. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' koždoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
50 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁVCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Sprawa zjedynennia Ukrajiny.

W perszych dniach sicznia maje widbutysia w Stanisławowi zasidannie Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady pid prowodom prezydenta d-ra Ewhena Petruszewycza. Hołownym predmetom maje buty sprawa zjedynennia Ukrajiny i sprawa połahodżennia krizy w Derżawnim Sekretariati z prywodu dymisiji hołowy Derżawnoho Sekretarijatu d-ra Kostia Łewyćkohojakoho chwyłewo zastupaje d-r Sydir Hołubowycz.

Sekretar wnutrisznich spraw Longin Cehelśkyj u Kyjiwi.

Sekretar wnutr. spraw d-r. Longin Cehelśkyj wyjichaw do Kyjiwa w ciły pereho woriw z dyrektorjatom Ukrajinśkoji Republyky.

Uhorśkyj minister dla ukrajinśkych spraw.

Budapeszt. Rada ministriw imenuwała d-ra Ernesta Sabo ministrom dla ukrajinśkych spraw.

Miżnarodnij kongres.

„Frankfurter Zeitung" donosyt', szczo w Brukseli na kongresi belgijśkoji soc.-demokratycznoji partiji tow. Huismen zajawyw miż ynszym, szczo zjizd Internacijonału skłykanyj na 6. sicznia w Lozanni widroczeno na deń 20. sicznia

Delegaty cześkoji socijałdemokratiji na miżnar. kongres.

Na miżnarodnij kongres w Lozanni wysyłaje cześka socijałdemokratija tow. Bechynie, Niemca i d-ra Szmerata.

Nowi ministry w Warszawi.

Naczalnyk Piłsydśkyj imenuwaw Błażija Stolarśkoho ministrom rilnyctwa, Josyfa Pruchnika ministrom publycznych robit, Stanisława Stonczka ministrom komunikaciji, Franca Wujcika ministrom. Wsi wony należat' do ludowciw grupy Stapińskoho; druha grupa ludowciw, a same Dlugosza i Witosa zawziato poboriuje kabinet Moraczewśkoho.

Tragedija chwyli.

Wstupajemo w nowyj rik, w nowyj rik borot'by za sprawżniu wolu, za wolu narodu, za wolu zakriposzczenych, za riwnist' miżnarodniu i za riwnist' nasuszcznoho chliba.

I zkym budemo borotysia? Jak borotysia za wolu narodu, koły wpaw caryzm, wpała Awstrija i narod staw wilnyj? Za jaku miżnarodniu riwnist', koły kożnyj narid maje sam stanowyty pro sebe?

Taż tak podyktuwała pobidna antanta! I jiji wola, se wola pobidnyka, pered kotrym kożnyj skorytysia musyt'!

Błażenni wirujuczi. Ałe roboczyj narod wże tysiaczi lit perekonuwawsia, szczo niczoho darowanoho nema na switi. I jakraz roboczyj narod ne może i ne chocze należaty do tych błażennych wirujuczych.

Roboczyj narod znaje, szczo wsiaka harna fraza, jak riwnist', wola, braterstwo deklamujesia łysze todi, koły si harni frazy ne kosztujut' niczoho bahacziw, burżujiw, kapitalistiw. Wony i ciłuwatysia budut' iz zamitaczem wułyć za riwnist', za wolu, za braterstwo, łysze szczoby ne zapłatyty niczoho zate.

Ukrajinśkyj roboczyj narod — znaje, szczo to znaczyty bude dla nioho stanowyty samomu pro sebe. Win znaje, szczo treba bude te stanowłennie pro sebe zapłatyty krowiu. Win znaje, szczo na joho tili wikamy rozsidałysia hałanasy, czuźi hałanasy, jaki ne wypustiat' tak łehko z ruk swojeji żertwy. Win znaw te, win zrozumiw te i z podywlajuczoju poswiatoju staw do borot'by za prawo stanowyty samomu pro sebe. Jak odyn muż staw do borot'by tam nad Dniprom, nad Donom, nad Desnoju, Prypetiu iz moskowśkymy reakcijnymy magnatamy plantatoramy, nad Prutom iz rumuńskymy bojaramy, nad Sianom i Buhom z polśkoju szlachtoju.

I jak odyn muż na cilim prostori zjednawsia robitnyk rukamy z robitnykom duchowym i borut'sia, hołowamy nakładajut' za odnu spilnu ideju riwnosty i woli nasusznoho chliba; za odnu spilnu metu, bo ciłyj nasz narod je w sim szczasływim położenniu, szczo ne maje szlachty, szczo ne maje swojich plantatoriw, ne maje swojich wikamy płekanych hałapasiw. A koły i maje jich, to tak mało, szczo wony chylat' swoji hołowy pered bożym hołosom narodu praci.

Ałe jakuż straszną tragediju pereżywaje nasz roboczyj narod riwnoczasno z borot'boju za wolu. Tregediju wbywstwa takohoż samoho ponewołenoho, jak sam kołyś buw, Bo czy ne tragedija se, szczo ukrajinśkyj chłop musyt' wbywaty polśkoho chłopa, ukrajinśkyj robitnyk polśkoho robitnyka? Najstrasznischa tragedija, jaku koły baczyw switi!

Toj samyj polśkyj chłop i robitnyk, szczo stohnaw w putach swojich paniw, toj wyzyskuwanyj chłop, szczo potom swojim poływaw czuźi łany i ne maw z nych niczoho, toj polśkyj robitnyk, do krajnosty wyzyskuwanyj robitnyk, jakyj paław ohnem pomsty słuchajuczy promów tow. Daszyńskoho, toho oboroncia robitnykiw pered wyzyskuwaczamy, soj chłop, toj robitnyk bere kris i ide kłasty swoju i swoho brata hołowu. A zaszczo? Za fantonom, jakyj pokazujut' jomu ti, jaki hnobyły nas i joho, hnobyły ukrajinśkoho i polśkoho chłopa ta robitnyka.

Bo czy ne maje polśkyj chłop kraszczoho dokazu, szczo win ne boret'sia za swoju wilnist', a łysze za pańskyj interes na poznańskych i krakiwśkych podijach? Czy ne baczyt' polśkyj narod, jak pany obkydujut' bołotom czysto chłopśke robitnycze prawlinnie w Warszawi? Zaszczo obkydujut'? Za te łysze, szczo wono chłopśke.

Czy ne baczyt' polśkyj roboczyj narod, jak poznański pany widsachnułysia wid Warszawy i uchwałyły pryznawaty łyśze polśke prawlinnie w Paryżi a oś teper wybrały okremo dla Poznańszczyny Paderewśkoho prezydentom? Czy se takoż narodnyj interes rozdyraty nanowo podertu dosy witczynu? Ni, se interes pańskych łaniw, interes fabryk, lisiw, bo warszawśke prawlinnie prohołosyło podiłennie jich miż tych, chto na nych praciuje.

Czy ne baczyt' polśkyj roboczyj narod, jak krakiwśki pany karajut' szkilnu ditworu za se, szczo wytała spasytela i najwyszczoho uprawytela witczyny Piłsudśkoho? Czy bułyby wony karały dityj kołyby wony wytały kołyś czużoho jim najizdnyka Habsburga? Ni, pewno ni, bo Habsburg ne ruchaw jich łaniw.

Nu, i zaszczo karajete sebe i nas? Zate chiba ni, szczo my choczemo naszoho prawa a łysze wykluczno za pańskyj interes. Za interes tych, szczo sami rozdyrajut' swoju witczynu i wnosiat' anarchiju w swij własnyj narod. (E. H.)

Czy koncze sioho?

W ostannich dniach lwiwśki Ukrajinci pereżyły ważki chwyłyny masowoho aresztowannia. My ne duże dywujemosia, bo aresztuwannia, rewiziji i druhi bilsze abo mensze pryjemni riczy je koneczným pobicznym objawom wijny.

I chto raz pryznaw wijnu, musyt' poslidowno pryznaty i aresztuwannia. Wojujucza storona musyt' zabezpeczyty sebe pered szpionażoju w chosen woroha. Se jasne jak sonce, koły komu je jasne te, czomu je wijna.

Ałe zowsim ne jasne nam se, jaku metu majut' masowi aresztuwannia. Bo pro szpionażu pry takych aresztuwanniach nema besidy Prymirom aresztuwannie tych ludyj, jaki kupujut' gazetu w administraciji tojiż gazety, se bezusłowno ne maje niczoho spilnoho zi szpionażoju. Abo aresztuwannia samych redaktoriw gazety, a czy se takoż maje szczo spilnoho zi szpionażoju, a szcze tym bilsze, koły si redaktory kożnyj z osibna pidpysały cyrografy, szczo wony ne wyjdut' poza mezi Lwowa bez osibnoho na te dozwołu?

Może dechto skazaty, szczo aresztujut' na se, szczoby maty zakładnykiw. Dobre, nechaj i tak. Ałe szczo tut howoryty pro zakładnykiw, koły szczoby nawit' wijśkowa uprawa wywezła wsich Ukrajinciw z dit'my zi Lwowa, to ne bude maty stilky zakładnykiw, skilky możut' maty Ukrajinci polśkych zakładnykiw u schidnij Hałyczyni. Ukrajinci nawit' ne potrebujut' ich aresztuwaty teper, bo wsi wony i tak ne możut' łyszyty swojich domiwok na potału doli i pomandruwaty switamy.

Ta szcze Ukrajinci możut' maty ne zwyczajnych hreczkosijiw, a takych paniw, jak grafiw, baroniw, kilka kip didyczіw i druhoji sorty ludyj, jaki sydiat' po dworach, powitowych mistoczkach i t. d.

My pidnosymo se pytannie ne izza strachu pered aresztuwanniamy. My i tak niby w areszti, chocz szcze chodymo po misti. Ałe my pytajemo rozsudku rozważnych polśkych politykiw, czy koncze pidnosyty nużdennist' żyttia u Lwowi, jakym wono je dosi? Czy koncze treba rozdyraty bat'kiw wid ditej na te, szczoby dity padały żertwoju nużdy? Czy si sredstwa ułekszat' Polakam borot'bu? Czy wony pryczyniat'sia może do sioho, szczo Ukrajinci pryznajut' panam Polakam, szczo schidnia Hałyczyna należyt' do Polszczi?

Ni, i se ne pomoże Polakam. Ukrajinci sioho nikoły ne pryznajut', bo takym pryznanniem zapropastyłyby sebe na wiky wiczni. Czomu? Bo Ukrajinci wże mały nahodu protiahom kilkoch stolit' wyprobuwaty swojich pryjateliw paniw Polakiw. My pidczerkujemo: paniw Polakiw, bo z roboczym polśkym narodom Ukrajinci żyły w zhodi i budut' żyty. Se bilsze czym pewne.

Ni, panowe, se wam niczoho ne pomoże. Demokratycznyj duch czasu dyktuje nam i wam, szczo Ukrajinci majut' buty suwerennymy w swojim domi.

„Ne trat'te kume syły!" (e. h.)

Nahinka na socijalistiw i tow. Moraczewśkoho.

Widnosyny miż poodynokymy partiamy w Polszczi z kożnym dnem zahostrujut'sia, a wsia reakcija organizujet'sia proty socialistiw, a hołowno proty t. Piłsudśkoho i Moraczewśkoho.

Perszi wystupyły ludowci i poczały ohydnu kampaniju w swojich gazetach, jak „Piast" i t. p. Za nymy piszow buwszyj „towarysz" Grabski, jakyj wystupyw z widkrytym pyśmom proty t. Moraczewśkoho, zakydujuczy jomu, szczo win ne chocze Gdańska. Tow. Moraczewśkyj sejczas zapereczyw se, ta p. Grabśkomu sioho zamało i cyła polśka presa aż do znudżennia powtoriuje siu pohołosku.

Teper wyruszyw do boju sze „ekscelencija" Głombiński. W formi rozmowy z redaktorom „Słow-a Polsk-oho" wyskazuje s

minister welyke swoje newdowołennie z pryczyny panuwannia socijalistiw w Warszawi, tomu i ne szczadyt' czornych krasok. „Kabinet (Moraczewśkoho) popownyw wże stilky błudiw i stilky hrichiw maje na sowisty, szczo je sumniwne, czy poważni polityky inszych taboriw chotiłyby do nioho wstupyty". Dalsze każe p. ex-minister, szczo: „prawlinnie (Moraczewśkoho) faktyczno ne umije utrymaty ni prymitywnoho ładu ni bezpeczeństwa", a Piłsudśkyj ne chocze boronyty Lwowa i „tomu bere ważku widwiczalnist' suproty ciłoji witczyny".

I tak dali rozkazuje p. ekscelencija — płacze krokodyłymy słezamy i ozłobłenyj mabut' tomu, szczo Warszawa ne chotiła maty joho swoho czasu ministrom dowsze jak kilka dniw.

Kongres belgijśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Bruksela, 27. hrudnia 1918.

W ludowim domi widbuwsia tut kongres belgijśkych towarysziw pry uczasty socijalistycznych-senatoriw posłiw i ministriw. Miż ynszym minister tow. Wanderweld zajawyw, szczo win ustupyt' z prawytelstwa, koły by wono chotiło westy zaborczu polityku. Posoł tow. Żakemot promowlaw horjaczo, za widbuduwanniem Internacijonału, tow. Wanderle widpowidajuczy, skazaw: „Tow. Anzele maje zastupaty Internacijonał w Lozanni, a ja w Werzali. Naszi ciły pokrywajut'sia z interesamy ludśkosty. W Werzali ja budu boronyty programu Wilsona, jak takoż rezolucij londyńskoji konferenciji (z wereśnia 1917 r. pr. Red.), pisla jakoji wsi narody majut' swobidno rozwywatysia i utworyty Sojuz wilnych narodiw". Kongres uchwaływ welykoju bilszistiu, szczoby tow. Wanderweld ostaw w belgijśkim prawytelstwi.

Kotiuzi po zasłuzi.

Paryżśki dnewnyky donosiat', szczo na Rizdwiani swiata pryjichaw znanyj wożd rosijśkych kadetiw Milukow do Paryża. Win starawsia tut oprawdaty swoje zbłyżenuie do Nimciw w Kyjiwi. Ne najszow odnacze łasky u teperisznych kermanycziw francuśkoji republyky. Na żadannie paryżśkoji policiji musiw opustyty Paryż i pojichaw szukaty szczastia w Londoni. Milukow taku samu rolu widohraw i suproty Ukrajinciw, z rewnoho „pryjatela" staw potomu naszym worohom.

Wisty z kraju.

Stanisławiw. Powitowym komisarem je tut b. posoł d-r. Łew Baczyńśkyj, joho zastupnykom sudowyj radnyk Kulczyćkyj, komandantom mista połkownyk Gawińśkyj. Wychodyt' tut szczodenna gazeta „Nowe Żyttie", a w korotci piczne wychodyty socijałdemokratyczna gazeta. Aprowizacija na zahał dobra.

Szczo czuwaty w switi?

Sprawa myru szcze ne poriszena. Dnia 6. sicznia majut' rozpoczatysia narady łysze miż czotyroma derżawamy: Anglijeju, Francijeju, Italijeju i Amerykoju. Doperwa opisla budut' zaproszeni do narad inszi derżawy, szczo należat' do koaliciji. Pidpysania zahalnoho myru można — pisla francuśkych informacij — nadijatysia doperwa deś w czerwny.

Misto Poznań zaniały Polaky. Tak donosiat' telegramy. Ne obijszłosia bez proływu krowy. Mało zhynuty pry tim kilkadesiat' Polakiw. Do Poznania prybuw sławnyj polśkyj muzyk Paderewśkyj, jakoho Polaky owacijno wytały. W Poznani zawedeno nahłi sudy.

Słowaćki wijśka zaniały Koszyci.

„Morgenzeitung" donosyt' z Warszawy, szczo polśki reakcijni kruhy choczut' skynuty Piłsudśkoho, a na joho misce postawyty sławnoho muzyka Paderewśkoho. Insza znowu partija reakcioneriw bażała by baczyty na miscy Piłsudśkoho — generała Halera.

Polśke wojenne zwidomłennie.

Presowe Biuro podaje z dnia 3. sicznia 1919 r.

Siohodnia diłannia worożoji artyleriji znaczno słabszi. W obidnij pori pojawyłysia nad mistom dwa woroži litaky, jaki kynuły, jak dosi prowireno, dwi bomby. Odna znych kynena na szpytal, oznaczenyj czerwonym chrestom, ne spryczynyła odnacze żertw. Błyżko Mszany obstriluwaw nyni popołudny woroh po swojij metodi osobowyj potiah w dorozi z Peremyszla do Lwowa, ta ranyły kilkoch, aubyły na smert' odnu osobu. Krim sioho ne buło nijakych ważniszczych podij.

NOWYNKY.

— **Kilko żydiw zhynuło u Lwowi** pidczas ostannich pohromiw? „Wiek Nowy" z dnia 3. sicznia podaje, szczo czysło żertw protyżydiwśkych pohromiw wynosyt' „pisla urjadowych, jak każe, żerel" — 41 (!!!) osib, a ne 150, jak podały warszawśki gazety. Dali każe, szczo pryczynoju smerty tych 41 osib buły wykluczno rany wid kul, otże neprawdywi je pohołosky, pro żywcem popalenych i t. d. W kinci stwerdżuje, szczo „doslidy w sprawi pohromiw kynut' prawdywe switło na powedennie Żydiw i wykażut' chto wykłykaw ti pohromy i czy poczałosia wid pohromiw, czy wid koneczno;i oborony. Je faktom, szczo storona protywna lala horjaczu wodu ta kwasy". Tak pysaw „Wiek" w pjatnyciu 3. sicznia!.. Stwerdżuje, win otże, szczo to sami żydy wykłykały pohromy! Ta wże slidujuczoho dnia, w subotu,— na dywo! — widpekujet'sia „Wiek" wid swojeji notatky z pjatnyci i każe, szczo wse te, szczo napysaw w pjatnyciu— je neprawda, a wynni tut... nedostacza gazu i elektryky (dobre, szczo ne Ukrajinci!) ta nedostacza redakcijnych hołow!!!

— **„Petlura w opałach".** Toj sam „Wiek Nowy", szczo podaw „prawdywu" wistku pro protyżydiwśki pohromy u Lwowi, podaje znowu „z najlipsze poinformuwanoho żereła", szczo Petlura nachodyt'sia w duże skrutnim położenniu, bo sered joho wijśk szyryt'sia bołszewizm, kilka połkiw zbuntuwałosia i czerez te ne może pryjty w pomicz hałyćkym Ukrajinciam. A szczo najważnijszcze — niemećki wijśka zorganizuwałysia i idut' proty Petlury. Wychodyt' z toho, szczo w „Wieku" naprawdu musyt' buty duże mało gazu i switła ta szczo redakcijnyj perzonał „przerzedzony"!

— **Pro „terror hajdamakuf"** dowidujemosia szczodnia z polśkych gazet. Fantaziji burżuaznych dnewnykariw perechodiat' bajky z 1001 noczy. Nam hodi teper widpowidaty chocz by na czastynu toho, szczo nachodymo w polśkych gazetach. Hodi — bo żywemo, jak każe „Gazeta Wieczorna" czy „Poranna" w czasi, koły hołos majut' karabiny ta i polśki gazety...

— **Neterpymist'.** Wczora jakyjś polśkyj uzbrojenyj żownir wyder z ruk odnomu naszomu małomu kolporterowy kilkanaciat' czyseł gazety, poder jich ta nastraszyw chłopcia, szczo „zastriłyt'" joho, koły win bude jiji prodawaty. Pered kilkoma dniamy jakyjś polśkyj żownir wyhańbyw odnu trafi kantku za te, szczo wona prodaje u sebe naszu gazetu i zahrozyw, szczo na druhyj raz powybywaje jij wikna, koły pobaczyt' na wystawi ukrajińsku gazetu. Podajemo se do widoma wijśkowij komandi, a może wona potrafyt' widpowidno wpłynuty na neterpymist' dejakych wojakiw.

— **Bajeczky polśkych burżuaznych gazet** ne majut' hranyć. Oś pysze odna krakiwśka czornosotenna gazeta, szczo w Drohobyczy Ukrajinci napadajut' na tych ludyj, szcso howorjat' na wułyci po polśky, szczo bjut' jich i nawit' aresztujut' szczo zdyrajut' polśki napysy i tak dali. Wse te oczewydno neprawda, bo jak nas informuje odyn polśkyj robitnyk (monter), szczo jak raz symy dniamy wernuw z Drohobycza, takoho szowinistycznoho szału, jakyj pereżywajemo my otut u Lwowi, tam zowsim ne znajut'. Koły my pokazały jomu te czysło gazety („Kurjer codzienny"), w jakim nachodymo wyssze nawedeni „złoczyny" Ukrajinciw w Drohobyczi — win serdeczno usmijawsia! Oś jakymy „informacijamy" hoduje swojich czytacziw polśka presa!

— **Welyczezni dobra Skoropadśkoho** riszyw ukrajińskyj Dyrektorijat skonfiskuwaty, a joho samoho wyniaty z pid prawa.

— **Amerykańska delegacija** dla charczowych spraw pryjichała do Krakowa dnia 3. s. m. Delegacija widbuła konferenciju z Likwidacijnoju Komisijeju i szcze toho samoho dnia weczerom widjichała do Warszawy.

— **Wijśkowi własty** pryhadujut', szczo na słuczaj pojawy worożoho litaka nad mistom, cywilna ludnist' powynna choronytysia w bramach domiw, w sklepach ta wzahali w zasłonenych misciach, protywno treba stereczysia stawaty na wułyci, pryhladatysia ruchom litaka i ne zbyratysia na płoszczach ta otwertych prostorach.

— **Szcze w sprawi Wilema** Francuśkoho poruczn[illegible] Wilema „zamorduwała" persza „Gazeta Wieczorna", pryświjaczujuczy jomu welyku wstupn[illegible] Ynszi polśki gazety m owczały i nawit' ne powtorjuwały sej „senzaciji", znajuczy szczo wsiaki „dostowirni" [illegible] „Wieczorn-oji" je wydu mkamy. Za „Wieczorn-oju" [illegible] wisku pro smert' Wilema wideńska „Neue Freie Presse", za neju paryśka „Matin", za tojuż powtoryw „Temps" — a za neju na nowo pokłykujut'sia polśki gazety... I tak kruhom! Tilky szczo ciła burżuazna lwiwśka presa powtorjuje jiji wstydływo — a łysze odna neburżuazna gazeta robyt' z neji welyku senzaciju, obczysłenu dla „roblennia nastroju".

Opowistky.

= **Zemelnyj Bank Hipotecznyj**, spiłka akcijna u Lwowi, podaje do widoma, szczo z ohladu na hospodarczyj zastij obnyżuje procentowu stopu wid wkładok w biżuczim rachunku na 2½%, poczawszy wid 1. sicznia 1919 aż do widkłykannia. 5—5

= **Krajewyj Sojuz Kredytowyj u Lwowi** powidomlaje otsym, szczo wid dnia 1. sicznia 1919 bude płatyty wid wkładok do oborotu 2½%. 5—5

= **Towarystwo wzajimnoho kredytu „Dnister"** u Lwowi, podaje do widoma swojich P. T. wkładnykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919 znyżuje widsotkowu stopu wid wkładok na 2½%. 5—5

= **„Narodna Hostynnycia" u Lwowi** powidomlaje, szczo obnyżuje procentowu stopu wid wkładok na 3 proc. wid 1. sicznia 1919. 3—3

Wże wyjszow z druku i prodajet'sia

Robitnyczyj

KALENDARYK

na 1919 rik.

Cina odnoho prymirnyka 1 Kor. 30 sot.

Chto bere bilsze jak 10 prymirnykiw, płatyt' po 1 Kor. za odyn prymirnyk.

Nabuwaty można w administraciji „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch, w oboch ukrajińskych knyharniach, w biurach dnewnykiw i w trafikach.

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЄНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Вперед", при вул. Руській ч. 3, І. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 3—10

Proszę uprzejmie czytelników w CHODOROWIE uwiadomić za wynagrodzeniem JAKCBA HENTSCHLA, płatniczego II klasy na dworcu, że żona i dzieci żyją i są zdrowe. Niech mąż da znak życia.— Żona i dzieci Hentschlowie. 2—2

Dr HAJDUKIEWICZ w STYJU. Jestem wraz z synem zdrowa. Daj wiadomość o sobie. — Marya. — Inne gazety proszę o przedruk. 1—5

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 32. Львів, второк, дня 7. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Львів, 6. січня 1918.

Різдво. Колядують армати і кріси. Ми в замкненій твердині. Ніхто з нас напевно не знає, чи до його не прийде сьогодня ревізія, чи його не вивезуть як полоненого, чи як закладника.

Але кожний з нас знає, що ось там за межами твердині, далеко аж по Дон лунає одно: „Вселенная веселися, бо наш народ народився“.

Доси він був в стані матірного розвитку, а тепер він народився здоровим, сильним і без помочи яких будь повитух він скидає з себе останні обслони, що путали його.

Жорес сказав був раз, що побідник тратить волю, а побіджений здобуває волю. І ми бачимо сьогодня на очах сю велику правду. Побідники Французи стратили волю. Їх народ попав під власть побідного мілітаризму. Англійський народ зівсім втратив свободу. Бо як показують останні вибори з 28. XII. 1918. воєнно-міліґарна коаліція зискала 396 мандатів до парляменту, а пацифісти, сторонники мира зискали лише 145 місць. Сього доконала побідна психоза. Побіджені Німці зискали волю. Цілий народ віджив, бо стряс із себе пануванне пруського багнета, пруського юнкра. Побіджена Австрія стратила пануючу династію, для якої допталися інтереси кількох народів, а за те народи здобули волю. Те саме сталося з Росією. Побіджені здобули волю.

А ми? Ми, Українці, здобули волю вітчини і здобули волю народови. Ми позбулися панування чужих держав і позбулися панування панської кляси.

Велике Різдво!

А ми в твердині, а ми обложені багнетами.

Товаришки і Товариші! Се нічо, — се лише останні панські жарти на Різдво.

Товариші, горожане цілої вселенної України! З найбільшим спокоєм побажаймо собі доброго добра в братній рівности в себе дома і добра в братній рівности сумежних народів.

А всім нашим сусідам: Полякам, Россіянам, Румунам і Литовцям бажаємо вибороти в себе сю саму долю, якої ми дочекали. Бажаємо їм всім сього, щоби їх пани з ними останній раз жартували та щоби вже ніколи по віки вічні їх пани не мали відваги називати себе панами.

Собіж запишім сьогодня в памяткову книжку се Велике Різдво з 1919. року. Запишім, щоби наші праправнуки читали і памятали, що їх діди здобули їм волю лише одним демократизмом, лише одним зрівнанням політичним і соціяльним цілого народу. Лише тим одним чаром, що сказали ми собі всі, як один:

Україна без хлопа й без пана!

І що коли вони загублять сю памяткову книжку, і що коли вони забудуть сей святий наш клич, то попадуть знов в неволю, як наші батьки попали були.

А забудуть, то знов тужити й плакати будуть, головами накладати будуть, щоби здобути Велике Різдво.

Веселися, український народе, бо в Тебе Велике Різдво! (е. г.)

„Руська країна“.

В віденських часописях із 25. грудня читаємо:

Угорське правительство проголосило закон про автономію Українців Угоршини. З комітатів Мараморош, Угоча, Берег і Уґ має бути утворена автономна країна під назвою „Руська країна“. Управильненье приналежности замешкалих Українцями частин земплинського, шароського, абауйського і спіжського комітату лишиться до рішення мирового конгресу. Всі автономні уряди будуть обсаджені власними органами, натомість спільними будуть: справи заграничні, військові, фінансові, державне горожанство, цивільне та правно-державне судівництво, дальше господарські відносини та соціяльно-політичні справи. Законодатним органом для чисто українських справ буде Українська Народня Рада, натомість в справах спільних із угорською републикою міродатним чинником буде угорський сойм, в якім відповідно до числа населення буде й український нарід мати відповідне число своїх заступникі. Правительственним органом має бути губернія, підчинена міністерству. Осідком міністерства буде Будапешт, а осідком губернатора буде Мункач.

Як виходить із сього, маємо нову розвязку угорсько-українського питання. Доси проголошено їх разом чотири. Перша розвязка — се проголошенье української Національної Ради злуки всіх земель австро-угорської монархії, замешкалої Українцями, в західньо-українську державу та в евентуальну дальшу злуку зі східньою Україною.

Друга розвязка — коли вірити воскресшій „Прикарпат. Руси“ — се бажанне угорських Українців, висловлене на москвофільськім вічу дня 5. грудня у Фльоринці їх представником, злучитися з Росією: „Хочеме жити заедно съ цѣлымъ русскимъ народомъ. Не хочемо ни Мадьяръ, ни Польши, не знаме ніякой Украины“.

Третя розвязка — предложена теперішнім президентом чесько-словацької републики Т. Масариком в його посланю до чеських національних зборів — се бажанне угорських Українців прилучитися до сеї републики. Дотичне місце послання звучить у перекладі: „Угорські Румуни предложили нам через своїх представників в Америці, стати автономною частиною нашої держави. Таке саме предложенне маємо від так званих Карпаторусів. Я очевидно не маю права полагоджувати справу, але заявив свою готовість до такої злуки. Руський народ в Угоршині без сумніву заявиться за сею предлогою“ (Union, ч. 348 з 24 грудня).

Четверта розвязка булаб подана в горі.

Ми не маємо змоги порозумітися з угорськими Українцями і переконатися, які саме представники їх і ким уповноважнені робили такі суперечні предложення на ріжні боки. Не хочемо пересуджувати також кінцевої полагоди справи державної приналежности угорських Українців, при якій очевидно їх голос повинен рішати. Звернемо тільки увагу на шматуванне їх етнографічної території. Не вважаючи на теперішну заяву Т. Масарика, ми вже перед тим читали в часописях, що Чехи бажають заняти частини української території аж по унянький провал, що вславився численними битвами з Москалями. З другого боку заявили недавно Румуни на тій підставі, що в східнім Мараморощи є й румунські села, що вони займуть Мараморош і обсадять його столицю Сигот. Колиб здійснилося одно і друге, тоді з української території полишився би тільки вузенький шматочок, з яким не можна би нічого вдіяти і лишалося би його тільки прилучити або до Румунів або до Чехів. А що одні й другі є приятелі побідної коаліції і будуть користати з її побіди, далі що право самоозначення народів, видвигнене коаліцією, як видно з усього досі, має обовязувати головно її ворогів, від яких мають самоозначитися далі в чужій неволі, то ворожі замахи на українські землі можуть легко увінчатися успіхами, коли Українці не доложуть усіх сил, щоб їм не дати здійснитися. Звертаємо на се увагу наших делегатів на мировий конгрес.

Справа західних границь української території в Угоршині представлена докладно в праці В. Гнатюка: „Русини Пряшівської епархії і їх говори“ (Записки Н. Т. ім. Шевченка, т. 35). З неї довідуємося, що в земплинськім Комітаті є 99 сіл з українською мовою, в шариськім 134 села, в спіськім 20 сіл, в абауйськім 1 село, в боршодськім 2 села з українською і мадярською мовою. З того в спіськім і шариськім комітаті установлені вже тепер чеські власти і є чеське військо. В спіськім комітаті вивязалися ще перепалки Чехів з Поляками, які мають претенсії також до цілого Спішу тому, що на 219 політичних громад є 38 з польською мовою. Ми заявляємо претенсії тільки до сіл із українською мовою. Українські села тягнуться збитою масою на полудне від галицької границі. Для української території Угоршини маємо дуже гарну мапу д ра Ст. Томашівського: „Етнографічна карта Угорської Руси“. Її видала російська Академія Наук іще 1910 р. в українській і російській мові.

Ґенерал Розвадовський до митрополита Шептицького.

На приказ Начальної Команди Польських Військ ми примушені оґолосити у „Впереді“ отсей

Комунікат Начальної Команди Польських Військ на східню Галичину.

Ексцеленціє!

Преосвящений Отче Митрополито!

Вчера мав я нагоду заявити віддавцеви листу Ексцеленції, а сьогодня повторюю письменно, що заряджена в забудованнях св. Юра ревізія за оружем та телєфонами не могла відноситися до Голови уніятської Церкви, бо не підозрівав я ані на хвилину, щоби за Його відомом могли знаходитися такі військові річи в церковних будинках. Ревізія в приватнім помешканню Ексцеленції відбулася не на приказ і через те зарядив я звороть усеї там забраної переписки. Рівночасно заявляю публично, що не було й досі нема причини до зарядження якихнебудь ограничень супроти Шановної Особи Вашої Ексцеленції. Користаючи одначе з сеї нагоди, звертаю увагу Вашої Ексцеленції, що дотеперішне становище укр. священства не причинилося зовсім, щоби злагодити варварський спосіб провадження сеї війни з укр. сторони. Офіціяльний комунікат моєї Команди, опертий на певних доказах та документно оголошений в нинішних часописях, дасть можність Вашій Ексцеленції сконстатувати, оскільки стійним було моє желанне висказане перед кількома тижнями, і досі вже кілька разів повторюване, щоби Ексцеленція схотів якнайусильніше пригадувати підвладному йому духовенству його християнський обовязок поборювання насильств, окриваючих ганьбою укр. військо і нарід, яких вони доконують тягом на безборонній людности, закладниках, воєнних бранцях і на польській санітарній службі. Дуже жалую, що Ексцеленція, ограничився дотепер тільки на особистій інтервенції з певністю якнайшляхотніще подуманій, але, на жаль, без наслідків. Християнська і офіціяльна акція Голови уніятської церкви, в тім напрямі є сьогодня на мою думку невідкличною, належалоби візвати підчинене духовенство, щоби воно вплинуло на злагодженне форм сеї війни, яку з української сторони ведеться нині, проти усіх приписів міжнароднього права Уніятське духовенство повинно здержувати, а не, як то кількакразів ствердженo, підюджувати штучну ненависть Українців до Поляків, котру защіплювало від ряду літ зрадливе австро-німецьке правлінне.

Безпартійна, зовсім неполітична акція, головно християнська зі сторони так визначного Князя Церкви, яким Ексцеленція завше були, може вплинути також додатно на цілість будучих відносин обох тих народів, призначених вже через Провидінне до спільного життя на сій землі.

Через те взновлюю в останнє отсе моє представленне перед усею суспільністю польською та українською через оголошенне нинішного листу до Найпреподобнійшого Отця Митрополита, пересилаючи рівночасно Вашій Ексцеленції заяву глубокої пошани та правдивого поважання.

Розвадовський, ген. див., м. п.

Ще в справі французького поручника Вілєма.

Справа мнимого візування паспорту п. Hedont представляється так: Одного дня (не тямлю вже котрого), коли ще були у Львові українські війська явилася у мене пані Созанська з мужчиною, котрого представила мені як п. Hedont, з прось-

бою, що він має паспорт від французького правительства і просить, щоби я зазначив на нім, щоби наш військовий кордон не робив йому перепон в його подорожі до Яс via Золочів. Я се бажаннє висловив на сім документі на оборотній стороні українською мовою. Одначе се не було ніяке візуваннє, позаяк я не мав до сього ані повновласти, ані взагалі моїм становищем не вважав себе до того управненим. Се було officium boni viri, наколи власти військові все найдуть в порядку, щоби не робили йому перепон. Отже покликаннє польських часописей на мене, начеб я візував паспорт не має ніякої основи. Ол. Барвінський.

Вісти з краю.

Зі Станіславова. Всупереч польським вісткам мусимо ствердити, що з Поляками обходяться Українці дуже чемно. Багато Поляків відноситься до Українців дуже прихильно, лише ізза національної солідарнонти висловлюють прихильність до подій у Львові. Порядок в Станіславові взірцевий. Ніяких грабіжів, ніяких ексцесів нема. Ціни поживи впали. 1 клг. мяса 6 К.

Галич. Посадником Галича є нотар Гузар. Порярок і спокій взірцевий.

Ясінь (Керешмезе). Управа міста українська. Своя нова українська громадська управа завела свої нові порядки. Ціле місто одним махом прибрало український характер.

Польські воєнні звідомлення.

Пресове бюро подає з дня 4. січня 1919 р.: Сьогоднішнього дня обстрілювала наша артилєрія ворожі відділи, виринаючі в околиці Львова. Ворог кинув знову кілька арматніх стрілів на місто. Сьогодня з рана наступав ворог на Мшану і Зимну Воду, але місцева залога при помочі панцирного потягу розбила його.

Комунікат з дня 5. січня: Сьогоднішній день, поминувши дрібні сутички патруль і зменшену чинність артилерії, перейшов спокійно. Піднято правильний залізничий рух.

МАЛИЙ ФЕЙЛЄТОН.

ЗАЛУКВИЧ.

Під святий вечір...

Під святий вечір рано-порано
Втомлена людськість на одрі горя
Протерла очі, від сліз напухлі...
Ослаблим зором глянула в небо,
Дивилась довго, якби щукала
На небосклоні ясного сонця,
Ясного світла мира-розради...
І не стрілася з лицем Дажбога.

Скрізь по широкім просторі неба
Крім хмар одутих, тьмою бременних
Не було видно смужків проміння,
Не то вже сонця; — воно давно вже
На світ не слало цілющих дарів,
А замість його біль, сум і горе
Свою роботу всюди чинили
І скрізь по собі хрести лишали
І безчисленні, тихі могили...
По полях боїв лиш керви струї
Плили невпинно, бо пристрасть пяна
Не знала стриму в своїм завзяттю
А, в велитенську борбу змінившись,
Несла на світ весь смерть і здичіння.

Під святий вечір рано-порано
Втомлена людськість голов хилила.
Зболілі очі рукою вкривши,
В смертельній дрожи, в тяжкій трівозі;
Зітхнула важко і в отупінню
Не мала сили навіть спитати:
Коли скінчиться світове горе
І братовбійча борба несита?...

6. I. 1919.

Цікавий.

В нашу редакцію заходить один передплатник і питає, чому бомби з лігаків падають на приватні доми?

Ми були в клопоті, але один з репортерів виратував нас. Він оповів, що підчас лету одної бомби був в місті і оглядав відломок бомби. Припадково сей репортер є природником і вміє читати таке письмо, якого звичайна людина не бачить. І ось що він сказав:

На відломку лишилися сліди слів, які вимовив був летун, кидаючи бомбу. Нічого в природі не пропадає.

В природі не пропадає ніякий рух енергії. І так як можна відчитати перші божі слова з перед часу сотворення світа із атомів, подібно як з фоноґрафічної плити, так як можна відчитати божі слова на скалах Синаю з того часу, коли давалися десять заповідей, так само можна вичитати слова летуна з сього моменту, коли він кинув бомбу. І він, власне він, репортер, вичитав як на фоноґрафічній плиті такі слова:

„Дитино моя, голубко бомбо! Кидаю тебе на військовий обєкт. Не вбивай людий, не нищи приватних помешкань, а лети туди, де є настановлені армати! Се моя свята заповідь для тебе!“

Ми повірили йому. А що бомба не виконала заповіди, то се певно треба приписати загальній неслухняности. Ось хлопи не слухають тепер панів, Познаньщина Пілсудського, Вільсон депеш з Кракова, большевики не слухають антанти, наш машиніст розсипує форму — а бомба бомбою, не слухає таки нікого. (е. г.)

НОВИНКИ.

— **Традиційним звичаєм** з нагоди свят засилаємо всім нашим Товаришкам, Товаришам та Прихильникам і всій нашій Великій Родині по сій і тамтій стороні щирі бажання! Змісту наших бажань не вільно нам тут у Львові передавати друкованим словом... Та кождий їх розуміє, бо всі ми одної і тої самої думки, яку з наших серць ніяка сила не вирве! Скорше чи пізніще наші бажання сповняться, бо сповнитися мусять! В гору серця!

— **Відповідь митрополита Шептицького** на відкритий лист ґенерала Розвадовського, яка мала бути поміщена в сьогоднішнім числі „Вперед у“, не поміщуємо на устний Приказ Пресового Бюра Нач. Ком. П. В. Крім устного приказу дістали ми ще отсю службову карту: „Redakcya „Wperedu“ zechce się bezwarunkowo zastosować do wskazówek i żądań wyrażonych przez oddawcę niniejszej kartki, współpracownika Oddziału Pracowego N. Dow. W. P. Stefana Rayskiego“.

— **Отсе число „Вперед у“** видаємо в звичайнім обемі. Ми робили заходи, щоби на свята видати подвійне число, одначе ізза технічних перепон, а саме ізза недостачі електричної сили, як апорушує друкарські машини, мусіли ми обмежитися лише на двох сторінках. Слідуюче число „Вперед у“ вийде в середу пополудни.

— **За порозуміннє України з Польщею.** „Morgenzeitung“ доносить з Варшави, що в органі української начальної команди „Ставка“ (?) мала появитися стаття за компромісом, а навіть пізнішим союзом з Польщею.

— **За свободу преси.** В обороні свободи преси й проти зарядження команди польських військ виступив орган жидівської соціялдемократичної партії „Nowe Życie“ і додає, що навіть консервативношляхотський „Czas“ узнає розпорядженнє, що наказує друк нашої ґазети латинськими черенками, за безцільне і безуспішне.

— **В ґарнізоновім шпитали** находяться ще отсі ранені Українці: Бабух Осип, Блишник Василь, Дроздовський Осип, Дулєба Гнат, Демчик Микола, Заплатинський Степан, Коцюк Антін, Крет Гринько, Лаба Іван, Лисайчук Володимир, Мацьків Микола, Оліївський Степан, Сапович Іван.

— **Некрольоґ.** Начальна Команда Польських Військ розвязала польську Охрану, яка урядувала під назвою Розвідчого Відділу. Охрана держалася „старих австрійських метод“, як каже урядовий комунікат, і нераз переходила зачеркнену компетенцію свойого ділання. Ми зі своєї сторони додамо, що польська охрана перейшла не то австрійську, але й російську методу ділання — а можемо сказати се з досвіду, бо всі ми на власній шкірі випробували всі три методи: австрійську, російську і польську. Та остання далася нам, Українцям, найбільше в знаки.

— **З львівських вулиць.** Пишуть нам з міста: Перед тижнем ішла Сикстуською вулицею одна Українка і говорила з своїми донечками по українськи. На те надійшов якийсь обиватель з обивательською опаскою на рамени і зарепетував: „Myślałem, że już wszystko wyzdychało, a tu tyle ich jeszcze jest!“ А тепер инший випадок нетерпимости польських шовіністів: В трамваю їхали дві Українки і розмовляли по українськи. На те якась патріотка: „Ja nie wiem, jak można jeszcze po rusku mówić!“ На се якийсь старший польський подорожний: „Nie ma czego gniewać się; może i pani będzie jeszcze po rusku mówić!“ Оноді йшла старша жінка вулицею і продаючи нашу ґазету кликала голосно: „Вперед! Вперед!“ На те надійшла якась жінка з противного табору і докинула їй: „Не вперед, але взад!“ Наша жінка відповіла їй спокійно: „Голова (себто розумний чоловік) мовчить, а хвіст відзивається“ і дальше кликала вулицею: „Вперед! Вперед!“

— **Нетерпимість.** Доносять нам з міста: Оноді йшов вулицею український священик до хорого з св. Дарами, перед ним церковний слуга з дзвінком. Переходячий відділ війська віддав священикови військову честь; священик поблагословив відділ і поспішав далі. Та перейшовши кілька кроків стрінув двох офіцирів, з яких один, потрясаючи остентаційно револьвером, на цілий голос сказав: „Jakbym tak dał temu Rusinowi raz, to by się zaraz wyprostował“. Сцена та викликала зґіршеннє навіть серед переходячих Поляків. Подаємо сей голий факт до відома Начальної Команди Військ польських без коментарів.

— **В польській частині Галичини не вільно говорити по німецьки!** Начальство горожанської сторожі в Тарнові оголосило афішами, що на вулицях міста і в публичних льокалях не вільно говорити по німецьки. Тим наказом польські буржуї Тарнова компромітують „свободу“ в Польщі перед цілим культурним світом! Нам се не дивне; у нас у Львові вправді нема друкованого закаву говорити по українськи (крім примусового заведення латинського письма!), але перший-ліпший панок у Львові робить що найменше злобні уваги або ідіотичні „віци“, коли почує на вулиці або в публичних льокалях українську мову.

— **Арешти комуністів в Варшаві.** „Robotnik“ протестує остро і рішучо проти демолювання робітничих товариств та арештування робітниківкомуністів, а вже безуслівно жадає від правління, щоби до таких актів не уживати війська.

— **Протижидівські погроми в Познані.** „Neue Freie Presse“ доносить, що в Познані в останніх днях були протижидівські погроми.

— **Нездорова вода.** Звертаємо увагу, що воду, черпану з керниць, треба безуслівно переварювати, бо вона є бактеріольоґічно непевна.

— **Доповнюючий вибір до польського сойму** з двох опорожнених львівських округів відбудеться дня 26. січня. В семім окрузі кандидує польський соц.-дем. тов. Артур Гавснер, в пятім вшехполяк д-р Ернест Адам.

— **Всі горожане німецько-австрійської держави**, які хотіли би в справі повороту до вітчини засягнути відомостей і користуватися попертєм, можуть зголоситися у сотника Ведана, делеґата німецько-австрійської держави, в Европейськім готелі, число кімнати 20, в годинах 10—12 перед пол. і 2—4 попол.

— **Від видавництва „Вперед у“.** З причини значно збільшених коштів друку і инших видатків, получених з видавництвом ґазети, ми примушені підвисшити ціну одного числа **на 50 сотиків.**

Оповістки.

= **В часі свят не забувайте на збірку на піддержаннє українського робітничого дневника!**

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед у“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 1—10

= **Міщанський рем. пром. Союз Кредитовий** у Львові повідомляє своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1. січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на 3%. 1—3

НАДІСЛАНЕ.

Порядок Богослужень

в Архикатедральнім храмі св. Юра, підчас свят Рождества Христа і Господа.

ВТОРОК 7. I.: 6. год. рано, Повечерє велике з Литією. — 7½ Утреня. — 9½ Архієрейська Служба Божа. — 3. попол. Вечірня, Проповідь, Суплікація і Коляди.

СЕРЕДА 8. I.: 6. год. рано Утрення. — 8. Архиєрейська Служба Божа читана Братства при престолі Матери Божої. — 9½ Служба Божа співана, проповідь. — 3. попол. Вечірня, проповідь, Суплікація.

ЧЕТВЕР 9. I.: 6. г. рано Утрення. — 9½ Служба Божа співана, проповідь. — 3. попол. Вечірня, проповідь, Суплікація.

В усі три дні Свят Рождества Господа Ісуса, від 6. год. рано до 9., що пів години читані Служби Божі, а в другий і третий день Свят ще по 12. год. в полудне читана Служба Божа.

Порядок Богослужень

в Церкві Успенія Пр. Д. Марії (Волоській):

ВТОРОК, дня 7.: О 5 год. рано Повечерє Вел. з Литією, Утрення, Наука, о 9 год. торж. Служба Божа співана з проповідю, о 11.30 читана Служба Божа, о 3·30 попол. Велика Вечірня і Акафіст.

СЕРЕДА, дня 8.: О 6 год. рано Утрення, читана Служба Божа і наука, о 9·30 співана Служба Божа і проповідь, о 3·30 попол. Вечірня і Акафіст.

ЧЕТВЕР, дня 9.: Той самий порядок Богослужень, що й в середу.

Церковний хор

під управою проф. о. Туркевича співати ме в часі Різдвяних Свят в Преображенській церкві кождого дня між 10 а 12 год. перед пол.

О. ІВАН МАТВІЯС, ЯСТРУБИЧІ, почта Кристинопіль, повіт Сокаль. Гелюню! Дай вістку, чи ти здорова і як живете? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописі проситься о передрук. 1—6

Читачів „Вперед у“ проситься повідомити АННУ ОШПАРІВНУ, СТАНІСЛАВІВ, вулиця Липова ч. 43, у Вп. Бандиґової, що я у Львові і здоров. Дай вістку про себе. Станіславівські ґазети прошу о передрук. — Циґан. 1—4

ЯРЕМЧЕ, КАБАРОВСЬКІ. Неспокійні про Вас, відозвіться. Ми разом, Оля, Марійка і діти. 1—3

Знакомі повідомлять ласкаво ОСИПА КУШНІРА в ЯНОВІ коло Львова, що дочка Нуся живе здорова у Львові, вул. Ґротґера ч. 3. 1—1

Інжінер В. МАНАСТИРСЬКИЙ. Ми держимось досі добре. Лист і гроші одержала. — Марійка. 1—2

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропигійського Інститугу під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 32. Lwiw, wtorok, dnia 7. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajińskoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Lwiw, 7. sicznia 1918.

Rizdwo. Koladujut' armaty i krisy. My w zamknenij twerdyni. Nichto z nas napewno ne znaje, czy do nioho ne pryjde s ohodnia rewizija, czy joho ne wywezut' jak połonenoho, czy jak zakładnyka.

Ałe kożnyj z nas znaje, szczo oś tam za mežamy twerdyni dałeko aż po Don łunaje odno: „Wsełennaja weselysia, bo nasz narod narodywsia".

Dosy win buw w stani matirnoho rozwytku, a teper win narodywsia zdorowym, sylnym i bez pomoczy jakych bud' powytuch win skydaje z sebe ostanni obsłony, szczo putały joho.

Żores skazaw buw raz, szczo pobidnyk tratyt' wolu, a pobidżenyj zdobuwaje wolu. I my baczymo siohodnia na oczach siu wełyku prawdu. Pobidnyky Francuzy stratyły wolu. Jich narod popaw pid włast' pobidnoho militaryzmu. Anglijśkyj narod ziwsim wtratyw swobodu. Bo jak pokazujut' ostanni wybory z 28. XII 1918. wojenno-militarna koalicija zyskała 396 mandatiw do parlamentu, a pacyfisty, storonnyky myra zyskały łysze 145 misc. Sioho dokonała pobidna psychoza. Pobidżeni Nimći zyskały wolu. Ciłyj narod widżyw, bo strias iz sebe panuwannie pruśkoho bagneta, pruśkoho junkra Pobidżena Awstrija stratyła panujuczu dynastiju, dla jakoji doptałysia interesy kilkoch narodiw, a zate narody zdobuły wolu. Te same stałosia z Rosijeju. Pobidżeni zdobuły wolu.

A my? My, Ukrajinci, zdobuły wolu witczyni i zdobuły wola narodowy. My pozbułysia panuwannia pańskoji klasy

Wełyke Rizdwo!

A my w twerdyni, a my obłożeni bagnetamy.

Towaryszky i Towaryszi! Se niczo, — se łysze ostanni pańśki żarty na Rizdwo.

Towaryszi, horożane ciłoji wsełennoji Ukrajiny! Z najbilszym spokojem pobażajmo sobi dobroho dobra w bratnij riwnosty w sebe doma i dobra w bratnij riwnosty sumežnych narodiw.

A wsim naszym susidam: Polakam, Rosijanam, Rumunam, Madiaram i Łytowciam bażajemo wyboroty w sebe siu samu dolu, jakoji my doczekały. Bażajemo jim wsim sioho, szczoby jich pany z nymy ostannij raz żartuwały, ta szczoby wże nikoły po wiki wiczni jich pany ne mały widwahy nazywaty sebe panamy.

Sobiż zapyszim siohodnia w pamiatkowu knyżku se Wełyke Rizdwo z 1919. roku. Zapyszim, szczoby naszi praprawnuky czytały i pamiatały, szczo jich dity zdobuły jim wolu łysze odnym demokratyzmom, łysze odnym zriwnanniem politycznym i socijalnym ciłoho narodu. Łysze tym odnym czarom, szczo skazały my sobi wsi, jak odyn:

Ukrajina bez chłopa i bez pana!

I szczo koły wony zahublat' siu pamiatkowu knyżku, i szczo koły wony zabudut' sej swiatyj nasz kłycz, to popadut' znow w newolu, jak naszi bat'ky popały buły.

A zabudut', to znow tużyty i płakaty budut', hołowamy nakładaty budut', szczoby zdobuty Wełyke Rizdwo.

Wesełysia, Ukrajinśkyj Narode, bo w Tebe Wełyke Rizdwo!

(e. h.)

„Ruśka krajina".

W wideńskych czasopysiach z 25. hrudnia czytajemo;

Uhorśke prawytelstwo, prohołosyło zakon pro awtonomiju Ukrajinciw Uhorszczyny. Z komitatiw Maramarosz, Ugora, Bereh i Ung maje buty utworena awtonomna krajina pid nazwoju „Ruśka krajina". Uprawylnennie prynałeżnosty zameszkałych Ukrajinciamy czastyn zempłyńskoho, szaroškoho, abaujśkoho i spiśkoho komitatu łyszytsia do riszennia myrowoho kongresu. Wsi awtonomni urjady budut' obsadżeni własnymy organamy, natomist' spilnymy budut': Zahranyczni sprawy, wijśkowi, finansowi, derżawne horożanstwo, cywilne ta prawnoderżawne sudiwnyctwo, dalsze hospodarśki znosyny, ta socijalno-polityczni sprawy. Zakonodatnym organom dla czysto ukrajinśkych spraw, bude Ukrajinśka Narodnia Rada, natomist' w sprawach spilnych z uhorśkoju republykoju mirodajnym czynnykom bude uhorśkyj sojm, w jakim widpowidno do czysła naselennia bude i ukrajinśkyj narid maty widpowidne czysło swojich zastupnykiw. Prawytelstwennym organom maje buty gubernija, pidczynena ministerstwu. Osidkom ministerstwa bude Budapeszt, a osidkom gubernatora bude Munkacz.

Jak wychodyt' iz sioho, majemo nowu rozwiazku uhorśko-ukrajinśkoho pytannia. Dosi prohołoszeno jich razom czotyry.

Persza rozwiazka — se prohołoszenie Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady złuky wsich zemel awstro-uhorśkoji monarchiji, zameszkałoji Ukrajinciamy, w zachidnio-ukrajinśku derżawu ta w ewentualnu dalszu złuku zi schidnoju Ukrajinoju.

Druha rozwiazka — koły wiryty woskresszij „Prykarpat. Rusy" — se bażannie uhorśkych Ukrajinciw, wysłowłene na moskwofilśkim wiczu dnia 5. hrudnia u Florynci jich predstawnykom, złuczytysia z Rosijeju: „Choczemo żyty zajedno z ciłym russkim narodom. Ne choczemo ni Madiar, ni Polszczy, ne zname nijakoj Ukrainy".

Tretia rozwiazka — predłożena teperisznym prezydentom cześko-słowaćkoji republyky T. Masarykom w joho posłaniu do cześkych nacijonalnych zboriw — se bażannie uhorśkych Ukrajinciw pryłuczytysia do seji republyky. Dotyczne misce posłannia, zwuczyt' u perekładi: „Uhorśki Rumuny predłożoły nam czerez swojich predstawnykiw w Ameryci, staty awtonomnoju czastynoju naszoji derżawy. Take same predłożennie majemo wid tak zwanych karpatorusiw. Ja oczewydno ne maju prawa połahodżuwaty sprawu, ałe zajawyw swoju hotowist' do takoji złuky. Ruśkyj narod w Uhorszczyni bez sumniwu zajawyt'sia za seju predłohoju"(Union, cz. 343 z 24 hrudnia).

Czetwerta rozwiazka bułaby podana w hori.

My ne majemo zmohy porozumitysia z uhorśkymy Ukrajinciamy i perekonatysia, jaki same predstawnyky jich i kym upownoważneni robyły taki supereczni predłożennia na riżni boky. Ne choczemo peresudżuwaty takoż kincewoji połahody sprawy derżawnoji prynałeżnosty uhorśkych Ukrajinciw, pry jakij oczewydno jich hołos powynen riszaty. Zwernemo tilky uwahu na szmatuwannie jich etnograficznoji terytoriji. Ne wważajuczy na teperisznu zajawu T. Masaryka, my wże pered tym czytały w czasopysiach, szczo Czechy bażajut' zaniatia czastyny ukrajinśkoji terytoriji aż po użoćkyj prował, szczo wsławywsia czysłennymy bytwamy z Moskalamy. Z druhoho boku zajawyły nedawno Rumuny na tij pidstawi, szczo w schidnim Maramaroszy je i rumuński seła, szczo wony zajmut' Maramarosz i obsadiat' joho stołyciu Syhot. Kołyb zdijsnyłosia odno i druhe, todi z ukrajinśkoji terytoriji połyszywbysia tilky wuzeńkyj szmatoczok, z jakym ne można by niczoho wdijaty i łyszałobysia joho tilky pryłuczyty abo do Rumuniw abo do Czechiw. A szczo odni i druhi je pryjateli pobidnoji koaliciji i budut' korystaty z jiji pobidy, dali szczo prawo samooznaczennia narodiw, wydwyhnene koalicijeju, jak wydno z usioho dosi, maje obowiazuwaty, hołowno jiji worohiw, wid jakych majut' samooznaczytysia ti narody, szczo pryjemni koaliciji, a ynszi majut' łyszytysia dali w czużij newoli, to woroży zamachy na ukrajinśki zemli możut' łehko uwinczatysia uspichamy, koły Ukrajinci ne dołożut' usich sył, szczob jim ne daty zdijsnytysia. Zwertajemo na se uwahu naszych delegatiw na myrowyj kongres.

Sprawa zachidnych hranyć ukrajinśkoji terytoriji w Uhorszczyni predstawłena dokładno w praci W. Hnatiuka: „Rusyny Prjaszziwśkoji eparchiji i jich howory" (Zapysky N. T. im. Szewczenka, t. 35). Z neji dowidujemosia, szczo w zempłyńskim Komitati je 99 sił z ukrajinśkoju mowoju, w szaroškim 134 seła, w spiśkim 20 sił, w abaujśkim 1 seło, w borszodśkim 2 seła z ukrajinśkoju i madiarśkoju mowoju Z toho w spiśkim i szaroškim komitati ustanowłeni wże teper cześki własty i je cześke wijśko. W spiśkim komitati wywiazałysia szcze perepałky Czechiw z Polakamy, jaki majut' pretensiji takoż do ciłoho Spiżu tomu, szczo na 219 politycznych hromad je 38 z polśkoju mowoju. My zajawlajemo pretensiji do sił iz ukrajinśkoju mowoju. Ukrajinśki seła tiahnut'sia zbytoju masoju na połudne wid hałyćkoji hranyci. Dla ukrajinśkoji terytoriji Uhorszczyny majemo duże harnu mapu d-ra St. Tomaszziwśkoho: „Etnohraficzna karta Uhorśkoji Rusy". Jiji wydała rosijśka Akademija Nauk szcze 1910 r. w ukrajinśkij i rosijśkij mowi.

Generał Rozwadowśkyj do mytropołyta Szeptyćkoho.

Na prykaz Naczalnoji Komandy Polśkych Wijśk my prymuszeni ohołosyty u „Wperedi" otsej

Komunikat Naczalnoji Komandy Polśk Wijśk na schid. Hałyczynu.

Ekscelencije!

Preoswjaszczenyj Otcze Mytropołyte!

Wczora maw ja nahodu zajawyty widdawcewy łystu Ekscelenciji, a siohodnia powtarjaju pyśmenno, szczo zarjadżena w zabuduwanniach sw. Jura rewizija za orużjem ta telefonamy ne mohła widnosytysia do Hołowy unijatśkoji Cerkwy, bo ne pidozriwaw ja ani na chwyłynu, szczoby za joho widomom mohły znachodytysia taki wijśkowi riczy w cerkownych budynkach. Rewizija w prywatnim pomeszkanniu Ekscelenciji widbułasia ne na prykaz i czerez te zarjadyw ja zworot useji tam zabranoji perepysky. Riwnoczasno zajawlaju publyczno, szczo ne buło i dosi nema pryczyny do zarjadżennia jakychnebud' ohranyczeń suproty Szanownoji Osoby Waszoji Ekscelenciji. Korystajuczy odnacze z seji nahody zwertaju uwahu Waszoji Ekscelenciji, szczo doteperisznie stanowyszcze ukr. swjaszczenstwa, ne pryczynyłosia zowsim, szczoby złahodyty warwarśkyj sposib prowadżennia seji wijny, z ukr. storony. Oficijalnyj komunikat mojeji Komandy, opertyj na pewnych dokazach ta dokumentach a ohołoszenyj w nynisznych czasopysiach, dast' możnist' Waszij Ekscelenciji skonstatuwaty, oskilky stijnym buło moje żełannie, wyskazane pered kilkoma tyżniamy, i dosi wże kilka raziw powtorjuwanie, szczoby Ekscelencija schotiw jaknajusylnijsze pryhaduwaty pidwładnomu jomu Duchowenstwu, joho chrystijańskyj obowjazok, poborjuwannia nasylstw, okrywajuczych hańboju, ukr. wijśko i narid, jakych wony dokonujut' tiahom na bezboronnij ludnosty, zakładnykach, wojennych branciach i na polśkij sanitarnij służbi. Duże żałuju, szczo Ekscelencija, ohranyczywsia doteper tilky na osobystij interwenciji z pewnistju jaknajszlachotnijsze podumanij, ałe, na żal, bez naslidkiw. Chrystijańska i oficyjalna akcija Hołowy unijatśkoji cerkwy, w tim naprjami je siohodnia na moju dumku newidkłycznoju, należałoby wizwaty pidczynene Duchowenstwo, szczoby wono wpłynuło na złahodżennie form seji wijny, jaku z ukr. storony wedet'sia nyni, proty usich prypysiw miżnarodnioho prawa. Unijatśke ducnowenstwo powynno zderżuwaty, a ne, jak to kilka raziw stwerdżeno, pidjudżuwaty sztucznu nenawyst' Ukrajinciw do Polakiw, kotru za-

szcziplуwało wid rjadu lit zdradływe awstronimećke prawlinnie.

Bezpartijnia zowsim nepolityczna akcija hołowno chrystijańska zi storony tak wyznacznoho Kniazia Cerkwy, jakym Ekscelencija zawsze buły, może wpłynuty takoż dodatno na ciłist' buduczych widnosyn oboch tych narodiw, pryznaczenych wże czerez Prowydinnie do spilnoho żyttia na sij zemli.

Czerez te wznowluju w ostannie otse moje predstawłennie pered useju suspilnistju polśkoju ta ukrajińskoju, czerez ohołoszennie nynisznioho łystu do Najprepodobnijszoho Otcia Mytropołyty, peresyłaju riwnoczasno Waszij Ekscelenciji zajawu hłubokoji poszany ta prawdywoho poważannia.

Rozwadowśkyj, g. d., m. p.".

Szczé w sprawi francuźkoho porucznyka Wilema.

Sprawa mnymoho wizwannia paszportu p. Hèdont predstawlajet'sia tak:

Odnoho dnia (ne tiamlu wże kotroho), koły szcze buły u Lwowi ukr. wijśka jawyłasia u mene pani Sozańska z mużczynoju, kotroho predstawyła meni jako p. Hèdont, z prośboju, szczo win maw pasport wid francuśkoho prawytelstwa i prosyt' szczoby ja zaznaczyw na nim, szczoby nasz wijśkowyj kordon ne robyw jomu perepon w joho podoroży do Jas via Zołocziw. Ja se bażannie wymowyw na sim dokumenti na oborotnij storoni ukr. mowoju. Odnacze se ne buło nijake wizuwannie, pozajak ja ne maw do sioho ani pownowłasty, ani wzahali mojim stanowyszczem ne wważaw sebe do toho uprawnenym. Se buło officium boni viri, nakoły własty wijśkowi wse najdut' w porjadku, szczoby ne robyły jomu perepon. Otże pokłykannie polśkych czasopysej na mene, naczeb ja wizuwaw pasport ne maje nijakoji osnowy. — O. Barwińskyj.

Wisty z kraju.

Zi Stanisławowa. Wsuperecz polskym wistkam musymo stwerdyty, szczo z Polakamy obchodiat'sia Ukrajinci duże czemno. Bohato Polakiw widnosyt' sia do Ukrajinciw duże prychylno, łysze izza nacionalnoji solidarnosty wysłowlujut' prychylnist' do podij u Lwowi. Porjadok w Stanisławowi wzirce wyj. Nijakych hrabeżej, nijakych ekscesiw nema. Ciny pożywy wpały. 1 kg. miasa 6 K.

Hałycz. Posadnykom Hałycza je notar Huzar. Porjadok i spokij wzircewyj.

Jasiń (Kereszmeze). Uprawa mista ukrajińska. Swoja nowa ukrajinska hromadśka uprawa zaweła swoji nowi porjadky. Ciłe misto odnym machom prybrało ukrajińskyj charakter.

Polśki wojenni zwidomłennia.

Polśke Presowe bjuro podaje z dnia 4. sicznia 1919 r.:

Siohodnisznioho dnia obstriluwała nasza artylerija, woroży widdiły, wyrynajuczi w okołyci Lwowa. Woroh kynuw znowu kilka armatnych striłiw na misto. Siohodnia z rana nastupaw na Mszanu i Zymnu Wodu ałe miscewa załoha pry pomoczi pancyrnoho potiahu rozbyła joho.

Komunikat z dnia 5 sicznia: Siohodnisznij deń, pomynuwszy dribni sutyczky patrul i zmenszenu czynnist' artyleriji, perejszow spokijno. Pidniato prawylnyj zaliznyczyj ruch.

MAŁYJ FEJLETON.

ZAŁUKWYCZ.

Pid swiatyj weczir.

Pid swiatyj weczir rano-porano
Wtomłena ludskist' na odri horja
Proterła oczi, wid sliz napuchli...
Osłabłym wzorom hlanuła w nebo,
Dywyłaś dowho, jakby szukała
Na neboskoni jasnoho soncia,
Jasnoho switła myra — rozrady...
I ne striłasia z łycem Dażboha.

Skriż po szyrokim prostori neba
Krim chmar odutych, t'moju bremennych
Ne buło wydno smużkiw prominnia,
Ne to wże soncia; — wono dawno wże
Na swit ne słało ciluszczych dariw,
A zamist' joho bil, sum i hore
Swoju robotu wsiudy czynyły
I skriż po sobi chresty łyszały
I bezczysłenni tychi mohyły...
Po polach bojiw łysz kerwy struji
Płyły newynno, bo prystrast' pjana
Ne znała strymu w swojim zawziattiu
A, w wełyteńsku borbu zminywszyś,
Nesła na swit weś smert' i zdyczinnia...

Pid swjatyj weczir rano-porano
Wtomłena ludśkist' hołow chyłyła,
Zboliłi oczi rukoju wkrywszy,
W smertelnij droży, w tiażkyj triwozi,
Zitchnuła ważko i w otupinniu
Ne mała syły nawit' spytaty:
Koły skinczyt'sia switowe hore
I bratowbijcza borba nesyta?..

6. 1. 1919.

Cikawyj.

W naszu redakciju zachodyt' odyn peredpłatnyk i pytaje, czomu bomby z litakiw padajut' na prywatni domy?

My buły w kłopoti, ałe odyn z reporteriw wyratuwaw nas. Win opowiw, szczo pidczas łetu odnoji bomby buw w misti i ohladaw widłomok bomby. Prypadkowo sej reporter je pyrodnykom i wmije czytaty take pyśmo, jakoho zwyczajna lndy na ne baczyt'. I oś szczo win skazaw:

Na widłomku łyszyłysia slidy sliw, jaki wyłowyw buw łetun, kydajuczy bombu. Niczoho w pyrodi ne propadaje.

W pyrodi ne propadaje nijakyj ruch energiji. I tak jak można widczytaty perszi bożi słowa z pered czasu sotworennia switu iz atomiw, podibno jak z fonograficznojl płyty, tak jak można widczytaty bożi słowa na skałach Synaju z toho czasu, koły dawałysia desiat' zapowidej, tak samo można wyczytaty słowa łetuna z sioho momentu, koły win kydaw bombu. I win, własne win, reporter, wyczytaw jak na fonograficznij płyti taki słowa:

„Dytyno moja, hołubko borbo! Kydaju tebe na wijśkowyj objekt. Ne wbywaj ludyj, ne nyszczy prywatnych pomeszkań, a łety tudy, de je nastawłeni armaty! Se moja swiata zapowid' dla tebe!"

My powiryły jomu. A szczo bomba ne wykonała zapowidy, to se pewno treba prypysaty zahalnij nesłuchnianosty. Oś chłopy ne słuchajut' teper paniw, Poznanszczyna Piłsudśkoho, Wilzon depesz z Krakowa, bolszewyky ne słuchajut' antanty, nasz maszynist rozsypuje formu — a bomba bomboju, ne słuchaje taky nikoho. (e. h.)

NOWYNKY.

— **Tradycijnym zwyczajem** z nahody swjat zasyłajemo wsim naszym Towaryszkam, Towaryszam ta Prychylnykam i wsij naszij Welykij Rodyni po sij i tamtij storoni szczyri bażannia! Zmistu naszych bażań ne wilno nam tut u Lwowi peredawaty drukowanym słowom... Ta kożdyj jich rozumije, bo wsi my odnoji i toji dumky jaku z naszych serć nijaka syła ne wyrwe! Skorsze czy pizniszcze naszi bażannia spowniat'sia, bo spownytysia musiat'! W horu sercia!

— **Widpowidy mytropołyta Szeptyćkoho** na widkrytyj łyst generała Rozwadowśkoho, jaka mała buty pomiszczena w siohodnisznim czysli „Wperedu", ne pomiszczujemo na ustnyj prykaz Presowoho Bjura Nacz. Kom. Krim ustnoho prykazu distały my szcze otsiu służbowu kartku: „Redakcya „Wperedu" zechce się bezwarunkowo zastosować do wskazówek i żądań wyrażonych przez oddawcę niniejszej kartki, współpracownika Oddziału Prasowego N. Dow. W. P. Stefana Rayskiego".

— **Otse czysło „Wperedu"** wydajemo w zwyczajnim objemi. My robyły zachody, szczoby na swjata wydaty podwijne czysło, odnacze izza technicznych perepon, a same izza nedostaczi elektrycznoji syły, jaka poruszuje drukarśki maszyny, musiły my obmeżytysia łysze na dwoch storinkach. Slidujucze czysło „Wperedu" wyjde w seredu popołudny.

— **Za porozuminnie Ukrainy z Polszczeju.** „Morgenzeitung" donosyt' z Warszawy, szczo w organi ukrajińskoji naczalnoji Komandy „Stawka" (?) mała pojawytysia stattia za kompromisom, a nawit' piznijszym sojuzom z Polszczeju

— **Za swobodu presy.** W oboroni swobody presy i proty zariadżennia Komandy polśkych wijśk wystupyw organ żydiwśkoji sociałdemokratycznoji partiji „Nowe Życie" i dodaje, szczo nawit' konserwatywno-szlachotśkyj „Czas" uznaje rozporiadżennie, szczo nakazuje druk naszoji gazety łatynśkymy czerenkamy za bezcilne i bezuspiszne.

— **W garnizonowim szpytały** nachodiat'sia szcze otsi raneni ukrajinci: Babuch Osyp, Błysznyk Wasyl, Drozdowśkyj Osyp, Duleba Hnat, Demczuk Mykoła, Zapłatynskyj Stefan, Kociuk Antin, Kret Hryńko, Łaba Iwan, Łysajczuk Wołodymyr, Maćkiw Mykoła, Olijiwśkyj Stefan, Sapowycz Iwan.

— **Nekrolog.** Naczalna Komanda Polśkych Wijśk rozwiazała polśku ochranu, jaka uriaduwała pid nazwoju Rozwidczoho Widdiłu. Ochrana derżałasia „starych awstrijśkych metod", jak każe urjadowyj komunikat, i neraz perechodyła zaczerknenu kompetenciju swojoho diłannia. My zi swojeji storony dodamo, szczo polśka ochrana perejszła ne to awstrijśku, ałe i rosijśku metodu diłannia — a możemo skazaty se z doswidu, bo wsi my na własnij szkiri wyprobuwały wsi try metody: awstrijśku, rosijśku i polśku. Ta ostannia dałasia nam, Ukrajinciam, najbilsze w znaky.

— **Z lwiwśkych wułyć:** Pyszut' nam z mista: Pered tyżnem iszła Sykstuśkoju wułyceju odna Ukrajinka i howoryła z swojimy doneczkamy po ukrajinśky. Na te nadijszow jakyjś obywasel z „obywatelśkoju" opaskoju na rameny i zarepytuwaw: „Myślałem, że już wszystko wyzdychało, a tu tyle ich jeszcze jest!" A teper inszyj wypadok neterpymosty polśkych szowinistiw: W tramwaju jichały dwi Ukrajinky. Na te jakaś patriotka: „Ja nie wiem, jak można jeszcze po rusku mówić!" Na se jakyjś starszyj polśkyj podorożnyj: „Niema czego gniewać się; może i pani będzie jeszcze po rusku mówić. Onodi iszła starsza żinka wułyceju i prodajuczy naszu gazetu kłykała hołosno: „Wpered! Wpered!" Na te nadijszła jakaś żinka z protywnoho taboru i dokynuła jij: „Ne wpered, ałe wzad!" Nasza żinka widpowiła jij spokijno: „Hołowa (sebto rozumnyj czołowik) mowczyt', a chwist widzywajet'sia", i dalsze kłykała wułyceju: Wpered! Wpered!

— **Neterpymist'.** Donosiat' nam z mista: Onodi iszow wułyceju ukr. swiaszczenyk do choroho z sw. Daramy, pered nym cerkownyj słuha z dzwinkom. Perechodiaczyj widdił wijśka widdaw swiaszczenykowy wijśkowu czest: swiaszczenyk pobłahosłowyw widdił i pospiszaw dali. Ta perejszowszy kilka krokiw strinuw dwoch oficyriw, z jakych odyn, potriasajuczy ostentacijno rewolwerom, na ciłyj hołos skazaw: „Jakbym tak dał temu Rusinowi raz, to by się zaraz wyprostował". Scena ta wykłykała zhirszennie nawit' sered perechodiaczych Polakiw. Podajemo sej hołyj fakt do widoma Nacz. Kom. wijśk polśkych bez komentariw.

— **W polśkij czastyni Hałyczyny ne wilno howoryty po nimećky!** Naczalstwo horożańskoji storoży w Tarnowi ohołosyło afiszamy, szczo na wułyciach mista i w publycznych lokalach ne wilno howoryty po nimećky. Tym nakazom polśki burżuji Tarnowa skompromitujut' „swobodu" w Polszczi pered ciłym kulturnym switom! Nam se ne dywne; u nas u Lwowi wprawdi nema drukowanoho zakazu howoryty po ukrajinśky (krim prymusowoho zawedennia łatynśkoho pyśma!), ałe perszyj-lipszyj panok u Lwowi robyt' szczo najmensze złobni uwahy abo idiotyczni „wicy", koły poczuje na wułyci abo w publycznych lokalach ukrajinśku mowu.

— **Areszty komunistiw w Warszawi.** „Robotnik" protestuje ostro i riszuczo proty demolowaniu robitnyczych towarystw ta aresztuwannia robitnykiw-komunistiw, a wże bezusłiwno żadaje wid prawlinnia, szczoby do takych aktiw ne używaty wijśka.

— **Protyżydiwśki pohromy w Poznani.** „Neue Freie Presse" donosyt', szczo w Poznani w ostannich dniach buły protyżydiwśki pohromy.

— **Nezdorowa woda.** Zwertajemo uwahu, szczo wodu, czerpanu z kernyć, treba bezusłiwno perewarjuwaty, bowona je bakteriologiczno nepewna.

— **Wsi horożane nimećko-awstrijśkoji derżawy,** jaki chotiłyby w sprowi powerotu do witczyny zasiahnuły widomostej i korystuwatysia popertiem, możut' zhołosytysia u sotnyka Wedania, delegata nimećko-awstrijśkoji derżawy, w Ewropejśkim hoteli, czysło kimnaty 20, w hodynach 10 12 pered poł. i 2—4 popoł.

— **Wid Wydawnyctwa „Wperedu".** Z pryczyny znaczno zbilszenych kosztiw druku i inszych wydatkiw, połuczenych z wydawnyctwom gazety, my prymuszeni pidwysszyty cinu odnoho czysła **na 50 sotykiw.**

= W czasi swiat ne zabuwajte na zbirku na pidderżannie ukrajińskoho robitnyczoho drewnyka!

= Miszczańskyj rem. prom. Sojuz Kredytowyj u Lwowi, powidomlaje swojich P. T. wkładczykiw, szczo z dnem 1. sicznia 1919. znyżuje widsotkowu stopu wid wkładok na 3%. 1—3

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 4—10

Proszę zawiadomić ANNE OSZPAROWNE, STANISŁAWOW, ul. Lipowa 13,, u WP. Bandygowej, że ja jestem we Lwowie, zdrów. Daj wiadomość o sobie. — Gazety stanisławowskie proszą o przedruk. — Cygan. 1—4

Prosę czytelników w Brzeżanach uwiadomić JOZEFA STAŃKOWSKIEGO w RAJU, że córka jego i zięć żyje i są zdrowi. 1—3

Proszu czytacziw „Wperedu" powidomyty IZABELU BIAŁOSKORSKU w STRYJU, Jahajłońska 20, szczo donka i wnuk zdorowi. Łyst oderżały; szkody nijakoji ne ponesły. 1—2

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buriak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 33. Львів, четвер, дня 9. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Зєдинення Західньо-Української Народньої Республики з Придніпрянською Україною!

Станіславів, 5. січня. Пресове бюро Української Народньої Республики подає:

Зєдиненнє Західньо-Української Народньої Республики з Придніпрянською Україною рішила вчора спеціяльно в сій ціли скликана Українська Національна Рада під проводом голови д-ра Евгена Петрушевича і в присутности членів дотеперішнього Державного Секретаріяту. Проголошенне зєдинення наступило в святочній формі.

Державний Секретаріят покищо веде далі свої аґенди.

Українська нота до антанти.

Віденська „Zeit" подає: Після відомостий з Київа, вислав Директоріят ноту до коаліції, яка стверджує привернення порядку в Українській Народній Республиці. Супроти того члени Директоріяту, розпоряджаючи власним військом, уважають війська антанту, які перебувають тепер ще на Україні зовсім там непотрібними і дивуються, чому коаліція, ще досі не відкликала тих відділів свого війська, які висіли в Одесі.

З Лемківщини.

З Лемківщини доносять нам:

У нас лунає клич: „Не хочемо під Польщу!" Лемки, які давніще оставали під впливом капарських батюшків і уходили за москвофілів, під впливом війни а особливо від берестейського договору дозріли і від того часу всюди заявляють: „Хочемо бути разом з Україною!"

Про Польщу не хочуть нічого чути і заявляють, що наколи не моглиби ніяк злучитися з Україною, то тоді, одначе тільки тоді прилучаться до Чехословаків.

Відповідно до сього становища рішучо відмовили співучасти в польськім війську. Поляки стараються їх до себе прилучити, а бачучи, що се не дасться, відступили. Оружє дали їм самі польські уряди; потім хотіли їм відібрати — та Лемки не віддали.

Державний заговір в Варшаві!

З Варшави доносять під датою 5 с. м.: В ночи з дня 4. на 5. січня виконано державний заговір у Варшаві. Провід заговору був в руках князя Сапіги, Здзєховського і Дмовського. Військовим провідником був ґенерал Янушайтіс.

Арештовано міністрів Морачевського, Василєвського і Тугута, з військових шефа штабу Станіслава Шептицького.

Заговір перевела т. зв. народова сторожа.

Заговір не вдався.

Арештованих увільнено на інтервенцію Пілсудського. Народна сторожа розвязана. Військові провідники заговору увязнені та віддані під військовий суд.

Супроти поважних випадків правління завело наглі суди.

Крім вище наведених міністрів арештовано теж віцеміністра Йодка, комманданта міської міліції Гожеховського і людової міліції Бернера.

Арештованого шефа штабу Стан. Шептицького увільнила військова патруля. Увільнений заалярмував військові відділи і обняв місцеву команду

Всіх заговірників відставлено в ночи до цитаделі, де стануть під воєнний суд.

Жебраки.

Коли вас хтось напав, коли вас хтось обидив, тоді ви не маєте часу думати про се, як дивляться на сю обиду постороннї люди. В вас загряють всі живчики, ви чуєте, що ваше внутрішнє є скривджене. Ви тоді збираєте всі ваші думки, всю вашу силу на се, щоби відвернути яким будь чином вашу загрожену істоту. І не чекаєте, аж хтось посторонний поможе вам, а самі кидаєтеся в вир боротьби ізза збереження самого себе. Колиби в вас не пройшов такий процес, тоді ви мусите почуватися негідником.

Так відчуває кожна здорова самостійна одиниця, — так відчуває кожне здорове суспільство.

Чи ви впадете в боротьбі, чи ні, ви про се не багато думаєте, бо вам мусить бути вже все одно; бо ви не житимете морально й тоді, колиби ви не боронилися. Бо жити негідником все одно, що не жити.

Зівсім відмінно поступає жебрак. Він привик жити галапасом на тілі другого. Він ніколи не був самостійним, а жив ласкою другого і як галапас нападав на других. Він все був приготований на те, що нападений буде сбижати його. А коли нападена жебраком одиниця в сесій самооборони обижає жебрака, тоді жебрак сам не боронить ся, а кричить і благає других, шоби вони вступилися за ним. Така вже етика жебрака-галапаса.

Жебрак живе нахальством, брехнею, підступом і ласкою.

Сю прикмету мають всі галапаси, що живуть чужим коштом. Колиби ми уложили жебраків після чисел 1, 2, 3, 4, 5 і т. д. то перше число буде мати — деспот цар. Він є найбільшим нахалом. В нього найбільше брехні і підступу та лише сими трома чинниками він панує і може бути галапасом. А коли його панування захитається, тоді він відкликується до ласки других галапасів, щоби боронили його.

Галапасами числа два будуть його дворяне. Про них шкода й говорити. Більших брехунів і більших жебраків хіба немає; лише їх цар перевищає їх.

Третим числом жебраків є решта панів буржуїв, що мають в своїх руках капітали в ріжній формі. Що вони є нахалами супроти свого і чужого суспільства, сього хіба не треба пояснити. Що вони все брешуть і рівно зі своїми товаришами жебраками першого й другого числа сотворили брехливу науку в школі, брехливу дипльоматію, всякого рода інституції, які все мають брехати в їх хосен, зробили брехливою й підступною штуку й літературу і т. д., про се також кожний знає.

Щоби галапас міг жити на чужім організмі, то він мусить мати видосконалений хист підступу, а підступ є все брехнею. І всі отті жебраки є підступні, підступною їх мова і підступною є їх преса.

Ми живемо в добі обрахунку з галапасами жебраками. Всі народи мають бажанне скинути їх із свого тіла.

І шож діється в такий момент? Жебраки не обертаються до тіла сих народів, на яких живуть, а звертаються до других і просять ласки.

Католицька Баварія звертається до католицької антанти по ласку збавити її від демократичної Німеччини.

Буржуазні Німці західньої Австрії бояться злуки з революційною Німеччиною і звертаються до Клеманса о поміч, шоби він поміг їм сотворити осібну републику, в якій малиби вони перевагу.

Фабриканти Німці північної Чехії кокетують з Чехами, щоби лишитися при Чехах і сим способом охоронити себе від „большевизму" Німеччини.

Познанські обшарники звертають очі до Парижа проти інтересів свого народу.

Галицькі обшарники аж плачуть за антантою, бо вірять, шо антанта не пізнається на їх жебрацьких інстинктах; а прямо кусають своє народне правління в Варшаві.

Гломбінський („Słowo Polskie", ч. 1. з 1. I. 1919.) виразно просить ласки словами: „Jeżeli niema potrzebnej ilości broni lub umundurowania, to na to z pewnością znajdzie się sposób u koalicyi, byle się chciano do niej zbliżyć".

Українські жебраки звертались то до автократів Росії, то до Германців, то до антанти.

Жебраки цілого світа єднайтеся!

Здорові організми все зможуть позбутися галапасів і ми їх позбудемося, а навіть вже позбулися. Як ціла Україна так всі ми не надумуючись стали до боротьби з обидниками, не чекаючи на чужу ласку.

Ах, які щасливі будемо, коли вже зівсім позбудемося сих жебраків! (е. г.)

„Лицарі свободи".

Наші „славні" москвофіли, що колись так гордо — за часів московсько-царської інвазії — паношились в нашім краю, а опісля притихли-замовкли разом з упадком царату, — тепер прокидаються до нового життя. Виступають перед світом як непохитні лицарі волі і демократії.

В торжественній відозві до „русского народа Прикарпатья" витають радісно „самоопредѣленіе народовъ", „лозунг великого американца": „зовъ свободы и равноправія народовъ"; — і так далі і далі витають революційний пролом поборники волі з „Прикарпатской Руси".

А голос їх такий чарующий, що „Gazeta Wieczorna" причарована чарівними звуками москвофільських пісень про „свободную, недѣлимую Русь" — з захватом привитала виступ патріотів „з прикарпатської Россії..."

Революція робить величезні, величаві здобутки; скрізь, де не глянеш, звучать кличі в честь волі, демократії, републики. І російські превосходительства і австрійські гофрати, стали гарячими републиканцями!...

Та хоч як нас радує сей тріюмф републиканської думки, — нас, соціялістів, що були приклонниками републики за часів монархізму — ми не можемо повздержатись, щоби не пригадати деяких річий з минувшини, не так дуже далекої, не так дуже давної. А дає нам до сього привід самаж таки „Прикарпатская Русь", коли пригадує „радость и восторгъ нашихъ масъ, привѣтствовавшихъ побѣдныя русскія войска въ 1914 году".

І перед нашими очима стає 1914 рік, побідний похід царських орд, що залили наш край і мали нам принести всі благодати царського режіму, що нашу країну мали віддати під пануванне одного з найсільших, найгірших всесвітних деспотів, Миколи Крівавого, що — на щастє! — був Миколою останнім...

Якже виглядали тоді наші завзяті „лицарі свободи"? Що принесла москвофільсько-царська навала Україні, що принесла Польщі? Україна мала счезнути з лиця землі — так тоді думали наші прикарпатські обожателі „самоопредѣленія народовъ". А Польща? Польща мала бути зєдинена під „скиптромъ Російскаго Імператора" — „вільна щодо своєї віри, мови і самоуправна". Ті самі благодати, якими наділив Микола II. Королівство Польське, мали припасти й остальним польським землям. Під царським кнутом мала бути зєдинена польська країна.

Очевидно, що сю „визвольну" програму привитали радісно наші чорносотенці, приятелі закордонних Бобрінських і Пуришкевичів.

22. вересня 1914 р. торжественно витав їх проводир Дудикевич ґенерал-губернатора Бобрінского. „Невмолимий є хід історії. Доконується велике діло зєдинення русских земель, на яке благословив вел. кн. Івана Калиту, заступник русской землі, речник недолі Червоної Руси, св. Петро, перший митрополит галицький і перший митрополит Москви і всея Руси". — І згадував речник наших „лицарів свободи" і царя Олексія,

що забрав Україну, і Катерину II., що розбила Річ Посполиту польську і Олександра III., що в Почаєві приймав паломників з Галичини і Буковини та впевняв їх, що їх любить, що про них не забуде.

В „суверенним, престольним, російським городі Львові“ просив представителя „Русского, Білого Царя“, щоби „до стіп Иого Імпер. Величества, Імператора всеї Ним обєдиненої Руси—зложив слова невисказаної радости і безграничної вдяки за визволенне нашої батьківщини та сполученне її зі свобідною, державною Росією...“, щоби він висказав „огненні почування народу до свойого природного Русского, Білого Царя“, до „свого Богом йому даного Російського Імператора“ і щоби Русский Білий Цар позволив собі особисто зложити до своїх стіп почування вдячности від „іскони-русскої“ землі, що від тепер на віки є невідлучною частиною „єдиной, недѣлимой, святой Руси...“

Так били поклони останньому і найгіршому з північних деспотів наші „лицарі свободи“ в осени 1914 року. (Конець буде).

Пояснення до комунікату й листу головного команданта до митрополита Шептицького.

Уся людність Львова та безпосередньої його околиці, без огляду на віроісповіданне та народність живе під враженнем трагічних випадків на тлі поступования укр. військ, висміваючого всі міжнародні права та звичаї. Сі случаї є загально звісними і ствердили їх не лише польські військові власти, але й невтральні, так що влишне є тут їх ширше описувати.

Начальна Команда Польських Військ потвердила в своїм офіціальнім комунікаті, що насильства, довершені поодинокими узброєними відділами укр. народности, на зловлених і розброєних членах польської оружної сили, на мужеським і жіночім санітарнім персоналі, на безборонній цивільній людности, яка ніякої участи не бере в боротьбах, навіть на жінках і дітях, — дальше лишенне чинностей електровні і водопроводових заведень се діла, які стоять в яркій суперечности не лише із засадами провадження війни, принятими всіми культурними народами світа та усвяченими в міжнародних договорах, але приносять ганьбу почуванням, хочби найпримітивнійшої людяности та почутя христіянської етики, а в багатьох случаях сходять навіть низше морального позему, найбільше первісних та варварських народів.

Всі ті факти лучилися мимо того, що так Начальна Команда Військ Польських як власти і підчинені її команди докладали усіх старань, щоби оружна боротьба в східній Галичині, накинена польському народови і державі через відносні чинники укр. народу, відбувалася в спосіб якнайменче кривавий, при можливо якнайдальше ідучім пошануванню загальних інтересів обох народів та при збереженню усіх культурних форм.

Одначе на жаль, се становище не знайшло зрозуміння по другій стороні. Начальна Команда Польських Військ бачила себе змушеною ствердити, що з укр. сторони, і то ані від правління так званої Західньо Української Народньої Республики ані від духовних керманичів Українців, в цілім межичасі трівання оружних боротьб, не було ні одного голосу протесту проти насильств та жорстокостий, не зроблено ні одного кроку, який змірявби, щоби положити конець бездумному знущанню цивільного населення та бранців.

Отже моральну відвічальність за всі ті пожалування гідні насильства, мусить понести ціла укр. суспільність, а між иншими також і духовенство греко-катол. обряду, яке треває в сталім контакті і порозумінню з укр. правлячими чинниками. Мусимо виразити тимбільше здивуванне ізза мовчанки рішаючих укр. властий, і що мовчанка та покриває насильства, доконувані вже не тільки на польській людности але і українській, чого найкращим доказом є факт замордування двох укр. залізничників в Брюховичах і факту застановлення чинностий електровні та водопроводів у Львові, з яких пречінь і українська людність користає.

Серед таких отже відносин мирне співжитте укр. людности з більшістю Поляків так в місті Львові, як і в цілім краю натрапляє на дуже поважні трудности.

В теперішній горячій хвилині, стається теж чимраз більше неможливою річю, щоби Начальна Команда Польських Військ навіть в найбільшім зусиллю могла удержати мирне співжитте. При сім треба зазначити, що публична опінія на скрізь польського міста Львова набирає щораз більше переконання, що ся каригідна мовчанка, то не лише случайна повздержливість, але наслідок співділання Українців по обох боках боєвої лінії, чого доказів чимраз більше збирається. Сього твердження власностий правдоподібности, не можуть зі зглядів військового характеру, польські військові власти ще сьогодня публичними доказами піддержати.

Начальний Командант Польських Військ на Сході, звернувся тепер до Отця Митрополита, як Князя Церкви і одного з найбільше поклика-них укр. духовних проводирів з повним офіціяльним жаданнєм, щоби з титулу своєї церковної гідности й свойого становища серед Українців Галичини і України, візвав підчинене йому духовенство, щоби воно впливало на злагодженне насильств і жорстокостий, довершуваних через укр. уоружені відділи і виступили проти такого варварського провадження війни.

Се жаданне поставила Начальна Команда Польських Військ в тім переконанню, що виповненне його є моральним та христіянським обовязком так Отця Митрополита, як і цілого укр. духовенства. В разі не виповнення сього так умотивованого жадання, буде змушена Начальна Команда Польських Військ уважати укр. духовенство також співвинним тих злочинів і на будуче витягне відповідні консеквенції.

„Czas“ про тов. Петлюру.

Недавно читали ми в „Gaze-ті Porann-ій“, що тов. Петлюра був „Iaziennikiem“ в Тернополі, а тепер пише про нього і про український рух краківський „Czas“ таке:

Петлюра, се дуже популярний серед широких народніх мас, соціяліст шовініст-Українець, молодий ще чоловік, вихований в Галичині, бувший семинарист. Разом з Винниченком та Швецем творять Директоріят на місци гетьмана, який втік за границю.

Військові сили Петлюри рахують на 200.000. Жовнір добрий, бо приймають тільки бувших вояків до 35 літ. Тих, які не вступили до армії, позбавлено землі а противно, коли хто згине на війні, родина дістає 5.000 руб. запомоги. Селяни обовязані апровізувати військо, що дуже радо роблять. Армія Петлюри зростає скоро. Заходить отже велика обава, що Петлюрівці ввійдуть до Галичини і на Хомщину, а навіть польське посольство в Київі чекає на знак випозіджения війни Польщі.

Офіціяльне прилученне Галичини до України проклямувано в Київі ще 20. грудня. Військ Петлюри не можна легковажити. Більшість перенята легким большевизмом, але з сильно українською закраскою.

„Nowe Życie“.

Партійна преса наших товаришів із Ж. П С. Д в Галичині побільшилася о нову часопись, тижневник „Nowe Życie“ в Кракові під редакцією тов. д-ра Генрика Шрайбера.

Жидівська соц.-демократична партія істнує від 14 літ і досі одиноким їх органом був краківський „Der Soc aldemokrat“.

Тепер, 15. грудня 1918 р. почали жидівські товариші видавати газету в польській мові. Одною з причин є протиділати расовій та національній ненависти, яка дістається вже і до робітничих рядів, а друге, щоби залізнати жидівську інтелігенцію з робітничим рухом.

Досі вийшли 3 числа „N. Ż.“ з яких довідуємося передовсім, що партія „Бунд“, вже в найкоротшім часі зєдинить ся з Ж. С. Д. Галичини. „Бунд“ має тепер дневник „Lebensfragen“ і теоретичний місячник „Unsere Stimme“ в Варшаві.

Тов. д-р Шрайбер зістав кооптований до міської ради в Кракові. При сій нагоді зложив тов. Шрайбер заяву іменем жидівського пролєтаріяту.

Воєнний комунікат

з дня 6. січня 1919. р.

Пресове бюро подає: Сьогодня після своєї методи знову кинув ворог кілька арматніх стрілів на місто. Військової шкоди не було. Наша артилерія успішно відповідала. В північно-західній стороні очищено від ворога Рясну Руську, Підрясну, Солуки, Козичі, Домажир. Взято бранців і шашинові кріси.

З дня 7. с. м.:

Піднята вчера акція поступає успішно дальше. Про переполох, з яким утікав ворог з вичислених у вчерашнім звідомленню місцевостий вказує факт, що лишив в Рясні Руській та Козичах цілий провіянтовий та амуніційний магазин, канцелярії та кілька полових кухонь, з приготованою їжою.

НОВИНКИ.

— **В перший день Різдва** відбувалися в каменицях Ставропігії нові стислі ревізії. Як звичайно, нічого не найдено, хоч роблено пошукування по всіх пивницях. Бідна та Ставропігія! Вже двайцяту з ряду ревізію перейшла! Ще пять, а буде справляти ювилей! Того самого дня відбулися ревізії в українських домах при вулиці Тереси ч. 2, 2а і 2б.

— **Антін Михаськів**, народний учитель з Бережанщини, ранений дня 14. листопада, помер при ампутації ноги дня 6. січня с. р. в шпиталі на техніці, проживши 30 літ. Покійний як австрійський жовнір дістався до російської неволі, в хвилині одначе, коли повставала українська республика, один з перших станув в її рядах до боротьби. З крісом в руках боронив її, потому вступив до одного з міністерств і там працював до останніх днів. Коли київські Українці посилали поміч на оборону Львова, він перший зголодився і тут поклав свою молоду голову.

— **Страйк друкарів в Кракові** вибухнув сими днями, бо властителі друкарень не хотіли згодитися на 150 проц. підвишки від цінника з 1914 р. Через те виходить в Кракові тільки один соц.-дем. дневник „Naprzód“, якого друкарня приймила жадання організації робітників.

— **Партійний Архів** За час довгих воєн знищено нам весь партійний архів, цілу бібліотеку, всю кореспонденцію. Партійний Секретаріят бажаючи бодай в части відновити його, прохає всіх Товаришок і Товаришів, що мають стару партійну літературу, відозви, хочби поодинокі примірники „Волі“, „Землі і Волі“, „Праці“ і т. д. які небудь матеріяли, жертвували їх в бюрі секретаріяту до рук тов. Фільца.

— **Демобілізація в Анґлії**. Як доносить бюро Райтера в Англії призадумуються вже поважно над переведенням демобілізації англійської армії. Ходить тільки про означенне сталого контінгенту. Після інформацій бюра Райтера демобілізують Англійці 7-міліонову армію.

Оповістки.

= **В часі свят не забувайте на збірку на піддержанне українського робітничого дневника!**

= **Хто не складає комплетів „Вперед у“**, зволить відступити для нас числа 2, 5 і 15. за звернением належности. — Адміністрація „Вперед у“. 1—5

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед у“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 2—10

— **Переписка редакції**. О. М. Не буде друковане. — Змієнок Колодій. Проза не буде друкована. Вірш по деяких справленнях може появиться

Оголошення принимається по 2 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед у“. 4—10

Займуся господарством радо у священника. Зголошення в адміністрації „Вперед у“. 2—2

Млинки до мелення всякого зерна на круп и й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 6—10;

Пана ЧИЖА в САМБОРІ-ПОВГУРНЯ або МИХАЙЛА РИГУСА при Зацметарній вул. прошу, щоби мою постіль завинену в коц, біля в коши, одіж в деревляним кориті та матераци забрали ласкаво в перехования до своєї власної кімнати. — Теофіль Залуський, Львів — Софії 25. 1—1

БОРИС МИКОЛА! Дай вістку, чи ти здоров? — Родичі. 10—10

Читачів „Вперед у“ прошу повідомити МАРІЮ ЩИТИНСЬКУ, ДОВЖНІВ, коло Белза, пов. Сокаль, що я вже здоров. — Семен. 5—5

ЮРКУ ПЕРНЕРІВСЬКИЙ! Дай вістку, чи Ти здоров? — Нуся. — Інші часописі проситься о передрук. 2—2

НЮРА САФАНОВА, ОДЕСА. Я здоров, у Львові. — Юзя — Володя. Одеські газети прохаю о передрук. 3—3

СОТНИК ЯНІВ, ОДЕСА. Вибачайте мені всьо. Я у Львові, здоров. — Волощенко. 3—3

КОВБЕЛЬ, ГРАБ, РЕБЧУК! Дайте вістку про себе. Я у Львові. — Манівський. Укр. газети прохаю о передрук. 3—3

Поручник ВАСИЛЬ СЕНЕНЬКО. Що з Остапом? Прошу о вістку. — Стефа, Львів. 3—4

УСС. ВОЛОДИМИРА МОСОРУ прошу, щоби мої річи зложив в депозиті або у д-ра Гірняка в Тернополі. — Я. Н. Львів. 3—3

ІЛЯРІЯ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 2—10

ОО. НИЖАНКОВСЬКОГО і ГАЛЯНТА, Стрий, просять о вістку про ВОЛОДИМИРА РУДОВИЧА родичі. Передрук в стрийській часописі платний. — Львів, ул. Театинська 3. 2—3:

КОСТЯ ЛИЧКОВСЬКОГО прошу повідомити, що всі у Львові здорові. 1—2

ОНУФЕРКО, СТАНИСЛАВІВ. Желаю Вам і Зосі всього найлучшого. Ми всі здорові. — Володимир. 1—3

О. ІВАН МАТВІЯС, ЯСТРУБИЧІ, почта Кристинопіль, повіт Сокаль. Гелюню! Дай вістку, чи ти здорова і як живете? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописі проситься о передрук. 2—6

Читачів „Вперед у“ проситься повідомити АННУ ОШПАРІВНУ, СТАНІСЛАВІВ, вулиця Липова ч. 43, у Вп. Бандиґової, що я у Львові і здоров. Дай вістку про себе. Станіславівські газети прошу о передрук. — Циґан. 2—4

ЯРЕМЧЕ, КАБАРОВСЬКІ. Неспокійні про Вас, відозвіться. Ми разом, Оля, Марійка і діти. 2—3

Інжінер В. МАНАСТИРСЬКИЙ. Ми держимось досі добре. Лист і гроші одержала. — Марійка. 2—2

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. О. Сидорака.

Ч. 34. Львів, пятниця, дня 10. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Зединенне обох Українських Народніх Республик.

Українське Пресове Бюро доносить зі Станіславова:

Дня 4. січня відбулося тут засіданне Української Національної Ради. Наради відкрив президент Ради д-р Евген Петрушевич. Присутних було 120 делегатів. По виборі президії президент Державного Секретаріяту д-р Сидір Голубович подав образ внутрішнього та заграничного положення, почім іменем Державного Секретаріяту вніс димісію цілого правління. Президент Петрушевич референував потім справу зединення обох українських республик. По генеральній дискусії віддано сю справу до розглянення комісії для заграничних справ з тим, щоби вона слідуючого дня предложила готові внесення на повне засіданне. Слідуючого дня на повнім засіданню Ради святочно проклямувано зединенне обох Українських Народніх Республик.

Непорозуміння в Директоріяті?

Варшавський „Robotnik“ доносить:

Між Петлюрою і Винниченком мало наступити непорозуміннє, яке довело в Українськім Директоріяті до розколу.

Петлюра з частиною відданих йому військ стоїть за порозумінням з антантою, а Винниченко стремить до порозуміння з большевиками. Після реляцій товаришів, що прибули з Київа, заключив Винниченко порозуміннє з большевиками в Ромодані.

Подаємо сю інформацію на відвічальність „Robotnik-a“.

Вчорашні львівські польські дневники доносили з Любліна, що Директоріят удав, а правліннє обняли робітничі ради.

Знаючи про „віродостойність“ інформацій польських ґазет, подаємо сю вістку з великим застереженнем.

Державний заговір в Варшаві.

Як ми вже вчора доносили, державний заговір на варшавське хлопсько-робітниче правліннє не вдався. Всіх заговірників інтерновано. Увільнених міністрів Морачевського і Василевського товпа витала радісно. На знак протесту проти заговору трамвайові робітники здержали працю.

Начальник Пілсудський переслухав головних проводників заговору, а саме князя Сапіґу і полковника Янушайтіса.

Військо стануло по стороні Пілсудського та хлопсько-робітничого правління.

Правліннє оголосило відозву до народу, яка кінчиться словами: „Допоможіть до скликання законодатного сойму, в його руки правліннє зложить свою владу. Нехай воля народу рішить партійні спори“.

Сповнені бажання.

Політика, керманичка доріг в суспільній господарці, не знає почувань. Розум і матеріяльні обчисленя диктують дорогу, диктують напрям до назначеної мети. Лише сама остаточна мета є звязана почуваннями тих, що стремлять до неї.

В демократичнім ладі, де кожний рух народніх проводирів контролюється цілим громадянством, ціле громадянство бере участь в політиці і ціле громадянство кермується розумовими обчисленями політичних доріг.

В недемократичнім ладі проводирі самі кермуються розумовими обчисленнями а для своїх суспільних мас кидають лише самі кличі, обмальовані яскравими красками, які сильно ділають на чуттє і затемнюють контролю мозку. Сього способу вживають всі буржуазні прододирі супроти свого громадянства.

Наша українська суспільність в Галичині має безперечно демократичний характер. І здавалобися, що як раз у нас робота політичних проводирів підпадає найширшій контролі.

На жаль такого в нас не було. Нашу суспільність годували націоналістичні проводирі лише ріжними кличами, годували чуттєвими аргументами і свою власну тактику, свої розумові обчисленя (наколи вони справді були) ховали перед широким світом. Вони вийшли з дрібнобуржуазної школи і їм здавалося, що коли вони заговорять явно-славно, то їх противники, головно польські пани, вихіснують сю явність і перехрестять їх політичні замір.

Так було до війни й так було підчас війни. Нараз опинилася наша українська Галичина на волі. Народ жив все чуттєвими звязками з цілою Україною і цілий народ відразу дав волю своїм почуванням зіллятися з матерним краєм, отвори ти вільну дорогу до обожаного Дніпра, до золотих брам Київа.

Національні провідники опинилися перед величезною силою нагромадженого чуття, яке рвалося геть на схід, — геть проти волі проводирів. І ні звідси ні відти вони перший раз вийшли з розумовими обчисленнями, вийшли з національними аргументами але без матеріяльних калькуляцій. З 19. листопада 1918. вийшли з аргументами проти прилучення української Галичини до України, а за основанням Західньої Української Народньої Республики.

Робочий народ здивувався. Він, що ніколи не крився зі своїми намірами зєднання всіх українських земель, робочий народ, що чув все від своїх провідників не лише дома, але й на арені чужої йому держави Австрії в Відні явно проголошуваний клич зєднання цілої України, наш робочий народ запротестував проти знехтування його святих бажань.

Робочий народ знав, що всі калькуляції політичних національних провідників є невмістними, є короткосяглими, бо вони не вийшли з волі цілого народу а лише з кружка короткозорих політиків.

Робочий народ обчислював явно зі своїми провідниками, що колиби навіть лишилася Зах. Укр. Нар. Республика осібною державою, то її чекає: господарський бойкот ворожої їй Румунії, аристократичної Польщі і Мадярщини. Робочий народ знав, що Зах. Укр. Нар. Республика може опинитися в такім самім становищи, в якому була Сербія між Австрією, Болгарією і Грецією. Через се, український народ сказав був собі, що краще навіть втопитися в мори сфедерованої Росії але разом з цілою Україною, чим остатися самому на ласку і неласку сусідів. Сього аргументу спільности долі не можна опрокинути ніяким аргументом.

Та хоч більшість зборів націоналістичного крила 19. XI. 1918 пристала на аргументи парляментарних проводирів, то по зборах все і все ціла наша суспільність поволи опрокидувала свою постанову.

Провідники народнього секретаріяту знали й чули се і під напором німої волі свого суспільства таки побачилися примушеними зробити дуже важний крок зєднання дня 4. I. 1919. в Станіславові, про що ми донесли вже вчора.

Блискавкою сблетіла ся вістка цілу українську Галичину і дісталася до замкненого Львова, до нас.

А ми, ми замкнені ось тут в твердині, з найбільшою радістю витаємо здійсненє наших освячених довгими муками мрій! Ми радуємося з цілим українським народом і присягаємо рівно й спільно нести найбільші жертви для збереження нашого святого ідеалу, — збереження єдности цілого українського народу — демократичної республики України. (е. г.)

„Лицарі свободи“.

(Кінець.)

А репревентант „Русского, Білого Царя“, генерал-губернатор Бобрінський, заявив польській депутації: „Східня Галичина і Лемківщина — се з давних давен корінна частина єдинсї, великої Росії — тому лад і порядок на тих землях мусить спочивати на істинно-русских основах“. „Заводитись тут буде російську мову, російські закони та державні порядки“.

В західній Галичині, за Сяном, за Лемківщиною там граф-губернатор введе в житте засади маніфесту Николи Николаєвича, та „під услівєм, що польський народ викаже жичливість для російського війська і російських властий“...

Так виглядали „лозунги демократизма, свободы и равноправія народовъ“ в 1914 році — так виглядали наші „лицарі свободи“. Витали їх тоді радісно тільки ті польські речники пєднання з царською Росією, що з Дмовським і Грабським на чолі станули „без застережень“ на основі російської державности *).

І добре, що наші славні „лицарі свободи“ пригадали нам свій „єосторг“ з часів московсько-царського наїзду, коли ціла саранча православних попів злетіла на наш край.

Затихли опісля наші прикарпатські „Россіяне“. Розвалився царат і на віки впала сила і власть їх покровителів. А без сих покровителів вони були нічим. Ціле взагалі москвофільство і царофільство наших прикарпатських патріотів було наслідком і виразом невіри в свої сили за будучність свого народу.

І тепер річ мається зовсім так само. І тепер знову надія на могучих покровителів гальванізує наших москвофільських мерців. Надія на антанту, на західньо-европейський імперіялізм, на армії Денікіна — надія на російську контрреволюцію — отсе спасенне для наших „лицарів свободи“, недавних обожателів „Богом їм даного Русского, Білого Царя“.

Можуть ними восхищатись короткозорі польські дипльомати. Та кождий польський політик, що дбає про будучність самостійної, вільної польської республики, зрозуміє, що велика, зединена в одно давна російська імперія булаби її найгрізнішим ворогом, що братерський союз української і польської республики — се найкраща запорука мира на Сході Европи. Знаменито пише про се наш братній польський „Naprzód“: „Pomimo zbrojnego zatargu z Ukraińcami o Galicyę Wschodnią i wielokrotnie usprawiedliwionego rozgoryczenia z powodu ukraińskich metod walki, społeczeństwo polskie nie powinno zapominać, że niezawisła Ukraina odpowiada najżywotniejszemu interesowi polskiemu. Jednym z najważniejszych celów polskiej polityki zagranicznej musi być porozumienie z niezawisłą Ukrainą, przy salwowaniu słusznych praw Polski“ (Nr. 283 z 18. XII. 1918).

М. Ганкевич.

*) Віковічним памятником сих ренеґатів самостійницької польської думки остане тодішне „Słow. polskie“ і тодішне львівське „Zjednoczenie“, що станули на платформі славнозвісного маніфесту Николи Николаєвича. А про фарисейство сеї візантійсько-московської відозви не було двох думок між Росіянами. Там увійшло в поговірку, коли говорено про щось правдивого, дійсного: „Это фактъ, это не манифестъ Николы Николаевича“...

Жінка в Народній Республиці.

III.

Природа призначила жінку сповняти найважнішу функцію для людського роду, функцію матери. Плодючість народу є заставою його політичної і господарської сили і його міжнароднього значіння. Побіч сього загального моменту виступає також момент індивідуальний.

Природа вложила в душу жінки горяче бажанє стати матірю; право на материнство є одним з святих прав жінки. Тому одною з задач Народньої Республики повинна бути:

Охорона жінки як матери, охорона материнства.

Досі материнство знаходило законну й громадянську охорону тільки в подружю. Позаподружне материнство знаходило в законодавстві холодну байдужність, коли не неприхильність, а перед громадянством покривало ганьбою. Від Народньої Республики мусить домагатися жінка, щоб вона охороняла материнство як таке, незалежно від подружної чи позаподружної форми. Коли така охорона материнства знайде вислів у законодавстві Республики, то се вплине також на погляди громадянства в сій справі.

В звязку з сим стоїть реформа закона про подруже. Політична й господарська рівноправність полів вплине основно на зміст подружя, відповідно до сього повинні бути змінені також законні основи подружя. Подруже буде вільним звязком двох одиниць, яким господарська самостійність дасть справді вільну волю, як у заключуванню так і в розбиванню подружного звязку.

Можливість розвязання подружного звязку, отже можливість розводу повинна стати одною з основних постанов подружного закону, бо подруже тільки доти може сповняти свою, як індивідуальну, так і суспільну ціль, доки є вільним звязком, а не тюрмою. При тім законні постанови про розвід не повинні — як се діється переважно досі в тих державах, які допускають розводи — вдиратися в „святая святих“ родини, вимагаючи для розводу причин, які відкривають найгайніщі тайни подружного життя.

Можливість розводу лежить в інтересі охорони материнства. Жінка не повинна знаходитися під примусом стати матерю від нелюбого мущини, як се часто буває в подружю. Так само не повинна вона зустрічати перешкод стати матерю по бажанню свого серця.

Політична й господарська рівність полів при відповідних законних постановах про подруже дасть жінці в багато більшій мірі ніж досі змогу, здійснити своє право на материнство в подружнім звязку, отже реформа подружя остає в тіснім звязку з охороною материнства. Одначе почування новочасної людини такі складні, що годі їх вмістити в законні норми. Тому законодавство Народної Республики повинно стати на тім, що кожде материнство заслугує на однакову охорону і кожда дитина є однаковим суспільним скарбом, отже заслугує на однакову опіку.

В сій справі держава може багато зробити особливо при охороні праці. Доси учителька чи урядничка тратила посаду, коли стала „нешлюбною“ матірю. До урядів взагалі приймають тільки незамужних жінок. Закон про охорону робітників також не дає охорони „нешлюбному“ материнству.

Все те в Народній Республиці повинно змінитися і сама держава як роботодавець повинна дати материнству як найбільшу охорону, і державне законодавство повинно заставити до сього приватних роботодавців. Отже жінка на останні місяці вагітности й перші місяці кормлення дитини повинна бути звільнена від праці при задержанню заробітку; всім тим, що не є в силі нести матеріяльних тягарів виховання дітий, повинна прийти держава з помічю, сирітські пенсії, ренти і т. п. причинки повинні прислугувати дітям також по матерях.

Все те разом знесе в результаті теперішню ріжницю між „шлюбним“ і „нешлюбним“ материнством, — так, що се стане тільки особистою справою жінки; як вона стане матірю, а не матиме впливу на положення її та її дитини в державі і суспільности.

(Далі буде.)

М—я.

„Dlaczego należy nam bronić Lwowa?“

Краків, 4. січня 1919.

На се питанне не легко відповісти й мешканцеви Львова, а щож доперва мешканцеви Кракова, Познаня або Варшави. Поспішив отже проф. Грабскі в поміч і уложив такі заповіди для польських шовіністів:

1. Оборона Львова є в звязи з міжнародньою ситуацією.

2. Франція бажає собі сильної Польщі, тому прихильно обговорює з „Народовим Комітетом“ справу оборони східних границь.

3. Англія як морська держава інтересується тільки справою морських берегів.

4. Америка стоїть на доктринерськім становищи, отже хотілаби бачити Польщу в етнографічних границях.

Треба отже утримати за всяку ціну східню границю — додає п. професор — бо на заході цінять тільки великодушність та геройство. Віддання Львова булоби фатальне для польської справи і тоді ми мусілиби зрезигнувати зі східньої Галичини, Білої Руси та Вільна.

Як бачимо, п. Грабскі найбільше невдоволений з Америки і п. Вільсона, що хочуть етнографічної Польщі і розбивають таким робом сни та мрії польської заборчої політики.

Воєнний комунікат

з дня 8. січня 1919. р.

Пресове бюро подає: Під Львовом ситуація без зміни. Під Хировом і Любачевом супокій. В перемиськім окрузі малі сутички стеж. На відтинку Нижанковичі ситуація без зміни. Наші війська заняли сьогодня Жовкву.

НОВИНКИ.

— **Бюро посередництва праці**, яке відчинив партійний секретаріят для зменшення пануючого безробіття серед українського робітництва, сповняє мимо великих трудностий свою задачу. За час від 20. грудня до 3. січня, то є в протягу всього двох тижнів шукало праці через бюро 73 безробітних, з того 38 мущин, а 35 жінок. Вишукано працю для 42 безробітних. Працьодавців зголосилося за робітниками всього 22, з яких 19 заспокоєно. З огляду на велике безробіття просить бюро товаришів і всю українську суспільність о поміч при вишукуванню працьодавців. Працьодавців просимо у власнім інтересі зголошувати запотребованнє в бюрі при вул. Руській ч. 3 І. поверх. Урядується від 8. рано до 6. вечером.

— **Похорон Антона Михаськова**, учителя з Бережанщини, який помер у військовім шпиталі на техніці, відбудеться в пятницю, 10 с. м., о 10. год. рано, з техніки на Янівський цмінтар.

— **Заговір на д-ра Крамаржа.** На чеського президента міністрів д-ра Крамаржа докопано дня 7. с. м. заговір. Якийсь молодий чоловік вистрілив на нього і зранив його в праву грудь.

— **Плямистий тиф в Кракові.** В Кракові шириться плямистий тиф. Власти видали відповідні охоронні заряджения. Головними розсадниками сеї страшної недуги є вязниці, які забирають багато жертв, часто і через „помилку“ увязнених, та які переплачують свою невинність життем. Сі случаї хай будуть осторогою для Львова. Остерігаємо перед питтем непереваренної води та поручаємо беречи якнайбільшої карности.

— **Відгомін протижидівських погромів.** З кінцем грудня відбувся зізд німецьких сіоністів в Берліні, на якім внесено рішучий протест проти погромів в Польщі, на Литві та в Галичині. Ухвалені резолюції жадають, щоби на мировому конгресі забезпечено народню і горожанську рівноуправність Жидів особливо в Польщі і Галичині. Подібний протест виготовили теж і французькі сіоністи, а також шведська соціял-демократична партія. Організації Жидів в Сполучених Державах виготовили на своїх зборах візванне до Вільсона, про конечну охорону жидівської людности в Польщі й Галичині; крім того збори вручили свої протестуючі резолюції правительству у Вашингтоні.

— **Вірогідність польської преси.** Спеціяльний кореспондент „Gońca“, має ще буйнішу фантазію, чим найліпше поінформована наша таки львівська „пантофлева“ почта. Пише він до Кракова, що 28. грудня інтерновано митрополита Шептицького, а в підземелях св. Юра знайдено магазини оружя, яким буцім то мали заосмотрюватися Українці в середині міста. Він навіть відкрив в ринку підземну радіотелєграфічну стацію, яка давала знати укр. артилерії, куди переходять польські відділи. Але що подумають редактори „Gońca“ про свою вірогідного дописувателя, по перечитанню офіліяльного листу ген. Розвадовського ро митрополита Шептицького, в якім і згадки нема про такі небезпечні відкриття? Ми тільки від себе мусимо дати редакції „Gońca“ раду, щоби на будуче постаралися таки о „вірогідних“ кореспондентів, бо як то кажуть, „неправдою далеко заїдеш та назад не вернеш.“

— **У Франції росте невдоволенне ізза правління.** Демобілізація військ відбувається надто поволи. Через те мусять апровізувати незвичайно великий континґент війська, яке властиво стоїть безцільно під оружем підчас коли у всіх инших краях демобілізація закінчується. Пощо властиво Франції така числення армія, хиба проти новопостаючих республик в Европі. Клємансо боїться поширення соціялізму, який по чотиролітній війні захоплює усі народи. Французи вирушали на війну, щоби нищити пруську автономію та мілітаризм, а тепер коли сю ціль осягнули і стоять супроти безсильних республик, задумують хиба їх проводирі ще „наполєонський“ побідний похід та на жаль нового Наполєона нема!..

— **Інформаційне бюро на двірці.** На головнім двірці утворено з днем 5 січня інформаційне бюро для подорожних. Воно подаватиме інформації відносно руху поїздів чи евентуального їх застановлення. Зате строго зборонений вступ усім подорожним до урядника руху навіть під загрозою воєнного права.

Оповістки.

= **Хто не складає комплетів „Впереду“**, звонить відступити для нас числа 2., 5 і 25. за зверненнем належности. — Адміністрація „Впереду“. 2—5

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Впереду“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 3—10

= **На піддержаннє українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): д-р Теодозій В. 6, Антонів Максим 10, А. К. 20, Струць Теофіль 5, Личковська 10, Будзиновська 2, Процишин Теофіль 10, Б. А. 10, Л. М. 10, Кульчицький Р. 10, Павло Кищук 10. Разом 103. (Далі буде.)

= **На ранених укр. жовнірів** (на ялинку) зложили дальше (в коронах) Володимира і Ліна Шевчуківні 10, Михайло Лазорко 60, П. К 5, Ірина З. 32, Т. В. 20, Марія Сорокова 20, Марія Маляшкова 10, Анна Капусцінська 10, Марія Баланчук 5, Станислава Маслянківна 3, Анна Ляхманова 6, Л. Р. 20, Антін Чайківський 20, Катерина Хомин 10, Марія Бокало 10, М. Божайовська 10, Дарія Новосад 10, Семен Лозинський 30, Авіядна Трушівна 8, Оксана Трушівна 8, Мирон Труш 8, Марія Тибетівна 10, Семен Михалишин 10, Павло Хемич 10, Миколай Яремчак 20, Струць Теофіль 5, Евгенія Перфецька 10, Микола Левицький 10, Т. З. 20, П. А. 10, Процишин Теофіль 10, Л. М. 10, Кульчицький Р. 10, Славута Л. 10, Іванович А. 10, П. З. 10, Р. Т. 10, Щ. В. 10, П. І. 10, Т. К. 10, К. с. д. з. х. 200, Славцьо Огороднік місто ялинки 20, Діти зі школи кор Данила 1, Іван 10, Павло Кищук 10, д-р Юлій Савчак 20, Терлецька Гізеля 3 булки, хліб, пара біля, 100 цигар і 200 папіросів, Парашуківна 10, Марія Питишрич 20, Довбуш Іван 10, Петро Драцікевич 10, Т. Скварок булка, С. Коржинськи 10, Варламова Марія 100 папіросів і 30, Верхрадський Іван 50, Федько Чмир 10, Агафія Гнида 25 К. (Далі буде.)

ПОСМЕРТНА ВІСТКА.

ТАНУСЯ

найдорога донечка Сильвестра і Марти Герасимовичів померла по тяжкій недузі в 2 році життя. — Похорон відбудеться дня 10. січня о 12. год. в пол. з дому при вулиці Льва Сапіги 6.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 5—10

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 7—10;

Служниці до всього, котра уміє варити, потребую сейчас. Зголошенне: Кальмусова, вул. 29. листопада ч. 19. партер від 2—3.

Поручник ВАСИЛЬ СЕНЕНЬКО. Що з Остапом? Прошу о вістку. — Стефа, Львів. 4—4

ІЛЯРІЯ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 3—10

ОО. НИЖАНКОВСЬКОГО і ГАЛЯНТА. Стрий, просять о вістку про ВОЛОДИМИРА РУДОВИЧА родичі. Передрук в стрийській часописі платний. — Львів, ул. Театинська 3. 3—3:

КОСТЯ ЛИЧКОВСЬКОГО прошу повідомити, що всі у Львові здорові. 2—2

ОНУФЕРКО, СТАНИСЛАВІВ. Желаю Вам і Зосі всього найлучшого. Ми всі здорові. — Володимир. 2—3

О. ІВАН МАТВІЯС, ЯСТРУБИЧІ, почта Кристинопіль, повіт Сокаль. Гелюю! Дай вістку, чи ти здорова і як живете? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописі проситься о передрук. 3—6

Читачів „Впереду“ проситься повідомити АННУ ОШПАРІВНУ, СТАНІСЛАВІВ, вулиця Липова ч. 43, у Вп. Бандиґової, що я у Львові і здоров. Дай вістку про себе. Станіславівські ґазети прошу о передрук. — Циґан. 3—4

ЯРЕМЧЕ, КАБАРОВСЬКІ. Неспокійні про Вас, відозвітьсяся. Ми разом, Оля, Марійка і діти. 3—3

ГУЦУЛІВ в СТАНІСЛАВОВІ повідомляю, що я заїхала на місце. Всі здорові. — Дора. 1—3

СИНІВ ПЕТРА і ТАРАСА поздоровляю і повідомляю, що я у Львові здорова. — Франкова. 1—2

ПЕТРО МИХАЛОВИЧ, КРАКОВЕЦЬ. Я здоров у Львові. Подайте вістку. — Іван. 1—2

АНТІН ДІВНИЧ, ТЕРНОПІЛЬ. Тоську! Дай знати про Ґенка, Василя, Стефу. Ми неспокійні. Влодко в Кракові. 1—4

Д-р РУДИЙ. Дай вістку про себе, Марусю, Мілька і Левка. Я здорова. — Иосифа. 1—2

Читачів проситься о повідомленне родини ЛЯНДАВ в ПЕРЕМИШЛЯНАХ, що Пепі Марель і муж здорові, у Львові, Казимірівська ч. 13. Інші часописі проситься о передрук. 1—3

Читачів проситься повідомити ЮДУ ҐАБЕРМАНА в БОЯНЦЯХ, пов. Жовква, що жінка з дітьми здорові у Львові. 1—2

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Бучняк. З друкарні Ставропігійського інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 34. Lwiw, piatnycia, dnia 10. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Zjedynennie oboch Ukrajinśkych Narodnich Republyk.

Ukrajinśke Presowe Biuro donosyt' zi Stanisławowa:

Dnia 4. sicznia widbułosia tut zasidannie Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady. Narady widkryw prezydent Rady d-r Ewhen Petruszewycz. Prysutnych bulo 120 delegatiw. Po wybori prezydiji prezydent Derżawnoho Sekretarijatu d r Sydir Hołubowycz podaw obraz wnutrisznioho ta zahranycznoho położennia, poczim imenem Derżawnoho Sekretarijatu wnis dymisiju ciloho prawlinnia. Prezydent Petruszewycz referuwaw potim sprawu zjedynennia oboch ukrajinśkych republyk. Po generalnij dyskusiji widdano siu sprawu do rozhlanennia komisiji dla zahranycznych spraw z tym, szczoby wona slidujuczoho dnia predłożyła hotowi wnesennia na powne zasidannie. Slidujuczoho dnia na pownim zasidanniu Rady swiatoczno proklamowano zjedynennie oboch Ukrajinśkych Narodnich Republyk.

Neporozuminnie w Dyrektorijati?

Warszawśkyj „Robotnik" donosyt':

Miż Petluroju i Wynnyczenkom mało nastupyty neporozuminnie, jake dowełło w Ukrajinśkim Dyrektorijati do rozkołu.

Petlura z czastynoju widdanych jomu wijśk stojit' za porozuminniem z antantoju, a Wynnyczenko stremyt' do porozuminnia z bolszewykamy. Pisla relacj towarysziw, szczo prybuły z Kyjiwa, zakluczyw Wynnyczenko porozuminnie z bolszewykamy w Romodani.

Podajemo siu informaciju na widwiczalnist „Robotnik-a".

Wczoraszni lwiwśki polśki dnewnyky donosyły z Lublina, szczo Dyrektorijat upaw, a prawlinnie obniały robitnyczi rady.

Znajuczy pro „wirodostojnist'" informacij polśkych gazet, podajemo siu wistku z wełykym zastereżenniem.

Derżawnyj zahowir u Warszawi.

Jak my wże wczora donosyły, derżawnyj zahowir na warszawśke chłopśko-robitnycze prawlinnie ne wdawsia. Wsich zahowirnykiw internowano. Uwilnenych ministriw Moraczewśkoho i Wasylewśkoho towpa wytała radisno. Na znak protestu proty zahoworu tramwajowi robitnyky zderżały praciu.

Naczalnyk Piłsudśkyj peresłuchaw hołownych prowidnykiw zahoworu, a same kniazia Sapihu i połkownyka Januszajtisa.

Wijśko stanuło po storoni Piłsudśkoho ta chłopśko-robitnyczoho prawlinnia.

Prawlinnie ohołosyło widozwu do narodu, jaka kinczyt'sia słowamy: „Dopomożit' do skłykannia zakonodatnoho sojmu, w joho ruky prawlinnie złożyt' swoju władu. Nechaj wola narodu riszyt' partijni spory".

Spowneni bażannia.

Polityka, kermanyczka dorih w suspilnij hospodarci, ne znaje poczuwań. Rozum i materijalni obczysłennia dyktujut' dorohu, dyktujut' naprjam do naznaczenoji mety. Łysze sama ostatoczna meta je związana poczuwanniamy tych, szczo stremlat' do neji.

W demokratycznim ładi, de kożnyj ruch narodnich prowodyriw kontrolujet'sia ciłym hromadianstwom, ciłe hromadianstwo bere uczast' w polityci i ciłe hromadianstwo kermujet'sia rozumowymy obczysłenniamy politycznych dorih.

W nedemokratycznim ładi prowodyri sami kermujut'sia rozumowymy obczysłenniamy a dla swojich suspilnych mas kydajut' łysze sami kłyczi obmalowani jaskrawymy kraskamy, jaki sylno dilajut' na czuttie i zatemniujut' kontrolu mozku. Sioho sposobu wżywajut' wsi burżuazni prowodyri suproty swoho hromadianstwa.

Nasza ukrajinśka suspilnist' w Hałyczyni maje bezpereczno demokratycznyj charakter. I zdawało bysia, szczo jak raz u nas robota politycznych prowodyriw pidpadaje najszyrszij kontroli.

Na żal takoho w nas ne bulo. Naszu suspilnist' hoduwały nacijonalistyczni prowodyri łysze riżnymy kłyczamy, hoduwały czuttiewymy argumentamy i swoju własnu taktyku, swoji rozumowi obczysłennia (nakoły wony sprawdi buły) chowały pered szyrokym switom. Wony wyjszły z dribnoburżuaznoji szkoły i jim zdawałosia, szczo koły wony zahoworjat' jawno-sławno, to jich protywnyky, hołowno polśki pany, wychisnujut' siu jawnist' i perechrestiat' jich polityczni zamiry.

Tak buło do wijny i tak buło pidczas wijny. Naraz opynyłasia nasza ukrajinśka Hałyczyna na woli. Narod żyw wse czuttiewymy zwiazkamy z ciłoju Ukrajinoju i ciłyj narod widrazu daw wolu swojim poczuwanniam ziłatysia z maternym krajem, otworyty winu dorohu do obożanoho Dnipra, do zołotych bram Kyjiwa.

Nacijonalni prowidnyky opynyłysia pered wełyczeznoju syłoju nahromadżenoho czuttia, jake rwałosia het' na schid, — het' proty woli prowodyriw. I ni zwidsy ni widty wony perszyj raz wyjszły z rozumowymy obczysłenniamy, wyjszły z nacijonalnymy argumentamy ałe bez materijalnych kalkulacij I 19. łystopada 1918 wyjszły z argumentamy proty prył uczennia ukrajinśkoji Hałyczyny do Ukrajiny, a za osnowanniem zachidnioji Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky.

Roboczyj narod zdywuwawsia. Win, szczo nikoły ne krywsia zi swojimy namiramy zjednannia wsich ukrajinśkych zemel, roboczyj narod, szczo czuw wse wid swojich prowidnykiw ne łysze domaałe i na areni czużoji jomu derżawy Awstriji w Widni jawno prohołoszuwanyj kłycz zjednannia ciłoji Ukrajiny nasz roboczj narod zaprotestuwaw proty znechtuwannia joho swiatych bażań.

Roboczyj narod znaw, szczo wsi kalkulaciji politycznych nacijonalnych prowidnykiw je newmistnymy, je korotkosiahłymy, bo wony ne wyjszły z woli ciłoho narodu a łysze z krużka korotkozorych politykiw.

Roboczyj narod obczysłuwaw jawno zi swojimy prowidnykamy, szczo kołyby nawit' łyszyłasia Zach. Ukr. Nar. Republyka osibnoju derżawoju, to jiji czekaje:

Hospodarśkyj bojkot worożoji jiji Rumuniji, arystokratycznoji Polszczi i Madiarszczyny. Roboczyj narod znaw, szczo Zach. Ukr. Nar. Republyka może opynytysia w takim samim stanowyszczy, w jakomu buła Serbija miż Awstrijeju, Bołharijeju i Hrecijeju. Czerez se, ukrajinśkyj narod skazaw buw sobi, szczo kraszcze nawit' wtopytysia w mory sfederowanoji Rosiji ałe razom z ciłoju Ukrajinoju, czym ostatysia samomu na łasku i nełasku susidiw. Sioho argumentu spilnosty doli ne można oprokynuty nijakym argumentom.

Ta chocz bilszist' zboriw nacijonalistycznoho kryła 19 XI. 1918 prystała na argumenty parlamentarnych prowodyriw, to po zborach wse i wse ciła nasza suspilnist' powoły oprokyduwała swoju postanowu.

Prowidnyky narodnioho sekretarijatu znały i czuły se i pid naporom nimoji woli swoho suspilstwa taky pobaczyłysia prymuszenymy zrobyty duże ważnyj krok z j e d n a n n i a d n i a 4. I. 1919 w S t a n i s ł a w o w i, pro szczo my donesły wże wczera.

Błyskawkoju obletiła sia wistka ciłu ukrajinśku Hałyczynu i distałasia do zamknenoho Lwowa, do nas.

A my, my zamkneni oś tut w twerdyni z najbilszoju radistiu wytajemo zdijsnennie naszych oswiaczenych dowhymy mukamy mrij! My radujemosia razom z ciłym ukrajinśkym narodom i prysiahajemo riwno i spilno nesty najbilszi żertwy dla zbereżennia naszoho swiatoho ideału, — zbereżennia jednosty ciłoho ukrajinśkoho narodu — demokratycznoji republyky Ukrajiny. (e. h.)

„Łycari swobody".

(Kineć.)

A reprezentant „Russkoho, Biłoho Carja", generał-gubernator Bobrinśkyj zajawyw polśkij deputaciji: „Schidnia Hałyczyna i Łemkiwszczyna — se z dawnych dawen korinna czast' jedynoji, wełykoji Rosiji — ...i tomu ład i porjadok na tych zemlach musyt' spoczywaty na istynno-ruśkych osnowach". „Zawodytyś tut bude rosijśku mowu, rosijśki zakony ta derżawni porjadky".

W Zachidnij Hałyczyni, za Sianom, za Łemkiwszczynoju tam graf-gubernator wwede w żyttie zasady Manifestu Nykoły Nykołajewycza, ta „pidusliwiemu, szczo polśkyj narod wykaże życzływist' dla rosijśkoho wijśka i rosijśkych własnyj"...

Tak wyhladały „łozungy demokratyzma, swobodo- i rawnoprawija narodow" w 1914 roci — tak wyhladały naszi „łycari swobody". Wytały jich todi radisno tilky ti polśki recznyky pojednannia z carśkoju Rosijeju, szczo z Dmowśkym i Grabśkym na czoli stanuły „bez zastereżeń" na osnowi rosijśkoji derżawnosty (*).

I dobre, szczo naszi slawni „łycari swobody" pryhadały nam swij „wostroh" z czasiw moskowśko-carśkoho najizdu, koły ciła sarancza ochrannykiw ta prawosławnych popiw zletiła na nasz kraj.

Zatychły o pisla naszi prykarpatśki „Rossijane". Rozwaływsia carat; na wiky wpała syła i włast' jich pokrowyteliw. A bez sych pokrowyteliw wony buły niczym. Ciłe wzahali moskwofilstwo i carofilstwo naszych prykarpatśkych patrijotiw b u ł o n a s l i d k o m i w y r a z o m n e w i r y w s w o j i s y ł y, w b u d u c z n i s t' s w o h o n a r o d u.

I teper ricz majet'sia zowsim tak samo. I teper znowu nadija na mohuczych pokrowyteliw galwanizuje naszych moskwofilśkych meciw. Nadija na antantu, na zachidno-ewropejśkyj imperijalizm, na armiji Denikyna — nadija na rosijśku kontrrewoluciju — otse spasennie dla naszych „łycariw swobody", nedawnych obożateliw „Bohom danoho Russkoho Biłoho Carja".

Możut' nymy woschyszczatyś korotkozori polśki dyplomaty. Ta kożdyj polśkyj polityk, szczo dbaje pro buducznist' samostijnoji, wilnoji polśkoji republyky, zrozumije, szczo wełyka, zjedynena w odno dawna rosijśka imperija bułaby jiji najhriszniszczym worohom, szczo braterśkyj Sojuz ukrajinśkoji i polśkoji republyky — se najkraszcza zaporuka myra na Schodi Ewropy. Znamenyto pysze pro se nasz bratnij polśkyj „Naprzód": „Pomimo zbrojnego zatargu z Ukraińcami o Galicyę Wschodnią i wielokrotnie usprawiedliwionego rozgoryczenia z powodu ukraińskich metod walki, społeczeństwo polskie nie powinno zapominać, że niezawisła Ukraina odpowiada najżywotniejszemu interesowi polskiemu. Jednym z najważniejszych celów polskiej polityki zagranicznej musi być porozumienie z niezawisłą Ukrainą, przy salwowaniu słusznych praw Polski" (Nr. 283 z 18. XII. 1918).

M. H a n k e w y c z.

Żinka w Narodnij Republyci.

III.

Pryroda pryznaczyła żinku spowniaty najważniszczu funkciju dla ludśkoho rodu, funkciju m a t e r y. Płodiuczist' narodu je pidstawoju joho politycznoji i hospodarskoji syły i joho miżnarodnioho znaczinnia. Po-

*) Wikowicznym pamiatnykom sych renegatiw samostijnyćkoji polśkoji dumky ostane todiszne „Słowo Polskie" i todiszne lwiwśke „Zjednoczenie", szczo stanuły na platformi sławnozwisnoho manifestu Nykoły Nykołajewycza. A pro farysejstwo seji wizantijśko-moskowśkoji widozwy bulo dwoch dumok miż Rosijanamy. Tam uwijszło w pohowirku, koły howoremo pro szczoś prawdywoho, dijsnoho: „Eto fakt, eto nie manifest Nykoły Nykołajewicza"...

bicz sioho zahalnoho womentu wystupaje takoż moment indywidualnyj. Pryroda włożyła w duszu żinky horjacze bażannia staty matirju; prawo na materynstwo je odnym z swiatych praw żinky. Tomu odnoju z zadacz Narodnioji Republyky powynna buty

ochorona żinky jak matery,
ochorona materynstwa.

Dali materynstwo znachodyło zakonnu i hromadiańsku ochoronu tilky w podružju. Pozapodružne materynstwo znachodyło w zakonodawstwi cholodnu bajdużnist', koły ne neprychylnist', a pered hromadianstwom pokrywało hańboju. Wid Narodnioji Republyky musyt' domahatysia żinka, szczob wona ochoroniała materynstwo jak take, nezależno wid podružnioji czy pozapodružnioji formy. Koły taka ochorona materynstwa znajde wysliw u zakonodawstwi Republyky, to se wpłyne takoż na pohlady hromadianstwa w sij sprawi.

W zwjazku z sym stojit' reforma zakona pro podružje. Polityczna i hospodarśka rivnoprawnist' staniw wpłyne osnowno na zmist podružja, widpowidno do sioho powynni buty zmineni takoż zakonni osnowy podružja. Podružje bude wilnym zwjazkom dwoch odynyć, jakym hospodarśka samostijnist' daje sprawdi wilnu wolu, jaku z akluczuwaniu tak i w rozwjazuwaniu podružnoho zwjazku. Możływist' rozwjazannia podružnoho zwjazku, otże możływist' rozwodu powynna staty odnoju z osnownych postanow podružnoho zakonu, bo podružje tilky doty może spowniaty swoju, jak individualnu, tak i suspilnu cil, doky je wilnym zwjazkom, a ne tiurmoju. Pry tim zakonni postanowy pro rozwid ne powynni — jak se dijet'sia pereważno dosi w tych derżawach, jaki dopuskajut' rozwody — wdyratysia w „swjataja swjatych" rodyny, wynahajuczy dla rozwodu pryczyny, jaki widkrywajut' najtajniszczi tajny podružnoho żytti a.

Możływist' rozwodu łeżyt' w interesi ochorony materynstwa. Żinka ne powynna znachodytysia pid prymusom staty materju wid neluboho muszczyny, jak se czasto buwaje w podružju. Tak samo ne powynna wona zustriczaty pereszkod staty materju po bażanniu swoho sercia.

Polityczna i hospodarśka riwnist' poliw pry wilnych zakonnych postanowach pro podružje dast' żinci w bahato bilszij miri niż dosi zmohu zdijsnyty swoje prawo na materynstwo w podružnim zwiazku, otże reforma podružja ostaje w tisnim zwiazku z ochoronoju materynstwa. Odnacze poczuwannia nowoczasnoji ludyny taki składni, szczo ho di jich wmistyty w zakonni normy. Tomu zakonodawstwo Narodnioji Republyky powynno staty na tim, szczo kożde materynstwo zasłuhuje na odnakowu ochoronu i kożda dytyna je odnakowym suspilnym skarbom, otże zasłuhuje na odnakowu opiku.

W sij sprawi derżawa może bahato zrobyty osobływo pry ochroni praci. Dosy uczytelka czy urjadnyczka tratyła posadu, koły stała „neszlubnoju" matirju. Do urjadiw wzahali pryjmajut' tilky nezamużnych żinok. Zakon pro ochoronu robitnykiw takoż ne daje ochorony „neszlubnomu" materynstwu.

Wse te w Narodnij Republyci powynno zminytysia. I sama derżawa jak robotodawec powynna daty materynstwu jak najbilszu ochoronu, i derżawne zakonodawstwo powynno zastawyty do sioho prywatnych robotodawciw. Otże żinka na ostanni misiaci wahitnosty i perszi misiaci kormłennia dytyny powynna buty zwilnena wid praci pry zaderżanniu zarobitku; wsim tym, szczo ne je w syłi nesty materialnych tiahariw wychowania dityj, powynna pryjty derżawa z pomiczju, syritśki pensiji, renty i t. p. pryczynky powynni prysłuhuwaty ditjam takoż po materjach.

Wse te razom znese w rezultati teperiszniu riżnyciu miż „szlubnym" i „neszlubnym" materynstwom, — tak, szczo se stane tilky osobystoju sprawoju żinky, jak wona stane materju, a ne matyme wpłymu na położenie jiji ta jiji dytyny w derżawi i suspilnosty. (D. b.)

„Dlaczego należy nam bronić Lwowa?"

Krakiw 4. I.

Na se pytannie ne łehko widpowisty i meszkancewy Lwowa, a szczoż doperwa meszkancewy Krakowa, Poznania abo Warszawy. Pospiszyw otże prof. Grabski w pomicz i ułożyw taki zapowidy dla polśkych szowinistiw:

1. Oborona Lwowa je w zwiazy z miżnarodnioju sytuacijeju.

2. Francija bażaje sobi sylnoji Polszczi, tomu prychylno obhoworjuje z „Narodowym Komitetom" sprawu oborony schidnych hranyć.

3. Anglija jak morśka derżawa interesujet'sia tilky sprawoju morśkych berehiw.

4. Ameryka stojit' na doktrynerśkim stanowyszczy, otże chotiłaby baczyty Polszczu w etnohraficznych hranyciach.

Treba otże utrymaty za wsiaku cinu schidniu hranyciu — dodaje p. profesor — bo na zachodi ciniat' tilky wełykodusznist' ta herojstwo. Widdannie Lwowa bułoby fatalne dla polśkoji sprawy i todi my musiłyby zrezygnuwaty zi schidnioji Hałyczyny, Biłoji Rusy ta Wilna.

Jak baczymo, p. Grabski najbilsze newdowołenyj z Ameryky i p. Wilsona, szczo choczut' etnohraficznoji Polszczi i rozbywajut' takym robom sny ta mriji polśkoji zaborczoji polityky.

Wojennyj komunikat.

Z dnia 8. sicznia 1919.

Presowe bjuro podaje: Pid Lwowom sytuacija bez zminy. Pid Chyrowom i Lubaczewom supokij. W peremyśkim okruzi małi sutyczky steż. Na widtynku Nyżankowyczi sytuacija bez zmin. Naszi wijśka zaniały siohodnia Żowkwu.

NOWYNKY.

— **Bjuro poserednyctwa praci,** jake widczynyw partijnyj sekretarijat dla zmenszennia panujuczoho bezrobittia sered ukrajinśkoho robitnyctwa, spowniaje mymo wełykych trudnostyj swoju zadaczu. Za czas wid 20. hrudnia do 3. sicznia, to je w protiahu wsioho dwoch tyżniw szukało praci czerez bjuro 73 bezrobitnych, z toho 38 muszczyn, a 35 żinok. Wyszukano praciu dla 42 bezrobitnych. Praciodawciw zhołosyłosia za robitnykamy wsioho 22, z jakych 19 zaspokojeno. Z ohladu na wełyke bezrobittie prochaje biuro towarysziw i wsiu ukrajinśku suspilnist' o pomicz pry wyszukuwanniu praciodawciw. Praciodawciw prosymo u własnim interesi zhołoszuwaty zapotrebowannie w biuri pry wuł. Ruśkij cz. 3. I. powerch. Urjadujet'sia wid 8. rano do 6. weczer.

— **Pochoron Antona Mychaśkowa,** uczytela z Berezańszczyny, jakyj pomer u wijśkowim szpytali na technici, widbudet'sia w pjatnyciu, 10. s. m., o 10 hodyni rano, z techniky na Janiwśkyj cwyntar.

— **Zabowir na d-ra Kramarża.** Na cześkoho prezydenta ministriw d-ra Kramarża dokonano dnia 7. s. m. zahowir. Jakyjś mołodyj czołowik wystrilyw na nioho i zranyw joho w prawu hrud'.

— **Plamystyj tyf w Krakowi.** W Krakowi szyryt'sia plamystyj tych. Własty wydały widpowidni ochoronni zariadżenia. Hołownymy rozsadnykamy seji strasznoji neduhy je wijszczyci, jaki zbyrajut' bahato żertw, czasto i czerez „pomyłku" wiaznenych, ta jaki perepłaczujut' swoju newynnist' żyttiem. Si słuczaji chaj budut' ostorohoju dla Lwowa. Osterihajemo pered pyttiem neperewarenoji wody ta poruczajemo bereczy jaknajbilszoji charnosty.

— **Widhomin protyżydiwskych pohromiw.** Z kincem hrudnia widbuwsia zjizd nimeckych sionistiw w Berlini, na jakim wneseno riszuczyj protest proty pohromiw w Polszczi, na Łytwi ta w Hałyczyni Uchwaleni rezoluciji żadajut', szczoby na myrowomu kongresi zabezpeczeno narodniu i horożansku riwnouprawnist' Żydiw, osobływo w Polszczi i Hałyczyni. Podibnyj protest wyhotowyły też i franciuśki sionisty, a takoż szwedska socijałdemokratyczna partija. Organizaciji Żydiw w Społuczenych Derżawach wyhotowyły na swojich zborach wizwannie do Wilsona, pro koneczny ochoronu żydiwskoji ludnosty w Polszczi i Hałyczyni; krim toho zbory wruczyły swoji protestujyczi rezoluciji prawytelstwu u Waszyngtoni,

— **Wirodostojnist' polśkoji presy.** Specijalnyj korespondent „Gonca", maje szcze bujniszczu fantaziju czym najlipsze poinformowana nasza taky lwiwśka „pantoflewa" poczta. Pysze win do Krakowa, szczo 28. hrudnia internowano taky mytropolyta Szeptyćkoho, a w pidzemellach Jura znajdeno magazyny orużija, jakym bucim to mały zaosmotrjuwatysia Ukrajinci w seredyni mista. Win nawit widkryw w Rynku pidzemnu radiotelegraficzny staciju, jaka dawała znaty ukr. artyleriji kudy perechodiat' polśki widdiły. Ale szczo podumajut' redaktory „Gonca" pro swoho wirodostojnoho dopysuwacza, po pereczytanniu oficijalnoho łysta gen. Rozwadowśkoho do mytropolyta Szeptyćkoho, w jakim i zhadky nema pro taki nebezpeczni widkrytia. My tilky wid sebe musymo daty redakciji „Gonca" radu, szczoby na buducze postaralysia taky o „wirodostojnych" korespondentiw bo jak to każut' „neprawdoju daleko zajidesz ta nazad ne warnesz".

— **U Franciji** roste newdowolennie izza prawlinnia. Demobilizacija wijśk widbuwajet'sia nadto powoły. Czerez te musiat' aprowizywaty nezwyczajno wełykyj kontyngent wijśka, jake własnywo stojit' bezcilno pid orużjem, pidczas koły u wsich inszych krajach demobilizacija zakinczujet'sia. Poszczo własnywo Franciji taka czysłenna armija, chiba proty nowopowstajuczych republyk w Ewropi. Klemanso bojit'sia poszyrennia socijalizmu, jakyj po czotyrolitnij wijni zachopluje usi narody. Francuzy wyruszyły na wijnu szczoby nyszczyty prusku awtokratiju ta militaryzm, a teper koły siu cil osiahnuły i stojat' suproty bezsylnoji republyky, zadumujut' chiba jich prowodyri szcze „napoleonśkyj" pobidnyj pochid ta na żal nowoho Napoleona nema.

= **Informacijne biuro na dwirci.** Na hołownim dwirci utworeno z dnem 5. sicznia informacijne biuro dla podorożnych. Wono podawatyme informaciji widnosno ruchu pojizdiw czy ewentualnoho jich zastanowlennia. Zate stroho zboronenyj wstup usim podorożnym do urjadnyka ruchu nawit' pid zahrozoju wojennoho prawa.

Opowistky.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ"!

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Wże wyjszow z druku i prodajet'sia

Robitnyczyj

KALENDARYK

na 1919 rik.

Cina odnoho prymirnyk 1 Kor. 30 sot.

Chto bere bilsze jak 10 prymirnykiw, płatyt' po 1 Kor. za odyn prymirnyk.

Nabuwaty można w administraciji „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch, w oboch ukrajinśkych knyharniach, w biurach dnewnykiw i w trafikach.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 5—10

Proszę zawiadomić ANNE OSZPAROWNE, STANISŁAWOW, ul. Lipowa 18., u WP. Bandygowej, że ja jestem we Lwowie, zdrów. Daj wiadomość o sobie. — Gazety stanisławowskie proszą o przedruk. — Cygan. 3—4

Proszę czytelników w Brzeżanach uwiadomić JOZEFA STAŃKOWSKIEGO w RAJU, że córka jego i zięć żyje i są zdrowi. 3—3

Dr HAJDUKIEWICZ w STRYJU. Jestem wraz z synem zdrowa. Daj wiadomość o sobie. — Marya. — Inne gazety proszę o przedruk. 3—5

Ktoby wiedział o TADEUSZU SZYDŁOWSKIM, służył w październiku w Stanisławowie, I. R. 95. Sanitäts-Marodenhaus ul. Kamińskiego, liczył lat 19, raczy łaskawie donieść stroskanej matce, Lwów, Murarska L 51 parter II. Upraszam inne gazety o przedruk. 1—1

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno sejczas. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 35. Львів, субота, дня 11. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Міжнародня конференція в Льозанні.

Екзекутивний комітет австрійсько-німецької соц.-демократії дістав отсю телеґраму:

Стокгольм, 5. I. На внесення екзекутивного комітету соціялістичного Бюра запрошена Ваша Партія і Ваша централя фахових організацій. Виберіть делеґатів на конференцію в Льозанні на 21. січня. Делеґати антанти будуть вже 18. I. — Браутінг.

Мирова конференція.

Перше засіданнє мирової конференції відбудеться мабуть коло 18. с. м. Братимуть в ній участь заступники тих держав, що зірвали дипльоматичні зносини з державами центральними.

Чеська делеґація.

Прага 6. січня. Окремим поїздом виїхала сьогодня частина чесько-словацької делеґації з Праги до Парижа, на конфер. мира. В поїзді була і етноґрафічна комісія.

Полудньово-славянська делеґація.

Париж 6. січня. Прибула тут сербсько-хорватсько-словінська делеґація на конференцію мира під проводом Пашіча. На двірці привитав їх сербський посланник і делеґати французького уряду.

Польсько-французькі війська в Одесі і Петлюра.

Польські війська з Франції, про яких „lądowanie“ в Ґданську ми стільки читали в польській пресі, висіли мабуть через помилку в Одесі. Та тут не виїхав ніхто на їх повитанне, а привитав їх Петлюра із своїми військами, але не дуже гостинно, бо відразу спитав, чого їм тут треба. Прийшло до вуличної боротьби, немало жертв впало з обох сторін та вкінці, як подає „Głos lubelski“, прийшло до згоди. Головну частину міста враз з портом заняв Петлюра, а в другій остали покищо французько-польські війська.

Київські часописі з останніх днів подають навіть вістку про французько-українське порозуміннє.

Головним завданнєм українських, французьких та польських військ в Одесі, є на разі береженнє ладу та спокою.

Чеські соціялісти остерігають.

„Právo Lidu“ доносить, що серед бідних верств населення, що найбільше потерпіли в часі сеї війни, панує велике невдоволенне. Вони жадають від правління укарання лихварів, конфіскати зисків воєнних міліонерів та удержавлення великих промислових підприємств та копалень. „Pr. Lidu“ вже остерігало правління, але там сидить 4 міліонерів, а саме др Крамарж, Рашін, Прашек і Свегля, які глухі на ті перестороги. Випадки тимчасом ідуть скорим ходом, а забурення на Жіжкові — передмістю Праги — хай будуть серіозною пересторогою для правління.

Велики страйки в Анґлії.

Відень 7. січня. В доках над рікою Вар вибухло велике заворушенне на знак протесту проти зарядженого правительством 47-годинного тижневого часу праці. Страйкують урядники і 30 тисяч робітників залізничого товариства Брінґтона.

Льондон 7. січня (Бюро Вольфа). Страйк в залізничім товаристві Брінґтона поширився. Персонал возів тягарових і иншого роду служба получилася з робітниками. Порішено заперестанне праці в ночи з 6. на 7., о скільки їх жадання не будуть сповнені.

Японці вицофують війська з Сибіру.

Льондон, 5 січня 1919. Бюро Райтера доносить, що японське правительство вицофує більшу частину свойого війська з Сибіру. Лишиться лиш частина війська потрібна до удержання ладу.

Пілсудському.

Так було:

Пілсудський, організатор кадр для визволення Польщі. Пілсудський, другий герой по Костюшкови. Пілсудський апотеоза воскресення Польщі. Пілсудський, гордість кожного Поляка.

Тепер так є:

Але Пілудський соціяліст. Пілсудський герой, але герой робочого поневоленого народу. Пілсудський організатор кадр для визволення Польщі, але не шляхотської Польщі а демократичної Польщі. Пілсудський апотеоза воскресення Польщі, але апотеоза воскресення два рази гнобленої Польщі; гнобленої Польщі царськими посіпаками і гнобленої своїми панськими дуками.

І сказали польські дуки, що небезпечний оттой герой Пілсудський. Треба арештувати, треба замкнути польського героя, бо він вже своє зробив. Він вже висвободив Польщу, а тепер вже „ми“, пани, будемо дальше визволювати її.

О, яка страшна іронія! Пілсудський визволяв народ, а пан князь Сапіґа береться вибавляти нарід від Пілсудського. Тоді, коли свистали кулі на фронтах гнобленої Польщі, коли Пілсудський наставляв свої груди, тоді князя Сапіґи не було видно нігде. Тепер, коли Польща вільна, тоді хочуть Пілсудського взяти під суд, а пан князь, що виховався за плечима Пілсудського, хоче ще судити його.

О, Польщо, Польщо! Скільки разів ще тебе розпинати будуть пани твої рідні? Чи то вже в книзі твоєї долі написано таке, щоби вони мучили тебе в безконечність? Роспинали тебе вони доти, доки тебе чужі не розібрали. Роспинали тебе чужі, а коли ти визволилася, то знову свої розпинають тебе і на трое розрізують твоє тіло. Розрізують, бо добре воно, добрі лани твої, плодовиті вони і нарід слухняний!

Та щоби лише тебе, то ще, ще... А то й з тобою і нас і Литовців і Білорусинів, сусідів твоїх добрих.

Якіж страшні отті пани твої!

Товаришу Пілсудський! Ми віримо, що се вже останній раз розпинали вони твій народ.

„Бо невчене око
„Загляне їм в саму душу
„Глибоко, глибоко..
„Дознаються небожата
„Чия на них шкура,
„Тай засудять...“ (Т. Ш.)

Ми віримо, що й нас вони останній раз роспинають. Ми віримо, що руки твого й нашого народу сплетуться братньою любовю. Ми віримо, що хоч може ми розходимося в формулі про приналежність Львова, то ми всетаки зайдемося в імени рівности, в імени самоозначення твого й нашого народу. Ми віримо, що ми ще разом заспіваємо ворогам твого й нашого народу пісню Уейського:

„O Panie, Panie! ze zgrozą świata
„Okropne dzieje przyniósł nam czas;
„Syn zabił ojca, brat zabił brata,
„Mnóstwo Kainów jest posród nas:
„Ależ, o Panie, oni nie winni
„Choć naszą przyszłość cofnęli wstecz,
„Inni szatani byli tam czynni;
„O! rękę karaj, nie ślepy miecz!“

Правда, Товаришу, ми ще позбудемося тих „szatanów“ і їх рука буде покарана за те, що ми Каінами стали, вбиваючи брат брата.

Ми віримо! Він і Ти! (е. г.)

Жубр — Деде.

Оба вигнанці з рідної землі, один в Швайцарії і Льондоні, другий у Львові і Парижи — працюють для добра своєї укоханої ідеї.

Один для вільної, зєдиненої польської народньої републики, другий для вільної, зєдиненої української републики.

Один видає нелеґального „Robotnika“ в Льондоні, а потому в підземеллях Варшави, а другий „Гасло“, „Працю“, „Добру Новину“, „Селянина“ в Чернівцях, Львові та пивницях Київа.

Один кінчить свою леґіонову роботу в німецькій кріпости в Магдебурзі і увільнений вертає як вождь свого народу до Варшави, другий сидить довгі два роки в лукіянівській царській тюрмі, утікає за кордон і тепер у тім самім Київі, як президент української републики.

Один найкращий воєнний вождь, другий найкращий письменник і провідник свого народу, а оба вони перші серед перших оборонці сих найбідніщих, сих найбільше покривджених та терплячих широких народніх мас.

Не міг ні український ні польський народ вибрати собі в сій хвилині кращих та гідніщих представників, як Винниченко і Пілсудський.

Ідеї, які вони оба репрезентують, ще недавно підземельні, скриті, цілою сіттю конспірації перед ненаїстним та пажерливим зором царських жандармів — вийшли тепер на ясний, божий день — всі кличі та новини, що несли нелеґальні досі ґазети, як „Rebotnik“, „Добра Новина“, „Селянин“ — перемінились в великі леґальні дневники.

„Robotnik“ щоденник в Варшаві, „Робітнича ґазета“ щоденно в Київі, тов. Жубр не на „Павяку“, але на Бельведері, тов. Деде не в Лукіянівці, але в будинку Музею при вул. Володимирській.

Так сповнилися ті молодечі сни та мрії двох найкращих вибранців Польщі та України.

Угорсько-українські землі й імперіялізм.

Президент чесько-словацької републики, проф. Т. Масарик, висловився в короткім часі вже другий раз офіційно за прилученнєм угорсько-українських земель до чесько-словацької републики. Перший раз зробив се в посланню до національних зборів; другий раз у промові до президії тих самих зборів, яка складала йому новорічні бажання. Зазначимо з сеї промови кілька уступів: „Я признаю прінціп національностий і признаю право самоозначення, але при дальших умовах є певні границі, спричинені мішаним населеннєм, які виключають докладне відграниченне“. — „Закидають нам імперіялізм тому, що ми не хочемо допустити до відлученя від Чехії так званої німецької території. Але тут не може бути мови про заборчість. Ми не хочемо нічого здобувати, що нам не належиться. Коаліціяж признала чесько-словацьку державу в історичних границях“.

Про шлеське питанне висловився Т. Масарик, що воно не піде перед мирову конференцію, бо що до нього Чехи погодилися вже з польскими провідниками на етноґрафічно-економічній основі. „Вкінці не можна назвати ще імперіялізмом, колиб угорські Русини до нас прилучилися. Людність домагається сього сама, бо боїться Мадярів“.

Ми позволимо собі додати до сих поглядів одного з керманичів теперішньої коаліції кілька уваг.

Коли президент Т. Масарик обстоює історичні права, то яким чином прилучує Словаччину до Чехії, яка належала більше як 1000 літ до Угорщини? Так само цілий Шлеск належав кількасот літ до чеської держави, якій відступила його Польща добровільно, тому повинен і тепер належати в цілости до неї. Коли ж Шлеск ділиться на етноґрафічно-економічній основі між Чехів і Поляків, то що стоїть на перешкоді перевести такий самий територіяльний поділ між Чехів і Німців? Мішаність населення, якою засланяється Т. Масарик, тут не має ніякої стійности, бо звісна річ, що північно-західні землі Чехії мають суцільне німецьке населеннє. Зрештою колиб і так було, то для запевненя мирного співжиття обох народів у будуччині, ліпше демократичній державі зарядити загальне референдум над тим, куди населеннє хоче належати, ніж прилучувати його по давному насильно.

Що до угорсько-українських земель, то тут уже зовсім не може мати Чехія ніяких претенсій на їх прилуку, крім імперіялістичних. Хоч ми стоїмо за злукою всіх українських земель в одну державу, то одначе й тут ми полишаємо свободу людности виявляти свою згоду за приналежністю до України, або ні. Угорські Українці можуть се також зробити. Де одначе й коли вони виявили свою волю належати до Чехії? Коли се заявили якісь „Карпаторуси“ Т. Масарикови в Америці, то хто вони, кого репрезентують і хто, коли й де уповажняв їх до таких заяв? І чи випадає президентови демократичної держави покликуватися урядово на бажання невідомих нікому осіб?

Нам здається, що справа угорсько-українських земель, як і загалом ціла українська справа, буде полагоджена тільки на мировій конференції. При сім може бути тільки дві розвязки. Або переважить на конференції думка відбудови давної Росії, яку підпирають деякі держави коаліції, а тоді відповідно до умови коаліції з давньою Росією східня Галичина, Буковина й угорсько-українські землі мусять перейти до Росії, яка переміниться на федерацію національних держав; або переважить принціп самоозначення народів, а тоді всі українські землі, отже й угорсько-українські, будуть творити окрему національну державу. В обох разах угорські Українці не будуть потрібувати боятися Мадярів і ховатися під чеські крила. Нам дивно, що президент Т. Масарик згадуючи у своїх промовах про слявянські народи й держави, забуває чомусь про другий з ряду що до числа людности й величини заселеного простору український народ. Невжеж він *досі не має про нього ніяких інформацій?* В.

Другий рік державности України.

Минулий 1918 р. був роком безупинної журби й боротьби в ціли утримання і закріплення української державности. Він застав московсько-українську війну, а відійшов від нас в часі наїзду польського війська на українські землі, Холмщину й Підляше. Московсько-українська війна була тим страшніща для України, що українські військові частини на фронті й поза фронтом здеморалізувалися, розграбували й розкрадували військове майно та розходилися самочинно до дому.

Розпадення українських військових частин загнало Українську Центральну Раду та її виконавчий орган Ґенеральний Секретаріят у примусове положеннє при заключуваню мира з центральними державами. Письмом з 26. грудня 1917 р. бувший почвірний союз: Німеччина, Австро-Угорщина, Болгарія і Туреччина заявили готовість повитати уповноважених представників Української Народньої Републики з участю в мирових переговорах у Берестю. На засіданню 10. січня 1918 р. російська делеґація згодилася на самостійну участь української делеґації в мирових переговорах, а слідом за сим 12. січня держави бувшого почвірного союза признали українську мирову делеґацію самостійним і уповноваженним представництвом самостійної Української Народньої Републики.

В звязку з сим Українська Центральна Рада своїм четвертим універсалом з 24. січня проголосила, що від того дня Українська Народня Република стала самостійною, від нікого незалежною, вільною, суверенною державою українського народу. З усіма сусідніми державами: з Великоросією, Польщею, бувшою Австрією, Румунією, бувшою Туреччиною й иншими заявила Україна бажання жити в згоді та приязни, одначе під умовою, що ніодна з них не може мішатися в життє самостійної Української Народньої Републики. Той самий універзал признав усім народам України національно-персональну автономію. В тиждень після видання четвертого універсалу мирові делеґації бувшого почвірного союзу признали устами предсідателя австро-угорської делеґації ґр. Черніна повну незалежність Української Народньої Републики, а 9 лютого Україна підписала мир з бувшим почвірним союзом.

Наслідки сього миру виповнюють політичне життє Української Народньої Републики за увесь 1918 р. Зроблений мир приніс, правда, військову поміч Німеччини, а пізніще й Австро-Угорщини Україні в її війні з Московщиною, але й заразом вмішання одної і другої у внутрішне життє Української Народньої Републики. Вже вмішаннє Австро-Угорщини з її обороною інтересів великих польських земельних власників на шкоду українських робочих мас і таким иншим було нестерпне для України. Ще шкідливійші були вмішування Німеччини у внутрішнє життя України Народньої Републики. Німецька брутальність поважилася розігнати 28. цвітня Українську Центральну Раду й винести на своїх штиках, на голову української держави бувшого російського ґенерала Павла Скоропадського, якого крім того підтримали хлібороби — землевласники. (Кінець буде.)

Военний комунікат

з дня 9. січня 1919. р.

Пресове бюро подає: Під Перемишлем, Хировом та в безпосередній околиці Львова ситуація без зміни. На північ від Львова заняли наші війська по завзятій боротьбі під Куликовом, Куликів а 2. год. попол. Зашків.

НОВИНКИ.

— **Новий товариш в боротьбі.** Дня 9. січня 1919 р. відбулися наради українських жінок в справі видавництва їх часописі. Порішено видавати в найблищім часі тижневник, редаґований жіночими силами. Назва тижневника буде порішена в найблищих днях. З радістю витаємо рішучий крок жінок-товаришок. Витаємо їх як товариша в боротьбі за волю, рівність і щастє нашого народу.

— **В Румунії** проголошено вже право про аґрарну рефому та загальне право голосування. Справу аґрарну полагоджено в сей спосіб, що великі посілости відкупить держава, а опісля парцелями буде їх розпродувати між селян. Найблизші вибори відбудуться в марті, при участи виборців і з Бесарабії. Зате справу голосування Семигороду й Буковини рішить аж мировий конґрес. Братіянови б. през. міністрів не вдалося утворити нового міністерства, бо консерватисти не годяться на таке полагодженнє аґрарної *справи.*

— **Знесеннє целібату учительок.** З Праги доносять, що міністерство освіти знесло розпорядок про целібат жінок. Найвисший час був, щоб сей драконський закон зложити в архів памяток старого буржуазного порядку.

— **Польська місія в Білгороді.** „Arbeiter-Zeitung“ доносить, що до Білгороду прибула польська місія, щоб навязати торговельні і політичні зносини між Польщею і юго-славянськими державами.

— **Кабінет Каролього перед упадком.** Становище кабінету Каролього цілком захитане. Соціялістичні міністри тов. Гарань і Кунфі вже уступили з кабінету, а тепер мають ще уступити міністри радикали Яси і Пете.

— **Плямистий тиф у Львові.** Міський фізикат занотував минулого тижня 15 випадків плямистого тифу.

— **У Відні помер** славний поет Петро Альтенберґ.

— **В Берліні вибух** загальний страйк трамвайових робітників.

— **Смерть Русвельта.** Теодор Русвельт, бувший президент Зєдинених Станів, північної Америки, помер в неділю, 5. січня 1919 р. Був він одним із головних проводирів републиканської партії, але в часі війни належав до сторонників оружної помочи для коаліції та був завзятим противником Німеччини. Президентом був в двох каденціях. Перший раз в 1901 р. після замордування Мак-Кінляя. Вдруге вибрано його в 1905 р. великою більшістю голосів. Кандидував ще в третє, але републиканська партія не піддержала його кандидатури, а президентом вибрано Вільсона. Крім визначного політика, був він теж письменником; славні його діла з царини фольклору.

— **Сміх чи правда?** Краківський польський епископ князь Сапіга відправив торжественне благодарственне богослуженнє з приводу невдачі державного заговору в Варшаві якого проводирем був також — князь Сапіга... — Славний музик Падеревський, який на ґвалт хоче бути наслідником Пілсудського — заплакав коли довідався про не здачу замаху...

Оповістки.

= Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад находиться при вулиці Руській ч. 3., І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Хто не складає комплетів „Впереду“**, зволить відступити для нас числа 2., 5. і 25. за зверненнєм належности. — Адміністрація „Вперед у“. 3—5

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Впереду“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 4—10

= **На піддержаннє українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): С. 10, Петро Драцікевич 10, С Олеськівна 10, С. Коржинська 10, Варламова Марія 10, Верхратський Іван 50 д-р Л. К 100, Федусевич Юліян 10, Агафія Гнида 15, Куцай Методій 3, Олена Гнатюкова 10, д-р Кормош 20. Анонім (по раз другий) 50, Р. 50, Кузик 500, Щитинський Семен 10, Осип Кліш 20, Осипа Тушицька 10, д-р М. Ш. 40, М. С. 10, Е. М. 10, Приятель 20. Разом 978. (Далі буде.)

= **На ранених укр. жовнірів** (на ялинку) зложили дальше (в коронах): Тушицька Йосифа 30, Михайло Ф. 30, Б. А. 10, Тисовський Олександер 10, Олена Б. 10, Говиковичева медівник, Ніна Говикович і Ромко Говикович місто ялинки по 15 разом 30, Куцай Методій 4, Загарієвська Марія 20, Ірина Рожанківська 2 маківники, М. Ль. Н. булка і медівник, Станислав Паньків 3 пачки тютюну, Марія Квас 20, Семен Гутнік булка і 10, Е. Строконь булка, С. Коржинська булка, Костишин Антін мука, хліб і макаран, Гупало Анна 20, Яременкова М. 20, С. К. 30, Юрій Дицьо 20, Микола Ґаба 50, Стефанія Кмицикевичівна 10, Олена Гнатюкова 10, Збірка п. Переймн з Замарстинова 64, Кушніренко Болеслав 10 К. (Далі буде).

= **На ранених дітий** з вул. Клепарівської і Гавснера, Галя Шепаровичева 50 К.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ“!

Оголошення принимається по 2 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 6—10

Служниці до всього, котра уміє варити, потребую сейчас. Зголошеннє: Кальмусова, вул. 29. листопада ч. 19. партер від 2—3. 2—3

ІЛЯРІЇ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 4—10

ОНУФЕРКО, СТАНИСЛАВІВ. Желаю Вам і Зосі всього найлучшого. Ми всі здорові. — Володимир. 3—3

О. ІВАН МАТВІЯС, ЯСТРУБИЧІ, почта Кристинопіль, повіт Сокаль. Гелюню! Дай вістку, чи ти здорова і як живете? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописі проситься о передрук. 4—6

Читачів „Впереду“ проситься повідомити АННУ ОШПАРІВНУ, СТАНІСЛАВІВ, вулиця Липова ч. 43, у Вп. Бандиґової, що я у Львові і здоров. Дай вістку про себе. Станіславівські ґазети прошу о передрук. — Циґан. 4—4

ГУЦУЛІВ в СТАНІСЛАВОВІ повідомляю, що я заїхала на місце. Всі здорові. — Дора. 2—3

СИНІВ ПЕТРА і ТАРАСА поздоровляю і повідомляю, що я у Львові здорова. — Франкова. 2—2

ПЕТРО МИХАЛОВИЧ, КРАКОВЕЦЬ. Я здоров у Львові. Подайте вістку. — Іван. 2—2

АНТІН ДІВНИЧ, ТЕРНОПІЛЬ. Тоську! Дай знати про Ґенка, Василя, Стефу. Ми неспокійні. Влодко в Кракові. 2—4

Д-р РУДИИ. Дай вістку про себе, Марусю, Мілька і Левка. Я здорова. — Иосифа. 2—2

Читачів проситься о повідомленне родини ЛЯНДАВ в ПЕРЕМИШЛЯНАХ, що Пепі Марель і муж здорові, у Львові, Казимірівська ч. 13. Інші часописі проситься о передрук. 2—3

Читачів проситься повідомити ЮДУ ГАБЕРМАНА в БОЯНЦЯХ, пов. Жовква, що жінка з дітьми здорові у Львові. 2—2

СЕМКО КОСТЕЦЬКИИ в ТОКАХ. Де Ти? Я в Перемишлі. — Ліна. 1—3

СВИЩ в НАДВІРНІИ. Ми всі живемо здорові. Дайте вістку про себе. — Леся. — Інші часописі проситься о передрук. 1—3

О. МУЛИК в ЗАЛУКВІ. Ми обое і п. Люся здорові. — Ґеня. 1—3

Читачів прошу повідомити ЕВЦЮ БОГУШ в ВЕРХРАТІ коло Рави руської, що я з сином здорова у Львові, вул. Пелчинська ч. 14. Нехай дадуть вістку про себе і брата Дмитра. 1—3

Д-р ГРАБОВСЬКИИ, ТЕРНОПІЛЬ. Морози і Дзюня здорові, повідоми про се Мамцю, Пришляка і Романа. Дзюня. 1—5

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно сейчас. Зголошуватися до адміністрації „Впереду“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інститугу під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 35. Lwiw, subota, dnia 11. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Miżnarodnia konferencija w Lozanni.

Ekzekutywnyj komitet awstrijśko-nimećkoji soc.-demokratiji distaw otsiu telegramu:

Stokholm, 5. I. Na wnesennia ekzekutywnoho komitetu socijalistycznoho biura zaproszena Wasza Partija i Wasza centrala fachowych organizacij. Wyberit' delegatiw na konferenciju w Lozanni na 21. sicznia. Delegaty antanty budut' wże 18. I.

Brauting.

Myrowa konferencija.

Persze zasidannie myrowoji konferenciji widbudet'sia mabut' koło 18. s. m. Braty mut' w nim uczast' zastupnyky tych derżaw, szczo zirwały dyplomatyczni znosyny z derżawamy centralnymy.

Cześka delegacija.

Praha 6. I. Okremym pojizdom wyjichała siohodnia czastyna cześko-słowaćkoji delegaciji z Prahy do Paryża na konf. myra. W poizdi buła i etnograficzna komisija.

Południewo-sławiańska delegacija.

Paryż 6. I. Prybuła tut serbśko chorwatśko-słowińska delegacija na konferenciju myra pid prowodom Paszica. Na dwirci prywytaw jiji serbśkyj wysłannyk i delegaty francuśkoho uriadu.

Polśko-francuśki wijśka w Odesi i Petlura.

Polśki wijśka z Franciji, pro jakych „lądowanie" w Gdańsku my stilky czytały w polśkij presi, wysiły mabut' czerez pomyłku w Odesi. Ta tut ne wyjichaw nichto na jich powytannie, a prywytaw jich Petlura iz swojimy wijśkamy, ałe ne duże hostynno, bo widrazu spytaw, czoho jim tut treba. Pryjszło do wułycznoji borot'by, nemało żertw wpało z oboch storin ta wkinci, jak podaje „Głos Lubelski", pryjszło taky do zhody. Hołownu czastynu mista wraz z portom zaniaw Petlura a w druhij ostały pokyszczo francuśko-polśki wijśka.

Kyjiwśki czasopysi z ostannich dniw podajut' nawit' wistku pro francuśko-ukrajinśke porozuminnie.

Hołownym zawdanniem ukrajinśkych, francuśkych ta polśkych wijśk w Odessi je na razi bereżennie ładu ta spokoju.

Cześki socijalisty osterihajut'.

„Pravo Lidu" donosyt', szczo sered bidnych werstw nasełennia, szczo najbilsze poterpiły w czasi seji wijny, panuje wełyke newdowołennie. Wony żadajut' wid prawlinnia ukarannia łychwariw, konfiskaty zyskiw wojennych milioneriw ta uderżawlennia wełykych promysłowych pidpryjemstw ta kopałeń. „Pr. Lidu" wże osterihało prawlinnie, ałe tam sydyt' 4 milioneriw, a same d-r Kramarż, Raszin, Praszek i Swehla, jaki hłuchi na ti perestorohy. Wydatky tymczasom idut' skorym chodom, a zaburennia na Żiżkowi — peredmistiu Prahy — chaj budut' serioznoju perestorohoju dla prawlinnia.

Wełyki strajky w Angliji.

Widen 7. sicznia. W dokach nad rikoju War wybuchło wełyke zaworuszennie na znak protestu proty zarjadżenoho prawytelstwom 47 hodynnoho tyżnewoho czasu praci. Strajkujut' urjadnyky i 3000 tysiacz robitnykiw zaliznyczoho towarystwa Bringtona.

London 7. sicznia. (Biuro Wolfa.) Strajk w zaliznyczim towarystwi Bringtona poszyrywsia. Personał woziw tiaharowych i inszoho rodu służba połuczyłasia z robitnykamy. Poriszeno zaperestannie praci w noczy z 6. na 7., o skilky jich żadania ne budut' spowneni.

Japanci wycofujut' wijśka z Sybiru.

London, 5. sicznia 1919. Biuro Rejtera donosyt', szczo japańske prawytelstwo wycofuje bilszu czastynu swojoho wijśka z Sybiru. Łyszyt'sia łysz czastyna wijśka potribna do uderżannia ładu.

Piłsudśkomu.

Tak buło:

Piłsudśkyj, organizator kadr dla wyzwołennia Polszczi. Piłsudśkyj, druhyj heroj po Kostiuszkowy. Piłsudśkyj apoteoza woskresennia *Polszczi.* Piłsudśkyj, hordist' kożnoho Polaka.

Teper tak je:

Ałe Piłsudśkyj socijalist. Piłsudśkyj heroj roboczoho ponewołenoho narodu. Piłsudśkyj organizator kadr dla wyzwołennia Polszczi, ałe ne szlachotśkoji Polszszi ademokratycznoji Polszczi. Piłsudśkyj apoteoza woskresennia Polszczi, ałe apoteoza woskresennia dwa razy hnobłenoji Polszczi; hnobłenoji Polszczi carśkymy posipakamy i hnobłenoji swojimy panśkymy dukamy.

I skazały polśki duky, szczo nebezpecznyj ottoj heroj Piłsudśkyj. Treba aresztuwaty, treba zamknuty polśkoho heroja, bo win wże swoje zrobyw. Win wże wyswobodyw Polszczu, a teper wże „my", pany, budemo dalsze wyzwoluwaty jiji.

O, jaka straszna ironija! Piłsudśkyj wyzwolaw narod a pan kniaź Sapiha beret'sia wybawlaty narid wid Piłsudśkoho. Todi, koły swystały kuli na frontach hnobłenoji Polszczi, koły Piłsudśkyj nastawlaw swoji hrudy, todi kniazia Sapihy ne buło wydno nihde Teper. koły Polszcza wilna, todi choczut' Piłsudśkoho wziaty pid sud, a pan kniaź, szczo wychowawsia za płeczyma Piłsudśkoho chocze szcze sudyty joho.

O, Polszczo, Polszczo! Skilky raziw szcze tebe rozpynaty budut' pany twoji ridni? Czy to wże w knyzi twojeji doli napysano take, szczoby wony muczyły tebe w bezkonecznist'? Rospynały tebe wony doty, doky tebe czuźi ne rozibrały. Rospynały tebe czuźi, a koły ty wyzwołyłasia, to znowu swoji rospynajut' tebe i na troje rozrizujut' twoje tiło. Rozrizujut', bo dobre wono, dobri łany twoji, płodowyti wony i narid słuchnianyj!

Ta szczoby łysze tebe, to szcze, szcze... A to i z toboju i nas i Łytowciw i Biłorusyniw, susidiw twojich dobrych.

Jakiż straszni otti pany twoji!

Towaryszu Piłsudśkyj! My wirymo, szczo se wże ostannij raz rospynały wony twij narod.

„Bo newczene oko
„Zahlane jim w samu duszu
„Hłyboko, hłyboko...
„Doznajut'sia nebożata
„Czyja na nych szkura,
„Taj zasudiat'..." (T. Sz.)

My wirymo, szczo i nas wony ostannij raz rospynajut'. My wirymo, szczo ruky twoho i naszoho narodu spłetut'sia bratnioju lubowju. My wirymo, szczo chocz może my rozchodymosia w formułci pro prynależnist' Lwowa, to my wse taky zijdemosia w imeny riwnosty, w imeny samooznaczennia twoho i naszoho narodu. My wirymo, szczo my szczo razom zaspiwajemo woroham twoho i naszoho narodu pisniu Ujejśkoho:

„O Panie, Panie! ze zgrozą świata
„Okropne dzieje przyniósł nam czas;
„Syn zabił ojca, brat zabił brata,
„Mnóstwo Kainów jest pośród nas:
„Ależ, o Panie, oni nie winni.
„Choć naszą przyszłość cofnęli wstecz,
„Inni szatani byli tam czynni;
„O! rękę karaj, nie ślepy miecz"!.

Prawda, Towaryszu, my szcze pozbudemosia tych „szatanów" i jich ruka bude pokarana zate, szczo my kajinamy stały, wbywajuczy brat brata.

My wirymo! Wir i Ty! (e. h.)

Żubr — Dede.

Oba wyhnanci z ridnoji zemli, odyn w Szwajcariji i Londoni, druhyj u Lwowi i Paryży — praciujut' dla dobra swojeji ukochanoji ideji.

Odyn dla wilnoji, zjedynenoji polśkoji narodnioji republyky, druhyj dla wilnoji, zjedynenoji ukrajinśkoji republyky.

Odyn wydaje nelegalnoho „Robotnik-a" w Londoni, a potomu w pidzemellach Warszawy, a druhyj „Hasło", „Praciu", „Dobru Nowynu", „Selanyna" w Czerniwciach, Lwowi ta pywnyciach Kyjiwa.

Odyn kinczyt' swoju legionowu robotu w nimećkij kriposty w Magdeburzi i uwilnenyj wertaje jak wożd swoho narodu do Warszawy, druhyj sydyt' dowhi dwa roky w łukijaniwśkij carśkij tiurmi, utikaje za kordon i teper u tim samim Kyjiwi, jak prezydent ukrajinśkoji republyky.

Odyn najkraszczyj wojennyj wożd, druhyj najkraszczyj pyśmennyk i prowidnyk swoho narodu, a oba wony perszi sered perszych oboronciw sych najbidniszczych, sych najbilsze pokrywdżenych ta terplaczych szyrokych narodnich mas.

Ne mih ni ukrajinśkyj ni polśkyj narod wybraty sobi w sij chwyłyni kraszczych ta hidniszczych predstawnykiw, jak Wynnyczenko i Piłsudśkyj.

Ideji, jaki wony oba reprezentujut', szcze nedawno pidzemni, skryti ciłoju sittju konspiraciji pered nenasytnym ta pażerływym wzorom carśkych żandarmiw — wyjszły teper na jasnyj bożyj deń — wsi kłyczi ta nowyny, szczo nesły nelegalni dosi gazety, jak „Robotnik", „Dobra Nowyna", „Selanyn" — pereminyłyś w wełyki legalni dnewnyky.

„Robotnik“ szczodennyk w Warszawi, „Robitnycza gazeta“ szczodennow Kyjiwi, tow. Żubr ne na „Pawiaku“, ałe na Belwederi, tow. Dede ne w Łukijaniwci, ałe w budynku Muzeju pry wuł. Wołodymyrśkij.

Tak spownyłysia ti mołodeczi sny ta mriji dwoch najkraszczych wybranciw Polszczi ta Ukrajiny.

Uhorśko-ukrajinśki zemli i imperijalizm.

Prezydent cześko-słowaćkoji republyky, prof. T. Masaryk, wysłowywsia w korotkim czasi wże druhyj raz oficijalno za pryłuczenniem uhorśko-ukrajinśkych zemel do cześko-słowaćkoji republyky. Perszyj raz zrobyw se w posłanniu do nacionalnych zboriw; druhyj raz u promowi do prezydiji tych samych zboriw, jaka składała jomu noworiczni bażannia. Zaznaczymo z seji promowy kilka ustupiw: „Ja pryznaju princip nacionalnostyj i pryznaju prawo samoozna czennia, ałe pry danych umowach je pewni hranyci, spryczyneni miszanym nasełenniem, jaki wykluczajut' dokładne widhranyczennie“. — „Zakydajut' nam imperijalizm tomu, szczo my ne choczemo dopustyty do widłuczennia wid Czechiji tak zwanoji niemećkoji terytoriji. Ałe tut ne może buty mowy pro zaborczist'. My ne choczemo niczoho zdobuwaty, szczo nam ne należyt'sia Koalicijaż pryznała cześko-słowaćku derżawu w istorycznych hranyciach“.

Pro szłeśke pytannie wysłowywsia T. Masaryk, szczo wono ne pide pered myrowu konferenciju, bo szczo do nioho Czechy pohodyłysia wże z polśkymy prowidnykamy na etnograficzno-ekonomicznij osnowi. „Wkinci ne można nazwaty szcze imperijalizmom, kołyb uhorśki Rusyny do nas pryłuczyłysia. Ludnist' domahajet'sia sioho sama, bo bojit'sia Madiariw“.

My pozwołymo sobi dodaty do sych pohladiw odnoho z kermanyczіw teperisznioji koaliciji kilka uwah.

Koły prezydent T. Masaryk obstojuje istoryczni prawa, to jakym czynom pryłuczuje Słowaczczynu do Czechiji, jaka należała bilsze jak 1000 lit do Uhorszczyny? Tak samo ciłyj Szłesk należaw kilkasot lit do cześkoji derżawy, jakij widstupyła joho Polszcza dobrowilno, tomu powynen i teper należaty w ciłosty do neji. Kołyż Szłesk diłyt'sia na etnograficzno-ekonomicznij osnowi miż Czechiw i Polakiw, to szczo stojit' na pereszkodi perewesty takyj samyj terytorijalnyj podił miż Czechiw i Nimciw? Miszanist' nasełennia, jakoju zasłaniajet'sia T. Masaryk, tut ne maje nijakoji stijnosty, bo zwisna ricz, szczo piwniczno-zachidni zemli Czechiji majut' sucilne nimećke nasełennie. Zresztoju kołyb i tak buło, to dla zapewnennia myrnoho spiwżytia oboch narodiw u buduczczyni lipsze demokratycznij derżawi zarjadyty zahalne referendum nad tym, kudy nasełennie chocze należaty, niż pryłuczuwaty joho po dawnomu nasylno.

Szczo do uhorśko-ukrajinśkych zemel, to tut uże zowsim ne może maty Czechija nijakych pretensij na jich pryłuku, krim imperijalistycznych. Chocz my stojimo za złuczenniu wsich ukrajinśkych zemel w odnu derżawu, to odnacze i tut my połyszajemo swobodu ludnosty wyjawlaty swoju zhodu za prynałeżnistiu do Ukrajiny, abo ni. Uhorśki Ukrajinci możut' se takoż zrobyty. De odnacze i koły wony wyjawyły swoju wolu należaty do Czechiji? Koły se zajawyły jakiś „Karpatorusy“ T. Masarykowy w Ameryci, to chto wony, koho reprezentujut' i chto, koły i de upoważniaw jich do takych zajaw? I czy wypadaje prezydentowy demokratycznoji derżawy pokłykuwatysia urjadowo na bażannia newidomych nikomu osib?

Nam zdajet'sia, szczo sprawa uhorśko-ukrajinśkych zemel, jak i zahałom ciła ukrajinśka sprawa, bude połahodżena tilky na myrowij konferenciji. Pry sim może buty tilky dwi rozwjazky. Abo pereważyt' na konferenciji dumka widbudowy dawnoji Rosiji, jaku pidpyrajut' dejaki derżawy koaliciji, a todi widpowidno do umowy koaliciji z dawnioju Rosijeju schidnia Hałyczyna, Bukowyna i uhorśko-ukrajinśki zemli musiat' perejty do Rosiji, jaka pereminyt'sia na federaciju nacionalnych derżaw, abo pereważyt' princip samooznaczennia narodiw, a todi wśi ukrajinśki zemli, otże i uhorśko-ukrajinśki, budut' tworyty okremu nacionalnu derżawu. W oboch razach uhorśki Ukrajinci ne budut' potribuwaty bojatysia Madiariw i chowatysia pid cześki kryła.

Nam dywno, szczo prezydent T. Masaryk zhadujuczy u swojich promowach pro sławjanśki narody i derżawy, zabuwaje czomuś pro druhyj z rjadu szczo do czysła ludnosty i wełyczyny zasełenoho prostoru ukrajinśkyj narod. Newżeż win dosi ne maje pro nioho nijakych informacij? W.

Druhyj rik derżawnosty Ukrajiny.

Mynułyj 1918 r. buw rokom bezupynnoji żurby i borot'by w ciły utrymannia i zakriplennia ukrajinśkoji derżawnosty. Win zastaw moskowśko-ukrajinśku wijnu, a widijszow wid nas w czasi na jizdu polśkoho wijśka na ukrajinśki zemli, Chołmszczynu i Pidlasze. Moskowśko-ukrajinśka wijna buła tym straszniszcza dla Ukrajiny, szczo ukrajinśki wijśkowi czastyny na fronti i poza frontom zdemoralizuwałysia, rozhrabuwały i rozkraduwały wijśkowe majno ta rozchodyłysia samoczynno do domu.

Rozpadennia ukrajinśkych wijśkowych czastyn zahnało Ukrajinśku Centralnu Radu ta jiji wykonawczyj organ Generalnyj Sekretarijat u prymusowe położennie pry zakluczuwanniu myra z centralnymy derżawamy. Pyśmom z 26. hrudnia 1917 r. buwszyj poczwirnyj sojuz: Nimeczczyna, Awstro-Uhorszczyna, Bołharija i Tureczczyna zajawyły hotowist' powytaty upownoważnenych predstawnykiw Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky z uczastju w myrowych perehoworach u Berestiu. Na zasidanniu 10. sicznia 1918 r. rosijśka delegacija zhodyłasia na samostijnu uczast' ukrajinśkoji deligaciji w myrowych perehoworach, a slidom za sym 12 sicznia derżawy buwszoho poczwirnoho sojuza pryznały ukrajinśku myrowu delegaciju samostijnym i upownoważenym predstawnyctwom samostijnoji Ukra*jinśkoji Narodnioji Republyky.*

W zwiazku z sym Ukrajinśka Centralna Rada swojim czetwertym uniwersałom z 24 sicznia prohołosyła, szczo wid toho dnia Ukrajinśka Narodnia Republyka stała samostijnoju, wid nikoho nezależnoju, wilnoju, suwerennoju derżawoju ukrajinśkoho narodu. Z usima susidnimy derżawamy: z Welykorosijeju, Polszczeju, buwszoju Awstrijeju, Rumunijeju, buwszoju Tureczczynoju i inszymy zajawyła Ukrajina bażannie żyty w zhodi ta pryjazny, odnacze pid umowoju, szczo niodna z nych ne może miszatysia w żyttie samostijnoji Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Toj samyj uniwersał pryznaw usim narodam Ukrajiny nacionalno-personalnu awtonomiju. W tyżdeń pisla wydannia czetwertoho uniwersału myrowi delegaciji buwszoho poczwirnoho sojuzu pryznały ustamy predsidatela awstro-uhorśkoji delegaciji gr. Czernina pownu nezależnist' Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky, a 9. lutoho Ukrajina pidpysała myr z buwszym poczwirnym sojuzom.

Naslidky sioho myru wypowniujut' polityczne żyttie Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky za uweś 1918 r. Zrobłenyj myr prynis, prawda, wijśkowu pomicz Nimeczczyny, a pizniszcze i Awstro-Uhorszczyny Ukrajini w jiji wijni z Moskowszczynoju, ałe i zarazom wmiszannia odnoji i druhoji u wnutriszne żyttie Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Wże wmiszannie Awstro-Uhorszczyny z jiji oboronoju intereciw wełykych polśkych zemelnych własnykiw na szkodu ukrajinśkych roboczych mas i takym inszym buło nesterpne dla Ukrajiny. Szcze szkidływiszczi buły wmiszuwannia Nimeczczyny u wnutrizsne żyttie Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Nimećka brutalnist' poważyłasia rozihnaty 28. kwitnia Ukrajinśku Centralnu Radu i wynesty na swojich sztykach na hołowu ukrajinśkoji derżawy buwszoho rosijśkoho generała Pawła Skoropadśkoho, jakoho krim toho pidtrymały chliboroby-zemłewłasnyky. (Kineć bude.)

Wojennyj komunikat.

Z dnia 9. sicznia 1919.

Presowe biuro podaje: Pid Peremyszłem, Chyrowom ta w bezposerednij okołyci Lwowa sytuacija bez zminy. Na piwnicz wid Lwowa zaniały naszi wijśka po zawziatij borot'ai pid Kułykowom, Kułykiw a o 2. hod. po poł. Zaszkiw.

NOWYNKY.

— **Nowyj towarysz w borot'bi.** Dnia 9. I. 1919. widbułysia narady ukrajinśkych żinok w sprawi wydawnyctwa jich czasopysi. Poriszeno wydawaty w najbłyszczim czasi tyżnewnyk, redagowanyj żinoczymy syłamy. Nazwa tyżnewnyka bude poriszena w najbłyszczych dniach. Z radistiu wytajemo riszuczyj krok żinok-towaryszok. Wytajemo jich jak towarysza w borot'bi za wolu, riwnist' i szczastie naszoho narodu.

— **W Rumuniji** prohołoszeno wże prawo pro agrarnu reformu ta zahalne prawo hołosuwannia. Sprawu agrarnu połahodżeno w sej sposib, szczo wełyki posiłosty widkupyt' derżawa, a opisla parcelamy bude jich rozproduwaty miż selan. Najbłyszi wybory widbudut'sia w marti, pry uczasty wyborciw iz Besarabiji. Zate sprawu hołosuwannia Semyhorodu i Bukowyny riszyt' aż myrowyj kongres. Bratijanowy, b. prez. ministriw ne wdałasia utworyty nowoho ministerstwa, bo konserwatysty ne hodiat'sia na take połahodżennie agrarnoji sprawy.

— **Znesennie celebatu uczytelok.** Z Prahy donosiat', szczo ministerstwo oswity znesło rozporjadok pro celebat żinok. Najwyszczyj czas buw, szczob sej drakońskyj zakon złożyty w archiw pamiatok staroho burżuaznoho porjadku.

— **Polśka misija w Bilhorodi.** „Arbeiter-Zeitung“ donosyt', szczo do Bilhorodu prybuła polśka misija, szczob nawiazaty torhowelni i polityczni znosyny miż Polszczeju i juho-sławiańskymy derżawamy.

— **Kabinet Karoloho pered upadkom.** Stanowyszcze kabinetu Karoloho ciłkom zachytane. Socijalistyczni ministry tow. Barani i Kunfi wże ustupyły z kabinetu, a teper majut' szcze ustupyty ministry-radykały Jasy i Pete.

— **Plamystyj tyf u Lwowi** Miśkyj fizykat zanotuwaw mynułoho tyżnia 15 wypadkiw plamystoho tyfu.

— **U Widni pomer** sławnyj poet Petro Altenberg.

— **W Berlini wybuch** zahalnyj strajk tramwajowych robitnykiw.

— **Smert' Ruswelta.** Teodor Ruswelt, buwszyj prezydent Zjedynenych Staniw, piwnicznoji Ameryky pomer w nedilu 5 sicznia 1919. Buw win odnym iz hołownych prowodyriw republykańskoji partiji, ałe w czasi wijny należaw do storonnykiw orużnoji pomoczy dla koaliciji, ta buw zawziatym protywnykom Nimeczczyny. Prezydentom buw w dwoch kadencijach. Perszyj raz w 1901 r. pisla zamorduwannia Mak-Kinlaja. Wdruhe wybrano joho w 1905 r. wełykoju bilszistju hołosiw. Kandyduwaw szcze w tretie, ałe republykańska partija ne pidderżała joho kandydatury a prezydentom wybrano Wilsona. Krim wyznacznoho polityka, buw win też pyśmennykom, sławni joho diła z caryny folkloru.

— **Smich czy prawda?** Krakiwśkyj polśkyj epyskop kniaź Sapiha widprawyw torżestwenne błahodarstwenne bohosłużennie z prywodu newdaczi derżawnoho zahoworu w Warszawi jakoho prowodyrem buw takoż — kniaź Sapiha... — Sławnyj muzyk Paderewśkyj, jakyj na gwałt chocze buty naslidnykom Piłsudśkoho — zapłakaw, koły dowidawsia pro newdaczu zamachu...

Szyriť skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu“!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu“. 6—10

Proszę zawiadomić ANNE OSZPAROWNE, STANISŁAWOW, ul. Lipowa 13., u WP. Bandygowej, że ja jestem we Lwowie, zdrów. Daj wiadomość o sobie. - Gazety stanisławowskie proszą o przedruk. — Cygan. 4—4

Dr HAJDUKIEWICZ w STRYJU. Jestem wraz z synem zdrowa. Daj wiadomość o sobie. — Marya. — Inne gazety proszę o przedruk. 4-5

JUDENFREUNDOW w RADZIECHOWIE i KOJCYMOW w BRODACH zawiadamiamy, żeśmy wszyscy zdrowi. — Jakób. 1—3

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu“ (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 36. Львів, неділя, дня 12. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ: „ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3., I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. Н. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Ультімат України до Росії?

Люблін, 10. I. (Телеграма „Gazet-и Poранн ої“).

Українське правлінне вислало ультімат до Росії, щоби забрала свої війська з території України.

До міжнародньої конференції в Льозанні.

Дня 21. січня зїдуться заступники всіх соціялістичних організацій Европи. По більше як чотирох роках, зберуться вони всі разом та перший раз засядуть вони при одному столі. Соціялізм перебув огневу пробу. Були вже такі хвилини, що не тільки вороги та противники, але також і приятелі та симпатики соціялізму, а навіть і деякі соціялісти уважали ту війну за погром соціялізму та смерть інтернаціоналу. Пригадаймо собі *тільки ті часи*.

Німецькі соціялісти голосують за воєнними кредитами, а їх вождм Газе і Шайдеман заявляють рішучо, „що не віддадуть на поталу ворогам рідного краю“.

Французькі соціялісти кличуть „La patrie en danger!“ — „Вітчина в небезпеці“, голосують за воєнними кредитами та висилають своїх найкращих представників Геда і Самба до міністерства національної оборони, щоби вести війну „аж до краю, до знищення німецького мілітаризму“.

Розколюється і англійська соціялістична партія, бо коли „Незалежна Робітнича Партія Англії“ виступає проти війни, друга частина з Гайдменом на чолі хоче побіди над німецьким мілітаризмом.

Підтримувати державу Романових в імя московських інтересів та централізму кличуть робітників російські соціялісти, як Плеханов, Аксельрод та Алексінський, мимо протесту Леніна.

Так заховувалися соціялісти пануючих народів.

Ріжно захсвалися і соціялісти поневолених народів...

Що до нас, українських соціялістів, справа була проста і ясна. Ще з приводу балканської війни видає Управа нашої Партії дня 5. листопада 1912, маніфест до українського пролєтаріяту, а потому повторює се в червни 1914 р. на останньому нашому конгресі, що на случай австрійсько-російської війни „одинокою рішаючою для українського пролєтаріяту буде обставина: розгром російського царату, відвічного ворога пролєтаріяту всіх народів“.

І тепер, по тім всім, по тій страшній кровавій різні мають зійтися вперше заступники пролєтаріяту цілої Европи, щоби разом, як старі други та товариші іти разом за визволеннє людства з темноти та визиску, щоби разом боротися за щастє та добро всього людства.

І ми, українські соціялдемократи, тішимося та радуємося сьогодня разом з пролєтаріятом цілого світа, що не сповнилися надії наших противників, що вже співали похоронні пісні соціялізмови. Для всіх нас день 21. січня, коли французькі та англійські товариші засядуть поруч німецьких товаришів, буде днем свята та тріюмфу — і ми того щиро бажаємо, але нехайже він буде і повним днем радости для українського пролєтаріяту.

На міжнародній конгрес в Амстердамі в 1904 р. вислали ми і наші товариші з російської тоді України своїх делєгатів, тов. Миколу Ганкевича і тов-у Катерину Голіцинську з жаданнєм призвання для української соціялдемократичної партії окремої національної репрезентації так в інтернаціональнім соціялістичнім бюрі, як і наміж народніх соціялістичних конгресах. Так не сталося.*) Потому ми знову повторювали, а в останнє вислали ми на міжнародню конференцію соціялістичних партій невтральних держав в Гаазі в липні 1916 р. — на руки міжнар. соціял. Бюра, пропамятне письмо в тій самій справі — та відповіди не дістали.

Тепер ми знову поновлюємо наше жаданнє і кличемо до Інтернаціоналу:

Признайте нам се наше жаданнє, нехай пов на справді в тім дни буде радість українського робочого народу. Нехай тепер, в тім Інтернаціоналі не будуть, як окремі, самостійні групи, тільки представники пануючих народів, але й ті, що не були пануючим державним народом!

Тепер, по розбитті царського ярма і ми Українці, є членами вільної, зєдиненої народньої Української Републики і маємо на се і формальне, міцне право.

Ми певні, що наше жаданнє буде вислухане, що наша радість буде повна і тому ми кличемо:

„Нехай живе міжнародній Інтернаціонал вільного пролєтаріяту пануючих і непануючих народів!“

*) Конґрес станув на становищи, що тільки пролєтаріят державного народу має право творити окремі секції. Тов. чеські і польські мимо того, що не мали своїх держав дістали се, наперед Поляки а пізніще Чехи.

Ріжниці в поглядах на війну.

Війна вже тому, що вона війна, є потворною річю. І людина, що є випосажена таким досконалим органом, яким є її мозок, повинна *стидатися війни. Але що людина в боротьбі за* життє-буттє не все кермується фільозофією добра й зла, лише в більшости інстинктом, а інстинкт не все перебирає в средствах, тому й людина допускає війну і навіть похвалює її.

Людина, як чередне творіннє з інстинктом череди, є повязана в родини, громади, народи й держави. В теперішнім капіталістичнім ладі народи не правлять собою, а правлять ними малі гуртки капіталістів. Вже те, що більшість кожного народу жиє в скрутних життєвих обставинах, а лише маленька частина народу жиє гойним житєм, показує, що народи не правлять собою, а править ними така маленька частина. Бо колиби народ правив собою сам, то не правивби так, щоби йому зле жилося.

Та маленька частина суспільства, власне капіталісти і їх заушники, зівсім не кермуються в правлінню суспільства фільозофію добра і зла, а все лише низьким інстинктом визиску. Колиби було відмінно, то вони пересталиби бути капіталістами. І тії капіталісти не жахаються такої потворної річи, якою є війна, бо вони й на війні мають несбчислено великі зиски.

А що визискувані маси не є свідомими своїх інтересів, бо вони спутані ріжними пересудами, через се дають себе гонити на смерть в інтересі тих капіталістів.

Соціялдемократи є свідомі тої безсилости визискуваних мас і через се мусять під певними умовами, як ось загроженнє інтересів свого народу капіталістами сусідного народу, також з конечности згоджуватися на війну, хоч принціпіяльно не признають її.

Щоби пігнати робочі визискувані маси на війну, на те мають капіталісти два способи: один фізичний, себто параґраф і кулю і один духовий, себто говорене і друковане слово. Коли вже маси змучаться війною і є обава, що вони готові проти всіх погроз кинути кріс і піти до дому, тоді капіталісти підганяють маси до дальшої війни названими двома средствами. В окопах є на се куля, а в дома є ґазета. Капіталістичні ґазети стараються головно викликати у мас інстинкт пімсти. Вони всяку воєнну дрібницю а навіть таке, що примірои паде десь ґранат і вбиває дитину, вміють обернути в найстрашніщий злочин, який вимагає пімсти. Хоч кожний знає, що ґранатови не накажеш не вбивати цивільної людини, а лише військових.

Коли хтось признав такий злочин, яким є війна, себто злочин масового вбивання людий, тоді той хтось не повинен дивуватися вбивством війни. Колиж хто мимо сього дивується, то робить він те не ізза любови ближнього а із потворного обчислення.

Те роблять буржуазні ґазети. Вони кожний воєнний випадок роздувають до найвисшої потворности і таким способом гонять несвідомі маси до дальшої війни ніби нагайкою невільників.

Що се робить буржуазія, се зівсім зрозуміло, але що й деякі соціялісти вживають своїх ґазет як нагайки на свій нарід, се вже не може бути зрозумілим. Щоби проводирі робочих мас, щоби оборонці робочих мас вживали таких самих средств, яких хапаються капіталісти, тії соціялісти, що твердять, що колись взагалі не буде меж між народами, щоби вони те робили, се переходить межі понимання соціялізму. Хиба що маємо до діла з людьми, які вбираються у який будь кафтан, щоби лише обманити робочі маси, або щоби бути згінником череди для пана.

* * *

Читачам раємо перечитати собі всі числа „Dziennika Ludowego“ з 1918 р. і з 1919 р. до сьогоднішнього дня. (е. г.)

Другий рік державности України.

(Докінченнє.)

Українська Центральна Рада була тимчасовим українським парляментом і мала серед своїх членів найвизначніщі одиниці, що винесли український прапор несплямленим з хвиль найстрашніщої московської реакції. В першій мірі треба се сказати про найбільше виробленую під політичним оглядом соціялдемократичну партію на Україні, якої найкращі представники засідали також в тім тимчасовім українськім парляменті. І ся партія, котрої основники, не зважаючи на царську й гетьманську тюрму, здійснюють тепер свої молодечі ідеали, дала тепер Україні незаступних діячів у всіх напрямах, хочби назвати: Володимира Винниченка, Симона Петлюру, Миколу Порша, Дмитра Антоновича, Бориса Мартоса, Михайла Ткаченка й багатьох инших.

Проголошуючи себе гетьманом усієї України, Павло Скоропадський обіцяв у найближчім часі видати закон про вибори до Українського Сойму. На жаль обіцянки не виповнив. За те за його гетьманства стала Україна трохи не найреакційнійшою державою на світі. Заповнилися тюрми найкращими синами України. Справа земельної реформи не посунулася ні трохи наперед. А гетьман без перестанку деклямував про свою любов до України й будував її при помочи своїх міністерських рад, до яких покликував Москалів, „тоже - малоросів“, а рідко якого щирого Українця.

І всі ті, що бачили небезпеку для України, від свідомої чи несвідомої, підшептуваної, політики гетьмана, завзялися ратувати Україну та її державність. Всі демократичні українські партії та станові й політично-культурні організації утворили „Український Національний Союз“, що поставив собі за ціль утворити міцну самостійну українську державу, боротися за законну власть на Україні, відповідальну перед парляментом, боротися за демократичний виборчий закон до всіх установ і боронити прав українського народу й Української Народньої Републики в міжнародній сфері.

Й „Український Національний Союз“ під проводом Володимира Винниченка довершив величезного діла: повалив при кінці листопада гетьмана та його московське або москвофільське правительство. Републиканські війська з Петлюрою на чолі побили або розброїли гетьманські війська. Ціла Україна підчинилася Директоріятови, визначеному „Українським Національним Союзом“, зложеному з Винниченка, Петлюри, Андрієвського й Швеця. Директоріят затвердив нове міністерство, зложене з соціялдемократів,

самостійників і соціялістів-революціонерів. Становище нового українського правительства скрі пилося поважно тим, що його признали правительства держав порозуміння.

Побажаємо новому українському правительству зєдинити в одно найменшу українську землю та прогнати з неї всіх ворогів українських робочих мас, звідки б вони не сунули чорною хмарою на українські землі. М. В.

Під памятником Ґрунвальду в Кракові.

Коли приїхав до Кракова сей, що легіонами і цілим своїм життєм дав вільну Польщу — Краків дискретно мовчав. А коли тепер приїхав славний музик Падеревський, — Краків шалів... Десятки тисяч людий витали його як короля, а представник селянства Млодзяновскі навіть виразно кличе: „Rządź nami, aby nam lepiej było“.

Великий майстер в сфері тонів, музики та гармонії, Падеревський — нещасливий та нефортунний майстер в політиці. Ось послухайте:

На всі привитання, промови, став Падеревський під памятником Грунвальду і сказав між иншим:

...„Wojna na Zachodzie skończona. Stoimy pod wolnymi sztandarami Polski; krzyżactwo runęło. Tam wojna skończona. Tak! Ale tu rozpoczyna się ona dopiero. Fala wschodniego barbarzyństwa zalewa Polskę. Twierdze idei jagiellońskiej zagrożone. Bolszewizm, duchowe dziedzictwo Tamerlanów, Gontów i Żeleźniaków pławi się we krwi polskiej, głowy polskie na tacy obnosi... Lud i robotnicy rozumieją i chcą, jeno kierownicy nie mogą porozumieć się. Bracia, budujmy jedność! Bracia, niech żyje Polska!“

Ні! Не правда, mistrzu! Ви розумієте музику і ми вас дуже шануємо та цінимо як музика, але не мішайтеся до того, чого не розумієте і не плюйте свого гарного артистичного імени. Ні „lud“, ні „robotnicy“ не хочуть тепер нової війни, а їхні „kierownicy“ добре се розуміють..

Оставте також, mistrzu, порохи Гонти та Залізняка в спокою та не осмішуйте себе політичними блазенствами. Порохам дуже розумного короля Ягайли було певно дуже прикро слухати, як під його памятником так нерозумно говорив його нащадок. Ми привикли вже до таких небилиць тут на шпальтах львівської преси. Ми читали страшні річи про виколювання очий, а навіть про дертє пасів та ви, майстре, осягнули рекорд: про „polskie głowy na tacy“ ми ще не чули..

Великий майстре, оставте „політику“, а працюйте далі там, де ви здобули славу і імя для себе й свого народу.

Горожанська війна в Берліні.

Берлін останніми днями переходить дуже тяжку крізу. Горожанська війна розгоріла там на добре. З телеґрам, які надходять з Берліна, довідуємося про змагання ґрупи т. зв. Спартакістів, на якої чолі стоїть Лібкнехт, з правліннєм Шайдемана-Еберта і їх приклонниками. Змагання тих обох соціялістичних ґруп перемінилися в отверту війну, яка пожерла вже жертви в людях. Сьогодня годі ще виробити собі докладний образ, як та війна закінчиться, та хто возьме в ній верх, тимбільше, що обі сторони завзято боронять своїх домагань.

Група Спартакуса поставила правлінню Шайдемана отсі домагання: 1) розоруженнє всіх офіцирів, 2) знесеннє всіх рант, 3) ціле правліннє має бути в руках робітничих і жовнірських рад, 4) командантів вибирають самі робітники, 5) розпущеннє домів цілої армії, 6) розоруженнє назадницьких формацій, 7) всі зарядження міністерства війни і начальної команди мають бути знесені.

Правліннє знов поставило такі услівя: 1) Айхгорн мусить опустити свій уряд (Айхгорн, незалежний радикальний соціяліст, по революції обняв уряд президента поліції, який держить до тепер), 2) все оруже мусить бути віддане.

Коли ні одна ні друга сторона не відступила від своїх домагань, почалися на вулицях Берліна боротьби, яких се місто ще не бачило. Особливо коло палати канцлєра держави розвинулася велика боротьба, бо спартаківці хотіли його заняти. Вони заняли багато урядів, державну друкарню, де сконфіскували масу банкнотів, обсадили редакції ґазет, в першій лінії редакцію „Vorwärts“, який тепер редаґується независимими соціялістами.

Революційний рух переноситься і на инші частини німецької держави. В надренських промислових центрах, Мільгельм і Обергавсен революціонери опанували правліннє та проголосили диктатуру пролєтаріяту.

З чеського життя.

Прага, 5. січня 1919.

II.

В попередній моїй кореспонденції згадав я, що всі партії працюють згідно і не поріжнили їх навіть соціяльні справи. Та сьогодня вже починають ті справи загострюватися. Наведу кілька голосів.

На зборах в Празі міністер-президент д-р Карло Крамарж між иншим сказав: „Війна проглубила пропасть між багатими й бідними. Не можемо тому обійтися без поважних соціяльних приготовань, а правліннє має добру волю перевести широку політику соціяльної опіки, не як милостиню, але як свій обовязок.

Президент республики Т. Масарик проголосив: „Світові й наші відносини вимагають докладної соціяльної реформи“. А про спосіб їх переведення сказав: „Тепер взагалі маємо спромогу перевести практично багато досі теоретичних плянів; мусимо одначе вистерігатися пересади; маємо досить часу, не мусимо мати в один мент всього. Пічнемо від найбільше потрібних річий, та від того, що можливе, а дальший розвій улекшить органічна еволюція“.

Так говорять два представники чеської буржуазії, а тепер наведу ще голос одного з редакторів „Právo Lidu“, тов. Стівіна; у вступній статі, присвяченій зїздови партії — що відбувався 25. і 26. грудня в Празі, він пише: „В побіджених державах повних розпуки, замішань та злоби проявляється соціялістичний рух в формі диких вибухів, в побідних державах, де мілітаризм та імперіялізм увінчаний лаврами та ославлюваний як тріумфатор світа, соціялізм є поневолений та відданий на поталу сольдатески. Але й там горить під землею пролєтарський рух, а вибух буде тим скорший, чим довше ті сили будуть повздержувані“.

Ті три заяви спонукали і ідеольоґа промисловців, банкирів та фабрикантів, редактора ґазети „Narodni Listy“, Івана Соукенку, що він забирає голос, хвалить пп. Крамаржа і Масарика, а дуже невдоволений з тов. Стівіна, дає йому моральні науки, поборює теорію Маркса, як „німецьку“ науку і вірить, що робочий чеський люд не піде за „чімецькою наукою“, але піде за вказівками і добрими радами Крамаржа, мецената чеських фабрикантів. Поживемо — побачимо!

(+)

Воєнний комунікат

з дня 10. січня 1919. р.

Пресове бюро доносить: Наші війська після заняття Жовкви і Куликова очистили цілу просторінь між тими місцевостями і Львовом, а саме: Зашків, Завадів і Брюховичі здовж залізничої лінії, а на схід від неї Дорошіз, Грибовичі, Дубляни, Сороки і Ляшки муровані. Українські відділи в неладі вицофуються на схід. Дальша акція в тоці.

НОВИНКИ.

— **Здержанне залізничого руху.** Від дня 11. січня, год. 5. рано, здержано залізничий рух для цивільних осіб аж до відклику.

— **Похорони українського жовніра.** Вчора похоронила львівська українська громада свого жовніра Антона Михаськова. Зі шпиталю на техніці відпровадила вона його на янівський цвинтар. Кількох священиків з каноніком Л. Куницьким, церковний хор під проводом о. Туркевича і представники всіх верств ішли довгим походом. Тов. залізничники несли трумну. Прегарну промову сказав о. Куницький, а від учителів, учитель Таранько попращав помершого. Похороном занимався і урядив жіночий комітет, а кошти покрила львівська громада, зібравши в однім моменті під технікою 600 корон.

— **Нові часописі у Львові.** Дня 5. с. м почав виходити у Львові в жаргоні тижневник „Folksblat“, видаваний місцевим комітетом жидівської соціялістичної робітничої партії поалей-ціон. — Від дня 10. с. м. виходить у Львові новий дневник „Chwila“; його головним завданнєм має бути освітленнє жидівського питання.

— **В другім числі „Folksblat-у“** находимо нотатку про обі соціялістичні часописі, які тепер виходять у Львові а саме про „Вперед“ і „Dziennik Ludowy“. Подає він полеміку, яку ведуть обі часописі відносно впливу, який має соціялістична партія на свій нарід. Від себе додає в замітці, що як воно не є, то повинні оба соціялістичні правління дійти вкінці до згоди, бо Львів вже досі аж надто багато перенїс злидень пятиліттєвої війни.

— **В церкві св. Юра** найшли Поляки багато оружя, яке було призначене для узброєння львівських Українців. Таку „правдиву“ вістку післали Поляки до віденської ґазети „Neue Freie Presse“...

— „Щесь не вмерла?“ Одна товаришка доносить нам: Я ішла вулицею з товаришкою і, очевидно, розмовляли ми по українськи. Якийсь панок, почувши українську мову, закракав: „Щесь не вмерла?!“ Ми відповіли йому на се: „А ти ще ноги не натягнув?“ Панок щось там далі кракав, а ми пішли своєю дорогою.

— **Жидівська Національна Рада на Буковині.** Жидівська Національна Рада скликана в Чернівцях ухвалила в справі українсько-румунського спору заняти зовсім невтральне становище.

— **Президент тарнобжеської республики арештований!** З Кракова доносять, що польські військові власти арештували „президента“ тарнобжеської республики кс. Оконя. Арештовано його наслідком доносів, що він пропагує анархістичні кличі та виступає проти вербування польського війська для оборони Львова, мотивуючи, що Українці не воюють проти хлопів, лиш проти панів.

Оповістки.

= **Місто цвітів на домовину Тані Герасимович** складає Галя Шепаровичева 50 К на ранених дітий з вул. Клепарівської і Гавснера, д-р Стефан і Марія Федаки на ту саму ціль 50 К.

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 5—10

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕД“!

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед“. 7—10

Повідомляється, що вдовиці й сироти по гр.-кат. священиках Львівської Архієпархії звичайну запомогу за 1918 р. з тут. Вдовичо-Сиротинського Фонду можуть піднятн в Консисторській канцелярії у св. Юра щодня між 2. а 4. годиною пополудни за предложеннєм посвідчення від свого парохіяльного уряду, ствердженне тотожности особи і незміни дотеперішнього стану. — Заряд Каси Львівського В. С. Фонду.

Курс жіночого крою. Отсим звертаю увагу моїх учениць, що курс жіночого крою проваджу в годинах обідових від 2—4. — М. Мітіївський, Підвале ч. 29./III. 1—3

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продав по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 8—10;

Служниці до всього, котра уміє варити, потребую сейчас. Зголошення: Кальмусова, вул. 29. листопада ч. 19. партер від 2—3. 3—3

ІЛЯРІЯ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 5—10

О. ІВАН МАТВІЯС, ЯСТРУБИЧІ, почта Кристинопіль, повіт Сокаль. Гелюню! Дай вістку, чи ти здорова і як живете? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописі проситься о передрук. 5—6

ГУЦУЛІВ в СТАНІСЛАВОВІ повідомляю, що я заїхала на місце. Всі здорові. — Дора. 3—3

АНТІН ДІВНИЧ, ТЕРНОПІЛЬ. Тоську! Дай знати про Генка, Василя, Стефу. Ми неспокійні. Влодко в Кракові. 3—4

Читачів проситься о повідомленнє родини ЛЯНДАВ в ПЕРЕМИШЛЯНАХ, що Пепі Марель і муж здорові, у Львові, Казимірівська ч. 13. Інші часописі проситься о передрук. 3—3

СЕМКО КОСТЕЦЬКИИ в ТОКАХ. Де Ти? Я в Перемишлі. — Ліна. 2—3

СВИЩ в НАДВІРНІЙ. Ми всі живемо здорові. Дайте вістку про себе. — Леся. — Інші часописі проситься о передрук. 2—3

Д-р ГРАБОВСЬКИЙ, ТЕРНОПІЛЬ. Морози і Дзюня здорові, повідоми про се Мамцю, Пришляка і Романа. Дзюня. 2—5

Д-р ВОЛОДИМИР РУБІНҐЕР. КИЇВ. Ми здорові. — Мама і Оля. 1—3

ВОЛОДИМИРА ГАНКЕВИЧ. КОРЧИН. Бабця і Ніночка здорові. Що з Тобою і Ромчиком? — Бабця. 1—3

Проситься всіх, хто з гавби щонебудь про МАНЮ, МЛЮ і ВІСЮ РОЗУМКЕВИЧІВНІ, котрі вийшли з дому ще 10. листопада зволить ласкаво донести зажурений матері Розумкевичевій, вул. Жовківська ч. 143. 1—3

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно сейчас. Зголошуватися до адміністрації „Вперед“ (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського інститута під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 36. Lwiw, nedila, dnia 12. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Ultimat Ukrajiny do Rosiji?

Lublin, 10. sicznia. (Telegrama „Gazet-y Porann-oji).

Ukrajińske prawlinnie wysłało ultimat do Rosiji, szczoby zabrała swoji wijśka z terytoriji Ukrajiny.

Do miżnarodnioji konferenciji w Lozanni

Dnia 21. sicznia zjidut'sia zastupnyky wsich socijalistycznych organizacij Ewropy. Po bilsze jak czotyroch rokach, zberut'sia wony wsi razom ta perszyj raz zasiadut' wony pry odnomu stoli. Socijalizm perebuw ohnewu probu. Buły wże taki chwyłyny, szczo ne tilky worohy ta protywnyky, ałe takoż i pryjateli ta sympatyky socijalizmu, a nawit' i dejaki socijalisty uważały tu wijnu za rozhrom socijalizmu ta smert' internacionału. Pryhadajmo sobi tilky ti czasy.

Nimećki socijalisty hołosujut' za wojennymy kredytamy, a jich wożdy Haze i Szajdeman zajawlajut' riszuczo, „szczo ne widdadut' na potału woroham ridnoho kraju".

Francuśki socijalisty kłyczut': „La patrie en danger"! — „Witczyna w nebezpeci, hołosujut' za wojennymy kredytamy ta wysyłajut' swojich najkraszczych predstawnykiw Geda i Samba do ministerstwa nacionalnoji oborony, szczoby westy wijnu „aż do kraju, do znyszczennia nimećkoho militaryzmu".

Rozkolujet'sia i anglijśka socijistyczna partija, bo koły „Nezałeżna Robitnycza Partija Angliji" wystupaje proty wijny, druha czastyna z Hajndmenom na czoli chocze pobidy nad nimećkym militaryzmom.

Pidtrymuwaty derżawu Romanowych w imja moskowśkych interesiw ta centralizmu kłyczut' robitnykiw rosijśki socijalisty, jak Plechaniw, Akselrad ta Ałeksinśkyj, mymo protestu Lenina.

Tak zachownwałysia socijalisty panujuczych narodiw.

Riżno zachowuwałysia i socijalisty ponewołenych narodiw...

Szczo do nas, ukrajinśkych socijalistiw, sprawa buła prosta i jasna. Szcze z prywodu bałkańskoji wijny wydaje Uprawa naszoji Partiji dnia 5. 11. 1912, manifest do ukrajińskoho proletarijatu, a potomu powtorjuje se w czerwny 1914 r. na ostanniomu naszomu kongresi, szczo na słuczaj awstrijśko-rosijśkoji wijny „odynoko riszajuczoju dla ukrajinśkoho proletarijatu bude obstawyna: rozhrom rosijśkoho caratu, widwicznoho woroha proletarijatu wsich narodiw".

I teper, po tim wsim, po tij strasznij krowawij rizni majut' zijtysia wpersze zastupnyky proletarijatu ciłoji Ewropy, szczoby razom, jak stari druhy ta towaryszi ity za wyzwołennia ludśkosty z temnoty ta wyzysku, szczoby razom borotysia za szczastie ta dobro wsioho ludstwa.

I my, ukrajinśki socijałdemokraty, tiszymosia ta radujemosia siohodnia razom z proletarjatom ciłoho swita, szczo ne spownyłysia nadiji naszych protywnykiw, szczo wże spiwały pochoronni pisni socijalizmowy. — Dla wsich nas deń 21. sicznia, koły francuśki ta anglijśki towaryszi zasiadut' porucz nimećkych towaryszіw, bude dnem swiata ta trijumfu — i my toho szczyro bażajemo, ałe nechajże win bude i pownym dnem radosty dla ukrajinśkoho proletarijatu.

Na miżnarodnij kongres w Amsterdami w 1904 r. wysłały my i naszi towaryszi z rosijśkoji todi Ukrajiny swojich delegatiw tow. Mykołu Hankewycza i tow-u Katerynu Holicyńsku z żadanniem pryznania dla ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji okremoji nacionalnoji reprezentaciji tak w internacionalnim socijalistycznim biuri, jak i na miżnarodnich socijalistycznych kongresach. Tak ne stałosia*). Potomu my znowu powtoriuwały, a w ostannie wysłały my na miżnarodniu konferenciju socijalistycznych partij newtralnych derżaw w Haazi w łypni 1916 r. — na ruky miżnar. socijał. Biura, propamiatne pyśmo w tij samij sprawi — ta widpowidy ne distały.

Teper my znowu ponowlujemo nasze żadannie i kłyczemo do Internacionału:

Pryznajte nam se nasze żadannie, nechaj powna sprawdi w tim dny bude radist' ukrajinśkoho roboczoho narodu, nechaj teper w tim Internacionali ne budut' jak okremi, samostijni grupy, tilky predstawnyky panujuczych narodiw, ałe i ti, szczo ne buły panujuczym derżawnym narodom.

Teper, po rozbyttiu carśkoho jarma my Ukrajinci je członamy wilnoji, zjedynenoji Ukrajinśkoji Republyky i majemo na se i formalne, micne prawo.

My pewni, szczo nasze żadannie bude wysłuchane, szczo nasza radist' bude powna i tomu my kłyczemo:

Nechaj żywe miżnarodnij Internacionał wilnoho proletarijatu panujuczych i nepanujuczych narodiw!

*) Kongres stanuw na stanowyszczu, szczo tilky proletarijat derżawnoho narodu maje prawo tworyty okremi sekciji. Tow. cześki i polśki mymo toho, szczo ne mały swojich derżaw distały se, napered Polaky a pizniszcze Czechy.

Riżnyci w pohladach na wijnu.

Wijna wże tomu, szczo wona wijna, je potwornoju riczeju. I ludyna, szczo je wyposażena takym doskonałym organom, jakym je jiji mozok, powynna stydatysia wijny. Ałe, szczo ludyna w borot'bi za żyttie-buttie ne wse kermujet'sia filosofijeju dobra i zła, łysze w bilszosty instynktom, a instynkt ne wse pereberaje w sredstwach, tomu i ludyna dopuskaje wijnu i nawit' pochwaluje jiji.

Ludyna, jak czeredne tworinnie z instynktom czeredy je powiazana w rodyny, hromady, narody i derżawy. W teperisznim kapitalistycznim ładi narody ne prawlat' soboju, a prawlat' nymy mali hurty kapitalistiw. Wże te, szczo bilszist' kożnoho narodu żyje w skrutnych żyttiewych obstawynach, a łysze małeńka czastyna narodu żyje hojnym żyttiem, pokazuje, szczo narody ne prawlat' soboju, a prawyt' nymy ta małeńka czastyna. Bo koły narod prawyw soboju sam, to ne prawywby tak, szczoby jomu złe żyłosia.

Ta małeńka czastyna suspilstwa, własne kapitalisty i jich zauszныky, ziwsim ne kermujut'sia w prawlinniu suspilstwa filosofijeju dobra i zła, a wse łysze nyżkym instynktom wyzysku. Koły by buło widminno, to wony perestałyby buty kapitalistamy. I ti kapitalisty ne żachajut'sia takoji potwornoji riczy, jakoju je wijna, bo wony i na wijni majut' neobczysłenno wełyki zysky.

A szczo wyzyskuwani masy ne je swidomymy swojich interesiw, bo wony sputani riżnymy peresudamy, czerez se dajut' sebe honyty na smert' w interesi tych kapitalistiw.

Socijałdemokraty je swidomi toji bezsyłosty wyzyskuwanych mas i czerez se musiat' pid pewnymy umowamy, jak oś zahrożennie interesiw swoho narodu kapitalistamy susidnoho narodu, takoż z konecznosty zhodżuwatysia na wijnu, chocz pryncipijalno ne pryznajut' jiji.

Szczoby pihnaty roboczi wyzyskuwani masy na wijnu, na te majut' kapitalisty dwa sposoby: odyn fizycznyj sebto paragraf i kulu a odyn duchowyj, sebto howorene i drukowane słowo. Koły wże masy zmuczat'sia wijnoju i je obawa, szczo wony hotowi proty wsich pohroz kynuty kris i pijty do domu, todi kapitalisty pidhaniajut' masy do dalszoji wijny nazwanymy dwoma sredstwamy. W okopach je na se kula, a w doma je gazeta. Kapitalistyczni gazety starajut'sia hołowno wykłykaty u masi instynkt pimsty. Wony wsiaku wojennu dribnyciu a nawit' take, szczo prymirom pade deś granat i wbywaje dytynu, wmijut' obernuty w najstraszniszczyj złoczyn, jakyj wymahaje pimsty. Chocz kożnyj znaje, szczo granatowy ne nakażesz ne wbywaty cywilnoji ludyny, a łysze wijśkowych.

Koły chtoś pryznaw takyj złoczyn, jakym je wijna, sebto złoczyn masowoho wbywannia ludyj, todi toj chtoś ne powynen dywuwatysia wbywstwom wijny. Kołyż chto mymo sioho dywujet'sia, to robyt' win te ne izza lubowy błyżnioho a iz potwornoho obczysłennia.

Te roblat' burżuazni gazety. Wony kożnyj wojennyj wypadok rozduwajut' do najwyszczoji potwornosty i takym sposobom honiat' neswidomi masy do dalszoji wijny niby nahajkoju newilnykiw.

Szczo se robyt' burżuazija, se ziwsim zrozumiło, ałe szczo i dejaki socijalisty wżywajut' swojich gazet jak nahajky na swij narid, se wże ne może buty zrozumiłym. Szczoby prowodyri roboczych mas, szczoby oboronci roboczych mas wżywały takych samych sredstw, jakych chapajut'sia kapitalisty, ti socijalisty, szczo twerdiat', szczo kołyś wzahali ne bude meż miż narodamy, szczoby wony te robyły, se perechodyt' meżi ponymannia socijalizmu. Chyba szczo majemo do diła z lud'my, jaki wbyrajut'sia u jakyj bud' karman, szczoby łysze obmanyty roboczi masy, abo szczoby buty zhinnykom czeredy dla pana.

* * *

Czytaczam rajemo pereczytaty sobi wsi czysła „Dziennika Ludowego" z 1918. r. i z 1919. r. do siohodniszniojo dnia.

Druhyj rik derżawnosty Ukrajiny.

(Dokinczennie.)

Ukrajińska Centralna Rada buła tymczasowym ukrajińskym parlamentom i mała sered swojich członiw najwyznacznijszi odynyci, szczo wynesły ukrajińskyj prapor nesplamłenym z chwyl najstr sznijszoji moskowśkoji reakciji. W perszij miri treba se skazaty pro najbilsze wyrobłenu pid politycznym ohladom socijał-demokratycznu partiju na Ukrajini, najkraszczi predstawnyky jakoji zasidały takoż w tim tymczasowim ukrajińskim parlamenti. I sia partija, osnownyky kotroji, ne zważajuczy na carśku i hetmańsku tiurmu, zdijsniujut' teper swoji mołodeczi ideały, dała teper Ukrajini nezastupnych dijacziw u wsich naprjamach: choczby nazwaty Wołodymyra Wynnyczenka

Symona Petluru, Mykołu Porsza, Dmytra Antonowycza, Borysa Martosa, Mychajła Tkaczenka i bahatioch ynszych.

Prohołoszujuczy sebe het'manom usijeji Ukrajiny, Pawło Skoropadśkyj obiciaw u najbłyżczim czasi wydaty zakon pro wybory do Ukrajińskoho Sojmu. Na żal, obicianky ne wypownyw. Za te za joho het'manstwa stała Ukrajina trochy ne najreakcijnijszoju derżawoju na switi. Zapownyłysia tiurmy najkraszczymy synamy Ukrajiny. Sprawa zemelnoji reformy ne posunułasia ni trochy naperid. A het'man bez perestanku deklamuwaw pro swoju lubow do Ukrajiny i buduwaw jiji pry pomoczy swojich ministerśkych rad, do jakych pokłykuwaw Moskaliw, „toże — małorosiw", a ridko jakoho szczyroho Ukrajincia.

I wsi ti, szczo baczyły nebezpeku dla Ukrajiny wid swidomoji czy neswidomoji, pidszeptuwanoji, polityky het'mana, zawziałysia ratuwaty Ukrajinu ta jiji derżawnist'. Wsi demokratyczni ukrajiński partiji, ta stanowi i polityczno-kulturni organizaciji utworyły „Ukrajińskyj Nacionalnyj Sojuz", szczo postawyw sobi za cil utworyty micnu samostijnu ukrajińsku derżawu, borotysia za zakonnu włast' na Ukrajini, widpowidalnu pered parlamentom, borotysia za demokratycznyj wybornyj zakon do wsich ustanow i boronyty praw ukrajińskoho narodu i Ukrajińskoji Narodnoji Republyky w miżnarodnij sferi.

I „Ukrajińskyj Nacionalnyj Sojuz" pid prowodom Wołodymyra Wynnyczenka dowerszyw wełyczeznoho diła: powaływ pry kinci łystopada het'mana ta joho moskowśke abo moskwofilśke prawytelstwo. Republykańśki wijśka z Petluroju na czoli pobyły abo rozbrojiły het'mańśki wijśka. Ciła Ukrajina pidczynyłasia dyrektorijatowy, wyznaczenomu „Ukrajińskym Nacionalnym Sojuzom", złożenomu z Wynnyczenka, Petlury, Andrijewśkoho i Szwecia. Dyrektorjat zatwerdyw nowe ministerstwo, złożene z socijałdemokratiw, samostijnykiw i socijalistiw-rewolucioneriw. Stanowyszcze nowoho ukrajińskoho prawytelstwa skripyłosia poważno tym, szczo joho pryznały prawytelstwa derżaw porozuminnia.

Bażajemo nowomu ukrajińskomu prawytelstwu zjedynyty w odno najmenszu ukrajińsku zemlu ta prohnaty z neji wsich worohiw ukrajińskych roboczych mas, zwidkyb wony ne sunuły czornoju chmaroju na ukrajiński zemli. M. W.

Pid pamiatnykom Grunwaldu w Krakowi.

Koły pryjichaw do Krakowa sej, szczo legionamy i ciłym swojim żyttiem daw wilnu Polszczu — to Krakiw dyskretno mowczaw. A koły teper pryjichaw sławnyj muzyk Paderewśkyj, to Krakiw szaliw... Desiatky tysiacz ludyj wytały joho jak korola, a predstawnyk selanstwa Młodzianowski nawit' wyrazno kłycze: „Rządź nami, aby nam lepiej było".

Wełykyj majster w sferi toniw, muzyky ta harmoniji, Paderewśkyj — neszczasływyj ta nefortunnyj majster w polityci. Oś posłuchajte.

Na wsi prywytannia, promowy, staw Paderewśkyj pid pamiatnykom Grunwaldu i skazaw miż ynszym:

...„Wojna na Zachodzie skończona. Stoimy obecnie pod wolnymi sztandarami Polski; krzyżactwo runęło. Tam wojna skończona. Tak! Ale tu rozpoczyna się ona dopiero. Fala wschodniego barbarzyństwa zalewa Polskę. Twierdze idei Jagiellońskiej zagrożone. Bolszewizm, duchowe dziedzictwo Tamerlanów, Gontów i Żeleźniaków pławi się we krwi polskiej, głowy polskie na tacy obnosi... Lud i robotnicy rozumieją i chcą, jeno kierownicy nie mogą porozumieć. Bracia, budujmy jedność! Bracia, niech żyje Polska!"

Ni! Ne prawda, Mistrzu. Wy rozumijete muzyku i my Was duże szanujemo ta cinymo jak muzyka, ale ne miszajtesia do toho, czoho ne rozumijete i ne psujte swoho harnoho artystycznoho imeny. Ni „lud", ni „robotnicy" ne choczut' teper nowoji wijny, a ichni „kierownicy" dobre se rozumijut'..

Ostawte takoż, Mistrzu, porochy Gonty ta Zalizniaka w spokoju ta ne osmiszujte sebe politycznymy błażenstwamy. Porocham duże rozumnoho korola Jahajły buło pewno duże prykro słuchaty jak pid joho pamiatnykom tak nerozumno howoryw joho naszczadok. My prywykły wże do takych nebyłyć tut na szpaltach lwiwśkoji presy. My czytały straszni wykoluwannia oczyj, a nawit' pro dertie pasiw ta Wy majstre osiahnuły rekord pro „polskie głowy na tacy" my szcze ne czuły..

Wełykyj majstre, ostawte „polityku", a praciujte dali tam, de wy zdobuły sławu i imia dla sebe i swoho narodu.

Horożańska wijna w Berlini.

Berlin ostannimy dniamy perechodyt' duże tiażku krizu. Horożańska wijna rozhoriła tam na dobre Z telegram, jaki nadchodiat' z Berlina, dowidujemosia, pro zmahannia grupy t. zw. Spartakistiw na jakoji czoli stojit' Libknecht z prawlinniem Szajdemana Eberta i jich pryklonnykamy Zmahannia tych oboch socijalistycznych grup pereminyłysia w otwertu wijnu, jaka pożerła wże żertwy w ludiach. Siohodnia hodi szcze wyrobyty sobi dokładnyj obraz, jak ta wijna zakinczyt'sia ta chto wożme w nij werch, tym bilsze, szczo obi storony zawziato boroniat' swojich domahań.

Grupa Spartakusa postawyła prawlinniu Szajdemana otsi domahannia: 1) rozorużennie wsich oficyriw, 2) znesennie wsich rang, 3) ciłe prawlinnie maje buty w rukach robitnyczych i żownirśkych rad, 4) komandantiw wybyrajut' sami robitnyky, 5) rozpuszczennie domiw ciłu armiju, 6) rozorużennie nazadnyćkych formacij wijsk, 7) wsi zarjadżennia ministerstwa wijny i polśkoji komandy majut' buty zneseni.

Prawlinnie znow postawyło taki usłiwia : 1) Ajchhorn musyt' opustyty swij urjad (Ajchhorn, nezależnyj radykalnyj sojijalist, po rewoluciji obniaw urjad prezydenta policiji, jakyj derżyt' do teper), 2) wse orużje musyt' buty widdane.

Koły ni odna ni druha storona ne widstupyła wid swojich domahań, poczałysia na wułyciach Berlina borot'by, jakych se misto szcze ne baczyło. Osobływo koło pałaty kanclera derżawy rozwynułasia wełyka borot'ba, bo spartakiwci chotiły joho zaniaty. Wony zaniały bahato urjadiw, derżawnu drukarniu, de skonfiskuwały masu banknotiw, oblahały redakciji gazet, w perszij liniji redakciju „Vorwärts", jakyj teper redagujet'sia nezawysymy socijalistamy.

Rewolucijnyj ruch perenosyt'sia i na inszi czastyny nimećkoji derżawy. W nadrenśkych promysłowych centrach, Milhelm i Oberhawsen rewolucionery opanuwały prawlinnie ta prohołosyły dyktaturu proletarijatu.

Z cześkoho żyttja.

Praha 5. sicznia 1919.

II.

W poperednij mojij korespondenciji zhadaw ja, szczo wsi partiji praciujut' zhidno i ne poriżnyły jich nawit' socijalni sprawy. Ta siohodnia wże poczynajut'si sprawy zahostriuwatysia. Nawedu kilka hołosiw.

Na zborach w Prazi minister-prezydent dr. Karło Kramarż miż inszym skazaw: „Wijna prohłubyła propast' miż bohatymy i bidnymy. Ne możemo tomu obijtysia bez poważnych socijalnych pryhotowań, a prawlinnie maje dobru wolu perewesty szyroku polityku socijalnoji opiky, ne jak myłostyniu, ałe jak swij obowiazok.

Znow prezydent republyky T. Masaryk prohołosyw: „Switowi i naszi widnosyny wymahajut' dokładnoji socijalnoji reformy". A pro sposib jich perewedennia skazaw: „Teper wzahali majemo spromohu perewesty praktyczno bohato dosi teoretycznych planiw; musymo odnacze wysterihatysia peresady; majemo dosyt' czasu, ne musymo maty w odyn ment wsioho. Picznemo wid najbilsze potribnych riczyj, ta wid toho, szczo możływe, a dalszyj rozwij ułekszyt' organiczna ewolucija".

Tak howorjat' dwa predstawnyky cześkoji burżuaziji, a teper nawedu szcze hołos odnoho z redaktoriw „Pravo Lidu" tow. Stiwina: U wstupnij stati. pryswiaczenij zjizdowy partiji — szczo widbuwawsia 25. i 26. hrudnia w Prazi, win pysze: „W podibżenych derżawach pownych rozpuky, zamiszań ta złoby projawlajet'sia socijalistyczuyj ruch w formi dykych wybuchiw, w podibnych derżawach, de militaryzm ta imperijalizm uwinczanyj ławramy ta osławluwanyj jak triumfator swita, socijalizm je ponewołenyj ta widdanyj na potału soldatesky. Ałe i tam horyt' pid zemleju proletarśkyj ruch, a wybuch bude tym skorszyj, czym dowsze ti syły budut' powzderżuwani".

Ti try zajawy sponukały i ideologa promysłowciw, bankyriw ta fabrykantiw, redaktora gazety „Narodni Listy", Iwana Soukenku, szczo win zabyraje hołos, chwałyt' pp. Kramarża i Masaryka, a duże newdowołenyj z tow. Stiwina, daje jomy moralni nauky, poborjuje teoriju Marksa, jak „nimećku" nauku i wiryt', szczo roboczyj cześkyj lud ne pide za „nimećkoju naukoju", ałe pide za wkaziwkamy i dobrymy radamy Kramarża, mecenata czeskych fabrykantiw. Pożywemo — pobaczymo! (+)

Wojennyj komunikat.

Z dnia 10. sicznia 1919.

Presowe bjuro donosyt': Naszi wijśka pisla zaniattia Żowkwy i Kułykowa, oczystyły ciłu prostoriń miż tymy miscewostiamy i Lwowom, a same Zaszkiw, Zawadiw i Brjuchowyczi wzdowż zaliznyczoji liniji, a na schid wid neji Dorosziw, Hrybowyczi, Dublany, Soroky i Laszky murowani. Ukrajiński widdiły w neładi wycofujut'sia na schid. Dalsza akcija w toci.

NOWYNKY.

— **Zderżannie zaliznyczoho ruchu.** Wid dnia 11. sicznia, hod. 5 rano, zderżano zaliznyczyj ruch dla cywilnych osib aż do widkłyku.

— **Pochorony ukrajińskoho żownira.** Wczora pochoronyła lwiwśka ukrajińska hromada swoho żownira Antona Mychaśkowa Zi szpytalu na technici widprowadyła wona joho na Janiwśkyj cwyntar. Kilkoch swiaszczenykiw z kanonikom Ł Kunyćkym, cerkownyj chor pid prowodom o Turkewycza i predstawnyky wsich werstw iszły dowhym pochodom. Tow. zaliznycznyky nesły trumnu. Preharnu promowu skazaw o. Kunyćkyj, wid uczyteliw uczytel Tarańko popraszczaw pomerszoho. Pochoronom zanymawsia i urjadyw żinoczyj komitet, a koszta pokrytia lwiwśka hromada, zibrawszy w odnim momenti pid technikoju 600 koron.

— **Nowi czasopysi u Lwowi.** Dnia 5 s. m. poczaw wychodyty u Lwowi w żargoni tyżnewnyk „Folksblat", wydawanyj miscewym komitetom żydiwśkoji socijalistycznoji robitnyczoji partiji poalejcion. — Wid dnia 10. s m. wychodyt' u Lwowi nowyj dnewnyk „Chwila"; joho hołownym zawdanniem maje buty oswitlennie żydiwśkoho pytannia.

— **W druhim czysli „Folksblat-u"** nachodymo notatku pro obi socijalistyczni czasopysi, jaki teper wychodiat' u Lwowi, a same pro „Wpered" i „Dziennik Ludowy". Podaje win polemiku, jaku wedut' obi czasopysi widnosno wpływu, jakyj maje socijalistyczna partija na swij narid. Wid sebe dodaje w zamitci, szczo jak wono ne je, to powynni oba socijalistyczni prawlinnia dijty wkinci do zhody, bo Lwiw wże dosi aż nadto bohato perenis złyden piatylitnioji wijny.

— **W cerkwi sw. Jura** najszły Polaky bahato orużja, jake buło pryznaczene dla uorużenych lwiwśkych Ukrajinciw. Taku „prawdywu" wistku pisłały Polaky do widenśkoji gazety „Neue Freie Presse".

— **„Szcześ ne wmerła?"** Odna towaryszka donosyt' nam: Ja iszła wułyceju z towaryszkoju i, oczewydno, rozmowlały my po ukrajinśky. Jakyjś panok, poczuwszy ukrajińsku mowu, zakrakaw: „Szcześ ne wmerła?!" My widpowiły jomu na se: „A ty szcze nohy ne natiahnuw?" Panok szczoś tam dali krakaw, a my piszły swojeju dorohoju.

— **Żydiwśka Nacionalna Rada na Bukowyni.** Żydiwska Nacionalna Rada skłykana w Czerniwciach uchwałyła w sprawi ukrajińsko rumuńskogo sporu zaniaty zowsim newtralne stanowyszcze.

— **Prezydent tarnobżeśkoji republyky aresztowanyj!** Z Krakowa donosiat', szczo polśki wijśkowi własty aresztuwały „prezydenta" tarnobżeśkoji republyky ks. Okonia. Aresztowano joho naslidkom donosiw, szczo win propaguje anarchistyczni kłyczi, ta wystupaje proty werbuwannia polśkoho wijśka dla oborony Lwowa, motywujuczy, szczo Ukrajinci ne wojnjut' proty chłopiw łysz proty paniw.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zholosyt'sia w administraciji „Wperedu". 7—10

Dr HAJDUKIEWICZ w STRYJU. Jestem wraz z synem zdrowa. Daj wiadomość o sobie. — Marya. — Inne gazety proszę o przedruk. 5—5

JUDENFREUNDOW w RADZIECHOWIE i KOJCYMOW w BRODACH zawiadamiamy, żeśmy wszyscy zdrowi. — Jakób. 2—3

Stroskana matka prosi o wiadomość, co stało się z jej córkami MANIĄ, MILĄ i WISIĄ, króre wyszły w dniu 16. listopada z ul. Żółkiewskiej l. 143 i dotychczas nie powróciły. PAULINA ROZUMKIEWICZOWA, Lwów, ul. Żółkiewska l. 143. Inne gazety uprasza się o przedruk. 1—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 37. Львів, второк, дня 14. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Згода в Київі.

Київ, 10. січня. Довесення польської преси про непорозуміннє між Винниченком і Петлюрою та взагалі про незгоду в Директоріяті є тільки побожним баженнєм польської преси. В Директоріяті панує повна згода і гармонія.

Український консуль в Будапешті.

Відень, 8. січня. До Будапешту виїхав як консуль Української Народ. Республики капітан Біберович. Урядує в пансіонаті „Брістоль“.

Русофіли у Масарика.

Доносять нам, що д-р Марков і Вальницький були у президента чесько-словацької республики *Масарика в справі східньої Галичини.* Масарик мав їх дуже ввічливо приняти і вислав їх до Парижа, бо, мовляв, східня Галичина належатиме до Росії. До Парижа мав поїхати також звісний д-р Вергун.

Під розвагу польської суспільности.

Волоссє дубом стає чоловікови, коли читає про ті страшні, нелюдські вчинки, яких будьтоби допускаються Українці. Кожного дня польська преса — від урядової „Gazet-и Lwowsk-oї“ почавши а на „найлівіщім“ тут у Львові „Dziennik-y Ludow-im“ скінчивши — подає великими буквами страшні описи озвіріння Українців.

Українці — гірш найдикших людоїдів! Знущаються над Поляками, особливо над полоненими, обтинають їм руки, ноги, пальці, вуха, виколюють очи, привязують ланцами до стовпів і луплять (дослівно!!) з них шкіру. Полонених легіонерок і санітеток насилують, а опісля сбрізують їм груди. А кожного без пардону мордують в страшний, звірський спосіб, видумуючи неронські муки!...

Одна ґазета переганяє другу, подаючи сензаційні, видумані нелюдські звірства Українців. І то всі, без виїмку, не виключаючи навіть... соціялістичного (коли судити по фірмі) „Dziennik-a Ludow-ego“, який в нічім не уступає своїм буржуазним сестрам.

А короною всього — виступ некорономаного польського короля (як називає його „Kurjer Codzienny“) Ігнаца Падеревського. Сей „некоронований король Польщі“ — в Кракові, під памятником (поставленим не коштом польського народу, а його власним) говорив про „głowy polskie“, які Українці сбносять „na tacy“...

Повторюємо, волоссє дубом стає, читаючи всі ті криваві — фантазії...

Ми не в змозі тепер, ізза зрозумілих причин, простувати всього того, що польська преса закидає Українцями. Не можемо — бо замкнено нам уста военними параґрафами.

Але ми не можемо не звернути уваги польської суспільности на ціль, задля якої виписується оті всі криваві маячення.

Живемо в добі братовбійчої війни. Ся війна страшніша від инших тим, що тут проливають кров два народи, яким судьба призначила жити побіч себе.

А братовбійчу сю війну викликала та сама невидима рука, що довгі десятиліття гнобила тут у Галичині українського й польського хлопа й робітника, якому відмовляла всяких людських прав, якого держала в темноті й незнанню. Та невидима рука, яка, щоб тут у Галичині сильно удержатися при власти — далеко ще перед війною підюджувала оба народи до ненависти.

Та сама рука, що кинулася перед кількома днями на хлопсько-робітниче соціялістичне правлінє у Варшаві — викликала сю страшну братовбійчу війну у нас і підкджує далі, як слушно каже варшавський „Sztandar Socyalizmu“, польський люд проти українських хлопів і робітників

Та сама невидима рука ґіпнотизує тепер польський нарід „okrucieństwa-ми“ Українців, бо хоче відвернути від себе небезпеку, яка їй грозить і каже писати своїй пресі несотворені річи, звернені проти Українців, обчорнюючи їх немилосерно.

Ось чому то пише польська несовісна преса про обрізуваннє грудей легіонеркам, про „польске глови на таци“ та инші фантастичні криваві злочини Українців.

Рим.

Рим завойовував Грецію, Азію, Еспанію, північну Африку. Вождами на війні були все пани. Вожди казали рабувати храми, багатших людий і все зрабуване забирали знову вожди. Вожди казали забирати людий із завойованих країв в полон а відтак в Римі продавали полонених як невільників другим панам. Пани оброблювали невільниками свої лани.

Дрібним мужикам не оплачувалася господарка, бо вони самі мусіли працювати. Пан все продавав збіже дешевше, бо робітник не коштував пана нічого. Пани орали невільниками, а не кіньми, бо кінь коштував великі гроші, а невільників міг мати пан як офіцер на війні задурно, скільки захотів. Пан ішов на війну, то нічого не тратив, бо його лани обробляли невільники, а хлоп, коли пішов на війну на два-три роки, то його поля стояли облогом. Жінка й діти задовжили так за той час землю, що коли мужик вернув з війни, то або продавав землю панови, щоби віддати довг, або йшов до пана робити за довг панщину. Мужик вибирав перше. Продавав землю, віддавав довг, а сам тягнувся до Риму і там жив пролетаром. Замітав вулиці, носив воду, був слугою у панів.

Щоби пролетарі в місті Римі не бунтувалися, то пани дуже часто роздавали поміж римський пролетар збіже, гроші, давали їм обіди (спільні) і т. д. А пролетарі думали все, що пани добрі і що без панів не можна жити. Панів не коштувала ся милостиня нічого, бо вона була все зрабована. Зате римські пролетарі все голосували за війною, бо вони самі ніколи не йшли на війну, бо не мали землі і з війни мали все обривки. Хлопи мусіли йти на війну, бо вони мали по клаптику землі. Пролетарі в Римі все кричали разом з панами: „Боронім кресів римської імперії!“, хоч самі їх не боронили.

По кожній війні пролетарів в Римі ставало більше, бо прибувало більше збанкрутованих хлопів, а по панських добрах прибувало більше невільників.

В 70-тих роках перед Христом було невільників так багато, що панам навіть не опłачувалося давати їм їсти. Невільник робив доти, доки з утоми не вмер. Його закопували де будь, а на його місце ставав другий невільник і знов робив під нагайкою до смерти. Невільники їли траву, глодали дерево, щоби ратувати себе від смерти.

Тоді в Капуї, країні на північ від Неаполю, в країні не більшій як третя частина східньої Галичини, кинули невільники роботу, бо їм було вже все одно: або згинути під нагайкою, або згинути в боротьбі. Провідником сих збунтованих невільників був невільник з над долішнього Дунаю прозвиском Спартак. Він виповів війну римським панам.

Римські пани закликами своїх мужиків на війну з невільниками. Пани сказали римським хлопам, що невільники виріжуть не лише панів, але й хлопів. Тоді хлопи ратували „вітчину“ панам від невільників. Збунтованих 70 тисяч невільників побили, а з того 6 тисяч повісили при дорозі до Риму на страх другим невільникам, щоби не бунтувалися.

А римський пролетар плескав своїм панам, що вони ратували „вітчину“, що ратували їх перед гайдамаками, які хотіли прийти до Риму і повиколювати очі Римлянам, живцем здіймати скіру Римлянам і т. д. Пролетарі тішилися і жили жебраками, валялися по каналах, збирали відпадки страв по гноях, жили щасливі дальше так, що тодішній римський бесідник Цицеро казав: „Лисиці мають нори, птахи гнізда а горожане Риму не мають де голови прихилити!“

Так було в Римі 70 літ перед Христом.

А 1919 літ по Христі було так:

В копальнях вугля забивають експльозії по 300, 400 і більше невільників, хоч платних.

Коло Відня в фабриці амуніції не згинув ані один пан, а зате вбило минулої осени 230 невільниць-жінок.

На ланах роблять невільники від світання до пізної ночі за 1 К. денно.

Невільники, що звуться людьми, сплять разом зі свинями й вівцями, телятами зимою в одній дірі, що зветься хатою.

По кілька літ мусять невільники відриватися від рілі і йти до війська на службу вітчині, яка не дає йому зате нічого більше, крім нужди.

Змушують битися за лани, які ніколи не належали до них, а були лише ярмом для оборонців за 1 К. денно.

Змушують боронити культуру, до якої оборонці не мали ніколи приступу, бо: „хлопови й робітникови вистарчить вміти читати молитвенник і підписати вексель“.

Кажуть боронити каменищі в місті, в яких можуть оборонці стати сторожами або за гроші можуть мешкати в сутеринах.

Кажуть боронити місто, в якому буде можна оборонцям відтак позамітати вулиці.

Кажуть боронити залізничі дороги, по яких будуть мати право їздити тіж оборонці загроші у возах для худоби.

Кажуть боронити фабрик, щоби оборонці мали право відтак посилати туди свої діти на чорну роботу та лишати в зубатих машинах свої члени тіла. І т. д. і т. д. і т. д.

Тому два тисячі літ взад був Спартак. Він отворив невільникам очи. Чи тепер другого вже не буде?

(е. г.)

Жінка в Народній Республиці.

IV.

(Докінченнє.)

Одною з болючих кривд, якої дізнає жінка від держави й суспільности, є відношеннє до проституції. Ніхто не накладає пятна ганьби на мушину за те, що він за гроші купує те, що повинно бути випливом обопільного почуванння, але жінка, яка є обставинами примушена стати предметом того купна, носить пятно ганьби. В наукових дослідах про причини проституції має найбільше слушности т. зв. економічна теорія, яка поясняє се явище господарськими причинами. В Народній Республиці разом з господарським піднесеннем жінки зникатиме й ся головна причина проституції. Що остане поза сим — з причин психо-фізіольоґічних, — се не буде проституцією в теперішнім значінню. Народня Республика своїм законодавством повинна й тут проявляти корисний вплив. В першій мірі повинна бути знесена регляментація проституції, чого домагається більшість учених, які займаються сею справою. Коли будуть знесені поліційні приписи, які на певну категорію жінок накладають ганьбляче пятно проститутки, тоді й тим, що їх зустріла така важка доля, лекше буде піднятися з упадку.

Отсе булиби в загальних рисах домагання, які повинні бути поставлені і здійснені при будові Народньої Республики не тільки в інтересі жінки, але й в інтересі цілого людського роду.

Бо поневолення жінки відбивається шкідливо також на мужеській частині людського роду і визволення жінки є визволенням обох полів до більше свобідного гармонійного життя.

Очевидно, що дух сього визволення повинен проникнути все законодавство Народньої Республики, а також обняти все громадянство. Бо поступ тільки тоді є тривкий, коли він проникає форми і зміст людського життя.

М—я.

„Повісити Пілсудського!"

„Naprzód" з 9. І. 1919 ч. 7. подає в новинках дуже характеристичний обяв буржуазних інстинктів. Дня 8. І. 1919. зібралися жінки із клерикальних сфер перед будинком Польської Комісії Ліквідаційної в Кракові і домагалися помочи для Львова. Відтак на І. поверсі тогож будинку уладили віче і місто обговорювати поміч для Львова, обкидали болотом правлінне і нарід. Одна із клерикальних „świętoszek" почала кричати, що „trzeba powiesić Piłsudskiego", то аж тоді буде спокій.

Чи не запізно нагадалася „świętoszka"? Наш братній орган ще дивується таким „pobożnym życzeniom". Бо ми вже перестали дивуватися. Наші львівські буржуазні газетки аж пищать за гострими репресіями проти Українців, лиш явно не кажуть сього. Вони на разі обмежуються на вигадуванню прямо диких фантазій про здираннє живцем скіри, про виколюваннє очий і т. звірств. Тим вони підготовлюють і так хорі нерви населення. Сподіємося, що й вони ще так ясно будуть висловлюватися, як та краківська „świętoszka". Але ми можемо вже тепер сказати їм, що бігме всі їх заходи запізнені.

Воєнний комунікат

з дня 11. січня 1919. р.

Пресове бюро подає: Сьогодня раненько заатакував ворог наш полудневий відтинок, посуваючися в сторону Скнилова, Сигнівки і Кульпаркова. Одначе сей наступ здержано, а відтак протинаступом відперто ворога аж поза наступові позиції. Взято бранців, також 8 машинових крісів. В полудневих годинах наступав ворог на наші позиції від Пасік міських по Ляшки муровані. На відтинку від Пасік по Кривчичі розбився ворожий наступ о сильну поставу місцевої залоги. Ворог уступив, лишаючи оружє і один машиновий кріс перед нашими становищами. На відтинку, на північ від Кривчич відперто вдираючогося ворога через Сороки до східньої части Ляшок мурованих острим протинаступом, аж до Прус. В часі тревання сих наступів ворог обкидав місто арматніми стрілами, які забрали жертви з цивільної людности, не спричиняючи військової шкоди. В інших частинах ситуація без зміни. Супокій.

З дня 12. січня 1919 р.

Пресове бюро подає: Група ген. Зелінського очистила Керницю і прямує наперед. Страти ворога поважні. Українці вдарили протинаступом на Бартатів, Скнилів і Скнилівець. Боротьба там ще тревае. Відтак поступав ворог на наші становища в стороні Пасік міських, одначе відперто його кріваво. В дальшій частині східнього відтинку не підняв ворог після вчорашньої боротьби ніякої акції. Від півночи старалися Українці вдертися до Малехова і Ляшок мурованих. Боротьба там ще тревае.

НОВИНКИ.

— **З нагоди Нового Року** засилаємо традиційним звичаєм всім нашим Читачам щирі бажання!

— **Слідуюче число „Впереду"** вийде, з причини завтрішнього свята, в середу пополудни.

— **Відкликанне соціялістичного конґресу в Льозанні.** Міжнародній Конґрес соціялістів, який мав відбутися 21. січня с. р. в Льозанні, відкликано. Одною з причин подають протест кантону Ваад та міста Льозанни, які зборонюються, щоби Конґрес мав відбутися на їх території.

— **Італійська соціялдемократія жадає Народньої Республики.** На відозву голови соціялдемократичної партії відбулися в усіх головних місцевостях Італії збори делеґатів робітничих організацій. Найчисленніші збори були в Медіоляні, де ухвалено отсі жадання: Безпроволочна демобілізація війська, урядженне соціялістичної республики та диктатура пролетаріяту. Збори обявили себе готовими ужити всіх средств до перепровадженя сих жадань та поручили голові партії розпочати повірену акцію.

— **Війська антанти в Одесі.** Як доносить „Morgenzeitung", в Одесі находиться армія антанти, яка має виносити 30.000 французьких жовнірів, а 4.000 Жуавів. Крім того є ще тут 4.000 російських салдатів під проводом Денікіна, а 3.000 польського війська. Мілітарну власть над Одесою поручила антанта Москалеви Грічінови.

— **Бувший гетьман Скоропадський** разом з родиною має находитися в дорозі до Швайцарії.

— **Вибори до польського сойму.** В Мєхові, де мають незабаром відбутися вибори до польського сойму, проголосили обі виборчі комісії, що мешканці Мєхова, мойс. віроісп., будуть втягнені до виборчої листи, „gdy każdy ze starozakonnych złoży piśmienne oświadczenie, że jest Polakiem" і т. д.

— **Одержуємо** до поміщення отсе письмо: Надзвичайна слідча правительственна Комісія виделеґована до Львова в цілі переведення слідства що до випадків в жидівській дільниці, в місяці листопаді м. р., які потягнули за собою, жертви в життю і майні горожан, взиває заінтересованих людий або тих, що можуть уділити інформацій в тім згляді, щоби зголошувалися в Комісії щоденно від год. 11—1 по пол., будинок Краєвого карного Суду, вул. Баторого ч. 3. І. п., кімната ч. 30. — Жигмонт Румович, суддя найвищого суду, голова надзвичайної комісії.

— **Як у Львові...** „Arbeiter Zeitung" доносить: „На вулицях Берліна ревуть гармати і тарахтять машинові кріси. Падуть ранені і убиті. В деяких передмістях нема вуличного світла, недостає води. Се шаліє на вулицях німецької столиці клясова боротьба. Се повстали робітники проти робітників до завзятої боротьби, а перелякана та затрівожена буржуазія скрилася по хатах". Цілком як у Львові...

— **Підслухане.** В сих скрутних часах одинокою розрадою для людий жадних цікавостий — се касино коло керниці. Читачу, коли затужиш за кінами, кольосеями, а хочеш троха розвеселитися — йди по воду. Там почуєш про все. Вчора ходив я по воду, моя сусідка в „огонку" оповідає, що прийшла велика сила з командантом Падевським. Друга сусідка повчила її, що се мабуть Падеревський. На те вмішалася третя з такою заявою: „Paderewski nie mógł przyjechać z wojskiem, bo on nie wojskowy; on jest muzyk i przyjechał z fortepianem".

Оповістки.

= **Партійний секретаріят, бюро посередництва праці та бюро правних порад** находиться при вулиці Руській ч. 3., І. поверх. Урядові години від 10—12 і від 3—4.

= **Управа У. С. Д. П.** взиває всіх товаришок і товаришів, які не вплатили партійного податку за 1918 рік, щоби негайно вирівнували залеглости. Партійний податок, що виносить всього 1 К в місяць, можна складати щоденно в Секретаріяті, вул. Руська 3, на руки тов. д-ра М. Фільца.

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Б. А. 10, Анонім (по раз други) 250, Софія Окримовичева 20, Евг. Сельський 5, Ш. Ріпецький 2, А. М. 2, Марія Ф. 10, М. 2, д-р Віктор Слецюк 2, Іван Вовк 5, Е. Трембицький 2, В. В. 4, Іван Ігнат 3, Н. Г. 2, О. С. 5, Марія Ігнатова 1, Лідія Ігнатівна 1, Юрко Дуб 1, Теслюк Михайло 1, Григорій Пристайко 10, д-р М. Коцюба 20, В. То. 20, Б. С. 20, Евгенія Янкевичева 20, Мечка О. 60, П. І. 10, П. Й. 20, В. Г. 20, Матвій Е. 4, Стефан Басюра 10. Разом 552. (Далі буде.)

= **Збірка з коляди для укр. ранених жовнірів, якою занялися Ст. Лужняк, Куртяк, Шпинаровський, Павлячек та Хомяк (зложили в коронах):** Куртяк Петро 10, Лужняк Стеф. 10, Чухрай Іван 10, Огець Білинкевич 14, Струк Петро 22, Вертипорох Ілія 6, Чухрай Мих. 4, Бара Йосиф 10, Павлячек Іван 10, Семен Иосиф 10, Добрянський Григорій 10, Сикорчик Марія 10, Тарнавський 10, Кошулинський Іван і Григорій збірка 17, Касишак М. 10, Наофлевич Иосиф 6, Кошулинський Теодор 10, Семен Томко 10, Мартин 10, Шутка Семен 2, Чухраївна Софія 10, Тещук 4, Вертипорох Іван 10, Янівска Анна 4, Наорлєвич Микола 10, Добрянський Іван 10. Разом 249 К. Федько Маслюк 10, Василь Маковецький 10, Дідух 10, Зробек Ромко 10, Н. Н. 4, Евстах Ігнат 10, Галушка Данило 10, Горожани з Левандівки збірка 62, Нагірний 2 медівники, Андрій Давидович 10, Теодор Москва 20, Пєсьцьоровска шинка, Інж. Роман Барвінський 20, Ліза Бабій 10, Мороз Микола 10, Анна Ляхманова 4, збірка Волооимира і Ярослава Бачинських і Стефана Луцика з коляди 23, д-р М. Ш. 120, Фрондзей Іванна 4, Евстахій Нагірний пачка папіросів, збірка з капиці на Богданівці 244·60, Ігн. Філяс 5, Катерина Тешия 20, Володимир Савчак 10, д-р Коцюба Михайло 30, інж. Франц Тузак 20, Іванна Яримович 10, Лев Стефанович 10, Чумова 13, Евгенія Янкевичева 20, Юліян Волошинський 10, М. З. 10, К. Р. 10, В. Шмібер 10, М. С. 2, Стефан Басюра 10, Горшенюк 10. (Далі буде.)

= **Подяка.** Тим незнайомим мені паням, що з нагоди Різдвяних Свят обдарували арештованих Українців у львівськім гарнізоновім арешті білєм, хлібом, вудженини, папіросами і т. п., а одна 10 коронами, складаю в їх імени сердечну подяку. — о. І. Сембратович.

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЄНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Впереду", при вул. Руській ч. 3., І. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Ширіть скрізь свою робітничу ґазету, передавайте її з хати до хати, з рук до рук!

Збирайте складки на пресовий фонд „ВПЕРЕДУ"!

Оголошення принимається по 2 короні за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду". 8—10

Курс жіночого крою. Отсим звертаю увагу моїх учеників, що курс жіночого крою проваджу в годинах обідових від 2—4. — М. Мітєвський, Підвале ч. 9./III 2—3

Уже вийшов накладом Ставропігійського Інституту „СКОРОЧЕНИЙ УСТАВ БОГОСЛУЖЕНЬ на рік 1919" з календарем церковним, зладжений о. Омеляном Горчинським міторектором духовн. Семінаря. Набувати можна в книгарні Ставропігійського Інституту у Львові, вул. Руська ч. 3. Ціна 6 К. 1—?

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 9—10;

ІЛЯРІЯ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 6—10

О. ІВАН МАТВІЯС, ЯСТРУБИЧІ, почта Кристинопіль, повіт Сокаль. Гелюню! Дай вістку, чи ти здорова і як живете? Гризуся дуже Вами. Я здоров у Львові. — Володимир. — Інші часописі проситься о передрук. 6—6

АНТІН ДІВНИЧ, ТЕРНОПІЛЬ. Тоську! Дай знати про Генка, Василя, Стефу. Ми неспокійні. Влодко в Кракові. 4—4

СЕМКО КОСТЕЦЬКИИ в ТОКАХ. Де Ти? Я в Перемишлі. — Ліна. 3—3

СВИЩ в НАДВІРНІЙ. Ми всі живемо здорові. Дайте вістку про себе. — Леся. — Інші часописі проситься о передрук. 3—3

О. МУЛИК в ЗАЛУКВІ. Ми обоє і п. Люся здорові. — Геня. 3—3

Читачів прошу повідомати ЕВЦЮ БОГУШ в ВЕРХРАТІ коло Рави руської, що я з сином здорова у Львові, вул. Пелчинська ч. 14. Нехай дадуть вістку про себе і брата Дмитра. 3—3

Д-р ГРАБОВСЬКИЙ, ТЕРНОПІЛЬ. Морози і Дзюня здорові, повідоми про се Мамцю, Пришляка і Романа. Дзюня. 3—5

Д-р ВОЛОДИМИР РУБІНҐЕР, КИЇВ. Ми здорові. — Мама і Оля. 2—3

ВОЛОДИМИРА ГАНКЕВИЧ, КОРЧИН. Бабця і Ніночка здорові. Що з Тобою і Ромчиком? — Бабця. 2—3

Проситься всіх, хто знавби щонебудь про МАНЮ, МЛЮ і ВІСЮ РОЗУМКЕВИЧІВНІ, котрі вийшли з дому ще 10. листопада зволить ласкаво донести зажуреній матері Розумкевичевій, вул. Жовківська ч. 143. 2—3

ЯРОСЛАВ ЯНИЦЬКИЙ, КРАСНЕ коло ГРИМАЛОВА. Ми всі разом здорові і добре нам. Я перебуваю у тітки. — Ольга. — Українські часописі прошу о передрук. 1—6

ОСИП ЛІСКЕВИЧ, ТУРКА, Мама здорова, але в недостатку. 1—3

ДМИТРА ҐАЛАНДЮКА прошу о вістку. Я здорова. — Емілія. 1—2

Хто знає що про ВАСИЛЯ ГОРБАЯ, що був при війську в Одесі, прошу дати вістку Катеринні Горбай, Львів, Польна 18. 1—5

О. ХМІЛЬОВСЬКИЙ, Золочів Прошу повідомити жінку в Бужку, що я там в, де був і у мене все добре. — О. Антін. 1 5

ОСИП СТАДНИК у КИЇВІ Я з дітьми здорова у Львові. — Зофія. — Інші часописі проситься о передрук. 1—3

Кольпортерів до розношування ґазет потрібно **сейчас** Зголошуватися до адміністрації „Впереду" (вулиця Руська ч. 3., І. поверх).

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 37. Lwiw, wtorok, dnia 14. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Zhoda w Kyjiwi.

Kyjiw, 10. I. Donesennia polśkoji presy pro neporozuminnie miż Wynnyczenkom a Petluroju ta wzahali pro nezhodu w Dyrektorijati je tilky pobożnym bażanniem polśkoji presy. W Dyrektorijati panuje powna zhoda i harmonija.

Ukrajinśkyj konsuł w Budapeszti.

Wideń, 8 sicznia. Do Budapesztu wyjichaw jak konsul Ukrajinśkoji Nar. Republyky kapitan Biberowycz. Uriaduje w pansionati „Bristol".

Rusofiły u Masaryka.

Donosiat' nam, szczo d-r Markow i Walnyćkyj buły u prezydenta cześko-słowaćkoji republyky d-r Masaryka w sprawi schidnioji Hałyczyny. Masaryk maw jich duże wwiczływo pryniaty i wysław jich do Paryża, bo mowlaw, schidnia Hałyczyna należatyme do Rosiji. Do Paryża maw pojichaty takoż zwisnyj d-r Werhun.

Pid rozwahu polśkoji suspilnosty.

Wołossie dubom staje czołowikowy, koły czytaje pro ti straszni, neludśki wczynky, jakych bud'toby dopuskajut'sia Ukrajinci. Kożnoho dnia polśka presa — wid urjadowoji „Gazet-y Lwowsk-oji" poczawszy a na „najliwijszim" tut u Lwowi „Dziennik-u Ludow-im" skinczywszy — podaje wełykymy bukwamy straszni opysy ozwirinnia Ukrajinciw.

Ukrajinci — hirsz najdykszych ludojidiw! Znuszczajut'sia nad Polakamy, osobływo nad połonenymy, obtynajut' jim ruky, nohy, palci, wucha, wykolujut' oczy, prywjazujut' lancamy do stowpiw i łuplat' (dosłiwno!!!) z nych szkiru. Połonenych legionerok i sanitetok nasyłujut' a opisla obrizujut' jim hrudy. A kożdoho bez pardonu mordujut' w strasznyj, zwirśkyj sposib, wydumujuczy neroński muky!..

Odna gazeta perehaniaje druhu, podajuczy senzacijni, wydumani neludśki zwirstwa Ukrajinciw. I to wsi, bez wyjimku, ne wykluczajuczy nawit'... socijalistycznoho (koły sudyty po firmi) „Dziennik-a Ludow-oho", jakyj w niczim ne ustupaje swojim burżuaznym sestram

A koronoju wsioho — wystup nekoronowanoho polśkoho korola (jak nazywaje joho „Kurjer Codzienny") Ignaca Paderewśkoho. Sej „nekoronowanyj korol Polszczi" — w Krakowi, pid pamjatnykom (postawłenym ne kosztom polśkoho narodu, a joho własnym) howoryw pro „głowy polskie", jaki Ukrajinci obnosiat' „na tacy"...

Powtorjujemo, wołossie dubom staje, czytajuczy wsi ti kriwawi — fantaziji...

My ne w zmozi teper, izza zrozumiłych pryczyn, prostuwaty wsioho toho, szczo polśka presa zakydaje Ukrajinciam. Ne możemo — bo zamkneno nam usta wojennymy paragrafamy.

Ałe my ne możemo ne zwernuty uwahy polśkoji suspilnosty na cil, zadla jakoji wypysujet'sia oti wsi kriwawi majaczennia.

Żywemo w dobi bratowbijczoji wijny. Sia wijna straszniszcza wid ynszych tym, szczo tut proływajut' krow dwa narody, jakym sud'ba pryznaczyła żyty pobicz sebe.

A bratowbijczu siu wijnu wykłykała ta sama newydyma ruka, szczo dowhi desiatylittia hnobyła tut u Hałyczyni ukrajinśkoho i polśkoho chłopa i robitnyka, jakomu widmowlała wsiakych ludśkych praw, jakoho derżała w temnoti i neznanniu. Ta newydyma ruka, jaka, szczob tut u Hałyczyni sylno uderżatysia pry własty — dałeko szcze pered wijnoju pidjudżuwała obą narody do nenawysty.

Ta sama ruka, szczo kynułasia pered kilkoma dniamy na chłopśko-robitnycze socijalistyczne prawlinnie u Warszawi — wykłykała siu stracznu bratowbijczu wijnu u nas i pidjudżuje dali, jak słuszno każe warszawśkyj „Sztandar Socyalizmu", polśkyj lud proty ukrajinśkych chłopiw i robitnykiw.

Ta sama newydyma ruka hipnotyzuje teper polśkyj narid „okrucieństwa-my" Ukrajinciw, bo — chocze widwernuty wid sebe nebezpeku, jaka jij hrozyt' i każe pysaty swojij presi nesotworeni riczy, zwerneni proty Ukrajinciw, obczorniujuczy jich nemyłoserno.

Oś czomu to pysze polśka nesowisna presa pro obrizuwannie hrudyj legionerkam, pro „polskie głowy na tacy" ta ynszi fantastyczni kriwawi złoczyny Ukrajinciw.

R y m.

Rym zawojuwaw Hreciju, Aziju, Espaniju, piwnicznu Afryku. Wożdamy na wijni buły wse pany. Wożdy kazały rabuwaty chramy, bohatych ludyj i wse zrabowane zabyrały znowu wożdy. Wożdy kazały zabyraty ludyj iz zawojowanych krajiw w polon a widtak w Rymi prodawały połonenych jak newilnykiw druhym panam. Pany obrobluwały newilnykamy swoji łany.

Dribnym mużykam ne opłaczuwałasia hospodarka, bo wony sami musiły praciuwaty. Pan wse prodawaw zbiże deszewsze, bo robitnyk ne kosztuwaw pana niczoho. Pany orały newilnykamy, a ne kińmy, bo kiń kosztuwaw wełyki hroszi, a newilnykiw mih maty pan jak oficer na wijni zadurno, skilky zachotiw. Pan iszow na wijnu, to niczoho ne tratyw, bo joho łany obrablały newilnyky, a chłop, koły piszow na wijnu na dwa-try roky, to joho pola stojały obłohom. Żinka i dity zadowżyły tak za toj czas zemlu, szczo koły mużyk wernuw z wijny, to abo prodawaw zemlu panowy, szczoby widdaty dowh, abo iszow do pana robyty za dowh panszczynu. Mużyk wybyraw persze Prodawaw zemlu, widdawaw dowh, a sam tiahnuwsia do Rymu i tam żyw proletarom, zamitaw wułyci, nosyw wodu, buw słuhoju w paniw.

Ssczoby proletari w misti Rymi ne buntuwałysia, to pany duże czasto rozdawały pomiż rymśkyj proletar zbiże, hroszi, dawały jim obidy (spilni) i t. d. A proletari dumały wse, szczo pany dobri i szczo bez paniw ne można żyty, paniw ne kosztuwała sia myłostynia niczoho, bo wona buła wse zrabowana. Zate rymśki proletari wse hołosuwały za wijnoju, bo wony sami nikoły ne jszły na wijnu, bo ne mały zemli i z wijny mały wse obrywky. Chłopy musiły jty na wijnu, bo wony mały po kłaptyku zemli. Proletari w Rymi wse kryczały razom z panamy: „Boronim kresiw rymśkoji imperiji!", chocz sami jich ne boronyły.

Po kożnij wijni proletariw w Rymi stawało bilsze, bo prybuwało bilsze zbankrutowanych chłopiw, a po pańskych dobrach prybuwało bilsze newilnykiw.

W 70-tych rokach pered Chrystom buło newilnykiw tak bahato, szczo panam nawit' ne opłaczuwałosia dawaty jim jisty. Newilnyk robyw doty, doky z utomy ne wmer. Joho zakopuwały de bud' a na joho misce stawaw druhyj newilnyk i znow robyw pid nahajkoju do smerty. Newilnyky jiły trawu, hłodały derewo, szczoby ratuwaty sebe wid smerty,

Todi w Kapni, krajini na piwnicz wid Neapolu, w krajini ne bilszij jak tretia czastyna schidnoji Hałyczyny, kynuły newilnyky robotu, bo jim buło wże wse odno: abo zhynuty pid nahajkoju, abo zhynuty w borot'bi. Prowidnykom sych zbuntowanych newilnykiw buw newilnyk z nad dolisznoho Dunaju prozwyskom Spartak. Win wypowiw wijnu rymśkym panam.

Rymśki pany zakłykały swojich mużykiw na wijnu z newilnykamy. Pany skazały rymśkym chłopam, szczo newilnyky wyriżut' ne łysze paniw, ałe i chłopiw. Todi chłopy wratuwały „witczynu" panam wid newilnykiw. Zbuntowanych 70 tysiacz newilnykiw pobyły a z toho 6 tysiacz powisyły pry dorozi do Rymu na postrach druhym newilnykam, szczoby ne buntuwały.

A rymśkyj proletar płeskaw swojim panam, szczo wony wratuwały „witczynu", szczo wratuwały jich pered hajdamakamy, jaki chotiły pryjty do Rymu i powykoluwaty oczi Rymlanam, żywcem zdijmaty skiru z Rymlan itd. Proletari tiszyłysia i żyły żebrakamy, walałysia po kanałach, zbyrały widpadky straw po hnojach, żyły szczasływi dalsze tak, szczo todisznij rymśkyj besidnyk Cicero kazaw: „Łysyci majut' nory, ptachy hnizda a horożane Rymu ne majut' de hołowy prychyłyty!"

Tak buło w Rymi 70 lit pered Chrystom.

A 1919 lit po Chrysti buło tak:

W kopalniach wuhla zabywajut' eksploziji po 300, 400 i bilsze newilnykiw, chocz płatnych.

Koło Widnia w fabryci amuniciji ne zhynuw ani odyn pan, a zate wbyto mynułoji oseny 230 newilnyć-żinok.

Na łanach roblat' newilnyky wid swytannia do piznoji noczi za 1 K denno.

Newilnyky, szczo zwut'sia lud'my, splat' razom zi swyńmy i wiwciamy, telatamy. Zymoju w odnij diri, szczo zwet'sia chatoju.

Po kilka lit musiat' newilnyky widrywatysia wid rili i ity do wijśka na służbu witczyni, jaka ne daje jomu za te niczoho bilsze, krim nużdy.

Zmuszujut' bytysia za łany, jaki nikoły ne należały do nych, a buły łysze jarmom dla oboronciw za 1 K denno.

Zmuszujut' boronyty kulturu, do jakoji oboronci ne mały nikoły prystupu, bo: „chłopowy i robitnykowy wystarczyt' wmity czytaty mołytwennyk i pidpysaty weksel.

Każut' boronyty kamenyci w misti, w jakych możut' oboronci staty storożamy abo za hroszi możut' meszkaty w suterynach.

Każut' boronyty misto, w jakomu bude można oboronciam widtak pozamitaty wułyci.

Każut' boronyty zalizni dorohy, po jakych budut' maty prawo jizdyty tijiż oboronci za hroszi u wozach dla chudoby.

Każut' boronyty fabryk, szczoby oboronci mały prawo widtak posyłaty tudy swoji dity na czornu robotu ta łyszaty w zubatych maszynach swoji człeny tiła. Itd. Itd. Itd.

Tomu dwa tysiaczi lit wzad buw Spartak. Win otworyw newilnykam oczy. Czy teper druhoho wże ne bude? (e. h.)

Żinka w Narodnij Republyci.

IV.

(Dokinczennie.)

Odnoju z boluczych krywd, jakoji dizna-je żinka wid derżawy i suspilnosty, je widnoszennie do prostytuciji. Nichto ne na-

kładaje pjatna hańby na muszczynu za te, szczo win za hroszi kupuje te, szczo powynno wypływaty z obopilnoho poczuwannia, ałe żinka, jaka je obstawynamy prymuszena staty predmetom toho kupna, nosyt' pjatno hańby. W naukowych doslidach pro pryczyny prostytuciji maje najbilsze słusznosty t. zw. ekonomiczna teorija, jaka pojasniaje se jawyszcze hospodarśkymy pryczynany. W Narodnij Republyci razom z hospodarśkym pidnesenniem żinky znykaty me i sia hołowna pryczyna prostytuciji. Szczo ostane poza sym — z pryczyn psycho-fiziologicznych — se ne bude prostytucijeju w teperisznim znaczinniu. Narodnia Republyka swojim zakonodawstwom powynna i tut projawlaty korysnyj wpływ. W perszij miri powynna buty znesena reglamentacija prostytuciji, czoho domahajet'sia bilszist' uczenych, jaki zajmajut'sia seju sprawoju. Koły budut' zneseni policijni prypysy, jaki na pewnu kategoriju żinok nakładajut' hańblacze pjatno prostytutky, todi i tym, szczo jich zustriła taku ważka dola, łeksze bude pidniatysia z upadku.

Otse buły by w zahalnych rysach domahannia, jaki powynni buty postawłeni i zdijsneni pry budowi Narodnioji Republyky ne tilky w interesi żinky, ałe i w interesi ciłoho ludśkoho rodu. Bo ponewołennia żinky widbywajet'sia szkidływo takoż na mużeśkij czastyni ludśkoho rodu a wyzwołennia żinky je wyzwołenniem oboch poliw do bilsze swobidnoho harmonijnoho żyttia.

Oczewydno, szczo duch sioho wyzwołennia powynen pronyknuty wse zakonodawstwo Narodnioji Republyky, a takoż obniaty wse hromadianstwo. Bo postup tilky todi je trywkyj, koły win pronykaje formy i zmist ludskoho żytia. M-ja.

„Powisyty Pił sudśkoho!"

„Naprzód" z 9. I. 1919 r. 7. podaje w nowynkach duże charakterystycznyj objaw burżuaznych instynktiw. Dnia 8. I. 1919 zibrałysia żinky z klerykalnych sfer pered budynkom Polśkoji komisiji likwidacijnoji w Krakowi i domahałysia pomoczy dla Lwowa. Widtak na I. powersi tohoż budynku uładyły wicze i misto obhoworjuwaty pomicz dla Lwowa, obkydały bołotom prawlinnie i narid. Odna z klerykalnych „świętoszek" poczała kryczaty, szczo „trzeba powiesić Piłsudskiego", bo aż todi bude spokij.

Czy ne zapizno nahadałasia „świętoszka"? Nasz bratnij organ szcze dywujet'sia takym „pobożnym życzeniom". Bo my wże perestały dywuwatysia. Naszi lwiwśki burżuazni gazetky aż pyszczat' za hostrymy represijamy proty Ukrajinciw, łysze jawno ne każut' sioho. Wony na razi obmeżujut'sia na wyhaduwanniu prjamo dykych fantazij pro zdyrannie żywcem skiry, pro wykoluwannie oczyj i t. p. zwirstw. Tym wony pidhotowlujut' i tak chori nerwy naselennia. Spodijemosia, szczo i wony szcze tak jasno budut' wysłowluwatysia, jak ta krakiwśka „świętoszka". Ałe my możemo wże teper skazaty jim, szczo bihme wsi jich zachody zapizneni.

Wojennyj komunikat.

Z dnia 11. sicznia 1919.

Presowe biuro podaje: Siohodnia ranenko zaatakuwaw woroh nasz południewyj widtynok, posuwajuczysia w storonu Sknyłowa, Sygniwky i Kulparkowa. Odnacze sej nastup zderżano, a widtak protynastupom widperto woroha aż poza nastupowi pozyciji. Wziato branciw, takoż 8. maszynowych krisiw. W południewych hodynach nastupaw woroh na naszi pozyciji wid Pasik miśkych po Laszky murowani. Na widtynku wid Pasik po Krywczyczi rozbywsia worożyj nastup o sylnu postawu miscewoji załohy. Woroh ustupyw, łyszajuczy orużje i odyn maszynowyj kris pered naszymy stanowyszczamy. Na widtynku, na piwnicz wid Krywczycz widperto wdyrajuczohosia woroha czerez Soroky do schidnoji czasty Laszok murowanych ostrym protynastupom, aż do Prus. W czasi trewannia sych nastupiw woroh obkydaw misto armatnimy striłamy, jaki zabrały żertwy z cywilnoji ludnosty, ne spryczyniajuczy wijśkowoji szkody. W inszych czastynach sytuacija bez zminy. Supokij.

Z dnia 12. sicznia 1919.

Presowe biuro podaje: Grupa gen. Zielińskoho oczystyła Kernyciu i priamuje napered. Straty woroha poważni. Ukrajinci wdaryły protynastupom na Bartasziw, Sknyliw i Sknyliweć. Borot'ba tam szcze trewaje. Widtak nastupaw woroh na naszi stanowyszcza w storoni Pasik miśkych, odnacze widperto joho kriwawo. W dalszij czastyni schidnioho widtynku ne pidniaw woroh pisla wczorasnioji borot'by nijakoji akciji. Wid piwnoczy starałysia Ukrajinci wdertysia do Małechowa i Laszok murowanych. Borot'ba tam szcze trewaje.

NOWYNKY.

— **Z nahody Nowoho Roku** zasyłajemo tradycijnym zwyczajem wsim naszym Czytaczam szczyri bażannia.

— **Slidujucze czysło „Wperedu"** wyjde, z pryczyny zawtrisznoho swiata, w seredu popołudny.

— **Widkłykannie socialistycznoho kongresu w Lozanni.** Miżnarodnij kongres socijalistiw, jakyj maw widbutysia 21. sicznia s. r. w Lozanni, widkłykano. Odnoju z pryćzyn podajut' protest kantonu Waad ta mista Lozanny, jaki zboroniujut'sia, szczoby kongres maw widbutysia na jich terytoriji

— **Italijśka socijałdemokratija żadaje Narodnioji Republyky.** Na widozwu hołowy socijałdemokratycznoji partiji widbułysia w usich hołownych miscewostiach Italiji zbory delegatiw robitnyczych organizacij. Najczysłennijszi zbory buły w Mediolani, de uchwałeno otsi żadannia: Bezprowołoczna demobilizacija wijśka, urjadżennie socijalistycznoji republyky ta dyktatura proletarjatu. Zbory objawyły sebe hotowymy użyty wsich sredstw do pereprowadżennia sych żadań ta poruczyły hołowi partiji rozpoczaty powirenu akciju.

— **Wijśka antanty w Odesi.** Jak donosyt' „Morgenzeitung", w Odesi nachodyt'sia armija antanty, jaka maje wynosyty 30.000 francuźkych żowniriw, a 4000 Żuawiw. Krim toho je szcze tut 4000 rosijśkych sałdatiw pid prowodom Denikina, a 3000 polśkoho wijśka. Militarnu włast' nad Odesoju poruczyła antanta Moskalewy Griczinowy.

— **Buwszyj het'man Skoropadśkyj** razom z rodynoju maje nachodytysia w dorozi do Szwajcariji.

— **Wybory do polśkoho sejmu.** W Miechowi, de majut' nezabarom widbutysia wybory do polśkoho sojmu, prohołosyły obi wyborczi komisiji, szczo meszkanci Miechowa, mojs. wirojsp., budut' wtiahneni do wyborczoji listy, „gdy każdy ze starozakonnych złoży piśmienne oświadczennie, że jest Polakiem" i t. d.

— **Oderżujemo** do pomiszczennia otse pyśmo: Nadzwyczajna slidcza komisija wydelegowana do Lwowa w ciły perewedennia slidstwa szczo do wypadkiw w żydiwśkij dilnyci, w misiaci łystopadi m. r., jaki potiahnuły za soboju żertwy w żyttiu i majni horożan, wzywaje zainteresowanych ludyj abo tych, szczo możut' udiłyty informacij w tim zhladi, szczoby zhołoszuwałysia w komisiji szczodenno wid hod. 11—1 po poł., budynok Krajewoho karnoho Sudu, wuł. Batoroho cz. 3. I p., kimnata cz. 30. — Żyhmont Rumowycz, suddia najwyszczoho sudu, hołowa nadzwyczajnoji komisiji.

— **Jak u Lwowi...** „Arbeiter-Zeitung" donosyt': „Na wułyciach Berlina rewut' harmaty i tarachtiat' maszynowi krisy. Padut' raneni i ubyti. W dejakych peredmistiach nema wułycznoho switła, nedostaje wody. Se szalije na wułyciach nimećkoji stołyci klasowa borot'ba. Se powstały robitnyky proty robitnykiw do zawziatoji borot'by, a perelakana ta zatriwożena burżuazija skryłasia po chatach". Cikom jak u Lwowi...

— **Pidsłuchane.** W sych skrutnych czasach odynokoju rozradoju dla ludyj żadnych cikawostyj — se kasyno koło kernyci. Czytaczu, koły ty zatużyw za kinamy, kolosejamy, a choczesz trocha rozweselytysia — idy po wodu. Tam poczujesz pro wse. Wczora chodyw ja po wodu, moja susidka w „ogonku" opowidaje, szczo pryjszła welyka syła z komandantom Padewśkym. Druha susidka mowyła jiji, szczo se mabut' Paderewśkyj. Na te wmiszałasia treta z takoju zajawoju: „Paderewski nie mógł przyjechać z wojskiem, bo on nie wojskowy; on jest muzyk i przyjechał z fortepianem".

Opowistky.

= **Partijnyj sekreterijat, bjuro poserednyctwa praci ta bjuro prawnych porad** nachodiat'sia pry wułuci Ruśkij cz. 3., I. powerch. Urjadowi hodyny: wid 10—12 i wid 3—4.

= **Uprawa USDP.** wzywaje wsich towaryszok i towarysziw, jaki ne wpłatyły partijnoho podatku za 1918 rik, szczoby nehajno wyriwnuwały załehłosty. Partijnyj podatok, szczo wynosyt' wsioho 1 K w misiać, można składaty szczodenno w Sekretarijati, wuł. Ruśka 3., na ruky tow. d-ra Filca.

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

= **Naszych lwiwśkych peredpłatnykiw** prosymo pokyszczo widbyraty gazetu osobysto, bo peresyłka teper duże utrudnena. — Administracija.

= **Prosymo wsich, chto jide czy ide na prowinciju** zabraty z soboju „Wpered", bo czerez nedostaczu komunikaciji, ne możemo rozsyłaty naszoji gazety. Prosymo zajty do administraciji (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

— **Podiaka.** Tym neznajomym meni paniam, szczo z nahody Rizdwianych Swiat obdaruwały aresztowanych Ukrajinciw u lwiwśkim garnizonowim areszti bilem, chlibom, wudżenynoju, papirosamy i t. p., a odna 10 koronamy, skazano w jich imeny serdecznu podiaku. — O. I. Sembratowycz.

Wże wyjszow z druku i prodajet'sia

Robitnyczyj

KALENDARYK

na 1919 rik.

Cina odnoho prymirnyka 1 Kor. 30 sot.

Chto bere bilsze jak 10 prymirnykiw, płatyt' po 1 Kor. za odyn prymirnyk.

Nabuwaty można w administraciji „Wperedu", pry wułyci Ruśkij cz. 3., I. powerch, w oboch ukrajinśkych knyharniach, w biurach dnewnykiw i w trafikach.

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 8—10

JUDENFREUNDOW w RADZIECHOWIE i KOJCYMOW w BRODACH zawiadamiamy, żesmy wszyscy zdrowi. — Jakób. 3—3

Stroskana matka prosi o wiadomość, co stało się z jej córkami MANIĄ, MILĄ i WISIĄ, króre wyszły w dniu 16. listopada z ul. Żółkiewskiej l. 143 i dotychczas nie powróciły. PAULINA ROZUMKIEWICZOWA, Lwów, ul. Żółkiewska l. 143. Inne gazety uprasza się o przedruk. 2—3

DROHOBYCZ, SZPITAL EPIDEMICZNY CZERWONEGO KRZYŻA. Jestem w domu, rodzice, chłopcy również tu i zdrowi. — Dela. — Inne gazety uprasza się o przedruk. 1—10

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 38. Львів, четвер, дня 16. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Зєдиненнє з Україною.

На зборах Української Національної Ради дня 3 с. м. в Станіславові ухвалено дефінітивно зєдиненнє обох українських Республик.

Укр. Нац. Рада вибрала сейчас провізоричну Державну Раду, зложену з 10 членів, під проводом голови Нац. Ради д-ра Евгена Петрушевича. Крім нього належать: від соціялдемократів тов. Семен Вітик, тов. Андрій Шмігельський, далі д-р Лев Бачинський, д-р Горбачевський, д-р Окуневський, Дувіряк (?), д-р Новаківський, Попович і Юрик.

Ся Рада вибрала провізоричний міністеріяльний кабінет, якого завданням в найкоротшім часі перевести зєдиненнє обох республик. В склад кабінету входять: д-р Сидір Голубович як міністер-президент і міністер фінансів, д-р Іван Макух як міністер внутрішних справ, д-р Артимович як міністер освіти та вірсісповідань, інж. Мирон як міністер шляхів, інж. Казанович як міністер почт і телеґрафів, д-р Степан Баран як міністер рільництва, Антін Чернецький як міністер суспільної опіки, д-р Льонгін Цегельський як міністер заграничних справ.

Українська Національна Рада ратифікувала зєдиненнє обох республик.

Українці заняли Ясінь.

Відень, 9. січня. Українські війська заняли Ясінь (Керешмезе.)

Угорські Українці не хочуть належати до чесько-слов. республики.

Будапешт, 10. січня. У заступника чесько-словацької республики Міляна Годжі в Будапешті, явився репрезентант угорських Українців з просьбою, щоби чесько-словацькі війська не обсаджували територій, замешкалих Українцями. Одначе Мілян Годжа заявив, що чесько-словацькі війська до двох тижнів займуть Будапешт, отже годі, щоби вони спеціяльно щадили українські комітети

„Zgon generalissimusa ukraińskiego".

„Gazeta Poranna" доносить, що під Жовквою згинув український ґенерал Коссак.

Для відомости „Gazet-и Poranп-ої" подаємо, що в австрійській армії був справді ґенерал Коссак і тепер живе у Відні на пенсії. Другий, полковник Гриць Коссак, є здоров на фронті; третій, сотник Іван Коссак і четвертий, четар Василь Коссак. А „ґенаралїссімуса" української армії не було й нема.

Нове життя.

Львів, 14. (1. ст. ст.) січня 1919.

Недобра судьба для нас тут замкнених у Львові. Там за кордонами борючихся військ твориться нове життя.

Там за стрілецькими ровами вже лад і спокій, сильні основи серед взірцевого порядку кладе Українська Народня Республика — Зєдинена Україна.

В Київі Директоріят — сильний, одноцільний та згідний, хоч проти волі польських ґазет, що хотілиби непорозуміння між Винниченком і Петлюрою...

Директоріят заводить лад та порядок і робить усі потрібні приготовлення до скликання Народнього Сойму. Міністри знову кожен у своїму ґесорті працює з цілою енергією, щоби нещасній зруйнованій війною землі прийти як найскорше в поміч.

Не закладає рук і Державний Секретаріят Західньо-Української Народньої Республики. Приготовити все потрібне до найскоршого зєдиненя цілої України — робота немала й нелегка.

На руїнах, згарищах та попелах родиться нове наше життя...

А ми тут замкнені.

Пригадуються так недавні часи з російської інвазії. „Українське слово вичеркнено з публичного життя. Ґазети заборонені, школи, бібліотеки та инші національні інституції замкнені... Про безчисельні ревізії та руйнацію особистого й громадського добра шкода вже й говорити"... Так писав „Вістник визволення України" у Відні 1916 р. про положенне у Львові і східній Галичині.

І ми тепер тут на тім клаптику нашої землі видіємо як тоді, і з дивними почуваннями витаємо сей новий рік.

Старий дав нам волю і неволю і тому, коли ми його прашали, із зболілих наших душ не вирвався окрик жалю за ним — але тепер зачався новий рік.

Що він нам принесе, чи довго ще нам так безчинно видіти та бути тільки німими свідками родючогося там нового життя?!

Миж один організм, одно тіло насильно відірвані від цілости — годі, щоби ми не відчували радостий та болів, що потрясають тепер цілим нашим організмом.

Іде новий рік і ми витаємо його і хочемо його витати як заповіт кращих часів, як заповіт закінчення тих кривавих боїв, як рік, що й нам, замкненим, принесе волю та свободу.

Нехайже сей новий рік і нам, Українцям, дасть можність, щоби ми стали вільними горожанами вільної, Зєдиненої Української Народньої Республики.

Наше положенне.

Незавидне воно. Скажім собі ясно і ані не встидаймося, ані не криймося з сим, бо сього скрити не можна. Зате маймо відвагу розібрати його і відважно подивитися сьому положенню в лице.

Отже яке воно?

Ми замкнені в твердині. Особистий рух обмежений до найнеприємніщих скрайностей. Свобода зборів не істнує для нас. Щоби зібратися і розважити себе ґутіркою, добрим словом, вилляти один одному свій жаль, свої недомагання, свою резіґнацію або надію, се все для нас неможливе.

Домашній спокій, хоч може не загрожений, але через випадки останніх днів, через арештування без ніякого розбору, так захитаний в наших почуваннях, що ані в день ані в ночи не є ніхто з нас певний, чи не сподобається комусь без обиняків прийти до нас і, спираючись на брутальнім праві кріса, подопче вам ваш спокій без кришки якогобудь вирозуміння. А вже нема що говорити про співчуттє.

І власне та свідомість безсилости супроти твердої безоглядности відбирає останній спокій.

Про поживу, про необходимі средства до життя нема що й споминати. Про спромогу заробкування, про надію на кращі матеріяльні відносини, нема що й думати. Недостачі з сього боку такі прикрі і ґнетучі, що їх не опишеш і шкода описувати.

Коли знову возьмемо на увагу наших співгорожан, себто сих, з якими доля присудила нам жити досі й жити в будучині, жити спільно, чи ми і вони сього хочуть чи не хочуть, то те наше положенне стає ше більше неприємне.

Перше всього вони в отсей момент в замкненій твердині є панами ситуації. Через се вони рухаються зівсім свобідно, рухаються з певною дозою гордошів, що ось вони, власне вони, є панами хвилини. Ся гордість є зівсім зрозумілою. Її має кожний в такім положенню. Але незрозумілою є та їх неджентельменськість у відношенню до тих, над якими вони є в їх розумінню панами.

Не можна сього сказати про них всіх. Є й між ними одиниці, що завдяки своїй інтеліґенції вміють володіти своїми почуваннями і вже ізза пошанування своєї особистої ґідности, не дають волі звичайній плиткій свідомости вищости ізза хвилевої ситуації, розложення сили.

Але більшість їх, підсичувана буковою пресою, підсичувана на се тільки, щоби вдержати завзятє боротьби, та більшість дихає такою простою органічною несимпатією до тебе, що нераз аж страшно робиться. Страшно не ізза справжньої небезпеки, а страшно ізза вражіння; бо ніби дивишся на людину, якій щось помішалося і вона ґотова на необчислений експес. Про вислови, про говори, про інсинуації більше або менше плиткі й безглузді нема що й говорити Інакше й не може бути.

Се все робить наше положенне нестерпним. Се все може робити слабших людий нервовно хорими і ще більше загострувати нестерпність положення. Бо колиби боротьба обмежувалася лише на військо, а цивільне населенне не брало в сім участи, ані не терпіло, тоді певно положенне булоби зовсім відмінне і може навіть довелоби до обопільного зрозуміння політичної ситуації.

Але так воно не є. Преса, власне їх преса, робить те, що боротьба заняла органічно всі одиниці їх суспільства. Всі без виїмків хоч може не ділом то своєю психіксю є все в самім вирі боротьби і через се — обопільне вияснення політичної ситуації, розуміннє доказів за і проти є виключеними.

Та виключеність обопільного розуміння знов ставить нас в німе положенне певности себе. Чоловік мимоволі тікає думкою поза кордон твердині і шукає опори в сім морі своїх близьких мовою, близьких ідеями, спільністю інтересів і метою; — шукає і вірить, що се прикре положенне є хвилеве, яке за тиждень, за два, за місяць а нехай і за рік а таки скінчиться. І скінчиться переміною ролі. Бо Немеза немилосерна в перемінюванню роль, та міняє їх все в хосен сили. А сила є по стороні правости. А право є за більшістю. А більшість є в нас, є в сім морі, що окружує твердиню, що своєю филею таки заливає малі острови.

І те нас держить. І те дає нам психічну перевагу спокою та розуміннє їх психічного роздратування. Розуміннє того, що всяке роздратуваннє є симптомом слабости, що всяка нетерпимість є слідом безсилости, дає нам спромогу поводити себе спокійно й шляхотно. Таке положенне сталить нас і вчить бути джентельменом у відмінному положенню. (е. г.)

Соціялістичиа міжусобиця у Німеччині.

Спокійно, без проливу крови відбулась революція в Німеччині. Незамітно, нечутно завалився давний напів-самодержавний режім Гогенцоллернів. Без потрясень, без бою власть в новій республиці перейшла в руки соціялістичного пролєтаріяту.

І що найважніше. Проголошенне республики зєднило знову німецьку соціял демократію. Партія соціял-демократичної більшости, партія незалежних соціялістів станули разом при кермі держави; счез — здавалося — безповоротно роздор, що розбив в воєнних часах могучу й сильну своєю єдністю німецьку соціяльну демократію.

Два місяці тривала ся єдність. І тепер вона — на жаль! — скінчилася. Столиця німецької республики, червоний, соціялістичний Берлін від неділі 5. січня є ареною боротьби, що де далі переходить в криваву домашню війну.

На ново розгоріла міжусобиця в соціялістичнім таборі. І се як раз тепер, коли наближаються вибори до установчих зборів до конституанти.

Та скрайна соціялістична лівиця як раз проти конституанти звертає свою акцію. Союз „Спар-

така“ *) так називається скрайня лівиця німецького соціялізму — слідом російських большевиків не хоче конституанти; вона хоче дорогою безпроволочної диктатури пролетаріяту, дорогою диктатури робітничих і жовнярських рад перевести соціялізм.

Соціял-демократична більшість йде противно до здійснення соціялізму дорогою демократії. Тільки основане на довірю більшости народу, на довірю широких народніх мас правліннє може на тривких підвалинах оперти соціялістичну перебудову суспільно-економічного ладу. „Демократія чи диктатура?“ — отсе питаннє розеднює німецьку соціял-демократію, так само як розеднало російський соціялістичний табор **).

Та коли російські большевики були спершу приклонниками скликання установчих зборів і доперва опісля, як в конституанті не здобули більшости, виступили против неї та всю власть передали в руки робітницьких, салдатських і мужицьких рад („совєтів“), — то німецькі спартаківці розпочали свій виступ, що з демонстрації перейшов швидко в крівавий конфлікт, від акції против конституанти.

А скористали спартаківці з сього, що вже передтим між соціялістами з більшости та незалежними соціялістами зарисувались ріжниці, так що незалежні соціялісти з кінцем грудня виступили з правительства ***). Доки соціял-демократи більшости й незалежні соціялісти йшли разом, спартаківці не представляли ніякої сили; їх демонстрації були незвичайно дрібні, особливо коли порівняти їх з такою демонстрацією, як демонстрація з 29. грудня, де майже пів міліона демонструвало на річ конституанти і за теперішним републиканським правительством.

Доперва тоді, як з правління виступила соціялістична лівиця, — скрайні ліві соціялісти розпочали демонстрації, що перейшли в дружні сутички, тим більше, що в демонстраціях почали брати участь жовніри.

Вкінці спартаківці спробували зробити державний заговір і силою заняти столицю републики. Вони пообсаджували деякі важні позиції в Берліні, деякі будинки, обсадили друкарні дневників, між иншими друкарню й льокаль центрального органу соціял-демократії „Vorwärts“, так, що в Берліні виходять тепер тільки їх ґазети.

Правительство намагалося цілий конфлікт вдержати в границях звичайних демонстрації, не допускати до проливу крови. Та демонстрацій ті скінчились — і не могли не скінчитись — кріваво.

Іде тепер боротьба покищо за Берлін. Та вона має рішаюче значіннє для цілої німецької републики. Розеднаннє соціялістичного табору використає німецька буржуазія, щоб як найбільше сили здобути в установчих зборах, щоб як найдальше відсунути соціялістичні реформи. А не забуваймо, що Німеччина — се край високо розвиненого промислу, край численного пролетаріяту міського, де істнують усі матеріяльні, суспільноекономічні услівя переведення соціялізму в дійсність, в життє.

Та покористуються сим розеднаннєм німецького соціялістичного табору і речники західноевропейського тріюмфуючого імперіялізму, який є непереєднаним ворогом соціялізму та становить тепер — по упадку царату й пруського мілітаризму — найкріпше забороло всесвітної капіталістичної реакції.

М. Ганкевич.

З воєнних подій.

Воєнний комунікат

з дня 13. січня 1919. р.

Пресове бюро подає: Ситуація під Бартатовом зовсім поправлена. Ґенерал Зелінський посувається вперед. Під Хировом і Любачевом супокій. Група львівська і ґен. Ромера заняла Скнилів і Скнилівець.

З дня 14. січня 1919 р.

Для львівської ґрупи перейшла ніч в спокою. Ситуація незмінена. Неприятельська артилєрія вечером дала кілька стрілів на місто. — Ґрупа полковника Сікорського веде побідні сутички з неприятельськими патрулями в околиці Бартатова, Суховолі, Феєрівки та Врощєва. — Ґрупа ґен. Зелінського по побідних сутичках з неприятельськими відділами дійшла під Любінь малий. Любінь великий заняли наші війська. О 8. год рано неприятельська піхота під охороною панцирного поїзду атакувала від сходу Любінь великий. Наступи відперто. Під Хировом ситуація незмінена. Під Любачевом спокій.

*) Спартак — провідник бунту рабів в стариннім Римі (71 р. перед Хр.).

**) Завважати треба, що против большевицького розуміння диктатури пролетаріяту виступав дуже остро один з речників німецької лівиці соціялістичної, звісний теоретик марксізму, К. Кавтский в своїй студії „Die Diktatur des Proletariats“.

***) Соціялісти більшости під проводом Шайдемана-Еберта; независимі під проводом Гаазого й Ледебура-спартаківці під проводом Лібкнехта й Рози Люксембурґ.

Що чувати в світі?

Домашня війна в Берліні треває далі. Між боючимися сторонами не дійшло ще до порозуміння. Сторонники правління Шайдемана Еберта випирають спартаківців з деяких місць, а ті знову займають залізничі лінії та инші важніщі обєкти. Домашня ся війна забирає багато жертв в людях з обох сторін, не говорячи вже про нищеннє будинків, матеріялу і т. п.

В Чорногорі вибухло повстаннє проти серб ської залоги. Чорногорське правительство заложить протест у коаліції проти сеї окупації.

Становище президента польського правління в Познані обняв адвокат Тромпчинський.

Варшавські ґазети доносять, що в Мінську уконституувалося большевицьке правліннє для Польщі, на якого чолі станув визначний большевицький проводир Мархлєвський. В Мінську творяться польські большевицькі дивізії.

Французький ґенерал Фош зажадав висланя американської армії до Польщі до боротьби з большевиками.

Мадярська Національна Рада рішила, що Михайло Кароли аж до часу рішення національних зборів має повнити функцію начальника держави.

Новинки.

— **З інтернаціоналу.** На внесеннє секретаря Міжнародного Бюра тов. Гуісмена буде скликане зібраннє Бюра на 20 с. м, до Женеви або Берна. Міжнародня соціялістична конференція буде скликана в перших днях лютого с. р.

— **21 (словами: двайцятьперша) з ряду ревізія** відбулася в Ставропигії в понеділок, дня 13. с. м., як звичайно, без успіху.

— **Нужда у Львові** панує страшна! Недостача поживи дається всім в знаки! По за еденню максимальних цін — зникли з міста харчі. Тяжко що небудь купити, бо спекулянти поховали всі припаси на ще гірші часи. Лихварство зацвило в цілій повні. На ринку й в склепах не дістане харчів, але по ріжних закутинах можна купити всього доволі, але по величезних цінах. Крім поживи недостає у Львові ще й опалу та світла. Тяжкі часи переживає людність Львова!

— **З нужди** поповнила самовбійство Кляра Вайнтраб. Кинулася з третього поверху. Причиною самовбійства була страшна нужда. Не могла виживити дітий і себе — і з розпуки відібрала собі життє.

— **Привернення залізничого руху.** Дня 12. січня привернено знову залізничий рух між Львовом і Краковом для цивільних осіб. Курсувати муть поспішні і особові поїзди.

— **Українці в Самборі** видали наказ, щоби всі склепи, будинки, публичні льокалі і т. п. мали крім польських, також і українські написі. Проти сього виступає польська шовіністична преса, називаючи сей наказ „zamach-ом na polskość“!

— **В Новім Санчи** зайшло до купця Марґулеса на Залубінцях двох вояків, заявляючи, що прийшли шукати тайних українських актів. Та замість актів — зрабували Марґулесови 12 тисяч корон.

— **Американська місія для справ харчових** прибула вівторок до Львова. В склад сеї місії входить трох офіцирів і проф. Келеґ. Завданем місії має бути провіреннє харчових відносин в нашім місті.

— **Страйк друкарських робітників в Кракові** по пяти днях закінчився побідою робітників.

— **Посмертні вістки.** Марія Карпякова, жінка Кушніра, померла по тяжкій недузі дня 13. січня. — Василь Мороз, адюнкт прокураторії скарбу, помер в 62 р. життя. — Андрій Кишка, коваль акційного бровару, помер в 43. р. життя.

— **Елеонора Павенцька**, ранена ґранатом, померла в понеділок.

— **Ґенерал Галер знову віджив!** Кілька днів не чули ми нічого про Галєра. Аж тепер доносить „Kurjer Warszawski“, що Галєр в найблизших днях прийде з своїм військом до Варшави. Військо Галєра буде повнити службу в краю, як помічничий відділ коаліції при Пілсудськім.

— **Армія ґенерала Галєра**, яку обчислювано на 60 тисяч, має всього 7 тисяч фронтових бойовників, а загалом беручи, має Галєр нецілих 20 тисяч людий, в чім вчислені вже етапи, технічні сили, табори і т. п. Доносить про се „Dziennik Ludowy“.

— **Насильство на Жидах.** В Рабці, в зах. Галичині, голова виборчої комісії візвав Жидів, щоби заявили, що вони є Поляками. Коли Жиди відмовили, счеркнув їх з виборчої лісти. Жиди запротестували проти сього насильства.

— **З виборчого руху в Кракові.** Виборча боротьба в Кракові заповідається незвичайно цікаво. Проти соціялістичних кандидатур утворився буржуазний бльок, зложений аж з 12, словами: дванайцяти партій. До згаданого бльоку належать отсі партії: польське людове сторонництво, народні демократи, міщани, републикане, християнсько-народні робітники, політичний кружок Польок, клюб Польок републиканок, суспільні народовці, народний союз (zjednoczenie narodowe), сторонництво відбудови зединеної Польщі, християнські людовці, католицько людове сторонництво. Крім вище наведених партій беруть участь в виборах також Жиди, які певно теж поставлять своїх осібних кандидатів.

— **Передвоєнні ціни в полудневій Угорщині.** В полудневій Угорщині заведено максимальну тарифу, після якої коштує: 1 кг. муки 40 сот., 1 кг мяса 2 К, смальцю 5 К, солонини 4 К. Коли то ми дочекаємо ся таких цін?

Оповістки.

= **В адміністрації „Вперед“** можна дістати Календарики на 1919 рік, друковані на ліпшім папері та оправлені в сильну тектуру. Ціна 2 К 50 с. за примірник. 1—10

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 5—10

= **Міщанський рем. пром. Союз Кредитовий** у Львові повідомляє своїх П. Т. вкладчиків, що з днем 1. січня 1919 знижує відсоткову стопу від вкладок на 3%. 3—3

Оголошення

принимається по 2 корони за один петітовий рядок.

За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед“. 9—10

Курс жіночого крою. Отсим звертаю увагу моїх учеників, що курс жіночого крою провадджу в годинах обідових від 2—4. — М. Мітієвський, Підвале ч. 9./III 3—3

Уже вийшов накладом Ставропигійського Інституту „СКОРОЧЕНИЙ УСТАВ БОГОСЛУЖЕНЬ на рік 1919“ з календаром церковним, зладжений о. Омеляном Горчинським місторектором духовн. Семінаря. Набувати можна в книгарні Ставропигійського Інституту у Львові, вул. Руська ч. 3. Ціна 6 К. 2—?

Млинки до мелення всякого зерна на крупи й муку продає по 150 К. інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20. 10—10;

Відчиняю приготовляючий курс до семінаріяльної матури. Приготованнє в як найкоротшім часі. Письменні зголошення під „Матура“ до адміністрації „Вперед“. 1—2

Цукорня Д. СТЕЦЬКОВА, вулиця Миколая ч. 7. глядає слуги до всього, що вміє варити. Услівя корисні. 1—3

Цукорня Д. СТЕЦЬКОВА, вулиця Миколая ч. 7. глядає ученика до практики з укінченою II. клясою української ґімназії. 1—3

Молочарня СТАНІСЛАВА ЧАРНЕЦЬКОГО, Підвале ч. 9., знана добре П. Т. Публиці, отворена наново і видає сніданння, перекуски, обіди, підвечірки і вечері. 1—1

Заклад інсталяційний АРТУРА БОЛЕКА, у Львові, вулиця Жовківська ч. 73., приймає репарації студень і помп. 1—2:

ІЛЯРІЙ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 7—10

Д-р ГРАБОВСЬКИЙ, ТЕРНОПІЛЬ. Морози і Дзюня здорові, повідоми про се Мамцю, Пришляка і Романа. Дзюня. 4—5

Д-р ВОЛОДИМИР РУБІНҐЕР, КИЇВ. Ми здорові. — Мама і Оля. 3—3

ВОЛОДИМИРА ГАНКЕВИЧ, КОРЧИН. Бабця і Ніночка здорові. Що з Тобою і Ромчиком? — Бабця. 3—3

Проситься всіх, хто знавби щонебудь про МАНЮ, МІЛЮ і ВІСЮ РОЗУМКЕВИЧІВНІ, котрі вийшли з дому ще 10. листопада зволить ласкаво донести зажуреній матері Розумкевичевій, вул. Жовківська ч. 143. 3—3

ЯРОСЛАВ ЯНИЦЬКИЙ, КРАСНЕ коло ГРИМАЛОВА. Ми всі разом здорові і добре нам. Я перебуваю у тітки. — Ольга. — Українські часописі прошу о передрук. 2—6

ОСИП ЛІСІКЕВИЧ, ТУРКА, Мама здорова, але в недостатку. 2—3

ДМИТРА ҐАЛАНДЮКА прошу о вістку. Я здорова. — Емілія. 2—2

Хто знає що про ВАСИЛЯ ГОРБАЯ, що був при війську в Одесі, прошу дати вістку Катерині Горбай, Львів, Польна 18. 2—5

О. ХМІЛЬОВСЬКИЙ, Золочів. Прошу повідомити жінку в Бужку, що я там є, де був і у мене все добре. — О. Антін. 2—5

ОСИП СТАДНИК у КИЄВІ. Я з дітьми здорова у Львові. — Зофія. — Інші часописі просяться о передрук. 2—3

Читачів „Вперед“ прошу повідомити п. МАРІЙКУ ЛИТВИНОВИЧ з ЖУКОВА, п. Обертин, що О. К. 2. лист одержав. Просить о вістку. Иосиф Крипякевич, Перемишль. — Инші часописі проситься о передрук. 1—3

Д-р ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ повідомляє рідню в Бережанах, Стрию і Ваневі, що перебуває на „віддиху“ і є здоров. 1—1

ЮЗЮ РУДЗІНСЬКИЙ! Я здорова. Що з Тобою? — Льоля.—Самбірські й перемиські часописі прошу о передрук. 1—3

Д-р РУДИЙ. Дай вістку про себе, Марусю, Мілька і Левка. Я здорова. — Иосифа. 1—3

СТЕПАНАМ ТОМЯКАМ в МАРТИНОВІ НОВІМ, рогатинський повіт, подаю, що Бронек і я здорові у Львові. — Геня. Инші часописі прошу о передрук. 1—3

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропигійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 38. Lwiw, czetwer, dnia 16. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
50 sot.
Misiączna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Zjedynennie z Ukrajinoju.

Na zborach Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady dnia 3. s. m. w Stanisławowi uchwałeno definitywno zjedynennie oboch ukrajinśkych Republyk.

Ukr. Nac. Rada wybrała sejczas prowizorycznu Derżawnu Radu, złożenu z 10 członiw, pid prowodom hołowy Nac. Rad. dra Ewhena Petruszewycza. Krim nioho należat': wid socijałdemokratiw tow. Semen Wityk, tow. Andrij Szmigelśkyj, dali dr Łew Baczyńskyj, dr Horbaczewśkyj, dr Okunewśkyj, Duwirjak (?), dr Nowakiwśkyj, Popowycz, Juryk.

Sia Rada wybrała prowizorycznyj ministerijalnyj kabinet, jakoho zawdanniem w najkorotszim czasi perewesty zjedynennie oboch republyk. W skład kabinetu wchodiat': dr Sydir Hołubowycz jak min.-prez. i min. finansiw, dr Iwan Makuch jak min. wnutr. spraw, dr Artymowycz jak min. oswity ta wiroispowidań, inż. Myron jak min. szlachiw, inż. Kazanowycz jak min. poczt i teleg., dr Stepan Baran jak min. ril., Antin Czernećkyj jak min. suspilnoji opiky, dr Lonhin Cehelśkyj jak min. zahranycznych spraw.

Ukrajińska Nacionalna Rada ratyfikuwała zjedynennie oboch republyk.

Ukrajinci zaniały Jasiń.

Wideń, 9. sicznia. Ukrajiński wijśka zanialy Jasiń (Kereszmeze).

Uhorśki Ukrajinci ne choczut' należaty do cześko-słowaćkoji republyky.

Budapeszt, 10, sicznia. U zastupnyka cześko-słowaćkoji republyky Milana Hodżi w Budapeszti, jawywsia reprezentant uhorśkych Ukrajinciw z prośboju, szczoby cześko-słowaćki wijśka ne obsadżuwały terytorij, zameszkałych Ukrajinciamy. Odnacze Milon Hodża zajawyw, szczo cześko-słowaćki wijśka do dwoch tyżniw zajmut' Budapeszt, otże hodi, szczoby wony specijalno szczadyły ukrajiński komitaty.

„Zgon generalissimusa ukraińskiego".

„Gazeta Poranna" donosyt', szczo pid Żowkwoju zhynuw ukrajińskyj generał Kossak. Do widoma „Gaz. Por." podajemo, szczo w awstrijśkij armiji buw sprawdi generał Kossak i teper żywe u Widni na pensiji. Druhyj, połkownyk Hryć Kossak, je zdorow na fronti; tretij, sotnyk Iwan Kossak, i czetwertyj, czetar Wasyl Kossak. A „generalissimusa" ukrajińskoji armiji ne buło i nema.

Nowe żyttia.

Lwiw. 14. (1. st. st.) sicznia 1919.

Nedobra sud'ba dla nas tut zamknenych u Lwowi. Tam za kordonamy borjuczychsia wijśk tworyt'sia nowe żyttia. Tam za striłećkymy rowamy wże ład i spokij, sylni osnowy sered wzircewoho porjadku kłade Ukrajińska Narodnia Republyka — zjedynena Ukrajina.

W Kyjiwi Dyrektorijat — sylnyj, odnocilnyj ta zhidnyj, chocz proty woli polśkych gazet, szczo chotiłyby, neporozuminnia miż Wynnyczenkom i Petluroju...

Dyrektorijat zawodyt' ład ta porjadok i robyt' usi potribni pryhotowłennia do skłykannia Narodnioho Sojmu. Ministry znowu kożen u swojomu resorti praciuje z ciłoju energijeju, szczoby neszczasnij zrujnowanij wijnoju zemli pryjty jak najskorsze w pomicz.

Ne zakładaje ruk i Derżawnyj Sekretarjat Zachidnio-Ukrajińskoji Narodnioji Republyky. Pryhotowyty wse potribne do najskorszoho zjedynennia ciłoji Ukrajiny — robota nemała i nełehka.

Na rujinach, zharyszczach ta popełach rodyt'sia nowe nasze żyttia... A my tut zamkneni.

Pryhadujut'sia tak nedawni czasy z rosijśkoji inwaziji. „Ukrajińske słowo wyczerkneno z publycznoho żyttia. Gazety zaboroneni, szkoły, biblioteky ta ynszi nacionalni instytuciji zamkneni.. Pro bezczyselni rewiziji ta rujnaciju osobystoho i hromadśkoho dobra szkoda wże i howoryty..." Tak pysaw „Wistnyk wyzwołennia Ukrajiny" u Widni 1916 r., pro położennie u Lwowi i schidnij Hałyczyni.

I my teper tut na tim kłaptyku naszoji zemli nadijemo, jak todi i z dywnymy poczuwanniamy wytajemo sej Nowyj rik.

Staryj daw nam wolu i newolu i tomu, koły my joho praszczały, iz zboliłych naszych dusz ne wyrwawsia okłyk żalu za nym — ałe teper zaczawsia nowyj rik...

Szczo win nam prynese, czy dowho szcze nam tak szcze bezczynuo nydity ta buty tilky nimymy swidkamy rodiuczohosia tam nowoho żyttia?!

Myż odyn organizm, odno tiło nasylno widirwani wid ciłosty — hodi. szczoby my ne widczuwały radostyj ta boliw, szczo potrjasajut' teper ciłym naszym organizmom.

Ide nowyj rik i my wytajemo joho i choczemo joho wytaty jak zapowit kraszczych czasiw, jak zapowit zakinczennia tych kriwawych bojiw, jak rik, szczo i nam, zamknenym prynese wolu ta swobodu.

Nechaj że sej nowyj rik i nam, Ukrajinciam, dast' możnist' szczoby my stały wilnymy horożanamy wilnoji, zjedynenoji Ukrajińskoji Narodnioji Republyky.

Nasze położennie.

Nezawydne wono. Skażim sobi jasno i ani ne wstyjdajmosia, ani ne kryjmosia z sym, bo sioho skryty ne można Zate majmo widwahu rozibraty joho i widważno podywytysia siomu położenniu w łyce.

Otże jake wono?

My zamkneni w twerdyni. Osobystyj ruch obmeżenyj do najnepryjemniszczych skrajnostej. Swoboda zboriw ne istnuje dla nas. Szczoby zibratysia i rozważyty sebe hutirkoju, dobrym słowom, wyllaty odyn odnomu swij żal, swoji nedomahannia, swoju rezygnaciju abo nadiju, se wse dla nas nemożływe.

Domasznij spokij, chocz może ne zahrożenyj, ałe czerez wypadky ostannich dniw, czerez aresztuwannia bez nijakoho rozboru, tak zachytanyj w naszych poczuwanniach, szczo ani w deń ani w noczy ne je nichto z nas pewnyj, czy ne spodobajet'sia komuś bez obyniakiw pryjty do was i opyrajuczyś na brutalnim prawi krisa, podopcze wam wasz spokij bez kryszky jakohobud' wyrozuminnia. A wże nema szczo howoryty pro spiwczuttie.

I własne ta swidomist' bezsyłosty suproty twerdoji bezohladnosty widbyraje ostannij spokij.

Pro pożywu, pro neobchodymi sredstwa do żyttia nema szczo i spomynaty, pro spromohu zarobkuwannia, pro nadiju na kraszczi materijalni widnosyny, nema szczo i dumaty. Nedostaczi z sioho boku taki prykri i hnetuczi, szczo jich ne opyszesz i szkoda opysuwaty.

Koły znowu wożmemo na uwahu naszych spiwhorożan, sebto sych, z jakymy dola prysudyła nam żyty dosi i żyty w buduczyni, żyty spilno, czy my i wony sioho choczut' czy ne choczut', to te nasze położennie staje szcze bilsze nepryjemne.

Persze wsioho wony w otsej moment w zamknenij twerdyui je panamy sytuaciji. Czerez se wony ruchajut'sia ziwsim swobidno, ruchajut'sia z pewnoju dozoju hordoszcziw, szczo oś wony, własne wony je panamy chwyłyny. Sia hordist' je ziwsim zrozumiłoju. Jiji maje kożnyj w takim położenniu. Ałe nezrozumiłojn je ta jich nedżentemenskist' u widnoszenniu do tych, nad jakymy wony je w jich rozuminniu panamy.

Ne można sioho skazaty pro nych wsich. Je i miż nymy odynyci, szczo zawdiaky swojij inteligenciji wmijut' wołodity swoimy poczuwanniamy i wże izza poszanuwannia swoji osobystoji hidnosty, ne dajut' woli zwyczajnij płytkij swidomosty wyszczosty izza chwyłewoji sytuaciji rozłożennia syły.

Ałe bilszist' jich, pidsyczuwana brukowoju presoju, pidsyczuwana na se tilky, szczoby wderżaty zawziattie borot'by, ta bilszist' dychaje takoju prostoju organicznoju nesympatijeju do tebe, szczo neraz aż straszno robyt'sia. Straszno ne izza sprawżnioji nebezpeky, a straszno izza wrażinnia; bo niby dnwyszsia na ludynu, jakij szczoś pomiszałosia i wona hotowa na neobczysłenyj eksces Pro wysłowy, pro howory, pro insynuaciji bilsze abo mensze płytki i bezhłuzdi nema szczo i howoryty. Inaksze i ne może buty.

Te wse robyt' nasze położennie nesterpnym. Se wse może robyty słabszych ludej nerwozno chorymy i szcze bilsze zahostruwaty nesterpnist' położennia Bo kołyby borot'ba obmeżuwałasia łysze na wijśko, a cywilne nasełennie ne brało w sim uczasty, ani ne terpiło, todi pewno położennie bułoby ziwsim widminne i może nawit' dowełoby do obopilnoho zrozuminnia politycznoji sytuaciji.

Ałe tak wono ne je. Presa, własne jich presa, robyt' te, szczo borot'ba zaniała organiczno wsi odynyci jich suspilstwa. Wsi bez wyjimkiw chocz może ne diłom to swojeju psychikoju je wse w samim wyri borot'by. I czerez se — obopilne wyjasnennie politycznoji sytnaciji, rozuminnie dokaziw za i proty je wykluczenymy.

Ta wykluczenist' obopilnoho rozuminnia znow stawyt' nas w nime położennie pewnosty sebe. Czołowik mymowoli tikaje dumkoju poza kordon twerdyni i szukaje opory w sim mori swojich błyżkych mowoju, błyżkych idejamy, spilnistju interesiw i metoju; — szukaje i wiryt', szczo se prykre położennie je chwyłewe, jake za tyżdeń, za dwa, za misiać a nechaj i za rik a taky skinczyt'sia. I skinczyt'sia pereminoju roli. Bo Nemeza nemyłoserna w pereminiuwanniu rol, ta miniaje jich wse w chosen syły. A syła je po storoni prawosty. A prawo je za bilszistju. A bilszist' je w nas, w sim mori, szczo okrużuje twerdynniu, szczo swojeju fyłeju taky załywaje małi ostrowy.

I te nas derżyt'. I te daje nam psychicznu perewahu spokoju ta rozuminnie jich psychicznoho rozdratuwannia. Rozdratowannie toho, szczo wsiake rozdratuwannie je symptomom słabosty- szczo wsiaka neterpymist' je slidom bezsyłosty, daje nam spromohu powodyty sebe spokijno i szlachotno. Ta-

ke położennie stałyt' nas i wczyt' buty dżentelmenom u widminnomu położenniu. (e h.)

Socijalistyczna miżusobycia u Nimeczczyni.

Spokijno, bez proływu krowy widbułaś rewolucija w Nimeczczyni. Nezamitno, neczutno, zawaływsia dawnij napiw-samoderżawnyj reżim Hohenzollerniw. Bez potrjaseń, bez boju włast' w nowij republyci perejszła w ruky socijalistycznoho proletarijatu.

I szczo najważnijsze prohołoszennie republyky zjedynyło znowu nimećku socijałdemokratiju Partija socijałdemokratycznoji bilszosty, partija nezależnych socijalistiw stanuły razom pry kermi derżawy; sczez — zdawałosia — bezpoworotno rozdor, szczo rozbyw w wojennych czasach mohuczu i sylnu swoju jednistiu nimećku socijalnu demokratiju.

Dwa misiaci triwała sia jednist'. I teper wona — na żal! — skinczyłasia. Stołycia nimećkoji republyky, czerwonyj, socijalistycznyj Berlin wid nedili 5. sicznia je arenoju borot'by, szczo de dalij perechodyt' w kriwawu domaszniu wijnu. Na nowo rozhoriła miżusobycia w socijalistycznim tabori. I se jak raz teper, koły nabłyżajut'sia wybory do ustanowczych zboriw.

Ta skrajna socijalistyczna liwycia jak raz protyw konstytuanty zwertaje swoju akciju. „Sojuz Spartaka" *) tak nazywajet'sia skrajnia liwycia nimećkoho socijalizmu — slidom rosijśkych bolszewykiw ne chocze konstytuanty; wona chocze dorohoju dyktatury robitnyczych i żowniarśkych rad perewesty socijalizm.

Socijałdemokratyczna bilszist' ide protywno do zdijsnennia socijalizmu dorohoju demokratiji. Tilky osnowane na dowirju dijsnosty narodu, na dowirju szyrokych narodnich mas prawlinnie może na triwkych pidwałynach operty socijalistycznu perebudowu suspilno-ekonomicznoho ładu. „Demokratija czy dyktatura?" — otse pytannie rozjedniuje nimećku socijałdemokratiju, tak samo jak rozjednało rosijśkyj socijalistycznyj tabor. **)

Ta koły rosijśki bolszewyky buły sperszu prykłonnykamy skłykannia ustanowczych zboriw i doperwa opisla, jak w konstytuanti ne zdobuły bilszosty, wystupyły protyw neji ta wsiu włast' peredały w ruky robitnyćkych, saldaćkych i mużyćkych rad („sowietiw"), — to nimećki spartakiwci rozpoczały swij wystup, szczo z demonstraciji perejszow szwydko w kriwawyj konflikt, wid akciji protyw konstytuanty.

A skorystały spartakiwci z sioho, szczo wże peredtym miż socijalistamy z bilszosty, ta nezależny my socijalistamy zarysuwałyś riżnyci, tak szczo nezależni socijalisty z kincem hrudnia wystupyły z prawytelstwa ***). Doky socijałdemokraty bilszosty i nezależni socijalisty iszły razom, spartakiwci ne predstawlały nijakoji syły; jich demonstraciji buły nezwyczajno dribni, osobływo koły poriwniaty jich z takoju demonstracijeju, jak demonstracija z 29. hrudnia, de majże piw milijona demonstruwało na ricz konstytuanty i za teperisznym republykańskym prawytelstwom.

Doperwa todi, jak z prawlinnia wystupyła socijalistyczna liwycia, — skrajni liwi socijalisty rozpoczały demonstraciji, szczo perejszły w orużni sutyczky, tym bilsze, szczo w demonstracijach poczały braty uczast' żowniry.

Wkinci spartakiwci sprobuwały zrobyty derżawnyj zahowir i syłoju zaniaty stołyciu republyky. Wony poobsadżuwały dejaki ważni pozyciji w Berlini, dejaki budynky, obsadyły drukarni dnewnykiw, miż inszymy drukarni i lokal centralnoho organu socijałdemokratiji „Vorwärts", tak szczo w Berlini wychodiat' teper tilky jich gazety.

Prawytelstwo namahałosia ciłyj konflikt wderżaty w hranyciach zwyczajnych demonstracij, ne dopuskaty do proływu krowy. Ta demonstraciji ti skinczyłyś — i ne mohły ne skinczytyś — kriwawo.

Ide teper borot'ba pokyszczo za Berlin. Ta wona maje riszajucze znaczinn e dla ciłoji nimeckoji republyky. Rozjednannie socijalistycznoho taboru wykorystaje nimećka burżuazija, szczob jak najbilsze syły zdobuty w ustanowczych zborach, szczob jak najdalsze widsunuty socijalistyczni reformy. A ne zabuwajmo, szczo Nimeczczyna — se kraj wysoko rozwynenoho promysłu, kraj czysłennoho proletarijatu miśkoho de istnujut' usi materijalni, suspilno-ekonomiczni uśliwia perewedenia socijalizmu w dijsnist', w żyttie.

Ta pokorystujut'sia sym rozjednanniem nimećkoho socijalistycznoho taboru i recznyky zachidnio ewropejśkoho trijumfujuczoho imperijalizmu, jakyj je neperejednanym worohom socijalizmu ta stanowyt' teper — po upadku caratu i pruśkoho militaryzmu — najkripsze zaboroło wseswitnoji kapitalistycznoji reakciji.

M. Hankewycz.

*) Spartak — prowidnyk buntu rabiw w starynnim Rymi (71. r, pered Chr.).

**) Zawważaty treba, szczo protyw bolszewyćkoho rozuminnia dyktatury proletarijatu wystupaje duże ostro oden z recznykiw nimećkoji liwyci socijalistycznoji, zwisnyj teoretyk marksizmu, K. Kawtskyj w swojij studiji „Die Diktatur des Proletariats".

***) Socijalisty bilszosty pid prowodom Szajdemana-Eberta; nezawysymi pid prowodom Haazoho i Ledebura; spartakiwci pid prowodom Libknechta i Rozy Luksemburg.

Z wojennych podij.

Wojennyj komunikat

z dnia 13. sicznia 1919.

Presowe biuro podaje: Sytuacija pid Bartatowom zowsim poprawyłasia. Generał Zielińskyj posuwajet'sia wpered. Pid Chyrowom i Lubaczewom supokij. Grupa lwiwśka i gen. Romera zaniała Sknyłiw i Sknyłiweć.

Z dnia 14. sicznia 1919.

Dla lwiwśkoji grupy perejszła nicz w spokoju. Sytuacija nezminena. Nepryjatelśka artylerija weczerom dała kilka striłiw na misto. — Grupa połkownyka Sikorśkoho wede pobidni sutyczky z nepryjatelśkymy patrulamy w okołyci Bartatowa, Suchowoli, Ferejiwky ta Wrocowa. — Grupa gen. Zielińskoho po pobidnych sutyczkach z nepryjatelśkymy widdiłamy dijszła pid Lubiń małyj. Lubiń wełykyj zaniały naszi wijśka. O 8. hod. rano nepryjatelśka pichota pid ochoronoju gancyrnoho pojizdu atakuwała wid schodu Lubiń wełykyj. Nastupy widperto. Pid Chyrowom sytuacija nezminena. Pid Lubaczewom spokij.

Szczo czuwaty w switi?

Domaszna wijna w Berlini trewaje dali. Miż borjuczymysia storonamy ne dijszło szcze do porozuminnia. Storonnyky prawlinnia Szajdemana Egersa wypyrajut' spartakiwciw z dejakych misć, a ti znowu zajmajut' zaliznyczi liniji ta ynszi ważniszczi objekty. Domasznia sia wijna zabyraje buhato żertw w ludiach z oboch storin, ne howorjaczy wże pro nyszczennie budynkiw, materijału itp.

Stanowyszcze prezydenta polśkoho prawlinnia w Poznani obniaw odwokat Trompczyńskyj.

Warszawśki gazety donosiat', szczo w Minśku ukonstytuuwałosia bolszewyćke prawlinnie dla Polszczi, na jakoho czoli stanuw wyznacznyj bolszewyćkyj prowodyr Marchlewśkyj. W Minśku tworjat'sia polśki bolszewyćki dywiziji.

Francuśkyj generał Fosz zażadaw wysłannia amerykańśkoji armiji do Polszczi do borot'by z bolszewykamy.

W Czornohori wybuchło powstannie proty serbśkoji załohy. Czornohorśke prawytelstwo założyt' protest u koaliciji proty seji okupaciji.

Madiarśka Nacionalna Rada riszyła, szczo Mychajło Karoli aż do czasu riszennia nacionalnych zboriw maje pownyty funkciju naczalnyka derżawy.

NOWYNKY.

— **Z Internacionału.** Na wnesennie sekretarja Miżnarodnioho Bjura tow. Huismena bude skłykane zibrannie Bjura na 20 s. m. do Żenewy abo Berna. Miżnarodnia socijalistyczna konferencija bude skłykana w perszych dniach lutoho s. r.

— **21 (słowamy: dwajciat' persza) z rjadu rewizija** widbułasia w Stawropigiji w ponediłok, dnia 13. s. m., jak zwyczajno, bez uspichu.

— **Nużda u Lwowi** panuje straszna! Nedostacza pożywy dajet'sia w znaky! Po zawedenniu maksymalnych cin — znykły z mista charczi. Tiażko szczo nebud' kupyty, bo spekulanty pochowały wsi prypasy na szcze hirszi czasy. Łychwarstwo zacwyło w ciłij powni. Na rynku i w skłepach ne distane charcziw, ałe po riżnych zakntynach można kupyty wsioho dowoli, ałe po wełyczeznych cinach. Krim pożywy nedostaje u Lwowi szcze i opału ta switła. Tiażki czasy pereżywaje ludnist' Lwowa!

— **Z nuźdy** popownyła samowbijstwo Klara Wajntrawb. Kynułasia z tretioho powerchu. Prycznoju samowbijstwa buła straszna nużda. Ne mohła wyżywyty dityj i sebe — i z rozpuky widibrała sobi żyttie.

— **Prywernennie zaliznyczoho ruchu.** Dnia 12. sicznia prywerneno znowu zaliznyczyj ruch miż Lwowom i Krakowom dla cywilnych osib Kursuwaty mnt' pospiszni i osobowi pojizdy.

— **Ukrajinci w Samborí** wydały nakaz szczoby wsi skłepy, budynky, publyczni lokali i t. p. mały krim polśkych, takoż i ukrajiński napysi. Proty sioho wystupaje polśka szowistyczna presa, nazywajuczy sej nakaz „zamach-om na polskość".

— **W Nowim Sanczy** zajszło do kupcia Margulesa na Załuginciach dwoch wojakiw, zajawlajuczy, szczo pryjszły szukaty tajnych ukrajinśkych aktiw. Ta zamist' aktiw — zrabuwały Margulesowy 12 tysiacz koron.

— **Amerykańśka misija dla spraw charczowych** prybuła wiwtorok do Lwowa. W skład seji misiji wchodyt' troch oficyriw i prof Keleg. Zawdanniem misiji maje buty prowirennie charczowych widnosyn w naszim misti.

— **Strajk drukarśkych robitnykiw w Krakowi** po piaty dniach zakinczywsia pobidoju robitnykiw.

— **Posmertni wistky.** Marija Karpjakowa, żinka kusznira, pomerła po tiażkij neduzi dnia 13 sicznia. — Wasyl Moroz, adjunkt prokuratoriji skarbu, pomer w 62 r. żyttia. — Andrij Kyszka, kowal akcijnoho trowaru, pomer w 43. r. żyttia.

— **Eleonora Pawenćka,** ranena granatom, pomerła w ponediłok.

— **Generał Haler znowu widżyw!** Kilka dniw ne czuły my niczoho pro Halera. Aż teper donosyt' „Kurjer Warszawski", szczo Haler w najbłyższych dniach pryjde z swojim wijśkom do Warszawy. Wijśko Halera bude pownyty służbu w kraju, jak pomicznyczyj widdił koaliciji pry Piłsudśkim.

— **Armia generała Hallera,** jaku obczysłuwano na 60 tysiacz maje wsioho 7 tysiacz frontowych bojowykiw, a zahałom beruczy, maje Haler neciłych 20 tysiacz ludyj, w czim wczysłeni wże etapy, techniczni syły, tabory i t. p. Donosyt' pro se" Dziennik Ludowy".

— **Nasylstwo na Żydach.** W Rabci, w zach. Hał., hołowa wyborczoji komiciji wizwaw Żydiw, szczoby zajawyły, szczo wony je Polakamy. Koły Żydy widmowyły, szczerknuw jich z wyborczoji listy. Żydy zaprotestuwały proty sioho nasylstwa.

— **Z wyborczoho ruchu w Krakowi.** Wyborcza borot'ba w Krakowi zapowidajet'sia nezwyczajno cikawo. Proty socijalistycznych kandydatur utworywsia burżuaznyj blok, złożenyj aż z 12 słowamy: dwanajciaty partij! Do zhadanoho bloku należat' otsi partiji: polśke ludowe storonnyctwo, narodni demokraty, miszczany, republykane, chrystijańsko-narodni robitnyky, politycznyj krużok Polok, klub Polok republykanok, suspilni narodowci, narodnyj sojuz (zjednoczenie narodowe), storonnyctwo widbudowy zjedynenoji Polszczi, chrystijański ludowci, katołyćko ludowe storonnyctwo. Krim wyszcze nawedenych partij berut' uczast' u wyborach takoż Żydy, jaki pewno też postawlat' swojich osibnych kandydatiw.

— **Peredwojenni ciny w południewij Uhorszczyni.** W południewij Uhorszczyni zawedeno maksymalnu taryfu, pisla jakoji kosztuje: 1 kg. muky 40 sot., 1 kg. miasa 2 K, smalciu 5 K, sołonyny 4 K. Koły to my doczekajemosia takych cin?

Szyrit' skriź swoju robitnyczu gazetu, peredawajte jiji z chaty do chaty, z ruk do ruk! Zbyrajte składky na presowyj fond „Wperedu"!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 9—10

Stroskana matka prosi o wiadomość, co stało się z jej córkami MANIĄ, MILĄ i WISIĄ, króre wyszły w dniu 16. listopada z ul. Żółkiewskiej l. 143 i dotychczas nie powróciły. PAULINA ROZUMKIEWICZOWA, Lwów, ul. Żółkiewska l. 143. Inne gazety uprasza się o przedruk. 3—3

DROHOBYCZ, SZPITAL EPIDEMICZNY CZERWONEGO KRZYŻA. Jestem w domu, rodzice, chłopcy również tu i zdrowi. — Dela. — Inne gazety uprasza się o przedruk. 2—10

Helena, Janina i Longin WINOGRODZCY zawiadamiają swoją rodzinę w ZŁOCZOWIE, że są zdrowi razem w Pińczowie. Tadeusz w Krakowie. 1—3

Oberoffizial STEINBACH in POMORZANY wird verständigt, dass seine Tochter Nina ist gesund und um eine Nachricht nach Lemberg bittet. 1 2

MORITZ BUCHHOLZ in DROHOBYCZ, Hotel Roma, wird verständigt, dass Frau und Kinder gesund sind und wird um Nachricht gebeten. 1—2

MIECZYSŁAW MIKSIEWICZ, PUSTOMYTY. Daj znak życia. Wszyscy zdrowi. — Matka Zajączkowska.

SINI! Hast Du meinen rekommandierten Brief vom 26. XII. erhalten? Was ist mit Dir? Bist Du gesund? Wo bist Du jetzt eigentlich? Warum schreibst Du gar nichts? — Spatz I.

Kolporteriw do roznoszuwannia gazet potribno **sejczas**. Zhołoszuwatysia do administracji „Wperedu" (wułycia Ruśka cz. 3., I. powerch).

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijskoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 39. Львів, пятниця, дня 17. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — таком і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Зєдинена Україна.

Львів, 16. січня 1919.

Наше державне житє розвивається скорою ходою. Вчерашні телєграми привесли радісні вістки. Дня 3. січня на засіданню Національної Ради в Станіславові вибрано Державну Раду під проводом президента Української Національної Ради д-ра Евгена Петрушевича, а та вибрала провізоричний міністеріяльний кабінет, який має тільки одно головне завданнє — як найскорше зєдинити обі українські Републики.

До скликання конституанти вже зєдиненої української републики, Українська Національна Рада має найвищу екзекутивну власть на землях бувшої західньо-української републики.

Всі наші мрії сповнені, всі наші бажання, ті з найбільших глибин наших сердець, введені в житте.

І як сповнились задушевні сни — і ще в так короткому часі наших наддніпрянських товаришів, з якими вони крились, ще так недавно по малих бідних робітничих кватирах та селянських хатах — і вийшли тепер на вулиці Київа, Полтави, Харкова, Катеринослава — так радуємося і ми сьогодня!

Так, ми радуємося дуже, широ і без ніякої партійної заровумілости. Сьогодня наш день.

Ми, українські соціялдемократи, перші, рішучо, ясно й невідклично видвигнули клич самостійної України ше тоді, коли вона стогнала під царським ярмом. В першім річнику і в першім числі „Волі" в 1899 р. у вступній статті, як наш клич підносить тов. Микола Ганкевич, теоретично угрунтовує його в свойій книжці „Україна Irridenta" тов. Юліян Бачинський.

А на конституанті дня 19. X. 1918 р. ми знова не уступили і ще раз заявили, що наша ціль тільки одна — зєдинена Україна.

Наша радість сьогодня превелика і кажемо се без докору других і цілим серцем кличемо:

Нехай живе вільна зєдин Українська Народня Республика.

За здійсненнє права самоозначення українських земель бувшої Австро-Угорщини.

Політичне житя українських земель бувшої Австро-Угорщини зосереджувалося в 1918 р., в змаганню і боротьбі за здійсненнє права самоозначення, проголошеного російською революцією і підхопленого президентом Сполучених держав Америки Вільзоном. На підставі сього права домагалася українська мирова делєґація в Берестю прилучення українських земель бувшої Австро-Угорщини до Української Народньої Республики. Одначе австро-угорська мирова делєґація рішучо спротивилася сьому та згодилася тільки на утворенне окремого українського коронного краю в Австрії з її українських земель.

Та обійняв пан кожух, тепле його слово. Ще зайвий раз австро-угорське правительство дало доказ, що воно по мачошиному трактує український народ в наддунайській державі, що на найменше виповненнє українських національних потреб треба ласкавої згоди польського опікуна й, як се вже сталося тисячі разів, невиповнило свого зобовязання. Не зважаючи на се, що такий вислід можна було передбачити згори, політика Української Парляментарної Репрезентації вічно крутилася в зачарованім колі свого зобовязання.

Ся політика була тим дивнійша, що через неї скоро стали павляментарні посли пастухами без овець. Річ в тім, що здоровий інстинкт усього українського робочого народу швидко пізнав ціну згаданого австрійського зобовязання і прийшов до переконання, що є лишень оден вихід для Українців бувшої австро-угорської монархії, а саме: прилученнє до Української Народньої Республики. І коли капітуляція центральних держав дала можність народам бувшої Австро-Угоршини здійснити своє право самоозначенья і під сим гаслом зібралася Установча Рада 19 жовтня у Львові, величезна більшість зібраних явилася в салі „Народного Дому", щоб віддати голос за зединенне українських земель бувшої Австро-Угоршини з Українською Народньою Республикою. Та загіпнотизовані чарівним зобовязанням австро-угорського правительства провідники українських буржуазних партій насильно переперли резолюцію в тім дусі, що з українських земель бувшої Австро-Угоршини твориться окрему українську державу, яка мала стати одним з членів австро-угорської федерації.

З трагічно-комічного положення ратували отсю частину українського народу українські соціялдемократи. Памятаючи на се, що вони перші, ще в 1899 р. в „Волі", редагованій Миколою Ганкевичем, проголосили політичну незалежність українського народу яко одно з своїх домагань, вони запросили частину прихильників нечайного зединення всіх українських земель на нараду, на якій і запали відповідні резолюції.

З огляду на задуманий приїзд польської ліквідаційної комісії з Кракова до Львова 1 листопада Українська Національна Рада, утворена на Установчій Раді, перейняла всю власть в українських землях бувшої Австро-Угоршини в свої руки, підчинила собі всі українські військові частини, запоручила всім горожанам української держави без ріжниці народности й вірсісповідання національну й вірсісповідну рівноправність, закликала національні меншостн української держави: Поляків, Жидів і Німців вислати своїх відпоручників до Української Національної Ради й заповіла скликанне на підставі загального, рівного, безпосереднього й таємного виборчого права Установчої Ради, яка мала бріщити про дальшу будуччину української держави, утвореної з українських земель бувшої Австро-Угоршини.

(Кінець буде.)

Тов. Дашинський про заговір на Пілсудського.

(З промови на виборчих зборах з дня 10. І. в Кракові.)

...„Граф Евстах Сапєга, ендек Здзєховскі і христ.-демократ Димовскі утворили нічне, тайне правліннє. До помочи притягнули собі двох смаркачів Янушайтісів. Увязнено Морачевського, Василєвського і Тугута. Не забули при тім на мошенки і зрабовано увязненим 30 тисяч корон. Одночасно біла ґвардія — „чорна сотня" польської реакції — пішла до Бельведеру, щоби увязнити Пілсудського, начальника держави. Хотіли здезорґанізувати військо, але воно не далося їм звести і з місця арештувало своїх офіцирів...

...І в чиє імя хочуть арештувати Пілсудського? Падеревського? Галєра? Чи може Довбор-Мусніцького, старого лиса, що знищив та зрабував Білу Русь?... В імени того Мусніцького, що тепер в Сандомірськім купує фільварок за фільварком, — що Німцям віддав цілий корпус в неволю, скарби для цілої армії, муніцію, парк літаків, пару тисяч коний — без одного вистрілу.

Думають мабуть, що міра терпеливости люду невичерпана. Се одначе сліпота. Ми були свідками, як розторощено престол цара, як розшалілий елємент мститься за віки неволі; бачимо, як пруський Вільгельм в ночі втікає до Голяндії, щоби очікувати суду; бачимо третього з тих владик, може найдурнішого з них — про котрого ми тільки знали, що вже о 11. год. є пяний, — як його замикали, як штубака до карцеру — і чуємо, що має тільки два жалі „Малий Карло", — що йому зимно, бо не має вугля і тісно йому в мундурі, бо потовстів.

А шож діється зі старим лайдаком і опришком архикнязем Фридериком? Укриває ться перед гнівом люду, а покірні досі Шлезаки сконфіскували його добра.

Чиж можна думати, щоби люд, що звалив Романових, Гогенцоллернів, Габсбургів встримався перед князями, графами та ціллою зволочю, що копичить міліони? Міліони сьогодня провскують, титул кличе до боротьби...

.. Найлучший час зробити дома порядок, упорядкувати Польшу, час, щоби зникнули ті ліквідаційні комісії, ті „komitety rządzące", щоби була одна Польша, одно правліннє!"

Подаємо в скороченню ту промову тов. Дашинського. На жаль, не обійшлося без того, щоби і тов. Дашинський не повторив сеї глупої байки, що „na Lwów napadli Rusini z Austryakami"...

Політична деклярація східньо-галицьких Жидів.

Зїзд жидівських Національних Рад східньої Галичини, який відбувся в Станиславові між 18—20 грудня м. р. ухвалив після вичерпуючої дискусії слідуючу політичну платформу для Жидів східньої Галичини:

1. Жидівський нарід проклямує своє право самоозначення і домагається забезпечення сього права від мирової конференції.

2. Жадає співучасти Жидів в адміністрації краю.

3. В польсько-українськім спорі заховує як і досі цілковиту невтральність.

Инші точки обіймають справу вислання делєґації Жидів східньої Галичини на мировий конгрес та інструкції для неї. Сі заступники мають головно постаратися о міжнародню запоруку держав та їх правлінь відносно шкід, яких дізнали вони як народна меншість ізза господарського бойкоту та протижидівських розрухів. Треба зазначити, що і під управою Українців, які офіціяльно признали жидівську народність, ухвалили Жиди східньої Галичини заховати повну невтральність.

„Wperedowi nie podoba się".

Так каже „Dziennik Ludowy", organ polskiej partyi socyalistycznej в ч. 15. з дня 15. I. 1919. в своїй нотатці: „Nieustająca strzelanina".

І се правда, що „Вперед ови" таке не подобаєть ся. Польські товариші соціялісти навіть вже вгори знають, що се неподобається українським соціялістам. Але польські товариші знають і те, що таке неподобається ніяким соціялістам на світі, а навіть самим польським.

Бо польські товариші соціялісти знають, що се роблять лише виключно буржуазні ґазети, але віколи соціялістичні. Польські товариші соціялісти знають, що буржуазні ґазети кожну воєнну приключку роздувають до страшної трагедії на те, щоби несвідомий ще і незорґанізований робочий народ пхати в кровавий вир за їх панські інтереси.

І коли польські товариші соціялісти підчеркують се, що „Wperedowi nie podoba się", то певно не посуджують українських товаришів соціялістів, що вони хочуть бути судіями для польських товаришів соціялістів.

Бо того не буде. Бо колиби польські товариші соціялісти не думали так само, як думають всі соціялісти світа, то засудилиби самі себе і пересталиви бути соціялістами.

Польські тов. соц. рівно з українськими засуджували війну на всіх конґресах, а допускали війну тоді, коли інтерес їх народу загрожений капіталістами сусіднього народу. А інтерес польського народу не є загрожений, бо польські тов. соціялісти знають, що східня Галичина має 74 прц. Українців, а лише 12 прц. Поляків, знають, що Львів з 20 прц. Українців і 40 прц. Поляків є

лише островом на українській території і що Українці лишають Полякам повну автономію.

Польські тов. соціялісти знають, що Українці дали Полякам більше демократичні права на своїй території, чим Поляки Полякам на своїй. Се вони знають із замаху на Пілсудського та Морачевського та з подій в Галичині і Познанщині.

Польські тов. соц. засудилиби самі себе, колиби признавали історичні права.

Українські соціялісти не хочуть вірити в се, щоби польські тов. соціялісти думали так само про Львів, як „Gazeta Wieczorna“ і признавали її твердження, що: „obecnie mają głos przedewszystkiem karabiny“ і укр. соціялісти вірять в те, що польські тов. соціялісти замість писати, що: „Od kilku dni codziennie niepokoją bezbronną ludność miasta ustawiczną strzelaniną z dział wszelkiego kalibru“, певно напишуть в найближім своїм числі „Dziennik-a Ludow ого“, що хто признав злочин масового вбивства, то той не може дивуватися таким вбивствам; дальше напишуть, що арматні стріли падають в заміну за арматні стріли; дальше пишуть, що люди на селі стільки само варта, що люди в місті Львові.

Польські товариші соціялісти засудилиби себе, колиби писали лише про поведенне українських вояків, не розслідивши воєнних випадків при помочи мішаних комісій, а мовчали вперто про поведенне польських вояків.

Польські тов. соціялісти пишуть, що: „żaden uczciwy Ukrainiec nie umiałby napewno odpowiedzieć, co za cel taktyczny czy strategiczny ma taka strzelanina“.

Ми укр. соціялісти не привязуємо „uczciwości“ до пояснювань про стрілянину але запитаємо товаришів Поляків: „Co za cel taktyczny, czy strategiczny miał poczciwy tow. socyalista“, коли визивав „uczciwego Ukraińca“ на відповідь про стрілянину? Чи може на те, щоби польські власти арештували його?

„Впередови“, правда, не подобається дуже багато з писань „Dziennik-a Ludow-ого“ а найбільше неподобається те, що польські товариші є членами польського правління у Львові, є заступлені в польських військових властях, а помимо того тіж самі товариші позволяють на гнобленне „Вперед у“, змушуючи його писати латинкою, завішуванням його, накладанням грошевих кар; неподобається те, що „Dziennik Ludowy“ може виписувати навіть неправдиві річи про Українців а „Впередови“ не вільно писати навіть правдивих подій. Чи се по соціялістичному і чи се є ті „wolności w demokratycznej Rzeczypospolitej polskiej?“ Ми ще не читали *протесту про сі річи в* „Dziennik-y Ludow ім“.

Так, так! „Wperedowi nie podoba się“.

(е. г.)

Вимінна торговля Українців з Угорщиною.

Після вісток з Будапешту, засновано там централю для продажі нафти, яку в великих скількостях достарчають Українці з Дрогобича. В заміну за неї дістають від Угорщини воєнні матеріяли і оружє.

З Будапешту висилають також галицьку нафту до рафінерій в Австрії долішній і горішній, Чехах та Моравії.

Що чувати в світі?

Домашня війна в Берліні треває далі. Телеграми доносять, що боротьба військ правління з спартаківцями закінчилася побідою правління. Будинок „Vorwärts-у“ здобуто; в часі боротьби за „Vorwärts“ згинуло сотки спартаківців.

Від кількох днів столиця Чехії Прага переживає також горячі дні. З приводу заговору на життє президента міністрів д-ра Крамаржа відбуваються демонстрації, звернені проти чеської соціялдемократії, а зокрема проти редакції „Právo Lidu“.

З Познаня доносять, що найвища польська народна рада проклямувала прилученне Познаньщини до польського правління.

На приказ генерала Фоша Чехи мають заняти цілу Словаччину аж до часу мирової конференції. Польські війська мусять вицофатися з Угорщини.

Антанта задумує обняти протекторат над Польщею, Литвою, малими балканськими державами та Україною, щоби охоронити сі держави перед большевиками...

З воєнних подій.

Воєнний комунікат

з дня 15. січня 1919. р.

Відділ пресовий доносить: Сьогоднішній день перейшов у всіх групах без важніщих змін.

НОВИНКИ.

— **Українці Західньої Галичини хочуть належати до Угорщини.** Так пише угорська часопись „Magyar Orszag“ і каже, що Українці із західньої Галичини, які мешкають на пограничу земплинського комітату, звернулися з просьбою до угорського правительства в цілі прилучення їх до угорської републики.

— **Словацька газета для угорських Українців.** Дня 9. січня почала виходити в Кошицях, що заняли Чехи, словацька газета „Slovensky Vychod“ (Словацький Схід) з окремим додатком для Українців „Rusinske Slovo“.

— **Посмертна згадка.** Дня 14 с. м. відбулися на Знесінню коло Львова похорони погибшого трагічною смертю українського офіцира Івана Сметани, при численній участи українського громадянства.

— **Безробіттє серед друкарських робітників** у Львові трезає від давна. Особливо українським друкарським робітникам та робітницям безробіттє дається дуже в знаки, бо український друкарський промисл від дня 21. листопада цілком застановлений, друкарні позамикані або знищені, а при тепер пануючих відносинах годі що небудь друкувати. Від дня 21. листопада по нині остає без праці та заробітку кількасот друкарських робітників обого пола. Лишені вони всі без ніяких средств до життя. — Крім українських друкарських робітників є ціла маса польських товаришів без праці й хліба. А безробіттє збільшується є дня на день. Наступає остра кріза в цілім друкарськім промислі у Львові. Сю кризу починають використовувати підприємці, а в першій лінії — урядова „Gazeta Lwowska“. Як нам доносять з друкарських кругів, заряд друкарні „Gazet-и Lwowsk-ої виповів роботу всім без виїмку складачам. По двотижневім терміні виповідження, „Gazeta Lwowska“ має намір зредукувати платні, добираючи собі „дешевший“ персонал. Намірений експеримент деяких пп. підприємців, а в першій мірі урядової „Gazet и Lwowsk-ої“ може принести в наших „неспокійних“ часах ріжні несподіванки.

— **Французька місія у Львові,** зложена з генерала, полковника і двох офіцирів має бути у Львові.

— **До польського сойму** ставить польська соціялістична партія отсих кандидатів: з краківського виборчого округа: Гнат Дашинський, д-р Е. Бобровський, Ж. Клеменсевич, Л. Місьолек, З. Морачевська, І. Грильовський, А. Ясла і В. Сенко; в Хшанові Жулавський, в Вадовичах Чапінський, в Новім Торгу д-р А. Мілер, в Новім Санчи д-р Ж. Марек, в Яслі Л Місьолек, в Тарнові д-р Е. Бобровський, в Ряшеві К. Ковавич, в Ярославі Ст. Ланьцуцький.

— **Виборчі заворушення в Ніску.** В часі предвиборчої агітації в Ніску прийшло до заворушень, які взялося утихомирювати військо, уживаючи пальної збруї. Не обійшлося без жертв в людях. Супроти того інтервеніював посол Сапінський у варшавського правительства, щоби на будуче при виборчій агітації рішучо не уживати інтервенції війська. Славні на цілий світ „польські“ вибори — не перевелися!..

— **Москвофіли орґанізуються.** Загальні збори общества ім. Качковського відбулися у Львові дня 4 с. м., на яких вибрано ось такий виділ: голова д-р Андрій Алексевич, виділові: д-р І. Гриневецький, О. Гнатишак, Т. Липецький, В. Застирець, Ю. Шкирпан, В. Кордасевич, К. Вальницкий, С. Матковский, В. Костецький, А. Старицкий, А. Чабан, Ф. Мишковська; містовиділові: О. Маркова, А. Павенцький і М. Сикорчик. Крім того вибрано правну комісію, яка має перебрати справи общества від старости Свитальського.

— **Хто рабував у Львові?** В часі ревізії в мешканню урядника дирекції скарбу і властителя реальности Поляка Станислава Об..., при вулиці Піярів ч. 36., знайдено багато річий, підозрілого походження, як матерії, галянтерійні товари, мішки з провіянтами і т. п. Вправді п. О. переконував, що сі річи набула його жінка, але свідки ствердили, що сі річи привіз многонадійний синок п. О. в памятних днях листопадових рабунків. Обох панів, батька і сина, потягнено до відвічальности. З повищого бачимо, хто рабував в часі протижидівських розрухів у Львові.

— **Добру науку дали** краківські робітники польському чорносотенному „Kurjer-ови Codzienn-ому“. По передвиборчих зборах дня 10. с. м. товпа робітників розбила друкарню „Kurjer а“ та знищила машини і папір. Сталося се вже другий раз. „Kurjer Codzienny“ вічно нападає на соціялістичний рух, а по останніх заговорі в Варшаві станув в обороні заговірників. Супроти Українців займає „Kurjer“ все лайдацьке становище, виписуючи на нас ріжні брехні.

— **Як пишуть чорносотенні ґазети про Падеревського?** З нагоди повороту Падеревського, переповнені польські чорносотенні часописі пеанами в його честь, а „Kuryer Codzienny“ то вже перелицитував усі инші в вишукуванню найкращих епітетів для нього. Зачинає від найвищого титулу, про який мріють усі буржуї Польщі, називає його некоронованим королем Польщі, що потверджує ентузіязм людий, які його вітають, очікують його годинами, а навіть на концерт ідуть з острахом, наче на авдієнцію до монарха Він найліпший син Польщі, любить її, як нікто, а мріє про неї мов Болгарія про Адріянопіль. І витала його краківська буржуазна публика, як першого горожанина вітчини, найбільшого полечителя справи польської, та як найбільше сонічну постать польського народу. Дивно тільки, що темрява залягає ще польську буржуазію, хоч між ними таке ясне сонце світить!

Оповістки.

= **В адміністратії „Вперед у“** можна дістати Календарики на 1919 рік, друковані на ліпшім папері та опразлені в сильну тектуру. Ціна 2 К 50 с. за примірник. 2—10

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед у“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 6—10

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Крупна 10, Козловський 20, Любак 5, Д. Ч 8, М. Г. 8, Т. Д. 10, М. Ю. 4, В. О. 6, Т. М. 5, Го—е 5, Наталка К. 10, Фуфка Янкевичівна 20, Дарка і Маруся Дівничі 5, Слазко Огороднік 2, Н. С. 20, А О. 10, Графольог непринятий гонорар 20, Анонім 20, Софія Лабаївна 10. Разом 198. (Далі буде.)

= **На раненых дітий** з вул. Клепарівської і Гавзнера д-р Л. Г. 10 К, Іванна Підгорецька 10 К, хор Преобр. церкви (збірка Купчинської і Попелівної) 35 К. — На рачених дітий із підльвівських сел Іванна Підгорецька 10 К.

= **На раненых** зложили в коронах: М. С. 40, В. Шмігер 2, Н. Н. в церкві 5, Ольга Завадська 5, Оля Дівнич 5, Оля Козуляк (місто ялинки) 10, Ілевич 5, Н. С. 30, І. Семчишин 20, С. Т. 10, А. О. 10, Ю. Маркевич 10, Евстах. Нагірний 50, Н. С. 30, Іван Семчишин 20, С. Т. 10, Василь Теслія 7, І. Волосевич 5, Евстахий Нагірний 50.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед у“. 10—10

Відчиняю приготовляючий курс до семінаріяльної матури. Приготованне в як найкоротшім часі. Письменні зголошення під „Матура“ до адміністрації „Вперед у“. 2—2

Цукорня Д. СТЕЦЬКОВА, вулиця Миколая ч. 7. глядає слуги до всього, що вміє варати. Услівя корисні. 2—3

Цукорня Д. СТЕЦЬКОВА, вулиця Миколая ч. 7. глядає ученика до практики з укінченою II. клясою української гімназії. 2—3

Послугачку пощукує Сандова, Куркова ч. 23, І. поверх, на ліво. 1—1

ІЛЯРІЙ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 8—10

Д-р ГРАБОВСЬКИЙ, ТЕРНОПІЛЬ. Морози і Дзюня здорові, повідоми про се Мамцю, Прашляка і Романа. Дзюня. 5—5

ЯРОСЛАВ ЯНИЦЬКИЙ, КРАСНЕ коло ГРИМАЛОВА. Ми всі разом здорові і добре нам. Я перебуваю у тітки. — Ольга. — Українські часописі прошу о передрук. 3—6

ОСИП ЛІСКЕВИЧ, ТУРКА, Мама здорова, але в недостатку. 3—3

Хто знав що про ВАСИЛЯ ГОРБАЯ, що був при війську в Одесі, прошу дати вістку Катерині Горбай, Львів, Польна 18. 3—5

О. ХМІЛЬОВСЬКИЙ, Золочів. Прошу повідомити жінку в Бужку, що я там є, де був і у мене все добре. — О. Антін. 3—5

ОСИП СТАДНИК у КИ ВІ. Я з дітьми здорова у Львові. — Софія. — Інші часописі проситься о передрук. 3—3

Читачів „Вперед у“ прошу повідомити п. МАРИНКУ ЛИТВИНОВИЧ з ЖУКОВА, п. Обертин. що О. К. 2. лист одержав. Просить о вістку. Иосиф Крипякевич, Перемишль. — Инші часописі проситься о передрук. 2—3

ЮЗЮ РУДЗІНСЬКИЙ! Я здорова. Що з Тобою? — Льоля.—Самбірські й перемиські часописі прошу о передрук. 2—3

Д-р РУДИЙ. Дай вістку про себе, Марусю, Мілька і Левка. Я здорова. — Иосифа. 2—3

СТЕПАНАМ ГОМЯКАМ в МАРТИНОВІ НОВІМ, рогатинський повіт, подаю, що Бронек і я здорові у Львові. — Геня. Инші часописі прошу о передрук. 2—3

ТЕОДОР КРИВИЙ в ТЕРНОПОЛІ. Я з дітьми здорова. — Марія Юрків. 1—3

КАЛУШ, КОРИТОВСЬКА-ГРИНЕВЕЦЬКА. Чи ви здорові? Де хлопці? Ми всі здорові. — Ольга. Інші часописі прошу о передрук. 1—3

Хтоби знав що про РОМАНА і БОГДАНА КОЦЮБІВ, прошу ласкаво подати вістку матері, при вул. Руський ч. 3. 1—3

Прошу знакомих повідомити о. ОДІЖИНСЬКОГО в ПІДДНІСТРЯНАХ коло Ходорова, що ми здорові. — Надія, ул. Дворського ч. 36. 1—1

Хто знав, де перебував тепер МИХАЙЛО БАЛАГУРАК з КОСОВА, котрий був при кінці війни в Коломиї, зволить донести під адресою С. П. Перемишль. 1—1

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інсгитуту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 39. Lwiw, piatnycia, dnia 17. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Zjedynena Ukrajina.

Lwiw, 16 sicznia 1919.

Nasze derżawne żyttie rozwywajet'sia skoroju chodoju. Wczeraszni telegramy prynesły radisni wistky. Dnia 3. sicznia na zasidanniu Nacionalnoji Rady w Stanisławowi wybrano Derżawnu Radu pid prowodom prezydenta Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady d-ra Ewhena Petruszewycza, a ta wybrała prowizorycznyj ministerijalnyj kabinet, jakyj maje tilky odno hołowne zawdannie — jak najskorsze zjedynyty obi ukrajinśki Republyky.

Do skłykannia konstytuanty wże zjedynenoji ukrajinśkoji republyky, Ukrajinśka Nacionalna Rada maje najwyszczu ekzekutywnu włast' na zemlach buwszoji zachidnio-ukrajinśkoji republyky.

Wsi naszi mriji spowneni, wsi naszi bażannia, ti z najbilszych hłybyn naszych serdeć, wwedeni w żyttje.

I jak spownyłyś zaduszewni sny — i szcze w tak korotkomu czasi — naszych naddniprjanśkych towarysziw, z jakymy wony kryłyś szcze tak nedawno po małych bidnych robitnyczych kwatyrach ta selanśkych chatach — i wyjszły teper na wułyci Kyjiwa, Połtawy, Charkowa, Katerynosława — tak radujemosia i my siohodnia!

Tak, my radujemosia duże, szczyro i bez nijakoji partijnoji zarozumiłosty. Siohodnia nasz deń.

My, ukrajinśki socijałdemokraty, perszi, riszuszo, jasno i newidkłyczno wydwyhnuły kłycz samostijnoji Ukrajiny szcze todi, koły wona stohnała pid carśkym jarmom. W perszim ricznyku i w perszim czysli „Woli" w 1899 r. u wstupnij stati, jak nasz kłycz pidnosyt' se tow. Mykoła Hankewycz, teoretyczno ugruntowuje joho w swojij knyżci „Ukrajina Irridenta" tow. Julian Baczynśkyj.

A na konstytuanti dnia 19. X. 1918 r. my znowa ne ustupyły i szcze raz zajawyły, szczo nasza cil tilky odna — Zjedynena Ukrajina.

Nasza radist' siohodnia prewełyka i każemo se bez dokoru druhym i ciłym sercem kłyczemo:

Nechaj żywe wilna zjedynena Ukrajinśka Narodnia Republyka!

Za zdijsnennie prawa samooznaczennia ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny.

Polityczne żyttie ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny zoseredżuwałosia w 1918 r. w zmahanniu i borot'bi za zdijsnennia prawa saooznaczennia, prohołoszenoho rosijśkoju rewolucijeju i pidchopłenoho prezydentom Złuczenych Derżaw Ameryky Wilzonom. Na pidstawi sioho prawa domahałasia ukrajinśka myrowa delegacija w Berestiu pryłuczennia ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny do Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Odnacze awstro-uhorśka myrowa delegacija riszuczo sprotywyłasia siomu ta zhodyłasia tilky na utworennie okremoho ukrajinśkoho koronnoho kraju Awstriji z jiji ukrajinśkych zemel.

Ta obiciaw pan kożuch, tepłe joho słowo. Szcze zajwyj raz awstro-uhorśke prawytelstwo dało dokaz, szczo wono po macoszynomu traktuje ukrajinśkyj narod w naddunajśkij derżawi, szczo na najmensze wypownennie ukrajinśkych nacionalnych potreb treba łaskawoji zhody polśkoho opikuna, i, jak se wże stałosia tysiaczi raziw, ne wypownyło swoho zobowiazannia. Ne zważajuczy na se, szczo takyj wyslid można buło peredbaczyty zhory, polityka Ukrajinśkoji Parlamentarnoji Reprezentaciji wiczno krutyłasia w zaczarowanim koli sioho zobowiazannia.

Sia polityka buła tym dywnijsza, szczo czerez neji skoro stały parlamentarni posły pastuchamy bez oweć. Ricz w tim, szczo zdorowyj instynkt usioho ukrajinśkoho roboczoho narodu szwydko piznaw cinu zhadanoho awstrijśkoho zobowiazannia i pryjszow do perekonannia, szczo je łyszeń odyn wychid dla Ukrajinciw buwszoji awstro-uhorśkoji monarchiji, a same: pryłuczennie do Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky! I koły kapitulacija centralnych derżaw dała możnist' narodam buwszoji Awtro-Uhorszczyny zdijmyty swoje prawo samooznaczennia i pid sym hasłom zibrałasia Ustanowcza Rada 19. żowtnia u Lwowi, wełyczezna bilszist' zibranych jawyłasia w sali „Narodnioho Domu", szczob widdaty hołos za zjedynenniem ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny z Ukrajinśkoju Narodnioju Republykoju. Ta zahipnotyzowani czariwnym zobowiazanniem awstro-uhorśkoho prawytelstwa prowidnyky ukrajinśkych burżuaznych partij nasylno pereperły rezoluciju w tim dusi, szczo z ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny tworyt'sia okremu ukrajinśku derżawu, jaka mała staty odnym z członiw awstro-uhorśkoji federaciji.

Z tragiczno-komicznoho położennia ratuwały otsiu czastynu ukrajinśkoho narodu ukrajinśki socijałdemokraty. Pamiatajuczy na se, szczo wony perszi, szcze w 1899 r. w „Woli", redagowanij tow. Mykołoju Hankewyczem, prohołosyły politycznu nezależnist' ukrajinśkoho narodu jak odno z swojich hołownych domahań, wony zaprosyły czastynu prychylnykiw nehajnoho zjedynennia wsich ukrajinśkych zemel na naradu, na jakij i zapały widpowidni rezoluciji.

Z ohladu na zadumanyj pryjizd polśkoji likwidacijnoji komisiji z Krakowa do Lwowa 1. łystopada Ukrajinśka Nacionalna Rada, utworena na Ustanowczij Radi, perejniała wsiu włast' w ukrajinśkych zemlach buwszoji Awstro-Uhorszczyny w swoji ruky, pidczynyła sobi wsi ukrajinśki wijśkowi czastyny, zaporuczyła wsim horożanam ukrajinśkoji derżawy bez riżnyci narodnosty i wiroispowidannia nacionalnu i wiroispowidnu riwnoprawnist', zakłykała nacionalni menszosty ukrajinśkoji derżawy: Polakiw, Żydiw i Nimciw wysłaty swojich widporucznykiw do Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady i zapowiła skłykannie na pidstawi zahalnoho, riwnoho, bezposerednioho i tajnoho wyborczoho prawa Ustanowczoji Rady, jaka małab riszyty pro dalszu buduczczynu ukrajinśkoji derżawy, utworenoji, ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny. (Kineć bude.)

Tow. Daszynśkyj pro zahowir na Piłsudśkoho.

(Z promowy na wyborczych zborach dnia 10. I. w Krakowi.)

. . . „Graf Ewstach Sapieha, endek Zdziechowśki i chryst.-demokrat Dymowski utworyły niczne, tajne prawlinnie. Do pomoczy prytiahnuły sobi dwoch smarkacziw Januszajtisiw. Uwiazneno Moraczewśkoho Wasiłewśkoho i Tuguta. Ne zabuły pry tim na moszonky i zrabowano uwiaznenym 30 tysiacz koron. Odnoczasno biła gwardija — „czorna sotnia" polśkoji reakciji — piszła do Belwederu, szczoby uwiaznyty Piłsudśkoho, naczalnyka derżawy. Chotiły zdez. organizuwaty wijśko, ałe wono ne dałosia jim zwesty i z miscia aresztuwało swojich oficyriw...

. . . I w czyje imia choczut' aresztuwaty Piłsudśkoho? Paderewśkoho? Halera? Czy może Dowbor Musnićkoho, staroho łysa, szczo znyszczyw ta zrabuwaw Biłu Ruś?... W imeny toho Musnićkoho, szczo teper w Sandomirśkim kupuje filwarok za filwarkom, — szczo Nimciam widdaw ciłyj korpus w newolu, skarby dla ciłoji armiji, amuniciju, park litakiw, paru tysiacz konyj — bez odnoho wystriłu.

Dumajut' mabut', szczo mira terpeływosty ludu newyczerpana. Se odnacze slipota. My buły swidkamy, jak roztoroszczeno prestoł cara, jak rozszaliłyj element mstyt'sia za wiky newoli; baczymo, jak pruśkyj Wilhelm w noczi wtikaje do Holandiji, szczoby oczikuwaty sudu; baczymo tretioho z tych władyk, możc najdurniszczoho z nych — pro kotroho my tilky znały, szczo wże o 11 hod. je pjanyj, — jak joho zamykały, jak sztubaka do karceru — i czujemo, szczo maje tilky dwa żali „Małyj Karło", — szczo jomu zymno, bo ne maje wuhla i tisno jomu w munduri, bo potowstiw.

A szczoż dijet'sia zi starym łajdakom i opryszkom archykniazem Fryderykom? Ukrywajet'sia pered hniwom ludu, a pokirni dosi Szlezaky skonfiskuwały joho dobra.

Czyż można dumaty, szczoby lud, szczo zwaływ Romanowych, Hohencolerniw, Habsburgiw wstrymajesia pered kniaziamy, grafamy ta ciłoju zwołoczju, szczo kopyczyt' miliony? Miliony siohodnia prowokujut', tytuł kłycze do borot'by...

. . . Najwyszczyj czas zrobyty doma porjadok, uporjadkuwaty Polszczu, czas, szczoby znyknuły ti likwidacijni komisiji, ti „komitety rządzące", szczoby buła odna Polszcza, odno prawlinnie!"

Podajemo w skoroczenniu tu promowu tow. Daszynśkoho. Na żal, ne obijszłosia bez toho, szczoby i tow. Daszynśkyj ne powtoryw seji hłupoji bajky, szczo „na Lwów napadli Rusini z Awstryakami"...

Polityczna deklaracija schidnio-hałyćkych Żydiw.

Zjizd żydiwśkych Nacionalnych Rad schidnioji Hałyczyny, jakyj widbuwsia w Stanysławowi miż 18—20 hrudnia m. r. uchwaływ pisla wyczerpujuczoji dyskusyji slidujuczu polityczny platformu dla Żydiw Schidnioji Hałyczyny:

1. Żydiwśkyj narod proklamuje swoje prawo samooznaczennia i domahajet'sia zabezpeczennia sioho prawa wid myrowoji konferenciji.

2. Żadaje spiwuczasty Żydiw w administraciji kraju.

3. W polśko-ukrajińskim spori zachowuje jak dosi ciłkowytu newtralnist'.

Inszi toczky obijmajut' sprawu wysłannia delegaciji Żydiw schidnioji Hałyczymy na myrowyj kongres ta instrukciji dla neji. Si zastupnyky majut' hołowno postaratysia o miżnarodniu zaporuku derżaw ta jich prawliń widnosno szkid, jakych diznały wony jak narodnia menszist' izza hospodarśkoho bojkotu ta protyżydiwśkych rozruchiw. Treba zaznaczyty, szczo i pid uprawoju Ukrajinciw, jaki oficijalno pryznały żydiwśku narodnist', uchwałyły Żydy schidnioji Hałyczyny zachowaty pownu newtralnist'.

„Wperedowi nie podoba się".

Tak każe „Dziennik Ludowy", organ polskiej partyi socyalistycznej w cz. 15. z dnia 15. I. 1919. w swojij notatci: „Nieustająca strzelanina".

I se prawda, szczo „Wperedowy" take ne podobajetsia. Polśki towaryszi socijalisty nawit' wże zhóry znajut', szczo se ne podobajet'sia ukrajińskym socijalistam. Ałe polśki towaryszi znajut' i te, szczo take nepodobajet'sia nijakym socijalistam na switi, a nawit' samym polśkym.

Bo polśki towaryszi socijalisty znajut', szczo se roblat' łysze wykluczno burżuazni gazety, ałe nikoły socijalistyczni. Polśki towaryszi socijalisty znajut', szczo burżuazni gazety kożnu wojennu prykluczku rozduwajut' do strasznoji tragediji na te, szczoby neswidomyj szcze i nezorganizowanyj robocziyj narod pchaty w krowawyj wyr za jich pański interesy.

I koły polśki towaryszi socijalisty pidczerkujut' se, szczo „Wperedowi nie podoba się", to pewno ne posudżujut' ukrajińskych towaryszіw socijalistiw, szczo wony choczut' buty sudijamy dla polśkych towaryszіw socijalistiw.

Bo toho ne bude. Bo kołyby polśki towaryszi socijalisty ne dumały tak samo, jak dumajut' wsi socijalisty swita, to zasudyłyby sami sebe i perestałyby buty socijalistamy.

Polśki tow. soc. riwno z ukrajińskymy zasudżuwały wijnu na wsich kongresach, a dopuskały wijnu todi, koły interes jich narodu zahrożenyj kapitalistamy susidnioho narodu. A interes polśkoho narodu ne je zahrożenyj. bo polśki tow. socijalisty znajut', szczo schidnia Hałyczyna maje 74 procent Ukrajinciw, a łysze 12 procent Polakiw, znajut', szczo Lwiw z 20 proc. *Ukrajinciw i 40 proc. Polakiw* je łysze ostrowom na ukrajinskij terytoriji i szczo Ukrajinci łyszajut' Polakam pownu awtonomiju.

Polśki tow. socijalisty znajut', szczo Ukrajinci dały Polakam bilsze demokratyczni prawa na swojij terytoriji, czym Polaky Polakam na swojij. Se wony znajut' iz zamachu na Piłsudśkoho ta Moraczewśkoho ta z podij w Hałyczyni i Poznanszczyni.

Polśki tow. soc. zasudyłyby sami sebe, kołyby pryznawały istoryczni prawa.

Ukrajinśki socijalisty ne choczut' wiryty w se, szczoby polśki tow. socijalisty dumały tak samo pro Lwiw, jak „Gazeta Wieczorna" i pryznawały jiji twerdżennie, szczo: „obecnie mają głos przedewszystkiem karabiny" i ukr. socijalisty wirjat' w te, szczo polśki tow. socijalisty zamist' pysaty, szczo: „Od kilku dni codziennie niepokoją bezbronną ludność miasta ustawiczną strzelaniną z dział wszelkiego kalibru", pewno napyszut' w najbłyszczim czysli „Dziennik-a Ludow-oho", szczo chto pryznaw złoczyn masowoho wbywstwa, to toj ne może dywuwatys a takym wbywstwam; dalsze napyszut', szczo armatni striły padajut' wzaminu za armatni striły; dalsze napyszut', szczo ludy na seli stilky samo warta, szczo ludy w misti Lwowi.

Polśki towaryszi socijalisty zasudyłyby sebe, kołyby pysały łysze pro powedennie ukrajińskych wojakiw, ne rozsliduwszy wojennych wypadkiw pry pomoczy miszanych komisij, a mowczały wperto pro powedennie polśkych wojakiw.

Polśki tow. socijalisty pyszut', szczo: „żaden uczciwy Ukrainiec nie umiałby napewno odpowiedzieć co za cel taktyczny czy strategiczny ma taka strzelanina".

My ukr socijalisty ne prywiazujemo naszoji „uczciwości" do pojasniuwań pro strilanynu ałe zapytajemo towaryszіw Polakiw: „Co za cel taktyczny, czy strategiczny miał poczciwy tow. socyalista", koły wyzywał „uczciwego Ukraińca" na widpowid' pro strilanynu? Czy może na te, szczoby polśki własty aresztuwały joho?

„Wperedowy", prawda, ne podobajet'sia duże bahato z pysań „Dziennik-a Ludow-oho" a najbilsze nepodobajet'sia te, szczo polśki towaryszi je członamy polśkoho prawlinnia u Lwowi, je zastupleni w polśkych wijśkowych własthach, a pomymo toho tiż sami towaryszi pozwolajut' na hnobłennie „Wperedu", zmuszujuczy joho pysaty łatynkoju, zawiszuwanniem joho, nakładanniem hroszewych kar; nepodobajet'sia te, szczo „Dziennik Ludowy" może wypysuwaty nawit' neprawdywi riczi pro Ukrajinciw a „Wperedowy" ne wilno pysaty nawit' prawdywych podij. Czy se po socijalistycznomu i czy se je ti „wolności w demokratycznej Rzeczypospolitej polskiej?" My szcze ne czytały protestu pro siriczy w „Dziennik-u Ludow-im".

Tak, tak! „Wperedowi ne podoba się".

(e. h.)

Wyminna torhowla Ukrajinciw z Uhorszczynoju.

Pisla wistok z Budapesztu, zasnowano tam centralu dla prodaży nafty, jaku w wełykych skilkostiach dostarczajut' Ukrajinci z Drohobycza. Wżaminu za neji distajut' wid Uhorszczyny wojenni materijały i orużije.

Z Budapesztu wysyłajut' takoż hałyćku naftu do rafinerij w Awstriji dolisznij i horisznij, Czechach ta Morawiji.

Szczo czuwaty w switi?

Domaszna wijna w Berlini trewaje dali. Telegramy donosiat' szczo borot'ba wijśk prawlinnia z spartakiwciamy zakinczyłasia pobidoju prawlinnia. Budynok „Vorwärts-y" zdobuto; w czasi borot'by za „Vorwärts" zhynuło sotky spartakiwciw.

Wid kilkoch dniw stołycia Czechiji Praha pereżywaje takoż horjaczi dni. Z prywodu zahoworu na żyttie prezydenta ministriw dr-a Kramarża widbuwajut'sia demonstraciji, zwerneni proty cześkoji socijałdemokratiji, a zokrema proty redakciji „Prava Lidu".

Z Poznania donosiat' szczo najwyszcza polśka narodna rada proklamuwała pryłuczennie Poznańszczyny do polśkoho prawlinnia.

Antanta zadumuje obniaty protektorat nad Polszczeju, Łytwoju, małymy bałkanśkymy deżawamy ta Ukrajinoju, szczoby ochoronyły si derżawy pered bolszewykamy...

Na prykaz generała Fosza, Czechy majut' zaniaty ciłu Słowaczczynu aż do czasu myrowoji konferenciji. Polśki wijśka musiat' *wycofatysia z Uhorszczyny*.

Z wojennych podij.

Z dnia 15. sicznia 1919.

Widdił presowyj donosyt': Siohodnisznij deń perejszow u wsich grupach bez ważni szczych zmin.

NOWYNKY.

— **Ukrajinci Zachidnioji Hałyczyny choczut' należaty do Uhorszczyny.** Tak pysze uhorśka czasopyś „Magyar Orszag" i każe, szczo Ukrajinci iz zachidnioji Hałyczyny, jaki meszkajut' na pohranyczu zemplyńskoho komitatu, zwernułysia z prośboju do uhorśkoho prawytelstwa w ciły pryłuczennia jich do uhorśkoji republyky.

— **Słowaćka gazeta dla uhorśkych Ukrajinciw.** Dnia 9 sicznia poczała wychodyty w Koszyciach, szczo zaniały Czechy, słowaćka gazeta „Slowensky Vychod" (Słowaćkyj Schid) z okremym dodatkom dla Ukrajinciw „Rusinske Słowo".

— **Posmertna zhadka.** Dnia 14 sicznia 1919 r. widbułysia na Znesiniu koło Lwowa pochorony pohybszoho tragicznoju smertju ukrajińskoho oficyra Iwana Smetany, pry czysłennij uczasty ukrajińskoho hromadianstwa.

— **Bezrobittie sered drukarśkych robitnykiw** u Lwowi trewaje wid dawna. Osobływo ukrajińskym drukarśkym robitnykam ta robitnyciam bezrobittie dajet'sia duże w znaky, bo ukrajińskyj drukarśkyj promysł wid dnia 21. łystopada ciłkom zastanowłenyj, drukarni pozamykani abo znyszczeni, a pry teper panujuczych widnosynach hodi szczo nebud' drukuwaty. Wid dnia 21. łystopadu po nyni ostaje bez praci ta zarobitku kilkasot drukarśkych robitnykiw oboho poła. Łyszeni wony wsi bez nijakych sredstw do żyttia — Krim ukrajińskych drukarśkych robitnykiw je ciła masa polśkych towaryszіw bez praci i chliba. A bezrobittie zbilszujet'sia z dnia na deń. Nastupaje ostra kriza w ciłim drukarśkim promysli u Lwowi. Siu krizu poczynajut' wykorystuwaty pidpryjemci, a w perszij liniji — urjadowa „Gazeta Lwowska". Jak nam donosiat' z drukarśkych kruhiw, zarjad drukarni „Gazet-y Lwowsk-oji" wypowiw robotu wsim bez wyjimku składaczam. Po dwotyżnewim termini wypowidżennia, „Gazeta Lwowska" maje namir zredukuwaty płatni, dobyrajuczy sobi „deszewyj" personał. Namirenyj eksperyment dejakych pp. pidpryjemciw, a w perszij miri urjadowoji „Gazet-y Lwowsk-oji" może prynesty w naszych „nespokijnych" czasach riżni nespodiwanky.

— **Wyborczi zaworuszennia w Nisku.** W czasi predwyborczoji agitaciji w Nisku pryjszło do zaworuszeń, jaki wziałosia utychomyrjuwaty wijśko, używajuczy palnoji zbruji. Ne obijszłosia bez żertw w ludiach. Suproty toho interwenijuwaw posoł Stapińskyj u warszawśkoho prawytelstwa, szczoby na buducze pry wyborczij agitaciji riszuczone używaty interwenciji wijśka. Sławni na ciłyj swit „polśki" wybory — ne perewełysia!..

— **Moskwofiły organiżujut'sia.** Zahalni zbory obszczestwa im. Kaczkowśkoho widbułysia u Lwowi dnia 4 s. m., na jakych wybrano oś takyj wydił: hołowa d-r Ałeksewycz, wydiłowi: d-r I. Hrynewećkyj, O. Hnatyszak, T. Łypećkyj, W. Zastyreć, Ju. Szkyrpan, W. Kordasewycz, K. Walnyckyj, S. Matkowskij, W. Kostećkyj, A. Staryckyj. A. Czaban, F. Myszkowśka: mistowydiłowi: O. Markowa, A. Pawenckyj i M. Sykorczyk. Krim toho wybrano prawnu komisju, jaka maje perebraty sprawy obszczestwa wid starosty Swytalśkoho.

— **Chto rahuwaw u Lwowi?** W czasi rewiziji w meszkaniu urjadnyka dyrekciji skarbu i właśtytela realnosty Polaka Stanysława Ob..., pry wułyci Pijariw cz. 36. znajdeno bohato riczyj, pidozriłoho pochodżennia, jak materiji, galanterijni towary, miszky z prowijantamy i t. p. Wprawdi p. O. perekonuwaw, szczo si riczy nabuła joho żinka, ałe swidky stwerdyły, szczo si riczy prywiz mnohonadijnyj synok p. O. w pamiatnych dniach łystopadowych rabunkiw. Oboch paniw, bat'ka i syna, potiahneno do widwiczalnosty. Z powyszczoho baczymo, chto rabuwaw w czasi protyżydiwśkych rozruchiw u Lwowi.

— **Dobru nauku** dały krakiwśki robitnyky polśkomu czornosotennomu „Kurjer-owy Codzienn omu". Po predwyborczych zborach dnia 10 s. m. towpa robitnykiw rozbyła drukarniu „Kurjer a" ta znyszczyła maszyny i papir. Stałosia se wże druhyj raz. „Kurjer Codzienny" wiczno napadaje na socijalistycznyj ruch, a po ostannim zahowori w Warszawi stanuw w oboroni zahowirnykiw. Suproty Ukrajinciw zajmaje „Kurjer" wse łajdaćke stanowyszcze, wypysujuczy na nas riżni brechni.

— **Jak pyszut' czornosotenni gazety pro Paderewśkoho?** Z nahody powerotu Paderewśkoho, perepownenі polśki czornosotenni czasopysi peanamy w joho czest', a „Kuryer Codzienny" to wże perelicytuwaw usi inszi w wyszukuwanniu najkraszczych epitetiw dla nioho. Zaczynaje wid najwyszczoho tytułu, pro jakyj mrijut' usi burżuji Polszczi, nazywaje joho nekoronowanym korołem Polszczi, szczo potwerdżuje entuzijazm ludyj, jaki joho wytajut', oczikujut' hodynamy, a nawit' na koncert idut' z ostrachom, nacze na awdijenciju do monarcha. Win najlipszyj syn Polszczi, lubyt' jiji, jak nichto, a mrije pro neji mow Bołharia pro Adriano pil. I wytała joho krakiwśka burżuazna publyka, jak perszoho horożanyna witczyny, najbilszoho popeczytela sprawy polśkoji, ta jak najbilsze sonicznu postat' polśkoho narodu. Dywno tilky, szczo temriawa zalahaje szcze polśku burżuaziju, chocz miż nyny take jasne sonce swityt'!

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zholosyt'sia w administraciji „Wperedu". 10–10

DROHOBYCZ, SZPITAL EPIDEMICZNY CZERWONEGO KRZYŻA. Jestem w domu, rodzice, chłopcy również tu i zdrowi. — Dela. — Inne gazety uprasza się o przedruk. 3–10

Helena, Janina i Longin WINOGRODZCY zawiadamiają swoją rodzinę w ZŁOCZOWIE, że są zdrowi razem w Pinczowie. Tadeusz w Krakowie. 2–3

Oberoffizial STEINBACH in POMORZANY wird verständigt, dass seine Tochter Nina ist gesund und um eine Nachricht nach Lemberg bittet. 2 2

MORITZ BUCHHOLZ in DROHOBYCZ, Hotel Roma, wird verständigt, dass Frau und Kinder gesund sind und wird um Nachricht gebeten. 2–2

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijskoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 40. Львів, субота, дня 18. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролєтарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших чятачів свойого рідного друкованого слова.

Щоби здержати пролив крови.

Відень. (ПТА.) Президент Української Національної Ради д-р Евген Петрушевич вислав до Тольфано телеґраму, в якій, покликуючися на право самоозначення народів, просить правлінне держав коаліції зверьутися до правління варшавського а також і буковинського, щоби вони безпроволочно відкликали польські війська з східньої Галичини і румунські війська з української частини Буковини, щоби здержати страшний пролив крови. Дальше д-р Петрушевич представляє, щоби було позволено українському народови на згаданих землях, так як иншим народам бувшої Австро-Угорщини, висказуватися в обороні своїх прав.

Польсько-чеські відносики.

Берно, 13. січня 1919 р.

„Temps“ помішує інтервю свойого кореспондента з президентом міністрів Крамаржем. Крамарж звернув увагу на небезпеку, яка грозить від большевиків. Опісля обговорював небезпеку, яка грозить Чехам від Польщі. По думці Крамаржа „Поляки не перестерігають люблянського договору. Обсадили шлеські копальні вугля та прогнали звідтіль чеських інжінєрів. Се не вина Чехів, що Відень не має вугля. За се відвічальні тільки Поляки. Тільки тому, що Чехи не хочуть проливати славянської крови, не прийшло дотепер до війни з Поляками, але ситуація неможлива. Тільки інтервенція коаліційних військ, котрі промовилиб Полякам до розуму, моглаби тут допомочи“.

Хто винен?

„Der Feind, den wir am tiefsten hassen,
Der uns umlagert schwarz und dicht,
Das ist der Unverstand der Massen“.

Робітнича Марсельеза.

Хто винен? — питається кождий, придавлений воєнним лихоліттєм. Питаються скрізь, куди доходять всенні злидні і невзгодини. Шукають скрізь винуватих; і кождий хотівби вишукати, знайти того злочинця, що винен тих усіх незгодин і злиднів, щоби його покарати, щоби на нім пімститись за свою кривду.

Безперечно, можна ствердити з цілою певністю, що сей або той володар, сей або той керманич держави, сей або той дипльомат дав почин до воєнної розправи. Безперечно, і цар Микола II і царський дипльомат Гартвіґ і царський амбасадор Сазонов повосять вину за війну і поносять її і Вільгельм II і Людендорф і німецькі дипльомати і амбасадори. Бажали війни французькі шовіністи з Пуанкаре на чолі, що палали жаждою пімсти за погром 1870 року; перли до війни англійські імперіялісти, що хотіли здавити свого небезпечного суперника — Німеччину.

Та ні один з тих могучих володарів, що розпутали страшну всесвітну війну, не бувби в силі доконати сього страшного діла, колиби не знали сього і не відчували, що вони можуть зважитись на таку річ, що їх не спинять в намірах і цілях їх політики.

Суспільно-політичні відносини, життє новочасної суспільности занадто складне, скомпліковане, — занадто широкі круги заінтересовані в політичних подіях, щоб один чоловік міг всемогучо, наперекір усім, наперекір широким масам рішати найбільше життєві суспільно-політичні питання, де йде о життє і смерть, о долю мільонів людий.

Могучі суспільні струї, могучі суспільні сили перли до війни. Хоч не великі числом, та великі і могучі своїм впливом суспільні кляси були горячими сторонниками війни. Капіталістичні магнати, ті, що мільони збивають на витворюванню залізних грізних воєнних потворів знарядів; капіталістичні магнати ті, що шукають зисків в далеких краях, бо їм їх у себе, в рідним краю за мало; капіталістичні дуки, що дають-позичають державі мільони на лихварські, мільонові проценти — всі вони пруть до воєнних зброєнь, всі вони живуть з ворогування держав і народів, всі вони пруть до воєнних розправ.

Не всі капіталістичні підприємства заінтересовані війною і для великої маси підприємств вона погубна. Та ся капіталістична і фінансова аристократія, що живе з воєнного промислу, панує над думками загалу, вона здобуває опінію цілої суспільности. Своїми мільонами удержує пресу, що всемогучо панує над умами людий. Своїми мільонами удержує цілу армію своїх аґітаторів, публіцистів, літератів, учених, політиків, дипльоматів. Її могучий голос рішає в кабінетах державних мужів про долю мільонів людий.

Правда, проти всемогучого капіталістичного імперіялізму став його завзятий, смертельний ворог — робітничий соціялізм, що голосить мир та збратанне народів. Та доля його важка; важка боротьба соціялістичного пролєтаріяту. Могучий соціялізм тим, що ідея його — се ідея визволення мільонових мас, се думка визволення цілої страждучої людськости.

Та ті маси тільки поволи приймають „добру новину“ соціялізму. А вороги соціялізму не дрімають. Вони бачуть в нім свого найгрізнішого противника і перед нічим не здрігаються, аби його знівечити; коли арештами і тюрмою не можна, то хочуть його поконати брехнею і клеветою.

І тут їм в поміч приходить обоятність широких кругів суспільности, їх недумство та легковірність.

Коли йде о воєнні зброєння, коли йде о мільонові видатки на воєнні цілі — речники імперіялізму мають проти соціялістів нікчемне і підле, та страшне і могуче оружє: „Соціялісти — запроданці! Соціялісти — се наймити в наймах у ворога свого народу!“

І широкі круги суспільности вірять легкодушно в клевети імперіялістичної преси. А коли не вірять, то не інтересуються політикою; їм байдуже до того, хто стоїть при кермі держави; вони лишають керму її в руках тих, що цілі народи ведуть в пропасть війни...

Виновниками війни є не тільки володарі-деспоти, не тільки капіталістичні речники воєнної політики; виновниками її є й ті широкі маси народу, що мовчки дивились на імперіялістичну політику, що стояли осторонь від соціялізму.

Зовсім слушно каже німецька робітнича пісня: „Ворог, якого ми ненавидимо найглибше, який нас мов густа хмара довкола облягає — се неровум-бездумство широких мас.“

М. Ганкевич.

За здійсненнє права самоозначення українських земель бувшої Австро-Угорщини.

(Докінченнє.)

З огляду, що одна з національних меншостей східної Галичини, а саме Поляки, виступили з збруєю в руці проти переведення тут в життє засад Вільсона, Українська Національна Рада закликала під оружє увесь український народ від 17 до 36 р. життя, здатний носити збрую. Кадрами Української Національної Армії стали Українські Січові Стрільці, котрі на жаль, як і українські полки — не без вини наших парляментарних послів — не знайшлися 1. листопада навіть близько столиці, не то в самій столиці.

Українська Національна Рада покликала до життя свій виконавчий орган: Державний Секретаріят. Перед зложеннєм приречення Державного Секретаріяту вона 10. листопада одноголосно приняла таке внесеннє: Українська Національна Рада, як найвища власть українських земель бувшої австро-угорської монархії в змаганню до здійснення національного ідеалу всього українського народу, поручає Державному Секретаріятови поробити потрібні заходи для зєдинення всіх українських земель в одну державу.

На засіданню 13. листопада Українська Національна Рада означила, що форма української держави, утвореної з українських земель бувшої Австро-Угорщини, має бути републиканська та що вона має називатися: Західно-Українська Народня Республика. Тимчасовий основний закон про державну самостійність українських земель бувшої австро-угорської монархії обіймав пять артикулів: в першім про назву, в другім про межі, в третім про державну суверенність, себто про повну самостійність новоутвореної держави. Четвертий артикул зазначує, про права власти іменем Західньо-Української Народньої Республики виконує увесь її народ через своє заступництво, вибране на основі загального, рівного, безпосереднього, тайного та пропорціонального права голосування без ріжниці пола, а шестий артикул установляє герб і прапор. Крім того Українська Національна Рада видала кілька тимчасових законів, як про адміністрацію держави і т. ин.

Зволікання з проголошеннєм прилучення українських земель бувшої Автро-Угорщини до Української Народньої Республики треба пояснити двояко: в ідейніших одиниць страхом перед реакційнсю обмосковленою гетьманською Україною і небажаннєм помоґти таким робом гетьманському правительству й ослабити тимсамим становище „Українського Національного Союза“, а в декого страхом перед упадком власних впливів чи чого подібного.

Зєдинення Західно-Української Народньої Республики з Українською Народньою Республикою (Придніпрянською Україною) постановила Українська Національна Рада шойно на спеціяльно в сій ціли скликаним засіданню 3. січня в Станиславові, під проводом свого другого голови д-ра Евгена Петрушевича (першим був д-р Кость Левицький) та в присутности членів дотеперішнього Державного Секретаріяту. Проголошеннє зєдинення наступило в урочистій формі.

Тепер черга на всіх свідомих Українців не допустити до того, щоб найменший клаптик української землі лишився поза межами Української Народньої Республики. Тоді шойно з пророчого наберуть реального значіння слова одного з камінярів нашої волі — Івана Франка:

Від Кавказу по Сян лиш один буде лан,
Його власником нарід цілий. М. В.

Мирова конференція.

12. січня 1919. зїхалися делєґати антанти до Парижа на перше засіданнє мирового прелімінаря (передвступні проєкти умови). Засідання відбуватися будуть в вівторки, середи, четверги і пятниці кожного тижня.

Франція має жадати Ельзасу і Льотарингії, зінтернаціоналізування плавби на Рені і захорони своїх прав в Сирії.

Англія попри задержаннє своїх кольоній жадає звязку африканських кольоній з азійськими кольоніями.

Італія хоче мати полудневий Тироль з Трентіном, Істрію і цілий пояс східнього побережа над Адріятиком.

Сербія хоче дістати Кроацію і Славонію та приступ до моря.

Румунія хоче конче мати Бесарабію, Трансильванію і Буковину. Між Румунією і Сербією йде ще спір про Банат, який кожна з них хоче мати.

Греція жадає Епіру, північної части Тракії, частини віляєту Константинополя і Смирни, ріжних територій в азійській Туреччині і всіх островів на Егейськім мор. Константинополь має бути зінтернаціоналізований.

Такі інформації подає париський „Matin“. Инші народи, каже „Matin“, заспокоїться після національного прінціпу.

Америка не має ніяких територіяльних жадань, через се буде мати ролю мирового судії на конгресі.

Зі Шлезка.

Дня 5. листопада 1918. заключили Чехи з Поляками перемирє що до тешинського Шлезка. В тій справі забирає голос тов. Т. Регер в „Naprzod-i“ і жалується на Чехів і на чеських товаришів, дра Вітта і Надворніка, що розвивають страшний терор супроти польської людности. Невільно робити польських зборів, ні спису польської людности під загрозою державної зради і т. д. Терор посувається так талеко, що Чехи безнастанно арештують, інтернують та вивозять визначних польських горожан. Обурений тим тов. Регер додає, що „польський люд Шлезка знає вже, чим пахне чеське панування і нетолєранція, яка є властива всім Чехам без виїмку... Польський люд не знесе чеського панування і боронитиметься проти нього до останку, хочби не остав камінь на каміни.

Ми від себе запитуємо тов. Регера, чи ті гарні слова, на які ми вповні пищемося, відносяться тільки до польського народу, чи до всіх, і чи також до українського?!

І комуж може таке подобатися?

„Dziennik Ludowy“, орган польської соціялістичної партії, в числі з дня 15. с. м. подає такі вісти з Бжозова:

„Польська людність відноситься неприхильно до місцевих властий з того приводу, що в урядах заняті Українці. Староста крізь пальці глядить на вибрики Українців і не робить ніяких заходів, мимо численних доносень, звернених проти українських начальників громад. Майже з цілого повіту прогнано Жидів. Стверджено, що деякі з них повнять шпіонську службу в користь Українців. Давні москвофільські села перемінює агітація священиків на українські. В церкві переховується оруже а навіть машинові кріси“. Обурений „Dziennik“ кличе: „Polizei!“, бо „доте пер з польської сторони не зроблено ніяких ревізій ні арештувань!...“

В тім самім числі каже „Dziennik“, що „Вперед ови“, не подобається багато з того, про що він, „Dziennik“, пише...

Товариші з „Dziennik-a!“ Ми дослівно навели ваші вістки з Бжозова. Питаємо отут загал соціялістів, чи такі й подібні поліцейські доноси можуть мати місце в соціялістичній газеті? І чи може подобатися нам, соціялістам, спосіб писання польського соціялистичного органу? А не подобається він не лише нам, але й польським товаришам, про що й ви, товариші з „Dziennik a“, певно знаєте, а коли ні, то знати повинні, бож се публична тайна!

З воєнних подій.

Воєнний комунікат
з дня 16. січня 1919. р.

В львівській групі положенне без зміни. В групі полковника Сікорського слаба виміна артилєрійських стрілів та сильніщий рух і сутички патруль. На инших відтинках спокій.

Варшавське звідомленне
з дня 14. січня.

На схід від Володимира Вол. відділи Петлюри заатакували польські відділи під Гайками. Під Варягом і Угриновом ситуація без зміни.

Що чувати в світі?

Революцію в Берліні можна би вважати скінченою. Спартаківців побідило військо правління, яке заняло центри міста. В здобутім будинку „Vorwärts-у“ найдено кількасот трупів спартаківців.

Після нестверджених вісток, кабінет Моравчевського мав уступити, а премєром і рівночасно міністром для заграничних справ мав зістати Падеревський.

Усі правобережні заливи і порти Рену обсадили війська антанту.

Чесько-словацькі війська заняли в дальшім тягу Франценсбад а на Угорщині Унгвар.

В Москві арештовано членів польського посольства в рекомпензату за те, що в повіті високо мазовецькім замордувано членів місії російського Червоного Хреста.

Виборчий рух у Варшаві находиться в повнім розгарі. Яке велике зацікавленнє панує там, видко хочби з того, що дотепер появилося більше як 20 виборчих ліст, крім 6 жидівських ліст.

Румунія проголосила остаточне прилученнє Трансильванії до румунського королівства.

НОВИНКИ.

— **Зединенне з Україною.** В статті під сим наголовком, поміщеній в 38. числі „Вперед у“, склад провізоричного міністеріяльного кабінету подали ми неточно. Тепер дістали ми познїй склад кабінету, можемо отже справити деякі неточности. І так міністром заграничних справ є д-р Василь Панейко, д-р Л. Цегельський міністром без портфелю, Бурачинський міністром судівництва, Дмитро Вітовський міністром війни.

— **Член Української Державної Ради Дувіряк,** про якого ми в ч. 38. згадували, є селянином з Печеніжина, дуже свідомий і діяльний член радикальної партії.

— **Інтервю д-ра Панейка і Сидоренка з „Narodni-mi List-ами“.** Віденський кореспондент „Nar. L.“ помістив обширне інтервю з д-ром Панейком і Сидоренком, висланником з Київа.

— **Ревізії у Львові.** Передвчора відбулася дуже подрібна ревізія (не памятаємо вже, котра з ряду) в домі „Просвіти“, а саме в друкарні „Діла“. Перешукувано найменші закутини, а за чим — Бог його знає!... Вчора знов відбулася ревізія в „Сільськім Господарі“ та в „Союзі Спілок“.

— **Українські полонені** є заняті при міських роботах в Кракові. Поляки дуже добре з ними обходяться, дають їм багато їсти і т. п. Так пише „Gazeta Poranna“. Ми дуже раді булиби, якби донесенне „Porann-ої“ було правдиве хоч в частині. Та від особи, яка недавно прибула з Кракова, довідуємося зовсім що иншого...

— **З приводу атентату** на чеського міністра президента Карла Крамаржа між иншими заслав привітне письмо і висланник Української Республики д-р Смаль-Стоцький.

— **Посмертна згадка.** Дня 14. січня с. р. померла у Львові Олена з Литвиновичів Бучовська, жінка тов. Михайла Бучовського, почтового підурядника, переживши 55 літ. Похорон відбувся дня 16. с. м.

— **Передвиборча боротьба у Львові** починає поволи оживлюватися. В VII окрузі кандидує інж. Гавснер, а як його контркандидат стає звісний єзуїт Сопух. За Сопухом уже тепер агітують не лише клерикали, але й всякої масти демократи. Боротьба заповідається дуже цікаво, бо кандидатура інж. Гавснера не тішиться такою симпатією, як кандидатура бл. п. тов. Гудеца. Знаючи склад і настрій виборців VII округа, *можна вже сьогодня сказати, що вибір особи* кандидата був дуже нефортунний, бо за ним не піде загал польського робітництва і демократичних кругів, а через те соціялістичний дотепер округ готов для польських товаришів пропасти.— В V окрузі стає вшехполяк Адам, а проти нього висунено отсі кандидатури: демократ з „Віку“ Лясковницький, „фаховець“ Рибицький і міщанин (або, як кажуть Поляки: „колтун“) Маєрський. Можливо, що в обох округах виринуть ще инші кандидатури.

— **Похорон Генрика Добраницького.** В четвер відбувся похорон польського офіцира, зятя тов-ки Мокловської (5. грудня оженився), Генриха Добраницького, члена PPS. На могилі тов. Добраницького промовив як приятель родини Мокловських і особистий приятель погибшого, тов. Микола Ганкевич. З натиском підчеркнув т. М. Ганкевич сю страшну трагедію, якої жертвою впав Добраницький. Покійний вступив у військові ряди, щоб визволяти свою вітчину, а судьба вислала його тут...

— **Поручник Вілєм живе!** Не убитий, і „звірсько“ не мучений через гайдамакуф, а здоров і цілий є французький офіцир Вілєм, тепер уже в Яссах. Так тепер доносить „Gazeta Poranna“. Читачі пригадують собі, які то статті писала про його смерть „Gazeta Poranna і Wieczorna“, якими то великими та чорними буквами проголошував його смерть urbi et orbi — братній „Dziennik Ludowy“, як то пп. редактори грозили местю цілої „Европи, Франції і Польщі“ українським гайдамакам. А коли ми доносили, що Вілєм живе собі спокійненько інтернований в готелі в Тернополі, польська преса покликувалася на „найвіродостойнійших“ свідків, які на власні очи „бачили мучеництво“ Вілєма...

— **Брами домів,** на приказ команданта міста, мають замикатися о годині пів до 10 ої вечером.

— **Мобілізація в східній Галичині.** З Перемишля доносять, що на мурах міста розліплено мобілізаційний приказ, покликуючий всі польські річники 1883—1901. Приказ, підписаний генералом Розвадовським, обіймає цілу східню Галичину.

— **Полудневі Славяне заводять григоріянський календар.** В Білогроді порішено завести григоріянський календар. Останній день старого календара буде день св. Сави, се є 27. (14. ст. ст) січня. Слідуючий день буде вже день 28. січня.

Оповістки.

= **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед у“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 6—10

= **На плинну для ранених українських жовнірів** зложили на руки п. Мрицівної і Дудриківної (в коронах): Гіза Терлецька тютюн, пару білизни, 4 хліби і 10, І. Бандрівська медівник, Яцкевич 10, Гарас Шухевич 10, Дрималик 10, О. Волошинова 30, А. Гапяк 100, Дельвевич 30, Прокопишин 10, Іван Сисак 10, Володимир Левицький 10, Гірняк Вол. 20, Мирослава Дершківна 10, Зофія Дзерницька 3, Володимира Левицька 10, Малішевська Галя торт, медівник і 20, Лициняки папіроси і сірники, Гриньовські 300 папіросів, Сягур булка і 30, Мирон Федусевич цигара і 20, Теодора Дикович 10, Ольга Сосенко 10, Олена Глинянська 20, Домбчевська 4, о. Монцібович 2, К. Лужницька 10, Е. Ганкевичева 5, Юліян Федусевич 20, Добрянський 7, о. д-р Каргут 20, Кокорудзова тіста і вино, Слонецка яблока, Кучерова вино, Вавчицькі 10, Устиянович 3, Т. Різничок 20, Гнатюкова булочки, Магієва торт, Лев Шекович 10, Ір. Каранович 4, Марія Огоновська печиво, дир. Кульчицький 20, д-р Мацькевич 20, д-р Евин 100, Земельний Банк 50, Збірка в Зем. Банку 16, О. Левицька 20, Народна Торговля: 2 картони цуковків, 2 кг. фіг, 2 кг. меду, 1 кг. родзинок, д-р В. Щурат 20, о. Рудович 1 струцля 5 яєць, 100 папіросів о, Евг. Громницький 10, Марія Громницька 10, С. Бохенська струцля, медівник, тіста, п. Кузьмичева 10, Войтович Анна 10, д-р Бариляк 1 кг. муки, пів кг. цукру, Роман Сосновський 10, о. Гошовський 10, Йосиф Ярошик 10, Сполітакевич Іван 10, Ол. Барвінський 10, Ірина Рожанковська маківники і 6 яєць, п. Едер 10, Л. Голубець медівник і булка, Зося Королик 5, Раставецький 20, Раставецький 5, Незнакома 2, Бурачинська ковбаса.

= **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Ольга Стельмах 10, Креш Андрій 4, Еліяшевський Іван 4. Волинець Андрій 10, Цьопа Волянська виграний заклад 50, Гаврило Івах 10. Разом 88. (Далі буде.)

Оголошення принимається по 2 корові за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед у“. 1—10

Плащ дамський, м. ношений, чорний, з передвоєнного сукна, елєґантський фасон першої моди, продам або заміняю за темний матеріял на костюм. Відомість у п. Галі Радіївної вулиця „Здрова“ ч. 9. І—2

Карне право часть загальна і спеціяльна проф. Стебельського є до продажі. Відомість в адміністрації „Вперед у“. 1—3

Кухар знаменитий, який був занятий в кухні готелю Жоржа і Імперіяль, пошукує місця. Зголошення до Петра Пацули, Львів, вул. Різьбярська ч. 1а. 1—1

О. ХМІЛЬОВСЬКИЙ, Золочів. Прошу повідомити жінку в Вужку, що я там є, де був і у мене все добре. — О. Антін. 4-5

Читачів „Вперед у“ прошу повідомити п. МАРІЙКУ ЛИТВИНОВИЧ з ЖУКОВА, п. Обертин, що О. К. 2. лист одержав. Просить о вістку. Йосиф Крипякевич, Перемишль. — Инші часописі проситься о передрук. 3—3

ЮЗЮ РУДЗІНСЬКИЙ! Я здорова. Що з Тобою? — Льоля.—Самбірські й перемиські часописі прошу о передрук. 3—3

Д-р РУДИЙ. Дай вістку про себе, Марусю, Мілька і Левка. Я здорова. — Йосифа. 3—3

СТЕПАНАМ ТОМЯКАМ в МАРГИНОВІ НОВІМ, рогатинський повіт, подаю, що Бронек і я здорові у Львові. — Геня. Инші часописі прошу о передрук. 3—3

ТЕОДОР КРИВИЙ в ТЕРНОПОЛІ. Я з дітьми здорова. — Марія Юрків. 2—3

КАЛУШ, КОРИТОВСЬКА-ГРИНЕВЕЦЬКА. Чи ви здорові? Де хлощі? Ми всі здорові. — Ольга. Инші часописі прошу о передрук. 2—3

Хтоби знав що про РОМАНА і БОГДАНА КОЦЮВІВ, прошу ласкаво подати вістку матері, при вул. Руській ч. 3. 2—3

МИХАИЛО БОРЩ, у ЛЬВОВІ. Прийди до мене. Микола Моравецький, Львів, гарнізоновий шпиталь ч. 94 (II. п.). 1—2

БИҐАР ГРИЦЬ, у ЛЬВОВІ. Вуйку! Відвідайте мене в гарнізоновім шпиталі ч. 103 (II. п.) — Василь Роняк. 1—2

Читачів „Вперед у“ прошу повідомити МАРІЮ САФІЯНЧУК, СИНЬКІВ, почта Радехів, що Стефа у Львові здорова; науки нема. Прошу о вістку. 1—3

ГАЛЯ ЦУРКОВСЬКА, СТАНІСЛАВІВ, вул. Фердинанда ч. 4. Я здоров і мешкаю у Талі. — Іван. 1—2

ИОСИФА ЛЕСЮКІВНА, ЛЬВІВ, вул. Личаківська має лист в адміністрації „Вперед у“. 1—1

О. НЕСТОР, пов. ЗОЛОЧІВ. Прошу допомочи мойому батькови, якого інтернували українські війська. Гроші з подякою звернемо. — Ярослава Білинська з Заріча пов. Мостиска. 1—3

ДІДИЧ ІВАН, сотник, повідомляє рідню і знакомих в ПЕРЕСПІ, пов. СОКАЛЬ, що ранений в ліву ногу і вивезений на захід. 1—5:

ВОИТІХ СТАНКЕВИЧ, ТЕРНОПІЛЬ. Лист я одержала. Я у Жанці, ходжу до бюра і страшно гризуся Тобою. — Камілля. — Тернопільські часописі прошу о передрук. 1—2:

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 40. Lwiw, subota, dnia 18. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3 ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 8, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Szczoby zderżaty proływ krowy.

Wideń. (PTA.) Prezydent Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady dr Ewhen Petruszewycz wysław do Tolfano telegramu, w jakij, pokłykujuczysia na prawo samooznaczennia narodiw, prosyt' prawlinnie derżaw koaliciji zwernutysia do prawlinnia warszawśkoho a takoż i bukowynśkoho, szczoby wony bezprowołoczno widkłykały polśki wijśka z schidnioji Hałyczyny i rumuński wijśka z ukrajinśkoji czastyny Bukowyny, szczoby zderżaty strasznyj proływ krowy.

Dalsze dr Petruszewycz predstawlaje, szczoby buło pozwołeno ukrajinśkomu narodowy na zhadanych zemlach, tak jak ynszym narodam buwszoji Awstro-Uhorszczyny, wyskazuwatysia w oboroni swojich praw.

Polśko-cześki widnosyny.

Berno, 13. sicznia 1919.

„Temps" pomiszczuje interwiu swojeho korespondenta z prezydentom ministriw Kramarżem. Kramarż zwernuw uwahu na nebezpeku, jaka hrozyt' wid bolszewykiw. Opisla obhoworjuwaw nebezpeku jaka hrozyt' Czecham wid Polszczi. Po dumci Kramarża „Polaky ne peresterihajut' lublańskoho dohoworu. Obsadyły szleśki kopalni wuhła ta prohnały zwidtil cześkych inżinieriw Se ne wyna Czechiw, szczo Wideń ne maje wuhla. Za se widwiczalni tilky Polaky. Tilky tomu, szczo Czechy ne choczut' proływaty sławiańskoji krowy, ne pryjszło do teper do wijny z Polakamy, ałe sytuacija nemożływa. Tilky interwencija koalicijnych wijśk, kotri promowyłyb Polakam do rozumu, mohłaby tut dopomoczy".

Chto wynen?

„Der Feind, den wir am tiefsten hassen,
Der uns umlagert schwarz und dicht,
Das ist der Unverstand der Massen".
Robitnycza Marseleza.

Chto wynen? — pytajet'sia kożnyj, prydawłenyj wojennym łycholittiem. Pytajut'sia skriż, kudy dochodiat' wojenni złydni i newzhodyny. Szukajut' skriż wynuwatych; i kożdyj chotiwby wyszukaty, znajty toho złoczyncia, szczo wynen tych usich newzhodyn i złydniw, szczoby joho pokaraty, szczoby na nim pimstytyś za swoju krywdu.

Bezpereczno, można stwerdyty z ciłoju pewnistiu, szczo sej abo toj wołodar, sej abo toj kermanycz derżawy, sej abo toj dyplomat daw poczyn do wojennoji rozprawy. Bezpereczno i car Mykoła II. i carśkyj dyplomat Hartwig i carśkyj ambasador Sazanow ponosiat' wynu za wijnu i ponosyt' jiji i Wilhelm II. i Ludendorf i nimećki dyplomaty i ambasadory. Bażały wijny francuśki szowinisty z Puankare na czoli, szczo pałały żadoboju pimsty za pohrom 1870 roku; perły do wijny anglijśki imperijalisty, szczo chotiły zdawyty swoho nebezpeczno ho supernyka — Nimeczczynu.

Ta ni odyn z tych mohuczych wołodariw, szczo rozputały strasznu wseswitnu wijnu, ne buwby w syli dokonaty sioho strasznoho diła, kołyby ne znały sioho i ne widczuwały, szczo wony musiat' zważytyś na taku ricz, szczo jich ne spyniat' w namirach i cilach jich polityky.

Suspilno-polityczni widnosyny, żyttie nowoczasnoji suspilnosty zanadto składne, skomplikowane, — zanadto szyroki kruhy zainteresowani w politycznych podijach, szczob odyn czołowik mih wsemohuczo, naperekir usim, naperekir szyrokym masam riszaty najbilsze żyttiewo suspilno-polityczni pytannia, de ide o żyttie i smert', o dolu milijoniw ludyj.

Mohuczi suspilni struji, mohuczi suspilni syły, perły do wijny. Chocz ne wełyki czysłom, ta wełyki i mohuczi swojim wpływom suspilni klasy buły horjaczymy storonnykamy wijny. Kapitalistyczni magnaty, ti, szczo milijony zbywajut' na wytworjuwanniu zaliznych hriznych wojennych potworiw-znarjadiw; kapitalistyczni magnaty, ti szczo szukajut' zyskiw w dałekych krajach, bo jim jich u sebe, w ridnim kraju za mało; kapitalistyczni duky, szczo dajut'-pozyczajut' derżawi milijony na łychwarśki, milijonowi procenty — wsi wony prut' do wojennych zbrojeń, wsi wony żywut' z worohuwannia derżaw i narodiw, wsi wony prut' do wojennych rozpraw.

Na wsi kapitalistyczni pidpryjemstwa zainteresowani wijnoju; dla wełykoji masy pidpryjemstw wona pohubna. Ta sia kapitalistyczna i finansowa arystokratija, szczo żywe z wojennoho promysłu, panuje nad dumkamy zahału, wona zdobuwaje opiniju ciłoji suspilnosty. Swojimy milijonamy uderżuje presu, szczo wsemohuczo panuje nad umamy ludyj. Swojimy milijonamy uderżuje ciłu armiju swojich agitatoriw, publicystiw, literatiw, uczenych, politykiw, dyplomatiw. Jiji mohuczyj hołos riszaje w kabinetach derżawnych mużiw pro dolu milijoniw ludyj.

Prawda: proty wsemohuczoho kapitalistycznoho imperijalizmu staje joho zawziatyj, smertelnyj woroh — robitnyczyj socijalizm, szczo hołosyt' myr ta zbratannie narodiw. Ta dola joho ważka; ważka borot'ba socjalistycznoho proletarijatu. Mohuczyj socijalizm tym, szczo ideja joho — se ideja wyzwołennia milijonowych mas, se dumka wyzwołennia ciłoji strażduczoji ludnosty.

Ta ti masy tilky powoły pryjmajut' „dobru nowynu" socijalizmu. A worohy socijalizmu ne drimajut'. Wony baczut' w nim swoho najhrizniszczoho protywnyka i pered niczym ne zdrihajut'sia aby joho zniweczyty; koły aresztamy i tiurmoju ne można, to choczut' joho pokonaty brechneju i kłewetoju.

I tut jim w pomicz prychodyt' obojatnist' szyrokych kruhiw suspilnosty, jich nedumstwo ta łehkowirnist'.

Koły ide o wojenni zbrojennia, koły ide o milijonowi wydatky na wojenni ciły — reczniky imperijalizmu majut' proty socijalistiw nikczemne i pidłe, ta straszne i mohucze oruże: „Socijalisty — zradnyky swoho narodu! Socijalisty — zaprodanci! Socijalisty — se najmyty w najmach u woroha swoho narodu!"

I szyroki kruhy suspilnosty wirjat' łehkoduszno w kłewety imperijalistycznoji presy. A koły ne wirjat', to ne interesujut'sia politykoju; jim bajduże do toho, chto stojit' pry kermi derżawy; wony łyszajut' kermu jiji w rukach tych, szczo ciłi narody wedut' w propast' wijny...

Wynownykamy wijny je ne tilky wołodari-despoty, ne tilky kapitalistyczni reczniky wojennoji polityky; wynownykamy jiji je i ti szyroki masy narodu, szczo mowczky dywyłyś na imperijalistycznu polityku, szczo stojały ostoroń wid socijalizmu.

Zowsim błudno każe nimećka pobitnycza pisnia: „Woroh, jakoho my nenawydymo najhłybsze, jakyj nemow husta chmara dowkoła oblahaje — se „nerozum-bezdumstwo szyrokych mas".

M. Hankewycz.

Za zdijsnennie prawa samooznaczennia ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny.

(Dokinczennie)

Z ohladu. szczo odna, z nacionalnych menszostej schidnioji Hałyczyny, a same Polaky, wystupyły z zbrujeju w ruci proty perewedenych tut w żyttia zasad Wilsona. Ukrajinśka Nacionalna Rada zakłykała pid oruże uweś ukrajinśkij narid wid 17 do 36 r. żytia, zdatnyj nosyty zbroju. Kadramy Ukrajinśkoji Nacionalnoji Armiji stały Ukrajinśki Siczowi Strilci, kotri na żal, jak i ukrajinśki połky — ne bez wyny naszych parlamentarnych posłiw — ne znajszłysia 1 łystopada 1918 r. nawit' błyżko stołyci, ne to w samij stołyci.

Ukrajinśka Nacionalna Rada pokłykała do żyttia swij wykonawczyj organ: Derżawnyj Sekretarijat. Pered złożenniem pryreczennia Derżawnoho Sekretarijatu, wona 10 łystopada odnohołosno pryniała take wnesennie: Ukrajinśka Nacionalna Rada jako najwyszcza własť ukrajinśkych zemel buwszoji awstro-uhorśkoji monarchiji, w zmahannoju do zdijsnennia nacionalnoho ideału wsioho Ukrajinśkoho Narodu poruczaje Derżawnomu Sekretarijatowy porobyty potribni zachody dla zjedynennia wsich ukrajinśkych zemel w odnu derżawu.

Na zasidanniu 13. łystopada, Ukrajinśka Nacionalna Rada oznaczyła, szczo forma ukrajinśkoji derżawy, utworenoji z ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny, maje buty republykańska, ta szczo wona maje nazywatysia: Zachidno-Ukrajinśka Narodnia Republyka. Tymczasowyj osnownyj zakon pro derżawnu samostijnist' ukrajinśkych zemel buwszoji awstro-uhorśkoji monarchiji obijmaw pjat' artykułiw: w perszim pro nazwu, w druhim pro meżi, w tretim pro derżawnu suwerennist', sebto pro pownu samostijnist' nowoutworenoji derżawy. Czetwertyj artykuł zaznaczuje, szczo prawa własty imenem Zachidno-ukrajinśkoji Narodnioji Republyky wykonuje uweś jiji narod czerez swoje zastupnyctwo, wybrane na osnowi zahalnoho, riwnoho, bezposerednoho, tajnoho ta proporcionalnoho prawa hołosuwannia bez riżnyci pola, a szestyj artykuł ustanowlaw herb i prapor. Krim toho Ukrajinśka Nacionalna Rada wydała kilka tymczasowych zakoniw, jak pro administraciju derżawy i t. yn.

Zwolikannie z prohołoszenniem pryłuczennia ukrajinśkych zemel buwszoji Awstro-Uhorszczyny do Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky treba pojasnyty dwojako: w idejnijszych odynyć strachom pered reakcijnoju obmoskowłenoju het'manśkoju Ukrajinoju i nebażanniem pomohty takym robom het'manśkomu prawytelstwu i osłabyty tym samym stanowyszcze „Ukrajinśkoho Nacionalnoho Sojuza", a wdekoho strachom pered upadkom własnych wpływiw czy czohoś podibnoho.

Zjednannia Zachidno-ukrajinśkoji Narodnioji Republyky z Ukrajinśkoju Narodnioju Republykoju (Prydniprjanśkoju Ukrajinoju) postanowyła Ukrajinśka Nacionalna Rada szczojno na specijalno w sij ciły skłykanim zasidanniu sicznia w Stanysławowi pid prowodom swoho druhoho hołowy dra Ewhena Petruszewycza (perszym buw dr Kość Łewyćkyj) ta w prysutnosty członiw dotepericznioho Derżawnoho Sekretarijatu. Prohołoszennie zjedynennia nastupyło w uroczystij formi.

Teper czerha na wsich swidomych Ukrajinciw ne dopustyty do toho, szczob najmenszyj kłaptyk ukrajinśkoji zemli łyszywsia poza meżamy Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky. Todi szczojno z proroczoho

naberut' realnoho znaczinnia słowa odnoho z kaminiariw naszoji wolij — Iwana Franka:

Wid Kawkazu po Sian łysz odyn bude łan,
Joho własnykom narid ciłyj. M. W.

Myrowa konferencija.

12. sicznia 1919. zjichałysia delegaty antanty do Paryża na persze zasidannie myrowoho preliminarja (peredwstupni projekty umowy). Zasidannia widbuwatysia budut' w wiwtirky, seredy, czetwerhy i pjatnyci kożnoho tyżnia.

Francija maje żadaty Elzasu i Lotaryngiji, zinternacionalizowannia pławby na Reni i zachorony swojich praw w Syriji.

Anglija popry zaderżannie swojich kolonij żadaje zwiazku afrykańskych kolonij z azijśkymy kolonijamy

Italija chocze maty południewyj Tyrol z Trentinom, Istriju i ciłyj pojas schidnioho pobereża nad Adrijatykom.

Serbija chocze distaty Kroaciju i Slawoniju ta prystup do morja.

Rumunija chocze koncze maty Besarabiju, Transylwaniju i Bukowynu. Miż Rnmunijeju i Serbijeju ide szcze spir pro Banat, jakyj kożna z nych chocze maty

Hrecija żadaje Epiru. piwnicznoji czasty Trakiji, czastyny wilajetu Konstantynopola i Smyrny, riżnych teritorij w azijśkij Tureczczyni i wsich ostrowiw na Egejśkim mori. Konstantynopol maje buty zinternacionalizowanyj.

Taki informaciji podaje paryśkyj „Matin". Inszi narody, każe „Matin", zaspokojit'sia pisla nacionalnoho principu.

Ameryka ne maje nijakych terytorijalnych żadań, czerez se bude maty rolu myrowoho sudiji na kongresi.

Zi Szłeska.

Dnia 5 łystopada 1918 zakluczyły Czechy z Polakamy peremyrje, szczo do teszyńskoho Szłezka. W tij sprawi zabyraje hołos tow. T. Reger w „Naprzod-i" i żałujet'sia na Czechiw i na cześkych towaryszіw, d-ra Witta i Nadwornika, szczo rozwywajut' strasznyj teror suproty polśkoji ludnosty. Ne wilno robyty polśkych zboriw, ni spysu polśkoji ludnosty pid zahrozoju derżawnoji zrady i t. d. Teror posuwajet'sia tak dałeko, szczo Czechy beznastanno aresztujut' i internujut' ta wywoziat' wyznacznych polśkych horożan. Oburenyj tym tow. Reger, dodaje, szczo „polśkyj lud Szłezka znaje wże, czym pachne cześke panuwannie i netolerancija. jaka je własstywa wsim Czecham bez wyjimku.". Polśkyj lud ne znese cześkoho panuwannia i boronytymet'sia proty nioho do ostanku, choczby ne ostaw kamiń na kaminy".

My wid sebe zapytujemo tow. Regera, czy ti harni słowa, na jaki my wpowni pyszemosia, widnosiat'sia tilky do polśkoho narodu, czy do wsich i czy takoż do ukrajinśkoho?!

I komuż może take podobatysia?

„Dziennik Ludowy", organ polśkoji socijalistycznoji partiji, w czyśli z dnia 15. s. m. podaje taki wisty z Bżozowa:

„Polśka ludnist' widnosyt'sia neprychylno do miscewych własstyj z toho prywodu, szczo w urjadach zaniati Ukrajinci. Starosta kriż palci hladyt' na wybryky Ukrajinciw i ne robyt' nijakych zachodiw, mymo czysłennych doneseń. zwernenych proty ukrajinśkych naczalnykiw hromad. Majże z ciłoho powitu prohnano Żydiw. Stwerdżeno, szczo dejaki z nych powniat' szpionśku służbu w koryst' Ukrajinciw. Dejaki moskwofilśki seła pereminiuje agitacija swiaszczenykiw na ukrajinśki. W cerkwi perechowujet'sia orużje a nawit' maszynowi krisy". Oburenyj „Dziennik" kłycze: „Polizei"!, bo „doteper z polśkoji storony ne zrobłeno nijakych rewizij ni aresztuwań"!.

W tim samim czysli każe „Dziennik", szczo „Wperedowy" ne podobajet'sia bahato z toho, pro szczo win, „Dziennik" pysze...

Towaryszi z „Dziennik-a"! My dosłiwno naweły waszi wistky z Bżozowa. Pytajemo otut zahał socijalistiw, czy taki i podibni policejśki donosy możut' maty misce w socijalistycznij gazeti? I czy może podobatysia nam, socijalistam, sposib pysania polśkoho socijalistycznoho organu? A ne podobajet'sia win ne łysze nam, ale ip olśkym towaryszam, pro szczo i wy, towaryszi z „Dziennik-a", pewno znajete, a koły ni, to znaty powynni, boż se pubłyczna tajna!

Z wojennych podij.

Wojennyj komunikat.

Z dnia 16. sicznia 1919.

W lwiwśkij grupi położennie bez zmin. W grupi połkownyka Sikorśkoho słaba wymina artylerijśkych striłiw ta sylniszczyj ruch i sutyczky patrul. Na ynszych widtynkach spokij.

Warszawśke zwidomłennie.

Z dnia 14. sicznia 1919.

Na schid wid Wołodymyra Wałyńskoho widdiły Petlury raatakuwały polśki widdiły pid Hajkamy. Pid Warjahom i Uhrynowom sytuacija bez zminy.

Szczo czuwaty w switi?

Rewoluciju w Berlini można by wważaty skinczenoju. Spartakiwciw pobidyło wijśko prawlinnia, jaka ztała w centry mista. W zdobutim budynku „Vorwärts-y" najdeno kilkasot trupiw spartakiwciw.

Pisla nestwerdżenych wistok, kabinet Moraczewśkoho maw ustupyty, a premjerom i riwnoczasno ministrom dla spraw zahranycznych maw zistaty Paderewśkyj.

Usi prawoberežni załywy i porty Renu obsadyły wijśka antantu.

Cześko-słowaćki wijśka zaniały w dalnim tiahu Francensbad a na Uhorszczyni Ungwar.

W Moskwi aresztowano członiw polśkoho posolstwa, w rekompenzatu za te, szczo w powiti wysoko-mazowećkim zamorduwano członiw misiji rosyjśkoho Czerwonoho Chresta.

Wyborczyj ruch u Warszawi nachodyt'sia w pownim rozhari. Jake wełyke zacikawlennie panuje tam, wydko chot'by z toho, szczo doteper pojawyłosia bilsze jak 20 wyborczych list, krim 6 żydiwśkych list.

Rumunia prohołosyła ostatoczne pryłuczennie Transylwaniji, do rumunśkoho koroliwstwa.

NOWYNKY.

— **Zjedynennie z Ukrajinoju.** W statti pid sym nahołowkom, pomiszczenij w 38. czysli „Wperedu", skład prowizorycznoho ministerijalnoho kabinetu podały my netoczno. Teper distały my pownyj skład kabinetu, możemo otże sprawyty dejaki netocznosty. I tak ministrom zahranycznych spraw je d-r Wasyl Panejko, a dr Ł Cehelśkyj ministrom bez portfelu, Buraczyńskyj ministrom sudiwnyctwa, Dmytro Witowśkyj ministrom wijny.

— **Członen Ukrajinśkoji Derżawnoji Rady Duwirjak,** pro jakoho my w cz. 38. zhaduwały, je selanynom z Peczeniżyna, duże swidomyj i dijalnyj członen radykalnoji partiji.

— **Interwiu d-ra Panejka i Sydorenka z „Narodnimy Listsmy".** Wideńskyj korespondent „Nar. L." pomistyw obszyrne interwiu z d rom Panejkom i Sydorenkom, wysłannykom z Kyjiwa.

— **Rewiziji u Lwowi.** Peredwczora widbułasia duże podribna rewizija (ne pamiatajemo wże, kotra z rjadu) w domi „Proswity", a same w drukarni „Dila". Pereszukuwano najmenszi zakutyny, a za czym — Boh joho znaje!... Wczora znow widbułasia rewizija w Silśkim Hospodari ta w Sojuzi Spilok.

— **Ukrajinśki połonenі** je zaniati pry pilnych robotach w Krakowi. Polaky duże dobre z nymy obchodiat'sia, dajut' jim bohato jisty i t. p. Tak pysze „Gazeta Poranna". My duże radi bułyby, jak by donesennie „Porann-oji" buło prawdywe chocz w czastyni. Ta wid osoby, jaka nedawno prybuła z Krakowa, dowidujemosia zowsim szczo inszoho...

— **Z prywodu atentatu** na cześkoho ministra prezydenta Karła Kramarża miż inszymy zasław prywitne pyśmo i wysłannyk Ukrajinśkoji Republyky d-r. Smal-Stockyj.

— **Posmertna zhadka.** Dnia 14. cicznia s. r. pomerła u Lwowi Ołena z Łytwynowycziw Buczowśka, żinka tow. Mychajła Buczowśkoho, pocztowoho pidurjadnyka, pereżywszy 55 lit. Pochoron widbuwsia dnia 16 s. m

— **Bramy domiw,** na prykaz komandanta mista, majut' zamykatysia o hodyni piw do 10-toji weczerom.

— **Perodwyborcza borot'ba u Lwowi** poczynaje powoły ożywluwatysia. W VII okruzi kandyduje inż. Hawsner, a jak joho kontrkandydat staje jezuit Sopuch. Za Sopuchom uże teper agitujut' ne łysze klerykały, ale i wsiakoji masty demokraty. Borot'ba zapowidajet'sia duże cikawo, bo kandydatura inż. Hawsnera ne tiszyt'sia takoju sympatijeju, jak kandydatura bł. p. tow. Hudeca. Znajuczy skład inastrij wyborciw VII okruha, można wże siohodnia skazaty, szczo wybir osoby kandydata buw duże nefortunnyj, bo za nym ne pide zahał polśkoho robitnyctwa i demokratycznych kruhiw. a czerez te socijalistycznyj doteper okruh hotow dla polśkych towaryszіw propasty. — W V okruzistaje wszechpolak Adam, a proty nioho wysuneno otsi kandydatury: demokrat z „Wieku" Laskownyćkyj, „fachoweć" Rybićkyj i miszczanyn (abo, jak każut' Polaky: „kołtun") Majerśkyj. Możływo, szczo w oboch okruhach wyrynut' szcze ynszi kandydatury.

— **Pochoron Henrycha Dobranyćkoho.** W czetwer widbuwsia pochoron polśkoho oficyra, ziatia tow-ky Mokłowśkoji (5. hrudnia ożenywsia), Henrycha Dobranyćkoho, człona PPS. Na mohyli tow. Dobranyćkoho promowyw jak pryjatel rodyny Mokłowśkych i osobystyj pryjatel pohybszoho, tow. Mykoła Hankewycz. Z natyskom pidczerknuw tow. M. Hankewycz siu strasznu trageđiju, jakoji żertwoju staw Dobranyćkyj. Pokijnyj wstupyw u wijśkowi rjady, szczob wyzwołyty swoju witczynu, a sud'ba wysłała joho tut...

— **Porucznyk Wilem żywe!** Ne ubytyj i „zwirśko" ne muczenyj czerez hajdamakuf, a zdorow i ciłyj je francuśkyj oficyr Wilem, teper uże w Jassach. Tak teper donosyt' „Gazeta Poranna". Czytaczi pryhadujut' sobi, jaki to stati pysała pro joho smert' „Gazeta Poranna i Wieczorna" koły to welykymy ta czornymy bukwamy prohołoszuwaw joho smert' urbi et orbi — bratnij „Dziennik Ludowy", jak to pp. redaktory hrozyły mestiu ciłoji „Ewropy, Franciji i Polszczi" ukrajinśkym hajdamakam. A koły my donosyły, szczo Wilem żywe sobi spokijneńko internowanyj w hoteli w Ternopoli, polśka presa pokłykuwałasia na „najwirodostojnijszych" swidkiw, jaki na własni oczy baczyły muczennyctwo Wilema...

— **Mobilizacija w schidnij Hałyczyni.** Z Peremyszla donosiat', szczo na murach mista rozlipleno mobilizacijnyj prykaz, pokłykujuczy wsi polśki ricznyky 1883—1901. Prykaz, pidpysanyj generałom Rozwadowśkym, obijmaje ciłu schidniu Hałyczynu.

— **Południewi Slawiane zawodiat' hryhorijańskyj kalendar.** W Bilhorodi porisżeno zawesty hryhorijańskyj kalendar. Ostannij deń staroho kalendaria bude deń sw. Sawy, se je 27. (14. st. st.) sicznia. Slidujuczyj deń bude wże deń 28. sicznia.

= **Rybitnyczyj Kalendaryk na 1919 rik** można nabuwaty w biurach dnewnykiw, w trafikach ta w administraciji „Wperedu" po cini 1 K 30 sot. za prymirnyk. 3—10

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЕНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Впереду", при вул. Руській ч. 3., I. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 1—10

DROHOBYCZ, SZPITAL EPIDEMICZNY CZERWONEGO KRZYŻA. Jestem w domu, rodzice, chłopcy również tu i zdrowi. — Dela. — Inne gazety uprasza się o przedruk. 4—10

Helena, Janina i Longin WINOGRODZCY zawiadamiają swoją rodzinę w ZŁOCZOWIE, że są zdrowi razem w Pińczowie. Tadeusz w Krakowie. 3—3

ROŻA MANKAROWNA, KOPYCZYNCE. Rodzina zdrowa we Lwowie. Proszą o wiadomość. 1—1

Prosimy łaskawych ludzi, aby dopomogli gotówką naszemu ojcu PIOTROWI BILIŃSKIEMU, wł. dóbr ZARZECZE pow. MOŚCISKA, króry miał być internowany przez wojska ukraińskie; przy pierwszej sposobności zwrócimy z wdzięcznością. — Jarosława i Kazimiera Bilińska. 1—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 41. Львів, неділя, дня 19. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В. П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Независимість Української Республики.

Станіславів, 14. січня. Українське пресове бюро доносить з Киіва: Президент Директоріяту Винниченко сказав представникам преси, що независимість української республики є здобута кровю народа і що з внутрішними та зовнішніми ворогами будемо боротися до останнього віддиху.

Українська Нац. Рада в Парижі.

Станіславів, 14. січня. Українська Національна Рада доносить з Парижа: В Парижі засновано Українську Національну Раду, яка звернулася до міністра Пішона, щоби французьке правительство признало новий Директоріят, на якого чолі стоїть Винниченко і щоби позволило 15.000 українським легіонерам, які перебувають у Франції, вернути через Одесу на Україну.

Українці і коаліція.

Варшава. (ПАТ.) З Киіва доносять: „Dziennik Kijowski" подає інтерею з п. Прокоповичем, членом б. Центральної Ради та Української делеґації в Яссах. П. Прокопович заявив, що укр. делеґацію приняли на авдієнції в Яссах посли американський і французький. В праві самозначення народів зазначив американський посол української делеґації, що засади Вільсона становлять програму коаліції, від якої вона не відступить і незробить виїмків для ніякого народу. Ми стояли і будемо дальше стояти, — сказав посол — на становищи, що всі народи б. Росії а в їх числі і український народ мають право самі рішати, чи вони хочуть бути зовсім самостійними чи сфедерованими.

Український посол при польській републиці.

Після інформацій „Dziennik-a Kijowsk-ого" іменувано п. Карпінського послом Української Републики при польській републиці. В найблищих днях виїде він до Варшави, щоби обняти поручені йому агенди. Тим самим закінчив вже свою карієру бувший посол Сергій Нілюс, креатура гетьмана. Не дивують нас тепер зовсім усі заяви Нілюса, які він вічно складав.

Жидівські представники в київськім міністерстві.

Київ, 14. I. Міністром для жидівських меншостий іменований А. Шлімович (Ревуцький), поалєй-ціоніст.

Поміч для сх. Галичини.

Відень, 15. січня. Українське пресове бюро доносить зі Станіслаєва: Директоріят в Київі визначив міліон карбованців на уладженнє харчевої стації для полонених і дітий у східній Галичині.

Угорські Українці.

Будапешт, 15. січня. „Az Est" доносить, що дня 21. с м відбудуться великі українські народні збори, на яких буде проклямоване відокремленнє угорської України від Мадярщини.

Румуни грозять заняттєм Марамарош-Сиготу.

З кождим днем домаганння Румунів розтягаються на чужі терітоґі. Тепер обсадили вони військом околицю міста Мараморош Сигот і чекають тільки хвилини, щоби вийти до міста. З другої сторони зближаються угорські війська, тож конфлікт неминучий. Ще більш оправдані домаганння булиб Українців, бо в марморошськім комітаті мешкає значний процент Українців.

Чехи займають полудневу Галичину?

Новий Санч, 16. січня. Чехи в силі 700 людий заняли Орлів. Чехи наміряють обсадити Горлиці, Коросно і Новий Санч та дооколичні села. Чеські патрулі доходять до Грибова.

„Narodni Listy" і східня Галичина.

„Narodni Listy", помішуючи довшу статтю з приводу повороту армії Галєра до Польші, пишуть між иншим:

„Польські ґазети налягають, щоби армія Галєра як найскорше освободила Львів, якому дуже загрожує українська армія. Але се хіба не є найбільша небезпека. Коли Львів є спірною точкою, то кожен дальший польський наступ на схід від Львова бувби подвійно більше спірний та мігби привести тільки тимчасовий і дуже сумнівний успіх. Під політичним оглядом знову бувби важким блудом. Польський народ не повинен жадати, щоби його легія узнана антантою експонувалася для справи, що перечеркувалаби всі засади та умови антанти та ішла здобувати землю, що ніяким правом їй не належить, а не може до них належати в дусі сих ідей, що помогли до побіди і що в їх імени має бути заключений мир".

Далі обговорюють „Nar. L." справу Шлезка і додають:

„Дуже сумним свідоцтвом булоби се для Поляків та їх політики, колиби ся легія мала боротись з чесько-словацькими легіоністами".

Реакція в Польщі.

Хлопсько-робітничий кабінет Моравєвського уступив.

Президентом міністрів і міністром для заграничних справ іменований рескриптом Пілсудського Ґнат Падеревський. Склад кабінету такий: внутрішні справи Войцєховський, справедливість Супінський, промисл і торговля Ґаць, рільництво і державні добра Яніцький, праці та суспільної опіки Івановський, почт і телеґрафів Лінде, культури й штуки Пшесмицький, публичних робіт Прухнік, комунікація Ебергардт, фінанси Енґліш, апровізація Мінкевич, публ. здоровля Янішевський; Міністерство війни репрезентує полк. Врочинський під безпосередною зверхністю Пілсудського; міністерство просвіти та віроісповідань ще не обсаджене.

Анґлійська місія у Львові.

До Львова приїхала перша офіціяльна анґлійська місія політична з полковником Ваде, якому товаришать капітан Йонсон і поручник Бідерман.

Лібкнехт і Роза Люксембурґ убиті?

З Берліна доносять, що проводирі спартаківців Лібкнехт і Роза Люксембурґ убиті.

Ситуація хвилини.

Боротьба за Львів іде безперервно дальше. Чи стріляють більше, чи менче, се не змінює сути річи, боротьба йде. Не можна сказати, щоби одна або друга сторона мякла в своїй постанові. Обі з найбільшим завзяттєм роблять свою роботу, а се завзяттє доходить до трагічних жорстокостей. Не можна сказати, щоби та жорстокість була лише по одній сторонї. Так з сього, як і з другого боку фронту описують одні і другі страшні жорстокости. В великій мірі грає в сих описах ролю хора фантазія, хорі нерви, інтерес воюючих і т. д.

Чим довше треває ся страшно жорстока війна, тим ненависть одної воючої сторони до другої зросте більше. До якої міри зросте вона, ще сього не випророкуєш. Коли Болгаре вели війну з Турками, то жорстокість по обох боках і ненависть одних до других переходила всяку межу людського понимання мести. Нехай доля хоронить нас від образів балканської війни.

Ненависть, се страшна річ. Страшніща вона в нас тим, що обі воюючі сторони не розійдуться, а лишаться на сім самім місци і по війні будуть мусіти жити з собою. І з собою мусять жити, чи вони того хочуть, чи ні.

Найцікавіще тут се, що одна з воюючих сторін сказала ясно, чого вона хоче. Іменно Українці, як абсолютна більшість населення східньої Галичини, проголосили цілу східню Галичину *независимою републикою*, проголосили політичну і господарську рівність, проголосили найдалі ідучу автономію для національних меншостей і сказали, що за всяку ціну захистять свою платформу.

Друга сторона, а саме Поляки, як зникаюча меншість, сказала, що такий крок Українців є нападом на польськість і оружно стала обороняти своє становище. Поляки ще досі не сказали, чого властиво вони хочуть; чи цілої східньої Галичини, чи частини східньої Галичини, чи лише міста Львова, чи ще чого більше. Бо боротьбу вели вони всюди, в ріжних місцях Галичини, а їх ґазети навіть висувають границі Польші аж поза Каменець подільський, а навіть тішаться, що якісь польські відділи бються з Українцями аж коло Одеси. Політичної ані господарської проби самі не виставили і навіть не подумали досі сказати світови, як вони властиво думають хазяйнувати в східній Галичині, як національна меншість.

А час пливе. До 3. січня 1919. ще східня Галичина була для себе осібною державою і сама себе захищала. Але по 3-тім січні роля міняється. Східня Галичина ввійшла як органічний складник в зєдинену велику Українську Народню Републику. І хоч може не зараз, то за якийсь час можна буде відчути сю збільшену силу. Саміж польські ґазети дуже часто, хоч може передчасно, говорили про перемарші військ з великої України до Галичини, про виміну армій і т. д. Те, хоч може не булоб сталося, тепер статися мусить, бо Українська Народня Република вже не буде захищати свою західню границю. І новий провізоричний міністеріяльний кабінет, покликаний до життя в Станіславові 3. січня 1919., певно при переведенню зєдинення поставить се як першу умову злуки.

Такого акту треба напевно сподіватися, а з сим треба сподіватися ще завзятішої боротьби.

Смішно виглядає при сій воєнній музиці зітханнє деяких людей і часописей до антанти. І коли не антанта, а лише який будь вояк із країв антанти переїде через Галичину, то польські часописі попадають в торжествуючий настрій. Ось, мовляв, приїхали спасителі, а деякі навіть попадають в такі комізми, що, мовляв, антанта повинна прийти і усталити межі Польші, але не сміє мішатися у внутрішні справи („Kurjer Lwowski", ч. 15. з 15. січня 1919.). Прямо антанта має ще бути геометром для Польщі та ще й безплатним.

Тимчасом деякі панове не хочуть видіти сього, що сама антанта може ще статися дезантантою. Що ще можуть вийти дуже поважні конфлікти між державами антанти, бо побідники мусять все пожертися над здобутою жертвою. Що в нутрі держав антанти підуть ще клясові заворушення, а з сим дикі демобілізації про те шкода сумніватися. В Англії і в Італії вже показуються сі перші ластівки нової весни робочих мас. А те, що діється в Німеччині, є наукою для французьких вояків, які там стоять, — так само, як недавно Росія була школою для німецького і польського жовніра. Чи не навчилися ми ще досі нічого?

Ні, ми самі будемо геометрами наших держав. Через се порадніще булоби, колиби Поляки так само ясно сказали, чого вони хочуть, як те зробили Українці. І час би закінчити сю дареїну війну, яка безуслівно не приверне давнього стану посідання і безуслівно не вмінить нічого в праві територіяльного посідання національної більшости (е. г.)

„Hajdamackie rzućcie noże!“

Тими словами звертається під нашою адресою „Gazeta Poranna“, цитуючи деякі уступи з нашої стат і: „Під розвагу польської суспільности“. В результаті радить нам простувати невірні факти „звірства“ Українців, подавані польськими газетами, бо вони після запезнень „Poranп-ої“, подають самі правдиві, протоколярні факти, ствердженні підписами і т. д.

У відповіди на се, кажемо ще раз таке: Ми не можемо простувати у відповідній формі тих невірних донесень польських газет про „звірства“ Українців, бо, як ми вже сказали, живемо під польською военною окупацією і то в часі, коли як сама „Gazeta Poranna“ каже, „głos mają karabiny...“ І чи „Gaz. Por“ хоче, щоби ми здорову голову клали під польське евангеліє?

Для приміру достовірности польських донесень про „звірства“ Українців, подаємо ось хочби її описи про брюховецьку трагедію.. Що то тоді не виписувала польська львівська преса (не говорячи вже про краківську)!? І доперва аж урядові лікарські оглядини сказали що инше!

Або знов „протокол“, в якім подається нелюдський опис луплення живцем шкіри польським легіонерам. Панове! Деж назвиска в тім протоколі, назва місцевости, свідків? А як фабрикуються подібного роду „протоколи“ — найліпше знають... редактори „Porann-ої“.

А звідки взяли панове дневникарі історію про обрізуваннє грудей польським легіонеркам — боги хіба знають!

А що то ми не читали про „звірства“ Українців в самім Львові! І треба було аж польського генерала Рою, який публично оголосив, що все те неправда.

Каже вкінці „Poranna“, що „практики січовиків будуть освітлені на міжнароднім конгресі“. „Gazeta Poranna“, певно вже забула, що польські „практики“ щодня освітлює не лише европейська, але ціла світова преса і ті польські неронські „практики“, які перейшли навіть колишні царські — будуть справді у властивім світлі подані на мировім конгресі!

І ще одна мала пригадка. Про „людське“ обходженнєся польського війська з „українськими хамами“ — мають наші люди численні докази, ствердженні невидуманими свідками і то навіть польської народности. Колись довідається про се й „Gazeta Poranna“...

Що чувати в світі?

Відкритє загальної мирової конференції має відбутися 20. с. м.

Сербія домагається рішучо приступу до адрійського моря. О скількиби мирова конференція не узгляднила їх домагання так вони готові заняти адрійське побереже по Вальону, щоби спараліжувати вплив Італії. Евентуально вдоволилибися Сальоніками. але тут конфлікт з Грецією неминучий.

Селянська Рада на своїх зборах в Інсбруці, проголосила Тироль як независиму державу, яка опирає свою самостійність на праві самозначення, та домагається своїх особних заступників на мирову конференцію.

Горішньо-австрійське правлінне заключило з Італією договір, на основі якого за 1000 вагонів дерева, зобовязалося італійське правительство забезпечити Горішню Австрію, аж до нових жнив збіжем мукою та омастою.

Французи задумують на ново відбудувати свою державу в історичних границях з 1814 р. Вільсон буде попирати сі їх змагання, оскільки се дасться погодити із програмовими тезами мирового конгресу.

Полуднево-угорська рада священик'в ставить проект знесення целібату. Епископи мають бути вибирані тайним голосуваннєм священиків даної епархії.

З воєнних подій.

Воєнний комунікат

з дня 17. січня 1919. р.

Пресове бюро доносить: Сьогодня ворожа артилєрія острілювала Львів, причім кілька набоїв впало в сторону шпиталів, виразно зазначених червоним хрестом. Наша артилєрія відповіла огнем. Ворожий літак кинув дві бомби на периферії міста. Під Городком акції патруль. Впрочім положеннє незмінене.

Останні вісти.

Будапешт, 15. січня. Українці заняли міста Мараморош Сиґот і Раго.

НОВИНКИ.

— **Як се розуміти?** Мимо сього, що команда польської армії зарядила, щоби ревізії відбувалися днем і переводити їх має поліція, — в ночи з четверга на пятницю впав до бюр одної з львівських українських інституцій і до приватного мешкання, відділ польського війська і забрав, що йому захотілося. І так забрано з бюрка фляшку коняку, бохонець хліба, дріжджі, олівці, ручки і т. п.

— **З Коломиї** доносять до „Wr. Morgenztg“, що там завязалася жидівська Національна Рада, зложена з представників усіх сторонництв, на чолі якої станув сіоніст д-р Ляхс. Українці живуть з Поляками й Жидами приязно, оповістки друкуються в трох мовах, а до громадської ради входять 7 Українців, 5 Поляків, 11 Жидів. Апровізація добра, ціни поживи низькі.

— **Львів — польське Верден.** Варшавські публіцисти й літерати, згуртовані під шумною назвою: „Pisarze Orła Białego“ видали поклик до польської суспільности, в якім атакують Пілсудського за те, що він не хоче посилати помочи для Львова. В поклику тім находимо й такий уступ: „Надармо кличе нарід, щоби поставити армію та вислати її на ратунок польського Верден, міста-богатира, засіяного лицарськими могилами жінок і дітий“. А ми, львовяне, назіть і не знали, що доступили такої почести і що ми є мешканцями не польського Львова, а польського Вердена, засіяного кістками жінок і дітий...

— **На міжнародню конференцію** до Берна на 21. січня дістали вже запрошення члени партії *поалєй ціон, а саме інж. Каплян Каплянський*, д р Макс Розенфельд і Л. Хазанович (Касріль).

— **Посмертна вістка.** Марія з Федоровичів Мудракова, вдова по гр.кат. пароху в Глубичах, померла дня 17. с. м. в 74 році життя. Похорон відбудеться в неділю 19. с. м. о 1 год. по полудни з передпохоронного дому вул. Кохановського ч. 96.

— **Жидівська Національна Рада у Львові розбита.** Як нам доносять, жидівська соціялдемократична партія виступила з Жидівської Національної Ради у Львові.

— **З Перемишля** кандидують до польського сойму з рамени польської соціялістичної партії: д-р Дорош, д-р Ліберман, Пільх, Шагала і Телюк; як контркандидати „народового блоку“ стають: д-р Тарнавський, кс. Томака, Пейко, Кожень і Радохонський.

— **Австрійські почтові значки.** Всі австрійські почтові значки будуть приймати польські почтові уряди ще стільки до 20. с. м. Опісля можна буде уживати тільки польських почтових значків або австрійських але із виразним передруком „польська почта“. Також до 20. с. м. можна вимінювати давні австрійські почтові значки на готівку або польські почтові значки.

— **Всьому винні Українці!** Дня 21. грудня зголосилася до пані Д. сирота Валєрія П. з плачем, що її обрабували Українці, забрали та знищили ціле майно, а вона, сирота, ледви уйшла з життєм. Добродушна п. Д. вислухала Валєрію, навизивала Українців, що йно влізлося і забрала нещасливу сироту до себе І довший час п. Д. разом з своїми сусідками мали тему до розмови, постаралися для „Вєку“ о „протокол“ в справі знущань гайдамакуф, який сквапливо повторила ціла преса. І всьо булоби добре. Але Валєрія П. показалася дуже невдячною, бо в ночи дня 12. с. м. опустила хату п. Д, навіть не попращавшися з нею. А то невдячна! Пані Д. конечно хотілаби з Валєрією побачитися, бо вона забрала їй в поспіху постелю і біле, теплий шаль, нові рукавички, пів тузина хусток, два коци і инші дрібні річи. Пані Д. зробила новий протокол, але тим разом на поліції і без Валєрії. А сусідки пані Д. посміхаються лише і починають не вірити в перший протокол, в якім Валєрія присягалася на Бога, зізнаючи про звірства Українців...

— **„Добре. що здемаскувано одну бріхню“!** Так каже „Dziennik Ludowy“, говорячи про „воскресенне“ французького поручника Вілєма. „Dziennik Ludowy“ мігби що дня сотки бріхонь демаскувати, якби лише хотів, а не робив з них ще сензацій!

— **В чесько словацькій републиці** введено в життє 8-смо годинний день праці, а крім того охоронні постанови, управильняючі працю жінок. Досі переведено сю рефоому праці в републиці українській, польській, чесько-словацькій і німецько австрійській.

Оповістки.

= **Робітничий Календарик на 1919 рік можна** набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Впереду“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 6—10

= **Звіт із ялинки для полонених і інтернованих.** Готівко о зібрано 5 434 кор. 40 сот. Натуралями: 19 хлібів, 16 медівників, 19 булок, 50 булочок, 2500 штук папіросів, 30 пачок тютюну, 300 штук цигар, 2 кг. грисіку, 2 кг. родзинків, 1 кг. сливок, 2 кг. фіг, 4 фл. вина, 1 фл. житнівки, 1 кг. солонини, 1 кг. цукру, 1 фл. соку, 9 кг. мука, 1 фл. уму, 3 л. кулеші, 2 кг. ковбаси, 3 л. каши, 15 кг. яблок, 4 пачки цукорків, 10 яєц і 1 шинка. З наведених даїв пороблено торбинки дарунків, якими наділено всіх находячихся по львівських заведеннях полонених і інтернованих. Полонені дістали також на вечерю борщ, пироги й кутю. Підписаний комітет складає отсим всім жертводавцям, всім паням, що займалися збиранням і розділом дарунків на ялинку щиру подяку! Нехай сльози радости, які котилися з очей наших мучеників в великий святочний вечір стануть винагородою за їх жертви і труд. — Жіноча Секція Укр. Гор. Ком.

= **Місто віння на домовину матері складає** інжінер Мудрак Юліян на ранених жовнірів 100 К.

= **„Народна Торговля“ у Львові** сповіщає своїх вкладчиків, що з приводу загального обниження процентової стопи і стагнації в торговельнім обороті, буде опроцентовувати вкладки, почавши від 1. лютого 1919, по 3½% аж до відкликання. 1—2

= **На піддержаннє українського робітничого дневника** зложили дальше (в коронах): Шевчук Володимир 10, Т. Рожейовський 10, З. Попель 10, Л. Славута 10, Тарантюк Карло 10, Стефанчук 1, д-р Мудрицький Степан 10, П. Н. 10, Химчук Мих. 5, Л Г. непринятий гонорар 20. Разом 96. (Далі буде.)

НАДІСЛАНЕ.

Йордан.

Архієрейська Служба Божа відбудеться в неділю о 8. год. рано в Преображенській церкві.

О 10 год. передполудньом відбудеться в ринку водосвяттє.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 2—10

Плащ дамський, м. ношений, чорний, з передвоєнного сукна, елеґантський фасон першої моди, продам або заміняю за темний матеріял на костюм. Відомість у п. Галі Радіївної вулиця „Здровє“ ч. 9. 2—2

Карне право часть загальна і спеціяльна проф. Стебельського є до продажі. Відомість в адміністрації „Впереду“. 2—3

Цукорня Д. СТЕЦЬКОВА, вулиця Миколая ч. 7. глядає слуги до всього, що вміє варити. Услівя корисні. 3 3

Цукорня Д. СТЕЦЬКОВА, вулиця Миколая ч. 7. глядає ученика до практики з укінченою II. клясою української гімназії. 3—3

Заклад інсталяційний АРТУРА БОЛЕКА, у Львові, вулиця Жовківська ч. 73., приймає репарації студень і помп. 2—2.

ІЛЯРІЙ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 9—10

ЯРОСЛАВ ЯНИЦЬКИЙ, КРАСНЕ коло ГРИМАЛОВА. Ми всі разом здорові і добре нам. Я перебуваю у тітки. — Ольга. — Українські часописі прошу о передрук. 4—6

Хто знає що про ВАСИЛЯ ГОРБАЯ, що був при війську в Одесі, прошу дати вістку Катерині Горбай, Львів, Польна 18. 4—5

ПЕРЕМИШЛЬ. Український Інститут для дівчат. Зоня Яворська, Нуся Закалюк, Оленка Гуменюк повідомляють своїх родичів в Гниличках, Терпилівці і Новім Селі пов. Збараж, що є здорові. 1—1

ИОСИФ СТАДНИК, КИЇВ. Прошу повідомити Макиту Ясногородського Тургеневська 81, кватира 17, що ми здорові. — Климківна. 1—2

ВОЛЯНІН МАРІЯ з БУЧАЧА повідомляє сестру в Чорткові, що є у Львові здорова. Станиславівські часописі проситься о передрук. 1—2

Просимо всіх, хто знає дещо про ИОСИФА і ЕВСТАХІЯ БУРАЧИНСЬКИХ, з італійського фронту, подати вістку Андрієви Бурачинському, Сопківська ч. 65. 1—2

ПЕРЕМИШЛЯНИ. ГІРШФЕЛЬД. Я є у Досталів від падолиста — урядую в скарбі. Я і всі здорові. — Влодко. 1—3

Читачів „Впереду“ прошу повідомити о. Ю. ЛЕВИЦЬКОГО в СКАЛАТІ, що ми здорові. — А. В. Ю. 1—1

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 41. Lwiw, nedila, dnia 19. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:
50 sot.
Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.
ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:
„WPERED", LWIW, WULYCIA RUŚKA CZ. 3, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatynśkymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne choczemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Nezawysymist' Ukrajinśkoji Republyky.

Stanisławiw, 14. sicznia. Ukrajinśke presowe biuro donosyt' z Kyjiwa: Prezydent Dyrektorijatu Wynnyczenko skazaw predstawnykam presy, szczo nezawysymist' ukrajinśkoji republyky je zdobuta krowju naroda i szczo z wnutrisznimy ta zownisznimy worohamy budemo borotysia do ostannioho widdychu.

Ukrajinśka Nac. Rada w Paryżi.

Stanisławiw, 14. sicznia. Ukrajinśka Nac. Rada donosyt' z Paryża: W Paryżi zasnowano Ukr. Nac. Radu, jaka zwernuła sia do ministra Piszona, szczoby francuśke prawytelstwo pryznało nowyj Dyrektorijat, na jakoho czoli stojit' Wynnyczenko i szczoby pozwołyło 15 000 ukrajinśkym legiomeram, jaki perebuwajut' u Franciji, wernuty czerez Odesu na Ukrajinu.

Ukrajinci i koalicija.

Warszawa (PAT.) Z Kyjiwa donosiat': „Dziennik Kijowski" podaje interwiu z p. Prokopowyczom, członom b. Centralnoji Rady ta Ukrajinśkoji delegaciji w Jassach. P. Prokopowycz zajawyw, szczo ukrajinśku delegaciju pryniały na awdijenciji w Jassach posły amerykańskyj i francuśkyj. W sprawi samooznaczennia narodiw zaznaczyw amerykańskyj posoł ukrajinśkij delegaciji, szczo zasady Wilsona stanowlat' programu koaliciji, wid jakoji wona ne widstupyt' i nerobyt' wyjimkiw dla nijakoho narodu. My stojały i budemo dalsze stojaty, — skazaw posoł — na stanowyszczy, szczo wsi narody b. Rosiji a wjich czysli i ukrajinśkyj narod majut' prawo sami riszaty, czy wony choczut' buty zowsim samostijnymy czy sfederowanymy.

Ukrajinśkyj posoł pry polśkij republyci.

Pisla informacij „Dziennik-a Kijowsk oho" imenuwano p. Karpińskoho posłom Ukrajinśkoji Republyky pry polśkij republyci. W najbłyszczych dniach wyjide win do Warszawy, szczoby obniaty poruczeni jomu agendy. Tym samym zakinczyw wże swoju karijeru buwszyj posoł Serhij Nilus, kreatura het'mana. Ne dywujut' nas teper zowsim usi zajawy Nilusa, jaki win wiczno składaw.

Żydiwśki predstawnyky w kyjiwśkim ministerstwi.

Kyjiw, 14. sicznia. Ministrom dla żydiwśkych menszostyj imenuwanyj A. Szlimowycz (Rewućkyj), poalej-cionist.

Pomicz dla sch. Hałyczyny.

Widen, 15. sicznia. Ukrajinśke presowe bjuro donosyt' zi Stanisławowa: Dyrektorijat w Kyjiwi wyznaczył milion karbowanciw na uładżennie charczewoji staciji dla połonenych i dityj w schidnij Hałyczyni.

Uhorśki Ukrajinci.

Budapeszt, 15. sicznia. „As Est" donosyt', szczo dnia 21. s. m. widbudut'sia welyki ukrajinśki narodni zbory, na jakych bude proklamowane widokremłennie uhorśkoji Ukrajiny wid Madiarszczyny.

Rumuny hroziat' zaniattiem Maramarosz-Syhotu.

Z kożdym dnem, domahanna Rumuniw roztiahajut'sia na czużi teritoriji Teper obsadyły wony wijśkom okołyciu mista Maramorosz-Syhot i czekajut' tilky chwyłyny, szczoby wwijty do mista. Z druhoji storony zbłyżajut'sia uhorśki wijśka, toż konflikt nemynuczyj.

Szcze bilsze oprawdani domahatysia buły Ukrajinci, bo w marmaroszśkim komitati meszkaje znaczny procent Ukrajinciw.

Czechy zajmajut' połudnewu Hałyczynu?

Nowyj Sancz, 16. sicznia.

Czechy w syli 700 ludyj zaniały Orłiw. Namirjajut' obsadyty Horłyci, Korosno i Nowyj Sancz ta dookołyczni sela Cześki patruli dochodiat' do Hrybowa

„Narodni Listy" i schidna Hałyczyna.

„Narodni Listy", pomiszczujuczy dowszu stattiu z prywodu powerotu armiji Halera do Polszczi, pyszut' miż inszym:

„Polśki gazety nalahajut', szczoby armija Halera jak najskorsze oswobodyła Lwiw, jakomu duże zahrożuje ukrajinśka armija. Ale se chyba ne je najbilsza nebezpeka Koły Lwiw je spirnoju toczkoju, to kożen dalszyj polśkyj nastup na schid wid Lwowa buwby podwijno bilsze spirnyj ta mihby prynesty tilky tymczasowyj a duże sumniwnyj uspich: pid politycznym ohladom znowu buwby ważkym błudom. Polśkyj narod ne powynen żadaty, szczoby jeho legija uznana antantoju eksponuwałasia dla sprawy, szczo pereczerkuwałaby wsi zasady ta umowy antanty ta iszła zdobuwaty zemlu, szczo nijakym prawom jij ne należyt' a ne może do nych należaty w dusi sych idej, szczo pomohły do pobidy i w jich imeny maje buty zakluczenyj myr".

Dali obhoworjujut' „Nar. L." sprawu Szlezka i dodajut':

„Duże sumnym swidoctwom bułoby se dla Polakiw ta jich polityky, kołyby sia legija mała borotysia z cześko-słowaćkymy legionistamy".

Reakcija w Polszczi.

Chłopśko-robitnyczyj kabinet Moraczewśkoho ustupyw.

Prezydentom ministriw i ministrom dla zahranycznych spraw imenowanyj reskryptom Piłsudśkoho Hnat Paderewśkyj. Skład kabinetu takyj: wnutriszni sprawy Wojciechowśkyj, sprawedływist' Supińskyj, promysł i torhowla Hąć, rilnyctwo i derżawni dobra Janićkyj, praci ta suspilnoji opiky Iwanowśkyj, poczt i telegrafiw Linde, kultury i sztuky Pszesmyćkyj, publycznych robit Pruchnik, komunikacija Egerhardt, finansy Englisz, aprowizacija Minkewycz, publ. zdorowla Janiszewśkyj; ministerstwo wijny reprezentuje połk. Wroczyńskyj pid bezposerednoju zwerchnistju Piłsudśkoho; ministerstwo proswity ta wiroispowidań szczene obsadżene.

Anglijśka misija u Lwowi.

Do Lwowa pryjichała persza oficijalna anglijska misija polityczna z połkownykom Wade, jakomu towaryszat' kapitan Jonson i porucznyk Biderman.

Libknecht i Roza Luksemburg ubyti.

Z Berlina donosiat', szczo prowodyri spartakiwciw Libknecht i Roza Luksemburg ubyti.

Sytuacija chwyłyny.

Borot'ba za Lwiw ide bezpererywno dalsze. Czy strilajut' bilsze, czy mensze, se ne zminiuje suty riczy, — borot'ba ide. Ne można skazaty, szczoby odna abo druha storona mała w swojij postanowi. Obi z najbilszym zawziattiem roblat' swoju robotu, a se zawziattie dochodyt' do tragicznych żorstokostej. Ne można skazaty, szczoby ta żorstokist' buła łysze na odnij storoni. Tak z sioho, jak i z druhoho boku frontu opysujut' odni i druhi straszni żorstokosty. W welykij miri hraje w sych opysach rolu chora fantazija, chori nerwy, interes wojujuczych itd.

Czym dowsze trewaje sia straszna żorstoka wijna, tym nenawyst' odnoji wojujuczoji storony do druhoji zrostaje bilsze. Do jakoji miry zroste wona szcze, — sioho ne wyprorokujesz. Koły Bołhare wely wijnu z Turkamy to żorstokist' po oboch bokach i nenawyst' odnych do druhych perechodyła wsiaku meżu ludśkoho ponymannia mesty. Nechaj dola choronyt' nas wid obraziw bałkańskoji wijny!

Nenawyst', se straszna ricz. Straszniszcza wona w nas tym, szczo obi wojujuczi storony ne rozijdut'sia, a łyszat'sia na sim samim miscy i po wijni budut' musity żyty z soboju. I z soboju musiat' żyty, czy wony toho choczut', czy ni.

Najcikawsze tut se, szczo odna z wojujuczych storin skazała jasno, czoho wona chocze. Imenno Ukrajinci, jak absolutna bilszist' nasełennia schidnioji Hałyczyny, prohołosyły ciłu schidniu Hałyczynu nezawysymoju republykoju, prohołosyły politycznu i hospodarśku riwnist', prohołosyły najdaliiduczu awtonomiju dla nacijonalnych menszostej i skazały, szczo za wsiaku cinu zachystiat' swoju platformu.

Druha storona, a same Polaky, jak znykajucza menszist', skazały, szczo takyj krok Ukrajinciw je napadom na polskist' i zbrojno stały oboroniaty swoje stanowyszcze. Polaky szcze dosi ne skazały, czoho własnywo wony choczut': czy ciłoji schidnioji Hałyczyny, czy czastyny schidnioji Hałyczyny, czy łysze mista Lwowa, czy szcze czoho bilsze. Bo borot'bu wely wony wsiudy w riżnych misciach Hałyczyny, a jich gazety nawit' wysuwajut' hranyci Polszczi aż poza Kameneć podilśkyj, a nawit' tiszat'sia, szczo jakiś polśki widdiły bjut'sia z Ukrajinciamy aż koło Odesy. Politycznoji ani hospodarśkoji programy ne wystawyły i nawit' ne podumały dosi skazaty switowy, jak wony własnywo dumajut' chaziajnuwaty w schidnij Hałyczyni, jak nacijonalna menszist'.

A czas pływe. Do 3. sicznia 1919. szcze schidnia Hałyczyna buła dla sebe osibnoju derżawoju i sama pro sebe musiła stanowyty i sama sebe zachyszczaty. Ale po 3-tim siczni rola miniajet'sia. Schidnia Hałyczyna wwijszła jak organicznyj składnyk w zjedynenu welyku Ukrajinśku Narodniu Republyku. I chocz może ne zaraz, to za jakyjś czas można bude widczuty siu zbilszenu syłu. Samiż polśki gazety duże czasto, chocz może peredczasno, howoryły pro peremarszi wijśk z welykoji Ukrajiny do Hałyczyny, pro wyminu armij itd. Te, chocz może ne buło stałosia, teper, statysia musyt', bo Ukrajinśka Narodnia Republyka wże ne bude ity na pomicz Hałyczyni, a bude zachyszczaty swoju zachidniu hranyciu. I nowyj prowizorycznyj ministerijalnyj kabinet, pokłykanyj do żyttia w Stanisławowi 3. I.

1919., pewno pry perewedenniu zjedynennia postawyt' se jak perszu umowu zluky.

Takoho aktu treba napewno spodiwatysia, a z sym treba spodiwatysia szcze zawziatiszczoji borot'by.

Smiszno wyhladaje pry sij wojennij muzyci zitcharnie dejakych ludej i czasopysej do antanty. I koły ne antanta, a łysze jakyj bud' wojak iz kraju antanty perejide czerez Hałyczynu, to polski czasopysi popadajut' w torżestwujuczyj nastrij. Oś, mowlaw, pryjichały spasyteli. A dejaki nawit' popadajut' w taki komizmy, szczo mowlaw, antanta powynna pryjty i ustałyty meżi Polszczu, ale ne smije miszatysia u wnutriszni sprawy (Kuryer Lwowski, cz. 15. z 15. I. 1919). Prjamo antanta maje szcze buty geometrom dla Polszczi ta szcze i bezpłatnym.

Tymczasom dejaki panowe ne chocżut' wydity sioho, szczo sama antanta może szcze statysia deantantoju. Szczo szcze możut' wyjty cuże poważni konflikty miż derżawamy antanty, bo pobidnyky musiat' wse pożertysia nad zdobutoju żertwoju. Szczo w nutri derżaw antanty pidut' szcze klasowi zaworuszennia, a z sym dyki demobilizaciji pro te szkoda sumniwatysia. W Angliji i Italiji wże pokazujut'sia si perszi łastiwky nowoji wesny roboczych mas. A te, szczo dijet'sia w Nimeczczyni, je naukoju dla francuśkych wojakiw, jaki tam stojat', — tak samo, jak nedawno Rosija buła szkołoju dla nimećkoho i polśkoho żownira. Czy ne nawczyłysia my szcze dosi niczoho?

Ni, my sami budemo geometramy naszych derżaw. Czerez se poradniszcze bułoby, koły by Polaky tak samo jasno skazały, czoho wony chocżut', jak te zrobyły Ukrajinci. I czas by zakinczyty siu daremnu wijnu, jaka bezusłowno ne pryweine dawnioho stanu posidannia, i bezusłowno ne zminyt' niczoho w prawi teritorijalnoho posidannia nacijonalnoji bilszosty. (e. h.)

„Hajdamackie rzućcie noże!"

Tymy słowamy zwertajet'sia pid naszoju adresoju „Gazeta Poranna", cytujuczy dejaki ustupy z naszoji statti: „Pid rozwahu polśkoji suspilnosty". W rezultati radyt' nam prostuwaty newirni fakty „zwirstwa" Ukrajinciw podawani polśkymy gazetamy, bo wony, pisla zapewneń „Porann-oji", podajut' sami prawdywi, protokolarni fakty, stwerdżeni pidpysamy i t. d.

U widpowidy na se, skażemo szcze raz take: My ne możemo prostuwaty u widpowidnij formi tych newirnych doneseń polśkych gazet pro „zwirstwa" Ukrajinciw, bo, jak my wże skazały, żywemo pid polśkoju wojennoju okupacijeju i to w czasi, koły — jak sama „Gazeta Poranna" każe, „głos mają karabiny"... I czy „Gaz. Por." chocze, szczoby my zdorowu hołowu kłały pid polśke jewanhelije? Dla prymiru dostowirnosty polśkych doneseń pro „zwirstwa" Ukrajinciw, podamo oś choczby jiji opysy pro bruchowecku tragediju... Szczo to todi ne wypysuwała polśka presa (ne howorjaczy wże pro krakiwśku)!? I dopiewa aż urjadowi likarśki chiladyny skazały szczo insze! Abo znow „protokoł", w jakim podajet'sia neludśkyj opys łuplennia żywnem szkiry polśkomu legionerowy. Panowe! Deż nazwyska w tim protokoli, nazwa miscewosty, swidkiw? A jak fabrykujut'sia podibnoho rodu „protokoły" — najlipsze znajut'... sami redaktory „Porann-oji". A zwidky wziały panowe dnewnykari istoriju pro obrizuwannie hrudej polśkym legionerkam — boby chiba znajut'! A szczo to my ne czytały pro „zwirstwa" Ukrajinciw w samim Lwowi! I treba buło aż polśkoho generała Roji jakyj publyczno ohołosyw, szczo wse te neprawda.

Każe wkinci „Poranna", szczo „praktyky si czowykiw budut' oswitleni na miżnarodnim kongresi". „Gazeta Poranna" pewno wże zabuła, szczo polski „praktyky" szczodnia oswitluje ne łysze ewropejśka, ale ciła switowa presa i ti polski neroński „praktyky", jaki perejszły nawit' kołyszni carśki — budut' sprawdi u własnym switli podani na myrowim kongresi!

I szcze odna mała pryhadka. Pro „ludśke" obchodżenniesia polśkoho wijśka z „ukrajinśkymy chamamy" — majut' naszi ludy czysłenni dokazy, stwerdżeni newydumanymy swidkamy i to nawit' polśkoji narodnosty, Kołyś — dowidajet'sia pro se i „Gazeta Poranna"...

Szczo czuwaty w switi?.

Widkryttie zahalnoji myrowoji konferenciji maje widbutysia 20. s. m.

Serbija domahajet'sia riszuczo prystupu do adrijśkoho morja. Oskilky by myrowa konferencija ne uzhladnyła jich domahannia tak wony hotowi zaniaty adrijśke pobereże po Walonu, szczoby sparaliżuwaty wpływ Italiji. Ewentualno wdowołyłybysia Salonikamy, ale tut konflikt z Hrecijeju nemynuczyj.

Selańska Rada na swojich zborach w Insbruci, prohołosyła Tyrol, jako nezawysymu derżawu, jaka opyraje swoju samostijnist' na prawi samoznaczennia, ta domahajet'sia swojich osibnych zastupnykiw na myrowu konferenciju.

Horisznio-awstrijśke prawlinnie zakluczyło iz Italijeju dohowir, na osnowi jakoho za 1.000 wahoniw derewia, zobowiazałasia italijśke prawytelstwo zabezpeczyty horisznju Awstriju, aż do nowych żnyw zbiżem mukoju ta omastoju.

Francuzy zadumujut' na nowowidbuduwaty swoju derżawu w istorycznych hranyciach z 1814 r., Wilson bude popyraty si jich zmahannia, oskilky se dast'sia pohodyty iz programowymy tezamy myrowoho kongresu.

Południewo-uhorśka rada swiaszczennykiw stawyt' projekt znesennia celibatu Epyskopy majut' buty wybyrani tajnym hołosuwanniem swiaszczenykiw danoji eparchiji.

Z wojennych podij.

Wojennyj komunikat.

Z dnia 17. sicznia 1919.

Prescwe biuro donesyt': Sichodnia woroża artylerija ostriluwała Lwiw, pryczim kilka striliw wpało w storony szpytaliw, wyrazno zaznaczenych czerwonym chrestom. Nasza artylerija widpowiła ohnem. Worożyj litak kynuw dwi bomby na peryferiji mista. Pid Horodkom akciji patrul. Wprocżim położennie nezminene.

Ostanni wisty.

Budapeszt, 15. sicznia. Ukrajinci zanjały mista, Maramoroesz-Syhot i Raho.

NOWYNKY.

— **Jak se rozumity?** Mymo sicho, szczo komanda polśkoji armiji zarjadyła, szczoby rewiziji widbuwałysia dnem i perewodyty jich maje policija, — w nocży z czetwerha na piatnyciu wdaw do biur odnoji z lwiwśkych ukrajinśkych instytucij i do prywatnoho meszkanna widdił polśkoho wijśka pid prowodom oficyra i zabraw, szczo jomu zachotiłosia. I tak zabrano z biurka flaszku koniaku, bochoneć chliba, driżdżi, oliwci, ruczky i t. p.

— **Z Kołomyji** donosiat' do „Wr. Morgenztg.", szczo tam zawiazałasia żydiwśka Nacijonalna Rada, złożena z predstawnykiw usich storonnyctw, na czoli jakoji stanuw sijonist d-r Lachs. Ukrajinci żywut' z Polakamy i Żydamy pryjazno, opowistky drukujut'sia w troch mowach, a do hromadśkoji rady wchodyt' 7 Ukrajinciw, 5 Polakiw. 11 Żydiw. Aprowizacija dobra, ciny pożywy nyżki.

— **Lwiw — polśke Werden.** Warszawśki publicysty i literaty, zhurtowani pid szumnoju nazwoju: „Pisarze Orła Białego" wydały pokłyk do polśkoji suspilnosty, w jakim atakujut' Piłsudśkoho za te, szczo win ne chocze posyłaty pomoczy dla Lwowa. W pokłyku tim nachodymo i takyj ustup: „Nadarmo kłycze narid, szczoby postawyty armiju ta wysłaty jiji na ratunok polśkoho Werden, mista-bohatyra, mista zasijanoho łycarskymy mohyłamy żinok i dityj". A my Lwowiany, nawit' i ne znały, szczo dostupyły takoji poczesty i szczo my je meszkanciamy ne polśkoho Lwowa, a polśkoho Werdena, zasijanoho kistkamy żinok i dityj...

— **Na miżnarodniu konferenciju** do Berna na 21. sicznia distały wże zaproszennie człeny partiji poalej-cion., a same inż. Kaplan-Kaplańskyj, d-r Maks Rozenfeld i Ł. Chazanowycz (Kasril).

— **Posmertna wistka.** Marija z Fedorowycziw Mudrakowa, wdowa po hr.-kat. parochu w Hłubyczach, pomerła dnia 17. s. m. w 74 roci żyttia. Pochoron widbudet'sia w nedilu 19. s. m. o 1 hod. po południ z peredpochoronnoho domu, wuł. Kochanowskoho cz. 96.

— **Żydiwśka Nacionalna Radą u Lwowi rozbyta.** Jak nam donosiat', żydiwśka socijałdemokratyczna partija wystupyła z Żydiwśkoji Nacionalnoji Rady u Lwowi.

— **Z Peremyszla** kandydujut' do polśkoho sojmu z rameny polśkoji socijalistycznoji partiji: d-r Dorosz, d-r Liberman, Pilch, Szabała i Seluk; jak kontrkandydaty „narodowcho bloku" stajut': d-r Tarnawśkyj, ks. Tomaka, Pjejko, Kożeń i Radochońkyj.

— **Awstrijśki pocztowi znaczky.** Wsi awstrijśki pocztowi znaczky budut' pryjmaty polśki urjady szcze stilky do 20. s. m. Opisla można bude używaty tilky polśkych pocztowych znaczkiw abo awstrijskych ale iz wyraznym peredrukom „polśka poczta". Takoż do 20 s. m. można wyminiuwaty dawni awstrijśki pocztowi znaczky na hotiwku abo polśki pocztowi znaczky.

— **Wsiomu wynni Ukrajinci!** Dnia 21. hrudnia zhołosyłasia do pani D. syrota Walerija P. z płaczem, szczo jiji obrabuwały Ukrajinci, zabrały ta znyszczyły cile majno, a wona, syrota, ledwy wyszła z żyttiem. Dobroduszna p. D. wysłuchała Waleriju, nazywała Ukrajinciw, szczo ino wlizłosia i zabrała neszczasływu syrotu do sebe. I dowszyj czas p. D. razom z swojimy susidkamy mały temu do rozmowy, postaralysia dla „Wiekn" o „protokol" w sprawi znuszczań hajdamakuf, jakyj skwapływo powtoryła cila presa. I wsio buloby dobre. Ale Walerija P. pokazałasia duże newdiaczna, bo w noczy dnia 12. s. m. opustyła chatu p. D., nawit ne popraszczawszysia z neju. A to newdiaczna! Pani D. koneczno chotiłaby z Walerijeju pobaczytysia, bo wona zabrała jij z pospichu postelu i bile, tepłyj szal, nowi rukawyczky, piw tuzyna chustoczek, dwa kocy i inszi dribni riczy. Pani D. zrobyła nowyj protokoł, ale tym razom na policiji i bez Walerijи. A susidky pani D. posmichajut'sia łysze i poczynajut' ne wirity w perszyj protokoł, w jakim Walerija prysiahałasia na Boha, ziznajuczy pro zwirstwa Ukrajinciw...

— **„Dobre, szczo zdemaskuwano odnu brechniu"!** Tak każe „Dziennik Ludowy", howorjaczy pro „woskresenni" francuskoho poruczynyka Wilema. „Dziennik Ludowy" mihby szczo dnia sotky brichoń demaskuwaty, jakby łysze chotiw, a ne robyw z nych szcze senzacij.

— **W cześko-słowaćkij republyci** wwedeno w żyttie 8-mo hodynnyj deń praci, a krim toho ochoronni postanowy, uprawlyniajuczi praciu żinok. Dosi perewedeno siu reformu praci w republyci ukrajinśkij, polśkij, cześko-słowaćkij i nimećko-awstrijśkij.

Opowistky.

= **Robitnyczyj Kalendaryk na 1919 rik** można nabuwaty w biurach dnewnykiw, w trafikach ta w administraciji „Wperedu" po cini 1 K 30 sot. za prymirnyk. 3—10

= **„Narodna Torhowla" u Lwowi** spowiszczaje swojich wkładczykiw, szczo z prywodu zahalnoho obnyżenia procentowoji stopy i stagnaciji w torhowelnim oborotі, bude oprocentowuwaty wkładky, poczawszy wid 1. lutoho 1919, po 3½ proc. aż do widkłykania. 1—3

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

NADISŁANE.

Jordan.

Archijerejśka Służba Boża widbudet'sia w nedilu o 8 hod. rano w Preobrażeńskij cerkwi.

O 10 hod. peredpołudnem widbudet'sia w rynku wodoswiattie.

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЕНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Впереду", при вул. Руській ч. 3., I. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 2 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu". 2—10

DROHOBYCZ, SZPITAL EPIDEMICZNY CZERWONEGO KRZYŻA. Jestem w domu, rodzice, chłopcy również tu i zdrowi. — Dela. — Inne gazety uprasza się o przedruk. 5—10

Prosimy łaskawych ludzi, aby dopomogli gotówką naszemu ojcu PIOTROWI BILIŃSKIEMU, wł. dóbr ZARZECZE pow. MOŚCISKA, króry miał być internowany przez wojska ukraińskie; przy pierwszej sposobności zwrócimy z wdzięcznością. — Jarosława i Kazimiera Bilińska. 2—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 42. Львів, второк, дня 21. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціяльдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД", ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
I. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

На приказ Начальної Команди В П. видаємо нашу ґазету крім звичайного нашого українського письма — також і латинськими буквами. Приказови сьому повинуємося тільки з конечности, бо не хочемо позбавити наших читачів свойого рідного друкованого слова.

Поворот делеґатів У. Н. Р.

В суботу, дня 18. с. м. вернули зі Станіславова від тимчасовсго уряду української республики представники Української Національної Ради д-р Володимир Охримович і проф. Степан Томашівський.

З ними вернув інтернований українськими військами інж. Опольський, в заміну за якого має бути випущений на волю д-р Іван Куровець інтернований в Баранові.

Конґрес працюючих в Київі.

Директоріят Української Народньої Республики скликав на 19 січня с. р. до Київа конґрес трудового народу України. Се значить скликається неначе тимчасовий парлямент цілої України. Його вибирають усі ті люде, що власною працею заробляють на прожиток і нікого не визискують. Право вибирати депутатів і право бути вибираним послом-депутатом має кожний чоловік, що покінчив 21 літ життя, мужчини і жінки усіх народностей, що заселюють Україну. Одначе се можуть бути тільки громадяне Української Народньої Республики, не позбавлені виборчого права в наслідок присуду карного суду.

Конґрес трудового народу складається з 527 депутатів цілої України. На західню Україну (галицьку, буковинську та угорську Україну) призначено з того 65 мандатів. Депутатів вибирають окремо всі робітники, трудове селянство — себто безземельні і ті селяне, котрі дотепер обробляли землю власними силами, не користуючись постійно чужою працею (ті, що не держали постійно наймитів); а також трудова інтеліґенція, себто робітники на ниві народньої освіти, служачих в народніх кооперативах, земських та міських самоврядуваннях, конторах та инших державних, громадських і приватних установах та трудова інтеліґенція вільних професій. Се мусять бути такі інтеліґенти, що самі не визискують і не допомагають другим визискувати чужу працю та не володіють майном, яке приносить доходи з чужої праці.

Разом з цілої України буде 378 депутатів вибраних селянами, 88 депутатів від робітників, а крім того від залізничників 20, від почтовців і телеґрафістів 10 депутатів і від трудової інтеліґенції 33 депутати. Як бачимо з сього, селянських депутатів буде мало не 3 рази більше, чим усіх инших депутатів разом. Се й зовсім слушно, бо на Україні найбільше селян.

На українську Галичину припадає около 50 мандатів, котрі можнаби так розділити: 37 депутатів від селян, 8 від робітників, 2 від залізничників, 1 від почтовців і 3 від трудової інтеліґенції.

Вісти з Київа.

Комендантом міста Київа є отаман УСС. Коновалець, директором пресового Бюра д-р Назарук, секретарем Директоріяту тов. П. Дідушок, товаришом міністра заграничних справ тов. Володимир Темницький.

Українські висланники.

Висланником Західньо української Республики в Празі є д-р Смаль Стоцький, східньої М. Славинський; у Відні західньої М. Василько, східньої Вячеслав Липинський.

Амбасада західньо-української Республики міститься VII, Windmühlstrasse 16.

Директором пресового бюра у Відні є б. пос. Сінгалевич.

Українські делеґації до Парижа і Вашінґтону.

До Парижа виїхала делеґація зложена з д-ра Евгена Левицького, секретаря заграничних справ д-ра Панейка і Сидоренка.

Крім того виїхала місія до Америки до Вашінґтону, в якої склад входять між іншими секретар Льонґін Цегельський, тов. Юліян Бачинський і Дм. Донцов.

Земельний закон на Україні.

Київ, 14. січня 1919. Директоріят Української Республики видав тимчасовий земельний закон, якого метою є заспокоїти вповні мало- і безземельних селян.

Жидівські погроми на Україні.

Варшавські ґазети доносять про погроми в Бердичеві, Житомірі та Катеринославі. І так дня 13. І. якісь бандити в Бердичеві порабували Жидів, а з Бердичева поїхали до Житоміра і там знову дійшло до погромів. Знова якісь т. з. „банди Махнова" напали на Катеринослав і рабували, мордували та стріляли. Доперва як прийшли війська Петлюри, нагнали бандитів та прогнали їх аж до Дніпра.

Ми знали, що ті погроми роблять якісь чорносотенні банди. І се потверджує телеґрама з Москви:

„Рада совітів в Москві повідомляє Директоріят, що не береніякої відповідальности за насилля і рабунки московських банд на українській території".

З угорської України.

Товаришом міністра для української народности вістав іменований відомий наш земляк Іліядор Стрипський, кустос Національного Музею в Будапешті.

Угорські Українці за прилученнєм до Української Республики.

Київ, 14. січня. Національна Рада угорських Українців, на засіданню в Мараморош Сиготі, ухвалила просити Державний Секретаріят о захищенне трох граничних комітатів і прилучити всі угорські комітати, замешкалі 600.000 українською людністю, до Української Народньої Республики.

Папа і польсько-українська війна.

Варшавський папський візитатор Ратті надіслав митрополитови Шептицькому і польському архієпископови Більчевському письма з поручення папи, в якім папа взиває до мирного поладнання польсько-українського спору.

Горе побідникам!

„Горе побідженим!" — казав колись, як каже староримська леґенда, — проводир побідних ґалійських ватаг, накладаючи тяжкий окуп на побіджений Рим. „Горе побідженим!" (Vae victis) було ґаслом побідників в усіх війнах; сей клич роздається і в теперішній всесвітній війні.

Недавно, перед роком, диктував побідний пруський імперіялізм повваленій Росії берестейський мир, — а з уст ґенерала Гофмана що, бючи кулаком в стіл, пригадував російським делеґатам, що вони є репрезентанти побідженої країни, звучало староримське ґасло: „Горе побідженим!" Нині побідники з імперіялістичного західньо-европейського табору кидають повваленій, придавленій, розоруженій Німеччині той сам бутний клич: „Горе побідженим!"

Здається побідникам, що мечем вони на віки зачеркнули границі своєї сили і власти, що непохитна стоїть будова, здвигнена залізом, зементована кровю.

Та не всі дивляться в будучність так рожево, як тріюмфуючі побідники.

І ось ми чуємо, як серед загального тріюмфального шалу в країні, що тепер шаліє пяна побідою, роздається поважний голос остороги. І замітне, що се голос вояка, голос ґенерала, — значить, представителя тих кругів, що є поклонниками брутальної сили. Французький ґенерал Персен (Percin), подаючи зіставленнє втрат в людях, які понесла Франція в теперішній війні, доходить до висновків, що повисше правило старинного вояка піддає основній критиці.

Франція мала втрати: в тих що полягли в бою або загинули без вісти 1,385.000; в тих що стали безвихідними каліками 649.000, — разом 2.079.000. До сього треба дочислити втрати від 1. листопада до 15. листопада 1918 р., дальше тих, що тепер є хорі та не вернуть до повного здоровля, дальше полоненних, що вернуть з полону зі зруйнованим здоровлем і коли дочислиться ще і додаткові втрати, що виносять около 420.000 людий, то загальне число втрат винесе півтретя міліона людий.

Населенне Франції виносить 38. міліонів людий. З того є 20 міліонів жінок, 10 міліонів дітий людий старих, хорих, нездібних до праці калік і 8 міліонів мущин, спосібних до праці. Виходить таке, що теперішня війна, що принесла Франції таку блискучу побіду, забрала їй три осьмі частини, значить 37 процент здорових, здатних до роботи людий. Такою руїкою оплачена побіда Франції! „Горе побідникам!" — кажуть ті пророчисті цифри французького ґенерала. „Так, так; щоби розторощити Німеччину, треба вперед знівечити Францію!" — писав зовсім слушно один французький антимілітарний письменник.

А зазначити треба, що — після дат, які подає одна віродостойна голяндська ґазета — Німеччина втратила тільки 16 процент свого мужеського населення, здорового і здатного до праці. Значить, втрати побідженої Німеччини є значно менші, чим втрати побідника Франції — втрати з сього найбільшого скарбу, яким для суспільного, національного богацтва є робоча сила суспільности.

Величезна побіда, яку держави антанти віднесли над центральними державами а зокрема над Німеччиною, ще занадто свіжа; тріюмф занадто великий і блискучий. Та вже тепер думаючі люде звертають увагу на відворотну сторону медалю.

А наслідки великої воєнної катастрофи, що навістила суспільне житє цілого цивілізованого світа, доперва зачинаються давати в знаки; їх не відчували люде так діймаючо в огни страшної воєнної розправи. Та вони будуть зростати безнастанно; і хоч поволи та безнастанно счезати буде бундючий гордий тон воєнних побідників.

І в краях побідного західньоевропейського імперіялізму зачинають зростати прояви невдоволення широких народніх мас, — хоч покищо переважає там настрій тріюмфу, а блеск побіди не дає доглянути темних сторін суспільного життя.

І коли зважиться, перед яким важким завданнєм відбудови свого життя стоїть побідна Франція, так страшно побідною в йною зруйнована, — то стане ясним, яким двосічним оружєм є війна, як спосіб розвязки міжнародніх питань і як стародавне ґасло: „горе побідженим!" дивовижно доповнюється в наших часах кличем зовсім йому противним: „горе побідникам!"

М. Ганкевич.

„Ukraińcom na wzór“.

Польські дневники доносять за париським „Le Temps“ з 4. січня с. р., що Масарик на новий рік мав дати президиї чеської Народньої Ради ось яку заяву:

„Особисто переговорював я з польськими представниками. Порозумілися ми в головних точках економічних і етноґрафічних питань. Зрозумілим є, що остаточна згода наступить на мировім конґресі, наколи не порозуміємося до того часу“. („Dzien. Lud.“ ч. 18. з 18. січня 1919.)

„Dziennik Ludowy“ зараз підніс нам чемненько сю заяву чеського президента як примір.

Не нам Українцям брати се як примір, а Поляки повинні наслідувати згаданий крок і так як уступили зі Спіжу та Орави, повинні усунути свої війська зі східньої Галичини. І Поляки не повинні хвалитися тою угодою, бо самі Поляки не згодилися добровільно на уступленнє зі Спіжу та Орави. „Głos Narodu“ з 15. січня 1919. виразно каже, що: „..oddziały polskie cofnęły się przed czeską przemocą z północno-zachodnich byłych Węgier.., cała ziemia orawska i spiska zostały obsadzone przez czeski najazd. Okupacya ma być czasowa tylko i nie przesądza o ukształtowaniu rzeczy przez kongres, który rozstrzygnie dopiero ostatecznie, co komu przypadnie“.

Наколи проступника замкнули до арешту і він лише через се не може зробити нового проступку, то те ще не каже, що він чесний чоловік. І з нього не можна брати приміру.

Зате „примірні“ Поляки, знаючи добре, що східня Галичина є українською, знаючи, що Львів буде мати найповнішу автономію, кричать на ціле горло: „Chodzi tu o polski majątek kulturalny i o narodowy honor“ (д-р Болеслав Орловскі) і йдуть війною на цілу східню Галичину. Проливають нашу кров у всіх закутках нашої території і ще мають відвагу кричати: „Dreszcze przechodzą na myśl o tych potokach krwi, w których utonęłoby polskie dobro kulturalne..., o wylewie na cały kraj hajdamaczczyzny“ („Głos Nar.“ ч. 15.).

Польські тов. соціялісти добре знають, що то таке се „polskie dobro kulturalne“. Вони дуже добре розуміють, що те культурне добро є нічо инше, а польські дідичі східньої Галичини, що секілька польських капіталістів в Дрогобичи і Бориславі. І польські тов. соціялісти мають відвагу підсувати нам згоду Чехів з Поляками як примір.

Поляки кричать о „potokach krwi“, а рівночасно висилають відділи війська, „które się dały użyć do zamachu w nocy 5. stycznia..“ до Галичини, щоби вони в боях з Українцями „...zmyć winę i zasłużyć sobie na miano polskiego żołnierza“ („Dziennik Lubelski“, ч. 11. з дня 12. січня 1919.).

На таке змиваннє вини ми можемо Польщі повторити слова нашого героя мученика Тараса:

„І перед образом Твоїм
„Неутомимії поклони
„За кражу, за війну, за кров;
„Щоб братню кров пролити, просять,
„А потім в дар Тобі приносять
„З пожару вкрадений покров“.

Прямо розум стає, коли чуєш, що й польські соціялісти, які добре знають шляхоцьку господарку минулих століть, які знають, скільки крови українського народу пустили вони на цілім просторі України аж по Дніпро, ті соціялісти, які знають, що Жидів є більше в східній Галичині, чим Поляків і що колиби Жиди хотіли ставити питаннє територіяльних претенсій так, як се роблять Поляки, то не Поляки а Жиди малиби володіти східньою Галичиною, ті польські соціялісти підсувають нам ще приміри.

Так, Українці підуть за приміром Чехів. Український президент зложить колись також заяву подібну до Масарикової, але перше всього Поляки в той самий спосіб опустять галицький Спіж. А як вони те зробили, то нехай собі Поляки прочитають в „Głos-i Narod-y“. (е. г.)

Інтерновані владики.

В монастирі ОО Василіян в Бучачи находяться звісні чорносотенні владики Евльоґій волинський і Антоній київський.

З Перемишля.

Виборчий терор. — Переслідування українських робітників. — Союз Українок.

Перемиський староста п. Гелер „робить“ вибори по давному. Візвав дооколичні громади, щоби під карою предложили спис виборців. Се візваннє відносилося до майже чисто українських громад, як н. пр. Коровники. Та мало того. Довідуємося, що кожний селянин під карою мусить голосувати

Радник Небещанський, який за часів небіщки Австрії вславився тим, що як начальник секції консервації залізничих доріг, переслідував робітників так Українців як і Поляків і за „кару“ віддавав їх до війська, тепер з щирого серця перемінився в великого польського „патріота“. Панок сей в дисциплінарній дорозі переніс дня 10. січня з Перемишля до Тарнова трох робітників-українців, а саме тт. Івана Вітяка, Ілька Квасницю і Танечника. Та не за злочин переніс їх він до Тарнова, а за се, що вони Українці. Тепер знову вислав на захід партію робітників-Українців, з тим, що коли не поїдуть, то каже їх, як бунтарів, арештувати. Таким поступованнем пана радника огірчені навіть самі польські робітники.

В „Союзі Українок“ істнує осібний жіночий комітет для несеня помочи раненим, полоненим та інтернованим в Перемишлі Українцям. Мимо трудностей, комітет працює дуже успішно. Жінки ходять до ранених і полонених що дня. З огляду на недостаточний харч варить комітет для хорих і полонених обіди. Уладжує теж збірки харчів, біля і грошей.

З Коломиї.

В Коломиї панує взірцевий лад і спокій. В противставленню до всіх мильних поголосок, мусимо ствердити, що досі не було там ні одного случаю морду або рабунку. Так доносить львівська ґазета „Chwila“. Наглий суд не видав ні одного вироку смерти. Жиди заховуються зовсім невтрально. Залізничий рух між Чернівцями, Ясінням (Керешмезе) і Будапештом відбувається зовсім правильно. В Коломиї виходить українська урядова часопись „Покутський Вістник“ і польська „Gazeta Kołomyjska“. Товариське і культурне житє досить оживлене. Вистави в українськім театрі і кінах відбуваються кождого дня. Средства живности значно потаніли. Бранці й закладники мають лишну цілковиту особисту свободу. Комендантом округа є проф. Приймак, його заступником д-р Бемко, його адютантом д-р Палів, командантом міста отаман Галібей, а старостою Стовпіський.

Що чувати в світі?

В Еспанії занепокоєне правительство робітничим рухом, який головно в Катальонії прибирає большевицьку закраску. Усіх Росіян піддано строгому дозорова.

На відбудову Бельґії і північної Франції жадає маршалок Фош 30 міліярдів франків.

В Берліні панує вже позірний спокій. Однакe стан облоги триває ще дальше. Усі важніщі місця, мости та площі обсаджені військом та машиновими крісами. Видно ще і армати а подекуди і танки. З Берліна далі доносять, що вулицями часто переходять уоружені стежі, переводять ревізії та арештування. Між иншими арештовано Карла Кавтського під замітом конспірації з Розею Люксембурґ, але після переслухання випущено його на волю.

Естонські війська заняли після крівавого бою Дорпат.

В Портуґалії прибирає революційний рух широкі розміри. Робітники домагаються зміни правительства.

В Польщі проголошено загальну мобілізацію.

В горішно-шлезьких копальнях страйкує 15.000 робітників.

З воєнних подій.

Воєнний комунікат

з дня 19 січня.

Пресове бюро подає: У львівській ґрупі ситуація без зміни. В ґрупі полковника Сікорського: Український наступ під Бартатовом відперто. Ґрупа ґен. Зелінського: Українські відділи заатакували Любінь Великий, одначе їх відперто і розбито. Позатим ситуація без зміни.

НОВИНКИ.

— **Засіданнє Української Національної Ради** в Станиславові відбудеться дня 23. с. м.

— **Заяву У. С. Д. П.** в справі виборів до польського сойму подамо в завтрішнім числі „Впереду“.

— **Йорданське свято у Львові** відбулося як звичайно кожного року, а сам обхід прибрав характер української національної маніфестації. Від 21. листопада перший се раз виступила ґреміяльно львівська українська громада, яка тут, у Львові, під польським пануваннєм, має заборонене право хочби найменших зборів. Цілий ринок, де відбувалося водосвяттє, заняли маси львівського українського населення. Порядок так підчас водосвяття як і в часі походу був взірцевий і подиву гідний, на що звернули увагу й чужі, між иншими член анґлійської місії п. Бідерман. Митрополит не брав сього року участи в обході на виразну просьбу і жаданнє громадян і духовенства. Сьогорічний Иордан, крім національної маніфестації був теж і певного роду горожанським іспитом львівського українського населення.

— **11 (одинайцята) з ряду ревізія** відбулася в суботу в редакції „Діла“.

— **Чи се реквізиція?** З української жіночої ґімназії Василіянок забрано лавки, а з Національного Музею паркан.

— **З міста** пишуть нам: Я ішла з товаришкою вулицею Сапіги і, очевидно, розмовляли ми по українськи. Якась матрона, почувши українську мову, закричала: „Czy tu Ukraina, żeby po rusku mówić? Ukraina na ulicy Ruskiej, a nie tu!“ Моя товаришка відповіла їй: „Я не знала, що Польща є лише на вулиці Сапіги...“ І ми пішли далі.

— **Справленнє.** В статі „Ситуація хвилинні“ в 41 ч. „Впереду“ в реченню від 21. рядка з долини випущено кілька слів. Реченнє: „Те хоч може не булоб сталося...“, має звучати: „Те, хоч може не було сталося, тепер статися мусить, бо Українська Народня Република вже не буде йти на поміч Галичині, а буде захищати свою західню границю.“ Текст в латинській частині лишився добрим.

Оповістки.

═ **Робітничий Календарик на 1919 рік** можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Впереду“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 7—10

═ **„Народна Торговля“** у Львові сповіщає своїх вкладчиків, що з приводу загального обниження процентової стопи і стагнації в торговельнім обороті, буде опроцентовувати вкладки, почавши від 1. лютого 1919, по $3^1/_2$% аж до відкликання. 2—3

— **На підтерж. роб. ґазети** (зложили в коронах): Сидір Кузик 300, Кульматицький 100, Семеґен 10, Ів. Сенишин 20, порто 4. Разом 434 кор.

— **На ялинку для ранених укр. жовнірів зложили в коронах:** Лукашевський 30, Стеранки 20, збірка тов. Петра і Павла 130, Басенґеня 20, збірка редакції і адм. „Діла“ 104, Гошовська 10, Рудницький 10, Гординська 5, Шарко Петро 20, І. Л. 10, Анна Яснюк 10, проф. Целевич 20, Татіяна Банадиґа 10, Анна Федакова 20, С. Матієва цукор, торт, Доманикова 3 булки, медівник, Дурбкова медівники, торт, А. Левицька цукорки і 50, О. Савич 50, Дарця Шехович 10, Левко Цурин 10, Вачинська О. тісточка, У. Б. фляшка вина, Легкий Стефан 20, Антонів Максим 20, Кульчицька Каролина 10, Глинський Іван 20, Сливка Юрко 10, Жарський Василь 20, Масоляк Ольга 10, Козак Анна 5, Левицька Ольга 30, Козакова Стефанія 10, Багринова Вера 20, Волянська Ганка 20, Сливка Лука яблока, цукор, папіроси, Саламанчук Марійка 5 кґ муки, Строхин ½ кґ муки, Йосиф Капко 20, Перфецький Евген 20, Ромуальд Перфецький 20, Сітницька Олена 20, Заячківська Марія 10, Мудракова тютюн і 25, Олько Левицький папіроси, Іванна Яросевич 25, Клим. Левицька 5, Марія Ундержа 10, Галя Мартиняк 10, радник Дрималик медівник, Микола Заячківський 100, К. Пецьоровська 20, радник Русин фунт тютюну, Б. М. 4 хліби і медівник, И. Пежанська медівник, Пашкевичівна 30, Б. В. 50, Теодор Красноїд 50, Паньків 2 хліби, Костишин 1 хліб, Левицький Вол. папіроси, вино, грибки, Пстакова 6, Ткачковський булка, М. Сеницяоріхи і яблока, Галя Макухівна медівник, М Стельмахова булка і 10, М. Г. 20, Анна Полатайко 20, збірка зі Злесіння Н. Огоновська: В. Багрисева 100 папіросів, М Луньова солонина, ґрисік, 10 яєць, цукор, сок, Макарушкова медівник. Концертинська струцля, Чумова 50, Грозякова 50, Н. Юзичівна 3 сотки папіросів, М. Лисякова папіроси, медівник, комінярка, Габерова 5, Надковська 30, Гличак 10, Слава Песьоровська 50. (Далі буде.)

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Впереду“. 3—10

Карне право часть загальна і спеціяльна проф. Стебельського є до продажі. Відомість в адміністрації „Впереду“. 3—3

Бляхарська робітня Бобера, Собєського, 84, глядає хлопця до науки. Услівя добрі. 1—2

Пошукую бюрового заняття або лекції. Зголошення: Должанська, Львів, вулиця Здоровля 8., І. п. 1—1

ІЛЯРІИ БАБУНЯК. Я здорова у родичів. Дай вістку про себе. — Ольга. — Інші часописі прошу о передрук. 10—10

ЯРОСЛАВ ЯНИЦЬКИИ, КРАСНЕ коло ГРИМАЛОВА. Ми всі разом здорові і добре нам. Я перебуваю у тітки. — Ольга. — Українські часописі прошу о передрук. 5—6

Хто знає що про ВАСИЛЯ ГОРБАЯ, що був при війську в Одесі, прошу дати вістку Катерині Горбай, Львів, Польна 18. 5—5

ИОСИФ СТАДНИК, КИЇВ. Прошу повідомити Микиту Ясногородського Турґеневська 81, кватира 17, що ми здорові. — Климківна. 2—2

ВОЛЯНІН МАРІЯ з БУЧАЧА повідомляє сестру в Чорткові, що є у Львові здорова. Станіславівські часописі проситься о передрук. 2—2

Просимо всіх, хто знає дещо про ИОСИФА і ЕВСТАХІЯ БУРАЧИНСЬКИХ, з італійського фронту, подати вістку Андрієви Бурачинському, Снопківська ч. 65. 2—2

ПЕРЕМИШЛЯНИ. ГІРШФЕЛЬД. Я є у Досталів від падолиста — урядую в скарбі. Я і всі здорові. — Влодко. 2—3

О. ХМІЛЬОВСЬКИИ, Золочів. Прошу повідомити жінку в Бужку, що я там є, де був і у мене все добре. — О. Антін. 5—5

ТЕОДОР КРИВИИ в ТЕРНОПОЛІ. Я з дітьми здорова. — Марія Юрків. 3—3

КАЛУШ, КОРИТОВСЬКА-ГРИНЕВЕЦЬКА. Чи ви здорові? Де хлопці? Ми всі здорові. — Ольга. Інші часописі прошу о передрук. 3—3

Хтоби знав що про РОМАНА і БОГДАНА КОЦЮВІВ, прошу ласкаво подати вістку матері, при вул. Руський ч. 3. 3—3

МИХАИЛО БОРЩ, у ЛЬВОВІ. Прийди до мене. Микола Моравецький, Львів, ґарнізоновий шпиталь ч. 94 (II. п.). 2—2

БИҐАР ГРИЦЬ, у ЛЬВОВІ. Вуйку! Відвідайте мене в ґарнізоновім шпиталі ч. 103 (II. п.) — Василь Репяк. 2—2

Читачів „Впереду“ прошу повідомити МАРІЮ САФІЯНЧУК, СИНЬКІВ, почта Радехів, що Стефа у Львові здорова; науки нема. Прошу о вістку. 2—3

ГАЛЯ ЦУРКОВСЬКА, СТАНІСЛАВІВ, вул. Фердинанда ч. 4. Я здоров і мешкаю у Талі. — Іван. 2—2

О. НЕСТОР, пов. ЗОЛОЧІВ. Прошу допомочи мойому батькови, якого інтернували українські війська. Гроші з подякою звернемо. — Ярослава Білинська з Заріча пов. Мостиска. 2—3

Прохаю всіх, хто знає, де є ВАСИЛЬ МАРКЕВИЧ, з італ. фронту, повідомити Залипського, Городецька ч. 10. 1—2

ЯКІВ ІВАНЕЦЬ. Дай вістку про себе. Ми здорові. — Батько і Казя. 1—3

Читачів просимо повідомити о. БАЛЬКА в ДОВГІМ, коло ТЕРЕБОВЛІ, що ми всі здорові. — Нікодемовичі. — Тернопільські ґазети просимо передрукувати. 1—1

Читачів „Впереду“ прошу повідомити ІВАНА і МАРІЮ ОЛЕКСИН в Незвисках коло Коломиї, що всі вдома здорові. — Коломийські часописі прошу о передрук. — Иосифа Островська. 1—3

ЮЛІЮ БУНЯК в ТЕРНОПОЛІ прошу повідомити, що родина у Львові здорова. ТЕРНОПІЛЬСЬКИИ „УКРАІНСЬКИИ ГОЛОС“ прошу передрукувати. — Порфір Буняк. 1—3

СТЕФАН КУРЕИБА, уч. І. кл. реаль. літ 14, в попелятім плащі, вийшов дня 22. грудня з Судової Вишні до Львова. Пропав між Судовою Вишнею і Городком. Хто мавби яку небудь відомість, зволить донести Григорієви Курейбі, Львів, вул. Бартоша Гловацького ч. 10. 1—3

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 42. Lwiw, wtorok. dnia 21. sicznia 1919. Rik IV.

WPERED!

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajinśkoji socijałdemokratycznoji partiji.

Wychodyt' kożdoho dnia o 3-ij hodyni popołudny.

Cina prymirnyka u Lwowi i na prowinciji:

50 sot.

Misiaczna peredpłata z peresyłkoju 10 K.

ADRESA REDAKCIJI i ADMINISTRACIJI:

„WPERED", LWIW, WUŁYCIA RUŚKA CZ. 9, I. POWERCH.

Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Na prykaz Naczalnoji Komandy W. P. wydajemo naszu gazetu krim zwyczajnoho naszoho ukrajinśkoho pyśma — takoż i łatyńskymy bukwamy. Prykazowy semu powynujemosia tilky z konecznosty, bo ne chocemo pozbawyty naszych czytacziw swojoho ridnoho drukowanoho słowa.

Poworot delegatiw UNR.

W subotu, dnia 18. sicznia wernuły zi Stanisławowa wid tymczasowoho uriadu ukrajinśkoji republyky predstawnyky Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady d-r. Wołodymyr Ochrymowycz i prof Stepan Tomasziwśkyj.

Z nymy wernuw internowanyj ukrajinśkymy wijśkamy gen. Ołśkyj, w zaminu za jakoho maje buty wypuszczenyj na wolu d-r. Iwan Kuroweć, internowanyj w Baranowi.

Kongres praciujuczych w Kyjiwi.

Dyrektorijat Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky skłykaw na 19. sicznia s. r. do Kyjiwa kongres trudowoho narodu Ukrajiny. Se znaczyt' skłykajet'sia nenacze tymczasowyj parlament ciłoji Ukrajiny. Joho wybyrajut' usi ti łude, szczo własnoju praceju zaroblajut' na prożytok i nikoho ne wyzyskujut'. Prawo wybyraty deputatiw i prawo buty wybyranym posłom-deputatom maje kożnyj człowik, szczo pokinczyw 21 lit żyttia, mużczyny i żinky usich narodnostej, szczo zaselujut' Ukrajinu. Odnacze se możut' buty tilky hromadiane Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky, ne pozbawleni wyborczoho prawa w naslidok prypysiw karnoho sudu.

Kongres trudowoho narodu składatymet'sia z 527 deputatiw ciłoji Ukrajiny. Na zachidniu Ukrajinu (hałyćku, bukowynśku ta uhorśku Ukrajinu) pryznaczeno z toho 65 mandatiw. Deputatiw wybyrajut' okremo wsi robitnyky, trudowe selanstwo — sebto bezzemelni i ti selane, koji doteper obrobłały zemlu własnymy syłamy, ne korystujuczyś postijno czużoju praceju (ti, szczo ne derżały postijno najmytiw); takoż trudowa inteligencija, sebto robitnyky na nywi narodnioji oswity, służaczych w narodnich kooperatywach, zemśkych samowriaduwanniach, kontorach ta inszych derżawnych, hromadśkych i prywatnych ustanowach ta trudowa inteligencija wilnych profesij. Se musiat' buty taki inteligenty, szczo sami ne wyzyskujut' i ne dopomahajut' druhym wyzyskuwaty czużu praciu, ta ne wołodijut' majnom, jake prynosyt' dochody z czużoji praci.

Razom z ciłoji Ukrajiny bude 378 deputatiw wybranych selanamy, 88 deputatiw wid robitnykiw, a krim toho wid zaliznycznykiw 20, wid pocztowciw i telegrafistiw 10 deputatiw i wid trudowoji inteligenciji 33 deputaty. Jak bazymo z sioho, selanśkych deputatiw bude mało ne 3 razy bilsze, czym usich inszych deputatiw razom. Se i zowsim słuszno, bo na Ukrajini najbilsze selan.

Na ukrajinśku Hałyczynu prypadaje około 50 mandatiw, kotri możnaby tak rozdiłyty: 37 deputatiw wid selan, 3 wid robitnykiw, 2 wid zaliznycznykiw, 1 wid pocztowciw i 3 wid trudowoji inteligenciji.

Wisty z Kyjiwa.

Komandantom mista Kyjiwa je otaman USS. Konowałeć, dyrektorom presowoho Biura d-r Nazaruk; sekretarem Dyrektorijatu tow. P. Didduszok, towaryszom ministra zahranycznych spraw tow. Wołodymyr Temnyćkyj.

Ukrajinśki wysłannyky.

Wysłannykom Zachidno-Ukrajinśkoji Republyky w Prazi je d-r Smal-Stoćkyj, schidnioji M. Sławynśkyj; u Widni zachidnoji M. Wasylko, schidnioji Wiaczesław Łypynśkyj.

Ambasada zachidnio-ukrajinśkoji Republyky mistyt'sia VI., Windmühlstrasse 16.

Dyrektorom presowoho biura u Widni je b. pos. Singałewycz.

Ukrajinśki delegaciji do Paryża i Waszingtonu.

Do Paryża wyjichała delegacija złożena z d-ra Ewhena Łewyćkoho, sekretarja zahranycznych spraw d-ra Panejka i Sydorenka.

Krim toho wyjichała misija do Ameryky do Waszingtonu, w jakoji skład wchodiat' miż inszymy sekretar Longin Cehelśkyj, tow. Julijan Baczynśkyj i Dm. Doncow.

Zemelnyj zakon na Ukrajini.

Kyjiw, 14. sicznia 1919. Dyrektorijat Ukrajinśkoji Republyky wydaw tymczasowyj zemelnyj zakon, jakoho metoju je zaspokojity wpowni mało i bezzemelnych selan.

Żydiwśki pohromy na Ukrajini

Warszawśki gazety donosiat' pro pohromy w Berdyczewi, Żytomiri ta Katerynosławi. I tak dnia 13. I. jakiś bandyty w Berdyczewi porabuwały Żydiw, a z Berdyczewa pojichały do Żytomira i tam znowu dijszło do pohromiw. Znowa jakiś t. z. „bandy Machnowa" napały na Katerynosław i rabuwały, morduwały ta strilały. Doperwa jak pryjszły wijśka Petlury, nahnały bandytiw ta prohnały jich aż do Dnipra.

My znały, szczo ti pohromy roblat' jakiś czornosotenni bandy. I se potwerdżuje telegrama z Moskwy:

„Rada sowitiw w Moskwi powidomlaje Dyrektorijat, szczo ne bere nijakoji widpowidalnosty za nasylla i rabunky moskowśkych band na ukrajinśkij terytoriji".

Z Uhorśkoji Ukrajiny.

Towaryszom ministra dla ukrajinśkoji narodnosty zistaw imenowanyj widomyj nasz zemlak Ilijador Strypśkyj, kustos Nacijonalnoho muzeju w Budapeszti.

Uhorśki Ukrajinci za pryłuczenniem do Ukrajinśkoji Republyky.

Kyjiw, 14. sicznia. Nacionalna Rada uhorśkych Ukrajinciw na zasidanniu w Maramorosz Syhoti, uchwałyła prosyty Derżawnyj sekretarijat o zachyszczennie troch hranycznych komitatiw i pryłuczennych wsich uhorśkych komitatiw, z 600.000 ukrajinśkoju ludnistju, do Ukrajinśkoji Narodnioji Republyky.

Papa i polśko-ukrajinśka wijna.

Warszawśkyj papśkyj wizytator Ratti nadisław mytropołytowy Szeptyćkomu i polśkomu archiepyskopowy Bilczewśkomu pyśma z poruczennia papy, w jakim papa wzywaje do myrnoho poładnannia polśko-ukrajinśkoho sporu.

Hore pobidnykam!

„Hore pobidżenym!" — kazaw kołyś, jak każe starorymśka legenda, — prowodyr pobidnych galijśkych watah, nakładajuczy tiażkyj okup na pobidżenyj Rym. „Hore pobidżenym!" (Vae victis) buło hasłom robidnykiw w usich wijnach; sej kłycz rozdast'sia i w teperisznij wseswitnij wijni.

Nedawno, pered rokom, dyktuwaw pobidnyj pruśkyj imperijalizm powałenij Rosiji berestejśkyj myr, — a z ust generała Hoffmana, szczo biuczy kułakom w stił, pryhaduwaw rosijśkym delegatam, szczo wony je reprezentanty pobidżenoji krajiny, zwuczało starorymśke hasło: „Hore pobidżenym!" Nyni pobidnyky z imperijalistycznoho zachidnioewropejśkoho taboru kydajut' powałenij, prydawłenij, rozorużenij Nimeczczyni toj sam butnyj kłycz: „Hore pobidżenym!"

Zdajet'sia pobidnykam, szczo meczem wony na wiky zaczerknuły hranyci swojeji syły i własty, szczo nepochytna stojit' budowa, zdwyhnena zalizom, zcementowana krowiu.

Ta ne wsi dywlat'sia w buducznist' tak rożewo, jak trijumfujuczi pobidnyky.

I oś my czujemo, jak sered zahalnoh trijumfalnoho szału w krajini, szczo teper szalije piana pobidoju, rozdajet'sia poważnyj hołos ostorohy. I zamitne, szczo se hołos wojaka, hołos generała, — znaczyt', predstawytela tych kruhiw, szczo je pokłonnykamy brutalnoji syły. Francuśkyj generał Person (Percin), podajuczy zistawłennie wtrat w ludiach, jaki ponesła Francija w teperisznij wijni, dochodyt' do wysnowkiw, szczo powyssze prawyło starynnoho wojaka piddaje osnownij krytyci.

Francija mała wtraty; w tych szczo połahły w boju abo zahynuły bez wisty 1,385.000 w tych, szczo stały bezwychidnymy kalikamy 694 000, — razom 2,079 000. Do sioho treba doczysłyty wtraty wid 1. łystopada do 15. łystopada 1918 r, dalsze tych, szczo teper je chori ta ne wernut' do pownoho zdorowla, dalsze połonenych, szczo wernut' z połonu zi zrujnowanym zdorowlem i koły doczysłyt'sia si dodatkowi wtraty, szczo wynosiat' około 420.000 ludyj, to zahalne czysło wtrat wynese piwtretia miliona ludyj.

Nasełennie Franciji wynosyt' 38 milioniw ludyj. Z toho je 20. milioniw żinok, 10. milioniw dityj, ludyj starych, chorych, nezdibnych do praci kalik i 8. milioniw muszczyn, sposibnych do praci. Wychodyt' take, szczo teperisznia wijna, szczo prynesła Franciji taku błyskuczu pobidu, zabrała jij try ośmi czastyny, znaczyt' 37. procent zdorowych, zdatnych do roboty ludyj. Takoju rujinoju opłaczena pobida Franciji! „Hore pobidnykam!" — każut' ti proreczysti cyfry francuśkoho generała. „Tak, tak; szczoby roztoroszczyty Nimeczczynu, treba wpered zniweczyty Franciju!" — pysaw zowsim słuszno odyn francuśkyj pyśmennyk, antimilitaryst.

A zaznaczyty treba, szczo — pisla dat, jaki podaje odna wirodostojna holandśka gazeta — Nimeczczyna wtratyła tilky 16. procent swoho mużeśkoho naselennia, zdorowoho i zdatnoho do praci. Znaczyt' wtraty pobidżenoji Nimeczczyny je znaczno menszi, czym wtraty pobidnoji Franciji — wtraty z sioho najbilszoho skarbu, jakym dla suspilnoho, nacionalnoho bohactwa je robucza syła suspilnosty.

Wełyczezna pobida, jaku derżawy antanty widnesły nad centralnymy derżawamy a z okrema nad Nimeczczynoju, szcze zanadto swiża; triumf zanadto wełykyj i błyskuczyj. Ta wże teper dumajuczi łude zwertajut' uwahu na widworotnu storonu medali.

A naslidky wełykoji katastrofy, szczo nawistyły suspilne żyttie ciłoho ciwilizowanoho swita, doperwa zaczynajut'sia dawaty w znaky; jich ne widczuwały łude tak dijmajuczo w ohny strasznoji wojennoji rozprawy. Ta wony budut' zrostaty beznastanno; i chocz powoły ta beznastanno szczezaty bude bundiuczyj, hordyj ton wojennych pobidnykiw.

I w krajach pobidnoho zachidnio-ewropejśkoho imperijalizmu zaczynajut' zrostaty projawy newdowołennia szyrokych narodnich mas — chocz pokyszczo pereważaje tam nastrij trijumfu, a błesk pobidy ne daje dohlanuty temnych storin suspilnoho żyttia.

I koły zważyt'sia, pered jakym ważnym zawdanniem widbudowy swoho żyttia stojit' pobidna Francija, tak straszno pobidnoju wijnoju zrujnowana, — to stane jasnym, jakym dwosicznym orużijem je wijna, jak

sposib rozwiazky miżnarodnich pytań i jak starodawne hasło: „Hore pobidżenym!“ dywowyżnym dopowniujet'sia w naszych czasach kłyczem zowsim jomu protywnym: „Hore pobidnykam!“ M. Hankewycz.

„Ukraińcom na wzór“.

Polśki dnewnyky donosiat' za paryśkym „Le Temps“ z 4. sicznia s. r., szczo Masaryk na nowyj rik maw daty prezydiji cześkoji Narodnoji Rady os jaku zajawu:

„Osobysto perehoworjuwaw ja z polśkymy predstawnykamy. Porozumiłysia my w hołownych toczkach ekonomicznych i etnograficznych pytań. Zrozumiłym je, szczo ostatoczna zhoda nastupyt' na myrowim kongresi, nakoły ne porozumijemosia do toho czasu“. (Dzien. Lud. cz. 18. z 18. I. 1919.)

„Dziennik Ludowy“ zaraz pidnis nam czemneńko siu zajawu cześkoho prezydenta jak prymir:

Ne nam Ukrajinciam braty se jak prymir, a Polaky powynni nasliduwaty zhadanyj krok i tak jak ustupyły zi Spiżu ta Orawy, powynni usunuty swoji wijśka zi schidnioji Hałyczyny. I Polaky ne powynni chwałytysia toju uhodoju, bo sami Polaky ne zhodyłysia dobrowilno na ustupłennie zi Spiżu ta Orawy. „Głos Narodu“ z 15. I. 1919. wyrazno każe, szczo: „...oddziały polskie cofnęły się przed czeską przemocą z północno-zachodnich byłych Węgier..., cała ziemia orawska i spiżska zostały obsadzone przez czeski najazd. Okupacya ma być czasowa tylko i nie przesądza o ukształtowaniu rzeczy przez kongres, który rozstrzygnie dopiero ostatecznie, co komu przypadnie“.

Nakoły prostupnyka zamknuły do aresztu i win łysze czerez se ne może zrobyty nowoho prostupku, to te szcze ne każe, szczo win czesnyj czołowik. I z nioho ne można braty prymiru.

Zate „prymirni“ Polaky, znajuczy dobre, szczo schidna Hałyczyna je ukrajinśkoju, znajuczy, szczo Lwiw bude maty najpowniszczu awtonomiju, kryczat' na ciłe horło: „Chodzi tu o polski majątek kulturalny i o narodowy honor“ (d-r Bolesław Orłowski), i iduť wijnoju na ciłu schidnu Hałyczynu. Proływajut' naszu krow u wsich zakutkach naszoji terytoriji i szcze majut' widwahu kryczaty: „Dreszcze przechodzą na myśl o tych potokach krwi, w których utonęłoby polskie dobro kulturalne..., o wylewie na cały kraj hajdamaczczyzny“ (Głos Nar. cz. 15.).

Polśki tow. socijalisty dobre znajut', szczo to take se „polskie dobro kulturalne“. Wony duże dobre rozumijut', szczo te kulturne dobre je niczo ynsze a polśki didyczi schidnioji Hałyczyny, szczo se kilka polśkych kapitalistiw w Drohobyczi i Borysławi. I polśki tow. socijalisty majut' widwahu pidsuwaty nam zhodu Czechiw z Polakamy jak prymir

Polaky kryczat' o „potokach krwi“ a riwnoczasno wysyłajut' widdiły wijśka, „które się dały użyć do zamachu w nocy 5. stycznia...“ do Hałyczyny, szczoby wony w bojach z Ukrajinciamy „...zmyć winę i zasłużyć sobie na miano polskiego żołnierza“. (Dziennik Lubelski, cz. 11. z 12. I. 1919).

Na take zmywanie wyny my możemo Połszczi powtoryty słowa naszoho heroja muczennyka Tarasa:

„I pered obrazom Twojim
„Neutomymiji pokłony
„Za krażu, za wijnu, za krow;
„Szczob bratniu krow prołyty, prosiat'
„A potim w dar Tobi prynosiat'
„Z pożaru wkradenyj pokrow.

Prjamo rozum staje, koły czujesz, szczo i polśki socijalisty, jaki dobre znajut' szlachoćku hospodarku minułych stolit', jaki znajut', skilky krowy ukrajinśkoho narodu pustyły wony na ciłim prostori Ukrajiny aż po Dnipro, ti socijalisty, jaki znajut', szczo Żydiw je bilsze w schidnij Hałyczyni, czym Polakiw, i szczo kołyby Żydy chotiły stawyty pytannie terytorijalnych pretensij tak, jak se roblat' Polaky, to ne Polaky a Żydy małyby wołodity schidnoju Hałyczynoju, — ti polśki socijalisty pidsuwajut' nam szcze prymiry.

Tak, Ukrajinci piduť za prymirom Czechiw. Ukrajinśkyj prezydent złożyt' kołyś takoż zajawu podibnu do Masarykowoji, ałe persze wsioho Polaky w toj samyj sposib opustiat' hałyćkyj Spiż. A jak wony te zrobyły, to nechaj sobi Polaky proczytajut' w „Głos-i Narod-u“. (e. h.)

Internowani władyky.

W monastyri oo. Wasyłijan w Buczaczy nachodiat'sia zwisni czornosotenni władyky Ewlogij wołynśkyj i Antonij kyjiwśkyj.

Z Peremyszla.

Wyborczyj teror. — Peresliduwannia ukrajinśkych robitnykiw. — Sojuz Ukrajinok.

Peremyśkyj starosta p. Haler „robyt'“ wybory po dawniomu. Wizwaw dookolyczni hromady, szczoby pid karoju predłożyły spys wyborciw. Se wizwannie widnosyłosia do majże czysto ukrajinśkych hromad, jak n. pr. Korownyky. Ta mało toho. Dowidujemosia, szczo k żnyj selanyn pid karoju musyt' hołosuwaty.

Radnyk Niebieszczańśkyj, jakyj za czasiw nebiszczky Awst iji wsławywsia tym, szczo jak naczalnyk sekciji konserwaciji zaliznyczych dorih peresliduwaw robitnykiw tak Ukrajinciw jak i Polakiw i za „karu“ widdawaw jich do wijśka, teper z szczyroho awstrijcia pereminywsia w welykoho polśkoho „patriota“. Panok sej w dyscyplinarnij dorozi perenis dnia 10. sicznia z Peremyszla do Tarnowa troch robitnykiw Ukrajinciw, a same tt Iwana Wityka, Ilka Kwasnyciu i Tanecznyka. Ta ne za złoczyny perenis jich win do Tarnowa, a za se, szczo wony Ukrajinci. Teper znowu wysław na zachid partiju robitnyk w-Ukrajinciw, z tym, szczo koły ne pojidut', to każe jich, jak buntariw. aresztuwaty. Takym postupowaniem p. radnyka ohirczeni nawit' sami polśki robitnyky.

W „Sojuzi Ukrajinok“ istnuje osibnyj żinoczyj Komitet dla nesennia pomoczy ranenym, połonenym ta internowanym w Peremyszli Ukrajinciam. Mymo trudnostej, Komitet praciuje duże uspiszno. Żinky chodiat' do ranenych i połonenych szczo dnia. Z ohladu na nedostatocznyj charcz weryt' Komitet dla chorych i połotenych obidy. Uładżuje też zbirky charcziw, bila i hroszej.

Z Kołomyji.

W Kołomyji panuje wzircewyj ład i spokij. W protystawlenniu do wsich mylnych pohołosok, musymo stwerdyty, szczo dosi ne buło tam ni odnoho słuczaju mordu abo rabunku. Tak donosyt' lwiwska gazeta „Chwila“. Nahłyj sud ne wydaw ni odnoho wyroku smerty. Żydy zachowujut' sia zowsim newtralno. Zaliznyczyj ruch miż Czerniwciamy, Jasinniem (Kereszmeze) i Budapesztom widbuwajet'sia zowsim prawylno.

W Kołomyji wychodyt' ukrajinśka urjadowa czasopyś „Pokutśkyj Wistnyk“ i polska „Gazeta kołomyjska“. Towaryśke i kulturne żyttie dojyt' żywłene. Wystawy w ukrajinśkim teatri i kinach widbuwajut'sia kożnoho dnia. Sredstwa żywnosty znaczno potaniły. Franci i zakładnyky majut' łyszenu cilkowytu swobodu. Komandantom okruha je prof. Pryjmak. joho zastupnykom dr. Bemko, joho adjutantom dr Palijiw, komandantom mista otaman Halibej a starostoju Stryjśkyj.

Szczo czuwaty w switi?

W Espaniji zanepokojene prawytelstwo robitnyczym ruchom, jakyj hołowno w Kataloniji prybyraje bolszewyćku zakrasku. Usich Rosijan piddano strohomu dozorowy.

Na widbudowu Belgiji i piwnicznoji Franciji żadaje marszałok Fosz 30 milijardiw frankiw.

B Berlini panuje wże pozirnyj spokij. Odnacze stan obłohy trewaje szcze dalsze. Usi ważniszczi miscia, mosty ta płoszczi obsadżeni wijśkom ta maszynowymy krisamy. Wydno szcze i armaty a podekudy i tanky. Wułyciamy czasto perechodiat' uorużeni steżi, perewodiat' rewiziji ta aresztuwannia. Miż ynszymy aresztowano Karła Kawtśkoho pid zamitom konspiraciji z Rozoju Luksembug, ałe pisla peresłuchannia wypuszczeno joho na wolu.

Estoński wijśka zanjały pisla kriwawoho boju Dorpat.

W Portugaliji prybyraje rewolucijnij ruch szyroki rozmiry. Robitnyky domahajut'sia zminy prawytelstwa.

W Polszczi prohołoszeno zahalnu mobilizaciju.

W horiszno-szleśkych kopalniach strajkuje 15.000 robitnykiw.

Z wojennych podij.

Wojennyj komunikat.

Z dnia 19. sicznia 1919.

Presowe biuro podaje: U lwiwśkij grupi sytuacija bez zminy. W grupi połkownyka Sikorśkoho: Ukrajinśkyj nastup pid Bartatowom widperto. Grupa gen. Zielińskoho: Ukrajiński widdiły zaatakuwały Lubiń Welykyj, odnacze jich widperto i rozbyto. Pozatym sytuacija bez zminy.

NOWYNKY.

— **Zasidannie Ukrajinśkoji Nacionalnoji Rady** w Stanisławowi widbudet'sia dnia 23. s. m.

— **Zajawu USDP.** w sprawi wyboriw do polśkoho sojmu podamo w zawtrisznim czysli „Wperedu“.

— **Jordanśkie swiato u Lwowi** widbułosia jak zwyczajno kożnoho roku, a sam obchid prybraw charakter ukrajinśkoji nacionalnoji manifestaciji Wid 21. łystopada perszyj se raz wystupyła gremijalno lwiwśka ukrajinśka hromada, jak tut, u Lwowi, pid polśkym panuwanniem, maje zaboronene prawo choczby najmenszych zboriw. Ciłyj rynok, de widbuwałosia wodoswiattie, zaniały masy lwiwśkoho ukrajinśkoho nasełennia. Porjadok tak pidczas wodoswiattia jak i w czasi pochodu buw wzircewyj i podywu hidnyj, na szczo zwernuły uwahu i czuźi, miż ynszymy człen anglijśkoji misiji p. Biderman. Mytropołyt ne braw sioho roku uczasty w obchodi na wyraznu prośbu i żadannia hromadian i duchowenstwa. Siohoricznyj Jordan, krim nacionalnoji manifestaciji buw też i pewnoho rodu horożańśkym ispytom lwiwśkoho ukrajinśkoho nasełennia.

— **11 (odynajciata) z rjadu rewizija** widbułasia w subotu w redakciji „Dila“.

— **Czy se rekwizycija?** Z ukrajinśkoji gimnaziji Wasylij anok zabrano ławky, a z Nacionalnoho Muzeju parkan.

— **Z mista** pyszut' nam: Ja iszła z towaryszkoju wułyceju Sapihy i, oczewydno, rozmowlały my po ukrajinśky. Jakaś matrona, poczuwszy ukrajinśku mowu, zakryczała: „Czy tu Ukraina, żeby po rusku mówić? Ukraina na ulicy Ruskiej, a nie tu!“ Moja towaryszka widpowiła jij: „Ja ne znała, szczo Polszcza je łyszе na wułyci Sapihy...“ I my pisły dali.

— **Яку скількість віктуалів спотребував цісарський двір?** Як подає угорська часопись „Az Est“ доставляв міністер з провізації бувшого австрійського двору при в Віндішгрец, що місячно таку скількість віктуалів лишень з Угорщини: 112.000 клг муки, 26.000 клг грисіку, 56.000 клг кукурудзяного грисіку, 42.000 клг ячмінних круп, 14.000 клг пенцаку, 7.000 клг ржу, 28.000 клг бобу, 28.000 клг горіху, 7.000 клг фасолі, 28.000 клг цукру, 28.0000 клг смальцю, 14.000 клг солонини, 14.000 клг сливок, 14.000 клг повил, 210.000 клг бараболь, 7.000 клг кукурудзяної муки, 125 пачок яєць (в кождій по 1440 штук) 112 тучених свиней і 20 клг паприки. Не дивно отже, що коли 2.000 людий споживало таку масу віктуалів, шо їм байдуже було, шо дальше ведеться війна, шо люди гинуть з голоду. Се їм байдуже, бо той нужди не відчули на своїй панській шкірі.

— **Ще одна корона мекше.** Бувше велике князівство Люксембург проголошено республикою 11. січня 1918. Княгиня добровільно зріклася всяких прав до престола.

— **Jaku skilkist' wiktualiw spotrebowuwaw cisarśkyj dwir?** Jak podaje uhorśka czasopyś „Az Est“ dostawlaw minister aprowizaciji buwszoho awstrijśkoho dworu, princ Windiszgrec, szczomisiaczno taku skilkist' wiktualiw łyszeń z Uhorszczyny: 112.000 kg. muky, 26.000 kg. grysiku, 56.000 kg. kukurudzianoho grysiku, 42.000 kg. jaczminnych krup, 14.000 kg. pencaku, 7.000 kg. ryżu, 28.000 kg. bobu, 28.000 kg. horochu, 7.000 kg. fasoli, 28.000 kg. cukru, 28.000 kg. smalciu, 14.000 kg. sołonyny, 14.000 kg. sływok, 14.000 kg. powył, 210.000 kg. barabol, 7.000 kg. kukurudzianoji muky, 125 paczok jajeć (w kożdij po 1.440 sztuk), 112 tuczenych swynej i 20 kg. papryky. Ne dywno otże, szczo koły 2.000 ludej spożywało taku masu wiktualiw, to jim bajduże buło, szczo dalsze wedet'sia wijna, szczo ludy hynut' z hołodu. Se jim bajduże, bo toji nużdy ne widczuły na swojij pańskij szkiri.

— **Szcze odna korona mensze.** Buwsze welyke kniazіwstwo Luksemburg prohołoszene republykoju 11. I. 1918. Kniahynia dobrowilno zriklasia wsiakych praw do prestola.

Opowistky.

= **Robitnyczyj Kalendaryk na 1919 rik** można nabuwaty w biurach dnewnykiw, w trafikach ta w administraciji „Wperedu“ po cini 1 K 30 sot. za prymirnyk. 4—10

= **„Narodna Torhowla“ u Lwowi** spowiszczaje swojich wkładczykiw, szczo z prywodu zahalnoho obnyżenia procentowoji stopy i stagnaciji w torhowelnim oboroti, bude oprocentowuwaty wkładky, poczawszy wid 1. lutoho 1919, po 3½ proc. aż do widkłykania. 2—3

= **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3, druhyj powerch. Urjadowi hodyny: wid 9—1 i wid 2—3 popoł.

Вже вийшов з друку і продається

Робітничий

КАЛЕНДАРИК

на 1919 рік.

Ціна одного примірника 1 Кор. 30 сот.

Хто бере більше, як 10 примірників, платить по 1 Кор. за один примірник.

Набувати можна в адміністрації „Впереду“, при вул. Руській ч. 3., І. поверх, в обох українських книгарнях, в бюрах дневників і в трафіках.

Оголошення пріймається по 2 корони за один петитовий рядок. За зміст оголошень редакція не відповідає.

Do praciodawciw! Chto potrebuje robitnykiw i robitnyć, nechaj zhołosyt'sia w administraciji „Wperedu“. 3—10

DROHOBYCZ, SZPITAL EPIDEMICZNY CZERWONEGO KRZYŻA. Jestem w domu, rodzice, chłopcy również tu i zdrowi. — Dela. — Inne gazety uprasza się o przedruk. 6—10

Prosimy łaskawych ludzi, aby dopomogli gotówką naszemu ojcu PIOTROWI BILIŃSKIEMU, wł. dóbr ZARZECZE pow. MOŚCISKA, króry miał być internowany przez wojska ukraińskie; przy pierwszej sposobności zwrócimy z wdzięcznością. — Jarosława i Kazimiera Bilińska. 3—3

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Porfir Buniak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. J. Sydoraka.

Ч. 43. Львів, середа, дня 22. січня 1919. Рік IV.

ВПЕРЕД!

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Виходить кожного дня о 3 год. пополудни.

Ціна примірника у Львові й на провінції:

50 сот.

Місячна передплата з пересилкою 10 К.

АДРЕСА РЕДАКЦІЇ і АДМІНІСТРАЦІЇ:
„ВПЕРЕД“, ЛЬВІВ, ВУЛИЦЯ РУСЬКА Ч. 3.,
І. поверх.

Пролетарі всіх народів єднайтеся!

В справі виборів до польської конституанти.

Управа української соціялдемократичної партії бувшої Австро-Угорщини на своїм останнім засіданню повзяла в справі проголошених польським урядом доповняючих виборів до варшавського сойму, які мають відбутися дня 26. січня, таку ухвалу:

Українці окупованої польськими військами частини східньої Галичини, як горожане Української Народньої Републики не беруть ніякої участи у виборах до польського сойму в Варшаві.

Судьба ранених, полонених і інтернованих.

Державний Секретаріят Зах.-Української Народньої Републики уповажнив тов. д-ра Льва Ганкевича, проф. д-ра Степана Томашівського і д-ра Володимира Охримовича іменем воюючої сторони заключити договір, що до засад обопільного трактування ранених, полонених і інтернованих та що до взаїмної виміни таких осіб.

Перша конференція в тих справах відбулася вчора, дня 20. с. м., в якій взяли участь всі три згадані делеґати, а з польської сторони Александер гр. Скарбек, тов. Артур Гавснер, д-р Стесловичі д-р Глажевскі Адам.

Український і польський Червоний хрест.

Сими днями виїзджають три українські жінки, а саме: Олена Косевичева, Дарія Старосольська і Ц. Волянська до західньої Галичини, а три польські жінки: Теодозія гр. Дзєдушицька, Марія Опенська і Марія Дулембянка до східньої Галичини в ціли відвидження полонених, інтернованих і ранених по шпиталях.

Увільнение д-ра Івана Курівця.

Вчора пополудни повідомив гр. Александер Скарбек членів Української Національної Ради, що др Іван Куровець є увільнений і виїде з Баранова, де досі перебував.

Українська ліквідаційна комісія у Відні.

У Відні повстала з рамени уряду Західньо-Української Републики ліквідаційна комісія для ліквідації відносин з бувшою Австро-Угоршиною. В склад сеї комісії входять між иншими проф. д-р С. Дністрянський, радн. Каранович, Дольницький і инші. Адреса: Wien, VI, Windmühlstr. 16.

В Київі.

В Київі взірцевий лад та спокій. Бережуть його відділи Січових Стрільців та стежі міліції. Комендант міста зарядив, щоби всі написі й вивіски були в українськім мові і то граматично написані.

Депутація з холмської і підляської землі.

До тимчасового парляменту всеї України з Холмщини та Підляся має бути висланих 14 послів.

Ультімат України до Румунії.

Українське правительство вислало правительству Румунії ультімат, в якім рішучо домагається, щоби румунські війська опустили Буковину. Українські війська стануть на границі. Рівночасно звернулося також українське правительство до Вільсона з жаданнєм допущення на мирову конференцію двох представників української держави.

Французько-анґлійська місія в Галичині.

До Кракова приїхала французько-англійська місія. Місія ся має мати за ціль розглянути причину а також терен польсько-української війни в Галичині та довести до тимчасового здержання ворожих кроків.

Надзвичайним поїздом виїхав англійський полковник Вед (Wade) до Городка Ягайлонського, щоби порозумітися з українськими делеґатами

Генерал Barthelemy, провідник місії, приїде з Кракова до Львова а звідси до Варшави.

Мирова конференція.

Париж, 18. с. м. Сьогодня відбулося перше засіданнє мирової конференції.

Конференцію відкрив президент Пуанкаре. Провідником конференції вибраний Клємансо, генеральним секретарем амбасадор Тассаті.

Перед всесвітним миром.

Західньо-европейський імперіялізм тепер тріюмфує; тріюмфують імперіялісти антанти.

„Мир побіди“ — „мир побідників“ — „Siegfrieden“ хочуть накинути цілій Европі, а передовсім своїм противникам і ворогам побідні керманичі держав антанти. Фош і Клємансо — нічим ані крихітки не ріжняться від Людендорфів і Вестарпів; вони так само короткозорі, так само повні безмежих заборчих бажань, як пруські юнкри та німецькі анексіоністи.

Безпощадний був берестейський мир, та зовсім такий самий мир хочуть подиктувати світові опянілі побідою західньо-европейські імперіялісти.

Дня 13. січня розпочалися мирові переговори в Парижі. Речники антанти голосили перед цілим світом, що се буде мир правди й волі, що явно буде рішатись про долю і будучність народів цілого світа, що найменший, найдрібніщий нарід не буде покривджений, бо се — як раз в обороні „малих народів“ виступили держави антанти проти центральних держав, проти Німеччини. Не має бути тайної дипльоматії, бо се з вини тих тайних дипльоматичних союзів, переговорів і укладів прийшло до всесвітного проливу крови і ніякий народ, хочби найменший, не може бути позбавлений права рішати свобідно і самостійно про свою долю й будучину.

З тими думками виступали керманичі держав Англії, Франції та Італії; виступали доволі обережно, з цілим дипльоматичним фарисейством. Адже всі вони були в тіснім союзі з царатом. Царат був їх наймогутнішим союзником; на його сили вони покладали найбільші надії. Треба було великої, бездумної облуди, щоби з царатом як союзником на чолі вести „визвольну“ війну.

Та коли царат розвалився і Америка пристала до західньо-европейської коаліції, речники антанти сміливіще, з більше чистою совістю виступили проти германського імперіялізму, а своїм речником в місце царя всеї Росії — вибрали Вільсона, президента великої американської републики, представника „Нового Світа“.

В чотирнайцяти точках своєї мирової програми усталив Вільсон свою воєнну акцію.

І коли воєнне щастє перехилилось під напором американської перемоги на сторону антанти, прийшов час на здійсненнє мирової програми президента американської републики. Належало негайно приступити до впорядкування всесвітних міжнародніх відносин, а зокрема европейських спірних питань на основі вільсонівських мирових точок.

Та тут ми бачимо дивну і незвичайну річ. Зачинається широка дискусія. Зачинаються простори пояснення до мирових вільсонівських точок. Зачинаються на ново давні тайні дипльоматичні переговори і конщахти. В таборі побідного американсько-англійсько французького імперіялізму зачинають виринати суперечности і противенства. Мирові переговори відкладаються та проволікаються в безконечність, хоч — здавалося — як тільки впаде пруський мілітаризм, шлях до всесвітного мира буде відразу відкритий...

І тепер ми бачимо, як серед тріюмфуючих переможців виразно зарисовуються противенства і суперечности щодо всяких міжнародніх питань першорядної ваги.

„Свобода моря!“ Чудове гасло. „Ніхто не сміє бути всемогучим паном на всесвітних морських шляхах!“ Се точка Вільсона. Та англійський імперіялізм не думає зрікатись своєї перемоги на морі; одинокий його суперник, німецький імперіялізм, що недавно ще своїми підводними суднами хотів з основ виважити його верховодство на морі, лежить повалений, розбитий. Німецькі кольонії в англійських руках. В руках Англії краї, що ведуть до Індій. А цілий сей простір англійської імперії звязаний морськими шляхами. Ті шляхи хоче мати Англія в своїх руках. І деж тут говорити про „свободу моря“?

„Самоозначеннє народів“! Прегарний клич, хоч і не новий, бо вже давно перед Вільсоном проголосив його соціялістичний Інтернаціонал. І ось в імя сього гасла бажає зєдинитись ціла Німеччина в одну републику. До німецької імперії, що позбулась Гогенцолєрнів, перемінилась в републику, бажають прилучитись австрійські Німці. Річ ясна, домаганнє оправдане, справедливе! Та Франція імперіялістична лякається могучої німецької републики. Французькі імперіялісти бажалиб на віки знівечити Німеччину, розбити її так, як Німеччина була колись розбита перед зєдиненнєм в німецьку імперію.

„Союз народів“. Вільний всесвітний союз вольних, самостійних національних держав. Прегарне гасло! Та проти нього звертаються явно і отверто Клємансо, звертаються французькі і англійські імперіялісти, що хочуть свого окремого союза, що бажають сотворити союз пануючих націй, який диктувавби права цілій Европі.

І цілий ряд інших питань, про які ще нераз будемо писати, стає тепер на дневнім порядку всесвітньої міжнародньої політики.

І скрізь ми бачимо, як проти Вільсона стає могуча організація західньо-европейського імперіялізму і як в обороні приписів вільсонівської політики стає скрізь передовсім соціялістичний пролєтаріят західньої Европи.

Найкращі теоретичні програмові гасла сучасної демократії не вийдуть поза межі прегарних мрій, коли за ними не стане наймогутніщий речник демократії, соціялістичний пролєтаріят.

М. Ганкевич.

Дві жертви.

Морд і морд і ще раз морд протягом чотирох і пів року так втомили людське чуттє, що смерть вже перестала дивувати людий.

А всеж таки морд, доконаний вечером 15. січня 1919 р. в Берліні на Карлови Лібкнехтови і Розі Люксембург потрясає навіть найбільше отупілі нерви.

Карло Лібкнехт, мущина 50 літ життя, чоловік незвичайної глубини переконань, чоловік, що за свої переконання віддав без надумування своє становище, своє щастє буденного життя, що кожної хвилини наражав своє життє не за своє щастє а за щастє других, той чоловік впав жертвою мести товпи. Любов до народу, любов до гноблених була в нього пристрастю, що мов огнем пекла його мозок і перла все до нових чинів. Ніякі переслідування не спиняли його і хоч дуже терпів, то те не ослаблювало його фанатизму переконань а ще більше загострювало його енергію.

Те саме треба сказати про Розу Люксембург. Жінка з палаючою пристрастю боротися за ідею, не оглядаючись навіть на відвічальність за те, що робить, задивлена в одну точку мети, з фанатичною вірою правости мети, віддає ціле своє життє за ідею.

Обоє приклонники диктатури пролетаріяту. І хоч соціялдемократія нинішнього часу є ворогом терористичної диктатури меншости, і хоч обоє вони творці спартаківства завдали глибоку рану німецькому робітництву, то помимо того німецька соціялдемократія не відкаже їм обом того, що обоє вони боролися за свої переконання, терпіли за них і вмерли за них. Бо вони обоє, хоч впали під ударами мести товпи, то справді вони впали жертвою ненаситного капіталізму.

Німецька соціялдемократія захопила правлінне в свої руки. Німецька соціялдемократія під проводом Шайдемана та Еберта взялася до перебудови ладу з холодним розсудком, з цілою штукою політичної тактики та з повним розумінням історичних условин часу. Для Лібкнехта така перебудова видавалася за повільною а тим зрадою пролетарських інтересів. Він хотів зробити свій нарід щасливим одним махом. Він безпощадно хотів почислитися з буржуазією. І з малою силою своїх горячих сторонників, як званих спартаківців, він хотів скинути соціялістичне політикуюче правлінне та дорогою диктатури в найкоротшім часі завести комуну.

Більшість робочого народу стояла по стороні соціялдемократів. І та більшість так само, як ненавидить буржуазію, так само ненавиділа спартаківців. Ненавиділа спартаківців не як ворогів ладу, не як ворогів інтересів пролетаря а як фанатиків, що в своїм розгоряченню могли пошкодити новій демократичній будівлі.

І коли Лібкнехт впав жертвою мести товпи, то впав лише тому, що пролетар помститься на кожному, хто спиняти буде його природний хід. Пролетар чує, що необчислений рух спартаківців ослабить силу пролетара супроти буржуазії, пролетар знає, що буржуазія чигає лише на момент, коли би знов вхопити за чуб пролетарське правлінне, і через се пролетар помстився навіть на своєму власному любимцеви.

Пролетар в своїм поході не спиняється перед ніякою перешкодою. І так як звернув вістре своєї сили навіть проти своїх любимців, так само з непогамованою силою звернеться проти своїх вікових гнобителів. (е. г.)

Карло Лібкнехт і Роза Люксембурґ.

В 41. числі „Вперед“ ми подали коротку вістку, що Карло Лібкнехт і Роза Люксембурґ *убиті. Сьогодня подаємо сю вістку з деякими подробицями.*

Карло Лібкнехт був провідником спартаківців. Се була та частина берлінського робітництва, що хотіла повалити теперішний соціялістичний уряд, а на його місце поставити робітничих диктаторів, які малиби перевести в найкоротшім часі комуністичний лад в Німеччині на зразок ладу Леніна і Троцького в Росії.

Повстала страшна війна між самими робітниками. Війну виграло дотеперішне правительство. Лібкнехта і Розу Люксембурґ, як проводирів спартаківського руху, арештовано. Коли Лібкнехта вели до вязниці, хтось з товпи скалічив його в голову. Відтак Лібкнехт мав утікати. Вояки дали сальву із крісів і Лібкнехта прошили смертельно три кулі. Розу Люксембурґ вбила товпа підчас їзди автомобілем.

Обоє вони були визначними борцями за визволенне робочого народу. Обоє полишили по собі безсмертні твори свого пера і безсмертні приміри праці та посвяти за висвободженне робочого народу цілого світу.

Коаліція і Україна.

Про правдиве становище коаліції до України і Польщі ходять так фантастичні вісти, що зорієнтуватися серед них не легка річ.

Польська преса пропускає заєдно всі вісти, які вияснюють подекуди становище антанту до української справи. Конференції, які ведуться між політиками коаліції, оповиті тайнами.

Всетаки з тих вістий, які передістаються до нас, можемо зміркувати, що справа представляється для Українців корисно. На одному з останніх засідань французької палати обговорював міністер заграничних справ Пішон програму акції антанту в Росії. З його exposé довідуємося, що антант не задумує своїми військами спасати Росії від большевиків. Антант рішений підпирати противників большевізму матеріяльно, заосмотрювати в харч і муніцію — але рахувати Росію від большевиків мають самі Росіяни, котрі невдоволені з теперішнього режиму. У внутрішні справи Росії через висланне оружної інтервенції антант мішатися не хоче. Пішон виразно заявляє, що дотеперішня акція коаліції в Росії проти большевиків була звернена властиво проти Німців. Експедиції коаліційних військ на Мурмані, в Архангельську і Сибірі мала на меті увязнити частину німецьких військ, які воювали на східнім фронті та унеможливити їм пересуненне зайвих відділів на західній фронт.

Для Українців замітне се exposé тим, що в ньому договорюється Пішон українського питання. Він виразно говорить: „Отвореннє Чорного Моря позволить нам дістатися на Україну. Надійшов час, щоби ми заступили там Німців та допомогли до утворення української армії для спиненя большевізму. Така є наша політика, оперта на повнім порозумінню з союзниками“. Пішон покликується на інструкцію, котру видав премієр Клемансо для французьких ґенералів і наводить його слова: „Хочемо тільки зборонити большевикам доступу до України, Кавказу і східньої Росії“.

З наведених уступів бачимо наглядно, що антант признає права Україні до самоозначення. Коли застановимося над тим, то побачимо, що дійсно антант не мавби ціли відбудовувати давної царської Росії. Коаліції ходить о позички, які уділила перед війною Росії. З хвилею, коли новоповстаючі держави переймуть на себе відповідну часть довгів, антант не має потреби інтервеніювати в бувшій Росії. А кожна з повстаючих держав радо заплатить свою частину, щоб лиш відітхнути свобідним житем. А від большевиків витягне свою частину без проливу крови, вистарчить блькада та обсадженне головних портів. Впрочім, чи можна подумати, щоб Англія, котра викликала революцію в Росії та повалила Романових, мала назад реституувати царат? Царське правительство не забулоби Англії сьої „прислуги“ та моглоби лучитися із ворогами Англії. Вкінці мусимо також звернути увагу, що соціялісти антанту сейчас піднялиб опозицію проти вмішування у внутрішні справи Росії (за що атакували Пішона соціялісти Ланш і Ляфон) а жовнірови, який рало бився, коли вітчина була в небезпеці, навприкрилася війна і до оружної інтервенції в Росії трудно булоби його наклонити. (,)

Лист з Праги.

III.

Прага, 16. січня 1919.

Вистріл молоденького фанатика на міністра президента Карла Крамаржа*) вніс на хвилину замішанне в життя молодої республики. Два числа „Práva Lidu“, які найдено при нім, вистарчили для безкритачної товпи, щоби побігла до редакції „Práva Lidu“ вибити там вікна і т. д.

Всі противники соціялістів хотіли використати сей божевільний невідвічальний вчинок і підюдити широкі верстви проти соціялдемократів.

З обуреннем відкинула се обвиненне чеська соц.-демократія, а на першім засіданню Національної Ради по святах, дня 9 січня, дав тому висказ президент Націон Ради тов. д-р Томашек і іменем цілого чеського народу висказав радість, що заговір не вдався. Ту заяву приняла ціла Рада бурливими оплесками.

Се засіданне Н. Р. було дуже інтересне першим виступом жінки, тов. др. Аліси Масарик (доньки президента республики), якої промову приняла Рада з великим інтересом і симпатією. Тов. д-р Масарикова, яка вже від кількох літ працює в нашій партії, знана чеській суспільности, як неутомима робітниця на поли діточої опіки. Про се говорила власне тов. Масарикова в своїй промові і жадала, щоби правлінне республики в найкоротшому часі урядило діточий приют в Празі. Се бажанне приняла Рада з видимою прихильністю. Свою промову закінчила словами великого чеського поета Неруди: „Ми, мала республика, мала зіронька, але ми з ґраніту“.

Другою дуже важною справою була земельна справа. В своїй програмовій мові підчеркнув се міністер президент д-р Карло Крамарж і іменем правління заявив, що воно уважає вивласненя великої посілости за конечну справу і посвятить їй в найкоротшому часі всю увагу.

Ще кілька слів про політичні настрої. Чесько-німецька згода не іде. 79 громад північної Чехії подали Вільсонови меморіял, в якому протестують проти прилучення їх до чеської республики. Два німецькі дневники в Празі „Prager Tagblatt“ і „Bohemia“ попирають ту агітацію і починають серію острих статей. Чесько-польські відносини не кращі. На Шлезку загострюються відносини з дня на день, зі Спіжа і Орави на приказ варшавського уряду вже уступили польські війська, але чеські війська посуваються далі. Тон чеської преси проти Поляків, не можна сказати, щоби був прихильний.

Чесько-українські відносини улягли за те радикальній зміні. „Narodni Listy“, що цілий час не хотіли й чути про Українців, тепер несподівано про них заговорили. Видно, що не поміг і д-р Марков. Годі, життя сильніще, ніж всі очернювання і оплюгавлювання д-р Маркова. „Narodni Listy“ не послухали вже й свого старого друга.

На закінченне, подаю вам ще одну радісну вістку. Дня 12 січня ввійшов в житте закон про 8 годинний день праці. Вісім годин праці, вісім годин образування і вісім годин відпочинку матиме тепер робітник. Сей закон се заслуга міністрів революційного чеського уряду, соц.-демократичних членів Національної Ради та соціяльно-політичної комісії. На Національній Раді перейшов сей закон одноголосно неначе на доказ, що ніхто з членів Ради не мав нічого проти того, що чеський робітник хоче краще жити і по праці хоче мати свобідну хвилину, щоби заспокоїти свій духовий голод. (+)

Що чувати в світі?

Розмовний договір Німеччини з коаліцією продовжено. Спершу були трудности відносно видачі жаданих коаліцією рільничих машин. Але вкінці і на те мусіла Німеччина згодитися.

У Відні появилися на вулицях летучі листки большевицького змісту.

Національна Рада Ірляндців ухвалила на своїх зборах відділенне Ірляндії, яка стає республикою від королівства Англії. Своє відділенне опирає на природному праві самоозначення народів.

На горішнім Шлезку проголошено загальний страйк копальняних робітників.

Англійські війська заняли Тифліс і зажадали, щоби німецька амбасада в протягу 40 годин опустила місто. Англійці постановили видалити також усіх мешкаючих там Німців.

З воєнних подій.

Воєнний комунікат

З дня 20. січня 1919.

Пресове бюро подає: Ситуація на усіх фронтах без зміни.

*) Дня 16. І. виїхав окремим поїздом на мирову конференцію в Парижі.

НОВИНКИ.

— Приказ друкування „Вперед“ латинськими буквами з сьогоднішним днем знесений. Отсе закомунікував віцепрезидентови Укр. Нац. Ради тов. д-рови Л Ганкевичеви гр. Александер Скарбек. Почавши від завтрішнього числа будемо друкувати нашу газету на чотирох сторінках лише українськими буквами.

— **Міжнародня соціялістична конференція.** Остаточний речинець отворення міжнародньої соціялістичної конференції означив Гендерсон на 27. с. м. в Берні, куди виїхав вже разом із Гуісменом.

— **Українські амбасади у Відні.** Амбасада Східньої Укр. Республики находиться: Wien, I., Hotel Bristol; Західньої: Wien, VI., Windmühlstr. 16.

— **Українська соціялістична ґазета в Станиславові.** В Станиславові виходить кожного тижня „Республиканець“, революційно-демократична часопись, орґан селянсько-робітничого Союза. Начальним редактором є Володимир Ґадзінський, за редакцію відповідає Дмитро Демянчук.

— **Спис раненних** на техніці до 16. січня включно. Сенкит Василь, Кузьма Макар, Рурик Андрій, Мидзін Тома, Корпяк Іван, Огроднік Филимон, Налонечний Роман, Тисько Константин, Щупак Филип, Старчук Стефан, Шийка Микола, Гораньчук Петро, Дзямба Степан, Ткачишин Василь, Бойко Йосиф, Непритомний.

— **Жиди і вибори у Львові.** З нагоди виборів в V і VII окрузі у Львові пише „Chwila“, орґан східньогалицьких сіоністів: „Жиди не возьмуть у Львові участи в виборах до сойму, бо осторонь станули в українсько-польському спорі. Теперішня боротьба не є боротьбою держави з державою, але польської людности східньої Галичини. Так як польська молодіж бореться по польській стороні, так бореться українська молодіж Львова по українській. Чижби чесна польська опінія могла справді жадати, щоби Жиди і тут були язичком у ваги і тягаром своєї крови намагалися перехилити побіду на один бік?“

— **Підслухане на Йордані.** Пишуть нам з міста Обрядови йорданського водосвятня приглядалося двох польських офіцирів, з них один варшавянин, другий львовлянин. Львовянин давав своїому товаришеви різні пояснення. Йому подобався Йордан, прирівнував його до православного, хвалив гарний хор, вкінці сказав: „Mówili nam w Warszawie o polskim Lwowie, że tu niema nic Ukraińców — a ja tu ich tyle widzę“. — На се львовянин: „Ta przecież wszystkich nie mogliśmy wywieźć; już i tak kryminały, Dąbie i Baranów przepełnione“. Я не дочув, що на се відповів варшавянин, але завважав його дуже здивований, питаючий вираз лиця. Видно, що не зрозумів один другого.

Оповістки.

= Робітничий Календарик на 1919 рік можна набувати в бюрах дневників, в трафіках та в адміністрації „Вперед“ по ціні 1 К 30 с. за примірник. 8—10

= „Народна Торговля“ у Львові сповіщає своїх вкладчиків, що з приводу загального обниження процентової стопи і стаґнації в торговельним обороті, буде опроцентовувати вкладки, почавши від 1. лютого 1919, по 3½% аж до відкликання. 3—3

= Місто цвітів на домовину бл. п. Марії з Федусевичів Мудракової зложили на ранених Українців: Павлина Федусевич 20 К, Юліян Федусевич 20 К, Мирон Федусевич 20 К.

— **На ялинку для ранених укр. жовнірів** зложили через Союз Укр. Почтовців (в коронах): Кириховичі 20, Максимович Олекса 20, Курманович Петро 20, Гучковський Володимир 10, Костишин Антін 10, Залуський Евген 10, Паньків Станислав 10, Гординський Денис 10, Мовчан Анастазія 10, Домочевський Аріян 11, Ортинський Степан 14, Майдух Микола 9, Яцимчук Гнат 5, Стояловський Володимир 5, Явдик Іван 5, Павлусь Іван 5, Соловський Михайло 5, Головацький Володимир 5, Чорний Іван 4, Кузьма Микола 2, Мойсейович Осип 2, Цвікловський Осип 2, Сеньків Теодор 2, Воробець Теодор 2, Левицький Ілярій 2, Претер Лев 2, Стровон Міцю 2, Тарновський Осип 2, Орловський Павло 2, Слизюк Олекса 1, Пурий Аликсей 1, Малець Йосиф 1, Кемченьова Казимира 1, консум почтовців 1. — Збірка Олі Варичко і Галі Полянської: о. Евд. Бачинський 10, Олекса Новаківський 20, д-р С. Д. 30, Олена Савчакова 10, Анна Зубин 10, Іванна Рудницька 10, Ольхова 4, Гладилович 10, Гладунова Елєонора 2, о. Юліян Дзерович 10, Левинський Лев 20, Марія Редаковська 2, М. Тершаковець 10, К. Луць 2, Евг. Ганкевич 3, о. С. Біленький 10, Юрій Рудницький 10, Евст. Нагірний 50, Іванець 10, Пєсьцьоровська 20 і гриби, З. Брилинська 10, Волод. Дикий 4, Ева К. 1, Левицький 20, П лянська фляшка вина, В. Стефанович 2, Вітковицька 10, Потелицька 10, Юзичинська 4, Олесницька булка, Куницька Олена 20, Криштальський 10, Березовський 20, П. Левицький 20, Кат. Ґродонсівна 10, М. 10, Итко Александер 6, М. Горінь 1 кґ. йукру, 1 кґ муки і два хліби, А. Арабський 20, дві фляшки вина, медівник, пуделко помадок. — Збірка з села Знесинне: Шутківна 4 хліби, 3 л. мамалиґи, 1 кґ яблок, 2 кґ ковбаси, 4 л. каші, 3 кґ муки, ½ кґ цукру, 3½ л. молока і 105 кор.

Оголошення принимається по 2 корони за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

До працьодавців! Хто потребує робітників і робітниць, нехай зголоситься в адміністрації „Вперед“. 4—10

Бляхарська робітня Бобера, Собіського, 34, глядає хлопця до науки. Услівя добрі. 2—2

Пора закладати дахівкарні, цегольні, млини, лісопильні, вапнярки, ґіпсівні, каміньоломи і т. д. Точні поради подає: Інж. Я. Вінцковський, вул. Новий Світ ч. 20 у Львові. 1—10;

ЛЬВІВ, ЗАМОК, РОМАН. Я здорова. Що з Тобою діється? Від Дизя була відомість. (З „Нового Життя“.)

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Порфір Буняк. З друкарні Ставропігійського Інституту під упр. Ю. Сидорака.

Ч. 1. Львів, неділя, дня 8. грудня 1918. Рік III.

ДОБРА НОВИНА

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Ціна 40 сот. Виходить кождого дня. **Пролєтарі всіх народів єднайтеся!**

Адреса редакції і адміністрації: „Добра Новина“, Львів, Бляхарська 9, II. поверх.

Від Видавництва.

З нинішним днем відновлюємо видавництво „Доброї Новини“. Наша ґазета, яка виходила за австрійських часів через два роки, виходитиме тепер далі.

Програма й напрям ґазети остаються незмінені.

Наших Товаришів і Товаришок, а також і Прихильників, просимо ширити „Добру Новину“ скрізь по українських хатах і передавати її з рук до рук.

Видавництво „Доброї Новини“.

„Тепер голос мають кріси“.

Два тижні вже ми відтяті від світа. Ні ґазети, ні вісток... І як попадеться часом випадково якась ґазета із „світа“, то годі зорєнтуватись.

А там на світі за тими лініями сих двох борючихся військ, *життє кипить, розвивається, розбиває старе, перестаріле, творить та будує нове.* І безмежний жаль обгортає, що в ту велику творчу хвилину ми засуджені на бездільність та тільки чеканнє, бо, як каже „Gazeta Wieczorna“, „obecnie głos mają przedewszystkiem — karabiny“.

Ми літа цілі, десятки літ чекали на ту хвилину, коли впаде царат і на його руїнах встануть вольні народи.

І ми дочекались...

Та місто розумних, мирних порозумінь та переговорів представників сих народів — заговорили кріси.

Довга неволя здеправувала їх душі, а воля їх осліпила. Розбудились пристрасти, розбурхались інстинкти. Потратили голови й ті, що цілий час були розумні, витворилась безнадійно важка атмосфера.

Чи не найблище та найболючіше відчуваємо се ми, українські соціялдемократи?!

В цілій дотеперішній нашій роботі йшли ми дружно та карно з нашими польськими товаришами, та щиро-сердечно бажали й помагали ми їм в їх боротьбі за независиму Польщу.

І польський пролєтаріят щиро й дружно на всіх своїх зборах, мітингах та маніфестаціях заявлявся за вільною, самостійною Україною. Польські товарищі несли в походах своїх таблиці з написами: „Хай живе вільна, самостійна українська република!“

А сьогодня ми самі — а довкола мають голос тільки... кріси!

Чи справді инакше вже говорити не можна?

Мирова конференція, чи інтернаціонал?

Капіталістичні держави не могли здержати вибуху світової війни, капіталістичні держави не можуть також покінчити сеї війни й дати збідженому й зруйнованому людству мира. Пеани буржуазних політиків про вічний мир, про самоозначеннє народів і охорону слабих народів а навіть дикарів, про справедливий роземчий суд, деклямації ріжних буржуазних пацифістів, про загальне розоруженнє й згідне пожитте народів послужили для всяких буржуазних імперіялістів світа приманчивим ґаслом для своїх власних народів, щоби пхнути їх на бій, бо сказано народам, що лише оружною силою, лише зломаннєм мілітарної сили противника можна буде на світі завести мир і лад.

Коли народи давньої царської імперії кинули від себе проч оружє і звернулися до правительств і народів антану з візванням до загальних мирових переговорів, то правительства сі навіть відповіди не дали, а народам своїм заявили, що не можуть миритися з осередніми державами, бо ще не зломаний пруський мілітаризм. Перед місяцем провалився австрійський і прусский мілітаризм і імперіялізм і здавалсбися, що негайно зачнуть мирові переговори і на землі запанує мир.

Та сього нема й бути не може. На руїнах царської імперії, на звалищах пруського й австрійського імперіялізму і мілітаризму виросли нові, народні, соціялістичні держави а західні капіталістичні держави Европи й Америки знов не хочуть миритися зі соціялістичними державами Росії, України, Польщі, Німеччини. Противно. Буржуазні часописі доносять, що Франція не демобілізується, що американські війська не відїзджають з Европи, що Англія заряджує нову дальшу мобілізацію. Війська капіталістичних західних держав будуть тепер воювати не з мілітаризмом і імперіялізмом, але народними соціялістичними народами осередньої і східньої Европи. Держави антату заявляють, що не будуть миритися з соціялістичною Німеччиною, що не узнають польського варшавського соціялістичного правительства, що приготовують ґрандіозну карну експедицію на Україну й Росію. Заявляють при сім, що наперед мусить бути заведений „лад“ на сході, що мусить бути реставрована російська імперія, що в Польщі й Німеччині мусить бути привернений капіталістичний буржуажний режім. Середна і східна Европа горить вже тепер воєнним *огнем і пожар сей війни буде чимраз більше зростати.*

Як звиж перед сто літами капіталістичні держави звязались в „святий союз“ для боротьби з революцією і народніми визвольчими повстаннями, так тепер капіталістичні держави вяжуться для боротьби з міжнароднім соціялізмом, з міжнароднім пролєтаріятом і бідним селянством. Капіталістичні держави, що виповідають війну ідеї міжнароднього пролєтаріяту надіються, що віднесуть скору й легку побіду, бо в середній і східній Европі не зникли ще остатки давнього буржуазного режіму і вони поможуть капіталістичним державам побороти свій власний нарід. Повторюється історія з р. 1871, коли то побідоносне пруське правительство на жаданнє французського правительства відіслало до Франції полонених, щоби вони поборювали париську комуну.

Так отже місто мира Европі грозить нова, ще більше люта й жорстока війна, нові гекатом би жертв з людського тіла й духа.

Під сучасну хвилю, навіть якби мирова конференція зійшлася, то не змогла би зговоритися — бо не було би спільної мови, бо мова соціялістична є зовсім инша від буржуазної. Як з одної сторони капіталістичні буржуазні правительства хотілиби говорити і переговорювати з капіталістичними й буржуазними правительствами осередніх і східніх держав, так з другої сторони управи соціялістичних держав не мають великої охоти переговорювати про мир з буржуазними правительствами антану і радше хотілисьби порозуміти з французським, англійським і американським пролєтаріятом. Якби навіть в найблищій будучині вібралася мирова конференція, то ледви чи довелаби вона до заключення мира, правдоподібніще буде вона лише товчком до нових воєнних комплікацій в Европі, і почином цілого ряду революцій і контрреволюцій в Европі й Америці. Тому що капіталістичні держави спішаться зі скликаннєм мирової конференції, а відкладають її під ріжними позорами з місяця на місяць, а тимчасом мобілізують дальше всі сили до боротьби з міжнароднім соціязмом. Маємо певну віру і певність, що сеї війни буржуазія на виграє, а до сього причиниться не так опір нових соціялістичних держав, як всесвітня соціяльна революція.

Червона ґвардія у Відні.

В четвер 21. листопада відбулися у Відні перші збори червоної ґвардії. На зборах явився тов. Фрідріх Адлєр, якого вибрано почесним головою зборів. Тов. Адлєр виголосив промову, в якій вказав про завдання ґвардії та про завдання і тактику пролєтаріяту в час революції взагалі. Згадав на вступі, що як війна так і революція родить своїх доробкевичів-глитаїв. Як війною так і революцією радіб користатися оті глитаї, щоби коштом життя, крови й мук міліонів набивати власні кишені. Се є прості злодії та рабівники. Соціялістичний лад буде заведений зорґанізованою на нових, соціялістичних основах суспільністю — а не дорогою приватних „експропріяцій“ та „поділу майна“. Тов. Адлєр пригадує резолюцію, яку поставив був ще в 1905 р. на конґресі в Штутґарті, що кождого, хто допускається подібних виступів, належить уважати провокатором або знаряддєм провокації.

Далі вказав тов. Адлєр на обовязок робітничої солідарности, терпеливости та карности. Вони сбовязують передусім червону ґвардію. Для неї дисципліна не є рабським послухом супроти ворожих людови комендантів, але означає поділ та організацію праці на основі солідарности. Збори рішили одноголосно виключати з червоної ґвардії кождого, хто надуживавби її імени для власних егоїстичних цілий.

Вістки з Придніпрянської України.

„Відродження“ ч. 182. подає, що дня 12. листопада виїхала з Київа до Парижа через Берно дипльоматична місія під проводом радника мін. загр. справ Могилянського.

Швайцарська преса доносить, що Скоропадський, *який получив свої сили з московськими*, зістав скинений і проголошений зрадником. Національний Союз утворив нове правительство, установчі збори зістали скликані. В околиці Київа ведуться битви укр. полків з московськими. Нове правительство вислало своїх відпоручників до Ясс, щоби порозумітися з антантою. Сими відпоручниками є: Винниченко, проф. Швеіц і Петлюра, бувший міністр війни за Центральної Ради, звісний противник Німеччини і заключення берестейського миру.

„Нова Рада“ подає, що татарський журнал „Крим“ пропонує здвигнути в Сімферополі памятник Муржі-Туган-Беєви, приятелеви й союзникови Богдана Хмельницького. Сей факт є доказом настрою кримського населення до Українців.

Виборча ординація до польського сойму.

Польське правительство в Варшаві затвердило проєкт виборчої ординації до польського сойму і розписало вибори на день 25. січня. Після сього декрету, виборче право має кождий горожанин без ріжниці пола, який укінчив 21. рік життя. Польську державу поділено на виборчі округи, з котрих кождий має певну скількість мандатів. Конґресова Польща поділена на 33 виборчих округів з 240 мандатами. Тешинський Шлезк становить один округ з 8 мандатами. Пруські дільниці Польщі становлять 10 виборчих округів. Близші подробиці мають бути оголошені після порозуміння з тамошним населеннєм. Литва й Русь одержать також своїх репрезентантів після попереднього порозуміння. Галичину (цілу) поділено на 11 округів з 71 мандатами. А що у східній Галичині не можна перевести тепер виборів, то до польського сойму війдуть польські посли сих округів, яких вибрано до австрійської державної ради. На місце двох померших послів з міста Львова (Гудеца й Лісєвича) заряджено доповнячі вибори на 25. січня 1919 р.

Се в грубих нарисах виборча ординація до польського сойму. „Gazeta Poranna“ подаючи закон про сю ординацію, каже, що непропорціональний розділ мандатів є кривдячим для Галичини, але потішаючим моментом уважає ся часопись те, що в законі не говориться нічого про поділ Галичини, а трактується її, як цілість.

Ми від себе замітимо, що подібного монструального виборчого закона не видів ще світ.

Воєнні події.

Начальна команда польських військ оголошує комунікат з дня 4 грудня: Українці заатакували по другий раз значнійшими силами Дубляни. Багатирське польське військо відкинуло неприятеля. На полудневий схід від Львова відкинули Поляки сильні неприятельські ватаги з Оброшина, а аеропляни обкидали бомбами залізничий дворець в Краснім. — Комунікат з дня 5. грудня: На північ від Львова коло Дублян, Грибович і Сорок львівських Полякй відперли неприятельські наступи. На схід і полудне від Львова артилерійська акція та менші сутички.

Начальна команда оголошує: Українці беруть і безправно вязнять у східній частині краю польських цивільних закладників, палять і нищуть польські села, допускаються притім гидких злочинів і насильств. Начальна команда, яка не хотіла й не хоче війни з цивільною людністю української народности, змушена до того поступуванєм противника та знасиленнєм через нього всяких прав, заряджує в цілях самооборони бранне українських закладників і дає до відома, що кожда кривда, спричинена Полякам, стрінеться з відповідно сильною відповідю з польської сторони.

Польські газети пишуть: Очищуванне бойової лінії між Перемишлем а Львовом відбувається дальше. Наступи дрібних українських ватаг під Мостисками відперто і ті відділи розбито.

З робітничого життя в Київі.

До загальної городської каси хорих приступає щораз то більше підприємств.

Домашні служачі, які мали в своїй організації минулого року 9000 членів, а по гетьманській руханці мали лише 1000 членів, переводить тепер реорганізацію свого союзу, заводять організацію домів так, що кождий дім буде становити льокальну організацію і вибирає зпоміж себе одного делєгата до союза, заводить свою школу грамоти і школу свого хору.

Товариші домашньої прислуги міста Львова! Беріться за таке саме діло!

Що чувати в світі?

„Wiek nowy“, орган Жидів-Поляків доносить, що в Підгайцах був погром Жидів, при участи українського війська. Як нас інформує один Поляк, що якраз сьогодня передістався до Львова, ся вістка є просто виссана з пальця.

В Празі вибухли заворушення з приводу дорожнечі та недостачі средств поживи. Демонструвано проти визискувачів і лихварів.

Тамже були теж заворушення на полі національнім, а саме Чехи виступили грізно проти Німців; знищено експедицію газети „Prager Tagblatt“, позривано німецькі вивіски і т. д.

З Варшави доносять, що Польська Ліквідаційна Комісія має бути в найблизшім часі розвязана, а на її місце має прийти один з визначних польсько-галицьких політиків.

Рада польських міністрів розписала 5-проц. державну позичку.

В західній Галичині зарядили Поляки примусову мобілізацію. Всі мущини від 17 до 35 року життя мусять вступати до війська.

ФЕЙЛЄТОН.

ІВАН ФРАНКО.

Сучасна приказка.

Ви чули ту пригоду?
Під час розливу рік
Попав у бистру воду
Нещасний чоловік.
В глибокім вирі бється
І тоне вже туй-туй,
До кума, що на мості,
Кричить: „Ратуй! ратуй!“
А кум, що на поручча
Поважно лікті спер,
Глядить критично: „Втоне,
Чи вирне ще тепер?“
Вкінці махнув рукою
І мовив лиш одно:
— „Не тратьте, куме, сили,
Спускайтеся на дно“.

І наш народ так бється
В матні багато літ,
І хвилі напосілись
Иого розмити слід.
А на безпечнім мості
Фальшивії брати
Стоять і ждуть — чи може,
Щоб поміч принести? —
Стоять, чекають хвилі,
Що брата проковтне,
Числять: тепер ще вирне,
Тепер вже чей пірне.
На крик його й благання
В їх слово лиш одно:
— „Не тратьте, куме, сили,
Спускайтеся на дно!“

Та що се? Він не тоне,
Хапаєсь берегів,
Не слухає поради
Облесних ворогів;
І під ногами чує
Вже твердший, твердший ґрунт,—
А ті на мості в репет:
„Се бунт! Се бунт! Се бунт!“
Під ними міст хитаєсь
І хвиля прясла рве,
І з моста крик лунає:
— „Ратуйте, хто живе!
Ратуйте більшу власність,
Ратуйте панський лан!
Ратуйте трон і вівтар!
Давай обложний стан!“

А що, як Немезіда
Собі одного дня
Позволить жарт зробити
І ролі поміня?

З днів горя.

Маю кравця Жида, у якого з безмежною біднотою йшла у парі безгранична чесність.

Він ставив приблизну ціну за кожду роботу, та все ще опускав сам, хоч я ніколи на се не налягав.

Я зайшов до його бідної хати, щоби розвідатися, чи й з чого він живе? Застукав я до дверий. Довго ніхто не відзивався, а коли я подав своє прізвище, двері отворено і я війшов до хати.

Хата невеличка, — кухня і комната, хоч родина кравця числила вісім душ. Але нині було тут значно більше людий. Я начислив шіснацять осіб, від маленьких дітий до старців.

— Се погорілці! — сказав ввічливо господар.

— Як живете? — питаю.

— Бідуємо... — відповіли голоси.

Виймаю з торби бохонець хліба та кладу на стіл.

Очи їх світяться, а до мене прибігає русявенька дівчинка:

— Ти не будеш нас палити й убивати, хоч ти християнин? — питає вона.

— Ні дитино, я з хлібом і добрим словом до вас прийшов, — відповідаю і кладу руку на її русяву головку.

Недовірчиво глядить дитина у мої очи, а слези кануть з її личка.

— Де спите? — питаю господаря.

— На долівці — йде відповідь — на лахах, бо ціле їх майно спалене та розграблене.

А там з кута висувається жінка, бліда як смерть. Ще тільки очи горячково блищуть. Отвирає шафу, хилиться під ліжко, розтрясає лахи, чогось шукає та тихцем промовляє: „І тут нема! Де вони ділися? Коли вернуть?“

Се жінка, якій згоріли в огни муж і двоє дітий. Вона збожеволіла і шукає їх нещасна, шукає днями і ночами.

Кладу господареви в руки невеликі гроші на відробок і чим скорше вибігаю з хати. Здається мені, що серце у грудях трісне.

— „І тут нема. Де вони ділися? Коли вони вернуть?“ — гомонять за мною слова нещасної.

А у горячковім, неспокійнім сні бачу русявеньку дівчинку. Її погляд палить моє лице. Я чую слова дитини:

„Ти не будеш нас палити і убивати, хоч ти християнин?“

К. С.

НОВИНКИ.

— **„Вперед“ завішений на два дні!** З наказу Начальної Команди Військ Польських зістало видавництво „Впереду“ завішене на протяг двох днів. Число 8. „Впереду“. з датою: субота дня 7. грудня, вийшло в пятницю пополудни, одначе лише мала частина накладу розійшлася в місті. Друкуванне більшої частини накладу припинено. Слідуюче число „Впереду“ вийде аж в понеділок пополудни, з датою вівтірков ю.

— **Ревізії** у Львові се наш щоденний хліб. Нам вони вже не дивні. Нема ні одної української хати, в котрій не переводилисьби ревізії, часами навіть по кілька разів (навіть 7 разів!!). Тепер починаються ревізії по церквах. В середу сотня польського війська переводила ревізію у Василіян на Жовківськім. Вислід дуже строгої ревізії не приніс ніякого результату; „свячених гайдамацьких ножів“ у Василіян не найдено. — Ревізії в останнім часі доходять вже до зеніту. Знаємо випадки, що хтось злосливо заденунціював свого нелюбленого сусіда — і сейчас роблено у нього ревізію. Або ось такий випадок: Служниця донесла якомусь польському воякови, що в каменици мешкає якийсь підозрілий пан, бо носить військові штани і „вікелькамаші“, шапку з дашком і цвікер — певно український офіцир! І справді, по якімсь часі появляється ревізія, шукає в цілій каменици „офіцира“ і очевидно не находить, бо такого там нема й не було! Багато таких і подібних примірів моглиби ми навести, але дамо тому спокій, бо, як сказали ми вище, ревізії — се наш хліб насущний! Нам вони зовсім не дивні!

— **З Сянока** доносять нам, що Українцям урядникам, що не захотіли зложити присяги польському урядови в жаданій Поляками формулі, не виплачують пенсії. — Дня 3. с. м. польські урядники відібрали Українцям фінансове товариство „Бескид“ і „Касино“ і передали своїм давним приятелям москвофілам адв. др. Савюкови і о. Сєкержинському. — В останніх днях селяне не привозять до міста ніяких средств поживи.

— **Без коментарів!** В цілі несення помочи для ранених Українців, які по львівських шпиталях терплять ізза недостачі відповідного харчу, окриття, подушок і т. д., завязався жіночий комітет. Сей комітет звернувся до польських властий з просьбою о дозвіл на збиранє складок по українських домах. Замість дозволу на таке гуманітарне діло, одержала делєгація комітету відповідь, що „zbiórki dla tej bandy nie zezwala się“...

— **Поклик!** Відвідуйте ранених Українців по шпиталях! Приносіть їм газети та книжки до читання!

— **Нумізматичну збірку „Народнього Дому“**, між якою були прегарні золоті монети з римських, грецьких і польських часів, зграбовано дня 23. н. ст. листопада. Розбито залізні двері, по мистецьки отворено панцирну касу й все забрано. Актами з часів московського наїзду підпалювано у печі.

— **Помимо розказу ґен. Розвадовського**, не випорожнено досі Народнього Дому і ґімназія не може розпочати науки.

— **В справі апровізації Львова** відбула міська апровізаційна комісія засіданнє, на якім обговорювано нинішне тяжке положенне. З тих нарад довідуємося, що хліба вистане лише до найблизшої середи. З бараболями недобре, бо багато бараболь зграбовано. Мяса нема — бо Українці всьо зграбували. Вугля дуже мало, а дерева зі східньої Галичини доставити тепер не можна. Та мимо такого страшного стану, апровізаційна комісія має гарні надії.

— **Військові запомоги.** Тимчасовий польський Правлячий Комітет оголошує, що військові запомоги устають з кінцем жовтня 1918. Коли хто з військової служби ще не вернув, або, коли вернув а не має роботи, тоді виплатиться запомогу за місяць листопад. Виплата розпічнеться з днем 10. грудня.

— **На піддержанне українського робітничого дневника** зложили далі (в коронах): Мікі І. 20, Мікі ІІ. 20, Вол. Целевич 100, М. Левицький 10, О Пеленська 10, Іван Марко 20, С. Ф. 4, Г. М. 100, Н. Н. 50, дир. Вітошинський 20, Стефанія Прокопишин 20, Н. Н. 10, Ст. П. 25, Перзонал Земельного Банку 110, інж. А. К. 50, Оля і Галя Насальські 10, Міська Ліщинська 5. Роман Зоммер 50, Вол. Білинський 10, Іван Рогуцький 20, Б. Ш. 10, Ярослав Насальський 20. Разом зложено 694 корон. (Далі буде).

Оповістки.

= **Льокаль Львівського Українського Горожанського Комітету** находиться при вулиці Руській ч. 3, другий поверх.

= **Вищий Муз. Інститут ім. М. Лисенка** розпочинає перервану науку в понеділок 9. грудня о 2. год. пополудни. — Дирекція.

= **Управа школи ім. Шашкевича** при вулиці Скарбківській ч. 26. подає до відома, що наука зачнеться ві второк 10. грудня с. р. о годині девятий рано.

— **Переписка редакції.** Г. Т. і М. Л. Надісланих віршів друкувати не можна.

Оголошення принимається по 1 короні за один петітовий рядок.
За зміст оголошень редакція не відповідає.

Всіх лікарських наук
Д-р Іван Куровець
ординує
у Львові, вулиця Вірменська ч. 3 II. поверх.

АДОЛЬФ ГОЛЬДЕНБЕРҐ, Заліщики. Всі здорові. Пімко в дома. — Броня.

ГЕРШ ЕНҐЕЛЬМАН, Стрий, Словацького 15. Повідомляємо, що живемо і здорові. Просимо знайомих повідомити. — Олена і Борух Енґельман.

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Іван Кудлак. З друкарні Ставропігийського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 1. Lwiw, nedila, dnia 8. hrudnia 1918. Rik III.

DOBRA NOWYNA

ROBITNYCZA GAZETA,

organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.

Cina 40 sot. Wychodyt' kożdoho dnia. Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Adresa redakciji i administraciji: „Dobra Nowyna", Lwiw, Blacharśka 9, II powerch.

Wid Wydawnyctwa.

Z nynisznym dnem widnowlujemo wydawnyctwo „Dobroji Nowyny". Nasza gazeta, jaka wychodyła za awstrijśkych czasiw czerez dwa roky, wychodytyme teper dali.

Prohrama i naprjam gazety ostajut'sia nezmineni.

Naszych Towarysziw i Towaryszok, a takoż i Prychylnykiw, prosymo szyryty „Dobru Nowynu" skriź po ukrajinśkych chatach i peredawaty jiji z ruk do ruk.

Wydawnyctwo „Dobroji Nowyny".

„Teper hołos majut' krisy".

Dwa tyżni wże my widtiati wid swita. Ni gazet, ni wistok... I jak popadet'sia czasom wypadkowo jakaś gazeta iz „swita", to hodi zorjentuwatysia.

A tam na switi, za tymy liniamy sych dwoch borjuczychsia wijśk, *żyttia kypyt', rozwywajet'sia, rozbywaje stare, perestariłe,* tworyt' ta buduje nowe. I bezmeżnyj żal obhortaje nas, szczo w tu wełyku tworczu chwyłynu my zasudżeni na bezdilnist' ta tilky czekannie, bo, jak każe „Gazeta wieczorna", „obecnie głos mają przedewszystkiem — karabiny".

My lita ciłi, desiatky lit czekały na tu chwyłynu, koły wpada carat i najoho rujinach wstanut' wolni narody.

I my doczekałyś... —

Ta misto rozumnych, myrnych porozumiń ta perehoworiw predstawnykiw sych narodiw — zahoworyły krisy.

Dowha newola zdeprawuwała jich duszi, a wola jich oslipyła. Rozbudyłyś prystrasty, rozburchałyś instynkty. Potratyły hołowy ti, szczo ciłyj czas buły rozumni, wytworyłaś beznadijno ważka atmosfera.

Czy ne najbłyszcze ta najbolucziszcze widczuwajemo se my, ukrajiński socijałdemokraty?!

W ciłij doteperisznij naszij roboti iszły my drużno ta karno z naszymy polśkymy towaryszamy, ta szczyro-serdeczno bażały i pomahały my jim w jich borot'bi za nezawysymu Polszczu.

I polśkyj proletarijat szczyro i drużno na wsich swojich zborach, mityngach ta manifestacijach zajawlawsia za wilnoju, samostijnoju Ukrajinoju. Polśki towaryszi nesły w pochodach swoji tabłyci z napysamy „Chaj żywe wilna, samostijna ukrajinśka republyka!"

A siohodnia my sami — a dowkoła majut' hołos tilky.. krisy!

Czy sprawdi ynaksze wże howoryty ne można?

Myrowa konferencija czy internacional?

Kapitalistyczni derżawy ne mohły zderżaty wybuchu switowoji wijny, kapitalistyczni derżawy ne możut' takoż pokinczyty seji wijny i daty zbidżenomu i zrujnowanomu ludstwu myra. Plany burżuaznych politykiw pro wicznyj myr, pro samooznaczennie narodiw i ochoronu słabych narodiw a nawit' dykariw, pro sprawedływyj rozjemczyj sud, deklamaciji riżnych burżuaznych pacyfistiw pro zahalne rozorożennie i zhidne pożyttie narodiw posłużyły dla wsiakych burżuaznych imperijalistiw swita prymanczywym hasłom dla swojich własnych narodiw, szczoby pchnuty jich na bij, bo skazano narodam, szczo łysze orużnoju syłoju, łysze złomanniem militarnoji syły protywnyka można bude na switi zawesty myr i ład.

Koły narody dawnioji carśkoji imperiji kynuły wid sebe procz orużje i zwernułysia do prawytelstw i narodiw antanu z wizwanniem do zahalnych myrowych perehoworiw, to prawytelstwa si nawit' widpowidy ne dały, a narodam swojim zajawyły, szczo ne możut' myrytysia z oserednymy derżawamy, bo szcze ne złomanyj pruśkyj militaryzm. Pered misiacem prowaływsia awstrijśkyj i pruśkyj militaryzm i imperijalizm i zdawałobysia, szczo nehajno zacznut'sia myrowi perehowory i na zemli zapanuje myr.

Ta sioho nema i buty ne może. Na rujinach carśkoji imperiji, na zwałyszczach pruśkoho i awstrijśkoho imperijalizmu i militaryzmu wyrosły nowi, narodni, socijalistyczni derżawy i zachidni kapitalistyczni derżawy Ewropy i Ameryky znow ne choczut' myrytysia zi socijalistycznymy derżawamy Rosiji, Ukrajiny, Polszczi, Nimeczczyny. Protywno. Burżuazni czasopysi donosiat', szczo Francija ne demobilizujet'sia, szczo amerykański wijśka ne widjiżdżajut' z Ewropy, szczo Anglija zarjadżuje nowu dalszu mobilizaciju. Wijśka kapitalistycznych zachidnych derżaw budut' teper wojuwaty ne z militaryzmom i imperijalizmom, ale narodnymy socijalistycznymy narodamy oserednioji i schidnioji Ewropy. *Derżawy antanu zajawlajut', szczo ne budut'* myrytysia z socijalistycznoju Nimeczczynoju, szczo ne uznajut' polśkoho warszawśkoho socijalistycznoho prawytelstwa, szczo pryhotowlujut' grandioznu karnu ekspedyciju na Ukrajinu i Rosiju. Zajawlajut' prysim, szczo napered musyt' buty zawedenyj „ład" na schodi, szczo musyt' buty restawrowana rosijśka imperija, szczo w Polszczi i Nimeczczyni musyt' buty prywernenyj kapitalistycznyj burżuaznyj reżim. Seredna i schidna Ewropa horyt' wże teper wojennym ohnem i pożar seii wijny bude czymraz bilsze zrostaty.

Jak zwyż pered sto litamy kapitalistyczni derżawy zwjazałyś w „swiatyj sojuz" dla borot'by z rewolucijeju i narodnimy wyzwolczymy powstanniamy, tak teper kapitalistyczni derżawy wjażut'sia dla borot'by z miżnarodnim socijalizmom, z miżnarodnim proletarijatom i bidnym selanstwom. Kapitalistyczni derżawy, szczo wypowidajut' wijnu ideji miżnarodnioho proletarijatu nadijut'sia, szczo widnesut' skoru i łehku pobidu, bo w serednij i schidnij Ewropi ne znykły szcze ostatky dawnioho burżuaznoho reżimu i wony pomożut' kapitalistycznym derżawam poboroty swij własnyj narod. Powtorjujet'sia istorija z r. 1871, koły to pobidonosne pruśke prawytelstwo na żadannie francuśkoho prawytelstwa widisłało do Franciji połonenych, szczoby wony poborjuwały paryśku komunu.

Tak otże misto myra Ewropi hrozyt' nowa, szcze bilsze luta i żorstoka wijna, nowi hekatomby żertw z ludśkoho tiła i ducha.

Pid suczasnu chwylu nawit' jak by myrowa konferencija zijszłasia, to ne zmohła by zhorytysia — bo ne buło by spilnoji mowy. Mowa socijalistyczna je zowsim ynsza wid burżuaznoji mowy. Jak z odnoji storony kapitalistyczni burżuazni prawytelstwa chotiły by howoryty i perehoworjuwaty z kapitalistycznymy i burżuaznymy prawytelstwamy oserednich i schidnich derżaw, tak z druhoji storony uprawy socijalistycznych derżaw ne majut' wełykoji ochoty perehoworjuwaty pro myr z burżuaznymy prawytelstwamy antanu i radsze chotiłyśby porozumity z francuśkym, anglijśkym i amerykańskym proletarijatom. Jak by nawit' w najbłyszij buduczyni zibrałasia myrowa konferencija, szczo ledwy ne dowela by wona do zakluczennia myru, ale prawdopodibnijsze buła wona łysze towczkom do nowych wojennych komplikacij w Ewropi, i poczynom ciłoho rjadu rewolucij i kontrrewolucij w Ewropi i Ameryci. Tomu to kapitalistyczni derżawy ne spiszat'sia zi skłykanniem myrowoji konferenciji, a widkładajut' jiji pid riżnymy pozoramy z misiacia na misiać, a tym czasom mobilizujut' dalsze wsi syły do borot'by z miżnarodnim socijalizmom. Majemo pownu wiru i pewnist', szczo seji wijny burżuazija ne wyhraje, a do sioho pryczynyt'sia ne tak opir nowych socijalistycznych derżaw, jak wseswitnia socijalna rewolucija.

Czerwona gwardija u Widni.

W czetwer 21. łystopada widbułysia u Widni perszi zbory czerwonoji gwardiji. Na zborach jawywsia tow. Fridrich Adler, jakoho wybrano poczesnym hołowoju zboriw. Tow. Adler wyhołosyw promowu, w jakij wkazaw pro zawdannia gwardiji ta pro zawdannia i taktyku proletarjatu w czasi rewoluciji wzahali. Zhadaw na wstupi, szczo jak wijna tak i rewolucija rodyt' swojich dorobkewycziw-hłytajiw. Jak wijnoju tak i rewolucijeju radib korystuwatysia otsi hłytaji, szczoby kosztom żyttia, krowy i muk miljoniw nabywaty własni kyszeni. Se je prosti złodiji ta rabiwnyky. Socijalistycznyj ład bude zawedenyj zorganizowanoju na nowych, socijalistycznych osnowach suspilnistiu — a ne dorohoju prywatnych „eksproprijacij" ta „podiłu majna". Tow. Adler pryhaduje rezoluciju, jaku postawyw buw szcze w 1905 r. na kongresi w Sztutgarti, szczo kożdoho, chto dopuskajet'sia podibnych wystupiw, należyt' uważaty prowokatorom abo znariaddiem prowokaciji.

Dali wkazaw tow. Adler na obowiazok *robitnyczoji solidarnosty*, terpeływosty ta karnosty. Wony obowiazujut' peredusim czerwonu gwardiju. Dla neji dyscyplina ne je rabśkym posłuchom suproty worożych ludowy komandantiw, ale oznaczaje podił ta organizaciju praci na osnowi solidarnosty. Zbory riszyły odnohołosno wykluczaty z czerwonoji gwardiji kożdoho, chto nadużywawby jiji imeny dla własnych egoistycznych ciłyj.

Wistky z Prydniprjańskoji Ukrajiny.

„Widrodżennia" cz. 182 podaje, szczo dnia 12. łystopada wyjichała z Kyjiwa do Paryża czerez Berno dyplomatyczna misija pid prowodom radnyka min. zahr. spraw Mohylańskoho.

Szwajcarśka presa donosyt', szczo Skoropadśkyj, jakyj połuczyw swoji syły z moskowśkymy, zistaw skynenyj i prohołoszenyj zradnykom. Nacijonalnyj Sojuz utworyw nowe prawytelstwo, ustanowczi zbory zistały skłykani. W okołyci Kyjiwa weduť sia bytwy ukr. połkiw z moskowśkymy. Nowe prawytelstwo wysłało swojich widporucznykiw do Jass, szczoby porozumitysia z antantoju. Symy widporucznykamy je: Wynnyczenko, prof. Szwejc i Petlura, buwszyj ministr wijny za Centralnoji Rady, zwisnyj protywnyk Nimeczczyny i zakluczennia berestejśkoho myra.

„Nowaja Rada" podaje, szczo tatarśkyj żurnał „Krym" proponuje zdwyhnuty w Simferopoli pamiatnyk Murżi-Tuchaj-Bejewy, pryjatełewy i sojuznykowy Bohdana Chmelnyćkoho. Sej fakt je dokazom nastroju krymśkoho nasełennia do Ukrajinciw.

Wyboreza ordynacija do polśkoho sojmu.

Polśke prawytelstwo w Warszawi zatwerdyło projekt wyborczoji ordynaciji do polśkoho sojmu i rozpysało wybory na deń 25 sicznia. Pisla sioho dekretu, wyborcze prawo maje kożdyj horożanyn bez riżnyci poła, jakyj ukinczyw 21 rik żyttia. Polśku derżawu podiłeno na wyborczi okruhy, z kotrych kożdyj maje pewnu skilkist' mandatiw. Kongresowa

Polszcza je podiłena na 33 wyborczych okruhiw z 240 mandatamy, Teszyńskyj Szlezk stanowyt' odyn okruh z 8 mandatamy. Pruśki dilnyci Polszczi stanowlat' 10 wyborczych okruhiw. Błyzszi podrobyci majut' buty ohołoszeni pisla porozuminnia z tamosznym naselenniem. Łytwa i Ruś oderżyt' takoż swojich reprezentantiw pisla poperednoho porozuminnia. Hałyczynu (ciłu) podiłeno na 11 okruhiw z 71 mandatamy. A szczo u schidnij Hałyczyni ne można perewesty teper wyboriw, to do polśkoho sojmu wijdut' polśki posły sych okruhiw, jakych wybrano do awstrijśkoji rady. Na misce dwoch pomerszych posliw z mista Lwowa (Hudeca i Lisewycza) zariadżeno dopowniaczi wybory na 25 sicznia 1919.

Se w hrubych narysach wyborcza ordynacija do polśkoho sojmu. „Gazeta Poranna" podajuczy zakon pro siu ordynaciju, każe, szczo neproporcijonalnyj rozdił mandatiw je krywdiaczym dla Hałyczyny, ałe potiszajuczym momentom uważaje sia czasopyś te, szczo w zakoni ne howoryt'sia niczoho pro podił Hałyczyny, a uważajet'sia jiji, jak cilist'.

My wid sebe zamitymo, szczo podibnoho monstrualnoho wyborczoho zakona ne wydiw ne to swit i tomu łyszajemo joho bez wsiakych komentariw.

Wojenni podiji.

Naczalna komanda polśkych wijśk ohołoszuje komunikat z dnia 4. hrudnia: Ukrajinci zaatakuwały po druhyj raz znacznijszymy syłamy Dublany. Bohaterśke polśke wijśko widkynuło nepryjatela. Na południewyj schid wid Lwowa widkynuły Polaky sylni nepryjatelśki watahy z Obroszyna, a aeroplany obkydały bombamy zaliznyczyj dworeć w Krasnim. —Komunikat z dnia 5. hrudnia: Na piwnicz wid Lwowa koło Dublan, Hrybowycz i Sorok lwiwśkych Polaky widperły neprijatelśki nastupy. Na schid i południe wid Lwowa artylerijśka akcija ta menszi sutyczky.

Naczalna Komanda ohołoszuje: Ukrajinci berut' i bezprawno wiazniat' u schidnij czastyni kraju polśkych cywilnych zakładnykiw, palat' i nyszczut' polśki sela, dopuskajut'sia prytim hydkych złoczyniw i nasylstw. Komanda, jaka ne chotiła i ne chocze wijny z cywilnoju ludnistiu ukrajinśkoji narodnosty, zmuszena do toho postupowanniem protywnyka ta znasyłenniem czerez nioho wsiakych praw, zarjadżuje w cilach samooborony pobrannie ukrajinśkych zakładnykiw i daje do widoma, szczo kożda krywda spryczynena Polakam, strinet'sia z widpowidno sylnoju widpowiddiu z polśkoji storony.

Polśki gazety pyszut': Oczyszczuwannie bojowoji liniji miż Peremyszłem a Lwowom widbuwajet'sia dalsze. Nastupy dribnych ukrajinśkych watah pid Mostyskamy widperto i ti widdiły rozbyto.

Z robitnyczoho żyttia w Kyjiwi.

Do zahalnoji horodśkoji kasy chorych prystupaje szczoraz to bilsze pidpryjemstw.

Domaszni służaczi, jaki mały w swojij organizaciji mynułoho roku 9.000 członiw, a po het'mańskij ruchanci mały łysze 1.000 członiw, perewodyt' teper reorganizaciju swoho sojuzu, zawodiat' organizaciju domiw tak, szczo kożdyj dim bude stanowyty lokalnu organizaciju i wybyraje zpomiż sebe odnoho delegata do sojuza, zawodyt' swoju szkołu hramoty i szkołu swoho choru.

Towaryszi domasznioji prysłuhy mista Lwowa! Berit'sia za take same diło!

Szczo czuwaty w switi?

„Wiek nowy", organ Żydiw-Polakiw, donosyt', szczo w Pidhajciach buw pohrom Żydiw, pry uczasty ukrajinśkoho wijśka. Jak nas informuje odyn Polak, szczo jakraz siohodnia peredistawsia do Lwowa, sia wistka je prosto wyssana z palcia.

W Prazi wybuchły zaworuszennia z prywodu dorożneczi ta nedostaczi sredstw pożywy. Demonstruwano proty wyzyskuwacziw i łychwariw.

Tamże buły też zaworuszennia na poli nacionalnim, a same Czechy wystupyły hrizno proty Nimciw; znyszczeno ekspedyciju gazety „Prager Tagblatt", pozrywano nimećki wywisky i t. d.

Z Warszawy donosiat', szczo Polśka Likwidacijna Komisija maje buty w najbłyzszim czasi rozwiazana, a na jiji misce maje pryjty odyn z wyznacznych polśko-hałyćkych politykiw.

Rada polśkych ministriw rozpysała 5 proc. derżawnu pozyczku.

W zachidnij Hałyczyni zariadyły Polaky prymusowu mobilizaciju. Wsi muszczyny wid 17 do 35 roku żyttia musiat' wstupaty do wijśka.

FEJLETON.

IWAN FRANKO.

Suczasna prykazka.

Wy czuły tu pryhodu?
Pidczas rozływu rik
Popaw u bystru wodu
Neszczasnyj czołowik.
W hłybokim wyri bjet'sia
I tone wże tuj-tuj,
Do kuma, szczo na mosti,
Kryczyt': „Ratuj! ratuj!"
A kum, szczo na poruczcza
Poważno łikti sper,
Hladyt' krytyczno: „Wtone,
Czy wyrne szcze teper?"
Wkinci machnuw rukoju
I mowyw łysz odno:
— Ne trat'te, kume, syły,
Spuskajtesia na dno".

I nasz narod tak bjet'sia
W matni bahato lit,
I chwyli naposiłyś
Joho rozmyty slid,
A na bezpecznim mosti
Falszywiji braty
Stojat' i ždut' — czy może,
Szczob pomicz prynesty? —
Stojat', czekajut' chwyli,
Szczo brata prokowtne,
Czyslat': teper szcze wyrne,
Teper wże czej pirne.
Na kryk joho j błahannia
W ich słowo łysz odno:
— „Ne trat'te, kume, syły,
Spuskajtesia na dno!"

Ta szczo se? Win ne tone,
Chapajeś berehiw,
Ne słuchaje porady
Obłesnych worohiw;
I pid nohamy czuje
Wże twerdszyj, twerdszyj grunt, —
A ti na mosti w repet:
„Se bunt! Se bunt! Se bunt!"
Pid nymy mist chytajeś
I chwyla prjasła rwe,
I z mosta kryk łunaje:
— „Ratujte, chto żywe!
Ratujte bilszu własnist',
Ratujte pańskyj łan!
Ratujte tron i wiwtar!
Dawaj obłożnyj stan!"

A szczo, jak Nemezida
Sobi odnoho dnia
Pozwołyt' żart zrobyty
I roli pominia?

Z dniw horja.

Maju krawcia Żyda, u jakoho z bezmeżnoju bidnotoju iszła u pari bezhranyczna czesnist'.

Win stawyw prybłyznu cinu za kożdu robotu, ta wse szcze opuskaw sam, chocz ja nikoły na se ne nalahaw.

Ja zajszow do joho bidnoji chaty, szczoby rozwidatysia, czy i z czoho win żywe? Zastukaw ja do dweryj. Dowho nichto ne widzywawsia, a koły ja podaw swoje prizwyszcze, dweri otworeno i ja wijszow do chaty.

Chata newełyczka — kuchnia i komnata, chocz rodyna krawcia czysłyła wisim dusz. Ałe nyni buło tut znaczno bilsze ludyj. Ja naczysływ szisnaciat' osib, wid małeńkych dityj do starciw.

— Se pohoriłci! — skazaw wwiczływo hospodar.

— Jak żywete? — pytaju.

— Bidujemo... — widpowiły hołosy.

Wyjmaju z torby bochoneć chliba ta kładu na stił.

Oczy jich switiat'sia, a do mene prybihaje rusiaweńka diwczynka:

— Ty ne budesz nas pałyty i ubywaty, chocz ty chrystijanyn? — pytaje wona.

— Ni dytyno, ja z chlibom i dobrym słowom do was pryjszow, — widpowidaju i kładu ruku na jiji rusiawu hołowku.

Nedowirczywo hladyt' dytyna u moji oczy, a słezy kanut' z jiji łyczka.

— De spyte? — pytaju hospodarja.

— Na dołiwci — ide widpowid' — na łachach, bo ciłe jich majno spałene ta rozhrabłene.

A tam z kuta wysuwajet'sia żinka, blida jak smert'. Szcze tilky oczy horjaczkowo błyszczat'. Otwyraje szafu, chyłyt'sia pid ližko, roztriasaje łachy, czohoś szukaje ta tychcem promowlaje: „I tut nema! De wony dilysia? Koły wernut'?"

Se żinka, jakij zhoriły w ohny muż i dwoje djtyj. Wona zbożewoliła i szukaje jich neszczasna, szukaje dniamy i noczamy.

Kładu hospodarewy w ruky newełyki hroszi na widrobok i czym skorsze wybihaju z chaty. Zdajet'sia meni, szczo serce u hrudiach trisne.

— „I tut nema. De wony dilysia? Koły wony wernut'?" — homoniat' za mnoju słowa neszczasnoji.

A u horjaczkowim, nespokijnim sni baczu rusiaweńku diwczynku. Jiji pohlad pałyt' moje łyce. Ja czuju słowa dytyny:

— Ty ne budesz nas pałyty i ubywaty, chocz ty chrystijanyn? K. S.

NOWYNKY.

— **„Wpered" zawiszenyj na dwa dni!** Z nakazu Naczalnoji Komandy Wijśk Polśkych zistało wydawnyctwo „Wperedu" zawiszene na protiah dwoch dniw. Czysło 8 „Wperedu", z datoju: subota, dnia 7 hrudnia, wyjszło w piatnyciu popołudny, odnacze łysze mała czastyna nakładu rozijszłasia w misti. Drukuwannie bilszoji czastyny nakładu prypyneno. Slidujucze czysło „Wperedu" wyjde aż w poneditok popołudny z datoju wiwtirkowoju.

— **Rewiziji** u Lwowi se nasz szczodennyj chlib. Nam wony wże nedywni. Nema ni odnoji ukrajinśkoji chaty, w kotrij ne perewodyłośby rewiziji, czasamy nawit' po kilka raziw (nawit' 7 raziw!!). Teper poczynajut'sia rewiziji po cerkwach. W seredu ciła sotnia polśkoho wijśka perewodyła reviziju u Wasyłijan na Żowkiwśkim. Wyslid duże strohoji rewiziji ne prynis nijakoho rezultatu; „swiaczenych hajdamackych nożiw" u Wasyłijan ne najdeno. — Rewiziji w ostannim czasi dochodiat' wże do zenitu. Znajemo wypadky, szczo chtoś złosływo zadenuncijuwaw swoho nelubenoho susida — i sejczas robleno u nioho reviziju. Abo oś takyj wypadok: Służnycia donesła jakomuś polśkomu wojakowy, szczo w kamenyci meszkaje jakyjś pidozriłyj pan, bo nosyt' wijśkowi sztany i „wikelkamaszi", szapku z daszkom i cwiker — pewno ukrajinśkyj oficyr! I sprawdi, po jakymś czasi pojawlujet'sia rewizija, szukaje w ciłij kamenyci „oficyra" i oczewydno ne nachodyt', bo takoho tam nema i ne buło! Bahato takych i podibnych prymiriw mohłyby my nawesty, ałe dajemo tomu spokij, bo, jak skazały my wyszcze, rewiziji — se nasz chlib nasuszczenyj! Nam wony zowsim ne dywni!

— **Z Sianoka** donosiat' nam, szczo Ukrajinciam urjadnykam, szczo ne chotiły złożyty prysiahy polśkomu urjadowy w żadanij Polakamy formuli, ne wypłaczujut' pensiji. — Dnia 3. s. m. polśki urjadnyky widibrały Ukrajinciam finansowe towarystwo „Beskyd" i „Kasyno" i peredały swojim dawnym pryjatelam moskwofiłam, adwok. d-r Sawjukowy i o. Sikerżyńskomu. — W ostannich dniach selane ne prywoziat' do mista nijakych sredstw pożywy.

— **Bez komentariw!** W ciły nesennia pomoczy dla ranenych Ukrajinciw, jaki po lwiwśkych szpytalach terpłat' izza nedostaczi widpowidnoho charczu, okryttia, poduszok i t. d., zawiazawsia żinoczyj komitet. Sej komitet zwernuwsia do polśkych własnyj z prośboju o dozwił na zbyrannie składok po ukrajinśkych domach. Zamist' dozwołu na take hnmanitarne diło, oderżała delegacija komitetu widpowid', szczo „zbiórki dla tej bandy nie zezwala się"...

— **Pokłyk!** Widwidujte ranenych Ukrajinciw po szpytalach! Prynosit' jim gazety ta knyżky do czytannia!

— **Numizmatycznu zbirku „Narodnoho Domu"**, miż jakoju buły preharni zołoti monety z rymśkych, hreckych i polśkych czasiw, zrabowano dnia 23. n. st. łystopada. Rozbyto zalizni dweri, po mystećky otworeno pancyrnu kasu *i wse zabrano. Aktamy z czasiw moskowśkoho najizdu pidpaluwano u peczi.*

— **Pomymo rozkazu gen. Rozwadowśkoho,** ne oporożneno dosi Narodnioho Domu i gimnazija ne może rozpoczaty nauky.

— **W sprawi aprowizaciji Lwowa** widbuła miśka aprowizacijna komisija zasidannie, na jakim obhoworjuwano nyniszne tiażke położennie. Z tych narad dowidujemosia, szczo chliba wystane łysze do najbłyzszoji seredy. Z barabolamy nedobre, bo bahato barabol zrabowano. Miasa nema — bo Ukrajinci wsio zrabuwały. Wahla duże mało, a derewa zi schidnoji Hałyczyny dostawyty teper ne można. Tamymo takoho strasznoho stanu, aprowizacijna komisija maje harni nadiji.

— **Wijśkowi zapomohy.** Tymczasowyj polśkyj Prawlaczyj Komitet ohołoszuje, szczo wijśkowi zapomohy ustajut' z kincem żowtnia 1918. Koły chto z wijśkowoji służby szcze ne wernuw, abo, koły wernuw, a ne maje roboty, todi wypłatyt'sia zapomohu za misiać łystopad. Wypłata rozpicznet'sia z dnem 10. hrudnia.

— **Na uderżannie ukr. robitnyczoho dnewnyka** złożyły (w koronach): Miki I. 20, Miki II. 20, Woł. Celewycz 100, M. Łewyćkyj 10, O. Pełeńska 10, Iwan Marko 20, S. F. 4, H. M. 100, N. N. 50, dyr. Witoszyńskyj 20, Stefania Prokopyszyn 20, N. N. 10, St. P. 25, Perzonał Zemelnoho Banku 110, inż. A. K. 50, Ola i Hala Nasalśki 10, Miśka Liszczyńska 5, Roman Zommer 50, Woł. Biłyńskyj 10, Iwan Rogućkyj 20, B. Sz. 10, Jarosław Nasalśkyj 20. Razom złożeno 694 koron. (Dali bude).

Opowistky.

— **Lokal Lwiwśkoho Ukrajinśkoho Horożańskoho Komitetu** nachodyt'sia pry wułyci Ruśkij cz. 3., druhyj powerch.

= **Wyszczyj Muz. Instytut im. M. Łysenka** rozpoczynaje pererwanu nauku w poneditok 9 hrudnia o 2 hod. po południ. — Dyrekcija.

= **Uprawa szkoły im. M. Szaszkewycza** pry wułyci Skarbkiwśkij cz. 26. podaje do widoma, szczo nauka zacznet'sia wi wtorok 10. hrudnia s. r. o hodyni dewjatij rano.

Ohołoszennia pryjmajet'sia po 1 koroni za odyn petitowyj rjadok. Za zmist ohołoszeń redakcija ne widpowidaje.

Wsich likarśkych nauk

D-r Iwan Kuroweć

ordynuje

u Lwowi, wułycia Wirmeńska cz. 3. II. powerch.

ADOLF GOLDENBERG, Zaliszczyky. Wsi zdorowi. Szymko w doma. — Bronia.

HERSZ ENGELMAN, Stryj, Słowaćkoho 15. Powidomlajemo, szczo my żywemo i zdorowi. Prosymo znajomych powidomyty. — Ołena i Boruch Engelman.

Wydaje Uprawa U. S. D. P. — Za redakciju widpowidaje Iwan Kudłak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Ч. 2. Львів, понеділок, дня 9. грудня 1918. Рік III.

ДОБРА НОВИНА

РОБІТНИЧА ҐАЗЕТА,

орґан української соціялдемократичної партії.

Ціна 40 сот. Виходить кождого дня. **Пролетарі всіх народів єднайтеся!**

Адреса редакції і адміністрації: „Добра Новина“, Львів, Бляхарська 9, II. поверх.

Наша побіда в Київі!

РАТ. доносить, що по тяжких боротьбах військо Українського Національного Союза заняло столицю України, Київ. Члени дотеперішнього правительства зістали інтернувані. Гетьман Скоропадський мав згинути.

Чи підемо разом?

У Львові міняються правительства. Передше було українське, тепер польське. По їх іменах видно, що вони чисто національні. Нам, соціялдемократам, не в тім діло, що вони міняються, а діло в тім, які вони є. Ми заступаємо подавляючу більшість населення, ми не є лише політичною партією, ми є такою величезною клясою суспільства, що ми і то лише ми в дійсности є суспільством. І нам, як суспільствови, не байдуже, яке правительство править нами.

Оба правительства є національними. Але нам, робочій масі, замало того, що правительство є національним. Ми з того життя ще не маємо. Ми питаємо ще, а який буде політичний і господарський лад? Як буде улаштований господарський устрій, щоби ми, робітники, були забезпечені? Чи ми маємо дальше, як за февдальних і псевдоконституційних часів Австрії, підлягати визискови, чи робочий день має лишитися такий як був, чи фабрики лишаться все в приватних руках, чи ми маємо все мешкати по сутеринах, під найгіршими умовами гігієни і чи буде яке унормуваннє домових чиншів, щоби ми не були віддані раз на все на ласку й неласку каменичних панів, чи консумція лишиться все відданою в безконтрольну аренду продуцентів і їх посередників, чи будемо мати яке забезпеченнє на старість і підчас хороби, чи наші діти будуть мати безплатну науку й безплатні прибори до науки, чи ми будемо політично рівними горожанами? Ті й ще сотки инших питань допікають нам.

Було попереднє українське правительство і воно відразу зробило уступку робочим масам, бо проголосило принайменше політичну рівність. Проголосило й рівночасно господарську рівність, хоч ту останню з певними кавтелями, які не зівсім вдоволяли нас. Але всеж те правительство пішло назустріч робочим масам українського, польського й жидівського народу.

Теперішнє польське правительство вже урядує у Львові від 22. листопада й завело лише одну зміну, а саме: зірваннє австрійської розети із жовнярських шапок. Кажемо і пишемо: Зірваннє розети.

Се абсолютно за мало, панове! Сини робочого народу не клали своїх голов, не проливали крови, не гинули з нужди протягом півпяти року лише за те, щоби позбутися розети з жовнярської шапки й на її місце заложити другу!

Так не сміє бути. Ми не спічнемо доти, доки не здобудемо такого демократичного ладу, в якім робочий нарід буде мати повне забезпеченнє політичних вольностий і забезпеченнє життя.

Через те ми, українські соціялдемократи, звертаємося в імени робочого народу до братніх партій польської і жидівської соціялдемократії з дружним візванням: підняти рівно з нами голос в теперішний рішаючий момент за заведеннєм демократичного ладу. Ми дружньо додержимо кроку в боротьбі і за наші й ваші права робочого народу, без ріжниці нації і віроісповідання.

Товариші польські та жидівські! Чи підемо разом?

Апровізація Українців у Львові.

Після донесень всіх польських газет, мав митр. Шептицький звернутися до польської Начальної Команди з домаганнєм уможливити довіз живности зпоза боєвої лінії для Українців у Львові, котрі є наражені на голод через заведеннє леґітимацій першенства для родин польських жовнірів. На се мала відповісти польська Начальна Команда, що між апровізаційними зарядженнями нема таких, які форитувалиби польську людність, а кривдили українську. Супроти того не від річи буде, коли нашим читачам пригадаємо хочби ті зарядження:

1) „Pobudka“ ч, 19. з 24. листопада:

„Komisya zasiłków i opieki nad rodzinami front. żołnierzy polskich wzywa w myśl polecenia sztabu W. P. mężów zaufania i właścicieli sklepów, ażeby przy wydawaniu chleba i żywności wydawali te artykuły przedewszystkiem posiadaczom legitymacyi pierwszeństwa, wystawionych przez tę komisyę. Delegaci inspekcyjni komisyi będą sprawdzać, czy wspomniane legitymacye pierwszeństwa są uwzględniane przez powyższe czynniki. Wykroczenia przeciw temu postanowieniu sztabu będą traktowane stanowczo i bezwzględnie. Za komisyę: Paszkudzki“.

„Pobudka“ cz. 29 z 4. s. m.:

„Ze sztab. komisyi zasiłków dla rodzin żołnierzy polskich obrońców Lwowa otrzymujemy następujący komunikat: Wskutek dwóch wypadków, a to w sklepie miejskim ul. Słodowa 1 i w piekarni Toma i dwóch wypadków w sklepach prywatnych, gdzie odmówiono uznania „legitymacyi pierwszeństwa“, wydawanych przez powyższą komisyę na rozkaz Naczelnej Komendy W. P., przypominamy z naciskiem, że legitymacye te mają być bezwarunkowo uwzględniane a winni nieprzestrzegania zostaną bezwzględnie pociągnięci do odpowiedzialności. — Za komisyę: M. Paszkudzki.“

Не потрібно додавати тут якихнебудь коментарів з нашої сторони. Впрочім не можемо, бо, як стверджує з великим вдоволеннєм „демократична“ (!!!) „Gazeta Wieczorna“ — „głos teraz mają — karabiny“, а не розумні представлення та арґументи.

С. Г.

Коли наступить мир?

Формальний мир наступить, після заяви Вільсона, відчитаної на засіданню конґресу у Вашінґтоні, по звісткам тел бюра Райтера, доперва на весні і що він сам возьме участь у мировій конференції. — Що Вільсон сам не вірить у дуже мирне полагодженнє мира та що той мнимий мир загрожує навіть конфліктом, видно з сього, що Вільсон заповів трирічню фльотову проґраму, не оглядаючись на заповіджене колись роброєннє. Цікаве тут те, що скажуть Анґлійці, Французи, а передовсім Японці на той фльотовий проґрам колишнього „апостола“ мира.

Воєнні події.

З комунікату варшавського польського генерального штабу. Дня 5. грудня: Українці підняли у східній Галичині рух офензивний з лінії Жовква-Підліски Підбірці-Давидів Соколівка мала, а рівночасно з Любіня. Той рух мав на ціли відтяти Львів від заходу. Наміри неприятеля зістали ударемнені. — З дня 6. грудня: На Волині польські війська розпорошили українські банди. В Сокалі й Угнові Українці збирають сили до 1000 людий. В напрямі Руської Рави сутички. В напрямі Самбора на Перемишль і Мостиска розвивають діяльність слабі українські відділи. — З дня 7. грудня: Під напором українських банд польські відділи опустили Хирів. В напрямі Володимира Волинського розброюваннє українських банд поступає знаменито.

З комунікату Начальної команди військ польських на східню Галичину: По кількодневних зусилях, неприятель випер польський відділ з Дублян. Польська ґрупа, що оперує коло Ярослава, заняла Любачів. Наступи узброєної хлопської банди на Мостиска польські відділи відперли.

Польські ґазети доносять: О поодинокі села тревають далі партизантські боротьби. На захід від Львова відчищуваннє від українських банд простору до Перемишля відбувається дуже знаменито. Комендант Городка зарядив примусовий побір до війська і видав розказ стягання залеглих податків в Городку та околиці. Залізнича лінія на захід забезпечена.

НОВИНКИ.

— **„Вперед“**, який завісила на два дні Начальна Команда польських військ, появиться в понеділок пополудни о звичайній годині.

— **Звертаємо увату** що п. Косинин не є ніяким представником посольства Української Републики у Відні, хоч він себе за такого подає.

— **Правительство т. Морачевського** наміряє розвязати польську Комісію Ліквідаційну, яка дотепер є осібним польським правительством.

— **Про Станіслав** пишуть польські газети, що Українці тероризують польське населеннє голодом, ревізіями і т. д., що потворилися банди, котрі рабують населеннє. Від певної особи, якій удалося вчера вернути зі Станіслава довідуємося, що те все невірні видумки львівських ґазет.

— **Спис ранених.** На техніці, саля 21: Дальше прибули ранені: У. С С Карплюк Тома і Дутка Осип, жовніри Баланда Евстах, Гойчишин Ів. Помер Яковишин Гриць. Саля 17: У. С. С. Левицький Микола, Марків Петро і Пилипяк Василь. Саля 8: офіцер Ґец Н. У. С. С. і сотник Соболь Степан. Ранених можна відвідувати без ніяких перепусток від 1—3 години пополудни.

— **„Dziennik ludowy“**. Як довідуємося з автентичного жерела, має в найблищих днях виходити у Львові орган Робітничої Ради польської соціялдемократичної партії „Dziennik Ludowy“.

— **До вязниці** військового суду в Кракові привезено українського священика Ярка з Боратина, який мав взивати українських хлопів до боротьби проти Поляків та роздавав їм оруже.

— **800.000 австро угорських полонених** має находитися на Сибірі.

— **Документів**, виданих цивільними властями, не треба відимувати в дільницях горожанської сторожі, зате хто не має ніяких документів особистих, може зголошуватися по них в дирекції поліції. Подаємо се оголошеннє за оголошеннєм команданта міської сторожі горожанської кап. Сулімірського.

— **Всі склепи** мусять бути щоденно отворені, під риґором примусового отворення.

= **Вищий Муз. Інститут ім. М. Лисенка** розпочинає перервану науку в понеділок 9. грудня о 2. год. пополудни. — Дирекція.

= **Управа школи ім. Шашкевича** при вулиці Скарбківській ч. 26. подає до відома, що наука зачнеться ві второк 10. грудня с. р. о годині девятій рано.

ФЕЙЛЕТОН.

ВІДГОМІН.

В часі розєму був я між ними, між нашими коханими стрільцями. Я приніс їм поздоровлення від українського громадянства, дякував за те, що зроблено, загрівав до дальшої витревалости. Був я всюди, між недужими й здоровими, перетомленими тілом, але бодрими духом. Се ті самі, що своїм крісом, кровю і життєм змивали з Тирольців Сходу сором незавиненої зради, що берегли народньої чести, споневіряної на шибеницях і у Талєргофі, що в краю і золотоверхім Київі боронили землі перед московською навалою, та з крісом в руці бережуть її педед наїздником. Се вони, мої кохані стрільці!

І ніс я їм подяку, поклін, гаряче слово, мою та мого громадянства серце й душу, стискав їх сердечні, завзяті долоні, та давав кожному з них невеличкий дар любови... два десятки папіросів.

На більше нас не було стати. Се за труд, за кров, жертву життя!

Але вони розуміли мене, а я їх. Я ніс їм серце. Вони знали, що все українське громадянство, як одна душа, живе їх думками, їх завзяттєм, їх любовю до рідньої землі.

— Хлопці! А є у вас завзяттє? — питав офіцир.

А мої вірлята відкликувалися грімко: Є завзяттє!

Був се великий і красвий день у моїм життю. Від рову до рову, від комнати до комнати, від одного становиша до другого переходив я протягом трох годин і ніс слово та серце.

А на прощаннє — кликали до мене вірлята: „Прийдіть ще раз! Ми ждемо вас! І ви прийдете!“

А відгомін ніс слова:

Ми ждемо вас! І ви прийдете!

К. С.

Видає Управа У. С. Д. П. — За редакцію відповідає Іван Кудляк. З друкарні Ставропигійського Інституту, під упр. Ю. Сидорака.

Cz. 2. Lwiw, ponediłok, dnia 9. hrudnia 1918. Rik III.

DOBRA NOWYNA

ROBITNYCZA GAZETA,
organ ukrajińskoji socijałdemokratycznoji partiji.
Cina 40 sot. Wychodyt' kożdoho dnia. Proletari wsich narodiw jednajtesia!

Adresa redakciji i administraciji: „Dobra Nowyna", Lwiw, Blacharśka 9, II powerch.

Nasza pobida w Kyjiwi!

PAT. donosyt', szczo po tiażkych borot'bach wijśko Ukrajińskoho Nacjonalnoho Sojuza zaniało stołyciu Ukrajiny, Kyjiw. Człeny doteperisznioho prawytelstwa, zistały internuwani. Het'man Skoropadśkyj maw zhynuty.

Czy pidemo razom?

U Lwowi miniajut'sia prawytelstwa. Peredsze było ukrajińske, teper polśke. Po jich imenach wydno, szczo wony czysto nacijonalni. Nam socijałdemokratam ne w tim diło, szczo wony miniajut'sia, a diło w tim, jaki wony je. My zastupajemo podawlajuczy bilszist' nasełennia, my ne je łysze politycznoju partijeju, my je takoju welyczeznoju klasoju suspilstwa, szczo my i to łysze my w dijsnosty je suspilstwom. I nam, jak suspilstwowy, ne bajduże, jake prawytelstwo prawyt' namy.

Oba prawytelstwa je nacijonalnymy. Ałe nam, nam roboczij klasi, zamało toho, szczo prawytelstwo je nacijonalnym. My z toho żyttia szcze ne majemo. My pytajemo szcze, a jakyj bude polityczny j i hospodarśkyj ład? Jak bude ułasztowanyj hospodarśkyj ustrij, szczoby my, robitnyky, buły zabezpeczeni?

Czy my majemo dalsze, jak za fewdalnych i psewdokonstitucijnych czasiw Awstriji, pidlahaty wyzyskowy, czy roboczyj den maje łyszytysia takyj jak buw, czy fabryky łyszat'sia wse w prywatnych rukach, czy my majemo wse meszkaty po suterynach pid najhirszymy umowamy higijeny i czy bude jake unormuwannie domowych czynsziw, szczoby my ne buły widdani raz na wse na łasku i nełasku kamenycznych paniw, czy konsumcija łyszyt'sia wse widdanoju w bezkontrolnu arendu producentiw i jich poserednykiw, czy budemo maty jake zabezpeczennie na starist' i pidczas choroby, czy naszi dity budut' maty bezpłatnu nauku i bezpłatni prybory do nauky czy my budemo polityczno riwnymy horożanamy? Ti i szcze sotky ynszych pytań dopikajut' nam.

Buło poperednie ukrajińske prawytelstwo i wono widrazu zrobyło ustupku roboczym masam, bo prohosyło prynajmensze polityczn u riwnist'. Prohołosyło i riwnoczasno hospodarśku riwnist', chocz tu ostanniu z pewnymy kawtelamy, jaki ne ziwsim wdowolały nas. Ałe wseż te prawytelstwo piszło nazustricz roboczym masam ukrajińskoho, polśkoho i żydiwśkoho narodu.

Teperisznie polśke prawytelstwo wże urjaduje u Lwowi wid 22. łystopada i zaweło łysze odnu zminu, a same: zirwannie awstrijśkoji rozety iz żowniarśkych szapok. Każemo i pyszemo: zirwannie rozety.

Se absolutno za mało, panowe! Syny roboczoho narodu ne kłały swojich hołow, ne hynuły z nużdy protiahom piwpjaty roku łysze za te, szczoby pozbutysia rozety z żowniarśkoji szapky i na jiji misce założyty druhu.

Tak ne smije buty. My ne spicznemo doty, doky ne zdobudemo takoho demokratycznioho ładu, w jakim roboczyj narid bude maty powne zabezpeczennie politycznych wolnostyj i zabezpeczennie żyttia.

Czerez te my, ukrajiński socijałdemokraty zwertajemosia w imeny roboczoho narodu do bratnich partij polśkoji i żydiwśkoji socijałdemokratiji z drużnym wizwanniem: pidniaty riwno z namy hołos w teperisznyj riszajuczyj moment za zawedenniem demokratycznioho ładu. My drużnio doderżymo kroku w borot'bi i za naszi i waszi prawa roboczoho narodu, bez riżnyci naciji i wiroispowidannia.

Towaryszi polśki ta żydiwśki! Czy pidemo razom?

Aprowizacija Ukrajinciw u Lwowi.

Pisla doneseń wsich polśkych gazet, maw mytr. Szeptyćkyj zwernutysia do polśkoji Naczalnoji komandy z domahanniem umożływyty dowiz żywnosty zpoza bojewoji liniji dla Ukrajinciw u Lwowi, kotri je narażeni na hołod czerez zawedennie legitymacij perszeństwa dla rodyn polśkych żowniriw. Na se mała widpowisty polśka Naczalna komanda, szczo miż aprowizacyjnymy zarjadżenniamy n e m a t a k y c h, j a k i f o r y t u w a ł y b y p o l ś k u l u d n i s t' a k r y w d y ł y u k r a j i ń s k u. Suproty toho ne wid riczy bude, koły naszym czytaczam pryhadajemo choczby ti zarjadżennia:

1) „Pobudka" cz. 19. z 24. łystopada:

„Komisya zasiłków i opieki nad rodzinami front. żołnierzy polskich wzywa w myśl polecenia sztabu W. P. pp. mężów zaufania i właścicieli sklepów, ażeby przy wydawaniu chleba i żywności wydawali te artykuły przedewszystkiem posiadaczom legitymacyi pierwszeństwo, wystawionych przez tę komisyę. Delegaci inspekcyjni komisyi będą sprawdzać, czy wspomiane legitymacye pierwszeństwa są uwzględniane przez powyższe czynniki. Wykroczenia przeciw temu postanowieniu sztabu będą traktowane stanowczo i bezwzględnie. Za komisyę: Paszkudzki".

2) „Pobudka" cz. 29 z 4. s. m.:

„Ze sztab. komisyi zasiłków dla rodzin żołnierzy polskich obrońców Lwowa otrzymujemy następujący komunikat: „Wskutek dwóch wypadków, a to w sklepie miejskim ul Słodowa 1 i w piekarni Toma i dwóch wypadków w sklepach prywatnych, gdzie odmówiono uznania „legitymacyi pierwszeństwa", wydawanych przez powyższą komisyę n a r o z k a z N a c z e l n e j K o m e n d y W. P. przypominamy z naciskiem, że legitymacye te mają być bezwarunkowo uwzględniane a winni nieprzestrzegania zostaną bezwzględnie pociągnięci do odpowiedzialności. Za komisyę: M. Paszkudzki".

Ne potribno dodawaty tut jakychnebud' komentariw z naszoji storony. Wproczim ne możemo, bo, jak z w e ł y k y m w d o w o ł e n n i e m s t w e r d ż u j e „d e m o k r a t y c z n a"(!!!) „Gazeta Wieczorna" — „głos teraz mają — karabiny", a ne rozumni predstawlennia ta argumenty.

S. H.

Koły bude myr?

Formalnyj myr nastupyt', pisla zajawy Wilsona, widczytanoji na zasidanniu kongresu u Waszingtoni po zwistkam tel. biura Rajtera, doperwara wesni i szczo win sam wożme uczast' u myrowij konferenciji. — Szczo Wilson sam ne wiryt' u duże myrne połahodżennie myra ta szczo toj mnymyj myr zahrożuje nawit' konfliktom, wydno z sioho, szczo Wilson zapowiw tryriczniu flotowu programu, ne ohladajuczysia na zapowidżene kołyś rozbrojennie. Cikawe tut te, szczo skażut' Anglijci, Francuzy a peredowsim Japonci na toj flotowyj program kołysznioho „apostoła" myra.

Wojenni podiji.

Z k o m u n i k a t i w w a r s z a w ś k o h o g e n e r a l n o h o s z t a b u. Dnia 5. hrudnia: Ukrajinci pidniały u schidnij Hałyczyni ruch ofenzywnyj z liniji Żowkwa-Pidliski-Pidbirci-Dawydiw-Sokoliwka mała, a riwnoczasno z Lubinia. Toj ruch maw na ciły widtiaty Lwiw wid zachodu. Namiry nepryjatela zistały udaremneni. — Z dnia 6. hrudnia: Na Wołyni polśki wijśka rozporoszyły ukrajinśki bandy. W Sokali i Uhnowi Ukrajinci zbyrajut' syły do 1000 ludyj. W naprjami Ruśkoji Rawy sutyczky. W naprjami Sambora na Peremyszl i Mostyska rozwywajut' dijalnist, słabi ukrajinśki widdiły. — Z dnia 7. hrudnia: Pid naporom ukrajinśkych band polśki widdiły opustyły Chyriw. W naprjami Wołodymyra Wołyńskoho rozbrojuwannie ukrajinśkych band postupaje znamenyto.

Z k o m u n i k a t u N a c z a l n o j i K o m a n d y w i j ś k p o l ś k y c h n a s c h i d n i u H a ł y c z y n u: Po kilkodnewnych zusylach nepryjatel wyper polśkyj widdił z Dublan. Polśka grupa, szczo operuje koło Jarosława, zaniała Lubacziw. Nastup uzbrojenoji chłopśkoji bandy na Mostyska polśki widdiły widperły.

P o l ś k i g a z e t y donosiat': O poodynoki seła trewajut' dali partyzantśki borot'by. Na zachid wid Lwowa widczyszczuwannie wid ukrajinśkych band prostoru do Peremyszla widbuwajet'sia duże znakomyto. Komandant Horodka zarjadyw prymusowyj pobir do wijśka i wydaw rozkaz stiahannia załehłych podatkiw w Horodku ta okołyci. Zaliznycza linija na zachid zabezpeczena.

NOWYNKY.

— **„Wpered"**, jakyj zawisyła na dwa dni Naczalna Komanda polśkych wijśk, pojawyt'sia w ponediłok popołudny o zwyczajnij hodyni.

— **Zwertajemo uwahu**, szczo p. K o s y n y n ne je nijakym predstawnykom posolstwa Ukrajiuśkoji Republyky u Widni, chocz win sebe za takoho podaje.

— **Prawytelstwo t. Moraczewśkoho** namirjaje rozwiazaty polśku Komisiju Likwidacijnu, jaka doteper je osibnym polskym prawytelstwom.

— **Pro Stanisławiw** pyszut' polśki gazety, szczo Ukrajinci teroryzujut' polśke nasełennie hołodom, rewizijamy i t. d., szczo potworyłysia bandy, kotri rabujut' nasełennie. Wid pewnoji osoby, jakij udałosia wczera wernuty zi Stanisławowa, dowidujemosia, szczo te wse newirni wydumky lwiwśkych gazet.

— **Spys ranenych**. Na technici, sala 21: Dalsze pry buły raneni: U. S. S. Karpluk Toma i Dutka Osyp, żowniry Bałanda Ewstach, Hojczyszyn Iwan. Pomer Jakowyszyn Hryć. Sala 17: U. S. S. Łewyćkyj Mykoła, Markiw Petro i Pyłypiak Wasyl. Sala 8: oficer Gec N. U. S. S. i sotnyk Sobol Stefan. Ranenych można widwiduwaty bez nijakych perepustok wid 1—3 hodyny popołudny.

— **„Dziennik Ludowy"**. Jak dowidujemosia z awtentycznoho żerela, maje w najbłyszych dniach wychodyty u Lwowi organ Robitnyczoji Rady polśkoji socijałdemokratycznoji partiji „Dziennik Ludowy".

— **Do wiaznyci** wijśkowoho sudu w Krakowi prywezeno ukrajinśkoho świaszczenyka Jarka z Boratyna, jakyj maw wzywaty ukrajinśkych chłopiw do borot'by proty Polakiw ta rozdawaw jim orużije.

— **800.000 awstro-uhorśkych połonenych** maje nachodytysia na Sybiri.

— **Dokumentiw**, wydanych cywilnymy własttiamy, ne treba wizuwaty w dilnyciach horożańskoji storoży, za te chto ne maje nijakych dokumentiw osobystych, może zhołoszuwatysia po nych w dyrekciji policiji. Podajemo se ohołoszennie za ohołoszenniem komandanta miśkoji storoży horożańskoji, kap. Sulimirśkoho.

— **Wsi sklepy** musiat' buty szczodenno otworeni, pid rygorom prymusowoho otworennia.

= **Wyszczyj Muz. Instytut im. M. Łysenka** rozpoczynaje pererwanu nauku w ponediłok 9 hrudnia o 2 hod. po połudny. — D y r e k c i j a.

= **Uprawa szkoły im. M. Szaszkewycza** pry wułyci Skarbkiwśkij cz. 26. podaje do widoma, szczo nauka zacznet'sia wi wtorok 10. hrudnia s. r. o hodyni dewjatij rano.

FEJLETON.

WIDHOMIN.

W czasi rozjemu buw ja miż nymy, miż naszymy kochanymy strilciamy. Ja prynis jim pozdorowłennia wid ukrajinśkoho hromadianstwa, diakuwaw za te, szczo zrobłeno, zahriwaw do dalszoji wytrewałosty Buw ja wsiudy, miż nedużymy i zdorowymy, peretomłenymy tiłom, ałe bodrymy duchom Se ti sami, szczo swojim krisom, krowiu i żyttiem zmywały z Tyrolciw Schodu sorom nezawynenoji zrady, szczo berehły narodnioji czesty, sponewirjanoji na szybenyciach i w Telerhofi, szczo w kraju i zołotowerchim Kyjiwi boronyły zemli pered moskowśkoju nawałoju, ta z krisow w ruci berežut' jiji pered najizdnykom. Se wony, moji kochani strilci!

I nis ja jim podiaku, pokłin, harjacze słowo, moje ta moho hromadianstwa serce i duszu, styskaw jich serdeczni, zawziati dołoni, ta dawaw kożnomu z nych newełyczkyj dar lubowy... dwa desiatky papirosiw.

Na bilsze nas ne buło staty. Se za trud, za krow, żertwu żyttia!

Ałe wony rozumiły mene, a ja jich. Ja nis jim serce. Wony znały, szczo wse ukrajińske hromadianstwo, jak odna dusza, żywe jich dumkamy, jich zawziattiem, jich lubowiu do ridnioji zemli.

— Chłopci! A je u was zawziattie? — pytaw oficyr.

A moji wirlata widkłykuwałysia hrimko: Je zawziattie!

Buw se wełykyj i krasnyj deń u mojim żyttiu. Wid rowu do rowu, wid komnaty do komnaty, wid odnoho stanowyszcza do druhoho perechodyw ja protiahom troch hodyn i nis słowo ta serce.

A na praszczannie — kłykały do mene wirlata: „Pryjdit' szcze raz! My żdemo was! I wy pryjdete!"

A widhomin nis słowa:

My żdemo was! I wy pryjdete! K. S.

Wydaje Uprawa U. S. D. P — Za redakciju widpowidaje Iwan Kudłak. Z drukarni Stawropigijśkoho Instytutu pid upr. Ju. Sydoraka.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Ostatnia 17
60-102 Poznań
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.